

36

m. 3⁷⁶

m. 3

ԲՕԳԱՄՊՈԼ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖ

ԲՕՆՍՕՆ-ՏԻԻ-ԹԷՐԱՅԼ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄ

Յ.ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Ի Կ Զ Ի Կ Ն Ճ Ի Կ Գ Ը Ս Մ

ՏԵՍՐՄԻԿԻՆՃԻԿ

Գօնք Արքօֆ

معارف نظارتك. ۳۲ نومرولى رخصتيله طبع اولنمشدر

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԹԱԳՍԻՄ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ԵՆ ՆԻԻՄԷՐՈԼՈՒ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸՆՏԱ

❖ 1893 ❖

1000.000

1000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

1000.000

ՐՕԳԱՄՊՈԼ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

Գօնթ Արքօֆ

1

Սըր Վիլիամս, վիճուտիսին բարա բարչա օլմասը, թէհլի-
քէսինի կէօզէ ալարազ, սալօնուն բէնչիրէսինսէն քէնտինի
աշաղըեա աթաղըլընտա, չիւպհէսիզ ճէհէնէմին մուավէնէթի
եարտըմընա եէթիչտիկինտէն, սաղ վէ սալիմ օլարազ աեազ-
լարը իւզէրինէ տիւչտիւ, վէ թէսատիւֆէն, տիւչտիւկիւ
թօբրազ հէնուզ դազըլմըչ օլմասըլլա թազէ իսուկինտէն,
պիր եէրի պիլէ ինճինմէտի, վէ աեազլարընը չըրբըպ, ճէ-
րիհատար օլմատըլընա թէէմին օլունճա, տէրունը պաղչէտէ
սիւրաթլէ գօչմաեա պաշլատը, վէ վազըանըն վուգու պուլ-
տուղու խանէտէն խալլի ուզազլանընճա, հարէ.քէթինի աղըր-
լաթտը:

Օ կիճէսի օրթալըզ զիեատէճէ դարանլըզ վէ ասիւման
պուլուլթլար իլէ դաբլըլ օլուպ, չիւպհէսիզ սըր Վիլիամսըն
եէրինտէ տիկէր հէր քիմնէ օլսա իտի, շաշըրաճաղը թապիի
իտի իսէ տէ, յէրգոււմ, կէնճ Բուսլալընըն թապանճասըն-
տան վէ Լէօն Բօլանըն պըչաղընտան խալլի օլմասըլլա, սօղուզ
գանլըլըլընը քէսպ իթմիչ իտի:

Սըր Վիլիամս, պաղչէի էթրաֆըյա, շէօյլէքի տար պիր եօլտան, օ սաաթտա հէման տաիմա խալի օլան տար պիր սօգաղա նազըր քիւչիւք պիր գաբուեա կիտիլտիկինի պիլըր իտի: Պու գաբունուն անախթար իլէ գաբալը օլմասը շիւպհէ-սիզիտի իսէ տէ, Լօնտրատա խըրսըղլարըն գաբթանը թէսմիեէ օլունմուշ օլան վէ նիւ-եօրգտա ֆէվգէլատէ իշլէր կէօրմիւշ պուլունան սըր Վիլիամս իշին էօյլէ պիր գաբուեու աշմագ էհէմմիեէթսիզ պիր քէյֆիեէթ իտի: Իմտի մէզքիւր գաբու-եա չըգարան եօլու էլէ ալըպ, պունտան, պիւա ֆիթուր եիւ-րիւտիւկիւ սըրատա, կեահ տէրեաի միւլահազաթա տալմագ-տա, կեահ տախի օթէլտէն իշիտիլէն սէսլէրէ գուլագ վէր-մէք, վէ բէնչիւլէրին արգասընտան միւլահէտէ օլունան ըշըգլարըն կիտիպ կէլիշինտէն՝ խանէ տէրունինտէ ճէրէեան իտէն ահվալի քէշֆ իյլէմէք իւզըէ էնսէսինէ տէօնմէքտէ իտի:

Ըշըգլարըն կիտիպ կէլիշինտէն՝ օթէլ տէրունինտէ հէեէ-ճանը աղիմ մէվճուտ օլտուղունու անլաերպ, քէնտի քէն-տիեէ չու միւթալէատա պուլունմուշ իտի:

— Պագգարա ֆիքրինտէքի բլանը իճրա իթտի: պէն իսէ չաշգըն կիպի մաղուպ օլտոււմ, Շիմտի չուրասը աշիքեար տըրքի, էկէր պիր ան էվվէլ եագամը գուրթարամագսամ, իշիմ պիթմիշ տիր: Շու գատարքի Բօգամագօլ եագաեը էլէ վէրմիշ օլմասըն: էկէր եագաեը էլէ վէրմիշսէ, սըրըրմըղա տաիր աղընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգալմագսըզըն գաֆասընըն քէսիլմէսինէ բազը օլաճաղընա շիւպհէմեօգ տուր: անճագ պէն քէնտինտէն մահրում գալըրսամ, պիզգաթ իշէ թէշէպպիւսլէ մասքէմի էնտիրմէեէ մէճպուր օլաճաղըմ: Վէ օլ վագըթ...

Սըր Վիլիամս սայքի թուճտան եաբըլմըշ պիր բուհ սահիպի օլուպ, բէք չօգ իտպարլար գարչըսընտա սէպաթ ու մէթանէթինի զայպ իթմէմիշ օլտուղու հալտէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու սապը իլէ տիւլիւնիւլմիւշ օլան ինթի-գամտան տօլաեը պիրտէն պիրէ տիւչարը թէշէսսիւր վէ էն-տիշէ օլտու: Մէրգուլըն, տիւշմէնլէրինէ գարչը թէրթիպ

իթմիշ օլտուղու վասի միւտարէպէ բլանը իշինտէ եալընըզ պիր նօգթանըն ֆէվգէլատէ էհէմմիսէթի պուլունուպ, գուսուրունուն էհէմմիսէթի, քէնտինազարընտա բէք ճէւզի իտի:

Սըր Վիլիամսըն պուղզ ու առավէթինէ պաշլըճա հէտէֆ օլան քիմսէ եալընըզ պիր ֆէրտ օլուպ, նամուսունու, սէրվէթինի, մուհապպէթ վէրտիկի քիմսէլէրի, վէ հաեաթընը մահվ իթմէք իսթէտիկի օ չախս Արման օլմասըյլա, տիկէրլէրի, եանի թաադիպ իթտիկի, վէ էն սօն տազըգատա էլինտէն գաշըրմըշ օլտուղու Լէօն Րօլան, Ֆէրնան Րօշէ, էրմին վէ Սըրիզ՝ թէրթիպ իտէկէլտիկի պու պիւեիւք տրամտա իքննճի տէրէճէտէ ըօլ իճրա իտէնլէրտէն իտի: Լաքին հէր շէյի քէնտինտէն ալմըշ օլան, վէ շէյթանըն ճէհէննէմի թահգիր իթտիկի կիպի, քէնտինին տէ թահգիրինի ճէլպ իթմիշ պուլունան Արմանը էլտէն գաշըրմադ իսթէմէեիպ, Րօգամպօլուն պիր տուգաղա տիւշմիւշ օլմասը իհթիմալի տէ ագլընը պաշընտան կէօթիւրմէքտէ, վէ արա սըլա շու միւլահազաեը իթմէքտէ իտի:

— Ֆէրնան էլիմտէն գուրթուլտու, լաքին էկէր Արման տա գուրթուլուրսա... Ա՛հ, շու Պազգարաեը քէնտի էլլէրիմէ պօղսա իտիմ...

Սըր Վիլիամս պիր կիւն էվվէլ Րօգամպօլա լազըմ օլան թալիմաթը վէրտիկի սըրատա, Լէօնու մէճնուն տէրէճէսինէ կէթիւրիպ, Վիլ լ'էվէք սօգաղընտաքի օթէլէ կիրտիրտիքտէն սօնրա, քէնտիսի օ օթէլտէն մուֆարադաթլա, խանէսինտէ քէնտինէ (սըր Վիլիամսա) պէքլէմէսինի իսթար իյլէմիշ իտի:

Պարօնէ, քէնտիսի Պազգարա իլէ չաթըշտըղը սըրատա, շէրիքինին, պիլա միւշքիլաթ օրատան սափուչուպ կիթմիշ իտուկինի միւլահազա իթտի: Մէրգումուն Ֆիքրինտէ պու միւլահազա հասըլ օլտուղու սըրատա, քէնտիսի տէ պաղէնին քիւշիւք գաբուսունա մուվասըլէթ իթմիշ օլուպ, պու գաբունուն մազպութճա գաբաթըլմըշ օլտուղունա, գարանլըգտա էլինի տօգունտուրմասըյլա իսքեաթ օլտու:

Սըր Վիլիամս, Պազգարանըն իճպարը իւզէրինէ սալօնուն

օրթապնա աթմիշ օլտուղու պըչաղընը թէլաշը էմնասընտա եէրտէն գալարըրամամըշ իտի . էկէր պու պըչաղ եանընտա պուլունմուշ օլսա իտի . մէղքիւր գաբուեու աշմագտա քէնտինէ եարտըմ իտէպիլիւր իտի . անճագ եէտինտէ պիւր թագըմ անախթարլար մէվճուա օլմասըյլա , պունլարը պիրէր պիրէր թէճըրիւպէ իթմէեէ գալգըշար . Թէսատիւֆէն իշպու անախթարլարտան պիրի՝ մէղքիւր քիլիտէ մուվաֆըզ կէլաիկինտէն , գաբու աշըլտը :

Անտրէանըն եէրինտէ պիր աիկէրի օլմուշ օլսա իտի , անախթարլարը օրատա պրագըպ , վէ գաբուեու տախի գաբամսերպ հէման տիշարը չըգար իտի . Լաքին պու խապիս՝ ղաեէթ միւտէպպիւր պիր քիմնէ օլուպ , էն մուխաթարալը սաաթլարտա պիլէ , միւսթագպէլտէ նէրէլէրտէն իսթիֆատէ իտէպիլէճէքսէ , անլէրի տիւշիւնտիւկիւ ճիհէթլէ ,

— Պու կիւն պուրատան կիզլիճէ տիշարը չըգարըմ կի . պի , պէլքի պիր կիւն տէ կիրմէեէ մէճպուր օլուրում . իմտի պու գաբուեու պիր անախթարը աա պէնիմ եէտիմտէ պուլունմասը ֆսյտէտէն խալի տէյիլ տիր , աէտի , վէ մէղքիւր անախթարլարըն տէմէթինի թէքրար եէտինէ ալտըղը կիպի , գաբուեու տախի գաբատը , վէ պիր քէրըն սօգաղա չըգըպ , Պագգարատան վէ քէնալինէ գարչը չըգաճագ քիմնէլէրտէն խալի օլունճա , պիր ան էվլէլ կէօրմէք իսթէտիկի Բօգամյօլուն նէգտինէ ազիմէթ իյլէտի , վէ շալիրալինին հէնուղ էվլինէ ապտէթ իթտիկինի ուշաղընտան խապէր ալտըղընտա , հէր իւմիտի ղաիլ օլմատըղընը անլաեարագ , բահաթճա նէֆէս ալտը :

Փիլվագը Բօգամյօլ , Լէօն Բօլանը Վիլ ա'էվէք սօգաղընտաքի օթէլէ կիրտիրմէսինի միւթէագըպ , էմրի պասիրէթէ ըիտեթէն օրատան սիվիշիպ , տիշարը չըգտըղը ղէման , քիմնէ թարաֆընտան մումանաաթ օլունմամըշ իտի . Մէրգուժ , սըր Վիլիամսըն ճին կիպի ագլընա էմնիյեթի պուլունտուղուտան , անըն թէրթիպ իթմիշ օլտուղու վագըրալարըն պաշա չըգմաեաճաղընը պիր տագըղա պիլէ մէմուլ

իթմէմիշ իտի . անճաղ քէնտիսի սէյիս գըրեաֆէթինտէ օլուպ , պու սուրէթլէ գալմասը , հաղ գընտա մուհաթարալը օլապիլէճէկինտէն , պու գըրեաֆէթինի թէպտիլ իթմէք իւզը , պիրան էվվէլ խանէսինէ ավտէթ իթմէկի թէրճիհ իյլէմիշ իտի . իմտի էվինէ ավտէթինտէ , բօպ աը շամպըրըսընը կիեինիպ պիրազ թաամ թէրթիպ իթտիրտի :

Մէրգում , քէնտի քէնտիեէ շէօլլէ տիմէքտէ իտի .

— Ուսթամը բէք տէ տիւշիւնմէմ . էյպէթթէ բօլիշալարը համիլ օլտուղու հալտէ սափուշմուշ տուր : Ճինաեթին վուգուինտէն սօնրա , թիւրգուազ իլէ տէ գաթիլ ուեուշապիլիր :

Սախթէ սէյիս օն տաղըզա զարֆընտա եիւզիւնիւն թուզլա ընէկինի աէֆ իթտիկի կիպի , թէպտիլ գըրեաֆէթինի տէ տէեիլթիրաի , վէ շէրիքի իչէրի կիրտիկի սըրատա , մէրգումն , աղղընտա պիր սիկարա , աեաղլարընտա բանթուֆլա վէ ումուղունտա պիր բօպ աը շամպըր օլարազ աթէշին եանընտա օթուրմուշ օլտուղունու կէօրաիլ :

Սըր Վիլիամս , շակիրտինին ֆէվգէլատէ սիւքիւնէթինտէն , տիւշար օլտուղու մուվաֆիադըյեթթիլլիրտէն մէրգումուն գաթան խապէրտար օլմատըղընը անլատը : Պիլաքիս քէնտինին լէհճէսի սօկուն , պազըշը տօնուգ , վէ մահզուն իտուկինտէն , բօգամպօլ՝ մըրգումուն իչէրի կիրմէսի ագըպինտէ , եիւրսէք սէսլէ ,

— Սիւպհան Ալլահ , ամճա նէ՞ օլտունուղ , տէյի սիւալ իթտի :

— Նէ՞մի օլտում . . . մաղլուպ օլտուգ . . . տուզաղա տիւշտիւք . . .

— Մաղլուպ մու օլտուգ . . . տուզաղա՞մը տիւշտիւք . . .

— Էվվէթ , վէ պունլարը եաբան տա պիր գատըն տըր . . .

— Սահի՞հ մի :

Բօգամպօլ , սըր Վիլիամսըն ճին կիպի ագընա օլ տէրէճէ էմին իտիքի , անըն ուղրատըղը իւք մուվաֆիադըյեթթիլլիրտէն խապէրնտէն ֆէվգէլատէ միւթէէսիւր օլարազ , լէհճէսի սօլտու :

2

Ճինաեթլէ եկտիկերինէ գավիէն մէրպուլթ օլան իքի քիչի արասընտա պիր միւտտէթճիք սուսուլու հիւքմ իտիպ, մաղլուպիեթին ագըպինտէ պիր ժէնէրալ իլէ պիր միւլաղիմ նասըլքի եկտիկերինէ պագարլար իսէ, պուսլար տա օ միւտտէթ էսնասընտա պիրիպիրի եիւղիւնէ աթֆը նազար իյլէտիլէր:

Սըր Վիլիամսըն շակիրտի վէ անըն սաղ գօլու մագամընտա պուլունան Բօգամպօլուն, օլ անէ տէկին ամիրինէ էմիրեթի քեամիլէսի օլուպ, է'ն մէյեուս օլունաճագ տագըզալարտա պիլէ մէրգուսըն իհրազը մուվաֆֆազըյեթ վէ ղայէպէ իտէճէկինէ իթիմասը պէրքէմալ օլմասըյա, էկէր սըր Վիլիամս եէրինէ պիր աիկէրի կէլսէ տէ, «գաթթան մաղլուպ օլտու» տէմիշ օլսա իտի, Բօգամպօլ պու սէօզէ ինանմագ իսթէմէեէէք իտի. լաքին պիզզաթ ամիրի կէլէրէք, «մաղլուպ օլտուգ, պիր գատըն պիզի մաղլուպ իթտի» տէմիշ օլտուղունտան, շիւպհէ վէ թէրէտտիւտէ մահէլլ գալմամըշ իտի:

Սըր Վիլիամս կէրչի թէֆէրուլաթա կիրիշմէտի, լաքին մահզունիեթի, հիտտէթ վէ եէիս իլէ գարըլըզ պագըշը օլ տէրէճէ միւէսսիր վէ մանէատար իտիքի, իւք տէֆա օլարագ շակիրտի, օլ անէ տէկին եանըլմազ տէյի պէլլէտիկի ամիրի հագգընտա շիւպհէ իթմէլլէ, անըն մաեթթինտէ պուլունմագտան ֆարիղ կէլմէք վագթ ու սաաթընըն վիրուտ իտիպ իթմէտիկինի տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Սըր Վիլիամս՝ շակիրտինին պէյնինտէ ճէրէեան իտէն միւլահագաթը տէ՞րք մի իթտի, եօգսա պիր արա թէրէտտիւտ

իչինտէ դալտըգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ քէսպի մէթանէթ
իտէն պազը քիմնէլէրին թապի օլտուգլարը հիսսիեաթա
թապի՞մի օլտու, հէր նէ իսէ, նակեահ պաշընը եօգարը
գալտըրըպ, եիրմի սէնէտէն պերու մահգա ֆէնալըգ ուղրու-
նա հասը իթտիկի մուխաթարալը սէպաթ ու մէթանէթ աթէչի
կէօզլէրինտէ բարլատըղը հալտէ,

— Էվվէթ, մաղլուպ օլտուգ, լաքին հէնուգ հէր իւմիտի
մահվ իթմէտիք. պունտան սօնրա տա սըրա պէնիմ տիր,
տէտի:

Պատէհու մէրգոււմ, օգուեանլարըմըգնա մալիւմ օլան
վադըալարը մուխթասարէն հիքեաեէ իթմէքլէ, Բօգամպօլ,
հիչ պիր սէօգ իլէ հիքեաեէի գաթթ իթմէքսիզին սօնունա
գատար նազլիեէթի տինլէտի. Մուախարէն սըր վիլիամնըն
եհլգիւնտէ վէ սէսինտէ սիւքիւնէթ հասըլ օլտուղու կիպի,
չակիրտի տէ քէնտի սօղուգ գանլըլըղընը քէսպ իթտիկինտէն,

— Փիլվազը ամա, մաղլուպ օլտուգ, վէ Պազգարանըն
զաեէթ գուվվէթի պիր մախլուգ օլտուղու տա, պու վադըա
իլէ մէյտանա չըգտը. լաքին պէեան իթտիկինիզ վէճհլէ,
ղայպ իթտիկիմիզ՝ թէչէպպիւսիւմիւզիւն իլը գըսմը տըր,
տէտի:

— Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ,

— Իմտի իչին իքինճի գըսմընա կէչէլիմ:

Սըր վիլիամն՝ սէսինտէ զահիրէն սիւքիւթ մէվճուտ օլ-
մադլա պէրապէր, տէրունէն հիտտէթ ու զազապ իչինտէ
օլարազ,

— Իչին իքինճի գըսմը՝ Արման իլէ Պազգարաեը աեադ-
լարըմըն ալթընտա չըղնամագ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Բօգամպօլ սըր վիլիամնա պազարազ, ումուգլարընը
չէքտիկինտէն, սըր վիլիամն թէքէպպիււրանէ,

— Նէ՞ օ, պիր իթիրազը՞ն մը վար տըր, տէյի սօրտու:

— Ամա, պէն սիզի, ագըլլարընը եալընըզ պիր մատ-
տէեէ միւնհասըր գըլան մէճնունլարտան պիրի գանն իթմէկէ
պաշլաեօրոււմ:

Սըր Վիլիամն՝ քէնտի մանէթինտէ պուլունան պիր մէմուրտան թահգիր կէօրէն պիւեիւք պիր մէմուր կիպի թավր ու լիսան իլէ,

— Նա՞սըլ, նա՞սըլ, տէտի :

— Էվվէթ, սիզ ագլընըզը եալընըզ ինթիգամ խուսուսընա հասր իթմէք ճիննէթինէ միւպթէլա օլմուչսունուզ տուր :

Սըր Վիլիամն սարսըլաւ, վէ Բօգամպօլա աթֆը նազար իթտիքտէն ոսնրա ինթիեարը սիւքիւթ իյլէտի, վէ Ֆիրարըն էօեէ օղլու քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Տիմէք իսթէեօրումքի, սիզ, խաեալի պիր էօմր իլին հագըդի էօմրիւ բէք չարուգ ունուտուեօրսունուզ : Շիւպհէսիզ ինթիգամ՝ իւահարըն քէյֆ ու մահգուղիեէթի իտի, լաքին իւահար էօլմէզ իտիլէր : պինապէրին պիւթին պօշ վագըթլարընը պու գէֆքլէրինէ հասր խտէպիլիր իտիլէր : Հալպուքի պիզինսանլար, էօլիւմէ թապի օլտուղումուղտան, եաշամահա ինթիեաճըմըզ վար տըր : Իմտի իշլէրիմիզի կէօրտիւկիւմիւզ սրրատա էկէր ինթիգամըմըզ տիւշինիւրսէք, զանն իտէրսէմ, իշլէրիմիզի ինթիգամըմըզա ֆէտա իթմէք ճաիզ տէյիլ տիր :

Սըր Վիլիամն . - (Էթաֆէթիլէ .) Պու սէօղլէրտէն նէ՞ նէթիճէ չրգարմագ իսթէեօրսուն :

— Շու նէթիճէեի չըգարմագ իսթէեօրումքի, պու ագչամքի մաղլուպիեէթիմիզին է'ն զիեատէ չայեանը թէէսսիւֆ ճիհէթի, բօլիշալար իլէ էլտէ իթմիշ օլտուղումուղիքի միլեօնու զայպ իթմէքլիկիմիզ տիր : Սիզ իսէ, իքի միլեօնու զայպընտան զիեատէ Ֆէրնան Բօշէնին թէրքի հաեաթ իթմէմէսինտէն տօլաեը թէէսսիւֆ իտիեօրսունուզ :

Սըր Վիլիամն . - (Էթօղլէրի հիտտէթ վէ զազապընտաննաշի ֆէվգէլատէ բարլահարագ .) Սահիհ տիր, Ֆէրնան Բօշէեէ գարըն ֆէվգէլատէ պուղզ ու ատապէթիմ վար տըր :

Բօգամպօլ . - (Իսթիհագեարի պիր սէտա իլէ .) Ձիւնքի սիզ պիւեիւք պիր զաթ, պիր ասըլգատէ վէ պէնտէն զիեատէ

ագիւ վէ ֆէթինսինիւ : Պիւաքիս պէնտէնիւ, եանի թէսա-
տիւֆէն վիգօնթօ օլմուշ Բարիս հայլաղ վէ չաբգընը՝ էկէր
իքի միւսօն ֆրանգը էլտէ իտէպիւսէ իտիւմ, Ֆէրնան Բօշէնին
իսթիրահաթընը, եաշամասընը իշ եէրինէ գօյմաղ իտիւմ :

Պու տէֆա տախի սըր Վիլիամս ումուղլարընը չէքտի,
լաքին Բօգամպօլ՝ պու կիպի ատէմը թահսինլէրաէն մէյեուս
օլանլարտան օլմասըղը ճիհէթլէ, քէլամընը շու եօլտա իլէրի
կէօթիւրտիւ :

— Շէրան վէ նիգամէն սիզի սէրվէթտէն մահրոււմ իտէն
վէ ֆազիլէթ եօլունտա միւտախէլէսիյլէ Գէրմօր տը Գէր-
մարուէնին օն իքի միւսօն ֆրանգընը սիզէ զայպ իթտիրէն
օլ խայրխահ վէ ինսանիեթբէրվէր Արման տը Գէրկաղը տէ-
րէճէի նիհանէտէ թահգիւր իթտիկինիզի պիլիւրիւմ : Պունուն
իշին սիզէ պիւր տիեէճէկիւմ եօգ աուր : Վալէ-տը-Գէօր շիր-
քէթինին մէնաֆիինի, սաատէթիմիզի, ագչէմիզի, հէր շէյի
սյու ուղուրա ֆէտա իտէպիլիւսինիւ : պու պապտէ շախսէն
սըգըլըրւմ, լաքին նիհանէթ սիզ ամիրսինիւ, ամիր օլան հէր
իսթէտիկինի եաբապիլիւր : Անճագ Ֆէրնան Բօշէ, Լէօն Բօլան,
Սըրիւ, էրմին, Պագգարա, պունլար հէք իքինճի տէրէճէտէ
էշխաս օլմալարըլա, էկէր վաղ թըմըղ օլուրսա, արա եէրտէ
անլէրի տէ մահվ իտէլիւմ, ֆագաթ անլէր իշին քէնտի ճիտտի
իշլէրիմիզտէ իհմալ կէօսթէրմէեէլիւմ : Իշթէ պէնիւմ միւթա-
լէամ պունտան իպարէթ տիր :

Բարիսին սապըգ հայլաղը իֆատաթընը իքմալ իթտիկի
սըրատա, սըր Վիլիամսըն եիւղիւնէ քիւսթախանէ պագտը .
մէրգոււմ իսէ, միւթէֆէքքիւր օլմասըլա պէրապէր, իշպու
նութգու զաեթթ տիգգաթլէ տինլէտի : Պատէհու ճէվապա
ազազլէ :

— Նիհանէթ սէնին էֆքեարընճա նէ՞ եաբմալըեըղ, տէյի
սիւալ իթտի :

— Տախ-Նաթանըն պէշ միւսօնունու տիւշիւնմէլիեիւ :

Պու քէլիմլէր՝ պիրտէն պիրէ Անտրէանըն ֆիքրինի այ-
դըղընտան ,

- Հագագըն վար տըր, տիեէրէք մուգապէլէ իթտի:
- Ամճա, վագըթ կէչիեօր:
- Տաի-Նաթա գէհիրի իչէլի գա՞չ կիւն օլտու:
- Եարըն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ իքմալ իթմիշ օլաճագ տըր:

Սըր Վիլիամս պու իֆատէի իչիտինճէ, օթուրաուղու Եէրտէն սըչրաեարագ,

— Հայ շէյթան, հագագըն վար տըր սէվկիւլիւ եէկէնիմ. ֆիլվագը պէն ինթիգամ սէվտասընա տիւշմէքլէ, հէր շէյի ունութտում. Շիմտի պիր տագըգա պիլէ ղայպ իթմէեէ կէլմէզ, վէ էկէր մարքիզ իւչ կիւնէ գատար թէրքի հաեաթ իթմէզսէ, Տաի-Նաթա ահրէթէ եօլճու օլաճագ, վէ պէշ միլ-եօն ֆրանգ տախի պիղիմ իչին, բօլիչալարըն եօլունա կիրէ-ճէք տիր, տէտի:

- Իմտի ամճա, չիմտիլիք Պագգարաեը տիւշիւնմէեէլիմ:
- Էվվէթ, էվվէթ:
- Էյի խաթըրմա կէլտի. Պագգարա սիզի թանըտը՞մը:
- Խայր:
- Շիւպհէ իթմէտիկինի մէմուլ իտէ՞րմիսինիլ:
- Օրասընը պիլմէմ. Պու գարը պէնիմ իչին պիր սըրը տըր:

— Էվվէթ, պիր սըրը իսէ տէ, պու սըրըննէ օլաուղու-նու եագընտա անլաեաճաղըզ:

- Քի՞մին վասըթասըյլա:
- Շէրիւպէնին վասըթասըյլա:
- Մէմուլ իտէ՞րմիսին:

— Հայ հայ. զաթէն անը իքի տէֆա գապուլ իթմիշ. Շէրիւպէն պահատան վաղ կէչմիշ օլուպ, գօնթ իսէ, անըն իւմիտի պօշա չըգմըշ օլաուղունու զանն իթմէքտէ իսէ տէ, Պագգարա՝ եարը կիճէեէ պիր բաաթ գալարագ խանէսի գա-բուսունու Շէրիւպէն իչին աչըգ պուլունտուրմագտա տըր:

Սըր Վիլիամս. - (պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր թասաւ-վուր հասըլ օլարագ.) Օ հալտէ տիմէք քէշֆ օլունտուգ:

— Նիշին :

— Զիւնքի բէք իհթիմալ տըրքի, Պազգարա շիմտի Վան-
Հօբ վազըասընտան խապէրտար օլմուշ տուր: Պազգարանըն
Շէրիւպէնի ճիտտէն սէվմէքտէ օլտուղունու մէմուլ իտէ՞ր-
միսին:

— Պու խուսուս թէտգիգէ միւհթամ տըր:

Սըր Վիլիամս ճէվապ վէրմէտի. մերգում, ալնընը էլլէրի
տէրունինտէ կիզլէմիշ օլտուղու հալտէ տէրին պիր թէֆէք-
քիւր տէրեասընա տալմըշ իտի: Պաշընը եօգարը գալտըրըպ
Բօգամպօլու գարշըսընտա կէօրտիւկիւնտէ,

— Պէն շու էֆքեարտաեւմքի, պիզ հէր հալտէ Պազգա-
րանըն վիճուտինի օրթատան գալտըրմալըերզ, եօգսա սէլա-
մէթիւմիզ զայպ օլմուշ սաեւըլըր, տէտի:

— Իշթէ պունա տիեէճէք եօգ տուր:

Պէօյլէճէ մէրգուման իրի շախսար, Վան-Հօբ մատտէսինի
նազարը տիգգաթտան տուր իթմէեէրէք, պիր միւտտէթ,
տէհշէթլի տիւշմէնլէրինի մահվ իթմէքլիկի տիւշիւնտիւքլէրի
հալտէ, գարշը պէ գարշը տուրտուլար:

Սըր Վիլիամս, էն պիւեիւք միւշքիւթը պիլէ հալլ իտէ-
պիլմէք իշին չէնտ տազըգա վարֆընտա չարէ պուլան քիմնէ-
լէրտէն օլմասըյլա, պիր էյեամ թէֆէքքիւրտէն սօնրա պա-
շընը եօգարը գալտըրտը, վէ մուղիրը թասալվուրաթ տիւ-
շիւնտիւկիւ սըրատա սիմասընտա հուսուլէ կէլտիկինի կէօր-
տիւկիւմիւզ շէյթանի կիւլիւմնէմէ թէքրար հուսուլէ կէլտի-
իմտի շէրիքինէ խիթապէն,

— Տօ'սթում, պէն տէ շիմտի, սէնին տէտիկին եօլ-
տա ագիլ վէ ճիտտի պիր ատէմ օլուեօրում, տէյի պէեան
իյլէտի:

Բօգամպօլ. — (իսթիհա իլէ.) Վա՛յ...

Սըր Վիլիամս. — (սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք.) Արթիսթլիք
հիսսիեաթըմ իճապընճա, Պազգարաեա իշիտիլմէմիշ իշքէն-
ճէլէր չէքտիրմէեի արզու իտէճէք իտիմ...

— Պու թապի տիր ամճա:

— Լաքին վագթըմըզ օլմատըղընտան, պիրան էվվէլ մագսէտէ էրմէք լաղըմ տըր :

— Պունուն իչին նէ՞ եաբըլապիլիր :

— Պագգարանը պաղըրմասընա մահէլլ պրագմագսըղըն թէլէֆ իթմէլինիլ :

— Նէ՞ եօլ իլէ թէլէֆ իտէճէեիլ . Գամա տարպէսիյլէ՞ մի :

— Խայր, օ թէհլիքէլի տիր . էվվէլ էմիրտէ էմնիյեթլի պիրինի պուլմալըեղ, զիրա զանն իտէրիմքի, նէ՛ սէն, նէ՛ պէն պու մէսէլէտէ պիզզաթ հարէքէթ իտէմէեիլ :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ :

— Պունտան դաթինազար Պագգարա քէնտի խանէսինտէ դաթլ իտիլսէ, վէ մարքիզտէ իքի կիւն սօնրա զէվճի թաւափընտան թէլէֆ օլունսա, պու իքի պիւեիւք ճինանէթ վագըւա՞ը աալիեէնին նազարը տիգգաթընը տալէթ իտէճէ-կինտէն, պէլքի պիզի եէնիտէն հիճըլթէ մէճպուր դըլաճագ տըր :

— Էօյլէ իսէ պու գարըեը պօղմագ մը լաղըմ տըր :

— Խայր :

— Ձէհիրլէմէ՞ք մի :

— Էվվէթ, իշթէ շիմտի ֆիքրիմի անլատըն :

— Լաքին ամճա, պու տէտիկինիլ միւշքիլ տիր :

— Էօյլէ՞ մի սանըրսըն :

— Էվվէլ էմիրտէ Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլին ահվալինէ լաեղդըյա վագըֆ տէյիլիլ . Պագգարանըն պիւթին իըզմէթքեարլարը քէնտինէ սատըգ տըրլար :

— Պու տէտիկին թէֆէրրուաթ սաեըլըր :

— Թէֆէրրուաթ իսէ տէ, ճիատի վէ էհէմմ աիր :

— Շէրիւպէնի ունուտո՞ւեօրմուսուն :

— Ամճա, պէնճէ թէքլիֆինիլ վէխիմ տիր :

— Նէ՞տէն :

— Սիզ, Պագգարանը զէհիրլէմէք իչին, Շէրիւպէնտէն իսթիֆատէ իթմէկի թասմիմ իտիեօրսունուզ, տէյիլ մի :

— Էվվէթ :

— Իմո՛ր պէնճէ պու խուսուստա եանլըբօրսունուղ :

— Նի՞չին :

— Զիւնքի Շէրիւպէն պահսընը դազանմագ իսթէեօր .
իմո՛ր էկէր Պագգարա էօիւրսէ , պէշ եիւզ պին ֆրանգը
ղայպ իթտիքտէն մաատա , գօնթ Սըթօֆուն տա էմրի թահ-
թընտա պուլունաճագ տըր :

Սըր Վիլիամս կիւլմէեէ պաշլաեարագ ,

— Սէն հէնուզ չօճուգսուն , տէտի :

— Լաքին սէօյլէտիկիմ ագիլանէ պիր շէյ տիր :

— Էկէր պիւզ Շէրիւպէնէ , « Պագգարանըզ պիլի ֆէվգէ-
լատէ թագերիգ իտիեօր . իմո՛ր վիճուտինի օրթատան դալ-
տըրաճաղըզ » տէմիշ օլսա իտիք , օլ վագըթ պու իֆատէն
ագիլանէ օլուր իտի . ֆագաթ Շէրիւպէնին , պիլմէեէրէք
Պագգարաեը զէհիրլէմէսէ իշին չարէ վար տըր :

— Աճայիպ , պու չարէնին նէ օլտուղունու անլամաեա
ղաեէթ մէրագ իտիեօրում :

— Պիր ագտան անլաեաճագսըն . ֆագաթ շիմո՛ր սէն շու-
նու պանա սէօյլէքի , Ամէրիգատան կէթիրմիշ օլտուղումուզ
քիւչիւք մալի շիշէ նէրէտէ տիր :

— Վահշիլէրին զէհիրի՞մի :

— Էվվէթ :

— Շուրատա տիգգաթլէ մուհաֆազա իթմէքտէեիմ :

Բօգամպօլ պու ճէվապը վէրիրքէն , զիքր օլունան զէհի-
րի սագլատըզ մահէլի բարմաղըյլա կէօսթէրտի :

Սըր Վիլիամս տախի քէլամընա շու եօլտա տէվամիթտի :

— Պիլիրսին քի , Էվրօբատա մէվճուտ օլմաեըպ , եալընըզ
Հինտիսթանլըլարճա մալիւմ պուլունան պու զէհիրին իքի
տամլասը՝ պիր խիւլասա իլէ եախօտ պիր սու իլէ գարըշըլ-
տըղընտա , օ խիւլասաեը օ տէրէճէ պօզար քի , պիր քիմնէ
պունուն եալընըզ գօգուսունու ալըրսա , հէլաք օլուր :

— Պիլիրիմ ամճա :

— Անճագ պէլքի պիլմէտիկին պիր հալ վար իսէ՝ , պու
զէհիրին եալընըզ գօգուսունուն հասըլ իթտիկի զարիպ

Թէէսսիրաթ տըր, Էվվէլ էմիրտէ վէֆաթ տէրհալ վագը օլմազ. պու զէհիրտէն միւթէէսսիր օլան՝ ալէսսէվիտէ եիրմի տէօրթ օթուզ սաաթ սօնրա թէրքի հաեաթ իտէր: Զէհիրին իլք թէէսսիրաթը՝ քէյֆ վէ նէշէլիքտէն իպարէթ օլուպ, պու հալի պիր կէվէզէլիք թաագիպ իտէր: Զէհիրին դօդուսոնու ալմըշ օլան քիմնէ, պիր նէվ սէրիսօշլուզա տիւշար օլարագ, տիրի աշըլըպ վէ հէր կէօնա էմրի իհթիեաթ՝ վէ պասիրէթի ունուտուպ, օլանէ տէկին գալպինտէ հըֆզ իտէկէլտիկի սըրըլարը մէյտանա չըգարըր: Պատէհու եաւաշ եաւաշ պիր մահգունիեթէ, վէ խաշխաշը սուի իսթիմալ իտէն ճէմաաթլարա մախսուս օլարագ, զիհինճէ վէ պէտէնճէ պիր կէվէքլիկէ կիրիֆթար օլուր: պու թագաթսըզլըզ վէ զայիֆլիք թէտրիճէն արթար, վէ ագըպէթ իշպու զէհիրին դօդուսունու ալմըշ օլան քիմնէ՝ թապիր պիր էօլիւմլէ թէրքի հաեաթ իթմէեիպ, ատէթա սէօնիւպ իշի պիթէր:

— Հագըզաթէն ամճա, Պագգարատան եագամըզը գուրթարմագ իշին պու բէք էյի պիր թէտպիր տիր:

— Հայ հայ. պունտան պաշգա խասմիմիզին տիւշար օլանճաղը հալի տէ Շէրիւպէնտէն անլաեապլիլիլիլ:

— Անճագ պէն՝ Շէրիւպէնին պու խուսուսա մուվաֆֆագաթ իտէճէկինէ շիւպհէ իտէրիմ:

— Ազիզիմ, պէն իսթէտիքտէն սօնրա, անըն հէր շէյթրագը օլմասը լաղըմ կէլիր: Շու գատար քի, քէնտիսինի միւթի պիր ալէթ մագամընտա գուլլանմաւըզ գապիլ օլտուղու թագաիրտէ, շու սըրատա պիզէ շէրիք իթմէքլիկիմիլ պէյհուտէ տիր:

— Պունուն իշին նէ՞ եարմալը:

— Պու պապտէ եաբըլաճագ շէյ՝ բէք գօլայ տըր: Եարըն սապահ դօդուլու մէվատտ սաթան պիր տիւքքեանա կիտիպ, թուալէթ իշին գուլլանըլան դօդուլու սուլարտան պիր շիշէ ալըրսըն:

— Բէք էյի, սօնրա՞:

— Սօնրա քէնտի էվինէ ալտէթլէ, էլտիվէնլէրինի կի-

Երևանի կիսի, Երևանի տէ՛ր ճամտան պի՛ր մասքէ՛ գօրսուն՝
Մալիւմա՛, էմրի պասիւրէթի էլտէն պրագմաեա կէլմէզ՝

— Տահա սօնրա՞ :

— Տահա սօնրա թուալէթ շիշէսինին աղզընը վէ մուախ-
խարէն զէհիր շիշէսինին աղզընը աչարսըն, վէ իքինճիտէքի
մատտէտէն պիրինճիեէ իքի տամլա ագըլթըպ, իքիսինին տէ
աղըզլարընը թէքրար գաբարսըն :

— Բէք էյի, անլաեօրում :

— Մուախարէն գօգուլու շիշէեի Շէրիւպէնէ վէրէրէք,
«Պագգարանըն սիզի նէ տէրէճէեէ գատար սէվէճէկինի պիւ-
մէմ, լաքին եէմին իտէրիմքի, էկէր եալընըզ օն սանիեէ գա-
տար պու շիշէտէն հասըլ օլան գօգուեու ալաճագ օլուրսա,
հիսսիեաթը մուհապպէթ քեարանէ քէսպ իտէրէք հագգընըզ-
տա իզհարը մուհապպէթ իյլէեէճէք տիր» տէրսին :

— Սահիհէն ամճա, պունու բէք էյի տիւշիւնտինիւզ .
պու պապտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ :

— Պիր ազտա ճիտտի իշէրիմիզտէն պահս իտէլիմ :

— Տաի-Նաթաեը՞ մը իյմա իթմէք իսթէեօրսունուզ :

— Էվվէթ :

— Քէնտիսինի կէօրմէքլիկիմ լազը՞մ մը տըր :

— Շիւպէսիզ . պու պապտէ իգթիզա իտէն թալիմա-
թըմը սանա վէրիւրիմ :

Պէօլէճէ ամճա վէ եէկէն ուզուն պիր միւքեալէմէ իթ-
տիլէր : Պու միւքեալէմէնին թէֆէրրուաթընը պէեանտէն
սարֆը նազար իլէ, մարքիզ վան-Հօբուն գաթիէն մահքիւ-
միեէթինէ գարար վէրիւտիկինի զիքը իլէ իքթիֆա իլլէրիզ :

Հիշ պիր կէօնա ֆէնալըգտան չէքինմէեէն պու մէկունըն
թասմիմ իլլէտիկի մէքրուհ բլանըն նէ՞տէն իպարէթ օլտու-
ղունու եագընտա անլաեաճաղըզ :

3

Բողամպօլ իլէ սըր Վիլիամնըն՝ Պադգարաներ մահվ իթմէկի թարմիմ իթտիքլէրի վէ գարարաշտըրտըգլարը կիւնիւն ֆէրտասը կիւնիւ, Մ. Օսգար տը Վէրնի, եախօտ ալէլուժում թէսմիեէ օլունտուղու իւզրէ Շէրիւպէն, սապահըն սաաթ օնու րատտէլէրինտէ խանէսինտէն տիշարը չըդմահա հաղըրլանըրքէն, խըզմէթքեարը թարաֆընտան աչըգ լէյլագ րէնկինտէ պիր մահֆագա իչինտէ օլարագ, քիւչիւք պիր մէքթուպ ախզ իթտի. Իմտի, թէքըար գօլթուգլուսոնտա օթուրուպ, մահֆագանըն գօգուսուսու մահղուգիեէթլէ թէնէֆիլուս իտէրէք, վէ, «եա Պադգարատան տըր, եախօտ մարքիգտէն տիր» տիեէրէք, մահֆագաներ եըրթտը, վէ պունտան չըգան իմգասըզ մէքթուպտա աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուսու:

«Սիգտէն մէմնուն օլտում. վագթընտա միւքեաֆաթընըզը իթա իտէճէեիմ. Սըրըմը սագլաեարագ, գլիւպիւն օրթասընտա, հարէքէթի վագընըզը թէքզիպ վէ մուախէզէ իյլէտինիզ. Կիւվէրճինիմին պիր շէյտէն խապէրի եօգ տուր, վէ ումարըմքի, հէր հալտէ պիր կիւն իզհարը շիւքրանիեէթ իտէպիլէճէեիմ. Պու ագչամ սաաթ օն պիրտէ պաղլէ թարաֆընտան կէլին. պաղլէնին բարմագլըգ գաբուսու աչըգ պրագըլաճագ տըր:»

Շէրիւպէն. - Աճայիպ, պու մէքթուպ իմգալը տէյիլտիր. լաքին Պադգարա հէր մէքթուպընտա իսմինի եազմըշ տըր: Ղալիպա պահսըմը գագանտըմ, էկէր գօնթ Որթօֆ նասուսուլու պիր ատէմիսէ, եարըն պանգնօթ օլարագ պանա պէշ եիւզ պին ֆրանգ սաեաճագ տըր:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա մէրգուժ, մէքթուպը մէգքիւրու
ճէպինտէ հըֆզ իլէ տիշարը չըգմադ իւզրէ իքէն, պիր չան
սէսի իշիտիլտիկինտէն, - Հէր հալտէ վիգօնթ օլմալը տըր,
տէյի միւլահաղա իթտի:

Շէրիւպէն պու պապտէ եանըլմաերպ, ֆիլվադը գաբու
աչըլարադ Բօգամպօլ էշիքտէ կէօրիւնտիւ:

Սէրգուժ, հէր վազըթտան զիեատէ քէյֆիլի վէ նէշէլի
կէօրիւնէրէք, իշէրի կիրիպ, էլինի Շէրիւպէնէ ուղաթտըղը
հալտէ,

— Սապահլար խայր օլտուն ազիզիմ, նա՞ըլսընըզ, տէտի:
Շէրիւպէն տախի քէզալիք մահզուզիեթլէ,

— Զօդ շիւքիւր, էյիեիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Բօգամպօլ, աթ իլէ օրաեա կէլմիշ օլտուզունտան, էլին-
տէքի գամըշը պիր թարաֆա աթտըգտան սօնրա, մահմուզ-
լու չիզմէիլլէ օթուրտու, վէ Շէրիւպէն մէրգուժա խիթապէն,

— Կէօրիւշէճէք պիր մատտէ՞մի վար տըր, տէյի սիւալ
իթտի:

— Էվվէթ ազիզիմ,

— Ճիտտի՞մի:

— Հէմ ղաեթթ ճիտտի. պունունլա պէրապէր օն տագը-
դալըզ պիր մուհավէրէտէն իպարէթ տիր. սօնրա էկէր իս-
թէրսէնիլ, օրմանտա պիր տէվը իտէրիլ:

Մ. տը վէրնի. - (Խըզմէթքեարընը չաղըրարադ.) Ճօ՛ն,
պիր ազտան աթլարա սիւար օլարադ տիշարը չըգաճաղըզ.
պիզիմ իշին էպէն իլէ Թրիմի հաղըրլա:

Սէյիա՝ էֆէնտիսինին իշպու էմրինի իճրաեէ կիթտիկի
կիպի, Շէրիւպէն տախի միւսաֆիրինին գարշըսընտա օթու-
րարադ,

— Պուեուրուն, սիզի աինլէեօրում, տէտի:

— Ազիզիմ, էլինիզէ պիր գալէմ ալըպ, սէօլլէեէճէքլէ-
րիմի եաղըն:

— Ֆադաթ քի՞մէ եազաճաղըմ:

— Մարքիզէ:

— Աճա՛րիկ :

Շէրիւպէն, մարքիզին քէնտի գարշըսընտա գաթան միւթէէսսիր օլմաղ պիր գատըն օլտուղունա գավիէն իսքեաթ օլմուշ իտուկինտէն, եազըլաճադ մէքթուպտան պիր կէօնա մուվաֆֆադըյեթ հուսուլէ կէլէճէկինի իւմիտ իթմէմէքտէ իտի :

Րօգամպօլ, Շէրիւպէնին էֆրեարընը տէրքլէ ,

— Եազընըզ, տէտի :

Մէքդոււմ տախի պիր մասաեա եագլաշըպ, էլինէ պիր գալէմ ալտը, Րօգամպօլ՝ եազըլմադ իւզըէ աթիտէքի սէօզլէրի սէօյլէտի :

«Մա'տամ,

«էկէր պիր տուլղուսուզ քիմնէ սիզէ եազսա, վէ պէնիւթալէպ իտէճէկիմի, հաեաթը, սաատէթի, վէլհասըլ քէնտիսի իշին էն մուազզէզ օլան մատտէ նամընա թալէպ իթսէ իտի, շիւպհէսիզը ըէտտէ ճէսարէթ իտէմէզ իտինիզ, զիրա սիզ՝ մէլէքլէրէ պէնզէտիկինիզ կիպի, անլէր միսիլու տէ խայրխահսընըզ :»

Շէրիւպէն . - (Եազմասընը տուրտուրարագ .) Զանն իտէրսէմ պու մուգատտէմէ՝ հիասիեաթա ըէք մուվաֆըզ տըր :

Րօգամպօլ, շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

«Պունունլա պերապէր, նազարընը սիզէ աթֆ իտէճէք գատար գալիմանէ պիր բիւթախլըգտա պուլունմուշ օլան պէնտէնիզէ ճէվապը ըէտտ վերէճէկինիզ վէսվէսէսիյլէ, իշպու սաթըրլարը եազտըզըմ սըրատա, էլլէրիւմ տիթըէեօր :

«Անճադ մատամ, մատտէ քէնտի հաեաթ ու սաատէթիմէ տաիր օլմաեըպ, - չիւնըի անլէր զաթէն միւէպպէտէն զայպ օլմուշլար տըր, վէ պունտան պէօյլէ էօմրիւմ՝ սէրսէրիանէ կէչէճէք օլտուղունտան, սիզէ սօն վէտամը վէրտիկիւմ սաաթտան իթիպարէն պու սէրսէրի էօմրէ պաշլամաեա տա գարա . ըր գաթի վէրմիշիւմտիր, - իլլա մատտէ, գայիֆ, միւտաֆաա . ըրզ պիր գատընա, վէլհասըլ վալիտէմէ տաիր տիր :

Շէրիւպէն . - (Երեսէ եազմագտան տուր օլարագ .) Աճա՛-
յիւ , տիմէք վալիտէմ օլուեօր :

Րօգամպօլ . - (Կիւլէրէք .) Ղալիպա . հէրնէ իսէ եազընրզ .
Շէրիւպէն գալէմի էլինէ ալտը , վէ Րօգամպօլ տախի շու
վէճհլէ տէվամ իթտի .

«Պէն , էվրօբա գըթասընը թէրք իթտիկիմ անտէ , օ
գատըն՝ եալընրզ վէ պիւսպիւթիւն մէթրուք գալաճագ տըր .
Եալընրզ սիզ մատամ , օ գատընա էյիլիք եաբապիլիբսինիզ ,
վէ պէն տէ մահգա անըն իչին իքի տիզ իւզէրինէ կէլէրէք ,
սիզէ ըէճա վէ նիեազ իտէրիմ : Իմոի , եարըն սաաթ սէքիզ-
տէ , մատամ Մալասինին խանէսինտէ պէնտէնիզլէ սօն տէֆա
կէօրիւշմէքլիկի ըէատ իտէ՞րմիսինիզ : Համտ օլսուն մատամ
Մալասի պու կիւնքի կիւն թէհլիքէեի սավուշտուրմուշ օլ-
տուզունտան , չէնտ տազըգա տէվամ իտէճէք օլան մուհա-
վէրէմիդի քէնտի հուզուրըյլա վիգաեէ իտէպիլէճէք տիր :

«Հինտիսթանը քէպիրէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէ-
ճէք օլան պիր սէֆինէեէ ըարիպ օլմագ իւզրէ եարըն տէյիլ
օ պիր կիւն Հավրա կիտիեօրում : Տիզլէրինիզէ գաբանըրըմ ,
մատամ , վէ գալպը նէճիպինիզէ միւրաճաաթլէ , պու միւ-
լագաթը , աֆվընը իսթիրհամ իտէն պիր մահքիւմ միսիլլու
թէմէննի վէ ըէճա իյլէրիմ :»

Շէրիւպէն սօն սաթըրը եազտըգտան սօնրա , եիւքսէք
սէտա իլէ ,

— Ամպիկիւ թէաթրօսունուն էն միւէսսիր մէլօտրամը պի-
լէ պու գատար թէէսսիրլի տէյիլ տիր , տէտի :

— Օնա շիւպհէ՞մի վար տըր . հաթթա սէմէրէսի տէ
կէօրիւլէճէք տիր :

— Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

— Իսքեաթ պիլէ օլմուշում տուր :

— Մարքիզ կէլէճէ՞ք մի տիր :

— Հայ հայ :

— Լաքին վալիտէմ եօգսա , նէ՞ եաբմալը :

— Վալիտէնէ լիզում Եօգ տուր :

— Նի՞չին :

— Զիւնրի մարքիզ կէտիկինտէ , հէման գարչըսընտա տիզ չէօքէրէք , քէնտիսինէ շու Եօլտա պիր լիսան դուլլան- մալըսընըզ : - «Ա՛հ , հէլէ չիւքիւր սէվկիւլիւ մէլէք , սէնի թէքրար կէօրտիւկիւմտէն տօլաեը նէ՞ տէրէճէ պախթիեա- րըմ » Մարքիզ պէօյլէ պիր մուգատաեմէեի ասլա մէմուլ իթմէտիկի ճիհէթլէ , շաշըրըպ գալաճաղընտան , սիզ նութ- դունուգա տէվամլէ , «Օ՛հ պիլիրիմքի , պէնի սէնտէն աեը- րան սաաթլար միւհլիք տիրէր : հէր հանկը տէֆա պանա էլվէտա իտէրսէն , վէ պիրիպիրիմիզի կէօրմէքսիզին պիր խայլի կիւն կէչէրսէ , գալպիմտէ պիր զաաֆէթ հիսս իտէ- րիմ » տէմէլիսինիզ : - Հասըլը ազիզիմ , չօգտան պէրու պախ- թիեար օլմուշ վէ հէր կիւնտէ պախթիեար օլմանա ալըշմըշ օլան ատէմլէր կիպի պիր լիսան իսթիմալ իթմէլիսինիզ :

— Ֆադաթ Եալընըզ թահգիրամիզ պադըշըյլա օ պէնի մահճուպ գըլապիլիր :

— Օնու Եարմանա վադթը օլմանաճադ տըր , տէտի :

— Նի՞չին :

— Զիւնրի Եանընտաքի օտանըն ճամլը գաբուսունտան պիր գուրչուն գուհուր իլէ , մարքիզի թէլէֆի իտէճէք տիր :

Շէրիւպէն սարսըլտըղընտան , Բօգամպօլ «օվուգ դան իլէ ,

— Միւսթէրիհ օլուն տօսթուլմ . մարքի վան Հօբ նիշան- ճըլըգտա մէշհուր տուր : Ասլա չօլբաղճա նիշան ալմազ , տէտի :

Շէրիւպէն . - (միւթէէսսիրէն .) Անճադ զէվճէսինի թէլէֆի իթտիքտէն սօնրա , պէնի տէ թէլէֆի իտէճէք տիր :

— Խայր , սիզի թէլէֆի իթմէեէճէք տիր :

— Պունունլա պէրապէր թէլէֆի իթմէսի մուվաֆըգը մաս- լահաթ տըր :

— Էօյլէ օլտուղունու իգրար իտէրիմ . ֆադաթ սիզին հաեաթընըպ իլիշմէմէկէ Եէմին իթմիշ տիր :

— Իշթէ պու խուսուսա պէնի միւսթէրիհ գըլաեօր :

— Տահա գօլայը վար . բաթըրտը էսնասընտա ֆիրար ի-
տէպիլիրսինիզ . Գաբուտա , գօշուլու պիր բօսթա արապասը
պուլաճաղընըզտան , օնա ըաքիպէն Հավըրեա կիտիպ , պէնի
պէքլէրսինիզ . օրատան իճրաի տէվը իչին Ինկիլթէրրաեա
կիտէրիզ :

— Բէք էյի :

— Էյի խաթըրմա կէլտի . պահսընըզ նէ՞ օլտու :

— Զանն իտէրիմքի պահսը գազանտըմ :

— Սահի՞հ մի , մէհուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Շէրիւպէն , Պազգարանըն մէքթուպունու ճէպինտէն չը-
գարարագ ,

— Օգուեունուզ , տէտի :

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը մէզքլիրու աիգգաթլէ օգու-
տուգտան սօնրա կէրի վէրէրէք ,

— Տօ՛սթուլմ , պու մէքթուպուն պիր տուզագ օլմասըն-
տան գօրգմա՞ղմըսընըզ , տէտի :

— Նէ՞ տուզագ օլապիլիր :

— Պազգարանըն էսասէն սիղէ գարչը պուղղ ու ատավէ-
թի օլապիլիր :

— Աղիղիմ , գատընլար տաիմա աֆվ իտէրլէր . Պազգա-
րա իսէ , պէնիմ իչին տիվանէ օլուեօր :

— Տօղրուսու պէն սիղին եէրինիզտէ օլսա իտիմ , շիւպհէ
իտէր իտիմ : Պազգարա , էն սօն աագըզատա սիղի սէվ-
մէմ , տիմէեէ միւգթէտիր տիր :

Շէրիւպէն ումուղլարընը սիքինէրէք ,

— Սիղ հէնուզ գատընլարը թանըմաեօրսունուզ , էկէր
Պազգարա խալիսանէ էֆքեարտա օլմասա , վէ պէն բէնտի-
սինի ճէլպ իթմիշ պուլունմասա իտիմ , պահսըմտան սարֆը
նազար իթմէքլիկիմի թալէպ իթմէզ իտի :

— Պահստան սարֆը նազար իտիտիկինէ իսքեաթ օլմո՞ւշ
մու տուր :

— Շիւպհէսիղ . գօնթու վէ միւեօնլարընը էսիրկէմէք իս-
թէեօր :

— Գապիւ տիր... լաքին մալիւմ օլան պահս՝ էլան սի-
ղին իլէ գօնթ արասընտա մէվճուտ տուր, տէյիլ մի :

— Էվվէթ, խէֆի սուրէթտէ մէվճուտ տուր :

— Էյ պէշ եիւզ պին Ֆրանգը ալաճաղընըղը մէմուլ խտի-
եօրմուսունուզ :

— Հայ հայ :

— Էյլէ խէ ազիղիմ, սիզէ պիր հէտիեէ վէրէեիմ :

— Վէրին :

— Ամէրիգատան թուալէթ իչին պիր եաղ կէթիրմի-
շիմ տիր.քի, պունուն ֆէվգէլատէ խասսէլէրի վար տըր :
Էվվէլ էմիրտէ կիւզէլ պիր գօգուսու օլուպ, սանիէն սինիր-
լէրի ֆէվգէլատէ թահրի.ք իտէր, վէ գօգլանանը մուվադ-
գաթէն մէսուտ վէ նէշէլի պիր հալէ կէթիրի.քի, պունուն՝
սիղին կիպի պիր աշըգ իչին ղանէթ ֆայտէլի օլտուղու տէր-
քեար տըր :

— Տիմէք հէտիեէնիզ գըյմէթտար պիր մատտէ տիր :

— Իշթէ խանէմտէ օ եաղտան քիւշիւք պիր շիշէ վար տըր :
Եարըն սիզէ կէօնտէրի.քիմ, սիզտէ ղանէթ գըյմէթտար պիր
մատտէ մագամընտա Պագգարաեա վէրիրսինիզ, վէ գօգլա-
եարագ հիւքմ իթմէսինի թավսիեէ իյլէրսինիզ, Պագգարա՝
գատըն օլմասըյլա, էհլի մէրագ օլտուղու թապիի խուկին-
տէն, անինտէ շիշէնին աղղընը աշարագ գօգլանաճաղը շիւպ-
հէսիզ տիր :

Շէրիւպէն. — (մահգուզիեէթլէ.) Իհթիմալ տիր :

— Պագաթ, սըրըլարըմըղը ֆաշ իթմէմէք իչին սագըն
սիզ օ եաղը գօգլամաեասընըղ. — Եարըն սիզի կէօրմէեէ
վագթըմ օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ, լաքին պունա լիւզում
եօգ տուր : Ագշամ սաաթ սէքիզտէ մատամ Մալաոինին
խանէսինտէ պուլունունուզ, մարքիզի օրատա պուլաճագսը-
նըղ. էկէր պէշ միլեօնտան հիսսէնիզի ալմագ, վէ վալէ-տը-
ֆէօր շիրքէթինին կէօգէ կէօրիւնմէեէն հիմաեէսիյլէ թէեմին
խտիլմիշ ըահաթ պիր էօմիէ նաիլ օլմագ իսթէրսէնիզ, ըօ-
լունուղու միւնաթիպ սուրէթտէ իճրաեէ սայ խտինիզ :

— Օ խուսուսուս սիգ տիւշիւնմէերն, լաքին մատամ Մաւ
լասի...

— Օ քէօյտէ օլաճագ, եախօտ դայպուպէթ իթմիշ պու-
լունաճագ, վէ եախօտ օրատա օլարագ կէօղէ կէօրիւնմէե-
ճէք տիր: Ասըլ մէսէլէ՝ սիգին մարքիզ իլէ եալընըզ պու-
լունմագլըղընըզ տըր: Նասըլ, պու շէյլէր եօլունտա տէյիլ
մի տիր:

— Էվվէթ:

— Իմաի ազիզիմ, էկէր իսթէրսէնիզ օրմանա կիտիպ պիր
տէվր իտէլիմ, Ավտէթիմիգտէ Էվիմէ ուղրաեըպ, զիքր իթ-
տիկիմ՝ գըլմէթտար շիշէեի ալըրսընըզ:

Պէօյլէճէ իքի կէնճլէր աշաղըեա էնիպ, աթլարա օթզ-
լարագ, Շանգ-էլիզէ թարիգիլէ Պուա-տը. Պուլօնեըեա ազի-
մէթ իթտիլէր:

4

Եէվմի մէղքիւր ագչամը, սաաթ սէքիզ գարարլարընտա
Մ. Օսգար տը վէրնի, մէնսուպ օլտուզու գլիւպէ կիթտի:
Գօնթ Արթօֆ տա օլ էսնատէ օրատա պուլունուեօրտու: Շէ-
լիւպէն մէրգումու էօյլէ պիր թարգտա սէլամատըքի, մա-
նէասը՝ «սիգէ պիր գաշ սէօղիւմ վար տըր» տիմէքտէն իպա-
րէթ իտի:

Գօնթ, ասլա էհէմիեթի մախսուսէ վէրմէեերէք, գուշ
մար սալասընտան պիր թէնէֆֆիւս օտասընա կիրտի: Իքի
տագըզա սօնրա տախի Շէրիւպէն օ օտաեա կիրմէքլէ, մէր-
գուման իքի կէնճլէր եէկտիկէրինի սէլամատըլար:

Գօնթ. — (չու եօլտա քէլամա պաշլատը.) Մօնսիէօ, պա-
նա պիր խապէ՞ր մի վերէճէքսինիզ:

- Պահարմըզը խաթրընդա պրագմագ իսթէրիմ :
- Պէն պահարմտա սապիթիմ մօնսիէօ :
- Պէնիմտէ անլամագ իսթէտիկիմ պու իտի . զիրա զանն իտէրիմքի , պահար գազանըեօրում :
- Դօնթ .- (սիւքիւնէթլէ .) էօյլէ՞մի :
- Շէրիւպէն , սապահ ալմըշ օլտուղու մէքթուպու կէօս-
թէրէրէք ,
- Պագգարանըն եազըսընը թանըրմըսընըզ , տէյի սի-
վալ իթտի :
- Բէք էյի թանըրում :
- էօյլէ իսէ , պու եազը անըն օլտուղունու թաստիգ
իթմէլիսինիզ :
- Մօնսիէօ եանըլըեօրսունուզ :
- Շէրիւպէն .- (թէաճճիւպանէ .) Աճա՛յիպ , պու քէնտի
եազըսը տէյիլ մի տիր :
- Խայր :
- Լաքին շունա չիւպհէ իտէմէզսինիզքի , պու մէքթու-
պու պանա եազան եախօտ եազտըրան քէնտիսի տիր :
- Իհթիմալ տիր , չիւնքի Պագգարա՝ ղաեթթ միւտէպպիր
պիր գատըն օլտուղունտան , մէքթուպարընը պիր տօսթունա
եախօտ խըզմէթճի գարըեա եազտըրմասը գապիլ տիր :
- Պու խուսուս օլ տէրէճէ մուվաֆըզը սըհհէթ իտի , վէ
գատըն թապիեաթլարընտա պու հալ օլ մէրթէպէ մէվճուտ
տուրքի , Շէրիւպէնին գանաաթը էֆքեարըլիէ սարսըլտը ,
վէ իֆատէեէ տէվամիէ ,
- Լաքին շուրասը մուհագգագ տըրքի , պու մէքթու-
պու Պագգարա սլանա եազմըշ օլմասա պիլէ , պիր տիկէրինէ
քէնտիսի եազտըրմըշ տըր , տէտի :
- Պէն տէ օ ֆիքիւրտէեիմ :
- Շիմտի պահար ղայպ իթմիշ օլտուղունուղա ինանը՞օր-
սունուզ :
- Խայր , հէնուզ ինանմամ :
- Աճա՛յիպ :

— Պու խուսուսա ինանապիւմէքիկիւմ իշին, մօնսիէօ, Պազգարանըն, սիզէ եանի Շէրիւպէնէ, «սիզի սէվէրիւմ» տէտիկինի իշիթմէլիեիւմ :

— Պազգարանըն խանէսինտէ կիզլէնէպիլի՞րմիսինիզ :

— Օ դօլայ շէյ տիր . բարա գուվլէթիյլէ պէսլէմէեի էլտէ իտիպ, օ սաեէտէ թուալէթ օտասընտա կիզլէնիւրիւմ, իհթիմալ քի Պազգարա սիզի հալվէթ օտասընտա գապուլ իտէճէք տիր :

— Պու մահուտ քէլամը իշիթտիկինիզտէ, պահսընըզը զայպ իթմիշ ատա իտէճէ՞քմիսինիզ :

— Էվվէթ :

— Էօյլէ իսէ մօնսիէօ, պանքէրինիզէ պիր թէզքիրէ եազմանըզը իթար իտէրիւմ :

— Եազարըմ մօնսիէօ :

Գօնթ սաաթընը չըգարըպ :

— Շիմտի սաաթ սէքիզ տիր, Պազգարա տօգուզտա պէնի պէքլէեէճէք տիր, Սաաթ օն պիրտէ սիզի պէքլէմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, շիւպհէսիզ օն պիրտէն ազ էվվէլ պէնի եօլա գօեաճագ տըր, Արապաճըմա լազըմ օլան թալիմաթըմը վէրէճէկիմտէն, պաղչէնին բարմագլըղնա գատար կիտէճէեիւմ, վէ օրատան եաեա ավտէթ իտիպ, խըզմէթճի գատըն վասըթասըլլա կիզլէնէճէեիւմ, տէտի :

— Բէք էյի :

— Պանքէրիմէ թէզքիրէ եազաճագ եէրտէ, տօղրուճա խանէմէ կիտիպ, պանգնօթ, էսհամ վէ տէմիր եօլու թահվիլաթը օլարագ պէշ եիւզ պին ֆրանգ ալաճաղըմ, Բեաֆֆէսինի ճէպիմտէ պիր ճիզտան տէրունինէ վազ իտէճէեիւմ, Պազգարանըն սիզի սահիհէն սէվմէքտէ օլտուղու թէհագգուգ իտէրսէ, պէշ եիւզ պին ֆրանգը ալարագ օրատան տիշարը չըգաճագսընըզ :

Շէրիւպէն պաշընը էյտի, վէ գօնթ, մէրգումու սարսաճագ տէրէճէտէ սօղուգ գանլըլըզ իլէ քէլամընա չու եօլտա տէվամ իլլէտի :

— Թապանճալարըմը տախի պիրլիքտէ ալաճաղըմ . զիրա էկէր Պազգարանըն սիդի սէվմէտիկի, վէ ֆարզը մուհալ օլարազ պանա իրաեէ իթտիկինիզ մէքթուպու անըն եաղմատըղը թէ-հազգուգ իտէրսէ, պահսընըզը շայպ իթմիշ օլաճաղընըզտան, հազգըմը իսթիմալ իտէճէերիմ :

Շէրիւպէն սարսըլտը իսէ տէ, քէնտի պախթընա էմնի-եէթի քեամիլէսի պուլունտուղու ճիհէթլէ, տէրհալ հէեէճա-նը թէսկին օլարազ,

— Հազգընըզ վար տըր, տէտի :

Պատէհու մէրգուճար վէտալաշարազ, պիրիպիրինտէն այրըտըլար :

Գոնթ գլիւպտէն չըզընճա, պիւա էնտիշէ խանէսինէ վէ սոնրա Պազգարանըն նէզտինէ կիթտի :

Շէրիւպէն իսէ գումար սալասընա կէչիպ, պիր վիսթ մա-սասընտա օթուրտու, վէ իքի սաաթ գատար օրատա գալտը-ղը հալտէ, ֆիքրի՝ գումարտան զիեատէ ասմա սաաթըն հա-րէքէթիլլէ մէշղուլ օլուպ, վէ պու հարէքէթ քէնտիսինէ զա-եէթ աղըր կէօրիւնիւպ, ատէթա տիւշարը եէիս օլմագտա իտի :

Սաաթ օն պուշուգտա մէրգում գալգըպ տիշարը չըգար-քէն, գարունուն էշիկի իւզէրինտէ Բօգամպօլ քէնտիսինի գարչըլաեարազ,

— Հա՛հա՛, պէշ եիւզ պին ֆրանգընըզը ալմաեա՞մը կի-տիեօրսունուզ, տէտի :

— Էվվէթ :

— Շիշէեի ունութմաերն :

— Օլ պապտէ միսթէրիհ օլուն :

— Եարըն պիր տագըզա պիլէ վագթըն՝ օլմաեըպ, ագ-չամա գատար գօմէտեանըզըն մէվգըի իճրաեէ վաղը թէրթի-պաթըլլա մէշղուլ օլաճաղըմ : Փագաթ սաատէթի հալինիզի ունութմաերն, վէ վագթընտա մատամ Մալասինին խանէսին-տէ պուլունուն :

— Պու խուսուստա թավսիէեէ լիւզում եօգ տուր . պէն քէնտի վազիֆէմի պիլիրիմ, վէ միւքէմմէլէն իճրա իտէճէերիմ :

— Շու սաաթտա մէքթուպունուղ մարքիզին եէտինտէ պուլունուեօր։ Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլաաըգ։ Ունութմա-
եընքի, ճիւղի պիր խէթանըղ՝ իշի պօղապիլիր, վէ եիրմի
տէօրթ սաաթ սօնրա սիզի ահրէթէ եօլճու գըլապիլիր։

— Պիլիեօրում։

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա Րօգամպօլ գլիւպէ կիրտի
վէ Շէրիւպէն տէ տիշարը չըգտը, վէ եաեա Մօնսէյ սօգա-
ղընա կիտիպ, սաաթ օն պիրտէ օրաեա վասըլ օլտու։

Էլիյէ, եէլէկինին ճէպինտէ պուլունան գօգուլու եաղ
շիշէսինի թութտուղու հալտէ, ֆիքրի տէ պէշ եիւղ պին ֆը-
րանգ իլէ տօլու օլան ճիգտան խիւլեասըյլա մէշղու խտի։

Մէրգում, էլինի գաբուեա կէօթիւրէրէք,

— Պու նէ՞ տիր, բարմագլըղ գաբուսու աչըգ պրագըլա-
ճագ տըր տէնմիշ իտի։ պու իսէ գաբալը տըր... իմտի պէք-
լէեէլիմ, տէյի պէեան իթտի, վէ Պագգարանըն պիզղաթ
կէլիպ գաբուեու աչաճաղընը մէմուլ իտէրէք, պիր գաչ տա-
գըգա էնինէ պօեուեա տօլաշտը։ Լաքին պաղչէ տէրունինտէ
հիշ պիր սէս իշիտիլմէտիկի կիպի, գաբու տախի գաբալը
գալարագ պիր չարեէք սաաթ կէշտիկինտէն, Շէրիւպէն,

— Հէր նէ օլուրսա օլսուն գաբուեու չալարըմ, տէտի։

Փիլվագը գաբուեու չալմագլա, գաբու աչըլտը, վէ Շէ-
րիւպէն, Րօգամպօլ թարաֆընտան վէրիմիշ օլան, ֆա-
գաթ մահիեէթի քէնտիսինճէ տէ մալիւմ պուլունմաեան
քիւշիւք պիր շիշէեի համիշ օլտուղու հալտէ, տէրունը խանէ-
եէ կիրտի։

5

Շէրիւպէնին, Մօնսէյ սօգաղընա կէլմէսինտէն պիր սաաթ էվվէլ, Պազգարա իլէ գօնթ Արթօֆ եալընըղ ոլուունտուգ-լարը հալտէ, կէնճ դատըն շու եօլտա իֆատէի հալ իթմէք-տէ իտի.

— Տօ'թում, ույգու իչինտէ պուունարազ սէօյլէնէն սէօյլէրէ նէ' տէրէճէ Լմնիյեթ օլունաճաղընը պիլմէմ, Լաքին պէն, պունտան օն պէշ կիւն էվվէլինէ տէկին պու խուսուսու պիլմէզ իքէն, ֆէվգէլատէ նէթիճէլէր իսթիհսալ իյլէտիմ: Թէսատիւֆէն դարչըմա չըգան վէ պէնիմ պազըչըմա ույգուեա տալան գըզըղաղըն քէշֆիլէրի սաեէսինտէ, Շէրիւպէնին օն պէշ կիւն ադտէմխանէնիզէ կէլտիկինի վէ նէ եաբաճաղընը թահգըզ իյլէտիմ: Քէզալիք ինսանի մանթըզըն խարիճինտէ պուունան օ քէշֆիլէր սաեէսինտէ, Լէօն Բօլանը, վէ քէնտիսինի տէրէճէերի նիհաեէտէ սէվմիշ օլտուղում ֆէրնան Բօշէերի գուրթարապիլտիմ: Շէրիւպէնին պիր ալչազ քիմնէ օլտուղունու թա իլք կիւնտէն սիզէ նիչին սէօյլէմիշ օլտուղումու շիմոի անլա'եօրմուսունուզ:

— էվվէթ անլաեօրում:

— Օլ վազըթ հիչ պէնիմ հազգըմտա պահս օլունմամըշ տըր: Պու ատէմին Պազգարա հազգընտա պահսա կիրիշմէսի՝ քէնտի հազգը իտի, չիւնքի թէէսսիւֆիլէ սէօյլէրիմքի կէշիրմիշ օլտուղում էօմիւր իճապընճա, հազգըմտա հէր կէօնա հազարէթի իճրատէ քէնտիերի սալիհէ չըգարապիլիւր: անճազ Շէրիւպէն իչին ալչազ ատէմ տիր տիմէրիկիմ, պիլա աը ու հիճապ պիր դատընը թաաղիպ իթմէքտէ օլտուղու, վէ անըն մահվընա եէմին իթմիշ իտուկի իչին իտի: Շու գատար

քի օ գատընըն նիջին էնսէսինէ տիւշմիւշ, վէ մահվընա նէ՞ մագսէտլէ եէմին իթմիշ իտի: Իշթէ պուրասընը հէնուզ պիւմէմ, վէ հէր հալտէ անլամագ իսթէրիմ:

— Էվվէթ մատամ, անլահաճաղըզ:

— Պու առէմ հէր շէյի պիզէ սէօյլէմէլի տիր:

— Ազիզէմ, սիզէ հիշ պիր շէյ սիւալ իթմէմէքլիկիմի բէճա իթմիշ իտինիզ: Վատըմտա սատըզ պուլունտում զանն իտէրիմ:

— Էվվէթ:

— Լաքին պու կիւն սիզէ պիր շէյ սօրմագլըզմա միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ:

— Էվվէթ, չիւնքի սիզ հէմ մէրա, հէմ ագիւլ վէ հէմ տախի սըր սագլար պիր քիմսէսինիզ:

— Էօյլէ իսէ, տիւնքի կիւն էլիմիզտէն ֆիրար իտէն, վէ քէնտի թարաֆըմտան իւզէրինէ գուրչուն սըգըլան առէմ քի՞մ տիր:

Պագգարա. — (աճը պիր կիւլիւմսէմէ իլէ.) Օ ֆէնալըզ բուհու տուր: քէնտիսինի քիմսէէէ թանըթմսեհաճագ տէրէճէտէ պին տիւրլիւ գալըպարա շէքիլէրէ կիրէր չըգար պիր առէմ տիր: Պիլա ինսաֆ ու մէրհամէթ վալիտէսինի էօլտիւրւմիւշ, մաշուգէսինի գաթլ իթմիշ, վէ գարընտաշընըն էօմրիւնէ վէ նամուսունա խալէլ կէթիրմէք իսթէմիշ տիր: Պու առէմ՝ շէյթանտան տախի մէքրուհ վէ մէնֆուր տուր:

Օլ վագըթ Պագգարա, պունտան պէօյլէ քէնտինին տօսթու վէ սաղ գօլու օլաճագ օլան կէնճ գօնթա, սահիֆէ պէ սահիֆէ նագլ իթմէքտէ օլտուղումուղ ուղուն վէ տէհշէթլի հիքեանէէի, քէնտինին նամուսուղ վէ լէքէլի էօմրիւնիւ, վէ վիգօնթ Անտրէա թէսմիէէ օլունան օլ պիւեիւք միւթթէհիմին շէյթանի հաեաթընը, վէ պատէհու սախթէ բէշմանլըղըյա տուգալընա տիւշիւրմէէէ չալըշարըլ քիմսէլէրին թէվէճհիւհիւնիւ, բիսեթթինի վէ աֆվընը իսթիհսալ իթմէք եօլունտաքի տէսիսէսինի նագլ ու պէեան իյլէտի:

Գօնթ, թէաճհիւպ վէ տէհշէթլէ մէզպուրէէի տինլէտի,

վէ Պաղգարա շու սուրէթլէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրտիւ-

— Իշթէ խէֆիէն գօլլատըղըմ, վէ հէր պիր ատըմընը թաադիպ իթտիկիւմ, վէլհասըլ եագասընը էլիմէ կէչիւրիպ, աիւնքի կիւն պիր թապանճա իլէ թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինէ կէլմիշ օլտուղում պու խապիսին, պու ճանվէրին պէլքի մասքէսինի աշաղըեա ալամահաճաղըմ: Անճագ, օ մագսէտլէ, քէնտիսինի ալտաթմագ ֆիքրի իլէ, քէօշէնիշին էօմիւմիւ թէրք իթտիւմ, զիրա օ ատէմ հալընըղ պէնտէն շիւպհէ իթմէքտէ տիր: Էվվէթ անըն իշին, զահիրէն թէքրար Պաղգարա օլմահա ըաղը օլտում:

— Տիմէք տիւնքի կիւն քէնտիսինի թանըտընըղ:

— Էվվէթ, պագըշընտան թանըտըմ. զիրա ինսանըն պագըշը ասլա թէպտիլ իտիլէմէղ, Իմտի պու ատէմ Շէրիւպէնի եա թանըր եախօտ թանըմալը տըր: հէր հալտէ արալարընտա մէքրուհ պիր մուգավէլէ մէվճուտ օլմագ կէրէք տիր: Շէրիւպէն անըն ալէթի տիր:

— Պիր ազտան անլարըղ, զիրա էկէր Շէրիւպէն թէքմիլ հագըգէթի հալի պէեան իթմէղսէ, թէքքի հաեաթ իտէճէք տիր:

Մէրգոււմ սէօզիւնիւ իքմալ իթմէք իւզրէ իքէն, սաաթ չանը օն պիր չալտը, վէ Պաղգարանըն, - Շիմտի նէրէտէ իսէ կէլիւր, - տիմէսի ագըպինտէ, պաղչէ գարուսունուն աշըլըպ գաբանաղըղ, վէ պատէհու պիր ատէմին պաղչէնին գոււմու եօլլարը իւզէրինտէ եիւրիւտիւկիւ իշիտիլտի:

Կէնճ գատըն, գօնթա, բարմաղըյլա պիր գաբու կէօս-թէրտիկինտէն, մէրգոււմ սէսսիգճէ աեաղա գալգարագ, գաբուսու գաբալը պուլունան թուալէթ օտասընա տօղրու իլէրլէտի:

Մէքքիւր օտատա քիւշիւք եէհուտի գըզը, էլպիսէսիլէ պիր սէտիր իւզէրինէ եասլանմըշ օլարագ ույգուեա տալմըշ իաի:

Կէնճ գատըն եալընըղ գալտըղընտա, գանաբէ իւզէրինտէ եասլանըպ պէքլէտի:

Գաբուսու իքի տէֆա չալընտըգտան սօնրա, Շէրիւպէն զահիր օլտու, վէ Պագգարա մէրգուսու կէօրմէսիյէ, սախթէ պիր թէաճճիւպ հարէքէթի իպրազ իյէեէրէք, վէ քէլամա աղազլէ,

— Աճայիպ, միւսաատէնիզ օլմաեարագ պուրաեանա՞սը կէլիրսինիզ, տէտի:

Պու քէլիմէլէր կերչի սատէճէ թէլէֆֆիւզ իտիլտի իսէ տէ, Շէրիւպէն երինէ սարսըլարագ, վէ ֆիքրինտէ պիրտէն պիրէ ղարիպ պիր թասավվուր տողարագ, օ սապահը ախգ իթմիշ օլտուղու մէքթուպ, Պագգարա թարաֆընտան կէօնտէրիլէճէք եէրտէ, գօնթ թարաֆընտան կէօնտէրիլէրէք, թէրթիպ իտիլմիշ պիր տուգագ օլմասըն տէյի տիւշիւնմէեէ պաշատը: Պինապէրին պու միւսհագա իլէ, խուսուսա պաղչէ գաբուսունու գաբալը պուլտուղունու խաթըրլամագլա տիւշարը էնտիշէ օլտու:

Լաքին Պագգարանըն կէօզլէրինտէ պիր գուվվէի ճագիպէ վէ լէթաֆէթ մէվճուտ օլմասըլա, Շէրիւպէն, եագընտա պիր մուգաֆֆէրիեէթէ նաիլ օլաճաղընը մէմուլ իթտի: Իմտի կիւլիւմնէեէրէք, վէ էլնի էօրմէք իւզրէ մէրգուսեէ տօղրու իլէրլէեէրէք,

— Ֆագաթ սիգէ գարշը իթաաթսըզըգտա պուլոււնտո՞ւմ, տէտի:

— Սիգի իքինճի տէֆա օլարագ էվվէլքի կիւն գապուլ իթտիկիմտէ, իւշ կիւնտէն էվվէլ սիգի թէքրար կէօրմէք իսթէմէտիկիմի պէեան իթմիշ իտիմ:

— Ֆիքր ու նիեէթինիգի սագլամանըգտա տա կիւզէլսինիզ:

— Պէն մի ֆիքր ու նիեէթիմի սագլաեօրու՞մ:

Սէվիլմիշ օլան պիր ատէմ գարշըսընտա նասըլ թէպէսսիւմ իտիլիրսէ, մէզպուրէ տէ Շէրիւպէնին գարշըսընտա էլան օ թարգ կիւլիւմնէմէքտէ օլուպ, մէրգու՞մ տէլիգանլը, եէտինտէքի մէքթուպու կէօսթէրմէսինտէ, կէնճ գատըն,

— Պու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Իֆատէմի վէ հարէքէթիմի թաստիգ իտէր տէլիլ տիր:

Պագգարա մեթոռալը մեղքիւրու թէմամէն զոռտող տան սօնրա ,

— Լաքին սիգէ պու մեթոռալու բի՞մեպար, տէյի սօրտու

Մէզպուրէ օլ տէրէճէ սափտէրունանէ պիր թարգտա պու սէգիւ սէօյլէտի քի կէօզլէրինի, տէրունինտէ գօնթուն պուլունմասը լազըմ կէլէն թուալէթ օտասընա պթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիւթիւն վիճուտիյլէ սարսըլտը, վէ պատէհու ,

— Սիզ եազաընըզ, տէտի :

— Աճա՛յիպ, սիգէ պէօյլէ պիր մեթոռալ եազմըշ, օլտուղումու գաթիէն թէքզիպ իտէրիմ :

Շէրիւպէն . - (միւթէէսսիրէն .) Օ հալտէ կազաըրմըշպընըզ տըր :

Պագգարա ճէվապ վէրմէտի . ճէվապ վէրմէմէսի իսէ, նէս վիմա իգրար տիմէք օլմասըյլա, Շէրիւպէն յահաթճա նէֆէս ալտը. անճագ պու իյզահաթա խիթամ՝ վէրմէք իթէտիկինտէն ,

— Դալիպա եաթըլմըշըմ . . . ֆագաթ մատէմքի պուրատա պուլունուէօրում . . . տէտի, վէ Պագգարա էլան կիւլիւմսէեէրէք ,

— Օթուրունուզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Շէրիւպէն, ալթուն երդընլարընըն՝ գարըրընտա բարլամագտա օլտուղունու կէօրիւեօր, վէ պէշ եիւզ պին ֆրանգը բարմագլարը արասընտա թութուեօր զանն իթտի . Գէնտի քէնտիեէ տէ ,

— Անլաշըլան՝ տօսթոեմ վիգֆնթուն շիշէսինէ ալա լիւզում եօգ իմիշ . ֆագաթ մատէմքի օ շիշէ եէտիմտէ տիր, իշէ եարաթմագ իթթէրիմ, տէտի, վէ մահոյտ շիշէեի ճէպինտէն չըգարմասընտա . Պագգարա իթթէմէեէրէք տիթրէեիպ ,

— Պու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

— Պու պիր ճիւզի հէտիեէ տիր քի, հուգուրունուզա թագտիմ իտէրիմ :

Պու սէօզլէր իլէ Շէրիւպէն՝ ազը բըքը բըքը գաբալը պուլունան շիշէեի վէրմէքի, կէնճ գատըն պոչնու էլինէ ա-

լըսի, բարձրագոյնը արասընտա պիր թարափտան օ պիր թա-
րափա չէվիրէրէք մուայեհէնէ իթ տի: Մուախարէն,

— Պու շիշէտէ նէ՞ օլապիրի: զանն իտէրսէմ, ըհնկի աչըդ
գըրմըղը տըր, տէտի:

Շէրիւպէն. — (սէսինտէ ճիւզի մէրթէպէ էսէրը իղթիրապ
մէվճուտ օլարագ.) Պու պիր Հինախթան եաղը տըր:

— Նէ՞նէ գուլանըլըր:

— Աճա՛յիպ, թուալէթէ: Փէվգէլատէ նէփիս գօգ ուսու
վար տըր:

Պիրտէն պիրէ Պագգարանըն ֆիքրինտէ տէհչէթլի պիր
շիւպէն հասըլ օլարագ, քէնտի քէնտիէ:

— Այդու կէթիքիր պիր ըուհ տուր, պէլքի տէ զէհի-
տիր, տէտի, վէ աշնի վագըթտա սըր վիլիամսըն կէօկէսի
գարշըսընտա զահիր օլտու: Մուախարէն,

— Հէր նէ իսէ շիմտի անլարըգ, տիեհրէք, շիշէնին գա-
բաղընը աչըպ, գօգլամագ իսթէրճէպինէ պիր թավը ու հա-
րէքէթտէ պսուռնամագտա իքէն, պաղթէթէն եիւքսէք սէսլէ,

— Պէն ատէթա տիվանէեիմ, սիզին իշին վէ շիշէնիզ ի
շին, քէնտի իշլէրիմի ունուտուեօրում. — իմտի պանա օն տա-
գըգա գատար միւսաատէ իտին, թէքրար կէչիրիմ, տէտի,
վէ մէրգուսուն եիւզիւնէ կիւլիւմնէմէքլէ, պիր շարգը սըրըլ-
տանտըղը հալտէ, հալվէթ օտասընտան տիշարը չըգտը, վէ
Շէրիւպէն իսէ, մէզպուրէնին չըգմասընը, գօնթ Արթօֆ իւս-
թէ կէլիպ տէ քէնտիլէրինի եալընըգ պուլմասըն իշին գարու-
լարը ւիգգաթըճա գաբամագ մագսէտինէ աթֆ իթտի:

Շէրիւպէն իշին Պագգարա, գօնթ Արթօֆուն չօգտան
պէրու օրատան կիթմիշ օլմասընա գանմըշ օլմասը լաղըմ կէ-
լիր իտի: Հալպուքի կէնճ գատըն սալօնտան կէշիպ իլը գա-
թըն սօֆպսընա, վէ աիկէր պիր գաբուտան թուալէթ օտա-
սընա տախիլ օլտու: Մէզպուրէն ախագլարընըն ուճունա պա-
սարագ եիւրիւմէրտէ օլուպ, աիվալտա տօլապ շէրիւնտէ թէր-
թիպ իտիլմիշ օլան մահուտ արալըգ իսէ, գաբալը պուլուն-
մագտա իտի:

Գօնթ, օ օտատա պիր գօլթուգլու իսկէմէ իւզերինտէ օթուրմուչ օլուպ, տիզլէրի իւզերինէ տէ չիֆթէ թապանճա վաղ իթմիչ իտի: Պագգարա՝ էլինտէքի չիչէերի կէօսթէրէրէք, բարմաղընը տօտաղը իւզերինէ վաղ իլէ, սիւքիւթ իթմէսինի իխթար իթտի: Պատէհու Եէհուտի գըզըն՝ իւզերինտէ եաթմըչ օլտուղու սէտիրէ էերիւպ, պիր էլինի չօճուղուն ալնը իւզերինէ վաղ իթտիլի հալտէ, եավաչ սէսլէ,

— Կէօրմէնի էմր իտիւօրում, տէտի:

Չօճուգ, ուեանմաեա հաղըրլանընօր կիպի գըմըլտանտը վէ պաչընը եօգարը գալտըրտը իսէ տէ, կէօղլէրի ասլա աչըլմատը: Պունտան՝ մէզպուրէնին ույգու էանասընտա սէօղ սէօլլէր վէ հարէքէթ իտէր սուրէթտէ ուեուգլամագտա օլտուղու անլաչըլտը:

Պագգարա .- (ամիրճէ պիր սէսլէ .) Շու օտանըն օլ պիր թարաֆընը կէօրմէնի իսթէրիմ:

Մէրգումէ պու սէօղիւ սէօլլէրքէն, բարմաղընը թուալէթ օտասընը հալվէթ օտասընտան աերըմագտա օլան տիվարա ուզաթտը:

Չօճուգ, տէհչէթլէ ըէֆը սէտա իթմէսինտէ, կէնճ գատըն,

— Նէ՞ կէօրիւեօրսուն, տէյի սիւալ իթտի:

— Բէօչըտէքի ատէմի կէօրիւեօրում, տէյի չօճուգ ճէվապ վէրտի, վէ պունու տիմէքլէ, չէնտ կիւն ագտէմմատամ Մալասինին խանէսինտէ, Շէրիւպէն իլէ մարքիղ վան-Հօբուն խանէսինտէ վուգու պուլան վէ թէրացատա տուրարագ, քէնտի թարաֆընտան խապէր վէրիլէն մէնզարէերի իյմա իթտի:

Պագգարա .- (եավաչ սէտա իլէ .) Օ տուր, տէտի, վէ պու սըրատա գօնթ՝ մէնզարէի վագըաեա քէմալը թէաճճիւպլէ պագըեօրտու:

Կէնճ գատըն, չիչէերի չօճուղուն էլինէ վէրէրէք,

— Պու չիչէերի պանա քի՞մ վէրտի, տէյի սիւալ իթտի:

Չօճուգ .- (պիլա թէրէտտիւտ .) Օ վէրտի:

— Իչինտէ Նէ՞ վար տըր:

Չօճուգ չիչէերի ավուճունտա սըգտը, պատէհու ալնընա:

տաեաթըպ, պիւթիւն նազարը տիգդաթընը պունա հասր ի-
տիեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա, տէհշէթլէ բէֆը սէ-
տա իյլէտի:

Պագգարա. — (էմր իտէրէք.) Սէօյլէ', նէ՞ տիր:

— Ինսանը տիվանէ իտէր պիր ըուհ տուր:

— Իշիտիկինտէ՞ մի:

— Խայր, գօգլանտըղընտա:

Եէհուտի գրզ, պու սէօղլէրի պիւա թէրէտտիւտ վէ սու-
րէթի սարիհէտէ իրատ իտիպ, Պագգարա իսէ,

— Տիմէք պունու գօգլաեան ագլլընը զայպ իտէր, տէտի:

— Եանի պունու գօգլաեան քիմնէ զաեթթ քէյֆլի օ-
լուր, բէք չօգ կիւլէր, վէ գալպինտէ հիշ պիր սրըր սագլա-
մազ, մէսէլա սիզ պանա սէօղ սէօյլէմէկի էմր իթսէնիզ, պէն
իսթէմէտիկիմ հալտէ պիլէ սէօղ սէօյլէմէլիեիմ:

Պագգարա վէ գօնթ հայրէթլէ մէրգումէեի տինլէեիպ,
մէղքիւր իֆատաթընտան սօնրա, կէնճ գատըն՝ Եէհուտի գը-
զլ թէքրար սէտիրտէ եաթըրըպ, գօնթա էլլիյլէ վէտա իտէ-
րէք, աշնի թարիգլէ թուալէթ օտասընտան տիշարը չըգտը,
վէ թէքրար սալօնա ալտէթ իյլէտի:

Օ տագըգատա գօնթ, հալվէթ օտասընտա ճէրէեան ի-
տէճէք միւքեալէմէեի տինլէմէք իւզրէ, մահուտ արալըղը
սէսսիգճէ աշտը:

Պագգարա, սալօնա կիրտիկի ղէման, մալիւմօլան շիշէեի
էլինտէ թուլթմուշ օլմաեըպ, գօրսաթընտա սագլամըշ իտի:
Մէզպուրէ միւսաֆիրինին եանընտա օթուրտուգտան սօնրա,

— Տիմէք պէօյլէ, ազիղիմ մօնսիէօ տը վէրնի, սիզ պիր
տուզաղա տիւշմիւշսիւնիւզ, տէտի:

Պագգարա պու քէլիմէլէրի սէօյլէրէն, պիրտէն պիրէ
իսթիհզաքեարի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլուպ, տօտագլարը
իւզէրինտէրի թէպէսսիւմ մահվ օլտու:

Շէրիւպէն պու սրրատա ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլտու,
վէ կէնճ գատըն, տաիմա իսթիհզաքեարի սուրէթտէ քէլամը-
նա շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Սահիհէն պուրաեա կելմենիգէ սէպէպ օլան մէքթուպ ,
ղաեէթ ուսթաճա թէրթիպ իտիմիշ տիր :

Շէրիւպէն , մէյեուսէն ,

— Յագաթ . . . տէտի :

— Աչըգ սէօյլէշէլիմ . պու մէքթուպ սիզին ույտուրմանըդ
տէյիլ մի տիր :

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ :

— Նիհաեէթ շու սահիհ տիր քի , պու մէքթուպու եա-
զան պէն տէյիլիմ :

Շէրիւպէնին ֆէնալըղը կիթտիքճէ արթմագտա օլուպ ,
Պագգարա իսէ պու սըրատա դահգահալը պիր կիւլիւշ գօ-
բարարագ :

— Սահիհէն սիզ էրքէքլէր , հիշ պիր շէյտէն շիւպհէ իթ-
մէզսինիզ , վէ պիր գատընա իւշ տէօրթ տէֆա հաքիմանէ
պիր թարգտա պագտըղընըղտա , անըն թարաֆընաան տէր-
հալ սէվլիւճէկինիզի մէմուլ իտէրսինիզ , տէտի :

— Լաքին նիհաեէթ սիզ պանա , թէքրար կելմէքլիկիմէ
միւսատտէ իթմիշսինիզ տիր :

Շէրիւպէն , ֆիլվագը պիր տուգաղա տիւշիւրիւտիւկիւ-
նիւ զանն իթմիկէ պաշլատըղընտան , քէմալը հէեէճան իլէ
մէզքիւր սէօղիւ իրատ իյլէտի :

Պագգարա . (ղաեէթ վագարը պիր թավը իլէ .) Աչըգ-
տան աչըղա հէյ շէյի սէօյլէմէմի իսթէրմիսինիզ :

— Էվվէթ :

— Մօ'նսիէօ տը վէրնի , պիր գատըն հագգընտա պահսա
շիւրիշմէեէ ճէսարէթ իտէն պիր ատէմի , վէ պաղը պինամուս
գարըլար նէզտինտէ քէսպ իթտիկի մուվաֆֆագըյեէթ իւզէ-
րինէ , հատտէն զիեատէ սէրսէմիլք բէյտա իտէն , վէ պագ-
տըղը գատընլարը ճէլպ իթմէք իգթիտարընը հաիզ օլտու-
ղունու զանն իյլէեէն պիր ահմագը , պիր պուտալտեր , լա-
երգ օլտուղու վէճհիւ , խըզմէթ քեարլարըմ վաւթթասըյլա
պուրատան թարա իթտիրէճէք եէրտէ , քէնտիսինէ էլիմի ու-
զաթմագտա օլտուղումուն սէպէպինի պիլի'ր միսինիզ :

Պու արա Շէրիւպէն տիթրէմէքտէ օլուպ, Պագգարա իսէ մէրգուսնոն գարչըսընտա կիւլիւմէմէքտէ օլմատըղը կիպի, սուրէթի թէվէճճիւհէքեարանէտէ ելւղիւնէ տախի պագմամագտա իտի: Պիւաքիս թահգիրամիզ պիր թարգտա աթֆը նազար իթմէքտէ օլմասըյա, Շէրիւպէն պահսընը զայպ իթմէքտէ օլտուղունու հիսս իթմէկէ պաշլատը:

Պագգարա, իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Սէպէպինի պիւրմիսինիզ. սիզին զանէթ ինաաճը վէ քէնտի քէնտինիզէ ֆէվգէլատէ էմին օլտուղունուղու պիւտիկիմ ճիհէթլէ, պահսընըղ թուլթմագտա իսրար իթտիկինիզ թագտիրտէ, հէման թէրքի հաեաթ իթմիշ պիր աաէմ օլտուղունուղու կէօրիւեօրտում, վէ պինապէրին սիզի գուրթարմագ իսթէեօրտում: Պա'գընըղ, ելւղիւմէ տիգգաթլէ պագընըղ, պէնտէ, ինսանլարը թէլէֆ իթտիրմէքլէ էյլէնէն պիր գատըն հէյէթի վա'րմը աըր, խայր, խայր աղիզիմ, Պագգարա՝ իքի մէճնուսլարըն հաեաթլարընը գաթթ իթմէլէրինէ միւսաատէ իթմէզ, էվվէթ, աղիզիմ մօնսիէօ, տահա քէք չօգ կիւնլէր եաշաեապիւմէնիզ իչին, հագգընըղտա պիր թէվէճճիւհիւ մախսուսում վար տըր կիպի կէօրիւնտիւմ, պիր պուտալաեը պիր թագըմ խալաեաթա կիրիֆթար իտէր պիր թավըր էսրարի իթթիխազ իյլէտիմ, վէ պահսընըղտան ֆէրպղաթ իթմէնիզի արղու իթտիմ: Զիրա սիղ տահա գօնթ Արթօֆու թանըմագսընըղ, էկէր պահսընըղը թուլթմուշ օլսա իտինիզ, հաեաթընըղը թէրք իթմիշ օլաճագտընըղ. պիր ճանվէր, գուտուրմուշ պիր քէյպ, վէ եախօտ միւտոֆաասընա մէմուը, նէ՛ գարընտաշը, նէ՛ բէտէրի վէ նէ՛ զէվճի պուլունմաեան պիր գատընը թահգիրէ գալգըշան պիր ալադ քիմսէ նա'սըլ թէլէֆ իտիլիւսէ, օ տախի սիզի պու սուքէթլէ պիւա մէրհամէթ ու ըիգգաթ թէլէֆ իտէճէք իտի:

Շէրիւպէն. — (ազլը պաշընտան կիտէրէք.) Տիմէք պէնի սէվմէեօրսունուղ:

Պագգարա գահգահալը պիր կիւլիւշլէ մուգապէլէ իթտի. պատէհու թահգիրամիզ պիր թարգտա մէրգուսնա պագարագ,

— Պէ՞ն մի սիղի սէվէճէեիմ... սահիհէն սիղ մէճնուն-սունուզ, հէմ պաղլանմաեա լաեըզ մէճնունսունուզ, աղիզիմ մօնսիէօ, տէտի, վէ Ս: տը Վէրնինին էլինի թահգիրլէ րէտա իտէրէք, պիր տագըգա էվվէլգալգմըլ օլտուղու ուզուն գա-նարէսի իւզէրլինտէ թէքըար եասլանտը:

Պու առա Շէրիւպէն, գըմըլտանմագսըզըն վէ նէֆէս ալ-մագսըզըն տուրմուլ օլուպ, ատէթա սանէմէ պէնզէեօրտու:

Օլվագըլթ թուալէթ գաբուսու աչըլարագ, գօնթ Սը-թօֆ, լէհճէսի սօլմուլ օլտուղու հալտէ, վագարըլ սուրէթտէ էշիքտէ կէօրիւնտիւ: Շէրիւպէն, մէրգումու կէօրիւր կէօր-մէզ, տէհէթլէ րէֆը սէտա իտիպ, հալվէթ օտասը գաբու-սունա գատար րիւճաթ իյլէտի: Լաքին Պագգարա՝ հէման մէզքիւր գաբունուն էօնիւնէ աթըլարագ,

— Հա հա, տիմէք պահսընըզ էլան պօղուլմամըլ, տիմէք սիղ, զաննըմտան զիեատէ ալչագ պիր քիմնէ իմիշսինիզ, չիւն-քի աչգ ու մուհապպէթի՝ սէնաի մուամէլէլէրինտէ գուլլա-նըեօրսունուզ, վէ զալիպա պէշ եիւզ պին ֆրանգ էլտէ իթ-մէք իշին ճիտտէն պէնի սէրմաեէ իթթիսազ իթմիշսինիզ, տէտի:

Գօնթ, էլինտէ թապանճալար օլարագ Շէրիւպէնէ գա-տար իլէրլէտի, սօղուգ գան իլէ մէրգումա պագտը, վէ զէր-րէ գատար շիւպհէեէ մահէլլ պրագմաեաճագ սուրէթտէ ա-թիտէքի իֆատէեի իրատ իյլէտի:

— Մօ'նսիէօ, կէթիրմիշ օլտուղում պէշ եիւզ պին ֆը-րանգը սիզէ թէէտիեէ իտէճէք իտիմ: Փագաթ պահսընըզ զայպ իթտինիզ: իմտի մուգավէլէմիզին ահքեամընը թէմա-միլլէ իճրա իթմէքիլիիմ թապի օլմասըլլա, սիղի թէլէֆ իտէճէեիմ:

6

Շէրիւպէնին, Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլէ կէլմէսինտէն պիր սաաթ էվլէլ, վիդօնթ տը Գամպօլ, քէնտի արապա- սընա րաքիպ օլմուշ օլտուղու հալտէ, Տաի-Նաթա Վան-Հօ- բուն խանէսինէ մուվասըլէթ իյլէտի:

Գըշըն վէ էօյլէ պիր սաաթտա, Շանգ-էլիզէ մահէլլէսի միւթէպէրանը սօգաղարտա պուլունմատըղը ճիհէթլէ, մէր- գում տէլիգանլը, մէզքիւր ճատտէի քէպիրտէ շուրատա պուրատա անճազ թէք թէլք արապալարա թէսատիւֆ իթ- տի: Միս Վան-Հօբուն իգամէթ իթտիկի խանէ խալի տէյիլ իտի իսէ տէ, էվին եիւզ թարաֆընտա ըշըգ կէօրիւնմէտի- կինտէն, գաբուսու էօնիւնտէ տուրուլտուղունտա, տէրունին- տէ քիմնէ օլմատըղը զանն օլունապիլիր իտի:

Վիդօնթուն խըզմէթքեարը, էֆէնտիսի իլէ սըրթսըրթա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, արապանըն տուրմասընտա, իս- կէմլէսինտէն աթլաեըպ, խանէ տէրունինտէ քիմնէ օլմատը- ղը էսէրլէրինէ րաղմէն, գաբուսու չալտը, Այնի վագըթտա գաբու աշըլարագ, Րօգամպօլ կէլէն խըզմէթքեարա խիթա- պէն, ինկիլիզէ,

— Մատամընըզ պուրատա՞ մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Խըզմէթքեար պաշընը սալլամագլա մուգապէլէտէ պու- լունտու, վէ պատէհու գաբունուն իքի գանատընը աշմագ- լա, Րօգամպօլ հավիեէ կիրտի, վէ միւթէագըպէն էլինտէքի եուլարը քէնտի խըզմէթքեարընա թէսլիմպիրլէ, Տաի-Նաթ թանըն խըզմէթքեարընը թաագիպ իյլէտի: Մէրգում խըզ- մէթքեար, Րօգամպօլու, Տաի-Նաթանըն պուլունտուղու տաի- ըէեէ կէօթիւրտիւ:

Պիրինճի միւսագաթ էսնասընտա վագը օլտուղու կիպի, պու տէֆա տախի Տաի-Նաթա, չըպագ օլան գօլլարըյա պիլէքլէրինէ, վէ սաչարը իւղէրինէ պիր թագըմ թէգեինաթ վագ վէ թաալիգ իթմիշ օլտուղու հալտէ, շիթէ իւղէրինտէ եասլանմըշ իտի:

Միս Տաի-Նաթա էլան աթիգ Հինտիալը նապապլարը քէ-րիմէլէրինտէն օլմասըյա, էսվապը վէ թէգեինաթըյա ճին-սինէ թապիլյեթ իթմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, մէրգեւմէնին լէհճէսի սօլկուն վէ քէնտիսի եօրկուն պիր հալտէ պուլունտուղունու կէօրիւպ, եալընըգ կէօղլէրի հատտէն զիեատէ բարլամագ տա օլտուղու հալտէ, պաչընը նըսֆէն եօգարը գալտըրտը, վէ միւսաֆիլինի իչէրի կիրտիրմիշ օլան խըղմէթ քեարընը իշարէթլէ եօլա գօլտուգ-տան սօնրա, էլինի Բօգամպօլա ուղաթարագ, ինկիլիգճէ,

— Ահ, զանն իթտիմքի, պէնի էօլմէք իւղրէ թէրք ի-տէճէք իտինիզ, տէտի:

Պու աբա Բօգամպօլուն տօտագլարընտա թէպէսսիւմ հա-սըլ օլարագ,

— Նէ՛ տէրէճէ տիվանէլիք, տէյի պէեան իյլէտի:

— Չիւնքի պու կիւն պէչինճի կիւն օլուպ, գըրգ սէքիզ սաաթ տահա կէչտիկի հալտէ, մավի թաչըն սուեուսու իշմէ-սէմ, թէրքի հաեաթ իյլէեէճէեիմ:

— Իչէճէքսինիզ, միս:

— Նէ՞ վագըթ:

— Եարըն:

— Տիմէք եարըն պու իշ պիթիեօր:

— Էվվէթ:

— Սիւպհան Ալլահ, Նէ՛ գմտար գօրգտում, տօսթու-նուզուն իգթիտարընը միւսալէղալը կէօսթէրմիշ օլտուղու-նուզու զանն իթտիմ:

Տաի-Նաթա պու քէլմէյալա նըր վիլիամը իյմա իթմէք իսթէեօրտու:

Բօգամպօլ մէրգուճէեէ պագմագլա, լէհճէսի ֆէվգ էլատէ

սօլիդն օլտուգտան պաշգա, քեաֆֆէյի հարէքէթլէրինտէ տէ, զէհրլէնմէ հպինին ալեամէթէրինի իրաեէ իտէր պիր կէվչէքլիք վէ բէսիքլիք մէվճուտ օլտուղունոյ միւշահէտէ իյլէտի, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Էկէր պիր դաշ տաղըդա տահա կէհրլիշ օյսա իտիք, ֆիլվադը շու Հինտիսթան էլմասընը, վէ պէշ միլեօն ֆրանգըմըղը դայպ իթմէմիզ մուհագգադ իտի, տէյի պէեան իյլէտի: (Պատէհու աշիքեարէն վէ կիւլիւմսէեէրէք:) Հէ պիր շէյտէն գօրգմաեըն, հէր շէյ հաղըր տըր, վէ մարքիզին մահվը մուգարէր տիր, տէտի:

Գըսգանճըղգ թէշիլէ Տաի-Նաթանըն կէօղլէրինտէ պիր բարլադըղ հասըլ օլտու, վէ մուախարէն,

— Ահ, պու շէյին նասըլ վադը օլաճաղընը պիլմէք իսթէրիմ, տէյի իֆատէ իթտի:

— Սիզէ իհթիեաճըմըղ պուլունտուղու ճիհէթլէ, հէր շէյտէն մալիւմաթընըղ օլմասը թապիի տիր:

— Օ հալտէ սէօյլէեին:

— Էվվէլ էմիրտէ պէնիմ թալիմաթըմ թահթընտա մարբի վան-Հօբա պիր մէքթուպ եաղաճագսընըղ:

Տաի-Նաթա տէրհալ աեաղա գալգըպ, պիր շան չալտը վէ օ անտէ Հինաիալը պիր էսիր խըղվէթճի իշէրի կիրտիկինտէն, մէրգումա, եաղը եաղմագ իշին լաղըմօլան շէյլէրի կէթիրթտի: Տաի-Նաթա գալէմի էլինէ ալարագ,

— Սիզէ պէքլէեօրում: Ինկիլիզէ՞ մի եաղաճաղըմ, տէյի սօրտու:

Րօգամպօլ, «էվվէթ» տէտիքտէն սօնրա, եաղըմագ իւղրէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի:

«Տօ'սթում», պու ագշամ սաաթ եէտիտէ էվիմէ կէլինիզ, վատըմտա սապիթ օլտուղումու կէօրէճէքսինիզ:

Կէնճ գատըն — Հէրսի պու գատա՞ր մը:

Րօգամպօլ — Էվվէթ:

Տաի-Նաթանըն իմզա իթմէսինտէն սօնրա, Րօգամպօլ մէգ-

քիւր թէզքերէն էլինէ ալարագ, շու սէօզլէրի իրատ իթտի .

— Եարըն սապահ մարքի պու մէքթուպ վասըթասըյլա ույգուսուստան ուեանաճագ տըր, իմտի մատամ, եարըն սաաթ ալթը պուչուգտա պէնտէնիզ, պու իշտէ պաշլըճա րօլու իճրա իտէճէք օլան քիմնէ իլէ պիրլիքտէ պուրատա պուլունաճաղըմ :

— Պու կիւն պու խուսուստա հիչ պիր շէյ սէյլէմէ՞զմի սինիզ :

— Խայր :

Րօգամպօլ, պու սէօզտէն սօնրա Հինտլալընըն էլինի պուս իտիպ, մուֆարագաթ իտէճէկի զէման, մէզպուրէ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ, հաեաթըմ սիզին եէտինիզտէ պուլունտուղունու ունութմանըն, տէյի պէեան իյլէտի :

Րօգամպօլ . . (քէնտի քէնտիէէ .) Զէվալը, էկէր մատտէ սէնին հաեաթըն հագգընտա օլսա իտի, հիչ վաղիֆէ իթմէզ իտիմ. սէնի գուրթարմագ իսթէտիկիմիզ՝ պէշ միլեօնուն իշին տիր :

Մէրգուլ, պատէհու արապասընա րաքիպէն, Բէքինիէր սօգաղընտա քեային մատամ Մալասինին խանէսինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը :

Օ կիւնիւ հօճա Վանթիւր՝ օ ագչամը պիր միւսաֆիր կէլէճէկինի մատամ Մալասիէ խապէր վէրմիշ օլուպ, մէրգումէ իսէ, մասլահաթ կիւզարընըն հէր էմրինէ թապի պուլուն մասըյլա, թէքիֆի վագըբը դապուլ իթտի, Պինապէրին Րօգամպօլուն կէլիշինտէ, Վանթիւր մէրգումու թագտիմ իտէրէք :

— Իշթէ մատամ, պէքլէտիկինիզ զաթ պու տուր, տէտի :

Մատամ Մալասի, օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ նըսֆէն աեաղա գալգարագ, կէլէն միւսաֆիրին՝ մաքիզին խանէսինտէ կէօրմիւշ օլտուղու վիգօնթ իտուկինի թանըտը :

Րօգամպօլ՝ քէմալը նէզաքէթլէ սէլամ վէրիպ, պատէհու պիր իշարէթլէ Վանթիւրիւ եօլա գօյտու : Պու իշարէթ օլ

գատար ամիրճէ իտի քի, մատամ Մալասի տէրհալ պիրինին ամիր վէ տիկէրինին մէմուր օլտուղունու տէրք իյլէտի:

Վանթիւրինն օրատան կիթմէսինտէն սօնրա, Րօգամպօլ, մէրգուլունին բարմաղըյլա կէօսթէրմէքտէ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ օթուրտու:

Պատէհու մատամ Մալասի իլէ միւսաֆիրի պէյնինտէ աթիտէրի միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի:

Րօգամպօլ. — Մատամ, ագչամըն պու գատար կէճ վադթընտա վէրտիկիմ վիզիթաեը պիր գաչ սէօզ սալիհէ չըգարմաեա քեաֆի տիր, — Պէն մասլահաթկիւզարընըզըն ամիրի օլանն առէմիմ:

Մատամ Մալասի. — Էօյլէ օլտուղունու զաթէն քէչֆ իթմիշ իտիմ:

— Իմտի պու խուսուս մալիւմ օլտուղու հալտէ, սիզտէն պիր խըզմէթ իսթէմէեէ կէլտիմքի, պունուն պէտէլի տիւգտը Շաթօ՝Մաի իլէ իզտիվաճընըզաւան իպարէթ օլաճագ տըր:

Մատամ Մալասի, պու տէրէճէ գըլյմէթտար պիր խուսուս իչին քէնտիսինտէն մէմուլին զայրի պիր պէտէլ թալէպ օլունաճաղընը զանն իլէ սարսըլտը, վէ քէմալը իթաաթ իւզըէ:

— Սիզի տինլէեօրում մօնսէէօ, տէտի:

— Օ հալտէ էլինիզէ պիր գալէմ ալըն, վէ սիզէ սէօյլէեէճէկիմ եօլտա մարքիզ Վան-Հօրա պիր մէքթուպ եազըն:

Մատամ Մալասի աեաղա գալգարադ, պիր մասաեա եազլաշտըգտան սօնրա, Րօգամպօլուն թալիմաթը մուճիպինճէ աթիտէքի թէգքիրէեի եազտը:

«Ազիզէմ, պու ագչամ Շէրիւպէն հէր հալտէ սիզի կէօրմէք իսթէեօր, Իմտի սաաթ սէքիզաէ խանէմէ կէլէրէք, տաիմա գըլըճտան վէ թապանճատան պահս իտէն վէ պիչարէ զէվճինիզի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իսթէեէն շու գըսգանճ առտէմի թէսէլլի իյլէին»:

Մատամ Մալասի պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրարադ, քէմալը հայրէթլէ:

— Ֆադաթ սիզ պանա նէ՞ եազտըրմագ իսթէեօրսու-

նուզ, եազտըրմագ իսթէտիկինիզ չէյ՝ բէք միւնասիպէթսիզ տիր, տէտի:

Րօգամպօլ. — (ճէվապէն.) Սիզ եազընըզ, իլէրուտէ անլարսընըզ մատամ, տէտի, վէ մէքթուպա եազըլմագ իւզրէ աթիտէքի բէլիմէլէրի իլավէթէն տէրմիեան իյլէտի:

«Սաաթ եէտի օլուր օլմագ, խանէմտէն հարէքէթ իտէճէեիմ, վէ վանթիւրիւ եօլա դօեաճաղըմ. Սաաթ սէքիզտէ, պէր միւթատ եիւզիւնիւզ նիգապլէ մուհաֆազա իտիւմիշ օլաւազ կէլինիզ. Ֆաննի սիզի իսթիգալ իտիպ, տօսթուսուզ Ամէրիգալրեա պիւտիւրէճէք տիր:»

ՄատամՄալասի, պու սաթըրլարը եազտըղընտա, վիգօնթ,
— Շիմտի իմզա իտինիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Րօգամպօլ, մէքթուպը մէզքիւրու ալըպ ճիզտանընտա սագլատըգտան սօնրա, սօղուգ գան իլէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Մա'տամ, մասլահաթկիւզարընըզըն թէքլիֆլէրինի պիր գաշ կիւն էվվէլ բէտտ իթմէնիզտէ հագգընըզ պուլունտուղունու թէսլիմ իտէրիմ. Պու սուրէթլէ տիւգ իլէ իզտիվաճընըզ գաթթ իտիւմիշ օլաճագ իտի. լաքին արթըգ վագըթ եօգ տուր. թէմամիյլէ պիգէ իթաաթ իթմէնիզ լազըմ տըր, Մատտէ, եալընըզ իզտիվաճընըզ հագգընտա օլմաեըպ, հաեաթընըզ տախի թէհլիքէտէ տիր:

— Հաեաթըմ մը:

— Սիւպհա'ն Ալլահ, պու ալէմտէ քիմին եաշատըղը, քիմին վէֆաթ իթտիկի պիլինի'ր մի. մէսէլա պիր արապա իլէ տիշարը չըգարսընըզ, օգ գըրըլըր, թէքէրլէյին պիրի վիճուտինիզին իւզէրինտէն կէչէր, սիզ եաեա գալտըղընըզտա, ազկըն պիր աթա սիւար օլմուշ օլան վէ սիւարիլիքտէ մէհարէթի պուլունմաեան պիր քիմնէ սիզի չըղնար, եախօտ աշճը դարընըզ եանըլարագ, ուն իսթիմալ իտիեօր զաննըյլա, անպարըն ֆարէլէրինի իթլաֆէ մախսուս օլան պիր բաքէթ սըչան օթունու թէնճիւրէեէ գօր:

Պու սէօզլէրին սէօյլէնտիկի սըրատա, մատամՄալասինին ախընտան աշաղըեա թէր տանէլէրի ագմագտա իտի:

Րօգամպօլ . - Իմօր լաերգը յա միւթալէա իտէճէք օլուր-
սանըզ, ումարըմքի պիղէ խըզմէթ իթմէկի քէնտինիզ իսթէ-
հէճէքսինիզ :

— Իթաաթ իտէճէհիմ :

— Բէք էյի :

Պատէհու Րօգամպօլ, գօլթուգլու իսկէմէսինտէ հասլա-
նարագ, չէօյլէ տէվամ իթտի :

— Պիր աղ ուղունճա մարքիզ հագգընտա կէօրիւչէլիմ .
էյի խաթրըմա կէլտի, սիզ քէնտիսինի չօգ սէվէ՛րմիսինիզ :

— Ձաթէն քէնտիսինին տօսթու պուլունմուչում տուր :

— Պու ֆէնա :

— Նի՛չին :

— Զիւնքի չիւպհէսիզ քէնտիսինի զայպ իթտիկինիզտէ,
քէտէրի ազիմ հիսս իտէճէքսինիզ :

— Քէնտիսինի զայպ մը իթմէք . Տիմէք հարըն կիտիեօր :

— Խայր, էօլմէք իւզրէ տիր :

— Պու գապիլ տէյիլ տիր . տահա տիւն քէնտիսինի
կէօրտիւմ, ահվալը սըհհիէսի եօլունտա իտի :

— Շիւպհէսիզ, ֆագաթ նէ՛ չարէքի պազըլարըն թալիի
հավէր օլմազ . մարքիզ ֆէնա պիր իգպալ ալթընտա աօղ-
մուչ տուր :

Մատամ Մալասի պու քէլիմէլէրի իչիթտիկինտէ, պիւ-
թիւն վիճուտիյլէ սարսըլտը, վէ Րօգամպօլ տախի իլավէթէն, —
կէօրիւչէլիմ, զաթէն չօգ տուրաճագ վագթըմ հօգ տուր,
տէյի պէեան իյլէտի :

.....

Մատամ Մալասի իլէ միւսաֆիրի պէյնինտէ ճերէեան ի-
տէն միւքեալէմէ չիւպհէսիզ բէք վէխիմ օլմալը իտի քի,
սաաթ տօգուզ ըատտէլէրինտէ, եանի Րօգամպօլուն ազիմէ-
թինտէն վէ հօճա վանթիւրէ պազը թալիմաթ վէրտիքտէն
սօնրա, մէզպուրէ, պիր արապա կէթիրիլմէսինի իխթար
իթտի, վէ պէսլէմէսի Ֆաննի մարիֆէթիյլէ էսվապընը կիեի-
նիպ, կէթիրիլէն քիրա աըապսընա ըաքիպէն, Վան..Հօբ օ-

Թէլինէ կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըհա անլաթտը :

Օ կիւնիւ բէնչէնպիւ իտի : Մատամ Մալասի, բէնչէնպիւ կիւնլէրի ագչամ թաամընտան սօնրա մարքիզին տիշարը չըգմատըղընը պիլիւ իտի : Պիլաքիս մարքի, զէվճէսի թարափընտան կէօսթէրիլէն միւսաատէքեարանէ հարէքէթտէն պիլ իսթիֆատէ, մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ պիլ աղիմէ, սաթրանճ օեռնու իլէ մէշղուլ օլտուղունտան, մարքիքի խանէսինտէ պուլմաեըպ, եալընըզ մատամ Վան-Հօքա թէսատիւֆ իտէճէկինէ էմին իտի :

Ֆիլվագը մատամ Մալասինին մուվասըլէթինտէ մարքիզ բէնտի հալվէթ օտասընտա եալընըզ օլարագ, սիւղէնի իշլէմէրլէ մէշղուլ պուլունմագտա իտի :

Պու իքի գատընլար եէկտիկէրիլէ ֆէվգէլատէ մուհիպպ օլմալարըյա, վագըթլը վագըթսըզ վիզիթալարը՝ իւլֆէթ վէ տօսթլուգլարը նէթիճէսի օլտուղու ճիհէթլէ, պաշգա պիր սըրատա էկէր մէզպուրէ, եանի մատամ Մալասի, ագչամըն սաաթ տօգուգունտա վիզիթա վէրմիշ օլսա իտի, պունտան տօլաեը մատամ Վան-Հօք թէաճճիւպ իթմէզ իտի իսէ տէ, օ կիւնիւ մատամ Վան-Հօք, տօսթունուն կէլմիշ օլտուղու խապէրինի ալտըղընտա, թարիֆ օլունմաղպիր հէեէճան հիսս իտէկէլտի. անճագ պու հէեէճանըն սէպէպինի բէնտիսի տէ անլաեամատը :

Մատամ Մալասի իշէրի կիրիպ, կէնճ գատընըն բէնտի-եէ ուգաթտըղը էլի թուլթարագ,

— Սէլամ, ազիզէմ մարքիզ, պէօլլէ կէն վագըթտա սիղէ կէլտիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը բէճա իտէրիմ, տէտի :

Մարքիզ, մէրգուլմէեէ պիր իսկէմլէ վէրէրէք :

— Լաքին հէնուզ սաաթ տօգուզ տուր, տէյի պէեան իլլէտի :

Մատամ Մալասի. . . (սախթէ պիր թէաճճիւպ կէօսթէրէ-րէք.) Սահի՞ մի. չէնտ տագըգատան պէրու օլտէրէճէ միւլ-թէէսսիրիմքի, եալը կիճէ տիր զանն իթտիմ :

— Սի՞ մի միւլթէէսսիրսինիզ :

— Էվվէթ . հէմ զանէթլէ միւթէսսիրիմ :

— Նէ՞ վագը օլտու :

— Աղ էվվէլ պիր ատէմին չօճուգ կիպի աղլամագտա օլտուղունու կէօրտիւմ :

Մարքիզ սարսըլարագ ,

— Շիւպհէսիգ շու պիշարէ տիւգիւն աղլատըղընը կէօր-
միւշ օլմալըսընը , տէտի :

— Խայր ազիգէմ , տիւգ աշըգ իսէ տէ , աղլամագ : զիրա
իհթիեարլարըն կէօղ եաշլարը օլմաեըպ , եալընը կէնճլէ-
րին օլուր :

Մատամ Վան-Հօբ . (լէհճէսինին սօլկունլուղու իղթիրա-
պընը կէօթէրէրէք .) Օ կէնճ քիմսէ քի՞մ տիր :

— Տուրունուգ , սիզտէն պիր խայրխահլըգ թէմէննիսի ի-
չին կէլտիմ :

— Պէնտէ՞ն մի :

— Էվվէթ :

— Մատտէ նէեէ՞ տայիր տիր :

— Եարըն ագշամ միւկպէտէն ֆրանսաեը թէրք իտէ-
ճէք օլան , վէ Ամէրիգանա գատար կիտէրէք , քէնտիսի իչին
էօրիւմիւ եախօտ ունութմագլըղը արաեան , վէ աղէվվէլ պու-
րանա կէլիպ , տիզլէրիմէ գարանմըլ պուլունան պիր ատէմէ
տաիր տիր :

Մատամ Մալասի , հէեէճան իլէ պու սէօզլէրի սօյլէմէք-
տէ օլուպ , մարքիզ իսէ , Շէրիւպէն իչին պու քէլամլարըն
իրատ օլունմագտա իտուկինի տէրք իթմէսիլլէ ֆէնալըգ հիսս
իթմէքտէ իտի իսէ տէ , եինէ քէնտիսինի գապթ իտէպիլտի :

Մատամ Մալասի , շու եօլտա իֆատաթընա տէվամ
իլլէտի :

— Պու ատէմին քիմ օլտուղունու սիգ տէ տէրք իտէպի-
լիրսինիզ . պու՝ օ մէճնուն , քիւսթախ , վէ մահճուպ օ-
լան քիմսէ տիր քի , չօգտան պէրու սըրընը ֆաշ իթմէեե-
րէք սիզի սէվտիկի ճիհէթլէ , տահա կէչէն կիւն , զայագըլ
եաթմըլ օլտուղում եաթագտան ազ էօթէտէ տուրմուշ օլ-

տուղունուզ հալտէ, էվիմէ կէլէրէք գարշընդտա տիզ չէօք-միւշ տիր :

Մարքիզ . - (տէհչէթ վէ թէաճճիւպլէ .) Սիզ պու շէյլէրի պիլի՞նօրմուսունուզ :

— Էվվէթ , քէնտիսի հէր շէյի պանա իգրաք ու իթիրաֆ իթտի :

Մատամ Վան-Հօք պաշընը էյտի , վէ մատամ Մալասի քէլամա տէվամլէ ,

— Իշթէ օ պէտպալթ , սէֆիւ , վէ քէնտի քէնտիեի նէ-ֆի իտէն քիմսէ , պէնի սիզէ կէօնտէրտի . . . տէտի , վէ սէօ-զիւնիւ քէսիպ թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ : Լա-քին մարքիզ տիք տիք մէրգուճէեէ պագարագ ,

— Սէվկիւլիւ տօսթում , ֆիլվադը Մ . տը վէրնինին կէօզ եաշլարը սիզի ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր գըլմըշ օլմալը տըր քի , պէնիմ նէղտիմտէ պէօյլէ պիր թէշէպպիւստէ պուլունու-եօրսունուզ : Շէօյլէքի պէնիմ զէվճիմ օլտուղունու , վէ օն-տան զայրի պիր քիմսէնին պագըլլարը վէ էֆքեարը պէ-նիմ իշին հագարէթ իտուկինի ունուտուեօր օլմալըսընըզ , տէ-յի պէեան իյլէտի :

— Աֆվ իտէրսինիզ մատամ , մատտէ վալիտէսի հագգըն-տա օլտուղու իշին սիզէ պու սէօզլէրի սէօյլէեօրում ,

Մարքիզ . - (թէաճճիւպանէ .) Վալիտէսի՞ մի :

— Էվվէթ :

— Իշթէ , պագընըզ :

Այնի վագըլթտա մատամ Մալասի՝ Բօգամպօլուն Շէրիւ-պէնէ եագտըրմըշ օլտուղու մէթուպու մէրգուճէեէ վէրտի :

Մատամ Վան-Հօք պիւթիւն ագասը տիթրէեէրէք վէ թա-րիֆի նագապիլ պիր հէեէճանա տիւշար օլարագ մէթուպը մէզըիւրու օգուտու : Պու մէթուպտա Շէրիւպէն՝ քէնտինէ մուազպէզ օլան պիր քիմսէտէն պահս իթմէքտէ օլուպ , մա-տամ Մալասի տէ , օ քիմսէնին՝ Շէրիւպէնին վալիտէսի օլ-տուղունու պէեան իյլէմէքտէ իտի :

Մարքիզ, մեքթուպուն միւնտէրիճաթընտան միւթէէսսիր
օլարագ .

— Բէք էյի , կելիրիմ , տէտի :

Մատամ Մալասի . — (սախթէ պիր հէեէճան իլէ մարքի-
զին գուճաղընա աթըլարագ .) Ահ , սիզ պիր մէլէքսինիզ .

.....

Օն տագըգա սճնրա մանտամ Մալասի՝ վիգօնթ մը Գամ-
պօլհ իլէ պիրլէշէրէք :

— Կէլէճէք տիր , տէտի :

7

Պիր վագըթտան պերու մարքի Վան-Հօրուն էօմրիւ , հիշ
պիր սուրէթլէ թարիֆ օլունամագ մերթէպէտէ հագըգի իշ-
քէնճէ իտի . Տաի-Նաթա , մարքիզին ճինաեթինի խալաթ
իտէճէկինի պեան իյլէտիկի ագչամտան պերու , Մ. Վան-Հօր
սայքի եաչամաեըպ , վագթը մուայեէնէ ինթիզարէն սաաթ-
լարը , տագըգալարը սայմագտա , վէ վագըթ կէշտիքճէ , հէմ
իւմիտէ , հէմ տէհէթէ կիրիֆթար օլմագտա , վէ Տաի-Նա-
թանըն քէնտիսինէ սէօյլէտիկի սահիհ մի , եօգսա եալափ մը
տըր միւլահագասը՝ ֆիրըրինի իշղալ իթմէքաէն տուը օլմա-
մագտա իտի :

Պու խուսուս տէհէթլի պիր մուպմնա գապիլինտէն օլուպ ,
մարքի , պաղը քէրրէ կիճէ էսնասընտա իւգէրինէ ճիննէթ կէ-
լէրէք , եաթաղընտան գալգար վէ Տաի-Նաթանըն շըմինէօի

իւզէրինտէն ալմըշ օլտուղու գամաեր համիլ օլտուղու հալտէ, սէսսիգճէ զէվճէսինին եաթագ օտաւընա տողրու իլէրլէր իտի :

Մէրգում, գամաեր մէզպուրէնին պողաղընա տաեաթա-
րագ, — Ճէնապը Ալլահա սէօլէրճէսինէ հաղըգէթի հալի պա-
նա սէօլլէերին, միւթթէհիմիսինիլ, պիսո՞ւչմուսուռուզ, տէյի
սօրմագ նիւէթինտէ պուլունտուղու հալտէ, գաբունուն է-
շիկինէ մուվասըլէթինտէ, Տաի-նաթաեա իթմիշ օլտուղու եէ-
մին խաթրընա կէլմէքլէ, կէրի տէօնէր իտի : Պաղէն կիւն-
տիւզլէրի, խէֆիէն զէվճէսինին հիւզինէ պագարագ, հաղը-
գէթի հալի պու սուրէթլէ անլամաեա սայ իտիպ, մէզպու-
րէնին սաքին վէ շիւպհէտէն արի եիւզիւնիւ կէօրմէքլէ, սիմա-
սընտա ինթիգամճուեանէ պիւր նէվ մէսէրրէթ հուսուլէ կէլէ-
րէք, քէնտի քէնտիւեէ,

— Տաի-նաթա եալան սէօլլէմիշ տիր . իմտի քէնտիսինի
գուրթարմագ եալընըլ պէնիմ եէտը իգթիտարըմտա օլտու-
ղու հալտէ, թէրքի հաեաթ իթմէսինէ միւսաատէ իտէճէ-
եիմ, տիմէքտէ իտի :

Լաքին մէրգում, զէվճինտէն ուզագլաշտըղընտա, շիւպ-
հէլէրի, էնտիշէլէրի թէքրար պաշլաեըպ, եալընըլ Հինտիա-
լընըն՝ լաղըմ օլան իսպաթլարը քէնտիսինէ իրաէ իտէճէկի
խուսուընտաքի թէէմինաթը խաթըրլամագտա իտի :

Պիր բէնչէնպիհ կիւնիւ, եանի մատամ Մալասինին՝ Բօ-
գամպօլուն էմրիլլէ մարքիզին խանէսինէ կիթտիկի աղչամ,
Մ . տը վան-Հօբ զէվճէսիլլէ եալընըզա թաամ իթտի . էս-
նաի թաամտա մէրգում ֆէվգէլատէ նէշէլի վէ քէյֆլի կէօ-
րիւնիւպ, անճագ թաամտան սօնրա սօգաղա չըգտըղընտա,
էվլէլքի միւլահազալարը քէնտիսինի եէնիտէն թաղեիգէ պաշ-
լատը : Պու ճիւմիէ իլէ քէնտի քէնտիւեէ,

— Պու կիւն պէշինճի կիւն տիւր . Տաի-նաթանըն իքի
կիւնիւք էօմրիւ գալմըշ օլտուղու հալտէ, էլան իսպաթընը
կէօթէրմէմիշ տիր . տիմէք օլուր քի եալան սէօլլէմիշ տիր,
տէտի :

Մարքի օ աղչամը էրքէնճէ եաթտը, վէ զարիպ տիր քի

զիհինճէ եօրկունլուղըն նէթիճէսի օլարագ , օ կիճէսի տէրին պիր ույգուեա տալըպ , իրթէսի կիւն սաաթ օն րատտէլէրին-տէ ուեանտը, վէ օտասը խըղմէթ ճիսի բէրտէլէրի ալմագ. իւղրէ իչէրի կիրտիկինտէ , քէնտիսինէ պիր մէքթուպ կէթիրտիկին-տէն սարսըլտը :

Մարքի , մէքթուպուկն մահֆագասընը երրթմանա թէ-րէտտիւտ իտէրէք ,

— Պու մէքթուպու քի՞մ կէթիրտի , տէյի սիւալ իթտի :

— Սօգագ քէօչէսինին պիր համալը :

Մարքի , պիր թագըմ միւլահագաթ իչինտէ միւսթագ-րագ օլարագ մահֆագանը երրթըպ , հէման իմգա մահէլլինէ աթֆը նագար իլէ , Տաի-նաթա իմգասընը հալի օլտուղունու կէօրմէսի իւղէրինէ լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու , կէօղլէրի գամաչտը, վէ թէրքի ըուհ իտէճէկինի զանն իթտի իոէ տէ , ճէսուր պիր քիմէ օլտուղունտան , նէ՛ ըէֆը սէտա իթտի, նէ՛ տէ կէօղլինտէն պիր տամլա եաչ ագտը :

Մուախխարէն խըղմէթ քեարընա էսվապընը կէթիրտիպ , անըն էլի իլէ կիեինտիկի սըրատա , քէնտի քէնտիեէ ,

— Մատէմքի Տաի-նաթա պու մէքթուպու պանա եա-ղընօր իսէ , տիմէք գապահաթըլ տըր : Շու հալտէ , իչպու տէլիլէ պէքլէմէքտէն իսէ , օտասընա կիտիպ , քէնտիսինի թէ-լէֆ իթմէքիկիմ էվլէա տէյիլ մի տիր : հիչ օլմագսա պու տէրէճէ միւղտարըպ օլմամ , տիմէքտէ իտի :

Մ . Վան-Հօր պու սէօղլէրի սէօյլէմէքլէ , քէնտինի ալ-տաթմագտա իտի , զիրա օլպապտէ շիւպհէ իթմէքտէ օլտու-ղու կիպի , սօն տագըգանա գատար շիւպհէ իտէճէկի տէ տէր-քեար իտի : Պինապէրին քէնտինճէ շէօյլէ պիր գարար վէրտի :

— Էկէր գապահաթըլ իսէ , օ տա պէն տէ եարըն էօլմիւշ օլաճաղըղ , Շիմտի էօյլէն տիր : Տաի-նաթանըն խանէսինէ սաաթ ալթըտա կիտէճէք օլտուղումտան , սարֆ իտէճէք ալ-թը սաաթ մէօհլէթիմ վար տըր :

Պատէհու մարքի էլինէ պիր գալէմ վէ պիր քեաղըտ ա-լարագ սթիտէքի ճիւմլէլէրի եագտը :

«Պու պէնիմ վասիեթնամէմ տիր :

«Էվլատըմ վէ եագըն ագրապամ պուլունմատըլընտան , պիւթիւն սերվէթիմի , պիւա դայտ ու իհթիեաթ , մէմլէքէ-թիմ պուլունան Սմսթէրտամ չէհրինին միլքիեէ խասթա-խանէլէրինէ թէրք վէ թէպէրրիւ իյլէրիմ :»

Մէրգում , պու քեաղըտա թարիխ վէ իմզա վաղ իլէ մէօհիւրլէեիպ , եազըխանէսինին պիր չէքմէճէսինտէ հըֆզ իյլէտի , վէ անախթարընը ալըպ , խըզմէթճիսինէ վէրէրէք ,

— Բի'էր , պու չէքմէճէտէ , գըրգ իւչ պին ֆրանգը հավի պիր ճիգտան , վէ ազ էվվէլ տէրունինէ գոյտուղումու կէօր-տիւկիւն քեաղըտ վար տըր : Էկէր մէմուլին զայրի պիր իշ սէպէպիյլէ Բարիստէն իրագլանըր , էօլիւր եախօտ զայպ օլուր իսէմ , - զիրա մալիւմ եա' հէր չէյի էվվէլճէ տիւլիւնմէք լա-զըմ տըր , - օ ճիգտան իլէ օ քեաղըտը ալըրսըն . պիրինիքէն-տինէ սագլարսըն , տիկէրինի տէ մուգավէլէ մուհարըրիմէ կէօթիւրիւսիւն , տէտի :

Խըզմէթքեար . - (հայրէթլէ .) Բէք էյի :

Մարքի , մէրգումա իսթիեարը սիւքիւթ իթմէսինի թապ-սիեէ իթմէք իսթէրճէսինէ պիր բարմաղընը տօտագլարը իւ-գէրինէ վաղ իտիպ , վէ պատէհու խանէսինտէն չըզըպ , Տաի-նաթանը կէօրմէգտէն էվվէլ զէվճէսինի թէքրար կէօրմէմէեէ գարար վէրմիշ օլտուղու ճիհէթլէ , պէյկիրինէ սիւար օլտու :

Մ . Վան-Հօբ , մարքիդին գապահաթլը օլտուղունա թէէ-մին օլտուգտան սօնրա , էվվէլա մարքիդի վէ մուախիարէն քէնախիսինի գաթլ իթմէկի գարարլաշտըրմըն իտի : Սաաթ եէտիեէ չարեէք գալարագ , մէրգում արապասընա բաքիպ օլուպ , եէտինէ պիր չիֆթ քիւչիւք չարտա թապանճա ալմըշ , վէ պունլարը բանթալօնուսուն եան ճէպլինտէ տիգգաթլըճա մուհաֆազա իթմիշ օլտուղու հալտէ , Տաի-նաթանըն խանէ-սինէ ազիմէթ իյլէտի : Թապանճանըն պիրի գէվճէսի , տիկէրի տէ անը պաշտան չըգարան ալչապ իչին օլուպ , քէնախիսինի իսէ , Տաի-նաթանըն գամասըյլա վուրմանա վէ թէլէֆ իթ-մէկէ գարար վէրմիշ իտի :

Եօլաա կիթտիկի զէման, ֆիբրինտէ պիր խաթրըէ տօղ-
մագլա,

— Պէն Տաի-Նաթաեա, քէնտիսիյլէ էվլէնմէեէ սէօղ վէր-
տիմ. լաքին էօլիւմ՝ քեաֆֆէյի եէմինլէրտէն, վատլարտան
ինսանը ազատ իտէր, զիրա օ գարը պէնիմ իչին մէնֆուր
տուր, տէտի:

Թամ սաաթ եէտիտէ արապա Լօրտ-Պայրըն ճատտէսինէ
մուվասըլէթ իթտի. Օլ էսնատէ գըշ մէվսիմի օլուպ, կիճէ
գարանլըղը էթրաֆը իհաթա իթմիշ իտի, վէ Շանղ-էլիգէ
ճիվարը իսէ խալի իտի:

Մարքի՝ Տաի-Նաթանըն խանէսինտէ, Բօգ ամպօլուն գա-
պուլ իտիմիշ օլտուղու պուլթխանէ մագամընտա պիր տաի-
րէեէ կիրտիրիվէեիպ, էվրօրաքեարի թէֆրիշ վէ թէզլին
գըլընմըշ օլան սալօնա կիրտիրիտի:

Սալօնտա քիմսէ պուլունմաեըպ, քէնտիսինի օրաեա
կիրտիրէն խըզմէթ.քեար՝ օթուրուպ պէքլէմէսինի իշարէթլէ
անլաթտը. Մէրգուլուն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլմուշ օլուպ,
լաքին գալպի մունթաղամէն տարպ իթմէքտէ, վէ նամուսու-
նա խալէլ կէլմիշ օլտուղունա իգնա օլտուգտան սօնրա քէն-
տի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէկէ գարար վէրմիշ օլան պու-
շախս՝ օլ էսնատէ գաթի պիր սիւքիւնէթ իչինտէ պուլուն-
մագտա իտի:

.....

Մ. Վան-Հօր, մէզքիւր սալօնա կիրտիրիտիկի էսնատէ,
Տաի-Նաթա իքի քիշի իլէ պիրլիքտէ պուլունուպ, պունլարտան
պիրի Մ. վիգօնթ տը Գամպօլհ, վէ տիկէրի մատամ Մալա-
սինին մասլահաթկիւզարը հօճա Վանթիւր իտի:

Տաի-Նաթա. - Տիմէք հէր շէյ հաղըր տըր, տէտի:

— Էվվէթ:

— Տիմէք արթըղ պէնիմ սէօղ սէօյլէմէմէ մահէլլ Եօգ
տուր:

Բօգ ամպօլ. - Խայր, հաթթա մարքիւի գապուլ իտէպի:

լիրսինիզ, պանա տա իհթիեաճընըզ գալմամըջ տըր: Պէն սաաթ օնտա թէքրար կէլիրիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Բօգամպօլ կիտիպ, Հինտիալը գատըն՝ Վանթիւր իլէ գալտը:

Օլ վազըթ Վանթիւր, մէզպուրէնին պիր իշարէթի իւզէ-րինէ, սալօնա նազըր օլան պիր գաբուրու աշարադ, մարքիեէ խիթապէն,

— Մ'օ'նսիէօ, իչէրի պուրուրուրմուսուսուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Մ. Վան-Հօբ հալվէթ օտասընա կիրտի, վէ Վանթիւր տախի իլք իշարէթտէ ավտէթ իյլէմէկէ հազըր պուլունարադ, սալօնա տախիլ օլտու:

Մարքի՝ Հինտիալը գատընա սուրէթի մախսուսէտէ աթ-ֆը նազար իյլէտի:

Մէրգուլմէ, գօեու մալի բէնկլի պիր բօպ տը շամպը կի-եինմիշ օլուպ, պիր գանարէ իւզէրինտէ եասլանմըջ վէ պաշը-նը շիլթէեէ տաեաթմըջ օլտուղու հալտէ, լէհճէսի՝ պիր կիւն էվվէլքի հալինտէն զիւրտէ սօլկուն, վէ քէնտիտի տահա զի-եատէ պիտէրման իտի:

Մարքի, մէզպուրէնին պու մէրթէպէ թէպէտտիւլինտէն տօլաեը հայրէթտէ գալտը, վէ Տաի-Նաթա տախի մէրգու-մուն էֆքեարընը տէրք իթմէքլէ, թէպէսսիւմէն եիւզիւնէ պազարադ,

— Ջէհիրին նէթիճէսի տիր, տէտի, վէ մարքի, էլինի ուզաթարադ բարմաղընտաքի եիւզիւկիւ կէօսթէրմէքլէ,

— Էկէր իֆատէնիզ տօղրու չըգարսա, գուրթուլաճադ-սընըզ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Իսպաթլարըմ վար տըր:

Գաթըլկեահըն թա եազընընտա պուլունան պիր մահքիւմ իչին, իլամընըն օգուսմասը նէ եօլտա թէէսսիր իտէրսէ, մէզքիւր պիր գաշ քէլիմէ տէ Մ. Վան-Հօբա ախի թէէսսիրի իթտի, ֆազաթ մէրգուլմա եարադ,

— Իսպաթլարընըզ նէրէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Օսգար տը Վէրնի իսմինտէ պիր տէլիգանլը թանը՞ր-մըսընըզ :

Մարքի, մէզքիւր իսմի իշիթտիկինտէ, խանէսինտէ վէ-րիլէն պիր պալօտա կէօրմիւշ վէ կիւզէլլիկինտէն նաշի միւթէ-էսսիր օլմուշ օլտուղու տէլիգանլը իտուկինի խաթրրլամագլա սարսըլտը, վէ ճէվապա աղաղլէ,

— Էվվէթ, քէնտիսինի կէօրմիւշիւմ տիւր, տէտի :

— Մ. Օսգար տը Վէրնինին տիկէր պիր իսմի տէ վար տըր :

— Աճա՛յիպ, է՛յ օ իսմի նէ՞ տիր :

— Շէրիւպէն տիր :

Մարքի, Շէրիւպէնին՝ կիւզէլլապապընը իհրազ իթմիշ օ-լուպ, նիշէլէրի պու սաեէտէ պաշտան չըգարտըղընը չօգ տէ-ֆա իշիթմիշ օլմասըյլա, պու տէֆա Տաի-Նաթանըն Շէրիւ-պէն իսմինի վէրմէսինտէն, ֆիքըրինտէ պիր չօգ թէֆէքքիւ-րաթ հուսուլէ կէլտի, վէ միւթէագըպէն,

— Բէք էյի, ֆագաթ իսպաթընըզ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

Տաի-Նաթա՛ն քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Շէրիւպէն՝ գէվճէնիզին մուհիպպէսի օլան մատամ Մալասի նամ գատընըն խանէսինտէ իգամէթ իտէր, տէտի :

Մարքի, ֆիւվագը գէվճէսինին պիր վագըթտան պէրու մատամ Մալասինին խանէսինէ սըգ սըգ կիթմէքտէ օլտու-ղունու խաթըրլատը. Հինտիալը գատըն՝ թալիմաթը լաղըմէ-եի Րօգամպօլտան միւքէմմէլէն թահսիլ իթմիշ օլտուղու ճի-հէթլէ, իլավէթէն,

— Շէրիւպէն կէչէնլէրտէ պիրիլլէ տուէլլօ իտէրէք եա-րալանմըշ իտի. իշթէ գէվճէնիզանըն եարալը օլտուղու միւտ-տէթ զարֆընտա հէր կիւն քէնտիսինի կէօրմէեէ կիթմիշ տիր, տէյի պէեան իլլէտի :

Մարքի. . . (բիւրհիտտէթ օլարագ .) Իսպաթը՞... Իս-պաթը՞...

— Տո՛ւրունուզ, տո՛ւրունուզ. մատամ Մալասի պու իշտէ

մահրէմի էսրար օլմուշ օլտուղունտան, մարքիզ պու սաեէտէ տախմա սիզին գարշընըղտա էմնիյեէթինի զայպ իթմէեէճէ-կինի մէմուլ իթմիշ տիր:

— Սօ՞նրա, սօ՞նրա:

Հինտիալը գատըն՝ էլինի պիր իբէքլի չերիտէ ուզաթա-րազ պիր չան չալտը, վէ միւթէազըպէն սալօնտա պէքլէ-մէքտէ պուլունան հօճա վանթիւր՝ հալվէթ օտասընա կիր-մէքլէ,

— Իշթէ պու ատէմ, մատամ Մալասինին մասլահաթ կիւ-ղարը տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Մարքի, պու մէքրուհ շախսա պագըպ, զէվճէսինին սըր-րընա պու ուշաղըն վագըֆ օլտուղունու միւլահազա իթմէքլէ, ազիմ պիր էնտիշէեէ տիւշար օլտու, Պինապէրին մէրգումա հաքիմանէ վէ միւթէքէպպիրանէ պագարազ, Տաի-նաթաեա տախի,

— Պու ատէմէ նէ՞ իհթիեաճըմ վար տըր, տէտի:

— Պու ատէմ, սիզէ, զէվճէնիզին՝ մատամ Մալասինին խանէսինէ կէլէրէք, Շերիւպէն իլէ պուլուշտուղունու կէօր-միւշ օլտուղունու պէեան իտէճէք տիր:

Մարքի՝ քէնտիսինէ կէօսթէրիլէճէք իսպաթըն եալընըզ պունտան իպարէթ օլտուղունու, վէ պիր ատէմին շահատէթի իսէ միւթէպէր օլամաեաճաղընը թէֆէքքիւրլէ, պիր տէրէճէ իւմիտվար օլտու, վէ թէքէպպիւրլէ վէ պարիտանէ սուրէթտէ Տաի-նաթաեա պագարազ,

— Պու պիր իսպաթ տէյիլ տիր. հաթթա պիր խըզմէթ-քեարըն պիր գատըն հազգընտաքի շահատէթի՝ իֆթիրա օլմագտան զիեատէ ութանաճագ պիր հալ տիր, տէյի պէ-եան իյլէտի:

Տաի-նաթա, տօտագլարընտա զալիմանէ պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլաիկի հալտէ,

— Սիղտէ բէք թէլաշ իտիեօրսունուզ, էֆէնտիմ, պիր աղ սապըրլը օլուն, տէտի, վէ եանընտան պիր քեաղըտ չը-գարըպ մարքիեէ թագտիմ իյլէտի:

Պու բեաղըտ, պիր կինն էվվէլ Բօգամայօլ մարիֆէթիյլէ մատամ Մալաօիքէ եազտըրըմըլ օլան վէ իւզերինէ «Մատամ մարքիզ Վան-Հօբա» տէյի թահրիր իտիլիյ պուլունան մէք-ըուհ մէքթուպ իտի :

Տահ-Նաթա, իշպու մէքթուպու վերտիկի սըրատա ,

— Մարքիզ պու սապահ իշպու մէքթուպու ալմըլ օլուպ , մուայեէն սաաթտա վէ մահէլլտէ պուլունաճադ տըր, տէտի :

Մարքի, մէվճուտ սըրալարը տիգգաթը մախսուսէ իլէ օգուեուպ, «Ազիգէմ», շու գըսգանճ Շէրիւպէն պու ազշամ սիզի կէօրմէք իսթէէօր» տէյի եազըլմըլ օլան իպարէեի, ատէթա աթէշտէն եազըլմըլ պիր իպարէ զանն իթտի :

Տահ-Նաթա . — (զալիմանէ պիր մէսէրըէթլէ .) Հալէա չիւպ-հէ իտէրմիսինիզ :

Մարքի . — (եիւքսէք սէտա իլէ .) Կէօրմէք իսթէրիմ . . . իքիսինի տէ կէօրմէք իսթէրիմ :

— Օ հալտէ պու ատէմ իլէ պիրիքտէ կիտինիզ . Շէ-րիւպէնի՝ մատամ Վան-Հօբուն տիզլէրինէ գաբանմըլ կէօրէ-ճէքսինիզ :

Մարքի . — (սաքին պիր հալ իլէ .) Իշթէ չիմտի միւճազաթ վազթը կէլտի :

Տահ-Նաթա աեաղա գալգմադ իսթէտի իսէ տէ, իգթի-տարը պուլունմատըղընտան, թէքըար գանաբէ իւզերինէ տիւշիւվերտի, վէ իֆատէեէ ազազլէ :

— Ահ, գէհիր . . . գէհիր հիւքմիւնիւ իճրա իտիեօր . . . չաբուգ, Հէրքիւլ, ազիզիմ, չաբուգ իտին . . . պանա էօլլէ կէ-լիեօրքի, թէրքի հաեաթ իտիեօրում, տէտի :

Մարքի . — (եիւզիւկիւնիւ Հինտիալընըն էօնիւնէ աթարադ .) Ալըն, էկէր պու հարէքէթինիզ՝ շէյթանի պիր թէրթիպ իսէ, պէն եինէ սիզի թէլէֆ իտէպիլիրիմ :

Մարքի, քէնտիսինէ սէօլլէնէն շէյլէր վէ կէօաթէրիլէն տէլիլլէր մուհադգադ օլմասընա բաղմէն, էլան չիւպհէ իթ-մէկէ սայ իտիեօրտու . Մէրգում, Վանթիւրիւ գօլունտան թութուպ եիթէրէք - Հայտէ կիտէլիմ, տէտի :

Տախնաթա, հաեաթընը իեատէ իտէճէք օլան երւզիւ-
կիւ եէրտէն ալմագ իւզրէ օլտուղու սըրատա, մարքի տիշարը
չըգտը :

Մարքի՝ Վանթիւր նամ խըզմէթքեար իլէ արապաեա
րաքիւ օլտու : Խըզմէթքեար՝ արապաեա կիտիլէճէք էվին
գաբուսունտա տուրտուրաճագ եէրտէ, պիր ազ ուզագտա
տուրտուրուպ, մարքիեի, մատամ Մալասինին խանէ պաղչէ-
սինին կիզլի գաբուսունա գատար կէօթիւրտիւ : Մալիւմ օլ-
տուղու իւզրէ, իհթիեար տիւգ տը Շաթօ-Մաի, համլը օլ-
տուղու պիր անախթար իլէ պու գաբուտան տէրունը խանէեէ
կիրէր իտի : Անճագ Վանթիւրին եէտինտէ տիկէր պիր անախ-
թար մէվճուտ օլմասըյլա, մարքիեի պու գաբուտան պաղչէեէ
կիրտիրիւ քէօչկէ գատար կէօթիւրտիւ : Մէզքիւր քէօչքտէ,
եալընըզ մատամ Մալասինին եաթագ օտասընտա ըչըգ
կէօրինիւպ, սաիր հէր թարաֆ, պիւսպիւթին գարանըգ
իչինտէ իտի : Վանթիւր՝ մարքիեի մէզքիւր օտաեա կէօթիւ-
րիւպ, պիր թուալէթ օտասընտա կիզլէտի : Պատէհու մէր-
գումա խիթապէն,

— Մատամ տիշարը չըգմըչ օլուպ, եարը կիճէտէն էվլէլ
ալտէթ իթմէեէճէք տիր : Պէսլէմէ տէ, մարքիզին կէչտիկինի
կէօրմէք իւզրէ գաբուճունուն օտասընտա պէքլէեօր : Շիմտի
սաաթ սէքիզ օլտուղունտան, մարքիզին կէլմէսի եագըն սըր :
իմտի պէն Մ. Շէրիւպէնէ խապէր վէրմէեէ կիտիեօրում : սի-
զին, պէնտէնիզէ իհթիեաճընըզ վա՞ր մը տըր, տէտի :

Մարքի ճէվապ վէրմէեիւ, թուալէթ օտասընտա օթուր-
տու, վէ թապանճալարընը գարչըսընա վազ իլէ, հէմմատամ
Վան-Հօբու, վէ հէմ տախի մաշուգընը թէլէֆ իթմէք իւզրէ,
մէզպուրէնին վիրուտինէ պէքլէտի :

Վանթիւր . - (կիտէրքէն) Տէրունինտէիքի ճինաեէթ վու-
գու պուլաճագ օլան պիր խանէտէ գալմագ ճաիզ տէյիլ

տիր, գաչալըմ... զեվալը Մ. Շերիւպէն տէ, քէնտի հաեա-
թը թէհլիքէտէն մասուն տուր զանն իտիեօր: Նէմէ լաղըմ,
պիր Վալէ-տը-Քէօր էքսիլէճէք, վէ պունուն պէշ միլեօնապն
ալաճաղը հիսսէ՝ տիկէրլէրէ թագսիմ օլունաճագ տըր:

Պու արա, արապա գաբուսընըն էշիկինտէ տէ Ֆաննի, մար-
քիզի էօլմէեէ կէօթիւրմէք իւզրէ պէքլէեօրտու:

8

Հիքեանէմիզտէ բէք զիեատէ իլէրլէմէզտէն էվվէլ, պիր
ազաճըգ կէրի տէօնմէեէ մէճպուրուզ:

Շու տագըգաեա նագլը քէլամ իտէլիմքի, Շերիւպէն,
Պագգարանըն, «Խայր, սիզի սէվմէմ» տէտիկինի իշիթտիք-
տէն սօնրա, թուալէթ օտասը գաբուսու էշիկի իւզէրինտէ
գօնթ Արթօֆու կէօրտիւ: Խաթըրլարտա օլտուղու իւզրէ
գօնթ Արթօֆ, թապանճաեը էլինտէ թութարագ Շերիւպէ-
նէ տօղրու իլէրլէտիկի սըրատա, Պագգարա, օ խապիսին
ալչագ օլտուղունու պիլտիկինտէն, ֆիրարընա մէյտան վէր-
մէմէք իւզրէ հալվէթ օտասը գաբուսունուն էօնիւնէ կէլիպ
սուրմուշ իտի:

Գատընլարըն նամուսունու օեունճագ մագամընտա գուլ-
լանմաեը իթիեատ իթմիշ օլան պու խապիս, էօլիւմ գարշը-
սընտա պուլունունճա պիւթիւն ազասըյլա տիթրէմէեէ պաշ-
լաեըպ, գօնթա բէճա եօլունտա պագմաեա պաշլատը:

Կէնճ Բուսիալը, թահգիրամիզ սուրէթտէ մէրդումա
խիթապ իտէրէք:

— Մօ'նսիէօ, սիզ պիր ալչադ քիմնէսինիզ, վէ տիւչարը ճէզա օլաճագ սընըզ. էկէր պահսըմըզտա պէն զայպ իթմիշ օլսա իտիմ, վատ օլունմուշ օլան ագչէեի թէէտիեէ իտէ-ճէքտիմ. լաքին մատէմքի գազանտըմ իսէ, հագգըմը իս-թիմալ իտէճէեիմ, տէտի:

Պագգարա, էլան գաբունուն էօնիւնտէ գըմըլտանմաեա-րագ վէ սաքին պիր հալտէ տուրմուշ օլուպ, էկէր Շէրիւպէն գաշմաեը թէճըրիւպէ իթսէ, հէման քէնտիսինի պողաճագ իտի:

Գօնթ. — Մօ'նսիէօ, ճանընըզը Ալլահա թէսլիմ իթմէք իչին, սիզէ իւշ տագըգա մէօհլէթ իթա իտէրիմ:

Կէնճ Րուսիալը պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, տաի-մա թապանճասընը էլինտէ թութարագ Շէրիւպէնին գարչը-սընտա օթուրտու:

Արատան պիր միւտտէթ կէշմէսի սաեէսինտէ Շէրիւպէն քէսպի սիւքիւնէթ վէ ճէսարէթլէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, պահսըմը զայպ իթտիկիմի ինքեար կէլմէմ. անճագ պիր միւթալէա պէեան իթմէքլիկիմէ միւ-սաատէ իտէճիսինիզ, տէտի:

— Սէօյլէեին պագալըմ:

— Դիւպտէ պուլունտուղումուշ սըրատա, պէն պահսըմը զայպ իտէրսէմ, հագգընըզը պիր թարզը մախսուստա իսթի-մալ իտէճէկինիզ գարարլաշտըրըմը իտի:

— Նէ՞ կիպի թարզտա:

— Շէօյլէքի պէնի էօլտիւրմէքլէ, քէնտինիզի Ֆրանսա գանունընըն ահքեամը չէտիտէսինէ հէտէֆ գըլաճագ եէրտէ, զահիրէն տուէլլօ մուամէլէսինի գապուլ իտիպ, պէնիմ կիպի իքի շահիտ ինթիխապ իտէճէք իտինիզ, վէ իքի թապանճա իլէ տուէլլօ իթտիկիմիզ հալտէ, սիզին թապանճանըզ գուր-շուն իլէ վէ պէնիմքի պարուլթ իլէ տօլու օլաճագ իտի:

— Էվվէթ, տօղրու տուր:

— Իմտի, պու միւսաատէքեարանէ գարարտան իսթի-ֆատէ իթմէք տէ պէնիմ հագգըմ տըր:

— Նէ՞ լիւզումու վար տըր. հիւքիւմէթէ պէն հիսապ վէ-

րէճէք օլտուղումտան, պու իշտէ է'ն զիեատէ պէնիմ հալիմ մուճիպի թէէսսիւֆ տիւր: Սիյէ կէլինճէ, մատէմքի էօլմէեէ մահքիւմսիւնիւղ, պիրան էվվէլ էօլմէնիզ էվլէա տըր:

Շէրիւպէն. — (վազըթ գազանմագ իսթէտիկի ճիհէթլէ, շու եօլտա իսրար իթտի.) Աֆվ իտէրսինիզ, ճինաեէթ եօլունտա թէրքի հաեաթ իթմէքտէն իսէ, նամուսլու պիր սուրէթտէ էօլմէեի թէրճիհ իտէրիմ:

Գօնթ ճէվապ վէրմէտի, ֆագաթ Պագգարա տօտագլարընտա գահգահալը վէ իսթիհզաքեարի պիր կիւլմէքիլէ հաւըլ օլարագ:

— Ազիզիմ մօնսիէօ, սի՞զ մի նամուստան պահս իտիեօրսունուղ. լաքին սիզին իլէ նամուս արասընտա նէ՛ գատար ֆէրգ պուլունտուղունու պիլմէեօրսունուղ, տէտի:

Շէրիւպէն՝ տիւշարը տէհէթ օլմուշ օլտուղու հալտէ մէրգումէեէ պագմագտա օլուպ, քէնտիսինի էօլիւմէ մահքիւմ գըլան՝ րուսիալը կէնճ գօնթտան իսէ, Պագգարա օլտուղունու անլամահա պաշլամագտա իտի:

Մէզպուրէ, շու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իյլէտի:

— Մօնսիէօ Շէրիւպէն, թարաֆընըգտան կիրիշիլէն պահս՝ պիր նէվ տուէլլօ իտի: Սիզտէ պիլիրսինիզքի, մահգա հիւրմէթ ու ըիաեէթէ լաեըգ օլան քիմսէլէր պէյնինտէ սիլահլա տուէլլօ իտիլիր. գօնթտա սիզի սէքիզ կիւն մուգատտէմ նամուսլու պիր ատէմ գանն իտիեօրտու: Սիզին, մէտարը թէայեիւշլէրի օլմաեըպ, քէնտի մէնաֆիի շախսիեէլէրի իշին ութանաճագ եօլտա իճրաի թիճարէթլէ մէշղուլ օլան պիր թագըմ հայտուտլար շիրքէթինին մաեէթինէ մէմուր օլտուղունուղը պիլմէեօրտու:

Շէրիւպէն՝ քէնտինին վալէտը-Քէօրլէր շիրքէթինտէքի մէմուրիեէթի Պագգարաճա մալիւմ օլտուղունու անլամաղլէ, չարէի սէլամէթի գալմատըղընր տէրք իյլէմէքտէ իտի:

Կէնճ գատըն, մէրգումա պունտան զիեատէ սէօզ սէօյալմէեէ թէնէզգիւլ իթմէեէրէք, գօնթա տէօնիւպ,

— Տօ'սթում, հէման շու ալշաղը էօլտիւրիւնիւղ, իհթի-

մալքի մատամ մարքիզ վան-Հօբ պու հարեքեթինիդտէն տօլաեը սիզէ միւթէշէքքիւր օլաճագ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու իսմ, Շէրիւպէնին գալպինի տէրէճէի նիհանեթտէ տիւչարը տէհշէթ գըլըպ, էօլիւմ իլամը սատըր օլմուշ օլ-տուղունու զանն իթտի, վէ բէբէլէեէրէք,

— Լո՛ւթֆ իտին, մէհհամէթ իտին, տէտի:

Գօնթ սաաթընա պագարագ,

— Մօ՛նսիէօ, թայեին իթմիշ օլտուղում իւշ տագըգա մէօհլէթ խիթամ պուլտու: Իմտի տիզ չէօքիւնիւզ, ալնընը-գա տօղրու նիշան ալաճաղըմ, զիրա սիզ էօյլէ խապիսսինիզ քի, հէր գաշ տագըգա հանաթտա գալսանըզ, տահա նիշէ-լէրի տիւչարը սէֆալէթ գըլապիլիրսինիզ, տէտի:

Այնի վագըթտա գօնթ թապանճասընը գալտըրմըշ իքէն, Շէրիւպէն ալչագճա տիզ չէօքիւպ, գօնթուն աեագլարընա գատար սիւրիւքլէնտի, վէ տէհշէթինտէն նաշի լէհճէսի սօլ-մուշ օլտուղու, վէ տիշլէրի եէկտիկէրինէ գալուշմուշ պու-լունտուղու հալտէ, շու սէօղլէրի սէօլլէեէպիլտի:

— Աֆվ իտինիզ, մօնսիէօ գօնթ, պէն պիր ալչագ քիմ-սէեիմ: Թահգիլինիզէ լաեըզ օլմուշում տուր, եիւզիւմէ սիլլէ էնտիրմէեէ, պէնի աեագլարընըզըն ալթընա ալմահա, վէ չամուր իշինտէ միւլէմմա իթմէեէ հագգընըզ վար տըր: Էկէր իսթէրսէնիզ Բարիսի թէրք իտէճէեիմ, խալի պիր մահէլլտէ եաշաեաճաղըմ, ֆագաթ սիզտէ պէնի թէլէֆ իթ-մէեին:

Խապիս, իքի էլլէրինի եէկտիկէրինէ գալուշտուրմուշ օլուպ, աղլամագտա, բէճա իթմէքտէ, տիզ իւզէրինտէ սիւ-քիւնմէքտէ վէ նիեազ իտիճի կէօղլէրինի կեահ Պագգարահա, կեահ գօնթ Արթօֆա չէվիրմէքտէ իտի:

Օլ վագըթ կէնճ գատըն՝ պու ատէմին վիճուտինէ տօ-գ ունմագտան գօրգահօրճասընա պիր էլտիվէն կիեինիպ, օլ վէճհլէ էլինի մէրգումուն ումուղու իւզէրինէ վագ իլէ,

— Եաշամագ իսթէ՞րմիսին, տէտի:

Շէրիւպէն . - (մէսէրրէթլէ .) Ա՛հ , էֆէնտիմ , հաեաթըմա
իլիշմէեին , հէր նէ իսթէրսէնիզ , գաթլանըրըմ :

Պազգարանըն պիր իշարէթի իւզէրինէ , կէնճ Ռուսիալը
սիւահընը էնտիրտի , վէ մէզպուրէ շու եօլտա քէլամընա տէ-
վամ իյլէտի :

— Իքի շարթլա հաեաթընը գուրթարապիլիրսին : Էվվէ-
լա՝ սէնինլէ մարքիզ Վան-Հօբ պէյնինտէ նէ՞ միւնասիպէթ
վար իսէ , սէօյլէմէլիսին :

— Էվվէթ ... Էվվէթ ... հէր շէյի սէօյլէեէճէեիմ ... ֆա-
գաթ սիզտէ պէնի սօնրա միւտաֆաա վէ հիմաեէ իտէճէք-
սինիզ , տէյիլ մի . զիրա անլէր պէնի գաթլ ու թէլէֆ իտէ-
ճէք տիրլէր :

— Անլէր քի՞մլէր տիր :

— Վալէ-տը-Քէօրլէր :

Պազգարա . - (եիւքսէք սէտա իլէ .) Ա՛հ եանըլմամըշըմ ...
(մէրգուսնն եիւզիւնէ պազարազ .) Պա՛գ , սանա սէօյլէեօ-
րում . Էկէր պիզի ալտաթմազ իւզրէ եալընըզ պիր քէլիմէ
աղղընտան չըգարաճազ օլուրսան , հաեաթընը ասլա գուր-
թարամագսըն :

— Էվվէթ , Էվվէթ , հէր շէյի սէօյլէեէճէեիմ :

Օլ վազըրթ , էօլմէք իսթէմէեէն , վէ հաեաթընը գուր-
թարմազ իչին իճապ իտէրսէ պիր բրանկապէնտին աեազլա-
րընը պիլէ էօբմէեէ ըազը օլան պու ատէմ , էլան տիզ չէօբ-
միւշ օլարազ , վէ կէօզլէրի եաշարմըշ պուլունարազ , զաթէն
մալիւմիւմիւզ օլան ահվալի , եանի քէնտինին , Վալէ-տը-
Քէօրլէր իլէ միւնասէպաթընը , անլէրին իսիմլէրինի , թօբլան-
տըգլարը մահէլլի , վէ իսմի եալընըզ Րօգամպօլա մալիւմօլան
կիզլի պիր ամիրէ քէօր քէօրունա իթաաթլարընը , վէ քէն-
տիսինին (եանի Շէրիւպէնին) մարքիզ Վան-Հօբ նէզտինտէ
իճրա իթմիշ օլտուզու ալազճա ըօլու , վէ իրթէսի կիւնիւ
մէրգուսնն գուրուլաճազ օլան մէքըուհ տուզաղը , վէ Տաի-
նաթանըն պէշ միլեօն ֆրանգ հիքեաեէսինի , վէլհասըլ հէր
շէյի իգրար ու իթիւրաֆ իյլէտի :

Պագագարա . - Փագաթ օ ատէմին իսմի նէ՞տիր . էկէր օ իսմի պիլտիրմէզսէն հաեաթընը դուրթարամագսըն .

— Սիրէ եէմին իտէրիմքի , պէլմէմ , հաթթա քէնտիսինի տէ կէօրմէտիմ , եալընըզ վիգօնթ տը Գամպօլհ պու խուսուսու սիրէ պիլտիրէպիլիր :

— Բէք էյի . եալան սէօյլէեհպ սէօյլէմէմիշ օլտուղունու անլաեաճաղըզ :

Շէրիւպէն՝ արթըզ սէլամէթինի պուլմուշ օլտուղունու զանն իլէ աեաղա գալգտը . Պագագարա իսէ , մէրգ համա խիթապէն ,

— Տուր պագալըմ . իքի շարթլարտան հէնուզ Ելիրինի իճրա իթտին , տէտի :

Շէրիւպէն . - (իթաաթլա) Իքինճիսինի տէ իճրա իտէ - ճէեհիմ :

Պագագարա , սըր վիլիամն թարաֆընտան քէնտիսի իչին թախսիս իտիլմիշ օլան զէհիրի գօյնունտան չըգարարագ ,

— Պու նէ՞ տիր , տէյի սիւալ իթտի :

Շէրիւպէն՝ մէզըիւր շիշէտէքի եաղըն՝ ֆիլվագը աշըգ մաշուգլարա մախսուս պիր մատտէ օլտուղունա տէրունէն գանմը իսուկինտէն ,

— Պունու պանա վիգօնթ տը Գամպօլհ վէրտի , տէյի պէեան իյլէտի :

— Շիշէնին իշինտէ նէ՞ վար տըր :

— Քէսկին գօգուլու պիր ըուհ վար տըր :

— Եօգսա զէհիր մի տիր :

— Խայր :

— Բէք ալէա , սիզին իւզէրինիգտէ թէճրիւպէ իթմէքլէ , նէ օլտուղունու անլարըզ :

Շէրիւպէն , Բօգամպօլ իլէ կիզլի միւշափիրինին Պագագարաեը զէհիրլէմէքտէ պիր կէօնա մէնֆաաթլարը օլմուշ օլտուղունու զանն իտէմէղ իտի . իմտի , պու շիշէտէքի բուհու գօգլամասը , պիր միւտտէթ քէնտիսինի սէրսէմլէթմէքտէն պաշգա մուխաթարասը օլմաեաճաղընը պիլմիւլահագա , հա .

եաթընը գազանմազ իշին պու թէտպիրի մէսէրէթլէ գա-
պուլ իթտի :

Պազգարա իսէ , պու սըրատա քէնտի քէնտիսէ շէօյլէ
տիմէքսէ իտի :

— Էկէր պու ղէհիր իսէ , պունու պանա չօճուգ սէօյլէմիշ
իտի . ինսանը տիվանէ գըլար պիր բուհ օլտուղուն . ու անլաթմիշ
իտի . Իմտի , էկէր էօյլէ պիր շէյ իսէ , պու ատէմին տիւշարը
ճէզա օլմասը ճաիզ տիր :

Պատէհու մէրգումէ՝ շիշէեի Շէրիւպէնէ վէրէրէք ,

— Գաբաղընը աշ , վէ պիր գաշ տագըգա գօգլա , տէտի .
Շէրիւպէն , Բօգամպօլուն քէնտիսինէ վագը օլան իֆա-
տէսինէ ինսանարագ , վէ մէգքիւր շիշէտէքի բուհուն՝ գօգլա-
եանը եավաշ եավաշ էօլտիւրմէք խասսէսինի հաիզ օլտուղու-
նու ասլա ֆիքրինէ պիլէ կէթիւրէմէեէրէք , էմրի մէզքիւրէ
իթաաթ իթտի , վէ գօգլատըգտան սօնրա , Պազգարա իւա-
վէթէն ,

— Շիմտի սէն , եէնի էմրէ տէկին , պուրատա , գօնթուն
թահթը մուհաֆազասընտա գալաճագսըն , զիրա շէրիքլէրինի
ղամմաղատըգտան սօնրա , քէնտիլէրինէ իխպարը քէյֆիեթ
իտէպիլիրսին . հալպու քի պունլարտան հիշ պիրի եագասընը
գուրթարմամալը տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

.....

Պազգարա խըղմէթքեարընը ճէլպլէ , արապասընըն հա-
զըրլանմասընը էմր իթտի , վէ կէնճ Բուսիալրեա խիթապէն
տախի ,

— Ազիզիմ գօնթ , պու ատէմի սիզէ թէսլիմ իտիւօ-
րում : Պունտան տօլաեը պանա մէսուլ օլուրսունուզ , տէյիլ
մի , տէտի :

Գօնթ Արթօֆ . - Շիւպհէսիզ , սիզի թէէմին իտէրիմքի ,
պու , տիկէրի կիպի ֆիրար իտէմէեէճէք տիր :

Մուախսարէն Պազգարա ումուղունա պիր շալ ալըպ ,
արապասընա բաքիպէն , Շանգ-Էլիզէտէ վան-Հօր օթէլինէ
միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի :

Մէզ պուրէնին՝ օթէլին հավիսինէ կերտիկի զէման եարը կիճէեի կէշմիշ օլուպ, մարքի տէ պիր սաթթտան պէրու խանէսինէ ավտէթ իթմիշ իտի, Պազգարա՝ արապա դարուսուսու աշան խըզմէթ քեարա խիթապէն,

— Տօ՛սթում, չիմտի մարքիդի կէօրմէք իսթէրիմ, տէտի, խըզմէթ քեար. — Լաքին մատամ ուեուեօր,

— Պէյիս եօգ տուր, ուեանտրրըն,

Պազգարա՝ պիր տէրէճէ նուֆուզա սէօզ սէօյլէմէքտէ օլուպ, դարթընը տախի թագտիմ իյլէտի,

Խըզմէթ քեար պաշընը օթէլին եիւզ թարաֆընա տօղլու գալտըրըպ, մատամ վան-Հօբուն եաթագ օտասը բէնչիլէ - լէրինին էնսէսինտէ ըշդ կէօրմէքլէ,

— Մատամ հէնուզ եաթմամըշ տըր, տէտի,

Մարքիզ ագշամլարը տիշարը չըգմատըղընտա, մարքինին օտա խըզմէթ ճիսինտէն մատա, տիկէր խըզմէթ ճիլէր էրքէնճէ օտալարընա չէքիլիւր իտիլէր, Մարքի իսէ, օ կիճէսի էրքէնճէ խանէսինէ ավտէթ իտիպ, եաթաղընա եաթմըշ, վէ տէրին պիր ույգուեա տալմըշ իտի,

Պունտան դաթինադար տաիրէսինին բէնչիլէլէրի հավիսէ նաղըր օլմաեըպ, պաղչէեէ նաղըր օլտուդլարընտան, Պազգարանըն արապասընըն սէսինի իշիթմէք գապիլ տէյիլ իտի, Խըզմէթ քեար պիրինճի գաթա չըգտըղընտա, պէսլէմէտէն զայրի տիկէր խըզմէթ ճիլէրէ թէսատիւֆ իթմէեիպ, միւսաֆիրին գարթընը պու պէսլէմէեէ վէրտի,

Մատամ Մալասինին ազիմէթինտէն սօնրա մատամ վան-Հօբ, պիր խայլի միւտտէթ թէրէստիւտ իշինտէ գալար, Մէզպուրէ, իրթէսի կիւն Շէրիւպէն իլէ պուլուշմագլըլը մատամ Մալասիեէ վատ իթմիշ օլուպ, լաքին մուախարէն պու վատընտան տօլաեը բիւշման օլտու,

Պիշարէ գատընճըղազ՝ գալպինտէ հասըլ օլմուշ օլան հիւսի մուհասպպէթէ գարչը ուղրաշտըղընտան պէրու, Շէրիւպէնի միւհպպէտէն ունութմագ իւզրէ, տաիմա պիր թագըմ՝ ըուհանի քիթապլար օգումագտա, վէ ֆիքրինի՝ էօմրիւնիւն

կէնճիկի գէմանրնտա ալմըջ օլտուղու թէրպիեէ վէ գէվճի հադգընտաքի վէղաիֆլէ իշղալէ չալըջմագտա իտի :

Պիր գաշ սաաթ էվվէլ Շէրիւպէն քէնտի նազարընտա ատէթա էօլմիւշ վէ եալընըղ խաթըրէսի գալմըջ օլտուղու հալտէ , մատամ Մալասի , մէրգում թարաֆընտան պիր գըթա մէքթուպու համիլ օլարագ կէլիպ , մէրգում իլէ սօն տէֆա կէօրիւշմէսինի ըհճա իթմիշ , վէ պու տէլիգալընըն մէքթուպու օլ տէրէճէ միւհսսիր , վէ մատամ Մալասինին լիսանը օլ մէրթէպէ պէլիղ պուլունմուլ իտի քի , մարքիղ , օլ պապտէ արղը թէսլիմիեթ կէօթէրմիշ իտի : Լաքին սօնրատան օլ տէրէճէ իղթիրապ վէ էնտիշէ հիսս իթմէեէ պաշլատըրի , վադը օլան վատընը կէրի ալմագ իշին , գապիլ օլսա օն սէնէլիք էօմրիւնիւ ֆէտա իտէր իտի : Իքի սաաթ գատար պիշարէ գատընճըղաղ՝ իպատէթէ միւթէալլիգ քիթապար օգուեարագ , իղթիրապաթընը թէսկինէ չալըշտը : Պէլքի պու արա մարքի , գէվճէսինին նէղաինէ կէլմիշ օլսա իտի , մէզպուրէ անըն գուճաղընա աթըլարագ , հէր շէյի իգրար իտէր , վէ քէնտիսինտէն նասիհաթ պէքլէր իտի : Լաքին մարքի կէլմէեիպ , աօղրու քէնտի օտասընա չըգտը : Նիհաեթէթ եաթապա եաթմագ իւղրէ հէնուղ օտասընա կիրմիշ իքէն , պէսլէմէսի՝ մատամ Շարմէնին գարթընը կէթիրտի :

Մարքիղ իշպու գարթըլ ալտըղընտա , իգհարը հայրէթ իյլէտի : Եագընտա թէպտիլի գըեաֆէթ իթմիշ օլտուղու մալիւմիւ օլմանըպ , հալէա չէֆագաթ գատընլարընտան օլտուղունու զանն իթմէքտէ պուլունտուղու օ գատըն՝ էօլլէ պիր սաաթտա քէնտիսինէ նէ՞ իսթէմէեէ կէլէպիլիր իտի :

Անճագ մէրգումէեի գապուլէ գարար վէրիպ ,

— Օ գատընը եօգարը չըգարըն , տէտի :

Իքի տագըգա սօնրա Պագգարա իշէրի կիրտի :

Մատամ Վան-Հօր , մատամ Շարմէեի , տաիմա սատէ պիր գըեաֆէթլէ կէօրմիւշ օլուպ , պիւթիւն Բարիս էհալիսի նազարընտա գօնթ Արթօֆուն մաշուգէսի տէյի թանըլմըջ օլան օ կէնճ գատընըն՝ բարլագ պիր գըեաֆէթլէ իշէրի

կիրտիկինի կեօրմէսի իւզերինէ, իզհարը թէպէճիւկիւ ազիմ իյլէտի :

Ֆիլվագը Պագգարա, պիր ան էվվէլ մարքիզին նէգտինէ կիթմէք իչին թէլաշ իչինտէ պուլունաուղունտան, թուալէ թինի թէպտիլ իթմէկի տիւշիւնմէմիշ օլտուղու կիպի, պաշընտաքի թէգեինաթ վէ գօլլարընտաքի պիլէզիքլէր տէ, Պագգարաինըն սըֆաթընա մուվաֆըգ օլուպ, եալընըղ իւզերինէ գաշմիր պիր շալ ալմագլա, պիր տէրէճէ քէնտիսինի մուհաֆագա իյլէմիշ իպի : Իմտի իչերի կիրտիկինտէ, զաեէթ միւէսսիր պիր սէտա իլէ :

— Մատամ մարքիգ, եարը կիճէեի կէչերէք խանէնիզէ կէլպիկիմտէն տօլաեը աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ, տէտի :

Մարքիզ . - (Թէպէսսիւմ իտէրէք վէ մէրգուճեեէ պիր իսկէմլէ վէրէրէք .) Ֆիլվագը պու վագըթտա թէշրիֆինիզի բէք տէ մէմուլ իթմէեօրտում :

Պագգարա՝ աեագտա տուրուպ, իյզահը մատտէ իչին պէսլէմէնին կիթմէսինէ պէքլէտի : Պէսլէմէ՝ մատամասընըն պիր իշարէթի իւզերինէ տիշարը չըգմասընտա, Պագգարա քէլամա աղազլէ :

— Մատամ, նէգտինիզտէ պու թէչէպպիւսիւ իճրա իթմէքլիկէ պէնի սէվգ իտէն սէպէպ՝ բէք մուհիմմ վէ ճիտտի տիր, տէտի :

— Սիւպհահ՝ն Ալլահ, մատամ, պէնի գօրգութուեօրգուշուղ :

— Մպտտէ՝ պիր գաաղընըն նամուսու, հաեաթը հագգընտա տըր :

— Պէն օ գատընը գուրթարապի՛ իրմիեիմ :

Պագգարա . - (պաշընը սալլաեարագ .) էվվէթ :

— Ս հալտէ, մատամ, պու խուսուստա պանա միւրաճաթընըղտան տօլաեը թէչէքքիւր իտէրիմ :

Պագգարա, օլ միւհիթէրէմ գատընա պէն սիզին սըրրընըզը պիլիլիմ՝ տիմէեէ մէճպուր օլմասընտան տօլաեը թէս-

կինն նազապիլ պիր հեեեճան հիսս վե իզթիրապ իտեկել-
տիկի հալտե,

— Մա'տամ, պահսընը իթտիկիւ՝ վե եալընըզ սիզին
գուրթարապիլէճէկինիզ գատըն չէնտ կիւն էվվէլինէ գատար
մէճհուլում իտի: Պու կիւն իսէ նազարըմտա, գատընյարըն
է'ն նէճիպի, է'ն ֆազիլի տիր: Անըն ուղրունա հաեաթըմը
ֆէտաեէ հազըրըմ, տէտի:

— Իսմի նէ՞ տիր:

Պազգարա. - (տողրուտան տողրու վագը օլան պու սի-
վալէ ճէվապ վերմէք իսթէմէեէրէք.) Օ գատըն շու էմնատէ
տէհչէթլի պիր էնթրիգաեա, իշիտիլմէմիշ պիր թէչէպպիւսիւ
ճինաեէթքեարանէեէ գուրպան օլմուշ օլուպ, էկէրչի ֆէ-
թանէթի ըէպպանիեէ տիմէք օլան թէսատիւֆաթտան պիրի
սաեէսինտէ պէն քէնտի գարչըսընա չըգմըշ օլմասա իտիմ,
հէր հալտէ եարըն շու սաաթտա պիչարէ գատընճրղազըն նա-
մուսու պէրպատ, վէ քէնտիսի տէ իհթիմալքի թէլէֆ օլա-
ճագ իտի:

Մարքիզ. - (ալթիւսթ օլարագ.) Փագաթ եա'րապպի,
օ գատըն քի՞մ տիր, մատամ:

Պազգարա՝ պիր տիզիլէ եէրէ տիզ չէօքիւպ, մարքիզին
էլինի թութարագ, քէմալը հիւրմէթլէ պուս իթտիքտէն
սօնրա,

— Մա'տամ, շու տագըգատա օ գատընըն հուղուրունտա
պուլունուեօրում. պէնտէնիզի տինլէմէսինի ըէճա իտէրիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

9

Մարքիզ. - (ազլը պալընտան կիտերէք.) Պէ՞ն մի :

— Էվվէթ մատամ, սիզ :

— Աճա՛յիւյ, նամուսում թէհլիքէ իչինտէ՞մի պուլու-
նուեօր :

— Էվվէթ, նամուսունուզ թէհլիքէտէ տիր :

— Հաեաթըմտա՞մը :

— Թէէսսիւֆլէ սէօյլէրիմքի, Էվվէթ, հաեաթընըզ տախի
մուխաթարա իչինտէ տիր :

Օլ էսնատէ մատամ Վան-Հօր՝ Պագդարաեք մէճնուն
զանն իթմէքտէ իտի իսէ տէ, օլ կէնճ դատընըն լէհճէսի իւ-
ղէրինտէ միւշահէտէ օլունան մահզունիեթի ճիտտիեէտէն
մէզքիւր զաննը զայիլ օլտու :

Պագդարա՝ էլան տիզ չէօքմիւշ օլարագ, չէօյլէ տէվամ
իթտի :

— Մա՛տամ, տիւշար օլտուղունուզ մուխաթարաեք ան-
լաեապիլմէնիզ, խուսուսիյլէ պու մուխաթարանըն էօնիւնիւ
նասըլ ալապիլէճէկիմի տէրք իթմէնիզ իչին, պէնի տինլէմէեէ
րուի ըիզա կէօթէրմէլիսինիզ :

Մարքիզ. - (պիրտէն պիրէ քէմալը տէհչէթլէ Օսգար տը
Վէրնիեի խաթըրլաեարագ.) Սէօյլէեինիզ :

Պագդարա. - Էվվէլ էմիրտէ, մատամ, պէնիմ նէ օլտու-
ղումու սիզէ սէօյլէմէլիեիմ, Պէն մատամ Շարմէ թէսմիեէ
օլունմազտան, վէ ճիւզի պիր սէրվէթի, ումուրը խայրիէեէ
հասը իթմէզտէն, վէ էսմէր ըէնկլի եունտան ֆիսթան կիեի-
նիպ, Պիւսի սօգաղընտա պիր նէվ մէզար տիմէք օլան պիր
խանէտէ իգամէթ իթմէզտէն Էվվէլ, նաչաեըզ վէ ինսաֆ ու
մէրհամէթի պուլունմաեան պիր մախլուգ օլմուշում տուր :

— Ա՛հ, պու գապի՛լ մի տիր :

— Պիր կիւն, Հագգ թէալա հազրէթլէրինին լուծֆ ու ինաեթի պանա թէէսսիր իթմէքլէ. հարէքէթի վազըամտան բէշման օլտոււմ, կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ, եալվարտըմ, վէ խայրխահլըդ իթմէքլիկի՝ քէնտիմէ վագիֆէ իթթիխազ իյլէ-տիմ : Մատամ, թէֆէրրուաթա կիրիշմէեէ վագթըմ եօգ տուր : միւսթաճէլ վէ մուհիմմ պիր մէճպուրիեէթ՝ մուխ-թասարէն իֆատէի հալէ պէնի բճպար իթմէքտէ տիր : Եա-լընըշ շուրասընը սիզէ պէեան իտէպիլիրիմքի, ֆէվգէլատէ միւզտարրպ օլտոււմ, վէ գատըն գալպինին նէ՝ տէրէճէ զաիֆ օլտուղունու տէրք իյլէտիմ :

Մարքիզ . - (տիթրէեէրէք .) Մա՛տամ . . .

— Տի՛նկեերնիզ, շու էսնատէ նէֆսի Բարիստէ պիր էշ-գըեա շիրքէթի, պիր թագըմ խապիսլէրտէն միւրէքքէպ պիր ճէմիյեէթ վար տըրքի, ալէմէ գարշը սարը էլտիվէնլէր կի-եինիրլէր, արապալարա, գըյմէթտար աթլարա մալիք տիր-լէր, վէ բարլադ բարլադ իսմ ու իւնվանլարը հաիզ պուլուն-մագտա տըրլար : Պու շիրքէթ, պու ճէմիյեէթ Գլխայ տէ վաշի-տը-Բէօր թէսմիեէ իտիլմէքտէ տիր :

Մարքիզ . - (իշպու քէլիմէլէրի իշիթմէքլէ սարսըլըպ .) Պու իսիմ նէ՞ տիր :

— Մատամ, վալէ-տը-Բէօր Գլիւպինէ մէնսուպ օլանլար՝ հէր կէօնա ար ու հիճապ իտէճէք սանաաթը իրթիքեապ ի-տէրլէր : Եօլլարը իւզէրինտէ նամուսուղլուգ թօխումու սա-չարլար : Պիր կիւն, պու ատէմլէրտէն պիրի, շիւպհէսիզ ըէ-յիսլէրի, գըսգանճլըգ հիսսիյլէ միւզտարըպ օլան վէ ատավէթ-լէ գալպի մէմու պուլունան, վէլհասըլ օն իքի սէնէտէն պէ-րու վէֆաթընըզը, նամուսուղլուղունուղու վէ գիքրի նէճիպ վէ ալինիզին ալապլանմասընը թէխայեիւլ իտէկէլէն պիր գա-տընա ըասթ կէլմիշ տիր :

— Լաքին, սիւպհա՛ն Ալլահ, պէն պիր քիմէեէ ֆէնալըգ իթմիշմիեիմ :

— Անլէր իշին պունուն հիշ պիր էհէմիլիեէթի եօգ տուր :

— Ֆազաթ պէնիմ Բարիսէ կէլիշիմ, անճագ պէշ սէնէ օլմուշ տուր :

— Օ գատըն Հինտիսթանտան կէլմիշ տիր :

Մարքիզին ֆիքրինտէ նակեահ պիր թասավլուր տողարագ, զէվճինին, իզտիվաճլարընտան պիր սէնէ էվվէլ Հինտիսթանա կիթմիշ օլտուղունու, վէ ագրապասընտան պուլունան պիր գատընըն՝ մերգում հագգընտա ֆէվգէլատէ իգհարը մուհապպէթ իթմիշ իտուկինի խաթըրլատը : Իմտի եիւքսէք սէսէ,

— Օ գատըն Տաի-Նաթա՞մը տըր, տէյի սիւալ իթտի :

— Էվվէթ, Տաի-Նաթա, Վան-Հօբ տուր :

— Պու գարը պէնիմ էօլիւմիւմի՞ւ միւ իսթէեօր :

— Էկէր սիզ էօլիւրսէնիզ, քէնտիսի մարքի իլէ էվլէնէ-ճէք իմիշ :

— Ասլա, ասլա : Հէրքիւլ, վէֆաթըմտան սօնրա պիլէ, հաեաթտաեըմ կիպի պէնի սէվէճէք տիր : Պէն պունա էմինիմ :

— Բէք էյի, ֆազաթ սիզի թէլէֆ իտէ՞րսէ :

— Պէնի թէլէֆ մի իթմէք : օ՞ մու պէնի թէլէֆ իտէճէք տիր :

— Էվվէթ, Էկէր միւթթէհիմ օլտուղունուզա ինանըրսա, սիզի թէլէֆ իտէճէք տիր :

— Պու պապտէ հագգընըզ վար տըր : Լաքին պէն նա-մուսլու պիր գատընըմ :

— Մա՛տամ, րագիպէնիզ Տաի-Նաթա՞ եարըն պունուն մուղաիրինի իսպաթ իտէճէք տիր :

Պագգարա՞ մարքիզին էլինի եէնիտէն պուս իտէրէք, շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Ա՛հ, մատամ, Էկէր սիզի գուրթարմագ լազըմ կէլմէսէ իտի, ասլա, ասլա ճէսարէթ իթմէզ իտիմ... Լէքէտար օլմուշ պիր մախլուգ օլտուղում հալտէ, սիզին բագ վէ նէճիպ գալպինիզի թահգըգա գալգըշմագլըղըմ՝ ճէզալարըն է՛ն շէտիտի, է՛ն զիեատէ ղայրը լաեըգը տէյիլ մի տիր :

Մարքիզ՝ Պագգարանըն էֆբեարընը անլաեարագ , էլինի ուղաթըպ ,

— Ա՛հ, նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեօրում... օն պէշ կինտէն պերի տիր քի հիշ բէշիմի գօյվէրմէքսիզին պէ- նի թաագիպ իթմէքտէ պուլունան պիր ատէմտէն պահս իթ- մէք իսթէեօրսունուզ , տէյիլ ձի , տէտի :

— Էվվէթ , Շէրիւպէնտէն , եախօտ տահա տօղրուսու Մ . տը վէրնիտէն պահս իթմէք իսթէեօրում :

Մարքիզին տօգագլարընտա պիր թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք ,

— Լաքին մատամ , պէն պու խուսուստա ասլա գապա- հաթլը տէյիլիւմ , վէ հէր շէյի գէվճիմէ սէյլէեէպիլիրիւմ տէյի պէեան իյլէտի :

— Պիլիրիւմ մատամ , լաքին տէրք իթմէտիկինիզ պիր շէյ վար իսէ , օ տախի Շէրիւպէնին պիր ալչագ վէ դատտար օլ- մասը տըր , Գէնտիսինի պիր սաաթ էվվէլտէրտէսթ իթտիւմ . հէր շէյի իգրար իթտի :

Պու արա մարքիզ մահգունէն վէ միւքէտտէրէն պագտըղը հալտէ , Պագգարա թէրէտտիւտիւ պերթարաֆ իտիպ , Շէրիւ- պէնին վէ օլ մէքրուհ մատամ Մալասինին նէ կիպի մախ- լուգլար օլտուգլարընը , վէ բաքիպէսիյլէ շէրիքլէրի թարա- ֆընտան քէնտի ալէյհինտէ գուրուլմուշ օլան ֆէսատ բլա- նընը , վէ քէնտինին թէշէպպիւսիւ օլմասա իտի , իրթէսի կիւն նէ վագը օլաճագտը իսէ , պունլարը նագլիթտիկինտէ , մարքիզ , ալնընը իքի էլլէրի տէրունինէ ալարագ վէ տէհ- շէթի պիր ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու գանն իտէրէք , սօնունա գատար տինլէտի , Անճագ կէնճ գատընըն իֆատա- թը իքմալ օլունտուղունտա , մարքիզ ,

— Զէվճիմի՝ գէվճիմի կէօրմէք իսթէրիւմ , տէյի նիտա իթտի :

— Խայր , մատամ , պու օլամագ :

— Նիշին , նիշին :

— Սիզի հէր կէօնա շիւպհէտէն գուրթարմագ իսթէրիւմ :

պունուն իշին իսէ, պէնի հարէքէթիմտէ սէրպէսթ պրագմա-
նըզ լազըմ տըր :

Պիրտէն պիրէ Պագգարանըն սէտասընտա պիր նէվ նու-
ֆուզ ու թէէսսիր հուսուլէ կէլտիկինտէն , մարքիզ սիւքիւթ
իթտի, վէ թէովպէքեար գատըն տախի իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Շու ալչագ վէ զատտարլարտան հէնուզ պիրինի տէր-
տէսթ իթմիշիմ տիր : Տաի-Նաթա տախի հիշ պիր իշ կէօրէ-
մէզ հալէ կէլմէլի տիր , տէտի :

— Նէ՞ եարմալը, եա Բապպի, նէ՞ եարմալը :

— Պէնի հարէքէթիմտէ սէրպէսթ պրագմալըսընըզ :

— Լաքին զէվճիմ սօն տէրէճէ իզտիրապ ու էնտիշէեէ
տիւշար օլաճագ տըր :

— Պէյիս եօգ տուր , եարընքի մէսէրրէթի՝ իզթիրապ ու
ճէֆասընա մուատիլ օլուր :

Պագգարա , նակեա՜ ֆիքրինտէ պիր թասավվուր տօղ-
տուղունտան , էլինի անլընա կէօթիւրիւպ ,

— Մա՛տամ , զէվճինիզին բարմաղընտա մավի թաշլը պիր
քիւշիւք եիւզիւք պուլունմագ կէրէք տիր , տէտի :

— Էվվէթ , վար տըր :

— Օ թաշ պանա լազըմ տըր :

— Նի՞շին :

— Օ պէնիմ պիր սըրըմ տըր , պէլքի տէ իլէրուտէ իս-
թիրահաթընըզըն պէտէլի տիր : Պունուն եէրինէ գայիմ օլ-
մագ իւզրէ , այնի րէնկլի տիկէր պիր թաշընըզ եօ՞գ մուտուր :

— Զանն իտէրիմքի վար տըր :

Փիւհագըզա մէրգումէ , քէնտի միւճէվհէրաթը իշինտէ
պիւեիւճէք պիր ֆիրուղէսի օլուպ . պունուն րէնկճէ վէ պիւ-
եիւքիւքճէ՝ զէվճինին եիւզիւք թաշընտան ֆարգլը օլմատըզը-
նը խաթըրլատը : Պունտան պաշգա , մէրգումէ , Մ . Վան-Հօ-
բուն , մէզքիւր եիւզիւք իլէ ասլա եաթմաեըպ , եաթաղա կիր-
մէզտէն էվվէլ բարմաղընտան չըգարարագ , թուալէթ օտա-
սընտաքի մասա իւզէրինէ վագ իթտիկինի , վէ տաիմա էլլէրինի
եըգանմաղտան , եախօտ նէ՛մ պիր չէյ թուլմաղտան էվվէլ

մէզքիւր եիւզիւկիւ չըգարտըղընը խաթրընա կէթիրտի :

Պազգարա . - Պէլքի պու եիւզիւկէ մուվազգաթէն թա-
սարուֆ օլմագլա , Տաիւնաթանըն սօն սըրըրնա վազըֆ օ-
լունապիլէճէք տիր , տէտի :

Տէրհալ մարքիզ , տէրունինտէ սանտըգճալարընը սագլա-
տըղը քիւշիւք պիր տօլապա գօշուպ , մէզքիւր սանտըգճալա-
րը պիրէր պիրէր ալթիւսթ իտէրէք արատը , վէ նիհաեէթ
զիբը իթտիկիմիզ պիւեիւք ֆիրուզէեի պուլտու . պատէհու
իֆատէեէ ազալէ ,

— Զանն իտէրսէմ , թըպզը անըն պօեունտա , անըն շէք-
լինտէ վէ անըն ըէնկինտէ տիր , տէտի : Մուախարէն մէզ-
քիւր թաշը ալըպ , Պազգարաեա խիթապէն , - Կէ'լինիզ , տէյի
պէեան իյլէտի :

Պիւեիւք տաիրէլէրտէն կէչմէքսիզին , մարքի իլէ մարքի-
զին տաիրէլէրի արասընտա վասըթաի իխթիլաթ օլարագ ,
օթէլին պիրինճի գաթընտա կիզլի պիր տար սօֆա պուլու-
նուպ , պու սօֆա՝ մատամ՝ Վան-Հօբուն օտասընտան մարքի-
նին թուալէթ օտասընա գատար կիտէր իտի :

Մ . Վան-Հօբ եաթտըղը զէման , քէնտի օտասընըն գա-
բուսունու տաիմա գաբատըլընտան , աեագլարըն ուճունա
պասըլտըղը հալաէ , քիմէսնէ թարաֆընտան իշիտիլմէքսիզին
թուալէթ օտասընա կիտիլէպիլէճէկի միւհթէմիլ իտի :

Մարքիզ պիր էլինէ լամպա ալըպ , տիկէրիյլէ Պազգա-
րանըն էլինտէն թութուպ , իքիսի պիրլիքտէ աեագլարընըն
ուճունա պասարագ , վէ նէֆէսլէրինի պիլէ զապթ իտէրէք ,
եիւրիւտիւլէր : Մարքիզ՝ թուալէթ օտասընը սօֆաեա ըապթ
իտէն գաբունուն եարը աչըգ պուլունտուղունու կէօրմէսի
իւզէրինէ , մէսէրըթի ազիմէ հիսս իյլէտի : Լաքին մարքինին
եաթագ օտասընա կէօթիւրէն գաբու պէր միւթատ գաբալը
իտի :

Իքի գատընլար , ատըմլարընըն սէսինի չըգարմագսըղըն
իշէրի կիրտիլէր :

Մատամ Վան-Հօբ՝ տօղրուճա թուալէթ մասասընա կի-

տիպ, մարքինին երկզիւկիւնիւ պիտի մահաճաղա տէրունինտէ կէօրմէքլէ, բարմաղըյլա կէօսթէրտի:

Քեաֆֆէյի գատընլար՝ միւսճէվհէրաթ գուլլանմագտա ալ չօգ մահիր տիրլէր: Իմտի Պագագարա տա, մէհարէթլէ, մէղբիւր երկզիւկիւն մալի թաշընը չըգարըպ, մատամ Վան-Հօրուն ֆիրուզէ թաշընը եէրինէ գօյմաեա սայ իթտի: Թէ-սատիւֆաթը զարիպէտէն օլարագ, զանն իտէրսինքի հէր իքի թաշ տախի ախի երկզիւկ իչին իմալ իտիլմիշ օլտոււղունտան, ֆիրուզէ թաշ մալի թաշ եէրինէ գօնուլուպ, երկզիւկ տախի եինէ մահաճաղասը տէրունինէ վաղ իտիլտի:

Իքի գատընլար՝ թութուլուպ չալտըգլարը էշեանը էլ-տէն չըգարաճագլարընտան տօլանը գօրգան խըրսըղլար կիւպի սիվիչիպ, մարքիզին եաթագ օտասընա ալտէթլէ, օրատա, պէյնլէրինտէ շու սուրէթտէ կէօրիւշտիւլէր:

Պագագարա. - Մա'տամ, պէսլէմէնիզէ, քէնտինիզէ կիւվէ-նիրճէսինէ էմին օլապիլի'րմիսինիզ:

Մարքիզ. - Էվվէթ, Մարկրիթ օն իքի սէնէտէն պէրու խըտմէթիմտէ տիր:

— Գարունուզու գուվվէթլիճէ միւտաֆաա իտէ'ր մի:

— Էշիկիմին իւզէրինտէ իճապ իտէրսէ քէնտինի պալ-թա իլէ թէլէֆ իթտիրիր:

— Գարունուզու նա'սըլ ատամ տըր:

— Պանա միւթի տիր:

— Օ հալտէ խըզմէթճի գատընընըզը չաղըրըն, վէ սիզին տիշարը չըգաճաղընըզը վէ ալտէթ իթմէեէճէկինիզի, վէ չա-եէտ մարքի օտանըզա կիրմէք իսթէրսէ, օ կիճէսի սապահա գատար ուեուեամամըշ օլտուղունուզտան, սապահլանըն ույ-գունուզ կէօթիւրմիւշ օլտուղունու սէօյլէմէսինի քէնտինինէ իթթար իտին:

— Աճա'յիպ, տիշարը չըգամամը'մը իսթէեօրսունուզ:

— Էվվէթ:

— Փագաթ նի'չին, նէրէեէ կիտէճէեիմ:

— Էվիմէ կէլէճէքսինիզ:

— Նէ՞ մագսէտլէ :

— Մատամ, հալէա անլամաեօրմոհսունուզ :

— Նէ՞նի :

— Էօմրիւնիւզին պուրատա սէլամէթտէ օլմատըղընը :

— Էօմրիւմ միւ :

— Էվվէթ, զիրա շիւպհէսիզ եարըն սապահ Տաի-Նաթա, ագչամ սաաթ սէքիզտէ մատամ Մալաօնին խանէսինտէ Շէրիւպէն իլէ պուլուշաճաղընըլը թահրիրէն մարքիւե պիւտիրէճէք տիր :

— Խայր, խայր, կիթմէեէճէեիմ . . . ա՛հ, նէ՛ տէհչէթ . . .

— Լաքին մատամ, մարքինին, պու մէքթուպու օգումասը իւզէրինէ, քէնտիսինէ պիր նէվ տիվանէլիք կէլէրէք, վատ օլունան իսպաթա պէքլէմէքսիզին, տէրհալ սիդի թէլէֆ իթմէք իսթէմէեէճէկինի քիմ սէօյլէեօր :

— Հագգընըզ վար տըր :

— Պունտան գաթինազար, (Շէրիւպէնի իյման), օ խապիս, օ ալչագ, քէնտի հաեաթընա աֆվ օլունմասընը իսթէտիկի հալտէ, հուզուրունուզաա տիզ չէօքմէլի վէ սիզտէն աֆվլըզ տիլէմէլի տիր :

Մարքիզ . - (Շէրիւպէնտէն նէֆրէթ իտէրէք .) Պօշ շէյ տիր :

Պագգարա . - Սիզ պէնիմ սէօյլէտիկիմի գապուլիլէ, կէլինիզ :

Մարքիզ, խըզմէթճի գատընընը չաղըրըպ, իճապ իտէն թալիմաթը վէրաի, վէ պէսլէմէ աէ,

— Շաեէտ, մօնսիէօ սաաթ օնտա, եախօտ էօյլէեին կէլէրէք իսրար իտէրսէ . . . տէտի :

— Օ հալտէ պիր էմրի խայր իչին տիշարը չըգմըշ օլտուղումու սէօյլէրսինիզ :

Պատէհու մարքիզ, պիւեիւք պիր մանթօեա սարըրըպ, վէ եիւզինիւ գալընճա պիր նիգապ իլէ էօրթիւպ,

— Չաբուգ կիտէլիմ, տէտի, վէ հընչգըրտաեարագ, շու սէօյլէրի իլավէթէն պէեան իլլէտի, - Ա՛հ, պիշարէ Հէրքիւլ,

սէն՝ ինսանլարն էն էյիսի, էն նէճիպի օլտուղուն հալտէ, գաթիլ մագամընտա սէնտէն ֆիրար իթմէքլիկիմ ճափղ մի տիր:

Հէր նէ իսէ, իքի գատընլար, պիւսիւք նէրտիվէնտէն էնիպ, պաղչէտէն կէչտիլէր:

Պագգարանըն արապասը հավլիտէ տուրմուշ օլուպ, արապաճը իսէ քէնտի իսկէմէսինտէ ույգուեա տալմըշ իտի:

Գաբուճու տախի գաբունուն իքի գանատընը գարամըշ օլուպ, գաբունուն իբինի էլինտէ թութմուշ օլարագ, գօլթուգլու իսկէմէսինտէ ուեումագտա իտի:

Տիշարը չըգտըգլարը էսնատէ, Պագգարա՝ գաբուճունուն ույգուեա տալմըշ օլտուղունու իյմա իտէրէք,

— Պու առէմ սիզի կէօրմէտիկինտէն, տիշարը չըգմանըղը քիմէեէ պիտիրմէմէսինի իթարէ լիւղում եօգ տուր, տէյի պէեան էլլէտի:

Մուախարէն արապաեա ըաքիպ օլտուգլարընտա, Պագգարա, մարքիղէ խիթապէն:

— Սիղ իչէրիեէ տօղրու չէքիլին, պէն սիզի վիճուտիմլէ սէթը իտէրիմ, տէտի:

Հասըլ օլան սէստէն արապաճը ուեանըպ կէօղլէրինի օվլատը, վէ հավլինին արապա գաբուսունու տախի աչտըրմագլա, արապա օրատան հարէքէթ իթտի:

Գաբուճու իսէ, կիճէնին օլ վագթընտա մատամասընըն տիշարը չըգտըղընը վէ օ կիճէ ալտէթ իթմէեէճէկինի խաթըրընա պիլէ կէթիրմէեէրէք, քէնտի օտասընա կիտիպ, ըա-հաթճա ույգու չէքմէեէ պաշլատը:

.....

Պագգարա, աճէլէթէն մարքիղ վան-Հօբուն նէզտինէ կիթտիկի էսնատէ, Շէրիւպէն, գօնթ Արթօֆուն թահթը մուհաֆազասընտա օլարագ Մօնսէյ սօգաղընտաքի խանէնին հավլէթ օտասընտա պուլունմագտա իտի:

Մէրգում, զէհիրլի շիչէեի գօգլամըլ օլմասըլա, պիր միւտտէթ պու քէսկին գօգու քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ թէէսսիը իթտի:

Պատէհու պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, օլ տէրէճէ գահգահալը պիր կիւլիւշ գօթարտըքի, գօնթ, տիւշարը հայրէթի ազիմէ օլտու: Շէրիւպէն իսէ, պիր գաշ սաաթ էվվէլինէ տէկին պագապիրտիկի կիպի, պու տէֆա տախի տիք տիք մէրգուամ պագարագ,

— Նէ՛ կիւղէլ հիքեանէ, աղիղ տօսթում, Նէ՛ կիւղէլ հիքեանէ, տէ՞յիլ մի, տէտի, վէ հալվէթ օտասընտա սըչրամանա պաշլատը, վէ քէլամա տէվամիէ,

— Աղիգիմ գօնթ, պի՞րիմիսինիլ ֆէնա պիր ըիւեա կէօրտիւմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնթ, թէաճճիւպիւնտէն նաշի տիւսիղ կիպի տուրուպ, հալէա Շէրիւպէնէ տիգգաթլէ պագտըղը հալտէ, մէրգում, եանի Շէրիւպէն,

— Պիր աղ էվվէլ պէնի թէլէֆ իտէճէկինիզի զանն ի՞թմէտիմ մի... հա՛ հա՛ հա՛, տէտի:

Կէնճ Բուսիալը. — (քէնտի քէնտիեէ.) Զօճուղուն հագգը վար իմիշ. պու շիշտէքի բուհու գօգլաեան ճիննէթէ կիրիֆթար օլուեօր. պու ալագ տա քէնտի ճէզասընա լաեըգ օլմուշ տուր:

Ֆիւլագը Շէրիւպէն ագլընը գաշըրըպ, պիր սաաթ գատար աթլատը, սըչրատը, շարգը չաղըրտը, եիւքսէք մէսլէ կիւլտիւ, վէլհասըլ կէօրիւլմէմիշ տիվանէլիքլէր իճրասընտա պուլունտու: Պունտան պաշգա վալէ-տը-Բէօրլէրին գլիւպիւ էսրարընը վէ ահվալինի վէ քէնտինին բուհը մուգիրրիյլէ թա-սավվուրաթ վէ միւլահագաթը ճինանէթքեարանէսինի մէյտանա չըգարտը: Միւթէագըպէն գօնթա տօղրու իլէրլէեիպ, էօքմէք իսթէտիկինտէն, մէրգում, — Տէ՛ֆ օլ հայլաղ, տիեէրէք կէրի եիթտի:

Շէրիւպէն ճէվապ վէրմէեիպ, սըչրամալարընա տէվամ իյլէտի: Սօնրա նակեահ թագաթը գալմանեարագ գանաքէ իւգէրինէ սէրիտի, վէ էլինի ալընա կէօթիւրտիւկիւ հալտէ,

— Պու զարիպ շէյ տիր. պաշըմ թութուշուեօր, տէտի, վէ գահգահալը կիւլիւշիւ տուրտուղու կիպի, կէօղլէրինտէքի

բարլաղլըդ տախի սօլկունլուդ քէսպ իթտի, վէ քէնտիսինտէ պիր նէվ ուեուչուդլուդ հասըլ օլտու :

.....

Մարքիզ Վան-Հօբ իլէ Պազգարանըն հիյնի մուվասը-լէթլէրինտէ, Շէրիւպէն, եիւզ իւսթիւ պօլլու պօեուենա եէրէ սէրիմիչ իտի :

Պազգարա՝ գօնթ թարաֆընտան մէրգումըն գաթլ ի-տիլմիչ օլտուղունու զանն իլէ ըէֆը սէտա իթտի, վէ գօնթ՝ մէզպուրէնին էֆքեարընը տէրքլէ,

— Պէն էօլտիւրմէտիմ, Հազգ թէալա էօլտիւրտիւ, տէտի :

— Տիմէք վէֆաթ իթտի :

— Պիր գաչ սաաթտան վէֆաթ իտէճէք տիր :

Պազգարա . - (հալէա նէֆէս ալմագտա օլան Շէրիւպէնին իւզէրինէ էեիլէրէք .) Լաքին նէ՞ վագը օլտու :

Գօնթ Արթօֆ . - (վագարլը պիր սուրէթտէ .) Մատամ, պու ատէմ սիղին իչին զէհիր կէթիրմիչ իտի . պիլմէեէրէք քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմիչ տիր . Պիզ քէնտի հաեա-թընը գուրթարաճագտըզ, լաքին ճէնապը Հազգ պիզիմ գատար մէրհամէթ իրաեէ իթմէտիկինտէն, ատալէթի իլա-հիեէնին հիւքմիւնիւ իճրա իլլէմէսինի միւրատ պուեուրմուչ տուր :

Օլ վագըթ Պազգարա՝ տէհչէթ վէ հէեէճանընտան նաչի տիլսիզ կիպի տուրմագտա պուլունան մարքիզէ տօղրու տէօնէրէք :

— Մա՛տամ, պու ատէմ իքիմիզի տէ թահգիր իթտի, լաքին պիր ազտան թէսլիմի ըուհ իտէճէկինտէն, ճանը իչին Հազգ թէալա հազրէթլէրինէ տուա իտէլիմ, տէյի պէեան իլլէտի :

Պէօլլէճէ իքի գատընլար տիզ չէօքէրէք, թէսլիմի ըուհ իթմէք իւզրէ օլանլարըն տուասընը իթտիլէր, վէ սապահա գատար, ագլը պաչընտա օլմաեարագ թէրքի հաեաթ իտէ-

կէլէն Շէրիւպէնին եանընտա տիզ չէօքմիւշ օլարագ տուր-
տուլար :

Նիհաեէթ Վալէ-տը-Քէօր ազասընըն ճէզալարը պու սու-
րէթլէ պաշլատը :

10

Մարքի Վան-Հօրու, հօճա Վանթիւր վասըթասըյլա կիզ-
լէնմիշ օլտուղու օտատա պրագմըշ իտիք :

Մարքինին, սիւահլարը էլլէրինտէ օլարագ եալընըզ դալ-
տըղընտա տիւշար օլտուղու տէհշէթլի հալի, շիւպհէսիզ դա-
թըլկեհա հա չըգարըլմասընա պէքլէեէն մահքիւմ տախի չէքճ
մէմիշ տիր :

Քէնտիսինին օրահա կէլմէսի՝ մահգա օնիքի սէնէտէն
պէրու ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղու զէվճէսինի դաթլ ու
թէլէֆ իթմէք իշին օլուպ, միւթթէհիմէնին պուլուշմագ իւզ-
րէ վատ իթմիշ օլտուղու վագթըն եագլաշտըղընը հիսս, վէ
պու մագսէտլէ օրահա կէլէճէկինի միւլահազա իթտիքճէ,
ալնը՝ պուզ կիպի սօղուզ պիր թէր իլէ թէրլէմէքտէ իտի :

Անճագ զէվճէսինին կէլմէեէճէկի իհթիմալլիյլէ պիր տէ-
րէճէ իւմիտվար օլմագտան տախի կէրի դալմաեըպ, պիր
արա եալընըզ քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք իւզրէ թապանճաեը
ալնընա տաեաթաը իսէ տէ, քէնտիսին վէֆաթընտա, զէվճէ-
սինին՝ մաշուգու իլէ էվլէնէճէկինի վէ պախթիեար օլաճագ-
լարընը թէֆէքքիւր իթմէքլէ, ֆիքրի պիւթիւն պիւթիւն ալ-
թիւսթ օլարագ :

— Խայր, խայր, հէր իքիսինի տէ թէլէֆ իթմէք իսթէ-
րիմ, տէտի :

Սաաթ սէքիզ չալտը : Օ սաաթտան իթիպարէն կէչէն
տազըդալար մարքի իչին ասըր գատար ուզուն կէօրիւնիւպ,
տիչարտան իչիթտիկի ճիւզի պիր սէստէն սարսըլմազ տա իտի :
Պիր արա պաղչէնին գումարը իւզէրինտէն գատըն ատըմարը
կիպի պիր սէս իչիթմէլէ, հէր հալտէ կէլէն ղէվճէսի օլմալը
տըր իթիգատըյլա, ֆէվդէլատէ միւթէէսսիր օլտու :

Մէզքիւր ատըմար քէօչկիւն էչիկինտէն կէչիպ, սիւրաթլէ
նէրտիվէնտէն եօգարը չրգարադ, գաբունուն էօնիւնտէ
տուրտու, վէ մարքի, թապանճասընըն թէթիկինի անինտէ
հազըրլատը :

Գաբու աչըլարադ, իչէրիւնէ պիր գատըն կիրտի :

Տէրունինտէ մարքինին կիզլէնմիշ օլտուղու եաթադ տաի-
րէսինին սալօնա աչըլան թուալէթ օտասընըն ճամէքեանլը
պիր գաբուսու իչէրտէն պիր բէրտէ իլէ գաբալը պուլուն-
մադտա իտի : Մէզքիւր բէրտէ էյիճէ չէքիլմիշ օլմատըղըն-
տան, մարքի, եաթադ օտասընըն տէրունինի լաեըդըյլա կէօ-
րէպիլմէրտէ իտի : Իմտի մէրգում, մէզպուրէ գատըն քէնտի
ղէվճէսի օլմատըղընը կէօրտիւկիւնտէ, նէ՛ գատար մէսրուր
օլտու : Մէզպուրէ գատըն իսէ, Պադգարանըն սապըզ խըտ-
մէթճիսի օլան վէ սըր վիլիամնա ճան ու թէնիյլէ «աթըլմըշ
օլուպ, վալէ-տը-Քէօր շիրքէթի թարաֆընտան մատամ Մա-
լասինին եանընտա խըզմէթ քեարըլըա թայեին իտիլմիշ պու-
լունան Փաննի իտի : Պու գարը՝ աթէչին եանընտա պիւեիւ-
ճէք պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ, տիւչէսլէրէ լաեըդ պիր
թարզտա օթուրտու : Քէնտինտէն իքի ատըմ ուզադտա մար-
քինին պուլունտուղունու պիլի՞նօր մու իտի : Շու սէօզլէրի
սէօյլէմէսի պիլտիկինէ պիր տէլիլ տիր :

— Նէ՛ միւչքիլ տէրտ, հէր կիւն պէրլէմէլի քի, մատամըն
տօսթու օլան գատըն կէլսին տէ, քէնտի սէվկիւլիւ մաշուղըյ-
լա կէօրիւչսիւն : Տօղրուսու էկէր մատամ քէնտի էվլինի պու
աչըդ մաշուղլարա թէրք իթմէլէ ֆէնա պիր մուամէլէտէ

պուլունմուշ իսէ, պէնիմ, շու օտա իշինտէ պէքլէմէքլիկիմ, օնտան տահա ֆէնա պիր շէյ տիր... Հիշ տէյիլսէ հավա պու տէրէճէ շէտիտ օլմասա իտի...

Մարքի պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ, հիտտէթի արթտը, վէ ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղու գատըն հագգընտա գալպինտէ հէնուզ պիր տէրէճէ ըրգգաթ էսէրի մէվճուտ օլտուղու հալտէ, պէօյլէ պիր ութանաճագ վագըրաեա ուշագլարըն, պէսլէմէլէրին քէսպի վուգուֆ իթմիշ օլմալարընը անլամաղլէ, օ ըրգգաթ էսէրի տէ գաիլ օլտու:

Փաննինին, մատամասընըն եաթագ օտասընա կիրմէսինտէն օն տագըգա գատար սօնրա, պաղչէտէ եէնիտէն ատըմ սէսլէրի իշիտիլիպ, պու սէսլէր նէրտիվէնտէն կէլմէկէ պաշլաեընճա, Փաննի, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Իշթէ, մատամ մարքիզ կէլիեօր, տէտի, վէ աեաղա գալգըպ, էտնա սընըֆտան օլան պիր գատըն՝ պիւեիւք պիր գատընը իսթիգպալ իշին նէ՝ վագիեէթ ալըրսա, էօյլէ պիր վագիեէթ ալտը, լաքին եարը աչըգ օլան գաբու թէքմիլէն աչըլընճա, Փաննի սարսըլտը, վէ պիր խաեալ կէօրիւրճէսինէ ըիւճաթ իթտի:

Այնի վագըթտա մարքի, կիզլէնմիշ օլտուղու մահէլլտէն, իշէրի կիրէն գատընա աթֆը նաղար իյլէտի: Պու գատըն, մարքիզ օլմանըպ, ուզուն պօյլու վէ պիւեիւճէք պիր մանթօեա սարըլմըշ տիկէր պիր գատըն իտի, վէ եիւզիւ աչըգ օլտուղունտան, ֆէվգէլատէ հիւսէնա վէ ճալիպ իսուկի կէօրիւնիւեօրտու:

Մարքի պու գատընը ասլա կէօրմէմիշ իտի իսէ տէ, Փաննի մէգպուրէեի թանըմագլա ըէֆը սէտա իյլէտի: Իշպու գատըն՝ Պագգարա օլուպ, գաբուեու էնսէսինտէն գաբատըգտան վէ սիւրկիւլէտիքտէն սօնրա, անախթարը ճէպինտէ հըֆը իլէ, Փաննիեէ տօղըու պիր ատըմ ալտը, վէ պու տա տիւշարը տէհշէթ օլարագ ըիւճաթ իյլէտի:

Պագգարա՝ մանթօսույլա շարգասընը չըգարըպ, թապիի կիւզէլլիկի վէ պօեու պօսու իլէ մարքիեէ կէօրիւնտիւ:

Մուսխարէն քէմալը սիւքիւնէթլէ, Ֆաննիի սէլամլամա-
սընտա, մէրգումէ պաշընը էեէրէք, թէքրար կէրի կէրի չէ-
քիլտի:

Պազգարա. - (կիւլէրէք.) Ղալիպա սիգի գօրգութու-
եօրում:

Մէզպուրէնին կիւլիւշիւ պէսլէմէեի սարստըղընտան, բէ-
բէլէեէրէք,

— Խայր, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Էօյլէ կէօրիւեօրումքի, պէնի պէքլէմէեօրտուն...

— Ֆիլվազը սիգի էօլմիւշ զանն իտիեօրտում:

— Իհթիմալ տըր, անճազ էօիւլէր թէքրար տիրիլէրէր,
վէ գուվվէթլի պազուեա սահիպ տիրլէր:

Պէօյլէ տիեէրէք Պազգարա էլինի ուզաթարազ, Ֆան-
նիին գօլունտան թութտու, վէ գուվվէթլիճէ սըգտըղըն-
տան, պէսլէմէ աճըսընտան ըէֆը սէտա իյլէտի:

Պազգարա. - (կիւլէրէք.) Կէօրիւեօրտունքի, հէնուզ
գուվվէթլիմէրինտէ տիր, լաքին գըզըմ, գարչըմտա օթուր,
սէնինլէ պիր ազ կէօրիւլմէք իսթէրիմ:

Ֆաննի տիթրէմէքտէ օլուպ, հալէա աեագտա տուրտու-
ղունտան, Պազգարա:

— Սանա սէօյլէեօրում. օթուր տա էսկի տօսթլար կիպի
կէօրիւշէլիմ, տէյի թէքրար իթտի, վէ մէզպուրէեի, պիր
գաշ տագըգա էվվէլ օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իս-
կէմլէտէ թէքրար օթուրթտու:

Ֆաննի, թիմարխանէ տախիլինտէ Պազգարանըն քէն-
տիսինի թէլէֆ իթմէք տէրէճէսինէ կէթիրմիշ օլտուղու տէհ-
շէթլի կիճէեի հէնուզ ունութմամըշ օլտուղունտան, տիշլէրի
տէհշէթլինտէն նաշի եէկտիկէրինէ չարբըլարազ,

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրտունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Գօնուշմազ իսթէրիմ:

Պազգարա, քէնտիսի տէ Ֆաննիեէ եագըն տիկէր պիր
գօլթուգլուտա օթուրուպ, մէզպուրէնին եիւզիւնէ պաղ տը-
ղը հալտէ,

— Սէն պուրատա նէ՞ եարբեօրսուն, տէյի սիւալիթտի:

— Մատըմըմա պէքլէեօրում:

— Եալան սէօյլէեօրսուն:

Պագգարա պու քէլիմէլէրի սօղուգ գան իլէ թէլէֆֆիւզ իթտի, վէ տէվամէ,

— Էվվէթ, եալան սէօյլէեօրսուն. մատամըն տիշարը չըգմըշ տըր, վէ եարը կիճէ ավտէթ իտէճէք տիր, տէյի իւավէ իթտի:

Ֆաննի. — (քիւսթախանէ պիր լիսան իլէ.) Մատամըն տօսթու օլան պիր գատընա պէքլէեօրում:

— Օ գատըն քի՞մ տիր:

Ֆաննի թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, Պագգարա եանընտան քիւլիւք պիր պըչադ չըգարարագ,

— Պու պըչաղը թանը՞եօրմիւսուն, տէյի սիւալ իթտի:

Ֆաննի օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլուտան գալգարագ ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ, Պագգարա՝ սինիրլի էլինի մէրգումէնին ումուղունա վազ իլէ, եէրտէ մըխարճասընա օթուրթտուրարագ,

— Սանա սէօյլէեօրում գը՛ղըմ, օ գատըն քի՞մ տիր, տէյի թէքըրար սիւալ իթտի:

— Մարքիզ վան. Հօբ տուր:

— Վա՛յ:

Պագգարա՝ քէսկին պագըչընը պէսլէմէնին իւգէրինէ աթֆ իլէ,

— Գը՛ղըմ, վէրէճէք օլտուղուն ճէվապլարա էյի տիգգաթ էթ, զիրա պիր հաքիմ պիր խըրսըզը իսթիճվապ իտէրճէսինէ սէնի իսթիճվապ իտէճէեիմ, տէտի:

Պէսլէմէ, Պագգարանըն հէր շէյի իճրաեէ գարար վէրմիշ օլտուղունու անլաեարագ,

— Էվվէթ, հէր խուսուստա սիգէ ճէվապ վէրէճէեիմ, տէտի:

— Էկէր հագըգէթի հալէ մուղաիր եալընըզ պիր սէօլ սէօյլէեէճէք օլուրսան, պիլմիշ օլքի էօլէճէքսին:

Պագագարա պու սեօղլերի իրատ իթտիկի սըրատա, էլին-տէքի պըչաղը թէքրար սալլատը, վէ մարքի, միւթէհայիր օլարագ, իշին նէթիճէսինէ պէքլէտիկի հալտէ, հագըգէթի հալին պու իսթիճվապտան զահիրէ չըգաճաղընը քէշֆ իթ-մէքտէ իտի:

Պագագարա. - (չու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի.) Սէօյլէ պագալըմ, գըղըմ, կէնճ մարքիզ վան-Հօբ իշին՝ մատամընըն տօսթու օլտուղունու պէեան իտիեօրտուն, տէյիլ մի:

— Էվվէթ:

— Վէ պու ագչամ կէլէճէք տիր տիեօրտուն:

— Էվվէթ, հաթթա շիմտիեէ գատար պուրատա պուլուն-մալը իտի:

— Բէք էյի, լաքին մատաման տիշարը չըգմըշ օլտուղու հալտէ, մատամ մարքիզ պուրաեա նէ՞ եաբմաեա կէլիեօր:

— Պիր տէլիգանլը իլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօղլիւ տիւր:

— Օ տէլիգանլընըն իսմի նէ՞ տիր:

— Շէրիւպէն տիր:

— Սէօղլիւ պուլունտուգլարը նէ՞ մագսէտլէ տիր:

Պագագարա՝ պու սէօղլիւ սէօյլէրքէն, աթէշ կիպի բարլա-մագտա պուլունան կէօղլէրինի մէրգումէեէ աթֆ իթմիշ իտի: Քէլամընա տախի շու սուրէթլէ տէվամ իյլէտի:

— Քէնտինի սագըն, էկէր հագըգէթէ մուղաիր օլարագ աղընտան պիր քէլիմէ չըգարաճագ օլուրսան, սէնի թէլէֆ իտէրիմ:

Պէսլէմէ. - (քէնտի քէնտիեէ.) Խիւտա ալիմ, տուրտու-ղում եէրտէ ահրէթէ եօլճու օլամամ: Հէր շէյի սէօյլէեէ-ճէեիմ: (Պատէհու աշիքեարէն.) Մարքիզ՝ Մ. Շէրիւպէնտէն պիր մէքթուպ ալմըշ տըր: օ մէքթուպու տա քէնտիսինէ մա-տամ՝ Մալասի կէթիւրմիւշ տիւր:

— Նէ՞ վագըթ:

— Տիւն:

— Օ մէքթուպտա նէ՞ եաղըմըշ իտի:

— Տօղրուսու պիլմէմ: անճագ Մ. Շէրիւպէն միւլէպպէ-

տէն ֆրանսատան կիթմէքտէ օլտուղունու պէտան իլէ, մատամ Մալասինին մուվաճէհէսինտէ քէնտիսիլէ կէօրիւշմէսինի մատամ մարքիզտէն ըհճա իթմիշ տիր:

— Մարքիզ Շէրիւպէնի սէ՞վէր մի:

Փաննի, եալան օլարագ եալընը պիր քէլիմէ սէօյլէսէ, հաեաթընըն դաթթ օլունմասընա սէպէպիյեթ վէրէճէկինի հիսս իլէ, մէզքիւր սիւալէ դարչը,

— Խայր, տէյի ճէվապ վէրտի:

Մարքի, պու արա, կիլլէնմիշ օլտուղու մահէլլտէ պիր մահզուզիեթ հիսս իթտի:

Պագգարա. — Մատամ մարքիզ պուրաեա նէ՞ մագսէտլէ կէլիեօր: Էկէր եաշամագ իսթէրսէն, տօղրու սէօյլէ, խալիսանէ ճէվապ վէր:

Փաննի պիր սանիեէ դատար թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, Պագգարա իֆատէսինէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի:

— Գը՛ղըմ, պուրատա իքիմիզտէն զայրի քիմսէ օլմատըղընը, վէ սէնին եարումընա քիմսէ կէլէմէեէճէկի կիպի, էկէր պէնի ալտաթճաեը թէճրիւպէ իտէրսէն, հագգընտա զէրրէ գատար էսէրը մէրհամէթ կէօսթէրմէեէճէկիմի տէ պիլիրսին:

Փաննի. — Բէք էյի, պէն տէ սիգէ տօղրուեու սէօյլէեէճէէիմ: Մատամըմ, մատամ Վան-Հօբու իղֆալ իթմէքտէ մէնֆաաթը պուլունան Մ. Շէրիւպէնէ եարանմագ իչին, մարքիզէ խայինլիք իթմէքտէ տիր: Լաքին մարքիզ նամուսլու պիր գատըն օլտուղունտան, անլէր արալարընտա թէխայեիւլ իթմիշլէր տիր քի...

Պագգարա. — Անլէր քի՞մ տիր:

— Մատամ Մալասի, Վանթիւր վէ տիկէրլէրի. իշթէ պունլար, մատամ մարքիզի...

— Հայտէ պագալըմ, թէրէտտիւտէ վագթըմըզ եօգտուր, հէր շէյի սէօյլէմէլիսին:

Պագգարա պու սէօզիւ սէօյլէեէրէք, պըչաղընը Փաննինին եիւրէկինէ տաեաթտըղընտան, մէրգուճէ արթըգ թէրէտտիւտիւ պէրթարաֆ իտէրէք, պիլտիկի շէյլէրի, եանի մատամ

Մալասի իլէ վանթիւր արասընտա գարարլաշարըրլմըլ օլան բլանը, վէ Շէրլապէնին նէ սէօլէեէճէկինի նէ եաբաճաղընը պէեան իթտի. պատէհու էլինի թուալէթ օտասընա տօղրու ուզաթարագ,

— Մատամ մարքիզին գէվճի օրատա տրը, տէտի:

Պագգարա՝ մէզքիւր օտանըն գաբուսունու աչմագ իւղրէ աեաղա գալգտը իսէ տէ, գաբու քէնտի քէնտիեէ աշըլտը, վէ մարքի լէհճէսի սօլլուն վէ կէօզլէրի եաշարմըլ հալտէ էշիկ իւզէրինտէ զահիր օլտուղունտան, Պագգարա մէրգուճա տօղրու պիր ատըմ ալարագ,

— Մօնսիէօ, մէմուլ իթմէմքի, մարքիզին պէրաէթի, հէնուզ ինտինիգտէ քիփաեէթ իտէճէք տէրէճէտէ թաստիգ օլունմուշ օլմասըն. պունունլա պէրապէր էկէր էլան շիւպ-հէնիզ վար իսէ, վէ էկէր իսպաթլար իսթէրսէնիզ, պէնիմէ պէրապէր կէլին, տէտի:

Մարքի սիւքիւթ իւղրէ տուրտուղունտան, Պագգարա,

— Հայտէյին, պէնիմէ կէլին, խօշնուտ գալաճագսընըզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու մէնգարէ, մատամ Մալասինին քէօշկիւնտէ վուգու պուլտուղու էսնատէ, միս Տաի-Նաթանըն օթէլինտէ տալի տիկէր պիր միւէսսիր վագըա ճէրէեան իթմէքտէ իտի:

Մարքի իլէ վանթիւրին կիթմէլէրինտէն սօնրա, Տաի-Նաթա ֆէնալաշմաեա պաշլատը, Մալիւմ օլտուղու վէճհլէ, մէրգուճէ, պիր սէտիր իւզէրինտէ եասլանմըլ օլուպ, գէհիրին իլը թէէսսիրաթը հիւքմիւնիւ իճրա իյլէմէքտէ իտի:

Մարքի, գէվճէսինին ճինաեէթինէ գանի օլմուշ օլմասըլա, կիթտիկի գէման եիւզիւկիւնիւ Հինտիալընըն էօնիւնէ աթմըլ իտի: Հինտիալը, մէզքիւր եիւզիւկիւ էլինէ ալարագ, իսթիւնէ պիր սու գատէհի գօնուլմուշ օլան պիր մասաեա եագլաշար, վէ մէզքիւր գատէհէ սու տօլտուրտուգտան սօնրա, եիւզիւկիւն մալի թաշընը եէրինտէն չըգարոմաեա չալըշ:

տը, Լաքին հէտէճանընտան վէ տիթրէմէսինտէն նաչի մէգ-
քիւր թաշը ետրինտէն չըգարամատըղը ճիհէթլէ, թէքմիլ
եիւզիւկիւ գատէհէ աթտը, Պատէհու ճիւզիճէ մաւիլ ըէնկ
քէսպ իտէճէք օլան վէ օ հալինտէ քէնտիսինէ հաեաթ պախշ
իտէճէք պուլունան մէգքիւր սուեա տիք տիք պագ մաեա պաշ-
լատը:

Տաի-նաթա էօլիւմտէն գօրգուեօրտու, ֆագաթ մաւիլ
թաշըն խասսէլէրինէ վէ եանըլմագլըղընա օլ տէրէճէ էմիյ-
եէթի քեամիլէսի պուլունմագտա իտի քի, հաեաթընըն գուր-
թուլաճաղընա գաթան չիւպհէ իթմէմէքտէ իտի:

Օն տագըգա գատար կէօզլէրինի սուեուլն պարտաղընա
աթֆ իթմիշ օլարագ, թէհամմիւլ օլունմաղ աճըլարա սապը
իթտի, վէ օն տագըգա կէչտիկի հալտէ, սու՝ ըէնկինի ղայպ
իթմէտի: Տաի-նաթա՝ սուեուլն ըէնկի թէպաիլ օլմասը իչին
նէ գատար վագըթ պէքլէմէսի լազըմ՝ կէչտիկինի պիլմէեէ-
րէք, պիր միւտտէթ տահա պէքլէտի: Մէգպուրէնին աղըը-
լարը արթմագտա օլմասըլա պէրապէր, քէնտիսի նէ՝ պիր
սէս չըգարտը, նէ՝ պիր հարէքէթտէ պուլունտու: Եալընըզ
կէօզլէրինի՝ սուեուլն իչինտէ պուլունան եիւզիւկտէն աեըը-
մաեըպ, արատան օն տագըգա տահա կէչտիկի հալտէ, գա-
տէհի էլինէ ալըպ, կէօզլէրի իլէ պիր մում՝ արասընա վագ
իթտի, վէ սուեուլն՝ պիլլօր կիպի չէֆֆաֆ օլտուղունու
կէօրտիւ:

Միւթէագըպէն քէնտի քէնտիեէ,

— Միւպհա՛ն Ալլահ, պու սու մաւիլէչմէգտէն էվվէլ էօ-
լէճէքմիեիմ, տէյիպ, բարմագլարընը գատէհէ պաթըրտը, վէ
եիւզիւկիւ էլինէ ալտըգտան սօնրա մուայեէնէ իթմէսինտէ,
թաշըն սէրթ օլտուղունու, վէ էրիմէք իսթիտատընը հաիզ
օլմատըղընը կէօրտիւ:

Օլ վագըթ Տաի-նաթա՝ մէգքիւր թաշ իգլիմինի թէպ-
տիլ իթմէքլէ, խասսէսինի տէ ղայպ իթմիշ օլմասըն տէյի
վէսվէսէ իտէրէք, վէ թէրքի հաեաթ իտէճէկինտէն տօլաեը
գօրգարագ, տիթրէմէկէ պաշլատը: Մուախխարէն եիւ

կիւ թէքրար գատէհէ սօգարագ, պիր միւտտէթ տահա պէքլէտի: Պու տէֆա կէօզլէրինի կեահ ասմա սաաթա, կեահ գատէհէ աթֆի իտիպ, ոու քէնկինի դայպ իթմէտիկի հալտէ, սաաթըն ագրէպի իսէ, ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէմէքտէ իտի:

Մարքինին աղիմէթինտէն սօնրա իւշ չարեքք սաաթ վա-
գըթ կէչտի: Տաի-Նաթա, աղըրլարը արթմագտա օլմասըյա,
պօղուգ սէսլէր չըգարմագտա իտի, վէ էօլլւմ գօրգուսու
քէնտիսինի օլ տէրէճէ իսթիլա իթմիշ իտիքի, նէ՛ մարքի
հագգընտաքի շիտտէթի աշգ ու մուհապպէթինի խաթըրնա
կէթիլմէքտէ, վէ նէ՛ տաիի օլէսնաոտէ թէրքի հաեաթ իթմիշ
օլտուղու քէնտինճէ մագնուն պուլունան քաքիպէսի ալէյ-
հինտէքի պուղղ ու ատապէթի տիւշինմէքտէ իտի, էվվէթ,
Տաի-Նաթա հէր շէյի ունութմուշ օլուպ, եալընըղ էօլմէք
իսթէմէքտէ իտի:

Նակեահ սալօնտա պիր սէս իշիաիլտի, վէ հալվէթ օտա-
սընըն գաբուսու չալընտը իսէ տէ, Տաի-Նաթա ճէվապ վէր-
մէտի:

Օլ վագըթ գաբու բէրտէսի աշըլըպ, պիր ատէմ, եիւղիւ
նիգապլէ մուհաֆազալը պուլունան պիր գատընըն էլինտէն
թուլթմուշ օլարագ իչէրի կիրտի:

Տաի-Նաթա իչին մէճհուլ օլան պու ատէմ՝ գօնթ Ար-
թօֆ օլուպ, մէրգուլմ, մահուա գատէհէ սօղրու կիտէրէք
անը էլինէ ալտը, վէ պատէհու Հինտիալը գատընըն եաբալը-
ղը կիպի, իշպու գատէհի պիր մուսա գարչը թուլթարագ
պագալ:

Տաի-Նաթա՝ մէճհուլու օլան պու շախսը պիր նէվ հայ-
րէթլէ թէտգիգ իտիպ, պատէհու գաբունուն իւզէրինտէ
գըմըլտանմագսըղըն տուրմուշ պուլունան նիգապլը գատընա
աթֆը նագար իյլէտի:

Գօնթ, գատէհի մասանըն իւզէրինէ վագ իլէ,

— Մա՛տամ, կէօրտիւկիւնիւղ պու թաշ՝ իշպու սուեու
րէնկլի պիր հալէ գօեան թաշ տէյիլ տիր, տէտի:

Տաի-Նաթա. — (Ֆէվգէլատէ միւղթարըպ օլարագ) էվվէթ:

— Անճաղ պու սու պիր քերրէ պօեալը պիր հալ քէսպ իտէրսէ, մանսիւա տէնիլէն Աֆրիգա աղաճընտան հասըլ օլան մէյվէնին, խիւլասանըն եախօտ եաբրադլարըն զէհիրինէ գարօ չը եանըլմաղ պիր տէվա տէյիլ մի տիր:

Տաի-նաթա՝ պու իֆատէեի թաստիգ իտէր եօլտա պիր հաքէքէթտէ պուլունտուղու սըրատա, քէտէրինտէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէտի:

Գօնթ Արթօֆ իսէ, քէլամընը շու վէճհլէ իլէրի կէօ թիւրաիւ:

— Եանըլըեօրսուսուղ մատամ, պու թաշ էրիմէեէճէք տիր:

— Նէ՞ տիեօրսուսուղ:

— Չիւնքի պու թաշ՝ գըյմէթտար երլանըն դարնընտան չըգարըլմըշ թաշ օլմանըպ, ատի ֆիրուղէ տիր:

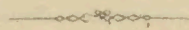
Տաի-նաթա պու իֆատէեի իշիթմէսի իւզէրինէ ըէֆը սէտա իթաի, վէ կէնճ Բուսիալը՝ քէլամընա տէվամ իտէրէք,

— Իշպու ֆիրուղէ՝ մարքի վան-Հօբուն խապէրի օլմանա-րադ, հազըգի մալի թաշ եէրինէ գօնուլմուշ տուր, տէտի:

Օլ վադըթ գօնթ պիր թարաֆա չէքիլտիկինտէն, նի-գապլը գատըն իլէրլէտի, վէ գօնթ Արթօֆ,

— Ասըլ թաշըն չըգըպ, եէրինէ ֆիրուղէնին նասըլ գօ-նուլտուղունու անլամագ իսթէրսէնիզ, պու խուսուսու մա-տամա սիւսլ իաինիզքի, սիզէ ճէվապ վէրմէեէ հաղըր տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Օլ վադըթ, օ անէ տէկին նիգապլըյլա տուրմուշ օլան մէճ-հուլէ գատըն՝ նիգապլընը գալաըրտըղընտան, Տաի-նաթա՝ մարքիզ վան Հօբուն լաթիֆ վէ ճալիպ օլան սիմասընը միւշա-հէտէ իյլէտի:

11

Տաի-Նաթա միւտտէթի էօմրիւնտէ եալընըդ պիր տէֆա մարքիզ Վան-Հօբու կէօրմիւշ իտի: Շէօյլէքի Բարիսէ մու-վասըլէթինտէ, ֆէվզէլատէ պիր մէրաֆ քէնտիսինի թահրիք իթտիկինտէն, քէնտինին տէրէճէի նիհանէտէ սէվմիշ օլտու-ղու ատէմ իլէ էվէնէրէք մէսուա օլմուշ օլան ըաքիպէսինի կէօրմէք իւզրէ, պիր ադշամ Օբէրա թէաթրօսունտա պիր լօճա քիրալաեարաֆ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, ըաքիպէսինին, զէվճի իլէ պէրապէր քէնտի լօճալարընա կէլտիկինի կէօրմիւշ իտի:

Իշթէ օ աագըգատան իթիպարէն, մատամ Վան-Հօբուն սիմասը Տաի-Նաթանըն գուվվէի հաֆըզասընտա հէքք իտիլ-միշ օլմասըլլա, պու տէֆա կէօրտիւկիւնտէ, քէնտիսինի թա-նընարաֆ, տիւշարը հայրէթ ու տէհէթ օլտու:

Մէրգումէտէ հասըլ օլան հէեէճան օլ տէրէճէտէ պու-լունտուքի, պիր արա զէհիրին թէէսսիրաթը օլան տէհէթի աճըլարը, աղըլարը ունուտարաֆ, պիւթիւն հաեաթ ու հիս-սիւաթը գալպինտէ թէրաքըլում իթտի: Օնտան սօնրա քէն-տինի տիւշիւնմէտիկի կիպի, սիւրաթլէ եադլաշմագտա օլան էօլիւմիւնիւ տէ ունութտու, վէ գօնթու-ն՝ մալի թաշ եէրինէ ֆիրուզէ գօնուլմուշ օլուպ, պինապէրին հէր հալտէ թէրքի հաեաթ իտէճէկինի պէեան իլլէմէսինէ բէք տէ էհէմմիւնէթ վէրմէտի:

Տաի-Նաթա՝ պու սըրատա մարքիզին պէրհաեաթ օլ-մասընտան պաշգա պիր շէյ կէօրմէտի: օ իսէ, քէմալը սիւ-քիւնէթ վէ մահգուլնիյիէթլէ գարշընտա աուրմուշ օլտու-ղու հալտէ, օրաեա կէլիլինէ, մահգա քէնտինին ճան վէրմէք

քերթէսինտէ հազրր պուլունմագ իշին օլմասը մանէասընը վէրտի, վէ մարքիզի տէրունինէ տիւշիւրիւպ, մէվթինէ սէպէպ օլմագ մագսէտիյլէ գուրմուշ օլտուղու տուզաղըն պօշա չըգտըղընը կէօրմէսինտէ, կէօղլէրինտէն ատէթա գան փըշգըրտաեարուգ,

— Ահա՛հ, տիմէք սէն էօլմէտին հա՛, տէյի պաղըրտը:

Մարքիզ. — (միւլայիմ պիր սէտա իլէ.) Ճէնադը Ալլահ պէնի գուրթարտը: Պուրաեա կէիշիմ իսէ, մատամ, պանա եաբմագ իսթէտիկինիզ ֆէնալըգտան տօլաեը սիզէ աֆվիթմէք իշին տիր:

— Աֆվմը իթմէք. պանա աֆվիթմէք մի իսթէեօրսու-նուզ, Խայր, խայր, էօլմէեի պին քէրրէ թէրճիհ իյլէրիմ:

Մէրդումէ պէօյլէ տիեհրէք, պագի գուվվէթիյլէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, մարքիզին իւզէրինէ հիւհոււմ իթմէք իսթէտի, վէ իլավէթէն,

— Օ սանա աֆվիթտի հա՛. չիւպհէսիզ գօրգմուշ օլա-ճագ տըր, ալլապ. ֆագաթ պէն սանա աֆվիթմէեհէեհիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Տաի-նաթա՝ մէմէքէթինին խալի մահէլլէրինտէ պուլունան տիշի գաբլանլար միսիլու տէհշէթլի սէտալէր չըգարա-րագ, մարքիզէ գատար սիւրիւքլէնմէեհէ ճահտ իթտի իսէ տէ, գուվվէթի վէ թապու թագաթը գալմատը: Շէօյլէքի գօնթ Արթօֆ քէնտիսինի գօլունտան թութուպ, հարէքէթտէն մէնն իտէճէկի էսնատէ, եէրէ սէրիտի, վէ աղղընտան քէօբիւքլէր ֆըշգըրտարագ:

— Ահ, ինթիգամըմը ալմագտան էվվէլ զալիպա էօլէճէ-եհիմ, տէտի:

Օլ էսնատէ աղըրլարը, սանճըլարը տահա գիեատէ քէսպի չիտտէթ իթմիշ օլուպ, մարքիզ իսէ, տաիմա սաքին հալ վէ միւթէտիլ պիր լիսան իլէ, մէրգումէեհէ խիթապէն,

— Մա՛տամ, պու սուրէթլէ՞մի թէրքի հաեաթ իթմէք իսթէրսինիզ. հիշ պիր չէյէ ինանմա՞ղմըսընըզ, տէյի իֆատէ իթտի:

— Էվվէթ, Սիվա նամ' իլահա, եանի ֆէնալըդ իլահնա, բէտէրլէրիմ' օլան ինսան պօղանլարըն իլահնա ինանըրըմ', վէ սէնի զազապնաք իլլէմէկի՝ Սիվա իւզէրինէ եէմին իտէրիմ' :

Այնի տագըգատա օ կիւզէլ գատըն վահչի ճանվէր հալի քէսպ իտիպ, զէհիրլի պագըչընտան ղայրի հիչ պիր թէարրուզի սիլահը պուլունմատըղը հալտէ, իշպու պագըչըյա խասիմէսինի մահվ իթմէկէ սայ իլլէմէքտէ իտի :

Մարքիդ . - (քէլամընա տէվամ' իտէրէք .) Օհ մատամ, ալէյհիմտէ պուզղ ու ատավէթ իզհարընտան կէրի տուրտուղունուզա տաիր եալընըզ պիր քէլիմէ, պիր սէօզ սէյլէեին, օ հալտէ թէրքի հաեաթ իթմէեէճէքսինիզ :

Տաի-նաթա քիւֆիւր իլէ մուգապէլէ իթտի, վէ մարքիզ, հագըգի մալի թաշը եէտինտէն չըրարարագ .

— Իշթէ պունունլա սիզի գուրթարմաեա կէլտիմ', տէտի :

Տաի-նաթա մէզքիւր քէլիմէլէր իւզէրինէ, նըսֆէն թէք-րար պաշընը եօգարը գալտըրտը : Պատէհու տիք տիք վէ տալըն տալըն մարքիզէ պագմաեա պաշլատը : Չանն իտէրսին քի եաշամագ արզուսու իլէ պուզղ ու ատավէթի արասընտա ուզըրաշմագտա, վէ եիւզիւնտէ հուսուլէ կէլէն ասարը իզտի-րասլաթ տաիի՝ օ միւտարէպէնին քէնտինտէ նէ՝ տէրէճէ միւտհիշ օլտուղունու իյմա իլլէմէքտէ իտի : Նակէհան վահչի եանէ սուրէթտէ վէ գահգահալը պիր կիւլիւլէ,

— Ահ, պու թաշ սէնին եէտինտէ՞ մի պուլունուեօր, սէն մի պէնի գուրթարաճագսըն, տէտի :

— Էվվէթ, վէ պունուն իշին պուրաեա կէլտիմ' :

— Էօյլէ իսէ պօշ եէրէ կէլտին : Հաեաթըմը ոանա պօրճ-լու օլմագտան իսէ, էօլմէեի թէրճիհ իտէրիմ' : Գարանլըղըն՝ կիւնէշին զիեասընա գարշը պուզղ ու ատավէթի պուլունտուղու կիպի, պէն տէ սէնի օլ վէճհլէ թահգիր իտէրիմ' :

Մերգուլմէ, Աֆրիգատաքի վահչի հայվանլարա պէնզէր պիր սէտաի միւտհիշ իլէ իշպու իֆատէսինի իբմալ իթ-մէքտէ իքէն, հալվէթ օտասը էշիկի իւզէրինտէ եէնիտին իքի քիշի գահիր օլտու :

Պունլարտան պիրի մարքի վան-Հօբ, տիկերի տէ Պագ-գարա իտի :

Մարքի, գըմլտանմագսըզըն վէ տիսիզ կիպի տուըմու շօլան, ֆագաթ սաքին սիմասը՝ պերանթինի վէ պիսուչուղունու իրանէ իտէն զէվճէսինէ պագտըզը միսիլու, ճան վերմէք հայինտէ օլմասըյա պերապեր, քիւֆրու հագարէթտէն էլան կերի տուըման Տաի-Նաթանա աախի աթֆը նազար իլլէտի : Տաի-Նաթա՝ մարքիի կէօրտիւկինտէ :

— Ա՛հ, ա՛հ, սէն տէ պուրատա՞մըսըն Հէրքիւլ, սէնտէ պուրատա՞մըսըն ազիզիմ, դօրգտուն մու, էլին տիթրէտի՞ մի, գալպին քէսպի զաաֆ մը իթտի : տիմէք պու միւթթէ-հիմ գարընը ֆէվգէլատէ սէվիեօրմուշսուն, անըն ուզրունա նամուսունու լէքէտար իթմէկէ ըազը օլուեօրմուշսուն, տէտի :

— Սուս օլ ա՛լչագ, սուս օլ շէյթան, տէյի մարքի մուգապէլէ իթտի :

Պատէհու մերգում, մարքիզէ տօղրու պիր ատըմ ալարագ, գարչըսընտա տիզ չէօքտիւկիւ հալտէ :

— Մա՛տամ, պու խապիս մախուգ սիզէ իֆթիրա իթտի, ֆագաթ պիր ազտան քէնտիսի տէ էօլէճէք տիր : Իմտի քէնտիսինէ աֆվ իտինիզ, տէտի :

Մարքիզ ընֆը սէտա իլէ, զէվճինին պօղազընա սարըլտըգտան սօնրա հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեարագ :

— Ա՛հ, սէվկիւլիւ Հէրքիւլիւմ, սէն սահիհէն ալիճէնապ վէ խայրխահսըն, վէ մատէմքի զէվճէնին՝ սէնին իսմինի տաիմա թաշըմանա լաերգ պուլունտուղունու պիլիեօրսուն, քէնտի եիւզիւնտէն քիմնէնին վէֆաթընա ըազը օլմամասընտան տօլանը քէնտիսինէ աֆվ իտէրսին, տէյիլ մի, տէտի, վէ կէօղլէրի հիտտէթ ու զազապընտան վէ ատավէթինտէն նաշի բարլամագտա պուլունան Տաի-Նաթանա տօղրու իլէրլէ-եէրէք :

— Էօլմէեէճէքսինիզ մատամ, էօլմէեէճէքսինիզ : իշթէ ասըլ մափի թաշ պուրատա տրը : անճագ մատէմքի հանա-

Թընըզը պանա պօրճուլ գալմագ իսթէմէեօրսունուզ, պու
թաշը զէվճիմէ իթա իտիեօրում. օ սիզի գուրթարածագ
տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Մարքի, մէզքիւր թաշը մարքիզին էլինտէն ալարագ
գատէհէ աթտը, վէ քէլամա աղազ իտէրէք,

— Տա'ի-Նաթա, տահա վագըթ վար տըր, եաշամագ իս-
թէ'եօրմուսուն: էկէր իսթէեօրսան, սանա ափվ իթմէք իշին
կէլմիշ օլան պու ալիճէնապ գատընըն մէրհամէթինէ միւրա-
ճաաթ էթ, տէտի:

— Ասլա, ասլա:

Տաի-Նաթա, եէրտէ եուվարլանարագ, աճը աճը ինի-
թիլէրէ տէվամ իյլէտի, լաքին էն սօն տագըզատա կէօզլէրի
գարարմահա վէ վիճուտինին պազը ազասը պիրուտէթ քէսպ
իթմէկէ պաշլատըղընտա, եաշամագ արզուսու քին ու ատա-
վէթինէ զալէպէ իթմէքլէ,

— Շու սուեու վէրինիզ իչէեիմ, եաշամագ իսթէրիմ,
տէտի:

Մարքի. - Ափվլըզ տիլէ:

Տաի-Նաթա. - (մաղուկ օլարագ.) Ափվ իտին...

Մարքի գատէհի էլինէ ալըպ, ճան վէրմէք հալինտէ
պուլունան Տաի-Նաթանըն տօտագլարընա եագլաշտըրմագ
իւզրէ իքէն, պու մէնզարէտէ տիլսիզ կիպի վէ գըմըլտան-
մագսըզըն տուրմեւշ օլան Պագգարա, Նալեհաճ մէրգուճուն
գօլունու թութարագ,

— Խայր! էկէր պու գատըն եաշամագ իսթէրսէ, չէրիք-
լէրինի խապէր վէրմէլի տիր. քիմլէրէ պէշ միլեօն ֆրանգ
վէրմէքլիկի վատ իթմիշ իսէ, օ ատէմլէրի իշար իյլէմէլի տիր,
տէտի:

Տաի-Նաթա. - (քէսիք պիր սէսլէ.) Օ ատէմլէր իքի քիշի
տիրլէր:

Պագգարա. - Իսիմլէրի նէ° տիր:

— Պիրինին իսմի Դամպօլս տուր:

Մարքի. - Անը էօլտիւրէճէեիմ:

Պագագարա . . (մէկուն սըր Վիլիամսըն իսմինի անլաեա-
ճաղընը իւմիտ իտէրէք .) Տիկէրինին , եանի րէյիսին իսմի նէ՞
տիր .

— Նիւ-Եօրգլունո՞ւն մոու .

— Էփլէթ . . . անըն իսմի . . . անըն իսմի . . .

Տաի-Նաթա աղղընը աչտը , վէ շիւպհէսիզ էլէ կէչմէեէն
օ չէյթանըն իսմինի պիլտիրէճէք իքէն , սէսի պողաղընտա
դըսըլաը , վէ էլինի՝ Պագագարանըն թուլթմուշ օլտուղու գա-
տէհէ տօղրու ուզաթմասընտա , Պագագարա թէքըար ,

— Իսմի , իսմի նէ՞ տիր , տէյի սիւալ իթտի .

Տաի-Նաթա՝ գաւտէհէ եթիշէպիլմէք իւզրէ սօն պիր
ճահն իթտի , վէ պատէհու եիւքսէք պիր սէտա րէֆ իլէ պի-
րուհ եէրէ սէրիլտի . . . Պագագարա զիեատէ պէքլէմիշ օլտու ,
վէ գէհիր՝ քէնտիննէն տահա զիեատէ սիւրաթլէ թէէսսիրինի
իճրա իյլէտիկինտէ , պիր նէվ ճինի չէյթանինին վէ ֆէնա-
լըգ իլահընըն զանն իտէրսին քի հիմաեէ իթմէքտէ պուլուն-
տուղու շախսըն իսմինի , եախօտ պու տէհշէթլի մուամմանըն
սօն քէլիմէսինի քէնտիսիլէ պէրապէր մէզարա կէօթիւրաիւ .

12

Իշպու միւէսսիր վագըծար սիւրաթը ագիմէ իլէ վու-
գուա կէլտիկի էսնատէ , իքի քիշի խէֆի սուրէթտէ վէ այրը
այրը թէչէպպիւսաթը ճինաիյեէլէրինին նէթիճէսինէ պէքլէ-
մէքտէ իտիլէր .

Պունլարտան պիրի , իշպու ֆաճիանըն միւրէթթիպի սըր

Վիլիամս օլուպ, կիեինմիշ օլտուղու մանթօ իլէ եիւզիւնիւ լաեղդըլա մուհաֆազա իթմիշ պուլունտուղու հալտէ, սաաթ սէքիզ ըատտէլէրինտէ, մատամ Մալասինին, պաղչէ ճիհէ-թինտէ գաբուսու օլտուղու տար վէ գարանլըգ, վէ տաիմա խալի սօգադտա տուրմուշ օլուպ, չէնտ տադըգա էվվէլ Վանթիւր մէզքիւր գաբուտան տիշարը չըգմըշ, վէ էֆէնտի-սինի կէօրմէքսիղին եանընտան կէշմիշ, վէ սըր Վիլիամս տա, մարքի Վան-Հօբուն՝ մահէլլի մախսուստա կիլլէնմիշ իտու-կինի տէրք իյլէմիշ իտի:

Սաաթ սէքիզ, պատէհու սէքիզ պուշուգ չալտը:

Սըր Վիլիամս. - (քէնտի քէնտիեէ) Էլպէթթէ շիմտի պիր թապանճա սէսի իշիտիլէճէք տիր, վէ պուշուն տա գըլմէթի՝ պէշ միլեօն ֆրանգ օլաճագ տըր:

Արատան եարըմ սաաթ կէշտիկի հալտէ, հիշ պիր սէս իշիտիլմէտիկինտէն, սըր Վիլիամս սարսըլտը, վէ պու սըրատա իսթէմէեէրէք ֆիքրինէ Պադգարա կէլտի: Պինապէրին չէնտ տադըգա տահա պէքլէեիպ, էթրաֆտա տէրին պիր սուսլուգ հիւքմ իթտիկի հալտէ, պիր իքի սօգադլարտան կէշտիքտէն սօնրա, պիւեիւք գաբուտան տէրունը խանէեէ կիրէրէք, վու-գուի հալի կէօղիւ իլէ կէօրմէեէ գարար վէրտի:

Մէէլուն Անտրէա՝ թէպտիլի մէսլէք իտէլիտէն պէրու իլը տէֆա օլարագ, էմրի պասիրէթի պէրթարաֆ իլէ, թա-նըլմագ թէհլիքէսինի կէօղէ ալմագտա, ֆագաթ պու տէֆա ագլընը պիր տէրէճէ զայպ իթմէկէ պաշլամագտա իտի: Իմ-տի, իսմինի գաբուճուեա պիտիրմէքսիղին, պաղչէտէն պիլ միրուր, քէօշկիւն գաբուսունու աչըգ պուլտու, վէ տինլէ-եիպ, հիշ պիր սէս իշիթմէեինճէ, նէրտիվէնտէն եօգարը չըգ-մահա գարար վէրտի:

Մարքի Վան-Հօբ իլէ Պադգարա օրատան կիտէլի օն տադըգա գատար օլմուշ օլուպ, իշպու: կիճէ արաեըճըսը թէք-միլ գաբուլարը աչըգ պուլմասը իւլլէրինէ, նիհասէթ մատամ Մալասինին օտասընա կիրտի, վէ Ֆաննինին, գօրգուսունտան նաշի եարը մէճնուն հալէ կէլմիշ իտուկինի կէօրտի:

Ֆաննի իսէ, սըր Վիլիամսը թանճամագլա, քէնտիսինի էօլ-տիւրմէնէ կէլմիշ օլտուղունու զանն իլէ, տիզլէրինէ գաբանարագ, ափվ ու մէրհամէթ տիլէտի:

Սըր Վիլիամս. — (սէրթ պիր սէտա իլէ.) Նէ օլտուղունու սէօյլէ, եօգսա սէնի պօղարըմ:

Ֆաննինին ճէվապընա իհթիեաճ գալմատը. չիւնքի Պագ-գարանըն՝ չըմինէ իւզէրինէ պրագմըշ օլտուղու պըչագ սըր Վիլիամսըն կէօղինէ իլիշմէքլէ, աէհչէթլի տիւշմէնինին օրա-եա կէլմիշ իտուկինի անինտէ անլատը:

Մէրգում պըչաղը էլինէ ալըպ, Ֆաննինին պօղաղընա տա-եաթարագ,

— Հէր շէյի տօղրու սէօյլէմէնի իսթէրիմ, տէտի:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, հէր շէյի սէօյլէեէճէհիմ:

— Նէ՞րտէ տիրլէր, նէ՞րտէ տիր: Շէրիւպէն նէ՞րտէ տիր, տէյի սըր Վիլիամս սիւալ իթտի:

— Շէրիւպէն կէլմէտի:

— Պագգարա՞:

— Մաքքի իլէ պէրապէր կիթտի:

— Նէ՞րէեէ կիթտիլէր:

— Տաի-նաթանըն խանէսինէ:

— Էօյլէ իսէ հէր շէյ մահվ օլտու... ա՛հ, չիմտի հէր շէյի մուհագգագ սուրէթտէ անլաեօրում. պունլարըն սէր ու սէպէպի տաիմա Պագգարա տըր:

Մէրգում, հիտտէթ ու զազապը արասընտա, էլինտէքի պըչաղը սաբընա գատար Ֆաննինին պօղաղընա սօգմագլա, մէրգումէ օ անտէ թէսլիմի ըուհ իթտի, վէ պու սըրատա,

— Հիշ օլմագսա, սէն պէնի էլէ վէրմէգսին, տէտի:

Գաթիլ, պու ճինաեթի իճրատէն սօնրա, խանէի մէգ-քիւրտէն տիշարը չըգարքէն,

— Պունոււնլա պէրապէր Արման տը Գէրկաղըն՝ տիկէրլէրի միսիլլու եագասընը պէնտէն գուրթարմասընը իսթէմէմ. — Հիշ օլմագսա օնտան ինթիգամ ալմագ իսթէրիմ, տէյի պէ-եան իյլէտի:

Պիրտէն պիրէ մէրգում, ֆիքրինտէ պիր թասավվուր տօղմաղլէ, սօգաղա չըգտըղընտա, տիւշմէնլէրինտէն ֆիրարէն, Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա քեային Գէրկազ օթէլինէ իլթիճա իտէճէք եէրտէ, թէսատիւֆ իթտիկի պիր արապահա ըաքիպէն, Լօրտ-Պայրըն ճատտէսինէ կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իսթար իլէտի:

13

Սըր Վիլիամս կիպի, Փագաթ տիկէր պիր նօգթատա, Վան-Հօր իչինին նէթիճէլէրինէ պէքլէմէքտէ պուլունան չախսը տիկէր՝ վիգօնթ տը Գամպօլճ օլուպ, մէրգում, - Պիր սաաթտան թէքրար կէլէճէեիմ- տիեէրէք, Տաի-Նաթանըն խանէսինտէն չըգմըչ իտի:

Պու սախթէ վիգօնթ՝ մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ կիթտիքտէն սօնրա, օ սաաթտա Տաի-Նաթանըն թէսլիմի ըուհ իթմէքտէ օլտուղունու, վէ մարքի իլէ Պագգարանըն վէ գօնթ Արթօֆուն օթէլէ միջթէսարրըֆ օլմուշճասընա, քէնտիսի իչին օրատա ատէթա պիր հապսխանէ թէէսսիս իթմիչ պուլունտիւղլարընջ հիչ տէրք իտէմէեէրէք, սաաթ տօգուզ ըատտէլէրինտէ Լօրտ-Պայրըն սօգաղընա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի:

Մէղքիւր խանէեէ մուվասըլէթինտէ, գաբուեու չալմագլա, գաբու պէր միւթատ աչըլտը, վէ մէրգում, պիր խըգմէթճի մարիֆէթիլլէ իչէրիեէ կիրտիրիւտի:

Պու օթէլին, իքի գաբուսու վէ իքի նէրտիվէնի պուլունուպ, պիր թարաֆտան՝ Հինտիսթան ուսուլինճէ թէֆրիչ ի-

տիւմիշ օլան ճիհէթէ, վէ տիկէր թարափտան Բարիս ատա-
թընճա թէգեին գըլընմըշ օլան ճիհէթէ կիտիլիւր իտի:

Րօգամայօլ՝ Հինտիսթան ուսուլինճէ թէֆրիշ իտիւմիշ
օլան թարափա կիթտի:

Մէրգում, քէնտիսինի իսթիգալալ իտէն խըզմէթքեարա
բէք տէ տիգգաթ իթմէնէրէք, պուրնունըն ալթընտան պիր
շարգը մըրըլտանտըղը հալտէ սալօնտան կէշտի, վէ Տաի-Նա-
թանը, մալի թաշըն հիքմէթի սաեէսինտէ հաեաթընը քէսպ
իթմէք իւզրէ օլարադ, հալվէթ օտասընտա պուլաճաղընա էմին
օլտուղու հալտէ, մէզքիւր օտանըն գաբուսունու չալտը:

Գաբու աշըլըպ, Րօգամայօլ իչէրի կիրտիկինտէ, պիրտէն
պիրէ ըլւճաթ իթտի, չաշըրտը, վէ լէհճէսի սօլտու, չիւնքի
Տաի-Նաթանը, գըմըլտանմագսըզըն վէ էշիկին իւզէրինտէ
էօլիւ պուլտու: Գարշըսընտա իսէ մարքիլ օլուպ, քէնտինին
իչէրի կիրմէսինտէն սօնրա գաբանմըշ օլան գաբունուն իքի
եանընտա տա, գօնթ Արթօֆ վէ էլինտէ թապանճա թուլթ-
մուշ պուլունան մարքի տուրուեօրլարտը, վէ իքի ատըմ էօ-
թէտէ տախի Պագգարա, սաքին պիր թարգտա օթուրմուշ
իտի:

Րօգամայօլ, հէր իւմիտին մահվ օլմուշ օլտուղունու, վէ
քէնտինին՝ եագաեը էլէ վէրտիկինի անլաեարագ, ըէֆը սե-
տա իյլէտի: Պագգարա իսէ, ֆաթիհանէ սուրէթտէ,

— իշթէ պիրի տահա, տէտի:

Մարքի. - (Րօգամայօլա խիթապէն.) Մօ'նսիէօ, սիզի թէ-
լէֆ իտէպիլիւր իտիմ, լաքին քէնտինիզի միւտաֆաա իթմէք
իւզրէ սիզի սէրպէսթ պրագըրըմ: Պաղչէեէ էնէլիմ... սի-
լահլարըմըզ վար տըր, տէտի:

Լաքին տիւշարը հայրէթի ազիմէ օլան Րօգամայօլ՝ մէզ-
քիւր իֆատէեէ ճէվապ վէրմէզտէն, վէ պու մէնզարէտէ հա-
ղըր պուլունանլարտան հիշ պիրի՝ պէջլէ պիր վագըրաեը մէ-
մուլ իթմէզտէն էվվէլ, հալվէթ օտասընըն գաբուսու տէհ-
չէթի պիր կիւրիւլթիւ իլէ աշըլարագ, երլտըրըմ կիպի սիւ-
րաթլէ իչէրի կիրէն շախս՝ հէման Րօգամայօլուն իւզէրինէ

պիւհիւճում, մէրգումուն գարննա պիր խանչէր սաբլատը :

Այնի վագըթտա պու շախս, վուրտուղու ատէձէ խի-
թապէն ,

— Ա՛հ հայտուտ, պիր այտան պերի տիր քի խափի սու-
րէթտէ սէնի գօլլաեօրում, պիր այտան պերի տիր քի , առը-
մըմը առըմընտան աեըմաեօրում . . . լաքին պու տէֆա ար-
թըգ եագանը պէնտէն գուրթարամաեաճագսըն, վէ Վալէ-
տը-Քէօրլէրին ըէիսի օլմագտան տուը օլաճագսըն, տէտի :

Իմտի Բօգամպօլու վուրան, վէ Պագգարանըն՝ անլաեա,
ճաղընը մէմուլ իթտիկի իսմին՝ մէրգումուն աղղընտան չըգ-
մասընը մէնն իտէն ատէմ, նէ՛ սըր Վիլիամս, նէ՛ սըր Արթիւր
Գօլէնս օլմաեըպ, իլլա Արման տը Քէրկաղըն ֆէտաքեար պի-
րատէրի, վէ Վալէ-տը-Քէօրլէրի մաճվ իթմէք մէմուրիեէթի-
նի տէրիւհտէ իթմիշ պուլունան աղիզ վէ թէօվպէքեար վի-
գօնթ Անտրէա իտի :

Պու վագըա իւզերինէ Մ . Վիգօնթ Անտրէա՝ մարքի վան-
չօրուն, Ֆէրնան Բօչէնին, Լէօնուն, Սըրիդին , վէ Արմանըն
նագարընտա, թէօվպէքեար օլմուշ պիր գալպը նէճիպ սահիպի
օլուպ, իսմի՝ մուամմա սըրասընա կէշմիշ, վէ օ տէհչէթլի շիր-
քէթի թէէսսիս իթմիշ պուլունան կիզլի ըէիս իլէ ասլա միւ-
նասիպէթի օլմաեան պիր քիմսէ իտի : Լաքին Պագգարա՝ պու
տէրէճէ քիւսթախըգտան միւթէէսսիր օլմագլա պէրապէր,
մահիյեէթի եալընըզ քէնտինճէ մալիւմ պուլունան օ ատէ-
մին՝ մաղլուպիեէթ էսնապընտա պիլէ քէսպի մուղաֆֆէրիեէթ
իտէպիտիկինի, վէ ֆէնալըզըն՝ պու տէֆա տախի էյիլիկէ
ղալէպէ չալտըղընը անլատը :

Անճագ Պագգարանըն՝ ճէնապը Հագգա իման ու էմնիյ-
եէթի վար օլուպ, Հագգ Թէալա իսէ, քէնտինին մույեինի իտի :

14

Հիքեաեէսինի իթմէքտէ օլտուղումուզ իշպու զարիպ վէ ֆէվգէլատէ վազըալարըն սօնլարընա պասթը գատէմ իթ-տիկիմիզ սըրատա, իքինճի տէրէճէտէ պուլունան հիքեաեէ-միզ էշխասընը պիր ազ ունուտարագ, մահզա քին ու ատավէթ ֆիլիլինին իքմալի իշին սըր վիլիամսըն ֆիքըրինտէ տիւշմէն եէրինէ կէշմիշ օլան վէ հիքեաեէմիզին պիրինճի էշխասը պուլունան գօնթ վէ գօնթէս տը Գէրկազտան պահս իթմէկէ մէճպուրուզ :

Արատան իւշ այ կէշմիշ իտի :

Փլանտը սօգաղընտա քեային քիւշիւք պիր խանէնին պի-րինճի գաթընտա, վէ եալընըզ տար պիր բէնչիրէտէն ըշըգ ալան պիր թավան իշինտէ, մայիս այընըն պիր ագշամը, լէհ-ճէսի սօկուոն վէ քէնտիսի զայիֆ պիր տէլիգանլը եաթաղըն-տա օթուրուպ, աշըգ օլան մէզքիւր բէնչիրէտէն էսէն իւք պահար ըիւզկեարընը զանն իտէրսին քի մահզուզիեթլէ թէ-նէֆֆիւս իթմէքտէ, վէ ինթիեար պիր գարը տախի մէզ-քիւր օտա տէրունինտէ պազը տախիլի խըզմէթլէր իլէ մէշղուլ օլարագ պիր թարաֆտան օլ պիր թարաֆա կիտիպ կէլմէք-տէ իտի :

Հէման չիրքին թասվիրլի օլան պու գատըն՝ արատա սը-րատա, ֆագաթ խէֆի սուրէթտէ կէնճ խասթաեա, թէվէճ-ճիւհքեարանէ պիր նազարլա պագ մագտա օլուպ, պիրտէն պիրէ մէրգում՝ տէլիգանլը՝ տէրին պիր ըիւեատան ուեանըր-ճասընա,

— Վալիտէ, աերն հա՞նկը կիւնիւնտէ պուլունուեօրուզ, տէյի սիւալ իթտի :

Իհիսոսեան զատեն՝ եաթաղա եազալալ, վալիտէլէրէ մախսուս նէվիմա ճիւլէ իլէ, պուրուշուգ էլինի, տէլիգանլընըն քէսթանէ ընկինտէքի սաչլարը իւզէրինէ վազ իտէրէք, — Սէվկիւիւ ողլում, պու կիւն աեըն 14 իւ տիւր, տէտի: — Պիլի՞րմիսինքի, վալիտէ, իւչ այտան պէրի խասթաեըմ: — Պիլիւրիմ ողլում, անճագ հաեաթտա գալմագլըղըն տա պիր միւճիզէ տիր:

— Պէն էօլիւմիւ իշ եէրինէ գոյմամ. հաթթա պիր ազ տիշարը չըգապիլէճէկիմի մէմուլ իտէրիմ:

— Օղլում, գաթթանըն կէլմէսինէ պէքլէմէք լազըմ տըր:

— Ա՛հ օ հայտուտ գաթթան պէնի ահրէթէ եօլճու իթմէք իսթէտի իսէ տէ, մուվաֆֆագ օլամատը: Փագաթ քէնտիսի տէ ճին կիպի ագիլ պիր քիմնէ տիր:

Պու սէօզլէրի սէօյլէեէն՝ սապըգէն թանըտըղըմը՝ վալէտը-Քէօրլէրին սապըգ ըէիի, սապըգ Շուէտլի վիգօնթ, վէ եախօտ սապըգ միւթէվէֆա Բօգամպօլ իտի:

Եանընտա պուլունան գարըեա կէլինճէ, օ տա, Պուժի-վալտա սապըգ մէյխանէճի, Մէնիմօնթալ սօգաղընտա քեալին խանէնին սապըգ գաթուճուսու, մալիւմիւիւզ օլան Ֆիքար խաթուն իտի:

Իմուի, Ֆօպուր-Սէնթ-Օնօրէ սօգաղընտա միւքէլլէֆ պիր իգամէթկեահը, աթլարը, խըզմէթքեարլարը, վէ միւքէմմէլ պիր արապասը պուլունան, վէ էն սօն տագըգատա գանլարա միւլէմմա օլտուղու հալտէ, Տաի-Նաթանըն հալվէթ օտասընտա, մէրգուլմէնին նաչը եանընտա եէրէ սէրիւմիշ օլան վիգօնթ տը Գամպօլհու, իւչ այ սօնրա, Բարիս հէվալիսինտէ, մէղքիւր թավան իշինտէ թէքրար նա՞ըլ պուլտուգ:

Իշթէ պու խուսուսու մուխթասարէն պէեան իտէճէեիզ:

Մալիւմ օլան վագըաի միւտհիշէնին իրթէսի կիւնիւ, մէմուրիյնի հիւքիւմէթ իճրաի թահգըգաթ զըմնընտա մահէլլի ճինաեթէ կիթմէքլէ, էօլմիւշ օլան Տաի-Նաթանըն նաչը եանընտա Բօգամպօլու, հէնուզ նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ օլաւրագ պուլտուլար:

Հինտիալընըն եանընտա խըզմէթճիլիք իտէն թէք էվրո-
բալը ուշագ, սանտըգ, տօլապ վէ սաիրէի աչարագ, հէր
թարաֆը արաշթըրըպ, մատամասընըն եիւզիւքլէրինէ գատար
սիրգաթլէ, կիճէլէեին ֆիրար իթմիշ իտի: Հինտիսթանլը օլան
տիկէր խըզմէթճիլէր իսէ, ճիւզիճէ ինկիլիզճէ թէքէլլիւմիտէ-
պիլտիքլէրի հալտէ, միւպհէմ վէ եանլըշ պիր թագըմ մա-
լիւմաթ վէրէպիլտիլէր:

Բօգամպօլ պիր խասթախանէեէ նագլ իտիլիպ, իւզէրին-
տէ հիշ պիր քեաղըտ պուլունմատըղընտան, վէ հալ ու վազի-
եէթի քէնտիսինի թանըթմաեա միւսթայիտ օլմատըղըն-
տան, քիմ օլտուղու անլալըմատը: Խալգ իսէ, տաիմա շու
եա պու վագըատան տօլաեը տիւշարը հէեէճան օլուպ, հէր
վագըատա քօմանլարա մախսուս պիր ճիհէթ արատըղընտան,
մէզքիւր էսրարի վուգուլաթ հագընտա Բարիս խալգը միեա-
նընտա ղարիպ պիր րիվաեէթ տէվէրան իլլէտի: Շէօլէքի,
Տաի-Նաթա, կէնճ մէճրուհուն մաշուգէսի օլմաղլէ, պիր գըս-
գանճլըգ հիսսի էսնասընտա անը գամա իլէ վուրմուշ վէ
մուախխարէն քէնտիսինի գէհիլլէմիշ իտուկի շաի օլտու: Օն պէշ
եիրմի կիւն գատար Բօգամպօլ ղաեէթ շէտիտ պիր սըթմաեա
թութուլուպ, սաեըգլատըղընտան, վազիեէթինի սուրէթի
հագըգիեէտէ անլաեամատը: Անճագ կէնճլիկի վէ հէքիմլէրին
մուալէնէթի սաեէսինտէ գուրթուլտու:

Եկէր մէճրուհը մէրգում թէմամիլլէ քէնտիսինի պուլտու-
ղունտա, իլք տէֆա եաթաղը էթրաֆընտա պիր թագըմ հէ-
քիմլէրի վէ խասթա պագանլարը կէօրմիւշ օլսա իտի, իհ-
թիմնլ տըրքի իսթիճվապ իտիլմէքլէ, չօգտան պէրու թա-
շըտըղը իսմի պիլտիլէճէք, վէ քէնտիսին ասլ ու մահիյեէթինի
մէյտանա գօեաճագ իտի: Լաքին թէսատիւֆէն, սաեըգլա-
մասընըն տուրմասը՝ կիճէ էսնասընտա վէ խասթախանէ գօ-
ղուշլարընտա խասթա պագան մէմուրլարըն նատիրէն պուլունա
տուղու պիր սըրատա վագը օլտու:

Բօգամպօլուն, էթրաֆը տիկէր պիր խալլի խասթալար իլէ
տօլու օլարագ, վասի պիր խասթախանէ սալասընտա ագլը

պաշընա կէտիկինտէ, էօմրիւ տախիլինտէ ֆէվգէլատէ պիր վագըա զուհուրա կէլմիշ օլտուղունու անլամամասը գապիլ տէյիլ իտի:

Օլ էսնատէ հիսս իտէկէտիկի աճը, պու ֆիքրինի թաստիգ իտիպ, էլի տախի կէօքսիլ իւգէրինէ վաղ իտիլմիշ օլան պիր ալէթէ թէսատիւֆ իյլէեէրէք եարալը օլտուղունու անլամասըյա, շունու պունու իսթիճվապ իտէճէք եէրտէ, իխա թիեարը սիւքիւթլէ, թէնվիրի էֆքեարընա մէտար օլաճագ եօլտա զիհնինին անըլմասընա տէկին սապր իլէ պէքլէմէեէ գարար վէրտի:

Իմտի, խասթա պագանլարտան իքիսի, արալարընտա, եավաշ սէտա իլէ քէնտի հիքեաեէսինի նագլ իթմէքտէ օլուպ, պունլարըն իֆատաթընը տինլէմէքլէ, զիհնի աչըլտը: Մէրգուլար, խալգըն ըիվաեէթինի թէքրար իթտիքլէրինտէն, րօգամպօլ, օ կիւնէ տէկին քէնտի իամի մալիւմ օլմամըշ, վէ հէյեէթի իճթիմաիյեէտէքի վագիեէթի անլաշըլմամըշ իտուկինի տէրք իյլէտի, վէ Լօրտ-Պայըն ճատտէսի քէլիմէսինի իշիթտիքտէ, Տաի-Նաթաեը, Վալէտը-Գէօրլէրի վէ Վիլիամըն խաթըրլատը: Խաթըրէլէրի եավաշ եավաշ զիհնինտէ գարըշըգ սուրէթտէ հասըլ օլուպ, պու գարըշըգլըգ բէյ տէր բէյ իղալէ օլարագ հէրշէյի թէմամիյլէ տէրք իթմէկէ պաշլատը:

Րօգամպօլ, Տաի-Նաթանըն հալվէթ օտասընտաքի թէքմիլ մէնգարէեի, եանի Հինտիալը գատընըն պիրուհ օլարագ եէրտէ սէրիլմիշ օլտուղունու, վէ մարքիղ իլէ Պագգարանըն օտանըն արգասընտա, վէ գօնթ Սըթօֆ իլէ Մ. Վան-Հօբուն գաբունուն իքի թարաֆընտա աուրաուգլարընը, վէ պիրտէն պիրէ սըր Վիլիամըն քէմալը տէհշէթլէ իշէրի կիրտիկինի սայքի կէօրտիլ:

Հալպու քի մէճրուհը մէրգուլմ իշին հալընըղ պիր նօգթա միւպհէմ գալըպ, շէյլէքի քէնտիինի վուրան մարքիմի, գօնթ մու, հօգսա սըր Վիլիամն մը իտի:

Իյթէ պու քէյֆիեէթ Րօգամպօլ իշին սըրը մագամընտա

գալըպ, էկէր կէօքսիւ իւզէրինէ վազ իտիւմիշ օլան վէ մէճ-
րուհ օլտուղունու իսպաթ իտէն ալէթ օլմասա իտի, ըիւհա
կէօրմէքտէ օլտուղունու զանն իտէճէք իտի: Շու գատար քի
սըր Վիլիամսնն սէվկիւիւ շակիրտի, պուլունտուղու վազիեէ-
թի անինտէ մուհաքէմէ իյլէմէմէք կիպի կիւզէլպիր խասսէեէ
մալիք պուլունտուղունտան քէնտի քէնտիեէ,

— Վան-Հօք մատտէսինտէ իւմիտիմիզ պօշա չըգտըղը,
վէ Տաի-Նաթաննն թէրրի հաեաթ իտիպ, պէշ միլեօն ֆրան-
գըն տախի պէրհավա օլտուղու ալիքեար տըր: Լաքին պուն-
լար հէնուզ պիր շէյ տիմէք օլմաեըպ, պուրատան չըգտը-
ղմտա, պիր քէրրի հապսխանէեի վէ միւսթէնթիգ տաիրէսի-
նի եօգլաեաճաղմտա իհթիմալտէն տիր: պու հալտէ սաեըգ-
լամադլըղըմ տէվամ իթմէքլէ, վուգուլաթա պէքլէմէքլիկիմ
լազըմէտէն տիր, տէտի:

Պէօյլէճէ էմրի պասիրէթ վէ իհթիեաթը էլտէն պրադ-
մաեան Բօգամպօլ, նիեէթ վէ գարարընտան շալմաեըպ, սա-
եըգլամասընա տէվամ իթտի, վէ պիր կիւն, ճէրրահլարտան
պիրինին եարասընը պաղարքէն, ըհֆիգինն շու սէօզլէրի սէօյ-
լէտիկինի իշիթտի:

— Ջանն իտէրիմքի հիւքիւմէթ, Լօրա-Պայրըն ճատտէսի
վազըասընտա սապրընր թիւքէթէճէք տիր, ղիրա հիւքիւմէթի
թարիգի հազըգէթէ սէվգ իտէպիլէճէք եալընըզ պիր քիշի
մէվճուտ օլտուղու հալտէ, օ տախի էօմրիւնիւն պադիսինի
պուտալալըզլա կէշիրէճէք տիր:

Ֆիլվադը Բօգամպօլ ասըլ պուտալա թարզընտա մուա-
մէլէ իթմէքտէ իտի:

Պիր կիւն, իհթիեար, չիրքին վէ էսկի պիւսկիւ էսվապ
կիեինմիշ օլան պիր գարը, ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր կէօ-
րիւնտիւկիւ, վէ գուրումուշ եանադլարընտան աշաղըեա կէօզ
եաշլարը ագմադտա պուլունտուղու հալտէ, խասթախանէ
միւտիրինէ միւրաճաաթլա, մէճրուհու, քէնտի էվլատը օլտու-
ղունու զանն իթտիկինի պէեան իլէ, կէօրմէք իսթէտի: Իմտի
իհթիեար գարըեը Բօգամպօլուն եաթմըշ օլտուղու սալաեա

կէօթիւրտիւքլէրինտէ, մէրգում, մէզպուրէնին Ֆիբար իտուկինի թանըտը, վէ օ տախի մէսէրրէթլէ բէֆը սէտա իտիպ, մէճրուհուն պողազընա սարըլտըղը հալտէ, Օղլում, էվլատըմ, տիեէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամաեա պաշլատը:

Այնի վազըթտա գուլաղընտան աշաղըեա տախի,

— Սուս օլ, պանա մուխալիֆէթ իթմէ, եօգսա բէնչէի հիւքիւմէթէ կէչէրսին, տէտի:

Բօգամպօլ ճէվապ վէրմէեիպ, անճագ Ֆիբարըն գօլունու սըգտը. պատէհու միւէսսիր պիր թարգտա քէնտիսինէ աթֆը նազար իլէ:

— Ահ, վալիտէճիեիմ, սի՞զմիսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Օլ վազըթ, պիւթիւն խասթախանէ խալգը նազարընտա, մէզպուրէ, միւքէլլէֆ պիր օթէլ իչինտէ, միւքէմմէլէն կիեի-նիպ գուշանմըլ օլարագ պուլունմուշ օլան տէլիգանլընըն վալիտէսի զանն օլունտու իսէ տէ, օղլունուն զէնկին հալի իլէ վալիտէսինին սէֆալէթինէ մանէա վէրիլէմէտի:

Բօգամպօլ՝ սրը Վիլիամս թարաֆընտան վուրուլտուղու կիւն, կիւզէլճէ կիեիւնիպ գուշանմըլ օլուպ, շու գատար քի օթէլի սօյմուշ օլան խըզմէթքեար, մէրգումուն սաաթըյա քիսէսինի տախի աշըրմըլ օլտուղունտան, պու խուսուս Բօգամպօլուն իչինէ եարատը, չիւնքի պու սուրէթլէ հիւքիւմէթ, Բօգամպօլուն, Տաի-Նաթաեը սօյմագ իչին անը թէլէֆ իթմիշ օլմասը զաննընա զահիպ օլամազ իտի:

Ֆիբար՝ պու մուամմանըն պիրինճի գըսմընը շու եօլտա իյգահ իթտի: Շէօյլէքի օղլու, սախթէ սաեըգլամասընա տէվամ իթտիկի սըրատա, Ֆիբար՝ մէրգումուն իսմի Ֆէրտինան-Ժօգէֆ Ֆիբար օլուպ, իւշ սէնէ էվլէլ, իսմինի ունութմուշ օլտուղու, ֆագաթ միւտտէթի մէտիտէ Մէօրիս օթէլինտէ իգամէթ իթմիշ օլտուղունու պիտիկի միւթէպէր պիր ինկիլիզին եանընտա ուշագլըգ իթտիկինի, վէ օ ինկիլիզ, իլը պահարըն իպթիտալարընտա ինկիլթէրրաեա կիտէրքէն, Ֆէրտինան-Ժօգէֆ Ֆիբարը տա պիրլիքտէ կէօթիւրմիւշ իտուկինի,

վե մեզքիւր իւշ սէնէ զարֆընտա օլ պիշարէ վալիտէնին, յա-
րապճըլըգ, Մէնիւմնթան սօգաղընտա գաբուճուլուգ, վե
սօն վազըլթտա խըզմէթքեարլըգ իտիպ, օղլունտան հիշ պիր
խապէր ալամատըղընր, վէ նիհաեէթ պիր կիւն, միւքէլլէֆ
պիր ինկիլիգ աթընա սիւար օլմուշ, վէ միւքէմմէլէն կիեինիպ
գուշանմըշ օլան կիւզէլ պիր տէրիգանլընըն քէնտի խանէսինէ
կէլմէքլէ, պուճուն, քէնտի օղլու օլտուղունու թանըտըղընը,
վէ մէրգուճտան հիքեաեէսինի տինլէմիշ իտուկինի պէեան
իթտի, վէ կէօզ եաշլարը արասընտա, վէ վազըլթ վազըլթ ի-
ֆատաթընը գաթթ իտէրէք նազլ իյլէտիկի պու հիքեաեէ-
տէն՝ մէրգուճաախթէ խըզմէթճինին՝ Լօնտրատա զէնկին պիր
Հինտիալընըն գըզընը պաշտան չըգարմագլա, մէզպուրէ սաեէ-
սինտէ ուշագլըգ գըեաֆէթի կէօեա քիպարգատէ գըեաֆէ-
թինէ թահվիլ իթմիշ օլտուղու վէ օ Հինտիալընըն տա, Տաի-
նաթա իտուկի անլաշըլտը:

Պուճտան պաշգա Ֆիբար, Հինտիալընըն զաեէթ գըս-
գանճ օլտուղունու, վէ սատագաթսըզ պուլունտուղունտա,
օղլունու թէլէֆ իտէճէկինի հէր վազըլթ թէհտիտ իտէ-
կէլտիկինի պէեան իյլէեիպ, հիքեաեէնին իշպու սօն ֆըգըրասը
իսէ, պէյն էլխալգ տէվէրան իտէն ըրվաեէթլէրի թաստիգ
իյլէտիկինտէն, սըրֆ հագըգէթ մագամընտա տինլէնիլտի:
Մուախարէն մէզպուրէ օղլունու խասթախանէտէն ալմագ
խթէտիկի ճիհէթլէ, միւտտաիի ումուճիլիկէ ճէլպ իտիլիպ,
օրատա տախի մէզքիւր իֆատաթընը թէքըրար իթտիկի կի-
պի, օղլունուն սիննինի պէեան իթմէք իւզըէ, նէրէտէն թէ-
տարիք իթմիշ օլտուղու մալիւմ օլմաեան պիր վէլատէթ
սէնէտի տախի իրաեէ իյլէտի:

Նիհաեէթ հէքիմլէր, Բօգամպօլուն ուզանմագտա օլան
պուտալալըղընտան ալտանարագ, պիւթիւն պիւթիւն ագլը
պաշընտան կիթմիշ օլտուղունա հիւքմ վէրտիլէր: Պու սու-
րէթլէ մէրգուճ վալիտէսինէ թէսլիմ օլունարագ, Վան-Հօբ
վազըրասընտան իւշ այ սօնրա քէնտիսինի թէքըրար պուլմուշ
օլտուղումուզ Ֆլանտր սօգաղընտա քեային թավան իշինէ

նազլ խորտի։ Իշթէ պու թավան իչի օտասընտա, մէճրուհ, եաթաղը իւզէրինտէ օթուրմուշ օլտուղու հալտէ,

— Պի՛րմիսին քի վալիտէ սըգըլմաեա պաշլաեօրում։
Գաթթանըն խօշունա կիթմէեհէհինի պիլմէլէ պէրապէր, պիր ազ տիշարը չըգմագ իսթէեօրում, տէտի։

Ֆիբար. — Ա՛հ սէվկիւլիւ օղում, գաթթանըն խօշունա կիթմէեհէհէք պիր շէյի եաբմագլըղը նա՛սըլ տիւշիւնիւեօր-սուն, չիւնքի գաթթան ամիրիմիզ տիր, վէ հէր սէօյլէտիկի շէյտէ սէպէպլէրի օլմասը թապիի տիր։

— Պիր պուզ կիեհնէրէք, վէ թիւթիւն չիպուղումու ալարագ, հավա ալմագ իչին պիր ազ տիշարը չըգմագ իս-թէրիմ։ Էբէյիճէ թէպտիլ օլմուշ օլտուղումտան, քիմսէ պէնի թանըեամագ։

— Ֆագաթ գաթթան պիր ազտան կէլէճէք տիր։

— Մէմուլ իտէ՛րմիսին։

— Տիւն էօյլէ սէօյլէտի։

— Օ հալտէ քէնտիսինէ պէլէեհիւմ։ սէն պանա պիր սիկարա վէր։

Ֆիբար, իսթէնիլէն սիկարաեը կէօթիւրտիւ, վէ Բօգամ-պօլ պունու էլինէ ալարագ, նէշէլի պիր թարղտա պիր շարգը մըրըլտանմագտա իքէն, Ֆիբար՝ նէրտիվէնտէն պաղը աեագ սէսլէրի իշիթմէսի իւզէրինէ,

— Իշթէ գաթթան կէլիեօր, տէտի։

Յիլվագը գաթթան տէտիկիմիզ շախս, գաբուեու չալ-մագսըղըն, պիւա թէքէլիւֆ օտաեա կիրտի։ Շիւպհէսիզ օ-գուեանլարըմըգճա, սըր Վիլիամս, եախօտ Մ. վիգօնթ Սն-տրէա օլտուղու անլաշըլան պու խապիս, ազիզ վէ միւհթէ-րէմ պիր քիմսէեի անտըրըր եօլտա էլպիսէսիյլէ օրաեա կէ-լիպ, իչէրի կիրտիկինտէ, Բօգամպօլա թէվէճճիւհքեարանէ աթֆը նազար իլէ,

— Օղլում, պու կիւն նա՛սըլսըն, տէտի։

Բօգամպօլ. — Թէշէքքիւր իտէրիմ ամճա, էյիճէեհիմ, տէ-յի պէեան իյլէտի։

Պու սըրատա սըր Վիլիամս, պիր բաքէթ սիկարա թագ-տիմ իտէրէք,

— Սէվկիւլիւ ողլում, սանա ալէա վէ նէֆիս խոթուար կէթիրտիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Ամճա, սիզ զաեէթ նազիք պիր զաթսընըզ. նէզաքէթինիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ:

— Օղլում, սանա պաչգա խապէրլէր տէ կէթիրտիմ:

Պու սէօղիւ սէօյլէրքէն սըր Վիլիամս՝ սուրէթի մախսուսէտէ աթֆը նազար իթտիկինտէն, մէրգում իշպու պագըշըն մանէասընը անլաեարագ,

— Նիհաեէթ չալըշաճագ մըեըզ, տէյի սօրտու:

— Հայ հայ:

— Իշթէ օ էյի, չիւնքի պէնիմ իշին պուրատա եաշամագըզ միւնասիպ օլմատըղը կիպի, պօշ տուրմագտան տա սըգըլմաեա պաշլաեօրում:

Սըր Վիլիամս. - (Ֆիբարա.) Հա'յտէ, խարիճի պուլվարտա պիր ազհաւա ալմագ իւզրէ սէն տիշարը չըգ, տէտի, վէ մէրգումէ, դարթանըն, Բօգամպօլ իլէ եալընըզ գալմագ արզուսինտէ պուլունտուղունու անլամագլա, օրատան մուֆաարագաթ իթտի:

Սըր Վիլիամս, թավան իշինտէ պուլունան թէք իսկէմլէեէ օթուրտուգտան սօնրա,

— Էկէր իսթէրսէն, չիմտի կէօրիւշէպիլիլիլիզ, անճագ տահա զիեատէ էմրի պասիրէթէ ըիաեէթ իթմիշ օլմագ իշին ինկիլիզէ կէօրիւշէլիմ, տէտի:

15

Սըր Վիլիամս . - (Բողամպօլա բէտէրանէ պիր թավր իլէ .)
Սէվկիւլիւ օղլուժ, իւք նազարտա, սէնին գարշընտա բէք պիւ-
եհլք գապահաթլարըժ վար տըր :

Բողամպօլ . - Վուրուլան քիմնէլէր էկէր ճէրիհալարըն-
տան թէրքի հաեաթ իտէրլէրսէ, գապահաթլար օլ վազըթ
պաշլար :

— Էվվէթ, պէն սէնի գաթլէ ճիւրէթ իթտիմ . էկէր
սէնին եէրինտէ շաշգըն պիր քիմնէ օլսա իթտի, պէնի զա-
պըթաեա զամմազլար իտի, ֆազաթ սէն ագըլը պիր ա-
տէմսին :

— Հիչ օլմազսա սիզէ գարշը պիր կէօնա ատավէթիմ
եօգ տուր :

— Հարէքէթիմին եօլունտա օլտուղունու պիր գաշ սէօզ
իլէ անլաեապիլիրսին :

— Սա՞հիհ մի :

— Պու պապտէ սէն հաքիմ օլ : Պէնիմ կէլտիկիմ գէման
սէն զայպ օլմուշ իտին : Գօնթ Արթօֆ եախօտ մարքի վան-
Հօր սէնի թէլէֆ իտէճէք իտիլէր : Պուրասը մուհազգազ տըր :

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ :

— Անլերին էլիլէ վէֆաթ իթմէքլէ, վէֆաթըն նէ՝ սէնին
իչին, նէ՝ պէնիմ իչին ֆայտէլի օլմաեաճազ իտի, իմտի պու
ճիհէթի տիւշիւնէրէք, սէնի պիզգաթ թէլէֆ իթմէկի թէր-
ճիհ իլլէտիմ, Էվվէլ էմիրտէ շունուն իչին քի, պիր սօսթ
էլիլէ էօլմէք՝ բէք տէ միւշքիլ կէլմէզ . սանիէն սէնի թէ-
լէֆ իթմէքլիկիմ՝ վազիեթիմի անինտէ թէպտիլէ մէտար
իտի, զիրա սէնին գաթիլին օլտուղում ճիհէթլէ, շէրիքին

օլմազ վէ ինթիգամընը ալմազ իւմիտինի մուհաֆազա իտէ-
պիլիր իտիմ : Պունտան գաթինազար պըչաղըմը գարնընա
սօգտուղում սըրատա, սէնի թէլէֆ իթմէմէքլիկիմիհիթիմալի
տէ ֆիքրիմտէ իտի :

— Պէօլէճէ իքի իւմիտլէ տօղրուտան տօղրու գապրիս-
թանա կիտիլիր :

— Հալպուքի եալընըզ պիր իւմիտլէ, եինէ իշ կէօրիւլ-
մէեէ պաշլանըլըր :

— Ինչալլահ, զիրա ամճա, պու թավան իշինտէ սըգըլը-
եօրում :

— Ֆագաթ սէն հէնուզ կէնճսին :

— Իքի պին բիալ քիրա վէրտիքտէն սօնրա, պիր թավան
իշինտէ եաշամագլըղմա կէնճլիկիմ սէպէպ տէյիլ տիր :

— Օղլում, սէն սապըրսըզսըն : Թահգիր իթտիկին պու
թավան իշի՝ իգպալ ու սէրվէթինէ պաշլանկըճ տըր : Իքի
այ գատար պունտա կիզլէնտիկին հալտէ, Պագգարա սէնին
իզինի պուլամահաճագ տըր :

— Տօղրուսու ամճա, Պագգարա շու էսնատէ նէ գատար
մաղրուրլանսա, հագգը վար տըր :

Սըր Վիլիամս, Պագգարա իսմինի իշիտինճէ, հիսս իտէ-
կէլտիկի ատավէթ տույղուսըյա կէօղլէրի բարլահարագ,

— Սօն կիւլէն՝ էյի կիւլէր տէրլէր, տէտի :

Բօգամպօլ, սըր Վիլիամսըն, նէ՝ գատար մաղլուպ օլսա
ճէսարէթինի զայպ իթմէտիկինի կէօրմէքլէ հայրան օլարագ,

— Ամճա, սիզին ասլա մէյեուս օլմատըղընըզ կէօրտիւ-
կիւմտէն, թէչէպպիւսաթըմըզտա մուվաֆֆագ օլաճաղըմըզ
մէմուլ իտիեօրում, տէյի պէեան իյլէտի :

— Խայր, պէն ասլա մէյեուս օլմամ :

— Ֆագաթ շուրահը իգըար իտին քի, պիզ եէտի միլեօն
ֆրանգը էլտէն գաշըրտըգ : Իքի միլեօն՝ Ֆէրնան Բօչէնին,
պէշ միլեօն տա Տաի-Նաթանըն :

— Պունուն գարշըղընը պուլմանը տիւշիւնիւեօրում :

— Օ միւշքիւ շէյ տիր :

— Տագաթ միւմքինսիդ տէ տէյիւ տիր :

— Շէյթան սէսինիդի իշիթսին :

— Շուհու պանա սէոյէ, Շուհուլի վիգօնթ իւնվանընը
բէք զիւտտէ սէվի^օբոր մու իտին :

— Շիւպհէսիզ, զիրա օ իւնվան սաւէսինտէ ճէմիյէթ ի-
շինտէ էյի պիր մէվգը թութմուշ իտիմ :

— Պու զարարընը թազմին իթտիրմէի տիւլինտիւմ :

— Նա^օըլ :

— Սէնի Պրազիլիալը պիր մարքի իհտաս իտէճէիմ :

— Սա^օհիհ մի :

— Էվվէթ, միւսթագպէտէ, Տօն-ինտիլօ, մարքի տըլօս
Մօնթէս թէսմիւսէ օլունաճագսըն, վէ պիր ասըրտան պէրու
Պրազիլիատա թէէսսիսի իգամէթ իթմիշ օլան աթիգ պիր
Իսբանեօլ խանէտանը զիւրրիւթինէ մէնսուպ ատտ իտիլէ-
ճէքսին : Ապա ու էճտատըն Իսբանիա խրտէմաթընտա սէր-
վէթիւրինի զայպ իթտիքտէն սօնրա Պրազիլիատա ֆէվգ էլատէ
ճէսիմ պիր սէրվէթ բէյտա իթմիշ օլաճագլար, վէ սէն տէ,
Պրազիլիատա միւթէսարըրք օլտուղուն միւթէատտիտ հայվա-
նաթըն վէ սաիրէնին վարիտաթընը Բարիստէ ըասթ կէլա
սարֆ իթմէքտէ պուլունաճագսըն :

— Լաքին ամճա, պիր շէյ վար տըրքի, անը ունուտու-
եօրսուսուզ :

— Նէ^օտիր :

— Օն բարամըզ պիլէ օլմամասը տըր, Տաի-Նաթանըն պէշ
եիւզ պին ֆրանգը իւշ այ զարֆընտա թիւքէնտի :

Սըր Վիլիամս. - (սիւքիւնէթլէ.) Համտ օլտուն, հէնուզ
վարիտաթըմըզը թիւքէթմէտիք, Միւհթէրէմ գարընտաշըմ
Մ. Գօնթ Արման տը Գէրկազ սաղ օլտուն :

— Գէնտիսինտէն ագչէ^օմի իսթէեէճէքսինիզ :

— Եանի տիւն պէնիմ էմրիմ թահլընա եիւզ պին ֆը-
րանգ թէսլիմ իթմիշ տիր :

— Նէ^օ շէյէ գուլանըլմագ իշին :

— Էսնաֆտան միւրէթթէպ միւթէպէր պիր ֆամիլեաեը

մուհագդագդ պիր բերիչանիեթտէն գուրթարմագ իչին :

— Էյ օ ֆամիլեա՝ վիճուտի օլմանան պիր ֆամիլեա՞մը տըր :

— Օ ֆամիլեա պիզ իզ, օղոււմ : պիզ միւթէպէր 'էննաֆ տէյիլմիեիզ :

— Հագդընըզ վար, լաքին եիւզ պին ֆրանգ իլէ նե՞ գատար տանանապիլիբիզ :

— Իւչ այ տանանապիլիբիզ . անճագ միւսրիֆլիբտէն սաւ գընմալըեըզ . Սաթըն ալընճագ պիր շէյիմիզ օլմանըպ, հէր շէյի քիրա իլէ ալաճաղըզ . Շէօյլէքի սէն, պիր էվ տէօշէթէճէք եերտէ, Մէօրիս օթէլինէ էնէճէքսին . սէնին իչին պիր արապ խըզմէթճի պուլաճաղըմ, եանի վանթիւրիւ պօեաթաճաղըմ :

— Աֆէրի՛ն ամճա :

— Պունտան պաշգա մուհիմմ պիր զաթ, եանի Մ . գօնթ տը Բէրկազ իչին սանա պիր թավսիեէնամէ թէտարիք իթտիլէճէեիմ :

Բօգամպօլ՝ եաթաղընտան սըչրաեարագ ,

— Արման իչի՞ն մի պիր մէքթուպու համիլ օլաճաղըմ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Էվվէթ, սէնի պիլա թէքէլիւֆ գապուլ իտէճէկինտէն, օրատա պիրլիքտէ չալըչաճաղըզ :

— Օհօ՛ :

— Խիւտա ալիմ, պէն չարբըզ հարէքէթ իթտիմ . իշէ Ֆէրնանտան տէյիլ, քէնտինտէն պաշլամալը իտիմ : Սէվկիւլիւ Ֆէրնանըն թէհլիքէտէ օլտուղու կիւն, Պագդարանըն, պիր կէօզիւնիւ գալտըըպ կիզլիճէ պանա պագմասընա պէքլէմէլի իտիմ :

— Հագդընըզ վար տըր . տիճէք պու տէֆա Արման իլէ իշիմիզ օլաճագ տըր :

— Էվվէթ . էյի խաթըրմա կէլտի : Սէն, պին ֆրանգլըզ տարպէեի պիլի՞րմիսին :

— Բօշըչուար սօգաղընտա 41 նումէրօլու խանէնին գա-

բուճուսու օլան էսլիհա մուալլիմինին էօյրէթտիկի տարպէ՞մի :

— Էվվէթ :

— Պիլիբիմ :

— Բէք ալէա . օ սէնին իշինէ եարաեաճադ տըր , մարքի ինիկօ տը լօս Մօնթէս :

— Քի՞մէ գարչը :

— Մէմուլ իթմէմքի պանա գարչը օլսուն . պուրասընը անլամալը իտին . Հէր նէ իսէ , միւքեալէմէմիդի խիւլասա իտէլիմ . պու ագչամ եաթաղընտան գալգապիլիբսին . հալին պունա միւսայիտ տիր :

— Էվվէթ , քէնտիմի ֆէվգէլատէ գուվվէթլի պուլու եօրում :

— Իմտի պիր պուլզ , տէմիրլի աեադ գապլար , վէ պիր գասքէթա կիեէրսին , վէ պաղը չամաչըրլարընը պիր բաքէթ եաբարադ , սաաթ օնտա հարէքէթլէ , օմնիպուս թրէնինէ վէ Հավը տէմիր եօլունուն իւչիւնճիւ սընըֆընա օթուրուրսուն :

— Հավըբեա՞մը կիտէճէերիմ :

— Էվվէթ . Օրատա իւչիւնճիւ սընըֆտան թէֆրիշ օլունմուշ պիր օթէլ քիրալարսըն , վէ թալիմաթըմա պէքլէրսին :

— Բէք էյի աճճա :

Սըր Վիլիամս՝ պէշ առէտ լուի ալթունու չըգարըպ , մասսը իւզէրինէ վաղ իթտի . Բօգամպօլ ,

— Պիր շէյ սիւալ իտէ՞պիլիբմիերիմ , տէտի :

Վիլիամս . Շիւպհէսիզ , տէյի ճէվապ վէրտի :

— Շաեէտ սիզ պիչարէ գօնթ Արման տը Քէրկազըն տուլ գալաճադ զէվճէսիյլէ էվլէնիրսէնիզ , պանա նէ՞ հիսսէ իսապէթ իտէճէք տիր :

— Դըրգ պին ֆրանգ իրատ , վէ Ամէրիգաեա կիթմէք իւզրէ պիր եօլուլուգ թէգքիրէսի :

— Վա՛յ , այրըլը՞եօրմուեուլ :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի այրըլաճաղըլ :

Սըր Վիլիամս մահճուպանէ պաչընը եեերէք , չէօյլէ իւսվէ իթտի :

— Էօթէտէն պէրի էյի պիր ատէմ օլմագ, վէ գըչըն Բարիստէ, էսկի պիր օթէլ տէրունինտէ, վէ եազ իլէ սօն պահարտա տախի չիֆթլիքլէրտէ սէյֆիեէտէ, Ժանն կիպի տիլպէր վէ պիր ազաճըգ մահգուն, վէ համիսի վէ բէտէրի օլաճաղըմ պիր էօքսիւզ եանընտա եաշամագ խոսսոսընտա արգում վար տըր: Անլաեօրսուն քի, օղլում, պէօյլէ պիր նէ-թիճէեի իսթիհսալ իթտիկիմ թագտիրտէ, սէնին կիպի պիր հայլազը ճնտան սօնրա կէօրմէք գապիլ օլամահաճագ տըր:

Սըր Վիլիամս պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, հայլազճա կիւլտիւ, ֆագաթ Բօգամպօլ, մէրգում ճանվէրին համի վէ բէտէրի օլմագ իսթէտիկի էօքսիւզիւ տիւչիւնմէքլէ սարսըլտը:

Պու միւքեալէմէնին խիթամընտա, պարօնէ էլինի շակիրտինէ ուզաթարագ,

— Խօշճա գալ, եագընտա թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, տի-եէրէք, մուֆարագաթ իթտի:

Մէրգում նէրտիվէնտէն էնտիկի գէման օլ գատար մահ-ճուպ իտիքի, էվին գարուճուսու, անը, էվլէրէ կիտէրէք սա-տագա թէվզի իտէն պիր ըահիպի միւհթէրէմ զանն իլէ, քէմալը հիւրմէթլէ սէլամլատը:

Վիլիամս, սօգաղա չըգտըղընտա, պիր օմնիպուս արա-պասընա ըաքիպ օլուպ, նագլիեէ պէտէլինի վէրմէք իւզըէ չըգարտըղը բամուգ իքիկինտէն իմալ օլունմուշ էսկի վէ եաղլը քիսէսի տէրունինտէ, կիւմիւշ ագչէտէն զիեատէ պա-գըր պուլունմագտա իտի:

Մէրգում, Բլաս Բօայեալտա արապատան աշաղըեա էնիպ, Գիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընա տախիլ օլտու:

Ճէհէննէմտէն չըգմըշ օլան պու ատէմ իւշ այ գարֆըն-տա, մագսէտլէրինէ վասըլ օլմագ իչին, եանի հէմ քէսպի սէրվէթ իթմէք, հէմ ինթիգամընը ալմագ իչին, չիմտիեէ տէկին թասմիմ, վէ թէրթիպ իթմիշ օլտուղու բլանլարընտան չօգ զիեատէ մէքրուհ պիր բլան տիւչիւնտիւ:

• • • • •

Օ ագչամը սաաթ սէքիզտէ Բօգամպօլ, ամէլէ գըրեաֆէ-
թիսէ կիրմիշ օլարագ, ֆիրարը տէրաղուշ իթտիքտէն սօնրա,
սըր Վիլիամսըն թավսիեէսի վէճհլէ, թրէն օմնիպիւսէ րաքի-
պէն վէ Հավրա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի:

16

Սէքիզ կիւն սօնրա, սապահըն օն րատտէլէրինտէ, պիր
բօսթա արապասը բաթըրտըլը պիր սուրէթտէ, ալէսսէվիեէ
միւթէպէրանը էճանիպին էնտիքլէրի Մէօրիս օթէլի հավի-
սինէ տախիլ օլտու:

Տէօրթ միւքէլլէֆ աթա գօշուլու պուլունան պու արա-
պա տէրունինտէ, եալընըզ, օրթա պօյլու, սիեահ ապանօզ
րէնկինտէ, եօլճու էլպիսէսի կիեինմիշ, վէ օրթա բարմաղընա՝
իւզէրինտէ պիւեիւք պիր էլմաս օլարագ ալթուն պիր եիւ-
զիւք թագմըշ պիր կէնճ պուլունմագտա, վէ ֆրանսատա իսէ,
օրթա բարմաղա եիւզիւկ թագըլմասը՝ տուլղուսուղլուղու
միւպէյեին օլմասըյլա, չախսը մէրգուլուն անասըլ էճնէպի
իտուկի՝ մէզքիւր եիւզիւկիւ օրթա բարմաղընա թագմըշ օլ-
մասընտան անլաշըլմագտա իտի:

Բօսթա արապասընըն արգասընտա, օլտուգճա վիճուտ-
լու, գըվըր սաչլը, գալըն տօտագլը վէ պէեազ տիշլի պիր
արապ օթուրմուշ օլուպ, մէրգուլ արապ խըզմէթքեար, շիշ-
մանլըղընա լաղմէն, օթուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն չէվիքլիք-
լէ ալթաեարագ, իսբանեօլճա օթէլին թէրճէման կարսօնու-
նու սօրտու: Պու միսիլու քեաֆֆէյի պիւեիւք օթէլլէրտէ

օլտուղու կիպի, Մէօրիս օթէլինտէ տախի հէր լիսան իչին պիրէր կարսօն պուլունուպ, Իսքանեօլ լիսանընըն թէրճէմանը օլան կարսօն՝ սէյեահը մէրգուսուն էմրլէրինի ալմագ իւզրէ նէզտինէ կէլտի:

Սէյեահ իսէ, շիւպհէսիզ պիզզաթ քէնտինէ ըիսեթ իտէն վէ ուշագ մագուլէսի էշխաս իլէ տօղրուտան տօղրու- եա միւնասիպէթ իթմէէն Իսքանիա ասըլգատէկեանընտան օլմալը իտի քի, քէնտի էմնիյէթինի գազանմըլ պուլունան մէզքիւր արապ, էֆէնտիսի մարքի տօն ինիկօ տըլօս Մօն- թէս իչին օթէլին էն միւնասիպ տաիրէսինի քիրալամագ իս- թէտիկինի անլաթտը:

Մարքի՝ պիր թավրը մախսուս իլէ արապատան էնէրէք, քէնտիսի իչին թախսիս իտիլմիշ օլան տաիրէէէ կիթտի, վէ օթէլին միւտիրինի կէօրմէք իսթէտիկինտէն, մէրգում եօ- գարը չըգտըղընտա, սէյեահ՝ Իսքանեօլլարա մախսուս թէ- լէֆֆիւզլէ պէրապէր, միւքէմմէլ ֆրանսըզճա իլէ,

— Դօնթ տը Դէրկազը թանըրմըսընըզ, տէտի:

— Էվվէթ միւսիւ մարքի, իսմէն թանըրըմ:

— Քէնտի օթէլի պուրատան ուզագտամը տըր:

— Քիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգաղընտա տըր:

— Օ սօգագ ուզագ մը տըր:

— Խայր:

Մարքի էլինէ պիր գալէմ ալըպ, աթիտէքի մէքթուպու- եագարը:

«Մօնսիէօ գօնթ,

«Մրանսըզլարըն ատաթ վէ ուսուլինտէ պէօլէ պիր մուա- մէլէնին միւնասիպ օլուպ օլմատըղընը պիլմէմ, ֆագաթ նէզ- տինիգտէ պէլքի պիր ազ քիւսթախանէ օլարագ իճրասընա իպթիտար իլլէտիկիմ թէշէպպիւստէն տօլաեը աֆվընըզը ըէ- ճա իտէրիմ:

«Պիր գաշ կիւն Բարիստէ իգամէթ իթմէք նիեթթիլլէ Պրէզիլիատան կէլիեօրում:

«Տիւր-Ժանէյրօտաքի պանքէրիմ՝ Հափըտա մուգիմ մուկպիրի Մ. Իւրպէն Մօրթօնէ իւզէրինէ պիր գրէտիթօ մէքթուպու վէրմիշ տիր։ Յրանսատա քիմնէի թանջմատըղըմ ճիգէթլէ միւշքիլէմի Մ. Մօրթօնէէ պիտիրմիշ օլտուղումտան, քէնտիսի պանա, սիղէ խիթապ օլարագ պիր թավսի-եէնամէ իթա իյլէտի։ Պէն աէ օ մէքթուպու քէմալը միւսա-րալթլէ ալարմ։

«Իմտի մօնսիէօ գօնթ, Բարիսէ վասըլ օլտուղում պիր աաթթ օլմուշ օլտուղու հալտէ, օթէպինիզէ կէլէրէք, համիլ օլտուղում թավսիեէնամէի սիղէ թագտիմիթմէք իւզրէ միւսաատէնիզի իսթիրհամ իյլէրիմ։»

Պատէհու միւթատ օլան մերասիմի թէշրիֆիեէնտէն սօն-րա, մարքի, մէքթուպունու շու իսիմլէր իլէ իմզալատը։

«ՄԱՐԳԻ ՏՕՆ ԻՆԻԿՕ ՏԸ ԼՕՍ ՄՕՆԹԵՍ»

Միւթէագըպէն մէքթուպը մէզքիւրու մէօհիւրլէեիպ, իւզէրինէ աէ վանէատար պիր լզանէտան արմասը տամզասընը պաստը։

Մ. Մօրթօնէնին մէքթուպու տա պէր վէճհի աթի իտի։

«Թարաֆըմտան, օթուզ պին ֆրանդը հավի պիր գրէտի-թօնամէի համիլ օլմասընա, վէ աթիք Գասթիյլին էն կիւզէլ իսիմլէրինտէն պիրինի թաշըմագտա պուլունմասընա պա-գըլըրօա, ֆէվգէլատէ զէնկին օլմասընա շիւպհէ օլունամա-եան կիւզէլ պիր տէլիգանլըբը տօղրուտան տօղրուեա Պրէ-զիլիատան սիղէ թավսիեէ իտէրիմ։

«Մարքի տօն ինիկօ տը լօ Մօնթէն՝ անասըլ Իսրանեօլ օլուպ, ապա ու էճտատը, պէշինճի Ֆիլիլին զէմանը սալթա-նաթընտա պաղը ֆիսատլարա դիմէտիլէլ օլտուգլարընտան, Պրադիլիանա կէլէրէք, օրատա թէէսիսի իգամէթ իթմիշլէր տիր։

«Մարքի՝ կէնճ վէ միւթէպէր պիր զաթ օլուպ, էկէր քէն-տիլինէ ըհպէր օլուրսանըզ, Բարիս ալէմինտէ օլտուգճա քէսպի մուվաֆֆագըլիէթ իտէճէկինէ էմինիմ։ Աճապա,

ազիզի՜մ գօնթ, տէրքեար օլան խայրխանլըղընըղտան վէ նէ-
զաքէթինիդտէն պէօլլէ պիր մուամէլէի ինսանիքէթքեարանէ
պէքլէմէքլիք՝ ֆազլն պիր շէյ մի տիր:

«Պիլաքիս մօնսիէօ գօնթ, զաթընը թարաֆընտան պու
մուամէլէեր ինսանիքէթքեարանէնին տիրիդ իտիլմէեհէճէճինէ
էմին օլարազ, արզը խուլուս իլլէրիմ:

«ԻԻ. ՄՕՐԹՕՆԷ»

Իշպու մէթուպուն՝ Մ. տը Գէրկազ իւզէրինտէ նէ կի-
պի թէէսսիրի օլաճաղընը իյզահ իյլէմէք իշին, եալընը պիր
գաշ սէօզ քեաֆի տիր:

Տէօրթ սէնէ մուգաւտէմ, եանի մատմազէլ ժանն տը
Պալտէր իլէ էվլէնմէսինտէն պիր գաշ այ էվվէլ, խաթըրլարա
տա օլտուղու վէճհլէ, Արման՝ պարօն Գէրմօր տը Գէրմարուէ-
նին վասիեթի ահքեամընը իճրսեէ մէմուր օլտուղու հալտէ,
մէզքիւր վասիեթի մատտէսինտէն տօլաեը Մ. Իւրպէն Մօր-
թօնէ իլէ պազը մուամէլաթը պուլունմուշ իտի:

Մ. Մօրթօնէ պանքէր, վէ թիւճճար սէֆինէսի իշլէրիյլէ
մէշղուլ միւթէպէր պիր քիմսէ օլուպ, ալէազաւար օլտուղու
իքի Ինկիլիզ շիրքէթինին իլանը իֆլասը իւզէրինէ, քէնտիսի
տէ իֆլաս իթմէք հալինէ կէլմիշ, վէ Արման մէրգուստան պէշ
եիւզ պին ֆրանգ իսթէտիկի գէման, թէլէֆի նէֆս իթմէք
իւզրէ պուլունմուշ օլմասըյլա, Արման՝ պիշարէնին վազիեթի
միւշքիլէսինի տէրքլէ, անը պու հալտէն գուրթարմըշ, վէ Մ.
Մօրթօնէ՝ իւշ սէնէ զարֆընտա էսկի հալինի պուլմազլա,
ֆէվգէլատէ նամուս սահիպի տէյի պիլտիկի Մ. տը Գէրկազ-
տան ալմըշ օլտուղու մէպլաղը իեատէ իթմիշ իտի:

Մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէս՝ Մ. Մօնթօնէնին
էֆիյեթիինի նաճըլ գազանմըշ, վէ անըն էլինտէն նաճըլ
պիր թափսեհէնամէ ալմըշ իտի: Իշթէ պուրասընը իլէրուտէ
իյզահ իտէճէեիզ:

Մարքինին վէ Մ. Մօրթօնէնին մէթու պլարը տէրհալ
օթէլ տը Գէրկազա կէօնտէրիլտի:

Արատան պիր սաաթ կէշիպ, Պրէզիլիալը զէնկին մարքի՝
թուալէթինի հէնուզ պիթիրմիշ օլտուղու հալտէ, գօնթ Ար-
ման տը Գէրկազըն խանէտան արմասընը հալի պիր արապա
Մէօրիս օթէլի հավիսինէ կիրտի:

Պու արապատան աշաղընա պիր ատէմ էնէրէք, մարքիեի
կէօրմէք իսթէտի: Պու ատէմ Արման օլմաեըպ, քէնտինին
ազիզ գարընտաշը Մ. վիգօնթ Անտրէա իտի: Վիգօնթ, մար-
քինին տաիրէսինէ կէօթիւրիւլէրէք, պու տէլիգանլընա քէ-
մալը հիւրմէթլէ սէլամ վէրտի, վէ Մ. գօնթ Արման տը Գէր-
կազ նամիգաճ օլմասընա մէպնի, պիզգաթ կէլէմէտիկինտէն,
եէրինէ քէնտիսինի կէօնտէրմիշ օլտուղունու պէեան իյլէտի:

Վիգօնթ Անտրէա՝ մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէսէ
օլ տէրէճէ հիւրմէթ ու ըիաեէթ իպրազ իթտիքի, հազըր
պուլունան Մէօրիս օթէլի ատէմլէրի՝ տէլիգանլը էճնէպինին
Ֆէվգէլատէ եիւքսէք պիր վազիեէթ սահիպի օլտուղունա
իսքեաթ օլտուլար:

Պատէհու մարքի, վիգօնթ Անտրէա իլէ պիրլիքտէ Մ. տը
Գէրկազըն արապասընա ըաքիպ օլուպ, էսնաի ըահտէ, Վի-
լիամա՝ սախթէ Պրէզիլիանըն գուլաղընտան աշաղընա,

— Կէլ պագալըմ գուրտ եավրուսու, սէնի մանտրաեա
կիրտիրէեիմ, տէտի:

Սախթէ մարքի. - (պէեազ վէ սիվրի տիշլէրինի կէօսթէ-
րէրէք, վէ թէպէսսիւմ իտէրէք.) Համտ օլսուն, տիշլէրիմ
միւքէմմէլ տիր, օ իշի բէք ալէա կէօրէպիլիրիմ:

17

Պու հիքեանեցի եազան քիմսէ հադգընտա իքի իթիրազ վազը օլապիլիր : Էվվէլ էմիրտէ , իշպու քիթապըն իպթիտա-լարընտա պաշլըճա մէվզընի իշղալ իթմիշ օլան Մ . տը Գէրկազըն՝ օնտան սօնրա ուզուն միւտտէթ թէրք իտիլմէսինտէն տօլանը իզհարը թէաճճիւպ օլունտուղու կիպի , սանիէն , բէշիմանլըզ կէօսթէրմէքտէ պուլունան գարընտաշը Անտրէաեա տախի հուտուտսուզ էմնիյեթ կէօսթէրմէսի՝ ֆէվզէլատէ պիր հալ ատտ իտիլէճէկի շիւպհէսիզ տիր :

Եալընըզ պիր գաշ սէօզ՝ պիզի սալիհէ չըգարապիլիր :

Էվվէլա նազլ իթտիկիմիզ վազըլար օլ տէրէճէ սիւ-րաթլէ պիրիպիրինի թէագիպ իթտիլէր քի , Մ . տը Գէրկազ օլ պապտէ բէք ազ մալիւմաթ ալապիլտի : Քէնտիսի պիւթիւն պիւթիւն ֆամիլեաճա սաատէթէ տալմըշ օլուպ , վէ պունտան պէօյլէ տէ գարընտաշընը՝ քէնտինին սաղ գօլու ատտ իթտի-կինտէն , տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղու վէզաիֆի ինսանիեթթ-քեարանէնին հիւսնի իյֆասընտա մահզա գարընտաշընա կիւ-վէնմէքտէ իտի :

Արման կիպի ագիլ , ճիտտի վէ սապիթ օլան վէ սըր Վի-լիամնը , խաթըրլարտա օլտուղու վէճհլէ նէ՝ տէրէճէ սապր իլէ իքինճի տէֆա զալէպէ իտիպ մասքէսինի աշաղըեա ալմըշ պու-լունան պիր ատէմին՝ շիմտիքի հարէքէթ վէ մուամէլէսի էկէրչի բէք զիեատէ սաատէտիլանէ ատտ իտիլիրսէ , օ ճանվէրին տէ , ինթիգտմընը ալմագ իւզրէ բլանընը նէ՝ գատար մէհարէթլէ թէրթիպ իթմիշ օլաճաղը նազարը տիգգաթա ալընմալը տըր : Պիր սուրէթի ալիեետէ զուհուրա կէլէն նէտամէթի , վէ պու-նէտամէթինի ուսթաճա իճրա իյլէմէսի , վէ եալընըզ գալա-

րագ կիւնիւ կիւնիւնէ հիսսիեաթընը եազմասը, վէ պու տէֆ-
թէրին հէր սահիֆէսինին իզթիրապընը միւպէյեին օլմասը՝ պու
սէօյլէտիկիմիզէ տէլիւ տիրլէր։ Մէրգուսուն նէտամէթի սախ-
թէ օլտուղու պիր տագըգաճըգ չիւպհէ իտիլէպիլմէք իչին,
հէր հալտէ սըր Վիլիամս գատար ֆասիտ օլմագ, եախօտ միւ-
ճիզէ տէնիլմէեէ լաեըգ պիր հիսսէ մալիք պուլունմագ լազըմ
օլուպ, Պագգարանըն պու խուսուստա շիւպհէլէնմէսի տէ,
մահգա ֆէրնան հագգընտաքի կիզլի պիր աչգ ու մուհապպէթ
տույղուսընտան իլէրի կէլմիշ իտի։

Սըր Վիլիամս գըշըն օրթասընտա ատի պիր մէսքէնտէ
իգամէթ իտիպ, չայեանը թէէսսիւֆ օլան կէչմիշ էօմրիւ հագ-
գընտա տուա իթտիկի վէ կէօզ եաշլարը տէօքտիւկիւ կիպի,
քէնտիսինէ միւնհասըր օլարագ թութմուշ օլտուղու կիւն-
լիւք տէֆթէր տէ քէնտի նէտամէթինէ պիւեիւք պիր էմա-
րէ իտի։ Իմոի գօնթ, զաթէն հաիլի ասալէթ վէ նէճիպ
իւլախէլագ պիր քիմնէ օլտուգտան պաշգա, հիւքմու թէէս-
սիրի գապիլի ինքեար օլմաեան այնի գանտան օլմագլըգ
հիսսի վէ սէտասը տա պունա իլավէ օլունտուղու հալտէ,
սօնունա գատար էմնիյեթիզլիքտէ գալապիլի՞ր մի իտի։
Խայր։

Շու տա վար քի, Արման մէսուտ օլուպ, մէսուտիեթին
պաշլըճա խասսէլէրինտէն պերի իսէ, հէր շէյէ էօյլէ պիր
րէնկ վերմէք տիրքի, պու րէնկէ, հիսսի սըֆաթընտան զայ-
րի սըֆաթ վէրիլէմէզ։ Սիւքիւնէթ իչինտէ եաշաեան վէ հէր
կէօնա մէվանիտէն խալի պիր թարիգ իւզէրինտէ եիւրիւեէն
քիմնէ՝ ֆէլաքէթ ու իտպար իչինտէ պուլունմուշ օլան քիմնէ
գատար ուղաղը կէօրէմէզ։ Արման տախի մէսուտ օլմասըյլա,
պու գանունա թապի օլմագտան կէրի տուրամաղ իտի։

Հէր նէ իսէ, վուգուաթա նագլը քէլամ իտէլիմ։

Մարքի տօն Ինիկօ աը լօս Մօնթէն՝ Մէօրիս օթէլինէ է-
նիպ, գօնթ աը Գէրկազա մէքթուպ եազտըղը, վէ Մ. Իւրպէն
Մօրթօնէնին թափսիւնամէսինի մէրգուսուն կէօնտէրտիկի էս-
նատէ, Արման վէ զէվճէսի, էվլատլարը տա պիլլիքտէ օլտու-

դու հայտե, վասի պաղչէլէրինին աղաճլարը ալթընտա պու-
լունմագտա իտիլէր. 0 սապահ, հավա զանէթ կիւզէլ օլուպ,
իւք պահար ըիւզկեարը էսմէքտէ վէ կիւնէշին զիեասը հէր
թարաֆտա իճրաի թէէսսիր իյլէմէքտէ իտի. Զօճուգ, եէշիլիք
իւզէրինտէ օյնամագտա օլուպ, բէտէր վէ վալիտէսի տէ գօլ-
թուգ գօլթուղա կիրմիշ օլարագ կէզինմէքտէ վէ մուսահէ-
պէթ իթմէքտէ իտիլէր.

Գօնթ. - Ազիզէմ, պիր գաշ կիւնտէն պերի տիր Անտրէա-
եը էվվէլքի գատար մահզուն վէ միւքէտտէր պուլմանօրսու-
նուզ, տէյիլ մի.

Ժանն. - Էվվէթ, զահիրէն էօյլէ տիր.

Արման. - Զէվալլը գարընտաշըմ...

Ժանն. - (հէեհէճան իլէ.) 0 մուճիպի թէէսսիւֆ սըրըը
քէշֆ իթաիկիմ կիւնտէն պերի սայքի եաշամանօրում, ու-
եռմանօրում, վէ տաիմա միւզթարըպ պուլունուեօրում.

Արման. - (ա՛հ իտէրէք.) Նէ՛շարէ Հագգ Թէալանըն միւ-
րատը պու տուր.

Ժանն. - Բէք ալէա, ֆագաթ չէքտիկի մէշագգաթ ար-
թըք քեաֆի տիր զանն իտէրիմ.

Գօնթ ճէվապ վէրմէտի. Մատամ տը Բէրկազ իսէ չէօյլէ
տէվամ իթտի.

— Զանն իտէրիմքի էկէր քէնտիսինի պիգտէն, (պիր ա՛հ
իտէրէք) հիշ օլմագտա պէնտէն պիր ազ իրագլաթապիլիւսէք,
վագըթ վէ եալընըզըզ...

Գօնթ. - Փագաթ Անտրէա պիգտէն այրըմագ իսթէմէզ.
Սէվկիլիւ ժաննըմ, սիշ Անտրէաեը թանըմագսընըզ. Վագ-
թիյլէ էֆալը ճինաեէտէ իսթիմալ իտէկէլտիկի շիտտէթ ու
թէաննիւսիւ՝ չիմտի բէշմանըգտա իսթիմալ իթմէքտէ տիր.
Շէօյլէքի քէնտի միւրատընա գարշը օլարագ սիզին իշին գալ-
պինտէ հասըլ օլմուշ օլան մուհապպէթտէ ճէնապը Հագգըն
բարմաղը պուլունտուղունա պիզգաթ իսքեաթ օլմուշ օլտու-
ղու, վէ պու եիւզտէն հիսս իտէկէլտիկի ճէվր ու ճէֆալարը,
կիւնահլարընըն, գապահաթլարընըն աֆվընա մախուսս ատտ

իյլէտիկի ճիհէթլէ, պունլարտան քէնտիսինի խալի գըլմագ իսթէմէեհէկի տէրքեար տըր :

Ժանն, պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ հասըլ օլան պիր տույ- ղուեա թապիիյեթլէ :

— Ա'րման, մայիս այընտա պուլունուեօրուզ. հավալար կիւզէլ կիտիեօր. քիւչիւք Արմանըմըզն տա հավաեա զիեատէ իհթիեաճը վար տըր, պիր միւտտէթ իչին քէօյէ կիթսէք, օ'լմազ մը, տէյի պեեան իթտի :

Գօնթ. - (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Տիմէք իսթէեօրսունուզ քի, էկէր Սէն նէհրի սահիլինտէ քեային Շաթու նամ պէլ- տէտէքի քիւչիւք սէյֆիեհէմիզէ կիտիպ, օրատա իգամէթ ի- տէրսէք, պէլքի Անտրէա պիզիմիէ կէլմէզ :

— Էվվէթ, պունու տիմէք իսթէեօրում : Պուրատա գալ- մասը իչին, քէնտիսինէ պազը մէմուրիեթլէր իհալէ իտէր- սինիզ :

— Լաքին սիղտէն ուզագ գալտըղը հալտէ, պէտպախթ- լըղընըն աղալաճաղընը մէմուլ իտէրմիսինիզ :

— Ումարում :

— Բէք էյի, թէքլիֆինիզի գապուլ իտէրիմ :

Գօնթ, պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըքատա, ղէվճէսինէ տիգգաթլէ պագմագտա օլտուղու ճիհէթլէ, լէհճէսինին ֆէվգէլատէ սօլկունլուղունու, վէ թագաթսըղըղընը կէօր- մէքլէ միւթէսսիր օլտու :

Ֆիլվագը մատամ տը Քէրկազ, վիգօնթ Անտրէանըն քէնտի էլ եաղըսըյլա եաղտըղը տէֆթէրի պուլուպ, մէրգու- մուն քէնտիսինէ աչգ ու մուհապպէթի պուլունտուղունա իսքեաթ օլմասը իւզէրինէ, հէեհճան վէ թէէսսիւրի շէտիտ հիսս իթմէքտէ օլուպ, հէր հանկը տէֆա պու սախթէ թէօվ- պէքեար, եա սուֆրատա, եա սալօնտա, վէլհասըլ հէր թէ- սատիւֆ իթտիքլէրի մահէլլտէ, քէնտիսինէ պագսա, եախօտ պիր սէօզ սէօյլէսէ իտի, մէրգումուն քէնտի սէպէպիյլէ իգ- թիրապաթը միւտհիչէեհ տիւչար օլտուղունա գանմըջ օլտու- ղունտան, հէման պաեըլաճաղընը հիսս իթմէքտէ օլուպ, ղանն

խտերսին քի զէվճինին մուհապպէթի, չօճուղունուն խօշ մուամէլէլէրի, վէ ֆամիլեաճա մէսէրրէթլէր՝ մէզպուրէեի գատընլարըն է՛ն պախթիեարը գըլմահա քիֆահէթ իթմէմէքտէ իտիլէր, Խապիսին մէզքիւր սըրրընըն քէշֆի, օ գատընճըղաղըն հահաթընը սայքի զէհիրլէմիլ իտի:

Հէր նէ իսէ, Մ. տը Գէրկազ՝ զէվճէսինէ խիթապէն,

— Պու թէքլիֆինիզէ մուվաֆֆադաթ իթտիկիմ ճիհէթլէ, նէրէեէ կիթմէք իսթէեօր իսէնիզ, անը տա սէյլէեին, տէտի:

— Շաթուտաքի սէյֆիեէի ֆէվզէլատէ սէվէրիմ:

— Պէն տէ օրահա կիթմէք թարաֆընտահըմ:

— Նէ՞ վազըթ կիտէճէեիզ:

— Իսթէտիկինիզ վազըթ:

— Էյլէ իսէ, եարըն սապահ կիտէրիզ:

— Բէք էյի:

— Շիմտի սանտրդլարըմըզը, պօղչալարըմըզը հազըրլաթըրըմ: Եալընըզ պէսլէմէմի վէ պիր տէ էրքէք խըզմէթճիմի պիրլիքտէ կէօթիւրէճէեիմ, Ա՛հ, սուեուն քէնարընտա վէ աղաճլարըն ալթընտա ուզուն միւտտէթ տօլաշաճաղըմըզը, վէ տիկէր թարաֆտան Բարիսէ տէ բէք եազըն պուլունաճաղըմըզը տիւչիւնտիւքճէ, ֆէվզէլատէ մէսրուր օլուեօրում:

Պու արա պաղչէնին գումարը իւզէրինտէ աեազ սէսլէրի իշիտիլմէքլէ, գօնթ վէ գօնթէս սէօզլէրինի քէստիլէր, վէ էնսէլէրինէ տէօնտիւքլէրինտէ Անտրէաեը կէօրտիւլէր: Պու ազիզ ատէմ, միլթատը վէճհլէ կէօզլէրինի աշաղըեա էյմիշ օլարազ եիւրիւմէքտէ օլուպ, Ժաննը կէօրտիւկիւնտէ, սինիրլէրինտէ հուսուլէ կէլէն պիր տիթրէմէեի թէսկին իտիեօր կիպի զանն օլունտու: Լաքին մէրգումուն տիթրէմէսի՝ մաւտամ տը Գէրկազըն նազարը տիգգաթընա թէսատիւֆ իթմէքլէ, պիր ազ էվվէլքի մէսրուրիեէթի՝ իսթէմէեէրէք սէպէպի օլմուշ օլտուղու մէզքիւր հիւզն ու քէտէրտէն տօլաեը մահվ ու զաիլ օլտու:

Գօնթ, էլինի ուզաթարազ,

— Սապահար խայր օլտուն, պիրատէր, նա՞սըլսըն, տէտի :
Անտրէա . - (Թէպէսսիւմէ չալըշարագ , վէ քէմալը հիւր-
մէթլէ գօնթէսի սէլամաեարագ .) Բէք էյիեիմ :

Արման . - Պի՛րատէր , պիզէ պիր նասիհաթ վէր :

Անտրէա . - (Թէաճճիւպանէ Արմանա պագարագ .) Նէ
խուսուստա :

— Ժաննը, պիր ազ նամիզաճ պուլուեօրուճ , վէ քէնտի-
սինի քէօեէ կէօթիւրմէք իսթէեօրուճ :

Անտրէա . - (Լէհճէսինտէ սօլկունլուգ հուսուլէ կէթիրէ-
րէք , վէ տաիմա կէօզլէրինի աշաղըեա տօղրու էյմիշ օլա-
րագ .) Ա՛հ . . .

— Էվվէթ , մայիս իշինտէեիզ , իւք պահար ըիւզկեարը է-
սիեօր . իմտի եարըն կիթմէք իսթէեօրուզ :

— Պէնի տէ պիրլիքտէ կէօթիւրին :

Գօնթ . - (Դաշարը չաթըլարագ .) Սէնի Բարիստէ պրագ-
մաեա իհթիեաճըմ վար տրը :

— Բէք էյի պիրատէր , պէն պուրատա գալըրըմ :

— Անճագ էկէր զիեատէ սըգըլըրսան , պազը տէֆա պի-
զի կէօրմէեէ կէլիրսին . ուզաղա կիթմէեօրուզ , Շաթուեա կի-
տէճէեիզ :

Մ. վիգօնթ Անտրէանըն էֆքեարը էվվէյճէ իսթիհսալ
օլունմաեարագ իթթիխազ իտիւմիշ օլան իշպու թէտպիրլէր ,
չիւպհէսիզքէնտի բլան վէ թէրթիպաթընա բէք տէ մուվաֆըգ
կէլմէտիկինտէն նաշի իտիքի , մերգուճ տալըն պիր հալտէ
տուրուպ , Ժանն իսէ , զէվճինէ մանէատար պիր թարգտա
աթֆը նազար իյլէսի , վէ պու պագըշը՝ «պիզիմլէ կէլմէք իս-
թէեօր , շիմտի նէ՞ եարաճաղըզ» տիմէք օլուպ , չիւպհէսիզ
գօնթ մէսէլէեի շու եա պու սուրէթլէ հալլ իտէճէք իքէն ,
պիր թէքսի իւզէրինտէ իքի գըթա մէքթուպու համիլ օլա-
րագ իշէրիեէ պիր խըզմէթճի կիրմէսիյլէ , գօնթուն իֆատէ-
սի գաթթ օլունտու :

Կէթիրլինն մէքթուպար իքի գըթա օլուպ , պիրի՝ կէնճ
մարքի տօն ինիկօ տըլօս Մօնթէսին վէ տիկէրի , եինէ մեր-

գում թարափընտան կէօնտերիւմիչ օլարագ Մ. Իւրպէն Մօր-
թօնէնին իտի քի, Մէօրիս օթէլինին պիր խըզմէթճիսի վա-
սըթասըյա իրսալ գըլընմըչ օլուպ, Արման, իլք մէքթուպու
պիր տէրէճէ թէաճճիւպլէ օգուտու, վէ իքինճիսինի օգու-
տուղունտա, կէնճլէրէ մախսուս պիր էմնիյէթի մախսուսէ
իլէ, Բարիս ալէմինտէ քէնտիսինի պիր ըհպէր ատա իտէ-
կէլէն մէրգում էճնէպիտէն տօլաւը թապիի պիր խայրխահ-
լըգ հիսս իտէկէլտի: Մուախարէն մէգքիւր մէքթուպարը
էվլէլա զէվճէսինէ վէ սօնրա գարընտաշընա իթա իյլէտի:

Ժանն՝ մէքթուպլարըն միւնտէրիճաթընա վագըֆ օլտուգ-
տան սօնրա,

— Զանն իտէրիմքի, Բարիստէն սէյֆիէէէ կիթմէքլիք
թասսավուրուսմուղու պու խուսուս պիր տէրէճէ սէքթէտար
իտիեօր, տէտի:

— Նէտէն:

— Զիրա տօսթում, սիզ, օ կէնճէ ըհպէր օլմագտան
կէրի տուրամագսընըլ:

Գօնթ. - (կիւլիւմէեէրէք.) Աճաշիպ, Շաթուեա կիթմէք
Բարիսի թէրք իթմէք մի տիր: Մարքի տօն Ինիկօ՝ պիզի
կէօրմէք իւզրէ արա սըրա օրաեա կէլէճէք տիր: Պունտան
պաշգա պէն տէ հէման հէր կիւն պուրաեա կէլէճէք տէյիլ-
միեիմ:

— Հագգընըլ վար տըր:

Արման. - (գարընտաշընա խիթապէն.) Իմտի տօսթում,
արապամա օթուրուն, վէ Մէօրիս օթէլինէ կիտիպ, ագչամ
թաամըմըզա պուեուրմասընը մարքի տօն Ինիկօեա ըհա իտին:

Անտրէա, բլանընա, զանն իթտիլի գատար սէքթէ կէլ-
մէտիկինի կէօրէրէք:

— Բէք էյի, շիմտի կիտիեօրում, տէտի, վէ Արման իլէ
Ժաննը եալընըլ պրագարագ մուֆարագաթ իյլէտի:

Մալիւմ օլտուղու վէճհլէ, չէնտ տագըգա սօնրա Մ.
վիգօնթ Անտրէա Մէօրիս օթէլինէ կիտէլէք, գօնթ տը ֆէր-
կազ թարափընտան կէլտիկինի պիլտիրիպ, Մ. մարքի տօն

Ինիկօ տը լօս Մօնթէս հագգընտա ֆէվզէլատէ իհթիրամ-
քեարանէ տավրանտը, վէ գօնթ Արմանըն արապասընտա
եան պէ եան օթուրտուգլարը սըրատա, կէնճ մարքիեէ խի-
թապէն,

— Կէլ պագալըմ գուրտ եավրուսու, սէնի մանտրաեա
կիրտիրէեիմ, տէտի:

Արապա սիւրաթլէ եօլունա տէվամ իթտիկի էսնատէ,
մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէս իլէ վիգօնթ Անտրէա պի-
րիպիրինէ պագըշտըլար:

Վիգօնթ, կիւլիւմէեէրէք,

— Նամուսում հագգը իչին սէօլէրիմքի, օղլում, սէն
պիր քիպարգատէ օլմագ իչին եարատըմըշսըն: Մարքի, եա-
խօտ վիգօնթ օլմաեա, Շուէտլի եախօտ Պրագիլիալը օլմաեա,
աթվարը մախսուսէն բէք մուվաֆըգ տըր, տէտի:

Մարքի. — (Խաթիհգաքեարի պիր թարզ իլէ.) Մէքթէպի-
նիգտէն չըգմըշ օլմամա, պու շէրէֆ սիգէ աիտ տիր, ամճա:

Սըր Վիլիամս. — (Քէնտի քէնտիեէ.) Ջէվալը Արման, պու
տէֆա շաշգըն կիպի եագաեը էլէ վէրէճէք տիր:

Պատէհու սըր Վիլիամս՝ տիգգաթլէ շակիրտինէ պա-
գարագ,

— Տօղրուսու շիմտի սէն Ս, վիգօնթ Գամպօլհա ապա
պէնգէմէեօրսուն, նասըլքի պէն տէ սըր Արթիւր Գօլէնսէ պէն-
գէմէեօրում, տէտի:

Կէնճ մարքի տէտիկիմիգ, օգուեանլարըմըճա տախի
չիւպհէսիգ անլաշըլմըշ օլտուգու վէճհլէ Րօգամպօլ օլուպ,
մէրգում, հօճասընըն իֆատէսինէ ճէվապէն,

— Պագգարանըն պէնի թանըմաեաճաղընը քիմ պիրի,
տէտի:

— Ասլա թանըմաեաճագ տըր. պէն տէ շիմտի քէնտիսին-
տէն գօրգմամ:

— Նէտէն:

— Ջիւնքի անըն նէզտինտէ աղիգ պիր ատէմ օլմուշում
տուր:

— Էմի'նմիսին .

— Հայ հայ .

— Քէնտիսինէ աֆվ իթտինիզ մի .

Սըր Վիլիամսըն տօտադլարընտա պիր թէպէսսիւմի իպ-
լիսքեարանէ հուսուլէ կէլէրէք ,

— Աճապա մարքի տօն Ինիկօ՝ վիգօնթ տը Գամպօլհտան
զիեատէ ահմա՞գ մը օլտու , տէտի .

— Խայր .

— Օ հալտէ պիզէ, պիր թարաֆտան եէտի միլեօն վէ տի-
կէր թարաֆտան օն իքի միլեօն ֆրանգ մալի օլմուշ օլան
պիր դատընա աֆվ իթմիշ օլտուղումու գալգըպ նա՞սըլ սիւալ
իտէրսին .

— Հագգընըզ վար տըր . օ հալտէ քէնտիսինէ նէ՞ եա-
բաճագսընըզ .

— Նէ եաբաճաղըմը հէնուզ պէն տէ պիլմէմ, լաքին հէր
հալտէ միւքէմմէլ վէ միւնասիպ պիր շէյ եաբաճաղըմա թէէ-
մին օլապիլիւսին . Անճագ հէնուզ պունուն վագթը տէյիլ
տիր . չիմտիլիք եալընըզ Արմանը տիւշիւնիւեօրում .

— Օլ պապտէ սիզ էմին օլուն , պէն պին ֆրանգլըզ
տարպէեի բէք էյի պիլիլիմ , Լաքին ամճա , միւսաաաաւէնիզլէ
շունու սիզէ պէեան իտէրիմքի , ինսանլարը թէլէֆ իթմէք
իչին պիր թարզը մախսուսա սալիք օլմագտասընըզ .

— Էյլէ՞մի պիլիեօրսուն .

— Էվվէլ էմիրտէ , պիր քիմնէեէ իլէրուտէ խասիմ օլա-
ճագ ատէմի տօսթ մագամընտա թագտիմ իտիեօրսունուզ .

— Չիւնքի օ խուսուստա պազը դարըչըզ թասավվուրլա-
րըմ վար տլր .

— Օ թասավվուրլարընըզը անլաեապիլի՞րմիեիմ .

— Պիր ազընը անլաեապիլիւսին .

Սըր Վիլիամս շէրիքինէ , պիր աթը թէտգիգ իտիպ , անէ
ֆիեաթ թագտիր իյլէեէն աթ ճանպազը կիպի պագարագ ,

— Մա՛րքի , սէն օլտուգճա կիւզէլ պիր չօճուգսուն ,
տամարլարընտա իսբանեօլ գանը վար տըր , սըճագ իգլիմ

ալթընտա տողմուչտուն տուր . պինապէրին գալպինտէ հիսսի-
եաթը շէտիտէ մէվճուտ օլմասը թապի տիր , տէտի :

Բօգամպօլ . - (անասըլ Բարիս հայաղլարընտան օլմասըյ-
լա , արա սըրա պու հալինի հիսս իթտիկինտէն , պու տէֆա-
տա քէնտի քէնտիեէ .) Իշթէ պունա տէրլէր Ամպիկիւ-Գօմիք
թէաթրօսունուն պիր ճիւմէսի , տէյի պէեան իյլէտի :

Սըր Վիլիամս տախի շէօյլէ տէվամ իթտի . - Գօնթէս տը
Քէրկաղ պաշադ կիպի սաւըր , լէյադ կիպի պէեաղ , վէ ըէս-
սամը շէհիր Բաֆաէլին թասվիրլէրի կիպի կիւղէլ օլմասըյլա ,
մարքի տօն Խնիկօ աըլօս Մօնթէս՝ իւք կէօրիւշտէ քէնտիսինի
սէվէճէք տիր :

Բօգամպօլ . - (հայրէթլէ .) Հէ՛ . . .

Սըր Վիլիամս . - (տէվամէն .) Պու մարքի տօն Խնիկօ հայ-
լաղըն պիրի օլմասըյլա , գաաընլարըն ֆաղիլէթինէ վէ զէվճ-
լէրին նամուսունա էհէմիեէթ վէրմէեիւյ , հէր շէյի իճրաեէ
միւգթէտիր օլմասըյլա , մատամ տը Քէրկաղ իլէ ալէադաեա
պաշլաեաճաղընա շիւպհէ Խօգ տուր :

— Ամճա , սիզ պու խուսուստա եանըլլեօրսունուղ ,

— Ասլա :

— Սիզին ագլընըղա խալէլ կէլմիշ :

— Նէ՞ ճիհէթլէ :

— Սիզ գօնթէսի սէվիեօրսունուղ , տէյիլ մի :

— Ե՛յ . . .

— Սիզին տիքմիշ օլտուղունուղ ֆիտանը՝ պէնիմ մահվ
իթմէքլիկիմի մի իսթէեօրսունուղ :

— Հալէա ահմագ օլտուղունու իսպաթ իտիեօրսուն :

— Ամճա , էֆքեարընըղ նէ՞ իսէ , անը սէօյլէեին :

— Պո՛ւտալա , անլա՞մաեօրմուսուն քի , սէն գօնթէս իլէ
ալէադա իթտիկին էսնատէ , պէն միւտախէլէ իտիպ , սէնինլէ
միւնաղաաեա չալըշաճաղըմ :

— Սահի՞հ մի :

— Վէ սէն տէ պէնիմլէ տուէլլօ իտէճէքսին :

— Փագաթ ամճա . . .

— Վէ ժաննն նազարնտա քէնտի գուրթարըճըսը, քէն-
տինին հուզուր ու իսթիրահաթընա նէզարէթ իտէն պիր քիմ-
սէ վէ գարընտաշըննն նամուսունու մուհաֆազա իյլէեէն սա-
տըգ պիր պիրատէր օլաճաղըմ :

— Լաքին օ°...

— Օ քիմտիր :

— Արման...

— Արման՝ սիւհապէտէսթ օլարադ գարշընտա պուլուն-
տուղու նըրատա, ժաննն սէպէպիյլէ սէնինլէ տուէլլօ իթմիշ
օլտուղումու անլաեաճադ տըր :

— Սահիհէն ամճա, իգըար իտէրիմքի, պէն պու գատար
ուզաղը կէօրմէեօրտում : Հագըգէթէն սիզ ֆէվգէլատէ իգ-
թիտար սահիպի օլտուղունուզտան, գարշընըզտա թէվազու
իտէրիմ :

— Արթըգ սուս, Գէրկազ օթէլինէ կիրիեօրուզ . քէնտիմէ
չէքի տիւզէն վէրմէլիեիմ :

— Բէք էյի, պէն տէ մարքի օլմալըեըմ :

Պէօյլէճէ իքի հայտուտար, տէրիւհտէ իթմիշ օլտուգլա-
րը րօլլարընա մուվաֆըգ թալըը մախսուս քէսպ իյլէտիւէր :

Պագգարա իլէ կէնճ տօսթու գօնթ Արթօֆու նազարը-
մըզտան տուր իթմէք միւմքին տէյիլ տիր :

Հիքեաեէմիզ սըրասընտա պիր ազ կէրի տէօնմէք լաղըմ
տըր : Սըր Վիլիամսըն՝ մէհարէթի մախսուսէսիյլէ թէրթիպ

Իտէկէլմէքտէ վէ վան-Հօբ իշի Թէսմիեէ իյլէմէքտէ պուլուն-տուղու վագըրաի միւտհիշէնին զուհուրինտէն իքի կիւն սօն-րա, Մօնսէյ սօգաղընտաքի օթէլ պիրտէն պիրէ պօշալտը : Պիր կիւն էվվէլ, խանէլէրինէ կէճ գալան պազը եօլճուլար՝ պու օթէլին բէնչիրէ բէրտէլէրի արգասընտան պազը մումա-րըն զիեալարընը, կէնճ գատընըն՝ գաբունուն էօնիւնտէ տու-րան արապասընը, վէ կիրտիպ կէլէն խըզմէթբեարլարը, վէ գա-բունուն ալըլըպ գաբանտըղընը կէօրմիւշ օլտուգլարը հալտէ, իրթէսի կիւն պաղչէ իլէ օթէլ տէրունինտէ սուսուգ հիւքմ իթմէկէ պաշալտը, բէնչիրէլէրին գանալարը գաբանտը, վէ խըզմէթբեարլար տախի եօլա գօնտու :

Վուգուի հալ իսէ շունտան իպարէթ իտի :

Պագգարա, խանէի մէզքիւրու պիրտէն պիրէ վէ մէմու-լին զայրի պիր սուրէթտէ Թէրք իթմէսինտէն պիր կիւն էվ-վէլ, գօնթ Արթօֆ իլէ եալընըզ պուլունտուղու սըրատա, մէրգումա խիթապէն,

— Տօ՛սթում, մագսէտիմին նէ օլտուղունու շիմտի պէն-տէն տահա էյի պիլիրսինիզ. սիզէ հէր շէյի սէօլլէմիշ օլտու-ղումտան, եալընըզ սիզ սատէտիլ պուլունմաեօրսունուզ. հալ պու քի տիկէրլէրի նէզտինտէ վիգօնթ Անտրէա՝ ազիզ սաեըլ-մագտա տըր, տէտի :

Գօնթ Արթօֆ. — Հալպու քի տիկէրլէրի, պէնիմ կիպի-անըն մուգիրը պագըշընա Թէսատիւֆ իթմէտիլէրի իմտի պէն՝ անըն պիր ալչագ վէ խապիս օլտուղունու Թէմամիլլէ անլա-մըշըմ տըր :

— Պու ատէմին քիւսթախլըղընա վէ ճէսարէթինէ էմաալ եօգ տուր : Քէնտիսինի էլտէ իթմիշ օլտուղումու զանն իթ-տիկիմ, վէ իսմինի՝ շէրիքինին աղզընտան ալաճաղըմը մէմուլ իյլէտիկիմ պիր սըրատա, պիրտէն պիրէ հէր շէյի Թէպտիլ իթտի, պէնիմ հազըրլամըշ օլտուղում մուամէլէեի քէնտիսի իյֆա իյլէտի : միւթթէհիմ իքէն տավաճը, վէ իտամէ մահ-քիւմիքէն, ճէլլատ օլտու : Նէ՞ Խաբապիլիր, նէ՞ սէօլլէեէպիլիր իտիմ : պու ատէմին հարէքէթի աղզըմը գաբաթտը : Քէնտի-

սինի իթհամ իտէպիլի՞րմի իտիմ. իթհամ իթսէմ, քիմնէ պանա ինանմաեաճադ իտի. Հաթթա քիւթաթախըղընը օլ տէ-
րէճէ իլէրի կէօթիւրտիւլ քի, էլինի պանա ուղաթարադ, «Իշ-
թէ գատընլա՛ր, քէնտիլէրի եալընըզճա քէսպի ֆիթուհաթ
իթմէք իսթէրլէր... Պանա իսթինատ իտէճէք եէրտէ, Վալէ-
տը-Քէօրլէրի եալընըզճա թաադիպ իթմէք իսթէտինիզ» տէ-
տի. Իշթէ պուլնտան տօսթուլմ, կէչմիշ գէմանտա իշլէմիշ
օլտուղու խէթալարը, - քէնտիսինի ֆաղիլէթին մուղաֆֆէ-
րիեթինէ ֆէտա իթմէքլէ, - աֆվ իթտիրմէկէ չալըչան սա-
հիպի քէմալէթ Մ. վիգօնթ Անտրէանըն սայ ու զայրէթի
սաեէսինտէ, Վալէ-տը-Քէօրլէր գլիւպիւլ րէիսինին զայպ վէ
մահվ օլտուղու՝ ինքեար օլուլնմազ սուրէթտէ անլաշըլմըշ
օլտուլ :

— Ա՛հ, թապանճամըն գարչըսընտա պուլուլնտուղու կիւն,
աճապա նիշին քէնտիսինի վուրուպ թէլէֆ իթմէտիմ :

— Սահիհ տիր քի, էկէր օ կիւնիւ խապիսի թէլէֆ իթ-
միշ օլսա իտինիզ, միւթադպէլէն պէլքի պիր թադըմ պիւ-
եիւք ֆէնալըգլարտան խալի օլուրիտիք :

— Պիտտէֆաթ մաղլուպ օլան պուլ ատէմին, նիհաեթթ
գաթը իւմիտ իթմէեէճէկինի մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

— Էվվէթ, ասլա գաթը իւմիտ իթմէեէճէկինէ գաթիէն
էմինիմ :

— Ֆադաթ հարէքէթի քի՞մէ գարչը օլապիլիր. նէ՞ մադ-
սէտի պուլուլնապիլիր :

— Տի՛նլէեին. սըր Վիլիամս՝ էօյլէ պիր ատէմ տիր քի,
ինթիգամ թասապվուրընտան սարֆը նազար իտէպիլիր, վէ
ադչէճէ պիր զարարա տիւշար օլմասընտան տօլաեը քէնտի
քէնտիսինի թէսէլլի գըլապիլիր. Անճադ եիւրէկինտէ գա-
րընտաշընա գարչը սէօնմէզ վէ թէսկին օլուլնմազ էօյլէ պիր
ղարազ ու ատապէթի վար տըր բի, էկէր օ ատապէթ ու ղա-
րազընտա մադսէտինէ էրէպիլսէ, տիկէր հէր քէսէ աֆվ իթ-
մէկէ հազըր տըր :

— Պէլքի տէ գարընտաշընը գաթլ իտէճէք տիր :

Պագագարա . - (աճը աճը պիր կիւիւմնէմէ իլէ .) Ա՛հ, անըն իսթէտիկի՝ եալընըզ Արմանըն ինթիգամը տէյիլ տիր :

— Պաշգա նէ՞ իսթէեօր :

— Անըն սէրվէթինէ, գարըսընա վէ չօճուղունա կէօզ տիքմիշ տիր : Տօ՛սթուժ, Մ . տը Գէրկազ կիպի ագիլ պիր ատէմի հէր ան ու տագըգա ալտաթմազ տէրէճէսինտէ մէ . հարէթլէ իճրա իտիլէն միւրայիլիք վէ թէօվպէքեարըրդ րօլունուն՝ թէխայեիլլ օլունամաեան ինթիգամլարտան պիւրինի մէվզըի իճրաեէ կէթիրմէք իչին օլտուղունու տէրք իտէ՞մէեօրմուսունուզ : Օ ալչագ Անտրէանըն իսթէտիկի չէյ՝ Արմանըն եէրինէ կէչմէք, անըն տուլ գալաճագ զէվճէսինէ համի, վէ պէլքի տէ իլէրուտէ զէվճ օլմագտան իպարէթ տիր, վէ բէտէրի՝ Արմանը տէնիղէ աթարագ, տալղալար իչինտէ անըն միւէպպէտէն զայպ օլմուշ օլտուղունու զանն իթտիկի միսիլլու, քէնտիսի տէ պիչարէ գատընճըղաւ զըն չօճուղունու պօղմագ եախօտ մահվ իլլէմէք իսթէմէքտէ տիր :

Գօնթ . - (ահէսթէ պիր սէօլլէեիլլէ .) Օ ատէմին պիպէ հաեաթը լաղըմ տըր :

— Արմանտան սօնրա, տօ՛սթուժ, պու ալէմտէ տիկէր պիր քիմնէ վար տըրքի, վիգօնթ Անտրէա անը տախի մահվ իթմէկէ եէմին իթմիշ տիր :

— Օ քի՞մ տիր :

— Պէն իմ, զիրա պէն՝ հէր շէյի աեադլարընըն ալթընտա երգտըմ, վէ հիչ պիր շէյտէն խապէրտար տէյիլիմ կիպի կէօրիւնտիւկիւմհալտէ, քէնտիսինի թաագիպ իթմէքտէիմ, վէ մէճհուլ պիր տիւշմէնէ գարչը ուղըաչըեօրում կիպի պիր թավըտա պուլունտուղում հալտէ, օ տիւշմէն քէնտիսի օլտուղունու պիլիեօրում :

Գօնթ . - (հիտտէթ վէ զազապլա տիթրէմէքլէ, կէօզլէրինտէ տէհչէթլի պիր բարլագլըգ հասըլ օլարագ .) Ա՛հ, էկէր պաշընըզըն եալընըզ պիր սաչընա էլ տօգունտուրուրսա, պրչագլա քէնտիսինի բարա բարչա իտէրիմ :

Պազգարա . - (էլինի կէնճ գօնթա ուղաթարագ .) Սիգ ալիճէնապ պիր քիմնէսինիզ .

— Ալիճէնապլըղըմ՝ սիգի սէվմէքլիկիմին նէթիճէսի տիր .

— Սուս օլուն, սիգի թէքտիրէ մէճպուր օլմանըմ .

Պազգարա պու սէօղլէրի սէօյլէրքէն կիւլիւմնէմէքտէ իտի . Գօնթ, իթաաթլա իֆատէսինի քէստի, լաքին պազը- շընտա էօյլէ պիր հայրէթ վէ աշգ մէվճուտ իտիքի, Պազ- գարանըն սիւքիւթինէ վէ էմրինէ գարշը, զանն իտէրսին քի թէչէքքի իթմէքտէ իտի : Պատէհու մէրգում,

— Լաքին սըր վիլիաման, քէնտի մահիյեթինի անլա՛մըշ օլտուղունուղու պիլմէտիկինէ էմի՞նմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի .

— Պու խուսուսու շիմտիլիք սիգէ թէէմին իտէմէմ, լա- քին հէր հալտէ պիր սաաթա գատար պունա իսքեաթ օլա- ճագ տըր .

— Նա՞սըլ

— Պէնի տինլէերին . գատըն սընըֆընտան օլմագլըղըմա րաղմէն, միւքէմմէլ պիր տիբլօմաթ օլտուղումու պիր ազտան կէօրէճէքսինիզ . Սըր վիլիաման եագընտա պուրանա կէլէճէք տիր .

— Պուրաեա՞մը .

— Էվվէթ, պիր սաաթտան .

— Պուրաեա կէլմէսի միւմքի՞ն մի տիր, վէ սէպէպի նէ տիր .

Պազգարա պիր չէքմէճէ աշըպ, պունուն տէրունինտէն չըգարտըղը պիր մէքթուպու գօնթա վէրէրէք .

— Օգուեուն, տէտի .

Մէքթուպը մէզքիւր սըր վիլիաման թարաֆընտան կէօն- տէրիմիշ օլուպ, շու իքի սաթըրտան իպարէթ իտի .

«Մատամ,

«Պու կիւն սաաթ իքիտէ խանէնիզտէ պէնտինիզի գա- գապուլ իթմէք ի՞սթէրմիսինիզ .

«ՍԸՐ ՎԻԼԻԱՄՍ ՕԼԱՆ ՔԻՄՍԷ»

Գօնթ . - Իշթէ պու տա զարիպ պիր քիւսթախլըդ տըր , տէտի :

Պադգարա . - Եանըլըեօրսունուզ , տօ'սթում : Սըր Վիլիամս պէնիմէ կէօրիւշմէք թալէպինտէ պուլունմահա ճէսարէթ իթմէսիյլէ , պէղանէթ էմրի պասիրէթէ մուվաֆըդ հարէքէթ իթմիշ տիր : Կէօեա պանա պիր շէյ սէօյլէմէք իշին կէլիեօր իսէ տէ , ասըլ մագսէտի պէնի սօն տէֆա պիր տահա թէտա դիդ իթմէք տիր , վէ պու թէտգիդինտէն սօնրա , քէնաինճէ պիր հիւքմ ու գարար վէրէճէք տիր :

— Սահի՞հ մի :

— Տուրուն , շիմտի սիզի պուրատա կիզլէրիմ : օ սանէտէ հէր շէյի իշիտիրսինիլ : Էկէր սըր Վիլիամս պուրատան տիշարը չըգտըղընտա , քէնտի հագգընտա ասլա շիւպհէմ' օլմատըղընա իսքեաթ օլմագսա , վագթիյլէ պուլունտուղում նամուսսուզլուդ ալէմինէ թէքըար տախիլ օլուրում :

Գօնթ . - (սաաթընա պադարադ .) Փագաթ սաաթ իքի տիր :

Պադգարա . - Շիմտի սիզի կիզլէրիմ :

Գօնթ . - (էթրաֆընա պադարադ .) Նէ'ըէտէ , զիրա պէն պուրատա նէ' գարու , նէ' գարու բէրտէսի վէ նէ' տախի բէնշիրէ արալըղը կէօրմէեօրում :

Պադգարա . - (կիւլէրէք .) Յիլվագը պու տաիրէ' եէրտէն թավանա գատար քիւթիւպիանէ հիւճրէլէրիյլէ գարլանմըշ տըր , վէ պու հիւճրէլէր տէ քիթապլար իլէ տօլու տուր , լաքին տուրատուղումուզ մահէլլտէն պիր գաչատըմ' ուզագտա կիզլէնէճէք պիր եէր վար տըր քի , օրասընը եալընըզ իւշ քիշի պիլիր : Պիլէնլէրտէն պիրի' պու օթէլին գալֆասը իտի , տիկէրի' կիճէ վագթը պէնիմ' եարալմըմլա օ տէլիկի աչան ամէլէ տիր , վէ իւշիւնճիւսիւ տէ պէն իմ : Պիշարէ գալֆամ վէֆաթ իթտի . ամէլէ մէմէքէթինէ չէքիտի , վէ պէն տէ պու սըրըը շիմտիեէ գատար քիմէեէ ֆաչ իթմէտիմ : Եալընըզ սիզին պու պապտէ մալիւմաթընըզ օլաճագ տըր :

— Աճա'յիպ , պու օթէլի սաթալընըզ զէման . . .

— Պու կիզկենեճէր եէր՝ պէնտէն մաատա քիմսէեէ ֆայ-տէլի օլամագար, չիւնքի օ թարիխտէ տէրունը խանէմտէ իքի նէֆէր աշըգըն պիրիպիրինի թէլէֆ իթտիքլէրինի կէօրէ-ճէեիմ տէյի գօրգար իտիմ . լաքին համտ օյսուհ, պու մագ-սէտլէ տէ օ կիզլի մահէլին պէնճէ լիւզումի հասըլ օլմատը .

Հէր նէ իսէ, գօնթ հէնուզ կիզկենմիշ իքէն, պիր չան չա-լընմաղա, սըր Վիլիամսըն վիրուտի անլաշրտը, վէ իքի տա-գըգա սօնրա մէրգումուն կէլիշի՝ Պագգարաեա խապէր վէ-րիտիկինտէ, մէզպուրէ,

— Իշէրի կիրտիրին, տէյի էմր իյլէտի :

Պագգարա օլ էսնատէ օ տէրէճէ թապիի վէ սաքին պիր վազիկէթտէ պուլունուեօրտու քի, սըր Վիլիամս էթրաֆընա խէֆիէն պիր աթֆը նազար իթմէքլէ, քէնտիլէրինտէն մա-տա օրատա քիմսէ պուլունմատըղընա իսքեաթ օյսու :

Վիգօնթ Անտրէա, օլ տէրէճէ թապիի պիր հալտէ էսէ-րը հիւզն ու մաթէմ կէօսթէրիեօրտու քի, Պագգարանըն էօյլէ աղիզ պիր ատամը իթհամ իթտիկինտէն տօլաեը գալ-պէն տիւշարը իզթիրապ օլմամասը իշին, հէր հալտէ էֆքեա-րընտա գանմիշ օլմասը լազըմ կէլմէքտէ իտի :

Մէրգում, Պագգարաեը սէլամլաեարադ, վէ քէմալը հիւրմէթլէ եանընտա օթուրարադ,

— Ազիզէմ, սիզին իլէ ճիտտէն կէօրիւշմէեէ կէլտիմ, տէտի :

Պագգարա . - Պէն տէ սիզի տինլէմէեէ հազըրըմ, մօնսիէօ վիգօնթ :

Կէնճ գատըն պիր տէրէճէ հէմ հիւրմէթլէ, հէմ ֆի-թուրսուզլուգլա սըր Վիլիամսա պագտըղընտան, մէրգում, մէզպուրէնին կէօզլէրինտէ նէվիմա իզթիրապ կիպի պիր հալ միւշահէտէ իյլէտի :

Անտրէա . - (չու եօլտա քէլամա աղազ իթտի .) Ազիզէմ մատամ Շարմէ, պէնի պուրաեա կէթիրէն սէպէպտէն պահս իթմէգտէն էվվէլ, կէչմիշ ահվալիմիզ հագգընտա պիր գաշ սէօզ սէօյլէմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին :

— Սէօյլէեին մօնսիէօ :

— Սիզ վագթիյլէ ախլէագը պօզուգ պիր գատըն իտինիզ . նասըլսա կիւնիւն պիրինտէ եիւքսէք պիր հիսս սիզի թարիգի իսթիգամէթէ կէթիրտի : Պէն տէ (պաշընը էեէրէք) պիր ալշագ , պիր խըրսըզ , պիր գաթիլ իտիմ , պինապէրին հագգըմտա զուհուրա կէլէն պիր թագըմ հագարէթլէրտէն տահա զիւատէ աղըր պիր միւհագաթա միւսթահագգ օլտուղումու ինքեար կէլէմէմ : Պէն , թա' չօճուգլուղումտան պէլու լանէթ օգուեարագ , քիւֆիւրլէր իտէրէք եաշատըղըմ հալտէ , բէլիմանըղըմ օլ տէրէճէ մէմուլին զայրի իտի քի , մահգա ճէնապը Հագգըն լուծֆ ու ինաեէթի եէթիչէրէք , պէնի թարիգի սէլամէթէ սէվգ իյլէտի : Իմտի պէնիմ թէօվպէքեարըղըմա ինանմաեանլար պուլունմասը թապլի իտի պունլարտան պիրի տէ սիզսինիզ :

Պագգարա ճէվապ վէրմէտի , վէ սըր Վիլիամա քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտի :

— Արմանըն՝ Վալէտը-Քէօրլէրին ալշագ չիրքէթինի մէյտանա չըգարմագ վաղիֆէսինի իքիմիզէ իհալէ իթտիկի կիւն , եիւզիւնիւզտէ էօյլէ պիր տիթրէմէ կէօրտիւմքի , պունտան , պէնի պիր խային վէ զատտար զանն իթմէքտէ օլտուղունուղու անլատըմ :

Պագգարա : - (կէօղլէրինի աշաղըեա էեէրէք .) էօյլէ օլտուղունու իգըար իտէրիմ :

— Կէրչի չիւպհէլէրինիզ պանա թէէսսիր իթտիլէր , լաքին ճէնապը Ալլահըն հէնուզ պանա աֆվ իթմէմիշ օլտուղունու իսպաթ իթմէքլէ , օ չիւպհէլէրի հագգըլ պիր միւհագաթ մագամընտա գապուլ իյլէտիմ : Եվվէթ , սիզ հագգըմտա էմնիյեէթ իթմէտինիզ , վէ թաագիպ իտիլմէլէրի լաղըմ կէլէն ատէմլէրտէն պիրի տէ պէն օլտուղումա իսքեաթ օլմատըղընըզ քիմ պիլիր :

— Եվվէթ , էօյլէ զանն իթտիմ :

— Իմտի սիզ եալընըզճա հարէքէթ իթտինիզ . նէ՛ վասըթա իլէ , պիլմէմ , ֆագաթ այնի նէթիճէեէ վասըլ օլտունուզ :

— Մօնսիէօ վիգօնթ, սիզէ թէմամիյլէ պիր իգրար իթմէքլէկիմի իսթէրմիսինիզ:

— Հէր նէ իսէ սէօյլէեինիզ:

— Տիւն պիր պըչազ տարպէսիյլէ օ ատէմի վուրուպ եէրէ սէրմէնիզտէն սօնրա պիլէ...

Սըր Վիլիամս՝ կէօզէ կէօրիւնմէեէճէք սուրէթտէ սարսըլտը, վէ Պազգարա իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Հէնուզ հազգընըղտա էֆքեարըմպօզուգ իտի, տէտի:

Մէզպուրէ պու արա սըր Վիլիամսըն եիւզիւնէ տիգգաթլէ պադաը, ֆազաթ մէրգում սօղուգ դան իլէ մուգապէլէ իթտիկինտէն, Պազգարա,

— Շիմտի, գալպիմտէ հէնուզ մէվճուտ օլան սօն շիւպհէլէրի իզալէ իթտիրմէնիզ էչին, պանա պիր իսպաթ կէօսթէրմէնիզի, պիր քէլիմէ իրատ իթմէնիզի տիզ իւզէրինէ կէլէրէք ըէճա իյլէրիմ, տէյի պէեան իթտի:

Սըր Վիլիամս՝ կէօզլէրինի էյտի, վէ սէօզիւնիւ շէօյլէ իլէրի կէօթիւրաիւ:

— Տի'նլէյինիզ, հազգըմտաքի շիւպհէլէրինիզ, էմնիեթսիզլիկինիզ, ճէնապը Ալլահըն էլան պանա վուրմագտա պուլունան էլի օլուպ, պէնի ճէզալանտըրմագտա օլան գաւլընըն ալթընտա պաշըմը էյմէքլիկիմ լազըմէտէն իսէ տէ, նիհանէթ պէն տէ պիր առէմիմ, գալպիմ զաիֆ տիր, վէ հազգըմտա կէօսթէրտիկինիզ մուամէլէ տէ, պանա աղըր կէլմէքտէ տիր:

Պազգարա... (պիրտէն պիրէ միւթէէսսիր օլուեօր կիպի կէօրիւնէրէք...) Սիւպհան Ալլահ, էկէր սիզ սաֆ վէ իսալիս պիր քիմէ իտինիզ, էկէր զատտար վէ միւրայի օլաճագ եէրտէ, հազըգէթէն նէտամէթ իթմիշ իտինիզ իսէ... եա՛ րապպի, պունտան պէօյլէ նէ՛ կիպի իզթիւրապը գալպ պէնի թաագիպ իտէճէք տիր:

Պարօնէ պու սէօզլէր էսնասընտա ֆէվգէլատէ տիւչարը թէէսսիւր օլտու իսէ տէ, եիւզիւնտէ հիշ պիր հալկէօսթէրմէտի:

Սըր Վիլիամս. - (սէօզէ տէվամ իտէրէք.) Իտէճէկինիզ եէմին՝ միւթթէհիմ օլտուղունու, հաթթա քեաֆֆէյի եէմինլէրի աեադ ալթընա ալըր իտուկինի զանն իյլէտիկինիզ պիր ատէմէ խիթապ պիլէ օլսա, սիզտէն թալէպ իտէճէկիմ րէսմի պիր եէմինի իտէ՞րմիսինիզ :

— Էկէր պիր բրանկալըեա խիթապ տախի եէմին իթսէմ, եինէ օ եէմինի թուլթարլմ :

— Իմտի սիզէ սէօյլէեէճէկիմ սըրըր միւլէպպէտէն սիզտէ սագլամանըզ թալէպ իտէրիմ :

— Պէն տէ պանա սէօյլէեէճէկինիզ սէօզլէրտէն հիչ պիրինի քիմնէեէ ֆաշ իթմէեէճէկիմէ եէմին իտէրիմ :

— Կիւնիւն պիրինտէ գալպինիզտէ էսէրը աշգ ու մուհապպէթ հասըլ օլտուղու ճիհէթլէ, պէլքի նէտամէթիմին իյզահաթընը գալպինիզ քիւհնիւնտէ պուլաճագսընըզ :

Պագգարա աշիքեար սուրէթտէ սարսըլտը, վէ սըր Վիլիամս իֆատէսինի շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Պիր կիւն, մէքրուհ վէ մէնֆուր իւմիտլէրիմին մահվ օլմասընտան սօնրա, գալպի օլմանան պիր քիմնէ պուլունտուղում հալտէ, էն զիեատէ թահգիր իթմիչ օլտուղումպիր գատընը ֆէվգէլատէ շիտտէթլէ սէվմէքտէ օլտուղումու կէօրտիւմ : Էվվէթ, գարընտաշըմըն զէվճէսի ժաննը սէվիեօրտում :

Պագգարա. - (ըէֆը սէտա իլէ.) Ահ, շիմտի անլաեօրում... աֆվ իտին պանա, աֆվ իտին :

Պէօյլէ տիեէրէք մէրգումէ, սըր Վիլիամսըն գարշըսընտա տիզ չէօքէրէք, էլինի թուլթաու, վէ մէրգում իսէ, մէսէրէթինտէն նաշի տիթրէեէրէք, կէօզլէրինին եաշարտըզընը կէօրտիւ : Մէրգումէեէ զալէպէ չալմըչ օլտուղունու զանն իտիեօրտու :

Սըր Վիլիամս. - (սէօզէ տէվամ իտէրէք.) Ահ, նիհաեէթ անլաեօրտունուզ, տէյիլ մի : Պիլտիկինիզ ճանվէրին կիւնիւն պիրինտէ նատիմ օլապիլտիկինի, վէ տիւնեատա եալընըզ պիր գատընը սէվէճէք իքէն, անը տախի թահգիր իթմիչ, վէ աեագլարը ալթընտա չիյնէմիչ օլտուղունու տիւշիւնտիւք :

ճէ, քէնտի քէնտիսինտէն տէհչէթ հիսս իյլէտիկինի էլպէթ-
թէ անլաեօրսունուզ :

Պագգարա անաղա գալգըպ, էլինի սըր Վիլիամսա ուզա-
թարագ ,

— Մօնսիէօ վիգօնթ , սիզին նէտամէթինիզէ գանմըջ օլ-
տուղումուն , վէ հագգսըզ շիւպհչէրիմլէ սիզէ պին տիւրլիւ
ճէվը ու ճէֆա չէքտիրմիշ պուլունտուղումուն իսպաթընը իս-
թէրմիսինիզ, տէյի պէհան իյլէտի :

Սըր Վիլիամս պաշընը սալլատը , վէ իթաաթսըզ օղումնա
աֆվ իտէն պիր բէտէրին կիւլիւմնէմէսիյլէ ,

— Իսպաթա նէ՞ լիւզում վար տըր . կէօղլէրինիզտէ միււ
չահէտէ իյլէտիկիմեաշլար զաթէն իսպաթ տէյիլ մի տիրլէր ,
տէտի :

— Տահա պու պիր շէյ տէյիլ տիր . տո՛ւրունուզ, տո՛ււ-
րունուզ :

Մէրգումէ պու սէօղլէրի սէօյլէեհէրէք, հէնուզ Ամէրի-
գատան կէթիրիլմիշ օլան վէ ըէվօլվէր թէսմիեէ գըլընան
սիւահլարտան պիրինի եէտինտէն չըգարըպ, մէրգումա վէրէ-
րէք, կէօզ եաշլարը արասընտա պիր սուրէթի մախսուսէտէ
կիւլիւմնէտիկի հալտէ ,

— Իւզէրինիզտէ պիր գամա օլուպ, պուրաեա կէլիշինիզ՝
պէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իչին օլտուղումտան տօլայը
գօրգտուղումու մէմուլ իտէրմիսինիզ : Իմտի, քէնտիմի՝ միււ-
տաֆաա իթմէք իւզրէ հըֆզ իթմիշ օլտուղում իչպու սիւահը
ալըն : Իշթէ քէնտիմի սիզին թահթը էմրինիզէ իհալէ իտի-
եօրում : Եկէր էլան պիտիկիմ սըր Վիլիամս, եանի խըրսըզ
վէ գաթիլ իսէնիզ, պէնի թէլէֆ իտին : Եկէր էլեհվմ ինան-
տըղըմ վէճհլէ, իզթիրապը գալպտէն միւթէէսսիր օլմուշ
պիւեիւք միւթթէհիմ իսէնիզ, շիւպհչէրիմէ աֆվ իտինիզ,
տէտի :

Պէօյլէճէ Պագգարա տիզ չէօքտիւ, վէ Անտրէա տախի
պօղուգ պիր սէսլէ ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ եա՛ Րապպի, պու գատընըն հագ-

գըմտա կէօսթէրտիկի շայեանը մէմուհիեթ էմնիեթ՝ ափվ ու մէրհամէթինիզին հագգըմտա զուհուրեաֆթէ օլմասընա գարու աշմանեաճագ մը տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Այնի վագըթտա Պագգարա՝ թէօվպէքեարըն զայիֆ եանագլարընտան աշաղըեա կէօզ եաշլարը տաճլատըղընը կէօրտիւ:

19

Ղանէթ սապըրը, ճէսուր, վէ ֆէվգէլատէ ագիլ օլուպ, միւտհիշ պիր սիլահ տիմէք օլան սայքի տիբլօմասի թարիգիլէ եէկտիկէրի իգթիտարընը թէտգիգ իտէկէլէն պու իքի մախլուգ միեանընտա էլան պիր տէսիսէ, վէ շու գուրնազըղգ վէ հիլէքեարըղգ միւտարէպէսինտէ պիր զալիպ վէ պիր մաղլուպ օլուպ, անճագ սըր Վիլիամ մը, եօգսա Պագգարա՝ մը զալիպ, եախօտ մաղլուպ իտի:

Սըր Վիլիամա՝ քէնտի բէշմանըղը հագգընտա խասմինի հագըգէթէն իգնա իտէպիլմիշ մի իտի, վէ Պագգարա տախի, մէրգուսուն բէշմանըղընա ինանտըղը խուսուսընտա անը գանտըրապիլմիշ մի իտի:

Գօնթ Արթօֆ, կիզլէնմիշ օլտուղու մահէլլտէ պու սիւալի քէնտի քէնտիեթ իթտի իսէ տէ, հալլինէ միւգթէտիր օլամատը: Մէրգուս, սայքի նէֆէսինի քէսմիշ օլարագ վէ օրաւ տա պուլունտուղու անլաշըլմասըն իչին ճիւղի պիր հարէքէթէ պիլէ ճէսարէթ իտէմէեթէք, գըմըլտանմագսըղըն օ մահէլլտէ տուրտուղու հալտէ, Պագգարանըն՝ ըվօլվէրինի սըր Վի-

լիաման վերտիկինի կէօրմէսինտէ սարսըլտը, վէ անինտէ եէտինտէքի թապանճասընըն աղղընը՝ խարիճտէն կէօղիւքմէ-
եէն պիր տէլիքտէն մէրգումըն ալնընա տօղլուո Նիշանլամա-
սըլլա, էկէր սըր Վիլիամն ճիւզի պիր շիւպհէլի հարէքէթտէ
պուլունսա իտի, օ անտէ անրէթէ եօլճու օլաճաղը մուհագ-
գագ իտի:

Իմաի իշպու տիբլօմասի տուէլլօսուոնտա մաղլուպ օլան
սըր Վիլիամն օլուպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պունտան սօնրա Պագգարա պանա էմնիյեէթի քեամիլէ
իզհարիլէ, պէնի թաստի իթմէեէճէք տիր, տէյի միւլահագա
իթտի:

Պիր ալա մէրգում, Պագգարանըն քէնտիսինէ վէրիեօր
կիպի կէօրիւնտիւկիւ միւսաատէի իսթիմալ իաիպ, մէզպու-
րէեի, տաիմա եէտինտէ թաշըտըղը պըչագլա վուրուպ թէլէֆ
իթմէկի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, քէնտիսինին արզուսու՝ խաս-
մինին տէրհալ վէֆաթը օլմաեըպ, բարլագ պիր ախըր ինթի-
գամ օլտուղունտան, մէզքիւր թասալվուրուն իճրասընտան
կէրի տուրտու, վէ Պագգարանը եէրտէն գալտըրըպ, էլլէրի-
նի թէվէճճիւհքեարանէ սըգտըգտան սօնրա, գանաբէ իւզէ-
րինտէ օթուրթտու. քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտու, Պա-
տէհու արալարընտա շու եօլտա մուհավէրէ ճէրէեան իլլէտի:

Սըր Վիլիամն. — Շիմաի, պէնիմ թէօվպէքեարլըղըմտան
տահա զիեատէ ճիտտի վէ մուհիմմ մատտէլէր իւզէրինէ կէօ-
րիւշէպիլիլիզ:

— Սիզի տինլէեօրում տօսթում

Պագգարա, տօսթում քէլիմէսինի պիլա թէրէտտիւտ
իրատ իթտի. շէօյլէքի էկէր պարօնէնին ֆիքրինտէ պիր ճիւ-
ղի շիւպհէ տահա գալսըշ իտի իսէ, օ տաիսի տէրհալ գաիլ
օլտու, վէ պունտան պէօյլէ Պագգարանըն՝ քէնտի հագգընտա
էմնիյեէթսիզիք կէօսթէրմէեէճէկի խուսուսընտա սըր Վիլիամն
թէմամիլէ գանաաթ հասըլ իթտի: Իմաի մէրգում, քէլամը
նա տէվամլէ,

— Ազիզէմ, իւշ կիւն էվվէլ վուգու պուլմուշ օլան վա-

գըլարտան սիգէ պահս իթմէք իսթէրիմ : Պէշիմիգ տէ , էվ-վէլճէ հիւքիւմէթէ կիտէրէք , վուգուի հալի պէեան իթմէք տէն իսէ , հիւքիւմէթին պիգտէն մալիւմաթ իսթէմէսինի թէրճիհիտէրէք , կիճէ վագթը , վագըւ մահէլլի օլան Վան-Հօբ օթէլինի թէրք իթտիք : Կերչի թէլէֆ իթտիկիմ շախս՝ պիր խային վէ զատտար քիմնէ իտի իսէ տէ , բօլիս գօմիսէրի՝ հարէքէթի վագըւմը եօլսուզ ատտ իտէպիլիր իտի : Իմտի օ օթէլի թէրք իթմէքիկիմիլ ագիւանէ պիր մուամէլէ օլտու : Պագընըզ օնտան սօնրա նէ՞ հալ գուհուրա կէտի : Վագըւ-նըն իրթէսի կիւնիւ Տաի-Նաթա էօլիւ օլարագ պուլունմուշ , լաքին Մ . տը Գամպօլհ հէնուզ պէրհաեաթ օլմասըյլա , Պօ-թօն խասթախանէսինէ նագլ իտիլմիշ տիր :

— Պիլիեօրում :

— Տիմէք մաեէթինիգտէ պազը մէմուրիյնի ինզիպաթիեէ պուլունուեօր :

— Շիւպհէսիլ :

— Օ հալտէ իֆատաթըմա տէվամ իթմէք լա՞ղըմ մը տըր :

— Հայ հայ , չիւնքի պէլքի հէր շէյի պիլմէմ :

— Իշթէ , Մ . տը Գամպօլհուն ահվալը սըհհիեէսի էվվէլ էմիրտէ մէյեուսիեէթպախշ զանն օլունմուշ իսէ տէ , հէքիմ-լէր քէնտիսինի գուրթարաճագլարընը իւմիտ իտիեօրլար :

— Էյի եա' , էյի եա' :

— Նէտէն էյի օլուեօր , ազիզէմ :

— Չիւնքի էկէր եաշարսա , քէնտիսինտէն պիր թագըմ գըյմէթտար մալիւմաթ իսթիհսալինէ մուվաֆֆագ օլապի-լիրիլ :

— Հագգընըզ վար տըր . պէն պուրասընը տիւչիւնմէ-եօրտում :

— Իմտի , մատէմքի պէնիմ պիւեիւքիւկիւմիւ թաստիգ իտիեօրսունուզ , սիգէ մուհիմմ պիր մէմուրիեէթ իհալէ իթ-մէք իսթէրիմ :

— Սէպլէեին :

— Պու Գամպօլհ՝ սէրսէրի պիր քիմնէ վէ սախթէ իւնվան սահիպի օլուպ, եաշամասը թարզը տա շիւպհէլի օլտուղու կիպի, Բարիս ճէմիյեթիինն է՛ն ատի վէ ճինաեթլէ մէելուֆ թագըմըյա միւնասէպաթը պուլունմալը տըր:

Սըր Վիլիամս. - (սիւքիւնէթլէ.) Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ:

— Պու ատէմ քէնտի շէրիքլէրինին իսիմէրինի պիլտիրմէտի. լաքին պիլտիրմէլի տիր. սըրըննա վագըֆ օլմագլըղըմըլ լաղըմ տըր:

— Օլաճաղըզ:

— Իմտի անը նէզարէթիինիզ թահթընա իհալէ իտէրիմ. օլ խուսուստա պանա մէսուլ օլմալըսընըզ:

— Օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն մատամ:

— Պու կիւնսէն իթիւպարէն քէնտիսինի գօլլամալըսընըզ, խասթալըղընտան իֆագաթ պուլտուղու էսնալէրտէ, աղղընտան չըգարաճաղը իգլար ու իթիրաֆլարը զապթ իթմէլիսինիզ:

— Մուխպիրլէրիմին, աղղընտան չըգարաճաղը էն ճիւղի քէլիմէնի տախի գայտ իտէճէքլէրինէ սէօզ վէրիւրիմ:

— Բէք ալէա էֆքեարըմը անլատընըզ:

— Հէր կիւն, եախօտ հէր հանկը տէֆա օ խապիս հագգընտա եէնի պիր մալիւմաթ ալըր իսէմ, պիզգաթ կէլիպ սիզէ պիլտիրիւրիմ:

— Պու բէք միւնասիպ տիր, Միւմքին մէրթէպէ արամըզտա վասըթա գուլլանմագտան վէ մէթուպլաշմագտան սագընմալընըզ:

— Հաթթա միւքեալէմէլէրիմիզ իչին տիկէր պիր մահէլլ պուլունսա, պէնճէ տահա էյի օլուր:

Պագգարա. - (կիւլիւմնէեթէք.) Սիզ մէճնունսունուզ. պու օթէլի պիր կիւն պիլէ ֆաղլա օլարագ մուհաֆագա իտէճէկիմի նա՛սըլ խաթըրա կէթիւրէպիլիւսինիզ: Պագգարա թէքրար մատամ Շարմէ օլտուգտան, վէ իքիմիզտէ պիրէր թարաֆտան խըզմէթ իթմէքտէ պուլունտուղումուզ շու տա-

վանըն իհթիեաճաթը իչին պիր արալըդ ֆահչիեաթ ալէմինէ կիրտիքտէն վէ օ ալէմտէ տուրմաեա պունտան պէօյլէ իւզումու գալմատըդ տան սօնրա, եինէ տաիրէի սիւքիւնէթ վէ ինգիվաեէ չէքիւմէքիկի թապիի տէյիլ մի տիր :

— Տիմէք ատէթա մանասթըրա պէնզէեէն շու Պիւսի սօգաղընտաքի մահզունիեէթպախչ խանէեէ թէքրար ավտէթ իտէճէքսինիզ :

Պագգարա . — (հիւրմէթ վէ թէհայեիւրլէ .) Ազիզ ատէմ, ֆէրկազ օթէլինին թավան իչինտէ պուլունան օտանըզը ունուտո՞ւեօրմուսունուզ . . . Պէնիմ թէօվպէքեարլըղըմը՝ սիզինքինտէն ա՞զ մը դանն իտիեօրսունուզ :

— Խայր :

— Օ հալտէ էվիմին մահզունիեէթպախչ հալինի միւպալէդա իթմէեիպ, վագըթ վագըթ պէնի կէօրմէք իչին օրաեա կէլինիզ :

Սըր Վիլիամս պու արա անալա գալգարագ, կէնճ գատընըն էլինի թէվէճճիւհքեարանէ սըգաը, վէ քէլամա աղաղլէ,

— Հէլէ չիւքիւր, գալպիմին իւզէքինտէ պուլունան աղըր պիր եիւքտէն խալի օլարագ պուրատան կիտիեօրում, տէտի :

— Անճագ տօսթում, պէն տէ պիր իզթիրապը գալպէ տիւչար օլուեօրում :

— Ասլա. զիրա էվվէլճէ իչլէտիկիմ ճինաեէթլէր սէպէպիյլէ թէօվպէքեարլըղըմա ինանըլմամասը թապիի տիր, Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարատըդ . ինչալլահ եագընտա թէքրար կէօրիւչիւրիւզ, Թավսիեէ իթտիկինիզ խապիսի կէօզէթէճէեիմ : Թէէմլին օլուն քի եագասընը պիզտէն գուրթարամաեաճագ տրր :

Սըր Վիլիամս՝ պու իֆատէլէրտէն սօնրա օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ Պագգարա, մէրգումլն՝ դաբուտան տիչարը չըգմասընտ տէկին պէքլէեիպ, գաբու էնսէսինտէն գաբանընճա, գօնթու՝ կիզլէնմիյ օլաուղու մահէլլտէն չըգարտը, Գօնթ, զահիր օլարագ :

— Եա՛րապպի, պէնի նէ՛ գատար գօրգութտունուզ, տէտի:

— Պէ՞ն մի:

— Բէվօլլէրինիզի քէնտիսինէ թէսլիմիթտիկինիզ զէման, սիզի թէլէֆ իտէճէք տիր զանն իյլէտիմ:

Պու արա կէնճ գատընըն տօտագլարընտա, քէնտիսինին զաեթ ճէսուր օլտուղունու, վէ իգպալինէ վէ քէնտի իւզէրինէ նէզարէթ իտէկէլէն շախսըն մուհապպէթինէ էմնիյեթի պուլունտուղունու իյմա իտէր սուրէթտէ խօչ վէ սաքին թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունտու, վէ այնի վագըթտա ճէվապա աղազլէ,

— Սիզ չօճուգսունուզ, տէտի:

— Հալպու քի օ ատէմ, իւզէրինտէ պիր գամա սագլաեըպ, իւզէրինիզէ հիւճում իտէպիլիր, վէ բէվօլլէրինիզի ետտինիզտէն ալըպ, եիւրէկինիզէ տօղրու նիշանլաեապիլիր իտի:

— Սիզ օրատա տէյիլմի իտինիզ:

— Շիւպհէսիզ, պէն տէ քէնտիսինի սիւահըմլա կէօզէթմէքտէ իտիմ:

— Օ հալտէ գօրգաճագ նէ՞ սէպէպիմ օլապիլիր իտի:

— Եա՛րապպի, իքի գուրշունլար պիրիպիրինէ թէսատիւֆ իտէպիլիր, վէ անըն գուրշունու սիզէ րասթ կէլտիկինտէ, պէնիմքի տէ քէնտի պաշընը բարչալաեապիլիր իտի:

Պագգարա. — (էլինի կէնճ գօնթուն եիւրէկինէ վազ իտէրէք.) Սիզին գուրշունունուղուն՝ անընքինտէն էվվէլ իշ կէօրէճէք օլտուղունու գալպինիզտէն հիսս իտիեօրում:

Պու ճէվապտան գօնթ Սըթօֆ միւթէսսիր օլտու, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Հագգընըզ վար տըր. կէօզիւմիւ պիր տագըգա պիլէ իւզէրինտէն աեըրմատում. էկէր պիր շիւպհէլի հարէքէթտէ պուլունսա իտի, քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէքտիմ, տէտի:

— Հէր նէ իսէ, շիմտի պու ստէմին թէօվպէքեարլըզնտան տօլաեը նէ՞ էֆքեարտասընըզ:

— Պիլմէմ:

— Քէնտիսինի թէօվպէքեար օլմուշ տէյի զանն իտէ՞ր-միսինիդ :

— Սիդ զանն իտէ՞րմիսինիդ : Պանա կէլինճէ , տէրքեար օլան սափտէրունլուղումա , կէնճլիկիմէ վէ թէճըրլուպէքեար-սըզլումա պինաէն , պու կիպի սըրըլարա վագըֆ օլմաեա միւգ-թէտիր պուլունմատըղըմը հիսս իթմէքտէեիմ :

— Պէնի միւգ թէտիր զանն իտէ՞րմիսինիդ :

— Էվվէթ :

— Օ հալտէ չունա տիգգաթ իտին . սըր վիլիամա , գօնթ Անտրէա , վէլհասըլ հէր նէ իսմ վէրիրսէնիդ վէրին , ա՛լչագ , իսա՛պիս պիր հէրիֆ տիր : Պէնտէն արթըգ գօրգուսու գալ-մատըղնա իսքեաթ օլմուշ , վէ պէնի տէ պէնտէն իղֆալ օ-լունտուղունա , վէ պէլքի տէ եագընտա պիլէքլէրիյլէ աեագ-լարը պաղը օլարագ զապթըմըգա կէչիրտիկիմիզտէ , ալչագ-լըղընը իգրար իթտիրմէկէ քէնտիսինի մէճպուր իտէճէկիմիզէ իսքեաթ իթմիշ տիր :

— Սիդ , հագըգէթէն ճին կիպի ագըլը պիր գա-տընսընըզ , լաքին միւսաատէնիզլէ սիգէ պիր չէյ սօրմագ իսթէրիմ :

— Սօրուն :

— Պու ատէմին , տիւնքի կիւն գամա իլէ վուրմուշ օլ-տուղու ատէմին շէրիքի , հաթթա րէիսի իտուկիննէ իսքեաթ օլմուշ օլտուղունուզ հալտէ , անըն նէգարէթինի քէնտիսինէ նա՞սըլ իհալէ իթտինիդ :

— Էվվէլ էմիրտէ , հագգըմտա հէր վագըթ էմնիյեթ կէօսթէրմէսի իչին :

— Սօ՞նրա :

— Սօնրա չունա թէէմին օլմուշում տուր քի , քէնտիսինի վագթընտա էլէ վէրէն՝ չէրիքի օլաճագ տըր . պու սէպէպլէ պիրիպիրինի կէօրմէլի , ուզլաշմալը , եէնի ճինաեթլէր թէ-խայեիւլ վէ թէրթիպ իթմէլի տիրլէր քի , նիհաեթ պիրի-պիրինի զամմազլասընլար :

— Տիմէք օլուրքի , վիգօնթ տը Գամպօլհըն ճէրիհասը

իֆագաթ պուլուրսա, Պոթօն խասթախանէսինտէն չըգմասընա միւսաատէ իտէճէերիզ :

— Հայ հայ :

— Վէ քէնտինին մուամէլաթը մալիւմէսինէ թէքրար պաշ-
լամասընա՞ տա մը :

— Տինլէյինից տօ'սթում, սըր Վիլիամսը թանըեան՝ եա-
լընըզ օ ատէմ տիր. եալընըզ օ ատէմ՝ ըէխինին միւրաիլիք
մասքէսինի եիւզիւնտէն աշաղըեա ալապիլիր. էկէր օ էօլիւր-
սէ, տավամըզ ֆէնա պիր հալէ կէլիր. Իմտի գուրթուլմասը
իչին ճէնապը Հագգա տուա իտէլիմ... եէնիտէն պիր ճինա-
եէթի մէվգըի իճրաեէ գօյմագ թասավվուրընտա պիլէ պու-
լունսա, եինէ գուրթուլմասը պիզիմ իչին խայըրլը տըր :

Գօնթ Արթօֆ, տաիմա Պագգարաեա իթաաթ իթմէկէ
ալըշմիշ օլտուղունտան,

— Պէլքի հագգընըզ վար տըր, տիեէրէք մուգապէլէտէ
պուլունտու :

.....

Պու մալիւմաթը վէրտիքտէն սօնրա, իւշ ալըզ վագըա-
լարը պիր գաշ սահիֆէտէ խիւլասաթէն պէեան իթմէք իս-
թէրիզ :

Պագգարա իլէ վիգօնթ Անտրէա արասընտա ճէրէեան
իտէն միւքեալէմէտէն իւշ կիւն սօնրա, Պագգարա, Պիւսի
սօգաղընտա վագը խանէսինտէ եէրլէշմիշ օլտուղու հալտէ,
վիգօնթ Անտրէանըն վիզիթասընը գապուլ, վէ մէրգումտան
սախթէ վիգօնթ տը Գամպօլհ հագգընտա աթիտէքի մալիւ-
մաթը տինլէտի :

«Մէճրուհ էլան սաեըգլամագտա իսէ տէ, մուխաթարա-
եը կէչիրմիշ տիր. Հէքիմլէր եաշաեաճաղընը թէէմին իտի-
եօրլար :

«Հագըգէթտէն բէք ուգագ օլարագ, Լօրտ-Պայրըն սօ-
գաղը վագըասը հագգընտա ղարիպ պիր ըիվաեէթ տէվէրան
իտիեօր :»

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս՝ Հինտիալը Տախնաթանըն կէօեա աշըգը օլմուշ օլան շախսըն վուգուի վէֆաթը հազգընտա տէվէրան իտէն վէ օգուեանլարըմըգճա մալիւմ օլան վազըալարը հիքեաեէ իթտի, վէ Պազգարա պուենլարա ինանըբօր կիպի կէօրիւնէրէք, մէրգուսու եօլա գօյտու: Արատան սէքիզ կիւն կէշտիկի հալտէ, սըր Վիլիամս թէքրար կէլէրէք, պու տէֆա տախի մէճրուհուն էյիլիկէ եիւզթութտուղունու, ֆազաթ իւզէրինէ պուտալարգ կէլմէսինտէն գօլգուլտուղունու խապէր վէրտի:

Պազգարա պու խապէրտէն միւթէէսսիր օլուեօր կիպի զանն օլունտու: Արատան իւշ հաֆթա կէշիպ, իշպու իւշ հաֆթա զարֆընտա սըր Վիլիամս, մէճրուհուն վազը օլան ուեար ույմազ սէօզլէրինի, պէեէնտիկի գալըպա տէօքէրէք պիլտիրտի. պատէհու պիր կիւն տէ, վալիտէսի թարաֆընտան իսթէնիլտիկինի թէպլիզ իյլէտիկի կիպի, խասթախանէտէ վէ պիր միւսթէնթիգին նէզտինտէ զուհուրմ կէլէն մէնզարէեի անլաթտը: Պազգարա իսէ, տաիմա սըր Վիլիամս ինանըբօր մազամընտա տալրանմասը իճապ իթտիկի ճիհէթլէ, մէրգուս սախթէ ճէլթըլմէն հազգընտա էվլէլքի կիպի իճրաի նէզարէթ իյլէմէսինի, վէ խասթախանէտէ նէզտինէ կիթտիկի միսիլու, վալիտէսինին իգամէթ իթտիկի թավան իշինտէ տախի բէշինի գօյվէրմէմէսինի թավսիեէ իյլէտի:

Նիհաեէթ պիր կիւն, շիւպհէսիզ Րօգամպօլուն՝ պիր իշճի գըեաֆէթինտէ օլարազ վէ պիր օմնիպուս գաթարընա պինէրէք, Հավը շէհրինէ միւթէվէճճիհէն Վիլէթտէն խէֆիէն հարէքէթինին իրթէսի կիւնիւ, սըր Վիլիամս՝ Պիւսի սօգաղընա ազիմէթ, վէ Րօգամպօլուն պուտալարգ հալի տէվամ իտէրէք, էեալէթտէ, հալի վազթը սըրասընտա պիր չիֆթճի օլան վէ մէրգուսու գաեըրմազլըղը տէրիւհտէ իթմիշ պուլունան տաեըսընըն նէզտինէ կիթտիկինի պէեան իյլէտի:

Պազգարա. - Բէք ալէա. շիմտի սիզին էֆքեարընըգճա նէ՞ հաբմագ լազըմ տըր:

Սըր Վիլիամս. - Տօղրուսու պէն տէ պիլմէմ:

— Պանա գալըրսա, քէնտիսինի կէօղիւմիւզտէն աեըրմագ ճայիզ տէյիլ տիր:

— Բէք ալէա, էեալէթտէ տախի քէնտիսինի գօլլաթըրլմ:

— Կիթտիկի մահէլլ նէօրէսի տիր:

— Անժուեա կիթտի:

— Անժունուն հաօնկը քէօյիւնէ:

— Պու ագչամ իսմինի անլարլմ:

— Բէք ալէա. օնտան սօնրա պիզտէ իճապընը տիւշիւնիւրիւզ:

Սըր Վիլիամս՝ Պագգարանըն քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ էֆնիյեթի օլտուղու խուսուսընտաքի գանաաթը էֆքեարընտա սապիթ օլարագ, օրատան չէքիլէճէկի էսնատէ, մատամ Շարմէնին իշ օտասընըն պիր գաբուսու աշըլարագ, քիւշիւք Մուսէվի գըզ գահիր օլտու:

Պագգարա, պու նիւմայիշի նակեահզուհուրա չօգտան պէքլէեօրտու:

Իւշ այտան պէրի իտիբի, սըր Վիլիամս, հէր հանկը տէֆա մէրգումէնին խանէսինէ կիրսէ, պիր քիմսէ, եախօտ պիր շէյարաեօր կիպի կէօրիւնիւր, վէ քէնտի միւրատընա ըաղմէն, էթրաֆա կէօզ կէզտիրէրէք, հալլինէ մուվաֆֆագ օլամատըղը պիր մուամմաեը անլամաեա չալըշըր իտի: Մէզքիւր մուամմա իսէ, Մուսէվի գըզըն զայպուպէթի քէյֆիեթի օլուպ, Պագգարա պու գըզտան ասլա պահա իթմէտիկի, վէ իսմինի թէլէֆֆիւզ իլլէմէտիկի կիպի, սըր Վիլիամս տա մէզպուրէեէ գաթան թէսատիւֆ իթմէմէքտէ իտի:

Զիքր իթտիկիմիզ գաբունուն աշըլաճաղը սըրատա, սըր Վիլիամս եիւզիւնիւ օ թարաֆա չէվիրմիշ իտի:

Մուսէվի գըզ՝ Պագգարաեա թէպէսսիւմ իտէրէք իչէրի կիրտի: Այնի վագըլթտա կէնճ գատըն՝ սըր Վիլիամսըն եիւզինատ տիթրէմէ, սօլիւնլուգ վէ գըզարթը հասըլ օլտուղունու միւշահէտէ իտիպ, մէզքիւր թէպէտտիւլի նակէհանիտէն տօլաեը քէնտիսինտէ հուսուլէ կէլէն հէեճանը թէսկին

իթմէք մագսէտիլէ, չօճուղուն եիւզիւնիւ էօքիւեօր կիպի պիր թավրտա պուլունտու :

Իքի տագըգա սօնրա, սըր Վիլիամն՝ Սարա իսմինտէ օլան մէզպուրէ գըզըն կէլմէսինտէն էվէլքի հալը սիւքիւնէթի քէսպ իթտի, վէ չօճուղա տիգգաթ իթմէեօրճասընա պիր չարեէք սաաթ գատար տահա կէօրիւշիւպ, պատէհու մուֆարագաթ իլլէտի :

Օ կիտէր կիթմէզ, Պագգարա, գըզը օրատան եօլատը, վէ քէնտիսի տէ գօնթ Արթօֆուն պուլունտուղու իշ տաիրէ-սինէ կիրտի :

Գօնթ Արթօֆ. - (մէրագլէ մէզպուրէեէ պագարագ.) էյ նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի :

Պագգարա. - Տօ՛սթում, պու ալէմտէ թէքմիլ պիր շէյ եօգ տուր, Պու տէրէճէ թէհամմիլլիւ վէ ֆէվգէլատէ քիւսթախ օլան վէ մահիեթի եալընը պիր գատըն թարաֆընտան տէրք օլունապիլէն պու ատէմտէ պիր գուսուր վար տըր, եանի Սարահա մուհապպէթի օլմասըյլա, քէնտիսինի օ սահէտէ եագալտեհաղըմ :

Գօնթ, կիլլէնմիշ օլտուղու մահէլլտէն հէր սէօզիւ իշիթմիշ օլմասըյլա,

— Ֆագաթ էկէր շէրիքի եագասընը պիզտէն գուրթա-րը՞րսա, տէտի :

— Օլ պապտէ ասլա վէսվէսէ իթմէեին. իսթէտիկիմիզ գէման քէնտիսինի պուլապիլիլիզ, Սըր Վիլիամն իւշ այ գար-ֆընտա իսթիրահաթ իթմիշ օլմասըյլա. շիւպհէսիզ պու իւշ այ էսնասընտա եէնի վէ մուճիպի նէֆրէթ պիր ֆէսատ տօլապը գուրմուշ տուր, վէ եագընտա մէվգըի իճրաեէ վազ իտէճէք տիր, Պուտալա օլմատըղընը պիլտիկիմ շէրիքի տէ, ազ վագըթտա գապահաթլարընը իգրար ու իթիրաֆ իլլէեէ-ճէք տիր... Ֆիթուհաթը գազանմագտա օլտուղունու զանն իթտիկի պիր սըրատա, պու մուզիրր ճանվէր՝ իւշ այտան պէրու աեագլարընըն ալթընտա գուրմագտա պուլունտու-ղում տուզաղա տիւշէճէք, վէ նազարը ճինաեթքեարանէ-

սինի իւզերինէ աթֆ իթմիշ օլտուղու Մուսէվի գըզը՝ անըն իշպու տուզաղա տիւյմէսինէ սէպէպ օլաճագ տըր :

Կէնճ Բուսիալը պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլաը , չիւնքի ֆուրթուճատան էվվէլ գուհուրա կէլէն չիմէք բար-
լագլըղը կիպի պիր բարլագլըղըն՝ Պագգարանըն կէօզլէրինտէ
բարլատըղընը կէօրտիւ , վէ ալչագ Անտրէանըն ճէզասը եա-
գընտա վէրիլէճէկինի տէրք իյլէտի :

20

Գօնթ տը Բէրկազըն , Շաթու իլէ Գուասի արասընտա
միւթէսարըրֆ օլտուղու Բրիմըվէր նաժսէյֆիէ՝ սահիլտէ , էպ-
նիեէի սաիրէտէն այրըլմըշ օլարագ զաեէթ կիւզէլ պիր իգա-
մէթկեաճ օլուպ , ամֆիթհաթը չէքլինտէ պուլունան պաղչէսի՝
նէհրէ գատար թէմտիտ օլունմագտա , վէ սահիլ իւզերինէ
քիւչիւք պիր գաբուսու պուլունմագտա իտի : Սէյֆիեէի մէգ-
պուրէ բէք վասի օլմատըղընտան , Մ . տը Բէրկազ իլէ գէվ-
ճէսի օրատա իգամէթլէրի միւտտէթինտէ , զիեատէ խըզմէթ-
քեարլար սագլաեամազ իտիլէր :

Իշպու սէյֆիեէ , իքի այ մուգատտէմ ժաննըն արզուսու
մուճիպինճէ , Արման տը Բէրկազ թարաֆընտան սաթըն ալըն-
մըշ օլուպ , մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս՝ Մ . տը Բէրկա-
զըն խանէսինէ կէլմէսինտէն սէքիզկիւն սօնրա , Արման վէ գէվ-
ճէսի , պիր աչճը գարը , պիր էրքէք խըզմէթճի վէ պիր պս-
լէմէ իլէ պիրիքտէ սէյֆիեէի մէզքիւրէտէ թէմամիլէ եէր-
լէշտիլէր : Արման , հէր կիւն Բարիսէ կիտիպ , հէր ագչամավ-

տէթ իտէր, վէ Ժանն՝ չօճուղունու էլինտէն թուլթարագ, բազար կիւնէրի Բարիսին էսնաֆ էհալիսինին սէյրանկեահը օլան նէհը քէնարընտա վէ Գուլասի առասընտա թէնէգ-զիւհ իյէր իտի: Վիգօնթ Անտրէա իսէ, գօնթէսին իզհար իտէկէլալկի արզու մուծիպինճէ Բարիստէ գալմը իտի:

Հալպուքի Արման՝ գարընտաշընըն խէֆի միհն ու իզթի-րապլարը խուսուսընտա Ժանն իլէ հէմէֆքեար օլմաեըպ, շէ-տիտ պիր աշըգըն մուհապպէթի նէ՝ գատար մուծիպի մէյ-եուսիեէթ օլսա, վէ նէ՝ տէրէճէ սիւքիւթի իսթիեար իթսէ, հէտէֆի աշգ ու մուհապպէթի օլան գատընը կէօրմէմէքտէն իսէ, կէօրմէսի, իզթիրապաթընը պիր տէրէճէ խաֆիֆլէթէ-ճէկինի պիտիկինտէն, մէրգուլմ եանի Անտրէա իչին, սէյ-ֆիեէ տախիլինտէ պիր օտա ալըգօնուլմասընը թէնսիպ, վէ թէօվպէքեար օլմուշ օլան օլ պիւեիւք միւթթէհիմին հիսսի-եաթընա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէք իւզըէ, առի քեաղըտ եաբըշտըրըմըշ վէ մօպիւեասը պաեաղը գուլմաշտան թէրթիպ իտիմիշ օլան պիր թավան իչի օտասընը պու մագսէտէ հասը իյլէմիշ իտի:

Արման պու գարարը վէրտիկի սըրատա, քէնտի քէն-տիեէ,

— Պազը քէրրէ Անտրէաեը Բրիմըվէրէ ագչամ թաամընա կէթիրէճէեիմ, վէ պիր իքի կիւն օրատա ալըգօեաճաղըմ: Էկէր պիր թարաֆտան Ժաննը կէօրմէքլէ միւզտարըպ օլուր-սա, տիկէր թարաֆտան, քէնտիսի կիպի ագըլլարընա խալէլ կէլմիշ օլանլարըն սըհհէթլէրինէ ֆայտէլի պուլունան պէրրագ վէ սաղ հավաեը ալմագլա իսթիֆատէ իտէճէք տիր, տէյի տիւչիւնմիւշ իտի:

Լաքին օլ անէ տէկին Անտրէա տաիմա, պիրէր պէհանէ իլէ Բրիմըվէրէ կէլմէեիպ, պիր գաշ սաաթ պիլէ օրատա վա-գըթ կէչիւրմէմիշ իտի: Պիւլաքիս մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս՝ սէյֆիեէսին պաշլըճա միւսաֆիրի օլուպ, սէքիզ կիւն զարֆընտա իւշ տէֆա ագչամ թաամընը օրատա իթմիշ իտի: Մ. տը ֆէրկաղ իսէ, տօսթը գատիմի Մ. իւրպէն

Մօրթօնէ եւի մէջնուն իթմէք արգուսինտէ օլտուղու կիպի, Բօգամպօլ հազգընտա տախի թէվէճճիւհիւ մախսուսու հասըլ օլմուշ օլտուղունտան, անը Օբէրա, Պուֆ, Գօմէտի-Պրանսէզ թէաթրօլարընա վէ Մարշ վէ Սանթիյիտէ իճրա օլունան պի-րինճի աթ եարըչլարընա վէ պազը սալօնլարա, վէ վերիլէն պիր պալօ միւնասիպէթիյլէ մատամֆէրնան Բօչէնին խանէսինէ կէօթիւրտիւ:

Մարքի՝ վիճուտճա թալիմլէրի սէվիեօր կիպի կէօրիւն-տիւկիւնտէն, ֆէվգէլատէ աթ մէրադլըսը իտի: Իմտի նրման քէնտիսի իչին ալէա ճինստէն պիր աթ սաթըն ալմիշ օլմա-սըյլա, մէրգում, չօգ տէֆա եալընըզ, վէ պազը քէրրէ Ար-ման իլէ պերապէր օլարագ, Բարիստէն Շաթուեա կէլտիկին-տէ, պու հայվանա ըաքիպ օլուր իտի:

Էվվէլճէ տախի պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Մ. տը Բէր-կազ հէման հէր կիւն Բարիսէ կիտիպ, հէր ագչամտա սէյ-ֆիէեէ ալտէթ իտէր, վէ կէնճ Պրազիլիալը իսէ, Արմանա ըէ-ֆադաթ իթտիկի կիւնլէրտէ, ալէսսէվիյեէ ագչամըն սաաթ օն եախօտ օն պիր ըատտէլէրինտէ սէյֆիէէտէն մուֆարա-գաթ իյլէր իտի:

Պիր սապահ Մ. տը Բէրկազ, Բարիսէ վասըլ օլտուղուն-տա, իւք ագչամը մասլահաթկիւզարընա կէօնտէրիլմիշ օլան զարիպ իւլ մէալ պիր տալէթնամէ պուլտու, Պու տալէթնա-մէ՝ կէնճ պիր ըէսսամ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլուպ, վագթիյլէ Արմանտան խայրխահլըզ կէօրմիւշ, վէ անըն վա-սըթասըյլա ճէմիյեթէ տախիլ օլմուշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա էվլէնէճէկի ճիհէթլէ, գօնթու, տիւեիւն պալօսունա տալէթ իյլէմիշ իտի: Արման, պու տալէթէ ըէտտ ճէվապը վէրէպիլի՞ր մի իտի: Հալպուքի պիր կիւն էվվէլտէ քէնտիսի, իրթէսի կիւն Սէն. Ժէրմէն օվասընտա իճրա իտիլէճէք թէ-նէզզիւհէ վէ պունու թէադիպ իյլէնէճէք սայտը շիքեարա մարքի տօն ինիկօեու տալէթ իյլէմիշ իտի:

Պու իքի թէահիւտ արաւընտա, Արման պիր արա թէ-րէտտիւտտէ գալտը իսէ տէ, մուախարէն հէր վագըթ ալա

կիթմէքլիկին վագը օլապիւնէկինի, լաքին հիմանէ իտէկէլ-տիկի օ տէլիգանլընըն եալընըղ պիր տէֆա էվլէնէճէկինի տիւչիւնտիւ: Իմտի կէնճ Պրազիլիալընա պիր մէքթուպ եա-զարագ, էօզիւր տիւտիկի կիպի, Անտրէանա տախի, րէս-սամըն տավէթնամէսինի կէօսթէրէրէք, - Սէվկիւլիւ գարըն-տաշըմ, էկէր պու ագչամ Բրիմըվէրէ կիտէրսէն մէմնուն օլուրում, տէտի:

Անտրէա սարսըլտը, վէ լէհճէսինին սօլտուղու կէօրիւնտիւ:

Արման. - Պի'րատէր, պէլքի սէնին իչին էօէրը ճիննէթ իսէ տէ, պէն ագչամլարը ժաննը եալընըղ պրագմաեա բէք տէ ալըշըգ տէյիլիմ: Իմտի անըն իւզէրինէ սէնին նէզարէթին մէվճուտ օլմատըգճա ըահաթ օլամամ:

— Ֆագաթ... գարընտաշըմ...

— Հայտէ սէյֆիէեէ կիթ, ագչամ թաամընը զէվճէմ իլէ պիրլիքտէ էթ. սէնին իչին թէտարիք իթմիշ օլտուղու-մուղ օտատա տախի իսթիրահաթ իտէպիլիրսին: Ժաննա տախի, բէք կէճ, եանի եարը կիճէեի տէօրթ պէշ սաաթ կէ-չէրէք ավտէթ իտէճէկիմի խապէր վէրմէքլիկինի րէճա ի-տէրիմ:

Անտրէա՝ պիւեիւք պիր ֆէտաքեարլըղա գաթլանըեօր կիպի կէօրիւնտիւ: Անճագ թէքլիֆի վագընը գապուլ իլէ, սաաթ պէշ ըատտէլէրինտէ, օն սոսեու հիսապ իտէն քիւչիւք պիր իրատճը մագամընտա, տէմիր եօլունուն իւչիւնճիւ սընըֆ գաթարընա ըաքիպ օլարագ, ագչամ թաամը վագթընտա սէյֆիէեէ վասըլ օլտու:

Ժանն զէվճինէ պէքլէեօրտու. ֆագաթ Անտրէա՝ մէր-գումուն Բարիստէ գալտըղընը, վէ նէ՝ անըն, նէ՝ կէնճ Պրա-զիլիալընըն կէլմէեճէքլէրինի խապէր վէրտիկինտէ, գօնթէս՝ հէմ մէսրուր, հէմ մահգուն օլտու: Մարքի տօն ինիկօ, մէգ-պուրէեէ, քէնտինճէտէ մալիւմ օլմաեան սէպէպլէ գօրգու վէրիեօրտու: Իմտի Ժանն՝ մէրգումուն կէլմէեճէկինի իչիթտիկինտէ սէվինտի իսէ տէ, տիկէր թարաֆընտան զէվ-ճինին զայպուպէթինտէն տօլաեը տա իզհարը քէտէր իլլէտի:

Վիգօնթ Անտրէա՝ կէօեա իսթէմէեէրէք օրաեա կելմիշ տիր, վէ քէնտի ճէվր ու իզթիրապըյլա գալսա, տահա զիեա-տէ մէմնուն տուր կիպի կէօրիւնէրէք, խէֆիէն սէվմէքտէ պուլունտուղու օ գատըն իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէկէ իճ-թիսար իտէպիլտի, վէ մէրգումէ քէնտիսինէ պագադըղընտա, Անտրէա մահճուպանէ կէօզլէրինի էյտի, վէ ժանն, թաամ-տան սօնրա միւթատ օլան թէնէզզիւհիւ իթմէք իսթէտիկին-տէ, մէրգում, գօլունու մէզպուրէեէ թագաթիմ իյլէտի:

Պունլար օրթալըգ գարարանա գատար տօլաշտըգտան սօնրա, սէյֆիէեէ ավտէթլէրինտէ, ժանն, էլինէ պիր շամա-տան ալարագ,

— Կէլինիզ ազիզիմ գայիմ պիրատէր, սիզի օտանըզա կէօթիւրէեիմ, տէտի:

Պատէհու ժանն մահզունէն կիւլիւմէեէրէք,

— Սիզէ թախսիս օլունան տաիրէ՝ սէյֆիէէնին է՛ն քիւ-չիւք թավան իչի օտասը օլուպ, Արման, տույղուլարընըզը պիլտիկինտէն, օրասընը սիզէ հասը իյլէմիշ տիր, տէտի:

Անտրէա տախի, քէմալը մահճուպիեէթլէ,

— Գարընտաշըմըն հագգը վար տըր: հաթթա պէնիմ կիպի պիր կիւնահքեար իչին օ տախի չօգ տուր, տէյի ճէ-վապ վէրտի, վէ կիւեա քէնտիսինի թագեիգ իթմէքտէ օլան պիր միւքեալէմէտէն գաշընմագ իսթէրճէսինէ, մէրգումէեի սէլամլատը, վէ ժանն՝ մէրգումուն օտասընը կէօսթէրտիքտէն սօնրա, օրատան չէքիլիրքէն,

— Զէվալլը ատէմ, տէտի, վէ պիշարէնին քէնտիսինի սէվտիկինի, վէ օ ագշամը ուզուն միւտտէթ եալընըզ գալըպ, գօլթուգ գօլթուզա կէզտիքլէրինտէ, քի՞մ պիլիր նէ՛ տէրէճէ միւզտըրըպ օլմուշ օլտուղունու տիւչիւնմէեէ պաշլատը:

Ժաննըն մուֆարագաթընտան սօնրա, Մ. Վիգօնթ Ան-տրէա բէնչիրէսինի աշըպ, գօլունու պունուն չըգընթըսընա տաեաթտը, վէ պիր ֆըրգաի ասքէրիեէ ժէնէրալը, մուհա-րէպէեէ կիրմէզտէն էվլէլ, մէյտանը հարպ օլաճագ մահէլի թէտգիգ իթտիկի կիպի, պարօնէ տախի զանն իտէրսին քի

էթրաֆը նազարը տիգգաթտան կէշիրմէք իսթէմէքտէ իտի . Պունունլա պէրապէր սէյֆիեէնին սաթըն ալընաճաղը, վէ պատէհու թէգեին վէ թէֆրիշ իտիլտիկի զէմանլարտա օրա-
եա կէլմիշ օլմասըյլա, զաթէն օլ պապտէ մալլիւմաթը պու-
լունմագտա իքէն, օ կիւնիւ տէ, հէր շէյի եէկնազարտա մու-
հաքէմէ իթմէքլիք իգթիտարընը հաիզ պիր ատէմ օլմասըյ-
լա, չէնտ տաղլգա զարֆընտա պինանըն խարիճի վէ տախլի
բլանընը զիհնինտէ զապթ իտէպիլտի :

Օլ էսնատէ սաաթ օնա եադըն օլուպ, կիճէ գարանլըգ վէ
ֆուրթունալը իտի : Տէրունը պաղչէ իսէ գարանլըգլա իհա-
թա օլունմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, նէհրին սուեու կէօրին-
մէեիպ, անճագ ագմասը սէսի իշիտիլմէքտէ, վէ սէյֆիեէ-
թէմալլէ սուսլուգ իշինտէ պուլունմագտա իտի :

Սէյֆիեէնին իւշ նէֆէր խըզմէթքեարլարը ուեումուշ օ-
լուպ, պիրինճի գաթտաքի տաիրէ բէշիրէլէրինտէն աղաճ-
լարա տօղրու զիեա վէրէն լամպանըն ալտընլըղընա պա-
դըլըրսա, եալընըզ ժաննըն ուեանըգ պուլունտուղու զանն
օլունմագտա իտի :

Անտրէանըն մալլիւմիւ օլտուղու վէճհլէ, մատամ տը ֆէր-
կազ, սէյֆիեէտէ տախի, Բարիստէ կէշիրտիկլի էօմիւր կիպի
էօմիւր կէշիրիպ, սապահլարը եաթաղընտան կէճ գալգար,
վէ լաքին ագշամլարը, հարը կիճէեի կէշիրմէգտէն էվվէլեա-
թաղընա կիրմէեիպ, օ միւտտէթ էսնասընտա, ալէսսէվիյեէ,
եաթագ օտասը եանընտա քիւշիւք պիր օտատա, եա քիթապ
օգուր, եախօտ սիւզէնի իշլէր իտի :

Սըր Վիլիամս . - (քէնտի քէնտիեէ .) Թէրէտտիւտէ մահէլլ
հօգ տուր . խըզմէթքեարլար՝ սէյֆիեէնին արգասընտա եա-
թըեօրլար . ժաննըն օտասը տա եիւզտէ տիր, վէ պաղչէեէ
նազըր տըր, իմտի խըզմէթքեարլար հիշ պիր սէս իշիթմէեէ-
ճէքլէր տիր . . . Հայտէ, սէյֆիեէնին կիզլի գարուսունու
աչալըմ :

Ոլ վագըթ պու ագիզ ատէմ, հիշ պիր սէս չըգարմամագ
իւզրէ աեազլարընըն ուճունա պասարագ, վէ նէրտիվէնին

պէհէր գատէմէսի իւզէրինտէ տուրարագ, աշաղընա էնտի։ Պատէհու գարանլըգտա եօլու պուլուպ, պիւա թէրէտտիւտ սօլա սարտը, վէ գարուսու աշըգ օլան պիր չիչէքիկէ կիւրէրէք, պօեուսա եիւրիւտիւքտէն սօնրա պաղչէեէ տախիլ օլտու։ Օրատա թէքրար տուրուպ, էվին եիւզ թարաֆընա աթֆը նազար կյէտի։

Ժաննըն հալվէթ օտասընտա էլան այտընլըգ պուլունուպ, մէղբիւր բէնչիրէ տախի նիմ աշըգ իտուկինտէն, կիւնէչին պաթմասընտան պէրու հիւքմ իտէկէլէն ֆուրթուսալը րիւզկեար տէրունը օտաեա իճրաի թէէսսիր իթմէքտէ, վէ արա սրրա եաղմուր տանէլէրի տիւշմէեէ պաշլամագտա իտի։

Սըր Վիլիամս՝ պիր րիւաւուր աղաճը կէօրտիւքի, պու աղաճ տիվարա եագըն տիքիլիշ, վէ զիքը իթտիկիմիզ բէնչիրէեէ տօղլու ուզանմիշ օլմասըյլա, տալլարը, բէնչիրէնին չըգընթըսընտան անճագ տէօրթ պէշ աեագ ուզագտա պուլունմագտա իտի։

Սըր Վիլիամս. - (քէնտի քէնտիեէ.) Հայլազ, քէտի կիպի չէվիք օլտուղունտան, պու աղաճտան տէրունը օտաեա բէք ալէա աթլաեապիլիր, տէտի, վէ գոււլարըն իւզէրինտէ իզ պրագմամագ իւզրէ, աեագ գապլարընը էլինէ ալմիշ օլարագ վէ էն գարանլըգ եօլլարը ինթիխապ իտէրէք, թէքրար եիւրիւմէեէ պաշլատը։ Մուախսարէն սուեուն քէնարընտաքի տիվարա վէ ատի պիր սիւրկիւ իլէ գարալը պուլունան կիզլի գաբուեա վասըլօլտու։ Մէրգոււմ, ագտէմճէ իճրա իթմիշ օլտուղու խըրսըզլըգ սէնաաթը իճապընճա, հիշ պիր սէս չըգարմագսըզըն սիւրկիւլէրի ալմաեա միւգ թէտիր օլտուղունտան, մէգքիւր գարուեու սէսսիզճէ աշտը վէ, - Պիզիմ հայլազը գարլըլամաեա կիտէլիմ, էլպէթթէ վագթընտա կէլէճէք տիր, տիեէրէք, վէ աեագ գապլարընը թէքրար կիւրինէրէք, էն ճիւզի պիր սէս գուլագ վէրտիկի, վէ գարանլըգտա էթրաֆը թէճէսսիւս վէ մուայեէնէ իթտիկի հալտէ, ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէեէ պաշլատը։

Սէյֆիեէտէն եիւզ մէթրօ գատար աշըտըղընտա, էթ-

րաֆը տինլեմէք իւզրէ տուրտու, վէ կէճիքմիշ օլան պիր ա-
տէմին սիւրաթլը ատըմարը կիպի ուզագտան պիր սէս իշիթ-
մէքլէ, քէնտի քէնտիեէ, «օ տուր» տէյի միւլահագա իթտի,
վէ եէնիտէն իլէրլէտի:

Մէգըիւր ատըմ սէսի եագլաշըպ, ազ վագըթտա թէֆ-
րիգի գապիւ օլտու:

Օլ վագըթ խապիսի մէրգուլ իլէրլէեէճէք եէրտէ օթլուգ
իւզէրինտէ օթուրտու, վէ գըմըլտանմագսըզըն տուրտու:

Ատըմարըն եագլաշմասը սաեէսինտէ սըր Վիլիամս սիեահ
պիր կէօլկէ կէօրտիւ: Պու կէօլկէ իլէրլէտիքճէ, պիր մահմու-
զուն չագըլ թաշլարընա չարբմասը կիպի արատա սըրատա
գուլաղընա պիր սէս կէլտիկինտէն, պու տէֆա մէրգուլ
գաթի սուրէթտէ, «օ տուր» տէտի: Մուսխարէն ճէպինտէն
չըգարտըղը պիր քիպրիթլէ պիր սիկարա եագարագ, եէշիլիք
իւզէրինտէ օթուրմասընա տէվամ իլլէտի:

Շիւպհէսիգ պու պիր նիշան իտի, չիւնքի տաիմա իլէրլէ-
մէքտէ օլան վէ բէք ճիւզի մէսաֆէ ուզագտա պուլունան
կէօլկէ, պիր գաշ ատըմ տահա իլէրլէեիպ, միւթէագըպէն
պիր թէլէֆֆիւղիւ մախսուս իլէ,

— Մօնսիէօ, աթէշինիգի պիր ազաճըգ պանա վէրիքնէ-
նիգ, մէմուլն օլուրում, տէտի:

Սըր Վիլիամս, մէրգումուլն, Պրագիլիալը մարքի տօն ինիկօ
տը լօս Մօնթօս օլտուղունու թանըմագլա,

— Մէմուլնէն սի'նեօր, տէյի ճէվապ վէրտի:

Իքի չէրիքլէր՝ պու միւքեալէմէեի եիւքսէք սէսլէ տէվամ
իթմէկի զաիտ ատտ իլէ, տօն ինիկօ՝ չաեըրլըգտա օթուրմուշ
օլան սըր Վիլիամսա գատար իլէրլէտի, վէ օ տախի աեաղա
գալգարագ,

— Բէք էյի, վագթընտա կէլտին, տէտի:

— Հագըրմըսընըլ ամճա:

— Հայ հայ՝ սէն տէ հագըրմըսըն:

— Օլ պապտէ միւսթէրիհ օլուն:

— Սէօլլէեէճէկին նութգու պիլի'րմիսին:

— Թէաթրօլարտաքի պիրինճի արթիսթլէր կիպի պի-
լիրիմ :

— Ճալիպ վէ միւէսսիր պիր լիսան գուլլանապիլիրսին ,
տէյիլ մի :

— Օն պէշ սէնէտէն պերու թէաթրօլարա կիթմէքլէ , պու
սըրալարտա գուլլանըլաճագ լիսանը պիլիրիմ :

— Բէք էյի , էյլէ իսէ եիւրիւեէլիմ :

Պէյլէճէ մէրգումար սահիլ պօեունտան եիւրիւեիւպ ,
սէյֆիէեէ գատար էնտիլէր : Պաղչէնին գարուսունա մուվա-
սըլէթլէրինտէ , սըր Վիլիամս եէնիտէն էվին եիւզ թարաֆը-
նա աթֆը նազար իլէ , Ժաննըն հալվէթ օտասընտա էլան
ըշրգ Խանմագտա օլտուղունու մէմնունիեթլէ կէօրտիւ , վէ
բէնչիրէ էօնիւնտէ պուլունան աղաճը կէօսթէրէրէք , Բօգամ-
պօլուն գուլաղընտան աշաղըեա ,

— Շու աղաճը կէօրի՞ւեօրմուսուն . տէրքեար օլան մէհարէ-
թին իլէ սէն պունտան եօգարը չըգապիլիրսին . . . Լաքին պէշ
տագըգա պէքլէմէլիսին քի , պէն ըահաթճա տաիրէմէ ավ-
տէթ իտիպ , տէրին պիր ույգուեա տալաեըմ , տէտի :

Պու սուրէթլէ սըր Վիլիամս , էվվէլքի իհթիեաթ վէ իհ-
թիրազ իւզրէ սէյֆիէեէ տախիլ օլուպ , մարքի տօն ինիկօ
տը յօս Մօնթէս տախի պէքլէտի :

21

Ֆիլվագը, քեօյէրաէ իգամէթ իտէնլէր իչին վագթըն խայլի կէճիքմիշ օլմասընա բաղմէն, մատամ գօնթէս ժանն տը Գէրկաղ հէնուղ եաթմըշ օլմանըպ, սիւզէնի իշլէմէքլէ մէշղուլ օլմագտա, եախօտ տահա տօղրուսու պիր թագըմ խէեալաթա տալմագտա իտի: Կէնճ գատըն՝ մուվագգաթէն սէվկիւլիւ Արմանտան պրըմըշ օլարագ, խանէսինէ եալընըգ՝ ճա ափտէթինտէ, քէնտինաէ պիր հիւզն ու եէիս հիսս իյլէտի: Ժանն, տէօրթ սէնէտէն պէրու նաիլի սաատէթ օլմուշ օլտուղու հալտէ, իլք տէֆա օլարագ ուզուն պիր ագշամ զարֆընտա եալընըգ գալմըշ օլուպ, հալպուքի Արման՝ մէշրու պիր սէպէպտէն տօլաեը զայպուպէթ իթտիկի, վէ քէնտիսինէ աէ օլ պապտէ զաեէթ թէվէճճիւհքեարանէ պիր մէքթուպ եաղմըշ օլտուղու հալտէ, սապր իլէ պէքլէմէսի թապիի տէյիլ մի իտի:

Մէրգուլմէ պունլարը քէնտի քէնտիեէ տիւչիւնտիւ, վէ սաաթ օն պիրի կէշմիշ իտուկինտէն, շիւպհէսիզ Արմանըն՝ պիր գաշ սաաթտան, արապասընա բաքիպ օլարագ կէլէճէկինի միւլահաղա իյլէտի: Պունունլա պէրապէր միւպհէմ պիր իգտիրապը ֆիքրինտէն տէֆէ միւգթէտիր օլամատը: Հալպուքի սատըգ խըղմէթքեարլարըն թահթը նէզարէթինտէ պուլունտուղու, վէ թէօվպէքեարլըղըյա ատէթա ազիլլէր սըրասընա կէշմիշ տիր կիպի հիւրմէթ ու բիաեէթինի գաղանմըշ օլան գատիմ պիրատէրի Անտրէա տէրունը խանէտէ օլտուղու ճիհէթլէ, գօրգաճագ նէ՝ սէպէպի օլապիլիր իտի:

Մէրգուլմէ՝ զիհնի ալթիւսթ օլուպ, իղթիրապաթընըն սէպէպլինի տիւչիւնտիւկիւ, վէ պիր տիւրլիւ պուլամատըղը

հալտէ, պիրտէն պիրէ ֆիքրի մարքի տօն ինիկօ տըլօս Մօն-
թէսէ աթֆ օլունարագ սարսըլտը:

Պիր գատըն էհլի նամուս օլտուղունտա, քէնտի գալպինէ
գարչը զուհուրա կէլէճէք թէճավուգաթը՝ տէրքեար օլան ֆի-
րասէթի ֆէվգէլատէսիյլէ տէրք իթմէսի, վէ պիր պագըչըն,
թէպէսսիւմիւն վէ ահ իթմէքլիկին մանէասընը անլամասը
թապիի օլտուղու հալտէ, մատամ տը Գէրկազըն մէգքիւր զա-
րիպ վէսվէսէսի վէ գօրգուսու նաւը իյզահ օլունապիլիր իտի.
զիրա մարքի՝ մէզպուրէնին գալպինի եարալաեաճագ եախօտ
քէնտիսինի գօրգուլթաճագ նէ՝ պիր սէօզտէ վէ նէ՝ տէ պիր
հարէքէթտէ պուլունմուշ իտի: Պունունլա պէրապէր ժանն,
օատէմին, զէվճի թարաֆընտան հագգընտա կէօսթէրիլէն
հիւսնի գապուլիսէթ վէ իլթիֆաթըն իճապ իթտիրտիկի վա-
ղաիֆի ինսանիսէթքեարանէ խիլաֆընտա օլարագ, քէնտի-
սինի սէվմէքտէ իտուկինի անլամըշ, վէ խիւլասա պիւթիւն
վիճուտի ֆէնալըղը հավի պիր շախս մագամընտա պուլունան
իշպու էճնէպինին՝ հէր կէօնա ֆիլիլի մուղիրրին, հաթթա ճի-
նաեթ իճրասընա պիլէ միւգթէտիր օլտուղու հագգընտա
մէզպուրէնին ֆիքրինտէ նէվիմա տէհչէթ հասըլ օլմուշ իտի:
Պինապէրին ժանն՝ զէվճինի տիւշիւնմէքլէ, գօրգմագտան վէ
տիթըրմէքտէն քէնտինի մէնն իտիմէեօրտու:

Հալպուքի պիշարէ գատընճըղազ պու պապտէ նէ՞ եա-
բապիլիր իտի: Արմանա, «պէն պու ատէմին էֆքեարընը
անլատըմ, պունտան պէօյլէ քէնտիսինի գապուլ իթմէսին»
տիսէպիլիլի մի իտի: Պէօյլէ պիր սէօզ, «օնտան զիեատէ քէն-
տիմտէն գօրգուեօրում, զաաֆէթիմի սիզէ իգըար իտէրիմ»
տիմէք օլաճաղընտան, պունըն սէօյլէնմէսի գապիլ տէյիլ
իտի: Պունտան գաթինազար, պէլքի տէ ժանն օլ խուսուստա
եանըլըեօրտու:

Լաքին օագչամը ժանն, սայու էլէմինէ բաղմէն, Պրա-
զիլիալընըն խաթըրէսինի ֆիքրինտէն տէֆ իտէմէտի: Պու
ճիւմլէ իլէ մէրգում, կիճէ էլան սէյֆիէեէ կէլմէմիշ օլուպ,
սաաթ ալաֆրանկա օն պիրի կէչմիշ օլտուղու, վէ տախիլի

սէյֆիեէտէ հէսքէսին ուեումուշ պուլունտուղու պիր սաաթ իտուկի, վէ օ տագըգատա, զէվճի զայպուպէթտէ օլան գօնթէս տը ֆերկազըն քիմսէեի գապուլ իտէմէեէճէկի ճիհէթլէ, մերգուումուն կէլմէսի տէ մէմուլ տէյիլ իտի: Ժանն, պու վէսվէսէլէրինտէն տօլաեը քէնտի քէնտիսինի մէճնուն ատտ իլէ, էլինտէքի սիւզէնի իշի թէրքլէ բէնչիրէեէ եագլաշտը: Մէգպուրէ, կիճէնին սէրին հավասընը ալմագլա իղթիրապը թէսկին օլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ իտի: Փագաթ հավա ֆուրթունալը օլուպ, շէտիտ պիր ըիւզկեար՝ պաղչէ տէրունին տէքի պիւեիւք աղաճլարը էեէրէք, հէյպէթլի սէտալէր չըգարմագտա իտի: Ժանն, բէնչիրէնին էօնիւնտէ տուրմուշ օլտուղու հալտէ, եաղմուրուն պիւեիւճէք պիր տամլասը էլինէ տիւշտիւկիւնտէն, պիր արա բէնչիրէեի գարամագլըղը տիւշիւնտիւ իսէ տէ, քէնտիսի ճէսուր պիր գատըն օլտուղունտան, պօրատան գօրգմագ իսթմէեէրէք, բէնչիրէեի գարամագսըզըն թէքրար սիւզէնիսինի իշլէմէեէ, վէ Արմանը տիւշիւնմէեէ պաշլատը: Շէօյլէքի պիր թագըմ էսնաֆ խալգտան թէշքլլ օլունմուշ օլան պալօեա տավէթ իտիլմէսի՝ քէնտինին խայրխահլըգ վէ ֆագիլէթ նամ ու շէօհրէթի սաեէսինտէ օլտուղունու, վէ պինապէրին մէգքիւր պալօտա պուլունան էշխասըն նաղարը տիգգաթը մերգումա աթֆ իտիլմիշ օլարագ, անէ տուալէր իտիլմէքտէ իտուկինի միւլահազա իթմէքլէ, սէվկիւլիւ զէվճինտէն տօլաեը իֆթիսար իյլէմէքտէ իտի: Պու միւթալէաթ իլէ Ժանն, պիր միւտտէթճիք եալընըզլըղընը վէ վագթըն կէշտիկինի ունուտուպ, ֆիքրի՝ զէվճինէ օլ տէրէճէ հասը օլունտուքի, անըն իլէ պիրլիքտէ գօլթուգ գօլթուղա պուլունտուղունու զանն իթմէքտէ իտի: Էաքին պիր սէս իշիթմէքլէ սարսըլըպ, խէեալաթը տէֆ օլտու, վէ իշիթտիկի սէս՝ պաղչէտէն կէլէն պաղը ատըմ՝ սէսի օլտուղունու զանն իլէ, հէման բէնչիրէեէ գօշուպ, տիշարըեա էեիլէրէք տինլէտի:

Գարանլըգ բէք զիեատէ օլտուղունտան, պօրանըն շիտտէթինտէն նաշի տալլարը էեիլմէքտէ պուլունան աղաճլա-

ընն սէսինտէն պաշգա պիր չէյ իշիտէմէտի: Իմտի պիշարէ քէնտի քէնտիտէն,

— Պէնիմ շու վէսվէտէրիմ, գօրգուլարըմ հէբ էսէրի ճիննէթ տիր: Ատէթա ըիւզկեարտան գօրգաեօրուլմ, տէտի, վէ էլինէ պիր տուա քիթապը ալարագ, քէնտիտի պիւթիւն պիւթիւն ճէնապը Հագգա թէսիմ իթմիշ օլտուղու պիր սըրատա, եէնիտէն սարսըլտը, ֆագաթ պու տէֆա գուլուլու եօլլարտան պազը ատըմ սէսլէրի իշիթմիշ օլտուղունա էմին իտի: Իմտի թէքրար բէնչիրէտէ եագլաշտը իսէ տէ, այնի գարանլըզ վէ այնի սուսուլու էթրաֆը իհաթա իթտիկինտէն, իսաեալաթա դահիպ օլմասընտան տօլաեը քէնտի քէնտիսինի մուախէգէ իթտի, վէ իրաէտի ճէսարէթ իթմէք իւզըէ, էլինէ պիր շամատան ալարագ, մասուլմընըն եաթմըշ օլտուղու եանընտաքի օտաեա կիթտի, վէ քիւչիւք Արմանըն քէմալը հուգուր իլէ ուեուլմագտա օլտուղունու կէօրիւպ, գարշըսընտա տուրարագ, կիւլէճ եիւզլէ թէճէսսիւս իթտիքտէն, վէ դաեէթ իսաֆիֆճէ էեիլէրէք, նագիք սաշլարընտան էօքտիւքտէն սօնւրա, աեագլարընըն ուճունա պասարագ, հալվէթ օտասընա ալտէթ իլլէտի: Լաքին պիրտէն պիրէ, սըր Վիլիամըն Բօգամպօլա կէօթէրմիշ օլտուղու աղաճըն տալլարը վէ եաքւրագլարը արասընտա, քէնտիսինէ տօղըու աթֆ օլունմուշ իքի զիեատար նօգթանըն բարլամագտա իտուկինի կէօրմէսի իւզէրինէ, տէհչէթի ազիմէ իլէ պիր ատըմ գատար ըիւճաթ իլլէմէքտէն քէնտիտի մէնն իտէմէտի:

Հիսսիեաթը ինսանիեէտէ բէք ատի վէ թապիի օլան գօրգու տէնիլէն տուլղուտան չօգտան պէրու իսթիֆատէ իթմիշ օլան պարօնէ Անտրէա՝ պիւեիւք տէհչէթ վէ գօրգուլար Էսնասընտա, ինսանըն պաղըրմագ իգթիտարընը հայիզ օլամաեըպ, ալէսսէվլլիէ իւզէրինէ պիր թագաթսըզլըզ վէ տուլղուլարճա նէվիմա քէթթըրիւմ կէլտիկինի թէճրիւպէ իլէ պիլիր իտի: Շէօյլէքի սախթէ Պրագիլիալըեա, աղաճտան եօգարընա չըգմասընը իթթար իթտիկի սըրատա, Ժաննըն, բէնչիրէսինտէն իչէրիտէ պիր ատէմ կիրմէքտէ օլտուղունու

կէօրմէսի անտէ, պաղըրմանա միւգթէտիր օլամանաճագ մէրթէպէտէ պօզուլաճաղընը հիսապ իթմիշ իտի:

Մէրգում պու հիսապընտա եանըլմատը. չիւնքի ժանն՝ նազարը տիգգաթընը, կէօրմէքտէ օլտուղու իքի զիեատար նօգթաեա աթֆ իլէ, տիլսիլ կիպի գալտը. հաթթա գօլլա-րը պիլէ քէօթրիւմիէշտիկինտէն, պիր չան իբինի չէքմէք իւղը ին գօլունու ուզաթամատը, վէ այնի վագըթաա պիր իքի ատըմ կէրի ալարագ, տիվարա տաեանտը: Օ անտէ իքի զիեատար նօգթալար եեըլէրինի թէպտիլ իտիպ, եաբրագլար իչինտէ պիր կէօլկէ գըմլտանտը, վէ պատէհու պու կէօլկէ տէրունը օտանա աթլատը:

Ժանն տը Գէրկաղ՝ տէհշէթինտէն նաչի պուղ կիպի տօն-մուշ օլարագ, տիչի գարլանա մախսուս չէվիքլիքլէ, չամ աղաճընըն սօն տալլարընտան, օտասը տէրունինէ աթլաեան չախսըն մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս օլտուղունու ան-լամասընտա, տամարլարընտաքի գան, զանն իտէրսին քի ճէ-վէլանտան տուրտու:

Էօլլէ ֆէվգէլատէ տէհշէթ վէ գօրգուլար վար տըր քի, գպլէմ իլէ թարիֆ իթմէք գապիլ տէյիլ տիր: Մատպամ տը Գէրկաղ տախի, հիսսի թապիի իլէ գօրգմագտա օլտուղու չախսըն, վէ կիճէնին օրթասընտա բէնչիրէսինտէն օտասընա կիրմէեէ ճէսարէթ իթմիշ օլան էճնէպինին գարչըսընտա պու-լունտուղունտա, սանըգլամանա եպղըն պիր տէհշէթէ կի-րիֆթար օլարագ, աճապա ույգու էսնասընտա վագը օլան գօրգունճ հալլէրտէն պիրինէ թապի՞մի օլմուշ տուր, տէյի քէնտի քէնտիեէ տիւլիւնմէեէ պաչլատը:

Լաքին հայտուտը մէրգում՝ քիւսթախանէ պիք թավը իլէ մէղպուրէեի սէլամլաեարագ,

— Մի՛տամ, նէղտինիդէ կէլմէք իւզրէ շու մուխա-թարալը թարիգի իթթիսաղ իթտիկիմտէն տօլաեը տֆվը-նըղը, վէ շու հարէքէթի զարկպէմի իյզահ զըմնտա պիր

գալ սեօղ սեօյմէքլիկիմէ միւսաատէնիզի ըէճա իտէրիմ, տէտի :

Մարքի պու քէլիմէլէրի ոլ տէրէճէ սիւքիւնէթլէ պէեան իթմէքտէ, վէ սէսի օ գատար Վթապիի պուլունմագտա իտի քի, մատամ տը քէրկազ՝ աճապա պէօյլէ պիր թարիզի իթ-
թիխազ իթմէսինտէ սահիհէն պիր սէպէպի մէճպուրի՝ մի պու-
լունմուշ տուր տէյի տիւշիւնմէեէ պաշլատը : Պիչարէ գա-
տընճըղազ, քիմսէեի եարտըմա չաղըրմանա իգթիտարը օլմա-
տըղը հալտէ, էլան քէմալը հայրէթլէ վէ տիւսիզ կիպի մէր-
գումուն եիւզիւնէ պագմագտա իքէն, տօն ինիկօ՝ էլինի քէն-
տի գալպինէ տաեաթարագ :

— Մատամ գօնթէս, պէնտէնիզ պիր աօըլգատէեիմ, վէ ճաիզ օլան քիմսէեի հիւրմէթ վէ ըիանէթտէ գուսուր իթ-
մէմ : Իմտի պէնի տինլէմէքսիզին մահքիւմ իթմէմէնիզի ըէ-
ճա իտէրիմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Տօն ինիկօ պու սեօղլէրի սեօյլէտիկի էսնատէ, պաշը աշըգ-
օլարագ, թաազիմ իւզըն ուզագտա տուրմուշ օլտուղուն-
տան, կէնճ գատընըն տէհչէթի պիր ազաճըգ սիւքիւնէթ-
պուլտու :

Մէրգոււմ, իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Մատամ գօնթէս, խըրսըզ կիպի կիճէնին օրթասընտա խանէնիզէ կիրմէքլիկիմ՝ պիր սէպէպի միւճպիրէ, վէ չայեա-
նը թէէսսիւֆ պիր լիւզումա մէպնի տիր : Իմտի պու հարէքէ-
թիմի իյզահ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուեուրմանըզը, վէ
իֆատէլէրիմի տինլէմէզտէն էվվէլ : քիմսէեի չաղըրմամանըզը
վէ պէնի պուրատպն թարտ իթմէմէնիզի՝ տիզ իւզէրինէ կէ-
լէրէք, նազարընըզտա է՛ն զիեատէ մուգատտէս օլան մատտէ
նամընա իսթիրհամ իյլէրիմ :

Տօն ինիկօնուն սէսի ըէճա վէ հիւրմէթ եօլուշտա օլ-
մալըյլա, ժանն, պիր տէրէճէ քէնտինի պուլարագ, «սեօյ-
լէեինիզ» եօլունտա պիր հարէքէթ իպրազ իթտի :

Տօն ինիկօ տախի շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի :

— Մատամ, սիզէ սեօյլէեէճէկիմ շէյ էօյլէ պիր սըրի

տըրքի, նէ՛ զէվճինից, նէ՛ ուշագլարընը, վէլհասըլ սիզտէն մատա քիմնէ իշիթմէմէլի տիր:

Մատամ տը Գէրկազըն պիր ազ էվվէլքի տէհչէթինի նէ- վիմա թէաճճիւպ հալի թէագիպ իթտիկի սըրստա, Պրազի- լիալը շու վէճհլէ քէլամա տէվամ իյլէտի:

— Գօնթ իլէ պուրաեա կէլմէքլիկիմ գապիլ տէյիլիտի: քէնտիսի պիրլիքտէ օլմանարագ կէլիպ, կէլտիկիմի խըզմէթ- քեարլարընը վասըթասըյլա սիզէ խապէր վէլմէքլիկիմ տա- խի, նամուսունուգու ալչագճա շիւպհէլէնտիրմէք իտի... Պունունլա պէրապէր (էլինի երէկինէ տաեաթարագ, վէ մահգունիեթլէ,) սըրըրմ պունտա մէվճուտ օլուպ, պէնի պօղուեօրժու:

Մատամ տը Գէրկազ՝ մէրգում խապիսին էֆքեա- ընը անլաեարագ սարսըլտը, վէ նիհանէթ քէմալը զու- ըուր իլէ,

— Մօնսիէօ... տէտի:

Տօն ինիկօ տախի հէեհճան իլէ, վէ տիզ չէօրէրէք, - Օհ մատամ, պիր տագըգաճըգ պէնտէնիզի աինլէիլիլ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պիչարէ գատընճըզազըն պաղըրմաեա իգթիտարը պու- լունմատըլընտան, սայքի նէֆէսի տախի քէսիլմիշ օլարագ աեագտա տուրտու: Զանն իտէրսինքի, իլամընըն օգունմա- սընա պէքլէեէն պիր մահքիւմէ պէնդէեօրտու:

Տօն ինիկօ, էլան հիւրմէթլէ ֆագաթ սէպաթլը պիր թարգտա,

— Մատամ գօնթէս, պէնտինիզ սըճագ իգլիմլի մէմլէ- քէթլէրտէ տօղմուշում տուր: Օ մէմլէքէթլէրտէ, ինսան, թա- պիեաթըն հաքիմի օլմասըյլա, գարչըսընա չըգան միւշքիլաթ վէ մէվանիի զալէպէեէ միւգթէտիր տիր, վէ միւմքինսիզատտ օլունան խուսուսաթա տօղրու թէմայիլլի մախսուսու վար տըր, տէտի:

Ժանն տիթրէեէրէք մէրգումու տինլէմէքտէ օլուպ, նէ- իթճէեի իֆատաթըն նէրէտէ գարար գըլաճազընը անլամագ

իսթէմէմէքտէ իտի . Ֆադաթ սախթէ Պրազիլիալը՝ սէօզիւնէ տէվամ պիրլէ .

— Տէրք իտիմէսի պէնճէ միւմքինսիզ օլան խէֆի պիր մագսէտտէն թահրիք օլունարագ , Բարիսէ կէլտիմ : Հէնուզ եիրմի պէշ եաշընտաերմ , ֆէվգէլատէ պիր սէրվէթէ մալիքիմ : մէմէքէթիմոտէ վասի մահէլլէրին սահիպի օլուպ , նիչէ նիչէ խատէմէլէրիմ՝ վէ հայվանաթ սիւրիւլէրիմ՝ վար տըր : Լաքին օրատա սէրվէթ վէ եալընըզըզ պէնի թաստի իթտիքլէրինսէն , քէնտի ինթիխապըմլա պիր ըէֆիդէեէ մալիք օլմագ , վէ ատէթա էսիրի օլաճաղըմ պիր գատըն պուլմագ իւզըէ Բարիսէ կէլտիմ :

Մատամ գօնթէս , մարքինին պու իֆատաթը՝ մահգա ագալը իգտիվաճ էֆքեարընը միւպէյեին օլուպ , քէնտի նէզտինէ կէլմէսի տէ , գալպինի իֆշա իթմէք իչին օլտուղունու զանն իլէ , էվվէլքի զաննիւաթընտա եանըմըշ օլտուղունու մէմուլ իթտի :

Մարքի . - (տէվամէն .) Պու մէճհուլ , ֆադաթ սէքիզ կիւնտէն պերու ֆէվգէլատէ սէվմիշ օլտուղում գատընը նիհասէթ պուլտում :

Մէրգում սէօզիւնիւ քէսիպ , եիւզիւնտէ գըրմըզըլըզ հասըլ օլտուղու կէօրիւնտիւ , վէ գօնթէս իզթիրապլէ պէքլէտիկի սըրատա , մարքի շու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իյլէտի :

— Էվվէթ , օ գատընը պուլտում . ա՛հ , արամըզտա պաղը մէվանի պուլունտուղունու , վէ խալգըն վէ իթիգատաթը պաթըլէնին միեանէմիզտէ տէրին կիրտապլար աշմըշ օլտուղունու պիլիրիմ , ֆադաթ նէ՞ էհէմիեթի վար տըր . օ կիրտապլարը աօլտուրմագ իչին գալպիմոտէ մուհապպէթ խաղիւնէլէրի մէվճուտ աուր . Պէնտէնիզ՝ աշգ ու մուհապպէթիմէ , վէ իգպալիմէ կիւվէնմիշիմ տիր :

Ժանն , Բարիստէն ուզագտա օլան վէ հէման խալի պուլունան իշպու սէյֆիեէ տախիլինտէ եալընըզ օլուպ , սէվկիւլիւ Արմանընտան վէ ճէնապը Հագգըն քէնտիսինէ թայեին իյլէմիշ օլտուղու համիսինտէն ուզագտա , վէ դարիպ վէ միւմ-

քինսիզ պիր աչգ ու մուհապպէթտէն պահս իտէկէլէն շու տիվանէնին գարչըսընտա պուլունտուղունու տիւշիւնէրէք տիթրէմէնէ պաշլատը :

Տօն Ինիկօ . - (հէնէճանը արթարադ .) Գավանիյն վէ իթի-
գատաթը պաթըլէի ալէմ՝ իլէ պէնտէն այրը օլան , ֆադաթ
սէվկիւլիւմ պուլունան օ գատընը զապթըմա կէչիրիպ , քէն-
տի մալիմ իթմէկի , վէ անը էվրօքա մէմալիքինտէն տահա
զիեատէ ճալիպ պուլունան վէ հասէտ իտիլմէնէ լաերդ օլան
մէմլէքէթիմէ կէօթիւրիւպ , քէնտի էմրի ալթընա պիր չօգ
էսիրլէր թէսլիմ իթմէնի , վէ պիւթիւն հաեաթըմը տախի
անըն տիզլէրի հուղուրընտա կէչիրմէնի եէմին իթտիմ :

Իշպու մէճնունանէ լիսան՝ նիհանէթ գօնթէսի սէրսէմ-
լիկինտէն աեարադ , պիր իշարէթլէ մարքիեի սիւքիւթ իթ-
տիրտիքտէն սօնրա ,

— Մօնսիէօ , պու տիվանէճէ սէօզլէրի պանա սէօլլէմէք
իչի՞ն մի պուրաեա կէլտինիզ , տէտի :

— Սէօզլէրիմին տիվանէճէ օլտուղունու թաստիգլէ պէ-
րապէր , հագըգի , խալիսանէ , վէ գալպտէն նէշէթ իտէր
սէօզլէր օլտուղլարընը տախի թէէքիտ իլլէմէքտէն կէրի
տուրամամ :

Մէրգում , պու իֆատաթը իրատ իթտիկի սլքատա ,
գօնթէսէ քիւսթախանէ պագ-նագտա օլմասըյլա , մէզպուրէ
վագար վէ սօլուգ դան իլէ ,

— Մօնսիէօ , շիւպհէսիզ պէնիմ քիմ օլտուղումու ու-
նուտուեօրսունուզ , տէտի :

— Խայր մատամ :

— Զէվճիմ Մ . տը Գէրկազըն՝ փիլի խանէմիգէ գապուլ
իթտիկինի սնուտուեօրսունուզ :

— Խայր , ունութմաեօրում :

Մէրգումուն սէսինտէ պիլէ ալչագըրդ հալի հիսա օլուն-
մագտա օլուպ , տիզ չէօքէրէք քէլամընը շու եօլտա իլէրի
կէօթիւրտիւ :

— Մա՛տամ , պիր լազ էվվէլ հա՞նկը գատընտան պահս

Իթտիկիմի տէրք իթտինիզ : Սէվտիկիմ, զապթըմա կէլիւտի-
կիմ, վէ քէնտիսիյէ պէնիմարամտա մէվճուտ օլան մէվանիքի
մահվ իթմէկի եէմին իթմիշ օլտուղում դատըն սիգսինիզ :

Պատէհու մէրգում աեաղա դալգարագ, մէզպուրէեէ
տօղրու պիր աաըմ ալաը, վէ էլլէրինի թութուպ, քիւրի
տօտադլարընը օ բագ էլլէրին իւզէրինէ վազիթմէք իսթէտի :

Ժանն իսէ ըիւճաթլէ, տէհշէթլի պիր սէտա ըէֆ իտէ-
րէք :

— Արմա՛ն, Արմա՛ն, եարտըմա կէլին, տէյի պաղըրաը :

Ալչագ տախի, - Արման պուրատա տէյիլ տիր... վէ
սիզտէ... տէտի :

Լաքին սէօղիւնիւ իքմալ իթմէգտէն պիր դարու աչըլա-
րագ, պիրտէն պիրէ զազապնաք պիր հալ իլէ պիր ատէմ
զահիր օլուպ, միւթթէհիմի մէրգումուն եանաղընա շիտտէթ-
լի պիր սիլլէ աչգ իտէրէք, վէ զաեթ սէրթ պիր սէտա իլէ,

— Ալչա՛գ, տէյի պաղըրաը :

22

Զայագըլ պիր հալաէ օլան ժաննըն եարտըմընա, պիչարէեէ
հագարէթ իտիլէճէկի պիր սըրատա, մահգա ճէնապը Հագ-
գըն պիր լութֆ ու ինաեթի մագամընտա եարտըմա եէթի-
շէն քիմնէ, զանն օլունաճաղը վէճհլէ Արման օլմաեըպ, վի-
գօնթ Անտրէա իտի. օ Անտրէա եախօտ սըր Վիլիամս տէնի-
լէն մէէլուն քի, քիւսթախանէ պիր թարգտա իշպու ֆամիլ-
եանըն մահվընա ահտ իթմիշ օլմասըյա, հէր կէօնա ֆէնալը-

ղը իրթիքեապ իթտիքտէն, վէ պու տէֆա տախի գատընլար միեանընտա է'ն մուազգէղինէ հագարէթ իթտիքտէն սօն-
րա, չիմտի տէ անը գուրթարմագ սիւսիւնիւ ալարագ պաղ-
թէթէն գահիր օլմուշ իտի :

Ժանն՝ գուրթարըճը, տօսթ, վէ զէվճինին ուպուտիւնէթ-
քեար գարընտաշը ատտ իյլէտիկի օ չախսը կէօրիւր կէօրմէզ,
մէսէրրէթլէ րէֆը սէտա իլէ, «Ա՛հ, գուրթուլտում» տէտի,
վէյէլան տիթրէեէրէք, լաքին միւթմէյին վէ միւսթէրիհ օլա-
րագ, մէրգուճա պագալը :

Օլ էսնատէ վիգօնթ Անտրէա՝ ալնընը վէ կէօղլէրինի
աշաղըեա տօղրու էյմիշ, վէ իզթիրապ ալթընտա պօյնու պիւ-
քիւլմիւշ պիր քիմսէ օլմաներպ, եիւզիւնտէ հիտտէթ ու զա-
ղապ աթէչի բարլաեարագ, քէնտիսինտէ տէհչէթլի պիր թալը
հուսուլէ կէթիրմիշ իտի : Խիւլասա, հարէքէթ ու մուամէլէսի՝
աթիգ պիր գալմըն նամուս ու հայսիւնէթինի մուհաֆազա վէ
միւտաֆաա իթմէք իւզրէ գըլըճլարընը չէքէն ասըլգատէ-
կեանըն աթվարընա միւշապիհ իտի :

Ժանն՝ մէրգուճու կէօրմէքլէ, պիզղաթ Արման տը Գէր-
կաղը կէօրիւնօր օլտուղունու զանն իթտի, վէ վիգօնթ Ան-
տրէա՝ էվվէլէմիրտէ մէզպուրէեէ խիթապէն վէ նէվիմա չիտ-
տէթլէ,

— Մա'տամ, եալընըղ պուրատա պուլունան իւշ քիչիս
տիւշար օլտուղունուղ սըրրա վագըֆ օլմալը տըրլար, տէտի :

Պատէհու, Ժաննըն սիւքիւթ իթտիկի պիր սըրատա տօն
ինիկօեա տօղրու պիր ատըմ՝ ալարագ, սօղուգ գան իլէ,

— Մօ'նսիէօ, սիզ պիր ալշագ քիմսէսինիզ, տէյի պէեան
իյլէտի :

Սախթէ Պրազիլիալը տիւշարը խէֆվ օլմուշ տուր կիպի
կէօրիւնէրէք,

— Մօ'նսիէօ, տէտի :

Վիգօնթ Անտրէա ճէպինտէն պիր թապանճա չըգարըպ,
հազըրլաեարագ,

— Մօ'նսիէօ, ինթիլապ իտինիզ . իթիեարը սիւքիւ-

նէթլէ պէնի տինլէեհէճէքսինիզ, եօգսա շու թապանճա իլէ սիզի թէլէֆ իտէրիմ, տէյի պէեան իլէտի :

Պրազիլիալը գօլլարընը եհկտիկէրինէ գալուշտուրուպ, գուլվէթ գարչըսընտա արզը թէսլիմիեթ իտիեօր կիպի կէօւ ըիւնտիւ : Պարօնէ, մէրգ ումա խիթապէն շու եօլտա իֆատէեհ տէվամ իլէտի :

— Մօ'նսիէօ, քէնտիսինէ թահգիրէ վէ հագգընտա գալ ու գալէմէ ալընմազ պիր լիսան գուլլանմաեա իճթիսար իթ տիկինիզ գատըն՝ գարընտաչըմըն զէվճէսի տիր : Տիմէք օլուր.քի, իքիմիզտէն պիրի պու ալէմտէ ֆազլա տըր :

Պրազիլիալը պաչընը էյտի, վէ Անտրէա տախի քէլամընա շու վէճհլէ տէվամ իլէտի :

— Մօ'նսիէօ, տուէլլօմուզու՛ն սէպէպի հագգընտա քիմսէեհ շիւպհէեհ մահէլլ վէրմէքսիզին տուէլլօ իթմէլիեհիզ, վէ հաեաթընըզ էլիմտէ օլուպ, սիզի թէլէֆ իթմէքլիկիմէ քիմէանէ թարաֆընտան մումանաաթ օլունմաեաճազը ճիհէթլէ, էկէր պու սըրըր միւէպպէտէն կիզլի թութաճազընըզ խուսուսընտա նամուսուհուզ իւզէրինէ սէօզ վէրմէզսէնիզ, պու հագգըր իսթիմալ իտէճէեհիմ :

— Սէօզ վէրիրիմ մօնսիէօ :

Օլ վագըթ Անտրէա, մարքիեհ գարչը թութմուշ օլտուղու թապանճասընը աչաղըհա էնտիրտի, վէ պատէհու,

— Իչէրի կիրտիկինիզ կիպի տիշարը չըգաճագսընըզ, վէ տօղրու Բարիսէ ավտէթ իտէճէքսինիզ, տէտի :

— Օրատա էմրլէրինիզէ պէքլէեհէճէեհիմ :

— Տո'ւրունուզ, տո'ւրունուզ : (Գօնթէսէ պագարագ .) Մ. տը Գէրկազըն քէմալը սախավէթլէ խանէսինէ գապուլ իթմիշ օլտուղու պու ատէմ, կէօրտիւկիւ իհթիրամ ու իլթիֆաթա գարչը օլարագ պէօյլէ պիր սուի հարէքէթտէ պուլունմուշ օլտուղու իչին, քէնտիսի իլէ տուէլլօ իթտիկիմ հագգընտա գարընտաչըմըն զէրրէ գատար խապէրի օլմամալը տըր :

Տօն ինիկօ . - Էմին օլուն, քէնտիսինէ պիր շէյ սէօյլէմէմ :

— Պունուն իշին թէքմիշ պիր կիւն կէշմէսի լազըմ տըր, Արման, պուրատա օլտուղումու պիլիր: Էկէր եարըն սիզին իլէ տուէլլօ իտէճէք օլուրսամ, պուրաեա կէլմիշ օլտուղունուղու անլար: Իմտի եիրմի տէօրթ սաաթ սֆնրա շահիտլէրիմի սիզէ կէճնտէրէճէերիմ:

— Պէն տէ անլէրի գապուլ իտէճէերիմ:

— Թապանճա իլէ տուէլլօ իտէճէերիլ:

Տոն Ինիկօ պու թէքլիֆտէն մէմնուն օլմաեօր կիպի պիք չէհրէ բէյտա իթտիկինտէն, Անտրէա, սօղուգ գան իլէ:

— Մօնսիէօ, էֆքեարընըզը անլաեօրում: Բիզ գըլըճ միւպթէլասըսընըզ, լաքին գըլըճլա չօդ տէֆա ճէրիհատար օլունուր ամճա, նատիրէն թէլէֆաթ վուգու պուլուր: Չիւնքի թապանճա իլէ աթըլան գուրչուն պօշա կիթսէ պիլէ, թէքրար իշէ պաշլանըլըր, վէ նիհաեթ իքի խասիմօէն պիրիքին թէսլիմի ըուհ իթմէսինէ գատար այնի մուամէլէեէ տէվամ իտիլիր: Իմտի էվվէլճէ սէօլէտիկիմի թէէքիա իտէրիմ, իքիմիզտէն պիրի պու ալէմ իշին ֆազլա տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Բէք էյի մօնսիէօ:

— Օ հալտէ եարըն տէյիլ օլ պիր սապահ թէքրար կէօրիւլիւրիւզ:

Անտրէա պու սէօզլէրի սէօլէտիկի գէման բարմաղըլա օտանըն բէնչիրէսինի սախթէ Պրազիլիալրեա կէօսթէրմէքտէ իտի: Մէրգում իսէ, ախթրէեէրէք գօնթէսի սէլսամլատըգտան սօնրա, բէնչիրէեէ եադլաշտը, վէ կէլտիկի եօլտան ափտէթ իթտի:

Օլ վադըթ վիդօնթ Անտրէա՝ լէհճէօի սօլուգ վէ քէմալը տէհչէթ իշինտէ օլարագ ախիլ կիպի տուրմուշ օլան մատամ տը ֆէրկադա աթֆը նազար իլէ, էլինի թութարագ:

— Թէէմին օլուն քի մփտամ, արթըզ հիչ պիր մուխպթարա գալմատը, տէտի:

Դուրթարըճըսընըն սէսի Ժաննըն ազլընը պաշընա կէթիրիպ, մէզպուրէ, վիդօնթուն էլինի սըգարագ, հէօնկիւր

հէօնկիր աղլամանա պաշլասը, Աղլամանը թէսկին օլտուղունտա,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, թէշէքքիւր իտէրիմ, սիւ պէնիմ գուրթարըճըմընըզ, տէտի:

Անտրէա. — (վագարլը պիր թարզ իլէ.) Ագրապամըն նամուու իւղէրինէ հէր վագըթ նէգարէթ իթմէք՝ վագիֆէմ իթիզասընտան տըր, իմտի մասամ, ըահաթ ուեուեունուզ՝ քիմէ սիդի ուլգունուզտա պիհուգուր իթմէեէճէք տիր, Ալլահա ըամարլատըգ... կիճէնիզ խայր օլտուն:

Վիգօնթ Անտրէա՝ իշպու իֆատէսինտէն սօնրա, օրատան չէքիլմէքտէ իքէն, ժանն, ըէճա եօլունտա,

— Գա'րընտաշըմ, տուէլլօ իթմէեէճէքսինիզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Նէ՛շարէ, լազըմ տըր:

— Ֆագաթ պու գապիլ տէյիլ տիր, պէն տուէլլօ իթմէնիզի իսթէմէմ, վէ պու պապտէ եէմին իթմէմիշ օլտուղում ճիհէթլէ, քէյֆիեթի Արմանա խապէր վէրէճէեիմ. օտախի տուէլլօնուգու իսթէմէեէճէք տիր:

— Սահիհ տիրքի էկէր Արման վուգուլի հալի խապէր ալըրսա, պէնիմ եէրիմէ քէնտիսի տուէլլօ իթմէք իսթէեէճէք տիր:

Ժանն. — (տիթրէեէրէք.) Գէնտիսի՞մի իսթէեէճէք տիր:

— Սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ, մալիւմիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ, պու ալէմտէ էօյլէ ահվալ վար տըրքի, պու ահվալ նանսընտա, գանունը նամուս տէնիլէն էն պիւեիւք գանուն լէ նիզամ գարշըսընտա, ատալէթի ինսանիեէ հիւքիւմիւզ լալըր՝ Պիշարէ գատընըղազ, տիմէք սիզանլամանթըմունուզ չի, պուրատան տէֆ օլուպ կիտէն շախս՝ հայլազըն պիրի տիր, լէ էկէր միւճազաթը վէրիլմէեէճէք օլսըրսա, սէքիզ կիւն օնրա պիր գլիւպտէ, կիճէ վագթը խանէնիզէ կիրմիշ օլտուղունու թէֆախիւրէն պէեան իտէճէք տիր:

— Նէ՛ ալչագլըգ...

— Իմտի Արմանըն տուէլլօ իթմէսինի իսթէ՞լմիսինիզ:

Մէրդումէ տիթրէմէքտէ օլուպ, ճէվապ վերմէմէքտէ իտի :
Անտրէա . - (սէօզէ տէվամ իտէրէք .) Զիրա Արման ին-
սանլար իչինտէ է'ն նէճիպի, է'ն ալիսի տիր :

Ժանն էլան սիւքիւթ իթմէքտէ օլմասըյլա, Անտրէա,

— Պէն իսէ, մուղաիրի օլարագ, մալ ու սէրվէթ տէն մահ-
րում օլան, վէ բիմէնին մուհապպէթինէ լաեղդ օլմանն,
ֆամիլեսարղ սահիպսիզ պիր սէֆիլիմ, տիեհրէք, քէլամընը
իլէրի կէօթիւրտիւ :

Ժանն . - Նանքէօր օլմանըն . . . սիզի սէվէն պիր դարըն-
տալընըզ, պիր գըզգարընտալընըզ եօգ մու տուր :

Պատէհու մէրդում էլինի ալնը իւզէրինէ վազ իլէ, պա-
շընը . պիր թարաֆա չէվիրէրէք,

— Էվվէթ, սիզ իքինիզտէ հաիզի ասալէթ վէ խայրխահ-
սընըզ . ֆագաթ պէն ճինաեթիլէրիմի ունուտապիլի'րմիեիմ,
վէ պիր ալչաղը ճէզալանտըրմագ, եախօտ սիզին իչին թէրքի
հաեաթ իթմէք ֆըրսաթը զուհուր, իթտիկինտէ, պունու,
էվվէլքի հալիմի պուլմագլըղմը իչին ճէնապը Հագդ թարա-
ֆընտան իրսալ օլունմուշ պիր ֆըրսաթ ատտ իթմէլի տէ'յիլ
միեիմ, տէտի :

Ժաննըն պու ալա ագլը պաշընտան կիթմիշ օլուպ, Ան-
տրէա իսէ, տիշարեը տինլէեհրէք, պիրտէն պիրէ,

— Տո'ւրունուզ, ուզագտան պիր ալապա սէսի իչիտիեօ
րում, տէտի :

Ժանն տախի տինլէտի, վէ ֆիլվագը պիր աղ ուզագտան
արապա թէքէրլէքլէրի սէտասընը աշիրեարէն իշիթտի :

Անտրէա . - Արման կէլիեօր :

Ժանն . - (հէր չէյի ունուտարաղ .) Նէ' մէսէրլէթ :

— Մա'տամ, Արման պէնի պուրատա պուլմամալը տը,
չիւնքի եարը կիճէեի կէշմիշ օլտուղու պիր զէմանտա օտ-
նըզտա պուլունմագլըղմը նա'սըլ իյպահ իթմէլի :

— Էյլէ իսէ պի'րատէր, չիմտիլիք Ալահա ըսմարլատը :

— Խայր, խայր, պու սուրէթլէ կիթմէք իսթէմէմ :

— Նէ' իսթէեօրսունուզ :

— Պու կիճէքի վագրալարըն թէմամիյլէ կիզլի թուլթու-
լաճաղը հագգընտա սէօզիւնիւզիւ իսթէրիմ :

— Սէօզ վէրիւրիմ :

— Տուէլլօ իթմէքլիկիմէ տէ միւսաատէ իտէճէքսինիզ :

Ժանն թէրէտտիւա կէօսթէրէրէք ,

— Լաքին պու բէք տէհշէթլի տիր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Նէ՛ չարէ լաղըմ տըր :

— Օ հալտէ ճէնապը Հագգա օլ գատար խալիսէթլէ նի-
եազ իտէճէերիմքի, նիհանէթ պէնի տինլէեճէք տիր :

— Հէր նէ իսէ, Ալլահա ըսմարլատըգ, եարըն կէօրիւ-
շիւրիւզ :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա, վիզօնթ Անտրէա քէնտի
քէնտիեէ :

— Հէր հալտէ պախթ պանա եազէր օլաճաղ տըր, տէտի :

.....

Անտրէա վէ գօնթէս տը Գէրիլազ եանըլմըշ իտիլէր : Ու-
ղագտան իշիթտիքլէրի Արմանըն արապա սէսի օլմանըպ,
չիւնքի մէրգուլմ սաաթ պէչտէ աթա սիւար օլմուշ օլարագ
կէլտի, վէ սէյֆիեէեէ տուխուլինտէ հէր շէյի հալը սիւքիւ-
նէթտէ պուլտու :

Ժանն, օ կիճէքի հէեճճանլարընտան թագաթսըզ գա-
լարագ, նիհանէթ ուեուլմուշ օլուպ, զէվճի, տեագլարընըն
ուճուէնա պասարագ օտասընա կիրտի, ֆագաթ մէրգուլմէերի
ուեանտըրմաար :

Անտրէա տախի, պիւեիւք ֆիթուհաթ իտէնլէրէ մախ-
սուա օլարագ տէրին պիր ույգուեա տալմըշ օլուպ, անճագ
սապահըն սաաթ օն պիրի բատտէլէրինտէ, եանի գահվալթը
վագթը օտասընտան չըգտըղընտա, զանէթ սաքին, վէ հէման
քէյֆլի պիր հալտէ իտի : Մէրգուլմ, գօնթէսին սիւքիւթ
իտէճէկի հագգընտա եէնի պիր թէէմինաթ օլմագ իւզրէ,
մէզպուրէեէ խէֆիէն աթֆը նագար իտիպ, իքի սաաթ գատար
սօնրա, սէյֆիեէտէն հարէքէթլէ Բարիսէ ալտէթ, վէ եաեա

օլարագ Սիւրէզն սօգաղընտա ատի կէօթէրիչի պիր օթէլէ աղիմէթ իյլէտի :

Օթէլին գարանլըգ պիր եօլու պուլունմասըյա , մերգում , էնսէսինտէն կէլէն Ֆումատըղընա , էթրաֆընա պագարագ թէէմին օլտուգտան սօնրա նապէտիտ օլտու , վէ գաբուճու օտասընըն եաղլը բէնչիւրէսինէ վուրտուղունտան , իչէրտէն պօղուգ պիր սէս :

— Գի՞մ տիր օ , տէյի սիւալ իթտի :

Անտրէա . . Պէն իմ :

Այնի վագըթտա իհթիեար տաղ պիր գաֆա կէօրիւնիւպ , Անտրէանը թանըտըղընտան , քէնտիսինէ պիր անախթար վէ գապա պիր քեաղըտ իւղէրինէ եաղլըմը վէ էթմէք խամուրըյա մէօհիւրլէնմիշ օլարագ պիր մէքթուպ վէրտի :

Անտրէա՝ բարմագլըգ եէրինէ իբի պուլունան թօղլու թօբրագլը պիր նէրտիվէնտէն պէշինճի գաթա չըգարքէն , ալտըղը մէքթուպու աչտը քի , տէրունինտէ , «կէլինիզ , սիգի պէքլէեօրում» տէյի եաղլըմը իտի :

Պու մէքթուպուն զիյրինտէ հիշ պիր իմգա պուլունմաեօրտու :

.

Իմտի թագրիպա պիր սաաթ սօնրա , Հավրտա պանքէր Մ . Իւրպէն Մօրթօնէնին հիմաեէսի թահթընա ալմըշ օլտուղու Մ . մարքի տօն Ինիկօ՝ Մէօրիս օթէլինտէ քէնտիսին քիւչիւք տաիրէսինտէ պուլունուպ , սիկարա իչմէքլէ պէրապէր պիր միւսաֆիրէ պէքլէմէքաէ իտի : Պու միւսաֆիր սըր Վիլիամս օլուպ , սարը բէրուգասընը կիեինմէք վէ սըր Արթիւր Գօլէնսէ մախսուս գըրմըղը բէնկ իլէ պօեանմագ իւղրէ , Սիւրէզն սօգաղընտա քէնտի խուսուսի իգամէթկեհաճընա կիթմիշ իտի : Մէրգումուն իչպու գըեաֆէթի , սէքիզ կիւն մուգատաէմ սօլլուն պիր լէհճէ իլէ կէնճ էննէպիեի Քէրկաղ օթէլինէ կէօթիւրմէք իչին կիտիկի գըեաֆէթտէն պիւսպիւթիւն ֆէրգլի օլմասըյա , թանըլմաղ պիր հալէ կէլմիշ օլուպ ,

սիեահ տէրիսի ալթընտա, մատամ Մալասինին վէքիլխարճը Վանթիւրէ ասլա պէնդէմէնէն խըղմէթքեար իսէ, մէրգումու, քէմալը տէպտէպէ իլէ էֆէնտիսի նէզտինէ կիրաիրտի:

Սըր Արթիւր իչէրի կիրաիրքտէն սօնրա, մարքի՝ Վանթիւրիւ իչ օտաեա կէօնտէրիպ, գաբուեու վէ գաբու բէրտէլէրինի գաբատրգտան սօնրա, իքի շէրիքլէր եէկտիկէրինի սէլամլատըլար: Պատէհու սըր Արթիւր,

— Պու սապահ նասըլսըն, տէյի սիւալ իթտի:

— Պու կիճէ ուեումամըշ օլտուղումտան, բէք էյի տէյիլիմ:

Սըր Արթիւր: — (Իսթիհզաքեարի պիր թավը իլէ) Աճա՝յիպ, վուրաուղում թօգաթ՝ ույգուսուղլուղունա սէպէպ մի օլտու:

— Ջանն իտէրիմ:

— Ահմադ:

— Պիր ասըլզատէնին երեղինէ սիլլէ եէմէսի դաքիպ տէյիլ մի տիր:

— Ղալիպա պու սիլլէեի ճիտտի ատտ իթտին:

— Հայ հայ:

— Մատէմքի եարըն տուէլլօ իտէճէքսէք, զանն իտէրիմքի թարգիեէմի վէրմիշ օլաճաղըմ:

— Էկէր հիսապըմը տօղըու եաքարսամ, վուրաուղուն սիլլէեէ պիր խանչէր տարպէսի տէ իլավէ իտէպիլիերիմ:

Բօգամպօլ պու քէլիմէլէրի զաեէթ սօղուգ գան իլէ իրատ իթտիկինտէն, պարօնէ սարսըլտը, վէ տիգգաթլէ քէնտիսինէ պաղարադ:

— Էյլէնի՞նօրմուսուն հայլաղ, տէտի:

— Էվվէթ վէ խայր:

— Էվվէթ վէ խայր մը:

— Ջանն իտէրսէմ, պուլունտուղումուղ մէվգիլէրի պիր աղաճըգ սըրասընա գօյմաբլըղըն վազթը կէլմիշ տիր:

— Անլամաեօրում:

— Հալպուքի ամճա, պունու անլամադ գօլայ տըր:

Օլ վագրթ պարօնէ օթուրուպ, տիգգաթլէ Բօգամպօլա պագարագ,

— Մէսէլէ ագչէեէ տա՛յիր մի տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Թա՛քէնտիօի:

— Բէք ալէա, նէ՞ անլամագ իսթէեօրսուն:

— Գօնթ աը Գէրկաղըն վէֆաթընտա հիսսէմէ իսապէթ իաէճէք օլան էլլի պին ֆրանգ իրատա մալիք օլմագլըղըմ իչին էլտէ ճիտտի պիր սէնէտիմ պուլունմասընը իսթ էրիմ:

— Թալէպին հագգլը տըր:

— Տիմէք գապուլ իտիեօրսունուզ:

— Ֆագաթ մէյտանտա պիր շէյ պուլունմագսա, հուգուգ տա օլամագ. իմտի պէն տէ սանա, զաթէն էլտէ իթմիշ օլմատըղըմ պիր շէյի վէրէմէմ:

— Աճա՛յիպ, պէն իսէ ամճա, կէլէճէք սէնէնին թարիխիլէ վէ միւթէվէֆա գօնթ Արման տը Գէրկաղըն հէնուզ ագըլ պալիզ օլմաեան օղլունուն վասիսի Անտրէա իսմի սահիհի թահթընտա պիր միլեօն ֆրանգլըգ պիր սէնէտ իմգալանապիլէճէկինիզի մէմուլ իտիեօրսունմ:

— Էկէր իսթէտիկին պու իսէ, պու բէք գօլայ տըր:

— Տիմէք պու խուսուստա միւշքիլաթ եօգ տուր:

— Ասլա:

— Պու սէնէտի իմգա իտէ՞րմիսինիզ:

— Իսթէտիկին վագրթ:

— Տէրհալ իմգա իտիլմէսինի իսթ էրիմ:

— Իշթէ օ օլամագ:

— Նի՞չին:

— Պիր միւտտէթ պէքլէմէքլիք էմրի պասիրէթտէն օլտուղու կիպի, պէն տէ պու սէնէտի իմգա իթմէքլիկի եաըըն տէյիլ օ պիր սապահա թէէխիր իտէրիմ:

— Բէք էյի ամճա, պէքլէրիմ:

23

Իրթէսի սապահ գօնթ վէ գօնթէս տը Գէրկազ Բարիսէ
կիտիպ, օ կիւնիւ Բարիստէ կէչիրտիլէր :

Արման քէնտի իշ օտասընտա մէքթուպարընը աչմագլա
մէշղուլ օլտուղու սըրատա, Անտրէա իչէրի կիրտի, վէ գօնթ
մէրգուսու թանընարագ, «սէն միսին» տէյի սիւալ իթտի :

Վիգօնթ Անտրէա, հէյեթիստէ մահգունիեթ վէ վա-
գար մէվճուտ օլտուղու հալտէ :

— Պի'րատէր, սիգի բահաթսըզ իթտիկիմտէն տօլաեր
աֆվընըզը ըհճա իտէրիմ. ղաեթ մուհիմմ պիր մատտէ իչին
պու վագըթտա նէգտինիզէ կէլտիմ, տէտի :

Օլ էսնատէ Անտրէանըն իւզէրինտէ նէվիմա թէպտիլաթ
վագը օլմուշ օլուպ, իզթիրապը գալպինտէն նաշի պէլի պիւ-
քիւլմիւշ, վէ ար ու մահճուպիեթիստէն տօլաեր կէօզլէրինի
աշաղը էյմիշ օլմատըղը հալտէ, սէպէպի գօնթ իչին տախի
մալիւմ օլմաեարագ, պաշը տիրի տուրտուղու կիպի, պագը-
շընտա տախի պիր ըհմնագը մախսուս հասըլ օլմուշ իտի :
Մէրգուս, կիեինմիշ օլտուղու ուզուն սէթրիսինի տիւյմէլէմիշ
օլուպ, սիմասընտա միւշահէտէ օլունան ճէսարէթլի թավըն-
տան՝ տինտար պիր քիմսէ օլմագտան զիեատէ ճէնկեավէր
պիր քիմսէեէ պէնգէմէքտէ իտի : Մ. տը Գէրկազ պու մէն-
զարէտէն օլ տէրէճէ թէաճճիւպտէ գալտըքի, իշպու թէաճ-
ճիւպիւնիւ իզհար իչին պիր քէլիմէ պուլամաերպ, եալընըզ
գարընտաշընա պագմագ, վէ քէլամա պաշլամասընա պէքլէ-
մէքլէ գանաաթ իթտի :

Անտրէա իսէ սիւքիւնէթլէ շու եօլտա քէլամա պաշլատը :

— Ա'րման, պիլմէմքի տէօրթ սէնէտէն պէրու տիւշար

օլտուղում իզթիրապ եախօտ սալիք օլտուղում թէօվպէքեար-
լըգ՝ նիհաեթ նազարընըգտա նամուս ու իթիպարըմը իպգա
իթտիլէ՞ր մի :

Արման . - Էկէր ճէնապը Ալլահ նազարընտա նամուս ու
իթիպարընըգ իեատէ օլունմուշ իսէ , շիւպէսիզ պէնիմ նա-
զարըմտա տախի իեատէ օլունմուշ տուր :

Անտրէա . - (պիր տէրէճէ թէրէտտիւտլէ .) Պի՛րատէր ,
իքիմիզտէ այնի վալիտէնին էվլատընը :

— Էվվէթ :

— Վէ . . . ասըլգատէկեանտանը :

Արման . - (կիւլիւմէէրէք .) Զանն իտէրիմ :

— Յ հալտէ պիր ասըլգատէ քիմնէ , քէնտի նազարընտա
նէ՛ դատար միւթթէհիմ օլսա , վէ օ իւնվանա նէ՛ տէրէճէ
նալաեղգ պուլունսա , պիր թաղըմ՝ մէճպուրի իւլ իճրա վա-
զաիֆէլէրէ թապի տէ՞իլ մի տիր :

— Պի՛րատէր , Էֆքեարընը իյզահ էթ :

— Թահգիր կէօրէն պիր ատէմին՝ տուէլլօ մէյտանընա
կիթմէմէսի կիպի պիր շէյ թասավվուր իտէ՞րմիսինիզ :

Արման . - (սարսըլարագ .) Տուէլլօ՞մու :

— Նէ՛ չարէ լազըմէտէն տիր :

— Սէ՞ն մի տուէլլօ իտիեօրսուն :

— Էաննի տուէլլօ իթմէկէ մէճպուր օլմուշում տուր :

— Պաղաթ պունա նէ՞ սէպէպ վար սըր :

Անտրէա ճէվապ վէրմէտի , վէ Արման իսէ քէլամա տէ-
վամլէ ,

— Տուէլլօեու քի՞մին իլէ իտէճէքսին , տէյի նիւալիթտի :

Անտրէա թէքրար սիւքիւթ իթտի :

Դօնթ քէմալը հայրէթլէ :

— Տօղրուսու պէօլլէ պիր խապէրի ասլա մէմուլ իթմէ-
եօրտում : Պիլվաղը Անտրէա , սէն աինտար վէ թէօվպէ-
քեար պիր ատէմ օլտուղուն , վէ պու տիւնեանըն իլլէրին-
տէն էլ չէքմիշ պուլունտուղուն հալտէ , պէօլլէ պիր պաթըլ
էֆքեարա թապիիյեթ իթմէ՞ք մի իսթէեօրսուն , տէտի :

- Նէ՛ չարէ, էօյլէ լաղըմ տըր :
- Դօնթ, կէօզլէրինի օվալաեարադ,
- Պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօր քի, ըիւեա կէօրիւեօրում,
- տէյի պէեան իյլէտի :
- Խայր, ըիւեա կէօրմէեօրսունուզ :
- Տիմէք պէր տուէլլօ վար տըր :
- Էվվէթ :
- Պու տուէլլօեու քիմին իլէ իտէճէքսին :
- Պի՛րապէրիմ, սիզ ալիճէկապ պիր զաթսընըզ . ալ-
չադլըզա ափվ իթմիշ օլտուղունուզ կիպի, պանա պիր լութֆ
իճրասընտան տա զանն իտէրիմ քի կէրի տուրմազսընըզ :
- Սէօյլէ պադալըմ :
- Պանա իքի խուսուստա վատ իթմէտիքճէ, խասմիմին
քիմ օլտուղունու սիզէ պէեան իթմէմ :
- Պու իքի խուսուստան պիրինճիսի նէ՞ տիր :
- Պանա չահիտ օլմալըսընըզ :
- Կիւզէլ թէքլիֆ . էյ իքի՞նճիսի :
- Պու տուէլլօնուն սէպէպինի ասլա պանա սօրմաեա-
ճադսընըզ :
- Աճայիպ, տուէլլօ իթտիկինին սէպէպինի անլամաեա-
ճա՞գմըեըմ :
- Խայր գարընտաշըմ :
- Լաքին օ սէպէպ վէխի՞մ մի տիր :
- Պէնիմ իչին պու ալէմտէ էն զիեատէ մուգատ-
տէս օլան մատտէ խուսուսընտա հադարէթ կէօրմիւշիւմ
տիր :
- Քիմին թարաֆընտան :
- Ա՛րման, սըրըմը քիմսէեէ ֆաշ իթմէէճէկինիզէ տաիր
սէօզ վէրի՞րմիսինիզ :
- Էվվէթ :
- Օ հալտէ, պիլմիշ օլուն քի, մարքի տօն Ինիկօ տը լօս
Մօնթէս իլէ տուէլլօ իտիեօրում :
- Դօնթ տը Բէրկազ ըէֆը սէտա իլէ,

— ԻՆժեքտար Մօրթօնէնին պանա թավսիեէ իթմիշ օլ-տուղու առէ՞մ իլէ մի, տէտի:

— Էվվէթ:

— Լաքին պու միւմքին տէյիլ տիր:

— Պանա սէօղ վէրմիշսինիզ տիր: Վէ հիշ պիր վազըթ սէօղիւնիւզտէ գուսուր իթմէմիշսինիզ տիր:

— Ղարիպ շէյ...

Անտրէա սիւքիւթ իթտի, վէ Արման:

— Տիմէք մարքի սէնի թահգիր իթտի, տէտի:

— Էվվէթ:

— Անը՞նլա մը տուէլլօ իտիեօրսուն:

— Էվվէթ:

— Լաքին պէլքի սուլհէն պու մէսէլէ թէսվիեէ օլունա-պիւր:

— Պի՛րատէրիմ, էկէր պու տուէլլօեա պիր չարէ պու-լունսա իտի, պէն սիդի պուլմանա կէլմէզ իտիմ:

— Լաքին... նիհանէթ...

— Պու մէսէլէտէ պանա շահիտ օլաճաղընըզա սէօղ վէ-րիեօրսունուզ, տէյիլ մի:

— Բէք էյի, օլուրում:

— Օ հալտէ էլպիսէնիզի կիեինին:

— Աճա՛յիպ, պու կի՞ն միւ տուէլլօ իթմէք իսթէեօրսուն:

— Խայր, եարըն կիւնտիւզ: Անճազ կիտիպ մարքիեի կէօրմէք լաղըմ տըր:

— Բէք էյի, կիտիպ կէօրիւրիւմ:

Արման օտա խըղմէթճիսինի ճէլպլէ, անըն վասըթասըյլա էլպիսէսինի կիեինտի:

Արմանըն հուղուրընտա Անտրէա աինտար պիր քիմսէ ատտ իտիլտիկինտէն, պու աէֆա անըն, խրիսթիեան մէզհէ-պինին գավաիտի խիլաֆընտա օլաղազ տուէլլօ մէյտանընա կիրմէսի, հէր հալտէ, է՛ն զէքի, է՛ն ալիմ վէ քեաֆֆէյի իթիգատաթը պաթըլէտէն արի քիմսէլէրէ պազէն վազը օլ-տուղու վէճհլէ, բէք մուհիմմ վէ գարշը գօնուլմազ սէպէպ-

լէրաէն պիրինէ թապի օլմասընտան իլէրի կէլմէքտէ օլտու-
ղունու տիւշիւնմէնէ պաշլատը :

Պունտան գաթինազար Արման՝ սիւքի ճէլիլի ասքէրիտէ
քէսպի շէրէֆ իթմիշ պիր գալմա մէնսուպ օլտուղունտան ,
վազըթ վազըթ տամարլարընտաքի գան , ասքէր գանը կիպի
թահրիք օլունմագտա , վէ պինապէրին շու սըրատա գարըն-
տաշընը թայիիպ իտէմէմէքտէ իտի :

Անտրէանըն արզուսու՝ տիւէլլօ իթմէքտէն , վէ գարըն-
տաշընըն քէնտիսինէ շահիտ օլմասընտան իպարէթ օլուպ ,
Արմանըն իսէ պունա գարշը հիշ պիր իթիրազը պուլունմա-
տըղը ճիհէթլէ , էլպիսէսինի կիեինտիկի սըրատա ,

— Տիւէք պիրատէր , սէն թահգիր իշիթտին , տէտի :

— Էվլէթ :

— Օ հալտէ սիւահ ինթիխապը սանա այիտ տիր :

— Էլպէթթէ :

— Գըլըճլա մը տուէլլօ իտէճէքսին :

— Հէր նէ իլէ օլուրսա օլսուն , օ վազիֆէմ տէյիլ տիր :

— Փագաթ պէն օլսամ , գըլըճը ինթիխապ իտէրիմ :

— Էյլէ ամմա , պէնճէ . . .

— Նէ՞ վար :

— Պիլմէմքի սիգէ , Ամէրիգատա պուլունտուղում սըրա-
տա սաղ գօլումուն գըրըլմըշ օլտուղունու սէյլէ՞միշմիեիմ :

— Խայր , պունու պիլմէեօրտում :

— Իշթէ օ գազատան պէրի սիւահ իսթիմալինտէ ֆէվ-
գէլատէ միւշքիլաթ չէքմէքտէեիմ , վէ մէյտանը միւտարէ-
պէտէ գըլըճ իսթիմալինէ գալգըշաճագ օլսամ , նատիմ օլա-
ճաղըմա էմինիմ :

— Բէք ալէա , օ հալտէ թապանճա իլէ տուէլլօ էթ :

Մ . տը Գէրկազ պու սէօզլէրի սէյլէմէքլէ թուալէթինի
պիթիրիպ , պիր արապա հազըրլանմասընը էմր իթտի . Պա-
տէհու , օլ էմնատէ ուեանմըշ օլան ժաննըն օտասընա կիրիպ ,
գուշուգ թաամընտա պէլքի կէճճէ պուլունաճաղընը խապէր
վէրտի :

Կէնճ գատրն՝ զէվճինին կիթմէքտէ օլտուղու մահէլի անլատը իսէ տէ, իթմիշ օլտուղու վատընտա սատըգ պուլունարագ, մէրգ ումու ասլա իսթիճվապ իթմէքսիզին, տիշարը չըգմասընա միւսաատէ իթտի, ֆագաթ քէնտիսի տէ կիճէնին գուսուր զէմանընը տուա իթմէքլէ կէշիրտի:

Հիքեաեէ իթտիկիմիզ կիճէ մէնգարէսի, տօն ինիկօնուն քիւսթախլըղը, վէ Անտրէանըն միւտախէլէի միւտհիշէսի, հէք մէղպուրէնին գուվվէի հաֆըգասընտա թէմամիլլէ մէվճուտ օլուպ, մարքի իլէ Անտրէա պէյնինտէ պէհէմահալ միւսատէմէ վուգու պուլաճաղընը տիւշիւնտիւքճէ թիր թիր տիթրէմէքտէ, վէ իքիսինտէն պիրինին քէնտի սէպէպիլլէ թէրքի հաեաթ իտէճէկինի թասավվուր իթտիքճէ, բաք վէ խալիս օլան հաեաթ տախիլինտէ գանլը օլմուշ օլաճաղը միւլահաղասը՝ քէնտինէ ազիմ տէհէթ վէրմէքտէ իտի:

Արմանըն մուֆարագաթընտան սօնրա, Ժանն, բուհունտաքի գուվվէթին թիւքէնմէքտէ օլտուղունու հիսս իտիպ, պիր արա գուրումուշ պուլունան կէօզ եաշլարը եէնիտէն ագմաեա պաշլատը:

.....

Արման իսէ, խասմի վիգօնթ Անտրէանըն շահիտլէրինէ սապըրսըղըգլա պէքլէմէսի լաղըմ կէլէն Մ. մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէսին իգամէթ իթտիկի Մէօրիս օթէլինէ միւթէվէճճիհէն խանէսինտէն ազիմէթ իլլէտի: Սապահըն սաաթ ալաֆրանկա օնունտա, մարքի տօն ինիկօ հէնուզ ուեումսագտա իքէն, պիւսպիւթիւն արապ շէքլ ու գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլան հօճա վանթիւր՝ Մ. գօնթ Արման տը Գէրկաղըն վիգիթասընը էֆէնտիսինէ խապէր վէրտի: Պրազիլիալընըն մէղքիւր օթէլտէ իշղալ իթտիկի տաիրէ՝ պիր իշ օտատան, քիւշիւք պիր սալօնտան վէ պիր եաթագ օտասընտան իպարէթ իտի:

Արապ խըզմէթքեար գօնթու սալօնտա օթուրթտուգտան սօնրա, էֆէնտիսինի ուեանտըրմաեա կիթտի:

Արատան օն տագըգա կէշտիկինտէ , մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս , կիւզէլ պիր բօպ տը շամպր կիեինմիշ օլտուղու հալտէ եաթագ օտասընտան չըգըպ , գօնթուն պուլունտուղու տաիրէեէ կիրէրէք ,

— Մօնսիէօ գօնթ , սիզի պէքլէթմիշ օլտուղումա թէէսսիւֆ իտէրիմ , տէտի , վէ օլ էսնատէ աեաղա գալգմըշ պուլունան Մ . տը Գէրկազա պիր իսկէմլէ թագտիմ իթտի իսէտէ , մէրգում օթուրմատը , վէ քէլամա աղազլէ ,

— Մօնսիէօ մարքի , զանն իտէրիմ քի սապահլաեըն վագը օլան վիզլթամըն մագսէտինի անլամըշսընըզ , տէտի ,

— Խայր , անլամաեօրում :

— Պիրատէրիմ Մ . վիգօնթ Անտրէանըն վէքիլի մութլագըեըմ :

Սալթէ մարքի . - (պէլաղէթի լիսան իլէ .) Մօնսիէօ , միննէթտաըը պուլունտուղում Մ . գօնթ տը Գէրկազը գապուլ իթտիկի հոէն տօլաեը նէ տէրէճէ մէմնուն վէ մէսրուր իսէմ , օ զաթըն պէօյլէ պիր մէմուրիեթի տէրիւհտէ իլէ պուրաեա կէլիշինտէն տօլաեը միւքէտտէր վէ մահգունում :

Գօնթ . - (սօղուգ գան իլէ .) Մօնսիէօ , եալընըզ շուրասընը ինթար իտէրիմ քի , թահգիր իթմիշ օլտուղունուզլախս գարընտաշըմ տըր . - Թէէսսիւֆիւմիւ պատի օլան միւնաղաա վէ ինթիլաֆըն սէպէպինի պիլմէմ : Պիրատէրիմ Անտրէա պու սէպէպին կիզլի գալաճաղընը պէեան իթմիշ տիր :

Մարքի , պաշընը սալլամագլա , պու իֆատէի թաասիգ իթտի , վէ Արման տէվամլէ ,

— Պագաթ հէր նէ օլուրսա օլսուն , պէն քէնտի շահիտլիք վագիֆէմի թէմամիյլէ իյֆա իտէճէեիմ , տէտի :

Բօգամպօլ տալի աեաղա գալգարազ ,

— Սիզի տինլէեօրում , տէյի պէեան իյլէտի :

— Ղալիպա հագարէթ կէօրէն գարընտաշըմ տըր :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

— Թալը ու հալինիգտէն էօյլէ անլաեօրում քի , աբանըզտա սուրէթի իթիլաֆիեէ պուլունմասը գապիլ տէյիլ տիր :

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պունա չարէ եօգ տուր:

— Տիմէք թահգիր կէօրէն պիզ օլտուղումուզ հալտէ, իսթիմալ իտիլէճէք սիլահլարը ինթիխապ հագգը տա պիզէ այիտ տիր:

— Հէր նէ սիլահ ինթիխապ իտէրսէնիզ, մէմնունէն գապուլ իտէճէերիմ:

— Օ հալտէ թապանճա իլէ տուէլլօ իտէճէերիզ:

— Բէք էյի:

— Էկէր իսթէրսէնիզ, եարըն սաաթ եէտիտէ վէնսան օրմանընտա պու տուէլլօ իճրա իտիլսին:

— Բէք էյի:

Արման վազիֆէսինի իյֆա իտիպ, տիկէր պիր իֆատէսի գալմատըղընտան, Անտրէանըն խասմինի սէլամլատըգտան սօնրա, օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Սախթէ մարքի՝ քէմալը նէզաքէթլէ, գօնթու նէրտիվէնին ալթ գատէմէսինէ գատար կէօթիւրտիւքտէն սօնրա տաիրէսինէ ալտէթ իթտի, վէ Արման արապանա օթուրտուգտա, Իսլի սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արապանճրեա իսթար իլէտի:

Կիւնլէրիմիգտէ, հէր խասմին եալընըզ պիր նէֆէր շահիտի օլարագ տուէլլօ իթմէսի օլ գատար նատիր իւլվուգու տուրքի, Մ. տը ֆէրկազ՝ գարընտալը Մ. վիգօնթ Անտրէաեա եալընըզ քէնտիսի շահիտ օլմասընը թէճվիզ իթմէեերէք, Ֆէրնան Րօշէեէ կիթտի: Իւչ այտան պէրի Իսլի սօգաղընտաքի օթէլտէ եէնիտէն հալը մէսուտիեթ պաշլամըչ օլուպ, լըմին, գատընլար իչինտէ է՛ն պախթիեարը ատտ իտիլտիկի կիպի, Ֆէրնան տախի իչլէմիչ օլտուղու խէթալարընը աֆվ իթտիրմէք իչին, զէվճէսինին եանընտան պիլէ այրըլմամագտա իտի: Իւչ այտան պէրու պունլարըն սիւքիւնէթ ուֆուգընը գարարթաճագ հիչ պիր պուլուլթ զուհուր իթմէտիկի միսիլու, միւսթագպէլէն տախի պիր թագըմփ ֆէլաքէթլէրէ տիւչար օլաճագլարընա տայիր պիր կէօնա ալէամէթ վէ էսէր միւշահէտէ օլունմամագտա իտի:

Թիւրքուազըն տիւշարը ճիննէթ օլտուղու, վէ Ֆէրնան
իլէ Լէօնուն մէնգարէտի վագըատան միւթէհայիր օլարագ,
կէօզէ կէօրինմէէն, էլտէ իտիլէմէէն վէ հէր կէօնա թաա-
գիպաթտան եագաւընը տաիմա գուրթարան խապիսին իս-
մինի անլաճաեա մուսիրըանէ սայ իթտիքլէրի պիր սըրատա,
սըր Արթիւր Գօլէնս գըեաֆէթինէ կիրմիչ պուլունան սըր
Վիլիամսըն՝ գօնթ Արթօֆուն էլլէրինտէն գուրթուլուպ, սա-
լօն բէնչիրէսլինտէն Թիւրքուազըն օթէլի պաղչէսինէ անթըլ-
տըղը, վէ Պագգարանըն իթաի ճէվապա թէնէզզիւլ իթմէ-
էէրէք, մահզունիսէթպախչ պիր սիւքիւթ իւզրէ պուլուն-
տուղու, վէ եալընըլ քէնտիսինին՝ սըր Վիլիամսըն թէօվպէ-
քեարըղընա ալտանմատըղը մէրգումէճէ մալիւմ իտուկի, վէ
օլ անէ տէկին տէլիլէրէ միւսթէնէտ օլմաեան ազվիեաթընա
նէ՛ Ֆէրնանըն, նէ՛ Լէօնուն, հաթթա Արմանըն տախի ինան-
մաեաճագարը մէրգումէ նէզտինտէ շիւպհէսիզ իտուկի, վէ
քէնտիսի միւտէպպիր օլմասըլա, Անտրէաեա շիւպհէսէ
մահէլլ վէրմէքսիզին, տօղրուտան տօղրու մագսէտինէ եիւ-
րիւմէքտէ պուլունտուղու խաթըրլարտա օլմագ կէրէք տիր:

Մ. տը Բէրկազըն Ֆէրնանըն նէզտինտէ իճրա իտէկէլտի-
կի թէշէպպիւսիւ, վէ մէրգումուն իշպու թէշէպպիւսիւ միւ-
սարաաթէն գապուլ իտիշինի իյգահ իթմէք իչին, պու վա-
գըալարը խաթըրա պրագմաեը էլզէմ ատտ իյլէտիք:

Գօնթ՝ Իսլի սօգաղընաաքի օթէլէ ազիմէթինտէ, Ֆէրնան
իլէ կէնճ զէվճէսի եալընըլ օլմաեըպ, Պագգարա տախի պուն-
լար իլէ պիրլիքտէ պուլունմագտա իտի:

Պագգարանըն օրատա պուլունմասը՝ պիր գաչ սէօզ իլէ
իյգահ օլունապիլիր:

Մէզպուրէնին միւտախէլէի միւէսսիրէսի օլմասա, Ֆէր-
նանըն հէմ սէրվէթինի հէմ հաեաթընը ղայպ իտէճէկի մու-
հագգագ պուլունմուչ օլան տէհչէթլի էնթրիգանըն վու-
գուլինտէն սօնրա, էրմինին զէվճի՝ զէվճէսինին Ֆէվգէլատէ
սատագաթ վէ ուպուտիէթինտէն միւթէսսիր օլարագ, հէր
չէյի քէնտիսինէ իգըար իթմիչ իտի:

Օլ վագրթ մատամ Բօշէ՝ կէօզլէրի եաշարմագ տէրէճէ-սինտէ միւթէէսսիր օլտուղու հալտէ, Պագգարանն խանէ-սինէ կիտիպ, գօլլարընը աշարագ, «գըզգարընտաշըմ», տօս-թում, րէֆիգէմ օլունուղ, վէ պէն սիզի «սէվտիկիմ» կիպի, սիզտէ պէնի սէվինիզ» տէմիշ, վէ իշթէ օ կիւնտէն իթիպարէն Պագգարա մէզքիւր խանէնէ սէրպէսթճէ կիրիպ չըգմագտա օլուպ, էրմին, մէրգումէնին վասըթասըյա ֆուգարա վէ միւհթաճիյնէ իեանէլէր տէ թէվզի իթտիրտիկինտէն, պու հալ՝ Պագգարանն Բօշէ ֆամիլեսսըյա իւլֆէթինէ տիկէր պիր վէսիլէ օլմուշ իտի, Նասըլքի օ սապահը տա Պագգարա՝ պէօյլէ պիր մագսէտ իշին իսլի օթէլինէ կիթմիշ օլտուղու հալտէ, էօյլէ թաամընտա պուլունմասը տավէթ իտիմիշ, վէ քէնտիսի տէ իշպու տավէթի գապուլ իյլէմիշ իտի:

Պէօյլէճէ զէվճ ու զէվճէ, վէ գուրթարընըլարը օլան գա-տըն, էվին քիւլիւք չօճուղունու տիզլէրի իւզէրինէ օթուրթ-մուշ օլտուղու հալտէ, սուֆրասա օթուրմագտալար իքէն, գօնթ տը Գէրկազըն վիրուտի խապէր վէրիլտի:

Պագգարա՝ Արմանն կէլիշի վէսիմ պիր վագրա սէպէ-պիյլէ օլտուղունու թապի պիր հիսսլէ տէրք իտէրէք, մէր-գումու կիօրտիւկիւնտէ սարսըլտը: Զաթէն գօնթ տը Գէր-կազըն չէհրէսինտէ էօյլէ պիր էսէրը քէտէր վէ մահգունիեթ մէվճուտ իտիքի, Պագգարանն նագարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէմէսի գապիլ տէյիլ իտի: Հաթթա ֆիքրի, հէր հալտէ պիր կիւն եալանճըլըգ վէ միւրաիլիք մասքէսինի աշաղըեա ալմագտան գաթան ֆարիզ օլմուշ օլմատըղը օ մէէլուն սըր Վիլիամնա հասը օլունտու:

Գօնթ, իքի գատընլարը սէլամլատըգտան սօնրա, Ֆէրնանա,

— Տօ՛ւթում, սիզտէն պիր խըզմէթ րէճա իթմէկէ կէլ-տիմ: իքի տագըգա գատար եալընըղճա կէօրիւշմէքլիկիմիզի արզու իտէրիմ, տէյի պէեան իթտի:

24

Ֆէրնան անաղա գալղըպ գօնթուն էլինի սըգարագ ,

— Կէ'լինիզ , իշ օտամա կիտէլիմ , տէտի :

Ֆէրնանըն իշ օտասը՝ թաամ սալասընա պիթիշիք օլուպ ,
գօնթ՝ Ֆէրնանը թաագիպ իթտիքտէն սօնրա Պազգարա
տախի սուֆրատան գալղըպ էրմինէ եագլաշարագ ,

— Մա'տամ , սիզտէն բէք զարիպ պիր շէյ ըէճա իտէճէ-
եիմ , տէտի :

Էրմին , մէրգումէեէ պագտը , վէ օ տախի ,

— Իշիտիլմէմիշ , հէման ութանըլաճագ պիր շէյ , տէյի
պէեան իլլէտի :

— Եա'րապպի , սէօլլէեին , իյզահ իտին :

— Պու խուսուստա աֆվընըզը ըէճա իթմէքլէ պէրապէր ,
շու էսնատէ պիր սէվգը թապիիեէ իթթիպա իթմէքտէ օլ-
տուղումու տա պէեան իլլէրիմ :

— Նէ' տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Հիսսիեաթը թապիիեէմ նատիրէն պէնի եանըլթմըշ
տըր . իմտի պու իքի էֆէնտիլէր արասընտա ճէրէեան իտէճէք
աշվալտէ , սիզին , եա Մ . Ֆէրնանըն , եախօտ Մ . գօնթուն
ալէագատար օլտուղունա էմինիմ :

Էրմին , միլթէհայիր պիր հալտէ տուրմասընտա , Պագ-
գարա շու եօլտա քէլամընը իլլէրի կէօթիւրտիւ :

— Բէճամ շու տուրքի , մատամ , Մ . տը ֆէրկազ իլէ
Մ . Բօշէ պէյնինտէ վագը օլաճագ միւլագաթը տինլէմէք
իշին պիր վասըթա վար իսէ , օ վասըթաեը պանա կէօսթէ-
րինիզ :

Պագագարանըն սէսինտէ էսրարի պիր հալ մէվճուտ օլ-տուղուլնտան, էրմին շիտտէթլէ միւթէէսսիր օլարագ,

— Կէ'լինիզ, սիզ պիր տէֆա զէվճիմի գուլթարտընըզ . իմտի սիզէ էմնիյէթիմ վար տըր, տէտի, վէ մէրգուլմէնին էլինտէն թուլթուպ, պիւեիւք սալօնա կէօթիւրէն պիր գաբուտան Ֆէրնանըն իշ օտասընա պիլթիշիք օլան պիր օտանա կիրտիրտի : Պու օտա իլէ իշ օտասը արասընտաքի գաբուլա-եղգըլա գաբանմատըղընտան, իշպու իքի օտանըն պիրինտէ ճէրէեան իտէն միւքեպլէմէ՝ տիկէրինտէ իշիտիլէպիլիր իտի :

էրմին, կէնճ գատընա, կիրէճէք օլտուղու օտանը բարմաղըլա կէօթէրտիքտէն սօնրա չէքիլտի, վէ Պագագարա իսէ, աեագըլարընըն ուճունա պասարագ, մէզքիւր գաբուեա գատար իլէրլէեիպ, գուլագ վէրտի :

Արման իլէ Ֆէրնան Րօշէ արասընտա ճէրէեան իտէն միւքեպլէմէ շու եօլտա իտի :

Արման . - Սէվկիւլիւ տօսթուլմ, պիր աուէլլօտա շահ'ուի օլմագտան իճթինապ իտէ'րմիսինիզ :

Ֆէրնան . - Պէ'ն մի, իսայր, ֆագաթ պու սիւալի նի'չին արզ իտիեօրսունուզ :

— Սիզէ իհթիեաճըմ օլտուղու իշին :

Ֆէրնան . - (միւթէէսսիր օլարագ .) Աճայիպ, տուէ'լլօ մու իտէճէքսինիզ :

— Պէ'ն մի . իսայր :

Ֆէրնան . պու ճէվապտան մէմուլն օլարագ,

— Ա'հ, պէնի գօրգուլթուլնուզ, տէտի :

— Անճագ պէն շահ'ուիմ, իքինճի պիր շահ'ուէ տէ իհթիեաճըմ վար տըր :

— Էմրինիզէ մուլնթաղըրըմ :

— Թէչէքքիւր իտէրիմ :

— Լաքին քի'մէ շահ'ուլիք իտէճէեիզ :

— Գարընտաշըմա :

Մ. Բօշէ՛՝ եանլըշ իշիթմիշ օլտուղունու զանն իլէ՛ ,

— Գարընտաշընըզա՞մը , տէտի՛ :

— Էվվէթ տօսթու՞մ :

— Գարընտաշընըզ Անտրէա՞եա մը :

— Էվվէթ , օնա՛ :

— Մութլագա եա ագլընըզա խալէլ կէլմիշ տիր , եախօտ
պէն ըիւեա կէօրիւեօրում :

— Պիր սաաթ էվվէլ պէն տէ այնի սէօզիւ սէօյլէտիմ :

— Ազիզիմ գօնթ , աօղրուսու պէն պու շէյի անլաեա-
մաեօրում :

Պագգարա՛՝ Անտրէա իսմինի իշիթտիկինտէ , տահա զիեա-
տէ մէրագլէ տինլէեէրէք , քէնտի քէնտիեէ տէ ,

— Պու խապիս հագգընտա պահս օլունահաղընը զաթէն
հիսս իտիեօրտում , տէտի՛ :

Ֆէրնան . - Հիշ օլմազսա ազիզիմ գօնթ , վագըաեը իյզահ
իտինիզ :

Արման . - Պիշարէ գարընտաշըմըն թէօվպէքեարլըզ էօմ-
րիւնիւ նէ սուրէթլէ կէշիրմէքտէ օլտուղունու պիլիրսինիզ :

Ֆէրնան . - (գանաաթքեարանէ պիր սէտա իլէ՛) Էկէր
ձէնապը Ալլահ օնա աֆվ պոււեուրմազսա , քիմէ՞ աֆվ պու-
եուրաճագ տըր :

— Անտրէանըն , մէսլէքի խալիսէթ վէ իսթիգամէթէ
տէօնմէսինտէն պէրու , նէ տէրէճէ միւլայիմ , միւթէտիլ վէ
քիմնէեէ գարարսըզ էօմիւր կէշիրմէքտէ օլտուղու մալիւմիւ-
միւզ տիւր : Իմտի պու սապահ պանա կէլէրէք , գաթիէն
տուէլլօեա գարար վէրմիշ օլտուղունու , վէ պէնիմ , քէնտինէ
շահիտ օլմագլըղմըրէճա իթտիկինի իշիթտիկիմտէ , նէ՛ տէ .
րէճէ թէաճճիւպտէ գալտըղմը հիւքմ իտէպիլիրսինիզ :

— Լաքին քի՞մին իլէ տուէլլօ իտէճէք տիր :

— Մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս իսմինտէ կէնճ պիր
Պրազիլիալը իլէ ,

— Աճա՛յիպ , սիղէ թափսիեէ օլունան միւթէպէր էճնէպի
իլէ՞մի :

— Թա՛ քէնտիսի :

— Նի՞նն տուէլլօ իտիեօր :

— Օրասընը պիլմէմ . պու տուէլլօնուն սէպէպի հադդըն-տա քէնտիսինի իսթիճվապ իթմէեճէկիմէ տաիւր պէնտէն սէօզ ալտը :

Ֆէրնան իղհարը հայրէթ իթտի , վէ Արման քէլամընա տէվամլէ ,

— Իմտի տօսթում , պու խուսուստա սիզէ կիւվէնմիշիմ , տիւր , տէտի :

— Պէն տէ էմրինիզէ հազըրըմ :

— Եարըն սապահ սաաթ ալթըտա խանէմտէ պուլուշա-ճազըզ . ինթիխապ օլունան սիլահ թապանճա տըր :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Արման աեաղա գալգըպ , Ֆէր-նանըն էլինի սըգտը :

Պադգարա , այնի թէտապիրի ինթիեաթքեարանէ իլէ թաամ սալաընա ալտէթ իտիպ , էրմինէ տէ ինթիեարը սիւքիւթ իթմէսինի ինթար զըմընտա էլլէրինի տօտաղլարը իւզէրինէ վազ իթտի :

Գօնթ վէ Ֆէրնան օրատան չըգտըգտան սօնրա , իքի գատընլարը սուֆրատա պուլմալարըյլա , իֆատէի վադըա-լարընըն տինլէնիլմիշ օլտուղունու ասլա խաթըրա կէթիրմէ-տիլէր :

Գօնթուն ազիմէթինտէն սօնրա , Ֆէրնան , Արմանըն քէն-տիսինէ սէօյլէտիկի չէյլէրի զէվճէսինէ վէ Պադգարաեա պիլ-տիրմէքլիկի զայիտ աոտ իյլէտի , վէ էօյլէ թաամընտան սօն-րա տիշարը չըգմասընտա , մատամ Բօշէ՝ Պադգարա իլէ եա-լընըզ գալտը :

Օլ վադըթ Պադգարա , էրմինէ խիթապէն ,

— Ազիզէմ մատամ , մալիւմիւնիւզօլան սըրըմը քիմնէե սէօյլէմէեճէքսինիզ , տէ՛յիլ մի տէտի :

Էրմին . — Էվվէթ , օլ պապտէ սիզէ սէօզ վէրիրիմ , տէյի մուգապէլէ իթտի :

Պատէհու Պադգարա տախի Իսլի օթէլինտէն մուֆարա-

գաթլա, գօնթ Արթօֆուն խանէսինէ աղիմէթ իյլէտի, վէ մէրգումու օրատա պուտուղունտա,

— Հայտէ արապամա օթուրուն տա, Շանգ-էլիգէեէ կիտէլիմ, սիգէ իհթիեաճըմ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնթ արապաեա օթուրարապ,

— Պէն սիգին էսիրինիզ տէյիլ միեիմ, տէտի:

— Խայր, տօսթումունուղ:

— Բէք էյի, պիլիրսինիզքի սիգին արգուլարընըզ՝ պէնիմ իչին էվամիր գապիլինտէն տիրլէր:

Պապգարա. — (Թէպէսսիւմ իտէրէք վէ պիւեիւք պիր դըզգարընտա, մագամընտա մէրգումուն եանընտա խօշ պիր թարզ իլէ օթուրարապ.) Բէք էյի, էօլէ իսէ պանա իթաաթ իտինիզ:

Պատէհու կէնճ գատըն՝ իշիթտիկի շէյլէրի գօնթանագլ իթտիքտէն սօնրա,

— Պու առէմին ալչագլըղընա եալընըզ սիզ ինանմագտասընըզ. եալընըզ սիզ՝ խէեալաթը, էվհամը թաագիպ իթմէքտէ օլմատըղըմը պիլիրսինիզ, տէտի:

— Շիւպհէսիզ:

— Իմտի պու տուէլլօնուն ալթընտա ալչագ սըր Վիլիամսըն եէնի պիր տէսիսէսի պուլունտուղունա էմինիմ: Մարքի տօն ինիկօեու թանը՝ եօրմուսունուղ:

— Տիւն սապահ Պուաւտը-Պուլօնեւտա կէօսթէրտիլէր:

— Քէնտիսի հագգընտա մալիւմաթը միւքէմէլէ ալմանըզը իսթէրիմ:

— Բէք էյի:

— Պունտան գաթինագար եարըն Պուաւտը-Վէնսանտա պանա րէֆագաթ իթմէլիսինիզ: Քէնտիսինի պիզգաթ կէօրմէք արգուսինտէեիմ:

— Բէք էյի:

.....

Գօնթ Արթօֆ՝ Պազգարաեր խանէսինէ կէօթիւրաիւք-տէն սօնրա, մէնսուպ օլտուղու սէրգլընէ ազիմէթ իյլէտի։ Օրատա մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս հազգլընտա պազը մալիւմաթ ալապիւէճէկինի մէմուլ իտիւօրտու։

Վազըթ էօյլէն օլուպ, սէրգլը հէման պօշ իտի։ լաքին կէնճ Բուսիալը՝ սէրգլընըն թէնէֆֆիւսխանէսինտէ մէքթուպ-լարընը եազմազլա մէշղուլ պուլունան պարօն տը Մանէրվի պուլտու։ Պարօն՝ Բուսիալը տօսթունու կէօրինճէ,

— Ազիզ տօսթում, սիզի կէօրաիւկիւմէ մէմուն օլտում։ տահա պու սապահ Պուաւտը-Պուլօնեքտա սիզին էօլմիւշ օլտուղունուզ պէեան իտիլիւօրտու, տէտի։

— Նէ՛ խօշ լաթիֆէ...

— Անճազ ճէմիյեթ ատէմի օլմագտան տուր օլմուշ օլմանըզը իյման պու սէօզ սէօյլէնիւօրտու։

— Աճա՛յիպ, պէն ճէմիյեթ ատէմի օլմագտան տուր օլտո՞ւմ մու։

— Իւշ այտան պէրի տիրքի, հիշ պիր եէրտէ էսէրինիզ կէօրինէմէտի։

— Տօ՛սթում, շիմտի պէն հէր շէյտէն չէքիւմիշ օլարագ եաշաեօրում։

— Նէ՞ տէրսինիզ։

— Բէսիմճիլիք վէ մուսիգի իլէ մէշղուլում։

Պարօն. - (գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Աշըգ օլտուղունու-ղու տէսէնիզ, տահա տօղրու սէօյլէմիշ օլուրսունուզ։

— Աճա՛յիպ, քիմէ՞ աշըգ օլմուշում։

— Ազիզիմ, տուրուն տա քիմէ աշըգ օլմուշ օլտուղունու-ղու սէօյլէեիմ։

— Սէօյլէեինիզ։

— Սիզ Պազգարաեր սէվմէքտէսինիզ, լաքին սէվտիկի-նիզ Պազգարա՝ պիզիմ պիլտիկիմիզ վէ վագթիյլէ մէճնուն մագամընտա թանըտըղըմըզ, վէ սուրէլէրտէ վէ իսմինի ալմըշ օլտուղու Պազգարա օեւունլարընտա հազըր պուլունտուղունու կէօրմիւշ օլտուղումուզ գատըն օլմաեքպ, իլլա օ ճիտաի վէ

քեամիլ գատըն տըր քի, քէնտիսի եիրմի սէքիզ չաղլարընտա օլտուղու հալտէ, սիզին կիպի եիրմի եաշլարընտա օլան պիր կէնճ իլէ իրթիպաթ վէ իւլֆէթ հասըլ իթմէքլէ, կիւնիւն պիրինտէ, մէմլէքէթինիզին պիր թարաֆընտա քէնտիսիյլէ էվլէնէճէկինիզի, վէ քէնտիսինէ պիր գաշ գարիեէ իլէ պիր-լիքտէ նագտէն պիր միգտար թրախումմա թախսիս իտէճէկի-նիզի իւմիտ իթմէքտէ տիր:

— Սօ՞նրա:

— Սօնրասը տա էվվէլիտէ պու տուր:

— Աճա՛յիպ:

— Այիզիմ, պէնի տինլէեին: Սիզի օ գատընա թագտիմ իտէն վէ սաատէթինիզի մուճիպ օլան պէն օլմուշ օլտուղում հալտէ, օնտան տօլաեը պէնտէն սըրը սագլամլոեըն: Պէն հէր շէյի պիլիեօրոււմ, եախօտ տէրք իտիեօրոււմ:

— Սահի՞հ մի:

— Իգտիվաճընըզըն իւք օն պէշ կիւնիւնտէն սօնրա, Պագ-գարա, քէնտիսինին նամուսլու պիր գատըն օլտուղու, վէ եէկեանէ մուհիպպի օլտուղունուզ ճիհէթլէ, պիւթիւն ար-զուսու եալընը սիզին իլէ եաշամագտան իպարէթ իտուկի խոսուսընտա սիզի իգնա իտէճէք տիր:

— Պէլքի:

— Օլ վագըթ Պագ-գարա՝ Մօնսէյ սօգաղընը թէրքլէ, Բէբինիէր սօգաղընտա վագը օթէլինիզին պիր քէօշէսինտէ կէլիպ սագլանաճագ, վէ սիզտէ քէնտիսինի, տրակօնլարըն՝ խազինէլէրի մուհաֆագա իթտիքլէրի կիպի մուհաֆագա իյ-լէեէճէքսինիզ: Լաքին արատան պիր միւտտէթ կէչինճէ, իբինիզ պիրլիքտէ, Բէթրէսպուրկա, եախօտ Մօսգուաեա ազիմէթլէ, օրատա էվլէնէճէքսինիզ, տէյիլ մի:

Գօնթ, պարօն տը Մանէրվին սէօզլէրինի գաթթ իթ-մէքսիզին սօղուգ գան իլէ տինլէտի, վէ իֆատաթընը իքմալ իտինճէ, եիւզիւնէ պագարագ,

— Սիզ պէնիմ սէօզլէրիմէ ասլա չիւպհէ իթմի՞շ միսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Ասլա .

— Օ հալտէ սիդի թէ՛մին իտէրիմքի , Պագգարա երիմի տէօրթ սաաթ պիլէ էվիմտէ գալմամըչ տըր :

Պարօն . - (Թէաճճիւպանէ .) Սահի՞ճ մի :

— Շիմտի , էկէր պէնիմ հագըգի վէ ճիտտի տօսթուժ իսէնիզ . . .

— Էվվէթ , հագըգի տօսթունուղում :

— Պանա պիր վատ իթմէլիսինիզ :

— Սէօյլէնինիզ :

— Պագգարա հագըղնտա պէնիմէ պահս իթմէնէճէկի-նիզի , վէ օլ պապտէ պիր շէյ սօրմաեաճաղընըզը թէահիւտ իյլէմէլիսինիզ :

— Բէք 'էյի :

Պարօն տը Մանէրվ պու ճէվապը վերտիկի ձըրատա , կէնճ Բուսիալընըն Պագգարա իլէ պօղուչմուչ օլտուղունու , վէ պունտան տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի քէտէրին նէթիճէսի օլարադ , իւչ այ գատար քիմնէեէ կէօրիւնմէտիկինի միւլա-հագա իթտի :

Գօնթ . - Շիմտի պանա պիր խըզմէթ իթմէք իսթէ՞ը-միսինիզ :

Պարօն . - Եաբապիլէճէկիմ պիր խըզմէթ իսէ , տիրիզ իթմէմ :

— Եալընըզ պանա մալիւմ օլան պազը սէպէպլէրէ մէպ-նի , էլէէվմ Բարիստէ պուլունան միւթէպէր պիր էճնէպի հագըղնտա մալիւմաթ ալմադ արզուսինտէեիմ : Իճթիմալքի հագըղնտա պազը մալիւմաթ իշիթմիշսինիզ տիր :

— Իսմի նէ՞ տիր :

— Մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս : Գէնաիսի իշին պիր Պրազիլիալը տըր տիեօրլար :

— Ֆիլվազը տիւն պու շախս հագըղնտա պազը շէյլէր իշիթտիմ :

— Նէ՞ կիպի շէյլէր :

— Մարքի տօն ինիկօ , ֆիլհագըզա անասըլ Իսբանիա

Պրազիկալը լարընտան օլուպ, շէյթանի կիւզէլիք տէնիւնէք
գատար կիւզէլ պիր քիմնէ տիր :

— Նէ՞ գատար զէմանտան պէրու Բարիստէ պուլունուեր :

— Թագրիպա օն պէշ կիւնտէն պէրու . Մէօրիս օթէլին-
տէ իգամէթ իթմէքտէ տիր . էկէր սաղ էլինին քիւչիւք
բարմաղընտա համիլ օլտուղու իրի էլմաս թաշ օլմասա , բէք
կուսթօլու պիր առէմ՝ սաեղլըր : Աթա սիւարիլիքտէ մէշուր
օլուպ, ֆրանսըգճանը բէք էյի թէքէլիւմ խտէմէմէքտէ , վէ
չօգ տէֆա Օրէրա թէաթրօսունտա պուլունմադտա տըր :
Տիւն ազչամ քէնտիսինի պէն օրատա կէօրտիւմ :

— Բարիստէ չօգ թանըտըղը վա՞ր մը տըր :

— Պիլմէմ : Զօգ տէֆա քէնտիսի գօնթ աը Բէրկազ իւէ
պիրլիքտէ կէօրիւլիւշ տիր , վէ զարիպ եէրի շուրասը տըր
քի , գօնթուն պիրատէրիլէ մուարազա իթմիշ տիր :

Կէնճ Բուսիալը՝ պարօնուն իշպու մալիւմաթը պիտիկին-
տէն տօլանը թէաճճիւպտէ գալարադ :

— Վա՛յ , տէտի :

— Պու խուսուսու թէսատիւֆէն աղ էվլէլ իշիթտիւմ :

— Նա՞սըլ վէ քի՞մտէն իշիթտինիլ :

— Սիղին տէ թանըտըղընը պուլունան տօսթուսուղ իր-
լանտալը կէնճ ճէյմս Օ՝ Պ . . . տէն :

— Քէնտիսինի թանըրըմ :

— Իշթէ մարքի տօն Ինիկօ՝ Շանթիյեիտէ ճէյմսա թէ-
սատիւֆիէ , տօսթ օլմուշլար , վէ տիւն տախի Օրէրա թէա-
թրօսունտա պիրիպիրինէ թէսատիւֆ իթմիշլէր տիր : Պու
սապաշ իսէ , մարքի , քէնտիսինէ շահիտ օլմասընը , վէ տիկէր
պիր շահիտ պուլմասընը բէճա իթմէք իւզրէ պուրանա կէլմիշ
տիր :

— Էյ ճէյմս տիկէր շահիտի պուլմո՞ւշ մու :

— Էվլէթ , օ շահիտ տէ պէն իմ :

Կէնճ Բուսիալը , Մ . աը Մանէրվին , մէճհուլու օլան քիմ-
սէլէրին իշիլինէ գարըշմասընտան տօլանը թէաճճիւպտէ
գալարադ ,

— Սի՞ղ մի, տէտի :

— Ազիզիմ, տուէլլօ մատտէսինտէ պազը էսասի մէպտէլէրիմ վար տըր :

— Օ մէպտէլէրի անլաեապիլի՞րմիեիմ :

— Հայ հայ. շէօյլէքի դապիլի թէսվիեէ օլան մատտէլէրէ պէն ասլա միլտախէլէ իթմէք իսթէմէմ : Պէօյլէ սըրալարտա բէք ազիզ պիր տօսթուսուն իշի օլտուղու հալտէ, շահիս օլմաեա մուվաֆֆադաթ իտէրիմ, օ տախի մէմնունիեթլէ տէյիլ. զիրա մալիմա՛, պէն ասքէրլիք իթմիշիմ տիր. ասքէրլէր՝ նամուս մէսէլէրինին գուշուգ թաամը իլէ խիթամ պուլմասընը սէվմէզլէր : Պու հալ՝ կիւլինէճէք տէ օլմասա, քիւշիւքլիւք տիւր :

— Պէն տէ պու խուսուստա սիզէ հէմէֆքեարըմ :

— Լաքին, էկէր մատտէ ճիտտի օլուպ, իթիլաֆա իսքեան պուլունմազ իսէ, օլ վազըթ, հէր քիմ օլուրսա օլսուն շահիտի օլուրում : պու թէքլիֆի պանա իտէն քիմնէնին թէրպիեթլի վէ նէզաքէթլի օլմասընտան ղայրի պիր շէյ արամամ : Իմտի կէրլի տօն ինիկօեու թանըմամ իսէ տէ, ձէյմըսը թանըրըմ :

— Տիմէք պու տուէլլօնուն էօնիւ ալընմասընա չարէ եօգ տուր :

— Ղալիպա եօգ տուր : Կէրէք մարքի վէ կէրէք խասմի, մուարազալարընըն սէպէպինի կիզլէեօրլար : Պինապէրին նէ՛ ձէյմըսըն, նէ՛ պէնիմ պու խուսուստա մալիլմաթըմըզ եօգ տուր : ձէյմս իլէ արամըզտա վէրիլէն գարար շունտան իպարէթ տիր : Եարըն սաաթ ալթըտա պէնիմ արապամ իլէ քէնտիսինի ալմաեա կիտէճէեիմ, վէ օրատան Մէօրի օթէլինէ ազիմէթլէ, մարքիեի ալաճաղըզ, վէ տուէլլօնուն վուգու պուլաճազ օլտուղու Պուա տը-վէնսանա կիտէճէեիզ :

— Գուլլանըլաճազ սիլահ նէ՞ տիր :

— Թապանճա տըր :

— Մարքի՞մի հազարէթ կէօրմիւշ տիւր :

— Խայր . իմտի իսթիմալ իտիլէճէք սիւահը քէնտի խասմի
ինթիխապ իթմիշ տիր :

Կէնճ գօնթ , Մ . տը Մանէրվին էլինի սըգարադ ,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ ազիզիմ պարօն , տէտի :

— Լաքին տօ'սթում , պու թաֆսիլաթ վէ թէֆէրրուաթը
պէնտէն նի'չին իսթէտինիզ :

— Պիլմէք արզուսինտէ օլտուղում իչին :

— Մարքիւրի թանը'րմըսընըզ :

— Եիւզիւնիւ պիլէ կէօրմէմիչիմ :

— Օ հալտէ պու մալիւմաթը պիլմէքլիկի արզու իթմէնիզ
տահա դարիպ եա :

— Տինլէեիւնիզ , էկէր հազըզի տօսթում իսէնիզ , պանա
պիր խըզմէթտէ տահա պուլունմալըսընըզ :

— Նէ' կիպի :

— Միւլադաթըմըզ հազըզնտա քիմնէեէ պիր շէյ սօյլէ-
մէմէլիսինիզ :

— Բէք էյի , հէր նէ գատար ...

Գօնթ . - (պիր բարմաղընը տօտադլարը իւզէրինէ վազ
իտէրէք .) Պու պէնիմ սըրըմ օլմանըպ , պու խուսուստա
պանա հիչ պիր շէյ սօրմամանըզը ըէճա իտէրիմ :

— Սիզ նասըլ իսթէրսէնիզ էյլէ օլտուն :

Պատէհու իքի տէլիգանլըլար թօգալաչըպ , գօնթ արա-
պասընա ըաքիպէն վէ մատամ Շարմէնին խանէսինէ միւթէ-
վէճճիհէն հարէքէթ իթտի :

Մէրգում մուվասըլէթինտէ , Պազգարաեը , քիւչիւք Մու-
սէվի գըզ իլէ եալընըզ պուլտու : Գօնթ իչէրի կիրէրքէն ,

— Տօն ինիկօ հազըզնտա մալիւմաթ կէթիրտիմ , տէտի :

Պազգարա . - Կէթիրտիկինիզ մալիւմաթը քիմտէ'ն ալ-
տընըզ :

— Անտըէաեա գարչը շահիտ օլաճադ օլան պարօն տը
Մանէրվտէն :

— Մանէրվ տօսթունուզ տուր , տէ'իլ մի :

— Էվվէթ , գաթէն պիլիրսինիզ :

— Քենտիսինէ կիւ վէնէ պիլի՞րմիսինիզ :

— Քէօր քէօրունա պիլէ կիւ վէնէ պիլի՞րիմ :

— Իմո՞ր պէլքի իշիմիզէ եարաեաճազ տըր :

— Նա՞սըլ :

— Սիզ չիմո՞ր քենտիսինէ պիր թէզքիւրէ եազարազ ,
կիզլի պիր միւլազաթ իշին պու ազչամ խանէնիզէ կէլմէսինի
րէճա իտին :

— Բէք էյի :

Պէօլլէճէ գօնթ , Մ . ալ Մանէրվէ , Պազգարաննն թէֆ-
հիմի վէհհիւն աթիտէքի թէզքիւրէնի եազար :

«Ազիզ տօսթում , պու ազչամ չայ իշմէք իւզրէ պէնտէ-
խանէնէ կէլմէնիզի րէճա իտէրիմ : Հէր հալտէ սիզի կէօրմէ-
նէ իհթիեաճըմ վար տըր : Սաաթ տօգուզտա պէլլէրիմ :»

Պազգարա պիր խըզմէթքեար ճէլպլէ , մէզքիւր թէզքի-
րէնի , տէրհալ մահէլլինէ թէսլիմ իտիլմէք իւզրէ մէրգումա
վէրաի :

Կէնճ Բուսիալը , պիլա իթիրազ Պազգարաննն արզուլէ-
րինէ իթթիպա իթմէկէ օլ գատար ալըմըչ իտիքի , օ ազ-
չամը պարօնա նէ սէօլլէնէճէկինի սօրմագսըզն , մէզպուրէ-
նին թալիմաթընա սապր իլէ պէլլէտի :

Լաքին Պազգարա մէրգումա թալիմաթընը վէրմէնիպ ,
պիտտէֆաթ մուվաֆֆագըյէթ պուլմուշ օլան պիր թէճ-
րիւպէնի թէքրար իթմէք իսթէմէքտէ իտի :

25

Պագագարա՝ չօճուղուն հանընտա օթուրուպ, էլինի ալնը
իւղէրինէ վաղ իլէ տիգգաթլէ պագաղընտան, չօճուգ սար-
սըլտը, ճիւղիճէ տիթրէտի, վէ պատէհու կէօզլէրինի գա-
բաերպ, հաւաշ եաւաշ պաշը էյիլէրէք, ուեուտու:

Օլ վագըթ Պագագարա գօնթա խիթապէն,

— Տուէլլօ՝ Պուա-տը-Վէնսանտա վուգու պուլաճագ տըր,
տէյիլ մի, տէտի:

— Էվվէթ հարըն, սաաթ եէտիտէ օրատա վուգու պու-
լաճագ տըր:

Մուախարէն մէզպուրէ, չօճուղա խիթապէն,

— Պանա պագ, տէտի:

Մէրգումէ, ֆիքրի իլէ օթէլ տը Բէրկաղա նագլ օլու-
նուպ, Մսւսէվի գըզ իսէ, մէսաֆէնին ուզագըղընա զէրրէ
գատար էհէմիեթէթ վէրմէեէն անլաշըլմազ գանունա թա-
պիյեթէթլէ, զանն իտէրսին քի Պագագարանըն կիզլի միւլահա-
զասընա սալիք օլարագ,

— Օրատա իքի ատէմ կէօրիւեօրում, տէյի պէեան իյ-
լէտի, վէ սըր Վիլիա հը, ուեանըգ հախօտ ուեուեօր օլտու-
ղու զէմանլարտա կէօրտիւկիւնտէ, պիրտէն պիրէ իւղէրինտէ
հասըլ օլան տիթրէմէ, պու տէֆա թէքրար զուհուրա կէլ-
տի: Սարա, իֆատէսինէ տէվամ իաէրէք,

— Ահ, օ տուր, տէտի:

— Բի՞մ տիր:

— Տիւնքի կիւն պուրաեա կէլէն ֆէնա ատէմ տիր:

— Պագագարա — (քէնտի քէնտիեէ) Սըր Վիլիամս տըր,
(Պատէհու աշիքեարէն) Տիկէրի քի՞մ տիր:

— Տիկե՞րի... տիկե՞րի...

Չօճուգ թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւկիւնտէն,
Պազգարա՝ էմր իտէրէք,

— Սէօլէ տէտի:

— Օ ֆէնա ատէմին թահգիր իյլէտիկի քիմնէ տիր:

Պազգարա. — (քէնտի քէնտիեէ.) Արման տըր, տէտի,
Ֆազաթ օլ պապտէ էմին վէ միւսթէրիհ օլմազ իսթէտիկին-
տէն. — Նա՞սըլ ատէմ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ուզու՞ն պօլու... կիւզէլ չէհրէլի պիր ատէմ տիր...
տիկէրինի տէ չօգ զիեաաւէ սէվէր:

— Տիկէրի քի՞մ տիր:

— Էյի ատէմին ալէյհինտէ պուղղ ու աաալէթի օլան
աըր:

Մուսէվի գըզըն պաշընը ճիւզիճէ սալլամասընտան, մէր-
գուճէնին կէօրմէքտէ օլտուղու քիմնէլէրին՝ պուլունտուգլարը
մահէլլտէն հարէքէթ իթմէքտէ օլտուգլարընը Պազգարա
անլահարազ,

— Նէ՞րէեէ կիտիեօրլար, տէյի սօրտու:

— Արապահա ըաքիպ օլուեօրլար:

— Եալընը՞մ մը:

— Խայր, պիր իւչիւնճիւ քիմնէ իլէ:

Չօճուգ պու սէօզլէրի սէօլլէրքէն, եիւզիւնտէ պիր կիւ-
լիւմնէմէ հասըլ օլտու, վէ իֆատէսինէ տէվամլէ,

— Ա՛հ, օ իւչիւնճիւեիւ թանըրըմ... սէվտիկինիզ քիմնէ
տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պազգարանըն լէհճէսի սօլտու, վէ պիւթիւն գանը գալ-
պինտէ թօբլանմագտա իտուկինի հիսս իթտի: Քէնտի քէն-
տիեէ տէ,

— Ֆէրնան տըր, ալչազ Անտրէանըն իքինճի շահիտի
տիր, տէտի:

Կէնճ գօնթ՝ Պազգարանըն էնսէսինտէ օթուրմուչ օլ-
տուղու հալտէ, պու մալիւմաթը Ղարիպէեի տիգգաթլէ տին-
լէմէքտէ իտի:

Պագգարա . - (Մուսէվի գըզա .) Նէ՞րէեէ կիտիեօրլար .
քէնտիլէրինի թաագիպ իթմէքլիկինի իսթէրիմ :

Մուսէվի գըզ . - Պիր ճատտէեէ կիրիեօրլար . . . պիր մէյ-
տանտան կէչիեօրլար . . . սօնրա ուզուն , վէ բէք ուզուն պիր
եօլու թաագիպ իյլէեօրլար :

Դօնթ . - (քէնտի քէնտիեէ .) Սէնթ Անթուն ճատտէսի ,
վէ Պասթիլլ վարըշլլա մէյտանը օլմալը :

Մուսէվի գըզ՝ Վէնսան օրմանընը միւքէմմէլէն թարիֆ
իթտիքտէն սօնրա ,

— Օրատա տուրուեօրլար , տէտի :

Պագգարա . - Նէ՞ եաբմագ իչին :

Չօճուգ . - (տէհչէթլի պիր հալիլէ .) Տուէլլօ իթմէք իչին :

Պագգարա սիւքիւթ իտիպ , գըզըն , քէնտի իֆատէլէրինի
իքմալ իթմէսինէ պէքլէրճէսինէ տուրտուզունտա ,

— Վէֆաթ իտէճէք օլան օ տէյիլ տիր , տիկէրի տիր ,
տէյի պէեան իյլէտի :

— Տիկէրինի կէօրի՞ւեօրմուսուն :

— Եվվէթ , ուզուն պօյլու , խայրխազ զաթ տըր քի , անըն
իլէ պէրապէր հարէքէթ իթմիշ տիր :

Պու սէօզլէր՝ Պագգարաեը վէ գօնթու հայրէթի ազիմէ
իչինտէ պրագտըլար : Եվվէլ էմիրտէ Անտրէանըն խասմի պու-
լունան մարքի տօն ինիկօնսուն մէվզուի պահս օլունտուզունու
զանն իթտիլէր իսէ տէ , մուախխարէն Մուսէվի գըզըն թէ-
լէֆ օլաճաղընը անլաթտըղը քիմսէ , տուէլլօնուն ատի պիր
սէյիրճիսի վէ չահիտի օլան Արման տը Գէրկազ իտուկինի
անլատըլար :

Պագգարա՝ իքի էլինի թէքրար չօճուզուն ալնը իւզէրինէ
վազ իլէ ,

— Էյի պագ , տէտի :

— Կէօրիւեօրում , տէյի գըզ ճէվապ վէրտի :

— Օ քիմին իլէ տուէլլօ իտէճէք տիր :

— Սարը ընկլի , ֆագաթ սիեահա պօեանմըշ պիր տէ-
լիգանլը իլէ :

Գօնթ վէ Պազգարա սարսըլաըլար: Պու սէօզլէրին մանէասը նէ՞ օլապիլիր իտի: Մարքի տօն ինիկօ՝ քէնտիսինի կիզլէմէք իչին էսմէ՞րէ մի պօեանմըչ իտի:

Պազգարա. - (իֆատէսինէ տէվամ իտէրէք.) Ուզուն պօյլու ատէմ՝ խասմինի թէլէֆ իտէճէ՞ք մի տիր:

— Խայր, խասմի քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէք տիր:

Պունտան սօնրա գըզըն գուվլէի զիհնիեէսի եօրուտուղունտան, իրատ օլունան սիւալլէրէ միւշքիլաթլէ ճէվապ վէրմէեէ պաշլամագլա, Պազգարա, տիկէր մալիւմաթ ալամանադընը անլատը, վէ մէզպուրէեի ուեուլթուղտան սօնրա, րուսիալը գօնթա խիթապէն,

— Սիւպհան Ալլահ, իչիթտիկիմիզ շէյլէր՝ ֆէվգէլատէ զարիպ տիր: Շու մարքի սարը օլտուղու հալտէ, նա՞սըլ գարարմըչ օլապիլիր: պու ատէմ քի՞մ տիր, տէտի:

Գօնթ տախի իլավէթէն. - Պունտան գաթինազար Անտրէա իլէ աուէլլօ իթտիկի հալտէ, Արմանը նա՞սըլ թէլէֆ իտէպիլիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պազգարա պիրտէն պիրէ սարսըլարագ,

— Ա՛հ, պու ալչագլըգ տըր, տէտի:

— Նէ՞ տիմէք փթէեօրսունուզ:

— Թապանճա իլէ՞մի տուէլլօ իտիեօրլար:

— Էվլէթ:

— Մարքի տօն ինիկօնուն՝ սըր Վիլիամսըն շէրիքի օլմա տըզընը քի՞մ պիլիր:

— Նէ՞ տէրսինիզ:

— Վէ Անտրէահա աթէշ իտէճէք եէրտէ Մ. տը Գէրկազ իւզէրինէ աթէշ իթմէեէճէճինի քի՞մ թէէմին իտէպիլիր:

Գօնթ կիւլիւմէեէեիպ պաշընը գաշընարագ,

— Պու միւմքին տէյիլ տիր, տէտի:

— Սահի՞հ մի:

— Էվլէթ սահիհ. չիւնքի շահիտլէր՝ մէյտանը միւտարէպէտէն օլ գատար ուղագտա տուրուրլարքի, պէօյլէ պիր շէյ վըրգուինտէ, պիր եանլըչըգ վուգու պուտու տէյի պէհանէ

իտիլէմէզ, վէ տօն ինիկօնուն դաթիլ ատտ իտիլէճէկինէ շիւպհէ եօգ տուր :

— Հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, պէն մէյտանը միւտարէպէտէ հազըր պուլունմալըբըմ : Պու սէպէպլէ Մ. տը Մանէրվ իլէ կէօրիւլմէնիզի բէճա իթտիմ :

— Իէք էյի, ֆազաթ քէնտիսինէ նէ^օ սէօյլէեէճէեիմ :

— Եարըն վէնսան օրմանընա կիթտիքլէրինտէ, սէյիս մուավինինիզին քէնտիսինէ բէֆազաթ իթմէսինի թէքլիֆ իտինիզ :

— Լաքին պէնիմ սէյիս մուավինիմ նէ^օ եաբաճազ տըր, կէնճ գատըն. - (կիւլիւմէեէրէք.) Սէյիս մուավինի պէն օլաճաղըմ :

Գօնթ. - (թէաճճիւպանէ.) Սի՞զմի օլաճազսընըզ :

— Ա՛հ թէէմին օլուն, պէն էրքէք էսվապընը միւքէմէլ սուրէթտէ կիեինիրիմ, վէ խատէմէնիզէ շէրէֆ կէթիրիրիմ :

— Ֆազաթ Մանէրվ սիզի թանըեաճազ տըր :

— Մէմուլ իթմէմ, անճազ հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, պու խուսուստա քէնտիսինտէն սէօզ ալմալըսընըզ :

— Տիմէք վէնսան օրմանընա գատար քէնտիսինէ բէֆազաթ իտէճէքսինիզ :

— Հայ հայ :

— Ֆազաթ պէն սիզի թէրք իթմէք իսթէմէմ :

— Օ հալտէ Մանէրվի իսքեաթ իտին քի, սէյիս իլէ անըն մուավինինի թէպտիլ իթսին, վէ պէնի թանըմաեաճազլարը կիպի, սիզ տէ գօնթ Արթօֆ օլտուղունուղու թանըթմաեաճազ մէրթէպէտէ թէպտիլի գըեաֆէթէ սայ իտին :

— Սիզ օրասընը տիւշիւնմէեին :

— Բէք էյի. իմտի պու շէյլէրի Մանէրվ իլէ գարարլաշտըրըն, վէ քէնտիսինտէն մուֆարազաթ իթտիքտէն սօնրա, եարը կիճէ պիլէ օլսա, պուրաեա կէլին :

— Բէք էյի, շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըզ :

Գօնթ Արթօֆ՝ Պազգարանըն էլինի պուս իթտիքտէն սօնրա, խանէսինէ ալտէթլէ ազչամա գատար Մ. տը Մա-

նէրվէ պէքլէտի։ Թամ սաաթ տօղուղտա պարօն մովասը-
լէթ իթտիկինտէն, կէնճ Բուսիալը,

— Թէչէքքիւր իտէրիմ, թամ վաղըթտա կէտինիզ,
տէտի։

Պարօն. — Տօ'սթուլմ, տօղրուեու սէօյլէեիմ, սիզ զարիպ-
լիքտէ, նէ' Ֆրանսատա վէ նէ' Բուսիատա պուլունմազ պիր
քիմսէսինիզ։

— Սահի՞ մի։

— Տահա պու սապահ գլիւպտէ պիրիպիրիմիզէ ըասթ
կէլտիք, պիր սաաթ կէօրիւշտիւք, վէ պիրիպիրիմիզէ տիե-
ճէք հիչ պիր մուհիմ իֆատէմիզ գալմամըշ տըր կիպի այ-
րըլտըգ։ Պիր սաաթ սօնրա իսէ, կէօրիւշմէքլիկիմիզ իճապ
իթմիչ օլտուղունա տաիր սիզտէն զարիպ պիր տավէթնամէ
ախզ իթտիմ։

Գօնթ. — (Թէպէսսիւմ իտէրէք.) Չինքի պու ագչամ
սիզտէն ըէճա իտէճէք օլտուղում խուսուսաթը սապահլանըն
պիլմէզ իտիմ։

— Սէօյլէեին պաղալըմ, սիզի տինկէօրում։

— Հէր նէ սէօյլէրսէմ կիզլի սագլաեաճաղընըզա տաիր
էվվէլ պէ էվվէլ վատընըզը իսթէրիմ։

— Բէք էյի, վատ իտէրիմ։

Գօնթ. — (Կիւլիւմսէեքէք.) Իշթէ մատտէ շու տուր.
եարըն սապահ արապսնըզա բաքիպ օլարագ, էվվէլա Ճէյմս
Օ' Պ... եի, վէ սօնրա մարքի տօն ինիկօեու ալմանա կիտէ-
ճէկինիզի պէեան իթտինիզ, տէյի՞ մի։

— Էվվէթ։

— Բարիստէ իքի քիչի վար տըր քի, պու տուէլլօտա հա-
զըր պուլունմանը արզու իտիեօրլար։

— Լաքին պու միւմքին տէյիլ աիր աղիզիմ։

— Օ իքի քիչիտէն պիրինին քիմ օլտուղունու պէեան ի-
տէմէմ. տիկէրի իսէ պէն իմ։

— Նէ՞ տէրսինիզ։

— Իմտի պէնի սէյիսինիզ, վէ տիկէրի տէ սէյիս մուա-

վինի մադամընա դապուլ իտէրսէնիզ, պանա պիւեիւք պիր տօսթլուգ իթմիշ օլուրսունուզ :

— Հալպուքի պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ խուսուս՝ միւնասիպէթսիզ շէյ տիր :

— Միւնասիպէթսիզ օլսուն. տօսթուս տէյիլմիսինիզ :

— Օնա շիւպհէ՞ մի վար :

— Օ հալտէ պու ըէճամը ըէտտ իթմէեէճէքսինիզ :

— Բէք էյի, լաքին պիր շարթ իլէ :

— Նէ՞ կիպի շարթ :

— Սէյիս մուալինի խըտմէթինի իտէճէք քիմսէնին քիմ օլտուղունու պանա պիլտիրմէլիսինիզ :

— Իհթիմալի եօգ տուր :

— Սահիհէն սիզ ֆէվզէլատէ պիր ատէմսինիզ. լաքին պէն սիզին իսթէտիկինիզի իճրա իտէճէեիմ :

— Թէշէքքիւր իտէրիմ տօսթուս :

— Պիքրիմէ պիր շէյ կէլտի. էկէր սէյիս մուալինինիզ իլէ պիրլիքտէ խանէմէ կէլէճէք օլուր իսէնիզ, խըզմէթքեարլարըմսիզի թանրեաճագ տըրլար. Իւզէրինտէ խանէտան արմասը օլման պիր արապանըզ վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ, թիւճճարըն վէ աթ սագլաեանլարըն օլտուղու կիպի, պէնիմտէ պիր պիք արապամ վար տըրքի, քէօյլէրտէ գուլլանըլան եիւք արապասընա պէնզէր :

— Բէք էյի, եարըն սաաթ ալթըեը եէտի կէշէրէք պէնի ալմագ իւզրէ Րիշլիէօ սօգաղը քէօշէսինէ կէլինիզ. պէն եաեա օլարագ էվտէն չըղաճաղըմ :

— Բէք էյի, օրատա պուլունուրում :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա պարօն մուֆարագաթ իթտի :

.....

Իրթէսի կիւն, մուայիէն սաաթտա, իքի ըէս կիւզէլ վէ սիեաճ աթա դօշուլու պուլունան պիր պրիք արապասը, պուլվար քէօշէսինտէ, Գաֆէ Գարաինալըն էօնիւնտէ տուրտու. Պիր արապաճը իլէ օն պէշ օն ալթը չաղլարընտա կէօրիւնէն

մուսավինի տէ, միւթէպէր Ինկիլիզ ֆամիլեալարընըն արապաճըլարը միսիլու կիեինմիշ օլտուգլարը հալտէ, քէնտի մահէլլի մախսուսլարընտա օթուրմուշլար իտի:

Կէնճ պիր քիմնէ, սիկարասընը իչէրէք, Կրանժ-Պաթըլիէր սօգաղընտան զուհուր իտիպ, պրիք արապասընը կէօրտիւկիւնտէ եազլաշտը, վէ սէյիս մուսավինի մէրգուճու միւշահէտէ իյլէտիկիւնտէ, օթուրմուշ օլտուղու մահէլլտէն չէվիբիքլէ աթլանարազ, արապանըն պասամաղընը էնտիրտի:

Պարօն տը Մանէրվ սէյիս մուսավինինէ տիգգաթլէ պագարազ, եավաշ սէտա իլէ,

— Խիւտա ալիմ, Պագգարա, սիզ օլ գատար տիւպէրսինիզքի, տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղուճուզ շու պանաղը խըզմէթէ ասլա եազըշմանօրսունուզ, լաքին օլ տէրէճէ միւքէմմէլէն թէպտիլի քիսվէ իթմիշսինիզքի, սիզի թանըմագ իչին, հէր հալտէ շու պիշարէ գօնթու խաթըրլամագ կէրէք տիր, տէտի:

Պատէհու Մ. տը Մանէրվ, գըմըլտանմագսըզըն եէրինտէ օթուրմուշ օլան արապաճընա կէօզլիւկիւյլէ աթֆը նագար իթտի, վէ եինէ քէնտի քէնտիեէ,

— Ահ էկէր շու արապաճը գօնթ Սըթօֆ իսէ, չէյթան պիլէ քէնտիսինի թանընամագ, տէյի պէեան իյլէտի:

Սէյիս մուսավինի արապանըն գարուսունու աշտըզը սըրատա, պիր քարմաղընը տօտագլարը իւզէրինէ վաղ իլէ,

— Ազիզիմ պարօն, պէնի թանըտընըզ, օրասը մալիւմ, լաքին գօնթա պիր վատ իթմիշ օլտուղուճուզու տէրխաթըր իտին, տէյի պէեան իյլէտի:

— Խաթըրլմտան չըգարմամ:

— Շուրասընը պիլին քի, աղընըզտան գաչաճագ պիր սէօզ պէլքի պիր ատէմին վէֆաթընա սէպէպ օլաճագ տըր:

Պարօն քէնտի քէնտիեէ, վէ արապանա օթուրարազ:

— Ահ, պէն իսէ պիր սուէլլօ մահէլլինէ կիթմէքտէ օլտուղուճու զանն իտիեօրտում. մէկէր, պիր բօման իչինտէ պոչլունաճագմըշըմ... ահ գատընլար, գատընլար, տէտի:

Սէյիս մուավինի . . Մ . Ճէյմս Օ' Պ . . . նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր :

Պարօն . - Բօր-Մահօն սօգաղընտա :

Սէյիս մուավինի՝ պու իխթարը սախթէ արապաճըեա թէքրարլատը :

Պագգարա իսէ , չէվիքիքլէ քէնտի իսկէմլէսինտէ օթուր-տուգտան սօնրա , գօնթ Արթօֆ՝ թէքմիլ ճիհանըն թէհայ-եիւրինի մուճիպ օլան Բարիսլի սէյիսլէրին մէհարէթի մախ-սուսէսիյլէ հայվանլարը սիւրմէհէ պաշլատը :

Արապա՝ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ Րիշիէօ սօգաղընտան Բօր-Մահօն սօգաղընա մուվասըլէթլէ , Մ . Ճէյմս Օ' Պ . . . նին գաբուսուկնտա տուրտու :

Կէնճ իրլանտալը հազըր օլուպ , գօլթուղուկնտա , սիւհ-լարը հալի օլան գուլթու պուլուկնարադ պէքլէեօրտու :

Մէրգուժ , պարօնուն էլինի սըգըպ , եանընտա օթուր-տուղու հայտէ ,

— Իշթէ սիւհլարըմըզ , տէտի :

Պարօնուն էմրի իւզէրինէ , սախթէ սէյիս մուավինի արա-պաճըեա խիթապէն ,

— Օթէլ Մէօրիսէ , տէյի իխթար իյլէտի :

Արապանըն հիյնի մուվասըլէթինտէ , մարքի տօն ինիկօ՝ իլք պահարա մախսուս պիր էլպիսէ կիեինմիշ օլտուղու հալ-տէ , բէնչիթէնին էօնիւնտէ սիկարասընը իչէրէք պէքլէմէքտէ իտի : Մէրգուժ , արապանըն եալընըզ հայվանլարընա էրպապ քիմէլէր կիպի պագըպ , պաշգա հիչ պիր շէյ քէնտի նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէտի :

Զաթէն Պագգարա՝ ուղուն ճիգմէլէրի վէ պէհազ բան-թալօնու իլէ սէյիս մուավինլէրինէ օլ գատար պէնզէմիշ իտի քի , պարօնուն քէնտիսինի թանըմասը , մահզա պիր կիւն էվ-վէլ գօնթ Արթօֆ իլէ արալարընտա ճէրէեան իտէն միւ-քեալէմէքի խաթըրլամասընտան վէ կէնճ Րուսիալը իլէ մէգ-պուրէ արասընտաքի միւնասէպաթը պիլմէսինտէն իլէրի կէլ-միշ իտի : Իմտի Պագգարա , մարքի տօն ինիկօ տէնիլէն շախս՝

սըր Վիլիամսըն խասմի օլմանըպ տա, շէրիքի օլտուղունտա՝ անըն նազարը տիգգաթընը տալէթ իտէճէկինտէն բէք տէ վէսվէսէ իթմէմէքտէ իտի: Պու սէպէպլէ մարքի տօն ինիկօ արապանա ըաքիպ օլմագ իւզրէ իքէն, կէնճ դատըն քէմալը տիգգաթլէ մէրգուսու թէճէսսիւս իթտի:

Մարքի ըաքիպ օլտուգտան, վէ Մ. Ճէյմս՝ մարքի իլէ պարօն արասընտա մէրասիմի թագաւիմի իճրա իյլէտիքտէն սօնրա, արապա սիւրաթլէ եօլա չըգտը:

Պագգարա՝ գօնթ Սըթօֆ իլէ իւչ այ միւնասիպէթ վէ իւլֆէթ իթմէսի սաեէսինտէ ըուսճանը էօյրէնմիչ օլուպ, միւլքէմէլէն թէքէլլիւմ իտէպիլմէքտէ իտի: Իմօի արապանըն էանաի հարէքէթինտէ մէզպուրէ, ըուսճա օլարագ վէ եաւաչ սէտա իլէ գօնթ Սըթօֆա:

— Զանն իտէրիմքի Սարանըն պու պապտէ հագգը վար իմիչ, տէտի:

Գօնթ սարսըլտը, վէ Պագգարա իւալէթէն,

— Էվվէթ, չու էսմէր ըէնկլի մարքիքի թանըմագտա օլտուղունսու զանն իտիեօրոււմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Սահի՞հ մի:

— Էվվէթ, էսմէրէ պօեանմըչ սարը պիր ատէմ տիր:

— Պուսնա էմի՞նմիսինիզ:

— Ֆիքրիմի լաեըգըլա թայեին իթմէք իչին իֆատէի մէրամ իթմէսինէ պէքլէեօրոււմ:

— Գի՞մ օլտուղունու զանն իտիեօրսունուզ:

— Պիր ազտան սէօյլէրիմ:

Արապա եօլունա տէվամ իթմէքլէ, Պասթիլլ մէյտանընա, Սէնթ-Սէնթուան վարըչընա վէ թրօն սինօրունա մուվասըլէթ իթտի: Պու մահէլտէ եօլ գալտըրըմը օլմանըպ, թէքէրլէքլէր ինճէ գոււմ իւզէրինտէ զիեատէ շամաթա հասըլ իթմէտիքլէրինտէն, Պագգարա՝ մարքի իլէ շահիտլէրի արասընտա ճէրէեան իտէն միւքեալմէեի տինլէեէպիտի:

Մէրգուսան արասընտա աթիտէքի սէօզլէր սէօյլէնմէքտէ իտի:

Մ. տը Մանէրվ. - Մօնսիէօ մարքի, միւթատ օլան սիւալի թէքրար իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին. պու մէսէլէ սուլհէն թէսվիեէ օլունապիլի՞ր մի:

Պրագիլիալը. - (ասըլ ճէնուպ էհալիսինէ մախսուս պիր թէլէֆֆիւզ իլէ.) Խա՛յր մօնսիէօ պարօն:

Մ. տը Մանէրվ. - (կիւլիւմնէեէրէք.) էօյլէ օլտուղունու պիլիեօրտում, իմտի պու թէքլիֆիմ, սըրֆ մուամէլէի ըհս-միեէտէն իպարէթ տիր:

Պունտան սօնրա տիկէր խուսուսաթը ատիեէտէն պահս օլունտուղունտան, Պագգարա՝ գօնթուն գուլաղընա էեի-լէրէք:

— Սէսի թանըմազ հալտէ օլուպ, Իսքանեօլլարա մախսուս օլան ֆրանսըզմաեը միւքէմմէլէն թէքէլլիւմ իթմէքտէ տիր. լաքին եէմին իտէրիմքի քէնտիսի տիր, տէյի պեհան իյլէտի:

— Քի՞մ տիր:

— Պիր դաչ կիւնտէն պէրու իզինի թօղունու զայպ իթմիշ օլտուղումուզ սըր Վիլիամսըն շէրիքի, մէէլուն ըհֆիգի մահուն վիգօնթ տը Գամպօլհ տուր:

— Նէ՞ տէրսինիզ, ֆագաթ պու տուէլլօտան մագսէտնէ՞ օլապիլիր:

— Իշթէ օրասը պէնիմ իչին տէ պիր սըրը տըր, լաքին պու ատէմ հագըգէթէն չէլթան կիպի ագիլ տիր:

Պու սէօզլէր արասընտա արապա աղաճլը պիր եօլա կիրիպ, Մ. տը Մանէրվ իսէ, գումուն իւզէրինտէն հէնուզ կէչմիշ օլան պիր արապանըն իզինի բարմաղըյլա կէօսթէրէրէք:

— Ջանն իտէրիմքի, մահէլլի մուգարրէրէ եէթիչմէքտէ պիզ կէրի գալտըգ. պու սէպէպլէ զալիպա արապաճըմը եօլա գօեաճաղըմ, տէտի:

Ֆիլվադը Մ. մարքի տօն Ինիկօ իլէ շահիտլէրի՝ վիգօնթ Անտրէա իլէ շահիտլէրինտէն սօնրա մահէլլի մուայեէնէ մու-վասըլէթ իյլէտիլէր:

26

Մ. վիզօնթ Անտրէա, մութուլու ատէմլէր կիպի սապահըն սաաթ պէշինէ գատար ուեռուռու, զիրա սաքին վէ ալի գալպէ մալիք օլանլար՝ մուխաթարա էսնասընտա պիլէ հուզուր ու իսթիրահաթտան խալի օլմազլար:

Արման տը Գէրկազ՝ գարընտաչընըն օտասընա կիրտիկինտէ, անը, էլպիսէսի իւղէրինտէ օլարագ հասըր եաթաղընտա եաթմըշ պուլուռ: Մէրգում սախթէ թէօվպէքեար, էլլէրինի գափուշտումուշ օլարագ, գալպլէրինի ձէնապը Ալահա սուռմուշ օլան քիմնէլէր կիպի պիր հալաէ կիւեա ուլգուտա օլմասըլա, Մ. տը Գէրկազ ուլգուտան ուեանտըրմագ իչին քէնախսինի սարսմաեա մէճպուր օլտու:

Պիր կիւն էվվէլ գօնթ, իրթէսի բազար կիւնիւ քիլիսէնին պիրինտէ էճնէպի պիր ըահիպին վազ վէրէճէկի պէհանէօրլէ, զէվճէսինի Բարիսէ կէթիրմիշ իտի:

Ժանն տա Անտրէաեա վագըր օլան վատը մուճիպինճէ, զէվճի իլէ գայնընըն կիճէեի Բարիստէ կէչիրմէլէրինի իճպար իտէճէք պիր սէպէպի մուհիմմ օլտուղունու պիլմէեօր կիպի կէօրիւնաիւ:

Տուէլլօ թէսմիեէ օլունան վէխիմ վէ շայեանը թէէսսիւֆ իշ իչին հէր հալաէ իգթիզա իաէն թէտարիքեաթ պիր կիւն էվվէլ Մ. տը Գէրկազ թարաֆընտան իճրա իտիլիպ, Ֆէրնան Բօշէնին, վագթըր մուլայեէնտէ քէնախսինի ալմաեա կէլմէսի գարարլաշտըրըլտըղը կիպի, զսեթ տօղրու նիշան ալան վէ էլաէ իսթիմալի գօլայ օլան պիր չիֆթ թապանճա ինթիխապ վէ սէվկիւլիւ գարընտաչը Անտրէանըն, պաղչէնին պիր թա-

րաֆընտա պիր իքի սաաթ գատար իճրաի թալիմ իթմէսինի տախի թէնսիպ իլլէտի :

Անտրէա պիր կիւն էվվէլ ղաեէթ սաքին կէօրիւնիւպ , քէնտի իտարէսինէ իհալէ գըլընմըչ օլան պազը ումուրը խայրիեէի միւլիթէլիֆէ հազգընտա գարընտաչը իլէ կէօրիւչտիւ իսէ տէ , ֆէրտասը կիւնիւ իճրասը մուգարրէր օլան տուէլ-լօեա տաիր պիր քէլիմէ պիլէ աղզընտան չըգարմատը , վէ օ ազչամըսը պէր միւթատ թավան իչի օտասընա կիրիպ , էր-քէնճէ եաթաղընա եաթտը :

Իմտի Արման սաաթ պէշ պուչուգտա մէրգ ումուն օտասընա կիրիպ ուեանտըրարղընտա , Անտրէա կէօզլէրինի աչար-քէն կիւլիւմէտի , վէ իֆատէեէ աղազլէ :

— Ա՛հ , կիւղէլ պիր ըիւեա կէօրիւեօրտում , տէտի :

— Սահի՛հ մի պիրատէր , նէ՞ ըիւեա կէօրիւեօրտուն :

— Պըլթանեըտա Բէրլօվէնտէ , չօճուգլուղումուզ գէմա-նընտա տէրունինտէ եաչամըչ օլտուղումուզ էսկի գալէտէ պուլունտուղումուզու ըիւեամտա կէօրիւեօրտում : Ճէնապը Ալլահ պանա աֆվ իթմիչ իտի , վէ պէն տէ սիզին վէ մատամ տը Բէրկազըն եանընտա պախթիեար վէ մէսուտ իտիմ : Պէն , լանէթլի պիր քիմէ վէ գաթիլ օլտուղում հալտէ , նիհա-եէթ ըիգգաթը ումումիեէի թահրիք իթմիչ օլտուղումտան , պու ըիգգաթ ու մէրհամէթ պէնի օլ տէրէճէ թէսէլլի իթ-մէքտէ իտի քի , եաչամագ արզուսինտէ պուլունտուեօրտում , վէ էօմրիւ լաթիֆ ատտ իլլէմէքտէ իտիմ :

Գօնթ , պիրաէն պիրէ տիւչարը հէեէճան օլարագ ,

— Պիչարէ գարընտաչ , Հազգ Թէալա հազրէթլէրինին թիւքէնմէզ խայրխահլըղընա շիւպհէ իտէպիլի՞րմիսին , վէ սանա չօգտան պէրու աֆվ իթմէմիչ օլտուղունու մէմուլ ի-տէ՞րմիսին , տէյի պէեան իլլէտի :

Անտրէա . - Խայր , խայր , պանա հէնուղ աֆվ օլունմուչ տէյիլ տիր :

Արման . . (քէնտի քէնտիեէ .) Ֆիլվագը պիր սաաթա գա-տար հաեաթտա գալաճաղընը քի՞մ պիլիր :

Իմոյի օլ ճէտուր վէ սահիպի իսթիգամէթ օլան վէ քէնտի հաեաթը իչին ասլա գօրգմանան գօնթ տը Բէրկաղ՝ գարընտաշընըն գաթը հաեաթ իթմէմէսի իչին ճէնապը Ալլահա տուա իթմէկէ պաշլատը, վէ արատան պիր միւտտէթ՝ ճիք կէչինճէ, եիւքսէք սէսլէ.

— Տօսթում, պիլի՛րմիսին քի շիմոյի սաաթ պէշ պուշուգ տուր, տէյի պէեան իյլէտի.

Անտրէա. — Օլ գատար օլտու մու.

Պատէհու մէրգում, գաթըլկեահա կիտէն շէհիտլէր (մարտիրոսլար) միսիլու թէպէսսիւմ իտէրէք եաթաղընտան գալգտը. Մ. վիգօնթ Անտրէանըն շու մուամէլէսի՝ միւրաիլիք վէ սախթէ թէօվպէքեարլըգ րօլունու սայքի իքմալ իթմիշ օլտու.

Ձանն իտէրսին քի պու ալչադ հէրիֆտէ, պու հայտուտտա, թալիւմ ու թէրպիեէի իպթիտաիյեէտէն պաղը էսէրլէր գալմըշ օլուպ, իճապընտա իպրաղը նէճապէթ իտէպիլմէքտէ իտի. Շէօյլէքի պու խապիս, վադթը կէլտիկինաէ, զահիրէն օլսուն պիր ճէնթըլմէն օլապիտի. Մէրգում, պիղգաթ տուէլլօ իթմէքտէ օլտուղու ճիհէթլէ, Ֆրանսըղ ասըլգատէկեանընըն տուէլլօ կիւնլէրինտէ նէ կիպի աթվար ու հարաքեաթը մախսուսէ իթթիխաղ իյլէտիքլէրինի խաթրրլատը. Պօյնու պիւքիւք կիպի տուրուրքէն, նակեահ պաշընը տիր թուլթու. սօլկուն եիւղիս գըղարտը, վէ կէօղլէրինտէ պիր րէֆլադը մախսուս հուսուլէ կէլտի. Մահգա մանասթըրլար իչինտէ եաշամանա մախսուս պիր թարղը էօմիէ տախիլ օլմուշ, վէ կէօեա իղթիրապը գալպինտէն նաչի վիճտանը միւղտարըպ պուլունմուշ օլան Անտրէա, նակեահ էվլէլքի վիգօնթ Անտրէա վէ սըր Վիլիամս օլարադ, րահիպլէրին կիւրինտիկի ճիւպպէմսի ուղուն րէտէնկօթունու, վէ էնլի քէնարլը շաբգասընը չըգարըպ, իճապը մասլահաթա կէօրէ էլպիսէ կիւրինտի, վէ սարը էլտիվէնլի էլինէ տէ նաղիք պիր պասթօն ալտը.

Վիգօնթ Անտրէա, գատիւմ Ֆրանսըղ ասըլգատէկեանը

կիպի ճէնթըլմէնճէ տուէլլօ իթմէք արզուսինտէ օլուպ, Մ. տը ֆէրկազ իշպու թէպէտտիւլիւ կէօրտիւ իսէ տէ, պունտան տօլաեը թէաճճիւպ իթմէտի: Չէնտ տագըգա սօնրա Մ. Ֆէր- նան Բօշէ կէլիպ, նագապիլի թէսկին օլան պուղղու ատավէ- թիլլէ քէնտիսինի միւտտէթի մէտիտէ թաագիպ իթմիշ օլան շախսըն էլինի սըգարագ:

— Հաղը՞ր մը եըզ, տէյի սիւալ իթտի:

Գօնթ տախի, թապանճալարըն գուլթուսունու գօլթուղու ալթընա ալարագ:

— Հայ հայ, տէյի ճէվապ վերտի:

Պէօլլէճէ աշաղըեա էնտիլէր:

Արմանըն գաբալը արապասը, հավլիտէ պէքլէմէքտէ օ- լուպ, գօնթ, պունա րաքիպ օլաճաղը սըրատա, գանատլարը գաբալը պուլունան քէնտի տաիրէսինին բէնչիրէլէրինէ տօղ- րու աթֆը նագար իլէ, վէ Անտրէանըն գուլաղընա էերիլէրէք, հէեէճանը գալպ իւզրէ:

— Պիշարէ ժանն ուեուեօր, վէ սապահլաեըն տիշարը չըգմամըղըն սէպէպի հագգընտա շիւպհէ պիլէ իթմէեօր, տէտի:

Անտրէա տախի, - Չէվալլը գօնթէս, տէյի մուգապէլէ իթ- տի, էօլլէ պիր միւէսսիր սէտա իլէքի, ժաննա մուհապպէթի պուլունտուղունու Արմանըն խաթըրնա պրագտը:

Հալպուքի, վիգօնթ Անտրէա, խէֆիէն գարընտաշընա պագտըղը հալտէ, քէնտի քէնտիեէ:

— Պիշարէ Արման, տաիմա նամուսլու վէ սաֆտէրուն տուր... ժաննըն պու կիճէեի տուա իթմէքլէ կէչիրտիկինի, վէ քէնտի ուզըրունա տուէլլօ իտէճէք օլտուղումու խաթըր- լատըգճա կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ իտուկինի պիլմէզ, տի- մէքտէ, վէ իլավէթէն տախի, սուրէթի իսթիհզաքեարանէտէ, - էյ Փաղիլէթ, հէր հալտէ սէնին հիւքիւմէթին պու ճիհանտա տէյիլ տիր, տէյի պէեան իլլէմէքտէ իտի:

Հէր նէ իսէ եօլա չըզլտը:

Մ. վիգօնթ Անտրէա վէ շահիալէրի իլը օլարագ մահէլլի մուայեէնէ վասըլ օլտուլար, նասըլքի Մ. տը Մանէրվին գուլ-

լու եօլ իւզերինտէ իզինի կէօրիւպ խապեր վերտիկի արապա՝ անլէրին արապասը իտի։ Պունունլա պէրապէր տուէլլօ իչին թախսիս օլունմուշ օլան վագըթ՝ սաաթըն եէտիսի օլմասը, վէ էլան սաաթ եէտի վուրմամըշ պուլունմասը հասէպիյէ, տուէլլօնուն մուգարրէր վագթը կէչմիշ տէյիլ իտի։

Սախթէ սէյիս մուլինի եանի Պագգարա՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն, Արման իլէ Անտրէա վէ Ֆէրնանըն պիր աղաճըն էթէկինտէ տուրտուգլարընը, վէ արապալարընըն տա։ Խի բէնտիլէրինտէն պիր ազ աչըգ տա պուլունտուղունու կէօրտիւ։

Վիգօնթ Անտրէանըն, օլ ազիզ ատէմին պիր ճէնթըլմէն գընաֆէթինէ կիրմիշ օլմասը, մէզպուրէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքլէ։

— Աճապա պու տուէլլօ ճիտտի՞մի տիր, տէյի միւլահազա իթտի։

Մարքի տօն ինիկօ արապատան էնիպ, շահիտլէրիյլէ պէրապէր, Անտրէաեա վէ շահիալէրինէ տօղրու իլէրլէտի։

Օլ ալթը կէնճլէր պիրիպիրլէրինի սէլամատըլար։

Պու էսնատէ, արապաճըլըգ վագիֆէսինի թէմամիյլէ իճրա իթմէքտէ պուլունան գօնթ Արթօֆ՝ աթլարընը ալըպ, տուէլլօ մահէլլինտէն օթուգ ատըմ գատար ուղագտա պիր երղըն աղաճլարըն ալթընա չէքիտի, վէ Պագգարաեա խիթապէն,

— Պուրատան հէր շէյի կէօրէպիլիլիզ, տէյի պէեան իլէտի։

Կէնճ գատըն։ Տօսթում, չու տօն ինէկօ՝ սախթէ վիգօնթ տը Գամպօհլ տուր։ Էկէր Արմանըն իւզերինէ գուրչուն սըգարսա... տէտի։

— Սիզ տիվանէսինիգ. պու սէօյլէտիկինիզ միւմքին տէյիլ տիր։ Պու տուէլլօտա հէր հալտէ սըր Վիլիամսըն եէնի պիր էնթըրիգասը վար տըր, լաքին Արմանըն հաեաթը հագգընտա մուխաթարա օլտուղունտան ասլա գօրգմաեըն։

— Ալլահ սէսինիգի իշիթսին։

— Չօգտան պէրու շայեանը նէֆրէթ սուրէթտէ ինթի-

գամ թասավվուրլարը թաշըեան պու առնմին՝ առի վէ գա-
ղաեա համլ խտիլէճէք եօլտա պիր էօլիւմ իլէ իրթիֆա՝իտէ-
ճէկինի մէմուլ իտէպիլի՞ր միսինիզ :

— Հագգընըզ վար . ոըր վիլիւմա ելպէթթէ պու սըրատա
տահա պիւեիւք ինթիգամ արգուսինտէ պուլունմագտա տըր :

Իքի խասիմլէր եեկտիկէրինի սէլամատըգտան սօնրա, պի-
րէր թարաֆա չէքիլիպ, եալընըզ շահիտլէր գարչը պէ գարչը
գալտըլար :

Ֆէրնան Բօչէ տուէլլօնուլն շարթլարընը գարարլաշտըրմագ
ղահմէթինտէն Արմանը խալի գըլմագ մագսէտիյլէ, սէօզէ
կիրիշէրէք :

— Էֆէնտիլէր, պիղգաթ տօն ինիկօնուլն տախի իգրարը
վէճհլէ, զալիպա Մ . վիգօնթ Անտէրա թահգիր կէօրմիւշ
պիւր, Պինապէրին սիլահ ինթիխապը քէնտիլէ ախտ օլմասըյ-
լա, թապանճաեը թէնսիպ իյլէմիշ տիր, տէտի :

Մ . տը Մանէրվ պաշընը էյտի, վէ Ֆէրնան իսէ քէլամա
տէվամ իտէրէք :

— Իչպու տուէլլօնուլն պիղճէ մալիւմ օլմանան սէպէպի,
իքի խասիմլէրին սէօզլէրինէ պագըլըրսա, ֆէվգէլատէ ճիտ-
տի տիր, տէյի պէեան իյլէտի :

Պարօն . - Ֆիլվագը զաեէթ ճիտտի տիր :

— Թապիի տուէլլօ տա զաեէթ ճիտտի օլաճագ տըր :

Մ . տը Մանէրվ . - Մօնսիէօ, պիղ տուէլլօեու պաշգա սու-
րէթտէ անլամամըշըզ տըր :

— Օ հալտէ շարթլար բէք միւնասիպ տիր զանն իտէրիւմ :

— Սէօյլէեին պագալըմ, նէ՞ եօլտա տըր :

— Խասիմլէր՝ իքի թապանճա իլէ պիրիպիրինտէն գըրդ-
ատըմ ուզագտա օլարագ տուրաճագ տըրլար :

— Բէք էյի :

— Եէկաիկէրի իւղէրինէ եիւրիւեիւպ ինթիեարի աթէշ
իտէճէք տիրլէր :

— Պունտա տա իթիրաղ իտիլէճէք հիշ պիր ճիտտի ճի-
հէթ կէօրմէեօրում :

— Շիմոի էկեր իսթերսէնիզ, գուրա իլէ թայեին իտէ-
պիլերիլըր, Մ. վիգօնթ Անտրէա քէնտի սիւահարընը, վէ տօն
Ինէկօ տա քէնտինինըիլէրի՞ մի գուլլանաճագ, Եօգսա պուռ-
լարտան հէր պիլի քէնտի խասմինին թապանճալարընը՞ մը իս-
թիմալ իտէճէք տիր:

— Պէնճէ սօն ճիհէթ տահա զիեատէ միւնասիպ տիր:

— Միւսաատէ իտինիզ, պուլուռտուղուճուղ հալտէ, էյի
թապանճա իսթիմալիտէպիլէն պիր քիմսէնին, նասըլըր վիգօնթ
Անտրէա օ գապիլտէն տիր, ալըշմըշ օլտուղու սիւահարը իս-
թիմալ իթմէքտէ ինքեար օլուռմաղ մէնֆաաթը վար տըր,
վէ պէյլէ պիր ֆայտէ իշին գուրա ուսուլինի թալէպ իթմէք-
լիք՝ վիգօնթուն հագգը տըր:

Մ. տը Մանէրվ նէ՛ տօն Ինիիկօեա վէ նէ՛ վիգօնթ Ան-
տրէաեա ալէագատար օլմատըղընտան,

— Սիզ նասըլ իսթերսէնիզ էյլէ օլսուն, տէյի պէեան
իյլէտի:

Ֆէրնան ճէպինտէն պիր լուի ալթունու չըգարարագ,
քէնտիսի լէվհա վէ պարօն եիւզ թարաֆընը իլթիզամ իթ-
տիքլէրի հալտէ, մէգքիւր ալթուն հավաեա աթըլըպ, լէվհա
ճիհէթի իւսթէ կէլէրէք եէրէ տիւշտիւկիւնտէն, գուրաեը
Ֆէրնան գազանտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Մօնսիէօ վիգօնթ Անտրէա քէնտի թապանճալարընը
գուլլանաճագ տըր, տէտի:

Օլ վագըլթ պարօն իլէ Ֆէրնան իքի գուլթուեու աչըպ,
սիւահարը համիլ օլտուգլարընտա, Արման իլէ Անտրէա տա-
խի պիր թարաֆա չէքիլտիլէր:

Գօնթ տը Բէրկազ տէհշէթլի պիր հէեէճանա տիւշար օլ-
մուշ օլուպ, զիհինի պիր թագըմ՝ ֆէնա հիսսիեաթ իշղալ
իթմիշ օլտուղու հալտէ, Անտրէա մէրգուճուն գօլթուղունա
կիրէրէք,

— Կէլինիզ պիրատէր, սիզէ պիր գաչ սէօզ սէյլէեէճէ-
եիմ, տէտի:

Պուռլար պու սուրէթլէ գօնթ Արթօֆուն արապասըյլա

պիլըբեթէ պուլունտուղու աղաճլարըն թարափընա տօղրու իւշ տէօրթ աուրմ ալտըլար :

Անտրէա, օլ էսնատէ սապահքի հալինտէն տահա սաքին օլուպ, զանն իտէրսին քի մուխաթարանըն հիսսի՝ էօլմէեէ հա- զըրլանան քիմնէլէրէ մախսուս օլան պիր տուլղուսուղլուղա քէնտիսինի տիւշիւրմիւշ իտի :

Մէրգոււմ, իֆատէեէ աղազլէ ,

— Ազիզիւմ Արման , իհթիմալ տըր քի օն տազըգատան էօլմիւշ օլաճաղըմ, տէտի :

Գօնթ , պիւթիւն գանը գալպինտէ թօրլանմագտա օլ- տուղունու հիսս իլէ ,

— Սուս օլ, տէյի մուգապէլէ իլլէտի :

Անտրէա . - (սէօգէ տէվամ իտէրէք .) Անճագ պիր խու- սուստա վատընըզը ալմագտան էօլմէք իսթէմէմ :

— Պի՛րատէր , արզու վէ միւրատլարընըն պէնիմ իշին մուգատտէս օլտուգլարընա շիւպհէ իտէպիլի՞րմիսին :

— Իմտի սիզտէն թալէպ իտէճէկիմ խուսուսուս , շաեէտ վէֆաթ իթտիկիմ հալտէ իճրա իտէճէկինիզէ տաիր եէմին իտինիզ :

— Եէմին իտէրիմ :

— Սէպէպինի տէ սօրմաեընըզ :

— Բէք էյի , սօրմամ :

— Պըրթանիատա Գէրլօվէնէ կիտէճէկինիզէ , վէ իքի պ օրատա կէշիրմէք իւզրէ , պու ագչամ վէ նիհաեէթ եարըն օլ ճանիպէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէկինիզէ տաիր սէօզ վէրինիզ :

— Փագաթ . . .

— Սուս օլուն , Գէրլօվէնէ կիթմէնիզի արզու իթմէքլի- կիմին սէպէպինի սօրմաեաճաղընըզը վատ իթմիշ իտինիզ :

Օլ վագըթ Անտրէա՝ ճէպինտէն , իւզէրինտէ հիշ պիր ի- պարէ օլմաեան մէօհիւրլիւ պիր մէքթուպ չըգարըպ ,

— Գէրլօվէնէ կիթտիկինիզտէ իշպու մէքթուպու աչար , սընըզ , հէր շէյի անլարսընըզ , տէյի պէեան իլլէտի :

Արման մեքթուպու ալտը, վէ Անտրէա,

— Եկէր թէրքի հաեաթ իթմէգսէմ, պու մեքթուպու եինէ պանա վէրմէլիսինիզ, տէտի:

— Օ հալտէ Գէրլօվէնէ տէ կիթմէեէճէեիմ, տէ յիլ մի:

— Էվվէթ:

— Վէ պիլմէեէճէեիմ.քի...

— Պէլքի իլէրուտէ պիլիւրսինիզ:

Փէրնան Րօշէնին իւսթէ կէլմէսիյլէ, իշպու մուխթասար միւքեալէմէ գաթթ օլունտու: Թապանճալար տօլտուրուլմուշ օլուպ, տուէլլօ վադթը կէլիպ չաթմըշ իտի:

Գօնթ Արթօֆ իլէ Պազգարա քէնտի իսկէմլէլէրինտէ օթուրմուշ օլտուգլարը, վէ պիր աղաճ տալըյա նըսֆէն կիզլէնմիշ պուլունտուգլարը հալտէ տիգգաթլէ պազմագտա օլուպ, կէրչի Անտրէա իլէ գարընտաշը արասընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէեի իշիտէմէմիշլէր իսէ տէ, Անտրէանըն իրմանա պիր մեքթուպ վէրտիկինի կէօրմիւշլէր իտի:

Պազգարա. — (Եաւաշ սէտա իլէ գօնթա.) Նէ՛ գատար էսրար, վէ շիւպհէսիզ պիր թագըմ ալչագլըգլար: Հէր հալտէ չու իքի շըգգտան պիրի տիր: Եա տօն ինիկօ տէնիլէն չախս՝ տիրիլմիշ օլան Գամպօլհ տուր, վէ պինապէրին չու սաաթտա պիր ֆէսատ օեուենու իճրա իթմէքտէ օլմասըյա Մ. տը Գէրկազ պու օեուենա գաբըլմըշ տըր, վէ եախօտ ճիտտի պիր խասիմ տիր: Փագաթ օ հալտէ նի՛շին, նէ՛ մագսէտ վէ նէ՛ սէպէպլէ սըր Վիլիամս տուէլլօ իթմէքտէ տիր:

Պազգարա, չահիալէրին, խասիմլէրտէն հէր պիրինէ քէնտի թապանճալարընը վէրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ, գալպի շիտտէթլէ չարբարագ,

— Եա՛ Րապպի, Եա Արմանը էօլտիւրի՞ւրսէ... տէտի:

Օլ էսնատէ Մուսէվի գըզըն սէօզլէրի՝ ճէնագէ չանը մագամընտա հաղին հաղին գուլաղընա աքս իտիեօրտու: Ղիրա Սարա, տօն ինիկօնուեն Արմանը թէլէֆ իտէճէկինի պէեան իթմիշ իտի:

Իքի խասիմլէր պիրիպիրինտէն գըրգ ատըմ ուզագտա

օլարագ տուրտուգլարընտա, սըր Վիլիամս պրիք արապա-
սընտան, պինապերին գօնթ Ութօֆտան վէ լէֆիդէսինտէն
պիր գաչ մէթրօ ուղագտա պուլունմուշ օլտու:

Ֆէրնան Բօշէ իլէ Արման տա սըր Վիլիամտան հէման միւ-
սավի տէրէճէտէ ուղագտա տուրտուգլարընտան, գօնթ՝
Պագգարաեա խիթապէն,

— Զաննընդըն իհիթիմալտէն օլմաարդընը սիզտէ կէօ-
րիւնօրսունուղա՛, չիւնքի պիր գուրչունըն էլլի ատըմ ուղա-
ղա կիթմէսի գապիլ տէյիլ տիր, տէտի:

Պագգարանըն լէհէսի սօլմուշ օլուպ, պու ճէսուրէ գա-
տըն տիթրէմէքտէ իքէն, գօնթ, լէտէնկօթունուն տիւյմէլէ-
րինի նըսֆէն սէօքիւպ, պիր չիֆթ թապանճա իրաեէ իտէրէք,

— Պէն տէ սիւահլըբըմ, տէտի:

— Նէ՞ եաբմագ իսթէեօրսունուղ:

— Ումարըմ քի հիչ պիր շէյ եաբմամ, Անճագ կէօզիւմիւ
Մ. աը Գէրկազըն իւղէրինտէն աեըրմաեաճաղըմ. էկէր օ
ղաթա պիր ֆէնալըգ վագը օլուրսա, էկէր տօն Խնիկօ աթէշ
իթտիկինտէ, գօնթ վէֆաթ իտէրսէ, պէն տէ սըր Վիլիամսը
էօլտիւրիւպ, պատէհու հաղրր պուլունան քիմսէլէրէ իյզահը
քէյֆիեթ իտէճէկիւմ կիպի, շու տօն Խնիկօնուն տախի մա-
հիյեթիինի աւլաթաճաղըմ:

Պագգարա, կէնճ տօսթունուն էլինի սըգարագ,

— Տօղրուսու բէք գօրգուեօրում, տէտի:

Պու արա սըր Վիլիամս իլէ տօն Խնիկօ գարշը պէ գարշը
տուրմուշ օլուպ, պիրիպիրինէ պագըշարագ, վէրիլէճէք իշա-
րէթէ պէքլէմէքտէ իտիլէր:

Ֆէրնան Բօշէ, թահգիր կէօրմիւշ օլան չախսըն չահիտի
օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտի հագգը օլտուղու վէճհ իւղրէ ի-
շարէթի վէրիպ,

— Պաչաեըն էֆէնտիլէր, տէտի:

Սըր Վիլիամս վէ տօն Խնիկօ ահէսթէ հարէքէթէ իպթի-
տար պիրլէ, պիր տագըգա գարֆընտա հէր պիրի իւշ ատըմ
ալտը:

Օլ էանատէ, զանն իտէրսին քի Պազգարանն տամարլարն տաքի գան ճէվէլան իթմէքտէն տուր օլմուշ իտի :

Նիհաետէթ իլք տէֆա տօն ինիկօ աթէշ իթտի :

Պազգարա, թապանճանն բաթլամասընտան զուհուրա կէլէն բարլագլըղը կէօրմէքլէ կէօղլէրինի գաբատը, վէ գօնթ Սըթօֆ տախի էլինի թապանճասընն սաբընա կէօթիւրտիւ :

Գուրչուն չըգտը իսէ տէ, նէ՛ էլան եիւրիւմէքտէ օլան սըր Վիլիամա, վէ նէ՛ տախի գըմըլտանմագսըղըն աչըգտա տուրմուշ պուլունան գօնթ տը Բէրկազա իսապէթ իթմէեիպ, աղաճլարըն իչինտէ նապէտիտ օլտու :

Պազգարա պիր սանիետ զարֆընտա պիւեիւճէք պիր նէ֊ ֆէս ալըպ, ֆագաթ թապանճա իքինճի տէֆա բարլատըղընտա, եինէ տիւշարը տէհշէթ օլտու :

Մարքի տօն ինիկօ իւշ ատըմ տահա ալարագ, իքինճի տէֆա թապանճասընը աթէշլէմիշ իտի :

Արման աեագտա տուրմուշ օլուպ, սըր Վիլիամա իսէ եիւ. ըիւմէսինէ տէվամ իթտիկի հալտէ, իքինճի գուրչուն տախի մէրգումա իսապէթ իթմէտի :

Օլ վագըթ տօն ինիկօ էլինտէքի թապանճաեը աթըպ, գօլլարընը կէօքսիւ իւզէրինտէ սաքինանէ գափուշտուրտուլու հալտէ, էօլիւմիւնէ պէքլէրճէսինէ տուրտու :

27

Պիր արա շահիտէր միեանընտա տէհշէթլի պիր իզթի-
րապ ու էնտիչէ զուհուրա կէլտի: Շէօյլէքի վիգօնթ Անտրէա
հալէա իլէրլէմէքտէ օլուպ, խասմինէ ճան չէքիշմէքլիկին էզի-
նէթլէրինի չէքտիրմէք իսթէրճէսինէ միւսավի առմար իլէ
ահէսթէ ահէսթէ եիւրիւմէքտէ, վէ քէնտիեի խասմինտէն
աեըրան մէսաֆէ ազալտըգճա, հազըրուհուն գալպլէրի շիտ-
տէթի հէեէճան իլէ տիթրէմէքտէ իտի:

Մարքի տօն ինիկօ՝ պէքլէմէքտէն օսանարապ, եիւքսէք
սէսլէ,

— Թապանճանըզ պօշալթընըզ մօնսիէօ, տէյի պա-
ղըրաջ:

Անտրէա պիր իքի առմ տահա ալըպ, թապանճասընըն
աղընը մարքինին կէօքսիւնէ տաեաթտըղընաա, Մ. տը Մա-
նէրվ,

— Պու տուէլլօ տէյիլ, պիր ճինաեէթ տիր, տէտի:

Պունուհա պէրապէր խասմինին պէյնինի թապանճասըյ-
լա տարմատաղըն իթմէքլիք վիգօնթ Անտրէանըն հագգը
իքէն, Անտրէա թապանճասընը պօշալթմատը, վէ շահիտէ-
րին գօշտուգլարը էսնատէ թապանճասընը եօգարը գալտը-
րարապ,

— Մօնսիէօ, հաեաթընըզ պէնիմ տիր, տէյի պէեան
իյլէտի:

Մարքի. - (լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլարապ.) էկէր հաեա-
թըմ սիզին իսէ, իսթէտիկինիզի եաբըն էֆէնտիմ:

— Խայր, պիր շարթ իլէ սիզէ աֆվ իտէրիմ:

Մարքի. - (պիր նէվ հիտտէթլէ.) Մօնսիէօ, պէնի էօլ-

տիւրմէնէ հագգընըզ վար իսէ տէ, թահգիր վէ թէրգիւէ հագգընըզ հօգ տուր: Աֆվընըզը իսթէմէմ, վէ սիլտէն էօգիւր տիւէմէմ:

— Մօնսիէօ, պէն սիլտէն էօգիւր թալէպ իթմէեօրում, վէ սիլի թէլէֆ իթմէք հագգընտան ֆարիղ կէլմէք իւզրէ արզ իտէճէկիմ շարթը դապուլ իթմէքտէ սիղճէ միւշքիլաթ հօգ տուր:

— Օ շարթ նէ՞ տիր:

— Տուէլլօմուզուն սէպէպի հագգընտա ասլա պահօ իթմէնէճէքսինիգ, վէ օ սէպէպ տէ ասլա թէքրար իթմէնէճէք տիր:

— Օլ պապտէ վատ իտէրիմ:

Օ վազըթ Անտրէա, էլինտէ թուլթմուշ օլտուղու իքի թապանճասընը հավաեա դալտըրըպ աթէշ իթտի: Պատէհու,

— Նամուա եէրինէ կէլտի, մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէսին միւքէմմէլ պիր ճէնթըլմէն օլտուղու տա անլաշըլտը, տէյի պէեան իյլէտի:

Մ. տը Բէրկազ՝ պէշ տագըգատա հէման պիր ասըր դատար էօմիւր կէշիրմիշ օլտուղու հալտէ, նէթիճէնի վագըրատա վիզօնթ Անտրէանըն դուճաղընա աթըլարադ, հավաշ սէտա իլէ,

— Դա՛րընտաշըմ, սէն պիր ալի վէ նէճիպ գալպ սահիպիսին, աֆվ իթմէք թարգընը բէք էյի պիլիեօրսուն, տէտի:

Անտրէա. - (հալընըզ գօնթուն իշիտէպիլէճէկի տէրէճէտէ քէսիք պեր սէտա իլէ.) Ա՛հ, ճէնապը Հագգըն տալի պանա աֆվ պուեուրմասընը թէմէննի իտէրիմ:

Այնի վագըթտա Մ. տը Մանէրվ՝ Մ. ճէյմն Օ՝ Պ... եէ շէյլէ սէյլէմէքտէ իտի:

— Պագընըզ պու կիպի իշլէր նա՞սըլ խիթամ պուլուրլար, վէ շահիտլէրի առէթա մասխարա իտէրէք, խասիմլէր գօլթուգ գօլթուղա կիրէրլէր: Չանն իտէրլինքի իշթիհա կէթիրմէք իւզրէ սապահլանըն թէնէզզիւհ իթմիշ օլտուլար: Մուախխարէն պարօն, սապահլն ալաֆրանկա սաաթ

պէշինտէ ույգուտան ուեանմըչ օլմալարընտան տօլաեր ճան-
լարը սըգըլան ատէմէր կիպի պիր սիկարա եագտը. Անարէա
իլէ տօն Ինիկօ սօվուգ դան իլէ եէկտիկէրինի սէլամաեըպ,
պիրիպիրինտէն մուֆարագաթ իթտիլէր.

Պու սըրատա Մ. տը Մանէրվ արապասընա տօղրու իլէր-
լէեիպ, մարքի տօն Ինիկօնու թէչէքքիւրաթընա պէքլէմէք-
սիզին պունա ըաքիպ օլտու. Տօն Ինիկօ իօէ, իքինճի շահի-
տինին գօլթուղունա կիրիպ անընլա կէօրիւլմէքտէ իտի.

Արման իլէ Ֆէրնան Րօշէ վէ Անտրէաեա կէլինճէ, պուն-
լար տախի արապալարընա ըաքիպէն տուէլլօ մահէլլինտէն
հարէքէթ իթտիլէր.

Դօնթ Արթօֆ արապաեր տէօնտիւրէճէկի սըրատա Պագ-
դարաեա խիթապէն.

— Պու շէյլէրին հէր գօմէտիա օլտուղու աշիքեար տըր.
էկէր տօն Ինիկօ ճիտտի պիր խասիմ օլմուշ օլսա իտի, հիչ
շիւպհէ եօգ տուր.քի, թապանճա իսթիմալինտէ ֆէվգէյատէ
մէհարէթի պուլունան սըր Վիլիամս քէնտիսինի կիւվէրճին
կիպի թէլէֆ իտէպիլիւ իտի, տէտի.

— Պէն տէ օ էֆքեարտաեըմ.

— Օ հալտէ պու միւշքիլի հալլ իթմէքլիկիմիզ լազըմ
տըր.

— Օ խուսուստա սիզ միւսթէրիհ օլուն.

Պագգարա՝ հիտտէթինտէն նաշի սէտասընտա նէվիմա
տիթրէմէ հիսս օլունարագ.

— Ահ, էկէր շու մարքի տէնիլէն յախս իլէ սախթէ վի-
գօնթ տը Դամպօլհուն այնի քիմսէ օլտուգլարընա էմին օլսա
իտիմ, տէրհալ սըր Վիլիամսըն մասքէսինի աշաղըեա ալա-
րագ մահիյեթինի մէյտանա գօրտում, տէյի սլեանիլէտի.

— Ֆագաթ սէվկիլիւ տօսթում, պու սէօյլէտիկինիզ
վէխիմ շէյ տիր.

— Միւմքինսիզ տէյիլ տիր.

Պագգարա, պիրտէն պիրէ զիհնինտէ տիկէր պիր թա-
սավուր տօղմուշ օլտուղու հալտէ.

— Էկէր սէքիդ կիւն մէօհլէթիմ օլուրսա, եանի սէքիդ կիւնէ գատար սըր Վիլիամս եէնի պիր ալչադլըգ տահա մէվ-գըր իճրաեէ գօյմազսա, օ իքի խապիսի տէ թուլթաճաղըմ, տէտի:

Պրիք արապասը, սիւրաթլէ հարէքէթի սաեէսինտէ, եիր-մի տադըգա սօնրա մարքի տօն ինիկօեու Մէօրիս օթէլինէ, վէ ազ սօնրա Մ. Ճէյմսը Բօր-Մահօն սօգաղընա իյսալ իթտի:

Օլ վագըթ պարօն՝ քէնտի արապաճըլարըյլա հալընըզ գալտըղընտա, նըսֆէն քէնտիսինէ տօղըու տէօնմիւշ օլան Պագգարաեա պագարագ:

— Նա՞սըլ, կէօրտիւնի՞լ միւ, տէտի:

— Հէր շէյի կէօրտիւմ:

— Մէֆնուն գա՞լտընըզ մը:

— Շիւպհէսիդ:

— Ագիգէմ, Ալլահ իթմէեէքէ շու մասխարաճա օեուլտա հազըր պուլունմանըզն սէպէպինի սիւալ իթմէքլէ, գօնթա վէրմիշ օլտուղում սէօղիւն խիւաֆընտա պուլունաեւմ: Ան-ճագ շուրասընը զանն իթմէկէ հագգըմ վար տըրքի, սիդ տօն ինիկօեու սէվիեօրսունուզ:

— Ջանն իտէպիլիւսինիզ պարօն. էյի խաթըրմա կէլտի, պանա պիր խըզմէթ իճրասընտա պուլունմագ իսթէրսինիզ, տէյիլ մի:

— Իսթէրսէնիզ իքի խըզմէթ իճրասընտա պուլունուրում:

— Գօնթ սիզի Սէն-Լազար սօգաղընա կէօթիւրէճէք տիր: Սիզտէ մուհիպպէի գատիւմէմ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն խանէսինէ կիտէրէք, հէնուզ Բարիստէ պուլունուպ պուլուն-մատըղընը անլամանըզը արզու իտէրիմ:

— Բարիստէ տիր, տահա տիւն քէնտիսինի կէօրտիւմ:

— Բէք էյի:

— Լաքին քէնտիսինէ նէ՞ սէօլէեէճէեիմ:

— Գօնթուն՝ քէնտիսինի պու կիւն էօլէ թաամընա տա-վէթ իթտիկինի սէօլէեին, վէ էկէր սիզէ պու ագչամ իհ-թիեաճը օլուր իսէ, մուվաֆֆագաթ իտին:

— Մէքնունէն :

— Շիւպհէ եօգ տուր քի , պու սապահքի վազըալար հազգընտա իխթիեարը սիւքիւթ իթմէնիզ լազըմ կէլտիկի կիպի , պու խուսուստա տախի հիչ պիր կէօնա իյզահաթա կիրիմէմէլիսինիզ :

— Բէք էյի :

Օլ էսնատէ արապա Շօսէ տ'Անթէն սօգաղը քէօշէսինի տէօնմէքլէ , պարօն տը Մանէրվ աշաղըեա էնտի , վէ Սէն-Լազար սօգաղընա հարէքէթ իթտիկի սըրատա , գօնթ իլէ Պազգարա տա Բէրինիէր սօգաղընտաքի օթէլէ տախիլ օլ-տուլար :

Արատան պիր սաաթ կէշտիքտէն սօնրա կէնճ գատըն իլէ ըէֆիգի , ատի էլպիսէլէրինի կիեինմիչ օլտուգլարը հալտէ , մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն վիրուտի խապէր վէրիտի :

Պազգարա՝ օթէլին պիրինճի գաթընա չըգմըչ օլտուղունտան , մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս գօնթու սալօնտա պուլտու :

Գօնթ , մէղպուրէնին էլինի սուրէթի գէնտօսթանէտէ պուս իթտիքտէն սօնրա ,

— Աղիզէմ մատամ , սիզէ եիւզ պին ֆրանգ վէրիլսէ մաք-պուլա կէչէր մի , տէտի :

Կէնճ գատըն . - (կիւլէրէք .) Շիւպհէսիզ ազիզ տօսթում , պու տա իտիլէճէք սիլալ մը տըր : Պանա եիւզ պին ֆրանգ հիպա իթմէք նիեթթինտէմի պուլունուեօրսունուզ :

— Պէլքի :

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ պաղը գատընլարա մախսուս օլան վէ պազէն ինսանըն գալպի քիւհնիւնիւ օգուեապիլէն քէսկին պիր պազըչլա կէնճ Բուսիալըեա աթֆը նազար ի-տէրէք :

— Աղիզիմ գօնթ , լաթիֆէեի պերթարաֆ իտէլիմ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Աղիզէմ , պէն լաթիֆէ իթմէեօրում :

— Պանա սիզ եիւզ պին ֆրանգ իհտա իթմէք իսթէտի-

կինիդ հալտէ, չախսեմա ֆէվգէյաւտէ իհթիեաճընըզ պուլունն մալը տըր :

— Էվվէթ :

— Բէք էյի, իւճրէթի անլատըգ . իտիլէճէք խըտմէթի տէ անլաեալըմ :

— Աղիզէմ, զանն իտէրիմբէ Պադգարաեը խաթըրլար-սընըզ :

— Շիւպհէտիզ, հաթթա պիլիըրիմ, եախօտ թէքմիլ Բա-րիս ըիվաեէթ իթմէքտէ տիր ըի, սիզ քէնտիսինի սէքուէսթրօ իթմիշ, վէ Գըրըմտա, եախօտ նէվա նէհրի սէվահիլի իւզէ-րինտէ պուլուննան իգամէթկեահլարընըզտան պիլինէ կէօն-տէրմիշսինիզ տիր :

— Պու եանլըշ տըր :

— Աճաշիպ, Պադգարա Բարիստէ՞մի տիր :

— Հայ հայ, տէյի ճէվապ վէրտի բարլադ պիր սէտա, վէ այնի վադըթտա պիր դարու աչըլարադ, Պադգարա էշի-կին իւզէրինտէ զահր օլտու, վէ քէլամա աղազլէ,

— Աղիզէմ, դօնթ մուգատտէմաթը իճրա իթտի, պէն տէ սանա եիւզ պին ֆրանդը գաղանմադլըղըն եօլունու էօյ-րէթէճէեիմ, տէտի, վէ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու օթուրթ-տուգտան սօնրա քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտու :

Մուախսարէն քէլամա տէվամլէ,

— Եիւզ պին ֆրանդը բէք գօլայճա գաղանապիլիրսին, տէյի պէեան իյլէտի :

— Թէմամիյլէ հաղըրըմ :

— Հադգըն տա վար տըր, չիւնքի շու կէօրտիւկիւն դօնթ Արթօֆի էյի պիր տօսթ տուր :

— Նէ՞ճիհէթլէ :

— Սէնին Բուսիալը բրէնսին իլէ գավիէն պաղլը օլտու-ղունու պիլիեօրսուն :

— Էվվէթ, բէք աղիզ վէ մուհիպպ տօսթ տըրլար :

— Իմաի շուրասընը պիլմիշ օլթի, դօնթ, քէնտի տօս-թունտան տօլաեը դըսդանմաեա պաշլամըշ տըր :

— Անլամաներում :

— Շիմոի անլարսըն : Հէր ճիհէթլէ ճալիպ օլան կէնճ պարօն տը Ր . . . օ բրէնսին էսնաի զայպուպէթինտէ , քէնտի քէնտիեի տիւնեանըն է'ն պախթիեար ատէմի ատտ իթմիշ տիր :

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս տիթրէտի , վէ էնտիշէ իլէ Պադգարահա պադադ : Պադգարա իտէ , քէլամընա տէվամ պիրլէ ,

— Իշթէ օ պարօն տը Ր . . . բրէնսին կէօզլէրինի աչմանը թասմիմ իթմիշ օլտուղունտան , պէն տէ ազիզէմ , գօնթուն , սիւքիւթի էլտէ իտիլէպիլինէճէկինի մէմուլվէ միւլահազա իյլէտիմ :

— Նա'սըլ :

— Պիզէ ճիւզի պիր խըզմէթ իթմէքլիկինէ մուգապիլ սանա եիւզ պին ֆրանգ վերմէքլէ :

— Անլաներում , եսնի սիզ Տամօգլէսին գըլըճընը պէնիմ պաշըմըն իւզէրինտէ ասմազ իսթէեօրուունուզ :

— Էվվէթ :

— Լաքին օ գըլըճտան նա'սըլ գուրթուրմալը :

— Պու խուսուս , հէմ բէք գօլայ , հէմ բէք միւշքիլ տիր . անըմըգտա քիմնէ հազըր օլմանարադ պունու սիզէ անլաթսգ իսթէրիմ :

Պէօլլէ տիեէրէք Պադգարա՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսն էլինտէն թութուպ , կէնճ Րուսիալըեը սալօնա պրադտան սօնրա , մէզպուրէեի , պու սալօնուն իթթիսալինտէքհալվէթ օտասընա կէօթիւրտիւ :

Կիւնիւն ագչամըսը Մ . տը Մանէրվ՝ էլպիսէսինի թէպտիլին սաաթ տօգուզ րատտէլէրինաէ խանէսինէ ալտէթ իթպինտէ , օտա խըզմէթճիսի՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն արթընը քէնտիսինէ վէրէրէք ,

Քէնտիմ , պու գատըն շիմոի գաթընըզը կէօրմէքլիկի արզուսիեօր , տէտի :

Պարօն . - Իչէրի կիրտիրին .

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ պիր թավրը մախսուս իլէ
իչէրի կիրիպ, Մ . տը Մանէրվին թագտիմ՝ իթտիկի իսկէմէ-
տէ քէմալը նէգաքէթ իւզրէ օթուրտուգտան սօնրա ,

— Ազիզիմ պարօն, մալիւմիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ , պու
կիւն գօնթ Արթօֆուն խանէսինտէ էօյլէ թաամը իթտիմ,
տէտի .

— Բէք էյի .

— Պագգարաեր կէօրտիւմ, քէնտիսինին հիչ պիր արզու-
սունու ըէտտ իթմէզ օլտուղունուզու պանա սէօյլէտի .

— Շիւպհէսիւզ ըէտտ իթմէմ .

— Պինաէն ալէյհ ումարըմքի պանա տա ըէտտ ճէվապը
վէրմէզսինիւզ .

— Պագգարա նամընա հէր նէ արզու պէնան խտէրսէնիւզ,
ըէտտ իթմէմ .

— Իշթէ պէն տէ պունու սէօյլէմէք իսթէեօրտում .

Պարօն . - (օթուրուպ, ահագլարընը գավուշտուրտուգ-
տան սօնրա .) Մագսէտ նէ՞ տիր .

— Պիր պալօ վէրմէնիզի իսթէրիմ .

— Պալօ՞մու . Պէ՞ն մի պալօ վէրէերիմ .

— Էվվէթ , տէլիգանլըլարա մախսուս պիր պալօ, եախօտ
պիր յաքքնէ սուարէսի . իգամէթկեահընըզ բէր միւնասիպ
օլտուղունտան , էյլէնճէնիզին զաեթէթ քէյֆլի օլաճաղընա
շիւպհէ եօգ տուր .

— Էկէր սիզտէ օրատա պուլունուրսանըզ, օնա տիեէճէ
կիմ եօգ տուր .

— Պունտան պաշղա իշար խտէճէկիմ գատընլարը տ
վէթ իթմէլիսինիւզ .

— Բէք էյի , ֆագաթ էրքէքլէրի՞ .

— Էրքէքլէրտէն քիմլէրի իսթէրսէնիւզ տավէթ իտէպի-
սինիւզ, էվլէրիւրքի թէսատիւֆ իթմէկի արզու իյլէտիմ
շախս՝ պունլարըն իչինտէ պուլունսուն .

— Պուլունմասընը իսթէտիկինիւզ չախսըն իսմի նէ՞ Խ՛ .

— Մարքի տօն ինիկօ աը լօս Մօնթէս տիր. պիր Պրա-
զիալը տըր :

— Տօղրուսու օ օլտուղունա շիւպհէ իտիեօրտում . Պագ-
գարա հագըգի պիր սըրր տըր :

— Վէ պու պապտէ քիմէեէ պիր շէյ սէօյլէմէեէկինիգէ
տէ կիւվէնմէքտէ տիր :

Պարօն օլ պապտէ մուվաֆֆագաթէն պաշընը էյտի .
պատէհու եազըխանէսինին գարշըսընտա օթուրուպ , էլինէ
պիր գալէմ ալարագ ,

— Սէօյլէեին պագալլմ , պու էյլէնճէ իշին հափնկը կիւ-
նիւ թէրճիհ իտիեօրսունուզ , տէտի :

— Եարընը :

— Լաքին իտէճէկիմ տավէթլէր իշին պու բէք էրքէն
տիր :

— Պէյիս եօգ տուր , սիզ եինէ լիւզումընտան զիեատէ
տավէթլի պուլապիլիրսինիզ :

Պատէհու պարօն աթիտէքի թէգքերէեի եազտը .

«Ազիզիմ մարքի :

«Պու սապահքի շայեանը թէէսսիւֆ իշինիզ մէմնուն օլու-
նաճագ սուրէթտէ խիթամ պուլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ , սի-
զէ մահրէմանէ պիր վագըա պէեան իթմէքլիկիմէ միւսաա-
տէնիզի ըէճա իտէրիմ : Հագգըմտա պիր տէրէճէ մուհապ-
պէթի պուլունան պիր գատըն իլէ պիր պահսա կիրիշմիշ ի-
տիմ : Պահսըմըզ շունտան իպարէթ իտի : Պու գատըն , պէք-
ճինին գարուսունտան Օրէրա թէաթրօսունա կիրէն քեաֆ-
ֆէյի գատընլար կիպի պաթըլ իթիգատլը օլուպ , քեաղըտ
աչմագլա գըսմէթ անլամագ խուսուսընտա էմիյեթի վար
տըր : Իմտի տիւն ագչամ աշտըղը քեաղըտլարտա , պու սա-
պահ սիզին թէլէֆ օլաճաղընըզը քէշֆ իթտի : պէն տէ մու-
ղաիրինի իտտիա իթտիմ . քէնտիսի պանա , «մարքինին թէ-
լէֆ օլաճաղը իշին եիւզ լուի պահսա կիրիշիրիմ» տէտի :

«Պու պահսը գապուլ իթտիմ , վէ էկէր պէն գազանա-

ճաղ օլուր իսէմ, քէնտի ահպապը օլան գատընլարըն հէր կիւզէլ օլտուղլարը պէհանէսիյլէ գըշըն իպթիտասընտան պէրու ըէտտ իտէկէլտիկի պալօեու, պու աէֆա, պէնի մէմուըն իթմէք իւզրէ խանէմտէ վէրմէօինի շարթ մագամընտա պէ-
եան իյլէտիմ:

«Մէրգ ումէ պահսը զայպ իթմիշ օլտուղուընտան, շարթը մալիւմիւ հիւանի ըիզասըյլա իճրա իթմէքտէ տիր: Իմտի եա-
րըն խանէմտէ միւքէմմէլէն ըադս իտիլէճէկինտէն, էրքէնճէ
թէշրիֆինիգտէ մէմուըն օլուրում:

«ՊԱՐՕՆ ՏԸ ՄԱՆԷՐՎ»

Պարօն իշպու մէքթուպու եազարգտան սօնրա մատամ
տը Սէնթ-Ալֆօնսա օգուտու:

Մէրգ ումէ, - Հագըգէթէն բէք զէքիսինիշ, հէր նէ իսէ
շիմտիլիք Այլահա ըսմարլատըգ, եարըն սապահ կէօրիւշիւ-
րիւզ: չիւնքի պալօնուղտան էվվէլ սիզի կէօրմէեէ իհթիեա-
ճըմ վար տըր, տիեէրէք օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Վիգօնթ Անտրէանը, չահիտլէրիյլէ պիրլիքտէ արապաեա
րաքիպ օլաճաղը էանատէ թէրք իթմիշ իտիք:

Վէնսան օրմանընտան ֆիւլթիւր-Սէնթ-Գաթէրին սօգա-
ղընա գատար ուզուն պիր մէսաֆէ օլմատըղընտան, չէնտ
տագըգա զարֆընտա մէսաֆէի մէզքիւրէ գաթթ օլուընտու:
Գօնթուն արապասը օթէլին հավիսինէ մուվասըլէթինտէ,
Ժանն բէնչիրէնին էօնիւնտէ օթուրմուշ օլուպ, կէօզիւնիւ

արապա գարուսունտան անըմատըղը կիպի, սօգադտան իշի-
տիլէն սէսլէրէ տէ գուլագ վէրմէքտէ, վէ պիր արապա սէսի
ալտը մը գալպի չարբմագտա իտի:

Մ. վիգօնթ Սնտրէա եանըմամըչ իտի. ֆիլվագը պի-
չարէ գատընճըղաղ օ կիճէսի տուա իթմէքլէ վագթընը կէ-
չիրիպ, գէվճի եէրինէ տուէլլօ իթմէքտէ պուլունան ատէմին
հաեաթընը մուհաֆագա պուեուրմասընը ճէնապը Հագգտան
թէմէննի իյլէմիչ իտի:

Արապա հավլիեէ կիրտիկի էսնասէ, Անտրէա պաշընը
արապատան տիչարը չըգարմագլա, Ժանն քէնտիսինի կէօ-
րիւպ, պէրհաեաթ օլտուղունու անլաեընճա, մէսէրրէթին-
տէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէտի:

Պատէհու մէրգուլմէ պիրտէն պիրէ կէրի չէքիլիպ, գուլ-
վէթսիզ վէ սէսսիգճէ պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրտու,
չիւնքի կէրչի սէվկիլիւ Արմանընըն քէնտի մէսէրրէթ վէ հէ-
եէճանընը կէօրէրէք տուէլլօնու սէպէպինի անլամըչ օլաճաղը
իհթիմալինի միւլահագա իյլէտի իսէ տէ, պու պապտէքի վէս-
վէսէլէրի պիէսաա իտի, զիրա Մ. տը ֆէրկաղ՝ էնսէսինի օթէ-
լին եիւզ թարաֆընտ չէվիւրմիչ օլտրագ արապատա օթուր-
մուչ իտուկինտէն, գէվճէսինի կէօրէմէտիկի կիպի, Ֆէրնան
իլէ տէ լագըրտըեա տալմըչ օլտուղունտան, անըն չըգարմըչ
օլտուղու քէսիք սէսի իշիտէմէտի:

Ֆէրնան, քէնտի արապասընը հավլիտէ պուլտուղունտան,
գօնթ վէ Անտրէա իլէ թօգալաշարագ, օրատան մուֆարա-
գաթ իթտի:

Օլ վագըթ իբի գարընտաշ՝ նէրտիվէն գատէմէլէրինտէն
եօգարը չըգարգլարը սըրատա, Անտրէա եավաշ սէսլէ Ար-
մանա,

- Մէքթուպուլմու կէրի վէրին, տէտի:
- Իսթէեօրմուսուն:
- Էվվէթ:
- Պիլմէեէճէք միեիմքի...
- Իլէրուտէ ֆէրլօվէնտէ պիլէճէքսինիզ:

— Տիմէք Գերլովէնէ կիթմէքլիկիմիզի իսթէեօրսուն :

— Էվվէթ , մուսիրրանէ իսթէրիմ :

— Բէք էյի , նէ՞ վազըթ կիթմէմիզի իսթէեօրսուն :

— Պու ագչամ , եարըն , նիհաեէթ նէ գատար գապիլ իսէ , օլ գատար չաբուգ :

— Հիքմէթ . . .

Դօնթ , պիր սաաթ սօնրա գէվճէսինին օտասընա կիրիպ , անը կիւլէր եիւզլիւ վէ սաքին պուտուղունտա ,

— Ազիզէմ ժանն , սիզտէն պիր ֆէտաքեարլըգ իսթէեէ՝ ճէեիմ . գապուլ իտէճէ՞քմիսինիզ , տէտի :

— Պունու սէօյլէմէնիզ ֆազլա :

— Սիզինլէ վէ սէվկիւլիւ Անտրէամըզ իլէ պիր սէյեահաթ իթմէք արզուսինտէեիմ :

— Բէք էյի կիտէլիմ :

— Պըթանիատա քիւթէսարըրֆ օլտուղումուզ աթիգ Գերլովէն իգամէթկեահըմըգա կիտէճէեիզ :

— Ազիզիմ Արման , սիզին իլէ պէրապէր պիր այ օրատա , տէնիզ քէնարընտա վազըթ կէչիրմէքլիք՝ նէ՞ գատար պիւ՝ եիւք մէսէրէթ տիր : նէ՞ վազըթ պուրատան եօլա չըգմագ իսթէեօրսունուզ :

— Գապիլ իսէ եարըն :

— Բէք էյի եարընա գատար հազըր օլուրում :

Ժանն իսէ , տուէլլօնուն նէթիճէսի զարարսըզ օլտուղունու խապէր ալմըչ օլմասըյլա , Անտրէանըն պու սուրէթլէ քէնտիսինի մարքիտէն ուղագլաթմագ իսթէտիկինի անլատըղը հալտէ , գէվճինէ հիչ պիր շէյ սօրմաեըպ , անճագ եագընտա իտիլէճէք իչպու եօլճուլուգ իչին հազըրլանմաեա պաշլատը :

Արման՝ Անտրէանըն նէգտինէ ավտէթլէ ,

— Ժանն կիթմէեէ ըազը օլուեօր , տէտի :

Անտրէա՝ իւզէրինտէն աղըր պիր եիւք գալտըրըմըչճա՝ սընա ֆէրահլըգ հիսս իտէրէք ,

— Ա՛հ , իթտի :

Գօնթուն պու արա ֆիբրինտէ պիր շիւպհէ հասըլ օլ-մաղլա գաշլարը չաթըլտը, ֆադաթ Արմանա սէօզ վերմիշ օլ-տուղունտան, հիշ պիր սիւալ իթմէեիպ, եալընըզ եափաշ սէտա իլէ,

— Եա՛րապպի, շիմտիտէն Գէրլօփէնտէ պուլունմադ իս-թէր իտիմ, տէտի:

29

Օ կիւնիւ ագչամըն սաաթ տօգուզու րատտէլէրինտէ մա-տամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ պարօն տը Մանէրվին խանէսինէ կէլ-տիկի էսնատէ, Մէօրիս օթէլի հափլիսինէ պիր քերա արա-պասը կիրտի:

Մէգքիւր արապատան գըրմըզը սաշլը պիր ատէմ, գօլ-թուղունտա զաիֆվիճուտ պիր ինկիլիզ գատընը օլարագ աշա-ղըեա էնիպ, ինկիլիզլէրէ մախսուս պիր սէտա իլէ,

— Պէն սըր Արթիւր Գօլէնս իմ, վէ Իզվիցէրիատա թանը-մըշ օլտուղում տօն ինիկօեու կէօրմէք իչին կէլտիմ, տէտի:

— Տաիւրէսինտէ տիր, տէյի վերիլէն ճէփապ իւզէրինէ, ինկիլիզ, րէֆիգէսինի հափլիտէ պրագտըգտան սօնրա, տօն ինիկօնուն տաիւրէսինէ չըգտը:

Սըր Արթիւր, սախթէ արապ վասըթասըյլա մարքինին թէնէֆֆիւս օտասընա կիրտիրիլիպ, արապ խըզմէթքեարըն եօլա գօնմասընտան սօնրա, իքի շէրիբլէր կիւլէրէք, վէ պիրի պիրինէ պագըշարագ, Արթիւր,

— Նա՛սըլ, պու սապահ գօրգտուն մու, տէյի սիւալ իթտի:

- Էվվէթ ամճա, պիր արա գօրգտում :
- Սէնի էօլտիւրէճէքմիւսիմ, տէյի զանն իթտին :
- Պա՛գընըզ պիր տադըզա զարփընտա ֆիքրիմէ նէլէր կէլտի :
- Նէ՞ կէլտի :
- Եալընըզ սիզէ մալիւմ օլան պիր թագըմ սըրըլարա վագըֆ օլտուղումու, վէ սիզին պէլքի տիկէր պիր թէրթիպ տիւշիւնմիւշ իտուկինիզի, վէ ֆրըսաթ էլէ կէչմիյ իքէն, պէնի ահրէթէ Էօլճու իթմէնիզ՝ հագգընըզտա ֆէվգէլատէ խաւըրը օլաճաղընը միւլահագա իթտիմ :
- Ֆիլվագը պիր արա օ Էօլտա պիր շէյ տիւշիւնտիւմ իսէ տէ, նէ՛չարէքի սէնի պիր տէրէճէ սէվտիկիմտէն...
- Թէչէքքիւր իտէրիմ :
- Զաթէն հէր վագըթ հիսսիեաթըմին պանա զարարը տօգուլումուշ տուր :
- Եանի պէնտէն վազ կէչմէքիւկին պիր չարէսինի պուլամամըշսընըզ տըր :
- Խայր, խայր, Էէմին իտէրիմքի, սըրֆ հիսսիեաթըմտան նաշի պու Էօլտա հարէքէթ իթմիշիմ տիր :
- Սիզէ պիր շէյ իգըրար իթմէք իսթէրիմ :
- Սէյլէ :
- Էֆքեարճա տահա զիեատէ սէրպէսթ օլտուղումու անլաեաճագսընըզ :
- Տինլէեօրում :
- Միւլահագա իտինիզքի, սէվկիւլիւ ամճա, պէն տէ սիզին կիպի պիր էֆքեարտա պուլումտում :
- Աճա՛յիպ, սէն տէ պէնի թէլէֆ իթմէք մի իսթէտին :
- Թապանճա իսթիմալինտէ նէ՛ դատար մէհարէթիմ պուլումտուղումու պիլիըսինիզ, Պունտան պաշգա ալմըշ օլտուղում գըլըճ տարպէսինի տէ ունութմամըշ իտիմ : Անլատընըզա՛ :
- Լաքին զէվալլը, պէն էօլտիւքտէն սօնրա սէն նէ՞ օլաճագտըն :

— Իշթէ պէն տէ օրասընը տիւշիւնտիւկիւմտէն, պու կիւնքի կիւն սիղ պու ալէմտէ պուլունուեօրսունուղ :

— Անլաեօրում, օղլում, իքիմիդտէ պիրիպիրիմիդէ լա- երգը :

— Էվվէթ, գալպ վէ հիսսիեաթ սահիպիեիղ :

— Խուսուսիյլէ տօղրու մուհաքէմէ իթմէքտէեիղ . չիւնքի սիղ պանա միւհթաճ օլտուղունուղու անլատըղընը կիպի, պէն տէ սիգտէն վաղ կէչմէեէճէկիմի հիսս իթտիմ :

Պու սէօզլէրին թաաթիսինտէն սօնրա, աչգլէ եէկտիկէրի էլլէրինի թուլթաուլար : Պատէհու սըր Արթիւրին կիւլէճ եիւզիւ ճիտտիեէթ քէսպ իտէրէք,

— Շիմտի պու լաթիֆէլէրի վէ պօշ լաֆլարը պրադալում . պու կիւն սանա կէլիչիմ վէտա իչին տիր, տէտի :

— Աճայիպ, կիտի՝ Դեքմուսունուղ :

— Եարըն սապահ կիտիեօրում :

— Նէրէեէ :

— Պրըթանիատա քեային օլուպ, քօնթէս ժանն տը քէր- կաղ իլէ իզտիվաճըմտան սօնրա էսիի բարլաղլըղընը վէրմէք իսթէտիկիմ աթիգ Գէրլօվէն իգամէթկեահննա :

Սըր Արթիւր պու սէօզլէրի ֆէվգէլատէ սօղուգ գան իլէ իրատ իթտի : Բօգամպօլ իսէ,

— Էյ պէն նէ՝ եարաճաղըմ, տէյի սօրտու :

— Իւչ կիւն տահա Բարիստէ գալաճաղսըն :

— Սօ՞նրա :

— Սօնրա Սէն-Մալօեա կիտիպ, օրատա թալիմաթըմա պէքլէեէճէքսին :

— Բէք էյի . լարին պու իւչ կիւն զարֆընտա նէ՝ եա- բաճաղըմ :

— Պին ֆրանգլըգ տարպէի էյիճէ էօյրէնմէք իւզրէ հէր սապահ իւչ սաաթ գատար թալիմ իտէճէքսին :

— Զաթէն պիլիբիմ :

— Պիր միլեօն ֆրանգ տէեէրի պուլունան պիր տարպէ նէ՝ գատար միւքէմմէլ թահսիլ իտիլսէ, եինէ աղ տըր :

— Հագագընըզ վար տըր : Պաշգա տիեհեհեկինիզ վա՞ր մը տըր :

— Թավսիեհե իթտիկիմ խուսուստան մաատա Պագգարա իլե տե իլթիղալ իտեհեքսին :

— Օ խուսուստա պիր թէրթիպ տիւշինտիւնի՞նզ միւ :

— Հէմ բէք միւքեմմէլ պիր թէրթիպ տիւշինտիւմ :

— Նէ՞ կիպի :

— Էվվէլ էմիրտե քիւշիւք Սարա նամ գըզա կէօղ տիք : միշիմ տիր :

— Մուսէվի գըզընա՞մը :

— Էվվէթ . օ գըզ պանա ֆէվգէլատե կիւզէլ կէօրիւնիւ-
տօր : Բէնտիսինէ էյիլիք իթմէք , վե իգպալէ էրտիրմէք իս-
թէրիմ :

— Փագաթ պուռնա նա՞սըլ մուվաֆֆագ օլաճագսընըզ :

— Սէն անը գաշըրմալըսըն :

Բօգամպօլ . . (կէօղլէրի բարլաեարագ .) Նէ՞ Նէ՞ :

Սըր Արթիւր՝ մէրգուսին կէօղլէրինտէքի բարլագլըզ
տէրքլէ ,

— Տօ՛ւթում , էկէր հագգըմտա լազըմ՝ օլան հիւրմէթտե
գուսուր իտէրսէն , վատ օլունան միլեօնա սահիպ օլամազսըն ,
տէտի :

— Հէքսի պո՞ւ միւ :

— Խայր , պունտան պաշգա սէնի թէլէֆ իտէրիմ էկէր . . .

— Էմին օլուն , ագիւանէ տավրանըրմ . լաքին օ գըզը
գաշըրտըգտան սօնրա նէ՞րէեէ կէօթիւրէհեհիմ :

— Կիւզէլճէ տիւշինիւլմիւշ պիր բլանըմ վար տըր : Պու
բլան շունտան իպարէթ տիր : Լօնտրատա վագթըյլա էմրիմ
թահթընտա չալըշմիշ մէշհուր պիր խըրսըզ տօսթում իլէ պու
տէֆա Հավր շէհրինտե եհնիտէն միւնասիպէթ բէյտա իթ-
տիմ : Շէօլլէքի պու տօսթումա լիման իւզէրինտէ թէսա-
տիւֆլէ , օ պէնի թանըմատը իսէ տէ , պէն քէնտիսինի թա-
նըսըմ , վէ իքի չիֆթ սէօղիւմ իւզէրինէ , պիր ասքէր քէն-
տի եիւզպաշըսընը սէլամլատըղը կիպի , օ տախի պէնի քէ-

մալը հիւրմէթլէ սէլամլատը : Հայլազ՝ օլտուգճա իշ կիւճ սա-
հիպի օլմուշ տուր : Եանի պիր թիւճճար սէֆինէսինէ պիզ-
զաթ գօմանտանլըզ իթմէքտէ (օլուպ, մէմլէքէթի տախլին-
տէ ատէթա քիւշիւք պիր Ըսգօշիա լիմանը ատտ իտիլմէքտէ,
վէ սանտալընը օլ տէրէճէ կիւզէլ սուրէթտէ իտարէ իթմէք-
տէ տիրքի, տիւնեանըն է'ն նամուսլու ատէմի օաերլմագտա
տըր :

— Սիզին կիպի :

Սըր Վիլիամս . — (պու թէշպիհտէն տօլաեր ասլա կիւճէն-
մէեէրէք .) Էվվէթ պէնիմ կիպի : Իշթէ օ ճօն Պրիտ՝ գալպէն
քէնտի տօսթը գատիմինէ վէ ամիրինէ սատըզ գալմըշ օլմա-
սըյա, հէր նէ իսթէրսէմ եաբաճագ տըր :

— Աճա, զանն իտէրիմքի պունլար պիր թագըմ պի-
հուտէ թաֆսիլաթ տըր : Մագսէտինիզ նէ իսէ, անը սէօյ-
լէերին :

— Պագգարաեա օյնաեաճաղըմ օեուն հագգընտա խայլի
տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, նիհաեէթ կիւզէլ պիր գարար
վէրտիմ :

— Նէ՞ կիպի գարար վէրտինիզ :

— Քէնտիսինի Մարքիզ ատալարընա կէօնտէրէճէերիմ :

— Աճա՛յիպ :

— Օրատա եա ինսան էթի եէեէն պիր վահշիեէ գէվճէ
օլաճագ, եախօտ անըն թարաֆընտան եէնէճէք տիր : Էկէր
վահշիլէրին ըէիսի քէնտի թաճընըն նըսֆընը օ հիւսէնա գա-
տընըն պաշընա գօյմագ իսթէմէզսէ, շիւպհիսիզ պիր եօրթու
կիւնիւնտէ անը քէպապ իթտիրիպ սուֆրասընա կէթիրտէ-
ճէք տիր :

— Լաբին պու սէօյլէտիկինիզ պիր էֆքեարտան իպարէթ
տիր : Փագաթ պու թասավվուրուճուղու նաճըլ մէվգըրի իճ-
րաեէ գօեաճագսընըզ :

— Տօսթում ճօն Պրիտին մուավէնէթիլլէ : Պու տօսթում
Ավսթրալիաեա նազլ իթմէք իւզըն Հավրտա նէ ճինս օլտու-
ղունու պիլմէտիկիմ պազը էմթաա ալմագտա տըր : Թայֆասը

իսէ, քէնտիսի պանա սատրգ օլտուղու կիպի, քէնտինէ սատրգ տըր: Իշպու տօսթում, էվվէլքի սապահտան պէրու Բարիսէ կէլմիշ օլմասըյա, տիւն քէնտիսինի կէօրտում:

— Սահիհէն կէօրտի՞նիւզ միւ:

— Էվվէթ: Անճագ զիհնիկի բէք չօգ շէյլէր իլէ իշղալ իթմէք իսթէմէտիկիմտէն, տէրհալ պու խուսուստա պահս իթմէք իսթէմէտիմ:

— Ճօն Պրիտ Պագգարաեը կէօթիւրմէեէ մուվաֆֆագաթ իտի՞նօր մու:

— Հայ հայ. Պագգարաեը խալի պիր սահիլ իւզէրինտէ պրագաճաղընտան, վահշիլէր թարաֆընտան պուլունաճաղը շիւպհէսիզ տիր: Հաթթա տօսթում էմրի թիճարէթի բէք էյի պիտիկինտէն, քէնտիսինի, Պագգարաեը տօլկուն ֆիւեաթլա պիր Գրոշղը-տէրիլիէ սաթմահա միւզթէտիր զանն իտէրիմ:

— Պունլար հէրսի էյի ամճա, լաքին Պագգարաեը Ճօն Պրիտէ նա՞ըլ թէսլիմ իտէճէեիլ:

— Պու սանա աիտ տիր. անճագ պու խուսուստա իթթիխազ իտէճէկին հարէքէթ հագգընտա սանա պիր նասիհաթ վէրէեիմ: Իւշ կիւնէ գատար Մուսէվի գըզընը աշըրըրըն:

— Բէք էյի, սօ՞նրա:

— Պիր քէրրէ օ գըզը եէտինէ կէշի՞րտին մի, Ֆիրար գատընա թէսլիմ իտէրսին:

— Էվվէթ, էվվէթ, պու բէք էյի պիր էֆքեար տըր: Նախա պու կիպի սըրալարտա էլգէմ պիր գատըն տըր:

— Ֆիրար Մուսէվի գըզը սագլահաճագ, վէ Պագգարաեա իմգասըզ օլարագ եաղըլան պիր մէքթուպտա, չօճուղուն՝ սէնին արապըն թարաֆընտան աշըրըլմըշ օլտուղու պիտիրիլէճէք տիր:

— Վանթիւր թարաֆընտա՞ն մը:

— Էվվէթ, հէր նէ իսէ, չօճուգ պիր արապ թարաֆընտան աշըրըլտըգտան սօնրա Հավըրեա միւթէվէճճիհ օլաճագ

տըր : Մէքթուպտա , արապըն , Օսէանիեէ կիթմէքտէ պուլու-
նան Ֆոուլէր նամ Ինկիլիզ վաբօրունա րաքիպ օլմուշ օլտու-
ղու իլավէթէն իշար իտիլէճէք տիր : Շուրասընը անլամալըսըն
քի , Պազգարա հէր հալտէ Հավրեա կիտէճէք , լաքին օրա-
տա , գիքը իթտիկիմ վաբօրուն եօլա չըգմըշ իտուկինի թահ-
գըգ իլլէեէճէք տիր :

— Էյ սօնրա :

Րօգամպօլ՝ սըր Վիլիամըն սէօլլէրինտէն հիշ պիր շէյ
անլամադտա օլմաերպ , նէթիճէի իֆատաթընա պէքլէեօր-
տու : Սըր Վիլիամս իսէ , քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօ-
թիւրտիւ :

— Հավրեա , Պազգարա , Ֆոուլէրին Օէն-Մալօեա ուղ-
րաեաճաղընը , վէ իւշ կիւն օրատա գալաճաղընը խապէր ալա-
րադ , պիր բօսթա արապասընա րաքիպէն , գարատան Սէն-
Մալօեա կիտէճէք , վէ օրատա Ֆոուլէրի լիմանտա պուլմադ-
լա , իշպու սէֆինէեէ աղիմէթինտէ , ճօն Պրիտին էլինէ տիւ-
շէճէք տիր :

— Լաքին ամա , պու սէօլլէտիկինիզ շէյլէրին իճրասը
միւշքիւ տիր :

— Էկէր պուշարը մէվգըի իճրաեէ գօեամաղ իսէն , սա-
նա թախսիս իթտիկիմ պիր միլեօնա լաերգ օլամազսըն :

Սըր Վիլիամըն իշպու գաթի սէօլլէրի Րօգամպօլա ֆէվ-
գէլատէ թէէսսիր իթմէքլէ :

— Բէք էյի , սիզի խօշնուտ իտէճէկիմէ էմին օլարադ
միւսթէրիհէն կիտինիզ . պէն հէր շէյի տէրիւհտէ իտէրիմ .
լաքին սօն պիր իթիրազըմ տահա վար տըր , անը տա պէեան
իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտին , տէտի :

— Սէօլլէ պազալըմ նէ՞ տիր :

— Պազգարաեր Սէն-Մալօեա գատար կէօթիւրմէքտէ նէ՞
սէպէպ վար տըր :

— Իշթէ պուրասը՝ բլանըմըն է՛ն ճանլը ճիհէթի տիր :
Պազգարանըն՝ ատի պիր հայլազ մարիֆէթիլլէ Օսէանիեէ
կէօթիւրիւմէսի՝ հէր կիւն կէօրիւլէն ինթիգամլարտան օլուպ ,

քենտինին պու ինթիգամը սուրէթի լաերգէտէ թագտիր
իթմէեհէկի տէրքեար իսէ իսէ, քենտինի քէպապ իթտիր-
մէք իւզրէ կէօնտէրմէքտէ օլտուղումու պիւմէսինի իսթէրիմ:

— Ճօն Պրիտ անը սէօլէեհէպիլիր:

— Խայր, պիզզաթ պէն սէօլէեհէեհիմ:

— Նէ՞րէտէ:

— Ճօն լէր սէֆինէսինտէ, օրաեա տա անը պէն կէօթիւ-
րէեհէիմ:

— Սի՞գ մի:

— Էվվէթ պէն. Գէրլօվէն՝ Սէն-Մալօտան պիր ֆարսախ
ուզադ տըր: Բէք էյի պիլիրսին քի, Պագգարանըն պանա էմ-
նիեթի քեամիլէսի վար տըր:

— Ֆագաթ՝ նիհաեթ պէն օ քիւչիւք Մուսէվի գըզը նէ՞
եաբաճաղըմ:

— Քէնտինէ ֆէվգէլատէ տիգգաթ իթմէսինի Ֆիրար
գատընա ըէճա իտէեհէքսին:

— Օ Բարիստէ՞ մի գալաճագ տըր:

— Էվվէթ, ավտէթիմէ գատար Բարիստէ գալաճագ տըր:

— Պէն իւչ կիւնտէն սիզին իլէ պուլուչաճագմըեըմ:

— Եանի Ճօն Պրիտ վէ Վանթիւր իլէ պէրապէր վաբօրա
րաքիպ օլուպ, Սէն-Մալօեա կէլէեհէքսին: Սրատա սէնի, մա-
տամտը Գէրկազ իլէ թէքրար եալընըճա կէօրիւչտիւրէեհէ-
եիմ, վէ պու կէօրիւչմէքիլէք էսնասընտա Արման իւսթէ կէ-
լէեհէք տիր:

— Ա՛հ, էֆքեարընըզը անլաեօրում:

— Օ հալտէ անլամալըսըն քի, պու խուսուս պանա րա-
ճի տէյիլ տիր: Արման սէնի թէէտիպ իթմէկէ գալգըչաճագ
տըր, վէ սէն տէ, լաերգըյլա իճրա իտիլէեհէք պիր գըլըճ
տարպէսինին՝ վագթ ու գէմանըյլա պիր միլեօն ֆրանգ գա-
զանտըրաճաղընը տէրխաթըր իթմէլիսին:

Բօգամպօլ. - (հայրէթիլէ.) Հագըգէթէն ամճա, պուլու-
չունուզա հիչ տիեհէեհէք եօգ տուր:

Սըք Վիլիամս. - (սէօզիւնէ տէվամիտէրէք.) Եարըն սա-

պահ աթա սիւար օլարագ, վէնսան օրմանընա գատար կիտէրսին, վէ օրատա, «Եանա ավճըլարըն իճթիմակեանը» լէհ-հասը թաալիգ իտիլմիշ օլարագ կէօրէճէկինիզ մէյխանէէէ կիրէրսին. ձօն Պրիտ օրատա պուլունաճագ օլուպ, ինկիլիգքեարի թավընտան թանըեաճագսըն: Քէնտիսի գըրմըզը ըհնկլի, վէ խայլիճէ շիշման վիճուտլու տուր: Տահա զիեատէ էմին օլմագ իւզրէ, գաբթան Վիլիամը թանըեղ թանըմատըղընը սօրարսըն, վէ իքինիգտէ պիրիպիրինիզին ասընա էմին օլտուղունուզ թագտիրտէ, եաբաճաղընը խուսուսու գալարլաշտըրըրսընը: Թալիմսթը լազըմէեի քէնտիսինէ մուֆասսալէն վէրմիշիմ տիր:

Սըր Արթիւր Գօլէնս՝ պու քէլիմէլէր իւզէրինէ աեաղա գալգըպ, լաճիվէրտ սէթրիսինի տիւյմէլէտի, վէ շարգասընը տախի պաշընա գօեուպ, Բօգամպօլ իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա տիշարը չըգմանա հազըրլանըրքէն, սախթէ արապ խըզմէթքեար, կիւմիւշ թէբսի իշինտէ պիր մէքթուպ օլարագ իշէրի կիրտի:

Իշպուլ մէքթուպ՝ պարօն տը Մանէրվ թարաֆընտան մարքի տօն ինիկօեա եազըլմըշ օլան տավէթնամէ օլուպ, մարքի մէքթուպու աշըպ օգուտուգտան սօնրա միւսաֆիրինէ թագտիմ իյլէտի:

Սըր Վիլիամս՝ մէքթուպուն միւնտէրիճաթընա վագըֆ օլտուգտան սօնրա,

— էյլէնմէք իւզրէ էյլէնճէ մահէլլէրինէ կիթմէնէ հիշ պիր մահզուր եօգ տուր: պունտան պաշգա ճէմիյեթէ տախիլ օլմագլըգ՝ հէր վագըթ խաեըրլը տըր, չիւնքի պիր թագըմ պաեաղը էյխասը մուղիրրէտէն պու սուրէթլէ թէֆրիգ իտիլմիշ օլուրսուն, տէտի:

.....

Պարօն տը Մանէրվին տավէթնամէսի տօն ինիկօեա վասըլ օլտուղու սըրատա, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս տա Բեբինիէր սօգաղընտաքի օթէլէ ավտէթ իյլէտի:

Պագագարա իլէ գօնթ՝ մէզպուրէեի պէքէմէքատ օլմա-
լարըյլա՝ Պագագարա՝

— Նէ՞ խապէր, պարօն պալօ վէրէճէք մի, տէյի սիւալ
իթաի՝

— Շիւպհէսիզ՝

— Նէ՞ վագըթ՝

— Եարըն՝

— Շու նէզաքէթլի պարօն հէր հալտէ պէնի խօշնուտ
գըլմագ իսթէեօր՝

— Պէն տէ թալիմաթըմը ալմագ իշին կէլտիմ՝

Պագագարա սարսըլտը, վէ ճիւզիճէ միւզտարըպ կէգրիւն-
տիւ. պատէհու՝

— Ազիզէմ, պու պապտէ սանա թալիմաթ վէրմէք խալի
միւշքիլ տիր, տէտի՝

— Աճա՛յիպ, էֆքէարընը էյիճէ անլաեամաեօրում՝

— Էվվէլ էմիրտէ շու տօն ինիկօնտն քիմ օլտուղաւնու
սէօլէեիմ՝

— Բէք էյի՝

— Եախօտ հագգընտա նէ եօլտա շիւպհէմ պուլունտու-
ղաւնու անլաթաեըմ, օ հալտէ իշի տէքք խտէպիլիրսին՝

— Սէօլէ պագալըմ, տինլէեօրում՝

— Տօն ինիկօ՝ սախթէ պիր մարքի տիր՝

Կէնճ գատըն պէեաղ տիշլէրինի կէօթէրէրէք, Ջաթէն
շու տիւշլէրիմ գաւար սախթէ մարքիլէր վար տըք, տէտի՝

— Պու գաթ՝ ղաեթթէսմէր, ղաեթթէ գաքա օլուպ, թալը
ու քիթվէթինտէն՝ Աֆրիգա էհալխինտէն օլաուղու անլաշը-
լըեօր՝

— Քէնտիսինի ասլա կէօրմէմիշիմ պիր՝

— Լաքին էսմէր օլաճագ եէրտէ սարը օլապիլիր. Պու-
նուն տա էմնալի կէօրիւլմիւշ տիւր. Պունտան գաթինազար
էկէր եանըլմագսամ, շու տօն ինիկօ՝ տիկէր պիր իսթիէ թէս-
միեէ օլունմուշ տուր՝

— Պու խուսուսու թաստիգ իթմէք՝ Բէք միւշքիլ տիր՝

— Պրիեօրոն՝

— Ֆազաթ վազըթ իլէ անլաշլապիլիր:

— Էկէր քէնտիսի վէ շիւպհէ իթտիկիմ շախս՝ այնի ֆէրտ իօէթէր, իւզերինտէ պիր իշարէթի մախսուսէսի օլմա-
լը տըր:

— Նէ՞րէսինտէ:

— Կէօքսիւնիւն սաղ թարաֆընտա:

— Պու իշարէթ նէ՞ տիր:

— Պիր խանչէր տարպէսինին եարա եէրի տիր:

— Վայ:

— Օ եարա հէնուզ գաքանմըշ օլմալը տըր:

— Նէ՞ վազըթտան գալմա տըր:

— Իւշ այ էվվէլ վուգու պուլմուշ տուր:

— Բէք էյի, անլատըմ:

Մուախարէն մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ Պազգարաեա
պազարադ,

— Տիմէք պու ատէմին ասլընը անլամադտա պիւեիւք
մէնֆաաթըն վար տըր, տէտի:

— Հէմ բէք պիւեիւք մէնֆաաթըմ վար տըր:

— Քինտիսին սէվէ՞րմիսին:

Պազգարա - (նէֆրէթ վէ իսթիգըան իլէ) Ալլահ իթ-
մէեէ:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ քէնտիսինէ իհալէ գըլընան
մէմուրիեթի լաեդգըյա անլամըշ օլմասըյա պէրապէր, գօնթ
Արթօֆ իշպու միւքեալէմէեէ խիթամ վէրմէք իւզրէ, շու
եօլտա սէօզէ կիրիշտի:

— Ազիզէմ, պէն իշի պիր գաշ սէօզ իլէ սիզէ անլաթա-
թաեըմ: Մարքի տօն ինիկօ էկէր գանն իթտիկիմիզ ատէմ
իսէ, էօյլէ պիր խապիս տիր քի, մալիմիզի սիրգաթ իթտիք-
տէն պաչգա, գաթլ ու թէլէֆիմիզէ տէ չալըշմադտա տըր:

Մատամ աը Սէնթ-Ալֆօնս տիթրէտի, վէ գօնթ իլա-
վէթէն,

— Ֆազաթ ասլա գօրգմաեընըզ. էկէր քէնտիսի իսէ,

անը հէման իգթիտարընտան մահրում իտէպիլիբիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Լաքին էկէր օ տէյիլ իսէ :

— Օ հալտէ մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէս հագ-
գընտա շիւպհէ իթմիշ օլտուղումուզա տաիր քիմանին խա-
պէրի օլմուշ օլմազ :

— Սնճագ պիրինճի չըգգտա քէնտիսինի թանըթաճա-
ղմ, տէյիլ յի :

— Էվվէթ, օ խապիսին մասքէսինի աշաղըեա ալա-
ճագսընը :

— Ֆագաթ էկէր պէնի թէլէֆ իտէրմէ :

— Խայր, ասլա գօրգմանընը . պիզ սիզի հիմանէ իտէ-
ճէեիզ . Պունտան պաշգա շունա տիգգաթ իտինիզքի, սիզ
սըրֆ պիր սըրըր ֆաշ իթմիշ օլուեօրսունուզ, պունուն իչին
տէ սիգէ եիւզ պին ֆրանգ թէէտիեէ օլունաճագ տըր :

— Հագգընըզ վար տըր . Իմտի Ալլահա ըսմարլատըզ,
եարըն տէյիլ օ պիր կիւն հէր հալտէ թէագիպ իթտիկինիզ
նէթիճէեէ վասըլ օլաճագսընը :

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ եիւզ պին ֆրանգ վատը
թէքըար իտիլմէսինտէ, հէր կէօնա թէրէտտիւտլէրի պէր
թարաֆ օլմուշ օլմասըյլա օ եօլտա ճէվապ վէրմիշ իտի .
Մէզպուրէնին ազիմէթինտէն սօնրա, Պագգարա՝ յիւսթագ-
պէլէ էմնիյեէթի քեամիլէսի օլարագ :

— Ջանն իտէրիմքի, ազըպէթքեար սըր վիլիամնը էլտէ
իտէճէեիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

30

Պարօն տը Մանէրվին վերտիկի պալօտա ճերէեան իտէն վազըւար, օգուեանլարըմըզճա տէրքի գապիլ օլան եալընըզ պիրինտէն մատտասը էհէմմիեէթսիզ օլուպ, պինապէրին պու վազըւարը իշարտան սարֆը նազար իտէր, վէ անճազ շուրասընը պէեան իտէրիզքի, մէզքիւր պալօնու Վերի-մէսինտէն եիրմի տէօրթ սաաթ սօնրա, Պիւսի սօգաղընտա մուգիմէ օլան վէ չէֆազաթ գատընը իւնվանընը իհրազ իթմիշ պուլուլանան մատամ Շարմէ՝ պիր մէքթուպ ալտը. իշ-պու մէքթուպ գօնթ Ուրթօֆու խանէսինէ կէօնտէրիլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, օ տախի տէրհալ մէզպուրէեէ իրսալ իթ-միշ իտի: Մէքթուպըն միւնտէրիճաթընը զիյրտէ տէրճ իյ-լէրիզ:

«Ազիզէմ Պազգարա,

«Մուհիպպէն մատամ տը Սէնթ-Սիֆօնս գալէմի ալըպ, հիմանէսինի տէրիւհտէ իթմիշ օլտուղուն մարքի ինիկօ տը լօս Մօնթէս հազգընտա պէեազ էլիլէ սիզէ իշպու մէքթու-պու եազմաեա միւսարաաթ իտէր:

«Սիմասը, չէհրէսի բէք սէրթ օլմասընա բաղմէն, պու Պրազիալը գուգու կիպի լաթիֆ տիր:

«Միւլահազա էթքի ազիզէմ, Մանէրվ, մարքիեէ օլ տէ-րէճէ չամբանիա չարապը վէ սաիր իշկիւէր իշիրտիքի, նիհա-եէթ տէրէճէտէ սէրխօշ օլարադ, խալի պիր օեուլն սալօնուլն-տա իֆրաթ մէրթէպէտէ աչըգ օլանլար միսիլլու աեազլարը-մըզա գաբանտը, վէ տիւնտէն պէրի շու սաաթա գատար պիր գանարէ իւզէրինտէ ուեուլմազտա տըր: Էկէր պու տէրիգան:

լընըն պիր վէլի վէ սահիպի եօգսա, քէնտիսինէ պիր վէլի վէ սահիպ պուլմագ էլզէմ տիր:

«Մուհիպպէն

ՏԸ ՍԵՆԹ-ԱԼՖՕՆՍ

«Ձէյլ. - Արդու իթտիկին մալիմաթը կէօզիւմէ իսթիհ-սալ իթտիմ: Մարքինին սաղ թարաֆ կէօքսիւ իւզերինտէ իւշ քէօշէլի պիր ճէրիհա պուլունուպ, պունուն հէնուզ գըր-մըզը օլան աղըղլարը եէնի գաբանմը տըր: Պունտան գա-թինազար, տինեա երգըլաճագ օլսա, եէրինտէն պիլէ գը-մըլտանմաեաճագ սուրէթտէ ույգու չէքմէքտէ օլմասըյլա, մէնտիլիմի, գօգուլու պիր մատտէ իլէ ըսլաթտըմ, վէ սիեահ սծչլարընըն, կիւզէլ պիր սարը ըէնկտէ օլտուղունու կէօր-տիւմ: Հասըլը պու առէմին սախթէ պիր մարքի օլտուղու-նու անլատըմ:

«ՏԱԻՄԻ ՏՕՍԹՈՒՆ»

Պու մէքթուպ մատամ Շարմէեէ վիսուլինաէ, մէզպուրէ եալընըզ օլուպ, տիգգաթլէ օգուտուգտան սօնրա, քէնտի քէնտիեէ,

— Շիմտի սօն շիւպհէմ զաիլ օլուեօր, մարքի տօն ինի-կօ տը լօս Մօնթէս իլէ վիգօնթ տը Գամպօլհ ախի շախս տըրլար, տէտի:

Պագգարա պու արա իհթիեար էմէքտարընը ճէլպլէ,

— Մա'րկըթ, արապամը թէտարիք իթտիրինիզ. տիշարը չըգաճաղըմ, վէ պու կիւն կէլմէեէճէեիմ: Չօճուղու սիզէ թէսլիմ իտիեօրում: Նէզարէթ վէ տիգգաթտա գուսուլ իթմէմէնիզի ըէճա իտէրիմ, տէյի պէեան իլլէտի:

Մարկըթ. - Մա'տամ, սիզ պու խուսուստա միւսթէրիհ օլունուզ:

Պագգարա՝ գօնթ Արթօֆուն նէզտինէ կիթտի: Կէնճ Բուսիպլը՝ Սէնթ-Ալֆօնսուն մէքթուպունու ալալտան պէրու պու վիզիթաեա պէքլէմէքտէ օլմասըյլա, Պագգարա իչէրի կիրաֆկինտէ, մէքթուպը մէզքիւրու վէրէրէք,

— Ալընըզ տօսթու՛մ, տէտի :

Գոնթ օգուտուգ տան սօնրա ,

— Պու ատէմին՝ վիգօնթ տը Գամպօլ՝ օլտուղունա ար-
թըգ շիւպհէմ գալմամը՝ օլտուղու հալտէ, շիմտի նէ՞ եար-
մալը, տէյի սիւալ իթտի :

— Իշթէ պիգիմ տէ վէրէճէկիմիզ գարար պունա տաիր տիր :

Պագգարա պիր արա տիւշիւնճէեէ տալըպ , պիրտէն
պիրէ ,

— Պիլի՞րմիսինիզքի , Մ . տը Գերկազ , գէվճէսի վէ օ ալ-
չագ պըր Վիլիամս տիւն սապահ պոլքպտան հարէքէթ իթտի-
լէր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Սիգտէն խչիտիեօրում :

— Աքանսըզ վուգու պուլան պու հարէքէթին սէպէպինէ
օլտուղունու պիլմէեօրում : Լաքին հէր հալտէ պըր Վիլիամս-
պըն եէնի պիր տուզաղը օլմալը տըր : Իմտի պիր ան էվվէլ իշ
կէօրմէք լազըմ տըր :

— Հագգընըզ վար տըր :

— Պու սախթէ մարքի, պու կիւն , պու ագչամ էմրիմիզ
ալթընտա պուլունմալը , վէ քէնտիսինի գաթլ իտէճէկիմիզի
թէհտիտ իթմէքլէ , սըր Վիլիամսըն ալչագլըղընը իգըար իթ-
տիրմէլի . օ հալտէ քէնտիսինէ աֆվ իտէրիզ , հաեաթընա պիր
գարպը վէրմէերիզ :

— Վագաա պու սէօյլէտիկիմիզ մուվաֆըզը մանթըգ իսէ
տէ, իճրասը միւշքիլ տիր :

— Նի՞շին :

— Զիւնքի էվվէլ պէ էվվէլ պու ատէմ տաիմա շիւպհէ-
լի պուլունաճագ տըր :

— Նէ՛ քէնտիսի, նէ՛ սըր Վիլիամս պէնտէն տօլաեք աս-
լա շիւպհէ իթմէզլէր :

— Պունտան պաշգա Բարիսին օրթասընտա , վէ միւսթէ-
ճիրլէրի հավի օլան պիր խանէնին իլք գաթընտա պիր ատէ-
մէ իճրաի ճէպը իյլէմէք տաիմա մուխաթարալը տըր : Բօլիս
գօմիսէրի պըս մուլամէլէեի բէք ֆէնա պուլաճագ տըր :

— Պու առ հազարը տըր :

— Նիհաեթ, տէտի գօնթ, քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէ-
կիմիդի թէհտիտ իթտիկիմիդտէ, պու ատէմին հէր չէյի իդ-
րար իտէճէկինի քիմ սէյլէեօր :

— Իդրար իթմէսի լազըմտըր, եօգսա քէնտիսինի թէլէֆ
իտէրիդ :

Պազգարա պու արա տիւշիւնիւեօր կիպիպի կէօրիւն-
տիւ : Պատէհու շու եօլտա իֆատէեէ աղազ իյլէտի :

— Տինլէյին, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս Բարիստէն իքի
ֆարսախ ուղադտա, Մարն նէհրի քէնարընտա, վէ Շարան-
թօն-լը-Բօնտա կիւղէլ պիր սէյֆիէեէ միւթէսարըրֆ տըր :
պունըն էթրաֆընտա հիչ պիր իգամէթկեհա՛ն օլմաեդպ, եարը
կիճէեէ պիր սաաթ գալընտըդտա, օրասը պիւսպիւթիւն խա-
լի օլուր : Իշթէ օրատա իշ կէօրմէք լազըմ տըր :

— Էվլէթ, էվլէթ, պէնճէ տէ պու մուամէլէ Սէն-Լազար
սօգաղընտան իսէ, օրատա վուդու պուլմասը էվլէա տըր :

Պազգարա էլինէ պիր գալէմ ալըպ, մատամ տը Սէնթ-
Ալֆօնսա աթիտէքի մէքթուպու եազտը :

«Ազիզէ տօսթում,

«Տէրհալ գօնթուն խանէսինէ կէլ : Թաֆսիւթլը թալի-
մաթը օրատա ալաճագսըն :

«Մուխիսէն

«ՊԱԳԱՐԱ»

Պիր սաաթ սօնրա մատամտը Սէնթ-Ալֆօնս մուվասըլէթ
իթտի :

Պազգարա իլէ մուհիպպէսի արասընտա շու եօլտա միւ-
քեալէմէ ճէրէեան իյլէտի :

Պազգարա . Ազիզէմ, սէնին սաթթէ ըէնկլի Պրազիալը-
նը նէ՞ եաբտըն :

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս . Գահվալթըտան սօնրա տի-
շարը չըդտը :

— Պու կիւն քէնտիսինի թէքրար կէօրէճէ՞քմիսին :

- Էվվէթ, պու ագչամ կէօրէճէերիմ:
- Սաաթ գաջտա:
- Օն իլէ օն պիր արասընտա:
- Բէք էյի. Սէն-Մէօրիստէ պուլունան էվէ էլան սէն միւթէսարըրֆօսըն, տէյիլ մի:
- Էվվէթ:
- Եաթմագ իչին քէնտիսինի օրատա ալըգօրսան, էյի իտէրսին:
- Նէ՛ զարիպ էֆքեար:
- Պէն տէ սէնին պէսլէմէն օլաճաղըմ:
- Սէ՞ն մի:
- Էվվէթ, եալընը պիր կիճէ իչին պու խըզմէթի իճրա իտէճէերիմ. ֆագաթ մէմնուն օլունաճագ սուրէթտէ իճրա իտէճէկիմի կէօրէճէքսին:
- Ֆագաթ... Պրազիլիալը...
- Սէնի կէլիպ պուլմասը իչին քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եազմալըսըն:
- Բէք էյի:
- Գօնթ, օ անէ տէկին իսթիեարը սիւքիւթ իթմիչ իքէն, պու տէֆա սէօզէ գարըշարագ,
- Պէն տէ սիզէ արապաճը օլաճաղըմ, տէյի պէեան իյլէտի:
- Բէք էյի, իսթէտիկինիզ վէճէ իւզրէ օլսուն. Պրազիլիալըեա չիմտի մէքթուպ եազարըմ, ֆագաթ նէ՞ եազտաճաղըմ:
- Պէքլէ. պէն սէօյլէերիմ, սէն տէ եազ:
- Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս եազըխանէնին գարըսընտա օթուրտու, վէ Պագգարա շու սէօզլէրի, եազըլմագ իւզրէ իրատ իթտի:
- «Ագիգիմ մարքի,
- «Պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր գատըն՝ չօգ տէֆա միւթէատտիտ ճէպպարըրգլարա տիւշար օլուր:

«Պիրինճի ճէպարըղը բրէնս Գ... թարափընտան կէօր-
մէքտէերիմ :

«Պու բրէնս գըսգանճ օլմասըլա , պէնի գօլլամագ իւզրէ
պիր տուզինա գատար ճասուս թայերին իթմիշ , վէ զաթէն
պունլար՝ սիդին պանա վերմիշ օլտուղունուզ իւք վիզիթաեր
բէք ուզուն պուլմուշլար տըր : Իշպու միւհթէրէմ տօսթլար ,
եանի ճասուսլար միեանընտա իւշ այտան պէրու կէօրմէմիշ
օլտուղում գօնթ Արթօֆ նամ կէնճ քիմնէ տախի պուլու-
նուպ , հաթթա պիր ֆինճան չայ իշմէք իւզրէ պու ագչամ
պէնի քէնտի խանէսինէ տավէթ իթմիշ տիր :

«Պու սէպէպլէ շէհիրտէքի էվիմի թէրք իտիպ , թէպտիլի
գըեաֆէթլէ սէյֆիեէմէ շէքիլմէքտէերիմ :

«Իմտի պու ագչամ սաաթ սէքիզտէ պէսլէմէմ իլէ պէ-
րապէր կիտիեօրում . թաամըմը եադընտաքի լօգանթատան
ճէլպ իտէճէերիմ :

«Էկէր սահիլ իւզէրինտէ թէնէզզիւհ իթմէկի արզու ի-
տէրսէնիզ , Սէն-Լազարտա քեային խանէմէ սաաթ գաչտա
կէլէճէք իտինիզ իսէ , այնի սաաթտա Սէն-Մէօրիստէ վագը
սէյֆիեէմէ կէլինիզ :»

Պագգարա . - Շիմտի պու մէքթուպու իմզալա , վէ գա-
բուճունուն եանընտա պրագքի , տօն ինիկօ կէլտիկինտէ ,
օնա թէսլիմ իտիլսին :

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս , մէքթուպը մէզքիւրու իմ-
զալատըգտան սօնրա օգուտու , վէ գօնթ՝ պունու տինլէ-
տիքտէն սօնրա ,

— Ազիզէմ , տօն ինիկօ՝ ագչամըն սաաթ օն եախօտ օն
պիրտէ մատամըն խանէսինէ վիսուլինտէ , Սէն-Մօրիսէ կէլ-
մէքտէն ֆարիզ օլուր տէյի վէսվէսէ իթմէզմիսինիզ , տէտի :

— Խայր :

— Լաքին վագըթ կէշմիշ օլմուրսա...

— Ազիզիմ , իշպու մէքթուպ օլ գատար սօղուգ գան իլէ
եազըլմըշ տըր քի , տօն ինիկօ պունտա պիր տուզագ մէվճուտ

օլտուղունու ասլա խաթըրընա կէթիւրէմէզ, Պու տօսթումուկ
իշի սրըֆ պիր տավէթ մագամընտա թէլագգը իլէ, օ տա-
վէթէ իճապէթ իտէճէք տիր:

Պու տէլիլ հագգը կէօրիւնտիւկիւնտէն, գօնթ իթիրազ
իթմէտի:

31

Շիմսի կէլէլիմ մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէսէ:

Սըր Վիլիամսըն շէրիքի պուլունան պու շախսըն սօն տէ-
ֆա Մէօրիս օթէլինտէ մէրգում Վիլիամս իլէ վուգու պու-
լան միւքեալէմէլէրինի եագմըշ իտիք, Խաթըրլարտա օլտու-
ղու վէճհլէ, սըր Վիլիամս մէրգումա թալիմաթը լազըմէեի
վէրտիկի սըրատա, իրթէսի սապահ աթա սիւար օլարագ,
Վէնսան օրմանընա կիթմէսինի իսթար, վէ օրատա ճօն Պրի-
տի պիր գահվէխանէտէ պուլաճաղընը պէեան իթմիշ օլմա-
սըյլա, մարքի, միւթէպէր էֆէնտիսինտէն ալմըշ օլտուղու
թալիմաթ մուճիպինճէ, ալէսսապահ աթա լաքիպէն, զիքը
օլունան օրմանա ազիմէթլէ, իշար իտիլէն գահվէխանէեի
գօլայճա պուլտու, իշպու գահվէխանէնին սալասընտա իքի
նէֆէր ասքէր օթուրմուշ օլուպ, իշրէթ իթմէքտէ օլտուգլա-
ըը հալտէ, մարքի պունլարա պագմաեըպ, քէնտի արատըը
ատէմի պուլմագ իւզըէ կէօզ կէզտիրտի իսէ տէ, կէօլէսինի
պիլէ միւշահէտէ իտէմէտիկինտէն, քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, աճապա պու հայլազ հէրիֆ սըր Վիլիամս իլէ
մասիսարալըղա՞մը չըգմըշ, տէտի, վէ պիր թարաֆտա պիր

մասա էօնիւնտէ օթուրուպ, քէնտիսի իչին պիրա կէթ իրթտի:

Գահվէխանէ սահիպի, պէօյլէ քիպար թավրլը միւլթէրի-
լէրէ նատիրէն թէսատիւֆ իթմիշ օլմասըյլա, իլթիֆալթաա
գուսուր իթմէմէկէ սայ իյլէմէքտէ իտի:

Մարքի, եախօտ Բօգամպօլ՝ պիր խայլի գատէհ պիրա ի-
չիպ, պիր սաաթ գատար օրատա վազըթ կէչիրտիկի հալտէ,
պէքլէսիկի ատէմմէյտանա չըգմատը իսէտէ, քէնտիսի եի-
նէ պէքլէմէսինէ տէվամ իթմէքտէ օլմասըյլա, նիհաեթ
գահվէխանէնին էչիկի իւզէրինտէ պիր ատէմ կէօրիւնտիւ:
Պու ատէմ, Սըր Վիլիամս թարաֆընտան գաթթան ճօն Պրիտ
հադգընտա պէեան իտիլմիշ օլան էչքեալտէ օլուպ, խայլիճէ
չիշման, օրթա պօյլու, տէօրթ քէօչէ ումուզլու, իրի աեադ-
լը վէ էնլի պիր քիման օլմասըյլա, եալընըզ պիր եուլմուզլու
իլէ պիր պուզաեը թէլէֆ իտէճէք գատար գուվվէթլի իտի:
Մէրգում, գահվէխանէնին գաբուսուլտա իքի հայվանը եու-
լարընտան թուլթուլ օլան արապա ալթը նազար իթտիկի
կիպի, իչէրտէ, պիրասընըն սօն գատէհինի պօշալթարադ,
նէշէլի պիր հալտէ սիկարասընը իչէն մարրիեի տախի թէճէս-
սիւս իթտի:

Ինկիլիզ, գահվէխանէնէ կիրտիկինտէ, ասըլ Ինկիլիզլէրէ
մախսուս պիր թէլէֆֆիւզլէ, միւ վաճը մը տըր տէյի սիւալ
իթտի: (1)

Գահվէճի. Խայր էֆէնտիւմ, ֆադաթ ալէա պիրամ վար
տըր:

Մարքի. (սէօղէ գարըշարադ.) Ֆիլվազը պիրասը բէք
ալէա, բէք նէֆիս տիր:

Ինկիլիզ. Լաքին պիրա տա իչիլէճէք շէյ մի աիր, Պու-
նունլա պէրապէր ճօն Պրիտ իսմինտէ պուլունան ասըլ պիր
Ինկիլիզ հիչ պիր շէյ իչմէքսիզին տուրամազ:

Բօգամպօլ՝ մէրգում Ինկիլիզին իսմի ճօն Պրիտ օլտու-

(1) Ժին տէնիլէն իչիլ՝ ալէսսէվիե Ինկիլիզլէրին գուլլանտըզ-
լարը արտըճ րազըսը տըր:

դունու անլատրղընտա, պէքլէտիկի շախս իտուկինէ շիւպհէսի
գալմաեարագ,

— Պու սէօղիւնիւզիւ՝ տօսթլարրմաան գարթան վիլիամ-
սըն տախի սէօյլէտիկինի իշիթմիլիմ տիր, տէտի:

Ինկիլիզ. Օ տօսթուկուզու պէն տէ թանըրըմ:

Պու սէօղլէր իլէ մէրգուլմ, քէնտի շարապ գատէհինի
մարքինին մասասը իւզէրինէ սիւրիւպ,

— Ինկիլիզհէ կէօրիւշիւրմիւսիւնիւզ, տէյի սօրտու:

— Եհ'ս, տէյի մարքի ճէվապ վէրտի:

Գահվէխանէ օլէսնատէ պօշ օլուպ, գահվէխանէ սահի-
պի տէ ուզագտա օթուրմուշ օլմասըյլա, իքի միւշթէրիսի ա-
րասընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէերի իլիտէմէզ, հաթթա
իլիթսէ պիլէ, ինկիլիզհէ պիլմէտիկինտէն, իֆատէլէրինի ան-
լաեամազ իտի:

Մէրգուլար շու սուրէթտէ կէօրիւշմէքտէ իտիլէր:

Ճօն Պրիտ. Մօնսիէօ, էկէր սիզի պէքլէթտիմ իսէ, աֆ-
վընըզը բէճա իտէրիմ:

Բօգամպօլ. Ֆիլվագը սիզի խայլի պէքլէտիմ:

— Իքի սէնէտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտուղում պիրատէ-
մէ օլմանըն մէտիլէլինտէ թէսատիւֆ իթմէքլէ, տուրմաեա
մէճպուր օլտում: Օ զաթը կէօրմիւշ օլտուղումտան տօլաեը
հէնուզ միւթէէսնիր պուլունտուղումու տա էլպէթթէ կէօ-
րիւեօրսունուզ:

— Կէօրմիւշ օլտուղունուզ նաթ քիմ տիր:

— Հաեաթըմը քէնտիսինէ պօրճուլ օլտուղում պիր քիմ-
սէ տիր:

— Վա'յ:

— Միւլահագա իտինիզքի, պու սէօյլէտիկիմ ատէթա
պիր հիքեաեէ օլուպ, քիթապլարտա պիլէ նատիրէն կէօրիւ-
լիւր տիսէմ ճաիզ տիր:

Վագաա Բօգամպօլ՝ պու ատէմին քիմ օլտուղունու անա-
լամաեա բէք տէ մէրագ իթմէեօրտու իսէ տէ, Ճօն Պրիտ՝ ի-
ֆաաէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Ճանրմյա թէնիմէ քէնտիւէրինէ հաեաթըմը պօրճուօլտուղումիքի քիշի պուլունուպ, պունլարտան պիրի՝ զիքր իթտիկիմ զաթ տըր, վէ տիկէրի տէ գաբթան Վիլիամս տըր:

Պու սէօզլէր՝ Բօգամպօլուն նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտիկինտէն, քէնտի քէնտիեէ,

— Սհօ՛, շիմտի իշ էհէմիեէթ քէսպ իթմէկէ պաշլաեօր. լաքին պագալըմ պու հայլաղըն ուպուտիեէթինի իհրազ իթմիշ օլան տիկէր շախս քիմտիր, տէտի:

Ճօն Պրիտ. — (Թէքլիֆսիգճէ պիրա գատէհինի պօշալթաւրագ, շու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իյլէտի.) Կէ՛նճ՝տօսթում, շուրասընը սիգէ սէօյլէեիմքի, պէն հաեաթը ինսանիէնին գըյմէթինի պիլէնլէրտէնիմ: Վագթիլլէ գուրսան վէ էսիրճի օլմուշ օլտուղումկիպի, Լօնտրատա սըր Վիլիամսըն էմրի ալթընտա տախի չալըշմըշըմտըր. զանն իտէրիմքի միւտտէթի հաեաթըմտա իւշ տէֆա աղլամամըշըմ տըր:

— Էյ սօնրա... տէտի Բօգամպօլ՝ հիքեաեէնին մուգատա տէմէսինի պիր ազ ուզուն պուլարագ:

— Լաքին սէօզլումէ իթիմատ իտին քի, գօնթու կէօրտիւկիւմտէ, մէսէրլէթիմտէն նաշի աղլատըմ:

— Վա՛յ, օ խայրխահընըզ գօնթ մու տուր:

— Էվվէթ:

— Պու գօնթուն՝ հաեաթընըզ նէ սուրէթլէ գուրթարմըշ օլտուղունու նագլ իտէճէթմիսինիզ:

— Էվվէթ, մուխթասարէն նագլ իտէճէեիմ:

— Սէօյլէեին պագալըմ: (Քէնտի քէնտիեէ.) Է՛ն սըգըլաճագ հիքեաեէտէն պիլէ իսթիֆատէ օլունուր:

— Ջըգան սէնէ, - տիեէրէք Ճօն Պրիտ հիքեաեէէ պաշլատը, - Հինտիսթանը քէպիրէ կիթմէք իւզրէ Ամսթէրտամտա պուլունուեօրտում: Ալթը ալտան պէրու, սիեահ սաշլը վէ մավի կէօզլիւ կիւգէլ պիր Բօրթիկէզլի գատըն իլէ պիր. լիքտէ սէյեահաթ իտիեօրտում, վէ անը օլ տէրէճէ սէվիեօրտումքի, հէր քիմ էլիմտէն զասպ իթմէեէ գալգըշսա, պիլա թէրէտտիւտ քէնտիսինի թէլէֆ իտէր իտիմ, իշթէ պու

մերթէպէ սէվտիկիմ պիր գատընը , էկէր Մ . գօնթուն եարտըմը օլմասսա իտի , էլտէն գաչըրաճագտըմ :

— Աճա՛յիպ , նէ՞ վագը օլտու :

— Տուրուն տա սէօյլէեիմ : Ամսթէրտամտա գարաեա չըգտըղըմըգտա , լիմանտա կիւզէլ պիր տաիրէ քիրալամագլա Բօրթիկէզլի գատընը հագըգլի պիր բրէնսէս մագամընտա օրաւ տա իգամէթ իթտիրտիմ : Պիր կիճէ ըըթթըմա պալլը օլարագտէմիր աթմըլ պուլունան Ֆօուլէր սէֆինէսինտէ ուեուլմագտա օլտուղում հալտէ , մուալինիմպէնի ուեանտըրըպ , «Գարատա եանկըն վար տըր» տէտի : Տէրհալ եաթաղըմտան գալգտըմ : Կիւվէրթէեէ գօշուպ , գարաեա աթֆը նազար իթտիկիմտէ , սէվկիւլիմ Բօրթիկէզլի Բիկիթամըն խանէսի եանմագտա օլտուղունու միւշահէտէ իլէ , հէման սանտալա աթլաեըպ , ըըթթըմա չըգտըմ , վէ էվին էթրաֆընը ալէվլէրին գավրամըլ օլտուղունու կէօրտիւմ : Եիւքսէքտէ պուլունան պիր բէնչիրէտէ գայագըլ հալտէ օլան պիր գատըն իմտատ տիլէեօրտու : Օ գատըն Բիկիթա իտի : Հէման այնի վագըթտա կէնճ վէ կիւզէլ պիր տէլիգանլը զալէպէլիկի եարըպ , ալէվլէրին գավրամագտա օլտուգլարը պիր նէրտիվէնէ գատար իլէրլէտի , վէ տէրունը խանէեէ կիրիպ , եըգըլմագտա օլան տէօշէմէլէրտէն եիւրիւեբէք վէ պիր գաչ սանիէ գարֆընտա պէլքի եիրմի տէֆա էօլիւմիւ կէօզէ ալարագ , Բիկիթանը գուրթարտը , վէ պիշարէեի պայկըն հալտէ գուճագլամըլ օլարագ ալէվլէր իչինտէն տիշարը չըգարտը :

.....

Ճօն Պրիտ իֆատէսինի շու սուրէթլէ իքմալ իթտի :

— Սէվմիշ օլտուղում եէկեանէ գատընը պանա իեատէ իտէն պու ատէմ իչին , էկէր իսթէրսէ գանըմըն սօն տամլանընա գատար իթա իտէճէեիմ : Իշթէ օ ատէմ , էլիմի թուլթտուղունտա , մէսէրրէթիմտէն նաշի չօճուգ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ : Խիւլասա , էկէր գարթան Վիլիամս կէմիմի վէ պիւթիւն սէրվէթիմի իսթէրսէ , պոււնլարը քէնտիսինէ վէրմէ-

եւ միւգթէտիրիմ, լաքին էկէր գօնթ՝ դաբթան վիլիամնը
թէլէֆ իթմէքլիկիմի թալէպ իտէրսէ, պու թալէպինէ գար-
չը կէլէմէմ:

— Օհօ՛. էյ պու գօնթուն իսմի նէ՞ տիր:

— Իչպու գօնթ րուսիալը տըր:

Րօգամպօլ. - (սարսըլարագ.) Իսմի նէ՞ տիր:

— Գօնթ Արթօֆ տուր:

Րօգամպօլ մէգքիւր իսմի իշիթտիկինտէ տիթրէտի, վէ
սըր վիլիամնըն գուրտուղու ինթիգամ տուգաղընըն վահվ ու
զաիլ օլաճաղընը պիր արա գանն իլլէտի:

52

Ճօն Պրիտ՝ գօնթ Արթօֆուն իսմինի վէրտիքտէն սօնրա,
պիրասընը իչմէքտէ օլտուղունտան, լէհճէսի սօլմուշ օլան Րօ-
գամպօլուն ալթիւսթիւկիւնիւ կէօրէմէեիպ, քէլամա շու եօլ-
տա տէվամ իլլէտի:

— Փագաթ պիգիմ պուրաեա կէլիշիմիգ պու մատտէ ի-
չին օլմաեւպ, գաբթան վիլիամնըն տիւնքի կիւն պանա սէօյ-
լէմիշ օլտուղու տիկէր պիր սէպէպլէ տիր:

Սախթէ մարքի սօղուգ գանլըլըղընը քէսպ իտէրէք,

— Էվվէթ, տօղրու տուր, տէտի:

— Իմտի էմրինիգէ մունթաղըր պուլունուեօրում:

— Բէք էյի:

— Ջանն իտէրսէմ, էվվէլ պէ էվվէլ մատտէ՝ պիր գըղը
ալըրմագտան, վէ սօնրա կիւզէլ պիր գատընը վահշիլէր իշինէ
կէօթիւրմէքտէն իպարէթ տիր:

— Էվվէթ .

Բողամպօլ՝ ճօն Պրիտէ ճէվապ վէրտիկի էսնատէ քէնտի քէնտիսէ .

— Շուրասը մուհագապ տըր քի , ճօն Պրիտ՝ գօնթ Ար-
թօֆուն նագարընտա միւթէպէր պիր քիմսէ եէրինէ կէչմիշ
տիր . Իմտի իշի օնա չագաւըրըր տէյի գօրգմամ , լաքին տի-
կէր թարաֆտան էկէր ճօն Պրիտ՝ Պագգարաւեր գօնթ իլէ
պէրապէր կէօրիւր իսէ , իւմիտիմիզ մահվ օլմուշ տիմէք տիր .
Հէր խուսուստա ամճամըն գարշըսընա պիր էնկէլ թաշը զու-
հուր իթմէսիլէ , թէրթիպլէրինէ սէքթէ վէրվէքտէ տիր .
Հասըլը հիշ պախթըր եավէր տէյիլ տիր տիմէքտէ իտի .

ճօն Պրիտ՝ Բողամպօլուն տալկըն պիր հալ քէսպ իթտի-
կինի կէօրմէսի իւզէրինէ ,

— Նէ՞ տիւշիւնիւեօրսունուզ մօնսիէօ , տէյի սիւալ
իթտի .

— Գըզը աշըրմագ իշին էմին պիր թէտպիր տիւշիւնիւ-
եօրում . (Բէնտի քէնտիսէ տէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի .) Գը-
զըն աշըրլմասընտան սօնրա հիշ շիւպհէմ եօգ տուր քի ,
Պագգարա՝ Ֆոուլէր սէֆինէսինի թաագիպ իթտիկի թագ-
տիրտէ , գօնթու տախի պէրապէրինէ ալաճագ տըր . գօնթ
իլէ ճօն Պրիտ եէկտիկէրի գարշըսընտա պուլունտուգլարըն-
տա , եագաւեր էլէ վէրմիշ օլաճաղըզ . Իմտի իճապը հալի շիմ-
տիտէն տիւշիւնմէք լազըմ տըր . (Պատէհու աշիքեարէն .) Ազի-
ղիմ մօնսիէօ ճօն Պրիտ՝ շու գըզ աշըրմասը վագըասը դաեէթ
միւշքիլ տիր .

— Ատամ սէն տէ . պէնիմ կիպի , հէմ կէմի թայֆասը ,
հէմ խըրսըզ օլան պիր քիմսէ՝ շէյթանը պիլէ աշըրապիլիր .
Սիզ պու խուսուստա պանա էմին օլուն . անճագ . . .

— Անճագ նէ՞ .

— Տէրունինտէ մուամէլէ իճրա իտէճէք օլտուղումուզ
խանէնին առաթ վէ ուսուլի վէ մահէլի վագըա հագգընտա
տօղրու մալիւմաթ ալմագլըղըմ լազըմ տըր .

— Բէք էյի , պու ագչամ սաաթ սէքիզտէ , Մագարէն

սօգաղը քէօչէսինտէ Սէն սօգաղընտա պուլունունուզ . լաղըմօ
օլան մալիւմաթը ալտըգտան սօնրա պիր գարար վերիրիզ :

Րօգամպօլ աեաղա գալգըպ , մասանըն իւզերինէ եիւզ
սո , աթտըգտան , վէ ճօն Պրիտ իլէ թօգալաշտըգտան սօնրա ,

— Ալլահա ըսմարլատըգ . պու ագչամ կէօրիւշիւրիւզ ,
տէտի :

Ինկիրիզ՝ գօնթ Արթօֆա օլան սատագաթընը պէեան
իթտիկինտէն պէրու , Րօգամպօլ թէրէտտիւտ վէ վէսվէսէեէ
տիւշար օլտու . ճօն Պրիտ՝ գօնթա թէսատիւֆ իթմիշ օլտու-
ղունու պէեան իյլէտիկի հալտէ , շիւպհէսիզ պու թէսատիւֆ
վէնսան օրմանը մէտիւլինտէ վուգու պուլմուշ իտի . Իմտի
չօգ տէֆա պախթ ու թալիին թէրթիպաթը գարարը օլտու-
ղու ճիհէթլէ , ճօն Պրիտ վէ քէնաիսի եանի Րօգամպօլ պիր-
լիքտէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգսա իտիլէր , գօնթ իլէ
գարչը պէ գարչը կէլէպիլիւր իտիլէր քի , իշթէ մարքի տօն
Ինիկօ տը լօս Մօնթէսին հէր հալտէ սագընմագ իսթէտիկի
թէսատիւֆ տէ պու իտի :

Պրնապէրին Ինկիրիզին իֆատէսինէ ճէվապէն ,

— Էվվէթ , պու ագչամ կէօրիւշիւրիւզ , տէյի թէքրար-
լատը , վէ սիւրաթլէ գահվէխանէտէն տիշարը չըգտըղը հալ-
տէ , ճօն Պրիտ՝ գօրգաճագ վէ չէքինէճէք հիշ պիր սէպէպլէ-
րի պուլունմանն նամուսլու քիմէլէր կիպի պիլա ֆիթուր
վէ ահէսթէ ահէսթէ մահէլլի մէգըիւրու թէրք իթտի :

Եիրմի տագըգա գատար Մ . մարքի տը լօս Մօնթէս չու
միւտհիշ էֆքեարը , եանի էկէր ճօն Պրիտ՝ աչըրմագ իսթէ-
տիկի գըզ վէ ինսան էթի եէեէնլէրէ թէսիմիթմէկէ մէմուր
օլտուղու գատըն՝ գօնթուն թահթը հիմանէսինտէ քիմէլէր
օլտուգլարընը խապէր ալըրսա , սըր Վիլիամսըն էմրլէրինի իճ-
րա իթմէքտէն կէրի տուրտուգտան պաշգա , պէլքի տէ անը
էլէ վերէճէկինի էթրաֆըյլա տիւշիւնիւպ , անճագ ինսանըն
ֆիքրի մուխաթարաեա բէք չաբուգ ալըտըղը ճիհէթլէ , ա-
րատան եիրմի տագըգա կէչինճէ զիհնի պիր տէրէճէ րա-
հաթլանարագ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Դըզը հէր հալտէ աշըրմալընը . պէլքի ծօուլէր սէֆինէսի տէրունինտէ թանըմագլըդ վագը օլաճագ տըր . պուսըրատա եալընըդ՝ զօնթ Սըթօֆուն Պագգարա իլէ պէրապէր կէլիպ կէլմէմէսինէ տիգգաթ օլունմալը տըր , տէտի :

Այնի վագըթտա Րօգամպօլուն զիհնինտէ տիկէր պիր միւլահագա հուսուլէ կէլէրէք :

— Պաշգա չարէ օլմագաս , զօնթու տուէլլօտա թէլէֆիտէրիմ : Պին ֆրանգլըդ տարպէ , տէեէրսիզ եէրտէ իճատ օլունմամըշ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Մարքի տօն ինիկօ տը Լօս Մօնթէս խանէսինէ ավտէթինտէ , արապ խըզմէթքեարընը չաղըրըպ ,

— Հօճա Վանթիւր , պու կիւն սանա իզին վէրիեօրում . Վիլէթտէ Ֆլանտըր սօգաղընա կիթ , վէ թանըտըղըն Ֆիրար խաթունու պուլ , տէտի :

— Բէք էյի :

— Սնպահլաեըն քէնտիսինէ քիւչիւք պիր գըզ թէսլիմ իտիլէճէկինի , վէ քէնտիսի Պիւսի սօգաղընտա , մատամճարմէ իսմինտէ չէֆագաթլը վէ խայրիահ պիր գատընա միւրաճաաթլա , անտէն մուլէնէթ իսթէմէսինի , ֆագաթ հագըդի իսմինի պիլտիրմէտիկի կիպի , իգամէթկեահը օլմաեան պիր մահէլլի իգամէթկեահը տըր տէյի սէօլէմէսինի իլթար էթ : Ֆիրար խաթուն , պու վէսիլէ իլէ , մատամճարմէնին խանէսի աշվալինէ , վէ անըն խըզմէթքեարլարընըն ատաթ վէ ուսուլինէ տաիր պագը մալիւմաթ ալմալը , վէլհասըլ Սարա թէսմիեէ օլունան վէ ըէիսիմիզին խօշունա կիթմիշ պուլունան պիր քիւչիւք գըզըն ալէսսէվիյեէ նէրէտէ եաթմագտա օլտուղունու թահգըդ իթմէլի տիր :

— Բէք էյի , էֆէնտիմ . պու ագչամ սաաթ եէտիեէ գատար արգու իթտիկինիզ մալիւմաթը ալըրսընըզ :

Պու իֆատէտէն սօնրա Վանթիւր օրատան ազիմէթ իթտի , վէ ագչամ , մուայեէն վագըթտա ավտէթ իյլէտի :

Րօգամպօլ , օլ էսնատէ տիշարը չըգմաեա հաղըրլանըրքէն ,

— Նե՞ս խապեր, տէյի սիւալ իթտի:

Վանթիւր, էֆէնտիլէրինէ շէրիք օլան խըզմէթ քեարլարա մախսուս թէքլիֆսիզլիքլէ օթուրուպ,

— Ֆիբար խաթուն պու կիւն ֆիւսի սօգալընա կիթտի, լաքին մատամ Շարմէեի օրատա պուլմատը, տէտի:

— Բիմին թարաֆընտան գապուլ իտիլտիկինի պիլի՞նօր-մուսուն:

— Մարկրիթ նամընտա օլան վէ մատամասընըն պուլուն-մատըղը գէմանլարտա միւրաճաաթ իտէնլէրէ իեանէ թէվզի իտէն պիր իհթիեար խըզմէթ քեար թարաֆընտան գապուլ օլունուպ, Ղաեէթ միւէսսիր պիր հիքեաեէ նագլ իթմէքլէ, 10 ֆրանգ ալմըշ, վէ էվին բլանընը թէքմիլէն էօյրէնմիշ տիր, էվին էօն ճիհէթինտէ պիր հալլի պուլունուպ, պունուն տի-վարլարը բէք եիւքսէք տէյիլ տիր, էվլէլա պիւեիւք պիր տէհլիզէ կիրիլիեօր, սաղտա մաթպախ վէ ուշագլարըն տաի-րէսի, վէ սօլտա պիր սալօն, վէ արգատա մատամ Շարմէնին եաթարըղը օտա պուլունմագտա տըր, Բիւշիւք գըղտա ե-նընտա եաթմագտա տըր, եախօտ Ֆիբար խաթուն՝ այնի օտատա իքի գարեօլա կէօրմէքլէ էօյլէ զանն իթմիշ տիր:

— Ֆիբար եաթագ օտասընա նա՞սըլ կիրմիշ:

— Իհթիեար պէսլէմէ օն ֆրանգը ալմագ իւզրէ մատա-մասընըն օտասընա կիրտիկինտէ, թապլի քէնտիսի տէ անը թաագիւպ իյլէմիշ:

— Ալտըղը մալիւմաթ հէք պու գատա՞ր մը տըր:

— Խայր, թաֆսիլաթը միւքէմմէլ տիր:

— Սէօյլէ պագալըմ:

— Մատամ Շարմէ չօգ տէֆա ագչամլարը խանէսինտէ պուլունմաեըպ, սաաթ օն իլէ օն պիր արասընտա, պագէն տէ եարը կիճէ կէլիեօր:

— Իշթէ պու էյի:

— Եանընտա իսէ Մուսէվի գըղտան, վէ Մարկրիթ նամ պէսլէմէսիյլէ իհթիեար պիր օտա խըզմէթ քեարընտան մաա-տա քիմնէ հօգ տուր:

— Լաքին պիր արապասը վար տրր, տէյիլ մի :

— Էվվէթ, այլըդ պիր արապասը օլուպ, արապաճը հէր ագչամ քէնտի խանէսինէ ավտէթ իթմէքտէ, իհթիեար խըզմէթքեար էվին էն իւսթ գաթընտա եաթմագտա, վէ Մարկըրիթին օտասը ալթ գաթտա, մաթպախըն սօլ թարաֆընտա օլուպ, պիր տէհլիզ իլէ մատամասընըն օտասընա մէրպուլթ պուլունմագտա տրր :

— Պիզիմ իհթիեար խաթունուն մէհարէթինի գաթէն պիրի իտիմ, պու տէֆա թէքրար օ մէհարէթի իսպաթ իթտի :

Վանթիւր այնի վագըթտա, ճէպինտէն, տիգգաթլըճա քաղըտա սարլմըլ քիւչիւք պիր բաքէթ չըգարտըղընտան, մաքի տօն ինիկօ :

— Պու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

— Ֆիրբար խաթունուն սիգէ հասը իյլէտիկի մուճիպի իսթիղըպ պիր շէյ տիր :

Պիլէ տիեէրէք մէրգում, բաքէթի աչըպ,

— Վթէ, քիլիտլէրին նիշանլարը սըր. պու սուրէթլէ գարու եխօտ բէնչիրէ դըրմաեա մէճպուրիեթ հասըլ օլմաեաճագորըր, տէյի պէեան իյլէտի :

Բօգասօլ. — Պու ալէա, մամա՛ տաիմա էն մէհուր խըրսըլարտան սերլսա, ճաիգ տիր. (Պատէհու Վանթիւրէ խիթապէն.) Սէգ Անթուան վարըչընտա Լաբ սօգաղը քէօչէսինէ կիթ. պիլթրսուն ա'...

— Զիլինկիլ՞ մի :

— Էվվէթ :

— Լաքին ալպ թասվիթինտէ օլտուղում իչին պէնի թանըեամագսա...

— Մալիւմօլան էլիմէ իլէ քէնտինի թանըտըր, վէ պու նիշանլարա կէօրէ եթէնախթար սըբարըլ իտէրսին :

— Հա', շուրասընիլիգէ սէյլէմէեէ ունուտուեօրտսում քի. անախթարլարտան չրի արապա գաբուսունուն, իքինճիսի տէ էվին գաբուսուն տուր. իշթէ պիլտիկիմիզ պունտան իպարէթ տիր. Լաքի պիր քէրիէ տէհլիգէ կիլիլիւսէ...

— Տիկեր գաբուլարը պիր թագրիպ աշարըզ : Շիմտի սէն պու ագչամ Ֆիրար խաթունու կէօրիւրսին : Եարըն էվին էթրաֆընտա տօլաշմաեա կիթմէլի, վէ ագչաւիարը սաաթ գաչտա մատամ Շարմէնին տիշարը չըգտըղընը անլամալը տըր :

— Բէքէյի :

Վանթիւրին տիշարը չըգմասընտան սօնրա, մարքի Ինիկօ տը լօս Մօնթէս տախի, Մէօրիս օթէլինտէն եաեա օլարագ չըգըպ, Եօլտան կէչմէքտէ պուլունան պիր արապաեա ըա. քիպէն Սէն սօգաղընա կիթտի, Օրատա, էմրի պասիրէթ ըիաեէթէն արապաճընըն իւճրէթինի վէրիպ Եօլա գօյտու :

Ճօն Պրիտ պու աէֆա սէօղիւնտէ պուլունարագ, սաաթ սէքիզտէն աղ էվվէլ մուվասըլէթ իթմիշ օլտուղունան, մարքի, մէրգումուն, Մաղարէն սօգաղընտա էնինէ պօունա կէզինտիկինի կէօրտիւ, Լաքին Բօգամպօլ օրաեա կէլէնէ գատար քէնտի քէնտիեէ իթմիշ օլտուղու միւթալէ, Իւզէրինէ, Բլանընը թէպտիլ իթմիշ իտի : Մէրգումոյ իթմիշ օլտուղու միւթալէա իսէ, շունտան իպարէթ իտի :

— Շուրասը սահիհ տիրքի, միւհթէրէմ ամիւմ սըր Վիլիամս, Ճօն Պրիտ իլէ պիրլիքտէ Սարաեը աշըր^սդլըը պանա էմր իթտիկի սըրատա, անըն, գօնթ Ուրթօֆ ֆէվգէլատէ մուհապպէթի պուլունտուղունու պիլմէզ իտ իմտի էկէր Ճօն Պրիտ թէչէպպիւսիւմիւղտէ պիղէ եարս^ս իտէրսէ, քիմէ վէ նէրէեէ իթմէքտէ օլտուղունու անլսըգտան սօնրա, քիւչիւք գըղը տախի բէք ալէա կէօրէճէլտէն, գօնթ, պու պապտէ հագըգէթի հալէ վագըֆ օլարւ, պիղի պօղմասընը քէնտիսինէ էմր իտէճէք օլուրսա, իշպ էմրի մութլագա իճրա գըլընաճագ տըր : Շու հալտէ պէվիր շէյ տիւշիւնտիւմ քի, թագտիր ու թահսինի բէք պօլմաեան սըր Վիլիամս տախի իշիտէճէք օլսա, հէր հալտէ^սահին իլէեէճէք տիր : Մուսէվի գըղը, պէն՝ Վանթիւր ի պէրապէր աշըրաճաղըմ, ֆագաթ պու խուսուստա Ճօն Պրին եարտըմընա միւրաճաաթ իթմէեէճէեիւմ : Բիլիտլ^ս նիշանլարը ալընմըշ տըր :

Պագագարանն տիշարը չըգաճագ սաաթընը գօլլարըզ, վէ էկէր իճագ իտէրօէ, իքի իհթիեարը տա թէլէֆ իտէրիզ. Պու շէյլէր բէք գօլայ տըր, վէ պէյլէ պիր ատի իշ իշին իւշ քիշիեէ տէ լիւղում եօգ տուր, Լաքին չիմտի շուրասը աշիքեար տըր քի, քիւշիւք գըզը աշըրմագ իշին ճօն Պրիտտէն ֆարիշ կէլսէք պիլէ, Պագագարաեը վահշիլէրին մէմլէքէթինէ կէօնաէրմէք իշին, անն մուավէնէթինտէն վաղ կէշէմէեիզ: Պունուն իշին, հէր հալտէ գօնթ Արթօֆուն վիճուտինի օրթատան գալտըրմագ էլգէմ տիր:

Մուախարէն Բօգամպօլ, պիր ան էվվէլ կէնճ Բուսիալըտան գուրթուլմագլըզն, եախօտ հիշ օլմագսա մուվագգաթէն անը Պագագարատան աեըրմագլըզն չարէլէրինի տիւշիւնտիւ: Վագաա իպթիտաի էմրտէ գօնթու տուէլլօտա թէլէֆ իթմէքլիկի գօլայ գանն իթտի իսէ տէ, սօնրատան, տահա իւշ կիւն էվվէլ Անտրէա իլէ մալիւմ օլան տուէլլօսու զուհուրա կէլմիշ օլտուղու հալտէ, պու քէրրէ թէքրար այնի մուամէլէտէ պուլունմասը՝ թէքմիլ Բարիս միւթէպէրանննն նագարը տիգգաթընը իւղէրինէ տավէթ իթմէքլիկէ վէսիլէ օլաճաղը ճիհէթլէ, մէքքիւր թասավվուրնտան կէրի տուրտու, վէ քէնտի քէնտիեէ տէ շէյլէ սէյլէտի. - Ահ, շու ուղուրսուզ Վան-Հօք իշի պաշա չըգմըշ օլսա իտի... պինպաշը Գարտէն էլիմիզին ալթընտա պուլունուրտու, էկէր լաղըմօլան պէտէլ վէրիլսէ իտի, պէլքի չիմտի բաղը օլուրտու...

Բօգամպօլ իշպու էֆքեար իւղէրինէ չէնտ տագըգա տիւշ շիւնտիւ, վէ հէնուզ պիր գարար վէրմէմիշ օլտուղու հալտէ, արապասը՝ Մագարէն սօգաղը աղզընտա տուրտու, վէ քէնտիսինտէն էվվէլ, մուգարրէր օլան մահէլլէ կէլմիշ պուլունան ճօն Պրիտի գարշըլատըղընտա, մուգատտէմաթ օլարագ հիշ պիր սէօզ սէյլէմէքսիզին, մէրգումուն գօլթուղունա կիրիպ, րըխթըմա տօղրու կէթիւրտիւ:

Օ կիճէսի գարանլըգ զիեատէ վէ րըխթըմ խալի օլուպ, Բօգամպօլ՝ էթրաֆա կէօզ կէզտիւրմէքլէ, քէնտիլէրինտէն մատաա քիմսէ պուլունմատըղընա իսքեաթ օլտու:

Պու արա ճօն Պրիտ . - Հազը՞րմըեղ, տիեէրէք սէօզէ պաշլատը :

Րօգամպօլ . - Խայր, հէնուզ հազըր տէյիլիզ, տէյի ճէ-վապ վէրտի :

— Մալիւմաթը լազըմէեի ալտընը՞զ մը :

— Էվվէթ , ֆադաթ պէքլէմէք լազըմ տըր :

— Նիշին :

— Զիւնքի իհթիմալ տըրքի հիշ զահմէթսիզ պու իշի կէօրէճէեիզ :

— Նա'սըլ :

— Զօճուգ չօգ տէֆա եալընըզ օլարաֆ տիշարը չըգար իմիշ :

— Վա՛յ :

— Իմտի արապ խըզմէթքեարըմը միւնասիպ պիր մահէլլէ պրագտըմ : Էկէր օ մուվաֆֆագ օլմազսա , պիզ էվէ եագլա-չաճաղըզ :

Ճօն Պրիտ՝ Րօգամպօլուն քէնտի հագգընտա էմնիյեթ-սիզլիք իպրազ իթմէքտէ օլտուղունա շիւպհէ իթմէեերէք :

— Պու ֆէնա տէյիլ, տէտի :

— Իմտի, - տէյի Րօգամպօլ տէվամ իթտի, - եարըն ագ-չամ սաաթ օն պիրտէ, պուլվարտա Հէրտէր սօգաղընըն քէօ-չէսինտէ պուլունունուզ , Էկէր արապըմ՝ պու իշի եալընըզճա կէօրմէմիշ օլուրսա, օլ վագըթ պիզէ եարտըմ իտէրսինիզ :

Ճօն Պրիտ՝ Րօգամպօլուն էլինի սըգարագ ,

— Եարըն , գաթթան իշին չալըմագլըզը մէմնունէն գա-պուլ իտէրիմ, տէտի :

Պու սէօզլէրտէն սօնրա Ճօն Պրիտ օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ մարքի տօն Ինիկօ եալընըզ գալտըղընտա, ճիւզի-ճէ եաղմուր եաղմաեա պաշլամըչ օլտուղու իշին Մագարէն սէրայընըն քէմէրլէրի ալթընա իլթիճա իտիպ, պօշ պիր արա-պանըն կէչմէսինէ պէքլէտի : Պէքլէտիկի էմնատէ, վիճուտինին գալտըրըլմասը քէնտիսինճէ էլզէմ կէօրիւնէն գօնթ Արթօֆ հագգընտա չէօլլէ տիւշիւնմէքտէ իտի :

— Պինպաշը Գարտէն՝ բէշինէն երբմի պին ֆրանգ վէ մուսխարէն տախի տիկէր երբմի պին ֆրանգ ալմաեընճա գօնթու թէլէֆ իթմէեէճէք իտի: Պունունլա պէրապէր պու տա բէք պահալը տըր: Պունտան գաթինաղար պագալըմ գապուլ իտէճէճ մի իտի: Շու տա վար քի պիւտճէմ բէք զայիֆ օլտուղունտան, գըրգ պին ֆրանգլըգ պիր մասրաֆ գաբուսու աշմագլըղը տէրիւհտէ իտէմէմ: Սօնրա սըր Վիլիամս պու գըրգ պին ֆրանգը պէնիմ հիսսէմտէն ալըգօր... Հալպուքի Վանթիւր պիր սօգադ քէօշէսինտէ պէքլէեիպ, անըն գարնընա պիր պըշագ սաբլամագլա իշինի պիթիւրիւր, վէ պին ըիալ իլէ տէ խօշնուտ գալըր: Է՛ն ագիլանէ եօլտա պու տուր:

Բօգամպօլ, սուրէթի գաթիեէտէ իշպու գարարը վէր-տիքտէն սօնրա, պօշ օլարագ կէշմէքտէ պուլունան պիր արապաեա րաքիպէն, խանէսինէ կիթտի, վէ քէնտիսինէ պիր աղ չէքի տիւղէն վէրիպ, խասսէթէն քէնտինէ մախսուս պիր պալօ իթա իթմէքտէ պուլունան պարօն տը Մանէրվին խանէսինէ աղիմէթ իյլէտի:

Իշպու պալօնուն նէթիճէլէրի օգուեանլարըմըգա մալիւմ օլուպ, թէքրարընա հաճէթ եօգ տուր:

.....

Իրթէսի կիւն, էօյլէ րատտէլէրինտէ, Մ. մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէս խանէսինէ ալտէթինտէ, հօճա Վանթիւրիւ պուլտու, վէ մէրգումա մանէալը սուրէթտէ պագարագ,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ֆիբար խաթունու կէօրտիւմ:

— Եէնի պիր խապէր վա՞ր մը տըր:

— Պու սապահտան պէրի Պիւսի սօգաղը ճիվարընտա տօլաշմագտա օլուպ, իշէրի կիրմէք իշին մատամՇարմէնին կիթմէսինի գօլլամագտա տըր: Պէն տէ սաաթ իքի րատտէլէրինտէ օրալարտա տօլաշմաեա կիտէճէեիմ:

— Պէնի տի՛նլէ . պէնի թածիզ իթմէքտէ օլան պիր ատէ-
մին վիճուտինի օրթատան գալտըրմագ իւզրէ , լաեըզլը պիր
իւճրէթ մուգապիլինտէ օ ատէմէ պիր պըչագ սաբլամագտա
հիչ պիր կէօնա մահզուր կէօրի՞ւեօրմուսուն :

— Էկէր միւքէմմէլ պիր պէտէլ օլուրսա , հիչ պիր մահ-
զուր կէօրմէմ :

Բօգամպօլ . - (քէնտի քէնտիեէ .) Անլաշըլտը . պու հէրիֆ
պու իշի կէօրէճէք ամա , բաղարլըղա կիրիշմէլի :

Պէօլլէճէ Բօգամպօլ՝ գօնթ Արթօֆու նէ դասար պէ-
տէլ իլէ օրթատան տէֆ իթմէք յիւզաքէրէսինէ հազըրլան-
տըղը սըրատա , մէրգուլմ գօնթ տախի , Պագդարա իլէ պիլ
իթթիֆագ , մարքի տօն ինիկօ աը լօս Մօնթէսի՝ սաղլարըն
տէֆթէրինտէն չըգարմագլըղը ճիտտէն տիւշիւնմէքտէ իտի :

33

Ոլ վագըթ Բօգամպօլ , սօղուգ գան իլէ մուսահիպինէ
պագըպ , մէրգումուն թալէպ իթտիկի միգտարը պէեան իթ-
մէսինէ պէքլէեօր կիսի կէօրիւնտիլ :

Հօճա Վանթիւր շու սուրէթլէ բէլամա աղաղ իլլէտի :

— Միւշքիլ պիր վագըթտա պուլունուեօրուզ . հիչ պիր
բօլիս նազըրը՝ չիմտիեէ դատար էյի մէմուրլարա մալիք օլ-
մամըշ տըր :

— Օրասընը պիլիեօրում . պաշգա սէօղէ պագալըմ :

— Պինապէրին պու կիւն հիչ օլմազսա պին ըիալ ալըն-
մանընճա , պու եօլտա պիր թէշէպպիւստէ պուլունուլամազ :

— Պէն տէ սանա պին ըիալ թէքլիֆ իտէճէքտիմ :

Բօգամպօլ, պու սէօղիւ սէօյլէտիքաէն սօնրա տօտաղընը ըսըրարագ ,

— Բէք չարուգ սէօյլէտիմ, տէյի պէեան լյլէտի :

— Լաքին զանն իտէրիմքի, պու պէտէլէ մուգապիլ վիճուտի օրթատան գալտըրըլմագ իսթէնիլէն չախս՝ հիչ պիւր կէօնա տէեէրի պուլունման պիւր քիմնէ օլամագ :

— Բէք էյի, վիճուտի մահվ իտիլմէք իսթէնիլէն ատէմ իչին պին ֆրանգ տահա զիեատէ վէրիւրիմ :

— Օ ատէմին իսմի նէ՞ տիր :

— Գօնթ Արթօֆ տուր :

— Խայր, խայր, պէն պու սուրէթլէ սէնաաթըմըն գըյմէթինի իխլալ իթմէմ : Գօնթ Արթօֆ՝ օն բարա կիպի օն պին ֆրանգ տէեէր :

— Բէք ալէա . պէչ պինի բէչին վէ տիկեր պէչ պինի տախի մուախխարէն թէէտիեէ իտիլմէք շարթըյլա սանա օն պին ֆրանգ վէրմէեէ ըագը օլուրում :

Վանթիւր էլինի ուղաթարագ ,

— Վէ՛րինիզ, իսթէտիկինիզ զէման մէրամընըզ իճրա գըլընաճագ տըր :

— Պիր ազ սապըրլը օլ . պու իչ իչին հէնուզ վագթըն վար տըր : Բէք աճէլէ իթմէք լագըմ տէյիլ տիր : Շիմտի գըզը աչըրալըմ, վէ սըրա իլէ իչ կէօրէլիմ :

— Տո՛ւրունուզ . պէն գօնթ Արթօֆուն ատաթ վէ մէսլէքինի պիւր ազ պիլիւրիմ : Ալէսսէվիյեէ եարը կիճէ ըատտէլէրինտէ էվինէ ավտէթլէ, պաղչէսինտէ իքի իւչ սիկարա իչէր, իկէր իսթէրսէնիզ, պու ագչամ պէն տէ օ պաղչէեէ կիրմէքլէ, իչիմիղի կէօրիւրիւմ : Սիզ պանա պէչ պին ֆրանգը թէէտիեէ իտին :

— Մատամքի էօյլէ իսէ, իսթէտիկին պէչ պին ֆրանգը չիմտի վէրիւրիմ :

— Պէն՝ գօնթուն արապաճըսընը թանըրըմ : Մատամ Մալասինին խըզմէթինտէ օլտուղում զէման, քէնտիսիլէ իւլֆէթ իթմիչ իտիմ : Իմտի եիւղիւմին շու սիեահ պօեասընը

չըգարըպ, քէնտի էվիմէ կիրէրճէսինէ գօնթուն խանէսինէ կիրէպիւրիմ :

Բօգամպօլ եազըխանէսինտէն, պէչ պին ֆըանգլըգ գայմէ չըգարըպ շէրիբինէ վէրտի, վէ օտախի պունլարը ճէպինտէ եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա,

— Զէվալլը գօնթ, կէնճ չաղընտա, ահրէթէ եօլճու օլաճագ տըր, տէտի :

Սաաթ իքի չալտըղընտա, վանթիւր :

— Կիտէլիմ պագալըմ ֆիրար խաթուն նէրէլէրտէ տիր, տէյի պէեան իյլէտի, վէ մէրգուսնն աղիմէթինտէն սօնրա, Բօգամպօլ, սաաթէ արապըն ավտէթինէ պէքլէտի :

Պիր սաաթ սօնրա վանթիւր կէլէրէք,

— Հէր չէյ հազըր տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Սահի՞հ մի. հէր չէյ հազը՞ր մը տըր :

— Մատամ Շարմէ՝ պու ագչամ ավտէթ իթմէեէճէկինի պէեան իլէ, վէ քիւչիւք Մուսէվի գըղը էվտէ պրագարագ քէնտիսի տիշարը չըգմըշ :

— Իշթէ պու ալէա :

— Իքի անախթար տախի պէնտէ տիր. Պիւսի սօգաղը ագչամ սաաթ օն րատտէլէրինտէն խալի օլտուղունտան, պիլա վէսվէսէ իշ կէօրէպիւրիզ :

— Թէ՛մամ, սաաթ օնտա իշ կէօրմէքլիկիմիզ պէնիմտէ իշիմէ կէլիր. չիւնքի սաաթ օն պիրտէ սէօզիւեիւմ :

— Պէսպէլլի աչգ ու ալէագա իշի օլմալը :

— Էօյլէ եա, էյլէնճէեի տէ էլտէն պրագմամալը :

— Պէն պու ագչամ գօնթ իլէ կէօրիւշիւրիւմ :

.....

Սաաթ տօգուղ րատտէլէրինտէ, Պիւսի սօգաղընտա մաւ տամ Շարմէնին խանէսինտէ սիւքիւնէթի քեամիլէ հիւքմ իթմէքտէ օլուպ, մալիւմ օլտուղու վէճհլէ Պագգարա՝ օ ագչամը ավտէթ իթմէեէճէկինի պէեան, վէ քիւչիւք Մուսէվի գըղըն իւզէրինտէ իճրաի նէղարէթ իթմէլէրինի խըզմէթըեա-

ըննա իխթար իլէ, քէնտիսի գօնթուն խանէսինէ կիթմիշ իտի:

Գաթօլիք մէգհէպի ագաիտինի էօյրէնմէքտէ օլան վէ եագընտա վաֆթիզ ըէսմի իճրա իտիլէճէք պուլունան Սարա՝ տուասընը իթտիքտէն սօնրա, Պագգարանըն եաթաղը եանընտա պուլունան պէեազ թիւլ բէրտէլի եաթաղընա սաաթ սէքիզ ըատտէլէրինտէ եաթմըշ, վէ ազ վագըթտա ույգուեա տալմըշ օլմասըյլա, պիթթապի խանէսին շէնլիկի, մէսէրրէթի վէ էյլէնճէսի գաթթ օլունարագ, իքի իհթիեար էմէքտարլար տա եաթմաեա գարար գըլմըշլար իտի: Շէօյլէքի էրքէք խըզմէթքեար՝ էվին իւսթ գաթը օլան վէ բէնչիրէսի տախիլի պիր հավլիեէ նազըր պուլունան քէնտի օտասընա չըգտըղը կիպի, մատամասընըն օտասը եանընտաքի օտատա եաթմագտա օլան Մարկրիթ տախի մէղքիւր օտաեա չէքիլտի, հաթթա իքի գաբունուն, եանի սօգագ գաբունու իլէ հավլի գաբունունուն սիւրկիւլէրի գօնուլուպ գօնուլմամըշ օլտուղունա տա պագմատը:

Պագգարա, խըզմէթքեարլարընըն եաթմասընտան էվվէլ խանէսինէ ալտէթինտէ, պուլ խըզմէթքեարլար, ալէսսէվիեէ արապա գաբունունու քիլիտլէմէքլէ իքթիֆա իթմէեիպ, իքի սիւրկիւսիւնիւ տէ վազ իթմէզ իտիլէր: Լաքին Պագգարանըն ղայպուպէթի զէմանընտա, մէրգումէնին եէտինտէ իքի անախթար պուլունուպ, չօգ տէֆա եարը կիճէ էսնասընտա կէլտիկինտէն, սիւրկիւլէրի վազ իտէր իտիլէր: Մամաֆիհ Պիւսի սօգաղը ղաեթթ սաքին օլուպ, օրատա պիր ճինաեթթ եախօտ պիր սիրգաթ վուգու պուլմուշ օլտուղու քիմէնին խաթընա կէլմէզ իտի: Պունտան գաթինաղար մատամ Շարմէնին խանէսի բէք սատէ օլմասըյլա, խըրսըզլարըն թամաընը ճէլպ իտէմէզ իտի:

Լաքին օ կիճէսի սաաթ օն գարարլարընտա, իւշ քիշի, եախօտ աեագլարընըն էն ճիւզի սէսինի պիլէ չըգարմամաեա չալըչընօր կիպի կէօրիւնէն իւշ կէօլկէ՝ Սէն սօգաղը քէօշէսինտէն գալարըրմըն պօեունա տօղրու իլէրլէտիլէր, վէ Պագգարանըն խանէսինտէն պիր գաշ աալմ ուզագտա տուրուպ,

բէնչիրէլէրին արգասընտաւ ըչըգ պուլունուպ պուլունմատը.. զընա թէէմին օլմագ իւզրէ էվին եիւզիւնիւ թէճէսսիւս իթ-տիւէր, վէ մուախսարէն էթրաֆլարընա պագըշարլար: Պիր կիւն էվլէլքի կիպի, օ կիճէսի տախի հավա գարանլըգ օլուպ, ինճէ պիր եաղմուր եաղմագ տա օլմասըյլա, սօգագ տա բի-մէսնէ պուլունմանօրտու:

Օլ վագըթ մէգըիւր իւչ կէօկէ՝ էվին արապա գաբուսու-նա գատար իլէրլէտիքլէրինտէ, իչլէրինտէն պիրի՝

— Եաբըլան անախթարըն՝ ասըլ քէնտի էվինին գաբու անախթարը կիպի գուլլանըլապիլէճէկինի չիլինկիր պանա թէէմին իթմիշ իտի, տէտի, վէ տիկէրի տէ:

— Պագալըմ սէօյլէտիկի սահի՞հ մի իտի, տէյի պէեան իլլէտի:

Ֆիլվագըլ անախթար՝ բիլիտ եէրինէ սօգուլուպ, չէվրիլ-մէքլէ գաբու սէսսիզճէ աչըլտըղընտան, իւչ կէօկէլէր հավ-լիեէ պիտտուխուլ, գաբուեու թէքըար գաբատըլար, վէ բէն-տիլէրինի տահա զիեատէ էմին գըլմագ իւզրէ սիւրկիւլէրի վաղ իթտիլէր:

Իւչ շախսար՝ հավիտէ իլէրլէմէգաէն էվլէլ, պիր աղ թէրէտտիւտ իզհար իլլէեիպ, պատէհու սախթէ մարբի, Ֆի-բարա խիթապէն,

— Վա՛լիտէ, ալմըշ օլտուղուն մալիւմաթա էմի՞նմիսին, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվլէթ օղլում, էմինիմ:

— Տիմէք Պագգարա տիշարը չըգմըշ տըր:

— Էվլէթ. հէմտէ կէլմէեէճէք տիր:

— Չօճուղուն օտասընա պիւա չիւպհէ կիրէպիլէճէ՞ք-միսին:

— Հայ հայ:

— Էօյլէ իսէ եիւրիւեիլիմ:

Բօգամպօլ, տիկէր անախթարը համիլ օլտուղու հալտէ, էօնտէն իլէրլէտի:

Չիլինկիր, քէնտիեէ իտիլմիշ օլան սիբարըչը վիճտանէն

իճրա իթմիչ օլմալը խտի քի, մէզքիւր իքինճի անախթար տա-
խի ասլա սէս չըգարմագսըզըն խըտմէթինի իյֆա իյլէտի:

Բօգամպօլ. - (Եավաչ սէտա իլէ.) Իչթէ պու էյի. պու-
րաեա էվիմիզէ կիրիլըր կիպի կիրիլիեօր, տէտի, վէ Ֆիրար
տախի Պադգարաեը իյմա իտէրէք:

— Հէլէ խանէ սահիպէսինին՝ պէքճի մագամընտա հիչ
պիր քէլպ պուլունտուրմամսը՝ հագգըմըզտա պիւեիւք պիր
խայրխահլըգ տըր, զիրա սողրուսու պէն պէքճի քէօրէքլէր-
տէն դաեէթլէ գօրգարըմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ պիր
քէլպ թարաֆընտան ըսըրըլմըչ օլան պիր քիմնէնին չէհրէսինի
իրաեէ իթտի:

Մէրգուան իւչ շախսլար՝ էվին գարուսունու արգատան
գարատըգտան սօնրա ֆէվգէլատէ գարանլըգ իչինտէ գալ-
տըլար:

Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝ քէլամա աղաղլէ,

— Վա՛լիտէ, սէն պուրալարը բէք էյի պիտիկին ճիհէթ-
լէ, զանն իտէրիմքի պիրլիքտէ կէթիրմիչ օլտուղուն խըրսըզ
ֆէնէրինի եագմաղա լիւզուլմ եօգ տուր, տէտի:

— Էվլէթ, շիմտիլիք լիւզումու եօգ տուր, լաքին չօճու-
ղուն օտասընա կիրտիկիմիզտէ, էավալընը կիեինտիրմէք իւզ-
րէ ըչըգ եագմալըբըզ: Զաթէն գըզտա ուլգուտա օլմալ-
տըր:

Վանթիւր. - Թէմամ տըր, լաքին պէնճէ էվլէլա իհթի-
եար հէրիֆի պօղմագ՝ ֆայտէտէն խալի տէյիլ տիր:

Բօգամպօլ. - Անը պօղմագ՝ լիւզումուզ պիր ճինաեէթ
տիր, Շիմտիեէ գատար քէնտիսի եէրինտէն գըմըլտանմամըչ
տըր, վէ պահս իտէրիմքի, էկէր պիզ շամաթա հասըլ իթ-
մէզսէք, ասլա ուեանմաեաճագ տըր:

Ֆիրար. - Հաթթա օտասը իւթ գաթտա պուլունտու-
ղունտան, հիչ պիր սէս իչիթմէեէճէք տիր:

— Ֆագաթ պէսլէմէեի՞...

— Իչէ օնտան պաշլամալը... կէլինիզտէ սիզի կէօթիւ-
րէեիմ:

Պու սուրէթլէ Ֆիբար՝ Բօգամպօլուն էլինտէն թութուպ, աեադլարնըն ուճունա պաստըղը հալտէ, էֆնիյեթլի պիր հարէքէթլէ տէհլիզին էօյլէ պիր ճիհէթինէ տողրու իլէրլէտի քի, օրատա պուլունան տար պիր սօֆատան էվվէլա Մարկրիթին վէ սօնրա Պագգարանըն օտալարընա կիտիլիր իտի:

Քեաֆֆէյի իհթիեարլար կիպի, Մարկրիթ տէ տէրին ույգուտա օլուպ, պիր սաաթտան պէրու եաթմըչ օլտուղու հալտէ, անախթարընը տաիմա իւզէրինտէ պրագմագտա պուլունտուղու գաբուսունուն աշըտըղընը իշիթմէտի:

Ֆիբար՝ ֆէվգէլատէ մէհարէթլէ էօնտէն ելւրիւմէքտէ օլուպ, պէսլէմէնին գարեօլասընա վասըլ օլմուչ իքէն, պիրտէն պիրէ Բօգամպօլուն աեաղը պիր իսկէմլէեէ ըասթ կէլմէքլէ, իսկէմլէ տէվրիլտի, վէ հասըլ օլան շամաթատան Մարկրիթ պիրտէն պիրէ ուեանտը:

Մէգպուրէ եաթաղը իւզէրինտէ օթուրարագ,

— Բի՞մ վար օրատա. Սարա սի՞զմիսինիզ, տէյի սօրտու:

Ֆիլվագը Մարկրիթ՝ մէգպուրէ գըզըն պիր չէյէ իհթիեաճը օլուպ, քէնտիսինի չաղըրմագ իշին օրաեա կէլմիչ իտուկինի գանն իթտի: Լիյնի վագըթտա Ֆիբար՝ սինիրլի վէ գուվվէթլի էլէրիլէ պիչարէ գատընճըղաղըն պօղաղընը գուվվէթլիճէ գավրամասըյա, սէս պիլէ չըգարմասընա իմքեան պրագմատը, վէ գուլաղընտան աշաղըեա տախի,

— Սուս օլ, եօգսա չիմտի ճանընը ալըըզ, տէյի պիր սէօզ սէօյլէնտի:

Սատըգ էմէքտար՝ սէսի պէլքի տիչարտան իշիտիլիր իւմիտիլէ ինիլէտիկի կիպի, քէնտիսինի գուլթարմագ իւզըէ տէ խայլի չապալատը իսէ տէ, Ֆիբար՝ հէր չէյի էվվէլճէ տիւչիւնմիւչ օլտուղունտան, գէվալլընըն պօղաղընը տահա զիեատէ սըգտը, վէ Բօգամպօլ տախի էլինտէ պուլունան պիր մէնտիլի տէրհալ Մարկրիթին աղղընա թըգատը: Հէք պու չէյլէր, եալընըզ պիր գաչ սանիեէ իշինտէ իճրա իտիլիպ, պունչարըն էնսէսինտէ տուրմուչ օլան հօճա վանթիւր տէ, Ֆիբարըն վէրտիկի խըրսըզ ֆէնէրինի եագտը, վէ աղղը թը-

գալը օլուպ, Բոգամպօլուն տիգի ալթընտա գըմըլտանմագ-
ըզըն գալմըշ պուլունան զէվալը Մարկըրիթ՝ արապը, իհթի-
եար գարըեը, վէ եիւղիւնիւ կէնիշ պիր մանթօ իլէ կիզլէմիշ
օլան առէմի քէմալը տէհշէթլէ կէօրէպիլտի:

Օլ վագըթ Ֆիրար՝ մէրգուլէնէ խիթապէն, իսթիհզա-
քեարի պիր սէտա իլէ:

— Տօ'սթուլ, պէնի թանը'եօրմուսունուլ, տէյի սիւալ
իթտի:

Մարկըրիթ աալըն պիր սուրէթտէ մէզպուրէնէ պագըպ,
արտ արտա իքի կիւն քէնաիսինտէն իանէ ալմըշ օլան տիլէն-
ճի գատըն իտուկինի թանըտը:

Ֆիրար. — Պից խըրսըզըզ, վէ սիգէ իսթար իտէրիգքի
ըհաթ վէ սաքին տուրասընըզ, զիրա սէօզ տինլէմէզսէնիզ,
պաշընըզա պիր ֆէլաքէթ կէլէպիլիր:

Պատէհու Ֆիրար՝ եաթագ չարչապարընտան պիրինի
ալըպ, պիր իք կիպի պիւքտիւ, վէ սօն տէրէճէ մուխալիֆէթ
իթմէքտէ պուլունան պիչարէ գատընճըզազըն աեագլարընը
պաղլատը, Մէրգուլէ պու սուրէթլէ պաղլանտըգտան վէ աղ-
ղը տա թըգաճլա թըգանտըգտան սօնրա, իշին տէօթտէ իւշ
բայը պիթմիշ տիմէք խտի:

Ճատը գարը՝ պէսլէմէնին օտասըյլա մատամասընըն եա-
թագ օտասը արասընտա վասըթալի իսթիլաթ օլան գաբուեու
եիթիպ, խըրսըզ ֆէնէրի տէ էլինտէ օլտուղու հալտէ իշէրի
կիրտի:

Մուսէվի գըզ՝ մէզքիւր ըշըգտան տէրհալ ուեանարագ,
կէօզլէրինի աշտը, վէ թէաճճիւպանէ էթրաֆընա կէօզ կէզ-
տիրտի իսէ տէ, Ֆիրարըն մէքրուհ չէհրէսինի իպթիտաի
էմրաէ թէշիսիս իտէմէտի, վէ զաթէն Պագգարանըն չօգ տէ-
ֆա կիճէ վագթը էվէ ավտէթ իթտիկինէ ալըշմըշ օլտուղուն-
տան, իշէրի կիրէն օ օլտուղունու զանն իյլէտի: Պինապէրին
նազիք սէտասըյլա,

— Մա'տամ, սի'զմիսինիզ, տէյի սիւալ իթտի:

Ֆիրար. — (սէսինի միւմքին մէրթէպէ լէթաֆէթլէ չը-

գարման չալը չարագ .) Մատամըն թարափընտան կէլիւօրում , սուս օլ , շամաթա իթմէ :

Լաքին գըզըղաղ՝ մերգուճէնին միւտհիշ թասվիրինի կէօրիւր կէօրմէզ գարեօլասընըն եանընտաքի արալըղա գատար ըիւճաթ իթտի . Այնի վագըթտա սախթէ արապ՝ սիեաճ եիւղիւնիւ գաբունուն էշիկի իւզերինտէ կէօսթէրտիկինտէն , պու իքինճի նիւմայիշ՝ պիչարէեի տահա զիեատէ տիւչարը տէհշէթ գըլտը , վէ պաղըրմագ իսթէտի իսէ տէ , սէսի գըլըմըշ օլտուղունտան , մուվաֆֆագ օլամատը , վէ ֆիրար իթմէք իսթէտի իսէ տէ , եաթաղընտա մըխլանմըշ կիպի գալմըշ օլտուղունտան , պունա տախի իգթիտարը պունունմատը :

Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝

— Վա'լիտէ , ֆէնէրի պանա վէր , վէ սէն պիր աճ էվվէլ իշինի կէօր , տէտի :

Հօգգապաղ նիգօլօնուն տուլ զէվճէսի՝ պիչարէ գըզըղաղըն , իւք տաղընըղընտան իսթիֆատէ իլէ , Մարկրիթէ եաբուղը կիպի , պունու տա էլ չաբուգըլուղույլա աեագլարընը պաղլաեըպ , աղընա տա պիր թըգաճ վաղ իյլէտիկի հալտէ , քեամիլէն բէնչէլէրինէ կէշիրտի :

Բօգամպօլ . - (եալաշ սէտա իլէ .) Շիմտի իշին միւշքիւլիւ՝ պու չօճուղու պուրատան կէօթիւրմէք տիր , Քէնտիսինի արապաեա իրքեապ իթմէքլիկիմիշ միւնասիպ տէյիլ տիր , չիւնքի պիր արապաճը պիղի էլէ վէրէպլիիր , Դունագլաեաբագ կէօթիւրմէք տէ օլամաղ , զիրա օն ատըմ ուզագտա եագաեը էլէ վէրէճէկիմիղէ չիւպհէ եօգ տուր :

Անճագ հէք պու միւշքիւլաթ՝ Ֆիրարը հարէքէթտէն ալըգօյմաեա սէպէպ օլմաեըպ , մերգուճէ՝ ճէպինտէն չըգարտըղը պիր պըչաղը չօճուղուն չըպլագ կէօքսիւնէ տաեաթարագ , վահշիեանէ ,

— Էկէր իսթէտիկիմի եաբմագսան , սէնի էօլաիւրիւրիւմ , տէտի :

Զէվալլը գըզըղաղ՝ նիեաղ իտէրճէսինէ վէ աֆվլըգ տի-

լէրճէսինէ տուրտուղունտան, Թիբար, աղզընտաքի թըգաճը չըգարմանըպ, եալընը պաղլարընը սէօքէրէք,

— Ձաբուգ էսվապընը կիեինմէլիսին, վէ պիգիմ իլէ պէրապէր կէլմէլիսին: Էկէր ֆիրար իչին ճիւղի պիր հարէքէթ իտէրսէն, կէօրմէքտէ օլտուղուն արապ սէնի թէլէֆ իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Թիբար՝ պու քէլիմէլէրի սէօլէտիկի սըրատա, էլինտէքի պըչաղը Վանթիւրէ վէրտի:

Սարանըն տիչլէրի՝ գօրգուսունտան նաչի եէկտիկէրինէ չարբմագտա օլուպ, արապըն, ֆէնէրին ըչըղը գարչըսընտա սալլամագտա պուլունտուղու պըչաղա տախի տէհչէթի աղիմէ իլէ պագմագտա իտի: Ձէվալը հէր իթէտիքլէրինի պիլ իճրա, էսվապընը կիեինտիրմէլէրինէ վէ պիր շալ իլէ վիճուտինի մուհաֆազա իթմէլէրինէ միւսաատէ իթտի: Մուախսարէն Թիբար՝ մէզպուրէնին գօլունտան թուլթուպ, աղզընտաքի թըգաճը տա չըգարտըգտան սոնրա,

— Հա՛յտէ, սօգաղա չըգաճաղըղ, տէտի:

Գըզըղաղ գօրգուսունտան նաչի սէս պիլէ չըգարամաճէ երպ, պիլա մուխալիֆէթ արգալարընտան կիթտի: Հալպուքի Մարկրիթ, պաղլարընտան վէ աղզընտաքի թըգաճտան գուրթուլմագ իւղրէ եաթաղը իւղէրինտէ չապալանըպ տուրմագտա իտի: Իհթիւհար խըզմէթքեարա կէլինճէ, մէրգում, իւթ գաթտա եաթմըչ օլմասըյա, օլան կէչէն վագըլարտան հիչ պիր շէյ իչիթմէտի:

Պէօլէճէ մէրգուման իւչ քիչիլէր, տէրունը խանէհէ կիրտիքլէրի գէման հիչ պիր չամաթա հասըլ իթմէտիքլէրի կիպի, եինէ չամաթասըզճա, վէ շիքեարլարընը պիրլիքտէ ալարապ խանէհի մէզքիւրտէն մուֆարագաթ իյլէտիլէր:

Գըզըղաղ, տէհչէթլի արապըն, էլինտէ պըչաղ օլարապ քէնտի արգասընտան կէլմէքտէ օլտուղունու իչիթտիկի ճիհէթլէ, եարտըմա ատէմ չաղըրմագլըղը պիր տագըգա պիլէ խաթըրնա կէթիւրմէտի:

Պու սուրէթլէ մէրգումար ըըխթըմա գատար եիւրիւ-

տիւէր։ Օրատա Րօգամպօլ՝ ըէֆիգիւէրինտէն այրըլարադ, սախթէ արապա,

— Վիւէթէ գատար չօճուղա ըէֆագաթ էթ, վէ սօն-րա... տէտի։

Վանթիւր. - Օն պին ֆրանգ մատտէօինի անլաթմագ իս-թէեօրսունուզ, տէյիլ մի։ Օ մատտէեի պիլիւրիմ։ Սիզ պանա գուսուր ագչէեի հազըրլաեըն, եարըն հէր չէյ պիթմիչ օլա-ճագ աըր։

— Պէն տէ եարըն Պըրթանիաեա կիտէճէեիմ։ սապահըն սէքիզինտէ եօլտա օլաճաղըմ, վէ պիր ան էվվէլ Բարիսան հարէքէթ իթմէք արգուսինտէեիմ։ Մահգա ըէիսիմիզի մէմուռն իթմէք իչին պու քիւչիւք գըզը գաչըրտըմ, ֆագաթ զարիպ պիր տուլգու հիսս իթմէքտէեիմ։

— Աճա՛յիպ։

— Պունուն ալթընտան պաշըմըզա պիր ֆէլաքէթ կէլէ-ճէք տիր տէյի գօրգուեօրում։ Փատըն իշլէրի չօգ տէֆա ճիտտի վէ վէիսիմ նէթիճէլէր հասըլ իտէրլէր։

Պու վէճհլէ Րօգամպօլ, ճօն Պրիա իլէ պուլուչմագ իւզրէ վանթիւրտէն մուֆարագաթ իթտի։

34

Մարքի տօն Ինիկօ աը լօս Մօնթէս՝ չէրիքլէրինտէն այ-րըլտըգտան սօնրա եաեա օլարագ պուլվաթ թարաֆընա տօղ-րու իլէրլէեիպ, պիր կիւն էվվէլ արալարընտա վէրիւմիչ օլան գարար մուճիպինճէ, ճօն Պրիա, պուլվարըն վէ Բիշլիէօ սօ-

գաղընըն քէօչէսինտէ պուտու, վէ իւք սէօղիւ շունտան ի-
պարէթ օլտու :

— Ազիզիմ ճօն Պրիտ, իշ պիթտի . արապըմ գըզը ա-
շըրաը :

— Պէնսի՞զմի :

— Էվվէթ :

— Տիմէք գօլայ պիր իշ իմիշ :

— Օլ գատար գօլայ քի, շու սաաթտա օ գըզ բէնչէմիգէ
կէշմիշ տիր :

— Պէն տէ կէօրէճէ՞քմիեիմ :

— Էվվէթ, եարըն կէօրէճէքսին :

— Սապըգ դարթանըմն տուղուսու նէ մէրթէպէտէ պու-
լունմուշ օլտուղունու անլամագ իսթէրիմ :

Բօգամպօլ . - (կիւլէրէք .) Նէ՛ գուրնաղըգ :

Մուախարէն ճօն Պրիտին գօլթուղունա կիրէրէք :

— Պէն Սէն-Լազար սօգաղընա կիտիեօրում . օրաեա գա-
տար պանա ըէֆագաթ իտինիզ, վահշիլէր իշինէ կէօթիւրէ-
ճէք օլտուղունուզ կէնճ գատըն հագգընտա պիրազ կէօ-
րիւշիւրիւզ, տէտի :

— Բէք էյի, տէյի ճօն Պրիտ ճէվապ վէրաի, վէ Բօգամ-
պօլուն գօլթուղունա կիրիպ եօլա չըգտըգլարը էսնատէ,
մէրգում ինկիլիզ :

— Էյի խաթըրմա կէլտի, օ գատըն դարթանը սէվմիշ
մի տիր, տէյի սօրտու :

— Խայր :

— Տիմէք դարթան օ գարըեը սէվմիշ տիր :

— Օ տա տէյիլ :

— Նամուսում հագգը իշին սէօլէրիմ քի պէն պու եօլտա
ինթիգամա հիշ պիր մանէա վէրէվէեօրում :

— Պու իշ պիր սըրը տըր :

— Օ գատըն կիւզէ՞լ մի տիր :

— Հէմ ֆէվգէլատէ կիւզէլ տիր :

— Տիմէք թայֆալարըմ հագգ իտէճէքլէր տիր :

— Պէլքի սիւղտէ հազը իտէճէքսինիլ:

— Պէ՞ն մի. Բիկիթաեը սէվտիկիմտէն պէրի հիչ պիր գա-
տընա սուի նազարլա պագմամըչըմ տըր:

Ճօն Պրիտ պու սէօզիւ սէօլէրքէն պիր ա՛հ իթտի, վէ
օլ էսնատէ մահէլլի մագսուտէ վասըլ օլմուշ օլմալարըյլա,
Բօգամպօլ, մատամ Սէնթ-Ալֆօնսուն գաբուսու չանընը
թուլթուղու սըրատա,

— Իշթէ պու ատէմ, պէնի տէ գաբթանը տա պօղաճագ,
վէ գօնթ Արթօֆուն պիր իշարէթի իւզէրինէ, Պագգարաեը
մուգաֆֆէրիեթլէ կէթիւրէճէք տիր, տէյի միւլահագա իթտի:

Բօգամպօլ՝ Ճօն Պրիտի եօլա գօեաճագ իքէն, աաի պիր
միւլահագա իւզէրինէ իշպու հարէքէթտէն կէրի տուրտու, վէ
մէրգուճա խիթապէն,

— Պիր սանիեէ գատար պէնի պէքլէեինիլ, պէլքի մահ-
պուպէմ պուրատա տէյիլ տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Օ վագըթ գաբուճու, Պագգարանըն եագտըրմըչ օլտու-
ղու մէքթուպու մէրգուճա վէրտիքի, պունտա մատամ սը
Սէնթ-Ալֆօնս՝ Սէն Մէօրիսէ կիթմիշ օլտուղունու մարքի տօն
Ինիկօեա պիւտիրմիշ իտի:

Բօգամպօլ. - (մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա.) Սա-
հիհէն գատընլար հիչ պիր խուսուստա շիւպհէ իթմէզլէր:
Պիր աշըգըն՝ սէօզ վէրիլմիշ օլան պիր մահէլլէ կիթմէք իւզ-
րէ, եաղմուրուն ալթընտա վէ կիճէ վագթը իւշ ֆարսախ եօլ
եիւրիւմէկէ մուվաֆֆագաթ իտէճէկինի զանն իյլէմէք՝ տօղ-
րուսու պիւեիւք պիր խօտպինիք տիր, տէտի:

Պատէհու Բօգամպօլ՝ նէ եաբաճաղընը հէնուզ գարար-
լաշտըրմըչ օլմաեարագ Ճօն Պրիտին նէգտինէ կէլտի: Մէր-
գում եօլտա շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի:

— Սէն Մէօրիս բէք ուզագ տըր, աիկէր թարաֆտան
եարըն սապահ պէն պուրատան կիտէճէեիմ, վէ իհթիմալ
տըրքի, գօնթ տը Բէրկաղըն ահրէթէ եօլճու օլմասընտան
սօնրա, բէք չաբուգ Բարիսէ ալտէթ իթմէեճէեիմ. իմ-
տի էկէր պու ագչամ Սէն Մէօրիսէ կիթմէզսէմ, օլ տիլ-

պէր մտամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու պունտան պէօլէ կէօրմէմօ՝
Ճօն Պրիտ . - (Րօգամպօլուն ավտէթինի կէօրմէսի իւզէ-
րինէ .) Քիմնէերի պո՞ւլմատընը մը :

— Խայր , պու սէպէպլէ տէ յաչըրըպ գալտըմ , Իմտի պա-
նա պիր նասիհաթ վերին . պէն պիր տիւպէր գատըն սէվէրիմ :

— Վա՛յ :

— Եարըն տա , պիլիրսինիզքի ուզուն միւտտէթ զայպու-
պէթ իթմէք իւզրէ Բարիսի թէրք իթմէքտէերիմ :

— Սէվտիկինիզ գատըն սիգտէն էվվէ՞ւ մի կիթմիչ :

— Խայր , պէնի Սէն-Լազար սօգաղընտա պէքլէեէճէք
եէրտէ , Բարիստէն իւչ ֆարսախ ուզագտա Սէն-Մէօրիստէ
պէքլէմէքտէ օլտուղունու պիլտիրմիչ :

— Էօյլէ իսէ , սիգտէ Սէն-Մէօրիսէ կիտին :

— Ֆագաթ ուզագ տըր . հալա տա եաղմուրլու տուր :

— Արապատա օթուրտուղունուղ հալտէ ըսլանմագսընը :

— Որասը էօյլէ , ֆագաթ եաղմուր եաղտըղը , վէ եալընըզ
օլտուղում հալտէ սըգըլըրըմ :

— Սիզին իլէ պէրապէր կէլմէմի իսթէ՞րմիսինիզ :

— Էյի սէօյլէաինիզ :

— Բիկիթաեը Հավրտա պրագմըչ օլտուղումտան , պուրա-
տա պիր իչիմ եօգ տուր . սիգէ ըէֆագաթ իտէպիլիրիմ :

Րօգամպօլ . - (քէնտի քէնտիեէ .) Պունտան գաթինազար
էկէր մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս պանա պիր տուզագ գու-
րուեօրսա . . . չիւնքի պէնի զէնկին զանն իտիեօր . . . հէր հալ-
տէ պէնիմլէ պիր քիմնէնին պուլունմասը՝ էմրի պասիրէթտէն
տիր :

Րօգամպօլ , պու միւլահազասը էսնասընտա , պօչ պիր ա-
րապանըն օրատան կէչմէքտէ օլտուղունու կէօրմէքլէ , իչպու
արապաեը տուրտուրտու , վէ արապաճըեա խիթապէն ,

— Պիզի պիր սաաթտա Սէն-Մէօրիսէ կէօթիւրմէք , վէ
սօնրա պու էֆէնտիեի Բարիսէ կէթիւրմէք իւզրէ սանա պիր
լուի ալթունում վար տըր , տէտի :

Արապաճը թէքլիֆի մէզքիւրու գապուլ իթմէքլէ , Բօ-

գամայօլ իլէ ճօն Պրիտ արապաեա բաքիպ օլտուլար : Պէօլէ-
ճէ արապա ֆէվզէլատէ սիւրաթ իւզրէ հարէքէթ իթմէքլէ ,
եիրմի տազըգա զարֆընտա հուտուտա վասըլ օլունտու :

Ճօն Պրիտ՝ իշպու սիւրաթտան հայրան օլարագ ,

— Սիզին Ֆրանսըզ աթլարընըզ՝ պիզիմքիլէրտէն իւթիւն
տիւրլէր, տէտի :

Ֆիլվագը Բօգամայօլ՝ բաքիպ օլմուշ օլտուգլարը արա-
պանըն հայվանը՝ քերա արապասընա լաեըգ օլմաեըպ, արա-
պաճը տա գաջըսընը վուրմատըղը, վէ սէսիլէ թահրիք իթ-
մէտիկի հալտէ, հայվանըն՝ ճինս հայվանլար կիպի եւրիւմէք-
տէ վէ գօշմագտա օլտուղունա տիգգաթ իթմէտի իսէ տէ ,
պու խուսուսա բէք ազ էհէմիսէթ վէրիպ , եալընըզ ֆիք-
րինտէ հասըլ օլան պիր չիւպհէ իւզէրինէ, բէնտի քէնտիսէ ,

— Էկէր պու իշտէ տէ Պագգարանըն բարմաղը վար իսէ ,
ղարիպ շէյ տիր . պունունլա պէրապէր մատամ տը Սէն-Ալ-
ֆօնս վէ Պագգարա պիրիպիրինի թանըլար, տէտի :

Պիր արա մարքի՝ կէրի տէօնմէեի տիւշիւնաիւ, ֆագաթ
ազաճըգ միւլահագա վէ թէֆէքքիւր իւզէրինէ պու մուամէ-
լէեի ատէթա մէճնունանէ պուլտու . ֆիլվագը Սէն-Լազար
սօգաղընտան պիթթէսատիւֆ կէշմէքտէ պուլունան պիր ա-
րապաճը իլէ, Բօգամայօլուն գօրգմագտա օլտուղու եէկեանէ
պիր քիմէ արասընտա նասըլ միւնասիպէթ օլապիլիր իտի .
իմտի Բօգամայօլ, ֆիքրինտէն,

— Սահիհէն պու ագչամ պէն պիր ազ պուտալալըգ քէսպ
իթմիշիմ, տէտի :

Արապա եօլունա տէվամ իտիպ, Պէրսի սօգաղընտան կէ-
շիտիկի էսնատէ, արապաճը արգասընա տէօնիւպ , արապա-
նըն տախիլի ճիճէթինէ տօղրու էյիլէրէք ,

— Աֆվ իտէրսինիզ շէհրլիլէր, սիզի Սէն-Մէօրիս սօգա-
ղընա կէօթիւրմէքլիկիմի սէօլէտինիզ իսէ տէ , սօգաղըլա
էվին նումէրօսունու պիտիրմէտինիզ, տէտի :

Արապաճընըն պու սէօլլէրի իւզէրինէ, Բօգամայօլ, չիւպ-
հէլէրինին պիէսաս օլտուղունու անլատը, վէ ճէվապա ազաղլէ,

— Ֆիլվազը սօգաղըն իսմինի վէ էվին նուստըսունուս պիլմէմ : Եալընը՝ սու քէնարընտա խալի պիր էվ օլտուղուս նու պիլիբիմ, տէյի պէեան իլլէտի :

— Գիմին էվի տիր :

— Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն :

— Բարիստէ սաքին օլան պիր գատըն տէյիլ մի տիր :

— Էվվէթ գըլըն, Սէն-Լազար սօգաղընտա իգամէթ իտէր :

— Օ հալտէ զանն իտէրիմքի պուլաճաղըզ, չիւնքի զաթէն պու իսմի վէրմիշ օլան տիկէր պազը էֆէնտիլէրի տէ օրաեա կէթիւրմիւշիւմ տիւր :

Րօգամպօլ . - (քէնտի քէնտիեէ .) Պու էյի :

Արապաճը, Սէն-Մէօրիս նամ քիւչիւք քէօտէն կէչիպ, սու քէնարընա վասըլ օլունճա, պիր աղ թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ նիհաեէթ պիր եիւզիւ նէհրէ պազան կիւզէլ պիր իգամէթկեահըն գաբուսունտա տուրտու : Եաղմուր եաղմասընա ըաղմէն, օ կիճէ հավա պէրրապ օլուպ, էթրաֆը իհաթա իտէն սիս տէ բէք գաթը օլմատըղընտան, Րօգամպօլ, արապատան աշաղըեա էնտիքտէն սօնրա, պուլունտուղու մահէլլի թէճէսսիւս իտէպիլտի : Խանէի մէզքիւր՝ ինկիլիլէրին սէյֆիեէսի շէքլինտէ պիչիմլի վէ ճալիպ օլուպ, պէեաղ ընկլի վէ պիր գաթը քիւչիւք պիր պինա իտի, վէ էթրաֆը աղաճլար իլէ իհաթա օլունմուշ օլտուղու ճալտէ, ճէնուպ ճիհէթինտէ պուլունան Մարն կէօլիւնտէն, եալընը իքի մէթրօ ուզագտա օլուպ, շըմալ թարաֆընտա տա կիւզէլ պիր պաղչէսի պսլունմագտա իտի :

Րօգամպօլ, պիրինճի գաթտա պուլունան բէնչիլրէնին գանատլարը արգասընտան պիր ըլըգ կէօրտիւ : Պունտան պաշգա տա հիշ պիր բէնչիլրէ ըլըմըշ տէյիլ իտի :

Պաղչէնին բարմագըգ գաբուսու եարը աշըգ օլուպ, պու իսէ, սէյֆիեէտէ պիր քիմսէնին պէքլէնմէքտէ օլմասընա տէլիլ օլուպ, պաղչէ խալի վէ խանէ տախի սիւքիւնէթ իչինտէ իտի :

Ճօն Պրիտ . - (էլինի՝ ըլըգ կէօրիւնմէքտէ օլան գանատա տօղրու ուզաթարապ .) Մութլուլու արսը՛զ, զանն իտէրիմքի

սէնի պէքէն օրլար... պէնիմ իչին իսէ տուրաճագ սէպէպ
գալմամը օլտուղունտան, եալընըզա ավտէթ իթմէքլիկիմ
գարուրի տիր:

Բօգամպօլ՝ հէնուղ պիր հիսսի մախսուսէ լթապի օլմա-
սըյլա, շու եօլտա ճէվապ վէրտի:

— Վագաա հագգընըզ վար տըրս լաքին սիգտէն պիր շէյ
տահա րէճա իտէճէերիմ:

— Նէ՞ կիպի շէյ:

— Պէնի օն տագըգա պուրատա պէքէմէնիզի:

— Նի՞չին:

— Պիլմէմ ամմա, պանա էօյլէ կէօրիւնիւեօրքի, պաշը-
մա պիր ֆէլաքէթ կէլէճէք տիր: Իմտի սիզի չաղըրտըղըմ
թագտիրտէ, եարաըմըմա կէլիրսինիզ, տէ՞յիլ մի:

— Հայ հայ:

— Եէտինիզտէ սիլահ վա՞ր մը տըր:

Ճօն Պրիտ. - (կէօղլէրինի գըրբարագ.) Ճէպիմտէ իքի
տօսթուլ օլուպ, կէրչի պիր աղ պօչպօղաղ իսէլէր տէ, սա-
տըգ տըրլար: Տիմէք իսթէրիմքի, շամաթալը իսէլէր տէ,
ֆըրսաթ գուհուրինտէ...

— Պէնիմտէ եէտիմտէ պիր պըչագ օլուպ, պուհու եա-
նըմտան աօլա աեըրմամ: Իմտի էկէր օն տագըգաեա գատար
տիչարը չըգմազսամ վէ սիզի չաղըրմազսամ, օլ վագըլթ կի-
տէպիլիրսինիզ:

— Բէք էյի. պիըիպիրիմիզի թէքըար նէ՞ գէման կէօրէ-
ճէերիզ:

— Սէքիզ կիւնտէն... Պըրթանիատա, Թօուլեր սէֆինէ-
սինտէ:

— Բէք էյի. իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ. մուվաֆֆա-
գըյիէթինիզի թէմէննի իտէրիմ:

Ճօն Պրիտ. Բօգամպօլ իլէ թօգալաշըպ, սէյֆիեէնին
բարմադըլըգ գաբուսուհնտա, վէ րաքիպ օլտուղլարը արապա-
տան իւչ ատըմ ուզագտա նէօպէթճի կիպի տուրտու. արա-
պաճը տա, եօլա չըգմազ էմրի վէրիլմէսինէ պէքէեէրէք:

ուեռուգլամահա հաղորդ օլան քիմնէլէր կիպի իսկէմլէսինտէ եաս-
լանտը :

Բօգամպօլ պաղչէտէն կէչիպ, էվին գաբուսունու, բար-
մագլըգ գաբուսու միսիլու եարը աչըգ պուլտու :

Նէրտիվէն գարանլըգ իչինտէ օլուպ, մէրգում, իչպու
գարանլըգ իչինտէ իլէրլէմէք իւզրէ իքէն, պիր էլ քէնտի
էլինի թութուպ, լաթիֆ սէսա իլէ :

— Պէնիմլէ կէլինիզ, տէյի պէեան իլլէտի :

Բօգամպօլ պու սէստէն սարսըլտը. չիւնքի մատամ տը
Սէնթ-Ալֆօնսուն սէսի օլմատըղը կիպի, պունտան ագտէմ
պիր մահէլտէ օ սէսի իչիթմիչ օլտուղունու տա գանն իթտի :
Պունունլա պէրապէր էլլինի թութմուչ օլան քիմնէնէ իթաաթ-
լալ պէրապէրինէ կիթտի :

Պէյլէնէ գարանլըգ իչինտէ եիւրիւմէրլէ պիր նէրտիվէն-
տէն վէ սօնրա քիւչիւք պիր սալօնտան կէչիլիպ, նիհանէթ
պիր օտա գաբուսու աչըլարագ, պունտա մէվճուտ օլան ըչըգ-
լար սանէսինտէ, Բօգամպօլ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն
պիր գանաբէ իւզէրինտէ եասլանմըչ օլտուղունու միւշահէտէ
իլլէտի : Այնի վագըթտա քէնտի էլլինի թութմուչ օլան քիւ-
չիւք էլին սահիպի նապէտիտ օլուպ, տիշարը չըգարագ գա-
բուսու իւզէրինտէն մագպութճա գաբատը :

Բօգամպօլ, իչպու րէհպէրինին եիւզիւնիւ կէօրէմէմիչ
օլտուղու հալտէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս կիւլիւմնէնէրէք,

— Սիզի կէթիրէն գաարն՝ պէսլէմէմ տիր, տէտի :

Պատէհու մէգպուրէ՝ օթուրմասը իչին էլլլէ պիր եէր
կէօսթէրտիքտէն սօնրա,

— Պէյլէ եաղմուրլու պիր հավատա կէլմէնիգէ թէչէք-
քիւր իտէրիմ. պու խուսուս նէգաքէթինիզի իրանէ իտէր,
տէյի պէեան իլլէտի :

Բօգամպօլ. . Գալպին էմրինէ իթաաթ իթմէքլիք՝ նէ-
գաքէթ տէյիլ տիր : Սիզի Բարիստէ պուլամատըմ, վէ պու-
րատա պէնի պէրլէմէքտէ օլտուղունուղու խապէր ալտըղըմ
թագտիրտէ, կէլմէմէզլիք իտէպիլիբմի իտիմ :

Տօն ինկօ՝ ճօն Պրիտի ունուտարագ, Պրազիլիալըլարա մախսուս պիր թէլէֆֆիւզլէ մուհավէրէնէ կիրիշտի:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս տիգգաթլէ Բօգամպօլա պագ-տըղընտան, մէրգում, պու պագըշը էվլէլ էմիրտէ սըրֆ մէրագ վէ վուգուֆիենէթ արզուսինէ համլ իյլէտի, լաքին պիրտէն պիրէ մէզպուրէ,

— Պիլի՛րմիսինիզ ազիզէմ մարքի, էօյլէ միւշապէհէթլէր վար տըրքի, հագըգէթէն զարիպ տիրլէր, տէյինճէ, Բօգամպօլ սարսըլտը, վէ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս շէօյլէ տէվամ էյլէտի:

— Մէսէլա էկէր սիզ, հէման զէյթին ընկինտէ օլմագ տէրէճէսինտէ էսմէր տէյիլ իսէնիզ...

Մէզպուրէ սէօղիւ քէստի, վէ մէրգումա պագմասընա տէվամ իտէրէք,

— Սագալընըզ վէ սաչլարընըզ դարաքէհրիւպա կիպի սիեաճ տէյիլ իսէլէր, տէտի, վէ եինէ սէօղիւ քէսիպ, պագմասընա տէվամ իյլէտի:

Մարքի իսէ պու թէտգիգ վէ թէճէսսիւստէն պիր ազ սըզըլարագ,

— Նիհաեթթ, նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուլնուզ, տէյի սօրտու:

— Եէմին իտէրիմքի...

— Նէ՞ շէյէ եէմին իտիեօրսուլնուզ:

— Թանըմըշ օլտուղում սարը պիր ատէմէ պէնզէտիկինիզ էէմին իտէրիմ:

Բօգամպօլ պիթթապի սարսըլտը իսէ տէ, եինէ թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Օ սարը ատամ քի՞մ տիր, տէյի սօրտու:

— Վիգօնթ տը Գամպօլհ իսմինտէ պիր Շուէտի տիր:

— Քիմ օլտուղունու թանըմանեօրում:

Մէրգումա պու սէօղլէրի օլ գատար ուսթանա թէլէֆֆիւզ իթտի քի, էկէր դարշըսընտաքի պիր միւսթանթիգ օլսա իտի, խալիսէթինէ չիւպհէ իթմէեէճէք իտի:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս... (սէօղէ տէվամ իտէրէք.)
Պու սէօլէտիկիմ վիգօնթ՝ իւշ այտան պէրէ Բարիսի թէրք
իթմիշ տիր :

— Պէն օն պէշ կիւնտէն պէրու Բարիստէ պուլունու-
եօրում :

— Քէնտիսինն նէ օլտուղու մալիւմ տէյիլ տիր :

— Թէէսսիւֆ իթտիմ :

— Նի՞չին թէէսսիւֆ իտիեօրսունուզ :

— Չիւնքի պանա պէնգէմէքտէ պուլունան օզաթը կէօր-
մէեի արգու իտէր իտիմ :

— Պու հիքեանէեի պէսլէմէմ պէնտէն տահա էյի պիլիր :

— Հա՞նկը հիքեանէեի :

— Վիգօնթ տը Գամպօլհուն հիքեանէսինի :

Օլ վագըթ մարքի, պիր աղ էվվէլ իշիթտիկի, վէ մէճ-
հուլու օլմատըղընը զանն իյլէտիկի սէսի խաթըրլաեըպ, պէլ-
քի մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն պէսլէմէսի՝ վագթիյլէ եանի
վիգօնթ տը Գամպօլհ օլտուղու զէման թանըմըշ պուլունտու-
ղու շու եա պու գատընըն եանընտա խըղմէթ քեարլըգ իթմիշ
օլապիլէճէկինի միւլահազա իյլէտի : Պատէհու մէրգում,

— Աճա՛յիպ, պու վիգօնթ... հագգընտա պիր հիքեանէ՞
մի վար տըր : Իսմի նէ՞ իտի, խաթըրմտան չըգտը, տէտի :

— Իսմի Գամպօլհ իտի :

— Բէք էյի, օ հիքեանէ նէ՞ տիր :

— Ղալիպա պու վիգօնթ տը Գամպօլհ, սէրսէրինին, հայ-
լաղըն պիրի իմիշ :

Բօգամպօլ՝ պու սէօղլէր գարշըսընտա հիշ պօղուլմատը .
մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս տախի շու եօլտա քէլամա տէվամ
իյլէտի :

— Պունուլա պէրապէր Ֆօպուր Սէնթ-Օնօրէտէ է՛ն միւ-
թէպէրանըն խանէլէրինտէ վէ պաշըճա մարքիզ վան-Հօրուն
խանէսինտէ հիւսնի գապուլ օլունուր իմիշ :

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն իշպու իսմի թէլէֆֆիւզ
իթմէսի իւղէրինէ, Բօգամպօլ, մէղքիւր իսմին նի՞չին սէօյ-

լէնմէսիննէն տօլաեը տիւշարը էնտիշէ օլտու, Մէղպուրէ իսէ, քէլամընա տէվամլէ,

— Հալիպա օ վիգօնթ պոււնտան իւշ այ էվվէլ աղ գալ-սըն էօլէճէքմիշ, տէտի,

էսմէր րէնկինի իքթիսապ իթմիշ օլան տօն ինիկօնուն լէհճէսի սօլարագ,

— Նէ՞ տէրսինիզ, տէտի,

— էվվէթ, պիր խանչէրլէ վուրուսուշ,

Մատամ տը Սէնթ-Սիֆօնս՝ սըր վիլիամսըն խանչէրինին տօն ինիկօնուն կէօքսիւ իւզէրինտէ հասըլ իթմիշ օլտուղու ճէրիհանըն եէրինի բարմաղըլա կէօսթէրտիկինտէն, Բօգամ-պօլ պօղուլմաեա պաշլատը, Մուսխիսարէն քէնտիսինի թօր-լաեարագ,

— Աղիզէմ, նիշին պէնիմլէ շու վիգօնթ տը Գամպօլհ հադգընտա պահս իտիեօրսունուղ, տէյի սօրտու,

— Օնա պէնզէտիկինիզ իշին,

— Օսարը իմիշ. պէն իսէ էսմէրիմ. տիմէք մէյտանտա հիշ պիր միւշահէպէթ եօգ տուր,

— Հաքին պէսլէմէմ մուղայիրինի իատիա իտիեօր,

— Աճայիպ,

— Շիմտի քէնտիսինի չաղըրաեըմ, հէր շէյի օնտան ան-լարսընըլ,

Մէրգուլմէ այնի վազըթտա չանը չէքմէքլէ, գաբու թէք-րար աշըլըպ, կիւզէլ վէ ուղուն պօլլու պիր պէսլէմէ իշէրի կէլտի. էվվէլա տօն ինիկօ, պու պէսլէմէեթ թէաճճիւպանէ աթֆը նազար իթտի իսէ տէ, թանըմատըղընտան, քէնտիսի-նէ աօղրու պիր ատըմ ալտը, վէ պու տէֆա տիգգաթլէ եիւզիւնէ պաղմասընտա, պէսլէմէ գըեաֆէթլի քիմնէ՝ իս-թիհզաքեարի պիր սէսլէ,

— Սապահլաք խայր օլտուն, մօնսիէօ տը Գամպօլհ, տէյի պէեան իյլէմէսի, վէ իշթէ օլ վաղըթ Բօգամպօլ՝ մէրգու-մէնին Պաղգարա օլտուղունու թանըմաղլա, պիւթիւն վի-ճուտիլլէ տիթրէմէկէ պաշլատը, վէ քէնտի քէնտիեհ,

— Իշթէ շիմտի եագաեը էլէ վէրտիմ, զիրա պէնի թանըտը, տէտի :

Անճագ իւզէրինտէ պիր պըչաղը պուլունտուղունտան, վէ սիւհսըզ զանն օլունան իքի գատընըն գարչըսընտա օլտուղունտան, մէրգում, պիր արա Պագգարաեը թէլէֆ իթմէկի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, եէտինտէքի պըչաղը չըգարմագտան էվվէլ, էնսէսինտէ պուլունան տիկէր պիր գաբու պաղթէթէն աչըլարագ, տէօրտիւնճիւ պիր շախս մէյտանա չըգտըքի, Մ. մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս անը կէօրիւր կէօրմէզ ագլը պաչընտան կիթտի :

Պու տէօրտիւնճիւ շախս, գօնթ Արթօֆ օլուպ, իշպու գօնթուն իքի էլինտէ թապանճալար օլմասըյլա, Բօգամպօլ, իլք թէլաշ հալինտէ պաղըրմագ վէ ճօն Պրիտի եարտըմա չաղըրմագ իսթէտի իսէ տէ, գօնթուն, ճօն Պրիտին վէլիի նիյմէթի օլտուղունու, վէ իքիսինի գարչը պէ գարչը պուլունտուրմագլըգ՝ քէնտիսինի հէր հալտէ մահքիւմ, վէ սօն իւմիտինի մահվ իթտիքտէն պաչգա, սըր Վիլիամսըն մուհիմ պիր սըրընը տա ֆայտէսիզ եէրտէ խապէր վէրմէք իտուկինի տիւշիւնմէքլէ, թասավիուրը մէգքիւրտէն կէրի տուրաու, վէ ֆիքրինտէն,

— Հիշ օլմազսա, պէն էօլտիւկիւմտէ, գօնթ՝ Վանթիւրիւն խանչէրինէ գուրպան օլաճաղընտան, վէ Պագգարա տախի վահիլէր իշինէ կէօթիւրիւլէճէկինտէն, ինթիգամըմ պուտուրէթլէ ալընմըշ օլաճագ տըր, տէտի :

35

Բօգամպօլ՝ դարար վէ սէպաթ սահիպի պիր՝ ատէմ օլ-տուղունու պիտտէֆաթ իսպաթ իթմիշ իտի: Պունտան ագ-տէմ, Պուժիվալտա գօնթ Արման տը Քէրկաղա վէ Լէօն Բօլա-նա ֆէվդէլատէ սօղուգ գանլըլդէլա վէ թէաննիւտլէ կէօս-թէրտիկի մուգավէմէթ՝ հէնուգ խաթըրլարտա օլմագ կէրէք տիր: Օլ վագըլթ պիր չօճուգ իքէն, իպրագը շէճաաթ իթմիշ իտի, լաքին պու կիւնքի կիւն օ հաչարի Բօգամպօլ չօգտան պէրու սէնաաթընը իճրա իթմէրլէ, միւքէմմէլ վէ միւճէրրէպ պիր քիւլհան պէյի օլմուշ օլուպ, է՛ն միւշքիլ վագըլթլարտա պիլէ պուլունտուղու հալէ սօղուգ գան իլէ պագար իտի: Պու տէֆա տախի մէրգում օն սանիեէ դարֆընտա վագիեէ-թինի մուհաքէմէ իլէ քէնտի քէնտիեէ չու սէօղլէրի սէօլլէտի:

— Պիր տուղաղա տիւշմիւշ օլտուղում մուհագագաղ տըր, վէ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն հագգըմտա կէօսթէրմիշ օլտուղու տօսթլուգ տա, մահգա սաչլարըմըն պօեալը իտու-կինի, վէ սաղ թարաֆըմտա պիր խանչէր եարասը թաշըմագ-տա պուլունտուղումու անլամագ իշին իտուկի աշիքեար տըր: Պու պէօլլէ օլտուղու հալտէ, ասլըմը ինքեար կէլմէք ասլա գապիլ տէյիլ աիր, վէ ինթիմալքի հէր շէյի իգըար իթ-մէրլէ, քէնտիմի գուրթարապիլէճէեիմ: Էվվէթ, սըր Վի-լիամս հագգընտա հէր շէյի սէօլլէեէճէեիմ, ֆագաթ ճօն Պրիտ իլէ Վանթիւր հագգընտա աղգըմտան պիր սէօղ պիլէ չըգարմահաճաղըմ: Պէլքի Վանթիւր գօնթու էօլտիւրիւրսէ, վէ ճօն Պրիտ տէ Պագգարաեը կէօթիւրիւրսէ, օլ վագըլթ հէր շէյ գուրթարըլմըշ օլաճագ տըր:

Բօգամպօլ, գօնթ իլէ Պագգարա քէնտի գարշըսընտա պուլունտուգլարը սըրատա, օն սանիեէտէ պու շէյլէրի տիւ- շիւնտիւ, վէ նիհաեէթ Պագգարա՝

— Մօնսիէօ վիգօնթ տը Գամպօլ, լիսանըմըզըն շէյվէ- սինէ ասլա մուվաֆըզ օլմանեան վէ ճէնուպ էհալիսինէ մախ- սուս օլան թարզը իֆատէնիզի վէ թէլէֆֆիւզիւնիւզիւ թէրք իտէրսէնիզ, մէմնուն օլուրուզ, տէտի :

Օլ վագըթ Բօգամպօլ, ասըլֆրանսըզ թէլէֆֆիւզիւ իլէ,

— Մատէմքի պէնի պու մէրթէպէ թանըեօր իսէնիզ, թէքլիֆիւնիզէ գարշը կէլմէմ, տէյի պէեան իյլէտի :

Իմտի մէրգում, քէմալը սիւքիւնէթլէ, վէ տօտագլա- ընտա պիր տէրէճէ էսէրը թէպէսսիւմպուլունարագ իֆատէի հալ իյլէտիկի սըրատա, զանն իտէրսին քի գօնթուն թապան- ճալարընը մէրագլէ թէտգիզ վէ թէճէսսիւս իյլէմէքտէ իտի :

Պագգարա շու վէճհլէ սէօզէ տէվամ իթտի :

— Մօնսիէօ տը Գամպօլ, սօն տէֆիս պիրիպիրիմիզէ թէ- սատիւֆ իթմէք շէրէֆիւնէ նաիլ օլտուգ իսէ, զանն իտէրսէմ Լօրտ-Պայրըն սօգաղընտա միս Տաի-Նաթանըն Վան-Հօբուն խանէսինտէ իտի :

— Էվվէթ :

Բօգամպօլ պու սէօզլէր արասընտա ասլա պօզուլմատը, վէ Պագգարա իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Շիւպհէսիզ օ թէսատիւֆիւմիւզտէ զուհուրա կէլմիշ օլան վագըլարը միւպհէմ սուրէթտէ խաթըրլաեօրսունուզ :

— Տաի-Նաթանըն աշըզը օլտուղումու, անը էօլմիւշ պուլ- տուղումու, վէ պիր խանչէր իլէ եարալանտըղըմը պիլիբիմ :

— Եալան սէօյլէեօրսունուզ . սիզ ասլա Տաի-Նաթանըն աշըզը օլմամըշսընըզ տըր :

— Սիւպհան Ալլահ, էօյլէ օլտուղումու սիզ նա՞սըլ պիլի- եօրսունուզ :

— Պունտան գաթինազար սիզի Պօթօն խասթախանէսին, տէն իսթէմիշ օլան իհթիեար գատընըն օղլու տա տէյիլ, սինիզ :

— Էվվեթ տէյիւիմ :

— Հաթթա Շուէտ ասըլատէկեանընտան վիգօնթ տը Գամպօլհ տախի տէյիւսինիզ : Հագըգի պիր ասըլատէ՝ իսմինի վէ միլիեէթինի թէպտիլ իթմէզ, Վալէ-տը-Քէօր շիր-քէթի ազասը կիպի ասէմէրէ իշթիրաք իլէմէզ, վէ սըր Վիլիամս կիպի պիր ալչաղա շէրիք օլմալ :

Բօգամպօլ . - (սախթէ պիր թէլաշ կէօսթէրէք .) Մատէմքի հագգըլմտա պու տէրէճէ միւքէմմէլ մալիւմաթ ալմըշ իսէնիզ, պէնտէն նէ իսթէտիկինիզի քէմալը թէզարրու իլէ սիզտէն սիւալ իտէրիմ :

— Նէ իսթէտիկիմիզի շիֆտի սէօյլէրիմ :

Պիր հաքիմին պիր իլամը իրատ իթտիկի գէման քէսպ իլլէտիկի սիւքիւնէթ կիպի հալը սիւքիւնէթտէ պուլունան վէ սօղուգ գանլըլընը մուհաֆազա իտէկէլէն Պագգարա՝

— Սիզ պուրատա էմրիմիզ ալթընտա պուլունուեօրսու-նուզ : Պու էվ խալի օլուպ, վազըթ տախի եարը կիճէ օլտուղունտան, վէ շու սաաթտա թարլա վէ գըրլարտա քիմէսնէ պուլունմատըլընտան, եարաւմընըզա կէլէն օլմաեա-ճագ տըր, տէտի :

Բօգամպօլ . - (Էքի գօլլարընը կէօքսիւ իւզէրինտէ գավուշտուրուպ, սաքին պիր թավը իլէ .) Տիմէք պէնի թէլէֆ իթմէք իսթէեօրսունուզ, տէտի :

— Էկէր սէօզ սէօյլէմէզսէնիզ, պէլքի թէլէֆ իտէճէեիմ :

— Պագաթ նէ՞ սէօյլէնէճէեիմ :

— Սըր Վիլիամս հագգընտաքի հագըգի հալի : Էկէր սըր Վիլիամսըն նէ օլտուղունու պանա թանըտըրսանըզ, պէլքի եաշամանըզա միւսաատէ իտէրիզ :

— Եալընըզ պէլքի՞ մի :

Բօգամպօլ, պու սէօզիւ սէօյլէրքէն իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլտիւ : Պագգարա տախի շու եօլտա քէլամընա տէվամ իլլէտի :

— Եաշամանըզա միւսաատէ իտիպ իթմէմէքիկիմիզ՝ սիզին էլինիզտէ տիր :

— Սիդէ նէ՞ սէօյլէմէքլիկիմի իսթէեօրսունուզ , մատէմքի սիզին թապիրինիզճէ սըր Վիլիամսն , եանի Մ . վիզօնթ Ոնտրէանըն պէնի պիր խանչէր իլէ վուրտուղունու պիւտիկինիզ ճիհէթլէ , արամըղտա հիչ պիր միւշարէքէթ մէվճուտ օլմատըղընը տէրը իտէպիլիրսինիզ :

Պազգարա՝ գօնթ Ուրթօֆա տօղրու տէօնէրէք ,

— Մօնսիէօ գօնթ , պու առէմ պիզէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէեճէք տիր . Պունուն է՛ն գօլայ եօլու՝ պիր ան էվվէլքէնտիսինտէն գուրթուլմագլըղըմըղ տըր , տէյի պէեան իյլէտի :

Գօնթ . - Բէք էյի , տիրէրէք , թապանճալարընտան պիրինի Բօգամպօլա տօղրու նիշանլատը :

Բօգամպօլ իսէ , եաշաեաճագ իբի տագըղգասը պիլէ գալմատըղընը անլաեարագ ,

— Պիր տագըղգա տահա սապը իտին , հէր շէյի սէօյլէեճէեհիմ , տէտի :

Օլ վագըթ գօնթ՝ թապանճասընը էնտիրտի , վէ Պագգարա՝

— Հայտէ պագալըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Վագը օլաճագ սիւալէրէ ճէվապ վէրմէեէ հազըրըմ :

— Սըր Վիլիամս շէրիքինի՞զ մի իտի :

— Էվվէթ :

— Վալէ-տը-Քէօր շիրքէթինին ըէիսի՞ մի իտի :

— Էվվէթ :

— Պու սէօզլէրի գօնթ տը Բէրկագա թէքրար իտէ՛րմիսինիզ :

— Էվվէթ , ֆագաթ գօնթ Բարիստէ օլմահըպ , սըր Վիլիամս իլէ պիրլիբտէ Պըրթանիաեա կիթմիշ տիր :

— Պէյիս եօգ տուր . էլինիզէ պիր գալէմ ալըն , վէ սէօյլէեճէքլէրիմի եազըն :

Բօգամպօլ իսթէր իսթէմէզ իթաաթ իտէրէք , պիր սուֆրանըն գարշըսընտա օթուրտու : Պազգարա շու սէօզլէրի սէօյլէտի :

«Պու կիւն, էօմրիւմիւն սօն կիւնիւ տիւր:»

Րօգամպօլ, օթուրտուղու եէրտէն սըչրաեարագ,

— Նէ՞, տէտի:

— Եազընըզ:

Պագգարա եազըլաճագ սէօզլէրի թէպլիղէ տէվամ իթ-
տիկի սըրատա, գօնթ Արթօֆ տա թապանճասընը Րօգամ-
պօլուն ալնընա տաեաթմըչ իտի:

«Քէնտի իթիեարըմյա հաեաթըմա խիթամ վերմէքտէ
օլտուղումսըրատա, իզթիրապը գալպէ տիւչար օլարագ, իգ-
րար ու իթիրաֆը թամմ իլէ, ճինաեէթլէրիմին աղըրըղընը
խաֆիֆլէթմէկի արզու իյլէտիկիմտէն, պէնի, միւտտէթի
մէտիտէ քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ ճինաեէթ թարիդինտէ եիւ-
րիւմէկէ մէճպուր գըլմըչ օլան շախսը էլէ վերմէք իսթէրիմ:»

Րօգամպօլ պիր ազ քէնտիսինի պուլարագ, ֆիքըրինտէն,

— Հագըգէթէն պու գատըն բէք գէքի տիր, տէտի:

Պագգարա շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

«Միւրաիլիք նիգապը արգասընտա կիզլէնմիշ օլան պիր
շախսըն, պիր ալչաղըն՝ պէնիմ միւշապիրիմ, բէիսիմ, բէհպէ-
րիմ օլտուղունու, վէ քեաֆֆէյի ճինաեէթլէրի քէնտիսի
թասմիմ իտիպ, պէնիմ էլիմլէ մէվգըրի իճրաեէ գօյմուշ ի-
տուկինի, վէ տիւչիւնտիւկիւ մէքրուհ էնթըրիգալար իլէ,
Ֆէրնան Րօչէեի, Թիւրգուազըն եարտըմըյա Լէօն Րօլանա,
վէ մարքիզ Վան-Հօբու տա գէվճինէ թէլէֆ իթաիրմէք իս-
թէմիշ օլան քէնտիսի օլտուղունու, պէեան իյլէրիմ:»

Պատէհու Պագգարա՝ Րօգամպօլու, Ֆէրնան իլէ մատամ
Վան-Հօբուն հիքեաեէլէրինի թաֆսիլաթ վէ թէֆէրըուաթըյ-
լա եազմագըղա իճպար իտիպ, խիթամընտա,

— Շիմտի իմգա իտին, տէտի:

Րօգամպօլ իմգալատը. օլ վագըլթ Պագգարա գօնթա
խիթապէն,

— Պէլքի Մ. տը Բէրկազ պու քեաղըտը ալըրսա, նիհա-
եէթ աեըլաճագ տըր, տէտի:

Րօգամպօլ . - (սըյրըգճա .) Իհթիմալ տըր . պունունլա պերապեր պէն լիսանէն տէ քէնտիսինի թէէմին իտէճէեհիմ :

Պազգարա . - (սօղուգ գան իլէ .) Եանըլըեօրսունուզ .
— Նի՞չին :

— Չիւնքի սիզ էօլէճէքսինիզ :

Րօգամպօլ՝ ըէֆր սէտա իլէ լէհճէսի սօլտու , վէ եազտըղը սահիֆէլէրի գարմագ իսթէտի իսէ տէ , Պազգարա զաթէն անլէրի ալարագ , գօնթա թէսլիմ իթմիշ օլտուղունտան , Րօգամպօլ թէշէպպիւսիւնտէ մուվաֆֆագ օլամատը :

Մէրգում հայլազ արթըգ քէնտիսի իչին չարէի սէլամէթ գալմամըշ օլտուղունու , վէ մէզքիւր իգրարլարընը իմգալա-
մադլա իտամ գարարընը իմգա իթմիշ իտուկինի անլատը :

Պազգարա . - (սօղուգ գան իլէ .) Բէք ագըլսըգճա հա-
րէքէթ իթտինիզ : Էկէր պունլարը եազմամըշ օլսա իտինիզ , պիզիմ իչին , մահգա սըր Վիլիամնըն մահիյեթինի մէյտանա չըգարմագ իւզրէ ֆէվգէլատէ էլգէմ իտինիզ : Շիմտի իֆա-
տէնիզ պիզէ քեաֆի տիր . պինապէնին էօլէճէքսինիզ :

Րօգամպօլ՝ վազըթ գազանմանա չալըշարագ վէ գաչա-
ճագ պիր եօլ պուլմագ իւզրէ կիզլիճէ էթրաֆընա պա-
գարագ ,

— Օհօ՛ ազիզէմ մատամ Պազգարա , տիւչար օլաճաղըմ գատէրի պանա պիլտիրմէքտէ պիր ազ թաճիլ իթտինիզ , տէ-
տի , վէ ալնի վազըթտա եիւզիւնտէ սըյրըգճա պիր կիւլիւմ-
սէմէ հասըլ օլտու :

Պազգարա , - Պիզէ վէրէճէք պաշգա խապէրինիզ մի վար
տըր :

— Հաեաթըմը գուրթարմագ իչին սիզէ խայլիճէ մուհիմմ
պիր սըրը սէօյլէեէճէեհիմ :

— Պազալըմ նէ՞ տիր :

— Պիր ազ տուրուն :

Գօնթ . - (չիտտէթլէ .) Մօ՛նսիէօ , սապահըն սաաթ պիրի
տիր , եանի եարը կիճէեի պիր սաաթ կէչմէքտէ տիր . պի-
զիմտէ ղայպ իտէճէք վազթըմըղ եօգ տուր , Էկէր պիզէ

սէօյլէնէճէք մուհիմմ պիր շէյինիզ վար իսէ, վէ էկէր պիլ-տիրէճէք սըրընըզ՝ հաեաթընըզը էսիրկէեէպիլէճէք գատար էհէմմ օլտուղունու զանն իտիեօր իսէնիզ, չարուգ սէօյլէ-եինիզ:

Բօգամպօլ. - (քէմալը սիւքիւնէթլէ.) Մօ'նսիէօ գօնթ, պիլտիրէճէք սըրըմմ օլ գատար պահալը տըր.քի, անը սիզէ սաթմադ իսթէրիմ:

— Հաեաթընըզն պէտէլինէ՞մի:

— Խայր, օլ գատարը էլվէրմէզ: Սիզ պէնի թէլէֆ իտէ-պիլիրսինիզ, ֆադաթ պանա ճէպրէն սէօլսէօյլէթէմէզսինիզ:

— Բէք էյի, պիզաէ սիզի թէլէֆ իտէրիզ:

— Լաքին թէէմին օլմուշուամ տուրքի, վէֆաթըմսան սօնրա, հիմաեէ իթմէքտէ օլտուղունուզ շախսըն պաշը իւզէ-ըրինտէ պիր ֆուրթունա բաթլարսա, թէքլիֆիմի գապուլ իթմէտիկինիզտէն տօլաեը նասիմ օլաճագսընըզ:

Պագգարա պու քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ Ֆէրնան Բօշէնին աեագլարը ալթընտա եէնի պիր կիրտապ աշըլմըշ օլուպ, մէրգուսուն պու կիրտապա տիւշէճէկինի զանն իթտի: Իմտի քէնտիսի տէ,

— Պիր ազ տուրուն. սըրընըզ իշին նէ՞ պէտէլ իսթէր-սինիզ, տէտի:

— Սիզ նամուսու վէ միւթէպէր քիմնէլէր օլտուղունուգ-տան, հէր շէյի սիզի սէօյլէմէմտէն սօնրա պէնի եինէ թէլէֆ իտէճէկինիզի մէմուլ իթմէմ: Հէր նէ իսէ, սիզէ պիլտի-րէճէք սըրըմմ եիւզ պին ֆրանգ տէեէր:

Պու ատէմին եէրինտէ տիկէրլէր օլսա, տիզ իւզէրինէ կէ-լէրէք աֆվ ու մէրհամէթ տիլէմէլէրի թապիի օլտուղու հալ-տէ, պունուն ագչէ իսթէմէսի՝ հագըգէթէն էմնալի կէօրիւլ-մէմիշ քիւսթախըզլարտան իտի իսէ տէ, մէրգուամ, տէրքեար օլան ֆէթանէթիլլէ շու միւթալէաեը իթմիշ իտի:

— Պու ատէմլէրին զարազը շիւպհէսիզ պանա գարլը օլ-մաեըպ, սըր վիլիամսա գարշը տըր: Իմտի պու ատէմին հագ-գընաա հէր պիլտիկիմի սէօյլէնէճէք օլուրսամ, պէնի թէլէֆ

իմանեցէք, որ տիր, Շու գատար քի պէն պունկարը սէօյլէր-
սէմ, գօնթ տը Գէրկազըն միրասընտան հիսսէմէ իսապէթ ի-
տէճէք օլան գըրգ պին ֆրանգ իրատ էլտէն չըգմըչ օլաճագ
տըր, Շու սըրատա քէնտիմի տիւշիւնմէքիկիմ տէ էմրի
պասիրէթ իգթիգասընտան տըր, էկէր եիւղ պին ֆրանգ
ալաճագ օլուրսամ, Ամէրիգաեա կիտիպ, պիր գաչ այ օլ-
տուգճա եաշաեապիլիրիմ:

Նասըլքի կէօրիւլմէքտէ տիր, պու միւլահազա բէք եօ-
լունտա օլուպ, գօնթ իլէ Պագգարա եէկտիկէրինէ պագըչ-
տըգլարը սըրատա, Րօգամպօլ եինէ քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ
սէօյլէտի:

— Շու վագըատա իքի խօշ թէհլիքէ արասընտա պու-
լունուեօրուլմ, էվվէլ էմիրտէ պու մուխաթարալը վագիեթ-
տէն եիւղ պին ֆրանգ իլէ գուրթուլուրուլմ, սանիէն՝ խա-
նէսինէ ալտէթի էսնատէ գօնթուն գաթլ օլունմուշ, վէ
Պագգարանըն՝ ճօն Պրիտ վասըթասըլա օրթատան գալտը-
րըմըչ իտուկինի կէօրէպիլիրիմ: Պու իքի խուսուս իչին տէ
թալիմաթը լաղըմէեի վէրմիշիմ տիր: Պու հալտէ պէն հիչ
պիր չէյ զայպ իթմիշ օլմամ, չիւնքի գօնթուն վէֆաթընտան
սօնրա, պիւա ֆիթուր Պըրթանիաեա պիլաղիմէ, Մ. տը Գէր-
կազա, էօյրէնմիշ օլտուղում տարպէեի էնտիրիրիմ:

Գօնթ Արթօֆ, պու արա սէօզէ տէվամլէ,

— Սօն իֆատէնիզ պո՞ւ մու տուր, տէյի սօրտու:

— էվվէթ:

— Տիմէք էօլմէք իթէեօրսունուղ:

— Սըրըրմը, հիչ պիր պէտէլ ալմագսըզըն սէօյլէմէքտէն
իսէ, էօլմէեի թէրճիհ իլլէրիմ:

— Եիւղ պին ֆրա՞նգ մը իսթէեօրսունուղ:

Րօգամպօլ՝ գօնթուն քէնտիսինի թէլէֆ իթմէեէճէկինէ
կիթտիքճէ գանարագ,

— էվվէթ, եիւղ պին ֆրանգ իսթէրիմ:

— Ֆագաթ էկէր սըրըրնըզըն էհէմիեթի, պունա վէր-
տիկինիզ էհէմիեթ տէրէճէսինտէ տէյիլ իսէ:

— Օ հալտէ եինէ պէնի էօլտիւրէպիւր, վէ սէնէտինի-
զի նաշըմըն իւզէրինտէն ալապիւրսինիլ :

— Բէք էյի :

Պատէհու գօնթ, մասաեա եադլաշըպ, Բարիստէ եախօտ
Լօնտրատա Բօշիլտ պանգասընտա թէէտիեէ օլունմադ իւզրէ
եիւզ պին ֆրանգլըդ պիր սէնէտ եազըպ իմզալաեարադ Բօ-
գամպօլա վէրտի :

Բօգամպօլ՝ սէնէտի ճէպինտէ հըֆզ իթտիրտէն սօն-
րա, իշպու զարիպ մէնգարէեի, տիլսիլկիպի, ֆադաթ տէհ-
շէթի ազիմէեէ կիրիֆթար օլմուշ օլարադ սէյր ու թէմաշա
իթմէրտէ պուլունան մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն եանընտա
սիւքիւնէթի քեամիլէ իլէ օթուրտու, վէ պու սըրատա ,

— Ֆէվգէլատէ եօրկուն օլտուղումտան, շուրաճըգտա օ-
թուրմադլըղմա միւսաատէ իտին, տէյի պէեան իյլէտի :

Պադգարա՝ պու տէրէճէ թէէխիւրտէն վէ ֆիթուրսուզ-
լուգտան սըգըլմաեա պաշլաեարադ ,

— Նիհաեէթ, պիր ազ թաճիլ իտին, տէտի :

— Շուրասընը սիլէ էվլէլէէ խապէր վէրիրիմքի, թէպիլի
իտէճէք սըրըմ՝ Մ . տը Բէրկազա տաիր տիր :

— Վա՛յ . . .

— Բէնտիսինէ ալէադատարսընըզ, տէյիլ մի :

— Հէմ բէք չօդ :

— Գօնթուն եաշաեաճադ ուզուն միւտտէթի գալմամըշ
տըր :

Պադգարա սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ շու եօլտա տէվամ
իթտի :

— Գօնթուն միւհթէրէմ պիրատէրինին կիւզէլ պիր թա-
սավվուրու վար տըրքի, օ թասավվուր՝ էվլէլա անը եանի
գարընտաշընը թէլէֆ իթմէր, վէ սօնրա անըն զէվճէսիլէ
էվլէնիպ, միրասընա վարիս օլմադ տըր :

Պադգարա իլէ կէնճ Բուսիալը պիրիպիրինէ պադըշտըլար :

Պադգարա՝ - Կէօրիւ եօրմուսուունուզ, քէշֆիմնասըլ տօղ-
րու չըգաեօր :

Րօգամպօլ . - Իշպու մէրադընը նասըլ մէվգըրի իճրաեէ վազ իտէճէկինի տէ քէշֆ իթտինի՞զ մի :

— Խայր :

— Գօնթ , Գէրլօվէնտէ վազը քէնտի սէյֆիեէսինտէ , իւշ այտան պէրու նէվուսուլ վէ կիզլի պիր միւտարէպէ վասըլ թասընը էօյրէնմիշ օլան պիր քիմնէ թարաֆընտան տուէլլօ-տա գաթլ ու թէլէֆ իտիէճէք տիր :

Պագգարա սարսըլտը , վէ Րօգամպօլ իֆատաթընը շու սուրէթտէ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Սըր Վիլիամս շու էսնատէ Գէրլօվէնտէ օլուպ , գաթիլի պէքլէմէքտէ , վէ մատամ տը Գէրկազըն օտասընտա , պիշարէ գօնթ իլէ գաթիլի թէսատիւֆ իթտիրմէք իւզրէ թէրթիպ տիւշիւնմէքտէ տիր : Գաթիլ քիւսթախ պիր աշըգ եէրինէ կէշէճէք տիր . նէ տիմէք իսթէտիկիմի անլաեօրսուլնուզ , տէ-յի՞լ մի :

Պագգարա . - Պու հալաէ պէքլէեէճէք պիր տագըգա պիլէ եօգ տուր : Գաթիլին իսմի նէ՞ տիր :

— Աճայիպ , գաթիլին քիմ օլտուղունու տէրք իթմէ-տինիզ մի : գաթիլ պէն իմ :

— Սի՞զ մի :

Մէզպուրէ պու սիւալի իտէրքէն , եիւզիւնտէքի էսէրը իզթիրապ զաիլ օլտու , վէ գահգահալը պիր կիւլիւշլէ ,

— Օ հալտէ Մ . տը Գէրկազ իշին գօրգաճագ սէպէպ եօգ տուր , տէտի :

— Շիւպհէսիզ , եիւզ պին ֆրանգա մուգապիլ հիշ պիր գօրգու գալմամըշ տըր :

Գօնթ Արթօֆ . - Մօ՛նսիէօ , թէպիլիզ իթտիկինիզ սըրըն՝ եիւզ պին ֆրանգ տէեէրի պուլունտուղունու պէն տէ թէս-լիմ իտէրիմ :

Րօգամպօլ . - (մուզաֆֆէրէն .) Կէօրտիւնի՞զ միւ , սիզ տէ թէսլիմ իտիեօրսուլնուզ :

— Պէն էհլի նամուսուլ մօնսիէօ . իմտի թայեին իտէճէ-կինիզ զաթ քի՞մ տիր :

— Պագաթ նէ՞ իշին շունու պունու թայերն խտճեցիմ :

— Հագգընըզ օլան մէպլաղը օնա թէպիմ իթմէք իշին :

— Լաքին մօնսիէօ դօնթ , օ մէպլաղը պիզգաթ պէն ալա-
ճաղըմ :

— Օնուն իհթիմալի եօգ տուր :

— Նիշին :

Պագգարա . - (դօնթուն էֆքեարընը անլաքարագ .) Չիւն-
քի էօլիւիերին հիշ պիր շէյէ իհթիեաճլարը օլամաղ :

Բօգամպօլ . - (լէհճէսի սօլարագ .) էօլիւէթ մի . . .

Գօնթ Արթօֆ . - Աօ'նսիէօ , թէպլիզ իյլէտիկինիզ սըրըն՝
սիզին գուրթուլմանըզա մէտար օլաճաղընը պիրազ էվէլ
գանն իթմէնիզլէ եանըլտընըզ , Շիմտի սիզէ իհթիեաճլարը
գալմամը տըր , վէ Մ' . Կը Բէրկաղը մուհաֆազա իթմէքի-
կին է'ն էմին չարէսի իսէ , շիւպհէսիզ անը թէլէֆ իտէճէք
օլան շախսըն վիճուտինի օրթատան գալտըրմագ տըր :

Բօգամպօլ տիթրէմէկէ պաչաաղ , վէ դօնթ՝ չու եօլտա
քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Վարիպէրինիզ վաթ մը տըր :

Բօգամպօլ՝ սօղուգ գանլըլընը զայպ իթմէքէքէք ,

— Պագաթ պէն էօլմէք իսթէմէմ . . . խայր եաշամագ
իթթէրիմ , տէաի :

Գօնթ՝ նիշան ալարագ ,

— Եէրինիգտէն գըմլտանմաեըն , վէ իքի տագըգալըզ
էօմրիւնիւզ գալմըզ օլտուղու հալտէ , հագգընըզ օլան եիւզ
պին ֆրանգը քիվէ վապիեթ իտէճէքսէնիզ , անըն իսմինի
պիլտիրին , տէյի պէեան իյլէտի :

Այնի վագըթթա գօնթ՝ աեաղընը եէրէ վիւրմագլա , էօ-
լիւմ գօրգուսունա տիւչար օլմուշ օլան Բօգամպօլ , թուալէթ
օտասընտան , էլլէրինտէ իբլէր վէ շէքլինի թայերն իտէմէտի-
կի տիկէք պիթ նէսնէ թգաթմուշ օլան իքի քիշինին չըգտը-
ղընը կէօրտիւ , Շիւպհէսիզ կէօրտիւկիւ շէյէք , եագլաշմը
օրան էօլիւմիւ իշին գուլանըլաճագ սիեասթ պէթլէրի իտի :

36

Րօգամպօլուն կէօրտիւկիւ իջի քիմնէ խայլի զարիպ թասվիրտէ օլտուգլարընտան, պու թասվիրլէր հազգընտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէմէք ճայիզ տիր: Պունլար ուզուն պօյլու վէ Ասիա գալմարընա մախսուս օլարագ եասսը չէհրէլի իտիլէր: Գօնթ Արթօֆ, պունլարը, քէնտինին, Րուսիատա միւթէսարըրֆ օլտուղու արագի վասիասընտա սաքին օլան միւթէատտիտ քէօյլիւլէր իչինտէն պիլինթիխապ Բարիսէ կէթիրմիշ օլտուղու հալտէ, պունլար, եալընըզ քէնտի լիսանը մատերգատարըլլա թէքէլլիւմ իտէպիլմէքտէ, վէ Բէքինիէր սօգաղընտաքի օթէլտէքի խըզմէթլէրի՝ Րուսիատան կէթիրիլմիշ օլուպ, Բարիստէ կէօրէնլէրին հայրէթինի մուճիպ օլան կիւզէլ վէ ճինս աթլարը թիմար իթմէքտէն իպարէթ պուլունմագտա իտի: Պու ատէմլէր եալընըզ էֆէնտիլէրի իլէ կէօրիւլիւպ, անը տինլէմէքտէ, վէ իթաաթը գաթիէեէ ալըշըգ օլուպ, միւթէասսըպըզ տէրէճէսինտէ սատըգ վէ ֆէտաւքեար օլտուգլարընտան, կէնճ էֆէնտիլէրինին իշարէթի քէնտիլէրինէ բիֆաեէթ իթմէքտէ, վէլհասըլ գօնթա ատէթա հիւքմտար վէ պաշլըճա գանուն նազարըլլա պագմագտա իտիլէր:

Րօգամպօլ պու ատէմլէրի կէօրտիւկիւնտէ, իչի պիթմիշ օլտուղունու անլատը, վէ լէհճէսի տէհչէթի սուքէթտէ սօլուպ, իքիսինտէն պիրինին էլինտէ պուլունան էսրարի մատտէնի աշարգլարընը կէօրտիւկիւնտէ, պիւթիւն վիճուտի սարսըլտը:

Մատտէնի մէգքիւրէ պիր թօրպա օլուպ, չիւպհէսիզ գօնթ, շարգա մախսուս պիր սիեասէթ օլմագ իւզրէ, Քօ-

գամայօլու պու թօրպա տէրունինէ վազ իլէ թօրպաեը տիք-տիքտէն սօնրա քէնտիսինի սուեա աթաճագ իտի :

Գօնթ Արթօֆ՝ ղաեէթ սօղուդ գան իլէ Բօգամպօլա խի-թապ իտէրէք :

— Մօ'նսիէօ , սիզէ թէքրար իտիեօրուժ , տագըգալարը-նըզ սաեըլը տըր . օ տագըգալարը պօշ սէօզլէր իլէ ղալպ իթ-մէեին , տէտի :

Բօգամպօլ՝ կիթտիքճէ էօլիւժ գօրգուսու Ֆիքրլինի իս-թիլա իթմէկէ պաշաեարագ ,

— Մօ'նսիէօ . . . տէտի , վէ գօնթ՝ իֆատէսինի չու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Սիզ , պիզգաթ քէնտի իգրարլարընըզլա մահքիւժ օլ-տուղունուզտան , էօլէճէքսինիզ , Լաքին պու իգրարլարընըզ պէտէլ եիւզ պին ֆրանգ թէէտիեէ իտէճէք օլտուղունմտան , վարիս թայեին իյլէեէճէկինիզ քիմնէեի կէօսթէրմէնիզի րէճա իտէրիւժ , զիրա եիւզ պին ֆրանգը օնա վէրէճէեիւժ :

Բօգամպօլ , պու սըրատա գաթիէն իսթիեարը սիւքիւթ իթմէքտէ օլմասըլա , Պագգարա աեազա գալգըպ , գօնթու օտանըն պիր քէօշէսինէ կէօթիւրէրէք ,

— Պու տէհշէթլի ֆաճիատա սօնունա գատար իլէրլէմէ-եին , վէ պու ատէմի թէլէֆ իթմէեին . իհիթիմալքի գօրգու-սունտան սօն պիր իգրարընը տահա իսթիհսալ իտէպիլիլիլիզ , տէտի :

Գօնթ . - Մա'տամ , պու սապահ պէնտէնիզէ մէէզունի-եէթի քեամիլէ վէրմիշ իտիլիզ . օ մէէզունիեէթտէն իսթի-ֆատէ իթմէք իսթէրիւժ :

— Նէ° սէօյլէեօրսունուզ :

— Եարը պալղըն օլան պու գատընը (մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու իյմա իտէրէք) տըզպ , պիրլիքտէ տիշարը չըզըն , Պէն եաբաճաղըմը պիլիլիլիւժ :

Պագգարա . - (միւէսսիր պիր սէտա իլէ .) Թէքրար րէճա իտէրիւժ , քէնտիսինի էօլտիւրմէեին . աեը թէլէֆ իթմէնիզի իսթէմէմ :

— Սիգէ կիտին տիեօրում, գուսուրունու պէնտէնիգէ իհալէ իտին :

Պագգարանն՝ Բօգամպօլուն թէլէֆի խուսուսընտա իսրար իթմէսի, մէրգուսուն էլան հէր շէյի սէօլէմէմիշ օլտուղու զաննընտա օլմասըյլա, պիտիկի տիկէր շէյլէրի տէ աղզընտան ալմագ մագսէտինէ մէպնի իտի, լաքին է՛ն սօն տագըգատա գալպի, մէրգուսուն թէլէֆի իտիմէսինէ միւսաատէ իթմէսիպ, պուստան գաթինազար, մէնսուպ օլտուղու խրիսթիեանլըղը իճապընճա տախի, էլլէրինի գան իլէ միւլէմմա իտէմէզ, վէ պիր գաթլ ու ճինաեթ իճրասընա միւսաատէ իլլէեմէզ իտի :

Գօնթ, ամիրճէ պիր թավր իլէ,

— Մա՛տամ, սիգէ տիշարը չըգըն տիեօրում, տէյի թէք-րար իթտի :

Պագգարա՝ գօնթ Արթօֆ թարաֆընտան իթթիխազ օլունան պու թավր ու լիսանըն՝ մահգա մահքիւմիւն տէհէթինի արթըրմագ մագսէտիլլէ իթթիխազ իտիլտիկինի զանն իլէ, մաստամ տը Օէնթ-Ալֆօնսուն էլինտէն թութարագ, պիրլիքտէ տիշարը չըգտը : Պատէհու գօնթ, Գազագ օլան մէրգուսան իքի քիշիեթ խիթապլէ, պիր իշարէթ իթտի : Իշպու իշարէթ իւզէրինէ, Գազագլարտան պիրի՝ թօրպանըն պաղլարընը սէօքտիւ, վէ տիկէրի տէ մահքիւմիւ թութմասընտա, գօնթ՝

— Մօ՛նսիէօ, էկէր եիւզ պին ֆրանգընըզը ալմագ իսթէրսէնիզ, վարիսինիզ քիմ օլտուղունու սէօլէեին, տէտի :

Պու տէֆա Բօգամպօլ պաշընը եօգարը գալտըրտը, չիւնքի ուսթասը սըր Վիլիամս կիպի, հաեաթընըն է՛ն սօն տագըգասընտա, եանի էճէլ՝ քէնտի գաբուսու էշիկինէ վասըլ օլմուշ օլուպ, պունուն բէնչէսինտէն գուրթուլմասընա իմքեան գալմամըշ օլտուղու պիր սըրատա, եաշամագ իւմիտի պէթէքրար ֆիքրինտէ սօղարագ :

— Մօ՛նսիէօ գօնթ, հագգըմտա թախսիս իթմիշ օլտուղունուզ իշէնճէնին նէ ճինս իտուկինի անլաեօրում : Պէնի

սուտա պողմագլա թէլէֆ իտէճէքսինիզ, տէյիլ մի, տէտի:

— Մարն նէհրի տէրին տիր, վէ սիզ տէ էօմրինիւզտէ շիւպհէսիզ շու եա պու քիմէեի պողմագլա, եախօտ գաթլ իթմէքլէ թէլէֆ իթմիշսինիզ տիր:

Բօգամպօլ սարսըլտը, վէ պէշ սէնէ էվվէլ Մէն նէհրինէ աթմըշ օլաուղու պիշարէ Կինեօնու խաթըրլատը: Պունունլա պէրապէր մէրգուլմ պու սըրատա:

— Սիզտէն աֆվլըգ տիլէմէմ, լաքին պախթտան զայրի վարիսիմ օլմատըղընը պէեան իտէրսէմ, պունա իթիրազիթ մէզսինիզ, տէյիլ մի, տիեէրէք ճէվապ վէրտի:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Սիզ պէնի սուեա աթաճագսընըզ, էօյլէ տէյիլ մի:

— Էվվէթ, սաղ վէ պու թօրպա իշինտէ հըֆզ իտիլմիշ օլարագ սուեա աթարրաճաղըմ:

— Պու թէտպիրէ հիշ տիեէճէք եօգ տուր, լաքին Մարն նէհրի բէք տէրին օլմատըղընտան, նաշըմըն էլպէթթէ պիր կիւն սուտան չըգարըլաճաղը մէմուլ տուր:

Դօնթ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Իհթիմալ տըր, տէտի:

— Իմտի հէր քիմ նաշըմը պուլուրսա, եիւզպին ֆրանգլըգ սէնէտիմի տէ ճէպիմտէ պուլաճագ տըր: Մօնսիէօ գօնթ, էկէր սիզ հագըգէթէն ճէնթըլմէն իսէնիզ, պու սէնէտին պանքէրինիզտէն թահսիլինէ հիշ պիր կէօնա մուխալիֆէթ իթմէեէճէկինիզի մէմուլ իտէրիմ:

— Բէք էյի, Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Պունտան գաթինագար, նաշըմ պուլունուպ տա, թարաֆընըզտան իմզա իտիլմիշ օլան իշպու եիւզպին ֆրանգլըգ սէնէտ գուհուրինտէ, վէֆաթըմտան տօլաեը սիզի իթհամ իտէճէքլէր տիր:

— Եանըլըեօրսունուզ, գաթլ օլունմուշ օլան ատէմլէրէ ալէսսէվիյեէ եիւզ պին ֆրանգ վէրիլմէզ, վէ էօյլէ պիր վագըրա գուհուր իթսէ պիլէ, հաեաթտա իքէն վէրիլմիշ օլան ալէնէտ՝ նաշըն իւզէրինտէն ալընըր:

Րօգամպօլ տօտադլարընը ըսըրըպ ճէվապ վէրմէտի։ Մէր-
գում եիւզ պին ֆրանգը տախի տիւշիւնմէեիպ, պիւթիւն
միւլահազասը՝ պիր ազ զէմանտան պերու ֆիքրինտէ հասը
օլմուշ օլան ֆիրար բլանընա հասը օլունմուշ իտի։ Եալընըզ
պիր գօրգուսու, պիր վէսվէսէսի պուլունուպ, օ տախի, գօլ
վէ աեադլարը պաղլանըլարազ, թօրպաեա գօնուլմասը իհ-
թիմալի իտի։ Գօնթ իսէ, պու գօրգու վէ վէսվէսէեի հիսս
իթմիշճէսինէ շէօյլէ սէօյլէտի։

— Մօ՛նսիէօ, էօլիւմ լատտէսինտէ կէօսթէրմէքտէ օլ-
տուղունուզ սօղուգ գանլըլըգ՝ ճէսուր վէ մէրտ պիր ասէմ
իտուկինիզի իպրազ իյլէմէքտէ տիր, վէ պիր քիմէնէ տէրէ-
ճէ ճանի օլսա, մէրտ վէ ճէսուր օլտուղու հալտէ, պիր մէր-
թէպէ ըիաեէթէ լաեըգ տըր։

Րօգամպօլ թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Պու սէօղլէրի սէօյլէմէքլիկինիզ՝ քէնտի խայրխահլը-
ղընըզն նէթիճէսի տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

— Միւզ, պիր թօրպա տէրունինէ գօնուլուպ, սուեա ա-
թըլարազ, սուտա պօղուլմագլըղա մահըիւմսիւնիւզ, վէ պու
գարարտան կէրի տէօնմէքլիք տէ գապիլ տէյիլ տիր։ Շու
գատար քի սէրպէսթճէ վէֆաթ իտէպիլէճէքսինիզ։

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլաեամաեօրում։

— Պազը մահըիւմէրի, գօլ վէ աեադլարը պաղլը օլա-
րազ սիեասէթ մահէլլինէ կէօթիւրիւրլէր։ պիր թագըմընըն
տա սէրպէսթճէ էօլմէլէրինէ միւսաատէ իտէրլէր։

— Պէն պու սօնրաքիլէրտէն իմ, տէյիլ մի մօնսիէօ։

— Պիլա մուխալիֆէթ շու թօրպաեա կիրմէք իսթէրմի-
սինիզ։

— Հայ հայ։

Րօգամպօլ՝ պու ճէվապը վէրտիկի սըրատա մէսէրրէթի-
նի կիւճ իլէ գապթ իտէպիլտի։

Այնի վագըթտա գօնթ, Գազագլարա պիր իշարէթ իթ-
տիկի կիպի, բուսճա պիր գաշ սէօզ տախի սէօյլէմէսի իւզէն
րինէ, մէրգուլմանտան Րօգամպօլը թութմուշ օլան՝ անը պը-

րագտըղնտա, տիկերի տէ էլլերինտէքի թօրպանը, աղղը աչըգ օլարագ եէրէ գօյտու:

Րօգամպօլ՝ իշպու թէտարիքեաթ գարչըսընտա պիլա ֆիթուր տուրուպ, գաչլարը պիլէ չաթըլմատը: Գօնթ իսէ, միւէսսիր պիր սէտա իլէ,

— Մօ'նսիէօ, սիզ ճէնապը Հագգա ինանմա՞ղմըսընղ: Մատէմքի պիր ազտան հուզուրը Րէպպանիէ չըգաճագսընըղ, շու տագըգատա հիշ տուա իթմէ՞ղմիսինիզ, տէյի սիւվալ իթտի:

— Հագգընըղ վար տըր, տէյի Րօգամպօլ ճէվապ վէրտի:

Միւթէագըպէն մէրգում տիզ չէօքիւպ տուա իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ մուախարէն աեաղա գալգարագ, էսլի գէմանտա իտամա մահքիւմ օլանլարա մախսուս պիր թարգտա սէլամ վէրտիքտէն սօնրա, աեագլարընը եէկտիկէրէ գավուշտուրմուշ օլարագ թօրպանըն օրթասընտա օթուրտու:

Գօնթ սօն պիր իշարէթ վէրմէքլէ, Գագագլար թօրպանը եէրտէն գալտըրըպ, Րօգամպօլուն պաշ թարաֆընտան մագպուլթճա գաբատըլար: Պատէհու իշլերինտէն պիրի բէնչիրէեի աչտը: Իշպու բէնչիրէ Մարն նէհրինէ նագըր օլուպ, օն աեագգատար աչաղըտա պուլունան մէգքիւր նէհրին տալղալարընըն սէսի իշիտիլմէքտէ իտի:

Գագագլարտան պիրի՝ թօրպանը թուլթուպ, գուլվէթլի էլլերիլէ պաշընըն իւգէրինէ գալտըրտըգտան սօնրա, նէհրէ աթմասըյա, էվվէլա պօղուգ պիր սէս, վէ մուախարէն սուտա պիր չալգանթը իշիտիլիպ, օնտան սօնրա հիշ պիր սէս ալընմատը:

Գօնթ Արթօֆ. — Իշթէ շիմտի հեր չէյ պիթտի, տիեէրէք հալվէթ օտասընըն գաբուսունու աչտը:

Պագգարա գօյարագ իչերի կիրտիկինտէ, էթրաֆա կէօղ կէզտիրտի, վէ բէնչիրէեի աչըգ կէօրիւնճէ, իշի անլաեարագ, տէհչէթ ու քէտէր իլէ ընֆը սէտա իլլէտի: Միւթէագըպէն գօնթա խիթապէն,

— Ա՛հ, պանա իթաաթ իթմէտինիզ, տէտի, վէ գօնթ՝
վազարլէ,

— Մա՛տամ, էկէր պու ատէմի պերհաեաթ օլանլարըն
իչինտէն չըգարմասա իտիմ, քի՞մ պիլիր նիչէ միւհթէրէմ
քիմնէլէրին զայպընտան տօլաեը կէօզ եաչլարը տէօքէճէք
իտիք... Իմտի պու պապտէ ափվընըզը բէճա իտէրիմ... պու
եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունմագլըղըմ զարուրի
իտի, տէյի պէեան իյլէտի:

.....

Պիր սաաթ սօնրա, Պազգարա, մէննինէ միւզթէտիր օլա-
մատըզը ճիննեթտէն տօլաեը տիւչարը տէհչէթ օլտուղու
հալտէ, Պիւսի սօգաղընտա պուլունան խանէսինէ մուվասը-
լէթ իթտիկինտէ, գօնթ Արթօֆ իլէ մատամ որ Սէնթ-Ալ-
ֆօնս տախի Բէրինիէր սօգաղընա միւթէվէճիհէն հարէքէթ
իյլէտիլէր:

Պազգարա, միւթատը վէճհլէ, գաբուեու չալաճագ եէր-
տէ, եէտինտէքի անախթարը պիլիսթիմալ, հավլիեէ կիրիպ,
խանէ գաբուսունա տօղրու իլէրլէտի: Մէզպուրէ մէզքիւր
գաբուեու եարը աչըգ պուլմագլա, իզհարը թէաճճիւպիւ
աղիմ իյլէտի, չիւնքի Բօգամպօլ իլէ Վանթիւր վէ Ֆիբար՝
Մուսէվի գըզընը գաչըրտըգլարը էսնատէ խանէ գաբուսու-
նու գաբամաեա ունութմուշ օլտուգլարընտան, գաբունուն
եարը աչըգ պուլունմասը պունտան նէչէթ իթմիշ իտի: Այնի
վազըլթտա Պազգարանըն ֆիքրինտէ պիր հիսսի միւքէտտէր
հասըլ օլարագ, գարանլըգտա տէհլիգէ կիրիպ, տար պիր
սօֆաեա տօղրու իլէրլէտիքտէն սօնրա Մարկրիթի չաղըրտը:

Մարկրիթ ճէվապ վէրմէտի, լաքին պու իհթիեար էմէք-
տարըն ույգուսու օլ տէրէճէ խաֆիֆ իտիքի, մատամասընըն
հավլիեէ կիրտիկինտէ, սէսինի իչիտիր իտի: Պազգարա՝ ճէ-
վապ ալմամասը իւզէրինէ, տահա զիեատէ տիւչարը էնտիչէ
օլարագ,

— Մարկրիթ, Մարկրիթ, տէյի թէքրար չաղըրտը:

Պատէհու գուլագ վերիպ, պօղուգ ինիթի սէսլերի ի-
շիթմէքաէ օլտուղունու զանն իլէ, գուլագ թօղլարընը թէր
գարլատը, վէ քէնտի քէնտիէ,

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, աճապա նէ՞ վագը օլտու, տէտի,
վէ թապիեթա ճալիգ օլտուղու ճէսարէթլէ տար սօֆաեա
կիրէրէք, Մարկրիթին օտասընա գատար եիւրիւտիւ, վէ
խապիսլերին գաբամըշ օլտուգլարը գաբուտա, մէգըիւր ինի-
թի սէսլերինի տահա զիեատէ աշիքեար սուրէթտէ իշիթտի,
վէ այնի տագըգատա,

— Մա՛րկրիթ, գաբուեու աշ, տէյի պաղըրտը իսէ տէ,
օ պիչարէ գատընճըղազ գաբուեու աշմաեղա, հիշ պիր սէօզ
իրատ իթմէքսիզին ինլէմէսինէ տէվամ իլլէտի:

Օլ զէման Պագգարա՝ ալէսսէվիէ սիւրկիւնիւն իւգէրին-
տէ պրագըլան անախթարը էլի իլէ արատը իսէ պուլամատը,
չիւնքի Ֆիքար՝ մէգըիւր անախթարը պիրլիքտէ ալըպ կէօ-
թիւրմիւշ իտի: Զէվալը Պագգարա չարէսիզ գալընճա,
գուլվէթլի ումուզըյլա տանանմագլա գաբուեու գըրըպ իշէ-
րի կիրտի: Իշպու օտա տախի սօֆա կիպի գարանըզ իտի:

Պագգարա՝ տօղրուճա գարեօլաեա կիտիպ, Մարկրիթի
թէքըրար չաղըրտը, վէ էլլերիլէ թուլթմասընտա, պիչարէ է-
մէքտարըն աեագլարը պաղը վէ աղըլ թըգալը օլտուղունա
իսկեաթ օլտու:

Տէրհալ աղընտաքի թըգաճը չըգարարագ,

— Սէօյլէ, նէ՞ օլտու, պուրաեա բի՞մ կիրտի, տէյի պա-
ղըրտը:

Մարկրիթ. — (հընչկըրտաեարագ.) Զօճուղու կէօթիւր-
տիւլէր, պէնի պաղլատըլար, չարչապլարըմըն ալթընտա պօղ-
մագ ըատտէսինէ կէթիրտիլէր: Սարաեը կէօթիւրտիւքլէրի
էանատէ, էկէր պաղըրըրտա, վէ պերապէրլէրինճէ կէլմէզսէ,
քէնտիսինի թէլէֆ իտէճէքլէրինի թէհտիտ իլլէտիլէր:

Պագգարա. — (եէիս ու քէտէրինտէն նաշի պիր տէրէճէ
ագլը պաշընտան կիտէրէք.) Ֆագաթ քի՞մ, բի՞մլէր կէօ-
թիւրտիւլէր:

— Իհիթեհար պիր գարը... պիր տելիգանը... վէ պիր արապ...

Սօն սէօզ՝ Պադգարանըն զիհնինի աշմագլա,

— Ահ, տօն Ինիկօնուկն արապը օլաճագ տըր... Ալչագ՝ պու խուսուստա պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէքսիզին թէրքի հա-
եաթ իյլէտի, տէտի:

.....

Պադգարա պու պապտէ եանըլըեօրտու:

Մ. մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէս, եախօտ Բօգամ-
պօլ թէրքի հաեաթ իթմէմիշ իտի: Մէրգուճուկն՝ քէնտիսինէ
քէֆին օլաճագ օլան թօրպաեա պիլա մուխալիֆէթ կիրտի-
կինտէ, զիհնինտէ հասըլ օլան սէլամէթ իւմիտինին նէ սու-
րէթլէ վիճուտէ կէլմիշ օլտուղունու աթիտէ պէեան իտէ-
ճէեիզ:

Գօնթ, վարիսի քիմ օլտուղունու պիլտիրմէսի խուսուսըն
տա Բօգամպօլ թաղեիգ իթտիկի սըրատա, մէրգում եանի
Բօգամպօլ շու եօլտա տիւշիւնմէքտէ իտի:

— Ճէպիմտէ քէսկին վէ ուճու սիվրի պիր պըչաղըմ վար
տըր: Թօրպա կէնիշ օլտուղունտան, էկէր գօլլարըմը պաղլա-
մաղլար իսէ, սէրպէսթ հարէքէթ իտէպիլիրիմ: Պէնի սուեա
աթաճագ տըրլար, լաքին պու մահէլլտէ Մարն նէհրի տէրին
օլուպ, պէրհաեաթ օլարագ սուեուն ալթընա էնէճէեիմ:
Պէն պալըգ կիպի եիւզէր վէ սուեա տալարըմ: Շու հալտէ
իքի տագըգա գատար սուեուն ալթընտա գալապիլիրիմ:
Պիր քէրրէ թօրպանըն իչինտէ, պըչաղըմը էլտէ իտէր վէ սու-
եուն ալթընա վասըլ օլուր իսէմ, թօրպաեը տէլիպ իչինտէն
չըգտըղըմ թագտիրտէ, քէնտիմի գուրթարապիլիրիմ:

Պու միւլահագա պէլքի քիւսթախանէ, վէ պու իւմիտ պէլ-
քի մէճնունանէ իտի, լաքին Բօգամպօլ էօլիւմգաթուսունտա
օլուպ, էօլիւմէ մահքիւմ օլան պիր քիմսէնին նաղարընտա
իսէ, եաշամագլըգ իւմիտի նէ տէրէճէ ճիւզի օլսա, օ իւմիտ
աղ վագըլթտա պիւեիւր:

Իմոյ Բօգամայօլ, պու միւսհազա իւզերինէ թօրպանա կիրտիրիմէսինէ ասլա մուխալիֆէթ իթմէեիպ, ֆազաթ պա- շընըն իւզերինտէն թօրպանըն ազըր պազլանտըրը սըրատա, պէլլիսիզ պիր հարէքէթլէ էլինի պէլինին եէլէկի պլթընա ուզաթարագ, անտէ պուլունան պըշաղըն սաբընք թուլթուպ, գըմըլտանմագ սըզըն տուրտու:

Օն տագըզա սօնրա մէրգում սուեա աթըրպ, իւչ սա- նիեէ սօնրա տախի նէհրին ալթընա էնտիկինտէ, վիճուտի պիր միգտար չամուրա թէսատիւֆ իթմէսիյլէ, տիւշիւշիւ խա- ֆիֆլէշտի:

Պիր տիկէրի օլսա, սուեուն պուղ կիպի սօուգլուղուն- տան զայագըլ գալըրտը իսէ տէ, Բօգամայօլ՝ հաշամագ ար- զուսուլա հէր շէյէ գարշը գօեապիւնէ թապիեաթ սահիպ- լէրինտէն օլմասըյլա, մէգքիւր սօղուգլուգտան միւթէէսսիր օլմատը:

Հէր նէ իսէ մէրգումուն գօլու սէրպէսթ օլմասըյլա, պը- շաղընը թօրպանա սօգմասըյլա, պիր ուճտան օ պիր ուճա գատար երըթտը, վէ պու սուրէթլէ էվվէլա գօլլարընը վէ սօնրա աեագլարընը գուրթարտը:

Պու մուամէլաթ անճագ պիր տագըզա սիրիւպ, պիր քէրըէ աեագլարընը սուեա չարբմագլա, պաշը նէհրին եիւ- գինէ չըգտը, վէ պիր միգտար հավա ալտըգտան սօնրա, գօնթ իլէ աամլարը բէնշիրէտէ պուլունուպ տա քէնտիսինի կէօրիւրլէր գօրգուսուլա թէքրար նէհրէ տալտը:

Հալպու քի խաթըրլարտա օլտուղու վէճհէ, գօնթ իլէ Պագգարանըն նազարը տիգգաթը նէհրին թարաֆընա աթֆ օլունմուշ տէյիլ իտի:

Բօգամայօլ, եիւզմէքտէ մէհարէթի ֆէվգէլատէսի օլտու- ղունու պունտան ագտէմ Պու ժիվալտա իսպալթ իթմիշ իտի: Մէրգում պիր սանիէ գատար նէֆէս ալտըգտան սօնրա, քէ- մալը ճէսարէթլէ թէքրար սուեուն ալթընա տալտը, վէ պու տէֆա եիւզ մէթրօ աշաղըտա եէնիտէն զահիր օլտուղունտա, վագաա գուվվէթինին տէօրթտէ իւչ բայը զայ օլմուշ իտի:

իսէ տէ, հաեաթ վէ ճէսարէթինի զայպ իթմէմիշ իտի .
 Գէօքլէրի նէհր տախիլինտէ պուրունան պիր սէօկիւտ ա-
 զաճը մէրգուլմա իսթինատկեա հօլարագ, պու աղաճըն ալթ
 տալլարընը թուլթուպ, սահիլէ չըգտը վէ օրատա օթուրտու .

Բօգամպօլ՝ էօլիւմիւնիւ մուհադգադ կէօրիւրքէն, էլան
 հաեաթտա պուրունմասընտան տօլաեր պիր արա գլ գատար
 մէսրուր օլտուքի, պու մէսէրրէթ՝ հէր կէօնա հիսսի, հաթ-
 հա էմրի պասիլէթի քէնտիսիքէ ունուլթտուրտու . Շէօյլէքի
 էսվապընըն ըսլագ օլտուղունու վէ կիճէնին սօուղու ֆէվգէ-
 լատէ իտուկինի կէօրմէտիկի կիպի, պուլունտուղու հալտէ
 պիր գաչ սաաթ տահա գալաճագ օլսա, պէհէմէհալ թէրքի
 հաեաթ իտէճէկինի, վէ պունա գարչը քէնտիսի միւտաֆաա
 իտէմէզ օլտուղունու, հաթթա սուտան չըգտըղընը գօնթուն
 կէօրէպիլիր իտուկինի ապա տիւչիւնմէտի . Ֆալաթ օ մէ-
 սէրրէթ, օ մէֆթունիյէթ, բէք ազ սիւրիւպ, մէրգուլմոն
 հէր իշինտէ, հէր մուամէլէսինտէ կէօրիւլէկէլէն սօղուգ գան-
 լըլըգ թէքրար հուսուլէ կէլէրէք,

— Զարուգ, պուրատան սիվիշէլիմ, տէտի, վէ նէհրին
 պօեուստան սէօկիւտ աղաճլարը արասընա կիրտիկի հալտէ,
 գարանլըգ օլմասընա ըաղմէն, սէյֆիեէտէն կէօրիւլիւր վէ
 իշիտիլիր տէյի օլ տէրէճէ գօրգմագտա իտիլի, ուֆագ պիր
 սէս իշիթսէ, տուրմագտա, վէ արա սըրա արգանընա ալէօնէ-
 բէք, սէյֆիեէէ աթֆը նագար իյլէմէքտէ իտիլ Պինանըն
 եիւզիւնտէ ըչըգլար սէօնտիւրիւմիւշ ծլսւպ, Բօգամպօլուն
 սուկպ աթըլմըշ օլտուղու բէնչիրէ տախի գարանմըշ իտի .
 Մէրգուլմ պիր գաչ ատըմ տահա ալտըգտան սօնքա, էվին
 պիր թարաֆընտան գըրմըզ պիր ըչըգ կէօրիւպ, քէնտի քէն-
 տիեէ,

— Ալէա՛, ճէլլատլար արապա իլէ կիտիւօրլար՝ Պրագա-
 լըմ կէչսինլէր, տէտի, վէ գարնը իւզէրինէ չաեըրլըղա եա-
 թըպ, սօղուգտան թիլթիլ տիթրէեէրէք պէքլէտի .

Միւթէագըպէն արապանըն թէքէրլէքլէրի վէ աթլպըն
 աեագ սէսլէրի իշիտիլտի . Արապա եօլու՝ նէհրին քէնարըն-

տան եիւզ մէթրօ ուզագտա օլմասըյա, Բօգամպօլ, գըմըլ-
տանմագսըզըն տուրմուշ օլտուղու հալտէ, արապանըն սիւ-
րաթլէ կէշտիկինի կէօրիւնճէ, ֆիքրինտէն,

— Կիթտիւէր, արթըգ եօլա չըգալըմ, տէյի պէեան իյ-
լէտի, վէ աեաղա գալգըպ, նէհրին տաիմա քէնարընտան
կիտէրէք, եօլունա տէվամ իյլէտի:

37

Բօգամպօլուն սուտան տիշարը չըգմըշ օլտուղու մահէլլ-
տէն պիր չարեէք ֆարսախ ուզագտա պիր մէյխանէ պուլու-
նուպ, պու մէյխանէնին պաշըճա միւշթէրիւէրի՝ գաեըգճը-
լար, կէմի համալլարը վէ ճիվար քէօյլիւէր իտիւէր, Բօգամ-
պօլ իշպու մէյխանէեի բէք էյի պիլիւր, վէ պունու թուլթան
պապա թրօնեը նամ քիմնէեի թանըր իտի, Իմտի մէրգում,
օ թարաֆա տօղրու եիւրիւմէքլէ, մէյխանէ գաբուսունուն
ճամէքեան եէրինէ եաբըշտըրըլմըշ օլան եաղլը քեաղըտը
արգասընտա կէօրիւլէն ալտընլըգտան՝ մէյխանէճինին հէնուզ
եաթմամըշ օլտուղունու անլաեարագ, գաբուեու վուրտու:

Էվվէլ էմիրտէ պիր քէլպին հավլամասը, վէ սօնրա պիր
ատէմին քիւֆիւրիւ, վէ միւլթէագըպէն գապա աեաղ սէսլէրի
իշիտիտի, Դաբու աչըլտըղընտա, պապա թրօնեը՝ սուտա միւ-
լէմմա օլմուշ Բարիսլի պիր շիք միւսիւնիւն գարչըսընտա պու-
լունտու:

Բօգամպօլ, տէրհալ մէյխանէեէ կիրիպ, պիր պագըլտա,

պապա Թրօնեընըն եալընըզ օլտուղուընու կէօրտիւ . Մէրգոււմ մէյխանէճի՝ նէհրէ եադըն օլմասըյլա, պալըգ ավճըլըղը տախի իթտիկինտէն, Րօգամպօլուն կէլտիկի զէման աղլարընը եամալամագլա մէշղուլ իտի .

Պապա Թրօնեըն՝ գալըպ գըեաֆէթ եէրինտէ պիր ատէմ կէօրիւնճէ, եէրէ գատար էեիլէրէք սէլամ վէրտի, Րօգամպօլ, շու եօլտա իֆատէեէ իպթիտար իթտի .

— Տօ՛ւթում, կէօրիւեօրսունուզա՛, ըսլանմըշմ, պանա գուրու էլպիսէլէր կէթիրմէլիսինիզ . (պունու սէօյլէրքէն մէյխանէնին եաղլը վէ բիրլի մասասը իւզէրինէ պիր լուի ալթունու աթտը .) զիրա սուտան չըգաեօրում .

— Գազաէն նէհրէ՞մի տիւշտիւնիւզ .

— Խայր, պաշգալարը պէնի տիւշիւրտիւլէր . (Րօգամպօլ էսրարի պիր հէյեթ բէսպ իտէրէք .) Պուրատան ազ ուզագտա վէ սուեուն քէնարընտա կէնճ վէ տիւլէր պիր գատընըն խանէսի վար տըր . Օ գատըն ագշամլարը պէնի գապուլ իտէր . Պու ագշամտա գապուլ իթմիշ օլտուղու հալտէ, զէվճի պիրտէն պիրէ պիզի եագալատը .

— Սիզի սուեա աթան զէ՞վճի մի տիր .

— Թա՛ քէնտիսի .

Պապա Թրօնեըն կիւլմէեէ պաշլատը, վէ Րօգամպօլ էսվապընը սօեունտուղու սըրատա, մէյխանէճի՝ տիվարտա ասըլը օլան պիր գաեըգճը ճաքէթի իլէ էսկի պիր բանթալօն վէ աեագ գապլարը վէրտի, վէ պատէհու ,

— Իշթէ սիզէ վէրէպիլէճէկիմ շէյլէր եալընըզ պունլար տըր . վագաա սիզէ լաեըգ շէյլէր տէյիլ իսէ տէ, պուլու՞ նանը պու տուր, տէտի .

— Քէյֆինիզէ պագըն . պէն պու էսվապ իլէ Բարիսէ գատար կիտէպիլիւրիմ, վէ Շարանթօն թարաֆընտա արապամը պուլարագ, շէհրէ կիրէպիլիւրիմ .

Պապա Թրօնեըն՝ մանկալ իշինտէ պիր միգտար աթէշ եագտըղը կիպի, աէլիգանլըեա էսկի պիր եօրկան տախի վէրմէքլէ, Րօգամպօլ՝ գուրու էլպիսէլէրի կիեինմէգտէն էվվէլ

մէզքերէր եօրկանա սարըլարադ վիճուտինի գուրութաու, վէ ճէպլերինտէն ագչէ քիսէսինի, սաաթընը, ճիզտանընը, վէ մահուտ երեզ պին ֆրանգլըդ սէնէտի ալտըգտան սօնրա՞, էսվապընը պրագարադ,

— Սէն պուշլարը գուրութաուր. պէն պիր խըզմէթքեար կէօնտէրիպ ալտըրըրըմ, տէտի,

Մուախխարէն պիր գատէհ ըագը կէթիրտիպ իչտիքտէն սօնրա, մասանըն իւզէրինէ տիկէր պիրլուի ալթունու աթաւ ըագ, օրատան տիշարը չըգտը, վէ կիտէրքէն,

— Աեագլարըմ գուվվէթլի տիր. պէլքի տէ ճիվարտա պօշ պիր բիրա արապասը պուլուրում, տէյի պէեան իյլէտի,

Ֆիլվագը եագընտա պօշ պիր արապա պուլարագ, Ֆլանտը սօգաղընտա Ֆիրարըն խանէսինէ կիթմէք իւզրէ արապանա ըագիպ օլտու, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Միւշքիլ տագըգալարտա ֆամիլեա տախիլինտէ պուլլընմագ լագըմ տըք. Եարընա գատար Ֆիրար խաթունըն եանընտա գալապիլիրիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

.....

Ֆիրար՝ քիւշիւք Մուսէվի գըզը պէրապէրլէրինտէ օլարագ, պիր գաշ սաաթ էվվէլ Վանթիր իլէ պիրլիքտէ խանէսինէ ավտէթ իթմիշ իտի. Պիշարէ գըզըղազ օլ գատար տիւշարը տէհէթ օլմուշ իտի քի, քէնտիսինտէն հէր նէ թաւլէպ իտիսէ, մուվաֆֆագաթ իթմէկէ հազըր պուլունմագտա, վէ պունտան ագտէմ խայլի կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ օլտուղունտան, օ միւտհիշ գարը պիշարէեի տէօյմիւշ օլմասըյլա, աղլամանա տախի ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի:

Րօգամպօլուն կէլտիկի գէման, Ֆիրար, իչմիշ օլտուղու ըագըտան եարը սէրխօշ օլարագ եաթաղընտա տէրին ույգուեա տալմըշ իտի. Մէզպուրէ անախթարը գաբունուն իւզէրինտէ պրագմըշ օլտուղունտան, Րօգամպօլ՝ Ֆիրարը ուեանտըրմագըզըն իչէրի կիրտի:

Սարա տախի եօրկունդուգտան, գօրգուտան վէ հէեէ-
ճանընտան նալի թագաթ վէ տէրմանը գալմամըշ օլտուղու
ճիհէթլէ, ուեուսուշ իտի:

Րօգամպօլ Ֆիրարը ուեանտըրտըղընտա, մեզպուրէ իրի
կէօղլէրինի աշտը, ֆագաթ մէրգում տէլիգանլը՝ կիեինմիշ
օլտուղու գըեաֆէթիլլէ օլ տէրէճէ թէպտիլ օլմուշ իտիքի,
թանըեապիլմէք իշին պիր գաշ քէրրէ տիգգաթլէ եիւզիւնէ
պագտը, վէ նիհանէթ սըշրաեըպ պօղազընա սարըտը:

Րօգամպօլ, պուիլք մուամէլէտէն սօնրա Ֆիրարա խիթա-
պէն,

— Վա'լիտէ, գաբուեու մազպուլթճա գաբա, վէ եաթա-
ղընը պանա թէրք էթ: Էկէր գաբուեու չալան օլուրսա, սա-
գըն աշմաեասըն, տէտի:

Ֆիրար. — Աճա'լիպ, նէ՞ վագը օլտու:

— Հիշ պիր շէյ. անճագ աղ գալտըքի էօլէճէքտիմ:

— Էօլէճէք մի իտին:

— Էվվէթ, չիւնքի պէնի սուեա աթտըլար:

Մուախիսարէն Րօգամպօլ, սէրխօշլղուղու՝ ույգու սաեէ-
սինտէ կէչմիշ օլան պունամըշ գարըեա ֆէլաքէթի վագըաեը
հիքեաեէ իթտի, լաքին էմրի պասիրէթէ ըիաեէթէն, եիւզ
պին ֆրանգ իշինէ տալիր պիր սէօզ պիլէ սէյլէմէտի:

Րօգամպօլ, հիքեաեէսինի պիթիրտիքտէն սօնրա Ֆիրա-
րա պագարագ,

— Անլաեօրսունքի, պու ատէմլէր իշին պէն պօղուլմուշ
օլմալըեըմ: Հաթթա Մէօրիս օթէլի թարաֆլարընտա պու-
լունմագլըղըմ տախի էմրի պասիրէթտէն օլմատըղընտան,
եարըն սապաշ կիտիպ գաբթանա գավուշմալըեըմ: Լաքին
սէն կիտիպ թահգըգ էթ պագալըմ, գօնթուն պաշընա պիր
պէլա կէլմիշ մի տիր, տէտի:

— Բէք էյի կիտէրիմ, տէյի Ֆիրար ճէվապ վէրտի:

Րօգամպօլ, չէնտ տագըգա էվվէլ Ֆիրարըն եաթմըշ օլ-
տուղու եաթագտա էլպիսէսինի սօեունմաեարագ եաթըպ,
ֆէվգէլատէ եօրկուն օլմասը հասէպիլլէ, հէման ույգու խը-

ըըլթըսը չէքմէեէ պաշտօնը։ Սապահըն սօգուղունտա մէր-
գում հէնուզ ուեումագտա իքէն, Թիբար ուեանտըրտը, վէ
արալարընտա շու սէօզէր ճէրէեան իթտի։

Րօգամպօլ. - Նէ՞ խապէր։

Թիբար. - Զանն իտէրիմքի գօնթ էօլմիւշ տիւր։

Րօգամպօլ եաթաղընտա օթուրուպ, իրի կէօզլէրինի ա-
շարագ։

— Նէ՞ սէօլէտին, տէյի սիւալ իթտի։

Թիբար. - Պու սապահ սաաթ սէքիգտէ Մէօրիս օթէլինին
գարուսունտա իտիմ։

— Է՛յ։

— Բիւշիւք Մուսէվի գըղ ուեանըպ տա ֆիբար իթմէսին
գօրգուսուլլա անախթարը պուրատան պիրլիքտէ կէօթիւր-
միւշ իտիմ։

Րօգամպօլ, այնի վաղըթտա, Սարանըն եաթաղընա աթ-
ֆը նազար իլէ, մէգպուրէնին էլան ուեումագտա օլտուղու-
նու կէօրտիւ, վէ Թիբարա խիթապէն,

— Է՛յ սօ՞նրա, տէյի սիւալ իթտի։

— Պիր արապատա իտիմ։ Ինճիլիք իլէ Վանթիւրին
կէչտիքլէրինի կէօրտիւմ։ մէսրուր կէօրինիւպ էլլէրինի տէ
օվուշտուրմագտա իտիլէր։ Պունտան՝ թէչէպպիւսին եօլուն-
տա օլտուղուղու միւլահազա իթտիմ։

— Իհթիմալ տիր... հէր նէ իսէ վալիտէ, շիմտիլիք Ալ-
լահա ըմմարլատըգ, պէն կիտիեօրում։

Պատէհու Րօգամպօլ եաթաղտան գալգըպ, քէնտիսինէ
լաղըմ օլան չէքիտիւղէնի վէրտիքտէն սօնրա, Թիբարըն թաշ
վան իշի օտասընտան մուֆարագաթ իթտի։ Արատան պիր
սաաթ կէչինճէ, գօնթ Արթօֆուն պանքէիի նէգտինէ պիւ
աղիմէ, օլ կէնճ Րուսիալընըն գաթլինտէն հէնուզ խապէր-
տար օլմուշ օլմամասը միւհթէմիլ պուլունան մէրգում պան-
քէրէ եէտինտէքի եիւզ պին ֆրանգըգ սէնէաի իրաֆէ իլէ,
պունու, Լօնտրա վէ նիւ-եօրգ իւղէրինէ պազը բօլիչալարա
թէպտիլ իթտի։ Պիր սաաթ սօնրա շըմէտըֆէր ըսթասիօ-

նորնա կիտէրէք, գօնթուն դաթլ խտիմիչ օլտուղունա, վէ պիր կիւն էվվէլ Թալիմաթը միւքէմվէլէնի վէրմիչ օլտուղու ճօն Պրիտին, պիզզաթ վանթիւր Թարաֆընտան իմզազըզ օլարադ եազըլմըչ օլան պիր մէքթուպ իւզէրինէ Հափըրեա կիթմիչ օլաճաղը մուհադդադ ատտ իտիլէն Պադգարպեր աչըքմըչ պուլունաճաղընա իսքեաթ օլմուչ օլտուղու հալտէ, սըր Վիլիամս իլէ պուլուչմադ իւզրէ, Պրըթանիանա միւթէ-վէճճիհէն հարէքէթ իթտի:

38

Մ. տը Բէրկազ իլէ զէվճէսինին վէ վիգօնթ Անտրէանըն Բէրլօվէնէ կիթմէլէրի սէքիզ կիւն օլմուչ իտի: Իւք բազարը զէվճ ու զէվճէ քէօլիւն քիլիսէսինէ կիթտիլէր:

Պրըթանիանըն սաքին արազիսինտէ պուլունան օլ աթիզ սէյֆիեէ տախիլինտէ մէրգուման իւչ շախսըն եաչամալարը զահիրէն օլսուն քէմալը սիւքիւնէթ տաիրէսինտէ օլուպ, իզ-թիրապաթը դալպիեէ իլէ պօյնու պիւքիւմիւչ օլան վէ տաիւ մա կէօզլէրինի ասիւմանէ տօղրու աթֆ իթմիչ պուլունան վիգօնթ Անտրէա, օլ սախթէ ազիզ վէ թէօվպէքիար քիմնէ սայքի մանասթըրտա եաչարճասընա պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ իտի: Մապահլաեըն էրքէն եաթադտան դալգըպ, պազէն եաեա, վէ պազէն աթա սիւար օլմուչ օլարադ տիչարը չըդ-մադտա, վէ էօյլէ Թաամընտա նատիրէն կէօրիւլիւպ, ֆա-դաթ հէր ազչամ սուֆրասընտա պուլունմադտա իտի:

Արման իլէ զէվճէսի, Անտրէանը պու եօլտա հարէքէթին-տէ սէրպէսթ պրագըպ, անճագ Մ. տը Բէրկաղ՝ մէրդուսուն տօն ինիկօ իլէ վուգու պուլմուշ օլան տուէլլօսու իլէ պաղ-թէթէն Բարիստէն Բէրլօվէնէ կէլիլէրի հագգընտա քէնտի-սինտէն պաղը իյզահաթ ալմագ իսթէմէքլէ պէրապէր, Ան-տրէանըն իյզահաթը լաղըմէնին իթասընտան գաչընմասընա մէպնի, պու մագսէտինի թէէխիր իտէկէլմէքտէ իտի:

Սախթէ թէօվպէքեար՝ Արմանա, հէնուզ Բարիստէ պու-լունտուղու զէման, «Պըրթանիաեա կիտէրսէք, հէր շէյի ան-լարսընըզ» տէմիշ, վէ Բէրլօվէնէ կէլմէլէրինտէն պէրու սէքիզ կիւն կէչմիշ օլտուղու հալտէ, Անտրէա՝ օլ պապտէ պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէմիշ իտի:

Նիհանէթ պիր սապահ սաաթ պէշ գարարլարընտա, Ան-տրէա միլթատը վէճհլէ աթա սիւար օլուպ, Բօգամպօլ իլէ պուլուշմագ իւզրէ Սէն-Մալօեա կիթմէեէ հաղըրլանըքէն, Մ. տը Բէրկաղ հալլիեէ էնտի:

Անտրէա, գարընտաչընը կէօրտիւկիւնտէ, իզհարը թէաճ-ճիւպլէ,

— Սի՞ղմիսինիզ Անտրէա, տէտի:

— Էվվէթ տօսթում, պէն իմ:

— Պու սապահ միլթատընըզտան էրքէն գալգմըշ օլմա-լըսընըզ:

— Սէնի կէօրմէք իսթէտիմ:

Անտրէա, ճիւղիճէ միւզտարըպ կէօրիւնէրէք,

— Աճա՛յիպ, տէտի:

Արման տախի, թէվէճճիւհքեարանէ պիր լիսան իլէ շէօյլէ տէվամ իյլէտի:

— Պէն գալգմազտան էվվէլ հէր սապահ պուրատան կիւ տիեօրսուն վէ վագթընը ագշամա գատար օրմանլար իչինտէ կէչիրիեօրսուն: Ավտէթինտէ իսէ, Ժանն տախիմա արամըզտա պուլունտուղունտան, սէնի խօտ պէ խօտ կէօրէմէեօրում:

— Պի՛րատէր պանա պիր սը՛րը մը սէօյլէեէճէքսինիզ:

— Ղալիպա գուվվէի հաֆըզան զաիֆ օլմալը:

Անտրէա թէաճճիւպ հալի իրաեէ իտէթճէսինէ գարըն՝ տաշընա աթֆը նազար իթմէսինտէ, Մ. տը Գէրկազ՝

— Պէնի տինկէ. պու կիւն օ մէսէլէեէ խիթամ վէրմէք իսթէրիմ, տէտի:

— Նէ՞ իսթէեօրսունուզ:

Արման՝ մէրգումուն գօլունտան թութուպ, պաղլէեէ կէօթիւրտիւ: Օրատա,

— Տօն Ինիկօ իլէ վուգու պուլան տուէլլօեու խաթըրլամա՞եօրմուսուն, տէյի սօրտու:

Անտրէա՝ թէլաշ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ:

Արման. — (տէվամ իտէրէք.) Վէ պուրաեա կէլտիկիմիդտէ հէր շէյի պանա պիլտիրէճէկինիզէ տաիր օլան վատը՞ տա մը ունուլթտունուզ:

— Գարընտաշըմ, պու վատը ունուտունուզ:

— Խայր ունուտամամ:

— Ֆադաթ պու խուսուստա սիզէ բէճա իտէրիմ:

— Մատէմքի վատ իթտին իսէ, հէր շէյի պիւմէք իսթէրիմ:

Անտրէա. — (կէօղլէրինի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարագ.) Սիւպհա՛ն Ալլահ:

Մ. տը Գէրկազ՝ գաշլարը չաթըլտըղը կիպի, լէհճէսի տախի սօլարագ,

— Պիւմէք իսթէրիմ, վէ զանն իտէրիմքի անլամըշըմ տըր... տէյի պէեան իլլէտի:

Անտրէա իսթիեարը սիւքիւթ իտինճէ, Մ. տը Գէրկազ,

— Էվվէթ, պէնիմ իչին տուէլլօ իթմիշ օլտուղունու անլատըմ, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իլլէտի:

— Գարընտաշըմ...

— Էվվէթ օ ալլագ՝ մատամ տը Գէրկազա հագարէթ իթմիշ տիր:

— Սուս օլունուզ Արման, սուս օլունուզ:

Անտրէա՝ հէեէճանը ազիմ իրաեէ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ, վէ Արման իֆատէսինէ տէվամ պիրլէ,

— Սէն, օ հայկազըն, քէնտի թէչէպպիւաթը ճինաեթ-
քեարանէպինի թէադիպ իտէճէկինտէն վէսվէսէ իթտիկին ճի-
հէթլէ...

— Արմա՛ն... Արմա՛ն...

— Պիզիմ Բարիստէն մուֆարադաթըմըը թալէպ իթտին,
եօլլէ տէյիլ ժի.

Անտրէա իխթիեարը սիւքիւթ իթտիկինտէն, Արման՝

— Սէջլէ, ճէվապ վէր, սէվկիւլիւ գարընտաշըմ... տիզ
չէօքէրէք պու խուսուսու սիզտէն ըէճա իտէրիմ, տէտի.

Անտրէա՝ պիր սէօզ սէջլէմէք, պիր ճէվապ վէրմէք իչին
ադդընը պիլէ աչմաերպ, եալընըը Արմանըն չիւպհէսինի թաս-
տիգ իտէր եօլտա պաշընը սալլատըղընտան, Մ. տը Բէրկազ՝

— Տիմէք եանըլմամըշըմ, տէտի, վէ աչին վազըթտա վու-
գուի հալի թափսիւթ վէ թէֆէրըուաթըլա անյամադ իս-
թէեիպ, ֆամիլեա նամուսունուն կէօեա սատըզ մուհաֆըզը
պուլունան օլ թէօվպէքեար Անտրէա իսէ, Արմանըն վազը
օլան բէք չօգ իսրար վէ իպրամընա մէպնի, վազըաեը պէր
թափսիլ հիքեաեթ իթմէկէ մուվաֆֆադաթ իթտի.

Արման՝ իչպու նադլիեթի տիթըէեթէրէք տինլէտի, վէ
սահիպի նէճապէթ ու ասալէթ օլան պու շախսըն գալպինտէ
պտալէթ տուլըուսու հասըլ օլարազ,

— Ա՛հ, օ ալչաղը թէլէֆ իտէճէեիմ, տէտի.

Միւրաի Անտրէա իսէ,

— Պի՛րատէր, աֆվ իթմէկի պիլմէլիսինիզ, տէյի իֆատէ
իյլէտի.

Արման. (հիտտէթչէ.) Խանէմէ գապուլ իթմիչ, խանէմի
քէնտիսինէ քիւշատէ գըլմըչ, աօսթ կիպի, ագըապա կիպի
հագդընտա հիւանի մուամէլէ կէօսթեթմիչ պուլունտուղում օ
ալչադ՝ գատընլար իչինտէ է՛ն ասիլի է՛ն ֆադիլի պուլունա-
նա հագարէթ իթմէկէ միւթէճասըը օլսուն տա, պէն բէնտի-
սինէ աֆվ մը իպէեիմ...

— Իլլահ ատիլ տիր. օ սէնին աֆվ իթմէքիկինի իսթէր,
վիգօնթ Անտրէա՝ ինճիլի շէրիֆէ մուվաֆըզ օլան պու

ճէվապընտան սօնրա, կէօզլէրինի գուպպէի ասիւմանէ տօղ
րու գալտըրըպ, տէրինճէ պիր ա՛հ իթտի:

Մ. տը Գէրկազ օլ էսնատէ հէեէճանը ազիմ իշինտէ
պուլունուպ, պիրտէն պիրէ էլինի գարընտաշընա ուզա
թարադ.

— Պէնի Բէրլօվէնէ կէթիրմէքլիկինտէ հադդըն վար տըր,
տէյի պէեան իյլէտի:

— Հադդըմ օլտուղու շիւպհէսիզ տիք:

— Իկէր Բարիստէ գալըպ տա խապէրտար օլմուշ օլսա
իտիմ, հէր հալտէ քէնտիսինի թէլէֆ իտէր իտիմ:

Անտրէանըն լէհճէնի սօլարադ,

— Պի՛րատէր, պանա պիր վատ իթմէք իսթէ՛րմիսինիզ
տէյի սօրտու:

— Սէօյլէ:

— Պէն պիրինճի տէֆա պու ատէմի ճէզալանտըրտըմ.
սէօզ վէրինիզըի, մուամէլէեի մէքրուհէսինի թէքրար իտէր-
սէ, ճէզասընը երինէ պէն վէրէեիմ:

— Թէքրա՞ր մը իթմէք... թէքրարա ճէսարէթի օլաճա՞դ
մը տըր:

— Օ՛հ, պէն պադըշընտան անլաեօրում. օ ատէմ հէր
շէյէ միւգթէտիր տիր. Մէմլէքէթինին վահլիլէրինէ մախսուս
պիր թէաննիւտ վէ շիտտէթլէ գօնթէսէ աշըգ օլմուշ օլմա-
սըյա, քէնտիսինի միւթթէհիմ գըլան իւմիտինտէն ֆարիզ
կէլմէքտէն իսէ՜ շօլմէեի թէրճիհ իյլէեէճէք տիր. (Վիճու-
տինտէ պիր տիթրէմէ հասըլ օլուեօր կիպի կէօրիզնէրէք.)
Իմտի պուրաեա գատար կէլմէեի ճէսարէթի օլմաեաճաղընը
քի՛մ պիլիր:

Արման. - (սօն տէրէճէ հիտտէթ ու ղազապ կէօթէրէ-
րէք.) Տիմէք, քէնտիսինի քէօրէք կիպի թէլէֆ իթմէքլիկիմի
իսթէեօր:

— Պի՛րատէր, պի՛րատէր:

— Անտրէա, սէն մէճնուն օլմալըսըն քի, իլէրդուտէ պա-
ատէմի ճէզալանտըրմաեը սանա իհալէ իտէճէկիմի մէմուլ

իտիեօրսուն : Գէնտիսի պէնի Թահգիր իթտիկի հալտէ, ճէ-
զասընը վէրմէք՝ պանա աեիտ տիր :

Պոռ սէօզլէրի սէօյլէեէրէք, Անտրէա, աթընըն տուրմուշ
օլտուղու մահէլլէ վասըլ օլմուշ օլտուղունտան, պունա սիւար
օլարագ,

— Պի'րատէր, չիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ . . . հիտտէ-
թիսիզի Թէսկին իտին, ճէնապը Ալլահ մույեինիմիզ տիր,
տէտի :

Անտրէա կիտէրքէն, Արմանը զատէթ մահզուն վէ տալըն
պրագտը, չիւնքի մէրգում, սաատէթի տախիլինտէ գարան-
լըգ պիր պուլութ միւշահէտէ իտիպ, իշպու պուլութուն ար-
գասընտա տէհէթլի ֆուրթունալար մէվճուտ օլտուղու միւհ-
թէմիլ իտի :

40

Մ՝ վիգօնթ Անտրէա աթա օթուրուպ, Սէն-Մալօեա միւ-
թէվէճճիհէն եօլա չըգտըղը սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Ջանն իտէրիմքի սէվկիլիւ գարընտաշըմ պու մէսէ-
լէտէ խայլի խըրս վէ հիտտէթ հիսս իթմէքտէ օլմասըյլա,
Բօգամպօլուն եալընըզ կէօրիւնմէսի մաթլուպէ քեաֆի օլա-
ճագ տըր : Բօգամպօլուն պու կիւն, հաթթա պու կիճէ Սէն-
Մալօեա կէլմիշ օլաճաղը միւհթէմիլ օլմասըյլա, Արման իլէ
կէօրիւշէպիլմէսի իչին քէնտիսինէ իճապ իտին եօլու էօյրէ-
թէճէեիմ, տիմէքտէ իտի :

Մէելուն, պու կիպի Թէֆէքքիւրաթ իլէ պիր սաաթ սօն-

րա Սէն-Մարի գարուստունա մուկադրէթլէ աթտան էնիպ , քէոյիւ պիր գատընտան , սալիք օլաճաղը թարաֆ իշին իյ-
զահաթ իսթէտի . չիւնքի օրատա Րօգամպօլ իլէ պուլուշմագ
իւղրէ իթթիֆագ իթմիշ իտի իսէ տէ , պուլուշաճագլարը մա-
հէլի թայեին իթմէմիշ իտի . Իմտի ըասթ կէլա հէր մէյխանէեէ
կիրիպ չըգաճաղընը զանն իթմէքտէ իքէն , պիր տէ շէհիր
տախիլինտէ , Բարիս կէնճլերի կիպի պիր վալս հավասը մը-
ըլլտանմագտա , վէ էլինտէքի պասթօնու բարմագլարը արա-
սընտա չէվիրմէքտէ օլան պիր տէլիգանլընըն գարշը թա-
րաֆտան կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ :

Պու տէլիգանլը եիրմի տէօրթ եիրմի պէշ եաշլարընտա
կէօրիւնիւպ , սարը սագալլը , պիր աղուղուն սաշլը , պաշընտ
գասքէթա վէ վիճուտինէ պէեաղ պլուղ կիեինմիշ իտի . Ու-
մուղունտաքի պօղչաեա պագըլըրսա , մէրգուճուն՝ Փրանսատա
իճրաի սէյեահաթ իթմէքտէ օլտուղու զանն օլունուր իտի .
Պու տէլիգանլը , հիւրմէթլէ պէրապէր թէքիֆսիղլիքլէ մէգ-
քիւր սիւարինին գարշըսընտա շարգասընը չըգարարագ ,

— Աֆվ իտէրսինիղ շէհիրլի , Վան պէլտէսինէ պուրաճտան
մը կիտիլիր , տէյի սիւալ իթտի :

Անտրէա՝ Րօգամպօլու թանըտը :

Պունլարըն եէկտիկէրինէ թէսատիւֆ իթտիքլերի մահէլլ
սայքի խալի օլմասըյլա , Րօգամպօլ ինկիլիգճէ վէ եավաշ սէ-
տա իլէ ,

— Պուրատա կէօրիւշէպիլիրիղ , տէտի :

Անտրէա . — Հագըգէթէն օղլում , թամ վագըթտա պու-
լունտուն . թապի ըէնկինի բէսպ իթմէքլիկին տէ բէք էյի
օլմուշ , չիւնքի էկէր սէվկիւլիւ գարընտաշըմ Արման պիգի
ըասթ կէլէճէք օլուրսա , սէնի թանըմաեաճագ տըր :

Րօգամպօլ . — (կիւլիւմնէեէրէք .) Ներէտէն կէլտիկիմի
պիլի՞եօրմուսուն :

— Ձանն իտէրսէմ Բարիստէն կէլիեօրսուն :

— Խայր , օ պիր ալէմտէն կէլիեօրում :

— Սէն աիվանէ՞մի օլտուն :

— Ասլա :

— Փագաթ սէնտէ էօյլէ պիր թասվիր եօգ տուր :

— Հալպու քի սէօյլէտիկիմ Բէք տօղրու տուր : Հէր նէ իսէ շէհիրաէն չըգալըմ . սիգէ րէֆագաթ իթմէքլէ , իշպու հիքեաեէեի նագլ իտէրիմ :

Պու վէճհլէ մէրգումլար՝ տէնիզ քէնարընտա պուլունան վէ սէրպէսթճէ լագըրտըլարընը իտէպիլմէլէրինէ միւսայիտ օլան պիր եօլտան երիւրմէեէ պաշլատըլար :

Անտրէա . - Սէօյլէ պագալըմ , նէ՞ մասալ օգուեօրսուն :

Բօգամպօլ . - Օգուտուղում մասալտէյիլ , սահիհլիք տիր :

— Նէ՞րէտէն կէլիեօրսուն :

— Մարն չայընըն ալթընտան :

— Գաղաեա ուղրաեըպ տա պօղուլո՞ւեօր մու իտին :

— Եանի պէնի պօղուեօրլարտը :

— Քի՞մ :

— Պագգարա իլէ գօնթ Արթօֆ :

Սըր Վիլիամս լէհճէսի սօլուպ , էնտիշէ իլէ շէրիքինէ պագ-տըղընտա , Բօգամպօլ ,

— Համտ օլսուն քի երեզմէք պիտիկիմտէն , սալիմէն քէն-տիմի գուրթարապիլտիմ , տէտի :

Օլ վագըթ Բօգամպօլ , մալիւմիւմիւղ օլան վագըլարը՝ տիթրէեէրէք քէնտիսինի տինլէմէքտէ պուլունան սըր Վիլիամսա նագլ իթտի , վէ խիթամընտա ,

— Շուրասընը տէրք իթմէլիսինիզքի , գօնթուն վէֆաթընա հէման մուհագգադ սուրէթտէ էմին օլտուղում , վէ ճօն Պրիտտէն գօրգաճագ սէպէպիմ գալմատըղընը անլատըղըմ հալտէ , տէրհալ եօլա չըգալըմ , տէտի :

— Տիմէք գօնթուն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու գանն իտիեօրսուն :

— Օլ պապտէ իսքեաթ օլմուշում տուր . վանթիւր էս-նիյեէթլի պիր քիմնէ տիր :

— Էկէր էօյլէ իսէ , ճօն Պրիտ պիզի Պագգարատան գուրթարաճագ տըր :

— Ումարըմ :

— Հէր նէ իսէ, վաղըթ կէշիրմէնէ կելմէզ : Պու ագչամ սէն Գէրլովէնէ կիտէճէքսին :

— Գօնթա քէյֆիեթի խապէր վերտի՞ն մի :

— Հայ հայ : Գէնտիսի բիւրհիտտէթ օլուպ, սէնի թէլէֆ իթմէք իսթէեօր : Ձանն իտէրիմքի, թէնինի, սաչլարընը վէ սագալընը էսմէրէ թէպտիլ իթմէք, վէ տօն ինիկօ օլմագ իւզրէ իգթիզա իտէն պօեաեը եէտինէ ալմըչսըն տըր :

— Շիւպհէսիզ :

— Օ հալտէ պու ագչամ իշիմիզ կէօրիւլէճէք տիր :

Պատէհու սըր Վիլիամս էլինի տէնիզ քէնարընտաքի դա-
եաեա տօղրու ուղաթարագ,

— Շու եօլու կէօրիւեօրսուն ա', պունտան տօղրու կի-
տէրսին : Իքի սաաթ եիւրիւտիւքտէն սօնրա պուլաճաղըն պիր
սէյֆիեթ Գէրլովէն տիր : Պու ագչամ սաաթ սէքիզտէ, պաղ-
չէնին ուճունտա հէր շէյ հաղըր օլաճագ տըր, վէ պէն սա-
նա, ժաննըն եանընա դատար վարմագ իւզրէ իգթիզա իտէն
թալիմաթը վէրէճէեիմ, տէտի :

— Բէք էյի, Ալլահա ըսմարլատըզ :

Պունլար շէհրէ տօղրու ալտէթլէ, շէհրին գաբուսունտա
եէկտիկէրինտէն այրըլտըլար :

Բօգամպօլ սօգագլարըն արասընտա նապէտիտ օլտու
սըր Վիլիամս տախի հայվանընը խանըն պիրինտէ պրագտըզ-
տան սօնրա լիմանտա տօլաչմաեա կիթտի :

Գօնթ Արթօֆուն վէֆաթընտան սօնրա, Վանթիւրիւն Մ.
վիգօնթ Անտրէաեա խիթապէն, Սէն-Մալօ բօսթախանէսին-
տէն ալընմագ իւզրէ պիր մէքթուպ եազմասը Բօգամպօլ իլէ
Վանթիւր արասընտա գարարլաշմը իտի : Իմտի սըր Վիլիամս
բօսթախանէեթ աղիմէթլէ, քէնտիսի իչին մէքթուպ պուլու-
նուպ պուլունմատըղընը սիւալ իթմէսինտէ, մէմուր քէնտի-
սինէ պիր մէքթուպ վէրտի, վէ օ տախի աչըպ, իմզասըղ
պուլունան աթիտէքի սաթըրլարը օգուտու :

«Հավր,

«Բուսիպը մաղլուպ օլտու. ինկիլիզ ղալէպէեի չալտը. Ծօուլէր սէֆինէսի պուսապահ Մարքիզ ատալարընա կիթմէք իւզրէ Հավրտան եիւքիւնիւ ալտը. Վահշիլէր իչին 'նէ' մահ- զուզիւեթ:

«Պու սէֆինէ իւչ կիւնէ գատար Սէն-Մալօտա լէնկէրէն- տազ օլաճադ տըր. Վահշիլէրին համուլէսինէ ալէագատար օլան քիմնէլէրին, վաբօր հօլա չըգմագտան էվվէլ կէլմէլէրի ըէճա օլունուր:»

Սըր Վիլիամս. - (քէնտի քէնտիեէ.) Օհօ', սահիհէն 'նէ' պիւեիւք իգպալ. գօնթ ահրէթէ հօլճու օլմուչ, Պագգարա տա ճօն Պրիտին բէնչէսինէ տիւշմիւչ. Գիւլվադը էլվէտա իթ, մէք իչին օ սէֆինէեէ պէն տէ կիթմէլիեիմ:

Գարարաշտըրըլմըչ օլան սաաթտա Բօգամպօլ մահէլլին- տէ պուլունտու. Մէրգուլմ, տէրքեար օլան ֆիրասէթի իլէ Գէրլօվէնին հօլունու քիմնէեէ սօրմագսըզըն, անճադ սըր Վիլիամսըն վագը օլան թարիֆի մուճիպինճէ մէզքիւր աթիգ իգամէթկեահը թանըեարագ, պաղչէնին բարմագլըզը պօ- եունա տօղրու իլէրլէտի. Օրատա պիր չուգուր իչինտէ չէօ- մէլիպ պէքլէտի. Բօգամպօլ, եինէ տօն ինիկօ տը լօս Մօն- թէս օլմուչ, եանի թէնինի վէ սաչլարըյա սագալընը էսմէրէ պօեամըչ օլուպ, սըր Վիլիամսըն թէսատիւֆ իթմիչ օլտուղու էսնատէ կիեինմիչ պուլունտուղու էսվապ եէրինէ տէ. Պը- թանիալըլարա մախսուս կէօյ մափիսի ըէնկինտէ գըսա պիր չաքէթ վէ չիպուգլու պիր բանթալօն, վէ պաշընա տախի էն- լի քէնարըլը պիր չաբգա կիեինմիչ իտի:

Պու թէպտիլի գըեաֆէթ՝ մէրգուլմուն ժաննը թէքրար կէօրմէք խուսուսընտաքի արզուի շէտիտինի միւպէյեին օ- լուպ, չու գատար քի Մ. մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս՝ Պըթանիա չօպանլարը գըեաֆէթինէ կիրմիչ օլմասըյա պէ- րապէր, էմըի պասիրէթի ասլա էլտէն պրագմաեարագ, էլին-

տէ թաշտորդը աղըր վէ պուտադլը պասթօնտան պաշգա, եան ճէպլէրինէ տէ պիր չիֆթ թապանճա վաղ իթմիշ իտի։ Մէր-գում, քէնտի քէնտիսէ շու եօլտա տիւշիւնմիւշ իտի։

— Պաշմա նէ կէլէճէկինի պիւմէմ։ Էկէր պէնիմէ տուէլ-լ իթմէկէ թէնէզզիւլ իթմէէրէք, սատէճէ թէլէֆիմէ գընամ իտէրսէ, պու իքի տօսթա իհթիւաճըմ օլապիլիր։ Պունունլա պէրապէր մագսէտ եէրինէ վարտորդը թագտիրտէ, ամճամըն պու պապտէ տարըլմանա հագգը օլմանաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր։

Ուզագտան, եանի գանալարըն արգասընտան տէնիզին տալալարը կիւրիւլթիւսիւ իշիտիլմէքտէ օլուպ, մէրգումհայ-տուտուն գուլաղընա պունտան պաշգա սէս կէլմէմէքտէ իտի։

Րօգամպօլ՝ պիր սաաթ գատար սըր վիլիամսը պէքլէ-եիպ, նիհանէթ պիր աթըն անագ սէսլէրինի իշիթմէքլէ, մէրգումուն կէլմէքտէ օլտուղունու տէրք լիթի, վէ ֆիլվա-գը կէլէն աթլը սըր վիլիամս օլուպ, Րօգամպօլ նըաֆէն պաշընը գալտըրմասընտա, պիլա թէրէտտիւտ հայվանը իլէրի սիւրտիւ։ Միւթէագըպէն աթտան աշաղըեա էնէրէք, պունու պիր աղաճա պաղլատըգտան սօնրա, քէնտիսի Րօգամպօլուն եանընտա չանըր չիմէնլիք իւզէրինտէ օթուրտու։

Սըր վիլիամս՝ չէրիքինէ իգթիգա իտէն թալիմաթը եէ-կեան եէկեան վէրտիքտէն, վէ վանթիւրտէն ալմըշ օլտուղու մէքթուպու օգուեարագ, գօնթու թէլէֆ իթմէսինի միւշ թէագըպ փօուլէր սէֆինէսինէ կէլմէսինի իթար իյլէտիք-տէն, վէ քէսպ իտէճէքլէրի մուվաֆֆագըյեթէ էմին օլա-րագ եէկտիկէրինի թէպրիք իթտիքտէն սօնրա, պիրիպիրին-տէն այրըլտըլար։

Րօգամպօլ՝ ուսթասընտան ալտըրը թալիմաթ ֆիքրինտէ գալիէն հէքք իտիլմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիլա թէրէտտիւտ պաղչէնին բարմագըլընա իլէրլէտի, վէ բարմագըլըգտան աթ-լամանա թէնէզզիւլ իթմէեիպ, անճագ պունուն քէնարընտա պուլունան պիր սէօկիւտ աղաճընըն ալթ տալարընը թութա-րագ, Ժիմնասթիք գուվվէթիյլէ տէրունը պաղչէեէ աթլատը։

Իգամէթկեահըն եիւզ թարաֆը իլէ ալթ գաթ վէ թա-
վան իշի գաթը գարանլըգ օլուպ, ֆագաթ պիւեիւք նէր-
տիվէնին սաղ ճիհէթինտէ պուլունան պիրինճի գաթըն բէն-
չիրէլէրի այտընլըգ իշինտէ օլմասըյա, մէգքիւր բէնչիրէլէ-
րին՝ մատամ տը ֆէրկազըն՝ հէր կիճէ զէվճինէ պէքլէմէք
իւզըն օթուրմագլըղը իթիեատ իթմիշ պուլունտուղու սալա-
նըն բէնչիրէլէրի իտուկինի՝ Բօգամպօլ՝ սըր Վիլիամսըն վէր-
միշ օլտուղու թարիֆ սաեհսինտէ անլատը: Պաղչէնին ուճուն-
տա քեային օլուպ, Մ. տը ֆէրկազըն իշ տաիրէսի իտուկինի
Ոնտրէա թարաֆընտան խապէր ալմըշ օլտուղու՝ քէօչկիւ տա-
խի կէօրտիւ: Ալթ գաթ հէր նէ գատար գարանլըգ իտի
խէ տէ, անճագ գաքալը օլան գանատարը արալըղընտան
ճիւզի պիր ըշըգ միւշահէտէ օլունմագտա օլմասըյա, Բօ-
գամպօլ, - Շու խայրխահ գաթըն նէ՞ իլէ մէշղուլ օլտուղու-
նու անլամագ իսթէրիմ, տիեհէրէք, նէֆէսինի թէսկին իտիպ,
ատըմլարընըն սէսինի տախի չըգարմամեա ճահտ իթտիկի
հալտէ, աղաճ ֆիտանլարընըն իւզէրինտէն կէլմէքլէ, մէգ-
քիւր ալթ գաթ տաիրէսինէ եագլաշտը, վէ գանատարըն ա-
րալըղընա կէօղիւնիւ տաեաթարագ, քէօչկիւն տախիլի ճի-
հէթինի սէյր իթմէկէ պաշլատը:

Պունուն տախիլի՝ եազլըգ պիր սալօն օլուպ, ինճէ բէր-
տէլէր ասըլը, պէեազ աղաճտան մօպիւեա իլէ տէօչէլի, վէ
տիվարը քիւթիւպխանէ իլէ գաբլը օլուպ, սալօնուն օրթա-
սընտա մէվզու օլան պիր մասա գարչըսընտա օթուրմուշ օլան
գօնթ, պիր ալչը բարչասըյա մէշղուլ կէօրիւնմէքտէ իտի:

Խաթըրլարտա օլտուղու իւզըն Արման, մասքէլի պիր պալօ
իշինտէ սէրվէթ ու իգպալին քէնտիսինի արամեա կէլմէսին-
տէն էվվէլ, հէյքէլթիրաշլըգլա նաֆագասընը չըգարմագտա
օլտուղու ճիհէթլէ, պու ֆէննի պիլտիկինտէն, սէրվէթինի
գուլլանմագ վէ շէֆագաթ եօլունտա պիր թագըմ՝ իշէրտէ
պուլունմագ կիպի զայլէլէրի արասընտա տախի պօշ վագըթ
էլտէ իտէրսէ, անը օ ֆէննէ հասը իլլէր իտի:

Մ. տը ֆէրկազ պու արա քէնտի իշինէ օլ տէրէճէ տալ-

մըշ իտիքի, խարիճտէ վուգու պուլան հէր շէյտէն պիւս-
պիւթիւն իրագլանմըշ կիպի իտի: Նասըլքի Րօգամպօլուն,
բէնչիրէնին գանատընա տաեանտըղը զէման աեաղը պիր թաշա
րասթ կէլէրէք հասըլ իթտիկի սէսի տէ իշիտէմէտի:

Րօգամպօլ իսէ, Արմանըն չալըշտըղընը կէօրմէքլէ, Վա՛յ,
մօնսիէօ արթիսթ իմիշ: Պէօյլէ պիր արթիսթտէն ճէմիյնէթի
մահրում իթմէք՝ հագըգէթէն թէէսսիւֆ իտէճէք հալ տիք,
տէտի, վէ աշնի ինթիւաթ իլէ օրատան չէքիտիկի սըրատա,
ֆիքրինտէն,

— Ատամ սէն տէ, պու ալէմտէ պու գատար արթիսթլէր
վար տըր... պիր նէֆէր զիեատէ եախօտ էքսիք օլուրսա,
նէ զիեան կէլիր, տէեիպ, պիւեիւք գաբուեա տօղրու իլէր-
լէտի:

Պատէհու մէրգում, գաբունըն նէրտիվէնինէ տօղրու կի-
տիպ, աեագլարընըն սէսինի չըգարմագսըղըն օն գատար գա-
տէմէտէն եօգարը չըգտը:

Օ կիճէսի հաւա պուլուլթլու օլմագլա՛պէրապէր, արա-
տա սըրատա այ մահիթապը պուլուլթլար արասընտան գահիր
օլտուղունտան, կիճէնին գարանլըղ պիր տէրէճէ չէֆֆաֆ
օլմասըլա, հէր նէսնէ աշիքեարէն կէօրիւլէպիլմէքտէ իտի:

Սըր Վիլիամսըն Րօգամպօլա վէրմիշ օլտուղու մալիւմաթ
բէք տօղրու օլուպ, պիւեիւք սալօն վէ պիւեիւք գաբու իլէ
իւթիւաթը պուլունան ճամէքեանլը գաբու գաբալը տէյիլ
իտի: Շէօյլէքի Րօգամպօլ՝ պու գաբուեու եիթմէքլէ իչէրի
կիրէպիտի, վէ գաբունուն պիրինտէն չըգան ճիւղի պիր ըշըգ
սաեէսինտէ, սըր Վիլիամսըն թարիֆ վէ պէեան իթմիշ օլ-
տուղու կօթիք սալաեը կէօրէպիտի, վէ պունուն գաբուսու-
նա գատար եիւրիւտիւքտէն սօնրա, իքի տէֆա վուրտու:

Իչէրտէն պիր գատըն՝ թաթլը պիր սէտա իլէ,

— Կի՛րինիլ, տէյինճէ, Րօգամպօլ գաբուեու աչըպ, էշի-
կին իւզէրինտէ տուրտու:

Պաղչէեէ նազըր օլան բէնչիրէլէրտէն պիրի եարը աչըգ
իտի:

Շըմինէնին իւսթ թարափընտա միւքէմմէլ պիր էսլիհա թագըմը մէվճուտ օլուպ, վագթիյլէ Գէրկաղ խանէտանը ազասը թարափընտան գուլանըմըչ, վէ ճիւմիէսի տէ չէրէֆլի խաթըրէլէր իյմա իթմէքտէ պուլունմուչ օլան մէգքիւր սիւլահար՝ ալ թիւֆէնքլէրինտէն, մուհարէպէ գըլըճլարընտան վէ սաիրէտէն միւրէքքէպ օլմասըյլա, Բօգամպօլ քէնտի քէնտիեէ,

— Իչ կէօրէճէք ալէթլէր տիր, տէեիպ, սալա իչինտէ պիր աաըմ ալտը :

Ժանն իսէ, իչէրի կէլէն քէնտի գէվճի օլտուղունա իսքեաթ օլմուչ օլարագ, պաչընը նըսֆէն չէվիւրէէք :

— Սէ՞ն միսին Արման, տէտի, վէ իչէրի կիրէն շախսա թէքըար պագմասըյլա, էօյլէ պիր քէսկին վէ տէհչէթլի սէտա ըէֆ իթտիքի, պու սէտա պաղչէտէն կէչիպ, գօնթուն, քէմալը սիւքիւնէթլէ սանէմ եաբմագտա պուլունտուղու օտաեա գատար աքս իթտիկինտէն, մէրգում, եավրուլարընըն ֆիղանընը իչիտէն տիչի գաբլան միսիլու հէման եէրինտէն սըչրատը : Ժանն, Պըրթանիա մէմլէքէթի էհալիսինին գըեաֆէթինէ կիրմիչ օլան շախսը մէրգումուն՝ Մ. մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս օլտուղունու թանըտը :

Մէրգում, հէման մէգպուրէնին եանընա գօշուպ, տիղլէրինէ գաբանարագ :

— Ժանն, սէվկիւլիւմ, պանա աֆվ իտինիզ . պուրաեա գատար, նէգտինիզէ գատար կէլէպիւմէք իչին հէր կէօնա միւչքիւլթը, քեաֆֆէյի թէհլիքէլէրի կէօզէ ալտըմ... Ժա՛նն... Ժա՛նն... պէնտէն ֆիրար իթմէեինիզ, պէնի թարաթ իթմէեինիզ, տէտի :

Լաքին սէօղիւնիւ իբմալ իթմէզտէն էվվէլ, սալօնուն օրթասընա եըլտըրըմ կիպի պիր ատէմ տիքիւտի, վէ խասմինէ հիւճում իտէն գաբլանա մախսուս հիտտէթ ու զազապլէ մէրգումուն իւզէրինէ հիւճում իյլէտի :

41

Մ. մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս պու մուամէլէերի թէճավուզքեարանէերի մէմուլ իթմէքտէ օլուպ, գօնթ, մէրօ գումուն եագասընտան թուլթարագ, քէնտիսինի եէրտէն գալտըրմանա իճպար իթտիկի սըրատա, Ռօգամպօլտա, կէօւ եա գօնթ տիվարտա ասըլը օլան սիւահլարտան պիւրինի ալմանա թէչէպպիւս իտէճէք տիր կիպի, եէտինտէրի թապանճալարտան պիւրինի չէքմէէ հազըրլանտը, Լաքին գօնթ, քէնտինին ֆէվգէլատէ գուվվէթինտէն ղայրի տիկէր սիւահա մալիք օլմանըպ, Ռօգամպօլու սարսարագ,

— Ալլագ, ալլագ, տէյի պաղըրտը, վէ հիտտէթ ու ղազապընտան նաչի պօղուլմուշ օլան սէտասըյա,

— Սէնի քէլպ կիպի թէլէֆ իտէճէերիմ, տէյի պէեան իթտիկինտէ, Ռօգամպօլ — իմտատա՛... իմտատա՛... գաթիլի թուլթո՛ւն, տէյի ըէֆը նիտա իթտի, վէ Մ. տը Գէրկազ, գաթիլ քէլիմէսինի իչիտինճէ, ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլուպ, Ռօգամպօլուն պօղազընը գօյվէրտի, վէ պիւր ատըմ գատար կէրի չէքիլէրէք, թահգիրամիզ սուրէթտէ աթֆը նազար իլէ,

— Հագգըն վար տըր... վագաա կիճէ վագթը խըրսըզ կիպի էվիմէ կիրտին, վէ պէնի թահգիր մագսէտիլէ պուրանա կէլտին իսէ տէ, պունուլա պէրապէր պէն եինէ սէնի պիւր միւտաֆաա թէլէֆ իթմէք իսթէմէմ... անլա՞օրմուսուն ալլագ, տէտի, վէ պիւր էլիլէ Ռօգամպօլուն եիւզիւնէ սիլլէ աչգ իթտիկի հալտէ, տիկէրիլէ տէ տիվարտա ասըլմըշ օլան գըլըճլարտան իքիսինի աչաղընա ալտը,

Մատամ տը Գէրկազ, տէհչէթ ու իզթիւրապընտան նաչի

Թէքրար ըէֆը սէտա իտիպ, պայկըն հալտէ եէրէ սէրիտի՝
Վազը օլան ֆիղան ու ֆէրեատլար իւզէրինէ տէրունը խա-
նէտէ ատըմ սէսլէրի զուհուրա կէլիպ, գաբուլար աշըլտը, վէ
պաղթէթէն ուեանմըշ օլան խըզմէթքեարլար՝ էֆէնտիլէրինին
տաիրէսինէ գօշուշարագ, իքի քիշինին, էլլէրինտէ գըլըճ օլ-
տուղու հալտէ, եէկտիկէրի գարշըսընտա պուլունտուգլարընը
կէօրտիւրլէր։

Այնի վազըթտա Մ. տը Բէրկազ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Տիշարը չըգընըզ, եախօտ մատասը քէնտի օտասընա
կէթիւրիւպ, իգթիզա իտէն միւտավաթը իճրա իյլէեինիզ,
տէտի։

Մուախարէն մէրգում, տօն ինիկօեա խիթապէն,

— Այէլ պաղչէեէ ա'լլազ. ագաճագ գանըն խանէմի բիր-
լէմէսինի իսթէմէմ, զիրա սէնին մուրտար գանըն միւէպպէ-
տէն էվիմի լէքէլէեէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի։

Պէօյլէճէ Մ. տը Բէրկազ՝ Պօգամպօլու քէօչկէ գատար
սիքրիւքլէեէրէք կէթիւրտիւ, վէ Րօգամպօլ իսէ, պիր արա
միւթէէսսիր օլմուշ իտի իսէ տէ, խանէտէն պաղչէեէ կէլէնէ
գատար սօուգ գանլըլընը քէսպ իթմիշ օլտուղունտան,
քէնտի քէնտիեէ,

— Զէվալը ահմա'գ, պիլմէզսին քի, պանա վուրմուշ օլ-
տուղուն թօգաթ՝ միւտտէթի հաեաթընտա վուրտուղուն է'ն
սօն թօգաթ օլաճագ տըր, տէտի։

Սըր Վիլիամսըն շէրիբի, Մ. տը Բէրկազըն վէֆաթընը
մուհագգագ ատպ իթմէքտէ օլուպ, պու սըրատա քէնտինճէ
կիւվէնտիկի ճիհէթ իսէ, պունտան էվվէլ Րօշըրուար սօգա-
ղընտա վազը 41 նումէրօլու խանէտէ գաբուճուլուգ իտէկէ-
լէն պիր սիւահ հօճասընտան էօյրէնմիշ օլտուղու, վէ սըր Վի-
լիամսըն թապիրինճէ «պին ֆրանգլըգ տարպէ» թէսմիեէ իյ-
լէտիկի կիզլի միւտարէպէ ուսուլի իտի։

Արման, զէվճէսինին թէտավիսիլէ մէշղուլ օլմաեան ա-
տէմլէրէ խիթապէն,

— Մէշալէլէր կէթիւրինիզ մէշալէլէր, տէյի էմը իտիպ,

պունկար իսէ, էօթէտէն պերու էֆէնտիւերինն իշինէ գա-
րըշմամետա ալըշմըշ օլտուգլարընտան, պէօյլէ կիճէ օրթա-
սընտա պիրտէն պիրէ զուհուր իտէն խասմին քիմ օլտուղու-
նու, վէ նէ՞ կիպի հագարէթ իշին էֆէնտիւերի պունա գարշը
սիրահլանմըշ օլապիլէճէկինի արալթըրմագսըղըն, էմրի մէգ-
քիւրէ իթաաթ իթտիլէր:

Հէր նէ իսէ եանմըշ մէշալէլէրին կէթիրիլմէսինտէն սօն-
րա թէրթիպ իտիլէն մէնղարէ՝ սէյր ու թէմաշա իտէնլէրին
նաղարընտա ֆէվգէլատէ աղիմ օլուպ, չէօյլէքի կիճէնին
գարանլըղը էանասընտա, վէ ինշաաթը միյմարիեքի գատիմէ-
սի՝ գահրամանլարըն տէվրէրինի խաթըրա պրագան օլաթիգ
ջաթօնդէն բէնչիքիլէրի ալթընտա իքի նէֆէր իհթիեար Պըր-
թանիալը՝ պաշ աշըգ օլարագ, եէկտիկէրինտէն օն աւորմ
ուգագտա տուրմուշ օլտուգլարը հալտէ, Բէրկաղ խանէտա-
նընըն սօն նէսլինին գըլըճընը թէնվիր իթմէք իւզրէ, էլլէ-
րինտէ պիրէր մէշալէ թուլթուշ իտիլէր: Պունլարըն արասըն-
տա տիկէր իքի քիշի, եանի գօնթ իլէ խասմի պուլունոպ, պո-
նլարտա, էլլէրինտէ թուլթուշ օլտուգլարը գըլըճլար իլէ
վուրուշմետա հազըր օլտուգլարը հալտէ, եէկտիկէրինի թէ-
ճէսսիւս իյլէմէքտէ իտիլէր: Աշըգտա իսէ, տիկէր խըղմէթ-
քեարլար տիգ չէօքմիւշ օլուպ, սըտգ ու իմանը գալի իլէ
կէնճ էֆէնտիւերի հագգընտա ճէնապը Հագգա արզը թէ-
կէնիեաթտա պոպունմագտա իտիլէր:

Օլ վագըթ Մ. տը Բէրկաղ, քէնտի ատէմիերինն խի-
լապէն,

— Էվլատլարըմ, էկէր պանա պիր ֆէնալըգ վագը օլուր-
ա, էկէր պու ատէմ պէնի թէլէֆ իտէքսէ, գօյվէրին կիթ-
սի, ֆագաթ սիգ գօնթէսէ նէգարէթ իտին, տէտի, վէ գէվ-
ճէնի պու սուրէթլէ թավսիեէ իյլէտիքտէն սօնրա, Արման,
քէսլը խըշմ իլէ գըլըճընը իսթիմալէ իպթիտար իյլէտի:

42

Բօգամպօլ իլէ Մ․ տը Բէրկազ տուէլլօեա պաշլատըգալարը էսնատէ, Մ․ վիգօնթ Սնտրէա՝ հէր սապահ միւթատը օլտուղու վէճհլէ աթընա սիւար օլարագ, Սէն-Մալօեա կիթմէքտէ օլուպ, պիր արա պաշընը էնսէեէ չէվիրմէքլէ, հէնուզ ըշըմագտա օլան պիր վագըթտա, Բէրկազլարըն աթիգ իգամէթկեահընը, վէ Սէն-Մալօ լիմանընը կէօրէպիլտի քի, օլ էսնատէ մէգքիւր իգամէթկեահտա, խանէտանը մէգքիւրուն է՛ն սօն նէսլինին՝ պիր հալազըն տարպէսինտէն վոււրուլուպ թէրքի հաեաթ իյլէմէսի, վէ տիկէրինտէ, եանի լիմանտա տախի, քէնտինին է՛ն տէհչէթլի տիւշմէնինի ալըպ կէօթիւրմէք իւզըէ պիր սէֆինէնին պուլունմասը՝ թէրթիպալթը մախսուսէսինտէն իտի։

Մէրգուսնն տօտագլարընտա շէյթանի պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլուպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Ա՛հ, ինթիգա՛մ, ինթիգա՛մ, նիհաեթ սէնի էլտէ իթտիմ, տէտի։

Պիրտէն պիրէ սըր Վիլիամս, քէսկին կէօզիւ իլէ, ուզագտա, աշըգ տէնիգտէ պիր ալէվ կէօրիւպ, մէսէրրէթինտէն նա չի տիթրէտի, վէ ֆիքրինտէն,

— Ճօն Պրիտ իլէ գարարկիր օլմուշ օլան իշարէթ տիր․ Ֆօուլէր տէմիր աթմըշ տըր․․․ Է՛յ Պագգարա, մէյտան իքմիդին տիր․․․ պու տէֆա նէ՛ սէն, նէ՛ Սըման եագանըզը՝ լիմտէն գուրթարամահաճագսընըզ, տէտի։

Մէրգուս, էվվէլ էսիրտէ լիմանա տօղրու իլէրլի՛, Օրատան պիր սանտալա օթուլուպ, Ֆօուլէր սէֆինէսինէ կթ-

մէք ֆիքրինտէ իքէն, պիր ատէմ գօլթուղունա չարբըմասընտա, սըր Վիլիամս՝ թէաճճիւպլէ ըէֆը սէտա իթտի :

Չարբըլան շախս ճօն Պրիտ օլուպ, մէրգում, մանթօսունա սարըմըչ օլտուղու հալտէ, սըր Վիլիամսըն մուվասըլէթինէ պէքլէեօր կիպի կէօրինմէքտէ իտի : Մէրգուման արասընտա շու եօլտա մուհավէրէ ճէրէեան իյլէտի :

Սըր Վիլիամս . - Սէնին պուրատա նէ՞ իշին վար տըր :

Ճօն Պրիտ . - Սիզի պուլմագ իշին կէլտիմ, չիւնքի սէֆինէմտէ սիզի պէքլէեօրլար :

Սըր Վիլիամս, սէվինճինտէն տիթրէտի, վէ ճօն Պրիտ՝ քէլամա տէվամլէ,

— Փագաթ սէֆինէմէ կէօթիւրտիւկիւմ գատըն ղաեէթլէ կիւզէլ տիր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Սահի՞հ մի :

— Վահշիլէր՝ անը քէնտիլէրինէ բրէնսէս իտէճէքլէր տիր :

— Էկէր քէպապ իտիպ տէ եէրլէր իսէ, տահա զիեատէ մէմնուն օլուրում :

— Քէնտիսիլլէ էլվէտա իթմէկէ կէլմէզմիսինիլ :

— Հայ հայ . սանտալըն վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ :

Պէօլլէճէ ինկիլիզ գաբթան թէքլիֆսիզճէ ամիրի սապլգընըն գօլթուղունա կիրիպ, պիրլիքտէ սանտալա պինտիլէր : Բիւրեքլէրտէ տէօրթ նէֆէր թայֆա պուլունուպ, պունլար պիր իշարէթէ պէքլէմէքտէ իտիլէր :

Սըր Վիլիամս սանտալըն էնսէսինտէ օթուրունճա, ճօն Պրիտ՝ եօլա չըգըմասընը էմր իթտիկինտէն, սանտալ, տալղալարըն իշինտէն քէմալը սիւրաթլէ հարէքէթէ պաշլատը, վէ եիրձի տագըգա զարֆընտա փօուլէրէ մուվասըլէթ իթտի : Էսնաի բահտէ սըր Վիլիամս իլէ ճօն Պրիտ սիւքիւնէթի թամմէ իշինտէ օլուպ, պունլարտան պիրինճիսի, չիւպհէսիզ օլ էսնատէ գանլարա միւլլէմմա օլմուշ, վէ միւքէտտէր զէվճէսիլլէ խըզմէթքեարլարը արասընտա եաթմըչ պուլունան Արմանը, վէ պիր գաշ սաաթտան փօուլէր սէֆինէսի հարէ-

քէթ իթմէքլէ, միւտտէթի մէտիտէ քէնտիսինէ գարշը ուղ-
րաշմըշ օրան խասմինի Օգիանիատա ինսան էթի եէեէն վահ-
շիլէրէ կէօթիւրէնէք իտուկինի տիւշիւնմէքտէ, վէ եալընըզ
ինթիգամը իշին եաշաեան վէ մուվաֆֆադըյէթի միւ-
քէմմէլէեէ էրմիշ օլտուղունու զանն իտէն, վէ ատավէթի
էանասընտա հիշ պիր կէօնա մաղլուպիւրէթտէն մէյեուս օլ-
մաեան պու ատէմ, օլ տադըգատա սօուգ գանլըլըշընը, սէ-
պաթընը զայպ իտէրէք, էսրարի պիր դաաֆէթ հիսս իյլէ-
մէքտէ, վէլհասըլ ֆիթուհաթընըն քէյֆինտէն նաշի ատէթա
մէֆթուլն պուլունմագտա իտի:

Հէր նէ իսէ սանտալ՝ վաբօրուն նէրտիվէնինէ եանաշտը-
ղընտա, ճօն Պրիտ, սըր Վիլիամսըն թէքըար ումուղունա էլի-
լէ վուրարագ,

— Կէլինիզ գաթմանըմ, վէ մատամ Պագգարաեը կէօ-
րիւնիւզ, տէտի:

Սըր Վիլիամս մէգքիւր իսմի իշիթտիկինտէ, տալընլըզ
կէչիպ, ճօն Պրիտ իլէ պիրլիքտէ կիւվէրթէ իւզէրինէ չըգաը:
Կիւվէրթէնին իւսթիւ խալի օլուպ, եալընըզ էօթէտէ
պէրիտէ կիճէ պէքճիլէրի պուլունմասըյա, պուլնարտան հիշ
պիրի ճօն Պրիտէ սէլամ վէրմէտիկի կիպի, հիշ պիրի տէ նէ՝
մէրգուլմա վէ նէ՝ քէֆիգինէ տիգգաթ իթմէտի:

Ճօն Պրիտ՝ քէնտի իլէ կէլմէքտէ պուլունան սըր Վիլիամ-
սա տօղրու տէօնէրէք,

— Կիւզէլմահպուսէմիզ պէնիմ՝ օտամտա տըր, տէտի:

— Հա՛յտէ կիտէլիմ, քէնտիսինի կէօրմէք իսթէրիմ, տէյի
սըր Վիլիամս մուգապէլէ իյլէտի:

Պու սէօզլէր սէօյթէնիրքէն, ճօն Պրիտ սըր Վիլիամսը սէ-
ֆինէնին էնսէսինէ կէօթիւրիւպ, գաթմանըն եանի քէնտի
օտասընա կիրտիրտի:

Սըր Վիլիամս՝ ֆէվգէլատէ մէսրուր օլարագ, էշիկին իւ-
զէրինտէ աուրուպ, Պագգարաեը քիւշիւր պիր սէտիր իւզէ-
րինտէ նիմ եաթմըշ օլտուղու հալտէ կէօրտիւ, վէ քէնտի
քէնտիեէ,

— Նէ՛՛ ճէսուր գատրն տըր, քէնտի եաթաղընտա կիպի ուեուեօր, վէ շիւպհէսիզ ըիւեասընտա, ինսան եէեհիճի վահ- շիլէրի ասլա կէօրմէեօր, տէտի, ֆադաթ աշնի վազըթտա մէրգուումն զաննընը թէքզիպ իթմէք իսթէրճէսինէ, Պազգա- ըա կէօզլէրինի աչըպ, պաշընը եարը եօգարը գալաըրաը, վէ տօտադլարընտա նէվիմա թէպէսսիւմ հասըլ օլարադ, սըր վիլիամա պազտը. Աշնի վազըթտա,

— Ա՛հ, սի՛զ միսինիզ, մօնսիէօ վիզօնթ, տէյի սիւալ իթտի:

Անտրէա իսէ, շէյթանի պիր գահգահա իլէ,

— Ազիզէ տօսթում, եանըլըեօրսուումը, պէն Մ. վիզօնթ տէյիլիմ, սըր վիլիամսըմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պազգարա. — Պիլիեօրում, (վէ թահգիրամիզ սուրէթտէ մէրգումա պազարադ.) օ՛հ, թէօվպէքեար վիզօնթ Անտրէա- նըն վիճուաթի օլմատըզը, վէ սըր վիլիամսըն, միւրաիլիք մաս- քէսիլէ ինթիգամ եփլունտա տէվամ իթմէքտէ օլտուղու մալիւմիւմ տիւր:

Սըր վիլիամս. — (զէհքլէնէրէք.) Ազիզէմ, նէ՛ կիւզէլ սէօյ- լէեօրսուումը:

Պազգարա. — (աշնի սիւքիւնէթլէ.) Եվվէթ, քեաֆֆէյի թէշէպպիւսաթընտա սաեէմտէ մուվաֆֆադաթ օլամատըզըն- տան նաշի բիւրհիտտէթ քէսիլէն պու ճանվէր՝ պանա գարշը մուհլիք պիր ատավէթ թաշըմը տըր:

— Եվվէթ, Եվվէթ գըզըմ, պու խուսուստա եանըլմա եօրսուումը:

Պէօյլէ տիւէրէք, մէրգում, Պազգարաեա եըլան կիպի աթֆը նազարիլէտի:

Պազգարա՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Նիհաեէթ թահթը հիմաեէմէ ալմըջ օլտուղում, վէ հազգընտա շայեանը նէֆրէթ պիր աշգը հայիզ տուլունտու- ղուն գըզճըպազը պէնտէն ղայպ իթտիկինի տէ պիլիրիմ:

— Լաքին օ գըզ նէ՛ գատար կիւզէլ տիւր, միւրա տա անըն թալիմ ու թէրպիեէսինէ մէմուր օլմուշ տուր:

Ճօն Պրիտ . - Եանըլըեօրսունուզ գարթանըմ, օ Մուսէվի գըզ շիմտի Բարիստէ տէյիլ տիր :

— Նէ՞րէտէ տիր :

— Պուրատա, սէֆինէմին իչինտէ տիր :

Պագգարա՝ նազարը տիգգաթընը սըր Վիլիամնա աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, անըն լէհէսինին սօլտուղունու կէօրտիւ : Պատէհու իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ ,

— Ֆիլվագը, հէր զըհըն պիր գուսուրու օլուր տէրլէր, եալան տէյիլ տիր : Սիզ, գավանիյնի վէ է՛ն մուգատտէս շէյլէրի պիրէր պաթըլ իթիգատ վէ էֆքեար ատտ իտէր վէ ֆամիլեանըզ վէ ճէնապը Ալլահը թահգիլ իյլէր պիր ատէմ իտինիզ . հաեաթը պէշէրիեհէնին՝ սիզին եէտինիգտէ հիշ պիր կէօնա գըյմէթի եօգ իտի, վէ պիր թագըմ մէվանի վէ միւշքիլաթա էհէմիլիէթ վէրմէեհէրէք, տօղրուճա մագսէտէ եիւրիւմէքտէ իտինիզ, վէ գարշընըզա հիշ պիր մանի գուհուր իթմէզ իտի, լաքին նիհաեէթ կիւնիւն պիրինտէ, օ մանի, շու գըղգըղազըն շէքլ ու թասվիրինտէ օլարագ գարշընըզտա գուհուրա կէլտի, վէ օ գըզճըղազը կէօրմէքլէ, թուճտան եաբըլմըշ կիպի սէրթ օլան գալպինիզ միւթէէսսիր օլտու :

Սըր Վիլիամնա . - (գահգահա իլէ կիւլէրէք .) Աճա՛յիպ, մատէմբի օ գըզ պուրատա իսէ, մատամ Պագգարանըն ախլէագ ու ատապ տէրսինի տինլէեհէք եհրտէ, նի՞չին անը պանա կէթիւրմէեօրսուն, Ճօն Պրիտ :

Ճօն Պրիտ . - Շիմտի անը կէթիւրիւրիմ գարթան :

Ճօն Պրիտ, սըր Վիլիամնը Պագգարա իլէ եալընըզ պրագտըգտան սօնրա տիշարը չըգմասընտա, մէրգում ճանվէր, նիհաեէթ մահիլլէթինի մէյտանա գօյմուշ օլտուղու հալտէ ,

— Գը՛ղըմ, Ֆէրնան իլէ մարքիզին իշլէրինտէ բէք մահիլ պուլունտուն, վէ պանա պէշ միլեօն ֆրանգ գարարը մուճիպ օլտուն, տէտի :

Պագգարա կիւլիւմնէտի, վէ սըր Վիլիամն տա,

— Վէ ազ գալտըքի բէնտիմի թապանճա իլէ թէլէֆ ի տէճէք իտիմ, տէտի :

— Պիլաքիս պէն սէնի թէլէֆ իթմէլի իտիմ :

Սըր Վիլիամս . - (Իսթիհզաքեարի պիր թարզ իլէ .) Էկէր պաշընա կէթիրէճէկիմ հալի քէշֆ իթմիշ օլսա իտին , շիւպ-հէսիզ պէնի թէլէֆ իթմէք իշին գաթան թէրէտտիւտ կէօս-թէրմէզ իտին :

— Պաշըմա կէթիրէճէկին եախօտ կէթիրտիկին հալ նէ տիր , սէօլլէ պագալըմ :

— Աճա՛յիպ , տահա շիւպհէ իթմէեօրմուսուն :

— Միւպհէմ պիր շիւպհէմ վար տըր :

Պագգարա , պու ճէվապը վերտիկի սըրատա , լէհճէսինին վէ թավընըն սիւքիւնէթինի ղայպ իթմէտի , վէ սըր Վիլիամս քէլամը շու եօլտա իլերի կէօթիւրտիւ :

— Մատէմքի պիլմէեօր իսէն , շիմտի սանա հէր շէյի սէօլլէեիմ : Էվվէլ էմիրտէ սէն , Ֆօհլէր իսմինտէ պիր սէֆինէտէ պուլունուեօրսուն . պու սէֆինէնին գաթթանը՝ ա-տէթա պէնիմ ըուհում տուր : Իշպհլ սէֆինէ Օգիանիա թա-րաֆլարընա կիտէրէք , սէնի վահշիլերին պիր ատասընա պրա-գաճաղընտան , օրատա , մալիք օլտուղուն կիւզէլ ումուզլա-ըն՝ ինսան էթի եէերիճիլերէ միւքէմմէլ պիր նաֆագա օլա՝ ճագ տըր :

Սըր Վիլիամս , պու սէօղիւ սէօլլէտիքտէն սօնրա գաթգա-հա իլէ կիւտիւ , վէ Պագգարանըն , տէհշէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իլէ տիթրէմէկէ պաշլաեաճաղընը , վէ տիլլերինէ գա-բանարագ , աֆվ ու մէրհամէթ թէմէննի իտէճէկինի պէքլէ-մէքտէ իքէն , Պագգարա եալընըզ կիւլիւմնէմէքլէ իքթիֆա իթտի , վէ իֆատէեէ աղազ իտէրէք ,

— Պու պապտէ ֆէվգէլատէ եանըլըեօրսունուզ : Օգիա-նիատա վահշիլերին պիր ատասընա կէօթիւրիւլէճէք օլան պէն տէյիլիմ , սիգսինիզ , տէտի , վէ մէզքիւր քէլիմէլերի ի-րատ իթտիկի էսնատէ , օտանըն գաբուսու աշլարագ , իշերի պիր ատէմ կիրտի , վէ սըր Վիլիամս՝ պու ատէմի կէօրմէսին-տէ լէհճէսի սօլարագ , պիր ատըմ գատար ըիւճաթ իյլէտի : Շախսը մէրգում իսէ ,

— Պահստիւնքի, ազիզիմ պարօնէ, վանթիւր նա-
մընտա սախթէ պիր արապ թարափընտան պէնի գաթլ ու
թէլէֆ իտիւմիչ զանն իտիեօրտունուչ, տէյիլ մի, տէտի:

Տիւշարը տէհչէթի ազիմէ օլան սըր վիլիամսըն գարշըսը-
նա չըգան քիմսէ՝ գօնթ Արթօֆ իտի:

43

Բօգամպօլ իլէ սըր վիլիամսըն՝ թէրքի հաեաթ իթմիչ
օլտուղունու զանն իթտիքլէրի գօնթ Արթօֆուն էլան պէր
հաեաթ օլուպ, փօուլէր սէֆինէսինտէ նա՞սըլ պուլունտու-
ղունու իյզահ իտէլիմ:

Պունուն իչին Բարիսէ ալտէթ իթմէք, վէ հօճա վան-
թիւրիւն՝ Ֆիրարը վէ Մուսէվի գըզը վիլէթէ գատար կէօ-
թիւրտիւքտէն սօնրա, գօնթ Արթօֆուն իգամէթկեահընա
միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իյլէտիկի տազըգաեա գատար
րիւճաթ իթմէք լազըմ տըր:

Մատամ Մալասինին սապըգ վէքիլսարճը՝ գօնթ Ար-
թօֆուն արապաճըսըյա մէյիսանէ տօսթլուղու պուլունտու-
ղունու պէեան իթմէսիյլէ, պիէսաս եէրտէ էօեիւնմէմիչ իտի:
Ֆիլվազը պու տօսթլուղու սաեէսինտէ պիտտէֆաթ գօն-
թուն խանէսինէ կիրմիչ օլմասըյա, մէրգումուն եաթտըղը
մահէլի, անըն կիճէքի մուամէլաթընը, վէ հէր կիճէ խա-
նէսինէ ալտէթինտէ, պաղչէեի տօլաչարապ պիր սիկարա իչ-
տիկինի պիլիր իտի: Պու թէֆէրրուաթ իսէ, վանթիւր իչին,
թէչէպպիւսինիւն թէմամիյլէ պաշա չըգաճաղը խուսուսընտա

Թէէմինաթ օլուպ, շու գատար քի է'ն միւշքիլ մատտէ՝ կիճէ վագթը օթէլէ կիրմէսի քէյֆիեէթի օլտուղու հալտէ, մէր-գում, Ֆիրարտան մուֆարագաթընտան սօնրա, պու միւշքիլի քէնտի քէնտիեէ իգըար իթտի, հագըգէթէն կիճէնին սաաթ օն պիրինտէ, եանի եարը կիճէեէ պիր սաաթ գալարագ, գօնթուռն խանէսինէ կիրմէսի՝ եալընը պիր շարթ իլէ միւմ-ըին օլուպ, պու շարթ իսէ, սիւահ ընկինի պէրթարաֆ ի-տէրէք, վէ էսկի հալինի պուլարագ, իշսիզ վէ մէսքէնսիզ օլտուղունու պիլպէեան, տօսթը գատիմի օլան արապաճընըն նէգտինտէ միւսաֆիր օլմագլըղը թէմէննի իթմէքտէն իպարէթ իտի իսէ տէ, պիր ազ միւլահագա իլէ պու թասավվուրտան կէրի տուրտու, Այնի վագըթտա ֆիքրինճէ շէօյլէ սէօյլէտի.

— Էվվէլ էմիրտէ, թէքրար պէեազ օլմագ իշին, ագալլի պիր սաաթ, պիր թագըմ էճգալար իլէ օվալանմալըեմ, Պու-նա իսէ վագթըմ եօգ տուր, Պունտան գաթինազար պէնիմ իշին սիեահ ընկլի գալմագ տահա էյի տիր, Պէլքի իշերի կիրտիկիմ վէ տիշարը չըգտըղըմ կէօրիւլէճէք տիր, լաքին պիր քէրրէ թէշէպպիւսիւմիւ իճրա իտէրսէմ, էվվէլքի ըն-կիմի օլ վագըթ իսթիհսալ իտէրիմ, Ֆրանսատա իսէ, քիմնէ, պէեազ պիր ատէմի, սիեահ ատէմ տիր տէյի ֆարզ իտէ-մէզ, իմտի արապաճըտան օ եօլտա ըուխսաթ իսթէմէկի խաթըրա պիլէ կէթիրմէմէլիեիմ.

Վանթիւր, օթէլին տախիլի ահվալինի տէրխաթըր իտէ-րէք եօլունա տէվամ իյլէտի, Գէնտի քէնտիեէ տէ շէօյլէ սէօյլէտի.

— Իշթէ կէլտիմ, ախըր՝ գաբունուն սաղ թարաֆընտա վէ հավլիտէ տիր, Արապալըգ տա սօլ թարաֆտա տըր, Էկէր հավլիեէ կիրմէք իսթէսէ իտիմ, պիր արապանըն իշինէ կի-րիպ, գօնթուռն ավտէթինէ տէկին պէրլէր իտիմ, չիւնքի հիշ շիւպհէ եօգ տուրքի, գօնթ հէնուզ քէնտի սէրգլըսընտա պուլունմագտա տըր, Արապալըգ իլէ ախըր արասընտա վա-սըթտի մուխապէրէ օլմագ իւզրէ պիր գաբու վար տըր. իմտի սէյիսլէր ուեուտուգտան սօնրա ախըրա կիրէր, վէ օրատան

պիստուհուլէ քիւշիւք ներտիվէնէ վասըլ օլուրում, վէ հէր սապահ գօնթ, աթլարընը կէօզտէն կէշիրմէք իւզրէ պու ներտիվէնտէն աշաղըրեա էնտիկի ճիհէթլէ, մագսէտիմի իճրա իտէպիլիւրիմ:

Պու միւլահազա իլէ վէ մէսէլէեէ հէնուզ պիր գարար վէրմէզտէն էվվէլ օթէլին ճիվարընա վասըլ օլուպ, գօնթուն մէքքիւք իգամէթկեհաճընտա չալըչան միւթէատտիտ խըզ-մէթըրարարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ իչէրի կիրէպիլմէսի թա-պիրի գապիլ օլմատըղընտան,

— Էթրաֆը տօլաշալըմ պագալըմ, պէլքի միւսաիտ պիր ֆըրսաթ պուլուրում, տէտի:

Օթէլին ճիվարարը սիւքիւնէթ իչինտէ օլուպ, պինանըն եիւզ թարաֆը իսէ հէման գարանլըգ օլտուղունտան, վան-թիւր՝ ֆիլվագը գօնթուն հէնուզ խանէսինէ ավտէթ իթմէ-միշ օլտուղունա հիւքմ վէրտի: Ոահիհէն օլ էսնատէ Բու-սիալը գօնթ իլէ Պագգարա, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն թէգըրիւսիլէ Սէն-Մէօրիս սէյֆիւսիւնէ տավէթ իտիլմիշ զլան Բօգամպօլա պէքլէմէքտէ իտիլէր:

Վանթիւր, սօգադտա էնինէ պօեունա տօլաշըրքէն,

— Նիհաեթ իշ կէճիքսէ պիլէ դայպ տէյիլ տիր: Էկէր պու կիւն պու իշի պիթիրէմէզսէմ, եարըն պէճէրիւրիմ, տի-մէքտէ իտի:

Եարը կիճէ գարարլաբընտա, սօգաղըն աղըքնտա պիր արապանըն ֆէնէրլէրի կէօրիւնտիւկիւնտէն, վանթիւր,

— Պէլքի գօնթ տուր, տէեիպ, միւմքին մէրթէպէ պիր գաբունդուն արասընտա կիզլէնտի, վէ արապանըն հիյնի մի-րուրինտէ, տէրունը արապահա աթֆը նազար իյլէտի: Արա-պա պօշ իտի: լաքին շիւպհէսիզ գօնթուն արապասը օլմալը իտի, չիւնքի օթէլին գաբուսունտա տուրտու, վէ պէսպէլի գաբուճու ույգուեա տալմըշ օլտուղունտան, գաբունուն ա-շըմաը կէճիքտի:

Պու արապա՝ ատի գուրէ օլուպ, թէք աթլը օլտուղու կիպի, արապաճըսը տա պիր նէֆէր իտի:

Շիւպհէսիզ պու արապա՝ Րօգամպօլ իլէ ճօն Պրիտի Սէն-
Լազար սօգաղընտան ալըպ, Սէն-Մէօրիսէ կէօթիւրէն վէ ճօն
Պրիտի եալընըզճա Բարիսէ կէթիւրէն արապա իտի :

Արապաճը գաբունուն աչըլմասընը գաբունուեա իխթար
իթտիկի էսնատէ, Վանթիւր նէ եաբաճաղընըն գարարընը
վէրիպ, արապանա գատար եիւրիւտիւ, վէ պունուն ալթընա
սիվիչէրէք, պիւր թարաֆընը թուլթուուղու, վէ պեազլաբընը
եէրտէն քէստիկի հալտէ, գաբունուն աչըլմասընտա, քէնտի-
սի տէ արապա իլէ պէրապէր իչէրի կիրտի : Անճազ, սէյիս-
լէր վէ տիկէր խըզմէթ քեարլար հէնուղ ուեուամաճըլ օլտուգ-
լարընտան, Վանթիւր՝ պիւր միւտտէթ կիզլէնտիկի մահէլլտէ
գալտըգտան սօնրա տիշարը չըգտը, վէ ախըր իլէ արապա-
լըգ արասընտա մէվնուտ օլուպ, եալընըզ պիւր մանտալ իլէ
գաբալը պուլունան գաբունա տօղրու իլէրլէեիպ, մէզքիւր
գաբունտան ախըրա վէ օրատան տախի գօնթուն քիւչիւք
նէրտիվէնինէ կիթտի : Մէզքիւր նէրտիվէն գարանլըգ օլմա-
սըյլա, Վանթիւր իլք գատէմէտէ տօւրուպ գուլազ վէրտի :
Օթէլ տէրունինտէ տէրին պիւր սուսուգ հիւքմ իթմէքտէ
օլուպ, Վանթիւր, քէնտի քէնտինէ չու եօլտա միւլահազա
իթտի :

— Շու տազըգատա պիրինէ ըասթ կէլմէք թէհիքէսի
վար իւէ, օ տա սապըրսըղըզլա էֆէնտիսինէ պէրլէեէն ճտա
խըզմէթճիսի օլպպիլիւր, լաքին բէք իհթիմալ տըրքի, չիմտի
պիւր գօլթուգլու իսկէմլէտէ ուեուեօր... էկէր ուեուամեօր
իսէ, էկէր պանա թէսատիւֆ իտէրսէ, իիւտա ալիմ, սէս
պիլէ չըգարմասընա մէյտան վէրմէեէրէք, պօղաղընա պա-
րըլըր, քէնտիսինի պօղար, վէ պիւր տօլապըն իչինէ, եախօտ
գաբու արգասընա թըգարըմ :

Վանթիւր, պու միւլահազատան սօնրա, նէրտիվէնին բար-
մազլըղընը թուլթարազ, վէ քէտի կիպի սէս չըգարմաեա-
րազ, պիրինճի գալթա գատար չըգտը, վէ հէր թարաֆը թէ-
ճէսսիւս իտիպ խաթըրլամազ իւզրէ տուրուպ, մէզքիւր նէր-
տիվէնին՝ գօնթուն թուլալէթ ճտասը եանընտաքի տար սօ-

Փա իլէ իխթիլաթը պուլունտուղունու խաթըրլատը : Վանթիւ-
րիւն պու թէֆէրրուաթը պիլմէսի շու սաեէտէ իտի բի , պիր
կիւն կէնճ Բուսիալը զայպուպէթ իթմիշ , վէ արապաճըտան
մաատա խըզմէթ քեարլարը մէէզունէն տիշարը չըգմըշ օլ-
տուգլարը հալտէ , մէրգում արապաճընըն տօսթու Վան-
թիւր կէլտիկինտէն , արապաճը , ալթ գաթտան իւսթ գաթա
գատար քէօշէլի պուճագլը քէնտիսինի կէզտիրմիշ իտի :

Վանթիւր իլէրլէտիքճէ , էվվէլճէ պիլտիկի , քեաֆֆէյի
թէֆէրրուաթ խաթըրնա կէլիպ , գարանլըգտա տար սօֆաեը
պուլունճա , արթըգ շիւպհէսի գալմաեարագ էմնիյեթլէ
գաթը մէսաֆէ իյլէտի :

Պէօյլէճէ օն ատըմ գատար ալմըշ իքէն , ուզագտան պիր
ըշըգ կէօրմէքլէ , պու ըշըգ քէնտիսինի պիր ըհհպէր օլուպ ,
իլէրլէմէսինի տէվամ , վէ ճամէքեանլը պիր գաբուեա գա-
տար մուվասըլէթ իյլէտի : Պու գաբու՝ գօնթուն թուալէթ
գաբուսունանաղըր օլուպ , իշպու ըշըղըն , ալէլումում կիճէլէրի
եանան կլօպու քիւչիւք պիր լամպատան գուհուր իթտիկի-
նի անլատը : Մէղքիւր թուալէթ օտասը պօշ օլտուղունտան ,
Վանթիւր , եալընըղ մանտալ իլէ գաբալը պուլունան գաբու-
սունու եթմէսինտէ , իշպու գաբու սէսսիգճէ աշըլմագլա ,
մէրգում իշէրի կիրտի , վէ իշպու օտաեը եաթագ օտասըն-
տան աեըմագտա պուլունան տիվար տախիլինտէ պիւեիւք
պիր տօլապ մէվճուս օլտուղունու միւշահէտէ իյլէտի : Պու
տօլապ՝ էսվապ հըֆղընա մախսուս օլուպ , ասըլը օլան էսվա-
պըն իւզէրինտէն գալըն պիր բէրտէ չէքիլմիշ իտի : Գէնտի
քենտիեէ տէ ,

— Իշթէ պուրատա սըղընապիլիրիմ , լաքին էվվէլ էմիր-
տէ էթրաֆը պիր քէրրէ թէտգիգ իտէլիմ , տէտի :

Իմտի քէմալը իհթիեաթլէ եաթագ օտասընըն գաբու-
սունու աշտը . անճագ պունուն տէրունի պիւսպիւթիւն գա-
րանլըգ օլմասըյլա , ալշըտան օլան մէղքիւր լամպաեը էլինէ
ալտը , վէ պունուն ըշըղը սաեէսինտէ գօնթուն եաթագ օ-
տասը զաեէթ քիւչիւք , վէ պիշիմլի օլտուղունու , վէ իրան

խալըսըյլա տէօշէլի օլուպ, տէրունինտէ պիր տէ գարեօլա պուլունտուղունու կէօրտիւ:

Քէնտի քէնտիսէ տէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Պէնիմ իչին, եաթաղա եաթմասընա պէքլէմէքլիկիմ էվլէա տըր: Սէս պիլէ չըգարթմագսըզըն էօլտիւրիւպ, կիթմէգտէն էվլէլ տէ եազըլսանէսինի մուայեէնէ իտէրիմ: Քիմ պիլիւր, պէլքի չէքմէճէնին պիլինտէ գալընճա պիր ճիգտան պուլուրում:

Պատէհու Վանթիւր, եաթագ օտասընը թէրքլէ, ալչը ւամպաեր թէքրար թուալէթ օտասընա վազ իթտի, վէ քէնտիսի, ճէպլէրինտէն պիր չիֆթ թապանճա իլէ ուզուն վէ սիվըի աղզըլ պիր գամա չըգարտըգտան սօնրա, էսվապ տօլապընտա կիգլէնտի: Ֆիքրինճէ տախի շու եօլտա միւլահաղա իթտի:

— Դամա՝ սէսի սէտասը պուլունմաեան վէ սըրը սագլա՝ եան պիր տօսթ օլուպ, պունունլա բէք պիււհիւք իշ կէօրիւլիւր, լաքին թապանճալարըն տա լիեագաթը վար տըր: Պունլար տախի գօրգագլարը տիւչարը տէհչէթ գըլմաեա բէք միւսթաիտ ալէթլէր տիրլէր: Դամա գօնթ իչին տիր, հալպուքի թապանճալարը, ֆիրարըմ էսնասընտա քէնտիմէ եօլ աչմագ իւզըէ, գօնթուն ատէմլէրինէ գարչը գուլանապիլիւրիմ:

Վանթիւր պիր սաաթ գատար պէքլէտիկինտէ, օթէլ օլ տէրէճէ հալը սիւքիւնէթտէ իտիքի, հէման խալի գանն օլունուեօրտու:

Մէրգում քէնտի քէնտիսէ,

— Աճապա գօնթ նէրէտէ տիրքի, պու մէրթէպէ կէճիւքիեօր, վէ պէնի տէ պուրատա պէքլէտիեօր, տէտի:

Նիհաեէթ ուզագտան պիր արապա սէսի կէլիպ, աղ սօնրա Վանթիւր, արապա գաըուսունուն իքի գանատը աչըլտըղընը իշիթտիկինտէ, գալպի՝ սապըրսըզըլընտան վէ հէեէճանընտան նաչի չարբմաեա պաշլատը:

Ֆիլվագը պու կէլէն արապատան՝ կէնճ Բուսիալը իլէ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս չըգըպ, Վանթիւր, կիգլէնմիշ օլշ

տուղու մահէլլտէ գըմլտանմագսըզըն տուրտուղու հալտէ, գօնթուն սէրպէսթճէ երկրիւերիւշիւնիւ, վէ պատէհու սալօն իլէ եաթագ օտասը արասընտաքի գաբունուն աչըտըղընը իշիթտիկի կիպի, մէգքիւր եաթագ օտասը ըչըտըղընտա, քէնտինին տուրտուղու մահէլլին գաբլամասընտա ճիւզի պիր ա-րալըգ մէվճուտ օլտուղունու տախի տէրք իյլէտի: Պինապէ-րին կէօզիւնիւ օ արալըգա տաեաթարագ, կէնճ Բուսիալընըն՝ լէհճէսի սօլկուն վէ քէնտիսի մահղուն օլարագ, քէնտիսինտէն տահա զիեատէ սօլկուն լէհճէլի վէ մահղուն քիսվէթի կէնճ պիր գատընը գօլթուղունա ալմըջ օլտուղունու կէօրտիւ: Վանթիւր՝ պու գատընըն ֆիսթանընըն սէսինտէն, էվվէ պէ էվվէլ Պագգարա օլտուղունու զանն իթտի իսէ տէ, օ օլմանըպ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս օլտուղունու թանըջ եընճա, պիրտէն պիրէ սարսըլարագ,

— Վայ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս, եանի միւհթէրէմ էֆէնտիմ օլան մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէսին պու ագչամ խանէսինէ կիթմիջ օլտուղու գատըն տըր: Պու նէ տիմէք տիր, տէյի միւլահագա իթտի, վէ տիւչարը իզթիրապ վէ էնտիշֆ օլարագ, մէգպուրէնին, գօնթուն խանէսինտէնիչին պուլունտուղունու անլամագ իւզրէ, կէօրիւշմէլէրինէ սապըրսըզըզլա պէքլէտի:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ հալ իլէ պիր իսկէմլէտէ օթուրուպ,

— Ա՛հ, պու բէք տէհչէթլի հալ տիր, տէտի:

Գօնթ, սօղուգ գան իլէ,

— Ազիզէմ, իճապը մասլահաթ պու իտի, չիւնքի սիզտէ կէօրտիւնիւզա՛, օ ատէմ պիր ալչագ քիմնէ իտի, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Էվվէթ, պու խուսուսու պէն տէ սիզին իլէ հէմէֆքեար օլարագ թաստիգ իտէրիմ:

— Էկերչի պաչգա սուրէթտէ հարէքէթ իթմիջ օլսա իտիմ, քիմ պիլիր տահա նէ գատար ֆէնալըդլար իտէճէք իտի:

— Լաբին պունուն իշին քէնտիսինի թէլէֆ իթմէք լաղըմ կէլիր մի իտի :

— Էվվէթ , լաղըմ իտի :

Վանթիւր , պու սէօղլէրի իշիթտիկինտէ , Րօգամպօլտան տօլաեը վէսվէսէ իթմէկէ պաշլահարագ ,

— Սճապա քիմին հագգընտա պու եօլտա կէօրիւշիւեօրլար , տէյի միւլահագա իթտի :

Գօնթ . - (քէլամընա շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի .) Օ տօն ինիկօ , օ սախթէ մարքի վէ գաթիլ , քէնտիսին տէ իգրարը վէճհլէ Պրիթանիաեա կիտէճէք , վէ ալչադ սըր Վիլիամսըն գարընտաշընը նահագգ եէրէ թէլէֆ իտէճէք իտի :

Պու սէօղլէր իւղէրինէ Վանթիւրիւն գուլագ թօղլարը թէրլէտի , վէ քէնտի քէնտիսէ ,

— Իշթէ շիմտի Րօգամպօլ իլէ պէնիմ իշիմ պիթտի . Հէր շէյի սէօյլէթտիքտէն սօնրա անը էօլտիւրտիւքլէրի հալտէ , պէնիմ օն պին ֆրանգըմ պէրհագա օլտու տիմէք տիր , տէյի միւլահագա իթտի , վէ Վանթիւր տինլէմէսինէ տէվամ իյլէմէքլէ , գօնթուն , քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւկիւնիւ իշիթտի :

— Պաղը էօյլէ տագըղգալար վար տըրքի , պիր էրքէք , գատըն ըէճալարընա գուլագ ասմաեարագ , շիտտէթինտէ սէպաթ իթմէլի տիր . Անճագ Պագգարա անը գուրթարմագ իսթէտիկի հալտէ , հէնուզ պիգտէն եագասընը գուրթարապիլմէսի գապիլ օլան օ շախսը պէրհագաթ պրագմագլըգ նիշէ միւթէպէր վէ գըյմէթտար գէվաթը թէհլիքէեէ գօյմագ իտուկիինի ագըպէթքեար անլամըշ տըր :

Սատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս . - Սահիհէն պու բէք տէհչէթլի պիր մախլուգ տուր : Էօյլէ օլտուղունա պէն տէ իսքեաթ օլուեօրում :

— Տինլէեինիզ , պիլիրիմքի , պու սէրկիւղէշթի ֆէճիի սօնունա գատար քիմսէեէ սէօյլէմէեէճէքսինիզ :

— Շիւպհէսիզ , իշիթիւրաք իթմիշ օլտուղում պիր ճինաեէթի քիմէ սէօյլէեէպիլիրիմ :

— Պագաթ ազիզէմ, սիզ իսթէմէեերէք պու ճինասէթէ իշթիրաք իթմիշ օլտունուզ :

— Էօլմէք ըատտէսինտէ պուլունտուղու գէման կէօրտիւ-
կիւմ օ ատէմին սօլկուն լէհէսի տաիմա գարշմտա պու-
լունաճագ տըր : Հէր նէ իսէ, մօնսիէօ գօնթ, պու էսրարի
վէ տէհշէթի խըզմէթ իշին սիզ պանա եիւզ պին Փրանգ
վատ իթմիշ իտինիզ :

Գօնթ, եազըխանէսինէ կիտիպ, պունուն տէրունինտէն
չըգարտըղը պիր ճիզտանը կէնճ գաառնա վէրէրէք :

— Ալընը'զ, պու կիւն եէտիմտէ պունտան զիեատէ ագ-
չէմ եօգ տուր, տէյի պէեան իլէտի :

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ մէզըիւր ճիզտանը ալմագ
իսթէմէեերէք :

— Պու ագչէ ֆէլաքէթիմի մուճիպ օլաճաղընտան, գա-
պուլ իտէմէմ, տէտի :

— Ալընը'զ, մատամ, ալընը'զ :

— Խայր, ասլա ալմամ :

— Բէք էյի, արապաճըմ սիզի խանէնիզէ գատար կէօ-
թիւրէճէք տիր : Արապա իլէ Նօթր-Տամ-տը-Լօրէթ քիլիսէ-
սինէ գատար կիտին, վէ պու բարանը իսթէմէեօր իսէնիզ,
քիլիսէնին ֆուգարա սանտըղընա պրագըն :

— Հագգընըզ վար տըր, պէն պիր կիւնահքեարըմ, վէ
պու անէ տէկին շէֆգաթ ու մէրհամէթ սահիպի օլմամըլըմ
տըր, լաքին պու կիւն մէնֆաաթըմը արամամ . . . Հիշ օլմագ-
սա, սէպէպի օլմուշ օլտուղում օ ալչաղըն թէլէֆինտէն պիր
թագըմ պիշարէկեան միւսթէֆիտ օլուր :

Մէրգումէ պու սէօղլէրի սէօլլեեերէք ճիզտանը ալտը,
վէ աեաղա գալդմասընտա, գօնթ, գօլթուղունու թագտիմ
իլէ, պիւեիւք նէրտիվէնին ալթ գատէմէսինէ գատար քէն-
տիսինի կէօթիւրտիւ, վէ արապասընըն կէթիրիվէսի իշին
իզթիզա իտէն էմրի վէրտի : Օլ էսնատէ վանթիւր տիւշիւն-
մէքտէ օլմասըյլա, գօնթ օտասընա ալտէթլէ եաթմաղա
հագըրլանտըղընտա, գաթիլի մէրգում գարարընը վէրմիշ իտի :

44

Վանթիւրիւն միւսհաղաթընն նէթիճէսի շու իտի .
Մէրգուս սախթէ արապ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօղէրի սէօյ-
լէմիշ իտի .

— Շիմտի անլաշլաւքի Րօգամայօլ վէֆաթ իթմիշ, վէ
վէֆաթընտան էվվէլ սըր Վիլիամսըն սըրըրնը մէյտանա չը-
գարմըշ, վէ շու սաաթտա գօնթ վէ Պազգարա՝ Մ . տը Գէր-
կազը՝ գարընտաշընն բէնչէլէրինտէն գուրթարմագ իւզըէ
թէտապիրի լազըմէեի իթթիխազ իթմիշլէր տիր . Իմտի պու
կէնճ Րուսիալըեը թէլէֆ իտէճէք օլուր իսէմ, հիշ պիր ֆէ-
նալըղըն էօնիւնիւ ալամատըգտան պաշգա, պատիհաւա չա-
լըշմըշ օլաճաղըմ . էկէր օ կիւզէլ գատըն եիւզ պին ֆրանզը
ալըպ կէօթիւրմիւշ օլմասա իտի, օլվագըթ իշ տէյիշիր իտի .
պու մուամէլէեի քէնտի հիսապըմա օլարագ կէօրմիւշ օլուր
իտիմ . Խիւտա ալիմ գօնթ հիշ չիւպհէ իթմէղքի . օ տիւ-
պէր մատամ տը Սէնթ . Ալֆօնս պու մէպլաղը ալմագլա, քէն-
տի հաեաթընը գուրթարմըշ տըր .

Վանթիւր, պու եօլտա թէֆէքքիւրաթա տալմըշ օլտու-
ղու հալտէ, կէնճ Րուսիալը, էսվապընը չըգարմասը իշին օտա
խըզմէթճիսինի չաղըրտը . Պիրտէն պիրէ Վանթիւր, պաշընըն
իւսթիւնտէ պիր հարէքէթ հիսս իթմէլէ, կէօղլէրինի եօ-
գարը գալտըրտը, վէ տիկէր պիր տէլիքտէն իքինճի պիր
ըշըգ չըգտըղընը կէօրտիւ . Գօնթուն, ուշաղընը ճէլպ իթմէք
իւզըէ չէքտիկի չանըն իբի՝ մէղքիւր տէլիքտէն կէշմէքտէ օլ-
մասըյլա, Վանթիւր,

— Օհօ՛, իշթէ պունու պիլտիկիմ բէք էյի օլտու, տէյի

միւլահազա իթտի, վէ բէրտէնին արգասընտա տահա զիւնտէ կիզլէնտի:

Ուշագ կէլիպ, էֆէնտիսինին էսվապընը չըգարտըգտան սօնրա թուալէթ օտասընա կիրէրէք, ալչըտան քիւչիւք կլօպլու լամպանը ալտը, վէ գօնթուէն կիճէ մասասը իւզէրինէ վապ իթտիքտէն սօնրա չէքիւտի:

Գօնթ էլինէ պիր քիթապ ալարագ, շիւպհէսիզ պիր ճինանէթ իչլէմիչ օլմասընտան տօլանը վիճտանընտա հասըլ օլան ֆէնա միւլահազալարը պէրթարաֆ իթմէք իւզրէ, պու քիթապը օգուճանա պաշլատը:

Օ արա Վանթիւր, իհթիւնաթլը խըրսըղար կիպի եէտինտէ սէսսիզ պիր մագան պուլունմասըլա, պու մագասը չըգարըպ, չանըն իբինէ գատար ուզաթարագ, իչպու իբի ուսուլ իլէ քէստի, վէ ֆիքրինտէն,

— Գօնթ իսթէտիկի գատար չալսըն, ուշաղը պիր շէյ իշիթմէեճէք տիր, տէտի:

Վանթիւր պիր գաշ տագըզա տահա մահպէօինտէ գալտըգտան սօնրա, սէրպէսթճէ օրատան չըգըպ, քէմալը էմնինէթլէ երիւրիւեէրէք, թուալէթ օտասընտան կէչտի: Գօնթ, անագ սէսի իշիթմէքլէ,

— Սէնմիսին ժէրմէն, տէյի սօրտու:

Վանթիւր՝ եաթագ օտասը գաբուսուէնու աշտըղընտան, գօնթ, էլինտէ պիր թապանճա թութմուչ պուլունան պիր արապըն իչէրի կիրտիկինի կէօրմէսիլէ տիւչարը հայրէթ օլտու:

Իչպու արապ՝ բարմաղընը տօտագլարը իւզէթլինէ վապ իտէրէք,

— Մօնսիէօ գօնթ, չանընըզը չալմանըն, քիմնէեի չաղըրմանըն, պէն սիզէ հիչ պիր ֆէնալըգ իթմէք իսթէմէմ, անճագ իֆատաթըմը տինլէ մէնիզի իսթէրիմ, տէտի:

Գօնթ, պաղթէթէն զուհուրա կէլէն իչպու նիւմաիչտէն տօլանը պիր տէրէճէ թէանճիւպտէ գալարագ, հալպու քիասլա գօրգու էսէրի կէօսթէրմէեէրէք,

— Սիւզ քիմսինիզ վէ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ, տէ-
յի սիւալ իթտի :

Սախթէ արապ թապանճասընը շըմինէնին իւզէրինէ վազ
իւէ, կէլիպ կէնճ Բուսիալընըն գարշըսընտա օթուրտու, վէ
շու եօլտա քէլամա աղազ իյլէտի :

— Մօնսիէօ գօնթ, զաթընըզ միւթէպէր պիր քիմսէ օլ-
մանըզլա, վէրտիկինիզ սէօզ, պիր խըրսըզա, հաթթա պիր
գաթիւէ խիթապ տախի օլսա, օ սէօզէ ըրաեթ իտէրսինիզ,
տէյիլ մի :

— Հայ հայ :

— Պէնտէնիզ պիր խըրսըզըմ, վէ ազ գալտը քի պիր գա-
թիլ օլաճագտըմ : Լաքին սիզէ սէօյլէեթէքլէրիմ սօն տէրէ-
ճէ վէխամէթի հաիզ օլմասըյա, սօնունա գատար տինլէմէ-
նիզ, վէ առէմլէրինիզի չաղըրմաեաճաղընըզ կիպի, պէնի տէ
գօվմամանըզ լազըմ արը :

— Սէօյլէնին, սօնունա գատար սիզի տինլէեթէքլէրիմ :

— Մօնսիէօ գօնթ, - տիեթէք Վանթիւր նագլիեթէթէ
պաշաաւը, - իքի սաաթ էվվէլ արաշլարընըզտան պիրի-
նին պիր թարաֆընա սարըլարապ, պիր ազ էվվէլ կէօրտիւ-
կիւնիւզ շու թապանճալար վէ պիր խանչէր իւէ պուրաեա
կիրտիմ :

— Նիեթիւնիզ պէնի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք մի իտի,
Վանթիւր - (պաշընը սալլաեարապ) էվվէթ :

Այնի վագըլթտա գօնթուն տօաագլարընտա մազրուրանէ
պիր կիւլիւմսէմէ հուսուլէ կէլտի վէ պատէհու,

— Առէմլէրիմ բէք չօլբազ տըրլար, ֆագաթ հաեաթը-
մը գուրթարան նէ օլտուղունու տէրք իտիեօրսում, տէյի պէ-
եան իյլէտի :

— Պէլքի...

— Սիւզ պու տաիրէնին պիր թարաֆընտա կիզլէնմիշ ի-
տինիզ :

— Էվվէթ :

— Պէնիմ եիւզ պին ֆրանգ վէրտիկիմի կէօրտիւնիւզ,

վէ եւտիմտէ պունտան զիեատէ մուհիմմ մէպլաղ պուլուն.
մատըղընը սէօլէտիկիմի իշիթտինիզ, վէ շիւպհէսիզ...

Վանթիւր. - (պաշընը սալլաեարադ.) Խայր, մօնսիէօ դօնթ,
պու տէյիլ տիր.

— Եանէ՞ տիր.

— Պէն սիզի գաթլիթմէք իշին պուրաեա կէլմիշ իտիմ...

— Բէք էյի, օրասընը անլատըգ.

Վանթիւր. - (տէվամ իտէրէք.) Պու խըղմէթիմ իշին
մուայեէն իւճրէթ ալաճագ իտիմ.

— Սահիհ մի. տիմէք պէնի սօյմագ իշին կէլմէտինիզ.

— Խայր, սիզի թէլէֆ իթմէք իշին պէշ պին ֆրանգ ալ-
մըշ իտիմ. իշի պիթիրաթէն սօնրա տա տիկէր պէշ պին
ֆրանգ ալաճագտըմ.

Գօնթ. - (կիւլիւմէեէրէք.) Հաեաթըմը օն պին ֆրան-
գա թագտիր իտէն խապիսին իսմինի անլամաեա բէք մէրա-
գըմ վար տըր.

— Սահիհ տիրքի, գաթընըզ իշին պու գատարճըգ պիր
գըյմէթ հիշ տիր. պունտան պաշգա թահգիրամիզ սաեըլըր.
Փագաթ նէ՛ չարէ, շիմտի վագըթլար միւշքիլ տիր.

— Տիմէք բէք տօղրու քէշֆ իթմիշիմ. Պէնի էօլտիւրմէ-
նիզ իշին սիզէ օն պին ֆրանգ վէրմէեի թէահիւտ իթմիշլէր,
սիզտէ պէնիմ ալիճէնապըղըմա կիւվէնմիշսինիզ, պունտա
տա հագգընըզ օլտուղունու թէսլիմ իթմէմէք գապիլ տէ-
յիլ տիր. Իմտի պէն սիզէ եիրմի պին ֆրանգ վէրտիկիմ
հալտէ, պիւա իթիրազ կիտէպիլիրսինիզ.

— Մօնսիէօ գօնթ, գաթընըզ հագըգի պիր ճէնթըլմէն-
սինիզ. լաքին հուզուրունուզա չըգմաեա ճէսարէթ իտէպիլ-
մէքլիկիմ եալընըզ պունուն իշին տէյիլ տիր.

— Նիշին.

Գօնթ թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթարագ, միւսաֆիրի-
նէ պագտը. Վանթիւր իսէ, քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօ-
թիւրտիւ.

— Մօնսիէօ գօնթ, պէնտէնիզի արապ թասվիրինտէ կէօ-

ընկերորսունուզ, ֆազաթ սիզին կիպի պէտազ օլմագլըղըմ
իչին եալընըզ պիր համամա, վէ պազը ըուհ իլէ օվալանմաեա
իհթիեաճըմ վար տըր :

— Աճա՛յիպ, սիզ արապ տէյիլմիսինիզ :

— Խայր, իճապը մասլահաթ իչին արապ օլմուշումտուր,
նասըլքի մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէն տէ սախթէ պիր
Պրազիլիալը պուլունմուշ տուր :

— Տիմէք սիզ անըն խըզմէթինտէ պուլունուեօրսունուզ :

— Պուլունուեօրտում :

— Էյ օ՞մու...

— Էվվէթ, օ պանա պէյ պին ֆրանգ վէրտի, վէ պէշ
պին ֆրանգ տա վատ իթտի :

— Օ հալտէ տօթում, գարարընըղը տէյիշտիւրմէնիզ
բէք էյի օլմուշ տուր, չիւնքի խըզմէթինիզտէն սօնրա հիշ
պիր պէտէլ ալամաեաճադ իտինիզ :

— Պիլիեօրում :

— Մարքի վէֆաթ իթմիշ տիր :

— Օրասընը՝ զաթը ալինիզին միւքեալէմէսինտէն անլա-
տըմ :

— Վա՛յ, միւքեալէմէմիզի իշիթտինիզ մի :

— Թէքմիլինի իշիթտիմ :

— Շիմտի էֆքեարընըղը գաթի սուրէթտէ պիլտիրինիզ :
Նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

— Էվվէլ էմիրտէ զաթը ալինիզ պէնտէնիզէ եիրմի պին
ֆրանգ վատ իթտինիզ :

— Վատըմը իճրա իտէճէեիմ :

— Պունտան պաշգա պէնի տինլէեէճէկինիզէ սէօզ վէր-
տինիզ :

— Կէօրիւեօրսունուզքի սիզի տինլէեօրում :

— Օ հալտէ տէվամ իտէրիմ : Մ՝ մարքի տօն ինիկօ,
քի տիկէր պիր իսիմէ տէ թէսմիսէ օլունուր...

— Օ իսմի պիլիւրիմ :

— Ֆազաթ իհթիմալ տըրքի հէր շէյի պիլմէզսինիզ :

Հէր նէ իսէ տօն ինիկօնուն եախօտ Բօգամպօլուն, - նասըլ իսթէրսէնիզ էօյլէ թէսմիւնէ իաին, - սիզի գաթլ ու թէլէֆ իթտիրմէքտէ պիւեիւք մէնֆաաթը վար տըր: Անճագ շունա իսքեաթ օլմուշում տուր քի, էկէր զաթը ալինիզ, նէգտի- նիզտէ մուազգէզ օլան պիր քիմսէնին շու սաաթտա նէ կիպի մուխաթարա իչինտէ պուլունտուղունու անլար իսէնիզ, պու սըրըր պիլտիրտիկիմ իչին տահա զիւտտէ միւքեաֆաթ վէ- ըէճէկինիզէ շիւպհէ իթմէմ:

Գօնթ սարսըլարագ,

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, քի՞մտէն պահս իտիեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

Վանթիւր սօուգ գան իլէ շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Զաթը ալինիզէ շունու պէեան իտէրիմքի, խանէնիզ- տէն սէրպէսթճէ տիշարը չըգմամա միւսաատէ իթմիշ իտինիզ: Պէնտէնիզտէ երիմի պին ֆրանգ մուգապիլինտէ զաթը ալի- նիզի պէրհաեաթ պրագմագլըղա մուվաֆֆագաթ իթմիշ ի- տիմ: Փագաթ պիլտիրէճէք սըրըրլըն տահա պահալը օլտու- ղունու արզ իյլէրիմ: Պունունլա պէրապէր մուխաթարատա օլան քիմսէնին քիմ օլտուղունու պիլտիրէպիլիրիմ: Պու քիմ սէ՞ մատամ Շարմէ տիր:

Գօնթ պիրտէն պիրէ լէհէսի սօլուպ, տիթրէեէրէք,

— Պագգարա՞մը, տէտի:

— Էվվէթ:

— Պագգարա մուխաթարա ալթընտա՞մը տըր:

— Էվվէթ:

— Սիզ օ մուխաթարաեը մէնն իտէպիլի՞րմիսինիզ:

— Շիւպհէսիզ:

— Նիհաեէթ սէօյլէեին, նէ՞ իսթէեօրսունուզ:

Վանթիւր՝ ահվալը ալէմէ վագըֆ քիմսէլէրտէն օլուպ, գօնթուն, Պագգարաեը տէրէճէեի ֆէվգէլատտէ սէվտիկի: Նի պիլտիկինտէն,

— Մօնսիէօ գօնթ, սիզի իղֆալիթմէք իսթէմէմ, մատամ Պագգարանըն հէտէֆ օլտուղու թէհլիքէ՝ էօլիւմտէն ֆէնա

ալըր, Իմտի սիգէ պիտի իրէճէք օտուղում սըրը՝ եիւզ պին ֆրանգտան զիեատէ գըյմէթտար ալըր. շու հալտէ սիգ պաւ նա սէնէվի ալթը պին ֆրանգ իրաւ թախսիս իտէրսէնիզ, էմրինիգէ մունթաղըր պուլունուրում, վէ տէրտէսթինէ մուվաֆֆազ օլամահարազ թէադիպ իթմէքտէ օտուղունուզ շախսը՝ եանի Բօգամպօլու քէնտի գօլու իթթիխազ իթմիշ օլան քիմսէեի սիգէ պիտի իրիմ:

— Սըր Վիլիամսը՞մը:

— Էվվէթ:

Դօնթ, իւզէրինտէ քեաղըտ վէ միւրէքէպ պուլունան մասսաեր կէօսթէրէրէք,

— Պիլիբսինիզքի, ճէպլէրիմտէ մէվճուտ օլան եիւզ գաւտար լուի ալթունընտան պաշգա, խանէմտէ պիւեիւք պիր մէպաղըմ եօգ տուր, Իմտի շու մասսաեր պանա եադլաշտըրըն. սիգէ պանքէրիմ իւզէրինէ պիր սէնէտ վէրմէք իսթէրիմ, տէտի:

Վանթիւր իթաաթլա մասսաեր եադլաշտըրտը. Լաքին օլ էսնատէ իշ օտաւոա աեադ սէսի իշիտիտիկի կիպի, գաբու տախի աշըլտը, վէ լէհճէսի սօլուգ պիր գատըն, ֆէվգէլատէ թէլաշ իլէ իշէրի կիրտի:

Պու գատըն Պադգարա օլուպ, մէգպուրէ արապը կէօրմէ եէրէք, իպթիտաի էմրտէ գօնթա գօշտու, վէ հէեէճանը ազիմլէ,

— Պու կիճէ խանէմէ կէլմիշլէր, Սարաեր աշըրմըշլար, իհթիեար խըզմէթճի գատընըն աղղընա թըգաճ գօյմուշլար, վէ գաբուլարը ճէպրէն աշմըշլար... տէտի:

Պադգարա պու սէօղլէրի իրաւ իթտիկի էսնատէ, պաւ շընը էնսէսինէ չէվիրիպ, Վանթիւրիւ կէօրմէքլէ, րէֆը սէտա իյլէտի, չիւնքի իհթիեարէ Մարկրիթ՝ էվի պասանլարըն իշինտէ պիր տէ արապ պուլունմուշ օտուղունու պէեան իթմիշ օլմասըյլա, գօնթուն օտասընտաքի արապըն այնի արապ օտուղունու տէլը իյլէտի:

Դօնթ, Պադգարանըն սէօղլէրինի իշիթտիկինտէ, եա

թաղընտան սըչրաներպ, աճէլէթէն պիր րօպ տը շամպր կիեին տի, վէ մէզպուրէնին էլլէրինի թուլթարապ,

— Հիչ պիր շէյտէն գօրգմանընըզ, պու ատէմ . . . տէտի,

Վանթիւր: — (սօուգ գան իլէ շու սէօզլէրի իւսվէ իթտի.) էվվէթ, պու ատէմ Սարանը զասպ իտէնլէրտէն պիրի տիր:

Պագգարա թէքրար րէֆը սէտա իթտիկինտէ, Վանթիւր սիւքիւնէթլէ վէ կէնճ գատընա խիթապ իտէրէք,

— Հիչ պիր շէյտէն գօրգմանընըզ մասամ, եարըն չօճուգ, սաղ սէլիմ սիղէ թէսլիմ օլունաճագ տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պատէհու Վանթիւր՝ գօնթուն իսթէտիկի մասաեը եագլաշտըրմասընտա, գօնթ մէրգումա պագարապ, քէմալը նէգաքէթ իւզրէ,

— Գաթիլ էֆէնտի, մասամ պուրատա վէ զանն իտէրիմքի պէնիմ եանըմտա հալը էմնիյեթտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, էկէր պէն պիր պանաղը ատէմ օլսա իտիմ, սիզին իլէ իթմիշ օլտուղում բագարլըղը պօզար իտիմ, ֆագաթ թէէմին օլունուղքի, գօնթ Արթօֆ քէնտի սէօզլինիւ նագզ իտէնլէրտէն տէյիլ տիր, տէտի:

Վանթիւր թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Մօնսիէօ գօնթ, էկէր հէր շէյի սէօյլէմէզսէմ, էկէր պիր իսմի պիլտիրմէզսէմ, մասամըն պուրատա պուլունմասը՝ քէնտիսինի թէհտիտ իտէկէլէն տէհչէթլի մուխաթարանը պէր թարաֆ իտէմէզ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուղ, տահա նէ՞ վար տըր:

Պագգարա. — Պու ատէմ քի՞մ տիր:

Գօնթ. — Պու ատէմ, պէնի գաթլ իտէրէք, օն պին ֆըրանգ գազանմագ ֆիքրիյլէ պուրատա կէլմիշ տիր. լաքին քէնտիսինէ ալթը պին ֆրանգ իրատ թախսիս իյլէտիկիմ ճիհէթլէ, սահիպ սէրվէթ օլարագ պուրատան տիշարը չըգաճագ տըր:

Մուլախարէն գօնթ մուխթասարէն Պագգարաեա մատ-

տէսի հիքեանէ իթտի: Մէրգում հազլիեթինի պիթիրտի-
կինտէ, Վանթիւր սէօզէ աղաղ իտէրէք:

— Մա'տամ, սիզէ թէքրար իտիեօրում, սրը Վիլիամը՝
գօլլարը վէ անագլարը պաղլը օլարագ սիզէ թէսլիմ իտէ-
պիլէճէք պիր շախսը, Բարիստէ պէլքի եալընըզ պէն պիւտի-
կիմ հալտէ, գօնթա թանթթմագ իչին սատէճէ պիր իսիմ
վէրմէքլիկիմ քեաֆի տիր, տէտի:

Պագգարա իսթիեարը սիւքիւթլէ թէֆէքքիւրէ տալտը,
լաքին գօնթ Արթօֆ էլինէ պիր գալէմ ալարագ, շու իքի
սաթըրը եազտըդ տան սօնրա իմգալաեըզ Վանթիւրէ վէրտի:

«Լաֆիթ սօգաղընտա քեային Բօչիլտ պանգասընտա թէէ-
տիեէ օլունաճագ եիւզ պին ֆրանգլըզ պօնօ:

«ԳՕՆԹ ԱՐԹՕՅ»

Վանթիւր մէզքիւր պօնօեու ալըզ ճէպինտէ հըֆզ իթ-
տիքտէն սօնրա, Պագգարաեա պագարագ, շու սէօզլէրի սէօյ-
լէտի:

— Մա'տամ, սրը Վիլիամըն ատաւէթի վահշիեանէսինի
հագգընըզտա տաւէթ օիթմէք իւղրէ նէ եաքմըշ օլտուղունու-
ղու պիլմէմ, լաքին էկէր հաեաթըմըն սօն կիւնլէրինտէ սա-
հիպի ֆագիլէթ օլմաեը վէ ալթը պին ֆրանգ իրատ իլէ սու-
րէթի նամուսքեարանէտէ եաշամաեը թասմիմ իթմիշ օլմասա
իտիմ, պագըն պաշընըզա նէ կէլէճէք իտի: Սըր Վիլիամըն
մուզիրը պիր ըուհու օլան քիմնէ պէն տէյիլիմ, Պու ատէմին
քէնտի էմրի ալթընտա սատըզ վէ քիւսթալի պիր շախս
վար տըր քի, էսիր թիճարէթինտէն թային նէհրի սէվահի-
լինտէ ճինտեթլէրէ վարանա գատար իճրա իթմիշ, հէմխըր-
սըզ, հէմ գուրսան պիր ատէմ տիր: Իչթէ պու շախս պու
կիճէ, եախօտ եարըն, վէ նիհաեթ սէքիլ կիւնէ գատար
սիզի աշըրըզ, Հավր պէլտէսինէ, վէ օրատան տախի պիր
սէֆինէեէ կէօթիւրէճէք տիր քի, քէնտիսի օ սէֆինէտէ պիր
հաքիմի միւսթագիլ տիր...

Պագգարա՝ թէաճհիւզ վէ տէհչէթ հարէքէթի կէօսթէր-

տի, վէ Վանթիւր՝ քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ .

— Մուսխարէն պու առէմ սիզի Ավսթրալիա եւ կէօթիւրիւպ, ինսան էթի եէեէն վահշիլէրին սաքին օլտուգլարը պիր մահէլլէ չըգարաճագ տըր :

Գօնթ՝ պու սէօզլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ Վանթիւր իֆատէսինէ շու սուրէթլէ տէվամ իլլէտի :

— Պու առէմ, իշպու ալէմտէ իքի քիշիեէ ֆէտաքեար օլուպ, անճագ պիրինի տիկէրինէ թէրճիհ իթմէքտէ տիր, Վագաա սըը Վիլիամս իշին քէնտիսինի թէլէֆ իթմէկէ ըագը օլուեօր, լաքին տիկէր սէվտիկի քիմսէ էմր իտէճէք օլուրսա, օ սըը Վիլիամսը պիլէ զէյթին եաղը իշինտէ գավուրաճաղը, եախօտ վիճուտինի բարա բարչա իտէճէկի մուհագգագ տըր :

Գօնթ վէ Պագգարա ֆէվգէլատէ թէաճճիւպլէ մէրգումու տինլէմէքտէ իտիլէր :

Վանթիւր . - (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) Մա'տամ, սիզի զասպ իտէճէք օլան քիմսէնին՝ սըը Վիլիամսը քիմէ ֆէտա իտէճէկինի պիլմէք իսթէրսէնիզ, օ քիմսէ մօնսիէօ գօնթ օլտուղունու պէեան իտէրիմ :

Գօնթ . - (եիւքսէք սէսլէ .) Պէ'ն մի, պէ'ն մի :

— Էվվէթ սիզ :

— Լաքին օ առէմ քիմ տիր . իսմի նէ' տիր :

— Պու առէմ՝ սէվտիկի եէկեանէ պիր գատընը ալէվլէրին իշինտէն գուրթարմըլ օլտուղունուզ շախս տըր :

— Պիր ինկիլիզ գաբթանըմը տըր :

— Էվվէթ, թա քէնտիսի . իսմի ճօն Պրիտ տիր, շիմտի անը կէթիրմէեէ կիտէճէեիմ : Պիր սաաթտան պուրատա պուլունաճագ տըր :

Գօնթ վէ Պագգարա իշպու զալիպ սէօզլէրտէն հիշ պիր մանէա չըգարամամագտա իտիլէր :

Վանթիւր . - (իֆատէսինի շու վէճէլէ իլէրի կէօթիւրտիւ .) Մօնսիէօ գօնթ, արապալարընըղտան պիրինի թահթը էմրիմէ վազ իտին քի, վագըթ զայպ իթմէեիմ :

Գօնթ գաբուեու աչըպ, Ժէ՛րմէն տէյի չաղըրտը: Մէր-
գում կէլտիկինտէ, գօնթ,

— Զաբուգ գուբէ արապասընա պիր աթ գօշուն, տէյի
էմր վէրտի:

Օն տագըգա սօնրա վանթիւր՝ Բէբինիէր սօգաղընտաքի
օթէլի թէրքլէ, ճօն Պրիտին իգամէթ կեահընա ագիմէթ իյ-
լէտի: Գաբթանը մէրգում, վանթիւրիւն կէլտիկի էսնատէ
տէրին ուղգուեա տալմըջ օլուպ, ուեանաղընտա,

— Նէ՞ խապէր, կիւզէլ գատընը աչըրմահա հաղը՛րմըսը-
նըզ, տէտի:

— Էվվէթ:

— Սահի՞հ սի:

— Զաթընըզըն արգըսուէնու ըէտտ իտէմէմ: Փագաթ
աչըրաճաղըմըզ քիմ օլտուղունու էկէր պիլմի օլսա իտինիզ,
պէլքի...

— Բի՛մ տիր:

— Օ գատըն՝ գօնթ Արթօֆուն Բիճիթասը տըր:

Ճօն Պրիտ՝ պու իսմի իշիթտիկինտէ ըէֆը սէտա իյլէտի:
Վանթիւր իսէ կիւլէրէք,

— Սէօյլէեին պագալըմ, պու խուսուստա նէ՞ էֆքեարտա
պուլունուեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթտի:

— Տիւշիւնիւեօրումքի, պանա պէօյլէ պիր խըզմէթի
թէքլիֆ իթմէսինէ մուգապիլ ճէզալանտըրմագ իւզրէ գաբ-
թանը (եանի սըր Վիլիամսը) պօղմագտան պաշգա չարէ եօգ
տուր:

— Խայր, գօնթ Արթօֆուն իսթէտիկի ճէզա՝ սաիր կէօ-
նա տըր:

— Նէ՞ տիր:

— Սըր Վիլիամսը, Պագգարանըն եէրինէ վահշիւէրին իշի-
նէ կէօթիւրմէնիզի իսթէեօր: Պագգարա տէտիկիմ՝ աչըրըջ
լաճագ գատընըն իսմի սիր:

— Բէք էյի, պէն գօնթ Արթօֆուն հիշ պիր արգուսու-
նու վէ էմրինի ըէտտ իթմէմ:

Վանթիւր, Մէօրիս օթէլինտէն պազը ուփադ թէֆէք շէյլէր ալաճաղընտան, Ինկիլիզ գարթանը էվվէլ էմիրտէ օ օթէլէ կէօթիւրտիւ :

Մէրգուժ խըզմէթքեար՝ մուվադգաթ էֆէնտիսի վէֆաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, քէնտի մէէզունիեէթի խուսուսիսիյէ, քէնտի քէնտիսինի անըն վարիսի ումուսիսի թայելին իթմէքլիկի տիւշիւնտիւ : Իմտի Մ. մարքի տօն Ինիկօ տը լօս Մօնթէսին տաիրէսինէ չըգարագ, եաղըսանէսինի գըրտը, վէ նագտը մէվճուտու ալտըգտան սօնրա, սօգագտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ պուլունան ճօն Պրիտ իլէ պիրլէշտի :

Իշթէ օլ էսնատէ Մէօրիս օթէլի ճիվարընտա տօլաշմագտա պուլունան Ֆիբար մէրգուժարը կէօրմէքլէ, պունա, գօնթ Արթօֆուն վէֆաթ իթմիշ օլմասը իշթիմալինի վէրտի :

Մէօրիս օթէլինտէն, Վանթիւր իլէ ճօն Պրիտ, Բէբինիէր սօգաղընա կիթտիլէր :

Իմտի վուգուլի հալ քէշֆ օլունապիրի :

Բօգամպօլուն ազիմէթինտէն պիր սատթ սօնրա, Վանթիւր իլէ ճօն Պրիտ՝ Վիլէթ սօղաղընա կիտէրէք, Մուսէվի գըզընը Ֆիբարտան ալտըլար. օ տա, սըր Վիլիամսըն էմրի պու եօլտա օլտուղունու զանն իլէ, ասլա մուխալիֆէթ իթմէտի : Օ ագշամը գօնթ իլէ Պագգարա՝ ճօն Պրիտ իլէ պէրապէր Հավըրեա կիթտիլէր, վէ Ֆօուլէր սէֆինէսինէ ըաքիպ օլտուլար :

Լաքին Ֆիբար՝ էօեէ օղունուն սըրընը քլմնէեէ ֆաշ իթմէտիկինտէն, մէրգումուն էլան պէրհաեաթ օլտուղունա, նէ՝ գօնթ վէ նէ՝ Պագգարա վագըֆ տէյիլ իտիլէր :

Վանթիւրէ կէլինճէ, եիւզ պին ֆրանգընը ալտըգտան սօնրա, Լօնտրանա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի : Մէրգումըն քէնտինճէ մալիւժ օլան սէպէպլէրէ մէպնի Ինկիլիզ էսհամընա տահա զիեատէ էմնիյեէթի պուլունտուղունտան, Լօնտրանա կիթմէսի, ագշէսինի Ինկիլթէրրա պանգասընա եաթըրմագ իշին իտի :

45

Արման տը Գէրկազ իւէ Րօգամպօլու, սիւահպէտէսթ օլ-
տուգլարը վէ սէյֆիեէնին խըզմէթքեարլարը թարաֆընտան
թուլթուլմուշ օլան մէյալէլէր իւէ տուրտուգլարը եէր ըշըմըշ
օլտուղու հալտէ, տուէյլօ իթմէք իւզըէ պուլունտուգլարը
զէման թէրք իթմիշ իտիք:

Իքի խասիմէր օլ տէրէճէ խըշմ իւէ եէկտիկէրինէ հիւ-
ճում իթտիլէր, վէ գօնթ իպթիտաի էմրտէ օլ մէրթէպէ
իպրազը շիտտէթ իյլէտիքի, Րօգամպօլ՝ էօյրէնմիշ օլտուղու
կիզլի միւտարէպէ ուսուլինէ միւրաճաաթտան կէրի տուրմաեա
մէճպուր օլտու, Րօգամպօլ՝ Արմանըն տէհշէթլի տարպէլէրի-
նէ գարշը քէնտինի կիւճ հալ միւտաֆաա իտէպիլմէքտէ իտի:
Մ. տը Գէրկազ՝ գըլըճ իսթիմալինտէ ֆէվզէլատէ մահիր օլ-
մասըյլա, սըր Վիլիամսըն շէրիքի միւշքիլ պիր խըզմէթէ թէ-
շէպպիւս իթմիշ օլտուղունու անլատը, Լաքին Րօգամպօլտա
ղաեէթ շէվիք օլմասըյլա, վիճուտինի իսթէտիկի կիպի էեիպ
տօղրուլթապիլմէքտէ օլտուղունտան, օ սաեէտէ քէնտինի
թէհլիքէտէն գուրթարապիլմէքտէ իտի: Պունտան պաշգա
մէրգում սուգ գանլըլըղընը թէմամիլլէ մուհաֆազա իտիպ,
հալպուքի Մ. տը Գէրկազ բիւրհիտտէթ իշինտէ օլմասըյլա,
սիւքիւնէթինի պիւքիւլիեէ զայպ իյլէմիշ իտի:

Րօգամպօլ պու սըրատա էն ագիւանէ թէտպիրի իթթի-
խազ իթտի: Շէօյլէքի խասմինին պիւեիւճէք պիր խէթա իշ-
լէմէսինէ պէքլէեիպ, օ սըրատա պին ֆրանգ տարպէեի իճ-
րա իթմէկի թասմիմ իտէրէք, շիմտիքի հալտէ մէրգումա
գարշը եալընըլ թէտաֆիի հարէքէթտէ պուլունմադտա, վէ

պազը տէֆա օլ տէրէճէ պիրտէն պիրէ սիւահընը գուլանւ մագտան տուր օլմագտա իտի քի, Մ. տը Գէրկազ՝ հիտտէթ ու զազապընտան նաչի տիթրէմէքտէ, վէ ֆիրար իթմէք իսթէ- եօր տէյի վէսվէսէ իյլէմէքտէ իտի: Հաթթա պիր արա Բօ- գամպօլ, պաղթէթէն պիր ատըմ կէրի աթըլմասընտա, Մ. տը Գէրկազ՝

— Ահ ա'լչազ, ֆիրար իթմէք մի իսթէեօրսուն, տէյի պաղըրտը, վէ օ անտէ թէտպիրսիզճէ պիր մուամէլէտէ պու- լունտուղունտա, Բօգամպօլ, եանա տօղրու աթըլարագ, մա- լիւմ օլան տարպէեի իճրաեէ թէսատտի իթտի իսէ տէ, Ար- ման՝ քէնտիեի թօբլաեարագ, վէ նէֆսինի միւտաֆաաեա սայ իտէրէք,

— Ղա'տտար, սէն իթալիալըլարըն տարպէսինի իճրա ի- տիեօրսուն հա', լաքին համտ օլսուն քի օ տարպէեի պէն տէ պիլիբիմ, տէտի, վէ խասմինին քէնտի սըրըրընա վազըֆ պու- լունմասընտան տօլաեը շաչըրմըշ օլան Բօգամպօլու սըգըշտը- րըպ, պաղչէնին բարմագլըղընա դատար սիւրտիւ, վէ նիհա- եէթ սիւքիւնէթի զայպ օլմուշ, վէ ազլը պաշընտան կիթմիշ պուլունան Բօգամպօլ՝ կէօքսիւնիւն օրթասընտան վուրու- լուպ պիր աղաճա մըխլանըրճասընա տաեանտը:

Օ անտէ խապիս րէֆը սէտա իտիպ, գըլըճը էլինտէն տիւշտիւ, վէ քէնտիսի գանլարա միւլէմմա օլարագ եէրէ սէ- րիլտի:

Արման՝ խասմինին եէրէ սէրիլէրէք, վիճուտինտէ աչը- լան էնլի պիր ճէրիհատան գանլար ագտըղընը կէօրմէսի իւ- գէրինէ հիտտէթի թէսկին օլարագ, քէնտիսի տէ գըլըճընը պիր թարաֆա պրագըպ, Բօգամպօլուն իւզէրինէ էեիլտի, վէ մէնտիլիլէ եարէեի պաղլատըգտան սօնրա, մէճրուհու, սէյ- ֆիեէնին եագընընտա պիր տաիլէեէ կէօթիւրմէլէրինի ա- տէմէրինէ էմը իյլէտի:

Փիլվազը արատան օն տագըգա կէչինճէ, Բօգամպօլ, մէճ- րուհ վէ պայլըն օլտուղու հալտէ, պիր սաաթ էվվէլ քէնտի- սինին՝ եաս ու մաթէմէ կիբիֆթար իթմէք իսթէտիկի խանէ

տախիլինտէ եաթըրըլմըչ օլուպ, խըզմէթ քեարլարտան պիրի
իսէ, թապիպ ճէլպի զըմնընտա աթա սիւար օլարադ օրատան
չէհրէ կէօնտէրիլմիչ, վէ գօնթ տը Բէրկազա կէլինճէ, պու
տա վազը օլան հագարէթլէրի ունուտարադ, է'ն պաչ խաս-
մինին ալէթի օլմուչ պուլունան իչպու ատէմին եաթաղը եա-
նընտա օթուրմուչ իտի:

Բօգամպօլ, պայկընլըղը կէչինճէ, գօնթ տը Բէրկազըն,
քէնտի եաթաղը եանընտա օթուրմուչ օլտուղունու, վէ անըն
եանընտա տախի սիեաչ էլպիսէլի վէ պէեազ գըրավաթլը պիր
քիմնէ պուլունտուղունու կէօրիւպ, արալարընտա եավաչ սէ-
տա իլէ ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէն՝ իքինճի շախսըն պիր
թապիպ իտուկինի անլատը:

Մ. տը Բէրկազ. - Տիմէք տօգթօր, պու ճէրիհա աղըր
տըր:

Թապիպ. - Հէմ դաեթթ աղըր տըր մօնսիէօ գօնթ:

— Պունտան մէճրուհ վէֆաթ իտէպիլի'ր մի:

— Վէֆաթ իտէր տէյի գօրգարըմ:

Բօգամպօլ՝ էօլմէք իսթէմէտիկի իչին գօրգմաեա պաչ-
լատը: Գօնթ գարեօլաեա եազլաչըպ, մէճրուհու կէօղլէրի
աչըգ օլարադ կէօրտիւկիւնտէ, տօգթօրա պէլլիսիզճէ պիր
իչարէթ իթտի:

Շիւպհէսիզ պու իչարէթ՝ սիւքիւթի թալսիեէ օլուպ,
տօգթօր տախի խասթաեա եազլաչարադ, սախթէ մարքի-
նին էլինի թութտուղունտա, հէրարէթի պուլունտուղունու
անլատը, վէ պատէհու Մ. տը Բէրկազը թէքըար պիր բէն-
չիրէ արասընա կէօթիւրէրէք, քէնտիսիլլէ կէօրիւչմէկէ պաչ-
լատը:

Բօգամպօլ իսէ, սըր Վիլիամսա գարչը գալպինտէ ազիմ
պիր հիտտէթ հիսս իթտիկի ճիհէթլէ,

— Հայ մէէլուն հայ, էկէր էօլէճէքսէմ, հիչ օլմագսա ին-
թիգամըմը ալարադ էօլմէլիեիմ: Պու ատէմէ օլ գատար
քէօր քէօրունա էմնիլեթ իթտիմքի, նիհաեթ օ էմնիլեչ,

թէ գուրպան օրուեօրում, ֆագաթ քէնտֆ մասքէսինի տէ աչաղը ալաճաղըմ, տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Օ տագըգատան իթիպարէն մէճրուհ աղիմ պիր հիտա տէթ ու տէհչէթէ կիրիֆթար օլարագ, օ հիտտէթ վէ տէհչէթ ֆէվգէլատէ մէրթէպէեէ վարտըղը ճիհէթլէ, բուհունտա սըր վիլիամնա գարչը առավէթի միւտհիչէ հասըլ օլտու. խիւլասա գօնթ՝ Բօգամպօլա եագլաշարագ, քէմալը խայր-խահի իլէ :

— Մօնսիէօ, նա՞սըլսընը, նէ՞ հիսս իտիեօրսունուզ, տէյի սօրմասընտա, մէրգում ճէվապ ալմագ իւզրէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, պիր սաաթ գատար զաթընըզլա եալընըզ գալմագ իսթէրիմ, չիւնքի պիլտիկիմ պիր սըրըը համիլ օլարագ մէզարա կիրմէք արզուսինտէ օլմատըղըմտան, օ սըրըը պիր ան էվվէլ զաթընըզա պիլտիլմէք արզուսինտէ-եիմ, տէտի :

Գօնթ, տօգթօրա պիր իշարէթ իթմէքլէ, մէրգում տիշարը չըգտը, վէ պատէհու քէնտիսի մէճրուհուն եանընտա եալընըզ գալտըղընտա, մարքի տօն ինիկօեա պագարագ,

— Սէօյլէեին մօնսիէօ, սիզի տինլէեօրում, տէտի :

Օլ վագըթ սախթէ մարքի շու եօլտա քէլամա պաշլատը :

— Մօնսիէօ գօնթ, թապիպինիզին պիր ազ էվվէլ, ճէրիհամըն նէթիճէլէրինտէն միւթէէսսիրէն վէֆաթ իտէճէկիմի սիզէ թէէմին իթմէքտէ պուլունտուղունու իշիթտիմ. անճագ քիմ օլտուղումու վէ հարէքէթիմին կիլլի սէպէպի նէ իտուկինի պիլմէնիզտէն էվվէլ թէրքի հաեաթ իթմէք իթէմէմ :

Գօնթ, թէաճճիւպ հարէքէթի կէօսթէրտի, վէ սախթէ մարքի տէ,

— Իսմիմ մարքի տօն ինիկօ տէյիլ տիր. պէն Պրազիլիալը տէյիլիմ, վէ Հավըրաաքի տօսթունուզ Մ. Իւրպէն Մօլթօ-նէնին էմիյեթիինի սուի իսթիմալ իթմիշիմ տիր, տէտի :

— Սիզ քի՞մսինիզ :

— Շիմտիքի հալտէ սըր Արթիւր Գօլէնս թէսմիեէ իտէ-

ճէք օլտուղու՞մ պիր ատէմին ալէթի, սաղ գօլու, վէ իշկիւ-
զար պիր մէմուրու օլմուշու՞մ տուր:

Արման տիթրէհիպ,

— Զանն իտէրիմքի պու իմի փշիթմիշիմ տիր, տէտի:

— Վիգօնթ տը Գամպօրհ իսմի թահթընտա Մ. Ֆէրնան
Բօշէ իլէ տուէլլօ իտէն պէն իմ:

— Սի՞ղ մի:

— Էվլէթ պէն՝ սըր Արթիւր Գօլէնսին մուավէնէթիլէ անը
Մօնսէօ սօգաղընտա Պագգարանըն էսկի իգամէթկեաճընա
կէօթիւրտիւկիւմտէ, օրատա թիւրգուազ թարաֆընտան
գապուլ օլունտու: Իմտի մօնսիէօ գօնթ, պու սըր Արթիւր
Գօլէնսին քիմ օլտուղունու պիլի՞օրմուսունուզ:

Գօնթ քէմալը թէաճճիւպ վէ հայրէթ իշինտէ օլարադ
ճէվապ վերմէեօրտու:

Բօգամպօլ, քէլամընա շու եօլտա տէվամ իթտի:

— Ս ատէմ Մ. Ֆէրնան Բօշէնին սերվէթինի մահվ, վէ
գէվճէսինին տիղլէրինէ կէնճ գօնթ տը Շաթօ.Մաիւի չէնք-
տիւրէրէք, անըն նամուսունու պերպատ իլլէմէք իսթէեօր-
պու:

Պագգարանըն էմրի իւզէրինէ, հէր չէյ Արմանտան կիզլի
թութուլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգում պու հիքեաեէտէն
պիւսպիւթին պիւապէր օլտուղունտան, պու տէֆա Բօգամ-
պօլուն նազլիւթինին նէթիճէի նէրէեէ վարաճաղընը քէս-
տիւրէմէեէրէք,

— Պագաթ մօնսիէօ, նէ՞ սէօլլէեօրսունուզ, տէյի սօր-
տու:

Բօգամպօլ. — (տէվամ իտէրէք.) Տո՛ւրունուզ. պիր ագ-
չամ, եախօտ տահա տօղրուսու պիր կիճէ, թանըտըղընը
տիկէր պիր քիմնէ, եանի Լէօն Բօլան՝ պէնիմ ըհհպէրլիկիմ
իլէ սէվմէքտէ պուլունտուղու թիւրգուազըն օտասընա կի-
րիպ, Ֆէրնան Բօշէի օրատա պուլուր: Անըն կիրէճէկի էս-
նատէ, թիւրգուազ մուլարը սէօնտիւրիւր: Լէօն Բօլանը
թանըմաեարադ, ետինտէքի պըչադ իլէ իւզէրինէ հիւճում

իտէր. Համտ օլտունքի, իքիմիզի եանի սըր Արթիւր Գօլէնս իլէ պէնի թէագիւպ իթմէքտէ պուլունան պիր գատըն՝ էլին-տէ պիր ըլըգ օլարագ գահիր օլուր:

Գօնթ. - Պէսպէլի Պագագարա օլմալը տըր:

Րօգամպօլ. - (Իշարէթլէ.) Էվվէթ. - Հէր նէ իսէ, սըր Արթիւր Գօլէնսին մահիրանէ թէրթիպ իթտիկի բլան պօզու-լուր, վէ քէնտիսի տէ ֆիրարտան պաչգա չարէ պուլամազ:

— Լաքին պահսընը իթտիկինիզ շու սըր Արթիւր Գօլէնս քի՞մ տիր:

— Տո՛ւրունուզ մօնսիէօ գօնթ, տո՛ւրունուզ, Սըր Արթիւր՝ ֆիրքինէ վասի բլանլար գուրմուշ օլուպ, պէնի տէ քէնտիսի-նէ շէրիք իթթիխազ իթմիշ իտի. Պէն տախի անըն ալէթի օլմուշ իտիմ. Պիր կիւն, մարքիզ Վան-Հօբու, քէնտի գէվճի մարիֆէթիլլէ վէ անը գըսգանճլըգ հիսսիլլէ թահրիք իտէ-րէք թէլէֆ իթտիրմէկի թէխայեիւլ իտէր, վէ պուլնտան մագսէտի տէ, մարքիքի սէրպէսթ պրագտըրըպ, քէնտի ագրա-պասընտան Հինտիալը Տաի-Նաթա իլէ էվլէնտիրմէքտէն իպա-րէթ պուլունուր:

— Աճայիպ, Շանգ-Էլիզէտէքի օթէլինտէ էօլմիւշ օլարագ պուլունան կէնճ գատըն իլէ՞մի:

— Էվվէթ, գանլարպա միւլէմմա օլան, ֆագաթ հէնուզ թէնէֆֆիւս իթմէքտէ պուլունան կէնճ պիր քիմսէնին եա-նընտա կէօրիւլէն գատըն իլէ, տէ՞իլ մի:

— Էվվէթ. հաթթա օ տէլիգանլը իչին, պու գատընըն աշըգը օլուպ, անըն էլիլլէ վուրուլմուշ օլտուղունու ըիվանէթ իթտիլէր:

— Եանըլըբօրսունուզ մօնսիէօ գօնթ, օ տէլիգանլը քիմ-սէ պէն իտիմ, վի պէնի վուրան տա սըր Արթիւրին էլի իտի:

Օլ վագըթ Րօգամպօլ, զանն իտէրսին քի, իգըրալարընը իքմալ իթմէք իչին էօլիւմ՝ քէնտիսինէ միւսաատէ իթտիկի ճիհէթլէ, պու միւսաատէտէն իսթիֆատէ իտէրէք, մալիւ-միւմիւզ օլան վագըրալարը մուֆասաալէն նագլ իթտի. Լաքին հալէա Րօգամպօլ՝ Անտրէանը սըր Արթիւր Գօլէնս իսմիլլէ

թէսմիեէ իթմէքտէ օլուպ, չու գատար քի գօնթուռն զիհնինի միւպհէմ պիր չիւպհէ իչղալէ պաշլատըղընտան,

— Նիհաեէթ մօնսիէօ, պահսընը իթտիկինիզ պու սըր Արթիւր Գօլէնա քիմ տիր, վէ նէրէտէն նէչէթ իյլէմիշ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պիր ազտան սէօյլէրիմ: Սիզ միւսաատէ պուեուրուն քի տէվամ իտէեիմ: Սըր Արթիւր Գօլէնա՝ իքի բլանընտա մուվաֆֆադ օլմաեընճա, պիր իւչիւնճիւ բլան գուրմուշ, վէ նասըլքի կէօրաիւնիւզ, մօնսիէօ գօնթ, պունուն եադընէն սիզէ թէալլիւգիւ պուլունմուշ տուր: Սըր Արթիւրիւն պու պապտէքի խէեալաթը՝ էկէր չու եա պու վադըա իւզէրինէ մատամ գօնթէս տը Բէրկազ տուլ գալըրսա, անըն իլէ էվլէնմէսինտէն իպարէթ իտի...

Գօնթ տը Բէրկազ պու տէֆա տիթրէտի, վէ պիր ազվա-գըթտան պէրու զիհնինտէ հասըլ օլան չիւպհէի արթմաեա պաշլատը: Բօգամպօլ իսէ, քէլամընը չու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Մօնսիէօ գօնթ, սըր Արթիւր՝ տուլ գալաճաղընը թէ-խայեիւլ իյլէտիկի զէվճէնիզլէ էվլէնմէք իսթէեօրտու, վէ պու սէպէպլէ սիզի թէլէֆ իթմէկէ պէնի մէմուր իթտի:

Արման ըէֆը սէտա իթտի, վէ մէճրուհ՝ քէլամընը իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պէնտէնիզ, մօնսիէօ գօնթ, մատամ տը Բէրկազա առ-լա ալէադա իթմէտիմ, վէ քէնտի հիսապըմա օլարադ կէօզ-լէրիմի գաթան քէնտիսինէ գատար գալտըրմատըմ, տէտի:

Արման. - (սէսի՝ հիտտէթինտէն նաչի տիթրէեէրէք.) Լա-քին օ հալտէ գարընտաշըմ Անտրէա իլէ նի՛չին տուէլլօ իթ-տինիզ:

— Մօնսիէօ գօնթ, պէնտէնիզէ տիգգաթլէ պադընըզ, թանը՝ եօրմուսուռնուզ:

— Խայր:

— Պուժիվալը խաթըրլա՝ եօրմուսուռնուզ:

Արման տիթրէտի:

Րօգամպօլ . - Վէ պիր կիճէ, պօղազըմա պիր խանչէր տա-
եաթ տըղընըղ տա խաթընըղտա՞մը արը :

Արման պու քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ , զիհնի աեւլարագ ,
— Րօգամպօլ . . . տէտի :

— Էվլէթ , պէն իմ օ Րօգամպօլքի , սիզին բօսթա արա-
պանըղը կէօթիւրիւրքէն , Մանեի սէյֆիեէսի թարիգի իւզէ-
րինտէ , գուվլէթ վէ տէրմանտան տիւշմիւշ վէ էօլիւմ բատ-
տէսիքէ կէլմիշ օլան գարընտաշընըղ Անտրէամեա թէսատիւֆ
իթտինիզ :

Պու արա Մ . տը ֆէրկազ , թէաճճիւպանէ , րէֆը սէտա
իթմէքտէ իքէն , Րօգամպօլ շու վէճհլէ իւավէ իյլէտի :

— Սըր Արթիւր Գօլէնս վագթիյի սըր Վիլիամս թէսմիեէ
օլունուրտու , սըր Վիլիամսը տա շիմտի բէք էյի թանըրսը-
նըղ , Մ . վիգ օնթ Անտրէա իտի :

Արման . - (պօղուգ պիր սէսլէ .) Ա՛հ . . .

— Իւշ այ զարֆընտա , մահգա սիղէ գարշը իսթիմալ իթ-
մէք իւզրէ , իթալիալըարա մախսուս օլան պու տարպէեի օ
պանա էօյրէթտիլտի , վէ իքի սաաթ էվլէլտէ պաղչէնին ու-
ճունտան կիտէճէք եօլումն օ պանա կէօսթէրտի :

— Ա՛հ , ա՛լչագ . . .

Սլ վագըթ Արման , պիր ագչամ Պագդարանըն քէնտի-
սինէ , «Անտրէա պիր խային տիր» տէտիկի հալտէ , քէնտիսի
պունա ճէվապէն , «խայր , Անտրէա պիր ազիզ տիր» տէմիշ
օլտուղունու խաթըրլատըղը կիպի , օլ անէ տէկին կէօզլէրինի
իհաթա իտէն նիգապ տախի եըրթըլարագ , սըր Վիլիամսըն
պոննճա վագըթտան պէրու սալիք օլտուղու , վէ մահգա էն
սծն տաղըգատա ճէնապը Հագդըն զահիրէ չըգարտըղը ին-
թիգամ էֆքեարընը անլատը :

Րօգամպօլ . - (տէլիւմ իտէրէք .) Մօ՛նսիէօ գօնթ , էկէր
էլան չիւպհէ իտիեօր իսէնիզ , սիղէ նագապիլի ճէրհ պիր իս-
պաթ տախի կէօսթէրէպի լիւրիմ :

— Սէ՛օյլէեինիզ :

— Լաքին պու իսպաթը սիղէ սաթմադ իսթէրիմ :

Արման՝ տիգրաթլէ մէրդումա պագ մասընտա, Բօգամպօլ՝ արսըզճա սէօղիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօթիւրաիւ.

— Պանա պու իգըար ու իթիրաֆլարը իթտիլէն՝ նէտա-
մէթիմ տէյիւ, իլլա ինթիգամըմ տըր, էօլէճէեիմ պիր ղէ-
մանտա, չիմտիեէ գատար էմնիյեէթիմ պուլունան պիր ա-
տէմէ գարչը պուղղ ու ատավէթլէ մութթասըֆ պուլունու-
եօրում, վէ եալընըզճա թէրքի հաեաթ իթմէք իսթէմէեօ-
րում, անլա՞եօրմուսունուզ:

— Է՛յ...

— Շու սաաթտա Պագգարա՝ էօլիւմտէն պէտթէր պիր
թէհլիքէ իչինտէ պուլունուեօր, էկէր քէյֆիեէթի անլա-
թըրսամ, սիզ Պագգարաեը սըր Վիլիամսըն էլինտէն գուր-
թարաճագսընըզ. էկէր սիւքիւթ իտէրսէմ, Պագգարա ղայպ
վէ մահվ օլմուշ օլաճագ տըր:

— Օ հալտէ սէօյլէեիւնիզ, սիզէ նէ՞ լազըմ տըր:

— Պանա շու վատընըզ լազըմ տըրքի, էկէր թապիպ
եանըլըպ տա, ճէրիհամ մուհլիք օլմազսա, աֆվընըզը, վէ պէ-
նի ատալէթէ թէսլիմ իթմէմէնիզի թէմէննի իտէրիմ:

— Ասըլզատէլիք նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրիմքի,
սիզ պուրատան սէրպէսթ չըգաճագսընըզ:

Բօգամպօլ՝ էօլիւմ գարչըսընտա պիլէ տաիմա միւսթագ-
պէլի տիւշիւնմէքտէ օլտուղո՞ճ ճիհէթլէ,

— Վէ պանա, եիւզ պին ֆրանգ իլէ ինկիլթէրրաեա
կիթմէք իւզըլէ պիր տէ բասթօրթ վէրէճէքսիւնիզ, տէյիւ մի,
տէյի սիւալ իթտի:

— Բէք էյի, սէօյլէեիւնիզ:

Բօգամպօլ, տէրհալ շու խուսուսու տիւշիւնտիւքի, իեա-
տէի սըհհէթ իթտիկի հալտէ, Արմանըն վէրէճէկի եիւզ պին
ֆրանգ իլէ գօնթ Արթօֆուն վէրմիշ օլտուղու եիւզ պին
ֆրանգ պիրլէշմէքլէ, սէնէվի օն պին ֆրանգ իրատ կէթիրէ-
ճէկիւնտէն, սըր Վիլիամսըն սօն սըրընը իֆչա իթմէքտէ հիչ
պիր մահզուր կէօրմէտի, վէ պինապէրին օլ էսնատէ Ֆօուլէր
սէֆինէսինտէ պուլունան Պագգարաեա գարչը Անտրէանըն

մէկուֆ օլտուղու էֆբեարը ինթիգամճուեանէն Սրմանա պեեան իյլէտի :

Մ . տը Բէրկազ՝ սօն ֆըգրաեը իշիտինճէ, օթուրտուղու եէրտէն սըչրաեը պ, հէման չան իբինի չէքէրէք, կէլէն խըզ-մէթքեարա խիթապէն,

— Չաբուգ պանա պիր աթ հազըրլաեըն, տէտի, վէ ֆիլ վազը օն տադըգա սօնրա Սրման վէ տիկէր տէօրթ նէֆէր աթլը Սէն-Մալօ թարիգիյլէ եօլա չըգտըլար :

Բօգամպօլ, էօլիւմ գօրգուսըյա էֆէնտիսինէ գարչը ատէթա զալիմ վէ վահչի պիր հիսսէ մէկուֆ օլարագ, քէն-տի քէնտիեէ,

— Էյ սըր Վիլիամս, իշթէ սէն տէ պէլանը պուլաճագ-սըն... վէ պէն տէ եալընըլ թէրքի հաեաթ իթմէեէճէեիմ, տէտի :

46

Շիմտի կէլէլիմ Ծօուլէր սէֆինէսինէ :

Սըր Վիլիամս, պէչ կիւնտէն պէրու Վանթիւրիւն խանչէ-րի ալթընտա թէրքի հաեաթ իթմիշ օլտուղունու զանն իյլէ-տիկի գօնթու կէօրմէսինտէ, ագլը պաշընտան կիթտի, վէ քէնտիսին է'ն միւշքիլ քէրթէլէրտէ պիլէ մուհաֆազա իտէ-կէտիկի սօուգ գանլըլը օ անտէ զայպ օլտու : Շէօյլէքի պիր գօնթա վէ պիր տէ Պագգարաեա պագմագլա, թապր ու հարէքէթինտէ, թարիֆի նագապիլ պիր թէհայեիւր վէ տէհ-չէթ հուսուլէ կէլէրէք, գօնթ Արթօֆուն Ծօուլէր սէֆինէ-

սինտէ պուլունմասը, եանի ծօն Պրիտ իլէ միւնասիպէթ իթմիշ օլմասը՝ քէնտինին մահվը տիմէք օլտուղունա շիւպհէսի գալմասը։ Ֆիլվագը գօնթ՝ ծօն Պրիտին մաշուգէսինի աթէշլէր իշինտէն գուրթարմըշ օլմասըյլա, ծօն Պրիտ, պիթթապի պու սըրատա սըր Վիլիամա տօսթ օլամաեաճաղընտան, վագը օլան շու մուամէլէ՝ մէրգումա գարշը պիր տուգագտան իպարէթ իտի։ Պիր արալըգ մէրգուման իւշ էշխաս միեանընտա, վէֆաթ վուգու պուլան խանէլէրտէ զուհուրա կէլէն սիւքիւթ կիպի պիր սուսուգ հասըլ օլուպ, երտըրըմտան վուրուլմուշ մագամընտա կէօղլէրինի եէրէ էյմիշ օլարագ տուրմագտա պուլունան սըր Վիլիամա, օէսնատէ նէ՛ ֆիրար իթմէք, նէ՛ տաիմա եէտինտէ սագլատըղը խանչէրի գուլլանմագ, վէ նէ՛ տաիի Պագգարանըն իւղէրինէ հիւճում իտէրէք, անը պօղմագ թասավվուրընտա պուլունմասը։ Եկէր սուղ գանլը սըր Վիլիամա օլսա իտի, հէր հալտէ պու իւշ շըգտան պիրինէ գարար վէրմէլի իտի, լաքին մէրգում, սուղ գանլըլընը վէ ագլընը զայպ իթմիշ օլուպ, քեաֆֆէի ալչագ քիմսէլէր միսիլու, մուհագգագ օլան պիր մուխաթարա գարշըսընտա գօրգմաեա պաշլամըշ իտի։

Պագգարա պու արա սիւքիւնէթ վէ մէթանէթլէ,

— Մօնսիէօ վիգօնթ Անտրէա, սիգին իշին տէհշէթլի վէ մէրհամէթէ թահվիլի գապիլսիզ օլան միւճագաթ զէմանը կէլտի, տէտի։

Սըր Վիլիամա պու քէլամաթը իշիթտիկինտէ, զանն իտէրսին քի սէրսէմիկինտէն աեըլարագ պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ գալան պիր միգտար ճէսարէթիլլէ, մուհաֆագաի նէֆսինէ հաղըրլանաճաղը էսնատէ, հէման գօնթ Արթօֆ՝ գուվլէթլի պագուլարըյլա մէրգումու թուլթուպ, պօղաղընա պիր պըչագ տաեաթմասըյլա, հէր կէօնա հարէքէթինի մէնն իլլէտի։

Սըր Վիլիամա՝ գընընտան եարը չէքմիշ օլտուղու պըչաղընը իսթիմալէ միւգթէտիր օլամաեարագ,

— ծօն Պրիտ... սաթըգըմ ծօն Պրիտ... պանա եար,

տըմա կէլ... թո՛ւթ շու գաթիլի, տէյի պաղըրտը իսէ տէ, գօնթ Արթօֆ՝ Շըմալ գալմարընա մախսուս օլարագ ֆէվ-գէլատէ գուվվէթլի օլմասըյա, սըր Վիլիամը աեագլարընըն ալթընա ալարագ, տիգինի կէօքսիւ իւզէրինէ տաեաթտը, վէ գըմըլտանմագ սըզըն տիգլէրի ալթընտա մուհաֆագա իթտի, Օլ վագըլթ Պագգարա շու վէճհլէ տէվամ իյլէտի.

— Վիգօնթ Անտրէա, պիր աղ էվվէլ սիզէ սէօյլէտիմ. Սարա հագգընտաքի աչգը մուզիրըրինիզ՝ ագըպէթքեար սիզի տէվիրմէեէ մախսուս պիր էնկէլ օլտու. Սարաեը աչըրմագ իչին, ճօն Պրիտէ վէ շէրիքինիզ Բօգամպօլա միւհլթաճ օլ-տունուզ. Բօգամպօլտա, գօնթա գարշը, մատամ Մալասի-նին սապըգ խըզմէթքեարը Վանթիւրիւ չըգարտը, Վանթիւր տէ սիզի էլէ վէրտի.

Սըր Վիլիամըն աղզը՝ հիտտէթինտէն նաչի քէօբիւրմէք-տէ օլուպ, Պագգարա իսէ քէլամընա տէվամ պիրլէ,

— Ճօն Պրիտ՝ սիզին կիպի պաղը կէօնա խապասէթլէրտէ պուլունմուշ իսէ տէ, գալպի միննէթտարիեի հաիզ օլտուղու ճիհէթլէ, սէվտիկի պիր գատընը գուրթարմըշ օլան գօնթա խըզմէթ իթմէկէ, վէ անըն խաթըր իչին սիզի թէրք իյլէմէկէ թէրէտտիւտ կէօսթէրմէմիշ տիր. Շիմտի անլա՞եօրմուսունուզ, տէտի.

Սըր Վիլիամս գօնթուն տիգլէրի ալթընտա պուլունտուղու ճիհէթլէ, քիւֆըր իթմէքտէ օլուպ, գօնթ՝ մէրգումա խիթապէն,

— Ա՛լչագ, թէհի եէրտէ եարտըմ տիլէեօրսուն, քիմսէ սէնին մուավէնիթինէ կէլմէեէճէք տիր. քիմսէ սէնի միւտա-ֆաա իթմէեէճէք տիր. քիմսէ սէնի աճըմաեաճագ տըր, նա-սըլքի սէն տէ քիմսէեի աճըմամըշսըն տըր... Սը՛ր Վիլիամս, սը՛ր Արթիւր, Ա՛նտրէա, նէ իսիմլէ թէսմիեէ օլունուեօրսան օլ, սանա սէօյլէեօրում վէ թէքըրար իտիեօրում, միւհաղաթ վագթը կէլտի, տէտի.

Սըր Վիլիամս՝ արթըգ քէնտիտի իչին չարէյի սէլամէթ գալմատըղընը, վէ քիմսէնին քէնտի եարտըմընա կէլմէեէճէկի-նի անլաեարագ,

— Մէրհամէթ իտին, տէտի :

Պազգարա, տօտազլարը իւզէրինտէ իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւմէմէ հասըլ օլարադ ,

— Շու էսնատէ սէնին պուլունտուղուն կիպի, պէն տէ սէնին բուհը մուզիրրին զանն իյլէտիկին քիմսէնին բէնչէսին տէ օլսա իտիմ, սէն պանա մէրհամէթ իտէճէք մի իտին, տէյի սօրտու :

Հէր կէօնա իգթիտարտան մահրում գալմըլ օլտն սըր Վիլիամս՝ տիւշարը հիտտէթի ազիմ օլարադ ,

— Խայր, խայր, տէյի պաղըրտը :

Պազգարա . . 0 հալտէ, էկէր եալընըզ պէնի թէագիպ իթմիշ օլսա իտին, էկէր եալընըզ պէնիմ սէնտէն տօլաեը թէշէքքիեէ հազգըմ պուլունսա իտի, պէլքի եինէ սանա աֆվ իտէր իտիմ, տէտի :

Պու արա սըր Վիլիամսըն տամարլարընտա պիր իւմիտ տիթըմէսի հասըլ օլուպ, հիտտէթի թէսկին օլարադ, եիւզիւնտէ նէվիմա էնտիշէ վէ բէճա եօլունտա պիր էսէր միւշահէտէ օլունտու իսէ տէ, պու իւմիտի չօգ սիւրմէտի, չիւնքի Պազգարա՝ իլք իւմիտպախշ իֆատէսինէ շու սէօզլէրի իւվէ իյլէտի :

— Սը'ր Վիլիամս, սիզի մահքիւմ իտէն եալընըզ պէն տէյիլիմ, եալընըզ գօնթ Արթօֆ տէյիլ տիր, թէսկինի միւմքին օլմաեան պուլղ ու ատավէթինիզլէ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու թաագիպ իթմէքտէ պուլունտուղունուզ էշիսաս, ճիւմէթէն սիզի մահքիւմ գըլմագտա տըրլար, իշթէ հաքիմէրինիզ պուրատա տըրլար :

Մէզպուրէ իշպու սէօզլէրի թէլէֆֆիւզ իթմէքտէ իքէն, էսսէտէ պիր շամաթա հասըլ օլուպ, գօնթ՝ օլանէ տէկին խանչէրի ալթընտա դըմըլտանմագսըզըն տուրտուրմուշ օլտուղու սըր Վիլիամսը արգասընա տէօնմէքլիկէ իճպար իթտի Շէօյլէքի վաբօրլարտա գապինէլէրի եէկտիկէրինտէն թէֆրիգ իտէն գաբլամալարտան պիրի աշըլարադ, պահսլարընը իթտիկիմիզ իւշ շախսըն պուլունտուգլարը գապինէեէ միւ-

չապի՜ն պիր տաիրէ զահիր օլուպ, սիեան էօրթիւլէր իլէ գար-
լը պուլունան պսւ տաիրէնին օրթասընտա, քէզալիք իւզէրինէ
պիր սիեան էօրթիւ կէշիրիւմիշ օլարագ մէվզու օլան պիր գա-
նարէտէ, սիեան էլալիսէլէր կիեինմիշ ալթը բիշի օթուրմուշ-
լար իտի: Պունլարտան պիրինճիսի մարքի Վան-Հօր օլուպ,
մարքինին սաղընտա կէնճ գօնթ տը Շաթօ-Մայի վէ անըն
սօլունտա Մ. Ֆէրնան Բօշէ, վէ պունլարըն արգասընտա, պիր
գատըն իլէ պիր գըզըն արասընտա տէօրտիւնճիւ պիր էրքէք
պուլունմագտա իտի: Տէօրաիւնճիւ էրքէք Լէօն Բօլան օլուպ,
կեան կիւլմէքտէ վէ կեան աղլամագտա պուլունան գատըն
տա, թիւրգուպ իտի: Սէսսիգճէ կէօզ եաշը տէօքէն, վէ
վագըր օլան մէնզարէի միւտհիշէեի էվվէլինտէն քէշֆ իթմիշ
տիր կիպի կէօրիւնէն կէնճ գըզ իսէ, Սարա նամ Մուսէվի
գըզ իտի:

Օլ վագըրթ Պագգարա սէօզէ իպթիտար իլէ,

— Սը'ր Վիլիամս, զուլմ ութէատտինիլէ տիւշար օլմուշ
օլանլար՝ հաքիվէրինիլ օլմուշլար տըր, վէ հէյեթի մահքէ-
մէ սուրէթինտէ թէշէքքիւլ իթմիշ օլմալարըյա, իւմընըլը
թէպլիլիլ իլէեէճէքէր տիր, տէտի:

Սըր Վիլիամս՝ էօլիւմիւն եագլաշմասընտան նաշի տիւշա-
րը տէհշէթ օլուպ, ալշագլըգ տէրէճէսինէ թէնէղղիւլ իթ-
տիկինտէն,

— Մէրհամէթ, մէրհամէթ, տէյի թէքրար իթտի:

Պսւ արա Պագգարա հէյեթի մահքէմէեէ պագարագ,
գհւվվէթի պիր սէտա իլէ,

— էկէր իշինիլտէն պիրի պու ատէմէ աֆվ իթմէք իս-
թէրսէ, էլինի գալտըրսըն, տէտի:

Եալընըզ պիր էլ գալըզ, պու տա Մուսէվի գըզըն էլի իտի:
Պագգարա. — Սը'ր Վիլիամս, նամուսուսու իսլալ իթմէք
թիթէտիկին շօճուգ՝ իշթէ սէնին հաեաթընը գուրթարըօր:
Փմտի սէն էօլմէեէճէքսին:

Ճանվէրի մէրգուսուսն եիւրէկինտէն պիր մէսէրէթ նի-
տասը չըզըպ, ֆագաթ Պագգարա իֆատէեէ աղաղլէ:

— Անճաղ սէնին ճէզան վերիւմէի տիր, զերա պիզ, սէնին լէքէլի վէ մուրտար էօմրինին՝ մահզա տուա իլէ վէ արզը նէտամէթլէ սէլամէթէ չըգապիլէճէկինի տիւշիւնմիւշիւզ տիւր, տէյի պէեան իյլէտի :

Պատէհու Պագգարա, իւզէրի սիեահ էօրթիւլիւ գանաբէեէ կիտէրէք օթուրտու, վէ օլ վագըթ գօնթ՝ քէլամա շու եօլտա իպթիտար իյլէտի :

— Շիմտի պիզ, պուրատա, տէնիզին օրթասընտա պուլունուեօրուզ : Պու սէֆինէնին գօմանտանը՝ պունտա պիր հաքիմի միւսթագիլ տիր . թայֆալարը՝ էսիր կիպի քէնտիսինէ իթաաթ իյլէրլէր . պինապէրին անըն արզուսու վէ միւրատը՝ քէնտի արզու վէ միւրատարը տըր : Ա՛լչագ, իշքէնճէնի քէնտին թէխայեիւլ իթտին : Իմտի է՛յ Անտրէա, Ֆօսլէր սէֆինէսի իւչ այ սօնրա սէնի Մարքիզ ատալարընըն եախօտ Ավսթրալիանըն խալի պիր սահիլի իւզէրինէ չըգալ սճագ տըր : Անճաղ սէն՝ հագըգէթէն ֆէնալըգ բուհու օլտուղուն, վէ ագընըն ֆէվգէլատէ պուլունտուղու, վէ Գարաիպ ատալարընտան ֆիրար իլէ, էվրօբաեա ավաէթ իտէպիլէճէկին, վէ պուրատա եէնիտէն սիրզաթ, գաթլ վէ եաղմակիրլիք թէշէպպիւսաթընը թէխայեիւլ իյլէեէպիլէճէկին, վէ հաեաթընա գըեըլմաեան պիր ճանվէրտէն էլան գօրգուլաճագ սէպէպ վէ մահէլլ օլտուղունտա, անըն տիշլէրինի վէ թըրնագլարընը գըրմագ լազըմէտէն պուլունտուղու ճիհէթլէ, սէնի տէ, է՛յ սահիպի իգթիտար վէ քիւսթախ շախս, սէնի տէ պիր իհթիեար եախօտ չօճուգ կիպի իգթիտարսըզ վէ զայիֆ պիր հալէ կէթիւրմէքիք՝ պիլմիշ օլքի պիգիմիշին գաթիէն զարուրի տիր :

Գօնթ պու սէօլլէրի սէօլլէտիկի էսնատէ, մէճհուլ պիր լիսան իլէ էօլլէ պիր քէլիմէ իրատ իթտիքի, գապինէնին գաբուսու եէնիտէն աչըլարագ, իքի կիւն էվվէլ Բօգամպօլու (Մարն նէհրինէ աթմըշ օլան Գազագլար զահիր օլտուլար :

Մէրգու մար ֆրանսըզճա պիր քէլիմէ պիլէ պիլմէեիպ, գօնթու, տագըգասընտա արզուլարընը իճրա իթմէքիկէ քէն-

տիկերինի մեծպուր պիլէն պիր հաքիմի միւսթագիլ եէրինէ գոյմագտա իտիկէր :

Պու իքի Գաղաղլարտան պիրի էլինտէ պիր թապանճա թուլթմուշ օլուպ, տիկէրինին թուլթմուշ օլտուղու ալէթ իսէ, սըր Վիլիամսը, թապանճատան զիեատէ գօրգուլթուլ : Պու ալէթ պիր ուսթուրա օլմասըյլա, աճապա հաեաթընա ափվ օլունմուշ օլան պու ատէմ հագգընտա նէ՞ եօլտա իշքէնճէնին իճրասը թէնսիպ վէ թէնվիզ իտիկէնէք իտի :

Հէր նէ իսէ Գաղաղլար, սըր Վիլիամսը թուլթուլար : Այնի վագըլթտա գօնթ տա, զարիպ վէ էսրարի հէյեէթի հաքիմիեէնին միւսթէմի պուլունտուղու գանաբէ իւզէրինտէ օթուրտու, վէ շու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իյլէտի :

— Սըր Վիլիամս, սիզին կիւզէլիկինիզ օլտուղու կիպի, պագըշընըզտա տախի օլ տէրէնէ կէօզ պաեընըլըլը իգլթիտարը պուլունմուշ տուրքի, գատընլար, պագըշընըզտան գալպէն միւլթէէսսիր օլմուշլար, վէ թահթը էմրինիզէ ալտըշընըզ հայտուտլար տախի սիզէ քէօր քէօրունա իթաաթ իթմէքտէ պուլունմուշլար տըր : Սիզտէ շէյթանըն պէլաղէթի իսթիհզաքեարանէսի մէվճուտ օլուպ, սիզ՝ թէպէսսիւմիթտիկինիզ գէման քիւֆի իտէր իտինիզ, վէ իսթիհզաքեարի պիր թավը իլէ էօլիւմ իլամլարը վէրիր իտինիզ : Հալպուքի պունտան պէօյլէ եալընըզ մանէասըզ սէսլէր չըգարաճագսընըզ, վէ պիւթիւն ալէմ իշին մուճիպի նէֆրէթ պիր մախուգ օլաճագսընըզ :

Պէօյլէնէ գօնթ, էլինի եօգարը գալարըրպ, սըր Վիլիամսըն մահքիւմ օլտուղու տէհէթլի վէ էսրարի միւճագաթըն իճրասընը իքի Գաղաղլարա էմր իթմէք իւզրէ իքէն, ճօն Պրիտ գապինէեէ կիրէրէք :

— Չաբուգ իտինիզ, կէլիեօրլար, տէյի պաղըրաը :

Պագգարա . - Քի՞մ կէլիեօր :

Ճօն Պրիտ . - Պիւմէմ, լաքին մէշալէլէր իլէ թէնվիր իտիւմիշ օլան պիր սանտալ իլէ տէօրթ քիշի կէլիեօրլար, վէ պունլար՝ իշպու սանտալը սէֆինէմիզէ տօղրու սիւրաթլէ

սիւրիւեօրլար։ Սէֆինէմտէ պուլունան Պրըթանիալը պիր թայֆա՝ տիւրպին իլէ պունլարա պագտըղլնտան, Վան մէմ-լէքէթի էլպիսէսի կիւնինմիշ օլմալարըյա, օրալը օլտուգլա-րընը իտտիա իտիեօր։

Պագգարա . - Պէն տէ իտտիա իտէրիմքի, կէլէն զաթ՝ գօնթ տը Բէրկաղ տըր։

Սըր Վիլիամս՝ իյպու իսմի իյիթտիկինտէ, էօթէտէն պէ-րու քէնտիսինէ րէհպէր օլմուշ օլան հիսսիեաթը ինթիգամ-ճուեանէսի թահրիք օլունարագ։

— Խայր, խայր, Արման տէյիլ տիր, Արման էօլմիւշ տիւր տէտի։

Պու քէլիմէլէր՝ հազըրունա երլտըրըմ մագամընտա թէէս. սիր իթտիլէր, Կէնճ Բուսիալը իսէ, օ արա էլինի եօգարը գալ-տըրըպ տա, մուայէն իշարէթի վէրմէքլիկի տիւշիւնմէտի։

Այնի վագըթտա սըր Վիլիամս՝ ճանվէրլէրէ մախսուս օլան ճէսարէթինի թէքրար քէսպ իթտի։ Պէլքի տէ, էկէր օ խապիս՝ գօնթ Արթօֆ իլէ Պագգարանըն էլլէրինտէ պուլունմասա իտի, «գօնթ էօլմիւշ տիւր» քէլիմէլէրինին հասըլ իյլէտիկի թէէսսիր վէ հայրէթտէն իսթիֆատէ իլէ ֆիրար իտէր իտի, անճագ զիքր իթտիկիմիզ Գագագլար ֆրանսըզճա պիլմէտիք-լէրինտէն, ամիրլէրի թարաֆընտան վէրիլէճէք իշարէթէ պէքլէեէրէք, մահքիւմիւ գըմըլտանմագսըզըն գօլարը ալ-թընտա սագլատըլար։

Սըր Վիլիամս, պիւթիւն զաղապ ու ատավէթինի իրաեէ իտէն զարիպ պիր սէտա իլէ,

— Էվվէթ, էվվէթ, Արման շու սաաթտա վէֆաթ իթմիշ տիր։ Մարն նէհրինտէն գուրթուլմուշ, վէ իքի սաաթ էվ-վէլ, Արման տը Բէրկաղը էօլտիւրմէք իւզրէ, Բէրլօվէնին պաղչէսի բարմագլըղընտան պէնիմ վասըթամլա կէչմիշ պու-լունան Բօգամպօլուն գըլըճըյա թէլէֆ օլմուշ տուր... Շիմ-տի պէնիմ ազալի վիճուտիմտէն իսթէտիկինիդի քէսինիզ, չէհրէմի չիրքլնլէթինիզ, ասլա ֆիթուր իթմէմ. չիւնքի գա-րանլըղըն ըշըգտան նէֆրէթ իթտիկի կիպի, պէնիմտէ պուղղ

ու առավելթիւ թահգիր իյլետիկիմ շախս, շու սաաթտանաշէ հալի քէսպ իյլէմիշ տիր, տէտի:

Պագգարա. Ա՛լլադ, էկէր սէօյլետիկին տողրու իսէ, օլ վագըթ սէնին շու եա պու ազանը քէսմէքլէ իքթիֆա իթմէերպ, հաեաթընը գաթթ իտէճէերիզ:

Միւթէագըպէն Պագգարա՝ կիւվէրթէ իւզէրինէ չըգըպ, նէօպէթճի թայֆանըն էլինտէքի տիւրպինի ալարագ, կէլէն սանտալը թէճէսսիւս իթտի: Սէֆինէտէն պէր գաշ գուլաճ ուզագտա պուլունան մէգքիւր սանտալըն պաշ թարաֆընտա եանան ֆէնէրին ըշըղըյլա, Պագգարա, Արմանը կէօրիւպ, մէսրուրէն,

— Ա՛հ, գուրթուլմո՛ւշ, գուրթուլմո՛ւշ, տէյի նիտա իթտի, վէ թէքրար գապինէեէ էնէրէք, սըր Վիլիամսըն եիւզիւնէ գարշը, վէ եիւքսէք սէտա իլէ:

— Եանըլմըշսըն հա՛յտուտ. Արման էօլմէմիշ... սանտալըն իչինտէ տիր... կէլիեօր... լաքին սէնին աֆվընը տիլէմէքլիկէ կէճ գալմըշ տըր, տէտի:

Պագգարա սէօղիւնիւ իքմալ իտէրքէն, գօնթ Արթօֆուն վագը օլան պիր իշարէթի իւզէրինէ, իքի գապինէ արասընտա մէվճուտ օլտուղունու եազտըղմըզ գաբլամա թէքրար գաբանտը, չիւնքի սըր Վիլիամսըն հիւքմ իտէն հաքիմլէրին՝ իշքէնճէ էմնասընտա հազըր պուլունմամալարը իճապը մասլահաթտան օլմասըյլա, մէրգուճ իլէ ճէլլատլարը Պագգարատան այրը գալտըլար:

.....

Հէման ախի վագըթտա Մ. տը Գէրկազ, էլինտէ պիր թապանճա թութմուշ օլարագ ֆիօուլէր սէֆինէսինին կիւվէրթէսի իւզէրինէ չըգտը, վէ խըզմէթքեարլարընըն մուավէնէթիյլէ, Պագգարաեը սըր Վիլիամսըն վէ ճօն Պրիտին էլինտէն գուրթարմագ իչին ուղրաշմագ ֆիքրինտէ պուլունմագտա իքէն, իլք կէօրտիւկիւ քիմսէ մէզպուրէ օլմասըյլա, քէմալը հայրէթէ տիւշար օլարագ ըիւճաթ իյլետի: Շէօյլէքի Պագ-

դարա, թէմամիյլէ սէրպէսթ օլուպ, միւհսսիր պիր սէտա իլէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, ճէնապը Հագգ պիգէ միւյեին տիր, տէտի:

Արման. — (Երեքսէք սէտա իլէ.) Անտրէա՛... օ ալչագ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սօրտու:

Պագգարա. — Կէ՛լինիզ, շու տագըգատա ճէնապը Ալլահ քէնտիսինի թէէտիպ իտիեօր, տէտի, վէ մէրգուսու սէֆի-նէնին իչէրիսինէ կէօթիւրտիւ, վէ սըր Վիլիամսը հիւքմ ի-տէնլէրին հէնուզ պուլունտուգլարը սալաեա կիրտիրտի: Պունլար, գաբլամանըն գաբալը օլմասըյլա, սըր Վիլիամստան վէ անըն ճէլատլարընտան այրը պուլունմալարըյլա, ճէրէ-եան իտէն ահվալի տիթրէեէրէք տինլէմէքտէ իտիլէր:

Արման տը Բէրկազ՝ լէհճէսի սօլմուշ օլտուղու, վէ ալնը թէր իլէ գաբլը պուլունտուղու հալտէ, պիր ինսան պօղաճ զընտան իսէ պիր ճանվէրտէն չըգմագտա օլմասը տահա զիեա՛ տէ միւհթէմիլ պուլունան տէհչէթլի ինիլթիլէրի իշիթտի: Շիւպհէսիզ սըր Վիլիամս իլէ ճէլատլարը արասընտա միօլի կէօրիւմէմիշ միւտհիշ պիր միւտարէպէ վուգուա կէլմէքտէ օլուպ, պիր արա Արման, զաթէն իքի տէֆա վագը օլտուղու իւզրէ, այնի գանտան օլմագլըգ հիսսինէ թապիիյեթլի, իգ-հարը մէրհամէթ իտէրէք, վէ Պագգարաեա պագարագ,

— Պու պէնիմ գարընտաշըմ տըր, տիմէք իւզրէ իքէն, պիրտէն պիրէ ինիլթի վէ խըրըլթը սէսի քէսիլտի, վէ պա-տէհու պիր թապանճա բաթլաեըշը իշիտլիտիկինտէն, Արման՝

— Էօլտիւ, տէտի:

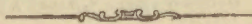
Պագգարա տախի, — խայր էօլմէտի, պագընըզ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Գաբլամա թէքրար աշըլմագլա, Մ. տը Բէրկազ՝ գար-շըսընտա պուլունան միւտհիշ թասվիլի կէօրտիւկիւնտէ ըիւ-ճաթ իթտի: Շէօյլէքի սըր Վիլիամսըն ճալիպ վէ լաթիֆ սի-մասը, վէ կէօզ պաեըճը նաղարը եերինէ եարալը պէրէլի վէ չիւքին պիր թասվիլ գալիմօլմուշ օլուպ, կէօզլէրինին պագըշը

տախի էսկի բարաբալընը շայպ իթմիշ, վէ աղղընտան սէլ
կիպի գան ագմագտա պուլունմուն իտի: Մէրգումուն քիս-
վէթինտէ հուսուլէ կէլմիշ օլան մէգըիւր հալ՝ եալընըզ պա-
րութ իլէ տօլտուրուլմուն օլան պիր թապանճա էսէրի օլուպ,
ուսթուրա իլէ տէ տիլի քէսիլմիշ իտի, օ տիլի քի, տէրքեար
օլան ճէհէննէմի պէլաղէթիլլէ, բէնտիսինէ միւրաճաաթ ի-
տէնլէրին ճիւմլէսինի ճինանէթէ տօղրու սէվգ իլլէմիշ իտի:

.....

Շէֆֆագ այտընլըղը՝ տէնիգտէ իճրաի թէէսսիրէ պաշա-
տըղը էսնատէ, Պագգարա իլէ ըէֆիգլէրի պիր սանտալա
րաքիպէն գարանա ավտէթ իտիպ, Փօուլէր սէֆինէսի տա-
խի, պաղը ազասը քէսիլմիշ օլան սըրվիլիամսը համիլ օլ-
տուղու հալտէ, Ավսթրալիանա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտը:

Ն Է Թ Ի Ճ Է

1

Փօռւլէր սէֆինէսինին, տէմիրինի գալտըրըպ, Ավսթրալիա-
եա կիթմէսինտէն պիր այ գատար սօնրա, պիր ագչամօրթա-
լըգ գարարմագտա իքէն, պիր քիրա արապասը, Փօպուր
Սէնթ-Օնօրէտէ, տօսթուսուգ Լէօն Ռօլանըն գաբուսու էօնիւն-
տէ տուրտու:

Օլ էսնատէ տօղրամաճընըն Փապրիգասը գաբանմըշ օ-
լուպ, Լէօն տա Սըրիզին եանընա չըգմըշ իտի: Ալթը այտան,
եանի Ֆէրնան Ռօշէ իլէ Լէօն Ռօլանըն թիւրգուազըն խանէ-
սինտէ եէկտիկէրինէ թէսատիւֆ իթտիքլէրի վէ եէկտիկէ-
րինի թանըտըգլարը հէմ պէտպախթ վէ հէմ մէսէրրէթ-
պախշ կիւնտէն պէրու, օլ հիւսէնա վէ Փազիլէ Սըրիզին խա-
նէսինտէ սատտէթ վէ սիւքիւնէթ իպգա օլունմուշ իտի:

Զիքը իթտիկիմիզ արապանըն գաբուտա տուրտուղու վէ
սիեաճ էլպիսէլի վէ նիգապլը պիր գատըն մէգքիւր արապա-
տան աշաղըեա էնտիկի սըրատա, մատամ Ռօլան քիւչիւք պիր
գանաբէ իւզէրինտէ օթուրմուշ, վէ չօճուղունու տա տիզլէրի
իւսթիւնտէ օթուրթմուշ օլտուղու հալտէ, բարմագլարըյլա
անըն սարը սաչլարընը տիւզէլթմէքլէ մէշղուլ պուլունմագ-
տա իտի: Լէօն իսէ, պիր ազ էօթէտէ օթուրմուշ օլուպ,
վալիտէ իլէ չօճուղա քէմալը մահգուզիեթլէ նազար իթմէք-
տէ, վէ իհթիեարէ վալիտէեէ կէլինճէ, օ տախի պիր քէօշէ-
տէ քէնտի իսկէմլէսինտէ ուեուգլամագտա իտի:

Պիրտէն պիրէ Լէօն չու եօլտա սէօզէ պաշլատը:

— Աղիգէմ, չօգտան պէրի տիր քի, գըզգարընտաշըն պի-
ղի կէօրմէեէ կէլմէտի:

Սրբիդ . - Էվվէթ , հեման հէր վագրթ պէն քէնտիսինի կէօրմէեէ կիտիեօրում . . . Ձէվալլը Պագգարա պիր գաչ կիւն . տէն պէրի բէք ֆէնա հալէ կէլմիշ , քէնտիսինի ասլա պէօլէ կէօրմէմիշ իտիմ :

Լէօն . - (Թէաճճիւպտէ գալարագ .) Սճապա նէսի վար :

— Պիւմէմ , ֆագաթ Ֆէրնանա օլան մուհապպէթի քէնտիսինի պու հալէ կէթիրմիշ օլտուղունու մէմուլ իթմէմ :

Սրբիդ իֆատէսինի պիթիրմէքտէ իքէն , պիր չան սէսի իշիտիտի , վէ Սրբիդին եէկեանէ օլան խըզմէթճի գատընը իչէրի կիրէրէք :

— Մատամ Շարմէ կէլտի , տէյի խապէր վերտի :

Սրբիդ վէ Լէօն տէրհալ աեաղա գալգտըլար , Մատամ Բօլան՝ չօճուղունու պիր գանաբէ իւզէրինէ վազ իլէ Պագգարաեա տօղրու կիտիպ :

— Ա՛հ , սէնմիսին ազիգէմ Լուիլ , տէտի :

Պագգարա՝ Սրբիդի ալնընտան պուս իթտիքտէն սօնրա ,

— Ագչամլար խայր օլսուն , սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ , տէյի մուգապէլէ իթտի , վէ լաքին էջլէ պիր մուսսիր սէտա իլէ պու սէօզիւ իրատ իյլէտիքի . Լէօն վէ գէվճէսի տիթրէտիլէր :

Պագգարա՝ ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկինի մուհաֆաղա իլէ պէրապէր , լէհճէսի սօլմուշ , զայիֆլէնմիշ վէ քէսպի մահղունիեէթ իյլէմիշ իտի :

Մէրգումէ , իֆատէսինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Սէվկիւլիւ գըզգարընտաշըմ , էլպէթթէ պիր գաչ կիւնտէն պէրի տիր սիզի ունութմուշ օլտուղումտան տօլաեը իթիրազ իտիեօրսուն , լաքին նէ՝ չարէ , թէսվիեէ իտիլէճէք պազը գարըշրգ իչլէրի՝ պուլունաուղու իչին կէլէմէտիմ :

Լէօն վէ Սրբիդ՝ Պագգարանըն մահղունիեէթսլախշ իֆատէսինտէն տօլաեը թէաճճիւպտէ գալմագտա իտիլէր : Սրբիդ՝

— Լո՛ւիլ , սէն պիզտէն եէնի պիր ֆէլաքէթ սագլաեօրսուն : Լաքին պու եաբաղըն եօլսուզ շէյ տիր , տէտի :

Պազգարա . - Փազաթ եէմին իտէրիմքի . . .

Սըրիզ . - Գըզգարընտաշըմ , սէսին բէք միւէսսիր տիր .

Պազգարա . - (Գըզգարընտաշընը տէրաղուշ իտէրէք .) Ազիզէմ , նիշին մահգունն օլտուղումն պիլի՞րմիսին , սիզի թէրք իտէճէք օլտուղում իշին մահգունում .

— Պիզի թէրք մի իթմէք .

Սըրիզ վէ Լէօն՝ պու սէօզիւ սուրէթի միւէսսիրէտէ օլա-
րադ պիրլիքտէ թէլէֆֆիւզ իթտիւէր .

Պազգարա իսէ , պաշը իլէ իշարէթ իտէրէք ,

— Էվվէթ , տէյի մուգապէլէ իթտի .

Սըրիզ . - (տէհշէթլէ .) Սահիհէն պիզի թէրք մի իտէճէքսին .
Փազաթ սիւպհան Ալլահ՝ , նէ՞րէեէ կիտիւօրսունն .

Լէօն տախի , քէնտի թարաֆընտան ,

— Տօղրու սէօյլէին , ազիզէմ , նէ՞րէեէ կիտիւօրսունուզ ,
տէյի սիւալ իթտի .

Պազգարա օթուրուպ , իքիսինին էլինի թութարադ ,

— Ազիլէրիմ , օ մուզիրը մախուգ , քէնտի ատավէթիյն
լէ սիզի թաապիպ իյլէտիկի սըրատա , հէրան ու տադըգա սի-
զի հիմաեէ , միւտաֆաա վէ իւզէրինիզէ նէգարէթ իյլէմէք իւզրէ
պուրատա պուլունմադլըղմ նաղըմէտէն իտի , տէտի .

Այնի վադըթտա գէվճ ու զէվճէ ըիգգաթ վէ շիւքրա-
նիեէթլէ ,

— Ահ , սիզ պիզի գուրթարտընըզ , սիզ պիզիմ խայրխա-
հըմըզ օլտունուզ , տէյի պէեան իյլէտիւէր .

Պազգարա . - Հալ պուքի ազիլէրիմ , պունտան պէօյլէ
պանա իհթիեաճընըզ գալմամուշ տըր , վէ խանէնիզտէ սաա-
տէթ ու ըէֆահիեէթ իպգա իտիլմիշ օլտուղու հալտէ , պուն-
տան պէօյլէ հէր կէօնա էվհամ ու խէեալաթտան մահրում
օլմամլա մահգունն վէ միւքէտտէր օլան քիսվէթիմլէ արանը-
գա կէլիպ տէ սիզի տէ տիւչարը հիւզն ու քէտէր իթմէքտէ նէ՞
մանէա վար տըր .

Սըրիզ . - Լաքին սիւպհան Ալլահ՝ , կիտէճէք եէրին նէ՞-
րէսի տիր .

Պագագարա . - Բարիստէ եաշամագլըզ պանա բէք կիւճ կէլտիկինտէն , պուրատան իրագլանարագ , Պըրթանիատա պիր տէնիզ քէնարը մահէլէ կիտէճէեիմ :

Սըրիզ . - (Թէաճճիւպանէ .) Պըրթանիաեա՞ մը կիտէճէքսին :

— Էլվէթ , օրատա , տէնիզտէն ազ ուզագտա , պիր օվա օրթասընտա քիւչիւք պիր խանէ սաթըն ալտըմ : Եալընըզճա եաշամաեա իհթիեաճըմ պուրունտուղու ճիհէթլէ , օրատա եաշամաեա կիտէճէեիմ :

— Լաքին եանըմըզտա գալմամանա նէ՞ սէպէպ վարտըր :

Պագագարա . - (մահզունէն .) Բարիս պանա աղըր կէլիեօր . պունունլա պէրապէր էկէր զէվճէն խայրխահ իսէ , պէնիմէ կէլմէքլիկինէ , վէ պէնիմ եէրլէշմէքլիկիմտէ եարտըմ իթմէքլիկինէ միւսաատէ իտէր : Զօճուղունու տա պիրլիքտէ կէօթիւրիւրիւզ . Օրանըն հավասընը թէնէֆֆիւս իթմէսի չօճուզ իչին բէք էյի տիր :

Լէօն՝ Պագագարանըն Բարիստէն մուֆարագաթ իտէճէկի խապէրինտէն տօլաեը ֆէվգէլատէ միւթէսսիր օլմուշ օլմասըյլա , կէօզլէրի եաշարմըշ օլարագ :

— Մէմունէն պու խուռուսա մուվաֆֆագաթ իտէրիմ , տէտի :

Պագագարա . - Էօյլէ իսէ եարըն սապահ թէտարիքեաթընը կէօր . եաթըն ագշամ եօլա չըգարըզ :

Պատէհու իքի գըզգարընտաշլար պիր սաաթ գատար պիրլիքտէ , էլ էլէ թութմուշ օլարագ վէ մահզունէն եէկաիկէրինէ պագարագ աուրտուլար :

Սըրիզ՝ Պագագարանըն գալպի եէնի պիր քէտէրտէն նաշի մահզուն վէ միւզթարըպ օլտուղունու անլամագտա իտի իսէ տէ , սօրճաեա ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի :

Պագագարա իսէ քէնտի իզթիրապը զաթիսինտէն պաղա , թարիֆ օլունմագ պիր թէէսսիւֆ հիսս իթմէքտէ օլուպ , սօն տէֆա օլարագ սէվլիւլիւ Սըրիզինին խանէսինէ կէլմիշ օլտուղունու զանն իյլէմէքտէ իտի :

Լէօն Բօլան՝ Պազ-գարանն քէնտի գըղգարընտաշըյա եա-
լընըզ գալմագ իսթէտիկինի անլաեարագ , քէնտիսի ֆապրի-
գաեա էնտի , վէ իհթիեարէ վալիտէսի տէ ուեուսուշ օլան
չօճուղու եաթըրմագա կէօթիւրտիւ :

Սըրիզ , Պազ-գարա իլէ եալընըզ գալտըղընտա ,

— Ա՛հ Լո՛ւիզ , Լո՛ւիզ , սէն պէնտէն պիր շէյ կիզլէնօրսուն ,
պունա էմինիմ . լաքին հագըգէթի հալի պանա պիլտիրմէ-
տիքճէ , Բարիսի թէրք իթմէեէճէքսին , տէտի :

Պազ-գարա՝ էլինի գըղգարընտաշընն գըրմըզը տօտագ .
լարը իւզէրինէ վագ իլէ ,

— Ազիզէմ , պու պապտէ սէօզ սէօյլէմէմ . պէնիմ Բարիսի
թէրք իթմէքլիկիմ , վագիֆէմին իքմալ օլունմուշ օլմասը իչին
տիր : Պէն Անտրէանն մասքէսինի աշաղըեա ալարագ , քէն-
տի իգթիտարընը մահվ իթտիմ : Իմտի մագսէտիմէ էրմիշ օլ-
տուղում հալտէ , միւտարէպէմ խիթամ պուլմուշ տիմէք տիր ,
վէ շու հալտէ իսթիրահաթտան պաշգա պիր արղում պուլուն-
մամագտա տըր , տէտի :

Պազ-գարանն սէսի միւէսսիր օլուպ , հընչգըրտամասընը
զապթ իտէրէք , շու սէօզլէրի իլավէ իտէպիլտի :

— Պէն սէվտիմ վէ տիւշարը իզթիրապ վէ ճէֆա օլտում .
Պիր կիւն ճէնապը Հագգ պէնի՝ աշգ ու մուհապպէթ թարի-
գիլլէ նէտամէթէ սէվգ իյլէտի : Պիր արա , պու ալէմի ֆանի-
տէն կէրի տուրապիլէճէկիմի , վէ մանասթըրլարտա կէչիրիլէն
էօմիւր կիպի պիր էօմրէ տախիլ օլապիլէճէկիմի , վէ գալպի-
մին սէվմիշ օլտուղու քիմսէլէրին խանէսի էօնիւնտէն պիր շէ-
ֆագաթ գատընը մագամընտա կէչէպիլէճէկիմի , վէլհասըլ
պունտան պէօյլէ գալպիմին աթէչի աշգլա սիւզան օլմաեա-
ճաղընը զանն իթտիմ , վէ պունուն իչին քէնտիմտէ օլտուգ-
ճա իգթիտար մէվճուտ օլտուղու իթիգատընտա պուլուն-
տում իսէտէ , հէյ վա՛խ քի եանըմըշըմ :

Սըրիզ . Սիւպհա՛ն Ալլահ , տիմէք սէն հալէա սէվիեօրսուն :

Պազ-գարանն տօտագլարընտա մահղունիէթպախշ պիր
թէպէսսիւմ հուսուլէ կէլէրէք ,

— Խայր, սէվմէնօրում, ֆագաթ տալմա գատըն պու-
լունուօրում, տէյի պէեան իյլէտի:

Սըրիզ, պու քէլիմէլէրի անլամատը, լաքին Պագգարա
իշպու իգրարընտան սօնրա պիրտէն պիրէ աեաղա գալգա-
րագ, Սըրիզի տէրաղուշ իտիպ,

— Պէնի իսթիճվապ իթմէ... պանա հիշ պիր շէյ սօր-
մա... Ալլահա ըսմարլատըզ, եարըն կէօրիւշիւրիւզ... Խայր,
խայր, պիր կիւն, հէր շէյի սանա սէօյլէրիմ... էլվէտա սէվ-
կիւլիւ գըզգարընտաշըմ... տէտի:

Պատէհու Պագգարա, իրթէսի կիւն հարէքէթէ հազըր
օլաճաղը հագգընտա Սըրիզին վատընը թէքրար ալտըգտան
սօնրա մուֆարագաթ իթտի, վէ խարիճտէ թէսատիւֆ իյլէ-
տիկի պիր քիրա արապասընա ըաքիպէն, Բէքինիէր սօգաղը-
նա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իսթար իյլէտի:

Մէզպուրէ օրատան գօնթ Արթօֆուն խանէսինէ կիթ-
մէքտէ օլուպ, օ կէնճ Բուսիալը իսէ, իքի սաաթ էվվէլ Պագ-
գարաեա աթիտէքի մէքթուպու եազմըլ իտի:

« Սէվկիւլիւ տօսթում,

« Պու սապահ Բէթրէսպուրկտան ալմըլ օլտուղում պիր
գըթա մէքթուպ՝ պանա երլարըրմ տարպէսի կիպի թէէսսիր
իթտի: Մալիւմիւնիւզ տիւր քի, Ջարըն թէպաասընտանըմ,
եանի Բուսիալըեմ, վէ մէթպուի մուֆախսամըմն էվամիրի տէ
պէնիմ իչին մուգատտէս տիր:

« Շուրասը տա մալիւմիւնիւզ օլմագ կէրէք տիր քի,
Բուսիալը ասըլգատէլէր սէյեահաթ իչին մէէզունիեթ իսթիհ-
սալ իթմիշ օլտուգլարը հալտէ, ագալլի սէնէտէ իքի տէֆա
Բուսիաեա ավտէթէ մէճպուր տըրլար:

« Ֆրանսատա պուլունտուղումտան պէրու, Բէթրէսպուրկ-
տա պիր սիւարի միրալայը օլտուղումու պիր տէրէճէ ու-
նութմուշ իտիմ: Հալպու քի պու տէֆա իմքէրաթօր հագ-

ընթերցողներն պիտի էմիրնամէսի պէնի ճէլպ իթմէքտէ օլմասըյլա, հէման պու էմրէ իթաաթ իթմէքլիկի՞մ մի, եօգսա մէէ-
զունիեկթիմին թէմտիտինի թէմէննի իյլէմէքլիկի՞մ մի լա-
զըմ տըր:

« Իմտի պու ագչամ պէնիմէ պիր ֆինճան չայ իշմէեէ
կէլինիզ:

«ԳՕՆԲ ԱՐԹՕՖ»

Պագգարա իշպու մէքթուպտան միւթէէսսիր օլտու:

Իւշ պտան պէրի, սըր Վիլիամս իլէ իթտիկի միւտարէ-
պէտէ, գօնթ, բէնտի րէֆիգի, մահրէմի էսրարը, տօսթը
սասըզը վէ ֆէտաքեարը օլմամըշ մը իտի:

Իմտի գօնթուն ազիմէթի՝ մէզպուրէ իշին պիր ելտըրըմ
տարպէսի մագամընտա օլուպ, պէլքի տէ Բարիսի թէրք իթ-
մէքլիկէ, վէ Պըրթանիանըն օվալարընտա պէրհաեաթ օլարագ-
նապէտիտ օլմագլըղա գարար վէրմէսի պունտան նէշէթ իթ-
միշ իտի:

Պագգարանըն հիյնի սուվասըլէթինտէ գօնթ Արթօֆ տի-
շարը չըգմըշ օլմասըյլա, խըզմէթքեար՝

— Մօնսիէօ գօնթ տիշարը չըգտը, ֆագաթ մատամըն՝
սալօնտա քէնտիսինէ պէքլէմէսինի րէճա իթտի, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

Պագգարա պիր իսկէմէտէ օթուրուպ, գօնթուն րէճասը
վէճլէ պէքլէմէեէ գարար վէրտի: Լաքին պէքլէրքէն, կէօզ-
լէրինի, էթրաֆընտա պուլունան էշեաեա չէվիլիպ, պիր չօգ-
խաթըրէլէր ֆիքրինտէ հուսուլէ կէլտիկինտէն նաշի, կէօզլէ-
րի տօլմագտա, վէ էնվայի խէեալաթա զահիպ օլմագտա ի-
տի: Պիլ վագը բէնիլրէլէրի պաղլէեէ նազըր օլան վէ միւքէմ-
մէլ մէֆրուշաթ իլէ միւզէյեէն պուլունան պու սալօնտա, Պագ-
գարա իլէ գօնթ Արթօֆ նիշէ լաթիֆ սաաթլար եալընըզ
կէշիրմիշլէր իտի:

Պագգարա քէնտի քէնտինէ շէօյլէ տիմէքտէ իտի:

— Եա՛ րապպի, նիշին գատընլարըն հէր վագըթ զաիֆ

գալմալարընը թէնսիպ պուտուրմուսուսուսուզ, Պէն պիրինէ կէօ-
նիւ վերտիմ, տիւշարը իզթիրապ օլտում, վէ նիհաեթ սի-
զէ իլթիճա իյլէտիմ: Տէօրթ սէնէ զարփընտա օլ շայեանը
մուսիսէզէ վէ իթհամ աշգը գալպիմտէն տէփ իթմէկէ շալըշ-
տըմ, վէ պիր կիւն քէնտիմի պիւթիւն պիւթիւն սիզէ սը-
ղընմըջ ֆարզ իթտիմ: Լաքին ա'հ, 'նէ' տէրէճէ ճահիւ վէ
պէտպախթ պիր սախլուզ իմիշիմ:

Կէնճ գատըն, պիր սաաթ գատար պու կիպի թէֆէթ-
բիւրաթ վէ միւլահազաթա միւսթազրադ օլաբադ պէքլէտի-
կի հալտէ, գօնթ Արթօֆ ավտէթ իթմէտի: Պագգարա, Ֆէր-
նան Բօշէի պէլքի պու տէրէճէ հէեհճան իլէ պէքլէմէմիշ ի-
տի: Նիհաեթ աեադ սէսի իշիտիլէրէք, սալօնուն գաբու-
սու աշըլտը, ֆագաթ կէնճ գատըն՝ գօնթ Արթօֆուն եէրինէ
Արման տը Բէրկազըն իշէրի կիրաիկինի կէօրմէպի իւզէրինէ,
տիւշարը թէաճճիւպ օլտու: Պունտան գաթինազար գօնթ
պը Բէրկազ եալընըզ օլմաքըպ, մարքի վան-Հօթ տախի րէ-
ֆագաթընտա իտի:

Արման, մէզպուրէնին էլինի պուս իտէրէք:

— Ազիզէմ մատամ, կէնճ տօսթուսուզ գօնթ Արթօֆ՝
պիր գաշ տագըգա տահա քէնտիսինէ պէքլէմէնիզի րէճա ի-
տիտօր, տէտի:

Պագգարա պու զաթլարըն վիրուտինտէն տզլաեը թէ-
աճճիւպիւ արթարագ:

— Ա'հ, էֆէնտիլէր; սիզլէր գօնթու կէօրտիւնիւզ մի,
տէյի սիւալ իթտի:

Մ'վան-Հօթ. — Շու տագըգատա, մարքիզ իլէ վէտալաշ-
մագ իւզրէ խանէմտէ պուլունուեօր:

Պու պուլուշմագ սէօզիւ՝ Պագգարանըն թա գալպեհաճը-
հա գատար խանշէր կիպի սաբլանտը:

Արման, Պագգարանըն եանընտա օթուրուպ, էլինի թու-
թարագ, շու վէճհլէ պէեանը հալ իյլէտի:

— Մա'տամ, մարքի վէ պէնտէնիզ, սիզէ վէ գօնթ Ար-
թօֆա նէ տէրէճէ պօրճու օլտուղումուզու պիլտիկիմիզտէն

պէրու, օ սահիպի աստէթ կէնճին սաատէթի հարինէ ֆէվ-
գէլատէ ալէադատար պուլունմագտաւըզ, վէ պուրաւո կէ-
լիշիմիզ՝ մահգա սիզէ միւրաճաաթ իշին տիր:

Պագգարա սարսըլտը, վէ Արման քէլամընա շու եօլտա
տէվամ իյլէտի:

— Գօնթ Արթօֆ էվլէնմէք իոթէեօր, վէ էվլէնմէլի տիր:

Պագգարանըն լէհճէսի սօլտուղու կիպի, թէքմիլ վիճոչտինն
տէ տալսի պիր տիթրէմէ հիսսիլէտի: Պիզիմէֆքեարըմըգճա
քէնտինին սաատէթի հարի՝ թասմիմիթտիկի իզտիվաճա մէ-
նութ օլուպ, պուռնա իսէ եալընըզ սիզ մուխալիֆէթ իտէ-
պիլիսինիզ:

Պագգարա. - (հագըգի պիր ճէսարէթ վէ սօուգ գանլը-
լըգ իպրազ իտէրէք.) Ալլահ իթմէեէ:

Մարքի Վան-Հօթ. - Մա'տամ, Մ. տը Գէրկազ վէ պէն-
տէնիզ՝ գօնթ Արթօֆուռն հա'նկը գատըն իլէ էվլէնէճէք օլ-
տուղունու պիլիբիզ: Օ գատըն պիզիմ նագարըմըտա, անըն,
ե հնի գօնթուն իսմինի թաշըմաեա լաւըգ տըր, վէ պիզ տէ
իշպու իզտիվաճըն շահիտլէրի օլաճաղըզ:

Պագգարա. - (տամարլարընտաքի գան թէմամիլլէ գալ-
պինէ հիւճուլ իտէրէք.) Տիմէք գօնթ Ֆրանսատա էվլէնէ-
ճէք տիր:

— Էվլէթ:

— Մուֆարագաթընտան էվլէլ մի:

— Իհթիմալ տըր. անճագ թէքըար իտէրիմ քի, պու
իզտիվաճը եալընըզ սիզ մէնն իտէպիլիսինիզ. իմտի պիզ,
գօնթուն իւզէրինտէ հաիզ օլտուղունու թէէսսիլ վէ նու-
ֆուղունուգու պիլտիկիմիզտէն, պու պապտէ հիշ պիր կէօնա
մուխալիֆէթտէ պուլունմամանըզը մահգա սիզտէն ըէճա իթ-
մէկէ կէլտիք:

Պագգարա. - (հէեէճան իլէ.) Պու խուսուստա ապա մու-
լալիֆէթտէ պուլունմաեաճաղըմա սէօզ վէրիբիմ:

— Բէք էյի, մատէմ քի սէօզիւնիւզիւ ալտըգ, արթըգ
կիտէպիլիբիզ, իմտի Ալլահ ըամարլատըգ մատամ:

Պաղգարա . . (Թէաճհւպանէ .) Աճա՛յիպ , կիտի՞եօրմուսունուզ :

— Պիր սաաթտան թէրրար կէլէճէերիզ : Տօսթուժուզ գօն-
թուն իզտիվաճըյլա մէշղուլ օլուեօրուզ , վէ պուրատան մա-
տամ տը Գէրկազըն նէզտինէ կիտիեօրուզ :

Մարքի Վան-Հօք՝ պու իֆատէսինտէն սօնրա Պաղգարա ,
եը պիր թէէսսիւրի մահզունիեթպախշ իշինտէ պրաղարազ ,
Արման տը Գէրկազ իլէ պիրլիքտէ տիշարը չրգարլար :

Աճապա գօնթ Արթօֆ իլէ էվլէնէճէք օլան գատըն քի՞մ
տիր :

2

Նազչ իթտիկիմիզ մէնզարէ Բարիստէ վուգուա կէլտիկի,
վէ գօնթ Արթօֆուն եաղընտա էվլէնէճէկի Մ . տը Գէրկազ
թարաֆընտան Պաղգարաեա պիլտիրիլտիկի էսնատէ , հէնուզ
զաիֆ օլան վէ լէհէսինին սօլկուն ընէկինտէն՝ ուզուն միւտ-
տէթ խասթալըզ չէքմիշ օլտուղու անլաշըլան պիր կէնճ
քիմնէ՝ Գէրլօվէն չաթօսունուն պաղչէսինտէ , պիր խըզմէթ..
քեարըն գօլունա կիրմիշ օլարազ կէզինմէքտէ իտի :

Պու տէլիգանլը՝ Մ . Տարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս ,
եախօտ էօթէտէն պերու թանըտըղըմըզ Բօգամպօլ իտի : Մ .
տը Գէրկազ , թէքմիլ էօմրէնիւն ահվալինտէ իպրազ իթմիշ
օլտուղու ինսանիեթի՝ Բօգամպօլա տախի իպրազ իտիպ ,
մէրգուժուն եարալանարազ , հաեաթը թէհիքէտէ գալմա-
սընտա , օնա տիւշմէն նազարըլլա պաղմաեըպ , իլլա գալպինի

վէ սէրվէթինի ուղուրունա ֆէտա իթմիշ օլտուղու ինձան ֆամիլիաի աղիմինին ազասընտան պիրի նազարըյլա պագարագ , խանէսինէ նագլ իթտիրտի , վէ միւտտէթի մէտիտէ եաշամասընտան գաթը իւմիտ իտիլէն մէճրուհուն թէտավիսի իշին հիշ պիր կէօնա սայ ու ֆէտաքեարըղը տիրիղ իթմէտի :

Պինապերին Րօգամպօլ , կէնճիկինին գուվվէթի սաեէսինտէ , սըհհէթ ու աֆիեէթինի քէսպ իթմէկէ պաշլատը :

Մ. տը Բէրկազ , նամուսուղուգ վէ եաս ու մաթէմթօխու մու սաշմագ իշին օրաեա կէլմիշ օլան չախսըն պուլունտուղու այնի խանէ տէրունինտէ զէվճէսիլէ պիրլիքտէ իգամէթ իթմէկի պիթթապի իսթէմէտիկինտէն , Ժաննը վէ չօճուղունու ալարագ Բարիսէ ավտէթ իթտի , վէ մէճրուհուն եանընտա եալընըզ էմնիեէթի պիր խըզմէթքեար իլէ պիր թապիպ պըրագտը :

Իւշ հաֆթա գատար Րօգամպօլ եաթագտան գալգամաեղպ , լաքին ճէրիհասը թէտրիճէն գաբանըպ , հաեաթը իեատէ օլունտուղունտա , պիր ագշամ , թապիպի՝ եաթագտան գալգամասընա միւսաատէ իթտի : Րօգամպօլ իշպու միւսաատէտէն տօլաեը չօճուգ կիպի սէվինէրէք , վէ տէրհալեաթագտան գալգարագ , պիր խըզմէթքեարըն գօլթուղունա կիրիպ , պաղչէեէ էնտի :

Օլէսնատէ սեպտեմբերին իւք կիւնլէրի օլուպ , Րօգամպօլ՝ ագշամըն սէրին վէ նէֆիս հավասընը թէնէֆֆիւս իթտիկինտէ , մահղուգիեէթ հիսս իթտիկի կիպի , հաեաթընըն մուխաթարատան գուրթուլմուշ օլտուղունու , վէ եագընտա Բէրլօվէնի թէրք իտէպիլէճէկինի տէ անլատը : Իմտի Րօգամպօլ իշին , Բէրլօվէնի թէրք իթմէքլիք՝ թէքրար ալէմի հիւրիեէթէ տախիլ օլմագ տէյիլ մի իտի , վէ պիր միւտտէթ գատար սըր Վիլիամըն հիմաեէսի սաեէսինտէ կէշիրտիկի բարլագ էօմիւրտէն զիեատէ լաթիֆ նէ՞ օլապիլիր իտի :

Դօնթ Արթօֆ քէնտիսինէ եիւզ պին ֆրանգլըգ պիր պօնօ իմզալամը , վէ Արման տը Բէրկազ տա այնի միգտարտա պիր մէպլաղ վատ իթմիշ իտի : Պու իքի զաթլար միւթէպէր

վէ միւհթէրէմ քիմսէլէր օլմալարըյլա, Բօդամպօլըն ճինսինս տէն պուլունան հայլազ վէ հաշարիլէր՝ պու կիպի զաթլարըն վատլարընա չիւպհէ իթմէզլէր:

Բօդամպօլ, իրզմէթքեարըն գօլթուղունա տաեանաւրազ, վէ եաշամասընտան տօլաեը իղհարը մէսէրրէթ իտէրէք, պաղչէ տէրունինտէ, զայ օլմուշ օլան իգպալինի էսասը ճէտիտէ իւզէրինէ թէքրարէն պինա իթմէք միւլահազասըյլա տօլաշտըղը էսնատէ, քէնտի քէնտիէէ շէօյլէ տիւշիւնմէքտէ իտի:

— Հիւսպլարըմը թէսվիէէ իյէ պիլանչօմու եաբաեըմ, Պիրսէնէ գաթար սըր Վիլիամսա վէ անըն թէրթիպաթընա չալըշտըմ: Սըր Վիլիամսըն բլանլարը պաշա չըգմատը. պու սաեէտէ պէն եալընըզ պիր խանչէր տարպէօի վէ պիր տէ գըլըճ տարպէսի գազանտըմ, վէ էկէր պու իբի տարպէտէն սալիմէն գուրթուլտուլմ իսէ, իհթիմալըի բուհումուն՝ վիճուտիմտէ բէք քէօքիէշմիշ օլմասը, վէ ճէնապը Հազգըն պէնիմ իւզէրիմտէ պազը կիզլի էֆքեարը պուլունմասը մաեէսինտէ տիր: Իշթէ պէնիմ աշըղըմ պունտան իպարէթ տիր: Մէվճուտուլմա կէլինճէ, գօնթ Սըթօֆ պէնի սուտա պօղմագ իսթէտի, վէ պունուն իշին պանա, էիւզ պին ֆրանգ վէրտի: Գօնթ Արման տը ֆէրկազ տա այնի միգտարտա պիջ մէպլաղ վատ իյլէտի: Շու հալտէ, պէն պու իբի զաթը գաթլ իթմէք իսթէտիկիմ թագաթիրտէ, անլէր, իքիսի պիրլիքտէ պանա օն պին ֆրանգլըգ իրատ թախսիսիյլէ ինթիգամլարընը պու սուրէթլէ ալմաք իսթէտիլէր: Պու հիսապճա՝ մէվճուտուլմ աշըղըմտան չօգ զիեատէ տիր: Լաքին եալընըզ պիր խուսուս պէնի մէրագտա պրագըեօր... աճապա սըր Վիլիամսնէ՞օլտու:

Պա միւլահազա Բօդամպօլու տէրեալի թէֆէքքիւրաթա տալարըզպ, ֆիլվազը մէրգուլմ, ամիրի սապըգընըն նէ հալէ տիւշար օլտուղունու պիլմէտիկի ճիհէթլէ, կէօնակէօն էֆքեարա գահիպ օլմասը թապլի իտի:

Սըր Վիլիամսըն ֆօուլէր սէֆինէսինտէ տիրի քէսիլիպ,

վիճուտինն պաղը ազասը տախի գաթթ խորտիկի տէհչէթ-
լի կիճէնն իրթէսի կիւնիւ Արման՝ Բէրլովէնէ ալտէթ խորպ,
Ֆազաթ վուգուի հալի նէ՝ գօնթէսէ վէ նէ՝ տէ Բօգամպօլա
պիլտիրմէեէրէք, եալընը Բօգամպօլա, «Պաղպարա գուր-
թուլտու, սիզին եիւզ պին ֆրանգընըզ վէրիլէճէք տիր» աի-
մէքլէ իքթիֆա իյէթաի :

Իրթէսի կիւն գօնթ վէ գօնթէս տը Բէրկազ Բէրլովէն-
տէն հարէքէթ իթտիլէք : Բօգամպօլ, վիգօնթ Անտրէանըն
խիեանէթինէ Արման թարաֆընտան աֆվ օլունտուղու թադ-
տիրտէ, մէրգում թէքըար մէյտանա չըգարադ, քէնտիսին-
տէն ինթիգամ ալաճաղընը տիւշիւնտիւքճէ, տիւշարը տէհ-
չէթ օլմագտան քէնտինի մէնն իտէմէեիպ, Ֆազաթ անըն
վէֆաթըլլա սէլամէթինի պուլարադ ըահաթ իտէպիլէճէկին-
տէն, օլ պապտէ վուգուի հալի անլամագ իւզրէ մանէթին-
տէ պուլուհնան խըզմէթքեարը ուսթալըքլա իսթիճվապ իթ-
մէկէ գարար վէրտի :

Իմտի պիր կիւն, պիր վադթը միւնասիպտէ, Բօգամպօլ
խըզմէթքեարա խիթապէն,

— Տօ՛սթում, Մ. տը Բէրկազըն էմիեէթինի հայի՞զմի-
սինիզ, տէյի սօրտու :

— Ելվլէթ, մօնսիէօ, անըն իշլերինի քէնտի իշլերիմկիպի
պիլիրիմ :

Բօգամպօլ՝ իզհարը նէտամէթ իլլէեէն պիւեիւք պիր
գապահաթըլ կիպի թավըր մահգունիեէթպախշ քէսպ իտէ-
րէք :

— Տիմէք պէնիմ տուէլլօ իթմէքլիկիմին նէպէպինի պի-
լի՞րսինիզ, տէտի :

— Ելվլէթ :

— Պունտան տօլանը պէնի թահգիր խտիե՞օրմուսունուզ :

— Մօնսիէօ, տօղրուսունու սէօյլէեիմ մի. էկէր Մ.
գօնթ պանա էմր իթմէմիշ օլսա իտի, սիզի գաեըրաճադ
եէրտէ . . .

— Պէնի էօլտիւրիւր իտինիզ, տէյի՞ն մի :

— Էվվէթ մօնսիէօ :

— Ի գրարընըզա թէչէքքիւր իտերիմ : Պու ի գրարընըզ՝ գօնթա սատըգ օլտուղունուղու, վէ քէնտիսինէ էյի պիր իւթարտա պուլունապիլէճէկինիզի իսպաթ իտիեօր :

— Շիւպհէսիզ :

— Օ հալտէ գարընտաշը վիգօնթ Անտրէատան քէնտիսինի սագընմասընը իւթար իտին :

Խըզմէթքեարըն տօտագլարը իւզէրինտէ հուսուլէ կէլէն պիր թէպէսսիւմ՝ Բօգամպօլ սարստը, վէ պատէհու մէրգուլ խըզմէթքեար :

— Մօնսիէօ գօնթ քէնտի եաբաճաղընը պիլիր, պունտան պաշգա Մ : Անտրէատան գօրգաճագ մահէլլ գալմամըշ տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Վայ :

— Պէն տէ Ծօուլէր սէֆինէսինտէ Մ : գօնթ իլէ պէրապէր իտիմ :

— Էյ սըր Վիլիամս...

— Անըն հիսապը կէօրիւտիւ :

Պու սէօզտէն Բօգամպօլ, գալպինտէ ֆէվգէլատէ իւմիտ հասըլ օլարագ :

— Էօլտիւ, տէյիլլ մի, տէտի :

— Խայր :

Բօգամպօլ էվվէլճէ իւմիտ իթմիշ իքէն, պու տէֆա տա սարսըլտը :

Խըզմէթքեար : (սէօզիւնէ տէվամիտէրէք) : Խայր էօլմէտի, ֆագաթ Ավսթրալիաեա միւթէվէճճիհէն եօլա չըգտը :

Բօգամպօլ : (քէնտի քէնտիեէ) Պէսպէլլի սըր Վիլիամսը՝ Պագգարա ետրինէ վահշիլէրէ կէօթիւրմէք իւզըն ճօն Պրիտէ թէսլիմ իթմիշլէր տիր : Պունա տէրլէր գըսաս ճէգասը : Լաքին պէնճէ էկէր վէֆաթ իթմիշ օլսա իտի, տահա էյի օլուրտու :

Բօգամպօլ, սըր Վիլիամսըն, պունտան ագտէմ բէք չօգ թէհիքէլէրտէն գուրթուլմուշ օլտուղու կիպի, պու քէրրէ

տէ, եօլտա ճօն Պրիտ իլէ իւլֆէթի արթըրարադ, եադա-
սընը գուրթարապիլէճէկինի տիւշիւնմէքտէ իքէն, խըզմէթ-
քեար, Բօգամպօլուն միւլահադաթընը քէշֆ իթմիշճէսինէ,

— Շահէտ Մ. Անտրէա Ավսթրալիատան ավտէթ իտէպի-
լիրսէ, սէյեահաթընըն խաթըրէլէրինի նազլ իտէպիլմէսի ի-
շին քէնտիսինէ մէյտան օգուրում, տէտի:

— Նիշին:

— Զիւնքի լազըրտը իթմէք իշին պիր տիւ լազըմ տըր:
հալպու քի...

Բօգամպօլ սարսըլարադ,

— Աճայիպ, սըր Վիլիամսըն տիլինի բէստիլէ՞ր մի, տէյի
սիւալ իթտի:

Օլ վադըթ խըզմէթքեար սըր Վիլիամսա վէրիլէն իշ-
քէնճէկի հիքեաեէ իթտիկինտէն, Բօգամպօլ, ֆիքըրինտէն,

— Պու էյի, տիմէք պունտան պէօյլէ միւսթադպէլ պէ-
նիմ տիր, տէտի:

Օ արա քէնտիսինի թէտավի իթմէքտէ, օլան թապիպ
կէլտիկինտէն, Բօգամպօլ:

— Տօ՛գթօր, պէնի նա՞սըլ պուլուեօրսունուդ, տէտի:

— Բէք էյիսինիդ:

— Եադընտա շաթօեու թէրըլէ Բարիսէ ավտէթ իտէպի-
լէճէկիմի մէմուլ իտիեօ՞րմուսունուդ:

— Իսթէտիկինիդ վադըթ Բարիսէ կիտէպիլիրսինիդ:

— Իւզնիւք իթմէք գօրգում եօգ տուր ա՛:

— Ասլա, հիշ պիր թէհլիքէ եօգ տուր:

— Մէսէլա, եարըն կիտէպիլի՞րմիեիմ:

— Էվվէթ:

Բօգամպօլ. - (քէնտի քէնտիեէ.) Պիր ան էվվէլիքի եիւզ
պին ֆրանգը էլտէ իթմէլի:

Խըզմէթքեար. - Մօ՛նսիէօ, Մ. գօնթ պուրատան կիթ-
տիկի սըրատա, մուֆարադաթընըգտան պիր կիւն էվվէլ, եա-
խօտ մուֆարադաթընըզ կիւնիւ սիզէ վէրիլմէք իւզըն պանա
պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի:

— Բէք էյի, վերինիդ, ետրն կիտէճէիմ :

Խըզմէթքեար՝ զիքը իթտիկի մէքթուպ եէտինտէ պու-
լունմասըյլա, չըգարըպ Բօգամպօլա վերտի :

Տօգթօր, նէգաքէթ իճապընճա պիր ազ պիր թարափա
չէքիտիկինտէ, Բօգամպօլ մէքթուպու ալըպ մահփազասընը
երըթտը, վէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու :

«Մօնսիէօ ,

«Սէօգիւմտէ տաիմա սատըզ օլմուշումտուր, վէ տաիմա
տա սատըզ օլաճաղըմ. Իչպու մէքթուպ սիզէ, իեատէի ա-
ֆիեթլէ, Դէրլօվէնտէն մուֆարազաթ իթտիկինիզ սըրատա
թէսլիմ իաիլէճէք տիր. Սօն սըրընըզ եիւզ պին ֆրանգա
սաթըն ալտըմ, պու եիւզ պին ֆրանգը՝ լէֆֆէն պուլաճա-
ղընըզ պօնօեու եա Բարիստէ պանքէրիմէ, եախօտ Սէն-
Մալօտա, տօսթում օլան վէ առնապը սէֆաինտէն պու-
լունան Մ. Լ. եէ թազտիմինիզտէ, ախը իտէճէքսինիզ :

« Տաիմա սիզի թարիդի ճինաեթէ սէվզ իթմիշ օլան
չախս՝ սիզտէն միւէպպէտէն այրըմըշ տըր. Պունտան պէօյ-
լէ եօլունուզ իւզէրինտէ պիր տաիլի օնա թէսատիւֆ իթմէ-
եէճէքսինիզ :

« Իմտի մօնսիէօ, եաքտըզլարընըզտան բիւշման օլունուզ
սիզ հէնուզ կէնճ վէ ալիմսինիզ, վէ պունտան պէօյլէ հէր
կէօնա ինթիե աճտան իալիսինիզ. էկէրչի հազլարընտա ֆէ-
նալըզլար իթմիշ օլտուղունուզ քիմսէլէրին աֆվը սիզի տօղ-
րու եօլա սէվզ իտէրսէ, թէէմին օլուն քի ճիւմլէմիզ տէ
սիզէ աֆվ իթմիշ օլաճաղըզ :

«ԱՐՄԱՆ ՏԸ ԲԵՐԿԱԶ»

Պու մէքթուպ Բօգամպօլա թէէսսիր իթտի, վէ քէնտի
քէնտիեէ ,

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմ քի, սահիհէն պու
զաթ պիր ճէնթըլմէն տիր, տէտի, վէ պատէհու շաթօեա կի-
րիւ, մուֆարազաթը իչին թէտարիքեաթընը կէօրտիւ :

Թէսատիւֆէն Րօգամպօլուն պիր այտան պէրու իսքեան իթտիկի օտա, Անարէանն, Քէրլօփինտէ զալաղը միւտտէթ զարֆընտա իգամէթ իթտիկի օտա օլուպ, մէրգում հանի Րօգամպօլ, սէքիզ օն կիւնտէն պէրու հանընտա քիմսէ օլմա- եարագ հաթաղը զարեօլտեա օ կիճէսի հաթաղընտա, պիրտէն պիրէ ֆիքրինտէ պիր խաթըրէ հասըլ օլարագ, քէնտի քէնտիեէ, շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Տէրխաթըր իտիւօրում քի, պունտան տէօրթ պէշ այ էվվէլ, պիր ագշամ, Վան-Հօք իշինի հաղըրլատըղըմըղ սըրատա, սըր Վիլիամսն, ճէպ տէֆթէրինտէ պաղը շէյլէր հաղմագ տա օլտուղունու կէօրմիւշ իտիմ, եաղաղը շէյլէր արամըղտա թաաթի իթտիկիմիզ մէթուպլարտա գուլլանտը- ղըմըղ թէտպիր օլուպ, Վալէ-տը-Քէօր շիրքէթինին մոլամէլա- թընա միւթէալիիզ օլարագ եէտիմտէ պուլունան էվրագ տա- խի պու սուրէթլէ թէրթիպ օլունմուշ տուր:

Օլ վագըթ, սըր Վիլիամսա խիթապէն,

« — Ամճա, նէ^օ եաբըեօրսունուզ, տէյի սօրտուղումտա

« — Միւսթագպէլ իշին թասափուրլարըմը գալէմէ ալը- եօրում. էկէր պէն վէֆաթ իտէրսէմ, իալէֆիմ սէն օլա- ճագսըն, վէ պու տէֆթէր տէ սէնի իհեա իտէճէք տիր, տէ- յի ճէվապ վիրտի, վէ տէֆթէրի թէրրար ճէպինէ գօյտու:

— Իմտի սըր Վիլիամս ճին կիպի ադիլ պիր քիմսէ օլ- տուղու իշին, քէնտիսինին տէֆթէրինի էլտէ իթսէմ, նէ գատար պախթիեար օլուրում:

«Իքի շըգգտան պիրի տիր. եա սըր Վիլիամս օ տէֆթէրի տաիմա ճէպինտէ թաշըր, քի պախու սուս բէք տէ իհթի- մալտէն տէլիլ տիր, շիւնքի պէօյլէ պիր տէֆթէր դաեէթ զըյմէթտար օլմասըյլա, դայպընտան հէր վագըթ սագընըլ- մագ թապի տիր, վէ եախօտ օ տէֆթէր պուրատա պու- լունմագ կէրէք տիր: Պաշգա եէրտէ օլամագ, զիրա սըր Վի- լիամս պուրատան կիթտիկի ղէման, գարընտաշընն ճէնագէ ալաեընտա պուլունմագ իշին, իրթէսի կիւն ալտէթ իթմէք իւզրէ կիթմիշ տիր: Պուլունտուղում օտա տա անըն օտասը

օլտուղունու սէօլէտիւեր: Անճադ սրբ Վիլիամըն տէֆթերի կիպի տէֆթեր տէ, էօլէ ասի չէքմէճէլէր տօլապլար վէ սա- յիւրէ տէրունինէ գօնուլան տէֆթերլէրինտէն օլմանըպ, էկէր պուրատա իսէ, եալընը խորսըզլարըն կիզլէեէպիտիքլէ- ըր էչեա կիպի կիզլէնմիշ տիր. պագալըմ, պէլքի պու- լուրուզ:

Բօգամպօլ, եաթաղընտա եաթմըշ օլտուղու հալտէ, հագըզէթէն ֆէյլէսօֆանէ օլան պու միւլահաղասընա աթի- տէրի միւթալէաթը իլավէ իթտի:

— Հասիս պիր քիմնէ, քէնտի խաղինէսինի կիզլէմէք ի- չին տաիմա կիճէեի ինթիխապ իտէր: Իմտի սրբ Վիլիամս էկէր քէնտի տէֆթերինի կիզլէմիշ իսէ, հէր հալտէ կիճէ վագթը կիզլէմիշ տիր: Քէնտիսի՝ պէնիմ պուլունտուղում պու օտատա իմիշ, Իմտի պու օտանըն հէր թարաֆընը ա- ըալթըրմալըեըմ:

Բօգամպօլ՝ իշպու միւլահաղատան սօնրա օտանըն հէր քէօլէ պուճաղընը արատը, վէ պիրտէն պիրէ իքի բէնչիրէ արասընտա ամըլմըշ պուլունան էսկի պիր ֆամիլիա թասվիրի- նէ աթֆը նաղար իտէրէք:

— Էկէր արատըղըմտէֆթեր պիր թարաֆտա իսէ, պու թասվիրտէն բէք տէ ուզագտա օլմամալը տըր, տէտի, վէ հէման այնի վագըթտա, հէնուզ զայիֆ օլմասընա ըաղմէն, իւմիւվար օլմասը սաեէսինտէ քէսպի գուվվէթ իտէրէք, եաթաղընտան տիշարըեա աթլատը:

Պէօլլէճէ մէրգում պիր իսկէմէ իւզէրինէ չըգարադ, թասվիրի աշաղըեա ալտը: Բօգամպօլ, պու թասվիրին ա- սըլմըշ օլտուղու մահէլլին արգասընտա վէ տիվարտա կիզլի պիր տէլիք աշըլմըշ իտուկինի էվվէլճէ զանն իթմիշ իտի իսէ տէ, պու զաննընըն տօղրու օլմատըղընը՝ եուլմուղուլա տի- վարա վուրմասըլա անլատը:

Լաքին թասվիրի մէզքիւրու թէրրար պէ թէքրար չէվի- ըրէք, արգասընտաքի իլք պէզէ տիկէր պիր պէզ եաբըշտը- ըըլմըշ օլտուղունու միւլահէտէ իյլէտի, վէ էլիյլէ օվուշտուրա...

րագ, իբի պէգին արասընտա, քիթապ եախօտ ճիգտան շէք-
լինտէ պիր, նէսնէ մէվճուտ օլտուղունու տէրը իյլէտի:

Բօգամպօլ, հէր շէյի արիզ ու ամիգ թէտգիգ վէ միւ-
թալէա իտէր պիր կէնճ օլտուղունտան, պիր չադր իլէ թաս-
վիրին էնսէսինտէքի իքինճի պէգի աչտը, վէ սըր Վիլիամսըն
տէֆթէրինին գըրմըզը գաբաղընը թանըմագլա, ֆէվգէլատէ
մէսրուր օլտու. վէ քէնտի քէնտիէ,

— Խիւտա ալիմ, պէն բէք պախթլը պիր ատէմիմ,
տէտի, վէ թասվիրի թէքրար եէրինէ աւտըգտան սօնրա,
տէֆթէրի եօգլամանա պալլատը:

Մէրգում, տէֆթէրտէրի կիզլի եազըլարը օգուտուգճա,
եիւզլինտէ վէ կէօզլէրինտէ էսէրը մէսէրրէթ հուսուլէ կէլ-
մէքտէ օլուպ, սապահըն սաաթ իւչինէ գատար միւնտէրի-
ճաթընը օգուտու, չիւնքի հէր նէ գատար օ կիզլի իշարէթ-
լէրէ ալըչըգ իտի իսէ տէ, եինէ չօդ տէֆա մանէալարընը
անլամագտա կիւճլիւք շէքմէքտէ իտի:

Պատէհու մէրգում ըչըղընը սէօնտիւրէրէք,

— Իքի սէնէ գատար Ինկիլթէրրանա եախօտ Ալմանիանա
կիտիպ գալարագ, քէնտիմի ունութտուրմալընըմ, վէ օն-
տան սօնրա ավտէթ իթմէլիւիմ. Պէն, բէք քիւչիւքտէն վէ
էտնա տէրէճէտէն իչէ պալլամըչ օլտուղում հալտէ, պիչարէ
վէ պէտպախթ ամիրիմ սըր Վիլիամստան տահա զիեատէ
իլէրլէմէք իսթէրիմ, տէտի:

Բօգամպօլ պու միւթալէասընտան սօնրա եաթաղա եա-
թըպ, թաթլը բիւեալար իլէ ույդուեա տալտը, վէ իրթէսի
կիւն ուեանտըղընտա Բարիսէ կիթտի:

Բարիստէ Ֆիրարըն խանէսինէ էնիպ, օրատա հիւսնի
գապուլ օլունաու. Մէրգում մուվասըլէթի կիւնիւ Մ. տը
Քէրկաղըն պանքէրինէ միւրաճաաթլա, եիւզ պին ֆրանգլըգ
պօնօսունու նագտէ թահվիլ իթտի:

3

Կէլէլիմ Պապգարաւա :

Մ. տը քէրկազ իլէ մարքի վան-Հօք կիթաիւրէրինտէ , պիչարէ գատըն քէնտիսինտէ զաաֆէթ վէ իգթիտարսըզլըդ հիսս իթտի : Պէլքի իլք տէֆա օլարադ մէզպուրէ , գալպինին քիւհնիւնիւ աշիքեարէն օգուժագտա օլուպ , անճագ ֆէրնան Րօչէ հագգընտա հիսս իտէկէլմիշ օլտուղու աշգ ու մուհապպէթ քէնտինին նէտամէթինէ իլք սէպէպ օլմուշ օլուպ , ուպուտիւն էթի արթտըգճա օ աշգ ու մուհապպէթի տէ ագալմաեա եիւզ թուլթմուշ , վէ նիհաեթէթ ֆէրնան Րօչէերի՝ սըր վիլիամս թարաֆընտան թէհտիտ իտիլէն սօն մուխալթարտան գուրթարմըշ օլտուղու կիւն , օ հիսս տէ պիւքիւլիէ զաիւ օլակէլմիշ օլտուղու հալտէ , մուախարէն պու հիսս եէրինէ պիր տիկէրինին քէօքլէշմէեէ պաշլամասընտա , մէզպուրէ տիւշարը տէհշէթ օլմագտան քէնտիւնի մէնն իտէմէմիշ իտի :

Գօնթ Արթօֆ , կիւնիւն պիրինտէ Պապգարանըն օտասընա , կէնճլէրէ մախսուս խօշ պիր ճէսարէթլէ կիրիպ , պունտան պէօլլէ գալպինի աշգ ու մուհապպէթ իչին գալթիէն գալթլանմըշ զանն իթմէքտէ պուլունան օ գատընըն շարթլարընը գապուլ իտէրէք վէ օ շարթշարա թէմամիլլէ միւլթի օլարադ օրատան տիշարը չըգմըշ իտի : Պապգարա , ալթը այ գատար կէնճ Րուսիալըեր քիւշիւք պիր գարընտաշը մագամընտա սէվմիշ օլտուղու հալտէ , սօնրատան պու իլք հիսս , պէլլի օլմաեարադ թէպտիլ օլտու , վէ նիհաեթէթ մէրգուժու սէվմէքտէ իտուկինի քէնտի քէնտիւնի իգրար իթտի :

Մէզպուրէ օն տագըրգատան պէրու , գալպինի աշգ ու մուհապպէթտէն խալի գըլամաեան պիչարէ Մարիամ Մագ-

Թաղերնացի օլտուղունու կէօրմէքլէ, տիթրէտի, վէ պուն-
տան ագտէմ Թէրնանըն մատմագէլ Պօբրէօ իլէ էվլէնէճէկի-
նի խապէր ալաղընտա սարսըլաղը կիպի, գօնթ Արթօֆուն
եաղընտա իզտիվաճընը տիւշիւնտիւկիւնտէ տէ, եաշաեամաեա-
ճագ տըր զանն իթտի, Պունունլա պէրապէր Պագգարա խրիս-
թիան մէզհէպի մէնսուպիյնինտէն օլմասըյլա, հէր շէյէ
սապր ու թէհամմիւլ իթմէկի, վէ էն պիւեիւք միւշքիւլաթ
վէ մէվանի գարշըսընտա արղը թէսլիմիեէթ իյլէմէկի էօյրէն-
միշ իտի:

Հէր նէ իսէ մէրգումէ պու միւլահաղաթա տալմըջ օլ-
տուղու սըրատա, եանընտաքի օտատա գօնթուն աեագ սէ-
սինի իշիտէրէք, գալպի շիտաէթլէ չարբսաեա պաշլատը, վէ
գարու աշըլընճա էօլիւ կիպի լէհէսի սօլուպ, տիզլէրինին
բէնտիօինի գալտըրամաեաճագլարը վէսվէսէսիյլէ, օթուրմուշ
օլտուղու եէրտէն աեաղա գալգամատը:

Գօնթ եալընըզ օլուպ, միւսարաթէն Պագգարանըն
եանընա կէլիպ, էլինի էօբտիւ, Փագաթ ալէսսէվինէ մէզ-
պուրէնին եանընտա օթուրուրէն, պու տէֆա գարշըսըն-
տա աեագտա տուրտու:

Պագգարա՝ զաթէն սէպաթ սահլիպի պիր գաաըն օլմա-
սըյլա, մէրգումուն եանընտա հէեէճանընը թէսկին իլէ, սօուգ
գանլըլըղընը քէսպ իտէպիտի, վէ հէր վագըլթըի կիպի,
Փագաթ պիր ազ մահղունանէ թէպէսսիւմ իլէ մէրգումա
պագարագ:

— Մարքիզ վան-Հօբուն նէգտինտէօն մի կէլիեօրսունուգ,
տէտի:

— Մա'տամ, հաեաթըմըն էն մուհիմմ պիր մուամէլէսի
հագգընտա մարքիզին ըէյինի սօրմաեա կիթալիմ:

Օ անտէ Պագգարանըն տօտագլարընտաքի թէպէսսիւմ
ղայպ օլուպ, գալպի եէնիտէն չարբմաեա սլաշլատը:

Գօնթ իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Մա'տամ, պունտան պիր սէնէ էվլէլ Թրանսաեա կէլ-
տիկիմտէ, նամուսլու, ալիմ, վէ էվսաֆը մէմուհէեի հաիզ

պիր գատըն պուլարադ, անըն իլէ էվլէնէճէկիմի մէմուլ իտի-
եօրտում: Պու մէմուլիմ տօղրու չըգ տըղընտան, արգումէ
մուվաֆֆադ օլաճաղըմ:

Պագգարա, միւթէէսսիր պիր հալ իլէ,

— Մօնսիէօ գօնթ, զաթընը պիր գալպը նէճիպ սահիպի
օլտուղունուգտան, զէվճէլիկէ ինթիխապ իտէճէկինիզ գատըն՝
ֆէվգէլատէ մէսուտ վէ պախթիեար օլաճադ տըր, տէտի:

— Սահի՞ մի, մէսուտ վէ պախթիեար օլաճաղընը գանն
իտէ՞րմիսինիզ:

— Հայ հայ:

Վագաա պու ճէվապ՝ Պագգարանըն գալպինէ զիեատէ-
սիլլէ թէէսսիր իտէպիլիր իտի իսէ տէ, քէնտիսի օ ճէվապը
պիր սուրէթի ճէսուրանէտէ իթա իլլէտի:

Կէնճ Բուսիալը սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք,

— Էօմրիւմիւ տիղլէրի հուզուրընտա կէչիրէճէք օլտուղում,
վէ վասի արազիլէրիմէ քէնտիսինի կէօթիւրմէքլէ, պիլճիւմլէ
խըզմէթքեարլարըմը՝ գարչըսընտա արզը իհթիրամ վէ ու-
պուտիեթ իթտիրէճէք պուլունտուղում օ գատընըն պէնի
սէվէճէկինէ ինանը՞րմըսընըզ, տէտի:

Պագգարա, պու սէօզլէրտէն հալէա պիր չէյ անլաեամա-
եարադ,

— Էվվէթ, օլ պապտէ մէսուլ պիլէ օլուրում, տէյի
մուգապէլէ իթտի:

— Պագաթ էկէր օ գատըն տիկէր պիրի հագգընտա գալ-
պինտէ մուհապպէթ թաշըեօրսա՞...

Պագգարա սարսըլտը, վէ լաքին ճէվապա աղաղլէ,

— Օլ վագըթ սիղին իլէ էվլէնճէզ, տէտի:

Գօնթ. - (Էհճէսի սօլարադ.) Թէէսսիւֆ իտէրիմ բի,
մատամ, սէվտիկիմ վէ քէնտիսինէ բիաեթ իլլէտիկիմ, վէ
գօնթէս Արթօֆ թէսմիեթ իթմէքլէ միւֆթէլիր օլաճաղըմ
գատըն՝ էօմրիւն սէրէնճաւարընա զաթէն տիւչար օլմուչ,
պունտան ագտէմ պիրինի սէվմիչ, վէ պու եիւղտին քէտէր
վէ էլէմ չէքմիչ տիր:

— Նե՞ս սէօյլէն Եօրսունուզ, զէվճէլիկէ ինթիխապ իթտի-
կինիզ գատըն՝ զաթէն պիր տիկէրինի սէվմի՞ն մի տիր:

— Էվվէթ մատամ:

— Միւզտարըպ օլտուղունու սէօյլէտինիզ, տէյի՞ն մի:

— Էվվէթ, պիր շէհիտ կիպի միւզտարըպ օլմուշ տուր:

— Եէնի պիր մուհապպէթ գարշըսընտա գալպի գաբալը
գալաճագ մէրթէպէտէ իզհարը մուհապպէթ իթմիշ, վէ
ճէվը ու ճէֆա շէքմիշ օլտուղունու մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ:

— Գօրգարըմ քի էօյլէ տիր, պունունլա պէրապէր...

Մէրգում իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրմէնէ թէրէտտիւտ
իթտի, վէ Պագգարա տախի տիթրէմէնէ պաշլատը:

Գօնթ Արթօֆ իֆատէսինէ տէվամէ,

— Մատամ, զէվճէլիկէ ինթիխապ իթտիկիմ գատընն
գարշըսընտա տիզ շէօքէրէք, էլլէրինի պուս իթտիկիմ սըրա-
տա, հաեաթըմըն հէր սաաթը, հէր տագըգասը քէնտի իշին
թախսիս օլունաճաղընը պէնան իտէճէկիմ, վէ իշթէ . . .
տէտի, վէ ախի վագըթտա Պագգարարըն հուզուրընտա տիզ
շէօքէրէք էլլէրինի թուլթուու, վէ պու տէֆա մէզպուրէ հէր
շէյի անլաեարագ, վէ մէսէրըթ ու մէյեուսիեթ, վէ սաա-
տէթ ու իզթիրապը գալպ հիսսիեաթընը միւպէյեին օլարագ,
րէֆը սէտա իյլէտի:

Գօնթ, մէրգումէ գարշըսընտա տուրտուղու հալտէ,

— Էվվէթ մատամ, էվվէթ տօսթում, Մօնսէյ սօգաղըն-
տա քեաեին քիւշիւք օթէլինիզ բարմագլըղընտան իլք տէ-
ֆա կէշտիկիմտէն պէրու պիր տագըգա սէվմէքտէն տուր օլ-
մամըշ օլտուղում գատըն սիգսինիզ: Միւֆթէխիրէն զէվճէմ
թէսմիեէ իտէճէք օլտուղում գատըն սիգսինիզ. սիզի քէօյ-
լիւլէրտէն վէ խըզմէթճիլէրտէն միւրէքքէպ օլան մաեէթիմէ
պիր հիւքիւմտար զէվճէսի մագամընտա թագտիմ իտէճէեիմ,
տէտի:

Պատէհու մահգունէն. Պիլիրիմ քի անը տաիմա սէ-
վէրսինիզ... պիլիրիմ քի պու աշգ ու մուհապպէթ, հա-
եաթընըը իքմալ իթմիշ, վէ գալպինիզի գաբամըշ տըր ...

Փագաթ պէն տէ սիդին տօսթունուզ օլտճաղըմ, տէյի՞լ մի :
Պունտան պաչգա քի՞մ պիլիւր, ճէնապը Ալլահ խայրխահ
տըր . սիդի պու տէրէճէ սէվմէքտէ օլտուղունու կէօրմէքլէ . . .

Պագգարա՝ քէնտիսինի ուզուն միւտտէթ զապթա միւզ-
թէտիր օլամաերպ, գօնթուն պօղաղընա սարըլարագ, վէ
ալնընտան պուս իտէրէք .

— Զօ՛ճուգ, տիմէք սիգ՝ կէօրմէք իգթիտարընտան մահ-
րունսունուզ, վէ իւշ այտան պերի տիր, պահսընը իթտիկի-
նիզ աչգ ու մուհապպէթ իզալէ օլարագ, եէրինէ պիր տի-
կէրինին գաիմ օլտուղունու կէօրմէեօրսունուզ, տէյի պէհան
իյլէտի :

Գօնթ տախի մէսէրրէթլէ բէֆը սէտա իտիպ, չիտտէթլէ
սարսըլար :

Պագգարա . . (տէվամ իտէրէք .) Տիմէք սէնի չօգտան
պերի սէվմէքտէ օլտուղունու կէօրմէեօրսուն :

Լաքին պիրտէն պիրէ սէզպուրէնին չիտտէթի աչգը թէս-
կին օլարագ ,

— Ա՛հ, պէն նէ՞ սէօյլէտիմ, տէտի, վէ թէաճճիւպանէ
քէնտիսինէ պագմագտա օլան գօնթտան ուզադլանարագ ,

— Տօ՛սթում, ագլըմ պաշըմտա օլմատըղընտան, աֆվը-
նըղը բէճա իտէրիմ . Պագգարա թէսմիեթ օլունան պէտ-
պախթ պիր կիւնահքերաթա իսմինիդի հասը իտէճէք տէրէճէ-
սինտէ պէնի սէվմիշ օլտուղունուզ իչին քէնտիսինիգ տէ աֆվ
իտինիգ . . . պէ՛ն, գօնթէս Արթօֆ . . . Ա՛հ, տօսթում, պու
սըրֆի էսէրը ճիննէթ տիր, տէտի :

Գօնթ Արթօֆ՝ թարղը իֆատէնին պիրտէն պիրէ թէպ-
տիլ օլմուշ օլմասընտան տօլաեր հայրէթտէ գալարագ, պիր
արա իթթիեարը սիւքիւթ իթտիկի հալտէ ,

— Պագընըգ ազիդիմ, ֆագաթ էյի պագընըգ . պէն պաշ-
տան չըգմըշ վէ ախլէագը պօղուլմուշ պիր գատըն օլտուղում
հալտէ, ճէնապը Հագգ սօն պիր լութֆու մագամընտա պէ-
նի նէտամէթ եօլունա սէվգ իյլէմիշ տիր : Պու գատըն սիդի,
եալընըգ մուհիպպէ վէ գըզգարընտաշ մագամընտա թէսկին

իտէճէք, վէ քէնտինիզէ լաերգ պիր գատըն պուլմանըզա տէկին եանընըզտա գալաճագ տըր: Լաքին պէ՛ն Պագգարա, գօնթէս օլմա՛գ... պու օլամազ շէյ տէյիլ տիր, տէտի:

Պագգարա պու րէտտի գաթիի պէեան իթտիկի սըրատա, վէ կէնճ Րուսիայը թարաֆընտան ճէվապ վէրիլմէզտէն էվվէլ, սալօն գաբուսու աչըլարագ, կէնճ գատըն, տէօրթ քիչինին իչէրի կիրտիքլէրինի վէ ահէսթէ սուրէթլէ քէնտիսինէ տօղրու իլէրլէտիքլէրինի քէմալը հայրէթլէ կէօրտիւ:

Պունլար Արման վէ մարքի Վան-Հօբ օլուպ, պիրինճիսի մարքիդին գօլթուղունա վէ տիկէրի գօնթէս ժանն տը ֆէրկազըն գօլթուղունա կիրմիչլէր իտի:

Արման՝ Պագգարանըն գարչըսընտա տուրուպ, քէմալը հիւրմէթլէ անը սէլամլաեարագ,

— Մա՛տամ, պիր ազ էվվէլ, պիզէ, եանի Մ. մարքի իլէ պանա, գօնթուն իզտիվաճընա ասլա մանի օլմաեաճաղընըզը վատ իթտինիզ: Շիմտի օ վատըն իճրասընը սիզտէն թալէպ իթմէեէ կէլտիք, տէտի:

Պիչարէ գատընճըղագ հէեէճանընտան նաչի թագաթ վէ տէրմանընը ղայպ իթմիշ օլարագ,

— Փագաթ էֆէնտիմ, սիզ, մէսէլէ պանա այիա օլտուղունու սէօյլէմիշ իտինիզ: Տիմէք պէնիմ նէ օլմուշ օլտուղումու ունուտուեօրսունուզ: Իսմիմ Պագգարա իտի, պէն պիր կիւնահքեար գատըն օլտում, շիմտի գօնթէս Արթօֆ օլմագլըղըմը նա՛սըլ իսթիեօրսունուզ, տէտի:

Արման ճէվապ վէրմէտի, լաքին պիրլիքտէ իչէրի կիրմիշ օլան վէ ֆաղիլէթլէ մութթասըֆ պուլունան իքի գատընլար՝ կէչմիշ էօմրիւնիւն շայեանը թէէսսիւֆ խաթըրէլէրի իլէ պօյնու պիւքիւլմիւշ օլան օլ գատընա եագլաչարագ, իքիսի տէ պիրէր էլինի թութաուլար, վէ պունունլա, թէօվպէքեարլըղը անը քէնտիլէրինէ միւսավի գըլմըշ օլտուղունու անլաթմագ իսթէտիլէր:

Այնի վագըթտա ժանն՝ Պագգարանա խիթապէն շէօյլէ սէօյլէտի:

— Մա'տամ, ճէննէթտէ, կիւնահքեար պիր դատըն վար
աւր քի, հաղրէթի Խա էֆէնտիմիզին, եալընը պիր սէօղիւ
իլէ պէօեիւր պիր ազիզ օլմուշ տուր: Օ դատըն, օ ազիզէ
իսէ, Մարիամ Մազթաղենացի տիր: Իմտի մատամ, սիզէ տէ
աֆվ օլունմուշ տուր, վէ կէշմիշ զէմանտա վազը օլան խէ-
թա վէ թագսիրաթլարտան պու կիւն խալի օլարագ, բաք
վէ միւհթէրէմ պիր դատըն օլմուշսունուզ տուր: Պու հալտէ
պուրաեա կէլմէքիկիմիզ՝ սիզէ թէքիֆ օլունան իսմի թաշը-
մաեա լաեըգ օլտուղունուզու պէեան իշին տիր:

Պու սէօղիւքին իրատ օլունմասընը միւթէագըպ, Պագ-
դարա, պօղուգ պիր սէտա ըէֆ իլէ, գօնթ Արթօֆուլ գու-
ճաղընա աթըլտը:

Արատան սէքիզ կիւն կէշտիքտէն սօնրա, պիր սապահ,
տէօրթ ըէս գուվվէթլի Իրլանտա աթլարընա գօշուլու պիր
բօսթա արապասը՝ Բէբինիէր սօգաղընտա քեային օթէլտէն
եըլաըրըմ կիպի սիւրաթլէ չըգտը: Իշպու արապանըն խարիւ-
ճի իսկէմլէսի իւզէրինտէ քիւրքիւ բալթօլար կիեինմիշ իքի
նէֆէր արապաճը օթուրմուշ օլուպ, տէրուըն արապատա իսէ
պիր կէնճ քիմնէ իլէ պիր կէնճ դատըն եանպէեան վէ էլ
էլէ թութմուշ օլտուգլարը հալտէ օթուրմուշ իտիլէր: պուն-
լար՝ գօնթ վէ գօնթէս Արթօֆ իտի:

Հէման աշնի սաաթտա տիկէր պիր կէնճ, Ինկիլթէրրա
թարիգիլէ Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէքտէ օլուպ, պու-
տա Բօգամպօլ իտի:

Մէրգուլմ, քէնտինին իքի իւշ պին ֆրանգընը վէ սըր
Վիլիամըն տէֆթէրինի համիլ օլարագ Լօնտրաեա կիթմէք-
տէ օլուպ, գըլմէթտար պիր թէրէքէ մագամընտա պուլու-
նան մէգքիւր տէֆթէրտէն Բօգամպօլուն կիւնիւն պիրինտէ
իսթիֆատէ իտէճէկինի կէօրէճէեիզ:

ԲՕԳԱՄՊՈԼ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՂԱՐԻՊ ՎԱԳԸԱԼԱՐԸ

ՄԻԻԷԼԼԻՖ

ԲՕՆՍՕՆ-ՏԻԻ-ԹԷՐԱՅԼ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԳԸՄՄ

Բօգամպօլուն Սերկիզգէշրէրի

معارف نظارتك. ۳۲۰ نومرولى رخصتيله طبع اولمشدر

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ԹԱԳՄԻՄ ՃԱՏՏԵՍԻՆՏԷ ԵՏ ՆԻՒՄԷՐՈԼՈՒ

Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸՆՏԱ

1915 9 3

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

100-100-100

ՏԷՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄ

Բօգաւնսօրուն Սերկիզգէշրի

1

Մուէթ նամ Ֆրանսըզ թիւճճար վաքօրու, Լիվրբուլտան
Հավրա ամէտլուտ իթտիկի հալտէ, սաաթտա օն միւ գաթը
մէսաֆէ իյլէմէքտէ իտի :

Դաթթան՝ կիւվէրթէ իւզէրինտէ սիկարաւընըն տիւմանը-
նը թիւթտիւրէրէք, վէ գուպպէի ասիւմանըն պէրրագ պուճ
լութլարընը միւշահէտէ իյլէեէրէք :

— Պու կիւն հավամըզ վէ ըւզկեարըմըզ բէք միւքէմմէլ
տիր : Էկէր պու հալ օն իքի սաաթ տէվամ իյլէրսէ,
տէօրթ սէնէտէն պէրու Մուէթին կէօրմէմիշ օլտուղու Հավր
լիմանընա վասըլ օլպպիէճէեիզ, տիմէքտէ իտի :

— Սահիհէն դաթթան, տէօրթ սէնէտէն պէրի Ֆրանսաեը
կէօրմէտինի՞զ մի :

Պու սիւալ՝ կիւվէրթէ իւզէրինտէ էնինէ պօեուճա տօ-
լաշմագտա օլան, վէ գարշը ճիհէթտէն կէլմէքլէ, գաթթա-
նըն մէզքիւր իֆատէսինի իշիթմիշ պուլունան պիր եօլճու
թարաֆընտան իրատ իտիլտիկի հալտէ, գաթթան ինկիլիզճէ,

— Նօ՛ սիր, եանի, խայր էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վիրտի :

Հէր նէ գատար մէզքիւր սիւալ ֆրանսըզճա իրատ ի-
տիլտի իսէտէ, գաթթան՝ մուսահիպի պուլունան քիմէեէ էն-
կիլիզճէ ճէվապ վիրմէքտէ մաագուր իտի :

Մէրգուճ եօլճու՝ օրթա պօլլու, եիրմի ալթը եիրմի սէ-

քիզ չաղարընտա, սարը լէհէլի, խօշ կէօսթէրիշի, Ինկի-
լիզլէրէ մախսուս օլարագ սօղուգ գանլը օլուպ, սէյեահ Ին-
կիլիզլէր կիպի կիեինմիշ օլտուղու էսվապը տա, մէզքիւր
նէսլին կիեինտիկի էսվապտան ֆէրգլի տէյիլ իտի:

Պու կէնճ քիմնէ՝ միւքէմմէլ ֆրանսըզճա լիսան իլէ, ֆա-
գաթ թէլէֆֆիւզիւնտէն ատալը օլտուղու անլաշլըրը պիր
թարգտաւ:

— Գա՛րթան, ինկիլիզճէ թէքէլլիւմ իթմէր գահմէթինէ
գաթլանմանըզա լիւզում եօգ տուր, զիրա պէն հէր գըշ
Բարիստէ իգամէթ իթտիկիմտէն, օլտուգճա ֆրանսըզճա
պիլլիրիմ, տէտի:

Գարթան թէվազու իթտի:

Մէրգում կէնճ Ինկիլիզ իսէ, քէլամընա շու եօլտա տէ-
վամ իյլէտի:

— Շիւպհէսիզ Ավսթրալիատան եախօտ ճէնուպը Ամէրի-
գատան ավտէթ իտիեօրսունուզ:

— Ձինտէն կէլիեօրում:

— Քէնտինիզ անասըլ Հավըլը՞մըսընըզ:

— Խայր, Էնկուվիտէ տօղմուշում տուր:

— Տիմէք սիզին մէմուլինիզ վէճհլէ եարըն Հավը լիմա-
նընա տախիլ օլապիլէճէեիզ:

— Էվվէթ, պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմազսա, տախիլ
օլուրուզ:

Պատէհու գարթան տիւրգիւն իլէ էթրաֆը թէտգիգ
իտիպ:

— Գուպպէի ասիւման սաքին պիր կէօլ կիպի պէրրագ
տըր: Պու հալտէ գօմանտաեր մուավինիմէ թէրքլէ, պէն
եաթմաեա էնէճէեիմ: Շիմտի կիճէնին սաաթ ալթըսը տըր:
չըզան կիճէ իսէ ասլա ուեամամըշ օլտուղուտան, ույգու-
սուղլուգտան էօլլեօրում: Իմտի, սըր Արթիւր, կիճէնիզ
խայր օլտուն, տէտի:

— Խաեըրա գարշը գարթան:

Մուէթ վաբօրու գարթանը վէ սըր Արթիւր թէսմիէ օ-

Լուսնան տէլիգանը, սէլամլաշարագ եէկտիկէրինտէն այրը-
տըլար:

Պիրինճիսի գօմանտաեր մուավինինէ թէսլիմ իթտի.
տիկէրի տէ կիւվէրթէ իւզէրինտէ գալըպ, գօլունու պիր
թարաֆա տաեաթտըզը հալտէ, տէրեաի թէֆէքքիւրաթա
տալըպ, ճէնուպ ճիհէթինտէ բարլագ պիր այ մահիթա-
պըյլա թէնվիր օլմուշ օլան ուֆուգա տօղրու պագարագ,
քէնտի քէնտիտէ շու սէօզլէրի իրատ իյլէտի:

— Նամուսում իւզէրինէ սէօյլէրիմքի, պէնճէ հիսսիեա-
թըն վէ էֆքեարը շաիրանինին էհէմմիեթի եօգ տուր. հաթ-
տա վաթան արգուսու վէ նէֆիտէ չէքիլէն աճըլար հագ-
գընտա պիր թագըմ պէյիթլէր եազան վէ օգուեանլարը
տա տաիմա իսթիհզա իյլէմիշիմ տիր, լաքին եարըն Հավըր-
տա պուլունաճաղըմը տիւշիւնտիւքճէ, գալպիմ շիտտէթլէ
չարմագտա տըր: Փագաթ պու հալ՝ ատէ/ա տիվանէլիք
տիր: Փահիհէն պէն խալիս ինկիլիզլէրտէն, օ ճէնթըլմէնլէր-
տէն մի օլտում քի, էքսօնուն եարըլարընա ալէագատար
օլուրլար, Շարլ Տիքէնսին պիր բօմանընա ֆէվգէյատէ էհէմ-
միեթ վէրիլէր, վէ քէնտի վիլաեթլէրինին զազէթասըն-
տա ուֆագ շիիրլէր եազտըգլարը կիպի, գըրմըզը գօլու,
մավի կէօզլիւ, սարը սաչը գըզլար իշին ագըլարը ֆիքիւ-
լէրինի հասը իտէրլէր: Խայր, խայր, պունլարտան հիշ պիրի
տէյիլ տիր: Եարըն Հավըրտա պուլունաճաղըմ իշին գալպի-
մին տիւշարը խէլէճան օլմասը՝ Հավը պէլտէսինին Բարիստէն
պէշ ֆարսախ ուզագտա պուլունմասը իշին տիր:

Սըր Արթիւր՝ Բարիս քէլիմէսինի, վալիտէսինին իսմինի
եաւաշճա թէլէֆֆիւզ իտէն էվլատա մախսուս պիր հէեէճան
իլէ իրատ իյլէտի: Պատէհու քէլամընը շու եօլտա իլէրի
կէօթիւրտիւ:

— Էյ Բարիս, սէն՝ քիւսթաի վէ գ ուվվէթլի քիմնէլէրին,
էրպապը միւլահագանըն վէ ճէնկեաւէրանըն մէրքէզիսին, վէ
գալպլէրինտէ, իճրաի հիւքմ ու թէհասիր իթմէք իսթէեէնլէ-
րին վէ զիհինլէրինտէ, ագլու ֆէթանէթին չէօլէսինի մուհա-

Ֆազա իտէնկերին վաթանըսըն... պէն տէօրթ սէնէ, եալընըզ նէմիկի՝ ինսանը թէլէֆ իտէկէլէն Խնկիլթէրրանըն յիսլի պէլ-տէսինտէ գաբանըպ գալտըղըմ հալտէ, հէր սաաթ, հէր տագըգա կէօզլէրիմիլգաբար դաբամազ, սէնի ըրւեա իչինտէ, բարլազ պիր քէվքէպ մագամընտա կէօրիւր իտիմ: Կիճէ, թօրթօնրտէն պաշլանըպ, Պուա տը Պուլօնեըեա գաաար միւմթէտ օլան էլտօրաաօ ճատտէսինի՝ զիեատար պիր կիւնէշ շէքլինտէ, վէ կիւնտիւզ իսէ, Շանգ-էլիզէեի կիւնէշին շէօլէլէրի ալթընտա, ալթլար, արապալար, կէնճ վէ կիւզէլ գա-տընլար իլէ խընճախընճ պիր հալտէ միւշահէտէ իյէր իտիմ: Սըր Արթիւր պիր ահ իթտիքտէն սօնրա, իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Եվվէթ, տէօրթ սէնէ Լօնտրատա էօմրիւմիւ կէշիրտի-կիմ հալտէ, Ֆազիլ պիր քիմսէ կիպի օն պին ֆրանգ իրա-տըմլա սատէճէ եաշատըմ: ճինս պիր ալթա պիլէ մալիք օլա-մաերպ, եաեա շէհրէ կիտէր, վէ ագշամ թաամը օլմագ իւզրէ, աաի դահվէխանէլէրտէ պիր ֆինճան չայ իչէր իտիմ: Էկէր պիր սէնէ տահա օրատա գալմըշ օլսա իտիմ, Խնկիլիզ եախօտ Հինտիպը պիր ճէնթըլմէն հայի քէսպ իտէրէք, մոթլագա պիր Խնկիլիզ դըզը իլէ եախօտ պիր տուլ գատըն իլէ Էվլէնէճէք, վէ օ հալտէ ինթիխապլարա հիսսէտար օլա-րագ, միթինկէրտէ նութզլար իրատ իտէճէք, վէ շու եա պու ճէմիեթին ըէյիս մուպլինլիկինէ թայեին գըլընաճագ իտիմ: Լաքին համա օլսուէն քի, սըր Արթիւր վագթը իլէ վի-գօնթ տը Գանպօլհ, պատէհու մարքի տօն Խնիկօ տը լօս Մօնթէս օլտուղունու, վէ միւթէվէֆա վալէ-տը-Բէօր շիր-քէթինին ըէյիսի օլմուշ պուլունտուղունու, վէ պէտպալթ ամիրի սըր Վիլիաասըն քէնտիսի իչին պիւեիւք պիր միւս-թագպէլ քէշֆ իթմիշ իտուկինի խաթըրլատը...

Փիլվագը մուղատտէմա թան, մըշ օլտուղունու վալէ տը-Բէօր շիրքէթինին ըէեիսի սաալըպը պուլունտուղուն օլան Բօ-գամպօլ, պու քէլիմաթը իրատ իյէտիքտէն սօնրա, գամա-րասընա էնիպ, պունտա գաբանարագ շու սէօզլէրի լլալէ իթտի:

— Խա՛յր, պէ՛ն սէնէտէ օն պին ֆրանգ իրաւաւ եաշամագ իչին եարատըմը՝ էհլի ֆազիլէթտէն տէյիլիմ . պէնիմ կի- պի հըրսը շան սահիպի իչին, Բարիսին վասի սահնէսի, ճինս աթլար, սարը մէթրէսլէր, վէ միւքէլլէֆ պիր օթէլ լազըմ տըր, Լաքին պունլարա մալիք օլմագ իչին տէ, նէ եաբըլ- մագ լազըմ կէլտիկինի պիւմէք կէրէք տիր . պու ճիհէթ- լէ մուալլիմիմ միւհթէրէմ սըր Վիլիամսըն զայպընը շիմտի հէր վագըլթտան զիեատէ հիսս խտիեօրում

Պու տէֆա Բօգամպօլ՝ շիւպհէսիգ չօգտան պէրու Ավս- թրալիա թօբրաղընտա վահշիլէրէ եէմ օլմուշ օլան սըր Վի- իամս հագգընտա ճէնագէ տուասը իտէրճէսինէ պիր ահ իթտիքտէն սօնրա, իւզէրինտէ պիր թագըմ քեաղըտար վէ հէր եաբրաղընտա էլեաղքսը հարֆլարընը հավի քիւչիւք պիր տէֆթէր պուլունան պիր մասա դարշըսընտա օթուրտու .

Մէրգում իչպու տէֆթէրի ալըպ աշտը, վէ պիր թա- գըմ բագգամլար վէ հարֆլարա մէմու օլան սահիֆէլէրին միւնտէրիճաթը մանէասընը անլամագ իչին պիւթիւն նոզա- րը տիգգաթընը հասր իյլէտի .

Մէգքիւր տէֆթէր, Բօգամպօլուն, Բէրկաղ չաթօսըն- տա, ֆամիլիանա էսկի պիր թասվիրին պէզի արգասըն- տա պուլմուշ օլտուղու տէֆթէր օլուպ, չէնտ տագըգա թէտգիգտէն սօնրա ,

— Սըր Վիլիամսըն պու հարֆլարը՝ հէր հալտէ չէյթան լիսանը օլմալը տըր քի, տէօրթ սէնէտէն պէրու մանէասընը անլամանա չալըշտըղըմ թագտիրտէ, պիրինճի կիւնքի թէտ- գիգաթըմտան պիր ատըմ պիլէ իլէրիեէ կիթմիշ տէեիլիմ . պունտան անլաշըլըեօր քի, սըր Վիլիամսըն իքի նէվ էլ եա- ղըսը պուլունուպ, պիրինիգ չօգտան պէրի պանա էօյրէթմիշ իսէ տէ, տիկէրինի մահգա քէնտիսի իչին սագլամըշ տըր, հէր պիր սահիֆէսինտէ պէտպալթ ամիրիմին ճին կիպի ագլը մէվճուտ օլան պու տէֆթէր՝ գըյմէթտար էվրագ իլէ մէմու օլուպ, պէլքի եիրմի դատար ումուր ու մուամէլաթ գաբուսու կէօսթէրիլմէքաէ իսէտէ, նէ՝ չարէ քի պու գա-

բուեու աչմանա մախոուս օլան անախթար եէտիմոէ պու-
լունմամագտա տըր. Շու ճիհէթլէ պէնիմհալիմ, Վօնտրատա,
էվին պիրինտէ, պիրինճի դաթտա, վէ սօգաղա նազըր օ-
լան պիր օտատա, պիր թօրպա վար տըր, կիտիպ անը ալըն, սի-
զէ վէրիւմիշ տիր» տէնիլէն ատէմին հալինէ պէնզէր, զիրա
օ ատէմէ էկէր կիտէճէկի խանէնին սօգաղը վէ նօմէրօսու
պիտիրիւմէզօէ, մաթլուպ նա՞սըլ հասըլ օլապիլիր... Ահ
սըր Վիլիամս միւտէպպիր պիր ատէմ իտի, վուգուլաթլար
իչին պիր նէվ եազը, վէ իսիմէր իլէ թարիխէր իչին տի-
կէր պիր նէվ եազը գուլանըր իտի, իշթէ, պէն պու եազը-
լարտան պէր վէճհի աթի օգուլեօրում. « Բարիստէ պիր օ-
թէլ վար տըր. սօգաղը...

— Սօգաղընըն իսմի՝ իքինճի նէվ եազը իլէ, եանի անյա-
եամատըլըմ պիր լիսան իլէ թահրիր իտիւմիշ տիր:

Բօգամպօլ՝ պու սէօղլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա շէօյ-
լէ իլավէ իթտի:

« Պու օթէլտէ մարքի իլէ մարքիզ տը... - օգուլնուլմազ
պիր իսիմ տահա. - վէ գըզլարը իգամէթ իտէրլէր. Մարքի
ալթմըշ, մարքիզ էլլի, վէ գըզլարը օն եէտի եաշընտա տըր:
Պու ֆամիլեա՝ սէնէտէ եիւզ պին ֆրանգ իրատա մտիք պու-
լունմագտա տըր:

« Մարքինին պիր տէ օղլու օլուպ, պու տա եիրմի
տէօրթ եաշլարընտա օլմալը տըր. Պու տէլիգանլը՝ օն եա-
շընտա իքէն, Հինտիսթան գուլթանեասընըն պիր ինկիլիզ վա-
բօրունա, միշօ մագամընտա գապուլ օլունմուշ տուր. օնտան
պէրու պու տէլիգանլը պիր տախի մէյտանա չըգմամըշ օլ-
տուղունտան, էօլիւ եախօտ սաղ օլտուղու մարքիզէ մալիւմ
տէեիլ տիր. եալընըզ զէվճի, պիշարէ տէլիգանլընըն նէեէ
տիւշար օլտուղունու պիլիպ, ֆագաթ պու սըրըր, իհթիմալ
քի զէնկին վէ ասալէթ իւնվանընը հաիլ պիր ֆամիլեանըն
քէնտի եէկեանէ օղլունուն պիր թիւճճար սէֆինէսինտէ միշօ
օլմագլըզ կիպի միւշքիլ վէ սէֆիլ պիր էօմրէ հասըր վիճուտ
իթմիշ օլմասընտան տօլաեը բիմսեեէ ֆաշ իթմէեէրէք, պու

սըրը իլէ մեղարա կիրէճէք տիր։ Իշպու ֆամիւեա՝ քէնտի օթէլինէ չէքիւմիշ օլտուղու հալտէ, մարքի մահզուն վէ միււ-քէտտէր օլուպ, զէվճէսի իսէ, կիւնիւն պիրինտէ օղլունու կէօրէճէկի հագգընտա էսասսըգ ֆագաթ շէտիտ պիր արզու իլէ եաշաեապիւմէքտէ տիր։

«Էկէր պու չօճուգ ավտէթ իտէրսէ, բէտէրինին վուգուի վէֆաթընտա, երքէքլէրին հաիզ օլտուգլարը հագգ մու-ճրպինճէ, եթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլաճագ տըր...»

Տէֆթէրին պունտան էօթէսինտէքի եազըլար շօգունէ մազ մէրթէպէտէ օլմասըլա, Րօգամպօլ մէյեուսիեթլէ սըր Վիլիամնըն իշպու տէֆթէրինի պիր թարաֆա աթարագ,

— Լանէթ օլսուն շու սըր Վիլիամնա, մէյտանտա պիր մարքիզ պուլունտուղունու, վէ անըն պիր օղլունա պէքլէտիկի հալտէ, օղլունուն կէլմէտիկինի պիլինօրում։ Պիր դըզը վէ եիւզ պին ֆրանգ իրատը տախի վար իմիշ։ Շու գատար քի մարքիզի, վէ իգամէթ իթտիկի մահէլի, վէ շիւպհէսիզ վէ-ֆաթ իթմիշ օլան օղլունուն իսմինի պիլսէ իտիմ... Լաքին թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պունյարտան ասլա խապէրիմ եօգ տուր, վէ սըր Վիլիամն տա պու սըրընը Ավսթրալիաեա կէօ-թիւրմիւշ տիւր, տէտի։

Պատէհուկ Րօգամպօլ միւթէֆէքքիր պիր հալտէ զամարա-սընըն բէնչիրէսի էօնիւնէ եագլաշարագ,

— Զէվալլը սըր Վիլիամն, ճին կիպի ագիլ օլուպ, միւ-քէմիւն շէյլէր աիւշիւնիւր վէ թարիգի մեւվաֆֆագըլեթի տալիմա պուլուր իտի իսէ տէ, օ թարիգին սօնունա վասըլ օլամազ իտի։ Ահ, էկէր պէն սըր Վիլիամնըն ագլ ու ֆէթա-նէթինէ մալիք օլսա իտիմ, տէյի պէեան իլլէտի։

Րօգամպօլ, եէնիտէն պիր ահ իտէրէք, միւլահազաթընա խիթամ՝ վէրմիշ օլտուղու հալտէ, տիշարտան, մէմուլին դայրի սուրէթտէ իշիտիլէն պիր շամաթա իւզէրինէ, տալընլըղըն տան պիրտէն պիրէ աեըտը։ Խարիճտէն իշիտիլէն սեմ գաբ-թանըն սէտասը օլուպ, մէրգուլ ամիրճէ,

— Հէր քէս կիւվէրթէ իւզէրինէ չըգօըն, տէյի պաղըր-մադտա իտի:

Բօգամպօլ. - (քէնտի քէնտիէէ.) Օհօ՛, գաբթան ուեու-մադ իւզրէ պիր սաաթ էվվէլ պէնտէն այրըլմը իքէն, ու-եանմըչ, թայֆասընը չաղըրըեօր. պունուն մանէասը նէ՞տիր:

Բօգամպօլ՝ գամարասընը թէրքիէ կիւվէթէ իւզէրինէ չըգ-տըր. Գաբթան օլէսնատէ մահէլլի մախսուսընտա տուրմուչ օլուպ, էմրլէր վէրմէքտէ, թայֆալար եէլքէնլէրի թօրլամադտա, վէ եօլճուլար տախի մահզուն կէօրիւնմէքտէ իտիլէր. Պունունլա պէրապէր տէնիզ սաքին վէ գուպպէի ասիւման պէրրադ օ-լուպ, հավա տախի բէք կիւզէլ իտի:

Բօգամպօլուն իւք տէֆա թէսատիւֆ իթտիկի, վէ կիճէ-նին սիւքիւնէթի էսնասընտա պիրտէն պիրէ գուհուրա կէրէն պու մէմուլին դայրի բաթըրտը կիւրիւլթիւնիւն իյզահաթընը քէնտիսինտէն թալէպ իյլէտիկի քիմնէ, սարը քէնկլի, ուզուն պօյլու, ֆագաթ զաիֆճէ պիր տէլիգանլը օլուպ, կէմիճի ման-թօսունա սարըլմըչ, ֆագաթ պաչընա կիեինմիչ օլտուղու գասքէթանըն էթրաֆընտաքի ինճի սիմ՝ շէրիտտէն՝ պահրիէ զապիթի օլտուղու անլաչըլմադտա իտի:

Պու տէլիգանլընըն սիմասը, մէվճուտ օլան մահզուն սի-մալար միեանընտա կիւլէճ վէ սաքին օլուպ, հագըգի պիր կէմիճի մադամընտա սօղուգ գանլընը մուհաֆազա իտէ-րէք, տիւրպինի իլէ ուֆուգու թէճէսսիւս իյլէմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, պու արա մէրգոււմա խիթասլէն,

— Աֆվ իտէրսինիզ մօնսիէօ, պու շէյլէրին մանէասը նէ օլտուղունու պիլի՞րմիսինիզ: Պիզի նի՞չին կիւվէրթէ իւզէրինէ չըգարտըլար, նի՞չին եէլքէնլէրի թօրլաեօրլար, նի՞չին պու ատէմլէրին (օն իքի գատար եօլճուլարը կէօսթէրէրէք), շէհ-րէլէրի աճընաճադ պիր հալ քէսպ իթմիչ տիր, հաեաթլա-ըընճա պիր թէհլիքէ՞ մի վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

Բօգամպօլ, պու սիւալի ասըլ ինկիլիզ կիպի իրատ ի-տիպ, կէնճ կէմիճի տէ այնի լիսան իլէ,

— Մօնսիէօ, եագընտա ֆուրթունամըզ օլաճաղընտան, պու հալլէր վուգուա կէլմէքտէ տիր, տէտի:

— Լաքին ասիւմանտա հիչ պիր պուլութ եօգ տուր:

— Սիզին իչին էօյլէ իսէ տէ, պիզլեմիչին օ գապիլտէն տէ-
յիլ տիր: Պիզ տէնիզ ատէմլէրիեիզ. իլէրուտէ զուհուր
իտէճէք ֆուրթունաեր անլարըզ: Ալըն, շու տիւրպինիմէ
սիզտէ պագըն:

Րօգամպօլ ռիւրպինի էլինէ ալարագ պագաղընտա,
մուսահիպի:

— Ուզագտա, զարպ ճիհէթինտէ, պիր եէլքէնէ պէնզեր
քիւչիւք պիր նօգթա կէօրիւեօ ըմուսունուզ, տէյի սօրտու:

— Էվլէթ:

— Իչթէ պիր սաաթա գատար օ քիւչիւք պուլութ պիւ-
թինն ասիւմանը գաբլահարագ, օրթալըգ պիւսպիւթինն գա-
րարաճագ տուր: Այնի վագըթտա ֆուրթունա վէ շիմէքլէր
զուհուրա կէլէրէք, կէօլ կիպի սաքին օլան տէնիզ տախի
պիրտէն պիրէ տէհչէթ քէսպ իտէճէք, տալղալարը քէօբիւք-
լէնէճէք, սէֆինէմիզ՝ սէֆիլ պիր ճէվիզ գապուղու միսիլու
պունլարըն թէբէսինտէ սալլանաճագ, վէ էկէր եէլքէնլէրինիզ
աչըգ պրագըլսա, հիչ շիւպհէ եօգ տուր քի, ճիւզի պիր ըիւզ-
կեար սէֆինէմիզի գաղաղէտէ գըլաճագ տուր:

Տէլիգանլը՝ ուսթա պիր կէմիճի մագամընտա սօղուգ
գան իլէ պու սէօղլէրի սէօյլէեիպ, Րօգամպօլ՝ իյղահաթը
մէզքիւրէեի տինլէտիքտէն սօնրա,

— Փագաթ մօնսիէօ, իչպու քիւչիւք պուլութտան պու
տէրէճէ շէյլէր նա՞ւըլ թախմին օլունապիլիր, տէյի սիւալ
իթտի:

Կէնճ մուսահիպի տէ կիւլիւմնէեերէք շէօյլէ ճէվապ
վէրտի:

— Մօնսիէօ, պէն պահրիեէ ատամըրմ, պահրիեէ ա-
տամլարը գուպպէի ասիւմանը օլ գատար թէտգիգ իթմիչլէր
տիր քի, պու խուսուստա նատիրէն եանլըրլար:

— Տիմէք պիր ֆուրթունաեր թուլուլաճաղըզ:

— Հէմ տէհչէթլի ֆուրթունաեա թուրթուլաճաղըզ :

— Սահիհէն մուխաթարա իշի՞նտէ մի պուլունուեօրուզ :

— Պէլքի :

— Շիմտի նէ՞ եաբմալը :

Բօգամպօլ թապէն ճէսուր վէ իկիտ օլմաղլէ պերապէր , կիտիպ կիւլէրթէ ալթընտա եաթմադ խաթըրնա պիլէ կէլմէեօրտու ,

Կէնճ կէմիճի .- (կիւլիւմնէեէրէք .) Խիւտա ալիմ , պիզ , տէնիզ ատէմէրի , հաեաթըմըզը ֆէտա իթմէլիկէ օլ տէրէ-ճէ ալըշմըշը տըր քի , պէօլլէ պիր սըրատա , տաիմա իշին ֆէնա ճիհէթինի տիւշիւնիւրիւզ : Լաքին իհթիմալ տըր քի պէն միւպալէղա իտիեօրում : Պունտան պաշգա , եօլճուլարընտան պիրի պուլունտուղում պու սէֆինէնին դաթթանը՝ սէննաաթընտա մահիր օլտուղու միսիլլու , թայֆասը աա միւսթաիտ տիր : Շուրասը տախի խաթըրտան չըգարըլմամալը տըր քի , ճէնապը Հազգ՝ սահիպի քերամէթ վէ ազամէթ տիր , եալընըզ պիր էմրի իլէ ֆուրթունալարը թէսկին իտէպիլիր :

— Վա՛յ , սիզ պու սէֆինէտէ եօլճո՞ւ մուսունուզ :

— Էվվէթ , պէն՝ Հինաիսթան դումբանիասընտա դաթթան միւլազիմիեիմ :

Բօգամպօլ պու ճէվապը ալտըղընտա , սըր վիլիամնըն ճէպ տէֆթէրինտէ օգումուշ օլտուղու մալիւմաթը խաթըրլահա-րադ սաբսըտը , Պատէհու ,

— Հալըրնա մը կիտիեօրտունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Մօնսիէօ , պէն Բարիսէ կիտիեօրում : Օրատա պիր վալիտէ իլէ պիր դըզգարընտաշըմ պուլունմադտա տըր քի , օն սէքիզ սէնէտէն , եանի օն եաշընտա իքէն , Հինաիսթան դումբանիասընըն պիր սէֆինէսինէ միշօ մադամընտա կիրտիւրիւթի-կիմտէն պէրու քէնտիլէրինի կէօրմէմիշիմ տիր :

Պիչարէ տէլիգանլը քէմալը թէհսսիւր վէ հէեէճան իլէ պու սէօզլէրի իրատ խլէտի :

Բօգամպօլ՝ մէզքիւր սօն սէօզլէրի իշիթաիկինտէ , եադընտա ֆուրթունա զուհուրա կէլէճէկինի վէ սէֆինէնին

գազազէտէն օլմասը միւհթէմիլ պուլունտուղունու, հաթթա պիւթիւն ճիհանը ունուտուպ, գարշըսընտա պուլունան տէ- լիգանլըեա հարիսանէ նաղար իթմէկէ պաշլատը, Րօգամպօլ, պիւթիւն էօմրիւնիւ միւհսսիր վազըալար իշինտէ կէշիրմիշ օլտուղու հալտէ, կէնճ պահրիեէլի թարաֆընտան իրատ օ- լունան սօն քէլիմաթտէ հիսս իյլէտիկի թէէսսիւր վէ հէեէ- ճանը պէլքի միւտտէթի էօմրիւնտէ հիսս իթմէմիշ իտի. Օլ անէ տէկին միւսթազպէլի գարանլըգլա իհաթա օլունմուշ կէօրմէքտէ իքէն, պիթթէսատիւֆ գարշըսընա չըգան մէճ- հուլիւլահպալ քիմանին մէզքիւր միւսթազպէլ հագգընտա տիհանընտան չըգարտըղը քէլիմաթը մուամմաքեարանէ, զանն իտէրսին քի, օ միւսթազպէլի կէօղիւ էօնիւնտէ թէնվիր իյ- լէտի:

Մուախխարէն Րօգամպօլ, տիկէր պիր սըրատա օլսա, պիրտէն պիրէ վազը օլան թէպէտտիւլ մուսահիպինին կէօ- զիւնէ չարբաճադ պիր սուրէթտէ սէտասընտա թէղայեիւր հուսուլէ կէլէրէք,

— Ա'հ, տիմէք սիզ Ֆրանսըզսընըզ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ այնի վազըթտա սիմասընտա էսէրի թէպէսսիւմ հուսուլէ կէթիրտի:

Կէնճ պահրիեէլի իսէ, ճէվապա աղազ իտէրէք,

— Պէնիմ Ֆրանսըզ օլտուղումու, վէ Հինտիսթան գում- բանիասընտա միւսթախտէմ պուլունտուղումու իշիթմէքլէ, թէաճճիւպ իթմէնիղէ պիր շէյ տիեէմէմ. Անճադ շուրասը մա- լիւմիւնիւլ օլմալը տըր քի, մուճիպի թէաճճիւպիւնիւլ օլան պու հալ՝ ֆամիլեաճա պիր թազըմ էսրարտան նէշէթ իթմիշ օլմասըյա, օ էսրարը ֆաշ իթմէքլիք եէտը իգթիտարըմտա տէյիլ տիր, տէտի:

Րօգամպօլ՝ հէմ մէրադ իրաեէ իտէր, հէմտէ մէրգու- մուն էսրարընա վտգըֆ օլմադ իսթէմէզ եօլունտա պիր հա- րէքէթ իթտի. Կէնճ պահրիեէլի տէ, քէմալը նէզաքէթ իւզըրէ Րօգամպօլու սէլամֆաերպ, տիւրպիւնիւ էլինտէն ալտըգտան սօնրա,

— Աֆվ իտէրսինիզ մօնսիէօ, պիր տագըգաճըգ պէնտէ-
նիգէ միւսաատէ իտին, դամարամա էնիպ պաղը քեաղըտա-
ըմը ալաեըմ, զիրա շաեէտ ֆուրթունա գուհուր իտէր իսէ,
պու ֆուրթունատան էվվէլ էմիրտէ անլէրի գուրթարմագ,
վէ էկէր իճապ իտէր իսէ, պիր թէնէքէ մահֆաղա իչինտէ
պուլունան օ քեաղըտալըը համիլէն տէնիգէ աթլամագ իս.
թէշիմ, տէյի պէեան իթտի:

Պու սուրէթլէ կէնճ պահրիեէլի օրատան մուֆարագաթ
իտիպ, Բօգամպօլ իսէ, օ տագըգատան իթիպարէն, մէր-
գում պահրիեէլինին բէշինի պրագմաեարագ, անըն Նմիլիէ-
թինի գաղանմաեա, էսրարընը աղընտան ալմաեա, վէ քիմ
պիլիր հագգընտա տահա նէ կիպի մուամէլաթտա պուլուն-
մաեա գարար վէրտի:

Բօգամպօլուն թասմիմաթընըն էն մուհիմմ ճիհէթի՝ օլ
տէրէճէ միւպհէմ իտի քի, քէնտիսի պիլէ պունու ֆիքրին-
տէ սուրէթի գաթիեէտէ զապթ իտէմէտի: Անճագ, օլ ին-
սաֆսըզ վէ մէրհամէթսիզ սըր Վիլիամսը ֆիքրինէ կէթիրէ-
րէք, անըն չօգ տէֆա քէնտիսինէ, «Հաեաթ՝ պիր մէյտանը
հարպ օլուպ, պունտա քէսպի մուղաֆֆէրիեէթ վէ զալէպի-
եէթ իչին շու եա պու քիմսէնին գուրպան իտիլմէսի լաղըմէ-
տէն տիր, վէ սէքէնէի ճիհանըն բէք քէսրէթլի օլտուղու
տիւշիւնիւլաիւկիւ թագտիրտէ, պիր գաչ քիշինին գուր-
պան իտիլմէսինտէն տօլաեը միւթէսէլլի օլունմասը՝ ագիլ
պիր քիմսէ իչին թապիի տիր» տէյի սէօլէտիկինի խա-
թըրլատը:

Բօգամպօլ էթրաֆընտա գուհուրա կէլէն ահվալ հագ-
գընտա պիւսպիւթիւն պիֆուրթուր պուլունարագ, պիր սաաթ
գատար սէֆինէնին կիւվէրթէսի իւզէրինտէ տօլաշտըղը սը-
րաւտա, քէնտի քէնտիեէ,

— Ֆրանսը՛ղ... Հինտիսթան գումբանիա՛ընտա միւս-
թախտէ՛մ... օն սէքիզ սէնէտէն պէրու Բարիսի թէրք իթ-
միշ... միչօ մագամընտա պիր սէֆինէտէ գապուլ օլունմո՛ւշ... չ
հէր հալտէ պս տէլիգանլը՝ տէօրթ սէնէ մուգատտէմ սըր

Վերլիաման քէնտի ճէպ տէֆթէրինտէ պահսընը իթմիշ օլտուղու մարքիզին օղու տուր, տիմէքտէ իտի:

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ՝ միւլահազաի գապիհէսի զիննին իշղալ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, կէնճ պահրիեէլի թարաֆընտան քէշֆ օլունան հադըգէթի քէտէրիշթիմալի կէօրէմէմէքտէ իտի: Ֆիլվազը, էվվէլ էմիրտէ, պիր տիւրպին վասըթասըյլա ուֆուգտա կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ սուրէթտէ միւշահէտէ օլունան գարարթըլը քիւշիւք նօդթա, սիւրաթլէ պիւնիւմէքլէ, իպթիտա նիմ տ էյիրմի շէքիտէ օլուպ, տահաազ էվվէլայ մահիթապընըն օրթատա բէվնազը ֆէվգէլատէսիյլէ թէնվիր իթմիշ օլտուղու ասիւման, կիթտիքճէ գարաղտը, վէ ազ վազըթտա տիկէր գարա պուլութլար տախի կէլմէքլէ, գուպպէի ասիւման պիւթիւն պիւթիւն գարանլըղտ թահվիլ օլտու: Այնի վազըթտա էվվէլճէ խաֆիֆ օլարազ պիր ըիւգկեար հուպուպ իթմէկէ պաշլաեըպ, կիթ կիտէ պու ըիւգկեար շիտտէթլէնտիկինտէն, սէֆինէնին տիրէքլէրի չաթըրտամաեա պաշլատը:

Թայֆատան պիրի,

— Իշթէ շիմտի ֆուրթանաեա թուլթուլտուգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Բօգամպօլ պու իֆատէեի իշիթմէքլէ, տալկընլըղընտան աեըլըպ, ֆուրթունանըն գուհուր իթտիկինի կէօրտիւ, վէ եօլճուլարըն տիւշարը տէհշէթ օլմաեա, վէ էն մահիր վէ միւլճէրրէպ թայֆանըն պիլէ վէսվէսէ իթմէկէ հադըլը պուլունտուգլարընը անլատը: Շէօյլէքի գուպպէի ասիւման այ մահիթապըյլա թէնվիր իտիւմիշ, վէ քէվաքիպի միւթէատտիտէ ասիւմանա կիւգէլ պիր հալ քէսպ իթտիրմիշ, վէ կիւվէրթէնին իւթիւ կիւնտիւգ կիպի ըշըմըշ օլտուղունտան, սէֆինէ խալըր օրատա կէզինմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, գուհուրա կէլմիշ օլան վէ սէֆինէնին պաշ թարաֆընտաքի ֆէնէրին զիեսըյլա ճիւզիճէ շէֆֆաֆլըգ քէսպ իտէն գարանլըգտա, քէնտի մահէլլի մախսուսընտան պիր սանիէ պիլէ այրըլմաեան գաթմանըն քէսկին սէտասը, վէ պազըգատընլարըն

աճը աճը ֆիղան ու ֆերեատարը իշխողիմէքտէ, վէ պու սէս ու ֆիղանլար՝ ֆուրթունանըն վէ տալդալարըն սէտասըյլա զայպ օլմագտա իտի:

Պու հալ՝ օլ տէրէճէ մախուֆ իտի.քի, Բօգամպօլ պիլէ, քէնտի քէնտիէէ,

— Հէր հալտէ եարըն սապահ հալը լիմանընտա պուլու- նամահաճաղըզ, տէտի:

Այնի վագըթտա իշխողիէն պիր սէս,

— Եարըն պու ալէմտէ գալապիլմէք իշին Հագգ թէալա հազրէթլէրինէ տուա իտինիզ: Էկէր պու լութֆա նաթլ օ- լուրսանըզ, Էյի պիր նէթիճէ իսթիհսալ իթմիշ օլուրսու- նուզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Բօգամպօլ՝ պու սէսին կէլտիկի թարաֆա տէօնմէքլէ, Հինտիսթան գուժքանիասընա մէնսուպ կէնճ պահրիեէլինին Էնսէսինտէ տուրմուշ օլտուղունու կէօրտիլ:

Պու տէլիգանլը, կէմիճի մանթօսունու չըգարմըլ օլմա սըյլա, եունլու պիր կէօմլէք, պէզտէն պիր բանթալօն վէ զապիթ գտսքէթասը կիեինմիշ, վէ մէէզունիեէթ ալմըլ կէ- միճիլէր վէ ասքէրլէր կիպի, պօյնունտան աշաղընա թէնէքէ- տէն պիր մահֆաղա թաալիգ իթմիշ իտի: Պունտան գաթի- նազար քէմէրինէ պաղլամըլ օլտուղու գուշաղըն արասընտան իքի ատէտ թապանճա իլէ պիր Հինտի խանչէրինին սաբը կէօրիլմէքտէ իտի:

Մէրգում, Բօգամպօլա խիթապէն,

— Իշթէ պու պէնիմ տէնիզ Էլպիսէմ տիր: Էկէր շտէ- նիգէ աթըլմագ իճապ իտէրսէ, եիւքիւմ պանա չօգ սըգըն- թը վէրմէեէճէք տիր, տէտի:

— Զանն իտէրիմքի պու թէտպիրինիզ բէք պօշ շէյ տիր, չիւնքի մէմուլ իթտիկինիզ գատար գազագէտէ օլմագ թէհլիքէսի եագըն տէյիլ տիր:

— Մանշ տէնիզինտէ, վէ պէլքի տէ սէվահլտէն օն ֆար- ախ ուզագտա պուլունտուղունուզու, վէ ըիւզկեարըն շիտ- տէթիլլէ պիր գաեա իւզէրինէ տիւշիւպ բարչալանմագլըլը:

մըզ գապիլ օլտուղունու անլաեօրսունուզ։ Պա'գընըզ, եէլ-
քէնյէրին թօբլանմըզ օլմասընա ըաղմէն, սէֆինէ նէ գատար
սիւրաթլէ չըմալտան ճէնուպա տօղրու կիտիւօր։ Պա'գընըզ,
տէնիզլէրտէ էօմրիւնիւ թիւքէթմիշ օլան գաթթան նէ եօլտա
մանօվրալար իճրա իթտիւրիւօր։ Պունտան տախի, մուխաթա-
րանըն բէք եագըն վէ շէտիտ օլտուղու անլաշըլընօր։

Կէնճ պահրիեէլի, սօղուգ գան իլէ պու սէօզլէրի իրատ
իթմէքտէ իքէն, «պիւեիւք տիրէեի քէսինիզ» տէյի պիր նիշ
տա իշիտիւտի, վէ այնի վագըթտա պիւեիւք տիրէք պալթա
իլէ գըրըլըպ, տէհշէթի պիր շամաթա իլէ կիւվէրթէ իւզէւ
րինէ տիւշտիւ։ Օ անտէ նէօպէթճի թայֆա՝ տէհշէթի ազիմէ
իլէ, «գա'րա, գա'րա» տէյի պաղըրտը։

Րօգամպօլ արթըգ թէրէտտիւտ իթմէտի։

2

Պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Րօգամպօլ, սէֆինէնին հէր
հալտէ սահլիլէ տիւշէճէկինի անլամասը իւզէրինէ, թէրէտ-
տիւտիւ պէրթարաֆ իլէ, կէնճ ընֆիգինտէն այրըլարագ,
կիւվէրթէտէն տօղրուճա գամարասընա էնտի, վէ եօլտա
գարշըսընա կէլէնի եիթիպ կէշտիկի կիպի, իշէրիեէ տահա
շաբուգ կիրմէք իշին, գամարասընըն գաբուսունու տա գըրտը։

Մէրգում, օրատան քեաֆֆէյի գըյմէթտար էշեասընը,
եանի սըր վիլիամսըն տէֆթէրինի վէ ֆաիզլի թահվիլաթընը
համիլ ճիգտանընը, վէ քիսէսինի ալըպ, քէմէրինտէ հըֆզ
իթտի, վէ պատէհու էսվապընտան պիր գըսմընը չըգարըպ։

եալընդ կեօմէկի վէ բանթալօնու իլէ գալարագ թէքրար կիւվէրթէ իւզերինէ չրգտը, Բօգամպօլ՝ Հինտիսթան գուժ-բանիասընըն կէնճ պահրիեէլիսինի նազարը տիգգաթընտան տուր իթմէք իսթէմէեօրտու:

Օլ էանատէ կիւվէրթէ իւզերինտէ գարըչդըգ, թէլաշ վէ տէհչէթ սօն տէրէճէեէ վարմըչ օլուպ, գաթթանըն պիլէ ագըլ պաշընտան կիթմէեէ պաշլամըչ իտի:

Սէֆինէ հիշ պիր վէճհիլէ թէսկին իտիլէմէեէն պիր սիւ-րաթլէ, գուտուրմուշ պիր աթ կիպի տալլալարըն իւզերին-տէն ալապիտիկինէ կիթմէքտէ իտի: Բօգամպօլ, կէնճ պահ-րիեէլինին եանընա եագլաշմասընտա, մէրգում պահրիեէլի,

— Իշթէ չիմտի հէր իւմիտ մահվ օլտոյ, տէտի:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ, տէյի Բօգամպօլ սիւալ իթտի:

— Պիր սաաթտան, պէլքի տէ տահա էվվէլ սէֆինէմիզ զարգ օլաճագ տըր:

Մէրգում պու սէօզլէրի սէօլլէեէրէք, էլինի ճէնուպա տօղրու ուզաթտըքի, գուպպէի ասիւմանըն պիր ճիհէթի հէնուզ բէք գարանըգ տէյիլ իտի:

Կէնճ պահրիեէլի. — Պա'գընըզ, գարա չուրատա տըր: պէլքի տէ իքի իւշ ֆարսախ պուրատան ուզագտա տըր: Պունտան պէօլլէ հիշ պիր մանօվրա՝ սէֆինէնին չիտտէթլի հարէքէթինի մէնն իտէմէեէճէք տիր, վէ իւզերինէ տօղրու եիւրիւմէքտէ օլտուղումուզ սահիլ իսէ, հէման սուեուն ալ-թընտա պիր թագըմ գաեալար իլէ իհաթա օլունմուշ օլ-տուղու ճիհէթլէ, շիւպհէսիզ բարչալանաճաղըզ:

Կէնճ պահրիեէլի սէօզիւնիւ պիթիրմէզտէն, տէհչէթլի պիր սատէմէ վուգու պուլուպ, ազիմ վէ մէցեուսիեթպախշ պիր ֆիղան իշիտիլտի: Պու սատէմէ՝ սէֆինէնին գարաեա չարբմասընտան իլէրի կէլմիշ օլուպ, այնի վագըթտա,

— Տէնի'գէ, տէնի'գէ տէյի պիր սէտա իշիտիլտի, վէ միւ-թէագըպէն,

— Սանտալարը էնտիքին, տէյի էմը օլունտու:

Պու արա Րօգամայօլ իլէ պիթթէսատիւֆ ըասթ կէլտիկի ընֆիդի տէլիգանլը սուեա աթլամըչ օլմալարըյա, իքիսի տէ եան պէ եան եիւզմէքտէ իտիլէր :

Րօգամայօլ, եիւզմէքտէ մահիր օլմասըյա,

— Եա պիրլիքտէ գուրթուլաճաղըք, եախօտ թէլէֆ օլաճաղըք, տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իտի :

Պու սուրէթլէ իքիսի տէ, ազիմգարանլըգ իչինտէ, տպլղալարա գարչը ուղրաչարագ, պիր սաաթ գատար եիւզտիւլէր, վէ սէֆինէնի պիրէր պիրէր պրադմագտա պուլունան թայֆանըն վէ եօլճուլարըն մէյեուսիեթ ֆիղան ու ֆէրեատլարընը իչիթտիլէր : Նիհաեթ Րօգամայօլ, եիւզմէքտէ տէրքեար օլան մէհարէթինէ ըաղմէն, գուվլէթ վէ տէրմանտան տիւշմէեէ պալլատը :

Կէնճ պահրիէլի Րօգամայօլուն էվլէլքի գատար չարուգ լուգլա եիւզէմէտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Եօրուլտունուգ մու, տէյի սիւալ իթտի :

— Էվլէթ, տէյի Րօգամայօլ ճէվապ վէրտի :

— Ճէսարէթ տօսթում, ճէսարէթ, պիր աղ տահա ղայրէթ իտին, զիրա տալղալարըն էնմէլէրի վէ չըգմալարընա կէօրէ, տալղալարըն իւզէրինտէ կեահ զահիր օլմագտա, վէ կեահ ղայպ օլմագտա օլտուղունու կէօրմէքտէ պուլունտուղուսուգ սիեահ պիր եըղընթըտան եալընըգ պիր գաչ գուլաճ ուզագտա պուլունմագտաերգ :

Րօգամայօլ. — (գուվլէթի կիթտիքճէ եքսիլէրէք.) Կէօրիւլէն եըղընթը գարա՞ մը տըր :

— Խայր, պիր գահա, քիւչիւք պիր ատա տըր քի, իւզէրինտէ ըահաթ իտէպիլիրիգ :

Կէնճ պահրիէլի պու եօլտա իֆատէի հալ իթտիկի սըրատա, Րօգամայօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Շաղըն կիպի տէնիզին ալթընտա ղարգ օլմագ քեալը ագըլ տէյիլ տիր, Պունտա պօղուլմագտան իսէ, ալէա պիր ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իտէպիլիր, վէլհասըլ մարքի օլապիլիրիմ, տիմէքտէ իտի :

Պու սօն միւլահազա իլէ Բօգամպօլ՝ պիր գաչ գուլահ տահա գաթը մէսաֆէ իտէպիլտի. լաքին պու ճահտը սօն օլարագ, ղայրէթ վէ սէպաթը մանէվիէսինէ ռաղմէն, ազասը պիրէր պիրէր կէրկիլէշտի. պատէհու կէօղլէրի գաբանտը:

Մէրգուլպիր սէտա ըէֆ իլէ, սուեուլն ալթընա էնմէեէ, վէ պիր տալղանըն ալթընտա նապէտիտ օլմահա պաշլամը իքէն, հէնուզ գուվվէթ վէ սէպաթը հալը միւլէմէլիեթտէ պուլուլնան կէնճ պահրիէլի՝ Բօգամպօլուն մուխաթարատա պուլուլնտուղունու միւլպէյեին ֆիղանընը իշիթտիկինտէ, ա- նինտէ եարտըմընա գօշարագ սաշլարընտան գավրատը:

Բօգամպօլ օլէսնատէ պանըլմըշ իտի:

.....

Բօգամպօլ անըտըղընտա, կիւնէշին բարլագ ղիեասը նա- զարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի: Օ աբա կիճէնին գարանըղը եէրինէ կիւնտիւզ, վէ ֆուրթունա եէրինէ սիւքիւնէթ գաիմ օլմուշ իտի:

Մէրգուլ, արթըգ էօլիւմէ գարշը ուղրաշմագտա օլմա- երպ, պահը Ծգիանօսուն գաարընտան քէնտիսինի գուրթար- ձահա չալըշմամագտա իտի: Խայր, Բօգամպօլ ինճէ վէ տիւզ պիր գուլուգ իւղէրինտէ եաթմըշ օլուպ, կիւն իլէ աեաղա գալգտըղընտա, տէնիղին օրթասընտա պիր գահա իւղէրին- տէ, վէ եալընըգ օլարագ պուլուլնտուղունու անլատը: Փա- գաթ օրատա նա՞սըլ պուլուլնուեօրտու. էվվէլ էմիրտէ վու- գուլ հալի խաթըրլահապիւմէք իշին պիր ազ կիւնլիւք չէքտի: չէօյլէքի պիր միւլտտէթ տալղըն գալտըգտան սօնրա, պիր գաչ սաաթ գատար, կէնճ պիր պահրիեէ ղապիթի իլէ եան պէ եան եիւղէրէք, էօլիւմէ գարշը չիտտէթլէ ուղրաշտըղընը, վէ մուլախարէն գուվվէթի թէտրիճէն ազալարագ, նիհա- եէթ թագաթ վէ տէրմանը գալմատըղընտան, թէրքի հա- եաթ իթմէքտէ օլտուղունու զանն իտիպ, սօն տէֆա ըէֆը սէտա իյլէտիքտէն սօնրա կէօղլէրինի գաբատըղընը, վէ մա- նէն քէնտիսինի ղայպ իյլէտիկի սըրատա, պաշընըն՝ պիր տալ-

ղանձն ալթընտանապէտիտ օլմագտա պոլլունտուղունու հիսս
իյլէմէքտէ իտի :

Օլ տագըգատան իթիպարէն Րօգամպօլ՝ էն սօն քէթթէ-
տէ սաչլարընըն տիքիլտիկինի, վէ վիճուտինին շիտտէթլէ
տիթրէմիշ օլտուղունու տէրխաթըր իտիպ, պաշգա հիւ պիր
չէյի խաթըրլանամատը : Լաքին արատան պիր միւտտէթ կէ-
չէրէք, պիր ազ տահա զիհնինի եօրմագլա, երկզմէքտէ քէն-
տիսինտէն տահա զիեատէ մահիր օլան ըէֆիգինին քէնտի-
սինի գուրթարըպ, պու գաեանըն իւզէրինէ չըգարմանա մու-
վաֆֆագ օլմուշ իտուկինի անլատը : Լաքին օ տէնիզ արգա-
տաչընա նէ՞ օլմուշ իտի : աճապա գարանա տօղըու եօլունա
տէ՞վամ մը իթմիշ իտի : Րօգամպօլ՝ պունտան տօլաեր պիր
արա տիւչարը վէսվէսէ վէ իզթիրապ օլտու, անճագ պու
վէսվէսէսի վէ իզթիրապը՝ պահըր Օգիանօսուն օրթասընտա
պուլունան պիր ատաճըգտա եալընըզ գալմասընտան տօլաեր
գօրգմասընտան նէչէթ իթմէեիպ, իլլա հաեաթընը գուր-
թարմըշ օլտուղու ճիհէթլէ, հիսսիեաթը թապիլիյեէի հարի-
սանէ վէ վահշիեանէսինին իճրաի հիւքմէ պաչլամասընտան
իլէրի կէլմիշ իտի : էվվէթ, Րօգամպօլ, միւճիզէ մագամընտա
էօլլամտէն գուրթուլտուգտան սօնրա, եէնիտէն հըրսը շան
վէ միւթագպէլ թէխայեիւլաթը իճրաի հիւքմէ պաչլատը :
պու թէխայեիւլաթը իսէ, քէնտինի գուրթարմըշ օլան շախ-
սըն իւզէրինտէ միւէսսէս պուլունմագտա իտի, զիրա օ կէնճ
պահրիեէլինին տէնիզտէ զարգ վէ մահվ օլմասը՝ Բարիս ալէ-
մինին գաբուլարընը պէթէքրար քէնտիսինէ աչաճաղընը սու-
րէթի քիւթաթանէտէ թէխայեիւլ իթմիշ օլտուղու վասը-
թանըն դայպը տիմէք իտի :

Հէր նէ իսէ մէրգում, եօրկունլուգտան թագաթ վէ տէր-
մանը գալմամըշ, վէ գուրթարըճըսը թարաֆընտան սիւրիւք-
լէնէրէք կէօթիւրիւլտիւկիւ էսնատէ սուեուն ալթընտա պու-
լունան գաեալարա չարբմասընտան վիճուտի ինճինմիշ օլտու-
ղու ճիհէթլէ, կիւճ հալ աեաղա գալգըպ, պուլունտուղու մա-
հէլի անլամագ իւզրէ եիւրիւմէեէ վէ պիր գաչ ատըմ ալ-

մանաւայ իյլէտի, վէ այնի վագըթտա տէյիրմի պիր ատա-
ճըգտա պուլունտուղունու անլատը, վէ գարանըն պիր
ըռւպ ֆարսախ ուղագտա վագը ուֆուգտա տիւմանլար իչին-
տէ միւշահէտէ օլունտուղունու տէրք իյլէտի: Մէգքիւր քիւ-
չիւք առա եէչիլիքտէն վէ նէպաթաթտան խալի օլուպ, եա-
լընըգ սէվահիլի քէնարընտա միտեա վէ սաիր գապուգլու տէ-
նիգ մահսուլաթը մէվճուտ իտի: Մարթը կիպի պաղը տէնիգ
գուշլարը տա հավատա ուշուշմագտա իտիլէր:

Րօգամպօլ, ատանըն էթրաֆընը տօլաշարագ, պունուն
խալի օլտուղունու անլատը, վէ ըէֆիգի ֆէլաքէթինին գա-
րաեա չըգապիլմիշ օլտուղունա իսքեաթ օլմագ իւղրէ իքէն,
կիւնէչին զիեասըյլա բարլամագտա պուլունան պիր մատտէ-
եի կէօրմէքլէ, թէաճճիւպ վէ մէսէրրէթինտէն նաչի ըէֆը
սէտա իյլէտի: Կէօրտիւկիւ նէսնէ՝ շիւպհէսիգ Հինտիսթան
գուճքանիասընըն կէնճ գապիթինին քեաղըտլարընը հավի
պուլունան թէնէքէ իտի: Րօգամպօլ՝ պու թէնէքէնին եա-
նընտա վէ գումուն իւղէրինտէ տիկէր պաղը մատտէլէր տա-
խի կէօրտիւ: Պունլար տա, կէնճ պահրիէլինին տէնիգէ աթլա-
տըղը զէման քէմէրինտէ թաշըտըղը թապանճալար իլէ գու-
շաղը իտի: Էլպէթթէ կէնճ պահրիէլի պունլարտան մահրուժ
օլմագ իսթէմէեէէկինտէն, հէր հալտէ քէնտիսինին՝ ատանըն
պիր թարաֆընտա ույգուեա տալըպ գալմըշ օլտուղունու Րօ-
գամպօլ իւմիտ իթմէկէ պաշլատը:

Օլ վագըթ պու եէնի Րօպէնսօն՝ եօլունա վէ թէհարրի-
եաթընա տէվամ իթտիկինտէն, տէնիգին գարըշըգ սէսլէրի
արասընտա, էվվէլա զաիֆ, վէ կիթտիքճէ գուվվէթլի պիր
սէտաի զարիպ իշիթտի: Պու սէտա ինսան սէսի օլուպ, իս-
թիմտա իթտիկինտէն, Րօգամպօլ՝ սէսին չըգտըղը թարա-
ֆա տօղրու իլէրլէմէքլէ, պիր նէվ հէնտէք կէօրտիւ, վէ մէգ-
քիւր սէտանըն օրատան չըգտըղընը անլաեընճա, օ հէնտէեէ
եագլաշմասընտա, պիշարէ պահրիէլինին սէքիգ գատէմ
տէյիրմի տէրինլիքտէ զաեէթ տար վէ սարք օլան մէգքիւր
հէնտէեէ տիւշմիւշ օլտուղունու կէօրտիւ:

Պիշարէ՛ Ռօգամպօլ ո քիւչիւք կիրտապըն քէնարընտա
կէօրտիւկիւնտէ,

— Ա՛հ, շիւքիւր, սէսիմի իշիթտինիզ, տէտի՛

— Էվվէթ, Էվվէթ, գուրթարըճըմ, վէ սիգի գուրթար-
մաեա կէլտիմ:

Միւթէագըպէն Ռօգամպօլ, գազագէտէնին պուլունտու-
ղու մահէլի տիգգաթլէ թէտգիգ իթմէք իւզրէ սէօզիւնիւ
քէստի: Մահէլի մէգքիւր՝ տէնիզ տալղալարընըն միւթէմա-
տիէն գաեալարա չարբըմագլա, չօգ տէֆա պունլարտա աչ-
տըգլարը չուգուրյարտան պիրի օլուպ, տար աղզը իսէ եօ-
սուն իլէ էօրթիւմիւշ իտուկիւնտէն, կէնճ պահրիեէլի ատա-
նըն էթրաֆընը տօլաշըրքէն, կէօրմէքսիզին պունուն իշինէ
տիւշմիւշ իտի:

Մէգքիւր չուգուր իսէ, թէրգ տէօնմիւշ հափան շէքլինտէ
աշըմըշ օլուպ, պինֆպէրին ալթը՝ աղզընտան տահա կէնիշ
օլմասըյա, մէրգուլ տէլիգանլը՝ թէհի եէրտէ պունտան
տիշարը չըգմաեա ուղրաշմըշ իտի: չիւնքի տիշլէրի, էլլէրի վէ
թըրնագլարը՝ տիւմտիւզ օլան գաեանըն իւզէրինտէն գայ-
տըլընտան, պունլար երթթըլտըլը հալտէ, մագսէտինէ էրմէ-
եէ մուվաֆֆագ օլափամըշ իտի:

Ռօգամպօլ՝ մէրգուլ ո հալտէ կէօրիւնճէ,

— Օհօ՛, թալիիմ պանա եարտը՛մ մը իտիեօր, տէյի միւ-
լահազա իթտի:

Կէնճ պահրիեէլի. — (չու եօլտա իֆատէեէ աղազ իթտի.)
Պու սապահ էնկիւնտէն պիր սէֆինէ կէշտիկինի կէօրտիւմ,
Սիզ թագաթսըզ պիր հալտէ ուեումագտա իտինիզ, պէն տէ
սիգին եանընըզտա եաթմըշ իտիմ: Տէրհալ էլլէրիմի սալա-
եարագ վէ չաղըրարագ գօշմաեա պաշլատըմ: Անճագ պու
գաեալըլըն ուճոնա պիրան էվվէլ եէթիշմէք ղայրէթիյլէ,
կէօրմէեէրէք պիր չուգուրա տիւշտիւմ, վէ էկէր սիզ սէսիմի
իշիթմէմիշ օլսա իտինիզ, շիւպհէսիզ աճըրգտան էօլէճէք
իտիմ:

— Համը օլպուն պէն պուրատաեըմ. ֆագաթ սիգի պու-

րատան նա^նը չըգարմալը . էկէր եանընդա աթլաեաճագ-
օլսամ , իքիմիգտէ չըգամանեղ , վէ գօրգարըմքի հէնուզ զաիֆ
օլտուղումտան , էլիմի ուղաթարագ , սիղի պու քէնարա գա-
տար չէքիպ չըգարմանա միւգթէտիր օլամամ :

— Պու կիճէ , սիղի չըգարմըչ օլտուղում մահէլլտէն եիր-
մի ատըմ ուղագտա թապանճալարըմը , վէ պունլարըն եա-
նընտա գուչաղըմը վէ քեաղըտլարըմը հավի օլան մահֆաղա-
մը պուլաճագսընը , Գուչաղըմ թիպէթ քէչի տէրիսինտէն օ-
լուպ , սէքիզ աեագ ուղունլուղունտա տըր , վէ վիճուտիմէ
տէօրթ տէֆա սարըլապիլիր : Պունտան պաշգա զանէթ գավի
օլմասըյլա , գօբաճագ գօրգուսու տա եօգ տուր :

Բօգամպօլ , օլէսնատէ զիհնինտէ ճէհէննէմի պիր թա-
սավվուր հուսուլէ կէլերէք ,

— Շիմտի գօչուպ արարըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Կէնճ պահրիէլի . (սէօղինիւ իքմալ իտէրէք .) գուչաղըն
ուճլարընտան պիրինի պանա ուղաթըր , վէ տիկէր ուճուսու
տա , չուգուրուն խարիճինտէ գաեանըն պիր սիվրի թարա-
ֆընա րապթ իտէրսինիգ :

— Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . չիմտի իճապընա պագարըմ :

Բօգամպօլ նապէտիտ օլտու : Մէրգում , գօչարագ կի-
տէճէկինի պէեան իթմէսիյլէ եանըլմըչ իտի , չիւնքի զանէթ
զաիֆ վէ պիգուտրէթ օլտուղունտան , կէրչի գօչարագ կի-
տէմէզ իտի իսէ տէ , պու ճիւմիէ իլէ օլտուգճա չաբուգլուգ-
լա մահէլլի մուայեէնէ ազիմէթ իյլէտի , վէ էսնաի րահտէ
քէնտի քէնտիեէ չու սէօղլերի սէօյլէտի :

— Հէր հալտէ պէն պու ատէմի օրատան չըգարմաղ ի-
սէմ , քէնտիսի եալընըզ պաշընա ասլա չըգամանաճագ տըր :
Պուրասը էօյլէ պիր գաեալըզ տըր քի , հէր այ իչինտէ պա-
լըգճը գաեըգլարը եանաշմազ : Էկէր պիր ազտան տէնիզէ ա-
թըլաճագ գատար քէսպի գուվվէթ իտիպ , թէնէքէ մահֆա-
զաեը համիլէն գարաեա չըգապիլիրսէմ , եիրմի տէօրթ սաաթ
կէչմէքսիղին միւքէմմէլ էվրագ իլէ ճիտտի պիր մարքի օլա-
պիլիր , վէ եէթմիչ պէչ պին ֆրագ իրատը էլտէ իտէպիլիրիմ :

Պունտան գաթինազար պու տէլիգանլընը օ չուգուրա պէն
աթմատրմ . . . տիշարը չըգարմանա տա մէճպուր տէյիլիմ . . .
մամաֆի օլգատար զաիֆիմքի, քէչի տէրիսինտէն մամաուլ
օլան գուչաղը ալմահա կէլտիկիմ սըրատա եէնիտէն պաեը-
մըչ օլապիլիլիմ: Հա'յտէ Րօգամպօլ, պիր թագըմ պաթըլի-
թիգատար լաղըմ տէյիլ տիր, մատէմքի ասըլ պիր մարքի
օլմագլըղըն ֆըրսաթը գարչըմա կէլմիշ իսէ, հէր կէօնա վիճ-
տան րահաթսըղըգարընը պիր թարաֆ իտէրէք, պու ֆըր-
սաթտան իսթիֆատէ իթմէլիեիմ: Սահիհ տիր քի, պու իւշ
քէվքէպի պիշարէ մարքի պէնի պու կիճէ տէնիզտէ պօղու-
մագտան գուրթարմըչ օլուպ, քէնտիսի օլմատըղը թագտիր-
տէ, պալըգլարա եէմ օլմուշ օլաճաղըմ տէրքեար, վէ պէ-
նիմ եէրիմտէ հէր հանկը ինսանիեթբէրվէր օլսա, քէնտի
գուրթարըճըսընը օ միւշքիլտէն խէլաս իթմէք իւղրէ էլտէն
կէլէն զայրէթի տիրիղ իթմէեէճէկի շիւպհէսիզ պուլունմուշ
իսէ տէ, լաքին պէն ֆէյլէսօֆուլմ, վէ բէք ալէա իսքեաթ
օլմուշումտուր քի, ճէնապը Հագգ, պու տէլիգանլընը, պէնի
գուրթարմագլըղա սէվգ իթմիշ օլմասըյլա, էլպէթթէ պաղը
կէօնա կիզլի մէգասիտ վէ նիեաթա մէպնի պու եօլտա հա-
րէքէթ վէ մուամէլէ իթմիշ տիր: Շիւպհէսիզ Հագգ թէալա
օ տէլիգանլընը աղիզլէր վէ շէհիտլէր սըրասընա կէչիլմէք իս-
թէմիշ տիր:

Պու ալչագճա թէֆէքքիլուտէն սօնլա, Րօգամպօլ, կէնճ
պահրիեէլիինն տահա զիեատէ սիւրաթլէ գօշմագ իչին պիր
արա իւղէրինտէն չըգարմըչ օլտուղու էչեանըն եանընտա վէ
գուլուղուն իւղէրինտէ օթուրուպ, թէնէքէ մահֆագանը է-
ինէ ալարագ աչտը, վէ տէրունինտէ պուլունան քեաղըտլարը
եէրէ տէօքտիւ: Մուախիսարէն պու քեաղըտլարը պիրէր պի-
րէր վէ ահէսթէ սուրէթլէ թէտգիգ վէ մուայեէնէ էյլէրքէն,
իլը տէֆա նազարը տիգգաթընա՝ 18 . . . սէնէսի յուլիսինին
25 ինտէ տօղմուշ վէ եիրմի սէքիզ եաչընը իքմալ իթմիշ օ-
լան ֆրէտէրիք: Ալպէր: Օնօրէ տը Շամրի իսմինէ, Հինտիսթան
սէյրի սէֆաին գումբանիասը խըտմէթինէ տախիլ օլմագ իւգ-

րէ չըգարըմը՝ պուլունան սէֆինէ գաթանը միւլաղիմիկի թէղքերէսի ծուպ, Բոգամպօլ պու թէղքերէ հազգընտա քէսպի մալիւմաթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիքէ,

— Բէք էյի. չիմտի պիլերիմքի իսմիմ ֆրէտէրիգ տը Շամրի տիր, վէ Հինտիսթանտա խըղմէթիմ սըպգաթ իյլէմիշ տիր. Պիրաղ տահա թէտգիգ իտէթիմ, տէտի:

Պիր գատըն գալէմինտէն չըգմըշ օլտուղու՝ եաղընըն վէ եաղըլըշըն նաղիքլիկիյլէ անլաչըմագտա պուլունան պիր մէք. թուպ տաթի «սէվկիւլիւ օղլում» իպարէսիյլէ պաշլանդալ, «մարքիզ տը Շամրի» իմգասըյլա խիթամ պուլմուշ իտի:

Պատէհու Բոգամպօլ, իֆատէսինէ տէվսամլէ,

— Նամուսում իւղէրինէ սէօյլէրիմքի, սըր Վիլիամս քէնտի ճէպ տէֆթէրինտէքի եաղըլարըյլա պիզի ալտաթմամըշ. պէնիմվարիտէմ հազըգէթէն մարքիզ օլմուշ տուր, տէտի, վէ իմզանըն ալթընտա «Վանօ սօգաղընտա 27 նումէրօտա քեային օթէլիմտէ» իպարէսինի օգուտուգտան սօնրա, սէօգիւնիւ շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Սըր Վիլիամս, պու իսիմլէրի վէ պու նիւմէրօլարը մէճհուլ պիր լիսանտա եաղմասըյլա, պէյհուտէ զահմէթ չէքմիշ տիր:

Մուլախիսարէն Բոգամպօլ, պիր վալիտէնին, եանի մարքիզ տը Շամրինին քէնտի օղլու կէնճ սէֆինէ միւլաղիմինէ եաղմըշ օլտուղու աթիտէքի մէթուպու օգուտու:

«Սէվկիւլիւ օղլում, օն ալթը սէնէ տիր քի սէնի պէնտէն ալտըլար, վէ եալընըղ տիւնքի կիւն, բէտէրինին էօլիւմ եաթաղընտա սէնին նէ օլտուղունու անլատըմ: Պէն սէնի էօլմիւշ զանն իթտիկիմ, վէ օն ալթը սէնէտէն պէրու սէնին հազգընտա կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղում հալտէ, պու կիճէ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլան Մ. մարքի տը Շամրի՝ պիւթիւն ճիհան իչինտէ սէնի արաթտըրըպ պուլտուրմադըլըմը ըէճա իթտի:

«Էր եա կիճ էլինէ կէչէր, վէ սէն տէ հազգմըղ եէրէ իճրա իյլէտիկի մուլամէլէնի շէտիտէսինտէն տօլաեը սօն սաա:

Թընտա նատիմ օլմուշ օլան բէտէրինին արգուսու մուծիպին՝
 ճէ պիր ան էվվէլ վալիտէն իլէ գըզգարընտաշընա գավու-
 շուսուն իւմիտիլէ, պու մէքթուպու՝ ինկիլթէրըպ պահրիսէ
 նէզարէթինէ իրսալ իլլէտիմ: Սէվկիւիւ օղլում, բէտէրինին
 հարէքէթի զարիպէսինտէն էն սօն տագըգատա խապէրտար
 օլտում: Օն ալթը սէնէ էվվէլ Մ. մարքի տը Շամրի՝ օթէլին
 պիր թավան իշի օտասընտա իգավէթ իտէր, վէ պանա հիշ
 պիր մէքթուպ եազմաեըպ, եալընըզ պիր վէքիլտարճըմըն է-
 լիլլէ սէնէտէ եիւզ լուի ալթունու կէօնտէրիր իտի: Կէօզլէ
 ըիմտէն ագան եաշլար, վէ իթտիկիմ ըէճա վէ նիւազլար՝
 սիւքիւթինի զալէպէսէ միւգթէտիր օլամաեըպ, պու ֆէվգէ-
 լատէ էօմրին սէպէպի նէ օլտուղունու սօն կիւնէ գատար
 սիւալ իթտիկիմ հալտէ, թէէսսիւֆ իտէրիմքի, հիշ պիր
 ճէվապ ալամամըշ իտիմ:

«Օն ալթը սէնէ զարֆընտա, Մ. տը Շամրի վէ պէն՝ ալէմ
 նազարընտա զաեթ մուհապպէթլի զէվճ ու զէվճէ մագա-
 մընտա ատտ իտիլտիք: Ֆագաթ քէնտի քէնտիմիզէ գալտը-
 ղըմըզտա, պիր սէօզ պիլէ թաաթի իթմէտիկիմիզ կիպի,
 գըզգարընտաշընըն ալնընտան տախի պիր պուսէճիք պիլէ ալ-
 մատը:

«Գըզգարընտաշըն վէ պէն՝ միւտտէթի մէտիտէ բէտէ-
 րինի մէճնուն զանն իթաիք: Լաքին նիհաեթէթ պու տէհշէթ-
 ի սըրա վագըֆ օլտուգ: Պու սըրըր, օղլում, շունտան իպա-
 րէթ տիր:

«Բէտէրին Մ. տը Շամրի պունտան օթուզ սէնէ մու-
 գատտէմ, պին ըիալ իրատ իլէ հիւսար ալայը միրալաեը օ-
 լուպ, ուզագ ագըրապամտան օլտուղու, վէ պէն տէ անըն
 կիպի սէրվէթսիզ պուլունտուղում հալտէ, պիրիպիրիմիզէ սէ-
 վէր իտիք, վէ իշթէ պու մուհապպէթին նէթիճէսի օլարագ
 պիր միւտտէթ սօնրա էվլէնտիք: Սէն, սէվկիւիւ էվլատըմ,
 մուհապպէթիմիզին իլք մէյվէսի օլտուն: Պէշ եաշընա վա-
 սըլ օլտուղուն էսնատէ, բէտէրինին հալի պիրտէն պիրէ թէպ-
 տիլ օլտու: Ագըրապսընտան օլուպ, ֆամիլեանըն իլք նէս-

լինին բէիսի օլան վէ սէնէվի եիւզ պին ըիալ իրատա մալիք պուլունան մարքի տը Շամրի տուէլլօտա վէֆաթ իթտի: Մարքի Հէքթօր տը Շամրի օթուզ եաչլարընտա հատիտմիզաճ պիր քիմնէ օլուպ, ախլէազ ու թապիեաթը իսէ, ասրըմըզա մախսուս օլարազ խաֆիֆմէշրէպ, վէ դատընլարըն ֆազիլէթ ու նաժուսունա էհէմմիեէթ վէրմէեէն թագըմտան պուլունմազտա, վէ անճազ պէքեար օլտուզու ճիհէթլէ, վալիտէսիյլէ պիրլիքտէ, եազըն Պլուա ճիվարընաա Օրանժըրիտէ քեային պիր շաթօտա իգամէթ իյլէմէքտէ իտի,

«Իզտիվաճըմըզտան չէնտ սէնէ սօնրա, վէ մարքի Հէքթօր տը Շամրինին վէֆաթընտան պիր դաչ այ էվիլէ, բէտէրին, ճէզաիրէ կիթմէք իւզրէ պուլունան պիր ֆըրզա ասքէրէ ըէֆազաթ իթմէեէ էմր ալտը. սանճազ պէնի Բարիստէ եալընըզ պրազմազ իսթէմէտիկինտէն, ազրապասընտան մարքիզ տը Շամրիեէ թէսլիմ իթտի: Իմտի եազըն սօնլարընը վէ 1830 սէնէսինին սօն պահարընը Օրանժըրիտէ կէչիրտիմ: Հէքթօր տը Շամրի հագգըմտա զայրը մէշրու պիր աչդ իպրազընա իճթիսար իթմէրլէ, պէն, մահզա բէտէրինէ օլան ու պուտիեէթ վէ մուհապպէթի խալիսանէմ իճապընճա, մարքինին հէր կէօնա թաադիպաթընա մուգալլէմէթ վէ մուխալիֆէթտէ պուլունտուժ: Համտ օլսուն քի, սէվիլիլի օղլում, Յուլիս, Իխթիլալը սէպէպիյլէ, բէտէրին, խըտմէթի ասքէրիեէտէ դալամատըզընտան, իսթիֆասընը վէրէրէք, թամ օլ վագըթլարտա Օրանժըրիեէ ալտէթ իտիպ, պէնի տէրաղուշ իյլէտիկի սըրատա,

«— Ազիզէմ, պիզ ֆագիրիզ, հէմ էֆքէրի ֆուգարատան պուլունուեօրուզ: Անճազ էվլատըմըզըն թալիմու թէրպիեէսի՝ ֆէրիզէի զիմմէթիմիզաէն օլտուզունտան, սէնաի ալէմինտէ պիր խըամէթ վէ մէմուրիեէթ դապուլ իթմիշ օլ մագըլըմտան տօլաեը մահճուզ օլմադսընըզ զանն իտէրիմ: Շէօյլէքի վօժ էեալէթինտէ պիր գուճանիա մարիֆէթիյլէ իյլէթիլէճէք օլան ճէսիմ մատէնլէր իչինտէ միւտիլիք վա՝ գիֆէսինի տէրիւհտէ իյլէտիմ, տէ տի:

«Պէն տախի մէսէրրէթլէ բէտէրինէ շէօյլէ ճէվապ վէր-տիմ . . . Հէր նէրէնէ կիտէրսէնիզ, սիզէ բէֆազաթ իտէ-ճէնիմ :

«Պէօյլէճէ իրթէսի կիւն Օրանժըրիտէն մուֆարադաթ իթտիք, վէ իքի կիւն ադտէմ քէնտի քէնտիսինի թապանճա իլէ թէլէֆ իտէճէք օլտուղունու մագամը թէհտիտտէ պէնան իթմիշ պուլունան մարքի Հէքթօր տը Շամրիեի մէյեուսի-նէթի ազիմէ իշինտէ պրադտըզ . իւշ այ սօնրա, բէտէրին վէ պէն, Վօթ էեալէթի տախիլինտէ քիւշիւք պիր շէհիրտէ թէ-էսսիսի մէսքէն իթտիկիմիզ էանալէրտէ, մարքի Բարիստէ պի-րի իլէ տուէլլօ իտէրէք, վուրուլուպ, սէքիզ կիւն սօնրա միւ-թէէսսիրէն վէֆաթ իթտի . Անճագ վէֆաթընտան էվվէլ պիր վասիեթմանմէ թանզիմինէ վազթը օլուպ, բէտէրինի վարիսի ումումի թայեին իթմէքլէ, վիճուտինի տահա տիւնքի կիւն խապէր ալմըշ օլտուղումուզ վէլէտիզինա օլան պիր գըզգա-լընտաշընը պու միրաստան մահրում պրադմըշ իտի . շու գա-տար քի, իհթիեար մարքիզ տը Շամրինին սուի հարէքէթինի անալթմագ իշին, օլպապտէ սանա պազը մալիւմաթ իթասընը լազըմէտէն ատտ իյլէտիմ :

«Մատամ տը Շամրի եիրմի եէտի եաշընտա տուլգալըպ, վէ իւշ եաշընտա պուլունան Հէքթօրտան պաշգա էվլատը օլմա-եըպ, իքինճի տէֆա էվլէնտիկի հալտէ, մէվճուտ վասիեթմ-նամէ մուճիպինճէ վարիսիքտէն վէ օղլունուն միրասընըն նըս-ֆընը իթիմալէ հագգը օլմագտան մահրում գալաճազը ճի-հէթլէ, իքինճի տէֆա էվլէնէմէմիշ իտի :

«Լաքին մարքիզ պիր խէթա իշլէմիշ օլմասըյլա, էվվէլ էմիրտէ կիզլիճէ պիւեիւտիւմիւշ, վէ մուախիարէն ուզագ-ադրապասընտան էօքսիւզ պիր շօճուգ մագամընտտ Օրանժը-րի շաթսուճա գապուլ իտիլմիշ օլան պիր գըզ՝ թապիա-թիլլէ մարքիզին թէքմիլ մուհապպէթինի իւզէրինէ ճէլպ իյլէմիշ օլտուղու հալտէ, վալիտէսինին պու սըրընա քէսպի վուգուֆ իթմիշ օլան Հէքթօր տը Շամրի, նամուսուլուգ մահսուլու օլան պու գըզա գալըն թէսկինի նագապիլ պիր

պուղղ ու ատավելթլէ մութթասըֆ պուլունմուշ տուր, իշթէ մարքի Հէքթոր տը Շամրի՝ վէլէտիղինա օլան գըղգա-
րընտաշընըն զարարընա օլարագ, սէնին բէտէրինի վասիի ու-
մուսի թայեին իյլէտիկինտէն, վալիտէսինին գալպինտէ պիղէ
գարշը զանէթ շէտիտ պուղղ ու ատավելթ հիսսիեաթը հոգ-
լինէ սէպէպ օլմուշ տուր:

«Եիմտի սէվկիւլիւ օղլում, պու գալտընըն պիղէ գարշը
օլան շիտտէթլի ինթիգամընը անլաեօրսուն: Պէտպախթը-
ղըմտան նաշի, մարքինին վէֆաթընտան իւշ ախ սօնրա, գըղ
գարընտաշըն տիւնեաեա կէլտի:

«Պէշ սէնէ սօնրա վէ սէնին օն եաշընտա օլտուղուն գէ-
մանլարտա, իհթիեաք մարքիղ տը Շամրի, Սրանթըրլտէ վէ-
ֆաթ իթմէքլէ, բէտէրին, մարքի տը Շամրի օլարագ, տէր-
հալ վաղիֆէի թաաղիեթի իյֆա իթմէկէ, վէ Հէքթոր տը
Շամրինին՝ իսթիմալինի վալիտէսինէ թէրը իթմիշ օլտուղու
բէրվէթին պագըյեէսինի ալմաեա կիթտի...»

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը մէգքիւրու օգուգասընը գաթթ
իթէ,

— Սահիհէն պու բէք մուհիմա հիքեաեէ տիր, տէտի
քէնտի քէնտիեէ, վէ օգուգասընա տէվամ իյլէտի:

3

Մարքիզ մէթուպոլենա չու եօլտա տէվամիլէմիշ իտի .
«Սէվկիւլիւ օղլում, սէքիզ կիւնտէն պէրու բէտէրին
մարքի Բարիստէն զայպուպէթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր
ադչամ սէնի պէնտէն ալըրտըլար . Պու խուսուս խայլի միւտ-
տէթ պէնիմ իչին պիր սըրր օլուպ, միւտտէթի մէտիտէ սէ-
նի էօլմիւշ դանն իթտիմ . Օլվագըթ օն եաշընտա իտին, վէ
հագգընտա պիւեիւք պիր չօճուգ մագամընտա մուամէլէ ի-
տիւմէսինի իսթէտիկինտէն, օթէլին ալթ գաթընտա սէնին օ-
տանտա եալընըզ եաթըրըլըր իտին .

«Իմտի հէր կիւն սաաթ պէշտէ աթա սիւար օլմագըլըն
իչին սէնի ուեանտըրմաղա մէմուր օլան խըզմէթքեար՝ պիր
սապահ օտանա կիրտիկինտէ, օրանը պօշ պուշուր, լաքին
եաթաղընըն ալթիւսթ օլմասընա պագըլըրսա, անտէ եաթըլ
օլտուղուն անլաշըլըր . Պու սէպէպլէ տէրունը պաղչէ, վէ օ-
թէլին հէր թարաֆը արանըլըր իսէ տէ, սէնտէն պիր էսը
պիլէ պուլունմաղ .

«Պէն, պու հալտէն օլգատար միւթէէսսիր օլտում քի,
քէտէր վէ էլէմիմ արասընտա զապթիէ նաղըրընա միւրա-
ճաաթ իթտիմ . Սէնի պուլմագ իչին Բարիս ալթիւսթ իտիլտի
իսէ տէ, պու անլաշըլման զայպ հագգընտա մալիւմաթ
պընամատը .

«Իչպու ֆէլաքէթի միւտհիշէնի խապէր վէրմէք իւզրէ
բէտէրինէ պիր մէթուպ եաղտըմ, լաքին անտէն օլ տէրէ-
ճէ սօղուգ գան իլէ եաղըլմըշ պիր ճէվապ ալտըմքի . հիտ-
տէթիմ տահա զիեատէ արթտը . Գէտէրի բէտէրանէ օ ճէ-
վապնամէտէ հէման եօգ կիպի իտի .

«Արատան պիր այ կէշտիքտէն սօնրա, բէտէրին ավտէթ իթտիկինտէ, սաչլարընըն աղարմըչ օլտուղունու կէօրտիւմ, վէ պու հալի՝ օղլունուն դայպուպէթինտէն տօլաեը հասըլ օլան քէտէր ու էլէմինէ հասըլ իյլէտիւմ:

«Օ կիւնտէն իթիպարէն, սէվկիւլիւ օղլում, գըղգարընտաչըն վէ պէնիւմ իչին ֆէնա պիր էօմիւր պաչլատը: Օլվագըթտան իթիպարէն, բէտէրին պանա պիր սէօղ սէօյլէմէտիկի կիպի, գըղգարընտաչընը տա ապա պուս իթմէտի: սէնին իսմինի տէ ապա անմատը: Պէօյլէճէ օն ալթը սէնէ եաչատըգ:

«Ձըգան հաֆթանըն իպթիտալարընտա, բէտէրինին գաթէն պօղուլմուչ օլան ահվալը մըհհիէսի պիզի ֆէվգէլատէ էնտիչէեէ տիւչար գըլտը: Իքի կիւն սօնրա, պիր տահա գալգամամագ իւզրէ եաթաղա եաթըպ, գըղգարընտաչըն իլէ պանա տա, օտասընա կիրմէքիկիմիզի մէնն իթտի: Լաքին վէգաիֆի ըուհանիեէի ախիրէսինի իճրա իթմիչ օլան Սէնթօմաս տ'Ագուէն քիլիսէսի սէր ըահիպի, տիւն սապահ, բէտէրինին նէզտինէ կիրէպիլմէքիկիմ իչին միւսաատէ իսթիհսալ իթտիկինտէն, եանընա եագլաչտըղըմտա, բէտէրին, պանա,

«— Մա'ըթա, սօն սաաթըմտա սանա աֆվ իթտիւմ, տէտի:

«Պէն իսէ, պու սէօղիւ իչիթտիկիմտէ, եիւքսէս սէսլէ:

«— Աֆվ մը իթտինիզ, ֆագաթ գապահաթըմ նէ՞ իտի, տէյի սօրաում:

«Ձըգարտըղըմ սէստէ օլտէրէճէ էսէրը թէաճճիւպ, հայրէթ վէ տէհչէթ վար իտիքի, բէտէրին միւթէէսսիր օլարագ,

«— Եա'րապպի, աճապա մարքիզ եալա՞ն մը սէօյլէտի, տէտի քէնտի քէնտիեէ:

«Օլ վագըթ սարարմըչ օլան էլինի պաչ եասթըղընա տօղըու ուզաթըպ, պունուն ալթընտան չըգարտըղը սարարմըչ պիր քեաղըտը պանա վէրտի: Պու քեաղըտ, օղլում, իհիթիեարէ մարքիզ տը Շամրինին վէֆաթընտան իքի կիւն ագտէմ

բէտէրինէ խիթապէն պրագմըն օլտուղու քեաղըտ օլուպ, բէտէրին Օրանժըրիէ մուվասըլէթինտէ անը օրատա պուլմուշ իտի:

«Իշպու մէթուպտա պէր վէճհի աթի եազըլմըն իտի:

«Սէվկիլիւլիւ ամճաղատէմ,

«Հէթթօր՝ սիզի վարիսի մութլագ նասպ իթմիշ տիր, վէ սիզին տէ, նամուսլու պիր ատէմէ մախսուս օլան սաֆտէրունլուղլա, Շամրի սիլսիլէսինին քիւշիւք նէսլի՝ էֆրատը խիթամ պուլմագտա օլան պիւեիւք նէսլ եէրինէ գաիմ օլմասընը թապիի պուլաճաղընըդ աէրքեար տըր:

«Լաքին միւթէվէֆա օղլումուն իշպու վասիեթի եազմասընա սէպէպ պու տէյիլ տիր: Օղլում, ուղագ ագրապատան կիպի պիւեիւթմիւշ օլտուղում, վէ բէնտի գըզըմ օլտուղունու պու կիւն իգըար իտէպիլտիկիմ գըզգարընտաշը Անտրէաեը, քի պու կիւն օն պէշ եաշընտա տըր, միրաստան մահրում պրագմագ իսթէմիշ տիր: Իմտի, սէվկիլիւլիւ ամճաղատէմ, քէնտի թասարրուֆըմլա թօբլամըն օլտուղում՝ սէրվէթտէն պաշգա պիր շէյ պրագմագտա օլմատըղըմ պու գըզընղագա, - խուսուսա Հէթթօրուն մատամ տը Շամրիեի սէվտիկինի, վէ թէրք իթտիկի եիւզ պին ֆրանգ իրատը տա, սիզէ տէյիլ, իլլա քէնտի գըզընա պրագմըն օլտուղունու անլատըղընը թագտիրտէ, - պիր հիսսէ չըգարաճաղընըգա էմինիմ:

«ՄԱՐԲԻՁ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

«Սէվկիլիւլիւ օղլում, պու մէթուպուն՝ բէտէրինին ֆիքըրի իւզէրինտէ նէ՝ կիպի թէէսսիր հասըլ իթմիշ օլտուղունու անլաեապիլիրսին: Պէն, անըն, եանի բէտէրինին նազարընտա, քեաֆֆէյի վագիֆէլէրինի աեագ ալթընտա չըղնանմըն պիր գատըն օլմուշ իտիմ: Գըզգարընտաշըն տա պիր մահսուլը ճինաեթ օլմուշ օլուպ, վէլատէթի՝ վէֆաթընտան էվվէլնամուսումուն լէքէտար իթմէք իսթէմիշ պուլունան օլ մէքրուհ գարընըն խանէսինտէ իգամէթ իթտիկիմ գէմանըն նէթիճէսի

պուլունմուշ իտի, իմտի օղլում, պէն պու մէքթուպու օգուր օգումազ, հէման տիզ չէօքիւպ, էլլէրիմի գուպպէի ասիւմանէ տօղրու գալտըրտըղըմ հալտէ, «եա՛րապպի, պու պիչարէ իհթիեարա իման ու իթիգատ զիեասը պախշ իյլէքի, էօլմէգտէն էվվէլ պիսուչ վէ պիկիւնահ օլտուղումա ինանսըն» տէյի նիեազ իթմէկէ պաշլատըմ, Շիւպհէսիզ Հագգ Թէալա պէնի իշիթմիշ օլմասընտան տըրքի, սէսիմտէ, հարէքէթիմտէ վէ պագըլըմտա հագըգէթի հալի իրաեէ իտեր պիր հալ գուհուր կէթիրմէքլէ, բէտէրինին, հագգըմտա զէրրէ գատար շիւպհէսի գալմանեարագ,

«— Աֆվ էթ, պանա աֆվ էթ, տէյի պէեան իյլէտի,

«Վէ պէն, անըն էլլէրինի թուլթուպ պուս իթտիկիմ սըրատա,

«— Մա՛տամ, պունտան պէօլլէ օղլունուզ իչին աղլամաեըն, զիրա օղլունուզ էօլմէմիշ տիր. պէն, սիզի գապահաթլըզանն իթտիկիմ ճիհէթլէ, վալիտէսինին ճինաեէթի վագրատան խապէրտար օլմասընը, վէ պէնիմ նազարըմճա, ութանաճագ վէ արլանաճագ պիր մէնպատէն հուսուլէ կէլմիշ օլան սէրվէթէ ասլա էլ տօգունտուրմասընը իսթէմէտիկիմ ճիհէթլէ, անը եանի օղլունուգու պիր կիճէ վագթը աշըրթաըմ, տէտի:

«Օլ վագըթ, սէվկիւլիւ օղլում, բէտէրին պանա, պէն քէնտիսինի, հէնուզ Օրանթըրիտէ զանն իթտիկիմ հալտէ, նասըլ կիճէլէեին օթէլէ կիրիպ, սատըգ պիր խըզմէթքեարըն մուավէնէթիյլէ սէնի եաթաղընտան գալտըրտըգտան սօնրա Հավըրեա կէթիւրտիւկիւնիւ, վէ օրատան պիրլիքտէ ինկիլթէրըաեա ազիմէթ իյլէտիկինիզի թաֆսիւլթըյլա հիքեաեէ իթտի, Շիմտի, սէվկիւլիւ օղլում, պու մէքթուպու սանա եագմագլա, ավտէթինի ըէճա իտէրիմ:

«Շիւպհէսիզ շիմտի սէն կիւզէլ պիր գապիթ օլմուշսուն տուր, վէ պէլքի քէնտինի էօքսիւզ վէ պիւս սէրվէթ զանն իթմէքտէսին, Ա՛հ, սէվկիւլիւ օղլում, կէ՛լ, սէնին իչին օն ալթը սէնէ կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ, վէ չու տագըգատա գօլլարը-

նը աչըպ սանա պէքլէմէքտէ պուլունմուշ օլան վալիտէճիկի-
նին եանընա կէլ :

Մարքիզ Մարթա տը Շամրինին մէքթուպու պունտա խի-
թամ պուլուպ, Ռօգամպօլ, իշպու մէքթուպու, կէնճ մարքի
Փրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրինին զապիթլիք թէղըրէսի
եանընա գօյսուգտան սօնրա, տիկէր պիր էվրագը օգումաեա
պաշլատը :

Պու էվրագ՝ չիւպհէսիգ զապիթի մէրգումուն քիւչիւք
պիր տէֆթէրի օլուպ, սէքիգ օն եաբրագտան իպարէթ, զա-
եէթ սըգ, ֆագաթ օգումուլուր պիր սուրէթտէ եազըլ-
մըշ իտի :

Իլք սահիֆէսինտէ շու ճիւմլէլէր օգումագտա իտի :

«Պօմպէյ, 13 մարտ :

«Սէֆինէ Ժուրնալը :

«Պիր սաաթտան եօլա չըգաճաղըգ, վէ ատի պիր եօլճու
մագամընտա տէրունինտէ պուլունտուղում սէֆինէ էվրօբաեա
կիտէճէք տիր : Պու եօլճուլուղումուզ պէշ ա) սիւրէճէք տիր :
Եօլճու օլտուղումտան պէրու իլք տէֆա օլարագ պու սէֆինէ-
տէ պօշ գալաճաղըմ : Հէնուզ պիր վալիտէմ վէ պիր գըզ-
գարընտաչըմ պուլունտուղունու խապէր ալտըղըմ կիւն,
Հինտիսթան գումը սնիաքնտա պահրիէ զապիթլիկինտէն իս-
թիֆա իթտիմ : Օ խապէրի պանա իֆշա իտէն մէքթուպու
ալտըղըմտա, չօճուգլուղում գէմանընտաքի պիւթիւն խաթը-
րէլէրիմ զիհնիմտէ ուեանտը :

«Տէնիդտէ, 20 մարտ :

«Օլվագըթ թախմինա օն եաչընտա իտիմ : Սըգ աղաճ-
լըդլը պաղչէսի պուլունան պիւեիւք պիր օթէլտէ իգամէթ ի-
տէր իտիք :

«Պէն, օթէլին ալթ գաթընտա պաղչէեէ նազըր քիւչիւք

պիր օտապտա եաթար իտիմ. Պաղչէնին Լիլ սօգաղընա նա-
զըը քիւչիւք պիր գաբուսու պուլունմագտա իտի.

«Պիր կիճէ, տէրին ույգուեա տալմըջ օլտուղում հալտէ,
ուժուգումիւզէրինէ տաեաթըլմըջ օլան պիր էլտէն պիրտէն
պիրէ ուեանարագ, կէօղլէրիմի աչտըմ, վէ օ էլին սահիպի
բէտէրիմ իտուկինի թանըտըմ.

«Պիր խայլի կիւնտէն պէրու բէտէրիմ Բարիստէն դայ-
պուպէթ իթմիջ օլուպ, էօնիւմիւզտէքի հաֆթա գարֆընտա
ալտէթ իտէճէկինի վալիտէմ սէօյլէմիջ իտի. իմտի բէտէրի-
մի եաթաղըմըն պաչընտա աեագտա կէօրտիւկիւմտէ, թէաճ-
ճիւպ իթտիմ. լաքին թէաճճիւպիւմիւզ զիեատէսիյլէ մուճիւպ
օլան հալ՝ անըն սիմասընտա միւշահէտէ իյլէտիկիմ քէտէր ու
էլէմ օլտու.

«Զիւնքի բէտէրիմ ալէսսէվիեէ կիւլէր եիւզլիւ իքէն, օ
կիճէ լէհէսի սօլկուն վէ հիտտէթմիգաճ, վէ սիեահ էլպիսէ-
լէր կիեինմիջ օլարագ կէօրտիւմ. Բէտէրիմ՝ սիւքիւթ իւզրէ
տուրմագլըղմը իթար իչին բարմաղընը տօտագլարը իւզէ-
րինէ վազ իթտիքտէն սօնրա, եազաչ սէտա իլէ, «օղլում,
էալպաղընը կիեին» տէտի.

«Բէտէրիմին դըմըլտանմասը իւզէրինէ, պանա սիլահ
թալիմ իտէն իհթիեար պիր խըզմէթքեարըն, քէնաի էնսէ-
սինտէ տուրմուչ օլտուղունու կէօրտիւմ.

«Բէտէրիմ կիպի օ ատէմաէ մահգուն վէ միւքէտտէր
իտի.

«Հէր նէ իսէ, վագը օլան իթարա իթաաթ իթտիմ.
անճագ ույգուտան սէրսէմ օլարագ էսվապըմը սիւրաթլէ
կիեինէմէտիկիմտէն, զիքր իթտիկիմ Անթուան նամ խըզմէթ-
քեար մանթօմու կիեինալ տի. Օլ վագըթ բէտէրիմ էլիմտէն
թութարագ,

«— Պէնիմէ կէլ, տէտի, վէ պաղչէնէ նաղըր օլան գա-
բուտան պէնի տիշարը չըգարտը, Պաաէհու Անթուանա խի-
թապէն,

«— Թապիեէլէրիմի պիլիքսին, տէտի.

«Անթուան տախի, - Էվվէթ Էֆէնտիմ, պիլիբիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

«Պէօլլէճէ պաղչէտէն կէչտիք, վէ Լիլ սօգաղընա նաղըր օլան օտաեա վասըլ օլտուգ:

«Օրատա բէտէրիմ պիր անախթար ալարագ գաբուեու աչտը: Պէն թէաճճիւպ վէ հէման տէհչէթ իչինտէ պուլունուեօրտում: Բէտէրիմին պէնի նէրէեէ կէօթիւրմէքտէ օլտուղունու պիլմէեօրտում: Նիհաեէթ քէնտիսինէ, «Պապա, պէնի նէրէեէ կէօթիւրիւեօրտունուղ» տէյի սօրտում:

«— Պիր եօլճուլուգ իթմէեէ, տէյի ճէվապ վէրտի:

«— Վալիտէմլէ պիրիքտէ՞մի:

«Պու քէլիմէ իւղէրինէ, բէտէրիմին լէհճէսինին սօլտուղունու կէօրտիւմ: Պատէհու,

«— Խայր, տէտի, վէ իլավէթէն տախի, - Պունտան պէօլլէ սէնին վալիտէն եօգ տուր, տէյի պէեան իյլէտի:

«Պէն, պու շայեանը թէէսսիւֆ սէօղլէրին մանէասընը տիւշիւնտիւկիւմ էանատէ, պէնի պաղչէտէն տիշարը չըգարտը, վէ իչէրտէ գալմըչ օլան Անթուան իսէ, գաբուեու իւղէրիմիզաէն գաթատը:

«Սօգագտա, պիր գաչ ատըմ ուղագտա պիր բօվթա արապասը պուլունտուղունտան, բէտէրիմ պէնի պունա օթուրթտու, վէ քէնտիսի տէ եանլմաա օթուրտուգտան սօնրա, արապաճըեա «հայտէ» տէյի էմր վէրտի:

«Պու արապա քէմալը սիւրաթլէ Բարիստէն չըգարագ, պիւթիւն կիճէեի վէ իրթէսի կիւն նըսֆընը գաթը մէսաֆէ իլէ կէչիրտիք: Պատէհու արապա պիր խանա մուվասըլլէթլէ, օրատա պիր աղ եէմէք եէմէմիզտէն սօնրա թէքըար եօլա չըգարդ, վէ ագչամ իւղէրի տէնիզ սահիլինտէ վէ պիր չօգ սէֆինէլէր իլէ մուհաթ պիր շէհրէ եէթիշտիք:

«Օլվագըթ բէտէրիմ պանա, - Հավը պէլտէսինէ վասըլ օլտուգ, տէտի:

«Լիման իւղէրինտէ քեային պիր օթէլտէ եաթտըգ: Իրթէսի կիւն պէն հէնուղ ուեուտուղում սըրատա բէտէրիմտի-

չարը չըգտը։ Իբրի սաաթ սօնրա, գըրմըղը էլպիսէ կհեինմիչ պիր ատէմ իլէ պիրլիքտէ կէլտի։ Պու ատէմ ինկիլիզ պահ-րիէ զապիթէրինտէն իտի։

«Օլ զէման բէտէրիմ պէնի գուճաղընա ալարագ,

«— Օղլում, սանա, զէնկին օլտուղուն պէլքի սէօյլէնիլմիչ իսէ տէ, պունուն ասլը եօգ տուր, սէն ֆագիրսին, ֆագաթ սանա իթա իթտիկիմ իսմի նամուսընլա մուհաֆագա իյլէ-մէլիսին։ Սէնի պու էֆէնտիսէ թէօլիմ իտիեօրում։ օ մէնի, քէնտի կիպի ատէմ, մէրտ վէ նամուսլու պիր զապիթ իտէ-ճէք տիր։ անընլա պերապէր կիտէճէքսին, տէտի։

«— Լաքին վալիտէմ, տէյի նիտա իթտիմ։

«Բէտէրիմ տախի սէրթ պիր լիսան իլէ, — Վալիտէն վէ-ֆաթ իթտի, տէյի մուգապէլէ իյլէտի։

.....

«Իրթէսի կիւն միչօ մագամընտա սէֆինէէէ տախիլ օլ-տում։»

.....

Կէնճ մարքի Ալպէր-Ֆրէտէրիք-Օնօրէ տը Շամրինին սէյ-եահաթընըն իլք մալիւմաթը պունտա խիթամ պուլուպ, Բօ-գամպօլ՝ օգոււմասընը գաթթ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտիսէ չէօյլէ սէօյլէտի։

— Շիմտիլիք պու քեաղըտլար՝ սըր Վիլիամսըն տէֆթէ-րինտէքի մարքիլ իլէ Շամրինին տէֆթէրինտէքի մարքիլին այնի շախս օլտուգլարընը իսպաթէ քեաֆի տիր։ Իմտի պէք-լէնէն վէ եէթմիչ պէչ պին ֆրանգ իրատա միւթէօարըրֆօ-լաճագ օլան՝ քէնտիսի տիր։ Լաքին զանն իտէրիմքի պուլուն-տուղու օ կիւղէլ քիւչիւք տէլիքտէն պէնիմ միւսաատէմ վէ մուալէնէթիմ օլմատըգճա չըգամաեաճագ տըր։ Լաքին պէն խայրիսահ պիր քիմսէ տէյիլիմ։

Մուախիսարէն Բօգամպօլ տէնիլէ աթֆը նազար իլէ, տէօրթ թարաֆը այրը այրը մուայեէնէ իթտի։ Տէնիլ օլէս-նատէ քէսպի սիւքիւնէթ իթմիչ վէ գուպպէի ասիւման պէր-

րազլանմըշ օլուպ, ուֆուգտա հիշ պիր պուլուլթ գալմամըշ իտի:

Րօգամպօլ, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի, շու պիշարէ մարքի տը Շամրինին պուլունտուղու զաաֆէթ վէ աճլըգ հալինաէ, բիմ. սէ եարտըմընա կիթմէզսէ, պիր գաշ սաաթտան թէրքի հա. եաթ իտէճէք տիր: Ատամըզա եանաշմաեա մէյիլի օլարագ, նէ՛ պիր սանտալ վէ նէ՛ պիր սէֆինէ կէօրմէեօրում: Իհթի. մալքի պիր պալըգճը գաեղընըն պուրաեա եանաշմաօր տա՝ անճագ հալմանըն պօզուղլուղունտա վագը օլապիլիր: Տիմէք եարըն, եախօտ սէքիզ կիւնտէն պու ատաճըզա պիր կէմիճի կէլէրէք, պիշարէ մարքինին ճէսէտինի պուլաճագ տըր, եա. խօտ հիշ բիմնէ պուրաեա աեագ պասմաեաճագ տըր: Տիմէք տիր քի, պիր խուսուս, պէնի, պիր հարէքէթի գապիհէտէն գուրթարմագտա տըր, եանի հաեաթը պէնճէ լիւզումնուզ օլան շու զէվալը մարքի տը Շամրիեի թէլէֆ իթմէքիկիմէ հաճէթ եօգ տուր:

Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝ քեաֆֆէյի քեաղըտլարը եէնի. տէն թէնէքէ մահֆագաեա վագ իլէ, իշպու մահֆագաեը, թապանճալարը, վէ պէտպալթ պահրիեէլինին ալէթի թախ. լիս զանն իյլէտիկի գուշաղը քէմէրինտէ հըֆիզ իյլէտիքտէն սօնրա, տէնիզէ նաղըր օլան պիր գաեանըն իւզէրինէ չըգտը:

Օրատան իքի ֆարսախ ուզագտա, ուֆուգտա, փրանսա թօբըաղընը աշիքեարէն կէօրիւպ:

— Գաթթ իտէճէք էբէյիճէ եօլում՝ վար տըր, լաքին պու տէֆա Պուժիվալ իլէ Մարլի մաքինասընը խաթըրլաեա. ճաղըմ: Մամաֆի մարքի տը Շամրի իսմիյլէ Հինտիսթան գումրանիասընտա միւսթախտէմ՝ պահրիեէ գապիթի օլտն բիմնէ եիւզմէքտէ դաեէթ մահիր օլմալը տըր, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ, մարքի իւնվանընը վէ եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատը իսթիհսալ իթմէք իսթէեէն ատէմէ մախ. սուս ճէսարէթլէ, տէնիզէ աթլատը:

4

Բարիստէ, Գարնավալըն սօն սալը կիւնիւ, էօյլէտէն սօն-
րա սաաթ 3-4 րատտտէլէրինտէ պուլվար Սէն-Մարթէնտէ
խընճախընճ էհալի պուլունմագտա, վէ պունլար, զանն օլուն-
տուղու վէճհլէ, ճասքէլի տտէմլէր իլէ տօլու օլան. արապա-
լարը սէյր ու թէմաշա իթմէքլէ մէշղուլ օլմանըպ, Շաթօ-
տ'Օ սօգաղըյլա ֆօպուր-տիւ-թանըլ սօգաղը արասընտաքի
խալի պիւր արաղի իւզէրինտէ գուլիպէլէրինի գուրմուշ պու-
լունան չէնտ նէֆէր հօգգապաղարա տիգգաթ իթմէքտէ վէ
անլէրի ալնլէմէքտէ իտիլէր:

Մահէլլի մէղքիւրտէ եան պէ եան ինչա իտիլմիշ օլան օն
գատար քիւչիւք թէաթրօլար՝ խալգը ճէլպ իթմէք իւղրէ
րէգապէթ իթմէքտէ օլուպ, հալպու քի պունլարտան պաշ-
լըճա պիւրի՝ տիկէրլէրինէ ֆաիգ կէօրիւնմէքտէ իտի. պուրա-
եա չիֆթ չիֆթ, պաղէն տէ տէօրտէր նուֆուս կիրմէքտէ օ-
լուպ, սարը րէնկէ պօեանմըշ պուլունան պու պիւեիւք պա-
րագանըն էօնիւնտէ, գըրմըղը մայնօ, վէ գատիֆէ գըսսա ֆիս-
թան կիեինմիշ օլան կէնճ պիւր գըղ՝ տալուլուն սէսիլէ վէ
զիւլէր իլէ օյնանըպ, արա սըրա րագսընը վէ թիւըքիսինի
գաթթ իլէ:

— Կի'րինիգ, մատամլար, կի'րինիգ միւսիւլէր, պուրատա
կէօրէճէքսինիգ Օ Բէննի նամ Հինտի սէրտաընը քի, տիւշ-
մէնլէրի տիլինի քէսմիշլէր վէ կէօղլէրինի չըգարմըչլար տըր:
Կի'րինիգ միւսիւլէր, կի'րինիգ մատամլար, տուխուլիէսի օն
պէշ սանթիմ տիւր, վէ կէօրիւլմէնէ լանըգ տըր, տէյի իլան
իթմէքտէ իտի:

Պատէհու կէնճ գատըն զիւլէրի թէքրար թագընարագ ,
ղարիպ պիր օնու իճրասընտան սօնրա , իքի աեաղը իւզէրինէ
տիւշիւպ , իլանընա տէվամիէ ,

— Կի'րինիզ , մատամար վէ միւսիւլէր , Օ Բէննի Ուլըս-
թրայիա մէմալիքի վահշիլէրինտէն օլուպ , պունուն հիքեաշ
եէսինի , սիզէ , մէմիէքէթինին մուզիգա հավասըյլա պէեան
իտէճէեիմ , տիմէքտէ իտի :

Օլ վագըլթ պու կէնճ չինկեանէ'լաճիվէրտ վէ սարըրէնկ-
լի պիր գըեաֆէթէ կիրմիշ օլան վէ քէնտի եանընտա տուր-
մուշ պուլունան պիր հօգգապաղըն էլինտէն տավուլու ալա-
րագ , մագամ իլէ շու սէօղլէրի սէօյլէմէեէ պաշլատը :

«Օ Բէննի պիւեիւք պիր սէրտար օլուպ , մուհարէպէտէ
շէճի վէ միւշավիրլիքտէ միւտէպպիր տիր :

«Օ Բէննի' չըգան այ օթուզ գատար ճէնկեավէրանըյլա
սանտալընա րաքիպ օլուպ , տիւշմէնի մուհիլէրինին իճրաի սալ-
թանաթ իթմէքտէ պուլունտուղու Նանա-Քիվա ատասընա
կիթմիշ տիր :

«Լաքին Օ Բէննինին կէօզ տիրմիշ օլտուղու' Նանա-Քի-
վանըն հիւքիւմէթի , վէ խասմինին պօղաղընտաքի ինճու կէր-
տանլըզ տէյիլ տիր...»

Պուրաճըգտա կէնճ չինկեանէ սէօղիւ քէսիպ , թէքրար
սըշրամաեա պաշլաեարագ ,

— Կի'րինիզ մատամար , կի'րինիզ միւսիւլէր , հիքեաեէ-
նին սօնու թէաթրօնուն իչէրիսինտէ , վէ սէրտար Օ Բէննինին
գարշըսընտա սէօյլէնէճէք տիր , տէտի :

Խալգ իսէ , իչէրի կիրիպ , Ուլսթրայիանըն վահշիլէրին-
տէն պիրինի կէօրմիւշ օլտուղունա իսքեաթ օլարագ չըգմագ-
տա իտի :

Խարիճտէ պուլունան խալգ իչինտէ , սէյիւրճիլէրին մէ-
րագընը ճայ իտէր սուրէթտէ իւսթիւ պաշը տիւզկիւն , էլ-
լէրի լէյլաքի էլտիվէնլի վէ աղզընտա թիւթօ սիկարասը օ-
լարագ պիր տէլիգանլը տուրմուշ օլուպ , մէրգուժ , էվվէլ է-

միրտէ օւճալիպէ հօգգապազ գատընը թէմաշա իթմէք մագսէ տիլլէ մէզքիւր պարագաեա եագլաշմըշ իքէն, մուախսարէն մէզպուրէնին սուրէթի իլանը՝ տիգգաթընը ճէլպ իթտիկին տէն, իֆատէսինի տինլէմէեէ պաշլատը :

Պատէհու կէնճ գատըն՝ Ավսթրալիալը սէրտար Օ Բէննինին պագիէեի հիքեաեէսի թէաթրօնուն տախիլինտէ նագլ իտիլէճէկինի պէեան իթտիկինտէ, մէրգում տէլիգանլը՝ պէշ գատէմէտէն իպարէթ օլան նէրտիվլէնտէն չըգլպ, գաբուտա գօնթրօլ մէմուրլուգու իյֆա իտէն ատէմին շարգասընա պիր պէշ ֆրանգլլըգ սիքքէ աթտըգտան սօնրա, իչէրի կիրէրքէն, հօգգապազ, գաբուճուեա,

— Մի'ւսիւ, մի'ւսիւ, բարանըզըն գուսուրուճու ալըն, տէյի պաղըրտը իսէ տէ, տէլիգանլը՝ պոճնուն սէսինի իչիթ մէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, մէզքիւր թէաթրօեա կիրտի :

Թէաթրօ տէնիլէն պու մահէլլ, գանաբէլէրլէ թէրթիպ իտիլմիշ պիւեիւք պիր սալա, վէ օրթասընտա, տաեանապիլէճէք մէրթէպէտէ եիւքսէք օլարագ ախշապ պիր կալրի իլէ մուհաֆագա իտիլմիշ աչըգ պիր եէր օլուպ, մէյիրճիլէրին օնտան իլէրի կիթմէմէլէրի իչին մէզքիւր կալրի սինօր մագամընտա պուլունմագտա իտի : Զիքր իթտիկիմիզ աչըգ եէրին օրթասընտա, աչընմըշ վէ ըէնկի սօլմուշ գատիֆէլէր, վէ իւշ ատըմ ուզագտան ալթուն կիպի բարլաեան պագըր բարչաղ լարը իլէ միւզէյեէն պիր նէվ թախթ շէրլինտէ եաբըմըշ եիւքսէք պիր մահէլլտէ Օ Բէննի օթուրմուշ օլուպ, պուճնուն պաշընա, հօրօզ վէ բաբաղան թիւլլէրինտէն նէվիմա պիր տիատէմ գօնուլմուշ, սարը պիր բէշթիմալ սարըմըշ, աեագլարը վէ կէօվտէսի չըպլագ պրագըմըշ, վէ սմուզլարը օգ վէ եայ իլէ հըֆլ իտիլմիշ իտի :

Պու Ավսթրալիալը սէրտարըն եիւզիւ օլտէրէճէ միւտհիշ իտի քի, հէր կէօրէն տէհշէթ հիսս իլլէմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէմէքտէ իտի : Շէօլլէքի եիւզիւնաէ մավի, գըրմըզը, եէշիւ վէ տօնուգ ըէնկլէրտէ նագլար չըզըմըշ, կէօզլէրի եարը գաբալը օլուպ, պագըշընըն սօն պիր շէօլէսի արգատան կէօ :

րիւլիւեօր կիպի պուլունմուշ, իւթ տօտաղը՝ պուրնունուն
ալթ թարափընա դատար տիւտիւղ պէօլինմիւշ, վէ պագըր-
տան պիր հալգա ասըմըշ, քէզալիք պուրնու իլէ գուլագլա-
րընա տախի զարիպ շէքլէրտէ եիւղիւքլէր իլէ հալգալար
թաալիգ գըլընմըշ իտի: Օ Բէննի՝ պունտան պէօլէ տիւնեա-
տա հէր շէյ քէնտիլէրի իշին էհէմմիեթսիգ օլան, հաթթա
նագարը տիգ գաթը ումուսիեի ճէլպ իթմիշ օլտուգլարընը տա-
խի պիլմէեէն ատէմլէր կիպի գըմլտանմագսըղըն օթուրմուշ
օլուպ, քէնտի էնսէսինտէ տուրմուշ պուլունան պարագանըն
սահիպի տէ, մէզքիւր Ավսթրալիալը սէրտարըն հիքեանէսինէ,
թամ տիշարտաքի կէնճ գատըն պրագտըղը եէրտէն տէվամ
իլլէմէքտէ, վէ սէյիթիլէրէ Օ Բէննիին, Պիւեիւք-Ագպապա
թէսմիէ օլունան տիւշմէնի գարըսընա ալէագա իթմիշ օլուպ,
մէզպուրէեի գաչըրմագ զայրէթինտէ իքէն, մէզքիւր Ագպա-
պա անը բէնշէսինէ կէշիրմէքլէ, տիլինի քէսմիշ, պիր կէօ-
զիւնիւ չըգարմըշ վէ եալընըգ էլինտէ պիր պասթօն օլարագ
քէնտի քէնտիսինի գուլանապիլմէսի իշին տիկէր կէօզիւնիւ
պիր ազ աչըգ պրագմըշ օլտուղունու, վէ մուախսարէն մէր-
գումու պիր ինկիլիգ գաթթանընա սաթմըշ օլմասըյլա, օ տա
անը էլրօբաեա կէթիրմիշ իտուկինի պիլտիրմէքտէ իտի:

Կէնճ շինկեան՝ գատընընն թավը ու իֆատէսինտէն թէշ-
վիգ օլունարագ պարագաեա կիրմիշ օլան լէյլաքի էլտիվէն-
լի տէլիգանլը, հէր քէս կիպի, մէզքիւր տէհէթլի թասվիր-
տէն էվվէլ էմրտէ իգհարը նէֆրէթ իաիպ, մուախսարէն
նագարը տիգ գաթընը օնա հասը իթտի, վէ զանն իտէրսին քի
մէրգում Ավսթրալիալը սէրտարըն իւք թասվիրի նէ օլմուշ
օլտուղունու տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Տէլիգանլընըն իշպու թէտգիգ վէ մուալեէնէսի պիր
սաաթտան զիեատէ սիւրիւպ, մէզքիւր սէրտարըն պիր հա-
րէքէթինէ, եախօտ աղղընտան պիր սէս չըգարմասընա պէք-
լէմէքտէ իտի:

Հալպուքի Օ Բէննի նէ՝ եէրինտէն գըմլտանտը, նէ՝ տէ
սէս չըգարտը:

Նիհանէթ օ սիւսիւ տէլիգանլը՝ պիր սաաթտան պէրու սէյիրճիլէրին եէկտիկէրինի թաադի Կ իթտիքլէրինի, վէ պարագա սահիպինին մահուտ մասալընը եիրմինճի տէֆա օլարագ թէքրարլատըղընը կէօրմէսի իւզէրինէ, մէրգուսուն տիգգաթընը ճէլպ իթմէք իւզրէ քէնտիսինէ պիր իշարէթ իթմէկէ գարար վէրտի:

Մէգըրար հօգգապաղ՝ ատի խալգը միեանընտա էլտիվէնլի պիր քիմսէ կէօրմէսէ ալըմըշ օլմատըղընտան, պիրտէն պիրէ սէօզիւ քէսիպ, պիր նէվ թէքէպպիւր վէ շիւքրանիյիէթլէ, — էմրինիգէ մուսթաղըրըմ միւսիւ գօնթ, տէյի պէեան իյլէտի:

Ճէլիգանլը. — Պէն գօնթ տէյիլիմ, անճագ սիգէ պիր շէյ սօրմագ իսթէրիմ:

Տէլիգանլը պու եօլտա իֆատէի մէրամ իթտիկի սըրատա, կէօզիւնիւ Ավսթրիալիալը սէրտարտան աեըրմանըպ, քէնտիսինին կէօրիւշտիւկիւ էսնատէ, մէրգուս սէրտարըն լէհճէսինտէ ճիւզի պիր տիթրէմէ հուսուլէ կէլտիկինի կէօրտիւ:

Հօգգապաղ. — Տինլէեօրում միւսիւ... տէտի, վէ մէգքիւր ֆէվգէլատէ սէյիրճիլին մութլագա պիր իւնվանը պուլունմուշ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշճասընա, իֆատէսինտէ թէրէտտիւտ կէծսթէրտի:

Լէյլաքի էլտիվէլի կէնճ քիմսէ իսէ,

— Մօնսիէօ մարքի տէյինիլ... տիեէրէք, հօգգապաղըն թէրէտտիւտիւնիւ պէրթարաֆ իյլէտի:

— Օ հալտէ միւսիւ մարքի, սիգի տինլէեօրում:

— Վահշի սէրտարընըլ էվրօբա լիսանլարընա աշնա՞մը տըր:

— Ինկիլիգճէ անլար:

— Բէք էյի:

Օլ վագըթ մէրգուս տէլիգանլը՝ սէյիրճիլէրին քէնտիսինէ տիգգաթ իթմէքտէ օլտուգլարընա էհէմմիեէթ վէրմէեէրէք, Ավսթրալիալը սէրտարա խիթապէն, ինկիլիգճէ:

— Օ՛ Բէննի էֆէնտի, էվրօբաեա հա՛նկը սէֆինէ իլէ կէլմիշ օլտուղունուղու պէեան իտէ՛րմիսինիզ . Ծուլթօ՞ն մու, Բէրսէվէրա՞նթ մը, եօգսա Ծօուլէր սէֆինէսի իլէ՞մի կէլտի-նիզ, տէյի սիւալ իթտի :

Օ Բէննի սօն քէլիմէեի իշիթտիկինտէ, օթուրմուշ օլտուղու թախթ իւզէրինտէ սարսըտը, վէ հօգգապազ, եիւքսէք սէտա իլէ,

— Կէօրիւեօրսունուզ մատամյար վէ միւսիւլէր, Օ Բէննի ինկիլիզճէ անյաեօր, վէ էկէր տիլի պուլունսա իտի, միւսիւ մարքիւնէ տէ ճէվապ վէրիւր իտի, տէտի :

Լաքին կէնճ մարքի՛ հօգգապազըն մէզքիւր իֆատէսինի տինէմէքսիզին, պարագատան չըգտը, վէ Զինկեանէ գատընըն գուլազընա էեիլէրէք,

— Գը՛զըմ, օն լուի ալթունու գազանմագ իսթէ՛րմիսինիզ, տէտի :

— Հայ հայ էֆէնտիմ . պունու գազանմագ իշիննէ՞ եարմագ լազըմ տըր :

— Նէ՞րէտէ սաքին օլուեօրսունուզ :

— Պուրատա էֆէնտիմ . (պունու սէյլէրքէն մէզպուրէ պարագաեը կէօսթէրմէքտէ իտի .) Պէնտէնիզ՝ բայլաչօնուն գալըսըեըմ . պիզ՝ Օ Բէննիեի կիճէլէրի սագլարըզ, հալպու բի տիրէքթօրումուզ շէհիրտէ եաթար . Անըն կրանտ վիլէթտէ պիր օտասը վար տըր :

— Սաաթ գա՛շտա պուրաեը գաբարսընըզ :

— Եարը կիճէտէ :

— Բէք էյի . էկէր եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչէրէք պարագանըզըն գաբուսունու չալարսամ, սիզ, եախօտ զէվ-ճէնիզ բայլաչօ աչարմըսընըզ :

Զինկեանէ հօգգապազ, թէաճճիւպլէ,

— Էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի :

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը՝ տավուլուն իշինէ պիր ֆրանսըզ ալթունու ալթըպ, էյլէ պիր կէնճ գատըն իլէ ալէնի սուրէթտէ կէօրիւշտիւկիւնիւ վէ մէզպուրէեէ բարա

վերտիկինի կէօրմէքլէ, զիհինլերի պօղուլմուշ օլան խալդը եա-
րըպ կէչտի:

Ձինկեանէ իսէ, խըզմէթինի ունուտուպ, մէրգումուն
ղալէպէլիք արասընտան կէչտիկինէ, վէ միւքէլլէֆ պիր ֆայ-
թօնա րաքիպ օլտուղունա տիգգաթ իթտի:

Խալդ իչինտէ պուլունան պիր իհթիեար գարը, մէրգում-
տէլիգանլընըն իշար իթտիկիմիղ մուամէլէսինտէն ֆիքըրի պօ-
ղուլարապ,

— Իշթէ դէմանէմիղտէ միւթէպէր զէնկին էվլատլարը
պունլար տըր, Պիզիմ կէնճլէրիմիղ պէօլլէ ալէնի սուի հա-
րաքեաթ վէ մուամէլաթլ կէօրիւպ տէ նաճըլ ֆէնա իպրէթ
ալմասընլար, տէտի, վէ կէնճ դատընըն զէվճի օլտուղունու
պէեան իթտիկիմիղ բայլաչօ իսէ,

— Սէսինի քէս պունամըշ, տէտի, վէ տավուլու գարըսը-
նըն էլինտէն ալըպ, մէզպուրէ նութգունա պաշլատըղը հալ-
տէ, զէվճի տէ տավուլու չալմաեա տէվամ իյլէտի:

.....

Եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչիպ, ճիվարտա քեային կէ-
թէ վէ Ամպիկիւ թէաթրօլարընտա մասքէլի պալօ վէրիլմէք-
տէ պուլունմասընա րաղմէն, կիւնտիւղ ազչամա գատար
հօգգապաղլարըն սէյրի իչին զալէպէլիքլէ տօլմուշ օլան օ
մահէլլտէ սայքի քիմսէ պուլունմամագտա իտի:

Օ էսնալէրտէ Ավթրալիալը սէրտար Օ Բէննինին սէյր
իթտիրիտիկի մահէլլին թա գարչըսընտա պիր գուրէ արա-
պասը տուրտու, վէ մանթօեա սարըլմըշ օլան պիր առէմմէգ-
քիւր արապատան էնիպ, սըզը սըզքեա դաբալը պուլունան,
ֆագաթ քէբէնքլէրինին արգասընտան ճիւզի պիր ըշդ կէօ-
րիւլմէրտէ օլան պարագաեա տօղրու եիւրիւեիւպ, պունուն
պէշ դատէմէսինտէն չըգտըգտան սօնրա, եավաչճա գարու-
եու չալտը:

Ձինկեանէ գատըն՝ իչէրտէն,

— Բիմ տիր օ, տէյի սօրտու:

Տէլիգանլը . - Պէքլէտիկինիզ քիմսէ տիր :

Տէրհալ գարու աշըլարագ, տէլիգանլը իշէրի կիրտի :

Կիւնտիւղքի թէմաշակեալ հաթագ օտաօը հալինէ իֆ-
րաղ իտիւմիշ իտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ պիր թարափտա դարը գօճանըն
հաթաղընը կէօրտիւկիւ կիպի, պիր աղ էօթէտէ, եանի սա-
լանըն տիկէր ուճունտա տախի հէնուզ եէմէք պագըբէսի իւ-
ղէրինտէ պուլունան պիր մասանըն իւսթիւնտէքի մուճուն ը-
շըղըյլա սամանտան պիր հաթագ իւղէրինտէ հաթմըշ, վէ իւս-
թիւնէ պիր եօրկան էօրթիւլմիւշ պուլունան Ավսթրալիալը
սէրտար Օ Բէննիեի միւշահէտէ իյլէտի :

Ձինկեանէ գարը՝ հաթաղընտա օթուրմուշ օլուպ, բայ-
լաշօ իսէ տիշարը չըգմըշ իտի :

Դարը . - (քէլամա աղաղ իտէրէք .) Տիրէքթօրումուզ պիր
աղ գօրգագ օլտուղունտան, ղէվճիմանը կէօթիւրմէք իւղրէ
տիշարը չըգտը :

Տէլիգանլը . - Դը'ղըմ, էվվէլ էմիրտէ շուրասընդ սիզէ պէ-
եան իտէրիմքի, սիզ հագըգէթէն բէք կիւղէլսինիզ, լաքին
պէնիմ պուրաեա կէլիշիմ պունու սէյլէմէք իշին տէյիլաիր :

Ձինկեանէ գարընըն սուրաթը էքշիտի, վէ տէլիգանլը
ճէպինտէն օն ատէտ ֆրանսըղ ալթունու չըգարըպ, մասանըն
քէնարընա վաղ իտէրէք :

— Իշթէ սիզէ վատ իթտիկիմ ագչէ, շիմտի կէօրիւշէլիմ,
վահշինիզ հագըգընտա սլաղը մալիւմաթ ալմագ արզուսին-
տէեիմ, տէտի :

Կէնճ գատըն, տէլիգանլընըն զիեարէթինին քէսպ իթ-
տիկի բէնկ հագըգընտա թէաճիւպիւ կիթտիքճէ արթարագ :

— Էֆէնտիմ, պու վահշի հագըգընտա պիտիկիմ մա-
լիւմաթ՝ խալգա սէյլէտիկիմի իշիթմիշ օլտուղունուզ մալիւ-
մաթտան զիեատէ պիր շէյ տէյիլ տիր : Պիզ, եանի Ֆանֆ-
ըլլիւշ վէ պէն, չօգտան պէրու Մ . Պօպինօնուն խըտմէթին,
աէ պուլունուեօրուզ, տէտի :

— Ֆանֆըլլիւշ վէ Պօպինօ քիմիէր տիր :

— Ֆանֆրըլիւշ՝ բայաչօ, եանի զէվճիմ տիր:

— Էյ Պօպինօ քիմ տիր:

— Տիրէթօրումուզ տուր:

— Բէք էյի:

— Ֆանֆրըլիւշ վէ պէն՝ վազթիյիէ իբ ճանպաղը իտիք. լաքին պու սէնաաթ քեարլը օլմատըղընտան, չօգ կիւնլէր նա՞ փագա բարամըզը չըգարամազ իտիք: Իմօի պունտան իւշ այ մուգատտէմ Պուլօնեըտա պուլունտուղումուզ սըրատա, պու վահշի իլէ պիրլիքտէ Լօնտրատան կէլմիշ օլան Մ. Պօպինօեա թէսատիւֆ իթտիք: Հէր պիրիմիզէ մահիէ երիմիշէր ֆրանգ վէրէրէք իքիմիզի տէ քէնտի մաեթիինէ ալտը:

— Պու իւճրէթ բէք ազ տըր: Հէր նէ իսէ, պու վահշինին նէրէտէն սաթըն ալընտըղընը պիրլիքօրմուսունուզ:

— Չանն իտէրսէմ Լօնտրատան: Հալպու քի Մ. Պօպինօ՝ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէզ պիր քիմսէ տիր:

— Տի՛նլէեինիզ գըզըմ: Էկէր սիզէ, վահշինիզի ալըպ կէօթիւրմէք իւզրէ պին ֆրանգ վէրլիւրպէ, գապուլ իտէ՛ր. միսինիզ:

— Պին ֆրա՞նգ մը, Միւքէմմէլէն թէէմին օլմուլում տուր քի, Ֆրանֆրըլիւշ Էկէր պին ֆրանգը իշիտէճէք օլուրսա, Մ. Պօպինօեու տէյիլ, պարագաեը տախի վէրիր:

Պու արա տէլիգանլը՝ պիր ճիզտան իշինտէն պէշէր եիւզ ֆրանգլըգ իքի ատէտ պանգնօթ չըգարըպ:

— Էօյլէ իսէ շու վահշիեի ուեանտըրաեըմ, վէ պէնիմլէ կէլմէք իսթէեիպ իսթէմէտիկինի սօրաեըմ, տէտի:

Կէնճ գատըն, մէսէրրէթ վէ հայրէթի ֆէվգէլատէ տէրէ՝ ճէեթ վարարագ:

— Ֆագաթ էֆէնտիմ, նէ՞ եաբմագ իսթէեօրսունուզ. պունունլա պէրապէր սիզ, պու կիպի չիրքին վէ տէհշէթպախշ ատէմլէրի խալգա կէօսթէրմէք սէնաաթընը հաիզ պիր ատէմ քիսվէթինտէ տէյիլսինիզ, տէտի:

— Պու պապտէ եանըլըեօրսունուզ՝ պէն Բէթրէսպուրկտա իմբէրաթօր ճանպաղխանէսինին միւտիրիեիմ:

Պատէհու մէրգում տէլիգանլը՝ վահչի «երտարըն եանընա կիտիպ տուրտու, վէ կէնճ չինկեանէ գատընա տէօնիւպ,

— էյի խաթրլմա կէլտի. «իզ ինկիլիգճէ պիլի՛րմիտինիզ, տէյի սօրտու,

— Խայր էֆէնտիմ,

Տէլիգանլը, Օ Բէննինին ումուգունա էլինի գօեարագ, ուեանտըրտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Մ. մարքի տը Շամրի՝ իլթիֆաթը իհթիրամքեարանէսինի պէտպախթ պարօնէ սըր Վիլիամա թագտիմ իթմէք արզուսինտէ տիր, տէտի,

Օ Բէննի իչպու իսմի իչիթտիկինտէ, էլէքթրիգ թէլի իլէ թահրիք օլունուրճասընա եաթաղը իւզէրինտէ սըչրատը. Օլ վագըթ Օ Բէննինին սիմասը գօրգուլաճագ պիր շէքլէ կիրտիկի կիպի, մէրգում, չիւպհէսիզ չօգտան պէրու իչիթմէմիչ օլտուղու մէգըիւր սէսի վէ իսմի իչիթտիկինտէ, թարիֆի նագապիլ՝ պիր սատէմէեէ տախի տիւչար օլտու. Սէօզ սէօյլէմէեէ սայ իթտի իսէ տէ, անճագ պօղուգ պիր սէս չըգարապիտի,

Մէրգում, հէնուզ ճիւզիճէ կէօրմէքտէ օլան թէք կէօգինին պիլթիւն իգթիտարընը թօբլաեւպ, պու սուրէթլէ քէնտիսինի ուեանտըրան շախսա աթֆի իթտի,

Մարքի տը Շամրի՝ իֆատէեէ աղազ իտէրէք,

— Հայտէ գէվալլը իհթիեար, պէնի թանըտըղընը անլա՞եօրում. օթուր տա բահաթճա կէօրիւչէլիմ, տէտի, վէ էլինի վահչի մէրգումուն ումուգունա վազ իթմէքլէ, եաթաղընա օթուրթտու, վէ պատէհու, զաթէն ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ իչինտէ իքէն, Օ Բէննինին՝ վագը օլաճագ իֆատաթը մէրագ վէ արզու իլէ տինլէմէեէ հազըրլանտըղընը կէօրմէսինտէ, թէաճճիւպիւ տահա գիեատէ արթմըչ պուլունան չինկեանէ գատընըն եանընա եագլաչարագ,

— Գը՛ղըմ, ինկիլիգճէ պիլմէտիկինիզի թէէմին իթմիչ իտինիզ, տէտի,

Զինկեանէ. — էվլէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի,

— Պիր չէյէ ինանը՝ ըմբսընը :

— Ճէնապը Ալլահա ինանըրմ :

— Օ հալտէ էլինիզի եօգարը գալտըրն, վէ սէօյլէ տիկինիզին տօղրու օլտուղունա եէմին իտին :

Ձինկեանէ գատըն . - Եէմին իտէրիմ, տէտի, վէ պու ի-
ֆատէսինի էօյլէ պիր խալիսանէ թէլէֆֆիւզլէ իրատ իթտի
քի, հագըգէթէն պու պապատէ շիւպհէ իթմէք գապիլ տէ-
յիլ իտի :

— Ձէվճինիզ տէ պիլմէզ, տէյիլ մի :

— Էվլէթ, զէվճիմ տախի պէնիմ կիպի ինկիլիզճէ պիլմէգ :

Օլ վագըթ մարքի տը Շաւրի՝ Օ Բէննինին նէգտինէ ավ-
տէթլէ, ինկիլիզճէ :

— Իհթիեար, միւսթէրիհ օլ, պէն սէնին տօսթունում .
վէ զանն իտէրիմ քի, սէնի ախա տէյի թէսմիեէ իտէկէչէն
քիւշիւք Բօգամպօլունու թանրաըն, վէ մատէմքի սէնին տի-
լինի քէսմիլէր տիր, սիւալլէրի պէն իտէճէկիմ կիպի, ճէ-
վապլարը տախի պէն վէրէճէեիմ, տէտի :

Վահշի՝ սաման եաթաղը իւզէրինտէ էլան հարէքէթ իթ-
մէքտէ օլուպ, լաքին օլ տէհշէթլի սիմասընտա պիրտէն պիրէ
մէսէրրէթ էսէրի հուսուլէ կէլտի : Մարքի, իֆատէսինէ չու
եօլտա տէվամ՝ իյլէտի :

— Պիշարէ վէ իհթիեար տօ՛սթում, պէշ սէնէ սէնին իչին
կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ, վէ նամուսում իւզէրիննէ սէօյլէ-
րիմքի, վահշիլէր սէնի եէմիշ տիրլէր տէյի զանն իտէր ի-
տիմ : Լաքին եալընըզ եիւզիւնիւ տէլիք տէշիք իթմէքլէթ-
թիֆա իթմիշ օլտուգլարընը կէօրիւեօրում : Պու մուսթէլէ
իսէ, օլ ասալէթլի Պագգարանըն իճրա իթտիրմիշ օլտուղու
մուամէլէ իլէ պիրլէշտիկի հալտէ...

Մարքի, մէզքիւր իսմին մէրգումուն իւզէրինտէ հասըլ
իտէճէկի թէէսսիրի կէօրմէք իւզրէ քէլամընը գաթթ իթտի :
Այնի վագըթտա Օ Բէննի տիթրհտի, վէ պուրուշմուշ օլան
տօտագլարընտան զազապնաք պիր սէտա չըգտը :

Տէլիգանլը իսէ :

— Բէք էյի, բէք էյի, սէնի պիւթիւն պիւթիւն սէրսէմ-
լէթմէմիշ օլտուգլարընը, վէ սէնտէ հէնուզ սըր Վիլիամսըն
պագըբէսի պուլունտուղունու կէօրիւօրում, տէտի, վէ է-
լինի թէքրար Օ Բէննինին ումուզու իւզէրինէ վազ իտէրէք,
իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Մատտէ շու տուր քի, ամճա, չիմտի սէն, էն կիւզէլ
գըզլարըն ագըջլարընը չէվէէէ միւգթէտիր օլան էվվէլքի
ճալիպ վիգօնթ Անտրէա, վէ լաթիֆ սըր Վիլիամս տէյիսին:
Վահչիլէր վէ Պագգարա քիսվէթինի Վէվգէլատէ թէպտիլ
իթմիշ օլտուգլարընտան, մահգա էվլատլըզ մուհապպէթիմէ
սէնի թանըբապիմիշիմտիր... Ա՛հ, պու պիր զարիպ հիքեաեէ
տիր, վէ նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի, պու իշտէ
պունտան ագտէմ իսթիհգա իթմէքտէ օլտուղումուզ ճէնա-
պը Հագգըն բարմաղը պուլունտուղու ասթթա զանն իտիլ-
մէքտէ տիր:

Մարքի տը Շամրի, եախօտ տահա տօղրուսու Բօգամ-
պօլ, չիւնքի մէրգում տէլիգանլը պու ազիգ էվլատ իտի,-
Օ Բէննինին եաթաղը իւզէրինտէ թէքլիֆսիգճէ օթուրուպ,
իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պագ սէնի պուլմագլըղըմ նա՞սըլ օլտու, Պու կիւն, պիր
արապաեա օթուրուպ, սաղ վէ սօլ թարաֆլարը սէյր իտէ-
րէք պուվարտան կէչտիկիմ սըրատա, սէնի գաեըրմագտա
պուլունան շու կիւզէլ գըզ նագարը տիգգաթըմը ճէլպ իթ-
տի, Պիլիըսին քի, պէն տալիմա կիւզէլ կէօրտիւկիւմտէ, եիւ-
զիւնէ պագմաեք սէվէրիմ:

Պու արա Բօգամաջըլ կէօղլէրինի գըրբաղը, վէ մուախիա-
րէն սէօգէ շու վէճհլէ տէվամ իթտի:

— Հէր նէ իսէ, գըզըն պուլունտուղու եէրէ եագլաշտըմ:
Գըզ՝ քէնաի պիլտիկի թարղընտա սէնին հիքեաեէնի նագլ
իտիւօրաու, Պու հիքեաեէ՝ մէրաղըմը թահրիք իթտի, Գէն-
տի քէնտիմէ, «Տուր պագալըմ, պիչարէ ամճամսըր Վիլիամ-
սը եէմիշ օլան շու տէհչէթլի Ավսթրալիալը վահչիլէր նա՞սըլ
շէյլէր տիր» տէտիմ, վէ իչէրի կիրտիկիմտէ սէնի թանըտըմ:

Րօգամպօլ, Ավսթրալիալը սերտարըն ումուղունա թէք-
րար էլիլէ վուրարագ, տօսթանէ պիր թարգտա,

— Պու հալտէ, սէվկիւիւ ամճամ, մարքի տը Շամրի,
հէր շէյի սանէսինտէ էլտէ իթմիշ օլտուղու քէնտի խըսըմընը
վէ խայրխահընը պուլունտուղու շու սէֆիլ հալ վէ վաղիեթ-
տէ պրագամաղ տէյի միւահաղա իթտիմ, տէտի:

Շամրի իսմի՝ Օ Բէննինին տէհշէթի սիմասընտա էօլլէ
պիր թէէսսիր հասըլ իթտի քի, Րօգամպօլ պու թէէսսիրին
մանէասընը անլաեարագ,

— Պէնի մարքի տը Շամրի մագամընտա կէօրմէնտէն տօ-
լաեր իզհարը թէաճճիւպ իթտիկինի անլաեօրում. պու իսիմ
սանա մալիւմ տիւր, տէյի՞ մի: Սէնին տէֆթէրինտէ պու
իսիմ եազըմըշ իտի, տէյի պէեան իթտի:

Վահշի պու քէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ սարսըլտը, վէ Րօ-
գամպօլ՝ քէլամա տէվամ պիրլէ,

— Իլէրուտէ պու հիքեաեէեի սանա նագլ իտէրիմ. լա-
քին չիմտիլիք ճիտտիեթտէն շաշմաեալըմ, վէ պիր աղ թա-
ճիլ իտէլիմ, տէյի իֆատէ իլլէտի:

Օ Բէննի պու արա նագարը տիգգաթընը հալէա Րօ-
գամպօլուն իւզէրինէ աթֆ իթմիշ օլուպ, մէրգում տէլի-
գանլը իսէ,

— Զանն իտէրիմքի, պուրատա չօգ վադըթ գալմագ
ֆիքրինտէ տէյիսին, տէտի:

— Խայր, - տիմէք իշին վահշի պաշընը սալլատը, վէ հօգ-
գապապար իլէ պէրապէր արգատաշլըգ իթմէք մէճպուրի-
եթինտէ պուլունմասընտան տօլաեր ֆէվգէլատէ միւզտա-
ըլու օլմուշ օլտուղու՝ քիսվէթինին քէսպ իթտիկի հալտէն
անլաշլտը:

— Տիմէք պէնիմիէ պիրիքտէ կէլմէեի թէրճիհ իտէրսին.
պէնիմ՝ սէնի ֆէվգէլատէ էյի սուրէթտէ գաեըրաճաղըմա
էմին օլապիրսին, տէյի՞ մի:

Վահշի - (թէքրար պաշընը սալլաեարագ) Էվվէթ:

— Էօլլէ իսէ, պիր ան էվվէլ կիտէլիմ, չիւնքի տիրէք-

Թորուն կէլէպիլէճէկինտէն, անըն իլէ տէ եէնիտէն միւզաքէրէ
իճապ իտէպիլիր :

Մուախարէն Րօգամպօլ՝ չինկեանէ գատընա խիթապլէ,

— Գը՛ղըմ՝, պանա սաթըլըգ պիր մանթօն վա՛ր մը տըր,
տէտի, վէ այնի վազըթտա մասանըն իւզէրինէ, օն պիրինճի
օլմագ իւզրէ, պիր ֆրանսըզ ալթունու տահա աթտը :

Չինկեանէ գատըն . - Իշթէ էֆէնտիմ՝, պու մանթօ՝ Ֆան-
ֆըրիւշին տիւր . եէնի տէյիլ իսէ տէ, իշինիդի կէօրէպիլիր
ղանն իտէրիմ :

— Հայ հայ :

Րօգամպօլ՝ մէզքիւր մանթօեու Օ Բէննինին ումուզլարը
իւզէրինէ վազ իթմէքլէ, մէրգու՛մ, չօճուգ կիպի իթաաթլա
մանթօեա սարըլտը, Պատէհու Րօգամպօլ, վահշինին հայվան
թիւլէրինտէն եաբըլմըշ օլան չաքգասընը տախի, պիր գա-
մէրիարանըն քէնտի մատամասընը կիեինտիրտիկի կիպի քէմալը
իթինա իլէ մէրգու՛մուն պաշընա գօեուպ, ինկիլիզճէ,

— Հայտէ պապալըգ, պու կիւն Գարնավալըն սօն կիւնիւ
տիւր . իմտի պու գըեաֆէթին իլէ տիշարը չըգապիլիրսին,
Սէնի կէօրէն՝ Օրէրա պալօսունտաքի Գալիֆօրնիալըեը զանն
իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի :

Օլ գէման սախթէ մարքի տը Շամիլի, պէշէր եիւզ ֆրանգ-
լըգ իքի պանգնօթու բարմագլարը արասընաա եուվարլա-
թըպ, բայլաչօ Ֆանֆըրիւշին զայրը մէշրու գէվճէսինին էլինէ
նազիքեանէ պիր սուրէթտէ վազ իթտի, վէ կիտէրքէն,

— Ալլահա ըսմարլատըգ գը՛ղըմ՝, էկէր պիր տահա պի-
րիպիրիմիզի կէօրիւրսէք, օլ վազըթ իւլֆէթի թէճտիտ իտէ-
րիզ, տէտի, վէ չինկեանէ գատըն պարագանըն գաբուսու-
նու աշմասընտա, Րօգամպօլ,

— Հայտէ աճճա, տէտի, վէ Օ Բէննինին գօլունտան թու-
թուպ, թէաթրօտան չոգարտըգտան սօնրա, քէնտի արապա-
սընա կէօթիւրտիւ, վէ Սիւրէզն սօգաղընա կիտէճէքլէրի
պէեան իտիլմէսի իւզէրինէ, արապա եօլա չըգտը :

5

Բօգամայօլ, վահչինին եանընտա օթուրտուգտա, շու եօլտա միւքեալէմէեէ իպթիտար իյլէտի.

— Շիմտի պապալըգ, սէրպէսթճէ կէօրիւշէպիլիրիդ պուրատա պիգտէն պաշգա քիմսէ եօգ տուր, իսմիմ մարքի տը Շամրի օլտուղունու սանա պէեան իտիեօրտում, տէյիլմի.

Վահչի՝ էվվէթ մանէասընտա օլարագ ածիպ պիր սէս չըգարտը, վէ Բօգամայօլ՝ իֆատէեէ տէվամ իտէրէք,

— Պու հիքեաեէ խայի ուղուն տուր. էվվէլ էմիրտէ շուրասընը պիլէսին քի, սէնին խայրխա հարընտաշըն գօնթ տը Բէրկազ... տէյինճէ, Օ Բէննի՝ արապատա սըչրատը, վէ Բօգամայօլ,

— Բէք էյի, Ավսթրալիա արագիսինտէն ավտէթինտէ տաթի տապէթինի պիրլիքտէ կէթիրմիշ օլտուղունու անլաեօրում. էլան թանըմիշ օլտուղում սըր Վիլիամսըն ախլէագընտան սէնտէ մէվճուտ պոթլունտուղունու կէօրիւեօրում, տէյի պէեան իյլէտի.

Մուախտարէն սախթէ մարքի տը Շամրի՝ սէօղիւնիւ շու վէճհչէ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Շուրասընը պիրմիշ օլքի, սէնտէն մուֆարագաթըմտան պիր սաաթ սօնրա, պէրապէրինճէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղում գօնթ տը Բէրկազ՝ պին ֆրանգ տարպէսի թէսմիէ օլունտան միւտարէպէ թարղընը պէնտէն տահա էյի պիրի իմի՛ իսպաթը տա շու տուր քի պէնի պօյլու պօեուէնա եէրէ սէրտի, վէ մամղէլ Պագգարա սէնին իշինի պիթիրտիկի սըրատա, ազ գալտը քի պէն տէ ահրէթէ եօլճու օլաճագտըմ.

Լաքին Մ. տը Գէրկազ հազգըմտա բէք էյի մուամէլէ իթ-
տի. Շէօյլէքի պէնի տէօրթտէ իւշ տէրէճէ էօլիւմ րատտէ-
սինէ կէթիրմիշ իքէն, էմրի թէտավիմէ լիւզոււմ հիսս իթտի-
կինտէն, պիր այ գատար նամուսու պիր թապիպ իլէ պիր-
լիքտէ Գէրկազ խանէսինտէ գալտըմ, վէ օ թապիպին թէ-
տավիսիյլէ իֆագաթըմը պուլտոււմ: Օրատան աղիմէթ իտէ-
պիլէճէք պիր հալէ կէլտիկիմտէ, պազը մուհիմմ իշլէրի տէ-
րունինտէ գայտ իթմէքլիկի իթիեատ իթմիշ օլտուզուհն պիր
տէֆթէրէ մալիք օլմուշ օլտուզունու խաթըրլատըմ, վէ պի-
նապէրին շաթօնուն հէր թարաֆընը արաշթըրըպ, իշպու
տէֆթէրի էլտէ իթտիմ: Շիմտի անլաեօ՞րմսուուն: Շամրի
մէսէլէսինին էսէրինի օ տէֆթէրտէն անլատըմ. պախթ վէ
իգպալ տախի պանա պիր տէրէճէ եարտըմ իթտիքլէրինտէն,
պու կիւնքի կիւն պիր մարքի տը Շամրի օլապիտիմ:

Օլվազըթ Րօդամազօլ, մալիւմիւմիւզ օլան վազըալարը,
եանի Մուէթ նամ սէֆինէտէ, Հինտիսթան գումբանիաօրն-
տա միւսթախտէմ հազըգի մարքի Ֆրէտէրիք-Ալպէր-Օնօրէ
տը Շամրիեէ րասթ կէլտիկինի, վէ սէֆինէնին ֆուրթունա-
եա թութուլտուլունու, վէ պատէհու պիր գաեա իւզէրինտէ
գալտըգլարընը, վէ պունտան սօնրաքի աշվալի հիքեաեէ
իթտի, վէ սէօղիւնէ չու վէճհլէ տէվամ իյլէտի:

— Սէվկիւլիւ ամճա, բէք էյի անլարսըն քի, մարքի տը
Շամրինին պիր տախի մէյտանա չըգ մաեաճաղընպ վէ արատան
օն սէքիզ սէնէ կէշմիշ օլտուզու ճիհէթլէ, քիմսէնին, պէնի
օ իսիմլէ թանըմամազըգ իթմէեճէկինէ, վէ պու իւնվանըմը
թաստիգ իթտիրմէք իւզըրէ լազըմ կէլէն քեաֆֆէյի էվթա-
զըն եէտիմտէ պուլունմասընա թէէմին օլմագըգ քեաֆի
օլմաեըպ, չիւնքի մարքի կէնճլիկինի Հինտիսթանտա կէշիր-
միշ օլտուզու հալտէ, պէն օրաեա աեազ պիլէ պասմաւըշ ի-
տիմ. պունտան պաշգա մարքի պահրիեէ իշլէրինտէ չալըշ-
մըշ օլմասըյլա, պէն տէ ումուրը պահրիեէեի թալիմ իթմէլի
իտիմ: Իմտի, մարքի տը Շամրինին քեաղըտլարընտան պաշ-
գա, սըր Արթիւրիւն մուսթազամ թէզըրէլէրինի վէ սաիր

քեաղըտլարընը տախի համիլ օլտուղում ճիհէթ, Շամրի իսմ վէ իւնվանընա մախսուս քեաղըտլարը սագլաեըպ, տիկէրլէ-
րինի Ֆէգանտա պահրիեէ հիւքիւմէթինէ իրաեէ իտէրէք, իր-
թէսի կիւն թէքրար ինկիլթէրրաեա միւթէվէճճիհէն հարէ-
քէթ իթտիմ, Լօնտրատա, Հինտիսթանըն Սիբաի ասքէրինտէ
խըզմէթ իթմիշ, վէ պու տէֆա գաթիէն իսթիֆասընը վէ-
րիպ, իշ արամագտա պուլունմուշ օլան պիր չափուշա թէսա-
տիւֆլէ, անը քեաթիպ մագամընաա խըամէթիմէ ալտը, Պու
ատամը, Հինտիսթանը սայքի էղպէր պիլիր իտի, Լօնտրատան
պիրլիքտէ Բլիմուլթա կիթտիք, Օրատա կէմիճի զապիթլէր
վէ թայֆալար իլէ սըգ սըգ կէօրիւշմէեէ պաշլատըմ վէ ֆէն-
նի պահրինին նագարիաթընտան պահս իտէն պիր թագըմ
քիթապլար սաթըն ալտըղըմ կիպի, պու ֆէննին տէրսլէլի-
նի տախի տինլէտիմ, վէ ալթը այ զարֆընտա կէմիճիլիք ֆէն-
նինէ միւքէմէլէն վագըֆ օլտուղում կիպի, ինկիլթէրրանըն
Հինտիսթան գըթամընը տա լաեըգըլա էօյրէնտիմ, Ոլ վա-
գըթ եագըճըմք եօլա գօեուպ, Հինտիսթան կիւնէշինին թէ-
էսսիրաթընը հասըլ իթտիւմէք իւզրէ, եիւզիւմիւ տէ պիր
միգտար սաֆրան իլէ օվալատըմ, Պատէհու սըր Արթիւր օլ-
մագլա թաշըտըղըմ քիսվէթի պէրթարաֆ իտիպ, էվվէլա
Լօնտրաեա ավտէթ իթտիմքի, օրատա պահրիէ նէգարէթի՝
մարքի տը Շամրինին քեաֆֆէի քեաղըտլարընը թաստիգ
իթտի: Օնտան սօնրա Ֆրանսաեա ավտէթ իշին սէֆինէեէ
րաքիպ օլտում:

Բօգամպօլ, հիքեաեէսինին սօնուհա վասըլ օլտուղուն-
տա, րաքիպ օլտուգլարը արապա Սիւրէզն սօգաղընա մու-
վասըլէթլէ տուրտու:

Էվվէլա Բօգամպօլ արապատան էնիպ, րէֆիգինին տէ
էլինի թուլթարագ,

— Մ. մարքի տը Շամրինին՝ վէրնէօլ սօգաղընտաքի օ-
թէլինտէ իգամէթ իթտիկինի պիլիրսին, լաքին կիզլի պիր
տաիլէսի տէ վար տըլքի, օրատա ահպապընը գապուլ ի-
տէր, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ՝ կիւզէլ կէօթէրիչի պիր էվին գա-
բուսուենու չալմագլա, գաբու աչըլտը:

Սախթէ մարքի, կաղ ըչըղը չօգտան պերու սէօնմիւշ օ-
լան տէհլիգէ վտհի ըէֆիգիւնի կիրտիրտիքտէն սօնրա, գա-
բանլըգտա, կէլէն չախսըն քիմ օլտուղունու սիւալ իտէն գա-
բուսուենա «պէն իմ, մօնսիէօ Ծրէտէրիք տիր» տէյի ճէվապ
վերտի, վէ Օ Բէննիեի քիւչիւք պիր տաիրէեէ կէօթիւրտիւ:
Մէգքիւր տաիրէտէ էֆէնտիսինէ պէքլէեէրէք ույգուսու կէօ-
թիւրմիւշ օլան խըզմէթճի պիրտէն պիրէ ուեանտըղնտա,
Օ Բէննիսին տէհչէթլի սիմասընը կէօրիւր կէօրմէզ, տիւչարը
հայրէթ վէ էնտիչէ օլտու:

Լաքին Րօգամպօլ, ամիրճէ պիր թաւր իլէ, մէրգումա,

— Հայտէ չաբուգ, պուրատան օն ատըմ գատար ու-
գագտա, Միրօմէսնիլ սօգաղնտա մուգիմ թապիպիմ տօգ-
թօր Ալպօնուն խանէսինէ կիթ. քէնտիսինի ուեանտըր, վէ
պուրաեա կէթիր, տէտի:

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, տիեէրէք, խըզմէթքեար տիւչարը
չըգըպ, էֆէնտիսինին արապասընա ըաքիպէն, թապիպին
խանէսինէ աղիմէթ իթտի:

Պու արա Րօգամպօլ՝ Օ Բէննիեի, տէրունինտէ միւքէնձ
մէլ աթէշ եանմագտա օլան քէնտի եաթադ օտաւընա կիր-
տիրիպ, պիւեիւճէք պիր գօլթուգլուտա օթուրթտուգտան
սօնրա,

— Պէնի տի'նլէ, էբէյիճէ պիր վագըթտան պերու իսթէ-
տիկին եօլտա թաամ իթմէմիշ օլտուղուն իչին, գարնըն ա-
ճըգմըշ օլմալը տըր. իմտի սէնին իչին ալէա պիր թաամ
թէրթիպ իթտիրիպ, պիր չիչէ տէ Պօրտօ չարապը կէթիւրթ-
տիրէճէեիմ: Պու սաեէտէ վալէ-տը-Քէօր չիրքէթինին բար-
լագ զէմանլարընը խաթըրլաեապիլէճէքսին: Պիլիւսին ա', Քէր-
կաղըն սօֆրասընտա զէյթին եաղլը ֆասուլեաեը եէտիքտէն
սօնսա, սէնին քիւչիւք Րօգամպօլունուն խանէսինէ կէլէրէք,
օնուն աճըսընը օրատա չըգարըր իտին, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ՝ թաամ օտասընա կիրիպ, իւզէրին:

տէ եւեթեթէ տայիր պազը շէյլէր մէվճուտ օլան քիւչիւք պիր մասսաեր պիրլիբտէ կէթիբէրէք ալտէթ իթտի և վէ մէզ-քիւր մասսաեր՝ ըէֆիգիւնին գարշըսընա վաղ իլէ, քէնտիսի տէ եանընաա օթուրտուգ տան սօնրա,

— Կէօրիւեօրսուն ըի սանա պիր չօճուգ կիպի խըզմէթ իտիեօրում, տէյի պէեան իյլէտի, վէ վահչիի մէրգում կէ-թիբիլմիշ օլան թաամլարը ճանվէրլէր կիպի ֆէվգէլատէ աճկէօղլիւլիւքլէ եէտիկի էսնատէ, Բօգամպօլ, շու վէճիլէ իլավէի մէգալ իթտի:

— Հէքիմիմի ճէլպ իթմէք իւզրէ խըզմէթ քեալըմը կէօն-տէրտիմ, Հէքիմ կէլտիկիւնտէ, էվվէլճէ քիւչիւք պիր հիքեա-եէ նագլ իտիպ, պատէհու սէնի քէնտիսինէ թէսլիմ իտէ-ճէեիմ: Վագաա սէնի տէլիգանլըրգ հալինէ իֆրաղ վէ ի-եատէ իտէճէք տէյիլ տիր, լաքին պէլքի եիւզիւնտէքի իշա-րէթլէրի կէչիբէճէք տիրքի, պու տա չօգ շէյ տիմէք տիր: Սէն հէքիմին եանընտա, պիր մատէնին եախօտ պիր վաբօր գաղանընըն բաթլամասընտան տօլտեր պու հալէ կէլմիշ կի-պի ֆարզ օլունաճագսըն:

Բօգամպօլ քէլամընը իքմալ իթմէք իւզրէ իքէն, տաի-րէսինին խարիճի գաբուսու աշըլտըղընը իշիթտի: Խըզմէթ-քեար իլէ հէքիմ կէլմիշ օլտուգլարընտան, տէլիգանլը,

— Ամճա, սէն պուրատա օթուր, պէն հէքիմէ, թաօվի-րինին չիրքինիկի հագգընտա լազըմ օլան մալիւմաթը էվ-վէլճէ վէրէեիմ, տէտի, վէ Օ Բէննի՝ մէգքիւր թաամ օտա-սընտա գալարագ, աճկէօղլիւլիւքլէ թաամընը իթտիկի սը-րատա, Բօգամպօլ՝ տօգթօր Ալպօնուն պուլունտուղու սալօ-նա կէչտի:

Պու թապիպ մէլէզ օլուպ, Կուատըլուք մէմլէքէթինտէ տօղմուշ, վէ Պրէզիլիատա վէ Բարակուէտէ խայլի միւտտէթ իճրաի թէպապէթտէն սօնրա իգպալ արամագ իւզրէ Բարի-սէ կէլմիշ, վէ սըճագ իգլիմլի մէմլէքէթլէրտէ զուհուրա վէ-լէն խասթալըգլարըն թէտավիսինտէ իխթիսասը հաիգ օլտու-ղունու իլան իթտիբմիշ իտի:

Հէր նէ իսէ, Բօգամպօլ՝ թապիպի գարշըլատըղընտա,

— Սէլամ տօգթօր, սիզի պու վագըթտա եաթաղընըղ-
տան գալտըրթժըլ օլտուղումտան տօլաեը աֆվընըղը րէճա
իտէրիւ, տէտի :

Տօգթօր՝ ֆէվգէլատէ հիւրմէթ վէ րիաեէթ իրաեէ
իտէր հալլէր իլէ :

— Խայր մօնսիէօ մարքի, սիզ պէնտէնիլի եաթաղըմտան
գալտըրթմատընըղ խըղմէթճինիզ կէլտիկի գէման հէնուղ է-
վէ ափտէթ իթմիշ իտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի :

— Տօգթօր, եիւզտէքի նագշլարա գարշը պիր տէվանըղ
վա՞ր մը տըր :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուղ մօնսիէօ մարքի :

— Աալիպա ֆիքրիմի էյիճէ անլաթամատըմ. եիւզտէքի
նագշլար իզալէ օլունապիլի՞ր մի տիմէլի իտիմ :

— Իշի պիլիք, Ուզթըրալիա աղաճլարընըն պօեասըյլա օ-
լանլար պաղը քէսկին թէրթիպլէր սաեէսինտէ իզալէ օլու-
նապիլիլէր :

— Սահի՞հ մի :

— Օսէանիտէ պիր վահշի գապիլէ թարաֆընտան էսիր
թութուլմուշ օլան պիր ինկիլիզ կէմիճիեի թէտավի իտէրէք,
իֆագաթընը պուլտուլմուշում տուր :

— Իշթէ պէն տէ սիզէ պու եօլտա պիր վագըրատան պահա
իտէճէեիմ. վագթիյլէ Հինտիսթանտա էմրիմ ալթընտա չա-
լըշմըլ օլան պիր թայֆաեա րասթ կէլտիմ. Պու թայֆա՝ ա-
րապ էսիրլէրի թաշըեան պիր կէմիեէ պինմիշ օլտուղու հալ-
տէ, պէեան իթտիկինիզ թայֆա կիպի, վահշիլէրէ էսիր օլ-
մուշ, վէ անլէր թարաֆընտան եիւզիւնէ նագշլար եաբըլ-
տըղը կիպի, պաղը ազասը տախի քէսիլմիշ տիր :

Պատէհու Բօգամպօլ՝ տօգթօրու եաթագ օտասընա կէօ-
թիւրտիլ :

Բէք իլէրի կիթմէզտէն, վէ թապիպին մուայէնէսինտէ
հաղըր պուլունմաղտան էվվէլ, իւշ այ գատար կէրիլէեէրէք,
իշպու հիքեաեէտէքի եէնի էշխասը թանըթմագ իսթէրիզ :

Փետրվար այլ իշխնտէ, պիր բէնչէնպիհ կիւնիւ, էօլէտէն սօնրա վէ հավանըն կիւզէլ պիր զէմանընտա, Շանգ-էլիզէ թարաֆը միւթէատտիտ արապալար իլէ տօլմուշ օլուպ, կիւնէշ, իլք պահար կիպի ըլըճադ, հավա լաթիֆ վէ գուպպէի ասիւման պէրրադ օլուպ, շու հալ՝ մայիս աեընըն սօնլարընտաքի ադշամարա պէնզէմէքտէ իտի: Սաաթ իքի ըատտէլէրինտէ, լանտօ, վիգթօրիա վէ տէօրթ աթլը աչըդ գալէշ արապալարը, Շանգ-էլիզէ մէյտանընտա պիրի պիրինի գարշըլաեարադ, եէկտիկէրինի թէագիպ իթմէքտէ, վէ արա եէրտէ պիր թադըմ սիւարիլէր՝ էն զիեատէ մօտաքեարի կիեինմիշ գատընլարը սէլամաեարադ կէզմէքտէ, վէ ճատտէնին իքի ճիհէթինտէն եիւրիւմէքտէ օլան պիր թադըմ բիեատէ խալգ տախի, եա պիր արապանըն կիւզէլիկինէ, եախօտ պիր պէյկիրին ճալիպ հալինէ, վէ շու եա պու սիւարինին մէհարէթինէ եախօտ չօլքազըզընա տաիր կէօրիւշմէքտէ իտիլէր:

Հալպուքի քեաֆֆէյի արապալար իշխնտէ պիրի՝ էն զիեատէ ճալիպի հայրէթ վէ հիւրմէթ օլուպ, պու արապատա օթուրանլարա սիւարիլէր սէլամ վէրտիքլէրի հալտէ, գատընլար տախի օթուրմուշ օլտուգլարը աչըդ արապալարընտան էյիլէրէք իզհարը ըիաեթ իթմէքտէ իտիլէր:

Մէզքիւր արապա՝ պիւեիւճէք վէ սիւսիւ պիր գալէշ օլուպ, իսկէմլէսի իւզէրինտէ, սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ իքի նէֆէր սէյիս, վէ տէրոնը արապատա իսէ, եաս էսվապը լապիս օլարադ իքի գատըն օթուրմուշ իտի: Պու գատընլարըն կիեինմիշ օլտուգլարը եաս էսվապը՝ հիսս օլունան քէտէր ու էլէմին իլք կիւնլէրինտէ կիեիլէն էսվապտան օլմաեըպ, քէտէր ու էլէմի էբէյիճէ պիր վադըթ թէագիպ իթտիքտէն սօնրա կիեիլէն վէ պալօեա կիտիւմէսինէ միւսաիտ օլմասա տա թէնէզզիւհ մահէլլէրինէ վէ գօնսէրէ կիտիւմէսինէ միւսաատէ իտէն էսվապտան իտի:

Մէրգուճան գատընլարտան պիրի թադրիպա էլլի եաշլարընտա, լէհճէսի սօլկուն վէ խասթալըգլա միւզտարըպ օլ:

տուղու հէյեթթինտէն անլաշըշըր պիր գատըն օլուպ, տիկէ-
րի տէ օն տօգուզ եաշլարընտա պիր գըզ իտի :

Բարիս պէլտէսինտէ կիւզէլիք տէնիլէն շէյ հէման սօ-
գադլարտա եիւզէր օլտուղու, հաթթա իշպու բաթթաթտա
պինլէրճէ կիւզէլ վէ ճալիպէ գատընլար պուլունտուղու հալ-
տէ, օլ տէրէճէ կիւզէլիք վէ ճաղիպէթտէ միւքէմիլէլ պիր
թասվիրին պէլտէի մէզբիւրէտէ պուլունմազ օլտուղու պէ-
եան իտիլսէ, միւպալէղա իտիլմիշ օլմազ : Իշթէ պու կէնճ վէ
տիլրիւպա գըզ՝ մատմազէլ Պլանշ տը Շամրի իտի :

Մէզպուրէ սարը լէհճէլի, վէ Շարգլը գատընլարա մախ-
սուս լաթիֆ պագըշըր վէ ալէա կէօզլիւ, սիմասը՝ Բում գա-
տընլարը սիմասը կիպի պէրրագ վէ Խնկիլիզ գըզլարը միսիլ-
լու պէեազ վէ բէմպէմի օլուպ, վիճուտի իսէ, օրթա պօյլու
վէ Հինտիաթան գըզլարընտա կէօրիւկէկէլտիկի վէճհիլէ հիւ-
սիւնիլ իտի : Օլ ճալիպ սիմասընտա կէօրիւկէն նէվիմա հալը
մահզունիեթթ, քէնտիսինէ տիկէր պիր կէօնա լէթաֆէթի
մախսուսէ քէսպ իթտիրմիշ օլուպ, իշպու հիւսնի ճէմալինին՝
րուհունա վէ հիսսիեաթը թապիլիյեսինէ տէ մուվաֆըզ պու-
լունտուղու ըէվիշի հալտէն նիւմաեան օլմագտա իտի :

Մատմազէլ տը Շամրի իլէ վալիտէսինին բաքիպ օլտուգ-
լարը արապա եօլունա տէվամ իթտիկի սըրատա, տէրունին-
տէ սարը լէհճէլի, վէ թէաթրօլարտա պաշըճա րօլլարը իճրա
իտէն գատընլարըն կիյտիքլէրի կիպի ուզուն էթէքլի վէ դա-
եթթ կէօսթէրիշլի պիր ֆիաթան կիեինմիշ պիր գատըն օ-
թուրմուշ պուլունան տիկէր պիր միւքէլլէֆ արապա՝ պունուն
եանընտան կէլիպ կէշտի :

Մատմազէլ տը Շամրի՝ ըէսսամը մէշհուր Բաֆայէլին
թէրսիմ իյլէմիշ օլտուղու Մէրեհէմանէ թասվիրլէրի կիպի սա-
րը լէհճէլի օլտուղու հալտէ, տիկէր արապատաքի գատըն՝
Ժինօն նամ իլահէ կիպի հէման գըրմըզըմը օլան սարը ըէնկ-
տէ պուլունմագտա իտի :

Պլանշ տը Շամրինին կիւզէլիկի՝ ըրգէհիլ գըզլարտա մէշ-
հուտ օլան բագ վէ խալիս կիւզէլիք օլուպ, անճագ հիւր-

մէթ վէ թէհայեիւրլէ քէնտիսինէ պագանլար օլտուղու հալտէ, տիկէրինին կիւզէլիկի՝ աչըգ մէշրէպլի գատընլարա մախսուա օլմագլա պէրապէր, կէօզլէրինտէ տէ, երլտըրըմ միսիլու օլմագանը շարբաճագ պիր իգթիտար մէվճուտ տուր կիպի զանն օլունմագտա իտի: Մէզպուրէնին սիննի իսէ, եիրմի պէ՞ն մի, օթուզ պէ՞ն մի, կիւնտիւզ վագթը պիլէ թայեին իտիլմէեէէէր մէրթէպէտէ պիր սըրր իտի:

Պու գատընըն արապասը՝ տիկէր արապասը գարշըլատըղընտա, օլ կէնճ գաթըն՝ մարքիղտը Շամրի իլէ դըզընա արսըզճա աթֆը նազարը տիգգաթ իթտի: Մարքիզ վէ գըզը պու պագըշը տէրք իթտիլէր իսէ տէ, կէօզլէրինի պիլէ եօ. գարը գալտըրմագսըզըն կէշիպ կիթտիլէր, Հալպուքի տիկէր գատըն, խըրսլա տօտագլարընը ըսըրարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օ՛հ, եիւզիւմէ պագմաեա քէնտիլէրինի եագընտա մէճպուր իտէճէեիմ, տէտի:

Մէզքիւր իքի արապանըն եէկտիկէրինէ թէսատիւֆ իթտիլէրի սըրատա, աթա սիւար օլմուշ օլան իքի կէնճլէր հէման ալնի վագըթտա տուրտուլար:

Պունլարտան պիրի՝ Շանգ-էլիզէ ճատտէսինտէն եօգարըեա տօղրու կէլմէքտէ, տիկէրի տէ ալաղըեա էնմէքտէ իտի:

Իլք աթլը՝ ինկիլիզ աթլարընա գօշուու օլարագ սիւրաթլէ կէշմէքտէ պուլունան լանտօ արապասընտաքի գատըն իլէ սէլաւլաշտը: Տիկէր աթլը տա, նազարը տիգգաթընը, գալէշ նէվինտէն օլան արապատա օթուրմուշ պուլունան մատմագէլ Պլանշ տը Շամրիեէ աթֆ իլլէտի:

Պիրինճիսի՝ եալընըզ բարմագլարընըն ուճունքը շաբգասընա կէօթիւրմէքլէ իքթիֆա իտիպ, տիկէրի իսէ կէրէ գատար էշիլէրէք սէլամ վէրտի:

Արապալարըն ուզագլանմասընտան սօնրա իքի տէլիգանլըլար՝ եէկտիկէրինտէն պիր գաշ աալըմ ուզագտա տուրտուգլարընտա, պիրի պիրինի թանըտըլար:

Պիրինճիսի: Վա՛յ, Ֆապիէն սէ՞նմիսին տէտի:

Իքննճիսի .- (մէգքիւր թէսատիւփտէն տօլաեը պիր ազ ճանը սըդգըն կէօրիւնէրէք .) Էվվէթ , Րօլան պէնիմ , տէյի մուգապէլէտէ պուլունտու :

Րօլան թէսմիեէ իթտիկիմիզ կէնճ , տէրհալ տիկէրինէ եազլաշարազ ,

— Օրմանտան մը կէլիեօրսուն , տէյի սօրտու :

— Էվվէթ :

— Ավտէթ մի իտիեօրսուն :

— Պիլմէմ . . . անճագ պու կիւն հավա բէք կիւզէլ օլ-տուղունտան , պիր տէփա տահա Շանգ-էլիզէ մէյտաննտան կէշմէք արզուսինտէեիմ :

Րօլան .- (կիւլիւմնէեէրէք .) Էվվէլէմիրտէ թատավիւրուն պու օլապիլիր , սանիէն տէ . . .

Վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ .- Նէ° տիմէք իսթէեօրսուն :

— Տիմէք իսթէեօրսումքի , եէրէ գատար էեիլէրէք սէ-լամլաշարղըն ճալիպ գըզըն լաքիպ օլմուշ օլտուղու արապա-եը տա թաադիպ իտէպիլիրսին :

— Ազիզիմ Րօլան տը Գլաեէ , ազ էվվէլ սէլամ վէրտի-կիմ գատընլար՝ մարքիզ տը Շամրի իլէ գըզը տըր . անճագ սէնին տօտազլարընտա միւշահէտէ իյլէտիկիմ թէպէսօիւմ՝ միւնասիպէթսիզ տէյիլ իսէ տէ , մանէասըզ տըր :

— Աճա՛յիպ , սէն մատմազէլ տը Շամրի իլէ նիշանլը տէ°-յիլմիսին :

— Խայր :

Ֆապիէն՝ մահզունիյեէթլէ պու ճէվապը վէրիպ , պատէ-հու Րօլանը սէլամլաեարազ օրատան մուֆարազաթ իթմէք իսթէտիկինտէ , Րօլան քէնտիսինի ալըդօեարազ ,

— Սանա պիր սէօզիւմ տահա վար տըր , տէտի :

Վիգօնթ տուրտու , վէ մուսահիպի ,

— Իքի աթլը լանտօեա տիգդաթ իթտին մի , տէյի նի-վալ իթտի :

— Տէրունինտէ պուլունտան գատընա էլին իլէ սէլամ վէրտիկին արապաեա՞մը :

— Էվվէթ :

— Օ գատընը թանը՞րմըսըն :

— Օնուն տա իսմի մատմազէլ տը Շամրի տիր , վէ տի-
կերինին խըսըմը տըր . . .

Պու սէօզլէր իւզէրինէ վիգօնթ Ֆապիէնին լէհճէսի սօլ-
տու վէ կէօզլէրինտէ , երտըրըմ չըգարճասընա պիր հալ
զուհուրա կէլտի : Մէրգում էլինի ուզաթըպ , Բօլանըն գօ-
լունու թուլթուղու հալտէ ,

— Տօ'սթում Բօլան , չաբուգ պանա շունու սէօյլէքի ,
շիմտիքի տէտիկինէ գավիէն վէ նամուսքեարանէ ինանը՞թօր-
մուսուն : Պունու սէօյլէտիկին թագտիրտէ սանա աֆվ իտէ-
ճէեիմ , տէտի :

Վիգօնթ Ֆապիէն՝ հիտտէթամիզ պիր սէտա իլէ մէգ-
քիւր քէլիմէլէրի իրատ իթտիկինտէն , մուսահիպինին իւզէ-
րինտէ դարիպ պիր թէէսսիր հասըլ իթտի : Լաքին Բօլան
իթթիեարը սիւքիւթ իթտիկինտէն , Ֆապիէն ,

— Սէօյլէեէ՞ճէքմիսին , տէյի թէքրարլատը :

Նիհաեէթ Բօլան՝ շու վէհճլէ ճէվապա աղազ իյլէտի :

— Ազիզիմ մօնսիէօ Ֆապիէն , արզունուզ մուճիպինճէ
սիղէ ճէվապ վէրէճէեիմ : Սէլամ վէրտիկիմ գատըն՝ միւ-
թէվէֆա մարքի Հէքթօր տը Շամրինին գըզգարընտաշը մատ-
մազէլ տը Շամրի տիր , վէ սէրվէթի՝ գօնթ տը Շամրի իս-
մինտէ պիր քիմնէ թարաֆընտան սօեուլմուշ տուր :

Ֆապիէն . - (պիր ազ էվվէթի հիտտէթինտէն տահա զի-
եատէ միւտհիշ օլան պիր սիւքիւնէթլէ .) Արթըգ էլվէրիւր .
թաաթի իթտիկիմիզ պիր իքի ճիւմլէ՝ միւքեալէմէմիզի գաթթ
իթմէքլիկէ քեաֆի տիր :

— Նասըլ իսթէրսէն , էօյլէ օլսուն :

— Անճագ պէն սէնտէն եէտի սինն պիւեիւք օլտուղում-
տան , եանի սէն եիրմի իւշ , վէ պէն օթուզ եաշընտա պու-
լունտուղումտան , վէ պունտան գալթինազար իհթիեար ամճան
շըվալիէ թարաֆընտան պանա թավսիէէ իտիլմիշ խուկլինտէն ,
պիւճիւմլէ վէսաթիթի սուհիէեի իճրա իթտիքտէն , վէ մատ-

մազէլ տը Շամրի օլտուղունու պէնան իթտիկին գատընըն՝ ախլէագը պօզուզ գարըլարտան պուլունտուղունու պէնան իյլէտիքտէն սօնրա, էն սօն տէրէճէտէ շայեանը թէէսսիւֆ նէթիճէեէ գարար վէրէճէեիմ :

Պու իֆատէ իւզէրինէ Բօլանըն լէհճէսի ֆէվզէլատէ սուրէթտէ սօլուպ ,

— Վիգօնթ Պապիէն , սիզ պիր գատընը թահգիր իտիւ եօրսունուզ , տիմէք ալչադսընըլ , տէտի :

Վիգօնթ , հիտտէթինտէն նաշ/ սարսըլարագ ,

— Բէք էյի , եարըն տուէլլօա սիզի թէլէֆ իտէճէեիմ , տէյի պէնան իյլէտի :

Բօլան . - Պէն խանէմէ ավտէթ իտիւեօրում , շահալէրի-նիզի օրատա պէքլէեէճէեիմ :

Պապիէն . - (մէրգ ում տէրիգանլընըն օրատան մուֆարագաթը էսնասլնտա .) Տո'րունուզ , սիզ պիր սէօզիւմ տահա վար տըր :

— Պանա նէ° սէօլլէմէք իսթէեօրսունուզ :

— Սիզ պէնի թահգիր իթտինիզ , վէ հէր նէ վագը օլսա , տուէլլօ իտէճէկիմիզի պիլէճէք գատար պէնի թանըրսընըլ : Անճագ սիզ , միւհթէրէմ պիր կէնճ օլտուղունուզ , վէ պիրիպիրիմիզէ տօսթ վէ գօմշու պուլունտուղումուզ հասէպիլլէ , պէնի օն տագըգա տահա տինլէեէճէկինիզէ իսքեաթ օլմուշում տուր :

— Նէ° ֆայտէսի վար տըր :

— Աթընըզ պէնիմքինին եանընա կէթիրին վէ կիտէրէք պէնի տինլէեին :

Վիգօնթ Պապիէն պու սէօզլէրի էօլլէ պիր թէէսսիւլի սուրէթտէ իրատ իթաիքի , կէնճ խասմի իսթէր իսթէմէզ թէքլիֆինէ մուվաֆֆագաթլա աթընը տիկէր աթա եագլաշտըրըլ ,

— Թէէմին օլունուզքի մօնսիէօ , վագը օլան հարէքէջ թիմ , սըրֆ լաթիֆէ իտի , տէտի :

Վիգօնթ տախի ճէվապէն ,

— Մօ'նսիէօ, շիմտի մէսէլէ պիգտէն չըգմըյ տըր, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Օ հալտէ մատտէ քի՞մին հագգընտա տըր:

— Պիր ֆամիլեանըն նամուսու հագգընտա տըր, անճագ պու ֆամիլեանըն նամուսունա խալէլ կէթիրմէք իսթէեէն պիր գատըն հագգընտա ֆիքրինիզի աչմագ իսթէրիմ:

— Մօ'նսիէօ, սիզի տինլէեէնէկիմէ սէօզ վէրտիմ. սէօյլէեինիզ, ֆագաթ, էֆքեարըմըն ասլա թէպտիլ օլմաեաճաղընա թէէմին օլունուզ:

— Բէք էյի, էօյլէ օլսուն, ֆագաթ եինէ սիզ պէնի տինլէեինիզ:

Պու սէօզլէր իլէ մէրգուլար էթուալ ճատտէսինէ սօղորու իլէրլէտիքլէրի սրըատա, վիգօնթ ֆապիէն չու սուրէթլէ իֆատէեէ աղազ իլլէտի:

6

— Պէնիմ ֆամիլեամ՝ Շամրի ֆամիլեասը միլթէալիլգաթընտան տըր: Իմտի նամուսում հագգը իչին սիզէ սէօյլէրիմքի, վագը օլաճագ իֆատէմ սըրֆ հագըգէթ տիր:

Րօլան. — Սէօյլէեինիզ:

— Հէնուզ եասը՝ ազ էվվէլ սէլամ վէրտիկիմ գատընլար թարաֆընտան թութուլմագտա օլան միլթէվէֆա մարքի տը Շամրի պունտան օն սէքիզ սէնէ էվվէլ տուէլլօտա թէլէֆ իտիլմիչ օլան ագրապասընտան մարքի Հէքթօր տր Շամրինին միրասընա վարիս օլմուչ տուր:

— Պունու պիլիեօրում:

— Մատեմքի պիլիեօր իսէնիզ, քէնտի թապիրինիզէ մատմազէլ տը Շամրի գաջ եաշընտա օլապիլիր:

— Եիրմի պէշ եաշընտա տըր, վէ էօյլէ օլտուղունու տա կիզլէմէեօր:

Փապիէն՝ թէպէսսիւմիւնիւ մէնն իլէ,

— Տիկէր թարաֆտան մարքի Հէքթօրուն գըզգարընտա չը օլտուղունու սէօյլէեօրսունուզ, էօյլէ տէյիլմի, տէտի:

— Պու պապտէ իսպաթըմ վար տըր:

— Տիմէք օ գըզ՝ Հէքթօրուն բէտէրի մարքի տը Շամրի-նին գըզը տըր:

— Թապիի:

— Լաքին ազիզիմ Րօլան, մարքի 1816 տա, իքինճի ին-գըլապ տէվրինտէն պիր սէնէ սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր, իմտի, մատմազէլ աը Շամրինին եիրմի պէշ եաշընտա օլտուղունու նաօրլ գապուլ իտէրսինիզ. շիմտի 1859 սէնէսինտէ պուլունուեօրուզ, վէ օ մատմազէլտէ, ագալլի օթուզ ալթը եաշընտա օլմալը տըր:

— Իհթիմալի եօգ տուր, մարքի տահա կէճ էօլմիւշտիւր:

— Աֆվ իտէրսինիզ, պէն թարիխլէրի բէք էյի խաթըր-լարըմ, սէօյլէտիկիմ թարիխլէր բէք տօղրու տուր. թէէմին օլունուզ ազիզիմ Րօլան, վէ խուսուսիյլէ իզզէթի նէֆսինիզ հագգընտա միւթմէեին գալընըզ. Ջիւնքի սիզ, մատմազէլ Շամրի թէամիեէ իթտիկինիզ օ գատընը՝ տէրէճէեի նիհա-եէտէ սէվէրսինիզ, վէ...

Տիկէր տէլիզանլը հիտտէթ ու զազապլէ մուսահիպինին սէօզիւնիւ քէսիպ:

— Վիգօնթ Փապիէն, չու իսթիհզաքեարի թապիրլէր-տէն կէրի տուրմանըզը բէճա իտէրիմ. պէն, միւթէվէֆա մարքի տը Շամրինին քէրիմէսի Անտրէեէ եազմըշ օլտուղուն մէքթուպարը կէօրտիւմ, պինաէն ալէյհ իքի տիւրլիւ էֆքեարըմ օլամազ:

— Ազիզիմ, մատմազէլ Անտրէ՝ ֆիւվազը մարքի Հէքթօ-րուն վալիտէսի մատամ տը Շամրինին գըզը տըր:

— Տիմէք սիզտէ անլաեօրսունուղքի...

— Լաքին այնի վազըթտա Պոււտտա տավա վէքիլի Պրիւնօ իսմինտէ պիրինին տէ գըզը պուլունմագտա տըր. չիւնքի մարքիզ տը Շամրի տուլ գալտըզը գէման օ ատէմիւէ աշըգ-պազլըգ իթմիշ տիր:

Պոււ աբա Բօլան, թէաճճիւպլէ բէֆր սէտա իթտի, վէ վիգօնթ Ֆապիէն թահգիրամիզ սուրէթտէ չէօյլէճէ տէվամ իյլէտի:

— Մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ, վալիտէսինին եանընտա էօքսիւզ կիպի պէօեիւտիւկիւ հալտէ, մարքի Հէթթօրուն խըսըմը վէ վարիսի պուլունան միւսիւ գօնթ տը Շամրիին սա-եէսինտէ ուզուն միւտտէթ եաշաեապիւմիշ տիր, չիւնքի մարքի Հէթթօրուն թէնսիպի ալէյհինաէ օլարագ, գօնթ տը Շամրի, մատմազէլ Անտրէնէ գայտը հաեաթլէ օն իքի պլին ֆրանգ իրատ թախսիս իյլէմիշ տիր: Շու տա սահիհ տիր քի, վալիտէսինին վէֆաթընտա մատմազէլ Անտրէ, քէնտինէ ալիտ օլմանան վէ բէտէրի իլէ վալիտէսի թարաֆընտան թէրք իտիւմիշ պուլունմանան պիր իսմի քիւսթախճասընա թաշըմանա պաշլամըշ վէ պու սուի իսթիմալէ տէ գանաթ իթմէեէրէք, օ իսմի բէզիլու պէտնամ իյլէմիշ տիր:

Բօլան չիտտէթ ու զազապընտուն նաշի պիւսպիւթիւն քէնտինտէն չըգարագ,

— Մօ'նսիէօ, տէտի:

Ֆապիէն իսէ սօզուգ գան իլէ չէօյլէ տէվամ իյլէտի:

— Միւսաատէ իտինիզ սէօզիւմիւ իքմալ իտէերմ: Եարըն պէնի թէլէֆ իտէճէքսինիզ, ֆագաթ պու կիւն պէնի տինլէեինիզ: Պէն սէօզիւմիւն սահիպիւիմ: Մատմազէլ տը Շամրի թէսմիէ իթտիկինիզ գատըն՝ գանուըն ալէմ խարիճինտէ պուլունան վէ քէնտիլէրի իչին նամուսու պիր էվին գարուսու աշըլամանան, վէ պիզիմ իչին տէ աեադյարըմըտա մահմուզ, վէ աղզըմըզտա սիկարա օլարագ խանէլէրինէ կիրմէք գապիլ օլան գատընլարտան պիրի տիր: Ազիզ տօթթում, սիզ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօեու սէվիեօրսունուղք:

պէն տէ սիզին աշգ ու մուհապպէթինիզի պուլանտըրմագտա
օլտուղումտան տօլանը հագըգէթէն թէէսսիւֆ իսիեօրում :
Լաքին նէ չարէ , իգթիգաի հալ պէօլէ իճապ իթտիրիթօր :
Իմտի նիչին պու գըզ , մարքիզ տը Շամրի իլէ գըզընըն եիւ-
զիւնէ էօլէ արսըզճա պագմաեա միւթէճամըր օլուեօր :

Բօլան պու սէօզլէր իւզէրինէ աթընը տուրտուրուպ ,

— Վիգօնթ Ֆապիէն , սիզի սապր ու թէհամմիւլլէ տին-
լէտիմ , լաքին արթըգ տինլէեէմէմ , իմտի Ալլահա ըսմար-
լաարգ , եարըն հիսապլարըմըզը թէսվիեէ իտէրիզ , տէտի :

Պէօլէճէ հէր իքիսի տէ աթլարընը սիւրիւպ , եէկտիկէ-
րինտէն այըլաըլար :

Բօլան հէեէճանը ազիմ իչինտէ օլարագ , Սէն-Ֆլօրան-
թէն սօգաղընաա վագը 18 նումէրօլու պիր խանէեէ կիտէ-
րէք , գաբուճուեա :

— Մատմաղէլ տը Շամրի ավտէթ իթտի՞ մի , տէյի սի-
վալ իթտի :

— Էվվէթ էֆէնտիմ , տէյի գաբուճու ճէվապ վէրտի :

Բօլան աթտան տէրհալ էնիպ , մատմաղէլ տը Շամրինին
եալընըզճա իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու պիրինճի գաթա
չըգալը , վէ ազ էվվէլ վիգօնթ Ֆապիէնին իֆատէի վագըասը-
նը թաստիգ իտէրճէսինէ ալապիտիկինէ մէրգումէնին տաի-
րէսինէ կիրտի : Պատէհու , գաբուեու քէնտիսինէ աչմըչ օլան
վէ սալսնուն էչիկինտէ եալընըզ պուլունան պէսլէմէեէ խի-
թապէն :

— Մատամընըզըն կէմիչ օլտուղունու աշաղրտան պանա
խապէր վէրտիլէր : Վիրուտիմի քէնտիսինէ պիտիրի՞րմիսի-
նիզ , տէտի :

Պէսլէմէ . Մատմաղէլ քիմնէեէ կէօրիւնմէեօր :

Բօլան . (հայրէթլէ .) Վա՛յ :

— Լաքին էկէր պէքլէրսէնիզ , գապուլ իտէր :

Տէիգանլը , գաչլարը պիրտէն պիրէ չաթըլարագ :

— Հէր հալտէ միւսաֆիրլէրի պուլունմալը տըր , տէյի
պէեան իյլէտի :

— Էվվէթ մոնսիէօ :

— Օ հալտէ դարթըմը քէնտիսինէ կէօթիւրին :

Բօլան, պու թէտպիրէ միւրաճաաթըյա, մատմաղէին քէնտիսինի տէրհալ գապուլ իտէճէկինէ իսքեաթ օլմուշ իտի : Պէսլէմէնին՝ դարթը ալըպ զայպուկէթի էսնասընտա, Բօլան սալօնտա գալարագ էնինէ պօեուհա տօյաշմաեա պաշլատը : Ազ սօնրա պէսլէմէ ափտէթ իտիպ, սօղուգ գան իլէ :

— Շու տագըգատա մատմաղէին մօնսիէօեիւ գապուլ իթմէսի գապիլ օլամաեօր : Էկէր սաաթ սէքիգտէ թէքրար կէլիւսէնիզ, օ հալտէ գապուլ օլունապիլիւսինիզ, տէյի ճէվապ վէրաի :

Տէլիգանլը հիտտէթ վէ զազասլա :

— Իլք տէֆա տըրքի Անտրէ պէնի գասլուլ իթմէօր, տէյի պէեան իթտի, վէ զազապնաք պիր հալ իլէ օրատան մուֆարագաթլա հայվանընա ըաքիպ օլուպ, Բրօվէնս սօգաղընտա վագը Ծնուկէրօլու տաիրէսինէ ափտէթ իյլէտի, վէ օրատա գաքանըպ գալտըղընտա, սէվտիքլէրի ախլէագը պօզուգ պիր գատընըն՝ քէնտիլէրին ըէյինի ալմագսըղըն, պաշլարը թէգեինաթընըն շէքլինի թէպտիլ իթտիքլէրինի կէօրտիւքլէրի կիւն, նամուս վէ իթիպարլարընա խալէ կէլմիշ կիպի ֆարզ իտէն եիրմի իւշ եաշլարընտաքի ճահիլլէրէ մախսուս պիր թարզը եէիս իլէ, քէնտի քէնտիեէ :

— Ա՛հ, գատընլար, գատընլար, տէտի :

Բօլան տը Գլաեէ՝ եիրմի պին ֆրանգ իրատա մալիք էօքսիւզ պիր տէլիգանլը օլուպ, չըվալիէ տը Գլաեէ նամ իհթիեար պիր ամճատան պաշգա հիշ պիր ագըապասը պուլունմատըղը ճիհէթլէ, պունուն վէֆաթընտա սէքիզ տօգուզ պին ֆրանգ իրատա տախի մալիք օլաճագ իտի :

Բօլան հէնուզ ըէք կէնճ իքէն, Բարիս էօմրիւնէ տախիլ օլմուշ օլմասըյա, թապիեաթընտա մէվճուտ օլան զէվզէքճէ աթվարը էկէր օլմասա, պիր տէրէճէ թէճրիւպէ ոահիպի օլապիլիւքէն, մահգա գալպլէրինէ, թէխայեիւլաթլարընա, վէ պիր թագըմ պօշ վէ հէվաի շէյլէրէ տաիմի սուրէթտէ ալ-

տանան ճահիլներուն օլմասը, վէ տահա զիեատէ ֆէնասը շուքի, կիւեա րուհլարընտանէվիմա ագլու ֆէթանէթի ալիեէ մէվ-ճուա օլտուղունա գանմըջ օլան թագըմտան պուլունմասը ճիհէթլէ, պէշ սէնէտէն պերու Բարիստէ սէրպէսթիեթլէ եաշա-տըղը հալտէ, սէրվէթինին պիր միգտարընը էլտէն չըգարըպ, գատընլարա քէնտիսի տէրէճէի նիհաեէտէ իզհարը աշգ ու մուհապպէթ իթտիկի հալտէ, անլէրին ալաագճասընաքէնտի-սինի ալտաթմըջ օլտուգլարընը զանն իթմէքտէ իտի:

Րօլան՝ կիւնիւն պիրինտէ մատմագէլ տը Շամրիեէ, պիր տէրէճէ շիւպհէլի ալեմիչինտէ թէսատիւֆլէ, պունա ֆէվգէ-լատէ տիլտատէ օլտուղու հալտէ, իւշ այ մուգատտէմ քէն-տիսինի տաիրէի իզտիվաճընա ալմագլըղը թէքլիֆ իթտի:

Իշպու իւշ այ միւտտէթ զարֆընտա Անտրէ, մէրգ ումիլէ հիսսիեաթա վէ նազու ճիլվէլէրէ մախսուս պիր թագըմ գօ-մէտիալարտա պուլունարագ, կեահ մէրգ ումուն աշգ ու մու-հապպէթինտէն միւթէէսսիր օլարագ, կէնճ զէմանընտան պէ-րի էվլէնմէքտէն նէֆլէթ իթտիկինի թէէմին իյլէտիկի հալ-տէ, պու տէֆա անըն իլէ էվլէնմէեէ մուվաֆֆագաթա հա-զըր կիպի կէօրիւնմէքտէ, վէ կեահ տախի մէրգ ումա խի-թապէն, «տօսթում, սիզ մէճնունսունուգ. պէն արթըզ իհ, թիեարալաճըջ պիր գատընըմ... շու էսնատէ եիրմի պէշ եա-շընտա պուլունուեօրում» տիմէքտէ իտի:

Իւշ այտան պէրի Րօլան՝ եավաշ եավաշ տօսթլարընը վէ կիթտիկի մահէլլէրի թէրք լաիպ, պիւթիւն վագթընը մատ-մագէլ Անտրէ տը Շամրիեէ հասը իթմիշ, վէ աշգ ու մու-հապպէթ տէնիլէն շէյ քէօր օլտուղու ճիհէթլէ, մէզպուրէ, կիւեա քէնտիսի արթիսթ վէ ըէսսամ մագամընտա կէօսթէ-րէրէք, խանէսինտէ պիր չօգ ըէսսամլարը, մուհարրիլլէրի վէ թէաթրօեա մէնսուպ գատընլարը գապուլ իթմէսիլլէ պէրա-պէր, Րօլան եինէ մէրգ ումէեէ ֆաղիլէթ սահիպի պիր գատըն նազարըյա պագմագտան տուր օլմամըջ իտի: Հաթթա կիւնտէ բէք չօգ տէֆա, եանի սապահ, էօյլէն վէ ագշամ, հէր սաաթ մէզպուրէնին նէզտինէ կիթտիկի հալտէ, իլք տէֆա օլարագ:

գապուլ խորիմէմիշ օլտուղունտան, մէրգում, օ սաաթտա ագլընա ճիննէթ կէլէճէկինի զանն իթտի, վէ աշըգ օլանլար՝ եազմագ իլէթինէ միւպթէլա օլմալարըյա, տէրհալ էլինէ պիր գալէմ ալըպ, աթիտէքի թէգքերէեի եաղտը, վէ մէօ-հիւրլէեիպ Սէն-Պօրանթէն սօգաղընա կէօթիւրմէսի իշին արապաճըսընա թէսլիմ իթտի:

Իշպուլ թէգքերէտէ պէր վէճհի աթի եաղըլմըշ իտի:

«Պուլունտուղունուզ վէ պէնի գապուլ իթմէք իսթէմէ-տիկինիզ խանէտէն տիշարը չըգըեօրում:

«Քէտէքի աղիմիմտէն նաշի թէճէննիւն իթմիշ օլտուղում, վէ մուամէլէի շէտիտէնիզին սէպէպլինի պիլմէտիկիմ կիպի, անլամանա տա ճէսարէթ իտէմէտիկիմ, վէ տճապա պէնի սէվի՞եօրմուսունուզ տէյի տիւշիւնէրէք տիթրէտիկիմ, վէլ հասըլ հէր շէյի գարանլըգ իշինտէ կէօրտիւկիւմ հալտէ, խանէմէ ալտէթ իթտիմ:

«Ահ, ճէհէննէմին քեաֆֆէյի իշքէնճէլէրի բուհումա տա-խիլ օլտուղլարընտան, թարիֆի նագապիլ պիր սուրէթտէ տիւշարը իզթիրապ օլուեօրում:

«Իմտի տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, պիր քէլիմէնիզի, պիր լութֆունուղու իսթիրհամ իտէրիմ: Նէ՞ վաղը օլտու: Ճէ-վապընըզա պէքլէեօրում:

«ԲՕԼԱՆ»

Խըզմէթքեար իշպուլ թէգքերէեի կէօթիւրտիւկիւ սըրա-տա, Բօլան տա քէմալը էնտիշէ իլէ ճէվապա պէքլէտի:

Խըզմէթքեարըն զայպուպէթի եարըմ սաաաթ իսթիտաա իթտիկի հալտէ, Բօլան՝ Բարիս տէնիզինտէ քէնտիսինտէ ըհ-պէրլիք վէ տիւմէնհիլիք իթմիշ օլան տօսթը խալիսի վիգօնթ Պապիէն իլէ իրթէսի կիւն տուէլլօ իտէճէք օլտուղունու միւ-լահազա, վէ մէրգումնա մատմազէլ տը Շամրի թէսմիէ իթ-տիկի գաաըն հագգընտա սէօյլէտիկի թահգիւրամիզ սէօզլէրի տէրխաթըր իյլէտի: Հաթթա Բօլան, գալպէն ֆէվզէլատէ մահտուա վէ Անտրէնին ֆաղիլէթի հագգընտաքի իթիգատըն:

ճա բէք գալի օլմագլա պէրապէր շիւպհէ իթմէքտէն քէնտի-
եի մէնն իտէմէտի, վէ պիթթապի պու շիւպհէ էվվէլ էմիրտէ
կէօզէ կէօրիւնմէեէճէք մէրթէպէտէ պիր լէքէ օլտուղու հալ-
տէ, կիթտիքճէ պիւեիւեէքէք ֆիքրինէ եանըլտը: Պուռտան
պաշգա մատմագէլ տը Շամրի իւշ այտան պէրու հէր սաաթ
քէնտիսինի դապուլ իտէրքէն, էօլլէտէն տէօրթ սաաթ սօն-
րա եանի պիր գատըն թարաֆընտան տաիմա միւսաֆիր գա-
պուլ իտիլէպիլէճէկի պիր սըրատա քէնտիսինէ ըէտտ ճէվապը
վէրիմիշ օլմասը՝ օլպապտէքի էֆքեար ու իթիգատընա տա-
հա զիեատտէ թագվիեէթ վէրմէքտէ իտի:

Պիշարէ աշըգըն թէխայեիւլաթը պու եօլլարտա իլէրլէ-
տիկի էսնատէ, կէօնտէրտիկի խըզմէթքեար ավտէթ իտիպ,
կէթիրտիկի ճէվապնամէ իլէ Բօլանըն շիւպհէլէրի իգալէ օլուն-
տու: Զիւնքի մատմագէլ Անտրէ տը Շամրի պու ճէվապնամէ-
սինտէ, վիլաեէթտէ պուլունան ագրապատընտան պարօն տը
Շամրինին աբանսըզ վիրուտի՝ քէնտիսինի եանի Բօլանը գա-
պուլ իլիմէսինէ մանի օլտուղունու պիլտիրմիշ, հալպուքի
պունու թագմին իթմէք իշին սուլհ չայը իշմէք իւզրէ օ ագ-
չամը սաաթ սէքիլտէ խանէսինէ կէլմէքլիկէ տալէթ իլլէմիշ
իտի:

Օլ վագըրթ, սաաթ պէշ օլուպ, մատմագէլ տը Շամրի
իսէ, պալէատէ պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, սաաթ սէքիլտէ
քէնտիսինի գապուլ իտէճէք օլտուղունտան, իւշ սաաթ պէքլէմէք-
լիք, մէրգուլիշին իւշ ասրը գատար պէքլէմէեէ մուատիլիտի:

Ֆիլվագը աշըգպազլարըն լիսանընտա պէքլէմէք իշին թայ-
եին օլունան պիր սաաթըն պիր ասրը գատար ուզուն պիր
միւտտէթ անլաշըլտըղընա տիգգաթ օլունմուշ տոսը:

Բօլան, իշպու թիւքէնմէզ իւշ սաաթը նասըլ կէշիրէ-
ճէկինի տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Լաքին համա օլսուն Փապիէն իլէ վուգու պուլաճագ
տուէլլօսսունու տէրխաթըր իթմէքլէ, շահիտլէրինի պուլմագ-
լըղը միւլահագա իլլէտի: Իմտի մէնսուպ օլտուղու սէրգլըեէ
ազիմէթլէ, օրատա թաամիթտի, պատէհու օեուն սալօնունա

կէջիպ, սաթրանճ օյնամագ տա պուլունան երմի իւչ եաշլա.
ըննաա իբի տէլիգանլը պուլտու :

Մէրգուման կէնճլէրտէն պիրի՝ Բօլանա պագարագ ,

— Վա՛յ , սէ՞նմիսին տօսթում , տէտի :

Բօլան . - Սէլամ Օգթավ , սէլամ էտմօն , պէն տէ սիդի
արաեօրտում :

— Պիպի՞մի արաեօրտուն :

— Էվվէթ սիդի :

Օգթավ . - Մրւթլագա տու էլլօն օլմալը տրը :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ վագըթ :

— Եարըն սապահ :

— Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ՞մի :

— Էվվէթ :

— Իշթէ պու զարիպ :

— Նի՛շին զարիպ օլուեօր :

— Չիւնքի Ֆապիէն սէնին տօսթուն տուր :

— Տօսթում իտի , շիմտի տէյիլ տիր :

Օգթավ իսմինտէ օլան տէլիգանլը աեաղա գալգըպ , է-
լինի Բօլանըն ումուզու իւզէրինէ վագ իտէրէք ,

— Տօ՛սթում , մասէմքի պիզի շահիտ ինթիսա .յ իթմէք
իւզրէ հագգըմըզսա տօսթուգ վէ իլթիֆալթ կէօսթէրիեօր-
սուն , վուգուի հալի իգըար վէ իթիրաֆ իթմէլիսին , չիւնքի
շահիտլէրին վագիֆէսի ճիտտի օլմաղլէ , էսպապը մուճիպէ
մալիւմ օլտուզու հալտէ , տուէլլօ իտիլմէսինէ միւսաատէ
իտէպիլիլիզ :

Բօլան . - (սաաթընը չըգալըպ սօղուգ գան իլէ .) Ազիզ
տօսթլարըմ , շիմտի սաաթ ալթը պուչուգ տուր . տահա պիր
սաաթ վագթըմըզ վար տըր : Իմտի պէնիմլէ պիրլիքտէ պիր
վիսթ օյնամագ ի՞սթէրմիսինիզ : Սիւալլէրինիզէ ճէվապ վեր-
մէք իչին պէնճէ էն էյի թէտպիր պու տուր :

— Նէ՛ զարիպ թէտպիր :

— Եարըն Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ տուէլլօ իտէճէեիմ , ֆա-

գաթ պուռնուն սէպէպինի նէ՛ պէն, նէ՛ քէնտիսի պէնան ի-
տէմէերիզ։ Անճագ սիզ պէնիմ շահիտիմ օլմաեա վէ Դշի կիզլի
թուլթմաեա րազր օլո՞ւրմուսունուզ։

Օգթավ... Օհօ՛, պէն իշի քէշֆի իտիեօրում՝ մատտէ գա-
տընա տայիր տիր։

— Պէլքի... հէր նէ իսէ թէքլիֆլիմի գապուլ իտի՞նօր-
մուսունուզ։

— Շիւպհէսիզ։

— Օ հալտէ եարըն սապահ սաաթ ալթըտա խանէմէ կէլ-
մէլիսինիզ։

— Բէք էյի, կէլիբիզ։

Բօլան՝ գալէմ, քեաղըտ վէ միւրէքքէպ իսթէերիպ, ֆա-
պիէնէ աթիտէքի թէզքիբէերի եազտը։

«Մօ՞նսիէօ,

«Պու ագշամ խանէմտէ պուլունմաեաճաղըմ վէ պինաէն
ալէյհ շահիտլերինիզի գապուլ իտէմէեէճէերիմ, Լաքին էկէր
իսթէրսէնիզ, եարըն սաաթ եէտիտէ, շահիտլերիմ վէ գը-
լըճարըմ՝ իլէ պիրլիքտէ օրմանաա, Արմընօնվիլ քէօշկիւնիւն
արգա թարաֆընտա պուլունուրում։

«ԲՕԼԱՆ ՏԸ ԳԼԱՅԷ»

Բօլան՝ սաաթ հէտի րատտէլերինտէ սերգլըսընտան մու-
ֆարագաթլա, էլպիսէսինի թէպտիլ իթմէք իւզրէ խանէսի-
նէ ալտէթ իթտի, վէ օրատա Պըզանսօնտան իհթիեար ամ-
ճասը չըվալիէ ալ Դլահէ թարաֆընտան կէօնտէրիվիշ օլա-
րագ պիր մէքթուպ պուլտու, Պու մէքթուպտա չըվալիէ շու
սէօզլէրի եազմըշ իտի։

«Եէ՛կէնիմ, պիր իզտիվաճ խուսուսընտա րէյիմի իսթէ-
եօրսունուզ, Մէքթուպունուզուն միւնտէրիճաթընա պագը-
լըրսա, քէնտիսի իլէ էվէնմէք արզուսինտէ օլտուզու-
նուզ գաաըն, սիննինտէն դայրի, հէր նօգթաի նազար-
լա պանա մուվաֆըզ կէօրիւնմէքտէ տիր, Շուճա տիգ-

գաթ իտին քի, պիր էրքէք տաիմա քէնտինտէն ագալի օն սինն քիւչիւք օլան գատըն իւէ էվէնմէլի տիր:

«Անճագ պու դայտը իհթիրաղի իւէ պէրապէր, ինթի- խապընըզը թասվիպտէն կէրի տուրմամ: Շամրի խանէտա- նը՝ էսկի վէ հաիղի ասալէթ պիր խանէտան օլուպ, հէր ֆէր- տինին՝ բարլագ պիր իսմտէն պաշգա, տաիմա երլմի պին ֆը- րանգ իրատը պուլունմագտա տըր...»

Րօլան՝ պուլնտան իլէրիսինի օգուլմագ իսթէմէեիպ, քէ- մալը մէսէրրէթլէ էսվապընը թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա ա- ճէլէթէն Սէն-Ֆլօրանթէն սօգաղընա աղիմէթ իյլէտի:

Անտրէ կիւզէլ պիր հալվէթ օտասընտա մէրգուլմու պէք- լէմէքտէ օլուպ, աթէշին գարշըսընտա պիր գանաբէտէ եասլանմըջ օլտուղու հալտէ, էլինտէ, Լամարթինին «Միւլա- հազաթը չաիրիեէ» նամ քիթապընը թուլմագտա, վէ թավը ու պագըշընտա էսէքը մահզուենիեթ միւշահէտէ օլունմագ- տա իտի:

Րօլան իլէրի կիրաիկի զէման, մէգպուրէ, էլինի Րօլանա ուզաթըպ, օ տաիսի տիղլէրինէ գաբանարագ,

— Ալընըզ. շու մէթուպու օգուլունուզ... պագալըմ պուլնտան սօնրա պէնի ըէտա իտէրմիսինիզ, տէտի, վէ այնի վագըթտա ամճասընտան ալմըջ օլտուղու մէթուպու իթա իյլէտի:

Անտրէ՝ մէթուպը մէգքիւրու ալըպ, պիր ուճտան տի կէր ուճա գատար օգուտու, վէ օգուլմարընը իքմալ իթտի- կինտէ,

— Սիզ տիվանէսինիզ, տէտի:

— Տիվանէ՞ մի:

— Շիւպհէսիզ, չիւնքի նիշին ամճանրգա պու քէֆիեէ- թի եազաընըզ:

— Լագըմ իտի:

— Էվլէլ էմիրտէ պէնիմ ըէյիմի ալմալը իտինիզ. պա- գալըմ պէն միւսաատէ իտէճէք մի իտիմ:

— Տիմէք պէնի արթըդ իսթէմէեօրսունուզ . հալպուքի տահա տիւնքի կիւն . . .

— Տիւն պաշգա պու կիւն պաշգա . . . պունտան գաթի-նազար հէնուզ տիւշիւնմէք իսթէրիմ . . . իմտի պանա սէքիզ կիւն մէօհլէթ վերին, վէ պիր եէմին իտին :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Սէքիզ կիւն զարփընտա պէնի իսթիճվապ իթմէեէճէ-կինիզէ վէ գարարըմըն նէ օշտուղունու սօրմաեաճաղընըզա, եինէ հէր կիւն պէնի կէօրիւն, լաքին իզտիվաճտան ասլա պահա իթմէեին : Պէլքի պու սուրէթլէ սիզ գազանմըշ օլուր-սունուզ :

Անտրէ՝ պու սօն սէօզլէր արասընտա էօյլէ պիր թարգտա աթփը նազար վէ թէպէսսիւմ իթտի քի, պու պադքշ վէ պու կիւլիւմէմէ՝ Բօլան իչին գաթի պիր վատ եէրինէ կէ-չէրէք :

— Բէք էյի, տէտի :

Մէրգոււմ վատընը թուլթտու, վէ օ կիճէ օրատա գալ-տըղը միւտաթէթ զարփընտա, ինսանը՝ ճէլպ իթմէքտէ մէհա-րէթի մախսուսէեի հաիզ օլան օ գատընըն սէսինտէն, թէ-պէսսիւմիւնաէն վէ գուվլէի զէքեասընտան հայրան օլարադ վազթըն կէշտիկինի հիսս իթմէտի : Նիհաեթ սաաթ օն պիր վուրտուղունտա, մէզպուրէ :

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, սիզ պու սաաթտա տահա պուրատա՞ մըսընըզ . հայտէ արթըդ չարուգ կիտին, տէտի :

Բօլան աեաղա գալգտը, լաքին սիւրտէն պիրէ Ֆապիէ-նին սէօզլէրինի խաթըրլաեարադ, նէվիմա մէրադ իլէ Ան-տրէեէ խիթապէն,

— Էյի խաթըրմա կէլտի . Ֆապիէն տ'Ասմօլ իսմինտէ պիր տօսթոււմ վար տըր, թանը՝ մըսընըզ . օլ խուսուստա սիզէ . . . տէտի, վէ կէնճ գատընըն սիմասընա թէճէսսիւսլէ պադտը իսէ տէ, Անտրէ ասլա պօզուլմաեարադ :

— Պու ատէմ՝ հազ զընտա պանա պահա իթմէեին . քէն-տիսի պէնճէ նամադպուլ պիր քիմաէ տիր . իքի սէնէ գա-

տար ահմագճա աչգ ու մահապպէթթիյէ պէնի թէագիպ
իտիպ, իւմիտինին պօշա չըգմասը իւզերինէ ալչագլըղը էլէ
ալարագ, հէր կիթտիկի եէրտէ պէնի զէմմ իթմէքտէ տիր,
հէր նէ իսէ Ալլահա ըմարլաալգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պէօյլէճէ մատմաղէլ տը Շամրի զիեատէ սէօղ սէօյլէ -
մէքիզին Րօլանը եօլա գօյտու:

Րօլան՝ խանէսինէ ավտէթ իտէրքէն, քէնտի քէնտիեէ,
«եարըն Պապիէնի թէլէֆ իտէճէեհիմ» տիմէքտէ իտի:

7

Րօլան տը Կլաեէ՝ հէեճճանը ազիմ իչինտէ օլարագ
խանէսինէ ավտէթ իյլէտի: Մէրգոււմըն հէեճճանընըն իքի
միւթթիկի սէպէպի պուլունուպ, պիրի մատմաղէլ տը Շամ-
րիտէն տօլաեը հիսս իտէկէլտիկի աչգ ու մահապպէթ, վէ
տիկէրի տալի վիգօնթ Պապիէնին հարէքէթի վաղըաօըն-
տան տօլաեը քէնտիսինտէ հասըլ օլան հիտտէթ իտի:

Մատմաղէլ Անտրէ տը Շամրինին իֆատէսի իւզերինէ
Րօլանըն նազարընտա, վիգօնթ Պապիէն, եօլտուզ վէ առա-
վէթլէ մէէլուֆ, վէ պիր գատընըն հագգլը թահգիլլէրին-
տէն ալչագճա ինթիգամ ալըր պիր քիմսէ օլուպ, Րօլան՝ պու-
ղարընըն սէօղլէրինէ ինանտըղը ճիհէթլէ, սէվտիկի պիր մէ-
լէեէ իֆթիրա իթմիչ օլան օ չախսը թէլէֆ իտէճէլի խուսու-
ընտա եէմին իտէրէք խանէսինէ ավտէթ իյլէտի:

Եիրմի իւչ եաչլարընտա օլան վէ իրթէսի կիւն տուէլլօ
իտէճէք պուլունան պիր կէնճ՝ ուեումաեա քէնտիսինի մէճ-

պուր զանն իթտիկի կիպի, Բօլան տախի, ճէսուր պիր տէլի-
գանլը օլմասըյլա, եաթաղընա եաթտըղընտա, անինտէ ու-
եուտու, վէ իրթէսի սապահ սաաթ պէշտէ, խըզմէթքեարը
իչէրի կիրտիկի էսնատէ ուեանտը:

Պիր սաաթ սօնրա շահիտէր կէլտիլէր:

Իճապը մասլահաթա կէօրէ էլպիսէ կիեինմիշ օլան մէր-
գուման կէնճլէր վիրուտ իթտէքլէրինտէ, Օգթավ՝

— Աղիզ տօթում, զանն իտէրիմքի, սաաթ կիպի տօղ-
րուլուգլա մուամէլէ իթտիք, տէտի:

— Էվլէթ, սաաթ կիպի վազթինիգտէն շաշմատընը:

Իքինճի շահիտ: Հէնուզ եիրմի տազըզա վազթըմըզ վար
տըր:

— Լաքին տուէլլօ մահէլլինէ տաիմա էվլէլճէ կիթմէք
լազըմ տըր:

— Բէք ալէա, կիտէլիմ:

Բօլան վէ շահիտէրի խասսէթէն թէրթիպ իաիլմիշ օլան
պիր արապանա օթուրտուլար, վէ տուէլլօնուն գըլըճլարընը
տախի արապանըն էօն ճիհէթինտէ պուլունան սանուրդա
եէրլէշտիրտիլէր:

Պատէհու Օգթավ՝ եուլարը Բօլանըն էլինտէն ալարազ:

— Աղիզիմ, գըլըճ իլէ տուէլլօ իտէճէք քիմնէնին սի-
նիրլէրի գուլվլէթլի օլմալը: պինապէրին գօլու եօրմամա-
լը: Իմտի միւսաատէ իտին տէ արապանը պէն գուլանաեըմ,
տէտի:

Բօլան՝ պու թէքլիֆէ մուվաֆֆազաթ իթմէքլէ, արապա
եօլա չըգտը:

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհէլէ, տուէլլօ իչին իթթիխազ
օլունմուշ օլան մահէլլ՝ Պուա.տը-Պուլօնեը օրմանընտա Արմ-
նօնվիլ քէօչկիւնիւն էնսէսինտէ իտի: Բօլան իլէ Իքի կէնճլէր
մահէլլի մուայեէնէ կիտիպ, արապատան էնտիքտէն սօնրա չա-
եըր չիմէն իւզէրինտէ օթուրտուլար, վէ խասսիմէրին կէլմէսի-
նէ ինթիզարէն պէքլէմէեէ պաշլատըլար: Արատան խայլի վա-
գըթ կէչիպ, Ֆապիէնին կէօզիւքմէմէսի իւզէրինէ, Բօլան վէ

ընթերցելի էնվար մուսխեղաթտա պուլունմագտալար իքէն, պիր տէ ուղագտան պիր արապա զահիր օլուպ, իշպու արապա տուրտուղունտա, վիգօնթ Ֆապիէն իլէ շահիտլէրի պուլունան իքի նէֆէր կէնճ զապիթ աշաղընա էնտիլէր: Թարաֆէյն պիրիպիրինէ թագտիմ օլունտուգտան սօնրա, Ֆապիէն՝ կէնճիքմէսի սէպէպինի իյզահ իթմէք իւզրէ, խասմինին դօլթուղունա կիրիպ, խալի պիր թարաֆա կէօթիւրէրէք,

— Մօնսիէօ, պէն պու կիպի սըրալարտա կէնճիքմէմ, վէ չօգ տէֆա խասմիմտէն էվվէլ մահէլլի մուայեէնէ վասըլ օլուրում: Պու կիւնքի կէնճիքմէքիկիմ իսէ, սիզին սէպէպինիզլէ տիր, տէտի:

— Պէնիմ սէպէպիմ իլէ՞մի:

— Էվվէթ:

— Աճա՛յիպ:

— Տի՛նլէհինիզ: սիզին, չըվալիէ Գլաեէ իսմինտէ պիր ամճանըզ վար տըր: Ամճանըզ՝ բէտէրիմին տօսթու տուր: Հաթթա պէշ սէնէ մուգաատէմ Բարիսէ կէլտիկինիզտէ, անըն թարաֆընտան պէնիմ իշին պիր մէքթուպու համիլ պուլունմուշտունուզ տուր:

— Էյ անլատըզ:

— Աֆվ իտէրսինիզ, սօնունա գատար պէնի տինլէեէ՝ ճէքսինիզ: Պու սապահ տիշարը չըգտըղմ որատա, ամճանըզ թարաֆընտան պանա պիր մէքթուպ թէսլիմ իտիտի: Բօլան՝ թէաճճիւպ հալի կէօսթէրտի:

Ֆապիէն իսէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Պու մէքթուպ տիւնքի կիւն վիրուտ իթմիշ օլտուղու հալտէ, օտա խըզմէթքերարմ վասըլթասըյլա սալօնուն չըմինէսի իւգէրինէ վազ իտիլմիշ իտի: Պէն կիճէ կէնճ վադըթ ավտէթ իթմիշ օլտուղումտան, մէքթուպ կէլմիշ օլուպ օլմատըղըլը սիւալ իթմէքսիզին եաթտըմ:

— Մօնսիէօ, տիմէք ամճամ սիզէ պիր ճիլտ եազմը՛ն մը իտի քի, պունու օգումագ իշին երիմի աագըգա վազըլթ զա) իթտինիզ:

— Խալը մօնսիէօ, ամճանըզըն մէքթուպունա ճէվապ
եազարմ :

— Ամճամ մը :

— Էվվէթ, չիւնքի պէնի թէլէֆ իտէպիլիրսինիզ :

— Ումարըմ :

— Պէն պու էֆքեարտա տէյիլ իսէմտէ, հէր շէյի էվ-
վէլճէ տիւչիւնմէք լազըմ տըր :

— Բէք էյի. սօնրա :

— Ամճանըզ մէքթուպունտա սիզտէն պահս իթմիշ օլ-
տուղունտան...

— Պէնտէն մի :

— Էվվէթ սիզտէն, իշթէ մէքթուպու...

Ֆապիէն՝ պու սէօզլէրի սէօյլէեհէրէք, Բօլանա պիր մէքճ
թուպ թէսլիմ իթտի :

Մէքթուպը մէզքիւրտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըշ իտի :

«Ազիզիմ Ֆապիէն, պուտալա եէկէնիմի թահթը նէզա-
րէթինիզէ իհալէ իթմիշ օլտուղում ճիհէթլէ, պու տէֆա
սուրէթի մահրէմանէտէ ըէինիզի ալմագըլըլը թէնսիպ իլլէտիմ :

«Բօլան՝ պանա պիր իզտիվաճտան պահս իտիեօր : Մատ-
մազէլ տը Շամրի նամ գըզը սէվտիկինի վէ անըն իլէ էվլէն-
մէք իսթէտիկինի, վէ պու մատմազէլին եիրմի պին ֆրանգ
սէնէվի իրատը պուլունտուղունու սէօյլէեօր : Բօլան հէնուզ
կէնճ օլուպ, բէք չաբուգ հէեհճանա կէլտիկի պէնճէ մալիւմ
տիւր, իմտի մէճպուրի օլաբագ պու պապտէ քէնտիսինէ ըուի
ըիզա կէօսթէրտիմ իսէ տէ, պիր գաշ սաթըր ճէվապընըզ
իլէ պէնի միւսթէրիհ գըլմանըզը տա ըէճա իտէրիմ :

«Տօսթունուզ,

«ԵՐԱՍԼԱՆԻ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

Մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, Բօլան տը Գլաեէ,

— Մօ'նսիէօ վիգօնթ տ'Ասմօլ, քէնտի իշլէրիմիզի, սիզին
ըէյինիզի ալմագսըզըն իճրա իտէմէերիզ կիպի ֆարզ իթմէ-
սինտէն տօլաեը ալմամը բէք զարիպ պուլուեօրում, տէտի :

— Պէլքի հագգընը վար տըր մօնսիէօ, անճագ ամճանը չըվալիէ պէնիմ ըէյիմի ալմագլըջը թէնսիպ իթմիչ օլտուղու ճիհէէթլէ, պէն տէ քէնտիսինէ ճէվապ վէրմէկի ֆէրիգէտէն ատտ իյլէտիմ:

— Վա՛յ:

— Իշթէ ճէվապըմըն միւսվէտտէսի:

Ֆապիէն, պու տէֆա տա Բօլանա իքինճի պիր քեաղըտ վէրմէքլէ, մէրգուժ պու քեաղըտտա աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Մօնսիէօ վէ տօսթում,

«Պիր գաչ տագըգա վագթըմ վար տըր. պու սէպէպլէ մուսթասար պիր ճէվապ իթասընա մէճպուրում:

«Մ. Բօլան տը Գլաեէնին տաիրէի իգտիվաճընա ալմագ իսթէտիկի մատմագէլ տը Շամրինին ասըլ իսմի մատմագէլ Անտրէ Պրիւնօ տուր. Պու էվլէնէճէք գարը տէյիլ տիր:

«Պու խուսուսու տիւն Բօլանա անլաթմաեա չալըչում: Բօլան պէնիմլէ մուարագաեա թուլթուլմագ իսթէտի, պէնի թահգիր իթտի, վէ պէն շիմտի, տիւնքի միւքեալէմէմիգէ սիւլապէտէսթ օլարագ տէվամ իթմէք իչին Պուա-տը-Պուլօն. երեա կիտիեօրում: Պիչարէ տէլիգանլընըն գալպի էօյլէ պիր հալտէ պուլունուեօր քի, քէնտիսինէ հէր նէ նասիհաթ վէրիսէ պէյհուտէ տիր. իմտի քէնտիսինէ միւքէմմէլ պիր գըլըճ տարպէսի էնտիրէրէք, ալթը հաֆթա գատար եաթաղա տիւլիւրտիւկիւմ հալտէ, լաեըգլը պիր տէրս վէրմիչ օլաճաղըմ: Ումարըմքի պու միւտտէթ իգտիվաճ խուսուսընտա վէ շաշալը իւնվանլար իլէ քէնտիլէրինի թէսմիէ իտէն պիր թագըմմէնֆաաթբէրէսթան հագգընտա էֆքեարը սալիմէ սահիպի օլմասընա քիֆաեէթ իտէճէք տիր:

«Ագիդիմ չըվալիէ, էկէր գագիեէ պաչգա տիւրլիւ օլսա իտի, նէ՛ սիդ, նէ՛ պէն, պիչարէ Բօլանըմըջըն մատմագէլ Անտրէ Պրիւնօ իլէ էվլէնմէսինէ մանի օլմագ իտիր:

«ՎԻԴՈՆԹ ՖԱՊԻԵՆ Տ'ԱՍՄՕԼ»

Րօլան տը Գլանէ՝ իշպու մէքթուպու օգուտուղունտա՞ն,
հիտտէթինտէն նաշի լէհճէսի սօլտու: Պատէհու մէքթուպը
մէզքիւրու Ֆապիէնէ իեատէ իլէ:

— Մօնսիէօ, եազտըղընը պու մէքթուպ՝ հաեաթընըղըն
գաթթինէ սէպէպ օլաճագ տըր, տէտի:

Ֆապիէն. - (Ֆիթուրսուզճա.) Վա՛յ:

Րօլան. - (Ֆէվգէլատէ հիտտէթ վէ զազապ կէօսթէրէ-
րէք.) Ումուճ միւֆթէրիլէր կիպի սիզտէ թէրքի հաեաթ
իտէճէքսինիլ: Էկէր թահգիր իթմիշ օլտուղունուզ միւհթէ-
րէմ գատըն՝ սիզին իպրամլարընըզա գուլագ ասմըշ օլսա ի-
տի, օ հալտէ աշգ ու մուհապպէթինիլ...

Ֆապիէն՝ Րօլանտան այրըլարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Ղալիպա մատմազէլ տը Պրիւսօ իշի չագմըշ, տէտի,
վէ Րօլանըն շահիտլէրինէ եագլաշարագ,

— Աֆվ իտէրսինիլ էֆէնտիլէր, էմլէրինիլէ մունթա-
զըրըմ, տէյի պէեան իյլէտի:

Խիւլասա, իքի խասիմլէր տուէլլօեա հազըրլանըպ, գը-
լըճլարընը գուշանտըլար, վէ Րօլան՝ հիտտէթի ազիմէ իլէ
վիգօնթուն իւզէրինէ հիւճում իթտի: հալպու քի Ֆապիէն՝
սաքին վէ սօղուգ գանլը պիր հալ իլէ վէ տօտագլարընտա
թահգիրամիլ պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլունարագ,
մուգապէլէ իթտիկի ճիհէթլէ, Րօլանըն գըլըճը հէր տէֆա-
սընտա վիգօնթուն գըլըճընա թէսատիւֆ իյլէտի:

Վիգօնթ, խալի պիր տագըգատան իսթիֆատէ իլէ,

— Ազիզիմ, բէք զիեատէ թաճիլ իտիեօրսունուզ հիտ-
տէթ ու զազապ սիզի քէօրլէթիեօր: պինաէն ալէյհ միւթա-
տընըզտան զիեատէ ֆէնա սիլահ գուլլանըրսունուզ, Էկէր
պու հալ տէվամ իտէրսէ, քէնտինիլի թէլէֆ իթտիլէճէք-
սինիլ, հալպու քի պէնիմ նիեթթիմպու տէյիլ տիր, տէտի:

Րօլան, զազապնաք սուրէթտէ ըէֆը սէտա իլէ մուգա-
պէլէ իթտի: Ֆապիէն իսէ, քէլամընը շու սուրէթլէ իլէ կէօշ
թիւրտիւ:

— Էկէր մէյտանտա օլ մահուտ իզտիվաճ մատտէսի օլ-

մասա իտի, գօլունուզու եալընը ճիւղիճէ պերէլէեէրէք իքթիֆա իտէր իտիմ, վէ պուտա, պիր սարղը սարմազլա կէչէր իտի, լաքին պու իզտիվաճ մէյտանտա պուլունտուղու իչին, ճիտտի մուամէլէ իթմէքլիկիմ զարուրի տիր:

Ֆապիէն պու սէօզլէրի իրատ իթտիկի զէման, Բօլան թէհլիքէլի պիր հալէ կէլմէքլէ, խասմինին գըլըճը ումուզու իւզէրինէ տօգուլունուզունու պիրաէն պիրէ հիսս իթտի, վէ այնի վազըթտա րէֆը սէտա իլէ, գըլըճընը էլտէն պրադտըղը կիպի, քէնտիսի տէ եէրէ տիւշտիւ:

Ֆապիէն՝ սիլահընը եէրէ սաբլաեըպ, խասմինի գալտըրմադ իւզրէ մէրգուճա տօղրու էյիլտիկինտէ, - Պու ուսուլը միւտարէպէ պանա պիր իթալիալը սիլահ մուալլիմի թարաֆընտան էօյրէթիլմիշ տիր: Վազաա գուվզէթլի պիր տարպէ իսէ տէ, պունտան քիմսէ էօլմէզ իքի այ կէչինճէ ճէրիհա գաբանարազ աեալա գալգըլըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Օլէսնատէ շահիտլէր, Ֆապիէն տէ պիրլիքտէ օլարադ Բօլանըն էթրաֆընտա թօբլանմըշ իտիլէր:

Մէճրուհ պաեըլմըշ օլտուզու հալտէ, վիզօնթ թարաֆընտան կէթիրիլմիշ օլան արապաեա նազլ իտիլտի, վէ շահիլէրտէն պիրի տախի Բօլանըն արապասընա լաքիպէն, պիր ճէրրահ ճէլպինէ կիթտի:

Ճէրրահ կէլտիկինտէ, եարաեը մուայեէնէ իտիպ, մէճրուհուն իքի այտան քէսպի իֆազաթ իտէճէկինի պէեան իյլէտի:

Օլվազըթ Ֆապիէն, պու նէթիճէեի խապէր ալտըգտան սօնրա օրատան մուֆարազաթ իթտի:

.....

Սէրիզ սաաթ սօնրա, Բօլան տը Գլաեէ՝ ճիւղի պիր սրթմա իլէ եաթաղընա եաթմըշ օլուպ, լաքին ազլը պաշընտա օլտուզու հալտէ, գօգուլու պիր թէզքիրէ ալտը: Պու թէզքիւրէնին եազըսը, խանէտան ալէամէթինի միւպէյին մէօհըրիւ վէ լէյլաքի րէնկլի մահֆազասը՝ մէրգուճու տէրէճէի նիհաեէտէ

մէսրուր գըլմագլա, ճէրհհասընըն հասըլ իթտիկի աճընը հէման քեամիլէն ունութտու, զիրա թէզքերէնի եազան *սհրգոսմհ* օլուպ, շիւհէսիգ քէնտիսի իչին տուէլլօ իթմիշ օլտուղունտան խապէրտար իտի, իմտի Բօլան՝ հէեէճանընտան նաշի տիթրէեէրէք, մէզքիւր թէզքերէտէ աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Մօնսիէօ,

«Պու սապահ Մ. Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղունուպու խապէր ալտըմ: Տիւնքի կիւն վուգու պուլան միւլագաթըմըզըն խաթըրէսի՝ իշպու շայեանը թէէսսիւֆ միւսատէմէնին սէպէպլէրի հագգընտա հիշ պիր շիւպհէ պրագմամագտա տըր:

«Մօնսիէօ, պիր կիւն սիննինիզ, շիմտիքի գատար կէնճ օլմատըղընտա անլաեաճագսընըզքի, պիր գատընըն նամուսունու պէրպատ իթմէքլիկին է'ն էմին թարիգի՝ անըն միւտաֆաասընա գալըլմագ տըր. իմտի սիզին պիր թագըմ ճահիլանէ հարէքթիլէրինիզ սէպէպլիլէ գաթէն նամուսու՝ խայլի բախնէտար օլմուշ օլտուղունտան, պու քէրրէ իհթիրամաթը թէէսսիւֆքեարանէմի թագտիմ իլէ պէրապէր, պու կիւն Բարիստէն մուֆարագաթ իթմէքտէ պուլունտուղումու պէեան իլլէրիմ:

«Ճարիեէնիզ

«ԱՆՏՐԷ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

Աշրգ Բօլանը՝ հաեաթընը զայպ իտէճէք մէրթէպէտէ միլթէէսսիր գըլմըշ օլան պու մէքթուպուն մահլիյեէթինի անլամագ իչին, քիւսթախճա քէնտի քէնտիսինի մատմագէլ տը Շամրի թէսմիեէ իթտիլէն պու գատընըն խուսուսի էօմրիւնիւն տահա իլէրիսինէ վագըֆ օլմագ լազըմ տըր:

8

Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ Րօլան տը Գլաեէնին՝ Շանգ-էլիզէ-տէ պիրիպիրինէ թէսատիւֆլէ, արալարընտա սըպգաթ իտէն պազը միւնասիպէթսիզ քէլիմաթ իւզէրինէ տուէլլօ իթմէք-լիկէ գարար վերտիքլէրի կիւնիւն սապահըսը, շիշմանճա, տաղ գաֆալը, կէօզլիւքլիւ, սիեահ էլպիսէլի, վէ պէեազ գրավաթլը պիր ատէմ, գօլթուղունտա սիեահ մէշին գա-բադլը էնլիճէ պէր ճիգտան օլտուղու, վէ հալ ու հարէքէթի՝ պիր մասլահաթկիւզարա պէնզէտիկի հալտէ, Սէն Ֆլօրանթէն սօգաղընտա, 18 նումէրօլու խանէնին գաբուսունտա պիր քիրա արապասընտան աշաղըեա էնտի:

Օլէսնատէ գաբուճու, էլինտէքի սիւքիւրկէսինէ տաեան-մըլ օլարարագ գաբունուն էշիկինտէ տուրուեօրտու: Պու գա-բուճու՝ զիքր իթտիկիմիզ շախսըն իչէրիեէ կիրմէքտէ օլտու-ղունու կէօրմէքլէ, էվվէլ էմիրտէ մերագլէ վէ պատէհու թահ-գիրամիզ սուրէթտէ քէնտիսինէ աթֆը նազար իթտի:

Շախսը մէրգում, գաբուճուեա խիթապէն,

— Մատմագէլ տը Շամրի պուրատա՞մը տըր, տէյի սի-վալ իթմէսինտէ, գաբուճու,

— էվվէթ էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

Պէօլէճէ շախսը մէրգում եօգարը չըգըպ, պիր գաբու-նուն չան տիւյմէսինէ էլինի պասթը:

Էվին կէօրիւնիւչիւնէ պաղըլըրուա, մատմագէլ տը Շամրի թէսմիէ օլունան գատըն՝ հալու վազիեէթի միւսախտ պու-լունտուղու զանն օլունուր իտի: Հէր նէ իսէ շիշման վիճուտ-լու շախս՝ գաբուճու աչան խըզմէթքեարա, մատմագէլի կէօր-մէք իսթէտիկինի անլաթմասընտա, խըզմէթքեար,

— Մատմազէլ քիմսէի գապուլ խտմէզ, սաթ իւչտէ կէլիրսէնիզ, գապուլ օլունապիլիրսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Աֆվ իտէրսինիզ, գարթըմը մատմազէլ տը Շամրիեէ վէրիրսէնիզ, անըն պէնի գապուլ իտէճէկինի կէօրիւրսինիւզ, խըզմէթ քեար . - Սիզ Մ . Բօսինեօլ մուսունուզ :

— Էվվէթ :

— Օ հալտէ կիրինիզ, չիւնքի սիզտէն տօլաեը պազը էվա - ժիր ալմըչըմ տըր :

Խըզմէթ քեար՝ Մ . Բօսինեօլու սալօնա կիրտիրիպ, քէն - տիսի օրատան մուֆարագաթ իթտի, վէ պիր ազ սօնրա, մասլահաթ կիւզարլըզ մէսլէքինտէ պուլունան Մ . Բօսինեօլ՝ եանընտաքի օտատա բէնչիրէլէրին աչըլմասը, վէ բէրտէլէ - րին աչըլըպ գաբանմասը, վէ պիր գատընըն՝ - Ժի'ւսթին, քիւր - քիւմիւ վէր, վէ Մ . Բօսինեօլու իչէրի կիրտիր, տէտիկինի իշիթտի :

Արատան պիր գաչ տագըզա կէչինճէ, կէնճ վէ կիւզէլ պիր պէսլէմէ, ազ էվվէլ խըզմէթ քեարըն կէչմիշ պուլուն - տուղու գաբու բէրտէսինի աչարագ, Մ . Բօսինեօլա պիր իշա - րէթ իթտի, վէ ղաեէթ նէֆիս սուրէթտէ թէզեին իտիլմիշ օլան պիր օտաեա կիրտիրտիքի, պու օտատա մատմազէլ տը Շամրի կիւզէլ պիր քիւրքէ սարըլմըշ օլարագ եաթաղը իւ - ղէրինտէ օթուրմուշ իաի : Մէրգուլմէ՝ եաթաղընըն եանընտա պուլունան պիր գօլթուգլուեու էլի իլէ կէօսթէրիպ, Մ . Բօսինեօլ պունտա օթուրտուգտան սօնրա, պէսլէմէսի Ժիւս - թինէ, վէ մատամընըն սօպասընը եադմագ իւզրէ կէլմիշ օլան էրքէք խըզմէթ քեարընա տիշարը չըգմալարընը, վէ հէր քիւմ կէլիրսէ գապուլ իթմէմէլէրինի իթթար իթտի :

Ժիւսթին . - Մ . պարօն տա՞մը կէլիրսէ գապուլ իթմէ - եէլիւմ, մատամ, տէտի :

Մատմազէլ տը Շամրի . - Էկէր Մ . պարօն կէլիրսէ, պէք - լէմէսինի բէճա իտին :

Պատէհու իքի խըզմէթ քեարլար տիշարը չըգտըգլարընա տա, կէնճ գատըն,

— Մ. Բօսինեօլ, շիմոի կէօրիւչէպիլիբիլ, տէտի :

— Մա'տմազէլ, թէգքիրէնիզին մէալինտէն՝ պանա բէք մուհիմմ իֆատէլէրինիզ պուլունտուղու անլաշըլընօր :

— Մօ'նսիէօ Բօսինեօլ, զաթընըզ, պիր թագըմ թէհլի-քէլի ալաճագլարը իլթիզամ, զայպ օլմուշ կիպի ֆարզ օլու-նան եախօտ թէք իտիլմիշ պուլունան պիր թագըմ տավա-արը տէրիւհտէ իտէն պիր իտարէխանէնին տիրէթօրլու-ղունտա պուլունուեօրսունուզ, տէյիլ մի :

— Եանի պէն, ալաճագլարըն զայպընա գարշը օլմագ, վէ մուալէնէթի միւթէգապիլէ էսասը վէ բույեթի տաավի մէպ-տէսի իւզէրինէ միւէսսէս պուլունմագ իւզրէ թէչէքքիւլիթ-միշ օլան պիր շիրքէթին միւտիրիբիմ :

— Բէք ալէա, քէլիմէլէրին մանէաի հագըգիէսի հագ-գընտա մուպահասա իթմէեօրում, վէ սիզի պուրաեա կէ-թիրթմէքլիկիմտէ պունուն իչին տէյիլ տիր :

— Տիւն պանա եազմըշ օլտուղունուզ պիր թէգքիրէտէ, շիրքէթէ մուհիմմ պիր իշ իհալէ իտէճէկինիզի պէեան իլէ, սաաթ տօգուզ իլէ օն արասընտա պուրատա պուլունմագլը-ղըմը իլթար իթմիշ իտինիլ :

— Շիրքէթինիզէ իշ իհալէ իտէճէք տէյիլիմ, սիզէ ի-տէճէնիմ :

— Պանա՞մը :

— Մօնսիէօ Բօսինեօլ, սիզ Պուա մէմլէքէթինտէնսինիզ, տէյիլ մի :

Բօսինեօլ սարսըլտը, վէ կէնճ գատըն տէվամլէ,

— Շամրի ֆամիլեասընըն մուգալէլաթ մուհարրիրի Մ. Գօրպօնուն նէզտինտէ պաշ քիթտպէթ վազիֆէսինի իյֆա իթմիշսինիզ տիր, տէյիլ մի :

Բօսինեօլ, պիր տէրէճէ սարսըլարագ,

— Էվվէթ մատմազէլ, տէյի ճէվապ վէրտի :

— Զանն իտէրիմքի պազը իլթիլասաթընըզ սէպէպիլլէ, մարքիզ տը Շամրինին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու սէնէ սիզէ եօլ վէրիլմիշ տիր :

— Մարքիզ՝ սիզին վալիտենիզ մի իտի :

— Էվվէթ :

Մատմազէլ տը Շամրի, այնի վագըթտա մասլահաթկիւլ զարա սոդուգ գան իլէ պագտը, վէ մուախսարէն սէօզիւնէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Բարիսէ կէլտիկինիգտէ, հէր իչէ ազ չօգ կիրիպ չըգ տընըզ, պազը տէֆա իսմինիգի թէպտիլ իթտինիզ, պագէն տէ մահքիւմիտէթէ տիւչար օլտունուզ :

— Մատմազէլ...

— Փագաթ ագիլ վէ գէքի պիր առէմօլտուղունուզտան, թէհլիքէեի սավուշտուրտունուզ. շէօյլէքի վագթիյլէ հօճա ժիւլ Մալուէն իսմինտէ իքէն, պու կիւն Մ. Բօսինեօլ օլան զաթ՝ հիւքիւմէթ նազարընտա գուսուրսուզ օլտուղու կիպի, էն միւշքիլ իչէրի տէ թէսվիտէ իթմէքլիք մէհարէթինի հաիզ օլմագլա քէսպի նամ ու շէօհրէթ իյլէմիշ տիր :

Մ. Բօսինեօլ, մատմազէլ տը Շամրիեի տինլէտի, վէ մէզ պուրէ իֆատէսինի իքմալ իթտիկինտէ :

— Մատմազէլ, մատէմքի պէնի պու տէրէճէ միւքէմմէլ էն թանընտա իսէնիզ, միւսաատէնիզլէ շուրասընը պիտիրմէք իսթէրիմքի, սիզին էօմրիւնիւզ հագգընտա տախի պէնիմ պազը մալլիւմաթըմ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

Մատմազէլ. - (Ֆիթուրսուզլուգ կէօսթէրէրէք) Սէօյլէ-եինիզ :

— Սիզ, տավա վէքիլի Մ. Պրիւնօնուլ, վէ վէլատէթինիզ գէմանընտա ալթը սէնէտէն պէրու տուլ գալմըշ պուլունան մատամ տը Շամրիին զայրը մէշրու գըզըսընըզ :

— Էյ սօնրա՞, հօճա Բօսինեօլ :

— Սիզ, Օրանժրի շաթօսունտա էվվէլա էօքսիւզ կիպի պիւեիլթիւլտիւնիւզ, սօնրա մարքի Հէքթօր տը Շամրի՝ քէն պի վալիտէսինիս սիզի գըզը թէսմիտէ իթմէսինէ միւսաատէ իթտի :

— Բէք էյի, սօ՞նրա :

— Մարքի վէֆաթ իթտիկինտէ, սէրվէթի՝ ագրապա-

սընտան միրալայ գօնթ տը Շամրիկէ կէչտի, չիւնքի մարքի
Հէքթօր սիգի թահգիր իտէր իտի:

— Պու տօլրու տուր:

— Վալիտէնիզ վէֆաթ իթտիկի սըրատա, քէնտի թա-
սարրուֆաթընըն վէ էլմասլարընըն մահսուլու օլարագ, սիգէ
անճագ երիզ էլլի պին ֆրանգ պրագ ապիմիշ տիր, Ֆագաթ
գօնթ տը Շամրի միրասա սահիպ օլտուղունտա, վէ մարքի
իւնվանընը իհրազ իթտիկինտէ, սիգէ, գայտը հաեաթլէ, օն
իքի պին ֆրանգ թախսիսաթ թէէմին իյլէմիշ տիր:

— Մօնսիէօ Բօսինեօլ, մալիւմաթընըզ բէք միւքէմ-
մէլ տիր:

— Տուրու'նուզ, տիկէր պազը չէյլէր տէ պիլիրիմ:

— Սէյլէհին պագալըմ:

— Շամրի իսմի սիգին օլմատըղընտան, պու իսմի թաշը-
մանըզ խէթա տըր: Թագրիպա օն տօլուզ պին ֆրանգ ի-
րատա մալիքսինիզ, վէ վալիտէնիզ մատնմըն հիյնի վէֆա-
թընտա, օն պէշ եաշընտա պուլունտուղունուզ հայտէ, միւ-
նասիպ պիր սուրէթտէ էվլէնէպիլիրըն, պիր տէրէճէ պաշը
պօղուգճա էօմիւր կէչիրմէքիլիլի թէրճիհ իյլէտինիզ:

— Հօճա Բօսինեօլ, պէնիմ էօմրիւմիւն սիգէ թէալիւզ
իտէր հիշ պիր եերի եօպ տուր զանն իտէրիմ:

— Պէն տէ սիգէ վար տըր տիմէեօրում: Մագսէտիմ սի-
գէ շուրասընը անլաթմապ տըր քի, սիզ պէնիմ էօմրիւմիւ
պիլտիկինիզ կիպի, պէն տէ սիգին էօմրիւնիւզիւ բէք ալէա
պիլիրիմ:

— Մատէմքի էօյլէ իսէ, պիզ, բէք ալէա իմթիզաճ ի-
տէպիլիրիզ:

— Էմրինիզէ մունթաղըրըմ:

— Իքի երիզ պին ֆրանգ գազանմագ իսթէրմիսինիզ:

— Օնտան ալէա նէ՞ օլապիլիր, պունուն իչին նէ՞ եար-
մագ լաղըմ տըր:

— Էվվէլ էմիրտէ սիգէ նագլ իտէճէկիմհիքեանէերի տին-
լէմէլիսինիզ:

— Տինկեօրում մատնադէլ:

— Գարընտաշում Հէքթօրուն բէտէրի, վէ վալիաէմին զէվճի մարքի տը Շամրի՝ պիրինճի իթիլալտան էվվէլ քէն-տի սէրվէթինի թիւքէթմիշ իտի: Մուհաճիրէթտէն ավտէթին-տէ, պահրիւնէ զապիթանր սապրկասընտան օլուպ, 1760տան 1790ա գատար Հինտիսթանտա Լահօր գրալը նէզտինտէ սէր-վէթի ճէսիմէի գազանմըլ պուլունան ամճասը չըվալիէ տը Շամրիտէն միրասա նաիլ օլմուշ տուր:

— Պունլարը զաթէն պիլիրիմ:

— Տուրունուզ. չըվալիէ տը Շամրի՝ իմքէրաթօրլուգ տէվրինտէ Թրանսաեա ավտէթինտէ, ֆամիլեաընա մէնսուպ օլմուշ օլան քեաֆֆէյի արաղիի սաթըն ալմըլ, Շամրի սէր-վէթինի եէնիաէն իպգա իթմիշ, վէ իքի սէնէ սօնրա վէֆաթ իթմէքլէ, սէրվէթինի՝ շու մէալտէ պիր վասիեէթնամէ իլէ եէկէնինէ պրագմիշ տըր:

«Եէկէնիմ Անթուան Ժօզէֆ Ֆէրտինանտ, մարքի տը Շամրիեի, վարիսի ումուլիմ թայեին, վէ սէրվէթիմին՝ Շամ-րի խանէտանընըն պիւեիւք նէսլի էլինտէ գալմասընը արզու իտէլիմ: Անճագ էկէր եէկէնէմ Անթուան Ժօզէֆ Ֆէրտի-նանտ, էրքէք էվլատ պրագմանարագ, եախօտ քէնտի էվլա-տը պիլա վէլէտ օլարագ վէֆաթ իտէրլէր իսէ, իշպուսէր-վէթ՝ շու էսնատէ գօնթ տը Շամրինին թագտիմ իթմէքտէ պուլունտուղու Շամրի խանէտանընըն քիւչիւք նէսլինէ ին-թիգալ իտէճէք տիր:»

Կէնճ գատըն սէօղիւ գաթ իլէ, չէնտ տագըգա սիւքիւթ-տէն սօնրա, չէօյլէ տէվիմ իյլէտի:

— Մ. մարքի տը Շամրի՝ սէրվէթինի օղլու Հէքթօրա պրագըլ, օ տախի պիւեիւք ամճասընըն վասիեէթինէ սա-տըգ գալարագ, ագրապաընտան գօնթ տը Շամրիեի քէն-տի եէրինէ խալէֆ օլմագըլղա տավէթ իթմիշ տիր: շու գա-տար քի, վասիեէթնամէտէ աթիտէքի մէալտէ պիր զէյլ տա-խի պուլունմուշ տուր:

«Էկէր սէրվէթիմ Շամրի խանէտանընըն քիւչիւք նէսլինէ ինթիգալ իթտիքտէն սօնրա, պու նէսլին ազասընտան հիչ պիր քիմսէ գալմաղ, եախօտ գալանլար տա գրլար տան իպարէթ պուլունուր իսէ, իչպու սէրվէթիմին մէզքիւր նէսլտէն չըգըպ, ուզադ ագրապատան օլան ֆաղաթ ինմիմիզի թաշըեան Վանտէյի ասըլգատէկեանտան Շամրի-Շամրօյ նէսլինէ ինթիգալ իթմէսինի գաթիէն միւրատ իյլէրիմ, Շամրի-Շամրօյ ֆամիլեասըյլա գարապէթիմիզ պիրինճի Ֆրանսուանըն տէվրի սալթանաթընտան պալլանմըչ օլուպ, պունուն բէք ոօզադ պիր միւտտէթ օլտուղու տէրքեար իսէ տէ, գարապէթի մէզքիւրէ, հէր իքի ֆամիլեա թարաֆընտան տաիմա թամտիգ իտիլէկէյմիչ տիր:»

— Օհօ, նէ՛ զարիպ վասիեթնամէ, պու վասիեթնամէ նէրէտէ պուլունուեօր:

— Պէնիմ եանըմտա:

— Աճա՛յիպ:

— Վալիտէմին հիյնի վէֆաթընտա քեազըտոյարընըն իչինտէ պուլտում:

— Լաքին սիզ պու վասիեթնամէեի նէ եաբապիլէճէկինիզի պիլէմէեօրում:

— Տուրունուզ:

Մատմաղէլ ար Շամրի պու արա թէպէսսիւմ իտէրէք, չու վէճհլէ տէվամ իյլէտի:

— Վալիտէմին վէֆաթ իթտիկի զէման, Շամրի խանէտանընըն էն սօն ազասը օլան մարքինին օն եաշընտա պիր օղլու վար իտի:

— Պիիեօրում, օ չօճուգ զայպ օլտու:

— Վէֆաթ իթտի:

— Օ խուտուտա իսպաթ եօգ տուր:

— Իշթէ, հօճա Բօօինի յլ, պիզէ տէ օ փօպաթ լազըմտըր, եախօտ մունթազամ պիր վէֆաթ իբմուխապէրի էլտէ իթմէք կէրէք տիր: Մուհաքէմաթ վէ մաթլուպաթըն թէսվիեէնինի տէրիւհտէ իթմէք իւզրէ թէէսսիս օլունմուչ օլան տաիլէմիզին

պոռկի պի խոստովանեց թէ ինչ որ ասում էր, զանն իտերիմ, եանի սիգ, վէֆաթ էլմուխապէրէրի թէրթիպ իտէպիլմէլիսինիգ:

— Իճապընա պագըլապիլիւր մատմաղէլ, ֆադաթ...

— Տահա տուրունուգ: Պու ալէմտէ Շամրի Շամրոյ ֆամիւասընըն պիւր ազասը դաւմըլ տըր:

— Է՛յ:

— Օ ազա տա՛ օն պէշ կիւնտէն պէնիմ՝ զէվճիմ՝ օլաճադ տըր:

— Հօճա Բօսինեթ՝ օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէ իւզէրինտէ հարէքէթ իտէրէք:

— Շիմտի անլաեօրում, տէտի, վէ պիւր միւտտէթ տիւս չիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւքտէն սօնրա,

— Սահիհ տիրքի, էկէր պիւր մահքէմէտէ, մատմաղէլ Պլանշ տը Շամրինին դարընտաշը, վէ մարքիզին օղլու՝ կէնճ Շամրինին հագըգէթէն վէֆաթ իթմիշ օլտուղու իսպաթ օլունապիլինիրսէ... տէյի պէեան իյլէտի:

— Պու իշ սիգէ րաճի տիր հօճա Բօսինեթ, հիշ պիւր շէյ հաթըլմագսըզըն իքի եիւզ պին ֆրանգ գազանըլամագ:

— Հագըզընըզ վար տըր մատմաղէլ:

— Իմտի տէքիզ կիւնէ գատար իշար իթտիկիմ վէֆաթ իլմուխապէրի իլէ սիգի պէքլէրիմ:

— Բէք էյի, կէթիրիւրիմ, եալընըզ բէշինէն ճիւզի պիւր շէյ վէրմէնիզի միւնաատէնիզլէ թալէպ իտէրիմ:

— Նէ՞ գատար ագչէ լազըմ տըր:

— Եէտի քէքիզ պին ֆրանգ:

Կէնճ գատըն պիւր չան չալմագլա ժիւսթին իչէրի կիրտի, վէ մատմաղէլ տը Շամրի պաշ հաթըլընըն ալթընտա պուլունան քիւլիւք պիւր անախթարը մէրգումէէէ վէրիպ, պիւր տօլապ կէօսթէրէքէք:

— Սաղ թարաֆտաքի չէքմէճէտէ գըրմըզը գաբագլը պիւր չըգտան վար տրր, օնու պանա վէր, տէտի, վէ պու չըգտանտան պինէր ֆրանգլըգ օն առէտ գայմէ չըգարըպ Բօսինեթլա թէսլիմ իթտի:

Մէրգում, պունկարը ճէպինտէ հըֆգ իթտիքտէն սօնրա,
— Օն կիւնէ գատար ալաճաղըմ խապէրլէրի սիղէ կէթի-
րիւրիմ, տէտի:

Պատէհու կէնճ գատըն, պէսլէմէսինէ խիթապէն,

— Ժիւթին, էֆէնտիւի կէօթիւրիւնիւզ, տէյի խի-
թապ իթտի:

Մասլահաթկիւզար իլէ պէսլէմէնին տիշարը չըգտըզլարը
էսնատէ, էրքէր խըզմէթքերա՝ իչ օտասընտա պիր գաբուսու
պուլունան թուալէթ օտասընըն ճամէքեանընտան պաղընը ու-
զաթմասընտա, մատամասը,

— Իչէրի կիր, նէ՞ վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Մօնսիէ պարօն կէլտի...

— Վա՛յ:

— Զաթընըղը կէօրպիւմէք իչին պէքլէեօր:

— Բէք էյի իչէրի կիրտիր:

Պէօլլէ տիւէրէք մատմազէլ տը Շամրի՝ գըրմըզը գաբադ-
լը ճիպտանը պաշ եասթըղընըն ալթընտա կիզլէտի, վէ արա-
տան չէնտ տազըգա կէչինճէ, խըզմէթքերա՝ պարօն թէսմիէ
իյլէտիկի շախսը իչէրի կիրտիրտի:

Պու ատէմ էլլի եաշլարընտա օլուպ, ֆադաթ թավը ու
գընաֆէթինէ պազըլլըրսա, անճադ գըրգ եաշլարընտա կէօ-
րիւնմէեէ ճահա իթմէքտէ իտի:

Մէրգում, կէնճ գատընըն էլլէրինի թուլուպ պուս ի-
տէրէք,

— Սապահլար խայր օլսուն ազիգէմ, պու կիւն նա՞սըլսը-
նըղ, տէտի:

— Ղարիպ պիր ըիւեա կէօրտիւմ, օթուրունտա սիղէ
նազլ իտէերիմ:

9

Քէնտի քէնտիսինի մատմազէլ տը Շամրի թէսմիեէ իտէն պիր գատընըն խանէսինէ էօյլէեէ իքի սաաթ գալարագ կիրէն պարօն տը Պ... պաղը թէգնանլար վէ պէօն կէնճլէր նէգտինտէ պիր ֆամիլեա տօսթու, Անտրէնին վէլիսի, վէլհասըլ մէրգումէ հագգընտա սըրֆի բէտէրանէ ալեագասը պուլունան պիր աաէմ կիպի զանն օլունուր իտի: Ումումի եէրլէրտէ Անտրէ, պու աաէմէ, սեփկիտիտա ամնա իսմինի վէրիպ, հալպու քի մէգպուրէնին խանէսինտէ պարօն՝ խանէնին հաքիմի մագամընտա ատտ իտիլիր իտի:

Աղ էլվէլ Բօսինեօլուն պէեան իթտիկի վէճհլէ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ օն տօգուգ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլուպ, լաքին ախրըրընտա իւչ բէս աթա, իքի պին ըրալ քիրաը, միւքէլլէֆ վէ մունթագամ խանէսի օլան, վէ տարաթ ու տէպտէպէսի իչին օն իքի օն պէչ պին ֆրանգ մէսարիֆ իխթիեար իտէն պիր գատըն իչին պու գատարճըգ պիր մէպլաղըն նէ՞ էհէմմիեէթի օլապիլիր իտի:

Անտրէ՝ գըյմէթտար բէսիմլէրի վէ թուճտան մասմուլ հէյքէլլէրի սէվէր վէ եաղ շէհրինի Պատ շէհրինտէ կէչիրիպ վէ սէնէտէ հիչ օլմագսա մէգպուրէնին մալի պարօնա եէթմիչ սէքսէն պին ֆրանգ ա օլուր իտի:

Օ կիւնիւ պարօն՝ կէնճ գատընըն նէգտինէ կէլտիկինտէ, անըն եաթաղը պաշընտա օթուրուպ,

— Նէ՞ ըրեա կէօրտիւնիւղ, սէօյլէեին պագալըմ, տէտի:

— Էվլէնիեօր օլտուղումու ըրեամտա կէօրտիւմ:

Պարօն, իսթիհզաքեարի սուրէթտէ կիւլիւմսէեէրէք,

- Բիւեանըդ սահիհէն զարիպ տիր, տէտի :
- Իշթէ աղիզիմ պարօն, պու գարարը վերտիկիմտէ, սիզէ տէ լծէպլիղ իթմէկի թէնսիպ իլէտիմ :
- Աղիզէմ, ճիտտէ՞ն մի սէօյլէեօրսունուղ :
- Էվվէթ, հէմ զաեէթ ճիտտէն սէօյլէեօրում :
- Տիմէք էվլէնիեօրսունուղ :
- Էօյլէ եա' :
- Նէ՞ վադըթ :
- Օն պէշ կիւնտէն, պէլքի տէ տահա էրքէն :
- Բիմին իլէ էվլէտիկինիզի անլաեապլիլ՞րմիեիմ :
- Շիմտիլիք անլաեամագսընըղ :
- Անլամագ իսթէտիկիմ իսմ տէյիլ, իլլա պու խուսուստա սրըֆ մալիւմթ տրը :
- Զէվճիմ օլաճագ քիմսէ՝ երմի սէքիզ եաշլնտա կիւզէլ վէ սիզին կիպի պարօն իւնվանընը հաիզ պիր տէլիգանլը տրը :
- Մուսատտա՞ք մը տրը :
- Միւթէպէր սէնէտլէրէ միւսթէնէտ տիր :
- Ֆագի՞ր մի տիր :
- Սէրվէթինի թիւքէթմիշ տիր :
- Օ հալտէ աղիզէմ, միւսաատէ իտինիզ քի սիզէ պիր շէյ սէօյլէեիմ :
- Սէօյլէեինիզ :
- Մուամէլէնիզ բէք միւնասիպէթսիզ տիր : Պարօն վէ պարօն զէվճէսի օլուպ տա, օն տօգուղ պին ֆրանգ իրատ իլէ եաշամագ մէճպուրիեթինտէ պուլունմագ՝ սէֆալէթ վէ զարուրէթ տիր :
- Պարօն, սէֆալէթ վէ զարուրէթ՝ ֆազիլէթ տիր :
- Պարօն, շաբգատըյլա պասթօնունու պիր սէտիր իւզէրինէ գօյմուշ օլտուղու հալտէ, գալգըպ պունլարը ալտը վէ պատէհու :
- Եալընըղ օլտուղունուղ թագտիրտէ, հիշ կիւլմէքսիզին պու սէօզլէրի սէօյլէմէքտէ օլմանըղա պագըլըրաա, ֆազիլէթ

վէ քէմալէթ սահիպի օլմուշ օլմալըսընըզ : Իքի սէնէտէն տա-
խի պիր ֆամիլեա սահիպի օլմուշ օլաճագսընըզ : Իմաի, է՛յ
պարօն զէվճէսի, Ալլահա ըսմարլատըզ :

Միւթէագըպէն մէրգուճ, մէզպուրէնին էլինի պուս ի-
տիպ մուֆարագաթ իտէճէկի էսնատէ,

— Էյի խաթըրմա կէլտի, պիլիրսինիղքի, ալէմ նազա-
րընտա սիզ տաիմա վալիտէմին տաեըսը օլմուշսուճուզ տուր,
տէյի պէեան իյլէտի :

— Պիլիեօրուճ, վէ էօյլէ օլմագտա տէվամ իտէճէեիմ :
Շու գատար քի պու ագչամ էբէյիճէ ուզուն պիր սէյեա-
հաթ իչին պուրատան հարէքէթ իտէճէք օլտուղումտան,
տիւեիւն ըէսմինտէ հազըր պուլունամաեաճաղըմ :

Պէօյլէճէ մէրգուճէեի սէլամաեըպ տիշարը չըգտը :

Կէնճ գատըն եալընըզ գալընճա,

— Դուրթուլտուճ, հէլէ շիւքիւր, տէտի :

Մուախսարէն ժիւսթինի չաղըրտըղընտան, պու պէսլէմէ,

— Ա՛հ մատամ, մօնսիէօ իլէ պիր մուարագանըզ մը օլ-
տու, տէտի :

— Խայր :

— Զիւնքի կիտէրքէն լէհճէսի էօլիւ կիպի սօլմուշ իտի :

— Լէհճէսինին սօլկունլուղու տարկընըղընըն նէթիճէսի
իսէ տէ, պու սօլկունլուղուն գալպինէ թէէսսիրի եօգ տուր :
Պարօն միւթէքէպպիր պիր ատէմօլուպ, բէնտիսիլլէ գաթը
մուխապերէ իթմէքլիկիմտէն տօլաեը ասլա միւթէէսսիր տէ-
յիլիմ :

Հէր նէ իսէ, մատմագէլ տը Շամրի էսվապընը կիեինէ-
րէք, պիր գուրէ արապասընա բաքիպէն եալընըզճա տիշարը
չըգտը :

Օ էսնատէ սաաթ թագըրիպա օն պիր իտի :

Մատմագէլ տը Շամրի՝ Սէն-Լազար սօգաղընտա վագը
ղաեթ կիւզէլ կէօսթէրիչլի պիր էվէ կիրիպ, կէչէրքէն գա-
բուճուեա, մատամ տը Սէնթ. Ալֆօնսու կէօրմէք իսթէտի կի-
նի պիլտիրտի : Սախթէ Պրագլիլիալը Տօն Ինիկօ տը լօս Մօնօ

Թէսի Սէն-Մարիստէ պիր տուգաղա տիւշիւրմէք իւզրէ Պագ-
գարանըն ալէթ մագամընտա գուլանմըջ օլտուղու զէմանլար-
տա սիննէն պիր տէրէնէ եթիք հայտէ պուլունան էսմէր
չէհրէլի վէ շիման վիճուտը մատամտը Սէնթ-Ալֆօնս՝ պու-
տէֆա քէնտիսինի կէօրտիւկիւմիւզտէ, տէօրթ սինն արթմըջ
օլմասըյլա, օթուզ եաշընը կէշմիշ իտի: Հալպու քի գօնթ
Արթօֆուն տօսթու Բուսիալը բրէնս քէնտիսինէ սատըգ գալ-
տըղը կիպի, սիննինն արթմըջ օլմասընտ րազմէն տէ, հէնուզ
կիւզէլիկինի զայպ իթմէմիշ օլտուղունտան, մէզպուրէ էլան
մօտաքեարի գպտընլարաան պուլունմագտա իտի:

Մատմազէլ տը Շամրի՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն եա-
լընըջ օլտուղունու պէսլէմէսինտէն անլատըգտան սօնրա,
պիւա Թէքիֆ, եանի վիքուտինի էվվէլէն խապէր վէրմէքսի-
ղին տօղրուճա մէրգումէնին եաթագ օտասընա կիրտի:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս հէնուզ եաթագտա օլուպ,
Անտրէ, մանշօնու իլէ էլտիվէնլէրինի պիք սէպիրին իւզէրինէ
աթտըգտան սօնրա,

— Սապահլար խայր օլտուն ազիզէմ, նա՞սըլսըն, տէտի:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս. — Սէն նա՞սըլսըն:

Իքի գատընլար Թօգալաշտըլար:

Էկէր Մ. Բօյան տը Քլաեէ՝ էհլի իֆֆէթ տէյի պիլտիկի
մատմազէլ տը Շամրինին՝ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս կիպի
պիր գատընըն խանէսինէ կիրտիկինի կէօրմիւշ օլսա իտի,
հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի անըն ֆազիլէթի հագգընտա եա-
նըլմըջ օլտուղունու անլաեարագ, մէզպուրէնի միւտաֆտանա
քըեամ իթմէտիկի կիպի, տօսթու վիգօնթ Փապիէն տ'Աս-
մօլու տախի Թահքիր իթմէզ իտի:

Հէր նէ իսէ մատմազէլ Անտրէ, քէլամա տէվամլէ,

— Եալընը՞զմըսըն, պիր քիմէնէ պէքլէ եօրմուտուն, տէյի
սօրտու:

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս. — Միւսթէրիհ օլազիզէմ, բիւ՛-
սէնի գապուլ իթմէմէլէրինի առէմէլէրիմէ իթմար իթմիշ օլ-
տուղունտան, սէնին պուրատա պուլունտուղունտան քիմնէ

խապերտար օլմաեաճադ տըր, զիրա պարօն զէվճէսի օլաճադ պիր զատըն . . .

— Պարօն զէվճէսի օլաճադըմա էմի՞նմիսէն .

— Նէ՞ կիւզէլ սիւալ .

— Ազիզէմ, պէնիմքինի պիր ազ էվվէլ եօլա գոյտում .

— Պու բէք քիւսթախճա թէշէպպիւս իսէ տէ, մուխաւ թարալը տէյիլ տիր .

— Պունտան պաշգա, զէվճիմ օլաճադ քիմնէնի զաթէն կէօրմիւշիւմ տիւր կիպի քէնտիսինտէն պահա իթտիմ . կիւզէլ պիր քիմսէ իտուկինի սէօյլէտիմ .

— Սահիհ տիր . վազաա արսըզ պիր ատէմ քիսվէթին թ տէ իսէ տէ, շիրին տիր .

— Թէքիֆինի գապուլ իտէճէկինէ էմի՞նմիսին .

— Պօղուլմագ բատտէսինտէ պուլունան քիմնէլէր՝ քէնտիլէրինէ ուզաթըլան էլէ հէման աթըրըլաք . Օ պիշարէ Շամփոյ՝ պաշընը հանկը թաշա վուրաճադընը պիւմէթօր . էօյլէնին քէնտիսինի պէքէթօրում . օն տագըզատան պուրատա պուլունաճադ տըր . Չանըն սէսինի իշիթտիկին անտէ, շու թուալէթ օտասընա կէշիպ, քիմնէտէն կէօրիւլմէքսիզին հէր շէյի կէօրէպիլիր, վէ հէր սէօզիւ իշիտէպիլիրսին . Փաւ գաթ էյի խաթըրմա կէլտի, էկէր պարօնու պաշընտան սավա տին իսէ, Բօլանը նէ՞ եարաճադ սըն .

— Ատամ սէն տէ, անըն իլէ ուզլաշմագ բէք գօլայ տըր .

— Պիլիթօրում, վէ իւշ կիւն էվվէլ պու խուսուսու ճիտտէն տիւշիւնիւեօրտում .

— Բօլանըն եիրմի պին ֆրանգ իրաւը վար տըր, վէ ամճասընըն վէֆաթընտա տախի պաշգաճա օթուզ պին ֆրանգ իրատա մալիք օլաճադ տըր .

— Էվվէթ, օրասընը տա պիլիթօրում .

— Լաքին, - տէյի տէվամ իյլէտի մատամ տը Սէնթա Ուլֆօնս, - մէմուլ իթմէմքի, պունու տիկէրինէ թէրճիհ իտէսին .

Մատմագէլ տը Շամփի . - իւշ այտան պէրի, հէր կիւն

Րօլանը իզտիված թարիգինտէ պիրէր ատըմ՝ զիեատէ ալ-տըրտըմ։ Օլ վագըթ պիր մագսէտիմ վար իտի, հալպու քի պանա պարօն տը Շամբօյտան պահս, ֆագաթ անըն տիւշա-րը սէֆալէթ օլմուշ օլտուղունու, պագը պօրճլար ալթընտա պուլունտուղունու, վէ իթիպար ու հայսիեթինի զայպ իթ-միշ իտուկինի պէեան իյլէտիկինտէ, օ կիւնիւ, անը քէնտի-մէ զէվճ ինթիսապ իթմէկէ գարար վէրտիմ։

— Նէ՛ դարիպ արզու վէ գարար։

Անտրէ, պիւթիւն էսրարընա մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու վագըթ իթմէք իսթէմէեէրէք,

— Պէնիմտէ քէնտիմէ մախսուս պագը թասավվուրլարըմ վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի։

Պու արա իչ օտանըն գաբուսու չալընտըղընտան, իքի գատընլարըն միւքեալէմէսի գաթթ օլունսու, վէ մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս՝ Անտրէեէ խիթապէն,

— Չաբուգ մանյօնուսու ալտա շուրատան կէչ, տէտի, վէ բարմաղըյլա թուալէթ օտասընը կէօսթէրտի։

Անտրէ մէզքիւր օտաեա կիրիպ, գաբուսու իւզէրինտէն գաբատըգտան սօնրա, մէզքիւր գաբունուն եանընտա պու-լունան պիր գօլթուգլու իսկէմլէտէ սէսսիգճէ օթուրտու։ Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսու սէօյլէտիկի վէճլէ, մէզպուրէ, օ մահէլտէն հէր շէյի կէօրէպիլիւր վէ ճէրէեան իտէն սէօզ-լէրի իշիտէպիլիւր իտի։

Պիր տագըգա սօնրա, պարօն տը Շամբի իսմինտէ պու-լունտուղունու պէեան իթտիկիմիզ քիմսէ՝ իչէրի կիրտիրիտի։ Մէրգում պիր թագըմ տէրտ ու գասավէթլէրլէ, վէ վագ-թինտէն էվվէլ պաշլանմըշ օլան հօվարտաճա պիր էօմիւր իլէ եօրուլմուշ, վէ սիմասընտա պագը էսէրլէր գալմըշ օլ-մասընա ըադմէն, չէհրէսի դաեթթ կիւզէլ վէ պէտէնի պիշիմի եիրմի սէքիզ օթուգ եաշլարընտա պիր քիմսէ իտի։

Պու չախս՝ ֆագը ու հալինի իյմա իթմէեէճէք պիր թարգ-տա կիեինիպ գուշանմըշ օլուպ, էսվապը վագաա գուլանմագ-տան պիր ազ բարլամըշ, վէ շաբգասընըն քէնարլարը ճիւզիճէ

սօլմուշ իտի իսէ տէ, վազթիյլէ բէք էյի գումաշտան իմալ իտիլմիշ օլտուգլարը ըէվիշինտէն անլաշըլմագտա իտի:

Պու քիմսէերի՝ կիզլէնմիշ օլտուղու մահէլտէն քէմալը մէրադլէ թէտգիգ իթմէքտէ պուլունան Անտրէ՝ անլն պէհազ վէ բարլագ գումաշտան կէօմէք, վէ ահաղընա պիշիմի պիր պօթին կիերինմիշ օլտուղունա տիգգաթ իթտի: Շիւպհէսիզ հէր կէօնա սէրվէթ մէնպաընտան մահրումգալմըլ օլան իշպու ատէմին կիերինմիշ օլտուղու պու շէյլէր՝ էշհասընըն պագըյ-էսի իտիլէր:

Հէր նէ իսէ, մատամ տը Սէնթ-Արֆօնս՝ էլինի մէրգումա ուզաթըպ, էվվէլճէ քէնտիսիյլէ իւլֆէթ վէ միւնասիպէթի օլմուշ օլտուղունու իրաւէ իտէր պիր թարգտա կիւլիւմսէմէ իլէ,

— Սապահ խայր էտկար, տէտի:

Մէրգում տախի, - Սապահլար խայր օլսուն, Անախ, Նա՞սըլսըն, - տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Բէք էյիերիմ. եանըմտա օթուր տա պիր ազ կէօրիւշէլիմ:

Պարօն օթուրտու, վէ շու եօլտա քէլամա իպթիտար իյլէտի:

— Ազիզէմ Անախ, թէգըրէն պէնի պիր տէրէճէ թէաճ-ճիւպտէ պրագտը, վէ ահըպպաի գատիմէմի, - խուսուսիյլէ թէքրար կէօրմէք իւզրէ - տիշարը չըգմագլըղըմ բէք տէ միւթատըմտան տէյիլ իքէն, թէգըրէնին միւշթէվիտաթը զա-էէթ միւսթաճէլ վէ մուհիմ օլտուղունտան, տիշարը չըգըպ կէլմէեէ գարար վէրտիմ: Հէր նէ իսէ, պանա իհթիտաճը՞ն մը վար տըր:

— Էվվէթ:

— Պարօն. - (կիւլիւմսէերէք) Էյի խաթըրմա կէլտի, էկէր ազշէ թալէպ իթմէք իւզրէ պանա միւրաճաաթ իտի-եօր իսէն, եանըլմըշսըն, զիրա պէն ըրլ օլտում:

— Պիլիեօրում:

— Պիլիեօրմուսուն:

— Պի՛չարէ, սէնին հալինի սէնտէն տահա էյի պիլիրիմ, Իւչ կիւնտէն պերի տիր քի, բօլիս մէմուրու կիպի սէնի թաա-
գիւպ իթտիրտիմ, գօրաթտըմ, վէ էօմրիւնէ քէսպի վուգուֆ
իյլէտիմ:

Մ. տը Շամրի՝ թէաճճիւպանէ պիր հարէքէթ իճրա քիթ
տիկի սրրատա, մատամտը Սէնթ-Ալֆօնս քիւամընա շու եօլ-
տա տէվամ իյլէտի:

— Պէնի տինլէ, բրօթէսթօ օլունմուշ օն պին ֆրանգլըգ
սէնէտին պուլունմագտա տըր քի, պու եիւզտէն պու ագչամ
եախօտ եարըն սէնի Գիշիեէ կէօթիւքէճէքլէր տիր:

Էապար. — (ահ իտէրէք.) Տօղրու տուր:

— Սէքիզ սէնէ իշինտէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ թէլէֆ
իթտին, վէ շիմտի վանտէտէ պիր բարչա միւլքէ պիլէ մա-
լիք տէյիլտին. էն ֆէնասը շու քի, տիւն սաաթ օն պիրտէ,
սօն գալմըշ օլան պիր ֆրանսըզ ալթունուն իլէ տէ գումար
օյնատըն, վէ պունտան պաշգա պին պէշ եիւզ ֆրանգ զա-
րարա ուղրաեըպ, թէէտիեէսինի վատ իթտին:

Պարօնուն լէհճէսի սօլտու, վէ կէնճ գատըն շէօյլէճէ տէ-
վամ իյլէտի:

— Ալթը այ էվվէլ տօսթլարըն, սէնտէ հէնուզ սէրվէթ
պուլունտուղունու զանն իթտիքլէրինտէն, իհթիեաճընա
մէտար օլմագ իւզրէ սանա օն պին ըիալ վէրմէք իւզրէ գա-
բունու էլէ ալըրլարքէն, պու կիւնքի կիւն պին պէշ եիւզ
ֆրանգը պուլմագ իշին թէքմիլ Բարիսի ալթիւսթ իտէճէք
օլսան, պիր բարա պիլէ պուլամագսըն:

Մ. տը Շամրօյ. — (մահզունէն.) Ա՛հ...

Մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս. — (իֆատէսինէ տէվամ իտէ-
րէք.) Իմտի սէնի բէք էյի պիլիրիմ, էկէր պու ագչամ
պօրճունու թէէտիեէ իտէմէզսէն, քէնտինի թէլէֆ իտէճէքսին:

— Փիլվագը պու խուսուսու տիւչիւնիւեօրում:

— Լաքին պէնի, եանի սէնին գատիմ տօսթունու տա
տիւշիւնմէլի իտին քի, վագթիյլէ միրասընըն պիր բարչասընը
տա պէն ալմըշըմ տըր:

— Ազիզեմ, պէն զաննընտան չօգ զիեատէ սէֆիլ պիր հալէ տիւշար օլտոււմ, ֆադաթ...

— Պէնիմէ պօշ լազըրտը իթմէ... պունտան գաթինա-
զար պու պին պէշ եիւզ ֆրանգը ֆաիզէ գարգէն վերմէք
իօզըն սէնի պուրաեա ճէլպ իթմէտիւմ:

— Նի՞ին ճէլպ իթտին:

— Սէնի գուրթարմագ, սանա օն տօքուզ պին ֆրանգ
իրաա, վէ օթուզ եաշլարընտա ֆէվգէլատէ կիւզէլ պիր
գարը վերմէք իսթէրիւմ:

Մ. տը Շամրօյ քէմալը հայրէթլիք քիւճաթ իթտի, վէ
պաշընը էեէրէք:

— Անլաեօրոււմ, տէտի:

— Ազիզիւմ, — տէյի մատամ տը Սէնթ-Արֆօնս տէվամ
իյլէտի, — պազը խուսուսաթ հագգընտա սանա մալիւմաթ
վերմէլիւմ, անճագ պու մալիւմաթ՝ զիքը իթտիկիւմ սէր-
վէթ հագգընտա օլմաերպ, չիւնքի օ սէրվէթ նամուսլու պիր
մէնպատէն զուհուր իթմիշ տիր, իլլա իշար իյլէտիկիւմ գա-
տըն հագգընտա տըր:

— Օ գատընը սէն թանկըմըսըն:

— Էվվէթ:

— Լաքին պու խուսուս՝ պէնճէ միւհթաճը միւթալէա պիր
քէյ ֆիւէթ տիր:

— Միւթալէաեա վագըթ եօգ տուր: Էվվէթ եա խայր
տէեիպ, իշին իշինտէն չըգմալը: Իկէր էվվէթ տէրսէն, պե-
նիմէ պիրլիքտէ թագմ իտէճէքսին, վէ սաաթ պիր գարար-
լարընտա օրմանա կիտէճէեիզ: Օրատա, զէվճին օլաճագ գա-
տընա թէսատիւֆ իտէճէք օլտուղումուզտան, քէնտիսինի
կէօրէպիլէճէքսին: Սաաթ փէօրթտէ անըն խանէսինէ թագ-
տիւմ օլունուպ, օն պէշ կիւնտէն տէ էվլէնէճէքսինիզ, Լա-
քին էկէր խայր տէքսէն...

— Ազիզեմ, շու սաաթտա, պիր թարաֆտան սուի գաստ
իլէ նամուսուղլուգ վէ տիկէր թարաֆտան պէլքի հէմ սուի
գաստ, հէմ նամուսուղլուգ օլան պիր իզտիվաճ արասընտա

պուլունտուղում հալտէ, սէնտէն եալընըզ պիր չէյ ըհճա իտէրիմ :

— Նէ՞ :

— Պէնի օրմանա կէօթիւրիւրսին, զիքր օլունան գատընը կէօթէրիւրսին, հիքեաեհէսինի մուխթասարէն նազլ իտէրսին, պէն տէ օլվազըթ սանա ճէվապ վէրիւրիմ : Էկէր գապուլ իտէրսէմ, տօղրուճա անըն խանէսինէ կիտէրիմ, էկէր ըհտտ իտէրսէմ, քէնտի խանէմէ ավտէթլէ, թապանճա իլէ թէլէֆի նէֆա իյլէրիմ :

— Սէօզ վէրիւրիւրսուն :

— Ասըլզատէլիք նամուսում իւզէրինէ սէօզ վէրիւրիւրում, վէ շիմտիեհ գատար պու խուսուստա եալան սէօլէմիշ տէյիլիմ : Գումարտաքի պօրճումա կէլինճէ...

Մատամ տը Սէնթ. Ալֆօնս թէպէսսիւմ իտէրէք,

— Օ ճիհէթի տիւշիւնմէ, պու սապահ խըզմէթ.քեարըմ սէնին թարաֆընտան սահիպի մաթլուպունա կիտէրէք, պօրճունու թէէտիեհ իթտի, տէտի :

Մ. տը Շամրօյ՝ պիր ալա տիւշարը հէեհճան օլարագ,

— Գատընլարըն տէեհըլի մախլուգլար օլտուգլարընը շիմտի անլաեօրում, տէյի պէեան իյլէտի :

— Տօսթ օլան պիր քիմսէնին, խուսուսիյլէ խայլի ագչէսի եէնիլմիշ օլան պիր տօսթուն թապանճա իլէ քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէսինէ միւսատտէ իտիլէմէզ : Հէր նէ իսէ, շիմտիլիք սէն սալօնտա պիր սիկարա իչ, վէ պէսլէմէմի պանա կէօնտէրքի, էսվապըմը թէպտիլ իտէեհիմ :

Մ. տը Շամրօյ տիշարը չըգընճա մատամ տը Սէնթ. Ալֆօնս՝ Անտրէերի ճէլպ իթտի, վէ մէզպուրէեհ խիթապէն,

— Էյ նա՞րըլ պուլտուն, տէյի սօրտու :

— Իշիմէ կէլիւր. քէնտիսինտէ պիր զուրուրիեհթ վար տըրքի, իշիմէ եարամագլա պէրապէր, պէնի գօրգուլթմագտա տըր :

— Նի՞չին :

— Իհթիմալ տըրքի թէքլիֆինի ըհտտ իտէճէք տիւր :

— Աղիզէմ, սէնտէքի քիսվէթ՝ կէօրէնի ճէլպ իտէճէք տէրէճէտէ տիր. պունտան գաթինաղար քէնտի քէնտիսինի թէլէֆ իթմէքտէն պաշգա չարէսի գալմամըջ օլան պիր քիմսէ՝ կէշմիշ աշվալ հագգընտա կէօզլէրինի գաբաեըպ, անճագ միւսթագպէլէ նաղար իթմէք իսթէր.

— Պագալըմ, շիմտիլիբ պէն տար սօֆատան, մաթպախէ տան վէ խըզմէթճիլէրին նէրտիվէնինտէն կէշմէքլէ, պուրա տան կիտէրիմ. Պէնի սաաթ իքիտէ օրմանտա պուլուրսու նուզ.

.....

Պէօյլէճէ մատմազէլ տը Շամրի օրատան մուֆարագաթ իթտի. Սաաթ իքիտէ, մէրգուճէնին լանտօ արապասը, մատամ Սէնթ-Ալֆօնսուն գալէշ արապասընը գարշըլատը, վէ Մ. տը Շամրօյ՝ Անտրէնին կիւզէլիկինտէն հայրան օլարագ, գլաղուզունա,

— Հիշ պիր շէյ նագլ իթմէ, հիշ պիր շէյ պիլմէք իսթէմէմ... քէնտիսիլէ էվէնիլիմ, տէյի պէեան իյլէտի.

Վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ հագգընտա մալիւմաթը ձուֆասսալէ իթա իտէլիմ.

Ֆապիէն, օթուզ եաշլարընտա, օլթա պօյլու, կիւզէլ վէ քիպար եիւզլիւ, գարա կէօզլիւ վէ քէսթանէ ընկինտէ սագալը պիր քիմսէ օլուպ, էօմրիւնիւ ֆամիլեատան մահա

լուսնային թիւ կէշիրմիշ օլանլարա մախսուս օլարադ , վազ-
թինտէն էվվէլ քէմալէթ սահիպի օլմուշ իտի : Մէրգում , օն
ալթը եաշընտա իքէն էօքսիւզ գալըպ , քէնտի սէրվէթինէ
քիմէսնէ գարըշմատըղը ճիհէթլէ , թէտգիգաթը ֆէննիէ
վէ սէյեահաթլարա թէմաեիւլի մախսուս սու պուլունտուղսն-
տան , վազ թըն կէնճլէրի կիպի , թէնպէլճէ վէ մուղիրը պիր
էօմիւր կէշիրմէտի : Պու տէլիգանլը տէօրթ պէշ սէնէ գա-
տար սէյեահաթ իտիպ , եիրմի տէօրթ եաշընտա օլաուղու
զէման Բարիստէ եէրլէշտի :

Ֆապիէն՝ թադրիպա ալթմըշ պին ֆրանգ իրատա մալիք
օլուպ , Վէրնէյլ սօգաղընտա , Շամրի իգամէթկիհաշընն եա-
շընտա , պիւեիւք պիր օթէլին պաղչէսի օրթասընտա վազը
կիւզէլ պիր քէօշքտէ իգամէթ իթմէքտէ իտի : Մէզքիւր
օթէլին սահիպի տիւգ տը Լ . . . օթուզ սէնէտէն պէրու Բա-
րիսէ կէլմէեիպ , քէնտի չիֆթիքլէրինտէ իգամէթ իթտիկի
հալտէ , օթէլին մուհաֆըղըղընա պիր խըզմէթճիսինի միմուր
իթմիշ , վէ քէօշկիւ , պաղչէեի վէ ախըրլարը քիրանա վէրէ-
պիլմէսի խուսուսընտա մէրգումա մէկունիյեթ վէրմիշ իտի :

Ֆապիէն , քէնտիսի պունլարը քիրալամըշ օլուպ , վասի
օլան պաղչէտէ ճէսիմ աղահլար տիքիլմիշ օլաուղունտան ,
պունտան հազը իթմէքտէ իտի : Քէօշկէ կէլինճէ , ալթ գաթ
վէ պիրինճի գաթտան իպարէթ օլսուպ , ալթ գաթտա սալօն ,
համամ , թէնէֆֆիւսխանէ վէ իշ օտասը , վէ պիրինճի գաթ-
տա եաթագ օտասը , պիր քէսիմ տարիքսի , վէ սիւահ թալի-
մինէ մախսուս պիր սալա պուլունմագտա իտի :

Ֆապիէն՝ սապահլարը էրքէն աթա սիւար օլարադ տի-
շարը չըդըպ , Վէրնէյլ սօգաղընտան ահէսթէ էնտիքտէն
սօնրա , մէզքիւր սօգաղը տէօնտիւկիւնտէ , հայվանընա սիւ-
րաթ քէսպ իթտիրի իտի :

Ավտէթի էսնասընտա տա , Պագ սօգաղը քէօշէսինտէն
կիթտիկինտէ , հայվանընը եավաշ սիւրէր իտի :

Բարիստէ հէր շէյէ տիգգաթ իտէն խալգ , հէր վու-
գուաթըն սէպէպինի արատըղլարը ճիհէթլէ , մէրգումուն

աթ իլէ կիտիլնի կէօրտիւքլէրինտէ, օ հօլտա հարէքէթին սէպէպինի անլամաեա սայ իթմէքտէ իտիլէր իսէ տէ, պիր տիւրլիւ անլաեամամագտա իտիլէր:

Հալպուլ քի պիր գաչ ալ սօնրա, պիր էվին իւշիւնճիւ գաթընտա իգամէթ իտէն պիր քիմնէ, հէր սապահ բէնչիլէսի էօնիւնտէ սիկարա իշտիկի հալտէ, պիր սապահ պու սըրրա վագըֆի օլապիլտի: Շէօյլէքի մէրգուժ կէնճ աթընըն, տաիմա սօգաղըն սօլ թարաֆընտան եիւրիւեիւպ, սօգաղըն օրթա եէրինտէ կիւզէլ պիր օթէլին գարչըսընտա տուրարագ պաշընը ճիւզիճէ գալաըրուլ, պիրինճի գաթա տօղրու պագմագտա օլտուղունա տիգգաթ իթտի: Լաքին պու պագըլը պէլլիսիզճէ օլմասըյա, մէզքիւր խանէտէ իգամէթ իտէնլէրին թէչէքքիտինէ շիւպհէսիզ սէպէպիեթ վէրէճէք մէրթէպէտէ տէյիլ իտի: Ձիքր իթտիկիմիզ խանէ՝ մարքիզտը Շամրինին օլուպ, ֆիլվագըր մէրգուժ տէլիգանլը՝ օրատան կէշտիքճէ գալպինտէ հէեէճան ու թէէսսիւր հիսս իթմէքտէ օլուպ, թագըրպա պիր սէնէտին պէրի Ֆապիէն՝ հէր հաֆթա ճուճաա կիւնիւնիւն վիրուտինէ նէվիմա սապըրօըզլըզ վէ մէյեուսիեթլէ պէրլէմէքտէ իտի: Ձիւնքի ճուճաա կիւնլէրի Շամրի ֆամիլեասընա մէնսուպ գատընլար՝ խանէլէրինտէ գալաըրագ, միւսաֆիրլէրինի գապուլ իտէրլէր իտի: Ֆապիէն տէ պու միւսաֆիրլէրուէն պիրի օլմասըյա, մէմուէնիեթի պուէտան նէչէթ իթմէքտէ իտի:

Եանի բէտէրի միւթէվէֆա վիգօնթ տ'Ասմօլ, Մ. տը Շամրի իլէ խրզմէթ իթմիշ օլուպ, Ֆապիէն Բարիսէ կէլտիկինտէ, Շամրի, քէնտիսինի ասըլ օղլու մագամընտա գապուլ իյլէմիշ իտի: Ֆապիէնին իլք տէֆա Բարիսէ մուվասըլէթինտէ Պլանշ տը Շամրի ալթը եէտի եաշընտա պիր գըզ օլուպ, մէրգուճուն սէյեահաթլարընտան ալտէթինտէ տէ, մէզպուրէ կիւզէլ վէ ճալիպ պիր գըզ օլմուշ իտի, ֆագաթ օլ գէմանլարտա եիրմի պէշ հաշընա հագըն պուլունան Ֆապիէն՝ իպթիտալարը անը կէօրմէտի, չիւնքի բէնտինին սէյեահաթը էսնասընտա սէրվէթինի իտարէ իթմէքտէ տէվամ իյլէմիշ

պուլունան վելիսի՝ հիսապարընը վերտիկի կիպի, սերվեթինէ տէ միւթէսարըֆի գըլտըղընտան, Ֆապիէն՝ միւսթագիլ օլան եէնի էօմրիւնտէն տօլաեը պիր ազ զիհնի տաղըլտըղը կիպի, խանէսի թէճէմիւլաթը, ախըրլարը, վէ տիկէր պազը ումուրը զաթիեէ իլէ տէ մէշղուլ օլմագլա վագթընը կէշիրտիկինտէն, Բարիստէ իգամէթինին իւք իւչ սէնէսի զարֆընտա Շամրի օթէլինէ կիտէմէտի:

Պատէհու պիր ագչամ, մերգում, Պլանշ տը Շամրինին թաթըլը կէօրիւնիւչ վէ պագըչընտան օլ գատար միւթէէսսիր օլտուքի, տէրհալ մարքինին օթէլինին պաղչէսի իթթիսալինտէքի պիր պաղչէնին ուճունտա վագը քէօչկէ նագըլը մէքեան իլէ, պիր այ սօնրա Պլանշա իգհարը մուհապպէթ իլլէտի: Լաքին Ֆապիէնին, աչգ ու մուհապպէթ վէ իղտիվաճ հագգընտա էօլլէ էֆքեար ու միւլահաղաթը պուլունմագտա իտիքի, պու էֆքեար ու միւլահաղաթ, իպթիտաի էմրտէ զարիպ կէօրիւնմէքլէ պէրապէր, մուվաֆըզը ագլ ու մանթըզ իտի:

Ֆապիէն՝ մատմաղէլ տը Շամրիեէ մուհապպէթ վէրմիշ օլտուղունու հիսս իթտիկի կիւն, մէզպուրէ օն տօգուչ եաշընը իքմալ իթմիշ օլտուղու կիպի, քէնտիսի տէ եիրմի տօգուչ եաշընտա պուլունմագտա իտի:

Գէնտի եէրինտէ պիր տիկէրի օլսա իտի, «Պէն հէնուզ կէնճիմ, պիր իսմէ վէ ճալիպ պիր սիմաեա, վէ ալթմըշ պին ֆրանգ իրատա մալիքիմ, պինտէն ալէյհ քէնտի պալթ ու թալիիմին հաքիմի պուլունմագտաեըմ: Շու հալաէ Պլանշըն տէսթի իղտիվաճընը թալէպ իթտիկիմտէ, չիւպհէսիզ իսթիհսալ իտէպիլէճէեիմ» տէր իտի: Լաքին Ֆապիէն՝ պու սըրատա շու եօլտա միւլահաղա իթտի:

— Սահիհ տիրքի, Մ. տը Շամրի՝ քէնտի գըզընըն պէնիմէ էվլէնմէսինէ մուխալիֆէթ իթմէեէճէք տիր: Պլանշ տը Շամրի տէ, նամուսըլու պիր գըզ օլտուղու, վէ բէտէր ու վալիտէսինէ միլթի պուլունտուղու ճիհէթլէ, էլպէթթէ պէնի զէվճ տէյի գապուլ իտէճէք տիր: Ֆագաթ պէնիմ իսթէ-

տիկիմ պու տէյիլ տիր։ Պէն իսթէրիմքի Պլանշ պէնի սէվ-
սին, էկէր պէնի սէվէրսէ, քէնտիսիյէ օլ վագըթ էվէնիրիմ,
էկէր անըն գալպինէ կիտէճէք եօլու պուլամագսամ, օ հալ-
տէ քէնտի աշգ ու մուհապպէթիմի պէր թարաֆի իտէրիմ։

Մէրգում, պու միւթալէաեը իթտիքտէն սօնրա պէքլէ-
տի, անճագ էվվէլլէրի օթէլ տը Շամրիեէ սըգ սըգ վիզիթա
իտէրքէն, օնտան սօնրա վիզիթալարընը ազալթտը, վէ քէն-
տինին օրաեա կիթտիկի սըրատա, Պլանշըն ալթիւսթ օլմագ-
տա վէ եիւզիւ գըղարմագտա պուլունտուղունա ազ վագըթ-
տա տիգգաթ իթտի։

Պէլքի պիր գաշ կիւն տահա կէչէճէք օլտա իտի, Ֆապիէն՝
Պլանշըն էլլէրինի թուլթարագ։

— Սիզի մէսուտ վէ պախթիեար գըլաճագ, վէ էօմրիւ-
նիւ՝ տիզլէրինիզ հուզուրընտա եէրէ չէօքէրէք կէչիրէճէք, վէ
սիզին սաատէթ ու մէսուտիեէթինիգտէն զայրի հիշ պիր շէյ
տիւշիւնմէեճէք օլտուղումա իման ու իթիգատընըզ վա՞ր մը
տըր։ էկէր վար իսէ, կիտիպ բէտէրինիզի պուլաճաղըմ, վէ պէնի
քէնտի օղու ատտ իթմէսինի բէճա իյլէեէճէեիմ, տիմէք տէ-
րէճէսինտէ իլլէրի կիտէճէք իտի։

Լաքին մէմուլին զայրի պիր վագըրա, պու տէլիգանլընըն
թասապվուրլարընը մահվ վէ իւմիտլէրինի պիինուֆանէ իզա-
լէ իյլէտի։ Շէօյլէքի պիր կիւն մէրգում, օթէլ տը Շամրի-
եէ կիթմիշ օլտուղու հալտէ, մարքիեէ րասթ կէլտի։ Խանէ
գատընլարը տիշարը չըգմըշ օլուպ, եալընըզ մարքի էվտէ
գալմըշ իտի։

Հէր նէ գատար մարքինին զէվճէի վէ գըղը բէնտիինէ
օլ պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմիշլէր իտի իսէ տէ, պու
ճիւմլէ իլէ Ֆապիէն՝ մէրգումին զարիպ թապիեաթընը պի-
լիպ, չօգ տէֆա Մ. տը Շամրինին մահզունիյեէթպախշ թավ-
րընա, սալօնտա նատիրէն պուլունտուղունա, եալընըզըզը
թէրճիհ իթտիկինէ տիգգաթ իթմիշ իտի, Լաքին օն տօգուզ
սէնէտէն պէրու զէվճէսիյլէ եալընըզ պիր տէֆա պաշ պաշա
օթուրմամըշ, վէ գըղընըն ալնընտան պիր տէֆաճըգ պիլէ

պուս իթմէմիշ օլտուղունա շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի։ Հէր նէ իսէ, օ կիւնիւ, էվին ահըպպասընտան պուլունան պիր քիմնէ կիպի թէքլիֆիօրդէ պիւնիւք նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմագտա, վէ միւսաֆիրէթէն կէլմիշ օլան գատընլարը մատամ տը Շամրինին հալվէթ օտասընտա պուլաճաղընը զանն իթմէքտէ իքէն, մարքի տը Շամրիէն թասատիւֆ իթտի։

Մարքի, միւլթատընտան օլմաեան նէվիմա հէեէճան վէ թէէէսսիրլէ։

— Սապահլար խայր օլսուն, Ֆապիէն, սապահլար խայր օլսուն օղլում, սէնի կէօրտիւկիւմէ բէք մէմնուն օլտում, խուսուսա քի... տէտի։

Մարքի, պու գատարը սէօլէտիքտէն սօնրա, սէօղիւ քէսիպ միւլթէրէտտիւտ կէօրիւնտիւկիւնաէն, Ֆապիէն թէաճճիւպլէ մէրգուճա աթֆը նազար իյլէտի։

Մարքի, իֆատէսինէ տէվամլէ։

— Խուսուսա քի, պիր գաշ կիւնտէն պէրի սէնինլէ ճիտտէն կէօրիւլմէք թասալվուրունտա պուլունուեօրտում, տէտի։

Մարքի, Ֆապիէնի եաղլըղա մախսուս պիր սալօնա կիրտիրիպ, էսրարի պիր սուրէթտէ անընլա օրատա գաբանըպ գալտըպտան սօնրա։

— Աղիզիմ Ֆապիէն, սէն պէնիմ էն էյի տօսթումուն օղլուսուն, վէ պէն տէ սէնի քէնտի էվատըմ մագամընտա սէվէրիմ։ Էօլէ օլտուղունա ինանըմըսըն, տէյի պէեան իյլէտի։

Ֆապիէն մարքինին կէօղլէրինտէ մուհապպէթի բէտէրանէ չէօլէսի միւշահէտէ իտէրէք։

— Էվվէթ, ինանըրում, տէյի ճէվապ վէրտի։

— Բէք էյի, էկէր պէնիմ մուհապպէթիմէ ինանըրսան, ումարում բի, սէնին հաեաթընըն մէսուտիւեթիւնի արզու իթմէքտէ օլտուղումա իսքեաթ օլաճապ սըն։

— Ինանըրում։

Ֆապիէն, պու իֆատէեի միւլթէէսսիրէն իտիպ, մարքի իսէ, քէլամընա տէվամ պիրլէ։

— Պէնի տինլէ, զանն իտէրիմ, ետխօտ էօյլէ կէօրիւեօ-
րումքի, սէն Պլանշը սէվիեօրսուն, տէտի:

Ֆապիէն իւմիտվար օլարադ սարսըլտը, վէ ճէվապա աղաղլէ,
— էվվէթ, տէյի իֆատէ իյլէտի:

— Օ հալտէ օղլում, — տէտի Մ. տը Շամրի մահգունէն, —
սէն պու աշգ ու մուհապպէթինտէն վաղ կէչմէլիսին:

Ֆապիէն՝ թէաճճիւպլէ րիւճաթ իթտի, վէ մարքի չէօյլէ
իլավէ իյլէտի:

— Վէֆաթ իթմիչ օլան բէտէրին, վէ սէնին հագգընտա
կէօթէրտիկիմ մուհապպէթ ու թէվէճճիւհ, վէ տէվամընա
պօրճու պուլունտուղուն նէսին նամուսու նամլարընա օլա-
րադ, պու խուսուսու սէնտէն թալէպ իտէրիմ, վէ պէն թէր-
քի հաեաթ իթտիկիմ հալտէ, օ գըղըն տէսթի իզտիվա-
ճընր վալիտէսինտէն թալէպ իթմէեհէհինէ եէմին իթ-
մէլիկինի իսթէրիմ, չիւնքի, (պիր նէվ իսթիհզա իլէ,) Պլանշ
տը Շամրի գըղըմ օլտուղու հալտէ, պէնիմ բիզամը
ալմադսըղըն էվլէնէմէզ, վէ էկէր սէնինլէ էվլէնմէսի լա-
ղըմ կէլիրսէ, պու խուսուստա պէն րուի րիզա կէօթէ-
րէմէմ:

Ֆապիէն մահգունէն պու սէօղլէրի տինլէտի, վէ Մ. տը
Շամրի իլավէթէն,

— Օղլում, բէտտիմին սէպէպի՝ ճէնապը Ալլահ իլէ պէ-
նիմ արամտա պիր սըրըր օլտուղունտան, պու սըրըրա վազըֆ
օլմաեա չալըչմա, տէտի:

Վիգօնթ ա՛Պսմօլ՝ մէյրուսէն Շամրի օթէլինտէն չըգտը,
վէ իրթէսի կիւն իթալիաեա ազիմէթլէ, մուհապպէթինի ու-
նութմադ իւզըն պիր սէնէ օրատա կէչիրտի: Պիր սէնէ սօն-
րա մուհապպէթի, կիթտիլի զէմանտաքի հալինտէն տահա
զիեատէ չիտտէթ քէսպ իթմիչ օլարադ ավտէթ իյլէտի:

Մէզքիւր պիր սէնէ զարֆընտա Մ. տը Շամրի վէֆաթ
իթմիչ իտի:

Ֆապիէն՝ մէրգուսուն թալէպ իթտիկի եէմինի իթմիչ օ-
լուպ, ֆազաթ Պլանշ իլէ էվլէնմէքտէն վաղ կէչմէքլէ պէրա-

պէր, մարքիզի վէ գըզընը կէօրմէքտէն վաղ կէչէմէզ իտի, Իմ-
տի ավտէթինին ֆէրտասը կիւնիւ մէրգուժանըն խանէրինէ
կիտէրէք, մարքինին վէֆաթը հէնուզ իւշ ալ օլմուշ օլտուղու
ճիհէթլէ, քէնտիլէրինի եաս ու մաթէմ հալինտէ պուլտու:
Պլանշ՝ Ֆապիէնի կէօրիւր կէօրմէզ, մէրմէր սանէմ կիպի լէհ-
ճէսի սօլտու, վէ Ֆապիէն տէ մէրգուժէնին սօլկունլուղունու
կէօրտիւկիւնտէ, հալէա քէնտի հագգընտա իզհարը մուհապ-
պէթ իթմէքտէ օլտուղունու անլատը: Պիր արա պիչարէ տէ-
լիգանլը՝ Պլանշտան միւէպպէտէն եատ օլմադլըղը եէմին իթ-
միշ օլտուղու ճիհէթլէ, պու եէմինինէ սատագաթէն, թէք-
րար Բարիստէն մուֆարագաթ իտիպ, պիր խայլի սէնէլէր
վաթանընտան ուզագլանմաեր, վէ անճագ մատմաղէլտը Շամ-
ըինին պիր տիկէրիյլէ էվլէնէրէք, քէնտիսինի ունութմասըն-
տան սօնրա ավտէթ իթմէերի տիւշիւնտիւ իսէ տէ, պիր միւ-
լահաղքի նէճիպէ վէ ալիճէնապանէ քէնտինի պու հարէքէթ ին-
տէն մէննլէ, շու եօլտա թէֆէքքիւր իթմէսինէ վէսիլէ օլ-
տու: Պլանշ իլէ գաթան էվլէնմէմէերի մարքիէ եէմին իթտիմ,
լաքին օնա գարընտաշ օլմամաեր վատ իթմէտիմ: Մ. տը
Շամըինին վէֆաթը՝ պու իքի գատընը պիլա համի պրագմըշ
տըր: Իմտի պէն քէնտիլէրինէ համի օլաճաղըմ. պունճա սէ-
նէլէրտէն պէրու զայպտա պուլունան էվլատլարը եէրինէ կէ-
չէճէերիմ:»

Պլանշ վէ վալիտէսի, մարքինին, թէսլիմի բուհ իթմէք
հալինտէ, միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու վէֆաթ իթմիշ օլ-
տուղու զանն օլունան էվլատլարը հագգընտա սէօյլէմիշ օլ-
տուղու շէյլէրի Ֆապիէնէ սէօյլէմէմիշլէր իտի:

Հէր նէ իսէ Ֆապիէն Բարիստէ գալտը: Շու գատարքի,
հէմ Պլանշըն գալպինտէքի աթէշի մուհապպէթի սէօնտիւր-
մէք, հէմտէ քէնտիսինին օ եիւզտէն տիւշար օլտուղու ճէվր
ու ճէֆաեր թէսկին իյլէմէք իւզրէ, պէլլիսիզճէ մէզպուրէ-
տէն ուզագլանարագ, պունտան էվվէլ օլտուղու կիպի հէր
կիւն մէրգուժէլէրին օթէլինէ կիթմէզ օլտու: Պլանշ՝ պիրտէն

պիրէ զուհուրա կէլէն պու իհթիրազտան միւթէէսսիր օլտու
խէ տէ, մէրգուսու ճէլպ իչին հիչ պիր թէչէպպիւստէ պու-
լունմատը: Պէօլլէճէ Ֆապիէն՝ հաֆթատա պիր տէֆա, հէր
ճուսաա իրթէսի կիւնլէրի, խանէի մէզքիւրէ կիթմէեէ գա-
րար վէրիպ, տէրուհը խանէտէ պիր չօգ միւսաֆիրլէրին պու-
լունտուղունա թէէմին օլմուշ օլտուղու սաաթլարտա կիթ-
մէքլիկի թէրճիհ իլլէմէքտէ իտի: Լաքին հէր կիւն, հէր
սաաթ, խէֆիէն, Պլանշ իլէ վալիտէսինին իւզէրինէ նէզարէթ
իթմէքտէ, վէ հէր կիւն կէչէրքէն, էվին բէնչիրէլէրինէ ու-
զուն միւստէթ վէ մահզունանէ սուրէթտէ աթֆը նազարը
տիգգաթ իլլէմէքտէ, վէ հէր ագչամ, քէօչկիւնիւն էթրա-
ֆընտաքի պաղչէտէ տօլաչըրքէն, Շամրի օթէլինին պաղչէսինի
աեըրան տիվարըն եանընտա տուրուպ, Պլանշըն վալիտէսիլլէ
կէօրիւշմէսի սէտասընը իչիթմէք իւմիտիլլէ գուլագ վէրմէք-
տէ իտի: Իչթէ պու սէպէպէ մէպնի իտի քի, Բօլան տը Գլա-
հէնին, «մատմազէլ տը Շամրի իլէ նիշանլը՝ մըսըն» տէյի վու-
գու պուլան սիւալինէ գարչըլըգ, թէէսսիւֆիւ ազիւմ իւզըրէ
խայր տէյի ճէվապ վէրմիշ իտի:

Մարքի տը Շամրինին հարէքէթինտէքի մուճիպի էսէֆ
խէթա չիւպհէսիզ տէրք օլունապիլիր Շէօլլէքի մարքի՝ Հէք-
թօրուն ախլէագը մէզմուճէ իլէ մութթասըֆ վալիտէսինին
եազմըշ օլտուղու պէտխահանէ մէքթուպունու օգուսասը իւ-
զէրինէ, մէրգուս իհթիեար՝ զէվճէսինին գապահաթլը պու-
լունտուղունա իսքեաթ օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, մահսուլը
ճինաեթթ ատտ իլլէտիկի գըզըղազը ալէյհինտէ օն սէքիզ
պէնէ օլտէրէճէ պուզը ու ատալթի հաիզ օլմուշ իտի քի
անըն իլէ էվլատ մադամընտա սէվմէքտէ պուլունտուղու Ֆա-
պիէն արասընտա պիր իզտիվաճ վուգուի իհթիմալինի տիւ-
չիւնտիւքճէ, իզհարը նէֆրէթ վէ հիտտէթտէն քէնտիեի մէնն
իտէմէքտէ իտի Տիկէր պիր եանլըշ զիւիւմտախի, մէրգու-
սուն պու պապտէքի գարարընա մուալէնէթ իթմիշ իտի, եանի
քէնտի քէնտիեէ, «Պլանշըն վալիտէսի պէնի ինսանլարըն էն
պէտպախթը գըլտըղը հալտէ, Ֆապիէնին տախի այնի հալէ

տիւշար օլմասը թապիի տիր» տէյի միւլահազա իյլէմիշ իտի :

Պինապէրին մարքինին օլպապտէքի խէթասը՝ իքի կէնճ-
լէրին պիրտէն պիրէ այրըլմասընա, վէ արալարընտա պիր մա-
նիի ազիմ զուհուր իթմէսինէ սէպէպ օլուպ, Ֆապիէն պու
մանիի ազիմին պէրթարաֆ իտիլէմէեէճէկի իթիգատընտա
պուլունմագտա իքէն, մէմուլին զայրի պիր վագբա զուհուրա
կէլէրէք, Մ. տը Շամրինին էօլիւմ եաթաղընտա, Ֆապիէնի
եէմինինտէն խալի գըլմըշ օլտուղունու, վէ Պլանշ իլէ էվլէն-
մէսինէ միւսաատէ իթմիշ պուլունտուղունու քէնտիսինէ իւ-
պար իյլէտի :

Ֆապիէն, պու հագբգէթէ, կէնճ վէ ճահիլտօսթու պու-
լունան Ռօլան տը Գլահէ իլէ տուէլլօ իթմիշ օլտուղու կիւն
վագբֆ օլտու :

Մէրգում, աճէլէթէն ճէլպ իտիլմիշ օլան թապիպտէն՝
Ռօլանըն ճէրիհասը թէհլիքէլի օլմատըղընը անլատըգտան սօն-
րա, քէնտի խանէսինէ ափտէթ իտիպ, քէօշկիւն եանընտաքի
օթէլ գարուսունտան կէշէրքէն, մատամ տը Շամրինին պիր
խըզմէթքեարընըն քէնտիսինէ տօղրու սիւրաթլէ կէլտիկինի
կէօրտիւկիւնտէ, տիւշարը հայրէթ օլտու :

Մէրգում խըզմէթքեար,

— Ա՛հ մօնսիէօ վիգօնթ, կէ՛լինիզ, չաբուգ կէլինիզ,
տէտի :

Ֆապիէն սարսըլարագ,

— Սիւպհան Ալլա՛հ, նէ՞ վար արը, նէ՞ օլտու, տէյի սի-
վալ իթտի :

— Պու սապահ մատմագէլ Պլանշ խասթալանտըղընտան,
մատամ մարքիզ եաթաղընըն եանընտա տըր, վէ պու սա-
պահտան պէրի...

Ֆապիէն, պունտան զիեատէսինի տինլէմէեիպ, տէրհալ
Շամրի օթէլինէ գօշտու, վէ աճէլէթէն նէրտիվէնտէն եօդարը
չըգբպ, մատամ տը Շամրինին տաիրէսինէ տօղրու իլէրլէտի
էշիքտէ մարքիզի պուլմագլա, մէզպուրէ, մէսէրրէթլէ ըէֆը
իթտի, վէ պատէհու մէրգումուն եօլունա մանի օլարագ :

— Կիրմէեինիզ, կիրմէեինիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆապիէն քէսիք պիր սէտա իլէ, վէ եիւզիւ՝ էօլիւմ հալինտէ օլանլարա մախսուս րէնկսիզլիք քէսպ իտէրէք :

— Սիւպհա՛ն Ալլահ, պանա նէ՞ խապէր վէրէճէքսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի :

— Հիչ պիր խապէր վէրէճէք տէյիլիւմ, շու գատար քի Պլանշ պիրտէն պիրէ ֆէնալաշմը իքէն, շիմտի համտ օլսուն պիր շէյի գալմատը... Բէճա իտէրիւմ պէնի սալօնտա պէքլէեին... պիր ազտան եանընըզա կէլիրիւմ :

Ֆապիէն՝ պու սըրատա Պլանշըն խասթա օլտուղունտան, վէ պէլքի տէ էօլիւմ րատտէսինտէ պուլունտուղունտան դալրի հիչ պիր շէյ անլամատը, վէ մատամ տը Շամրիի եիթիպ ճէպրէն կէնճ գըզըն եաթագ օտասընա կիրմէքլիկի կէրչի արզուլէտի իսէ տէ, պունտան կէրի տուրմագ իւզրէ քէնտի նէֆսինէ դալէպէ իթտի, Պունտան պաշգա կէօզլէրի եաշարմը օլարագ, գըզընըն օտասընա կիրմէսինէ մանի օլմագ իսթէեէն վալիտէեէ նա՞սըլ մուխալիֆէթ իտէպիլիր իտի : Իմտի մերգոււմ, արզը իթաաթլա, սալօնա կիթտի, վէ էնտիչէի ազիմէ իչինտէ օլարագ, մերգոււմէ վալիտէնին կէլմէսինէ պէքլէտի :

Պէշ տագըգա սօնրա մատամ տը Շամրի կէլտի :

Ֆապիէն, տիթրէմէքտէ օլմասըյլա, մարքիզ մերգոււմուն տիթրէտիկինի կէօրտիւ, վէ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Ա՛հ, պիչարէ, սիզ պու զէվալըեր թէլէֆ իթմէ՞ք մի իսթէեօրսունուզ, տէտի :

— Պէ՞ն մի :

— Էվվէթ սիզ, զիրա պուսապահ տուէլլօ իթմիշսինիզ :

— Մատամ...

— Պիր աւըերին, պիր ասըլգատէնին զէվճէսի պու կիպի շէյլէրի անլար : պու սէպէպլէ սիզի թազիրլէմէմ, ֆագաթ Պլանշ, պու սապահ, շահիտլերինիզլէ պիրլիքտէ կիտէճէկինիզ էսնատէ, տուէլլօ իչին կիթմէքտէ օլտուղունտուղուն անլամըշ...

Փապիէն՝ թէաճճիւպանէ հարէքէթտէ պուլունտու, վէ մարքիզ՝ իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պիլիրսինիզքի, օտասընըն բէնչիրէլէրի պաղչէնէ նազըր տըր, վէ պաղչէ տիվարընտան, սիզին պաղչէնիզտէ տէրունինտէ բէօշկիւնիւզէ կիտէն գուժու եօլուն պիր թարաֆը կէօրիւր:

— Բէք ալէա...

— Իշթէ պու սապահ պիչարէ գըղճըղազ՝ չիտտէթիլ պիր պաշ ալըրըննա տիւչար օլարազ էրբէնճէ ուեանրպ, բէնչիրէսինի աչարազ, գարչըսընտա օթուրմուշ օլտուղու հալտէ, սիզին թամ օլսէնատէ իքի քիչի իլէ պէրապէր գոճմու եօլտան կէչալկիւնիզի կէօրմիւշ: Բէֆապաթընըղտա պուլունան քիմսէլէրին կիեինմիշ օլտուգլարը էսվապը վէ սիզին գօլթուղունուզ ալթընտա պուլունան պիր չիֆթ գըլըճը կէօրտիւկիւնտէ, հիշ չիւպհէսի գալմանարազ, տուէլլօ իթմէք իւզրէ կիթմէքտէ օլտուղունուղու անլամըշ: Պէն իսէ, բէնտի օտասընըն ալթընտա պուլունան պէնիմ օտամտան պօղուզ պիր սէտա իշիթմէքլէ, պիրտէն պիրէ ուեանտըմ, վէ գօրգուպ չանը չէքտիմ: Պէսլէմէմ աճէլէթէն գօշարազ, Պլանչըն օտասընա կիրտի: Անըն իսթիմտատ իթտիկինի իշիթտիմ: Օլվապիթ տիւչարը տէհչէթ օլարազ պէն տէ գըղճըն օտասընա չըգտըմ, վէ գէվալը Պլանչըմը՝ պանըլմըշ, տիշլէրի գըսըլմըշ, ազասը բէքիշմիշ, վէ քէնտիսինի եէրէ սէրիւմիշ օլարազ պուլտում: Սօլիունուղու օլտէրէճէ տէհչէթ պախ իտի քի, բէնտիսինի էօլմիւշ զանն իթտիմ... Մուախսարէն պիր թապիպ ճէպիլլէ հանաթընը իեատէ իթտիրտիմ: Պու սուրէթլէ գըղճմ կէօղլէրինի աչըպ պէնի թանըտը, վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշլատը: Պատէհու սանըգլամաղա պաշլատըղընտան, պու սանէտէ հէր չէյի անլատըմ, հէր չէյի տէրք իթտիմ: Իսմինիզտէն, գըլըճլարտան, շահիտլէրտէն, վէլհասըլ հէր չէյտէն պահս իթտի...

Պատէհու մատամ տը Շամիրի սէօղիւնիւ քէսիպ Փապիէնէ պազտը:

Մէրգում օլ էսնատէ, հիսս իթտիկի թագաթսրզլըդ սէպէպիլլէ շրմինէնին մէրմէր թաշընա տաեանմըշ օլումպ, մարքիզ իսէ,

— Պի'չարէ չօճուգ, Պլանշըն սիզի սէվմէքտէ օլտուղունու, իւշ սէնէտէն պէրու կէօնլիւնիւ սիզէ հասր իթմիշ իտուկինի, վէ սիզին ֆիթուրսուզլուգ վէ վազիֆէսիզլիկինիզ՝ անը էօլիւմ րատտէսինէ կէթիւրմէքտէ պուլունտուղունու անլամա'օրմուսունուգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Վիգօնթ, պօղուգ պիր սէս րէֆ իլէ, եէրէ տիւշմէք իշին պիր իսկէմէեէ օթուրտու, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Ա'հ, եէմինիւմ... եէմինիւմ... տէտի:

Մատամտը Շամրի... (սէօզէ տէվամիտէրէք.) Փագաթ Փապիէն, սիզտէ անը սէվիեօրսունուգ... պու խուսուստա պէնի ալտաթմաեա չալըշմաեըն: Պէօյլէ սրրալարտա հիշ պիր վալիտէնին գալպի վէ պագըշը ալտատըլը'ր մը: Շու էսնատէ լէհճէնիզին սօլտուղունու կէ տիթրէմէքտէ օլտուղունուգու կէօրմէեօրմուսունում:

Պիչարէ գատընճըղազ, չիւպհէսիզ չօգտան պէրու, հէր կիւն գըզընըն կէօզլէրինտէն եաշլար ագաղըղընը կէօրտիւկիւ, վէ սէպէպինի պիլտիկի ճիհէթլէ, րէճա իտէրէք,

— Տօսթում, օղում Փապիէն, հարէքէթի վագըանըզլադէվալլը Պլանշըմը էօլտիւրմէ'ք մի իսթէեօրսունուգ, տէյի պէեան իյլէտի:

Մէզպուրէ վալիտէնին սէտաքընտա օլ տէրէճէ եէիս վէ նէճապէթ մէվճուտ իտի բի, Փապիէն տիզ չէօքէրէք,

— Մա'տամ, մա'տամ, պէնի տինլէեինիզ, սըրրըմը բիւսէեէ ֆաշ իթմէմէկէ, վէ օլպապտէ չիւպհէեէ մահէլլ վէրէճէք սուրէթտէ տօտագլարմտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմաեա եէմին իթմիշ իտիւմ... տէտի:

Մարքիզ... Սը'րը մը:

Փապիէն... (հընչգրրտամասընտան նաշի սէսի քէսիլէրէք.) Մա'տամ, Պլանշը սէվէրիւմ, լաքին Պլանշ ալա պէնիւմ գէվճէմ օլամաեաճագ տըր:

Մարքիզ . . (ազլը պաշընտան կիտէրէք .) Պագաթ նիշին , նիշին :

— Չիւնքի զէվճինիզ մարքի տը Շամրիեէ իթտաթ իտէ-
ճէկիմէ եէմին իթտիմ :

Մատամ տը Շամրի պու սէօզիւ անլաեամատըղընտան ,
Պագիէն՝ քէնտիսի իլէ մարքի պէյնինտէ ճէրէեան իթմիշ օ-
լան ահվալի հիքեաեէ , վէ մէրգուսուն քէնտիսինէ իթտի-
տիկի եէմինի , Փագաթ պու եէմինին սէպէպինի անլաթմամըշ
օլտուղունու իֆատէ իթտի :

Անճագ իֆատաթընըն խիթամընտա ,

— Նասըլքի կէօրիւեօրսունուզ մատամ , գըզընըզը թէ-
լէֆ իտէն պէն տէյիլիմ , բէտէրինին միւրատը տըր , տէյի
պէեան իյլէեինճէ , մատամ տը Շամրի մէսէրրէթլէ րէֆը սէ-
տա իտիպ ,

— Ա՛հ , տօսթում , Մ . տը Շամրինին , էօլիւմ եաթա-
ղընտա էֆքեարընը վէ միւրատընը թէպտիլ իթմիշ օլտու-
ղունու պիլմէեօրսունուզ , տէտի , վէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղ-
լաեարագ , - Ա՛հ , եա Բապպի , տիմէք հէր շէյի սէօյլէմէք
լազըմ տըրը , տէյի իլավէթէն տէրմիեան իյլէտի :

Օլ վագըթ պու սահիպէի նէճապէթ գատըն , Պագիէնի
եանընտա օթուրտուպ , սէրվէթէ մալիբ օլմագլա պէրապէր ,
էօմրիւնիւ միւթէէսսիրէն վէ միւրէտտէրէն կիչիրմիշ օլան օլ
իհթիեարըն նէգտինտէ օն սէքիզ սէնէ իղթիրապ վէ էլէմ
իչինտէ եաչամըշ օլտուղունու , վէ էօմրիւնիւն էն սօն տա-
գըգասընտա մէրգուսուն , քէնտիսի օլ անէ տէկին կիրիֆ-
թարը բէտէր վէ թէէսսիր իթմիշ պուլունան սըրրը սէօյ-
լէմիշ իտուկինի իֆատէ իյլէտի , վէ օլ զէման Պագիէն , հէր
շէյի , եանի Մ . տը Շամրինին՝ Պլանշը քէնտի գըզը զանն իթ-
մէտիկինտէն , Պագիէնին անըն իլէ էվլէնմէսինի իսթէմէմիշ
օլտուղունու , վէ պու պիչարէ բէտէր՝ իսթասընը տէրք իթտիկի
ճիհէթլէ , թապիի վագը օլան եէմինինտէն քէնտինի ազատէ
գըլմըշ օլաճաղընը անլատը :

Մարքիզ՝ քէլամընը իքմալ իտինճէ , Պագիէն՝ մէզպուրէ-
նին էլինի քէմալը հիւրմէթլէ էօբէրէք :

— Վա՛րիտէճիերիմ, Պլանշըն նասըլ օլտուղունու անլամա-
եա կիթմէմիզի իսթէ՞րմիսինիզ, տէտի:

— Կէլինիզ, կիտէլիմ:

Էվվէլճէ կէնճ գըղա՝ Պապիէնին սաղ վէ սալիմ օլարագ-
ավտէթ իթմիշ օլտուղու խապէր վէրիմիշ խուսկինտէն, վա-
լիտէ իլէ Պապիէն իշէրի կիրտիքլէրինտէ, մէզպուրէեի հալը
սիւքիւնէթտէ պուլտուլար: Հաթթա քէնտիսի անլէրի կէօր-
տիւկիւնտէ, կիւլիւմսէմէեէ չալըշտը:

Մարքիզ՝ պիր իշարէթլէ օրատա պուլունանլարը տիշարը
չըգարթտը, վէ Պապիէն վէ խասթա իլէ եալընըզ գալտը-
ղընտա, կէնճ գըղըն էլինի թութուպ,

— Գը՛ղըմ, Պապիէնէ աֆվ իթմէլիսին, Պագաթ սէնի
թէէմին իտէրիմքի, աֆվընա լաեըգ տըր, քէնտիսի սէնին
տէսթի իղտիվաճընը պէնտէն թալէպ իթտի, պէն տէ մու-
վաֆֆագաթ իթտիմ, տէտի:

Մատմազէլ տը Շամրի րէֆը սէտա իլէ, եէնիտէն ազ
գալտը քի պաեըլաճագտը, լաքին Պապիէն մէզպուրէեի գու-
ճագլաեարագ:

— Պլա՛նշ, սէվկիւլիւմ, սիզի տաիմա սէվմիշ օլտուղումու,
վէ պիւթիւն հաեաթըմ սիզէ միւնհասըր խուսկինի պիլմէ՞զ-
միսինիզ, տէտի:

Պիր միւտտէթճիք օթէլ տը Շամրիտէն մուֆարագաթլա,
Սէն. Պլօրանթէն սօգաղընա կիտէլիմ:

11

Խաթըրը արտա տըր քի, Մ. Բօլան տը Գլաեէ, Շամ-
րի Թէսմիէ օլունան Անտրէ Պրիւնօ իչին տուէլլօ իթտիկի կիւն
մէզպուրէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնսուն խանէսինէ կիթմիչ,
վէ մէրգումէնին թուալէթ օտասընտան պարօն տը Շամրի-
Շամրօեու կէօրէպիւմիչ, վէ պատէհու մատամ Սէնթ-Ալֆօն-
սուն վէ Անտրէնին արապալարը եէկտիկէրինի գարչըլատըգ-
լարընտա, մատմագէլ Պրիւնօ տը Շամրինին կիւզէլլիկինտէն
միւթէէսսիրէն պազը կէօնա վէսվէսէլէրինի տէ պէր թարաֆ
իլէ, մատամտը Սէնթ-Ալֆօնսա խիթապէն, — Հիչ պիր
չէյ պիլմէք իսթէմէմ, հիչ պիր չէյ սէօլլէմէնիդի իսթէմէմ, հէր
նէ օլուրսա օլսուն անընլա էվլէնէճէեիմ, տէտիկի մալիւմ
տիւր:

Անտրէ, մատամ տը Սէնթ-Ալֆօնս իլէ վուգու պուլան
պիր պագըչ իւզէրինէ, պարօնուն վիզիթասընա պէքլէմէք
իւզրէ տէրհալ խանէսինէ ալտէթ իթտի. Պատէհու գատըն-
լարա մախսուս մէհարէթի իճապընճա, պարօնուն գալպինի
ճէլպ իթմէք իւզրէ, իքինճի պիր թուալէթ իլէ քէնտիեէ չէ-
քի տիւզէն վէրտի:

Պարօն թամ սաաթ իւչտէ կէլիպ, մատմագէլ տը Շամ-
րինին հալվէթ օտասընա խըզմէթ քեարը վասըթասըյլա կիր-
տիրիլտի:

Անտրէ, չըմէնէնին պիր թարաֆընտաքի գօլթուգու
իսկէմլէսինտէ կիւզէլ պիր քէտի կիպի եասլանմըչ օլտուղու
հալտէ, թէպէսսիւմէն մէրգումու գապուլիտիպ, գարչըսընտա
մէվզու օլան պիր իսկէմլէտէ օթուրմասընը իշարէթլէ պէեան
իյլէտի:

Զաթէն հալվեթ օտաւը նիմ գարանլըգ իչինտէ օլմա-սըյլա, պարօն մէգպուրէնին կիւղէլլիկինտէն կէօզլէրի գամա-շարագ, հէման տէսթինի պուս իլէ եանընտա օթուրտու, վէ ճիւղի պիր սիւքիւթտէն սօնրա մատմազէլ տը Շամրի շու եօլ-տա քէլամա աղազ իյլէտի.

— Մօ'նսիէօ պարօն, պուրատա պիզտէն զայրի քիմնէ եօգ-տուր. պէն սիզին պուրաեա նիչին կէլտիկինիզի պիլիւրիմ. սիզ տէ պանա նէ սէօյլէեհէկինիզի պիլիւրիւնիզ. իմտի պիր թա-գըմ ֆազլա մուգատտէմաթտան սարֆը նազար իլէ, աօըլ մատտէտէն պահս իտէպիլիւրիզ.

Պարօն պաշընը էյտի, վէ մատմազէլ տը Շամրի շու եօլ-տա տէվամ իյլէտի.

— Սիզ, պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը թալէպ իթմէեէ կէլ-տինիզ. Պէն տէ սիզէ օլ խուսուստա մուվաֆֆապաթ իթմէք-տէ օլտուղումու բէչինէն պէեան իյլէրիմ. Անճագ պիրտէն պիրէ մէսէլէնին թա էսասընա կիրիշտիկիմտէն տօլաեը աֆ-վընըզը թէմէննի իյլէրիմ. Սիզ՝ քէնտի քէնտինիզի թէլէֆ ի-տէճէք իտինիզ, ֆազաթ շիմտի պէնիմէ էվլէնմէեի վէ մա-լիք օլտուղում օն սէքիզ պին ֆրանգ իրատը թէրճիհ իտի-եօրսունուզ.

Պարօն. — (գըզարարագ.) Մա'տմազէլ, պիր սաաթ էվվէլ պու իֆատէնիզ տօղրու իտի, ֆազաթ շիմտի սիզին իլէ կիւղէլ օլտուղունուզ իչին էվլէնիեօրում, վէ սէքիզ կիւնտէն սիզի ատէթա մէճնուն կիպի սէվէճէք օլտուղումու հիսս իտի-եօրում.

Անտրէ. — (կիւլիւմնէեէրէք.) Բէք էյի, շիմտի սիզտէ պիլ-մէլիսինիզքի, պէն տէ սիզին իլէ նի՛չին էվլէնիեօրում.

Պու տէրէճէ ալչադլանմըշ օլան պու շախս իւղէրինտէ պիր արա էսէըը թէքէպպիւր օլարագ թէպէսսիւմ կէօրիւլտիւ իսէ տէ, մատմազէլ տը Շամրի պու իթէքէպպիւրտէն միւթէ-էսսիր օլմաեարագ, եալընըզ մէրգումուն եիւղիւնէ պազմագ, վէ, — եանըլըեօրսունուզ, տիմէքլէ իքթիֆա իթտի.

Անճագ պու իֆատէ մէրգումու թէաճճիւպտէ պրագտը.

ղը ճիհէթլէ, մէզպուրէ, միւսաֆիրինին էֆքեարընը անլամըջ օլտուղունու իսպաթ իթմէք իւզրէ, թէքրար թէպէսսիւմ իտէրէք, քէլամընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Բարիստէ եիրմի իւչ եաշընտա կէնճ պիր քիմսէ վար տըր քի, հէր կէօնա լէքէտէն արի վէ բարլադ պիր իամլէ պէրապէր, օթուզ իւչ պին ֆրանգ իրատա տախի մալիք տիր, իշթէ պու սապահ օ տէլիգանլը պէնիմ իչին տուէլլօ իթմիշ տիր, վէ քէնտիսի պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէմէքտէ տիր, Մօնսիէօ պարօն, էկէր միւլահազա իտէրսէնիզ, բէք էյի անլաեապիլիրսինիզ քի, սիզ պօրճուսունուզ, վէ սէրվէթինիզի թէմամիլլէ թիւքէթմիշսինիզ, շու հալտէ պէնիմլէ էվլէնմէք իսթէեէն քիմսէնին իսմի տէ, հիշ տէեիլսէ սիզին իսմինիզ գատար տէեէրլի տիր. հալպու քի սիզինլէ էվլէնմէք իսթէտիկիմտէ պազը սէպէպլէրիմ պուլունտուղունու տէրք իտէպիլիրսինիզ.

Պարօն պաշընը էյտի, վէ էյլէ պիր թարզտա հարէքէթտէ պուլունտու քի, մանէասը, — Նէ՞ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամաեօրում, էֆքեարընըզը իյզահ իտինիզ, տիմէք իտի.

Անտրէ, թէպէսսիւմ իտէրէք, շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի.

— Մօնսիէօ պարօն, սիզին իսմինիզ պէնիմ իչին սըրֆ ինթիգամ ալմաեա մախսուս պիր վասըթա տըր, Վալիտէմ, մարքիզ տը Շամրի թէսմիէ օլունուր իտի. սիզին իլէ էվլէնտիկիմ հալտէ, պէնի ինքեար կէլմիշ վէ բէտա իթմիշ օլան ֆամիլեա տախիլինէ թէքրար կիրմիշ օլաճաղըմ.

— Անլաեօրում.

— Տուրունուզ.

— Տահա պաշդա տիեէճէկինիզմի վար.

— Շիմտի անլարսընը.

Օլվադըթ Անտրէ՝ եանընտա պուլունան քիւչիւք պիր տօապը աշըպ, պունտան սարարմըշ պիր քեաղըտ չըդարտուր իչպու քեաղըտ՝ իւչ ատէտ միհրի սէօքիւմիւշ օլարադ պիր մահֆազա իչինտէ էօղիւրսիւզ հալտէ սաղլանմըշ իտի.

Անտրէ .- (սէօզէ տէվամ իտէրէք .) Սիզ քէնտինիզի , սէրվէթինիզ թիւքէնմիշ զանն իտիեօրսունուզ :

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ :

— Շու քեաղըտա պիր քէրրէ պագընըզ . Պու քեաղըտ պիր վասիեթնամէ տիր . Կէրշի պունա գարշր իթիրազ իտի-լէպիլիր , ֆագաթ էկէր սիզպու պապտէ իգամէ իտիլէճէք տավանը գազանաճագ օլուրսանըզ , եիւզպին ֆրանգ իրա-տա միւթէսարըրֆ օլաճագսընըզ :

Պարօն .- (էլինի մէզքիւր վասիեթնամէեէ տօղրու ու-ղաթարագ .) Նէ՞ սէօլէեօրսունուզ :

Լաքին Անտրէ՝ (ամիրճէ պիր հալ իլէ մէրգումու մէնն իտիպ .) Աֆվ իտէրսինիզ , պունա էլտօգունտուրմանըն , եօգ-սա աթէշէ աթարըմ , վէ սիզին իլէ էվլէնմէմ :

Մատմազէլ տը Շամրի , ֆիլվագը վասիեթնամէեի , չըմի-նէ տէրունինտէ եանումագտա օլան աթէշէ ուղաթտը , վէ է-կէր պարօն օ քեաղըտը էլինտէն ալմանա թէճըրիւպէ իթսէ իտի , մէզպուրէ տէ հարէքէթինտէն կէրի տուրմանաճագ տըր կիպի պիր հալ կէօսթէրտի . Պատէհու քէլամա տէվամ իտէրէք :

— Բէճա իտէրիմ , շարթլարըմըզը էվլէլճէ գարարլաշ-տըրալըմ , տէտի :

— Էմրինիզէ հաղըրըմ :

— Պու վասիեթնամէնին միւնտէրիճաթը եալընըզ պա-նա մալիւմ օլմասըյլա , պէն անը մահվ իտէպիլիրիմ , վէ տէ-րունինտէ նէ եաղըլմըշ օլտուղունու քիմնէ իսպաթ իտէմէզ . իմտի վագաա սիզէ աիտ իսէ տէ , շիմտիլիք պէնիմ մալիւմ պուլունմագտա տըր :

— Բէք էյի , մուգապէլէթէն պէնտէն նէ՞իսթէեօրսունուզ :

— Պէնիմլէ էվլէնմէնիզի , վէ իսմինիզի պանա հասը իթ-մէնիզի :

— Բէք ալէա , պունա մուվաֆֆագաթ իթտիմ , սիզին իլէ էվլէնէճէեիմ :

— Բէք էյի :

Մուսախարէն Անտրէ՝ մէզքիւր վասիեթնամէեի եինէ էվլէլքի ձահէլինէ վազ իլէ, իւշ տէֆա իւզէրինտէն քիլիտ-լէտի, վէ մէրգուլէ քէլամընը շու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Շիմտի մօ'նսիէօ, էվլէնտիկիմիզ կիւն, քիլիսէտէն ավ-տէթլէ, պէնիւմ, մատամ պարօն տը Շամրի-Շամրօյ օլտուղում կիւն, վասիեթի եաբան քիւմ օլտուղունու, վէ վասիեթնա-մէնին նէտէն իպարէթ պուլունտուղունու անլաեապիլէճէքսի-նիզ, Ֆագաթ շուրաեը ունուլթմաեընը քի, պէնիմէ էվլէն-մէքտէն ֆնրիզ կէլտիկինիզ, վէ վաճիեթնամէեի զապլթընը-զա կէչիրմէեէ գըեամ իթտիկինիզ անտէ, օ վասիեթնամէ մահվ իտիլէճէք տիր.

Անտրէ՝ պու սէօզլէրի էօյլէ պիր թէպէսսիւմ իլէ իրատ իթտի քի, պարօնա, նէ կիպի գատըն իլէ մուամէլէտէ պու-լունտուղունու անլաթտը.

Մ. տը Շամրօյ՝ մէզպուրէնին էլինի պուս իտէրէք,

— Վէսվէսէ իթմէեինիզ, սիզին իլէ էվլէնմէք իսթէրիւմ, վէ օն պէշ կիւն կէչմէզտէն, սիզ, մատամ պարօն օլաճագ-սընըզ, տէտի.

Օլ վագըթ, պու հայլազ գըզ՝ վահչիանէ պիր մէսէրրէթ-լէ, քէնտի քէնտիեէ,

— էօյլէ իսէ, էյ միւթէքէպպիր մարքիզ տը Շամրի, չիմ-տի մէյտան իքիմիզին տիր. պիր կիւն սիզի օթէլինիզտէն թարտ իտէճէեիւմ, տէտի.

Մարքի տը Շամրինին, քէնտի էօլիւմ եաթազընտա զա-հիրէ չըգարմըշ օլտուղու, վէ պու սուրէթլէ Ֆապիէնի եէմի-նինտէն իալի գըլարադ, Պլանշ իլէ էվլէնմէսինէ միւսաատէ իթմիշ պուլունտուղու ահվալէ մէրգում տէլիգանլընըն վա-գըֆ օլմասընտան սօնրա օն պէշ կիւն կէչտի. Պու օն պէշ կիւնիւն իլք նըսֆը քէմայը սիւքիւնէթլէ միւրուր իլլէտի. Մատմազէլ տը Շամրի իլէ վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլուն իգ-տիվաճլարընըն Մ. տը Շամրինին վէֆաթընտան պիր սէնէ

սօնրա իճրասը մուգարբէր օլուպ, մէրգուսուն վէֆաթընտան պէրու իսէ, օն պիր այ կէշմիշ իտի:

Լաբին պիշարէ մարքիզ տիկէր պիր քէտէր իլէ միւզտա-
րըպ օլուպ, չիւնքի միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու պէքլէն-
մէքտէ պուլունֆն օղուննա, Մ. տը Շամրինին ճէնազէ ալայը-
նըն իըթէսի կիւնիւ Ինկիլթէրրա պահրիսէ նէզարէթի վէսա-
թաթըլլա մէքթուպ եազմըշ, վէ օն պիր այտան պէրու վի-
րուտինէ պէքլէմէքտէ պուլունմուշ իտի իսէ տէ, մէրգուս է-
լան մէյտանա չըգմամըշ իտի: Հալպու քի մէքթուպը մէզ-
քիւր՝ Հինտիսթան բօսթասըլլա կէօնտէրիմիշ օլտուղու հալ-
տէ, պիթթապի պիր այտա մահէլլինէ եթթիշմիշ օլաճադ ի-
տի: Կէնճ զապիթին տէրհալ եօյա չըգմամըշ օլտուղու, վէ
անճադ իքի այ սօնրա հարէքէթ իթմիշ պուլունտուղու ֆարզ
օլունսա պիլէ, բէտէրինին վէֆաթընտան իւշ այ սօնրա եօյա
չըգմըշ օլմասըլլա, սէքիզ այտան պէրու տէնիզտէ օլմասը լա-
զըմ կէլիր իտի:

Պիշարէ վալտէ, օղունուն թէրքի հաեաթ իթմիշ օլ-
տուղունու զանն իթտիկինտէն, անըն պէր հաեաթ օլտուղու-
նու զանն իթմէկէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտի: Պինապէրին
կէրէք քէնտի վէ կէրէք գըզը՝ մարքի տը Շամրինին սօն սաա-
թընտա մէյտանա չըգարտըզը ահվալի քիմսէսէ ֆաշ իթմէ-
միշէր իտի:

Թէքմիլ Բարիս՝ կէնճ տը Շամրինին վէֆաթ իթմիշ օլ-
տուղու իթիգատընտա պուլունմագտա իտի:

Պունտան պաշգա մարքիզ՝ Մ. տը Շամրինին օն տօգուզ
սէնէ կիզլէմիշ օլտուղու սըրըլ ֆաշ իթմէքտէն չէքինտի, չիւն-
քի պունու ֆաշ իթմէք իշին, միւթէվէֆանըն հազգսըզ չիւպ-
հէլէրինի իյզահ իյլէմէք, վէ Շամրի խանէտանընտան օլան մար-
քիզին ալչագճա հարէքէթ վէ մուամէլէսինի անլաթմագ, վէլ-
հասըլ քէնտիսինին իզգէթի նէֆսինէ տօգունաճադ պէր թա-
գըմ թէֆէրուաթա կիրիշմէք լազըմ կէլէճէք իտի:

Եալընըզ Ֆապլէն, Պանշ իլէ էվլէնմէկէ գարար վէրտի-
կի կիւնտէն պէրու պու սըրըլ վագըֆ օլուպ, մատամտը Շամ-

րի, գըզը վէ Ֆապիէն, կէնճ պահրիեկինին կէլմէսինէ տէկին պու սըրըը քիմնէեէ սէօյլէմէմէեէ արալարընտա գարար վէրաիւէր. հաթթա մէրգուժ կէնճին՝ վազթիյլէ բէք աթէշի մէշրէպ օլմասըյլա, բէտէրի խանէսինտէն ֆիրար իթմիշ օլտուղու հալտէ, պազը հօգգապազ մադուլէսի էշխասըն բէնտիսինի սիրգաթ իտիպ, ինկիլթէրրաեա կէօթիւրմիւշ օլտուղալարընա, վէ օրատա միշօ մադամընտա պիր ինկիլիզ սէֆինէսի թայֆասընա իտխալ իթտիքլէրինէ տաիր պիր մասալ ույտուրտուլար քի, պու մասալ՝ իշիտէնլէրճէ տօղրու զանն իտիլտի. իմտի կէնճ Ալպէր-Օնօրէ տը Շամրի թէքմիլ Բարիս իշին վէֆաթ իթմիշ օլտուղու հալտէ, հաթթա մարքինին վէֆաթընտան սօնրա, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ չըվալիէ տը Շամրինին վասիեէթինի մէվգրի իճրաեէ վազ իթմէքլիկի, վէ պարօն տը Շամրի-Շամրօյ իլէ էվլէնմէկի տիւշիւնտիւ:

Իմտի, Պլանշ իլէ Ֆապիէնին իղտիվաճը գարարլաշտըրըլտըգտան սօնրա, պիշարէ վալիտէ՝ իքի էվլատընտան պիրինին սաատէթինի թէէմին իթմիշ օլտուղու հալտէ, չօգտան պէրու ալտէթինէ մոնթազրր պուլունտուղու տիկէր էվլատընը տիւշիւնմէեէ պաշլատը:

Մարքի, էօլմէղտէն էվվէլ, հէր սէնէ, Հինտիսթան գուժբանիասը թարաֆընտան օղու հազգընտա եազըլան մալիւմաթը հալի պիր շահատէթնամէեի պահրիէ նէզարէթի մէճիսինտէն ալտըղընը զէվճէսինէ պիտիրմիշ իտի. Օօն թահրիրաթ, վէֆաթընտան թազրիպա իւշ այ էվվէլ ալընմիշ օլտուղու հալտէ, շաեէտ էկէր ինկիլիզ պահրիէ զապիթի կէնճ Ալպէր. Ֆրէտէրիք. Օնօրէ տը Շամրիեէ պիր ֆէլաքէթ վազը օլմուշ իտի իսէ, պու հալ օն պէշ եախօտ օն սէքիլ այ էվվէլ վուգու պուլմուշ օլապիլիր իտի:

Իմտի Ֆապիէն, Լօնտրատա պահրիէ նէզարէթի սըր բիթապէթինէ թահրիրէն միւրաճաաթ իթմէսինի մարքիգէ իթար իթմիշ օլուպ, պունուճն ճէվապը օն օն իքի կիւտէն ալընապիլէճէկինտէն, Ֆապիէն պու օն կիւնիւ օթէլտը Շամրիտէ նիշանլըսը իլէ պիրլիքտէ վէ չօգտան պէրու խասթա

օլան մարքիզին եանընտա կէշիրտի, Հաթթա Ֆապիէնին տու-
էլլօ իթմէսի մընասիպէթիյլէ Պլանշըն սինիրի թութուպ,
պաեւըտըղը կիւնտէն պերու, մարքիզին ահվալի, հիսս իտէ-
կէլտիկի շիտտէթի հէեհճան իւզէրինէ տահա զիեատէ ֆէ-
նալաշմըշ, վէ պիր ագշամ էվին թապիպի՝ Ֆապիէնէ,

— Մատամտը Շամրի՝ զանն օլունտուղունտան զիեատէ
խասթա տըր. չէտիտ պիր թէէսսիւր վէ մէմուլին զայրի պիր
ֆէլաքէթ՝ թէլէֆինէ սէպէպ օլապիւէճէք տիր, տէյի պէ-
եան իյլէմիշ իտի:

Լաքին պու սէքիզ օն կիւն միւտտէթ զարֆընտա եալը-
նըզ օթէլ տը Շամրիեէ կիթմէք իշին տիշարը չըգմըշ օլան
Մ. տ'Ասմօլ՝ մէզբիւր սէքիզ օն կիւնիւն խիթամընտա, տօս-
թու Բօլան տը Գլաեէեի տիւշիւնմէքլէ, քէնտի քէնտիեէ:

— Շու պիշարէ տէլիգանլընըն նէ օլտուղունու անլամագ
իսթէրիմ, տէտի, վէ Պլանշտան պիր գաշ սաաթլըգ միւ-
սաատէ իսթիհսալ իտէրէք, արապա իլէ Բրօվանս սօգաղընա
կիթտի:

Թապիպին իֆատէսի վէճհլէ, Բօլան, էյիլէշմիշ, վէ վի-
ճուտճա րահաթլաշմըշ օլուպ, Ֆապիէն կիթտիկինտէ, մեր-
գուժու, եաթագտան գալգմըշ վէ րօպ տը շամպըսընա սա-
րըլմըշ օլարագ աթէշին պիր քէօշէսինտէ օթուրմուշ պուլտու:

Վիգօնթ, մէրգուժուն օտասընա կիրտիկինտէ,

— Սէվկիւլիւ խասմիմ, վիգիթամտան տօլաեը թէաճճիւպ
իթմէեին, պիլիրսինիգ քի տուէլլօնուն ատաթ վէ ուսուլը իգ-
թիգասընտան տըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆապիէն՝ պու սըրատա սօղուգ պիր գապուլիեթ կէօ-
րէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իքէն, Բօլան՝ հէեհճան իլէ էլինի
ուզաթարագ,

— Տօ'սթում, պէն, մէճնուն, ահմագ վէ նանքէօր պիր
քիմնէ օլտում, ֆագաթ ճէնապը Հագգ լաեըգ օլտուղում
վէճհլէ պէնի չէտիտէն ճէզալանտըրտը: Շիմտի պանա աֆվ
իթմէք իսթէրմիսին, տէտի:

Ֆապիէն թէպէսսիւմ իտէրէք:

— Համա օլտուն իֆադաթընը պուլմուշսուն, տէյի պե-
եան իյլէտի :

— Էվվէթ, տէյի Բօլան ճէվապ վերտի, վէ այնի վադըթ-
տա Ֆապիէնէ պիր թէզքիրէ թագտիմ իթտի :

Իշպու թէզքիրէ՝ մատմազէլ Անտրէ թարաֆընտան եա-
զըլմըշ օլուպ, Բօլան՝ Ֆապիէն իլէ վուգու պուլան տուէլլօ-
սունտան սէքիզ սաաթ սօնրա պունու ալմըշ իտի : Իշպու
թէզքիրէ, թապիրաթը պարիտանէ իլէ եազըլմըշ, վէ մէր-
գուստան այրըլմըշ օլտուղու պունտա պիլաիրիմիշ իտի :

Վիգօնթ, մէզքիւր թէզքիրէնի օգուտուգտան սօնրա,

— Կէօրիւեօրսուն քի, թէնինի պիր ազ ինճիթմէքիկիմ
խաեըրլը օլմուշ տուր, տէտի :

— Նէտէ՞ն :

— Զիւնքի, էկէր սէն պէնի թէլէֆ իթմիշ օլտա իտին, ի-
շին ընկի թէպտիլ օլաճագ իտի :

Բօլան. — (թէճճիւպանէ.) Աճայի՛պ :

Ֆապիէն. — (տէվամիտէրէք.) Շէօյլէքի Անտրէ պիր սաաթ
սօնրա պուրաեա կէլէրէք, «Հագգըմտա ֆիիլէն իրաեէ իթտի-
կինիզ աշգ ու մուհապպէթ՝ պունտան պէօյլէ սիզին իլէ էվ-
լէնմէքտէն կէրի տուրմագլըղմա միւսաատէ իթմէզ» տիե-
ճէք իտի :

Բօլան՝ պու իֆատէեէ ինանմաեօր կիպի պիր թավրտա
պուլունտուղունտան, Ֆապիէն, Իշպու թավրա իսթինատէն
շու սուրէթլէ քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Պէնի տինլէ, սէնին ճէրիհատար օլման իլէ իշին ըն-
կի թէպտիլ օլտու : Անտրէ, ուսթա պիր տիբլօմաթ մագա-
մընտա, էեիլէշմէնէ պէքլէմէքտէ տիր : Թէզքիրէսի՝ աշգ ու
մուհապպէթինի թահրիք իթմիշ օլտուղունա գանմըշ օլուպ,
եազընտա քէնտիսինի զիեարէթ իտէճէկինի մէմուլ, վէ շիմ-
տիտէն սէնի քէնտի աեագլարընա գաբանարագ, աֆվընը տի-
լէմէքտէ վէ քէնտիսիյլէ իզտիվաճա բազը օլմասընը ընճա իթ-
մէքտէ պուլունտուղունու զանն իյլէմէքտէ տիր...

Բօլան՝ Ֆապիէնին սէօզիւնիւ քէսէրէք,

— Եանրլըբօրսուն, տէտի:

— Նի՞չին եանրլաեըմ:

— Պիր քէրրէ շունա պագ:

Պու արա Բօլան՝ էլինի եանրնտարի մասաեա ուղաթա-
րագ,

— Շու տավէթնամէեի օգու, տէտի:

Փապիէն իշպու տավէթնամէեի ալըպ, միւնտէրիճաթըն՝
տան տօլաեը հայրէթտէ գալտը:

Միւնտէրիճաթը վագըա մաթպու օլուպ, շունտան իպաճ
րէթ իտի:

« Մօնսիէօ պարօն տը Շամրի-Շամրօյ՝ մատմագէլ Անտրէ
Պրիւնօ տը Շամրի իլէ ըէսմի իղտիվաճընը իխպար վէ պուն-
տա հազըր պուլունմանըզը ըէճա իլէ քէսպի ֆախր իլլէր: Բէս-
մի մէզքիւր »

Տավէթնամէտէ թարիխ մէվճուտ օլուպ, Անտրէ իսէ, պիր
ան էվվէլ պու իշի պիթիրմէք իւզրէ, օ սապահը պարօն տը
Շամրի իլէ ագտը իղտիվաճ իլլէմիշ իտի:

Փապիէն մէզքիւր տավէթնամէեի օգուտուղունտա,
թէաճճիւպտէ գալարագ, պիր միւտտէթ սիւքիւթ իւզրէ
տուրտուգտան սօնրա,

— Հէր հալտէ պունտա ֆէվգէլատէ պիր շէյ վար տըր,
տէտի:

— Նէ՞օլապիլիր:

— Սէնինլէ էվլէնմէք ինթէտիկինի Անտրէեէ ճիտտէն սիւ-
վալ իթմի՞շ մի իտին:

— Էվվէթ:

— Բէտտ ճէվապը՞ մը վէրտի:

— Էօլլէ կիպի. տուէլլօմուղուն վուգուինտէն պիր կիւն
էվվէլ, միւլահազար վէ թէֆէքքիւր իշին սէքիզ կիւն վաստ
իսթէտի:

— Իշթէ պու թօհաֆ:

— Նի՞չին:

— Չիւնքի սէն նամուսու, միւթէպէր ֆամիւեատան եիր-
մի պին ֆրանգ իրատա մալիք վէ պազը իւմիտէրի հաիզ պիր
ատէմսին. օ հայլազ Անտրէ իսէ, սէնտէն տահա էյիսինի
պուլամազ իտի:

— Պէլքի...

— Իմտի անլամատըղմ մուհիմմպիր խուսուս, վէ քէնտի
թարաֆընտան կիզլէնմէքտէ օլան պիր ալչազլըգ վար իսէ, օ
տախի պարօն տը Շամրօեու ինթիխապ իթմէսի քէյֆիեէթի
տիր:

Բօլան. — (մէրազլէ.) Վա՛յ, սէն անը թանը՞եօրմուսուն:

— Թանըմազ տա սէօզմիւ. պօղազընա գատար պօրծլու,
նամուսուզ, վէ թաշըտըղը իսմէ վաճիպ օլան հիւրմէթ ու
րիաեէթի մուհաֆազա իթմէքտէն աճիզսէֆիլպիր քիմնէ տիր:

— Իշթէ պու զարիպ:

Օլ վազըթ Ֆապիէն, սէվկիւլիւ Պլանշը հազգընտա պիր
ֆէլաքէթ ու մուսիպէթ վուգու պուլամազընը հիսս իթտի,
չիւնքի քէնտիսինի մատմազէլ տը Շամրի թէսմիեէ իթտիրէն
օ ալչազ գըղըն՝ մարքիզ իլէ գըղը ալէյհինտէ նէ տէրէճէ
գըսգանճլըգ ատավէթի թաշըմագտա օլտուղունու պիլիր ի-
տի: Իմաի մէրգու՞մ տէլիգանլը՝ պիր թագըմ միւպհէմ էն-
տիշէ վէ իզտիրապլարա տիւշար օլտուղու հալտէ, սաաթ պէշ
գարարլարընտա Շամրի օթէլինէ ավտէթ իթտի: Մէրգու՞մ,
հէման հէր կիւն ագշամթաամընը մէզքիւր օթէլտէ իտէր իտի:

Պլանշ. — (մէրգու՞մա խիթապէն.) Տօգթօր կէլտի, վալիտէ-
մի պիր ազ ըահաթսըզ պուլտուղունտան, եաթմասընը իւ-
թար իթտի:

Ֆապիէն. — (էնտիշէ իլէ.) Նէ՞ տէրսինիզ:

— Ֆապաթ թաամ վագթը գալգամագ իսթէտի. պէն տէ
քէնտիսինի ուեանտըրմանը վատ իթտիմ:

Պլանշ՝ սէօզիւնիւ հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն, մատամտը
Շամրի իշէրի կիրտի:

Ֆապիէն՝ մէզպուրէնին էլինի էօբտիւ, վէ մարքիզ՝ քէ-
ամա աղազլէ:

— Օղլում, տօսթունուզ նա՞նըլ տըր, տէյի սիւալիթ տի:

— Բէյ էյի տիր:

Պատէհու սուֆրաեա օթուրուտու, վէ մարքիզ պիր ազ
թէֆէքքիւրտէն սօնրա,

— Մէքթուպումու Լօնտրաեա կէօնտէրտիկիմին պու կիւն
օնունճու կիւնիւ տիւր, տէտի:

Փապիէն. — Եարըն պահրիէ նէզարէթինտէն ճէվապ ա-
լաճաղըզ:

— Պիւմէմ, ամմա, պազը միւտհիշ վէսվէսէլէր ֆիքրիմի
իշղալ իտիեօր:

Պլանշ. — Վա՛լիտէճիհիմ, նի՛շին պու եօլտա շէյլէր տիւ-
շիւնիւեօրսուննուզ:

— Պէտպախթ գըզըմ, էկէր քէնտիսինէ պիր ֆէլաքէթ
վազը օլմուշ իսէ...

Փապիէն. — Մատամ, պու կիպի միւլահաղալարը ֆիքրի-
նիզտէն տէֆ իտինիզ:

— Պիր ֆուրթունա...

Փապիէն. — (կիւլիւմսէեքէք.) Կէմիճիլէր, սօն սէֆէր-
լէրինտէ ֆուրթունաեա թուլթուլմաղլար: Ալպէրին պու սէ-
ֆէրի տէ սօն օլաճապ տըր, տէյի՛մի:

Պլանշ. — Հայ հայ, սէվկիւլիւ գարընտաշըմը պիր բերրէ
էլտէ իսէրսէք, պիր տախի կիթմէսինէ միւսաատէ իթմէ-
նէճէեքիզ:

Փապիէն. — Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ. պունտան պաշ-
գա պիր Շամրի՝ Ինկիլթէրրաեա խըզմէթ իտէ՞ր մի:

Պէօյլէճէ իքի նէվճիվանլար՝ կէնճ մարքի տը Շամրինին
եազընտա ավտէթի հազգընտա էօյլէ կիւզէլ թասավվուր-
լարտա վէ լաթիֆ իւմիտլէրտէ պուլունտուլար քի, պիշարէ
վալիտէնին եիւզիւնտէ էսէրի թէպէսսիւմ վէ գալպինտէ ա-
զաճըգ մէսէրրէթ հուսուլէ կէլտի: Լաքին թաամտան սօնրա
Փապիէն՝ Անտրէնին իզտիվաճընը մարքիզէ պիտիւրմէքիկի
թէնսիպլէ, պունուն իշին Պլանշըն թաամ սալասընտան չը-
գըպ, սալօնա կիթմէսինէ պէքլէտի, վէ Պլանշ, պէր միւլթատ

բիանսունու չալմագ իւզրէ սալօնա կիթտիկինտէ, ֆապիէն՝ մարքիզէ խիթապէն,

— Մատամ, պու կիւն ֆէվգէլատէ պիր խապէր ալտրմ, տէտի:

Մարքիզ թէաճճիւպանէ պիր հալ կէօսթէրտի, վէ ֆապիէն տէվամիէ,

— Քէնտիսինէ պիր թախսիսաթ թայեին իթմիշ օլտուղունուզ օ սէֆիլ գատըն... տէտի:

— Անտրէ՞ մի:

— Էվվէթ:

Մարքիզ. — (հէմ մահզունիեթ, հէմ թահգիրլէ.) Մութլագա անըն թարաֆընտան եէնի պիր ալչագլըզ վուգու պուլմուշ օլտուղունուն խապէրինի վէրէճէքսինիզ:

— Անտրէ պու սապահ էվլէնմիշ:

— Էվլէնմիշ՞ մի:

— Էվվէթ:

Մատամ տը Շամրի պիր միւտտէթճիք թէհայեիւրտէն սօնրա,

— Լաքին օ գըզ իլէ քի՞մ էվլէնմիշ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Նամուսու պէրպատ օլմուշ պիր քիմնէ, եանի Մ. պաօն տը Շամրի-Շամրօյ իլէ:

Մարքիզ՝ միւքէտտէր պիր հալ իլէ կէօզլէրինի գուպպի սսիւմանէ տօղրու գալտըրարագ,

— Եա՛ Բապպի, ասըլգատէլիք իւնվանընը հաիլ օլան սիլսիլէլէր՝ պու գատար թէպտիլ օլուր մու իմիշ... Միւթէալիւգաթըմիզըն սօն նէսլի օլան պիր Շամրի-Շամրօյ՝ ախլէազ Եպղուգ պիր գըզ իլէ էվլէնսին...

Ֆապիէն. — Մա՛տամ, պիլիքսինիզքի, գարանլըզ ըջըտան ասլա խօշլանմազ, չամուր՝ պուլութսուզ կէօք եիւզիւնիլ թահգիր իտէր, վէ սիզին պունճա նիյմէթլէրինիզլէ բէրվէրտէ օլան պու մախլուգ տա...

— Պիլիքիմքի, ֆէնալըզ՝ ֆազիլէթէ նէ գատար տիւշմէն

խէ, օ մախլուգըն տա պիղէ գարչը օն նիւպէթտէ պուղզ ու
ատապէթի պուլունմագ տա տըր... Նիհաեթ չալմըչ օլտուղու
խմի քէնտիսինէ վերէպիլէն պիւր առէմի պուլմագլա պախ-
թիեար օլմուչ տուր:

Պու արա պիւր խըզմէթ քեար, մատամ տը Շամրիեէ պիւր
գարթ կէթիւրիպ,

— Մա'տամ, պու գարթըն սահիպի պիւր առ էվվէլ նէզ-
տինիգէ գապուլ օլունմագ իսթէեօր, տէտի:

Մարքիզ գարթըն իւզէրինտէ «Մ. Րօսինեօլ, տալա վէ-
քիլի» իսմինի օգուեռնճա,

— Պա իսիմ մէճհուլում տուր, ֆագաթ պուեռնսուն,
տէյի պէեան իյլէտի:

Ֆապիէն տիշարը չըգմագ իսթէտիկինտէ, մարքիզ,

— Տուրունուղ էվլաաըմ, սիգտէ պէնիմ օղլում տէյի՛չ
միսինիջ, սիգտէն էսրարըմ օլապիլի՞ր մի, տէտի:

Անտրէնին խանէսինտէ կէօրմիւչ օլտուղումագ Մ. Րօսին-
եօլ պու սուրէթլէ իշէրի կիրտիրիտի:

Մէրգում ալօգաթ՝ մատմագէլ Պրիւնօտան բէշինէն ալ,
տըղը ագչէ սաեէսինտէ գալրպ գըեաֆէթի տիւզմիւչ օլտու-
ղու հալտէ, մարքիզին նէգտինէ կէլտիկինտէ էօյլէ պիւր թէր-
պիլէսիզճէ սէլամ վերտի քի, Ֆապիէն, հէման քէնտիսինի
թութուպ բէնչիւրէտէն սօգաղա ֆըրլաթմագ տէրէճէսինտէ
պիւր արղու հիսս իթտի, վէ ֆիբրինտէն,

— Պու պիչիմսիզ քիսվէթլի հէրիֆ պիգտէն նէ՞ իսթէմէք իչին կէլմիշ օլապիլիր, տէտի:

Մ. Բօսինեօլ. - Մատամ մարքիզ...

Մարքիզ. - (մէրգումու օթուրմաեա տավէթ իտէրէք, վէ պիւեիւք գատընլարա մախսուս պիր նէղաքէթլէ.) Պէնիմսիզէ պիր խըզմէթտէ պուլունապիլի՞րմիեիմ:

— Մատամ մարքիզ, պէնտէնիզ՝ միւթէալիւգաթընըդ-տան Մ. պարօն տը Շամրի-Շամրօեուն վէ զէվճէսի մատամ պարօն տը Շամրի-Շամրօեուն աջօգաթընըմ...

Մարքիզ. - (ազամէթլէ.) Տէվամ՝ իտինիզ:

— Շիւպհէսիզ պիւթիւն սէրվէթինիզի ղայպ իտէճէք օլ-տուղունուզ պիր տավաեա թէչէպպիւս իթմէզտէն էվվէլ, միւվէքքիլիմ Մ. տը Շամրի-Շամրօյ՝ սիզէ պիր սուրէթի թէս-վիեէ թէքլիֆինի թէնսիպ իթսիշ տիր:

Մարքիզ. - (թէաճճիւպի ազիմլէ.) Տավա՞ մը... սուրէ-թի թէսվիեէ՞ մի... սէրվէթի՞մմի... (Պատէհու Ֆապիէնէ խիթապէն.) Զանն իտէրիմքի, պու ատէմ մէճնուն տուր:

Մ. Բօսինեօլ. - (արսըզճա պիր հալ իլէ.) Աֆվ իտէրսինիզ, ազլըմ պաշըմտա օլտուղունու կէօրէճէքսինիզ:

Պիր արա Ֆապիէն՝ մէրգումու գօլունտան թուլթուպ, ի-քի խըզմէթքեար ճէլպլէ, գարուտան տիշարը աթտըրմաեը տիւչիւնտիւ իսէ տէ, քէնտիսինի զապթ իթտի: Պատէհու մէրգում տավա վէքիլի գօլթուգլու իսկէմլէսինտէ եէրլէ-չէրէք, մատամ տը Շամրի թէաճճիւսյանէ քէնտիսինէ պագ-տըղը էսնատէ:

— Էվվէթ մատամ, էկէր պու տավաեա գըեամ օլունուր իսէ, սիզ ղայպ իտէճէքսինիզ. պու տավանըն ղայպը իսէ, մատմազէլ Պլանչըն պիւթիւն պիւթիւն մահվը տիմէք օլա-ճագ տըր, տէյի պէհան իյլէտի:

Մարքիզ. - Մօնսիէօ, հիշ պիր վագըթ, քէնտի էօնիւմտէ, վէ մէճնուն զանն իթմէկէ հագգըմ պուլունան մէճհուլ պիր քիմսէ թարաֆընտան գըղըմ էլգապսըզ թէսմիէ իտիլմէսիշ տիր:

— Աֆվ իտէրսինիդ, մատմագէլ տը Շամրիեի անլաթմագ իսթէեօրում. լաքին պունտա պիր պէիս եօգ տուր. սօնու- նու տինլէեին.

Փապիէն՝ օ անէ տէկին սիւքիւթ իւղրէ վէ պիւա հա- րէքէթ տուրմուշ իբէն, արթըգ սապըը թիւքէնէրէք, Բօսին- եօլուն եանընա կիթտի, վէ մէրգումու պաշտան աեաղա դա- տար թէտգիգլէ,

— Մօնսիէօ, աշըգտան աշըղա Ֆիքրինիդի իյզահ իտին, վէ խուսուսա պիր աղ հիւրմէթլէ տաժրանըն, տէտի.

Բօսինեօ՝ Փապիէնին չիտտէթլի պագըշընըն գարշըսընտա թէմքինինի պօղմաեարագ,

— Աֆվ իտէրսինիդ մօնսիէօ, պէն սիգի թանըմաեօրում, վէ սիգին իլէ ալըպ վէրէճէկիմ եօգ տուր, տէտի.

— Թէ՛րպիեէսիգ...

— Էվվէթ միւսիւ, սիգի թանըմամ.

— Տուրունուզ, քիմ օլտուղումու շիմտի անլաթըրըմ.

Մարքիզ, պու մէրթէպէ քիւսթախլըգտան տօլաեը պիւս- պիւթիւն շաշըրմըշ օլտուղու հալտէ, Բօսինեօ՝ իսթիհաքեա- րի պիր թարգտա Փապիէնէ խիթապէն,

— Քիմ օլտուղունուղու անլաթըն պագալըմ, տէտի.

— Պէն՝ Օսգար Փապիէն տ'Ասմօլում, պիր աեա գատար մատմագէլ Պլանշ տը Շամրի իլէ էվլէնէճէեիմ, վէ սիգի շիմ- տի շու բէնչիրէտէն սօգաղա ֆըրլաթաճաղըմ,

— Հայտէ պագալըմ, նէ՞ տուրուեօրսունուզ, ֆագաթ պիւմիշ օլուն քի, պու հարէքէթինիգլէ նիշանլընըղ մահվիթ- միշ օլաճագսընըղ.

Տավա վէքիլի օլան շախս՝ պու ճէվապընը օլ տէրէճէ թէէմինաթ վէ գանաաթլէ իրատ իյլէտի քի, Փապիէն սար- սըլտը, վէ հիտտէթի անինտէ թէսկին օլարագ,

— Սէօյլէեին, սիգի տինլէեօրում, տէտի.

— Բէք ալէա, շիմտի եօլա կէլմիշ օլտունուղունուզ ճի- հէթլէ, իյզահը մատտէ իտէպիլիրիմ.

Մարքիզ իլէ Փապիէն պու սըրատա կերչի իզհարը նէֆ-

րէթ իթմէքտէ փտիլէր իսէ տէ, մուսահիպլէրինի տինլէմէեէ
գարար վէրտիքլէրինտէն, իխթիեարը սիւքիւթ իյլէտիլէր:

Րօսինեօլ. - Մատամ մարքիզ, Մ. պարօն տը Շամրի-Շամ-
րօյ, պիւ սապահ եէկէնինիզ իլէ էվլէնմիլ տիր:

Մատամ տը Շամրի. - Էքէմալը Նէզաքէթլէ.) Աֆվ իտէր-
սինիզ մօնսիէօ, մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ իլէ պէնիմ արամ-
տա թայեին իթտիկինիզ պու գարապէթի պէն ասլա գապուլ
իթմէմիլիմ տիր:

— Պունտա պիր պէիս եօգ տուր. պարօն՝ պու սապահ
մատմազէլ տը Շամրի իլէ էվլէնտի...

Մարքիզ. - (Թասհիհ իտէրէք.) Մատմազէլ Պրիւնօ իլէ:

— Պրիւնօ օլսուն. մատմազէլ Անտրէ Պրիւնօ՝ Մ. պարօնա
ճիհազ օլարադ օն տօգուզ պին ֆրանդ իրատ իլէ պիր վա-
սիեէթնամէ կէօթիւրտիւ:

Ֆապիէն. - Վասիեէթնամէ՝ մի:

— Վարիսի օլմուշ օլտուղունուզ Մ. մարքի Հէքթօր տը
Շամրինին ամճասը Մ. չըվալիէ տը Շամրինին վասիեէթնամէ-
սի. իշթէօ վասիեէթնամէնին սուրէթի:

Մարքիզ իլէ Ֆապիէնին թէաճճիւպլէրի արթմադտա օլ-
տուղու հալտէ, Րօսինեօլ՝ ճիգտանընտան պիր տէմէթ քեա-
ղըտ չըգարըպ, պունլարըն իշինտէն վասիեէթնամէնին սուրէ-
թինի արատը, վէ պուլտուղունտա, ալէնէն օգուտու:

Մատամ տը Շամրի պէօյլէ պու քեաղըտըն վիճուտի պու-
լունտուղունտան ասլա խապէրտար օլմատըղը ճիհէթլէ, պու-
նուն սախթէ օլտուղունու պիր տէրէճէեէ գատար զանն ի-
տէպիլիւր իտի: Սանիէն՝ օղլունուն պէրհաեաթ օլտուղունու
պիլիւր իտի, պինաէն ալէյհ մէզքիւր վանիեէթնամէնին տէեէրի
նէ տէրէճէ օլսա, օղլունուն պէրհաեաթ օլմասը սաեէսինտէ,
մէզքիւր տէեէրին հիւքիւմսիւզ գալաճաղը տէրքեար իտի:

Պունունլա պէրապէր քեաղըտըն օգունմասը՝ խասթա թա-
պիեաթը, վէ նաղիւր վէ սինիլի ազաի վիճուտիեէսի իւզերի-
նէ էօյլէ ֆէնա թէէսսիր իթտի քի, հէման պաեըմադ տէրէ-
ճէսինտէ պաաֆէթ հիսս իլէ, ըէֆը սէտա իյլէտի:

Փապիէն՝ մերգումէի գումադլատը, վէ Բօսինեօլ իսէ պիչարէ գատընճըղաղըն տիւչար օլտուղու հալը զաափէթէ էհէմմիեթ վէրմէեիւ, քէլամընը իլէրի կէօթիւրէէք,

— Իմտի Մ. Ալպէր Ֆրէտէրիք-Օնօրէ տը Շամրի վէֆաթ իթմիշ օլտուղունտան... տէյի պէեան իյլէտի:

Պու սէօզ մարքիղին իւզէրինտէ պիւեիւք պիր թէէսսիր հասըլ իթմէքլէ,

— Վէֆաթ մը իթմիշ. օղլում վէֆաթ մը իթտի զանն իտիեօրսսւնուզ, տէտի:

Մէզպուրէ՝ կէօզլէրի բարլաեարագ վէ տօտագլարը պուրուչմուշ օլարագ պաշընը եօգարը գալտըրըպ, Բօսինեօլա, օղլունուն հագըզի գաթիլի մագամընտա նազար իթտիկի հալտէ,

— Պունու սիգէ քի՞մ սէօյլէտի. նէտէն պիլիեօրսսւնուզ, տէյի սօրտու:

Բօսինեօլ. — (Բէք զիեատէ իլէրի կիթմէեթ թէրէտտիւտ իտէրէք.) Զանն իտէրիմքի, օն սէքիզ սէնէտէն պէրու...

Փագաթ մէրգում սօն քէլիմէլէրի իրատ իթմէքտէ իքէն, մարքիղ մէսէրրէթլէ ըէֆը սէտա իտիպ, թագաթսըղ, լաքին ֆաթիհանէ սուրէթտէ Փապիէնին գումաղընա տիւչտիւ:

Մուախսարէն Փապիէնէ խիթապէն,

— Պու ատէմի տէֆ իտին, գօլուն. օղլումուն պէրհաեաթ օլտուղունու, եագընտա կէլէճէկինի վէ պիղիմ քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլտուղումուղու պիլմէեօր, տէտի:

Բօսինեօլ. — (մարքիղի՝ ճիննէթ հալինէ տիւչար օլմուշ զանն իտէրէք.) Պիչարէ գատընճըղաղ, քէտէր քէնտիսինի մէճնուն գըլաեօր:

Փագաթ այնի վագըթտա գաբու աչըլարագ, Պլանշ տը Շամրի իչէրի կիրտի, վէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ,

— Վալիտէճիեի՛մ, վալիտէճիեի՛մ, Լօնտրատան պիր մէթուպ վիրուտ իթտի, Պահրիեթ նէզարէթինին մէօհրիւնիւ հավի պիր մէքթուպ տուր, տէտի:

Պու սօն սէօզլէր մարքիղէ պիր տէրէճէ գումվէթ վէ ճէսարէթ քէսպ իթտիրմէքլէ, պիր քէրրէ տահա պաշընը գալ-

տըրտը, վէ մատմագէլ տը Պրիւնօնուն մուխպիրինէ Թահգի-
րամիզ վէ մուզաֆֆէրանէ աթֆը նազար իլէ.

— Իշթէ', իշթէ', օղլումսան խապէրլէր կէլտի. էօլմէմիշ
օլտուղունու պիր ազտան կէօրէճէքսինիզ, տէտի.

Պիչարէ գատընճըղազ տէրհալ Պլանչըն կէթիբտիկի մէթ-
թուպու էլինէ ալտը. պատէհու միհրինի երըթաճաղը էսնա-
տէ, տիթրէմէեէ պաշլատըղը կիպի, թէրէտտիւտէ տէ,

— Սիւպհան Ալլահ, սիւպհան Ալլահ ճէպարէթ իթմէեօ-
եօրում, տէյի իֆատէ իթտի.

Օլվադըթ Ֆապիէն՝ մէթթուպու մէզպուրէնին էլինտէն
ալարագ աշտը.

Իշպու մէթթուպ՝ Ինկիլթէրրա պահրիէ նէզարէթինին
պիր գօմիսէրի թարաֆընտան իմզա իտիմիշ իտի.

Ֆապիէն էվվէլա սիւրաթլէ միւնտէրիճաթընը կէզզտէն
կէշիրիպ, միւթէազըպէն եիւզիւնտէ հասըլօլան պուրուշուգ-
լուգ կէշէրէք.

— Ալպէր Լօնտրաեա վասըլ օլմուշ, Կէտի.

Մարբիզ վէ գըզը՝ պու իֆատէեի իշիթտիքլէրինտէ, մէ-
սէրրէթլէ ըէֆը սէտա իթտիլէր. Պու սըրապա Րօսինեօլֆէ-
նալաշմագտա իտի.

Պիր աըա մէրգում՝ Կափաշճա գաբուտան սիվիշմէքլիկի
տիւշիւնտիւ, լաքին Ֆապիէն՝ անըն աեաղա գալգտըղընը կէօր-
մէքլէ ֆիբրինի անլատըղընտան, պազըշըլա հարէքէթտէն ալը
գօեարագ.

— Տուրունուզ մօնսիէօ, միւվէքքիլինիզ Մ. պարօն տը
Շամրի հէր շէյի պիլմէլի տէյի՛լմի տիր, տէտի.

Ինկիլթէրրա պահրիէ նէզարէթի թարաֆընտան եպըլ-
մըշ օլան վէ Մ. Ալպէր տը Շամրինին Լօնտրաեա վիւրուտինի
իխպար իտէն մէթթուպուն միւնտէրիճաթը պէր վէճհի ա-
թի իտի.

«Մատամ մարքիզ,

«Մախտումունուզ հագգընտա թալէպ իթմիշ օլտուղլու-

նուզ մալիւմաթը Պահրիէ նէզարէթի գուեուտաթ վէ մուհարրէրաթըն ան արանագլըղա լօրտ... Թարափընաան մէմուր օլտուղու մհհէթլէ, մալիւմաթը մէզքիւրէեի թէպլիղէ միւսարաաթ իտէրիմ :

«Մ. մարքի Ալպէր-Յրէտէրիք Օնօրէ տը Շամրի՝ չըգան սէնէնին ապրիլի Տինտէ, Ինկիլիզ պահրիեհսինին Հինտիսթան գումբանիասընտա միւսթախտէմ օլտուղու միւլազիմիք մէմուրիեթինտէն իսթիֆա իթմիշ տիր :

«Պու իսթիֆա՝ մէճլիսի պահրիեհէ արզ իտիմիշ օլտուղու հալտէ, գապուլ օլունմուշ տուր :

«Իշպու խապէր՝ Մ. տը Շամրիեհէ թէպլիզ իտիմիշ օլմասըլա տէրհալ էվրօբանա միւթէվէճճիհէն պիր թիւճճար պրիք սէֆինէսինէ հարէքէթ իթմիշ, վէ սէնէի մէրգումէնին նոյեմբեր Ծինտէ Լօնտրանա վասըլ օլարագ, վէ Պահրիեհէ նէզարէթինին գուեուտաթընա պագըլըրսա, օ կիւնիւ նէզարէթին ագլամընա թագտիմ օլունարագ, քեաղըտլարը թաստիգ իտիմիշ տիր :»

Մարքիզ . - Սիւպհան Ալլահ, նոյեմբեր 5 . շիմտի իսէ փեւտըրվարտա պուլունուիօրուզ... ֆագաթ Լօնտրատան Բարիսէ գատար տէօրթ ա՞յ մը եօլնուլուգ սիւրմիւշ :

Փապիէն . - Ֆիլվազը պու զարիպ տիր : (Պատէհու օգումասընա տէվամ իտէթէք .) «Մ. տը Շամրի՝ Մուէթ նամ Յըրանսը սէֆինէսինէ ըաքիպէն Ֆրանսանա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ տիր :»

Բօսինեօլ . - Մուէթ մի Մուէթ նամ պրիգ սէֆինէ՞մի :

Փապիէն . - Էվէթ, Մուէթէ նէ՞ օլմուշ :

— Էկէր օղլունուզ Մուէթ սէֆինէսինէ ըաքիպ օլմուշ իսէ, թէլէֆ օրմուշ տուր, չիւնքի օ սէֆինէ՝ Բւշ այ էվվէլ Լիվրուլտան Հավրա կիտէրքէն, համուլէսի վէ նուֆուսուլա թէմամիղէ զարգ օլմուշ տուր :

Մատամ տը Շամրի՝ ըէֆը սէտա իլէ, պիրուհ հալտէ գըղընըն գուճաղընա տիւշտիւ : Պու սուրէթլէ օ ալլագ՝ պիշարէ գատընճըղաղըն մէլթինէ սէպէպ օլմուշ օլտու :

Պու սըրատա կէչէն ահվալի պէեան իթմէք միւմքին տէյիլ տիր։ Պիր թարափտան Պլանչ տը Շամրի՝ զայադըլ պիր հալտէ վալիտէսինէ սարըմըչ օլուպ, պիր չանըն իբինի թուլթմուչ օլտուղու հալտէ իսթիմատտ իթմէքտէ, վէ տիկէր թարափտան Ֆապիէն տ'Ասմօլ՝ Բօսինեօլուն իւզէրինէ հիւճում իտէրէք, պօղազընտան գավրամըչ օլտուղու հալտէ, եէիս վէ հիտտէթլէ գարըչըգ պիր սէտա իլէ,

— Ահ, ալչադ, մատամ տը Շամրիեի թէլէֆ իթտին, սէն գաթըլկեահա միւսթահադգսըն, տէյի պէեան իլլէմէքտէ իտի։

— Պօղազըմը պրադըն, սէօյլէտիկիմի թէէքիտ իտէրիմ, Մուէթ՝ համուլէսի վէ նուֆուսըյա զարգ վէ թէլէֆ օլմուչ տուր։ Բիմսէ գուրթուլմամըչ տըր, իշիտիեօ՝ րմուսուլունուզ, քիմսէ, վէ միւվէքքիլիմ Մ. պարօն տը Շամրի տավասընը գաղանաճագ տըր... շու հալտէ...

Բօսինեօլ սէօզիւնիւ իբմալ իթմէեիպ, Պլանչըն չալտըղը չան իւզէրինէ պիր չօդ խըզմէթքեարլար կէլտիլէր։

Ֆապիէն՝ մէրգուման խըզմէթքեարլարա խիթապէն,

— Պու ալչադ հէրիֆի կէօթիւրիւն, վէ պասթօն տարպէսիլէ թէլէֆ իտին, քէնտիսի մատամընըղը գաթլ իթտի, տէտի։

Տէրհալ իքի նէֆէր խըզմէթքեար՝ Բօսինեօլուն իւզէրինէ չէօմէլիպ, պօղազընտան գավրատըլար, վէ սէս չըգարմասըն իշին էլլէրինի աղըլ իւզէրինէ վազ իթտիլէր։ Պատէհու մէրգումու կէօթիւրիւպ, Ֆապիէնին էմրինէ թէմամիլլէ իթաաթ իտէճէքլէրի վէ օլ պիր խըզմէթքեարլար տա, հէնուզ պայկըն հալտէ պուլունան մատամ տը Շամրինին էթրաֆընտա թօբլանմըչ օլտուգլարը սըրատա, նակէհան գաբունուն էշիկինտէ եէնի պիր շախս գահիր օլտու։

Մէրգումա՝ եիկիրմի սէքիզ չաղլարընտա, ուզուն պօլու, նաղիքճէ, գումըալ սաչըր, լէհճէսի՝ սըճագ իգլիմին կիւնէշինտէն ճիւզիճէ էսմէրլէնմիշ պիր կէնճ օլուպ, ինկիլիզ պահրիեէլլէրինէ մախսուս իւնիֆօրմա կիւնիմիշ իտի։ Պլանչ վէ

Պապիկէն՝ ֆէվզէլատէ թէլաշ իշինտէ պուլունմալարըյլա պէ-
րապէր, թէաճճիւպ, իզթիրապ վէ մէսէրրէթլէ ընֆը սէտա
իյլէտիլէր:

Պու տէլիգանլը՝ ազ էվվէլ Բօսինեօլ թարաֆընտան վէ-
ֆաթը խապէր վէրիլէն քիմնէ տէյի՛մի իտի քի, ըրվաեթի
մէզքիւրէեթի թէքզիպ իթմէք իւզըէ պիր խէեալ մագամըն-
տա մէյտանա չըգմըյ իտի:

Մէրգուժ, էշիկին իւզէրինտէ վագարլէ տուրուպ, Բօսին-
եօլա պագարապ,

— Մուէթ սէֆինէսինին պիլճիւմլէ եօլճուլարընըն վէֆաթ
իթաիլէրինի ըրվաեթի իտէն պու ատէ՛մի տիր, տէտի:

Բօսինեօլ. — (պօղուգ պիր սէտա իլէ.) էվվէթ:

Եէնի կէլէն տէլիգանլը. — Եալընըզ պէնտէն, եանի Ալ-
պէր-Պրէտէրիգ-Օնօրէ տը Շամրիտէն մաատա, էվվէթ, ճիւմ-
լէ եօլճուլար թէլէֆ օլմուշլար տըր:

Այնի վագըթտա մէսէրրէթ վէ հիտտէթ իրաեթ իտէր
սուրէթտէ իքի սէտա ընֆ իտիլտի:

Պապիկէն իլէ Պլանշ կէնճ պահրիեէլիեթ տօղրու իլէրլէեթիպ,
Բօսինեօլ իսէ ֆիրար իթմէք իսթէմէքտէ իտի:

Պապիկէն. — Շա՛մրի, գարընտաշըմ, պու ատէմ վալիտէ-
նիզի գաթլ ու թէլէֆ իթտի:

Պահրիեէլի, տէրհալ եանընտաքի օտաեա գօշտու, վէ
Պլանշ քէնաիսինտէն էվվէլ օրաեա կիթմիշ օլտուղու հալտէ,

— Վա՛լիտէճիեթիմ, վա՛լիտէճիեթիմ, տէտի:

Մատամ տը Շամրի էլան պայկըն հալտէ օլմասըյլա, տէր-
հալ պիր թապիպ ճէլպ իտիլէրէք, իճրա օլունան միւտա-
վաթ սաեէսինտէ պայկընլըզը կէչտի, ֆագաթ Բօսինեօլ,
ֆիլվագը մէզպուրէնին զաիֆ վէ խասթամիգաճ ճիսմինի մուհ-
լիք սուրէթտէ միլթէէսսիր գըլմըշ օլտուղունտան, պայկըն-
լըզը կէչտիկինտէ, հէր նէ գատար էթրաֆընա, սաեըգլա-
եանլարա մախսուս պիր հալ իլէ կէօզ կէզտիրտի իսէ տէ,
նէ՛ Պլանշը, նէ՛ Պապիկէնի վէ նէ՛ ուղրունա վէֆաթ իթմէքտէ
պուլունտուղու կէնճ օղլունու թանըեամատը:

Պու աբա ճէլպ օլունան աթըպպա՝ մարքիդին օ կիճէտի չըգարամաեաճաղընը պէեան իթտիլէր :

Սապահըն սաաթ իւշ րատտէլէրինտէ , մատամ տը Շամ-րի , աղւը պաշընա կէլմէեերէք , վէ եաթաղընըն էթրաֆընտա տիղ չէօքմիւշ պուլունան վէ կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ օ-լան Ֆապիէն իլէ գըղընա վէ օղլունա թէպէրրիւքեաթ տուա-լարը իրֆա իտէմէեերէք թէսլիմի բուհ իյլէտի :

Գըրգ սէքիզ սաաթ սօնրա , իքի քիշի , միւթէվէֆիէ մա-տամ մարքիդի , ճէնուպ գապրիսթանընտա քեային Շամրի ֆամիլեասընա մախսուս մագպէրէսինտէ տէֆն իլէ , եաեա օ-լարագ քէմալը սիւքիւթ վէ վագար իլէ ալտէթ իթտիլէր : Պու իքի շախայաքտան պիրի՝ Ֆապիէն տ'Ասօլ , վէ սիկէրի տէ վալիտէսի օլտուղունու պէեան իթտիլի գատընճըղաղըն հօն նէֆէսինի թէսլիմ իթմէսինտէ հաղըր պուլունմագ իւզքէ կէլմիշ օլան տէլիգանլը իտի :

Մէրգումլար Մօնբարնաս թէքէլէրինտէն վէրնէօլ սօ-գաղընա էնտիլէր : Օրատա կէնճ պահրիէլի՝ Ֆապիէնէ խիթա-պէն վէ թէվէճճիւհէքեարանէ պիր սէտա իլէ ,

— Տօսթում , գարընտաշըմ , չիւնքի սէն սէվկիւլիւ Պան-շըմըղըն գէվճի օլաճաղըն հալտէ , պէնիմտէ գարընտաշըմ օլ-մուշ օլաճագսըն , տէտի :

Ֆապիէն . - (միւէսսիր պիր սէտա իլէ .) էվվէթ :

Պահրիէլի . - (սէօղէ տէվամ իքիէրէք .) պանա րէֆադաթ իթմէլիսին , չիւնքի իյֆա իտէճէք սօն պիր վաղիֆէմ գամըշ տըր :

Ֆապիէն սարսըլտը , վէ րէֆիգի քէլամընը չու եօլտպ իլէրի կէօթիւրտիւ :

— Ասըլզաատէկեանտան պիր ատէմ , րէնտի իսմինի , ախ-լէադը պօղուգ պիր գըղա հասը իթմէքլէ գանաաթ իթմէ-եերէք , օ գըղըն ֆամիլեամըղ ալէյհինտէքի զաքադու ածա-վէթինին իճրասընա տա մէմուր օլմուշ , վէ պու ատէմ վա-լիտէմիդի թէլէֆ իթմիշ տիր :

— Սահիհ տիր :

— Իշթէ օ ատէմի պէն թէլէֆ իտէճէեիմ:

— Բէք էյի, սէնինլէ կէլիրիմ:

Պէօլէճէ իրիսի պիրլիքտէ Սէն-Պլօրանթէն սօգաղընա կիթօրլէր, չիւնքի պարօն տը Շամրի. Շամրօյ իզտիվաճընտան սօնրա՝ մէզքիւր սօգադտա վազը Անտրէ Պրիւնօնուէն խանէ-սինտէ եէրլէչմիշ օլուպ, մէզպուրէնին միւքելլէֆ մօպլիտար-նըն մէնպալէրի հազգընտա ասլա ֆիրրինի եօրմաեարագ, օրատա սէֆաի խաթըր իլէ եաշամագտա իտի:

43

Օգուեանլարըմըզճա քէչֆ օլունաճաղը վէճճլէ: Բօսինեօլ, Մուէթ սէֆինէսինտէքի եօլճուլարըն քեաֆֆէթէն թէլէֆ օրտուգլարընը պէեան իյլէտիկի Էսնատէ, վէրնէօլ սօգաղըն-տաքի խանէնին գաբուսուէնտա կէօրիւնէն, վէ քէնտիսինին Յւպէր տը Շամրի թէսմիեէ օլունտուղունու պիլտիրիպ, մար-քիզին կէօզլէրինի գաբարքէն հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամըշ պուլունան, վէ գապրիսթանտա ֆէնալաշտըղը սըրատա, եէ-րէ տիւշմէնին իչին Ֆապիէն թարաֆընտան թութիւլմուշ օ-լան, վէ եհհաեէթ պարօն տը Շամրի. Շամրօեու գաթլու թէ-լէֆ իթմէք իսթէեէն քիմնէ՝ Բօգամպօլ իտի:

Պէչքի հիշ պիր միւզէվզիտ թասավվուր վէ թէխայեիւլ օ-լուհամագլքի, պու տէրէճէ ֆնճիալը, միւքէտտէր վէ միւ-սաիտ անվալ էսնասընտա պիր ֆամիլեա իչինէ տախիլ օլմուշ օլուէն: Մէրգոււմ՝ վալիտէսի թէսմիեէ իյլէտիկի գաւընճը-ղազըն թէսլիմի ըուհ իթմէքտէ օլտուղու պիր զէմանտա կէ-

լէրէք, զանեթ սամիմի վէ տէրունի քէտէր ու եհիս ալէա-
մէթլէրի իպրազ իթտի:

Հագըգի Ալպէր տը Շամրինին էսնաի զայպուպէթինտէ,
գըզգարընտաշը Պլանշ գունտագտա օլուպ, շիմտիքի խըզմէթ-
քեարլարտան տա հիշ պիրի՝ օլվագըթ մէվնուտ պուլունմա-
մըշ իտի: Մարքիզիսէ գուվվէի զիննիէսինէ մալիք օլմանա-
րագ վէֆաթ իթմիշ օլուպ: Ֆապիէնէ կէլինճէ, իւք տէֆա օ-
լարագ օն օն իքի սէնէ մուգատտէմ Բարիսէ կէլմիշ իտի:

Իմտի Հագըգի մարքի Ալպէր տը Շամրինին քեաղըտլարը
կէօրիւտիւկիւնտէ, Բօգամպօլուն պու եհնի սըֆաթընը քիմ
ինքեար իտէպիլիւր իտի:

Զաթէն սըր վիլիմնն չակիրտի, ատէթա միւքէմմէլ պիր
ճէնթըլմէն օլմուշ օլուպ, ֆիլվագը սըրա իլէ վիգօնթ տը
Գամպօլհ, մարքի տօն ինիկօ տը լօս Մօնթէս, Ինկիլիզ-Հին-
տիալը ճէնթըլմէն սըր Արթիւր Բօգամպօ օլմուշ օլան պու
հայլազ՝ հագըգի ասըլգատէլէրէ մախսուս էօլլէ ուսուլ վէ
ատաթ թալիմ իթմիշ իտի քի, ասըլ պիր ճէնթըլմէնին պի-
լէ պու պապտէ եանըլաճաղը մուհագգագ իտի:

Նասըլքի Ֆապիէնէ տէ պէօլլէ օլտու: Շէօլլէքի Պլանշ տը
Շամրինին քէտէրինի կէօրտիւկիւնտէ վէ օ քէտէրէ պիզգաթ
հիսսէտար օլտուղունտա, Բօգամպօլուն ասըլ մարքի տը Շամ-
րի օլտուղունա պիր տագըգա պիլէ շիւպհէ իթմէտի:

Մէրգուլ, Մուէթ սէֆինէսինտէն նէ սուրէթլէ գուր-
թուլմուշ օլտուղունու վէ ֆէլաքէթի վագըատան իւշ այ մօն-
րա Բարիսէ Նասըլ մուվասըլէթ իթտիկինի իյզահ իթմէք
իւզրէ պիր մասալ ուլտուրտու: Շէօլլէ քի, Մուէթին գարա-
եա օթուրաճաղը սըրատա, քէնտիսի պիր կէմիճի օլմասը ճի-
հէթլէ, չարէի սէլամէթ գալմամըշ օլտուղունու անլաեարագ,
տէնիգէ աթըլմըշ իտուկինի, լաքին սէֆինէ՝ գարատան խայլի
ուզագտա գազագէտէ օլմուշ օլտուղունտան, պիր թախթա
բարչասընա սարըլարագ, ճանընը Ալլահա թէսլիմ իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ, պիւեիւք պիր տալզանըն քէնտիսինի սիւրիւք-
լէտիկինի, վէ օ տագըգատան իթիպարէն ագըլ պաշըն-

տան կիտիպ, պիր խալի միւտտէթ սօնրա քէնտինի պուլմուշ
օլտուղունու, վէ օլվագըթ մէճհուլ պիր սէֆինէ իշինտէ
պուլունմասըյա տալղալար ալթընտա մահվը մուհագգադ օլ-
տուղու պիր էսնատէ, մէղքիւր սէֆինէ թարաֆընտան գուր-
թարըլտըղընը, վէ սէֆինէի մէղքիւրէնին՝ Տանիմարգա
պանտէրասընը համիլ օլուպ, Լիմէրիգանա միւթէվէճճիհէն
հարէքէթ իթմէքտէ իտուկինի, վէ քէնտիսի թէմամիյլէ ադ-
լը պաշընա կէլտիկինտէ, զաթէն Ֆինիսթէր պուրնունա վա-
սըլ օլմուշ օլտուղունտան, գաթթանըն իշպու արգուեա մու-
վաֆիադ իսէմէղ օլտուղունու, վէ պէօյլէճէ մէրգուլմ Ըմէ-
րիգանա կիթմիշ օլուպ, օրատան ալտէթ իթմէքտէ պուլուն-
տուղունու հիքեանէ իթտի, վէ մէրգուլմուն հագըգէթէ եա-
դըն օլան իշպու հիքեանէսինէ, մարքիղին հիյնի վէֆաթընտա
կէօսթէրտիկի քէտէր ու էլէմ տէ եարտըմ իթտիկինտէն, իշ-
նանըլտը:

Սախթէ մարքի տը Շամրի, — պունտան պէօյլէ չօդ տէ-
ֆա քէնտիսինէ պու իսմի վէրէճէեիդ, — Ֆապիէն իլէ պիր-
լիքտէ Սէն-Ֆիօրանթէն սօգաղընտա պարօն տը Շամրի-Շամ-
րօեուն խանէսինէ կիթտի:

Եէնի զէվճ ու զէվճէ՝ էվլիլիք էօմրիւնիւ թէշէքքի վէ
իխթիլաֆ իլէ պաշլաեւպ, չիւնքի կէնճ մարքի տը Շամրի-
նին պէրհանաթ օլտուղու խապէրի Բօսինեօլ թարաֆըն-
տան կէթիրիլմէսի իւզէրինէ, մատամ՝ Անտրէ Պրիւնօ տը Շամ-
րի՝ նամուսունու զայպ իթմիշ, վէ պօզաղընա գատար պօրճա
կիրիշմիշ, վէ քէնտիսինի պուլմասը հագըգընտա իւմիտի գալ-
մամըշ օլան պարօն տը Շամրի իլէ էվլէնմէսինտէն տօլաեւլ աճը
աճը թէէսսիլֆ իթմէքտէն կէրի տուրամամագտա իտի:

Անտրէնին խըզմէթքեարլարը՝ նէ՝ Ֆապիէնի վէ նէ՝ Բօ-
գամպօլու թանըմատըղլարընտան, իքիսինի տէ սալօնա կիր-
տիրիպ, պարօն իլէ մատամընըն օտալարընտա պուլունտուգ-
լարընը խապէր վէրտիլէր:

Պարօն տը Շամրոյ՝ զէվճէսինին օտասընտան չըգըպ սա-
լօնա կէլտիկինտէ, ադտէմճէ կէօրմիւշ օլտուղու վէ Պլանշ

տը Շամրինին նիշանըսը օլտուղունու պիտիկի Ֆապինի թա-
նըտը, վէ մէրգումուն քէնտիսինտէն նէ իսթմէք իշին կէլմիշ
իտուկինի տէրք իթտի իսէ տէ, Ֆապինն՝ եալընըզ պաշընը
սալլաեարագ պարօնու սէլամլատը, վէ սէօզիլ՝ գաիմ պիրա-
տէրի օլաճագ քիմսէեէ պրագմագ իսթէրճէսինէ պիր թավրտա
պուլունտու:

Րօգամպօլ, պարօնա տօղրու պիր աաըմ ալարագ,

— Մօնսիէօ տը Շամրօյ սի՞ղմիսինիզ, տէտի:

— Էվվէթ, պէն իմ:

— Պէն տէ Ալպէր տը Շամրիեիմ:

Պարօն սէլամ վէրտի, վէ Րօգամպօլ՝ հագըգի պիր ա-
սըլզատէ կիպի մէրգումուն պաշտան աեաղա գատար թէֆթիշ-
տէն սօնրա,

— Պուրաեա կէլիշիմին մագսէտինի անլամաեօրմուսու-
նուզ, տէյի սօրտու:

— Մօնսիէօ...

Րօգամպօլ՝ ասալէթի հաիզ քիմսէլէրէ մախսուս թէմ-
քին իլէ, չու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իլլէտի:

— Մօնսիէօ, օն սէքիզ սէնէ մուգատտէմ ֆիրար իթմիշ
օլտուղում խանէի բէտէրանէմէ ալտէթ իտէլի գըրգ սէքիզ
սպաթ օլտու: Կէլիր կէլմէզ, պիշարէ վալիտէմի, պիլմէմհան-
կը ախլէագը պօզուգ վէ իսիմ սարիդի օլան պիր գըզ թա-
րաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլտուղունու պէեան իտէն պիր ալ
չաղըն սէ պէպիլլէ էօլիւմ րատտէսինէ կէթիւրիլմիշ պիր հալտէ
պուլտում:

— Մօնսիէօ...

Րօգամպօլ. - (ամիրճէ.) Տուրունուզ, Թուրքազ պօզուգ վէ
խիս սարիգի պիր գըզ տիեօլում, չիւնքի օ գըզ՝ պէնիմ վէֆա-
թըմը իհթիմալտէն աատ իտէրէք, պու էսաս լուգէրինէ գուր-
տուղու նամուսուղճա պիր մէնֆաաթ իշին, ասլընըն հայսի-
եէթինի աեագ ալթընա ալան ատէմլէրտէն պիր իլէ պու
քէրրէ էվլէնմիշ տիր:

Պարօն. - (հիտտէթինտէն նաշի գըզարարագ.) Բեաֆի

տիր մօնսիէօ, քեաֆի, ֆիքրինիզի անլաեօրում, վէ էմրինի-
զէ հազըրըմ:

— Ումարըմ:

— Իմտի, եարըն իսթէտիկինիզ մահէլլէ կէտրիմ

— Խայր, չիմտի իսթէրիմ:

— Բէք էյի, սիւահլարընըզ նէ՞ տիր:

— Նէ սիւահ օլուրսա օլսուն, իսթէրսէնիզ գըլըճ իլէ
տուէլլօ իտէլիմ:

Փապիէն գաբուեա տօղրու իլէրլէտի, Բօգամպօլտա
պունու թաադիպ իթտի, վէ Մ. տը Շամրի իսէ պունլար իլէ
պիրլիքտէ տիշարը չըգմադ իւզրէ իքէն, մատամտը Շամրի
սալօն գաբուսունուն էշիկի իւզէրինտէ զահիր օլտու: Ջէվճի
կիպի, մէզպուրէ տէ Փապիէնի կէօրիւր կէօրմէզ, վուգուի
հալի անլատը: Վիգօնթ տ'Ասմօյ՝ թահգիրամիզ պիր նազար-
լա մէրգումէեէ պադարադ,

— Մա'տամ, միւսաատէ իտինիզքի կէշէլիմ, պէլքի պիր
սաաթտան տուլ գալաճագսընըզ, վէ օ հալտէ Բօլան տը
Դլաեէ իլէ էվլէնէպիլէճէքսինիզ, տէտի:

Փա'պիէն պէօլլէ տիեէրէք, մաղրուրանէ պիր հալ իլէ,
մէզպուրէնին էօնիւնտէն կէշտի: Անճագ հավլիեէ վազըլ օլ-
տուգլարընտա, պարօն տը Շամրօյ՝

— Փադաթ էֆէնտիլէր, պէնիմ շահիտիմ եօգ տուր,
տէտի:

Բօգամպօլ.— Սօգագտա եիրմի ատըմ գատար իլէրլէտի-
կիմիզ հալտէ, շիւպհէսիզ սիզին իշին պիր շահիտ պուլուրուզ:

— Բէք էյի:

Բօգամպօլուն պու պապտէ հագգը վար իտի, չիւնքի
քէնտիսի պէ Փապիէն՝ քէնտիլէրինի Սէն-Ֆլօրանթէն սօգա-
ղընա կէթիրմիշ օլան քիրա արապասընա ըաքիպէն, գըլըճ
մուպաեասընա կիթտիքլէրի սըրատա, պարօն տը Շամրօյ
տա եաեա օլարադ Բօայեալ սօգաղընա էնտի, վէ էսնաի ըահ-
տէ, աթ իլէ Պուա-տը Պուլօնեըեա կիթմէքտէ պուլունան
պիր տօսթունա թէսատիլֆլէ, եանընա եագլաշըպ, պիր քիմ:

սէտէն ֆէնա սուրէթտէ թահգիր կէօրտիւկիւնիւ, վէ խաս-
մինին քէնտիսիլէ տէրհալ տուէլլօ իթմէք արգուսունտա պու-
լունտուղունու անլաթտը :

Օ կէնճ աթլը տօսթու տա, պարօնուն էֆքեարընը ան-
լաեարագ ,

— Բէր է. յի, էմրինիզէ հազըրըմ, տէյի մուգապէլէ իթտի :

— Խասմիմ վէ շահիտի, պիր սաաթտան, տուէլլօտա գուլ-
լանըլաճագ գըլըճլարը համիլ օլարագ, Գաթըլան չաեըրը եա-
գընընտա պուլունճագլար տըր :

Տէրհալ սիւարիի մէրգուճ աթտան էնիպ, հայվանը խրգ-
մէթքեարընա թէսլիմ իլէ, Մ. տը Շամրօյ իլէ պիրլիքտէ պիր
արապաեա ըաքիպ օլտու :

Արատան պիր սաաթ կէչմէզտէն, մէրգուճլար, մահէլլի
մուլայեէնէ մուվաւըլէթ իթտիլէրինտէ, Փապիէն իլէ Բօգամ-
պօլ պիր չիֆթ գըլըճ վէ թապանճալարը համիլ օլարագ օ-
րաեա կէլմիշլէր իտի, Փապիէն, կէնճ տօսթու խաֆիֆճէ եա-
րալանտըղը հալտէ, քէնտիսի, թապանճա իլէ պարօնա գար-
շը չըգաճաղընը տիւշիւնէրէք, գըլըճլար իլէ պէրապէր պիր
չիֆթ տէ թապանճա սաթըն ալմըշ իտի, Հաթթա իքի խա-
սիմ եէկաիկէրինի գարշըլաճասընտա, պարօն տը Շամրօեա
խիթապէն,

— Կէօրիւեօրսունուզ ա', իճապ իտէրսէ մարքի տը Շամ-
րինին եէրինէ կէչմէեէ գարար վէրմիշիմ տիր, տէյի պէեան
իլլէտի :

Պարօն. - Տիմէք գէվճէնիզին ճիհաղընը միւտաֆաա իտէ-
ճէքսինիզ :

Փապիէն. - (պու սէօղտէն ասլա միւթէէսսիր օլմաեարագ.)
Մօ'նսիւօ, մատմաղէլ տը Շամրինին սէրվէթի տահա եիւքսէք
հիմաեէլէր ալթընտա տըր : Պօրճլար վէ ֆիսք ու ֆիճուր իլէ
մահվ օլմուշ օլան պիր աալմին նամուսուլ պիր ֆամիւեանը
սօյմասընա միւսաատէ իթմէեէն աաալէթի մէվէքէթ սաեէ-
սինտէ, համտ օլսուն օ սէրվէթ միւքէմմէլէն միւտաֆաա իտի-
լէպիլիր :

Ֆապիէն պու քէլիմէլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա, պիր-
տէն պիրէ Մ. տը Շամրօեա էնսէսինի չէվիրիպ, կէնճ շահի-
տէ եագլաշտը, վէ շահիտիք շարթլարը գարարաշտըրըրտըգ-
տան սօնրա, իքի խասիմլէր իւսթ էլպիսէլէրինի սօեոունարագ,
միւսատէմէեէ հազըրլանտըլար:

Րօգամպօլ, պունտան ագտէմ իճրա իթմիշ օլտուղու միւ-
թէատտիտ տուէլլօլարը խաթըրլաեարագ, քէնտի քէնտիեէ
շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Խիւտա ալիմ, տահա շիմտիեէ գատար պու տէրէճէ
ալի վէ նէճիպ տավա իչին տուէլլօ իթմէմիշիմ տիր: Ա՛հ, սըր
Վիլիամս, սահիպէի նէճապէթ վալիտէմ մարքի տը Շամրինին
ինթիգամընը ալմագ իչին գըլըճ չէքտիկիմի կէօրսէ իտին...

Պէօյլէճէ սախթէ մարքի, Րօշըշուար սօգաղընտա պիր
գարուճուտան էօյրէնմիշ օլտուղու օն պին ֆրանգըզ մահուտ
տարպէտէքի մէհարէթինի խաթըրլաեարագ, սիւահ իսթիմա-
լինտէ ուսթա օլանլարա մախսուս ֆէնն վէ իթիտալը տէմիլէ
խասսի իւզէրինէ հիւճում իթտի: Լաքին Մ. տը Շամրօյ տա
էհէմմիեէթի հաիզ օլմանան խասիմլէրտէն օլմանըպ, սիւահ
թալիմինտէ վէ իսթիմալինտէ ուսթա Ֆրանսըզլարտան պիրի
իտի իսէտէ, պու սըրատա խասսի գատար իգթիտարա մալիք
տէյիլ իտի: Մէրգուճուն խասսի՝ սահիպի օլմագ իտտիասըն-
տա պուլունտուղու եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատը գապթընա
կէչիրտիկի կիպի, Մ. տը Շամրօյ հագգընտա տա սօն տէրէճէ
ալչագ պիր քիմսէ մուամէլէսի կէօսթէրմիշ, վէ մահգա վալի-
տէսինին ինթիգամընը ալմագ իւզրէ օրաեա կէլմիշ իտի: Իշթէ
պունլար՝ պարօն տը Շամրօեոուն ֆիքրինտէ ազիմ պիր թէլաշ
իթմիշլէր իտի:

Պիւաքիս քիւսթախ վէ իման ու գանունու պուլունմա-
եան Րօգամպօլ, պու տէֆա տա մարքի տը Շամրի քիսվէթի-
նէ կիրմիշ օլտուղու հալտէ, րօլունա թէմամիլլէ իճրա իթ-
մէկէ գարար վէրմիշ օլմասըյա, իշպու րօլունու իճրա իթմէք
իւզրէ սօղուգ գանլըլըգլա մահէլլի միւտարէպէեէ վասըլ օլ-
մուշ իտի:

Մերգում, տուէլլօ մահէլինէ կէտիկի սընատա, քէնտի քէնտինէ,

— Վալիտէմ ատտ իյլէտիկիմ գատընը թէլէֆ իթմիշ օլան չախսը գաթլ իթտիկիմ հալտէ, մաքքի տը Շամրի օլտուղումա քիմ շիւպհէ իտէպիլէճէք տիւր, տէմիշ իտի.

Եալընըգ պու թէֆէքքիւր, սըր Վիլիամսըն չակիրտինէ մանէվի պիւնիւք պիր գուվլէթ քէսպ իթտիրմէկէ քեաֆի իտի. Թարաֆէյն արասընտաքի միւտարէպէ շէտիտ օլտու իսէ տէ, բէք ազ սիւրտիւ. Մ. տը Շամրի քէնտինին մահ-քիւմ օլմուշ օլտուղունու էվլէլճէ հիսս իտէն պիւր ատէմին շիտտէթ վէ սէպաթըյա միւտաֆաաի նէֆա իտիպա խասմին ի իքի տէֆա տա ճէրիհատար իյլէտի իսէ տէ, նիհաէլէթ մէրգում տախի, ումուղունտան վէ գարնընտան գան ագտըղը հալտէ, օն պին ֆրանգըրգ տարպէնի պիլիսթիմալ, շէտիտ պիւր թէֆափուզա, պարօն տը Շամրիեի պօյոս պօեուճա եէրէ սէրտի, վէ եիւքսէք սէտա իլէ,

— Վալիտէմին ինթիգամը ալընտը, տէտի.

Սախթէ մարքինին ճէրիհալարը խաֆիֆ իտի իսէ տէ, պունընլա պէրապէր արապասընա կիտէպիլմէք իւզրէ Ֆապիէնին գօլթուղունա տաեանմաեա մէճպուր օլտու, վէ ալի վազըթտա օրման պէքճիլէրի եէթիշէրէք վէ կէնճ չահիտէ մուավէնէթ իտէրէք, պարօն տը Շամրի-Շամրօեու իւմիտսիգ պիւր հալտէ արապաեա նագլ իթտիլէր.

.....

Իքի կիւն սօնրա պիւր Բարիս զազէթասընտա աթիտէքի ֆըգրա օգունտու.

«Աէճհուլ օլան սէպէպի վէ ֆաճիալը նէթիճէլէրի ումու-մուն մէրագընը ֆէվգէլատէ իշլալ իտէն պիր տուէլլօ՝ էվ-վէլէրի կիւն սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ, Պուլօնեը օրմա-նընտա վէ Սէն-Ժէրմէն վարըշը մի թէպէրանընտան իքի քիշի պէյնինտէ վուդու պուլմուշ տուր. Շէօյլէքի, Մ. մարքի տը Շ... վէ ուզագ ագրապասընտան օլան Մ. պարօն ագ. Շ...

Շ... Գըլընլա չաթըլըպ, մարքի տը Շ... ումուզոունտան վե գարնընտան ճերիհատար օլմուշ իսէ տէ, ճերիհասը թէհլիքէ-
լի տէյիլ տիր:

«Պիլաքիս Մ. պարօն տը Շ... Շ... ըն ամըշ օլտուղու գըլըն տարպէսի՝ հաեաթընը թէհլիքէեէ գօյմուշ տուր: Պա-
րօն հէնուզ էվլէնմիշ օլուպ, դալիպա իշպու տուէլլօնուն ու-
պէպլէրինտէն պիրի տէ պու իզտիվաճ մատտէսի օլմուշ տուր: Մ. Շ... Շ... ախլէագը պօզուգ գատընլարտան պիրի իլէ
էվլէնմիշ օլուպ, պունուն ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկի վէ ֆասիտ
ֆիքըրի՝ քէնտիսինի մուխաթարալը մախլուգլար սըրասընա
կէչիրմիշ տիր:»

Պուրաճըգտա դագէթաճը ախլէագ ու ատապ հագգընտա
ուզուն միւթալէաթա կիրիշէրէք, սօնրատան իպգա իտիլմիշ
օլան վասիեթթնամէնին հիքեաեէսինի միւպհէմ սուրէթտէ
իյզան իլէ շու եօլտա խաթիմէ վէրմիշ իտի:

«Մ. մարքի տը Շ... պունտան օն սէքիզ սէնէ մուգատ-
տէմ Բարիստէն դայպուպէթ իթմիշ, վէ ֆամիլեասը թարա-
ֆընտան բէք չօգ արանմըշ օլտուղու հալտէ, պուլունամամըշ
օլան չօճուգ տուր:»

«Մէրգուճ կէնճ մարքի տը Շ... թէէսսիւֆ օլունուր քի
վալիտէսի մարքիզին թէսլիմի բուհ իթտիկի պիր սըրատա
Բարիստէ ալտէթ իթմիշ օլմասըյլա, թարաֆըմըգա թէէմինէն
րիվաեէթ օլունտուղունա նէզարէն, դայպուպէթի դարիպէ-
սինի շու եօլտա նագլ իթմիշ տիր:»

«Միւրէպպիսինին քէնտիսինէ վէրմէք իսթէտիկի ճէզատան
գուրթուլմագ իւզրէ բէտէրի խանէսինտէն ֆիրար իտիպ,
նէֆսի Բարիս տախիլինտէ դայպ օլտուղունտան, բըխթըմա-
րա կիթմիշ, վէ Սէն նէհրինին բէնարընտան եիւրիւեէրէք, օլ
էսնատէ Հավրա իշլէեէն վաբօրլարըն մէվգիֆինէ գա-
տար իլէրլէմիշ, վէ եօլա չըգմագ իւզրէ պուլունան պիր
վաբօրուն կիւվէրթէսինէ աճէլէթէն կիթմէքտէ օլան խալը
թաագիպէն, վէ օլէսնատէ նէ եաբտըղընը վէ նէրէեէ կիթ-
տիկինի տէ պիլմէեէրէք, Հավը շէհրինէ կէօթիւրիւմիւշ տիր:»

Եօլտա իսմինի սօրտուգլարնտա, ղուրուրիեթ վէ թէքէպ-
պիւր ֆիքրի իլէ սէօյլէմէմիշ տիր։ Օլ վագըթ վաբօրուն գա-
թանը չօճուղու պիր բօլիս քօմիսէրինէ թէսլիմ իթմէկէ գա-
րար վէրմիշ օլտուղու հալտէ, չօճուգ երինէ ֆիրարա մուվաֆ-
ֆագ օլուպ, կիճէնին պիր գըսմընը, լիմանտա սէրսէրիանէ
տօլաշարագ կէշիրմիշ, վէ պագը ինկիլիզ թայֆալարընա թէ-
սատիւֆ իթտիկինտէն, պունլար քէնտիսինի ալարագ, մի-
չօ մագամընտա վաբօրլարընա իրքեապ իթմիշլէր տիր։ Պու
հաշարի չօճուգ պէօյլէճէ իլէրլէեթպ, պունտան իւշ կիւն էվ-
վէլ պիր ինկիլիզ պահրիէ գապիթի օլտուղու, վէ մունթա-
զամ շահատէթնամէլէրի համիլ պուլունտուղու հալտէ Բա-
րիսէ ափտէթ իյլէմիշ, վէ թէէսսիւֆ օլունուր քի վալիտէսինի
թէրքի հաեաթ իթմէքտէ օլտուղու պիր սըրատա պուլմուշ
տուր։

ՎՄատամ մարքիզ՝ պարօն տը Շ... Շ... իլէ գէվճէսինին
կէնճ մարքի տը Շ...նին իհթիմալտէն զանն օլունան վէֆա-
թընա պինաէն կէօսթէրտիքլէրի թէհտիտլէրտէն միւթէէսսի-
րէն վէֆաթ իթմիշ տիր։ »

Զիքր օլունան ղագէթատա տերճ իտիլէն իշպու մուֆաս-
սալ հիքեաեէ՝ ումուսուսն մէրագընը թահրիք իթտի։

Սախթէ մարքի տը Շամրի, պիր գաշ կիւն գատար ճէ-
րիհալարը սէպէպիլլէ եաթաղա եաթմագ մէճպուրիեթինտէ
պուլունտուղունտան, իսմի՝ հէր քէսին տիհանընտա էգպէր
օլտու, հաթթա չօգլար օթէլ տը Շամրիեէ աղիմէթլէ, խաս-
թանըն իսթիֆսարը խաթընա միւսարաաթ իտէն ագրապա
վէ ահրպպանըն էսամի տէֆթէրինտէ քէնտի իսիմլէրինի տէ
գայտ իթտիրտիլէր։

Վիգօնթ Յապիէն տ'Ասմօլ, իլք տէֆա, հէնուզ գաիֆ օ-
լան գալիմ պիրատէրի օլաճագ շախս իլէ պիրլիքտէ սօգաղա
չըգտըղընտա, պու իքի կէնճլէր՝ հէր քէս թարաֆընտան մագ-
հարը թէպրիքեաթ վէ թալթիֆաթ օլտուլար։

Իշթէ պու ահվալը ֆէճիէ վէ սիւէսսիրէ արասընտա, սըր
Վիլիամսըն քիւսթախ շակիրտի օլան օ եալանճը Բօգամպօլ՝

պէտպախթ մարքի տը Շամրինին իսմիյլէ վէ անըն քեաղըտ-
լարընը համիլ օլարագ Բարիսէ մուվասըլէթ իյլէտի :

Իւչ այ սօնրա , մէրգում եանի Րօգամպօլ , սըր Վիլիամ-
սա , Օ'Բէննի նամընտա պիր վահշի գըեաֆէթինտէ օլարագ ,
թամբլ պուլվարընտա վագը հօգգապաղլարըն պարագասըն-
տա թէսատիւֆ իթտի :

Իչպու իւչ այ զարֆընտա եէնի մարքի տը Շամրի իչին
նէ՞ վագը օլմուչ , վէ միւճէտտէտէն պիր ֆամիլեա իսմի իլէ
եթմիչ պէչ պին ֆրանգ իրատ էլտէ իթտիքտէն սօնրա , նէ՞
զուհուրս կէլմիչ իտի քի , սըր Վիլիամսըն մուզիրը ագլընա
վէ նասիհաթընա եէնիտէն լիզում կէօրտիւ :

Պուռու , սըր Վիլիամսը կէօթիւրմիւչ օլտուղու տախրէի
մախսուսէտէ պիղզաթ քէնտի իգըար ու իթիրաֆընտան ան-
լաեաճազըզ . ֆիրարըն պու էօեէ օղլու՝ մարքի , զէնկին
վէ պիր խանէտանա մէնսուպ օլմագլըղը քեաֆի ատտ իթ-
մէեիպ , պուռտան տահա զիեատէ շէյլէր իսթէմէքտէ իտի :

14

Րօգամպօլ , թապիպի քէնտի եաթագ օտասընա կիրտիր-
տի . Օ'Բէննի օլ էանատէ հէնուզ սուֆրանըն գարչըսընտա օ-
թուրմուչ օլուպ , վահշիանէ պիր իշթիհա իլէ եէմէսինէ տէ-
վամ իթմէքտէ իտի . Վահշիի մէրգումուն թասպիրի օլ տէրէ-
ճէ միւտհիշ վէ չիրքին իտի քի , թանբլը պուլվարը էհալիսի ,
հաթթա Րօգամպօլ կիպի տօգթօր տա իսթէմէեքտէ տիւ :

չարը տէ՛հչէթ օլտու: Օ'Բէննի, իչէրիտէ եէնի պիր քիմսէ կիր-
տիկինի կէօրմէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, թաամընա տէվամ
իթմէքտէ իքէն, սախթէ մարքի տը Շամրի՝

— Իչթէ տօգթօր, օ պիչարէ ատէմ պու տուր, տէյի
պէեան իյլէտի:

Հէքիմ, հիսս իտէկէլտիկի իւք նէֆրէթի կէչինճէ, Օ'Բէն-
նիտէ եադլաշլապ, էլինէ պիր ըշըդ ալարադ, մէդքիւր տէհ-
չէթլի թասվիրի եադընտան թէտգիդ վէ մուայեէնէ իյլէտի:

Բօգամպօլ. - (Թէտգիդաթըն խիթամընտա.) Տօ'գթօր,
նա՞սըլ պուլտունուզ:

Տօգթօր. - Ղարիպ պիր հալ կէօրիւեօրում. պու պիչարէ
ատէմ, տյըր այրը իքի տէֆա թէատտիտէ տիւչար օլմուշ տուր:

— Նէ՞ տէրսինիդ:

— Եվվէլ էմիրտէ պարութ իլէ տօլու պիր Թիւֆէնկին
բաթլաթըլմասըյլա եիւզիւնտէքի շու տէրին եանըդլար հու-
սուլէ կէթիւրիմիշ տիր:

— Պու թօհաֆ, ասմէք վահչիլէր աթէչլի սիւահ իսթիմալ
իտէպիլիեօրլար:

— Պաղըլարը:

— Տիմէք գէվալլը ատէմին եիւզիւ պու սուրէթլէ եադըլ-
մըշ տըր:

— Եվվէլէմիրտէ պու թէտպիր իճրա իտիմիշ, սօնրա,
պէլքի արտտան ալթը այ գատար կէչմիշ օլտուղու հալտէ,
պիր թագըմ նագչլար իճրա գըլընմըշ տըր:

— Իչթէ պու տահա զարիպ:

— Պանա գալըրսա, պու սուրէթլէ տիլի քէսիմիշ վէ
եիւզիւ եադըլմըշ օլան պու պիչարէ ատէմ տէհչէթլի պիր
ինթիգամա գուրպան օլմուշ օլմալը տըր:

— Սահի՞հ մի:

— Իսթիմալտըր քի Ավթըրալիանըն պիր սահիլի իւզէ-
րինտէ պըրադըլմիշ վէ վահչիլէր թարաֆընտան զապթ իտիլ-
միշ տիր:

Տօգթօրուն պու քէշֆի Բօգամպօլա թէէսսիր իթմէքլէ , քէնտի քէնտիսէ ,

— Օհօ՛ , պու տօգթօր պիւերիւճի՞ւ միւնէ՞ տիր . տիգգաթ լազըմ տըր , տէտի , վէ պատէհու աշիքեարէն , — Տօգթօր ի-
ֆատէնիգ ֆիքրիմտէ էօյլէ պիր խաթըրէ պրադտը քի , էվ-
վէլճէ ասլա էհէմմիսէթ վիրմէմիշ իտիմ , տէյի պէհան իթտի :

Թապիպ , էլինտէրի մուսու մապանըն իւզէրինէ վազ իլէ ,
Օ՛Բէննինին գարշըսընտա օթուրարապ ,

— Սէօյլէհին պագալըմ , տէտի :

— Պու ատէմ , պէնիմ սէֆինէմտէ պաշ տիւմէնճի վէ մա-
հիր պիր թայֆա օլուպ , կէմիճիլէր իլէ միշօլար , հազգընտա
բէք սէրթ մուսմէլէ իթտիկի իշին , պուսլարըն ատապէթին
ճէլպ իթմիշ իտի :

Բօգամպօլ՝ սէօղիւ քէսէրէք , վահշիսէ պագտը : Պու ա-
րա Օ՛Բէննի եէմէկինի եէմէքտէ օլուպ , սէօյլէնէն սէօզլէթ
ասլա էհէմմիսէթ վէրմէսօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի : Լա-
քին Բօգամպօլ՝ մէրգուսուս ախլէագընը պիտիկինտէն , ա-
նըն պու սըրատա ֆիթուրսուզ կէօրիւնմէսինէ ալտաճաճազ
իտի : Մէրգուս , նագլիսէթինէ շու եօլտա տէվաթ էլիսի :

— Խուսուսիյլէ սէֆինէմիզտէ պուլուսնան հէրլի թայֆա-
լար քէնտիսինի ֆէվգէլատէ թահգիր իթմէքտէ իտիլէր : Պու
ատէմին իսմի վալթէր Պրայթ տըր : Քէնտիսի՝ տլէյհիսէ
մէվճուտ օլան ատապէթի վէ զարազը պիլիշ իտի իսէ տէ , նի-
զամա վէ քէնտի ամիրլէրինէ ըիսեթ իթմէկի պիլէն ուսթա
պիր ինկիլիզ թայֆասը օլմասըյլա , իսսիմէրինին ատապէթի-
նէ ասլա էհէմմիսէթ վէրմէմիշ իտի :

Տօգթօր . — Տիմէք սիգ զանն իտիեօրսուսուզ քի , պու նա-
նըգլար . . .

— Տուրուսուզ տօգթօր : Վալթէր Պրայթ՝ միւտտէթի
խըզմէթինի իյֆա իթմիշ օլուպ , իսթէտիկի վագըթ պահրիէ
մէսլէքինի թէրք իթմէկէ մէէզուս օլտուղու ճիհէթլէ , պիր
կիւն գամարամա կէլէրէք , իսթիֆասընը վէրտի : Պու իսէ
քէնտիսինէ պիր Ջին սէֆինէսինին գօմանտանըզը թէրլիֆ ի-

տիւմիշ օլմասընտան, վէ պիր թագըմ մուհաճիրլէրի Գալիֆօր-
նիաեա կէօթիւրմէք իւզրէ տօլկունճա պիր իւճրէթ թախսիս
օլունմասընտան նաշի օլուպ, չիւնքի օլ էսնալէրտէ Գալիֆօր-
նիատա պազը մատէնլէր քէշֆ իտիւմիշ օլմասըլա, պիր թա-
գըմ Ասիա էհալիսի օրաեա նազլ իթմէքտէ օլմալարըլա, քէն-
տիսինին խըզմէթինէ իհթիեաճ կէօրիւմիւշ իտի: Պէօլէճէ
Վալթէր Պրայթըն թէրքի խըզմէթ իթմէսինի իսթիսհալ իթ-
տիկիմտէն, մէրգում պիզտէն այրըլտը, ֆազաթ պիր կիւն
էվվէլ եերլի թայֆալարըմըզտան պիր խայլիսի տէ իշտէն չէ-
քիլտիքլէրինտէն, պունլարըն, ջին սէֆինէսինին սահիպի թա-
րաֆընտան ֆազլա իւճրէթ վէրիլէրէք գազանըլմը օլտուգլա-
րընը թահգըք իթտիմ:

Տօգթօր՝ Բօգամպօլուն իշպու եաբմա հիքեաեէսինի տին-
լէտիքտէն սօնրա,

— Շիմտի անլաեօրում. տէնիզտէ թայֆալար իսեան իտէ-
րէք, Վալթէր Պրայթըն տիլինի քէստիքտէն վէ եիւզիւնիւ
խուրտէխաշ իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի ատանըն պիրինէ
աթմըշ օլաճապ տըրլար, տէտի:

— Իշթէ պէնիմ տէ զաննըմ պու գապիլտէն տիր:

Պու արա, օլ անէ տէկին պիլա ֆիթուր տուրմուշ օլան
Օ'Բէննի՝ էնսէսինէ տէօնիւպ, տօգթօր իլէ Բօգամպօլա տիգ-
գաթլէ վէ կէօզիւնիւն պագի գըսմըլա նազար իթտի, վէ
Բօգամպօլ:

— Տո'ւրունուզ, շիմտի քէնտիսինէ պու խուսուսու ինկի-
լիզճէ սօրարըմ, չիւնքի ֆրանսըզճա պիր քէլիմէ պիլէ պիւ-
մէզ, տէտի, վէ ֆիլվազը ինկիլիզ իսանըլա, Վալթէր Պրայ-
թա, իսեան իթմիշ պուլունան թայֆասը թարաֆընտա՞ն մը
շու հալէ կէթիւրիւմիշ օլտուղունու «իւալ իթտի:

Սախլթէ վահշի՝ Բօգամպօլուն սէօզլէրինի՝ տիգգաթլէ
տինլէեօր կիպի աուրտու, ֆազաթ էվվէճէ հիշ պիր շէյ
անլամամըշ աըր եախօա իշիթտիկի սէօզլէր ֆիքրինտէ
պիր թագըմ խաթըրէլէր պրագմըշ տըր կիպի կէօրիւնտիւ,
վէ միւթէազըպէն պաշընը եօգարտան աշաղըեա գատար

էյմէքլէ, վազը օլան սիւալէ էվվէթ մանէասընտա ճէվապ վէրմիշ օլտու.

Տօգթօր իսէ, քէնտի պուլուշունուն տօղրու օլմասընտան տօլաեր թէքէպպիւր իտէրճէսինէ,

— Կէօրտիւնիւզմիւ, տէտի:

Բօգամպօլ. — Բէք էյի, մատէմքի պուլ խուսուս օլտուգճա անլաշըտը, շիմտի պիղիմ գօնսօլթօմուգա կէլէլիմ:

— Աֆվ իտէրսինիզ, պիր չէ, տահա սօրաճաղըմ:

— Սօրունուզ:

— Սիզ պուլ ատէմի նէրէտէ պուլտունուզ:

— Բասթ կէլա պուլտում. պիր ագչամ պազը հօգգա-պազլարըն պարագասընտա կէօրտիւմ:

— Քէնտիսինի թանըեապիլտինիզ մի:

— Էվվէթ:

— Պունունլա պէրապէր շիմտիքի հալի էվվէթի հալինէ ապա պէնդէմէմէլի տիր:

— Հագգընըզ վար տըր, լաքին սօլ մէմէսի ալթընտա պիր եարէ պուլունմագտա տըր քի, իշթէ սիզտէ կէօրիւեօր-սունուզ:

— Էվվէթ, գըլըճլա վուգու պուլմուշ պիր տուէլլօ եարա-սը տըր:

— Իշթէ պէն քէնտիսինի պուլ եարա սաեէսինտէ թանը-տըմ, վէ սիգէ տէ տիկէր պիր հիքեաեէ նագլ իթմէկէ մէճ-պուրում:

— Շու հիքեաեէնիզի նագլ իտին պագալըմ:

— Վալթէր Պրայթ պէնիմ հաեաթըմը գուրթարմըշ տըր, Քէնտիսի պէնիմ իչին պիր գըլըճ տարպէսի եէմիշ տիր: Օլ վագըթ պէն ատի պիր նէֆէր իտիմ: Պիր ագչամ, Գալկիւ-թա շէհրինտէ պաեաղը պիր խանէտէ պուլունտուղում սըրա-տա, արգատաշլարըմտան պիրի իլէ գավկա իթտիմ: Խասմիմ սէրխօշ իտի, պէն տէ քէյֆ իտիմ: Ինկիլիզլէրին սոգս տէնի-լէն ուսուլինտէ քէնտիմի միւտաֆաա իտէրքէն, խասմիմ գը-լըճընը չէքիպ իւգէրիմէ հիւճում իթտի: Պանա եագլաշտըղը

սըրաւա, պիր առէմ արամըզա աթըլըպ, պէնի վուրմահա մախսուս օլան աարպէ քէնտի գալպկեհհընա թէմատիւֆ իթմէքլէ, տէրհալ եէրէ սէրիլտի, իշթէ օ աաէմ Վալթէք Պըրայթ իտի:

— Անլահօրում:

— Տիմէք հաեաթընտան ուզուն միւտտէթ գաթը իւմիտ իտիլմիշ օլան պու պիշարէ աաաւմըզազ՝ պէնիմ էպէտի շիւքք րանիեէթիմի գաղանմըշ օլտու, վէ կէօրիւեօրսունուզ քի, ճէնապը Հազգ՝ վաղիֆէի շիւքրանիեէթիմի իսթիմալ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ պուեուրտու: Պազընը, պու խուսուս նասըլ օլտու: Օ ագշամը լէհճէսինտէ կէօրիւլէն տէհշէթլի չիրքինլիք նազարը տիգգաթըմը ճէլպ իթտի: Պատէհու գըլըն տարպէսի եէրինի կէօրտիւկիւմտէ սարսըլտըմ, վէ եանընա եագլաշարագ, գուլաղընտան աշաղըեա, «Սէն վալթէր-Պրայթ տէյի՞միսին» տէտիմ: Ու վապըթ քէնտիօի հէեէճանը ազիմ կէօթէրտիկինտէն, արթըգ շիւպհէ իթմէտիմ: Հօգգապագլարըն էլինէ պիր գաշ լուի ալթունու վէրմէքլէ, քէնտիսինէ սահիպ օլտում, վէ սիզի խաթըրլաեարագ, վէ մէհարէթի ֆէվգէլատէնիզէ կիւվէնէրէք, պուրահա կէթիւրտիմ:

Տօգթօր՝ պաշընը էյտի վէ տաթթէ մարքի իսէ, իֆատէսինի շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Էվվէթ, պու չիրքինլիկինի թէմաւիլլէ կէչիւրէմէզսէնիզ պիլէ, պիր ազ խաֆիֆլէթէպիլէճէկինիզի միւլահազա իթտիմ: — Սիզ տէ պիլիւրսինիզքի, ազիզիմտօգթօր, սէրվէթիմ սաեէսինտէ պու պիշարէ աաէմէ պիր էյիլիք եաբապիլիւրիմ, վէ էկէր եիւզիւնտէքի իշպու էսէրլէրի պէր թարաֆ իտէպիլիւրսէք...

Տօգթօր, թէքրար մումու էլինէ ալըպ, Օ' Բէննիեի աեաղա գալտըրտըգտան սօնրա, մէրգուժուն չիրքին վէ մէքրուհ թասվիլիլի մուայեէնէ իթտիքտէն սօնրա,

— Էվվէթ, պու էսէրլէր Սվաթըրալիա մահսուլու սըրլար, տէյի պէեան իլլէտի:

— Ջըգապիլիլլէ՞ր մի:

— Ձանն իտէրիմ.

— Եանըգլար.

— Օ դապիլ տէյիլ տիր.

— Յագաթ կէջգլէրի.

— Պունլարտան պիրի քեամիլէն սէօնմիւշ տիւր. տիկէրի տէ խասթա տըր. Եարըն սաաթ օնտա թէքրար կէլիրիմ, չիւնքի պու խուսուստա դարարը գաթի վէրէպիլմէքլիկիմ իչին, կիւնտիւզ վագթը կէօրմէքլիկիմ լաղըմ տըր.

— Բէք էյի, Եարըն սաաթ օնտա պուկուրուն.

Բօգամպօլ՝ հէքիմէ կէօնտէրի կիթտիրտէն սօնրա, Օ'Բէն-նիւին Եանընա ալտէթ իթտի, վէ էլիյէ մէրգոււմուն ումու. զունա վուրարագ.

— Տօսթում, կէօրիւօրսուն ա', սէնի տիկէր պիր դալը-պա կիրտիրմէեէ ճահտ իտիօրում. Մէսէլա կիւզէլ պիր տէ-իգանլը օլաճագ տէյիլսին, վէ պունտան պէօյլէ տէ կէլինին գօնթէս ժան տը Գէրկաղըն խօշունա կիտէմէզսին, լաքին էլ-տէն կէլտիկի մէրթէպէտէ պիր չէքլ ալաճագսըն, տէտի.

Սըր Վիլիամսըն Եիւզիւնտէ տէհչէթլի պիր կիւլիւմսէմէ հուսուլէ կէլտի, վէ Բօգամպօլ՝ իֆատէսինէ շու Եօլտա տէշ վամ իյլէտի.

— Ա'հ, էօյլէ պիր իսմ թէլէֆֆիւլ իթտիմքի, պունուն սէնին իւզէրինտէ տաիմա թէէսսիրի օլարագ տըր. Հէր նէ իսէ, սէնի պիր տէրէճէ ինսան քիսվէթինէ գօեաճաղըմ. Շիմտի շուրասընը բէք էյի անլարսըն քի Մ. մարքի տը Շամրի պիւթիւն կիճէ քէնտի օթէլինին խարիճինտէ գալամագ, զիրա տօ'սթում, պէնիմտէ պիր գըղգարընտաշըմ, պիր գայնըմվէ պէմ նաղարընտա մուհաֆագա իտէճէք պիր վաղիւէթիմվար տըր.

Բօգամպօլ՝ չանը չալմագլա, օդա խըզմէթքեարը փչէքի կիրտիկինտէն, մէրգումա խիթապէն.

— Պու ատէմին էսվապընը թէպտիլ էթ, (կիւլէրէք վէ Օ'Բէննիւին թէգեինաթը օլան թիւլլէրի վէ գըրմըզը տօնու կէօսթէրէրէք.) շու իւսթիւնտէքի շէյլէրի չըգար, վէ քէն-

տիսինի եաթաղըմա եաթըր, վէլհասըլ ավտէթիմէ տէկին իճապ իաէն տիգգաթտա գուսուր իթմէ, տէտի:

Խըզմէթքեար, պօլ իւճրէթ ալան խըզմէթճիլէրէ մախ- սուս պիր թավը իլէ եէրէ գատար էեիլէրէք,

— Բէք էյի էֆէնտիմ, տէտի:

— Պուրատա պուլունան էլպիսէլէրիմտէն միւնասիպլէրի- նի ալըպ, եարըն սապահ տօգթօրուն կէլմէսինտէն էվվէլ կիյտիր:

Բօգամպօլ, պու իթարտան սօնրա բալթօսունու կիեի- նիպ, օթէլինէ կիթմէք իւղրէ արապասընա բաքիպ օլտու:

Արապա՝ ելլարըլմ կիպի սիւրաթլէ կիտիպ, ազ վադըթ- տա վէրնէօյլ սօգաղընա շուվասըլէթ իթտի:

Շամրի օթէլի գաբուսունուն իրի գանատը տէրհալ ա- չըլըպ, գաբուճու օտասընտան սիւրաթլէ կէլէրէք, արապա- նըն պասամաղընը էնտիրտի:

Բօգամպօլ, հիչ եաեա տիշարը չըգմամըչ պիր քիմսէ մա- գամընտա արապատան էնտի: Գաբուճու իւք ազչամը վիլուտ իթմիչ օլան պիր մէքթուպու մէրգուճա վէրտիկինտէն, մար- քի իչպու սէքթուպու աչըպ աթիտէքի ճիւմէեի օգուտու:

« Տիւգ վէ տիւշէս տը Սալանտրէրա՝ պու աեըն ... չար- չէնպիհ կիւնիւ ազչամը թաամը քէնտի խանէլէրինտէ իթմէկէ Մ. մարքի Ալպէր տը Շամրիեի տավէթ իտէրլէր: »

Բօգամպօլ. - (քէնտի քէնտիեէ.) Հէ՛ հէ՛, ղալիպա իշլէրիմ եօլունտա տըր ... կիտէրիմ:

.....

Իրթէսի կիւն, Մ. մարքի տը Շամրի, սըր Վիլիամսը պը- ըրագմըչ օլտուղու Սիւրէզն սօգաղընտաքի խանէեէ կիթտի, վէ սախթէ վահչիեի, խըզմէթքեարըն մուավէնէթիլլէ ըօպ տը շամպըրեա սարըլմըչ, վէ պաշընա գատիֆէտէն պիր թագեա գօյմիւշ օլարագ պուլտու: Թապիպ տէ կէլմիչ օլուպ, մէր- գուճու քէմալը տիգգաթլէ թէտգիգ իթմէսինէ տէվամ իյ- էմէքտէ իտի: Տօգթօր՝ Բօգամպօլու կէօրտիւկիւնտէ,

— Շիմտի պու Նիշանէլէրի եիւղիւնտէն մահվ իտէպիլե-
ճէկիմէ հէման էմինիմ, տէտի, վէ Րօգամպօլու եանընտաքի
օտաեա կէօթիւրիւպ, եաժաշ սէտա իլէ,

— Պու ատէմին եիւղիւ ղաեէթ չիւրքին օլաճագ իսէ տէ,
չիմտիքի գատար դօրգուճճ վէ միւտհիշ օլմաեաճագ տըր,
ատէթա պիր գաղաեա եանի պիր վաբօր գաղանընըն բաթլա-
մասը կիպի պիր գաղաեա տիւշար օլմուշ օլտուղու դանն օ-
լունաճագ տըր: Անճագ դօրգարըմքի, վագը օլաճագ միւ-
տաժաթըմ քէնտիսինի պիւսպիւթիւն քէօրլաթմասըն,

— Իշթէ օ ֆէնա:

Րօգամպօլ տօգթօրու պրագըպ սլը Վիլիամսըն օտա-
սընա կիրտի, վէ էօնիւնէ գալէմ իլէ օգգա վագ իտիպ,
ինկիլիզճէ,

— Հէնուզ եագմագ պիլիճմիսին, տէտի:

Սըր Վիլիամս էլինէ գալէմ ալըպ, տիթրէր էլ իլէ, ֆա-
գաթ օգուճուլուր սուրէթտէ,

« Հէր շէյ խաթրըմտա տըր, վէ ինթիգամ ալմագ արզու-
սիլէ սիւզան օլմագտաեըմ » տէյի եագտը:

— Բէք էյի, տէյի իֆատէ իթտի Րօգամպօլ, վէ իւպէ-
թէն տախի, — Տօ'սթում, պաղը քէրրէ գարանլըգտա գալա-
պիլէճէկիմիզի ֆարզ իտէրէք, թէք կէօղիւնիւ գաբաեըպ պիր
քէրրէ տէ էօլէ եազ պագալըմ, տէտի:

Սըր Վիլիամս թէքրար գալէմի էլինէ ալըպ, չու սէօզլէրի
եագտը:

« Պիւսպիւթիւն քէօր տախի օլսամ, տիւշմէնլէրիմի՝ սա-
տէճէ քէնտիլէրինէ էլ տօգուճուլումագլա անլաեաճաղըմ: »

— Բէք էյի, տէտի Րօգամպօլ, վէ տօգթօրուն նէգտինէ
ավտէթլէ, -- Տօ'գթօր, պու ատէմի իսթէտիկինիզ կիպի թէ-
տաժի իտէպիլիսինիզ, քէնտի կէօղիւնէ ինթիեաճը պուլուն-
մատըղընը պէեան իտիեօր, տէյի իֆատէ իլլէտի:

.....

Նազկ իթտիկիմիզ մէնզարէտէն պիր ալ սօնրա, Բօգամ-
պօլ իլէ սըր Վիլիամսը Սիւրէզն սօգաղընտա քիւչիւք տաիրէ-
տէ պուլտուղուսուզտա, չուրաւեր թէէմին իտէրիզ քի, մէր-
գում օլ գատար թէպտիլ օլմուշ իտի քի, էկէր Թանբլ պուլ-
վարընտաքի կիւզէլ Չինկեանէ գըզը իլէ զէվճի վէ պուլտարըն
ամիրի մօնսիէօ Պօպինօ օրատա պուլտուսուշ օլսա իտիլէր, քէն-
տի աթիգ քէֆիգիլէրինի ապա թանըրամանաճագ իտիլէր,
էվվէլ էմիրտէ գըրմըզը բանթալօն վէ հօրօզ վէ բաբաղան
թիւլէրինտէն հաբըլմըզ գըրաֆէթ եւրինէ քէսթանէ լէնկին-
տէ ուզուն վէ հագասը քիւրքիւ պիր բալթօ կիւրինմիշ օլուպ,
պունուն տիւլմէ եւրինտէ տէ պիր էնէպի տէվլէթինին նի-
շանընը իրաւէ իտէր սուրէթտէ ալէամէթի ֆարիգա պուլուն-
մագտա, վէ կիւրինմիշ օլտուղու կէնիշ վէ ահալընա գատար
ուզուն բանթալօն իլէ եէլիլ լէնկիլի կիւտէրիտէն բանթուֆ-
լա վէ պաշընա գօյմուշ պուլունտուղու սրմալը թագեա՝
մէրգումուն խանէ տախիլինտէքի թէզեինաթընը թէշքիլ իթ-
մէքտէ իտիլէր:

Թապիպ՝ մէրգումա իթմիշ օլտուղու վատ մուճիպինճէ
եւրզիւնտէքի նիշանլարը թէմամիլէ կէչիրմիշ, ֆագաթ սըր
Վիլիամսըն թէք կէօզիւ պու սըրատա զալ օլմուշ օլուպ, չու
գատար քի, էվվէլճէ մէզքիւր թէք կէօզ՝ մէրգումուն չիրքին
վէ միւտհիշ թասվիրինէ տահա զիւրտէ չիրքինիւք վէ տէհէթ
քէսպ իթտիրմէքտէ իքէն, անըն գայը՝ մէրգումուն թասվիրի-
նի պիր ալ տահա ինսան հալինէ գօյմուշ իտի:

Սըր Վիլիամս, չու վազիւթիլլէ պիր սէնաաթքերա, մէսէլա
պիր մաքինիսթէ պէնգէեիպ, պիր գագանըն բաթլա-
մասըլլա եւրզիւնտէ պիր լիագըմ՝ եանըզլար հասըլ օլմուշ
տուր կիպի զանն օլունմագտա իտի:

Օ սապահ քէնտիսինի պուլտուղուսուզտա, սաթաթ ալաֆ-
րանկա սօգուզ օլուպ, չալիրտի աթիգի Բօգամպօլ իլէ օլ-
տուղու սըրատա, աթէշին հանընա կէօթիւրիւմիւշ օլսն
պիւեհիւճէք պիր գօլթուգլուտա եասլանմըշ իտի:

Բօգամպօլ, քօպ տը շամըլ կիւրինմիշ օլտուղու վէ սէտի-

տիրին իւզէրինտէ պոյլու պօռունա սերիւմիչ պուլունտուղու հալտէ, հիյլէքեար հօճասընա նազար իթմէքտէ, վէ շու սէօզ-լէրի սէօյլէմէքտէ իտի:

«Սահիհէն ամճա, սէնի թէտալի իթմիչ օլան շու անէ-մի տօգթօրուն, պիր թանէճիք կէօզիւնտէն սէնի մահրունմ իթմէսի շայեանը թէէտուիք տիւր լաքին էկէր սէն քէնտինի կէօրէպիլսէ իտին, հազգէթէն բէք չիրքին պուլմանաճադ իտին: Շիմտի սէնին մի հիթէրէմ պիր հալին վար տըր, վէ հազգընտա էօյլէ պիր կիւզէլ հիքեանէ թէրթիպ իթմիչիմ տիրքի, հէր քէս ինտինտէ շէրէֆլի պիր գուրպան ատտ օ-լունաճադսըն:

Բօգամպօլուն պու թապիրի՝ սըր Վիլիամսըն սիմասընտա էօյլէ պիր իսթիհզաքեարի կիւլիւմնէմէ հասըլիթտի քի, պու-նուն մանէասընը եալընըզ քէնտիսի պիլտիկի հալտէ, պուն-տան՝ ֆիքրի վէ պէտէնի ֆէլաքէթլէր էսնասընտա տա քէն-տիսինին տէրքեար օլան ազլու ֆէթանէթի դայպ օլմամըչ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

Բօգամպօլ շու եօլտա տէվամ էյլէտի:

— Ձիւնքի շիմտի ալէմէ դարշը չըգապիլէճէք պիր թաս-վիրտէ պուլունտուղուն ճիհէթլէ, սէնի ճէմիյեթէթէ թագաթիմ իտէպիլիթիմ, դաթէն օն պէչ կիւնտէն պէրու հէր քէս սէ-նին պահսընը իթմէքտէ տիր, Թէէմին իտէրիմքի, պիր հաֆ-թա գատար ումումըն տիհանընտա սէրմաեէ օլաճադսըն: Սէ-նի, պիր Ժիւլ Ժէրարա, Ժան Պարթա, վէ Տիւկէյ-Թրուէնէ պէնգէթտիմ, Եիւզլէրճէ գաբլանլարը էօլտիւրմիւշ, Սիբաի-լէր թարաֆընտան տիլին քէսիլմիշ, վէ գուրսանլարա թէս-լիմ օլմամագ իւզրէ սէֆինէնի պիզզաթ պէրհալա իթտիր-միշ մագամընտա նազլ իթտիմ: Հինտիսթան սէֆալին գուլմ-բանիասընտան պիր նիշանա նաիլ օլմուշ օլտուղունու անլաթ-տըմ: Գըզգարընտաշըմ, օլ տիլպէր վէ հիւսէնա Պլանշ տը Շամրի իլէ ֆապիէն, սէնի հաեաթըմը գուրթարմըշսըն տըր տէյի պիլիլլէր: Իմտի սէն նասիհաթլարընը պանա էսիրկէ-մէտիքճէ, օթէլիմտէ ըահաթճա էօմիւր կէչիրէպիլէճէքսին:

Բէօր . - (պաշնը սալաեարադ .) Բէք էյի .

Բօգամպօլ . - Նամուսում հագգը իշին սէօյէրիմքի, սէ-
նին տէ պէնիմ կիպի տիւշիւնիւպ տիւշիւնմէտիկինի պիւ-
մէմ, ֆագաթ էկէր պէն սէնին եէրինտէ օլսա իտիմ, պանա
էօյլէ կէօրիւնիւր քի, շէօյլէ տէր իտիմ. «Պէն վագթիյլէ կիւ-
դէլ սըր Վիլիամս, ճալիպ վիգօնթ Սնտրէա օլտում, գատըն-
լար տիգլէրիմէ գաբանտըլար. Հէմ գօրգուլթտում, հէմ սէ-
վիլտիմ, հէմտէ իլթիֆաթ կէօրտիւմ. Նիհաեէթ զալիպ օլ-
տում. Լաքին կիւնիւն պիւրինտէ պիւր գատըն տիլիմի քէս-
տիրտի, չէհրիմի պօզտուրտու, վէ պէնի աճընաճագ վէ տէհ-
շէթ իտիլէճէք պիւր հալէ գօյտու. Իմտի, զաիֆ պիւր ատէմ,
պու վուգուլաթլարը խաթըրլատըղընտա, քէնտի էօլիւմիւնիւ
թէմէնի իտէճէկի տէրքեար իսէ տէ, պէն եաշամագ, էվ-
վէլա ինթիգամ ալմագ իւզրէ եաշամագ իսթէրիմ. » Բօ-
գամպօլ սէօղիւ քէստի, վէ մուախարէն, « Լիմճա, համա
օլտուն պէնիմ իգպալիմ եալէր տիւր, սէնին ինթիգամընը ա-
լաճաղըմ տէտի, վէ պատէհու սէօղիւնէ պու եօլտա տէվամ
իյլէտի. « Սանիէն շունուն իշին եաշամագ իսթէրիմքի, եանըմ-
տա, պունտան էվվէլքի հալիմի անտըրըր պիւր քիմսէ, եանի
կէնճ, ճէսուր, պօշ իթիգատլարը պուլունմաեան պիւր ըէֆի-
գիմ վար տըր. ատէթա անըն ճիւմինի պէն ալարագ, մու-
վաֆֆագըյեթսիզիկինտէ միւքէտտէր, մուվաֆֆագըյեթ-
լէրինտէ մէսրուր օլաճաղըմ, վէ քէնտի նասիհաթլարըմլա հէր
նէեէ, եանի ագչէ, աշգ, իլթիֆաթ վէ հարիսանէ ֆիթու-
հաթլարա նաիլ օլտուղունտա, պէն տէ հիսսէմէնտ օլաճաղըմ. »

Սըր Վիլիամս՝ քէնտինէ մախսուս օլան կիւլիւմնէմէսի վէ
զարիպ պիւր չէհրէ իլէ էվվէթ մանէասընտա օլարագ, պաշնը
սալատը. Բօգամպօլ չու եօլտա տէվամ իյլէտի .

— Իշթէ կէօրիւեօրսուն քի էֆքեարընը բէք էյի անլա-
եօրում. Իմտի, Օ'Բէննի գըեաֆէթինտէ օլտուղուն զէման սէ-
նի կէօրիւպ, հէնուզ ագլու զէքեալէթինի զայպ իթմէմիշ օլ-
տուղունու իւմիտ իաէրէք, պուլունտուղուն սէֆիլ վազիեէթ-
տէն սէնի գուրթարմաեա թէրէտտիւտ իթմէտիմ. Էկէր պէն

օլմասա իտիմ, սէն նիհաեէթ օ եօլտա պիր էօմիւրլէ եաչա-
եպմաեարագ թէրքի հաեաթ իտէճէք իտին:

Քէօրուն եիւզիւնտէ թէքրար թէպէսսիւմ հասըլ օլտու
Պու թէպէսսիւմ իտէ, թէշէքքիւր եախօտ իսթիհզա մանէա-
սընտա իտի: Բօգամպօլ, մէզքիւր թէպէսսիւմէ իշպու սօն
մանէաեւր վէրէրէք, շէօյէճէ սէօզիւնիւ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պունունլա պէրապէր ամճա, չուրասընը պիւմիշ օլ քի,
Բօգամպօլ, սէվկիւլիւ ուսթասը սըր Վիլիամնը գարուրէթ վէ
սէֆալէթտէն գուրթարմագլա քէնտի վազիֆէսինի իյֆա իթ-
միշ տիր, վէ եէթմիշ պին ֆրանգ սէնէվի իրատը պուլունան
վէ հէյեէթի իճթիմաիյեէտէ բարլագ պիր վազիեէթի օլուպ,
կիւնիւն պիրինտէ միւքէմմէլ պիր իզտիվաճ ագա իտէպիլէ-
ճէք օլպն մարքի Ուպէր տը Շամրի՝ քէնտի տօսթը գապիմինի
թանըմագլա պիւեիւք պիր օեուն իճրա իյլէմիշ տիր, էկէք
պէնիմ եէրիմտէ տիկէր պիր ահմագ քիմսէ օլտա իտի, «Սըր
Վիլիամն քէնտիեէ պիր թէսէլլի պուլմագ իւզրէ իհթիմալ տըր
քի պէնի էլէ վէրէճէք տիր, իմտի քէնտիսինի պուլտուղում
հալտէն գուրթարմագտա նէ՞ մանէա վար տըր» տէր իտի:
Լաքին պէն պունուն մուղաիրի օլարագ, «Սըր Վիլիամնն հէր
նէ գատար իգպալի եալէր տէյիլ իտէ տէ, քէնտիսի՝ ֆէթին
վէ զէքի պիր քիմսէ տիր. վագաա պէն սահիլի սէլամէթէ
չըգմըշ իսէմտէ, էկէր էնսէմտէ սըր Վիլիամն պուլունարագ,
պանա նասիհաթ վէրիր վէ եօլ կէօսթէրիրսէ, զանն իտէրիմ
քի հէր շէյէ մուվաֆֆագ օլապիլիրիմ, մէսէլա, էլլի, վիւքէ-
լա, վէ հաթթա պիր բրէնս պիլէ օլապիլիրիմ» տէյի տիւ-
չիւնտիւմ:

Սըր Վիլիամն պու սօն սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, օթուր-
մուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ մահգուզիեէթլէ գը-
մըլտանտը:

Բօգամպօլ. (տէվամ իտէրէք.) Շիմտի տօսթում, բէք
ալէա անպաեօրսուն քի, պէն սէնի, մահգա պանա պիր բէհպէր
օլմագ իւզրէ ալտըմ. իշլէրիմի սանա նագլ իտէճէեիւմ, վէ
պէն տէ պանա նասիհաթ վէրէճէքսին: Լաքին էվլէլ էմիրտէ

շիմտիեէ դատար հարեքէթիմէ Էսաս օլմուշ օլան պիր ֆիքրի պէեան իտէեիմտէ, պագալըմ պու խուսուստա նէ՞ միւթալէա իտէրսին:

Սըր Վիլիամս, «հայտէ պագալըմ» մանէասընտա օլարագ պաշընը սալլատը, վէ Բօգամպօլտա շու վէճհլէ իւավէի մէգալ իթտի:

— Ջտնն իտէրիմքի պու եէնի պիր էֆքեար տըր, իմտի պէնի տինլէ:

Պատէհու Բօգամպօլ սէտիրին իւզէրինէ եասլանարագ,

— Պէնիմէֆքեարըմճա շիմտիեէ դատար սէն վէ պէն թէշէպպիւսիւմիւզտէ մուվաֆֆագ օլամատըգ իսէ, սէպէպի շու տուր քի, պիզ, «սօղան վէ շարապ իլէ թէրպիէլի թավշան եահնիսի եարմագ իչին, «հէր հալտէ թավշան լազըմտըր» տէյի պէյն էլնաս սէօյլէնէն գապա պիր տարպը մէսէլէ միւթապաաթ իթմիշիզ տիր, տէտի:

Քէօր կիւլիւմսէտի, վէ Բօգամպօլ իֆատէեէ տէվամլէ,

— Պու իսէ հէր ճիհէթլէ եանլըշ տըր, վէ պունա իսպաթ օլարագ, օթուզ իքի սոռեա եէմէք վէրէն լօղանթալարըն՝ օղլագ քէրինէ դօեուռն էթի գուլլանտըգլարընը պէեան իտէպիլիրիմ, Իլք աէֆա, խըրըզլար իչինտէն խէֆիէ մէմուրլարը ալմագլըղը տիւշիւնէն՝ բօլիս միւտիրի մուափինի Մ. աը Սաթթին օլմուշ տուր, Պունտա հագգը վար տըր, ֆէնալարը էյիլիք խըզմէթինտէ գուլլանմըշ տըր, Պիզ իսէ պունուռն մուզալիրինտէ հարեքէթ իթտիք, եանի մագսէտիմիզէ էրմէք իչին, պիր թագըմ իբսիզ սաբսըզ հէրիֆլէրի խըզմէթիմիզտէ գուլլանտըգ, վէ իշթէ պունուռն իչին տէ զարարտիտէ օլտուգ: Իմտի իշթէ պէնիմ էֆքեարըմճա էմնիեէթլի սուրէթտէ ֆէնալըգ իթմէքլիլին էն ալէա շարէսի՝ խայրխահ քիմսէլէրին մուազէնէթինի իսթիհաալ իթմէք տիր:

Սէն պունա նէ՞ տէրսին, տէյի սալ իթտի:

Սըր Վիլիամս «Բէք թէմաժ տըր» մանէասընտա պաշընը սալլատը:

Բօգամպօլ, - Պինտէն ալէյհ տէօրթ այտան պէրու պիր

մարքի մագամբնտա եաշատըղըմ հալտէ, քէնտիմի բէք էյի պուլուեօրում, վէ պիր թագըմ էհլի ֆաղիլէթ թարաֆընտան իհաթա օլունմուշ պուլունու եօրում, Դըղգարընտաշըմ ապքի պիր մէլէք վէ էնիշթէմ պիր ասըլգատէ տիր. պէնիմտէ միւթէպէ-
րանտան պաղը ահըպպամ վար տըր. իմտի իշլէրիմէ սէնի վա-
գըֆ իթտիկիմ հալտէ, պու խայրխահ ատէմլէրի քէնտի մէ-
նաֆիիմիղէ գուլանապիլիր, վէ հըրսը շանըմըղ լէհինտէ օլա-
րագ կիւղէլ պիր սաթրանն օեունու թէրթիպ իտէպիլիրիղ:

Սըր Վիլիամսըն սիմասընտա էլան էսէրի մահգուղիեթ ժիւշահէտէ օլունուպ, էկէր տիլի վէ կէօղլէրի օլսա իտի, հիշ շիւպհէ եօգ տուր քի, իլմի ֆէյլէսօֆիի ֆաալիտէ խայլի թէ-
րագգը իթմիշ օլմասընտան տօլաեը շէրիքինի թէպըրիք ի-
տէր իտի:

Բօգամպօլ. - (տէվամ իտէրէք.) Շիմտի սանա, մահգա,
ասըլ խանէ սահիպինի էվինտէն թարտ իթմէք, վէ սախթէ վա-
թէմ իւզէրինէ աղլամագ իւզըէ Բալխէ կէլտիկիմ կիւնտէն
պէրու եաբտըղլարըմը նագլ իտէեիմ:

Սըր Վիլիամս, վագթիյլէ միւթատը օլտուղու իւզըէ գօլ-
թուգլու իսկէմլէսինտէ եասլանտը, վէ մուհիմմ մատաէլէր
տինլէմէեէ հազըրլանան քիմսէ կիպի վագիեթ քէսպ իթտի:

Բօգամպօլ. - Նամուսում հագգը իչին սէօլէրիմքի, ֆա-
ղիլէթի սէվէն պաղը քիմսէլէրի թանըրըմ, զիրա ֆաղիլէթին
տէ էյի ճիհէթլէրի վար տըր:

Մերգում առ ճիւղէն իրաւ իթտիկի զէման խէփիէն
 նըր վիլիամսա պագտը, վէ օ տախի ումուղլարընը չէքտիկին-
 տէն, Բօգամպօլ քէնտի քէնտիեէ, — Պու էյի, տէյիչմէմիչ,
 էլան քէնտիսինտէ էսկի ըուս մէվճուտ տուր, տէտի, վէ ալէ-
 նէն տախի, շու եօլտա իլավէի մէգալ իյլէտի. — Էվվէթ, ա-
 գիլանէ վէ միւթէտիլանէ սուրէթտէ գուլլանըլան ֆաղիլէ-
 թին՝ քէնտիեէ մախսուս լիեադաթը վար տըր, Էվվէթ ամճա,
 գըզգարընտաշըմ էլմաս կիպի, պըրլանթա կիպի պիր գըզ
 տըր. քէնտիսինտէն հէր նէ իսթէսէմ եաբաճագ տըր, զէվճի
 տէ քէզալիք. Պագաթ պիգ սէտատա նագլը քէլամ իտէլիմ,
 եաբմա վալիտէմին վէֆաթընտան տօլաեը սամիմի պիր թարգ-
 տա օլ գատար կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ.քի, տէրհալ գըզ-
 գարընտաշըմն վէ էնիշթէմին թէվէճճիւհէրինի գազանտըմ
 Պու գատարը քեաֆի տէյիլ իտի. ֆամիլեամըն ըիաեէթ վէ
 հիւրմէթինի գազանմըշ իտիմ իսէ տէ, հէր քէսին հիւրմէթ
 ու ըիաեէթինի տէ գազանմալը իտիմ. իմտի, գապրիսթան,
 տան ավտէթիմտէ պարօն տը Շամրի.Շամրօեսու տուէլլօեսա,
 տավէթ իթտիմ, գըլըճընը իքի աէֆա ումուղլում իլէ գարնը-
 մա տօգ ունտուրտուլ, պատէհու գարընտաշըն իլէ վուգու
 պուլան տուէլլօմտա մուվաֆֆագըյեէթինէ տէսթրէս օլա-
 մամըշ օլտուղում Պին ֆրանգլըգ տարպէ իլէ խասմիմի եէրէ
 եաթըրտըմ, Լաքին պարօն վէֆաթ իթմէտի, վէ հաթթա խա-
 նէսինտէն տիշարը չըգմագտա օլտուղու տա սէօյլէնիեօր, Հալ
 պու քի հաեաթընտան գաթը իւմիտ իտիլտիկի ճիհէթլէ,
 պոււնուն թէէսսիրի կէօրիւտիւ.

«Իմտի հէր քէսին տիլինտէ սէօյլէնտիմ.

«Մարքիզտը Շամրինին վուգուի վէֆաթը պիթթապի գը-
 զընըն իզտիվաճընը թէէլիլ իթմիշ իտի. շու գատար քի Պը-
 լանշըն եալընըզլըզ, վէ պէնիմ, կէնճիկիմ հասէպիլէ քէն-
 տիսինէ համի օլամատըղըմ, եաս միւտտէթինին իքմալինէ
 պէլէնիլմէմէսինէ միւսաատէ իթտիլէր, ֆիլիսէնին միւսաա-
 տէբարըղընը թէմէննի իթտիմ, վէ կէօրիւլէն լիւղում իւ-
 գէրինէ պու միւսաատէբարըղը իսթիհալ իթմէքիկիմա»

եէսինտէ, մարբիզին վէֆաթընտան իւշ այ սօնրա, եանի պունտան ալթը հաֆթա յուգատտէմ թանթանասըզհա իզ-
տիվան րէսմի իճրա գըլընտը:

«Կէլին իլէ կիւվէյի վէ պէն թէքմիլ եաս իշինտէ իտիք: Պու իսէ բէք էյի օլտու, եասըն խիթամընա գատար, անլէրին, պէնիմ էվիմտէ գալմալարը թէնսիպ գըլընտը: Եալընըզ օըվա-
գըթ Ֆապիէն՝ Պապիօն սօգաղընտա սաթըն ալմըշ օլտուղու օթէլէ կիտէճէք տիր: իզտիվան ագշամընտա Շամրի օթէլին-
տէ նէ՝ զիեաֆէթ վէ նէ՝ գապուլիեթ վուգու պուլմաեըպ, իրթէսի կիւն իւշիւմիւզ տէ Սրանթըրիտէ հէնուզ թագսիմ ի-
տիմիշ օլմաեան արագիմիզէ կիթտիք, վէ օն պէշ կիւն օրատա գալտըգ: Թամ սէքիզ կիւնտէն պէրու ալտէթ իթմիշ օլ-
տուղում հալտէ, սանա րասթ կէլտիմ: Իմտի տօ՛սթում, պիր ալտան պէրու գըզգարընտաշըմ էվլէնմիշ օլտուղու թագտիր-
տէ, պիր ազ սէրպէսթճէ պէքեարլըգ էօմրիւնիւ կէշիրմէք-
տէեիմ: Տիւգ տը Սալլանտրէրանըն խանէսինէ, քէնտի խա-
նէմէ կիրէրճէսինէ կիրմէքտէեիմ: Պու տիւգ, Իսքանեօլ օլուպ, Գուպա ատասընտա միլեօնյարա մալիք տիր, վէ պիր տէ գըզը վար տըր բի, քէնտիմէ զէվճէ իթմէք իսթէրիմ:

Սըր Վիլիամսըն ճիւզի պիր հարէքէթինտէն՝ Րօգամաօլ, հօճասընըն քէնտիսինի հարիւս պիր քիմսէ ատտ իյլէտիկինի անլատը իսէ տէ, պունտան տօլաեը ասլա միլթէէսիր օլմա-
եարաւ, իֆատէսինէ շու եօլտա տէվամ՝ իյլէտի:

«Ճիւգ տը Սալլանտրէրա էլլի եաշլարընտա, ասըլգատէ-
կեանտան պիր զաթ տըր: Սէրվէթի ճէսիմէսինտէն պաշգա, էվսաֆը սիեասիեէեի հաիզ տիր: Գօրթէս մէճլիսինտէ տախի մէպուս տուր: Դէնտիսինին եէկեանէ պիր գըզը օլուպ, անըն իլէ իսմի մահվ օլմադտա պուլունտուղունտան, քէրիմէսի մատ-
մազէլ Բէբիթա-Տչօրէս-Գօնսէքսիօնու էվլէնտիրտիկինտէ, պու իսմի, քէնտի պիւեիւքիւկիւնիւ վէ տիւգ իւնվանընր տա-
մատընա ինթիգալ ի Էտիրմէք իւզրէ գրալիցանըն միւսաա-
տէսինի իսթիհաալ իյլէմէք նիեթթինտէ տիր: Իշթէ պէօյլէճէ, ազիզիմ ամճա, պիր միւտտէթ սօնրա պէնի տիւգ տը Սալ-

լանտրէրա խմիլէ պիւսիւք պիր Իսթանիա ասըլգատէսի, վէ պէլքի տէ պիր թարաֆտա էլլի կէօրէճէքսին, տէտի:

Սըր Վիլիամս՝ թահսին եօլունտա պիր հարէքէթտէ պու- ունտու, վէ Բօգամպօլ շու սուրէթտէ տէվամ իյլէտի:

— Մատմագէլ Գօնսէրսիօն պէնի միւսաիտ սուրէթտէ գա- պուլ իթմէքտէ օլտուղունտան, պանա մուհապպէթի պու- լունտուղունու զանն իյլէմէքտէերիմ: Վալիտէսի տիւշէս իսէ, վազթինտէ սանա պէեան իտէճէք օլտուղում սէպէպլէրտէն նաշի պէնի ճալիպ պուլմագտա տըր: Լաքին իզտիվաճ խու- սուսունտա տիւգիւն կէօնլիւնիւ գազանամատըմ: Անճագ պու պապտէ պիր թէտպիր տիւղինէյիլիրիմ: տիւգէ բէք տէ խօշ կէօրիւնմէեճէք եօլտա, քէնտինին կէնճիկինէ վէ պէքեար- լըգ զէմանընտաքի ճահիլանէ հարէքէթլէրինէ տաիր պիր թագըմ խաթըրէլէր ճէմ իյլէեէպիլիրիմ, անլա՞եօրմուսուն ամճա:

Սըր Վիլիամս, էվվէթ մանէասընտա օլարագ պաշընը սալ- լատը, վէ Բօգամպօլ տալի իֆատէսինի շու վէճհլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Շիմսիլիք իքի պիւսիւք մուամէլէմ տէրտէսթ տիր: Պիրի՝ տիկէլինին ֆասընա եարտըմ իտէպիլիր: Սէվկիւլիւ է- նիշթէմ Ֆապիէն, քէնտինին խապէրի օլմանարագ իքի իւշ եիւզ պին ֆրանգ իրատ միրասա գօնմագ իւզրէ տիր: Պու խուսուստա պազը թասալվուրլարըմ՝ վար տըր, լաքին պու- նուն իւզլինէ իլէրուտէ կէօրիւշիւրիւզ: Շիմսի սէնին եա- խօտ տահա տօղրուսու տիւշմէնլէրինի կէօրիւշլիւմ, չիւն- քի օ տիւշմէնլէրին՝ պէնիմտէ տիւշմէնլէրիմ տիր: Իւշ այ- տան պէրի տիր քի մալիւմաթը լազըմէեի իօթհիսալ իյլէ- տիմ: Շէօյլէքի սէվկիւլիւ գարընտաշըն գօնթ աը ֆէրիազըն նէ օլտուղունու թահգըգ իթտիմ: Արման՝ էլան խալիխահ- լըղընտա վէ ինսանիեթթէրվէրլիկինտէ տէվամ իտիեօր: գարըսը վէ օղլու թարաֆընտան տալիմա սէվկիւմէքտէ տիր: Սէվկիւլիւ Պագգարամըղտա գօնթէս Արթօֆ օլմուշ տուր, լաքին պու իզտիվաճ հէման էսըարի հալ իւզէրինտէ տիր:

Պագագարա իսմի՝ սրբ Վիլիամսն երկզինտէ տէհչէթ վէ
ատավէթի միւպէյեին պիր թէէսսիր հասըլ իթտի:

Րօգամպօլ. - (տէվամ իտէրէք.) Պօուլէր սէֆինէսինի խա-
թըրլամագտա օլտուղուն կէօրիւլիւեօր. լաքին Պագագարա
հագգընտա զիեատէ մալիւմաթ վէրմէգտէն էվվէլ սանա պիր
նասիհաթ վիրմէք իսթէրիմ:

Քէօր՝ պիլա հարէրէթ տուրտու, ֆագաթ մէրագ իչինտէ
պուլունտուղու քիսվէթինտէն անլաչլտը:

Սախթէ մարքի. - (տէվամ իտէրէք.) Գարրնտաչըն հագ-
գընտաքի ատավէթին՝ արտ արտա իքի տէֆա զարարընը մու-
ճիպ օլտու. Պէն ղէնին եէրինտէ օլսամ, Մ. տը Գէրկազիլէ ուղ-
րայմանըպ, Պագագարա իլէ ուղրաչըրըմ: Օնա գարչը քիւլիւք
պիր իլանը հարպ իտէպիլիրիզ, գիրա վագթիլլէ վիգօնթ տը
Գամպօհլ օլտուղում սըրատա, պէնի թաճիզ իթմիչ պուլուն-
տուղու կիպի, պու տէֆա տա մատմագէլ Դօնսէքսիօն տը Սալ-
լանտրէրա հագգընտաքի թասավվուրլարըմճա պէնի թաստի
լլէեօր: Ղարիպ եէրի շուրասը տըր քի, պունու քէնտիսի տէ
պիլմէեէրէք եարըեօր, վէ Բարիստէ պուլունմասընըն սարքի
տլ Շամրիեէ զաեէթ մուգիրը օլաճաղը տա տէրքեար տըր:

Պագագարա, քէնտիսի պիլմէեէրէք, Րօգամպօլուն թա-
սալվուրլարընա նաճըլ մանի օլապիլմէքտէ, Բարիստէ նաճըլ
պոսունապիլմէքտէ, վէ նէ՞ եօլտա էօմիւր կէչիրմէքտէ իտի:
Իչթէ պուրասընը եագընտա պէեան իտէճէեիզ:

.....

Ն կիւնիւն ագչամըսը, քէօր սըր Վիլիամս, վալթէր Պրայթ
իսմիլի, Վէրնէօլլ սօգաղընտա վագը օթէլ տը Շամրիտէ
եէրլէչի:

Րօգամպօլուն զիքր իթմիչ օլտուղու տիւգ տը Սալլանտ-
րէրա՝ Պապիօն սօգաղընտա միւքէլլէֆ պիր օթէլտէ իգամէթ
իթմէքտէ օլուպ, վիգօնթ Պապիէն տ'Ասմօլ տախի, գաեըն
պիրատէր, մարքի տը Շամրիինին իսթարը մուճիպինճէ մէզ-
քիւր օթէլն եանընտա վագը օթէլ Սէնթ-Լիւսիեի մաթըն
ալմըչ իտի:

Շիւպհէսիդ մարքինին պու հարեքէթի՝ պաղը կիզլի էֆ-քեարա մէպնի իտի :

Տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ թաղըրիպա իւշ սէնէտէն պէրու Բաղիստէ իգամէթ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ , քէնտի օթէ-լի իշին ֆէվգէլատէ մէսարիֆ իթիեարըլլա , օրասընը միւ-քէմէլ գըլմըշ իտի : Պինանըն էն կիւզէլ վէ էն միւզէյիէն ճիհէթի՝ շիւպհէսիդ մատմաղէլ Բէքիթա-Տօլօրէս-Գօնսէքսիօ-նա հասը իտիմիշ օլան իքինճի գաթ իտի :

Տիւգիւն եէկեանէ օլան պու գըղը՝ բէտէրինին զաեթ.. լէ նազարընտա օլմասըլլա , հէր արղու վէ էմրի իճրա իտի-լիը , վէ բէտէրի թարաֆընտան քէնտիսինէ իսթէտիկի գա-տաթ մէպլաղ իթա գըլընըր իտի :

Գօնսէքսիօն , օն տօգուզ եաշլարընտա օլուպ , ֆագաթ մէմէքէթինին սըճագ րիւզկեարլարը վէ կիւնէշի քէնտիսինի բէք չաբուգ եէթիշտիւրմիշ օլտուղունտան , երմի իւշ երմի տէօրթ եաշլարընտա զաֆն օլունուր իտի :

Մատմաղէլ տը Սալլանտրէրա՝ Սէվիլ շէհրինտէ տօղմուշ օլտուղու հալտէ , պիը Անտալուզիալը կիպի կիւզէլ , պօ եու սէլվի կիպի հիւսիւնլիւ , սաշլարը գարա , կէօղէրի գօնու մալի , տօտաղլարը ալ կիպի գըրմըղը , էլլէրի նազիք վէ աեագ-լարը՝ ասըլ Անտալուզիալը աեագլարը կիպի պիշիմի օլտու-ղու ճիհէթլէ , նատիը իւլ էմսալ կիւզէլլիքլէրտէն պիրի աա օլունմաեա լաեըգ իտի :

Պու կէնճ Իքբանեօլ գըղ , Բարիս ալէմինտէ զահիր օլու-ղու իւք սէնէսի զարֆընպա , ֆէվգէլատէ ճիհանը տախիէն-տիսինէ եարտըմ իթտիկի ճիհէթլէ , չօղլար տէսթի իգմվա-ճընը թալէպ իյլէտիէր : Գօնթլար , մարքիլէր , պարպար , պիւսիւք մալիէ էրպապլ , վէ սէնաաթիարան պու ճիմէտէն պուլունմագտա իտիլէր : Լաքին մատմաղէլ Գօնսէքսիօ պու-լարտան հիշ պիլիսինէ մէյլու լաղպէթ կէօթէրմտիկին-տէն , բէտէրի , պու թալիպլէրին քեաֆֆէսինի քէմպը նեղա-քէթ իւզըլ եօլա գօյաու : Պու տիւպէր գըղ՝ քէնտիսինին հէ-ման օն ալթը եաշընտա պուլունտուղունու , վէ փնաէն ա-

լէյճ էվլէնմէք իսթէմէտիկինի ըէսմէն վէ գաթիէն պէեան իթմիչ իտի :

Տիւգ վէ անասըլ իրլանտալը օլան վէ հէնուգ զաեէթ տիւ- պէր պուլունան զէվճէսի տիւչէս՝ գըզլարընա ինկիլիզ թէրպի- եէսի վէքտիրմիչ օլտուգլարընտան, Գօնսէքսիօն, Բարիստէ, քէնտի, Ֆիլիլեաթընըն հաքիմի մութլագը օլան կէնճ պէր ին- կիլիզ գըզը կիպի եաշամագտա, վէ հէր սապահ եանընտա պէր խըզմէթ քեար օլարագ, աթա սիւար օլուպ, կիւնտիւզ տախի վիգթօրիա եախօտ գուբէ արապասըյլա թէնէզզիւհէ չըգմագտա իտի : Էլհասըլ մատմագէլ Գօնսէքսիօն, հէր քէ- սին տիլինտէ էզպէր օլմուշ պիր գըզ իտի :

Պիր սապահ Պուա.տը.Պուլօնեըտա մէզպուրէ, Բարիստէ հէր քէսին մարքի տը Շամրի ատտ իյլէտիկի քիմնէ իլէ իւլ- ֆէթ իթտի : Շէօյլէ քի, Բօգամպօլ, կիւգէլ պիր հայվանա սիւար օլմուշ օլարագ կէօլին էթրաֆընտա տալաշտըզը սըրա- տա, չաղլաղան պիր սու եագընընտա գար կիպի պէեագ վէ ճինս պիր արապ աթընա սիւար օլմուշ օլանպիր գատընա թէ- սատիւֆ իթտի : Աթ, սուեուն չաղլաեարագ պգմասընտան գօրգուպ շահ գալգմագտա, կէրի կէրի կիթմէքտէ, վէ ազիմ պիր գօրգու էմարէլէրի կէօսթէրմէքտէ իտի : Աթըն իւզէ- ըինտէ պուլունան գատըն՝ ճէսարէթի ազիմէ իլէ հայվանա գարըռ ուղրաշմագտա օլուպ, սիւարիլիքտէ նատիրէն թէսա- տիւֆ իտիլէն գազալարտան պիրի վուգու պուլմագա իտի, իհթիմալ քի, հայվանը թէսկինէ վէ զապթ իթմէկէ մուվաֆ- ֆագ օլապիլէճէք իտի, եանի գատընըն էլինտէքի եքուար պիրտէն պիրէ գօբմասըյլա, հայվան ալապիլտիկինէ գօշմաեա պաշլատը :

Թամօլէսնատէ Բօգամպօլ գարըռ ճիհէթտէն կէլմէքտէ օլմասըյլա, գօշմագտա օլան հայվանը տուրտուրմագ իսթէ- տի իսէտէ, հայվան պիր սըլրաեըշտա տիկէր թարաֆա կէչ- տիկինտէն, Բօգամպօլ տախի քէնտի աթըյլա թաագիպ ի- տիպ, ազկըն հայվանըն իւզէրինտէքի գատընը գուճագլպ- եըպ գուրթարտը, վէ այնի վագըթտա աթ տախի քէնտիեքի

կէօլէ աթոր։ Օ գատըն մատմազէլ Գօնսէբսիօն օլուպ, գուր-
թարըճըսընա շէտիտէն թէշէքքիւր իթտիկի կիպի, իսմինի
տէ սօրտու, վէ մէրգուսուն մարքի տը Շամրի օլտուղունու
անլատը։

Ֆէրտասը կիւն տիւգ տը Սալլանտրէրա պիզգաթ Բօգամ-
պօլա վիզիթա վէրէրէք, պէեանը թէշէքքիւրիւ աղիմիլէտի,
Արատան սէքիզ կիւն կէշտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ, տիւ-
գիւն, Պապիլօն սօգաղընտա վազը օթէլինտէ վէրտիկի պիր
պալօեա տալէթ օլունտուղու կիպի, օն պէշ կիւն սօնրա տա-
խի թաամտա հազըր պուլունտու։

Իշթէ պու տագըգատան իթիպարէն, սախթէ մարքի տը
Շամրինին ֆիքրինտէ էֆքեարը հարիսանէ հասըլ օլարազ,
քէնտի քէնտիեէ,

— Գօնսէբսիօն իլէ էվլէնէճէերիմ, տէտի։

Պիր կիւն Բօգամպօլ, քէնտի արապասըլլա տիւգիւն օ-
թէլինէ կիթտիկինտէ, գաբուտա կիւզէլ պիր արապա կէօ-
րիւպ, քիմին օլտուղունու թանըեարագ, քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, բաքիպիմ տօն ժօղէ կէլմիշ օլմալը, տէտի, վէ
այնի վագըթտա գալարը չաթըլտը։

Օթէլին խըզմէթքեարլարընտան պիրի Մ. մարքի տը Շամ-
րինի գարշըլաեարագ,

— Մ. տիւգ իլէ տիւշէս տիշարը չըգտըլար, ֆագաթ
մատմազէլ քէնտի բէսիմխանէսինտէ տիր, տէտի։

Բօգամպօլ՝ խըզմէթքեար իլէ պիրլիքտէ կիթտի, Ֆիլվա-
զը մատմազէլ Գօնսէբսիօն, ֆըրչա էլինտէ քէնտի բէսիմտա-
յիրէսինտէ պուլունմագտա իտի։

Տօն ժօղէ՝ պիր գաշ աալըմ ուզագտա օթուրմուշ օլուպ,
պաշլանմըշ օլան թապլօեու սէյր իթմէքտէ իտի։ Մէրգուս,
մարքինին իշէրի կիրտիկինի կէօրմէսինտէ գալարը չաթըլտը
իսէ տէ, իշպու աաէմը թէվէճճիւհ էսէրի բէք չաբուգ կէշտի։

Բօգամպօլ՝ ինկիլիզքեարի սուրէթտէ քէնտիսինէ էլինի
ուզաթան կէնճ Իսրանիօլ գըղըն գարշըսընտա իւշ տէֆա պա-
շընը էյտիքտէն սօնրա, իքի բաքիպլէր քէմալը նէգաքէթ իւգ-

րէ եկեղեցիներն սելամաւորլար: Պատէհու մատմաղէլ Գօնսէբ-
սիօն շու եօլտա քէլամա ազազ իյլէտի:

— Սապահլար խոյր օլսուն, թէշըիֆինիզէ բէք մէմնուն
օլտում: Ամճազատէմ տօն ժօզէ իլէ պէնիմ արամտա մէվ-
ճուտ օլան պիր միւնազաանա հաքէմ օլաճադսընըզ:

— Մա'տմաղէլ, միւնազաանը նէ՞ խուսուտա տըր:

— Սըրֆ ֆէննի տիր: Տօն ժօզէ՝ Ֆլաման մէքթէպի իս-
բանեօլ մէքթէպինտէն իւսթիւն օլտուղունու իտտիա ի-
տիեօր:

— Ի.յ սիզնէ՞ էֆքեարտա պուլունուեօրսունուզ:

— Պէն աաըլ պիր Անտալուզիալը մազամընտա աքսինի
իտտիա իտիեօրում: Իմտի մարքի, զաթընըզ նէ՞ էֆքեար-
տաաընըզ:

— Պու պապտէ տէրհալ պէեանը էֆքեար իտէմէմ:

— Սահի՞հ մի:

— Մա'տմաղէլ, տօն ժօզէ իլէ պէնիմ բաքիպ օլտուղու-
մուղու անլատըղընըզ հալտէ, պու իֆատէմին մանէազընը
իտէպիլիբոսինիզ:

Մատմաղէլ Գօնսէբսիօն տէրհալ գըզարտը, վէ պիր
միւտտէթ շունտան պունտան պահս օլունտուգտան սօնրա,
կէնճ գըզ՝ իշինի թէրքիէ, Բօգամպօլուն հանրնա կէլիպ օ-
թուրտու, վէ անընլա, մահուտ աթըն պաշընա կէթիլէճէկի
ֆէլաքէթտէն, վէ մարքինին օ ֆէլաքէթտէն քէնտիսինի գուր-
թարմասընտան, վէ պու հայվանը սաթմըշ օլմասընտան պահս
իթտի:

Չօգտան պէրու սախթէ մարքի տը Շամրի՝ Գօնսէբսիօն
իլէ եալընըզ գալմաեը արգու իթմէքտէ օլմասըլլա, օ կիւնիւ
տօն ժօզէնին կիտէճէկիլինի իւմիտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, տօն
ժօզէ տէ եէրինտէն գըմըլտանմաեա մէյեալ կէօրիւնմէմէք-
տէ իտի:

Մէրգուման իքի կէնճլէր, շիւպհէսիզ, մէյտանը սէրպէսթ
պրազմադ իսթէմէտիլէրինտէն, իքի սաաթ գատար ըէսիմ
խանէտէն չըգմատըլար:

Գօնսէքսիօն տէրհալ պու նիեէթի անլաեարագ, էվվէլքի նէշէլիլիկի սօնրալարը գալմատը. Պիրտէն պիրէ տօն ժօղէ՝ սաաթընը չըգարտըղընտան, Բօգամպօլ՝ մէրգ ումուն կիտէճէք օլտուղունու զանն իթտի իսէ տէ, տօն ժօղէ՝ մէրգ ումա խիթապէն,

— Ամճամ տիշարը՞ մը չըգտը, տէտի.

— Էվվէթ, տէյի մէզպուրէ ճէվապ վիրտի:

— Ագչամ թաամընա կէլէճէք մի տիր:

— Շիւպհէսիգ:

— Օ հալտէ պէքլէեճէեիմ. իճապ իտէրսէ թաամը պուրատա իտէճէեիմ, չիւնքի քէնտիսինէ պազը մուհիմ խապէրլէր կէթիրմիշիմ տիր:

Գօնսէքսիօն սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ՝ մէզպուրէնին լէհճէսի սօլտուղունու կէօրտիւ:

Տօն ժօղէ. — (տէվամ իտէրէք.) Կէթիրտիկիմ խապէրլէր Գատիքս չէհրինտէն տիր:

Մէրգ ումպու սէօղլէրի էօլլէ պիր թարգտա իրատ իթտիքի, Բօգամպօլ՝ պունտա պիր սըրըր մէվճուտ օլտուղունու անլատը, վէ այնի վտգըթտա մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն սարսըլմագտա վէ ֆէնալըգ հիսս իթմէքտէ օլտուղունու զանն իլէ, քէնտի քէնտիսէ,

— Իշթէ պունտա պիր սըրըր քէօշէսի վար տըր, վէ պուսըրըրն իսմի տէ Գատիքս տիր, տէտի:

16

Տօն ժօղէ՝ մատմաղէլ Գօնսէքսիօնուն ագրապասընտան օլուպ, տիւգ քէնտիսինի ֆէվգէլատէ սէվէր իտի. Հաթթա մէգքիւր ֆամիւեանըն պազը եագըն տօսթլարը՝ տիւգիւն մէրգուժու քէնտիսինէ տամատ իթմէք իսթէտիկինի տէ ըիւ վաեթ իթմէքտէ իտիէր իսէ տէ, օ տէլիգանլը իքի սէնէտէն պէրու ֆրանսատա պուլունուպ, հէման հէր կիւն Պապիւօն սօգաղընտաքի օթէլէ կէլիպ կիթտիկինտէն, վէ եագընտա իգտիվաճ վուգու պուլաճաղընա տաիր հիշ պիր խապէր ալընմատըղընտան, մէգքիւր իգտիվաճ, թասմիմ իտիլմիշ օլսա պիլէ, հէր հալտէ մուվագգաթ պիր մանիեթ թէսատիւֆ իթմէքտէ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

Տօն ժօղէ՝ եիրմի ալթը չաղլարընտա կէօսթէրիշի եէրինտէ, ֆագաթ սօղուգ գանլը պիր քիմնէ իտի. Մէրգուժուն Գօնսէքսիօնա ֆէվգէլատէ աշըգ օլտուղու Բարիստէ մէրվի օլուպ, լաքին մատմաղէլին օնա բէք տէ մուհապպէթի պուլունմատըղը, վէ քէնտիսիյլէ էվլէնսէ պիլէ, գալպինին հիսսիթընա իթաաթընտան տահա զիեատէ բէտէրինէ իթաաթընտան նաշի էվլէնմիշ օլաճաղը սէօյլէնմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ՝ պու շայեալարը տինլէտիքտէն սօնրա, արիղ ու ամիգ հատտէի միւթալէատան կէշիւրէրէք, քէնտի քէնտիւեթէ շէօյլէ սէօյլէտի:

— Մատէմքի մատմաղէլ Գօնսէքսիօն պէնի կէօրտիւկիւնտէ ալթիւսթ օլմագտա վէ եիւզիւ գըզարմագտա, լաքին տօն ժօղէեի կէօրտիւկիւնտէ ֆիթուրսուգճա տուրմագտա տըր, տիմէք օլուր քի, պանա տօն ժօղէտէն զիեատէ էհէմ

միեթ վերմեքտէ տիր, Անճադ տիւգ իլէ տիւչէսին պիր վա-
գըթտան պերու պէնի մուամէլէի պարիտէ իլէ գապուլ իթ-
մէլէրինէ պագըլըրսա, տօն ժօղ, անլէր նէգտինտէ տահա
գիեատէ միւթէպէր թուլթուլմագտա տըր, Պէնիմ պաշլըճա
եաբաճագ իշիմ՝ տիւգ վէ տիւչէս տը Սալլանտրէրանըն նա.
զարընտա տան ժօղէեի տիւչիւրմէքտէն իպարէթ տիր:

Սախթէ մարքի տը Շամրինին պու թասավվուր վէ մագ-
սէտի իսէ, բէք չօգ միւչքիւլթը հավի օլտուգտան պաշգա,
վագթա տախի միւհթաճ իտի, Լաքին Րօգամպօլ սապըրլը
պիր քիմսէ օլմասըյլա,

— Տօն ժօղէ գէնկին օլուպ, աթլարա արապալարա մա-
լիք տիր, վէ տաիմա գուլար օյնաեաբագ, քիւլլիեթլի ագչէ
ղայպ իթմէքտէ տիր... տիկէր պաղը սուլ ախլէաթը տախի
պուլունմալը տըր. պաշլըճա պիր մէթրէսէ սահիպ օլմալը
տըր, տէյի միւլահաղա իթտի:

Սապահլանըն հօճասը սըր Վիլիամս իլէ կէօրիւչմիւչ վէ իւ-
թար վէ նասիհաթլարընը պիր եպղը թաշը իւղէրինտէ եաղըլ-
մըչ օլարագ օգուլուչ վէ մուախսարէն պօղմուչ օլան Րօգամ-
պօլ՝ պալէատէքի միւլահաղասընա իլավէթէն, քէնտի քէն-
տէեէ,

— Գատըն ֆիսթանընա սարըլմըչ օլան պիր ատէմին սօնու
տաիմա խարապիեթտէ տիր, տէտի:

Իմտի, Ֆօնսէքսիօնուլն լէհճէսինին սօլկունլուղու, տօն ժօ-
ղէնին հիտտէթամիզ պագըլը, վէ կէնճ գըզըն իւղէրինտէ պիր
թէէսսիրի շէտիտ հասըլ իթմիշ պուլըջնան Գատիքս քէլիմէսի՝
իշին ըէնկինի թէպտիլ իթտիրմէսի իւղէրինէ, սախթէ մարքի՝
տօն ժօղէեի կէօղէթլէմէեէ գաթիէն գարաք վէրտի: Մէր-
գում իսբանեօլ տէլիգանլըսը՝ ագչամ թաամլըն օթէլտէ իթ-
մէք ֆիքրինի պէեան իթտիքտէն սօնրա, Րօգամպօլուն օրա-
տա տոնըլմասընա արթըգ իմքեան գալմաեարագ, մուֆարա-
գաթ իթմէկի տիւչիւնտիւ իսէ տէ, պու խուսուստա էլան թէ-
րէտտիւտ իթմէքտէ իքէն, Գօնսէքսիօնուլն պիր պագըլը՝ թէ-
րէտտիւտիւնիւ պէրթարաֆ իթտիրտի:

Շէօյլէ բի տօն ժօղէ՝ մատմաղելին թապլօսունա եագւ լաշարագ մուայեէնէ իթմէքտէ իբէն, մէզպուրէ՝ մարքի տ Շամրիեէ ըէճա եթուլնտա աթֆընազարիլէ, զանն իտէրսին բի, «Ալլահ աշգընա», վէ պու տիւնեատա էն մուգատտէս, վէ մուազզէզ մատտէ աշգընա օլսուն, ըէճա իտէրիմ, կիտիւնիզ» տիմէք իսթէմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ անաղա գալգըպ մուֆարագաթ իթտի:

Գօնսէքսիօն՝ մէրգուսուն էլինի թուլթուլ, վէ Բօգամպօլ մէզպուրէնին էլի քէնտի էլի տէրունինտէ տիթրէմէքտէ օլտուղունու հիսս իյլէտի: Պատէհու մէզպուրէ թէքրար պագտը, վէ պու պագըլը տա, «Ահ, էգէր քէնտիմի թահթը հիմանէնիզէ վագ իտէպիլսէ իտիմ. Ա.» մանէատընտա իտի:

Բօգամպօլ, կիտէրքէն քէնտի քէնտիեէ:

— Հէր հալտէ, եագըն վագըլթտա պու գըզ՝ պէնի քէնտիեէ սահիպ ատտ իյլէնէճէք տիր, տէտի, վէ Սալլանտրէրա օթէլինտէն չըգտը:

Գօնսէքսիօն՝ տօն ժօղէ իլէ եալընըզ գալտըյընտա տիթրէմէնէ պաշլատը՝ Մէզպուրէ, ըէսիմխանէսինի պիր քէօշէսինտէ, կէօզլէրինի աշաղըեա էյմիշ օլարագ օթուրմուշ օուպ, մահգունիեէթպախշ պիր թէֆէքքիւրէ տալմըշ կիպի կէօրիւնիւեօրտու:

Տօն ժօղէ. (իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ.) Զանն իտէրիմքի արթըզ պէնի զէհքլէնմէեէճէքսինիզ:

Մէզպուրէ՝ մէրգուսա պագտը վէ սիւքիւթ իթտի:

Տօն ժօղէ իսէ, քէլամընը իլէրի կէօթիւրէրէք:

— Շու մարքի տը Շամրի կիւզէլ տիր, տէյի՛մի, տէտի:

Գօնսէքսիօն տիթրէտի, վէ սմուզլարընը ճիւզիճէ չէքմէքլէ, սապըրսըզլըղընը կէօսթէրտի:

Տօն ժօղէ. (տէվամէն.) Գէնտիսիյլէ էվլէնէմէտիկինիզէ սահիհէն թէէսսիւֆ օլունուր. զալիպա էքէյիճէ միւթէպէր պիր ֆամիլեանտան տըր, վէ գէնկին տէյիլ իսէ...

Գօնսէքսիօն. (մէրգուսուն սէօզլունիւ քէսէրէք.) Տօն ժօղէ, սիզ սահիհէն կիւլիւնէճէք պիր գըսգանճսընըզ:

— Պէյիս եօգ տուր, սէօյլէերին, պէն սիզի եինէ սէվէրիմ:

— Մարքի տը Շամրի մաարուֆ վէ ղաեթ թէրպիեթի պիր զաթ տըր, վէ չիմտիեէ գատար տա պու եօլտա պիր գըս-գանճըղը սալիհէ չըգարաճադ պիր սէօգ պիլէ իրատ իթմէ-միշ տիր:

— Պունլար պօշ լադըրտըլար տըր, օ սիզի սէվիեօր:

— Նէտէ՞ն պիլիեօրսունուզ:

— Մէյտանտա տըր. պունտան գաթինազար պէն տէ քէնտիսինտէն խօշլանմաեօրում:

— Քէնտիսինի գապուլ իթմէմէքլիք իտէպիլի՞րմրիմ:

Գօնսէբսիօն՝ նիմ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ, վէ նիմ տա-խի տիթրէեէրէք պու սիւալի իրատ իթտի:

Կէնճ Իսբանեալը իսէ, սէրթճէ պիր լիսան իլէ,

— Սիզ հէր նէ եօլտա պանա մուամէլէ իթսէնիզ, պէն եինէ սիզի սէվէրիմ, տէյի պէեան իթտի:

Լաքին տօն ժօգէ՝ պու սըրատա չօգ իլէրի կիթտի, վէ մատմազէլ տը Սալլանտրէրանըն իւզէրինտէ իճրա իյլէտիկի էսրարի թէէսսիր հադգընտա գիեատէ իւմիտլէրտէ պուլուն-տու: Ջիւնքի վադը օլան սօն սէօզլէր՝ կէնճ գըզըն Իսբան-եօլլարա մախսուս օլան ղուրուրիեթինի թահրիք իյլէտիկին-տէն, ալէսսէվիեթ լաթիֆ վէ մահզուն օլան կէօզլէրինտէ հիտ-տէթ ու ղազապ բարլագըղը հասըլ օլարագ, տօն ժօգէեէ ղազապանք պիր նազար աթֆ իլէ,

— Տօ՛ն ժօգէ, ունուտուեօրսունուզքի սիզ, տիկէրլէրին խայրխահըղընը քէնտինիզէ մալ էտինմէքտէսինիզ: Պու տէ-րէճէ գըզգանճ վէ ճէպպար կէօրլունմէք իչին հադգընըզ պու-լունմալը իտի, տէտի:

Տօն ժօգէ տօտագլարընը ըսըրար, վէ Գօնսէբսիօն՝ թահ-գիր կէօրմիւշ օլան պիր բրէնսէս մագամընտա,

— Նիհաեթ սիզ, գարընտաչընըզ տօն Բէտրօնուն նիլան-լըսը օլտուղումու ունուտուեօրսունուզ, տէտի:

Մէգպուրէ պու քէլամը տիթրէեէրէք, վէ հէման ան-աչըլմազ պիր թարգտա իրատ իթտի: Սէսինտէ հընչգըրտա-

մագ հայի միւշահէտէ օլունտուեօրտու։ Լաքին տօն ժօզէ՝ կէնճ գըզըն շիտտէթ վէ հիտտէթինտէն նաշի պիր արա շաշկըն կիպի տուրտուգտան սօնրա,

— Սիգ մէճնունսունուզ ազիզէմ Գօնսէքսիօն, զիրա բէտէրինիզին հադգըմտաքի միւրատլարընը ունտուեօրտունուզ, տէտի։

Գօնսէքսիօնուն լէհճէսի սօլտու, վէ տօն ժօզէ, շու վէճհլէ իֆատէսինի իլէրի կէօթիւրտիւ։

— Էվվէթ սիգ, պիւեիւք պիրատէրիմ տօն Բէտրօնուն նիշանլըսընըզ, ֆադաթ բէք էյի պիլմէլիսինիզ քի, տօն Բէտրօնուն հաեաթը գաթթ օլունտուղու կիւն, պէնիմ գէվճէմ օլաճագսընըզ... պու սապահ տա Գատիքստէն պազը խապէրլէր ալտըմ։

Գօնսէքսիօն ըէֆը սէտա իլէ։

— Եա՛ րապպի, էօլտի՞ւ միւ, տէտի։

— Խա՛յր, — տէյի տօն ժօզէ սօղուգ գան իլէ ճէվապ վէրտի, — ֆադաթ օն պէշ կիւնտէն էօլէճէք տիր։ հէքիմլէրին էֆքեարը պու մէրքէզտէ տիր։

Մէրգու՛մ, կէնճ գըզըն էլինի թուլթարագ, շիւպհէսիզ քէնտիօինէ պազը աշըգպազանէ սէօղլէր սէօլլէմէք իսթէտի իսէ տէ, Գօնսէքսիօն տինլէմէեիպ, ըէսիմխանէնին տէօշլէմէսի իւզէրինէ պայկըն եէրէ սէրիլտի։

.....

Պու միւտտէթ զարֆընտա Մ. մարքի տը Շամրի օթէլ տը Սալլանտրէրատան մուֆարագաթլա, քէնտի քէնտիեէ,

— Տօն ժօզէ տիւգիւն խանէսինտէ թաամ իտէճէք տիր, վէ սաաթ սէքիզ եախօտ սօգուզտան էվվէլ պուրատան տիւշարը չըգմաեաճագ տըր։ իմտի, պէն տէ կիտիպ սըր վիլիամսըն ըէյինի ալըրըմ, տէտի, վէ վէրնէօլլ սօգաղընա ավտէթինտէ, թէքմիլէն վիգօնթէս տ՝Ասմօլա թէրք իթմիլ օլտուղու՝ օթէլին պիրինճի գաթընտա միւթատը վէճհլէ տուրմաեըպ, պիր ինկիլիզ թայֆասը օլտուղու հալտէ, Զինլիլէր թա-

բաժնետան վիճուտի խուրտէխաշ խտրմիշ տիր տէյի անլա-
թըլմըշ օլան սըր Վիլիամսըն տաիրէսինէ չըգտը :

Բէօր սըր Վիլիամս՝ տամալը պիր գումաշտան կիւզէլպիր
ըջպ տըր շամպըր , «իեհա՛ն իբէքլի պիր պօնէթա , վէ քիւրքիւ-
պիր բանթուֆլա կիեհինմիշ օլմասըյլա , հալի վագթը սըրա-
սընտա միւթէպէր պիր քիմնէեէ պէնզէմէքտէ իտի :

Րօգամպօլ , իչէրի կիրտիկինտէ ,

— Ամճա՛ , եինէ սանա նադլիեթ իչին կէլտիմ՝ տէտի :

Բէօրուն յիմասընտա մահգուզիեթ էսէրի միւշահէտէ օ-
լունտու :

Րօգամպօլ . — (տէվամէն .) Էվվէլ էմիրտէ քիւչիւք գըշ
պէնի սէվիեօր . . .

Սըր Վիլիամս օթուրտուղու եէրտէ գըմըլտանտը :

Րօգամպօլ . — Սանիէն պիր էնթըրիգա տիւչինիւեօրում :

Մէրգում , ինկիլիգճէ օլարագ , մատմազէլտը Սալլանտ-
րէրանըն ըէսիմխանէսինտէ կէօրտիկիւ վէ իչիթտիկի շէյլէրի
նօգթասը նօգթասընա հիքեհաե՛ն իթտի , վէ խուսուսիյլէ տօն
ժօզէնին իրատ իթմիշ օլտուղու Դատիքս քէլիմէսինին մէզ-
պուրէ իւզէրինտէ հասըլ իթտիկի տէհշէթի անլաթտը :

Սըր Վիլիամս՝ պու նադլիեթի նէ՛ թահսին վէ նէ՛ ատէմը
թահսին ալէամէթլէրի կէօսթէրմէքսիզին տիգգաթլէ տին-
լէտի : Րօգամպօլ՝ իֆատաթընը պիթիրտիկինտէ ,

— Շիմտի ամճա , նէ՞ եաբմագ լազըմտըր , տէտի . վէ
քէօրիւն տիզլէրի իւզէրինէ պիր եազը թաշը վագ , վէ էլինէ
պիր գալէմ իթա իթմէքլէ , — Եա՛ղ ամճա , տէտի ,

Սըր Վիլիամս , էվվէլճէ «պէքլէ» քէլիմէսինի եազտը , վէ
Րօգամպօլ տախի , նէ՞եէ պէքլէեիմ , տէյի սօրտուղունտա ,
Բէօր ,

— Պէքլէ քի Վօնսէքսիօն սանա կէլսին , եազսըն , եախօտ
պուլուշմագ իւզրէ պիր եէր թայեին իթսին , տէյի եազտը :

Րօգամպօլ . — Բէք էյի :

Մէրգում պու ճէվապը վէրտիքտէն սօնրա , մէրգում
քէօրուն եազտըղընը պօզտու , վէ պատէհու ալէնէն ,

— Տօն ժողէ հագգընտա նէ՞նքքեարտա պուլունոնորուն տէյի սօրտու :

Բէօր՝ պու տէֆա տա շու ճիւմէնի եազտը . «Պո՛ւ ագ- շամտան իթիպարէն տօն ժօղէնի ատըմը ատըմընա թէադիպ իթմէլիսին . . . տօն ժօղէնին պազը կիզլի ատէթլէրի օլմալը տըր : Անըն թաքաֆընտան թանրլմաեաճագ սուրէթտէ թէպլ տիլի բիսվէ իյլէմէլիսին » :

Բօգամպօլ, — Բէք էյի տիեէրէք, եազը թաշընըն իւզէ- ընտէքի սըր Վիլիամսըն սօն թալիմաթընը պօզտուգտան սօնրա, մէզքիւր թաշը մասանըն իւզէրինէ գօյտու, վէ մէր- գուժունն օտասընտան չըգտըգտան սօնրա, օ ագշամը օթէլտէ թաամ՝ իթմէեէճէկինի վիգօնթէս տ'Ամօլա պիլտիրտիքտէն սօնրա եաեա օլարագ, հարէքէթ իթտի : Արատան պիր սաաթ կէշինճէ, մէրգուժ տիւգ տը Սալանտըրանըն գաբուսունա վասըլ օլտու : Ֆագաթ նէ՛ տիւգ, նէ՛ տիէշէս, նէ՛ տօն ժօ- ղէ, նէ՛ Դօնսէրսիօն, վէլհասըլ հէր քիմ օլսա, Բօգամպօ- լուն՝ քէսթանէ ընէկինտէ սաշլարը վէ աքըլգատէկեանս մախ- սուս օլան թասվիրիլէ կէօրմիշ օլտուգլարը շալսս իմուկինի թանըեամազլար իտի :

Բօգամպօլ, աքըլ ինկիլիզ սէիսլէրի կիպի ուզուն պիր սէթրի կիեինմիշ, վէ պաշընա սարը պիր բէրուգա գօյմուշ օլուպ, եիւղիւնիւն գըրմըզըլըլընա տա պագըլըրսս սէրիօշ զանն օլունուր իտի : Պու սախթէ սէյիս, օթէլ տը Սալանտըրէ- ընըն գարշըսընտա վագը տիկէր պիր օթէլինն արապա գա- բուսունտա սիբէրլէնէրէք, Սալանտըրէրա օթէլինին գաբուսու եաթը աշըլտըլը սըրատա, տօն ժօղէնինն արապասընըն էրան պիւեիւք նէրտիվէնին էօնիւնտէ տուրմուշ օլտուղունու միւշա- հէտէ իյլէտի : Բօգամպօլ պու սուրէթլէ իքի սաաթտան ճիւեատէ պէքլէտի : Տօն ժօղէնին հէր հալտէ օ ագշամը տիւգիւն խա- նէսինտէ կէշիքմէքտէ օլտուղու պունտան անլաշըլմագտա իտի :

Նիհաեէթ արապա գաբուսունուն իքի գանձտը աշըլմաղ- լա, արապա տիշարը չըգտը, վէ տօն ժօղէ՝ հայվանընը գամ- չըլաեարագ սիւրաթլէ հարէքէթէ իպթիտար իյլէտիկինտէ,

Րօգամպօլ տախի սէրի իւլ հարէքէ աեադլարը պուլունտու-
ղունտան, արգասընտան գօշմաեա պաշլատը:

Տօն ժօգէ, Բօնթիէօ սօգաղընըն ուճունտա Շանգ-էլիգէ-
տէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, մէգըիւր սօգադտա 3 նումէ-
րօլու խանէտէ, իւլ արապա իչին պիր արապալըղը, վէ պէշ
պայկիր իչին պիր ախըրը հավի կիւզէլ պիր գաթը իշղալիթ-
միշ իտի:

Շանգ-էլիգէ մէյտանընտա սըրա իլէ միւթէատտիտ ա-
րապալար տուրմուշ օլմասընա ըաղմէն, սախթէ սէյիս, տաի-
մա գօշմադլա, տօն ժօգէնին արապասընը պիր տադըգա պի-
լէ կէօղիւնտէն զայպ իթմէտի:

Պէօյլէճէ Րօգամպօլ՝ Իսբանիալընըն քէնտի խանէսինէ, վէ
արապանըն տախի արապա գաբուսունա կիրտիկինի կէօրիւպ,

— Օհօ՛, տօն ժօգէ աճապա մունթազամ պիր ատէմ օ-
լուպ տա, թամ վադթընտա՞ մը խանէսինէ ավտէթ իտիեօր,
եօգսա խանէսինտէ պիրիյլէ սէօզլի՞միւ տիւր, տէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ, Բօնթիէօ սօգաղը քէօշէսինտէ տա-
խի սիբէրլէնէրէք պէքլէմէեէ գարար վէրտի: Պիր սաաթ սօն-
րա եաեա պիր ատէմ էվտէն տիշարը չըգտը: Մէրգու՞մ պիր
մանթօեա սարըլմըշ վէ ետսսը գասքէթա կիեինմիշ օլուպ,
աղղընտա թօքրադտան պիր թիւթիւն չիպուղու պուլունմադ-
տա իտի: Պու ատէմին ուզուն պօեունա վէ եիւրիւեիւշիւնէ
պադըլտըղընտա, տօն ժօգէ օլտուղու անլաշըլըպ, վադաա մէր-
գումուն սատէճէ պըեղը վէ ըօայեալ սադալը պուլունմադ-
տա, վէ Րօգամպօլուն եանընտան կէշմիշ օլան քիմսէ իսէ, ու-
զուն սադալը կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ, պունունլա պէրա-
պէր Րօգամպօլ՝ չախսը մէրգումուն տօն ժօգէ օլտուղունա
շիւպհէ իթմէեէրէք, վէ «մութլադա պու ազլամ թէպտիլի
քիսվէեէ կիրմէք ազլամը օլմալը տըր» տիեէրէք, քէնտիսինէ
տիգդաթ իթմէքսիզին եանընտան կէշմիշ օլան օշախսը էն-
սէսինտէն կիթմէեէ պաշլատը:

Իսբանիալը՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընա տօղրու սիւրաթլէ
կիտիպ, Բըթիթ Բօլօնեը թէսմիէ օլունան վէ պաեաղը խալ-

գըն իգամէթիլէ մաարուֆ օյան մուրտար պիր մէյտանա կիրտի :

Րօգամպօլ, մէրգուսու թաաքիպ իթտիկի ճիհէթլէ, քէն տի քէնտիհէ :

— Պու հէրիֆ աճապա նէրէհէ կի տիեօր, տէյի միւլա-հազա իթտի :

Տօն ժօգէ մէզքիւր մէյտանը կէչիպ, էօնիւնտէ տուրտու-ղու պիր էվին՝ էնսէսինտէն այտընլըգ միւշահէտէ օլունմադտա պուլունան տէօրտիւնճիւ գաթընըն բէնչիլէլէրինի թէֆթիչ իտիեօր կիպի զանն օլունտու :

Պատէհու մէզքիւր բէնչիլէլէրտէն պիրի եարը աչըլըպ, իչարէթ մադամընտա խարիճտէն պէեաղ պիր պէզ ասըլմըջ օլտուղու կէօրիւնտիւ : Խսբանեօլ, պիր արա միւթէրէտտիւտ հալտէ պուլունուպ, մուախխարէն Րօչէ սօգաղընա կիրտի, վէ ատի կէօսլէրիչի պիր խանէնին գաբուսու էօնիւնտէ տուրտու :

Տօն ժօգէ պու գաբուսու չալմաեըպ, ճէպինտէն չըգար-տըղը պիր անախթար իլէ աչտը, վէ արգատան գաբատըգտան սօնրա, տար, ուզուն վէ գարանլըգ պիր կէչիտտէն դայպ օլտու :

Րօգամպօլ, քէնտի քէնտիհէ, «պուրասը քէնտի խանէսի օլմալը» տիեէրէք, պիր թաչըն իւզէրինտէ օթուրտու, վէ «եարըն, պու էվտէ նէ եաբտըղընը անլաեաճաղըմ» տէյի միւլա-հազա իթտի :

Զիբը օլունան սօգադ՝ գարանլըգ օլուպ, կէչիտ օլմատը-ղընտան, վէ կիճէ գարաղօլլարը վէ զապթիեէ մէմուրլարը բէք նատիրէն կէչտիկինտէն, Րօգամպօլ, քիմսէնին նազարը տիգ-գաթընը տալէթ իթմէքսիզին, պիր սաաթտան զիեատէ օրա-տա գալտը :

Տօն ժօգէ էլան կիրտիկի խանէտէ պուլունտուղու հալտէ, սաաթ օն պիր, պատէհու օն իքի, եանի եարը կիճէ վուրտու : Սախթէ մարքի տը Շամրի՝

— Օհօ՛, աճապա տօսթումուղ պուրատա՞ մը եաթաճադ

տըր, տէտի, վէ նիհանէթ եան թարափտա վագը քիւշիւք
պիր գաբու աչլարագ, տօն ժօզէ տիշարը չըդտը:

Րօգամպօլ՝ գարանլըգտա քէնտիսինի տիվարա տաեա-
թարագ, տօն ժօզէնին եավաշ սէտա իլէ:

— Ալլահա րամարլատըգ սէվկիւիւմ, տէտիկինի իշիթտի:

Նագիք վէ կէնճ պիր գատըն սէսի տախի գաբունուն վէ-
շիտի արադընտան,

— Սաաաթէթլէ աղիղիմ, տէյի մուգ անպէլէ իթտի, վէ տօն
ժօզէ պէօյլէնէ օրատան մուփարագաթ իյլէտի, փաղաթ րօ-
գամպօլ անըն արգասընտան կիթմէեիպ, եարըմ նաաթ տա-
հա սապը իլէ պէրլէտի պատէհու պիր ըաշավրաճը փէշմէքտէ
օրտուղունտան, մէրդուճա օն սաւ վէրէրէք պիր միւմտէթմիք
փէնէրինի իծթէտի:

Բաշավրաճը. — Փէնէրիմի ճիշին իսթէեօխուն:

Րօգամպօլ. — Եէրէ եիրմի փրանգ տիւշիւրտիւմ, անը
պուլմագ իշին:

Բաշավրաճը եագլաշար, վէ փէնէրինին ըլլըլը, պիր ազ
եպիլէր աչլըմըլ օլան գաբունեա տըս իթմէքլէ, Րօգամպօլ իւ-
ղէրինտէքի նումէրօսու կէօրէպիլտի, վէ քէնտի քէնտիէ:

— Նումէրօսու 7 տիր. պէն տէ պունու անլամագ փաթէ-
եօրտում. եարըն պու սըրրա վագըփ օլուրում, տէտի, փա-
գաթ իրթէսի կիւն Րօգամպօլ տիկէր պիր իշ իլէ մէշղուլ օ-
լաճապի իտի:

17

Իրթէսի կիւն, սպաթ պէշ րատաէլէրինտէ, մարքի տը
Շավրի՝ Պուա-ար-Պուլօնիւրտան ավտէթլէ, Դօնգօրտ մէյտա-
նընտան կէշտիկի սրբատա, օրատա պուլունան պիր քէօրրիւ-
նիւն, պաշ լժարաֆընտա, գըրմըզը եէլէքլի պիր ատէմ կէօրիւպ,
պուլունն՝ Դօնպէքսիօնուն արապա սէյիսի զլտուղունու տէր-
հալ թանըտը:

Մէրգուլ՝ սէյիս՝ պիթթէսատիւֆ օրատա պուլունմուշ օ-
լապիլիր իափ, լաքին Բօգամպօլ՝ գուրնազ պիր քիմսէ զլտու-
ղունտան, տօղրու մէրգուլունն եանընա կիտէրէք, եիւզիւնէ
պագաղընտա, պէյիս պիր ատրմ գատար իլէրլէէէրէք, Բօ-
գամպօլա պիր մէքթօլալ թէսլիմ իլէ, քէնտիսի Մատլէն թա-
րաֆընա հարէքթէ իպթիտար յիլէտի:

Արապ՝ աղընտան պիր քէլիմէ պիլէ չըգարմաթը, վէ Բօ-
գամպօլ տախի օլ տէքէճէ էլ չաքուգլուղօլլա իջպու մէք-
թուպու տէրճէպ իթտի քի, պու սիւրաթլը մաւամէլէեի քիմս
սէ կէօրէմէտի:

Բօգամպօլ, քէնտի քէնտիէէ,

— Պիր, գաւաղնըն նազարընտա հազըգէթէն սահիպի
իթթիտաթ օլմադ իսթէեէն պիր քիմսէ, պէնիմ եաքաղըմ
կիպի եաքմալը սլըր. եանի քէնտիսինի սէվիեօր կիպի կէօ-
րիւնմէլի եախօտ էօյլէ զանն իթտիւմէլի տիր, վէ պու հիսսի
ապա քէնտիսինէ սէօյլէմէեիպ, իլլա անք պու եօլտա պիր
իգրարա մէհպուր գըլմալը տըր, տէտի:

Բօգամպօլ ըրլիթըմը կէշտիքտէն ռօնրա մէքթուպու աշ-
տը, իջպու մէքթուպ իմգասըզ օլաքադ շու իւշ սաթըրը հա-
վի իտի:

«Պու ագչամ եարը կիճէտէ, Պուլվար տէզ էնվալիտտէ, օթէլին պաղչէսինին քիւչիւք գաբուսունտա, Սիգէ իհթիւ եաճըմ վար տըր, թէպտիլի քիսվէ իտին» :

Բօգամպօլ աթտան աշաղըեա էնէրէք, աթընը, քէնտիսինտէն եիրմի ատըմ ուզագտան կէլմէքտէ պուլունան խըզմէթքեարընա թէսլիմ իլէ,

— Պու ագչամ մէնսուպ օլտուղում գլիւպտէ թաամ ի տէճէեիմ, վէ կէճ ավտէթ իյլէեէճէեիմ, Պու խուսուսու մատամ վիգօնթէս տ'Ասմօլա պիլտիր, տէյի իխթար իթտիլ վէ քէնտիսի եօլու տէօնիւպ, Մատլէն սօգաղընա գառար եաեա կիթտի, վէ սէքիզ կիւնտէն պէրու աեազ պամամըլ օլտուղու Սիւրէզն սօգաղընտա վագը տաիրէի մախուսէսինէ ազիմէթ իյլէտի, Սըատաքի խըզմէթքեարընա Բօգամպօլ,

— Պու ագչամ պէնիմ իչին պիր պուլզ իլէ պիր գասքէթ պուլ, Սաաթ օն պիր գարարլարընտա ավտէթ իտէճէեիմ, տէտի :

Մարքի տը Շամրի, իֆատէսի վէճհլէ, մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ կիտիպ ագչամ թաամընը օրտտա իթտի, վէ պագգարա օեունունտա եիւզ ֆրանսըզ ալթունու զայպ իթտիքտէն սօնրա Սիւրէզն սօգաղընա կիթտի, վէ խըզմէթքեարընըն թէտարիք իթմիլ օլտուղու պիր տիվարճը կէօմէեի իլէ շաքգասընը կիեինտիքտէն սօնրա և Պուլվար տէզ էնվալիտա թաափընա տօղրու եօլա չըգտը, Մէգքիւր պուլվարտա օթէլ տը Սալանտրէրանըն պիր պաղչէ գաբուսու պուլունուպ, մէքթուպտա զիքր իտիլմիլ օլան քիւչիւք գաբունուէն գարչըսընտա տախի պիր աղաճա տաեաթըրիլ օլարագ պիր գանարէ պուլունմագտա իտի :

Պուլվար խալի վէ կիճէ տախի գնրանլըգ օլուպ, Բօգամպօլ մէգքիւր գանարէնին ի գէրինտէ պօլու պօեունճա եաթտը, վէ կէօզլէրինի գաբուեա տիքիպ պէքլէտի, եարը կիճէ չալաղընտա, գաբու սէսիղճէ աչըլտը, վէ Բօգամպօլ պուլունտուղու մահլիլ թէքքլէ եագլաշտրղընտա, գաբու թէքմիլէն աչըլտը :

էջիկին իւզերինտէ պիր կէօկէ միւշահէտէ օլունուպ, էվ-վէճէ կէօրտիւկիւմիւզ արապ օլտուղու՝ եավաշճա չըգարտը-ղը սէստէն անլաշըտըղը հալտէ,

— Գօնգօրտ մէյտանընտա՞ն մը կէլիեօրսունուզ, տէյի սօրտու,

— Էվվէթ, տէյի Բօգամպօլ ճէվապ վէրտի:

— Սաաթ գաշտա՞ օրատա պուլունուեօրտունուզ:

— Սաաթ պէշտէ:

— Էօյլէ իսէ կիրինիզ:

Բօգամպօլ, մէրգոււմուն, մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն սէ-յիսի օլտուղունու թանըտը, վէ անըն կէօսթէրտիկի քիւշիւք վէ գարանլըգ պիր նէրտիվէնտէն մատմազէլ տը Սալլանտրէ-րաեա մախսուս օլան իքինճի գաթն չըգտը:

Բօգամպօլ, արապլըն գլաղուզլուղույա, մէգքիւր նէրտի-վէնին սօն գատէմէսինտէն տար պիր սօֆաեա կիրիպ, պիր ա-րա պունուն պօեունճա եիւրիւտիւ, վէ պատէհու պիր գա-բու աշըլարագ, արապ, Բօգամպօլուն էլինի թութտուղու հալտէ օրատա պրագտը, վէ այնի վագըլթտա սախթէ մարքի՝ սիեահ գաբու բէրտէսիյլէ էօրթիւլիւ օլան վէ իւզերի պօեա-լը չինիտէն պիր քիւլահ իլէ գաբալը պիր լամպանըն ըշըղըյ-լա ճիւզիճէ ըշըմըշ պուլունան քիւշիւք պիր հալվէթ օտասը-նա տախիլ օլտու:

Գօնսէքսիօն՝ տիկեր պիր գաբունուն էջիկի իւզերինտէ աեադտա տուրմուշ օլտուղու հալտէ, Բօգամպօլուն իշէրի կիրմէսի իւզերինէ, իշպու գաբուեու գաբատըգտան սօնրա, Բօգամպօլուն եանընա կէլէրէք, ինկիլիգքեարի էլինի ուզաթ-տը, վէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, սիգէ կիւվէնմէքտէ հագգլը օլ-տուղումու անլաեօրում, տէտի:

Բօգամպօլ, թէվաղու իթտի, Էկէր քէնտի եէրինէ պիր մէքթէպլի օլմուշ օլսա իտի, շիւպհէսիզ կէնճ գըղըն գարշը-սընտա տիզ չէօքէր իտի, ֆագաթ սախթէ մարքի տը Շամրի՝ պէօյլէ պիր խէթատա պուլունմաեաճագ տէրէճէտէ գուր-

նազ վէ մահիր օլմասըյլա, կիւեա մատմագէլին քէնտիսինտէն
ատի պիր խրզմէթ թալէպ իտէճէկինէ իսքեաթ օլմալ տուր
կիպի սօղուգ գանլը պիր հալտէ պուլունտու :

Մուալիսարէն մէրդ զամէ՝ Բօգամպօլա պիր իսկէմէ կէօ-
թերերէք, իսքանիօլարըն էն տուլղուլու թապիեաթ սահիպ,
լէրինտէ պիլէ միւշաճէտէ օլոհնաճն սիւքիւնէթէ :

— Մօնսիէօ մարքիս եպըն Բարիսին պիր սալջնրնտա,
«Մատմագէլ տը Սալլանտրերա՝ մարքի տը Շամրի իլէ կէօ-
րիւշմէք իւզրէ սէօզլէշմիշ, վէ անը քէնտի խանէքինտէ, վէ
հալվէթ պարէսինտէ եարը կիճէ վսգթը գապուլ իթմիշ
տիր» տէնիտիկի հալտէ : շիւպհէսիգ քիմսէ ինանմաեպճպօ
տըր պտէտի :

— Հագգընըզ վար տըր :

— Լաքին էկէր պու կիւն մատմագէլ տը Սալլանտրերա՝
մարքի տը Շամրիէէ, «Եօյլէ պիր հալտէ պուլունտուեօցու մքի
սիզին կիպի նամուպու պիր ատէմէ պիր սըքրըմը պիտիբմէնէ
միւշթաճըմ» տէր իսէ :

Բօգամպօլ մէրդ ումէնին սէօզլէնիւ քէպերէք :

— Օ հալտէ մարքի տը Շամրիս մատմագէլ Սալլանտրէ-
րանըն քէնտիսինի տիւշիւնմիւշ օլմասընը բէք թապիի պու-
տուգտան պաշթա, պու հաքէքէթինտէն տօլաեք տիգ չէճքէ-
րէք քէնտիսինէ արզը թէչէքքիւր տախի իթմէլի տիր, տէյի
պէքտան իյլէտի :

Մատմագէլ տը Սալլանտրերա՝ թէչէքքիւլէն պաշթնր էյ-
տիքտէն սօնրա, շու եօլտա քէլամա տէվամ իյլէտի :

— Սիզպէն պէլէտիկիմ խըտմէթին նէ օլտըղոհնու պէ-
եան իթմէզտէն էվլէլ, Բարիստէ քիմսէնին խապերի օլմաեան
վէ հէնուգ ֆաքիլեամ իլէ պէնիմ արամտա սըրը մագամըն-
տա պուլունան պազը շէյլերի սիզէ պիտիքմէքիկիմ լա-
զըմ տըր :

Բօգամպօլ - Սէօյլէկին մատմագէլ, սըրընընը սագլաեա-
ճապըմա միւթմէյին օլուն :

— Պու խապուսա էմինիմ, վէ պունուն իչին սըքրըմը սի-

դէ պիտի ըմբռնէ՝ թէ երէտտիւտ ի թմէտիմ. Իմտի մօնմիէօ մար-
քի, պէն օն պէշ կիւնտէն Իսրանիաեա կիտէճէեիմ:

Բօգամպօլ սարսըլտը:

Մատմազէլ Գօնսէրսիօն. Վէ իքի այտան ամնազատէմ
տօն ժօղէ իլէ էվլէնէճէեիմ:

Սախթէ մարքինին դաշլարը չաթըլմատը ֆադաթ Դօն-
սէրսիօն մէրգուսուն լէհէսինին ֆէվզէլատէ սօլտուղունու
կէօրտիւ:

Մէրգուսէ իջտուէմինէ չու եօլտա անէվամ իլլէտի:

— Տօն ժօղէ՝ ալթը սէնէ էվլէլ նիշանլանմըլ օլտուզում
տօն Բէտրօ մարքի տ'Արքարըն քիւչիւք դարընտաշը տըր, Գէշ
սէնէտէն պէրու տօն Բէտրօ՝ դարիպ, տէհէթլի վէ չարէսիզ
պիլ իլլէթտէն միւզտարըպ օլուպ, էվրօքանըն էն մէշհուր
թապիզլէրինէ միւրաճաթ օլունտուղու հալտէ, տօն Բէտրօ-
նուն խասթէլիկի չիֆա պուլան խասթէլիքլէրտէն օլմանըպ,
եապաշ եապաշ սէօսիւպ պիթէճէկինի պէեան իլլէմիշլէր տիր.
Պիշարէնին իլլէթի ուեռզ օլուպ, եիւզիւ աշընմագտա, վէ
օլ ճալիպ վէ հիւսիւնլիլ թապլիլի մէքրուհ պիլ հալ քէսպ
իլլէմէքտէ տիր:

Բօգամպօլ. (կէնճ դըղըն սըրրընը՝ քէնտինէ պէեան իթ-
մէսինտէն միւթէէսսիլէն) Իշթէ պու դարիպ:

Մատմազէլ Սալլանտիէրա. Պիշարէ չիմտիտէն կէօզլէ-
րինի դաշպ իթմիշ, սաշլարը տէօքիւլմիւշ, տօտադլարը բարչա
բարչա տիւշմէքտէ պուլունմուշ, վէ տիլի ազար ազար աշըն-
տըշ տըր. Բէտէրիմ, պու սապահ ք' մէրգուսուն ալունտուղու
Դատիքս չէհրինտէն պիլ մէքթուպ ալմիշ տըր քի, պունտա,
թաթթանըն տօն ըտտալէրէ կէլմիշ օլուպ, անճաթ պիլ ալ-
լըդ էօթիլ գալմըշ իտուէկի պիլտիթիլմիշ տիր. Անըն վէֆաթ
րիթտիկի կիւն պէն տօն ժօղէ իլէ նիշանլանմադըմ, վէ պիլ
այտանրա քէնտիտիլլէ էվլէնէճէեիմ, չիւնքի էօլլէ լազըմտըր:

Դօնսէրսիօն պու քէլիմէլէրի աշիքեար պիլ նէֆրէթլէ ի-
շտալ իլթտի:

Բօգամպօլ. Աճալիպ մատմազէլ, դալաինիզ դարըն կէլ-

տիկի հալտէ, տօն ժողէ իլէ էվլէնմէեէ նաֆըլ մէճպուր օլապիլիբսինիզ:

— Բէտէրիմ իսթէեօր:

— Մ. տիւգ քէնտի գըզընը ֆէվգէլատէ սէվէր վէ անըն իչին հէր շէյի ֆէտա իտէր տէյի զանն իտէր իտիմ:

— Բէտէրիմ քէնտի էֆքեար վէ միւրատընտա սապիթ տիր: Պուռտան գաթինազար տօն ժողէ իլէ էվլէնմէք իսթէմէմըլիկիմ, բէտէրիմի թէլէֆ իթմէք տիմէք տիր:

Բօգամպօլ -- (թէաճճիւպանէ.) Աճաջիպ:

— Լաքին պէն, պիրատէրի տօն Բէտրօեու նէ գատար սէվէրտիմիսէ, տօն ժողէեի տէ օլգատար թահգիր իտէրիմ:

Բօգամպօլ թէքրար սարսըլտը, վէ Գօնսէբսիօն տախի իլավէի մէգալ իլէ:

— Քէնտիսինի թահգիր իթմէլիկիմ՝ պիր ալչադ գաթիլ զլմասը իչին տիր, տէտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրի՝ մէզպուրէնին կէօզլէրինտէ, տօղմուշ օլտուղու մէմլէքթէ ժախպուս հէեէճանը միւպէյ-եին պիր բարադըլդ հուսուլէ կէլտիկինէ տիգգաթ իթտի: Վէ կէնճ գըզ սէօզիւնէ տէվամլէ:

— Էվլէթ, օ ատէմի թահգիր իտէրիմ, վէ զանն իտէրիմքի, քէնտիսինին զէվճէսի օլաճաղըմ կիւն թէրքի հաեաթ իտէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Քէնտիսինի տուէլլօտա թէլէֆ իթմէմի իսթէրմիսինիզ:

Բօգամպօլ, պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, սէսինտէ օ տէրէճէ էսէրը սատագաթ միւշահէտէ օլունտու քի, կէնճ գըզ, միւթէէսսիր օլարադ, մահգունանէ կիւլիւմնէմէ իլէ:

— Խայր: Եախօտ տահա տօղրուսու տուրունուզ... միւսաատէ իտինիզքի սէօզիւմէ տէվամ իտէեիմ, տէտի:

Պատէհու մէրգումէ աեաղա գալգըպ, պիր մասաեա տօղրու իլէրլէտի, վէ պունուն պիր չէքմէճէսինտէն գալընճա պիր տիւրիւմ քեաղըտ չըգարըպ:

— Մօ՛ւսիէօ տը Շամրի, քեաֆիֆէթէն խաթթը տէսթիմ-տէն չըգմըշ օլան պու քեաղըտլարը՝ սիզէ թէսլիմ իտէրիմ:

Իհիթիեաճաթը ալէմ արասընտա կիճէլէրի ույգուսուղ գալա-
րագ պունլարը եազմըչլմ տոր: Պունլարը օգուտուգտան սօն-
րա թէքըար կէլիսսինիզ, տէյիլմի, օ հալտէ սիգտէն նէ պէք.
լէտիկիմի սիգէ սէօյլէրիմ:

Մատմագէլ տը Սալլանտրէրա սիւքիւնէթի ազիմէ իլէ ի-
ֆատէի մէրամ իթմէքտէ օլուպ, անըն էմնիյեթպախչ սէ-
տասը վէ պագըչը:

— Գաժիլեամըն մըրրլարընը սիգէ ֆաշ իթմէք իչին հագ-
գընըզտա ֆէվգէլատէ էմնիյեթիմ պուլունմագ լազըմ տըր,
մանէասընը իյմա իթմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, էլեազլլարընը ալարագ,

— Մա'տմագէլ, շիմտի տօղրու էվիմէ կիտիպ, օտամտա
գաբանարգտան սօնրա, քէմալը իշթիեազլա պու սահիֆէլէ-
րի միւթալէա իաէճէեիմ: Եարըն ագչամ էմրինիզէ մունթա-
զըր օլուրում, տէտի:

— Բէք էյի, պէն տէ եարըն սիգէ պէքլէրիմ:

— Նէբէտէ:

— Պաւրատա:

— Սաաթ գաչտա:

— Պու կիւն սիգի գապուլ իթմիշ օլտուղում սաաթտա:
Արապըմը քիւշիւք գարուտա պուլուրսունուզ:

Բօգամպօլ, ազիմէթ իւզրէ իքէն, կէնճ գըզ մէրգուճուն
գօլունտան թուլթարագ շու սէօզլէրի սէօյլէտի:

— Պէնիմ կիպի պիր վազիեթտէ պուլունան կէնճ պիր
գըզըն պու եօլտա հարէքէթի, եանի բէտէրինին աղուշունա
սըզընաճագ եէրտէ, հէնուզ իքի այտան պէրու թանըմըչ օլ-
տուղու պիր ատէմի քէնտի եարտըմընա չազըրմասը զարիպ
տէյիլմի տիր: Իմտի պու սաթըրլարը օգուեարագ հիքեա-
եէմի անլաբասնըգ, ճէլլատլար իլէ մազլումլար արասընտա
գալմըչ օլան պիչարէ պիր գըզըզազըն՝ իմտատընը թէմէն-
նի իթմէք իւզրէ միւսթագիմ պիր զաթա միւրաճաաթընտան
տօլազը թէաճճիւպ իթմէգսինիզ:

Թօնսէբսիօնուն սօն սէօզլէրինի, կէնճ միւսաֆիրինին տի-

հանընտան պիր իգրար արմատա մախսուս օլուպ, սախթէ մարքի տը Շամրի, նիհաեթէ մեղպուրէնին գալպինէ տողրու պիր առըմ արմաբլըղըն վադթի կէլմիշ օլտուղունու տէրքլէ, սախթէ պիր հէեհճան իպրազ իտէրէք,

— Մա'տմաղէլ, պահս իթտիկինիզ ճէլլատլարըն վէ եանընրգտա պուլունան մաղլումլարըն քիմլէր օլտուղլարընը պիլմէմ, ֆագաթ նազարը տիգգաթընըզը պանա աթֆ իյլէմիշ օլմանըզա՝ աիզ չէօքէրէք թէչէքքիւր իտէրիմ, Ինչալլահ, սիզին իչին հաեաթըմը թէհլիքէեէ գօյսագ պախթիեարլըղըն հաիզ օլուրում, տէյի պէեան իյլէտի:

Մատմաղէլ տը Սալլանտրէրանըն եիւզիւ գըզարտը, վէ Բօգամպօլ՝ չու սուրէթլէ քէլամընա տէվամ իթտի:

— Ջիւնքի եաշատըղըմըզ չու ատի հիսապլար տէվլրինտէ, վէ Իպրանիլէրին ալթունտան պուզաղըեա տողրու սէյիրթտիքլէրի կիպի, զէմանէսիզտէ տէ կիւմիւշէ տողրու սէյիրթէն պիր թագըմ մէնֆաաթբէրէսթ վէ խօտպին ատէմլէր արասընտա պուլունտուղումուզ հալտէ, նամուսլու պիր տտէմ իչին, պագըլը գալպինէ իճրաի թէէսսիր իտէն պիր գատընա արգը ուպուտիեթ իտէճէր պիր ֆըրսաթ զուհուրի բէք նատիր վէ բէք միւշքիւ տիր:

Սախթէ մարքի տը Շամրի իշպու սօն սէօզլէրի իրատ իթտիկի սըրատա, պիր տիգիյլէ էեիլիպ, Գօնսէքսիօնուն էլինի թուլթուու, վէ քէմալը հիւրմէթլէ պուս իյլէտի:

Մատմաղէլտը Սալլանտրէրա տահա զիեատէ գըզարտը, ֆագաթ մէրգում տէլիգանլըտան էլինի չէքմէտի:

Գօնսէքսիօն . . . Մօնսիէօ տը Շամրի, պէնի սէվտիկինիզի պիլմէմ, լաքին զանն իտէրիմ . . . սիզէ միւրաճաաթըմտա պունուն իչին տիր . . . պէնիմսիզի սէվմէքտէ օլտուղումու պէեան իթմէմ, չիւնքի սիզի սէվէրիմ տէրսէմ, եալան սէօյլէմիշ օլուրում, զիրա թէրքի հաեաթ իթմէք իւզըրէ պուլունան պիշարէ տօն Իէտրօնուն խաթըրէսի հէնուզ գալպիմտէն չըգմամըշ տըր: Լաքին մօնսիէօ, էկէր պէնի գուրթարըրսանըզ, էկէր պէնի տօն Ժօզէնին էլլետէն թախլիս իտէպիլի:

վէ պիր համի ինթիխապընա պէնի լաերգ գըլար իսէնիգ, նա-
մուսլու պիր գատըն օլաճաղըմա եէմին իտէրիմ. Ալլահա ըս-
մարլաարգ...

Մէզպուրէ, պատէհու հէման ըէճա իտէրճէսինէ պիր հա-
րէքէթտէ պուլունարագ, մէրգուճա պագտըղը հալտէ,

— Կիտինիգ, եարըն կէօրիւչիւրիւգ, տէտի.

Րօգամպօլ մէզպուրէսէ իթաաթէն օրատան չէքիլիպ,
սօփատա արապ սէիսի պուլտու, վէ պուլուն վասըթասըյլա
Պուլվար տէգ էնվալիտէ նազըր օլան քիւչիւք գարուեա գա-
տար կիթտի.

Րօգամպօլ, կիտէրքէն քէնտի քէնտիսէ, —նէ եաբմագ-
լըղըմը իսթէտիկինի պիլմէմ, լաքին էլան տօն Բէտրօեու սէվ-
մէքտէ օլտուղունու զանն իթմէսիյլէ եանըմագտա տըր. Ջի-
րա անը սէվմէսիպ, պէնի սէվմէքտէ տիր, տէտի.

.....

Սախթէ մարքի, թէպտիլ գըեաֆէթինի տէերչտիրտիք-
տէն սօնրա եաեա Վէրնէօլ սօգաղընա ազիմէթիէ, տօղրուճա
որը Վիլիամսըն տաիրէսինէ չըգտը.

Օլէսնատէ սըր վիլիամս՝ պիր խըղմէթքեարըն եարտը-
մըյլա եաթաղընա եաթըրըմագտա օլմասըյլա, Րօգամպօլ,
մէրգուճա ինկիլիզճէ,

— Ամճա, սանա եէնի խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի.

Գէօր եաթաղընտա օթուրտու, վէ Րօգամպօլ պիր իչա-
րէթիէ խըղմէթճիիի սավտըգտան սօնրա, եաթաղըն եանըն-
տա օթուրուպ, ճիգտանընտան մատմագէլ տը Սալլանտրէ-
րանըն քեաղըտլարընը չըգարտը, լաքին պուլլարը կէօզտէն
կէչիրմէգտէն էվվէլ կէնճ գըգ իլէ ճէրէեան իտէն յիւքեալէ-
մէսինի քէօրա հիքեասէ իթտի, վէ իրթէսի կիւն իչին սէօզ-
լիւ պուլունտուղունու անլաթտը.

Րօգամպօլ, իփատաթընր իլէրի կէօթիւրտիւքճէ, սըր Վի-
լիամսըն սիմասընտա ֆէվգէլատէ մահղուգիեթէթ էսէրի միւ-
շահէտէ օլունմագտա իտի. Պունտան պէօլլէ քէնտի քէնտիսէ

պիւր շէյ՛օլամահաճագ օլան վէ նէ՛ կէօրէպիլէն վէ նէ՛ սէվէն վէ սէվիլէպիլէն պու ատէմ՛, շահիրտի սահէսինտէ հաեաթը թաղէ քեսպ իթմէքտէ օլտուղունու, վէ Գօնսէքսիօնուէն սայքի քէն-տիսինի սէվմէքտէ իտուկինի, վէ իրթէպի կիւնքի էսրարի միւ-քեալէմէ իչին ատէթա քէնտինին տավէթ իտիլմիչ պուլուն-տուղսունու՝ զանն իլլէմէքտէ իտի :

Բօգամպօլ, ուսթասընրն մէսէրրէթինտէն պիր արա մահ-գուղ օլտուղտան սօնրա, Գօնսէքսիօնուէն քեաղըտարընը աչ-տը, վէ իւզէրինտէ կիօպլու պիր լամպա պուլունան պիր մա-սանըն իւսթիննէ վազ իթաիքտէն սօնրա, շու ճիւմէլէրի օ-գուտու :

«Հաիզի ասալէթ օլան Սալլանտրէրա Փամիլեասընըն կիզ-լի թարիիննէ տաիր, վէ հազգընսա էմնիյեթի բեամիլէմ պուլունան մարքի տը Շամրիեթ մախսուս մալիւմաթ տըր :

Բօգամպօլ. — Օհօ՛, տիմէք էմնիյեթի ճէլպ իտէպիլիր ի-միչիմ... պու էյի :

Աջը Վիլիամն, քարլագ վէմսընտաքի կիւլիւմէմէլէր կիպի պիր կիւլիւմսէմէ իլէմուգապէլէ իթտիքտէն սօնրա, Մ. մարքի Ուպէր-Ֆրէտէրիք՝ Օնօրէ տը Շամրի՝ եիւքսէս սէպլէ էլ եաղըպարընը օգումահ ապաչլատը :

ԳՕՆՍԷՐՍԻՈՆՈՒՆ ԷԼ ԵԱԶԸԼԱՐԸ

Սալլանտրէրա չաթօսու Իսբանիանըն Նաժարրա մէմլէքէ-
թի տախիլինտէ տիր : Խալի վէ մահզուն պիր տէրէեէ նազըլ
սլուունան սէրթ պիր գաեա իւղէրինտէ ինչա խալմիշ օլան
օլ աթիգ պինա՝ ճիվարընտա վագը վիրան վէ խարապ մէմ-
լէքէթտէն տահա զիեատէ մահզունիեթպախշ տքր : Մէգը
քիւր չաթօ , չըվալիէ Բէաթըն ըէֆիգի պուլունան պիր Սալ-
լանտրէրա թարաֆընտան ինչա խալմիշ օլտուղու հալտէ , նաչ-
լար իլէ տօլու պիր մէյտանը հարպ իւղէրինտէ թէք պաշընա
գալան զըրհը պիր ասքէր կիպի օրթա տէհրի կէշիրմիշ տիր :
Թարիխիմիգին հէր ճէնկեալէր գէմանը անըն տիվարչաըն-
տա եազըլմըշ տըր : Ֆէրաինան վէ Իղապէլա նամգըլվէ գը-
րալիցալար պիր կիճէ օրատա գալմըչլար , Շարը-Քէն անտէ
իսթիրահաթ իթմիշ , իքինճի տէհշէթլի Ֆիլիք հիւճուլիէ օ-
րաեը զապթ իլլէմիշ , վէ պիր ասը Սալլանտրէրանըն պաշընը
քէստիրմիշ տիր : Մէգքիւր չաթօ՝ սօն տէֆա 1809տա մուհա-
սէրէ խալտիկի գէման՝ Իսբանիա , Ֆրանսա իմքէրաթօրլուղու-
նուն ասաքիրինէ գարչը մուգալէմէթ իթմէքտէ պուլունմուշ
տուր : Պիր Ֆրանսըզ միւֆրիգէսի օրաեը մուհասէրէ իթմիշ օլ-
տուղու հալտէ , չաթօտաքի մուլթահֆըզ ասքէր պիր ափուճ
քէսանտան իպարէթօլուպ , չաթօնուն գօմանտանը տա եիւզ
պաշը Լոսն Բէտրօ տ՝Ալվարա , հալէ գըլընմըշ տըր : Մու-
հասէրէ ալթը հաֆթատան պէրու տէվամ իթմէքտէ օլ-
տուղունտան , ասքէրին էրգագը էքսիլմէեէ պաշլամըշ իտի :

Ֆրանսըզ ժենէրալը, թէսլիմ օլտուգլարը հալտէ, ասաքիրի մէրգումէնին հաեաթընա խալէլ կէթիրմէեէճէկինի պէեան, հաթթա ըիվաեէթէ կէօրէ, տօն Բէտրօ տ'Ալվար շաթօեու թէսլիմ իթտիկինտէ, քէնտիսինէ գրալ ժօզէֆին օրտուսունտա միրալայլըզ ըիւթպէսի իթա օլունաճաղը տա վատ իտիլմիշ տիր, լաքին տօն Բէտրօ՝ միւսալէհա շարթլարը իւզէրինէ միւզաքէրէեէ մէմուր Ֆրանսըզ զապիթինին Սալլանտրէրա շաթօսունա կիթտիկինին իրթէսի կիւնիւ իսթիհ-քեամաթ ալթընտա էօլիւ օլարադ պոլլունմուշ, լաքին շաթօսէքիզկիւն տահա տաեանապիլիպ, վազը օլան պիր միւթարէքէ սաեէսինտէ աճլըգտան վէ թէսլիմ օլմագ նամուսուզլուղունտան գուրթոուլմըշ տըր:

«Իշպու մուհասէրէ վագըասը հագգընտա իսբանիա թարիխինտէ պունտան զիեատէ մալիւմաթ օլմաեըպ, նէ՝ Ֆրանսըզ ասաքիրի վէ նէ՝ շաթօտաքի ասաքիրի մուսթաճֆըզա տօն Բէտրօնուն սուրէթի զարիպէտէ վուգու պոլլան վէֆաթը հագգընտա մալիւմաթ ալամամըշլար տըր: Պու սըրըը եալլընըզ բէտէրիմ տիւգ տը Սալլանտրէրա պիլիր, վէ սատագաթ ու իսթիգամէթինէ էմնիյեէթէն պու սաթըրլարը քէնտիսինէ եազտըղըմ վէ ֆամիլեամըն նամուսունու իֆշա իթտիկիմ քիմնէ, պունտան օթուզ սէնէ ագտէմ պիր կիճէ վագթը զուհուրտ կէլմիշ օլան շայեանը թէէսսիւֆ ֆէճիաւտան խապէրտար օլաճագ տըր:

«Պիւեիւք վալիտէմ տիւշէս տը Սալլանտրէրա, եիրմի եէտի եաշընտա իքէն տուլ գալարագ, եիւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար հագգընտա մուհապպէթի շէտիտէ հասըլ իթմիշ, վէ սերվէթի օլմատըգտան պաշգա, տիւգ տը Սալլանտրէրանըն եէրինէ կէչմէեէ լաեըզ օլմաեաճագ մէրթէպէտէ քիւշիւք պիր ֆամիլեաեա մէնսուպ օլմաընա մէպնի ֆամիլեամըզ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն մուխալիֆէթէ ըաղմէն, եալընըզ քէնտի գալպի սէվտասընա գուլագ ասարագ, անըն իլէ էվլէնմիշ, վէ իզտիվաճլարընտան սօնրա պէշ սէնէ կէչմիշ օլտուղու հալտէ, Ֆրանսըզլար՝ ժօզէֆ գրալըն իլանը գրալի-

եւթի զըմբնտա Իսրայէլեան կիրմիչիւր տիր։ Տիւնէս տը Սալ-
լանտրէրա՝ ասըլգատէլիկէ մախսուս օլան պտղը գանուշլարը
ուշուտապիլիւր, վէ քէնտի գալպի լէհինտէ օլարագ պիր թա-
գըմ պաթըլ էֆքեար վէ իթիգատաթա գարչը չըգապիլիւր
իքէն քէնտիսի Իսրայէլ օլտուղունտան, վէ պապալարընըն
հիւքմտարլարընա գալպէն սատըգ պուլունտուղունտան, գէվ-
հինէ շէօյլէ տէմիշ տիր։

— Սիգ մօնսէօ, պէնիմլէ վէ գօմանտանըգ թասթընտա
պուլունան ասքէր իլէ Սալլանտրէրա շաթօմտա գալընըգ, եա-
գընտա օն ալթը եաչընա պաթըր գատէմ իտէճէք օլան օղ-
լում իսէ, սիգին եանընըգտա, մէմլէքէթիմ վէ գրալը իչին
ճէնկ իտէճէք տիր։

Իշթէ պէօյլէճէ եիւգպաչը տօն Բէտրօ տ'Ալվար, Իսքա-
նիա գրալը նամընա Սալլանտրէրա շաթօմտա գօմանտա
իթմէքտէ օլուպ, իշպու աթիգ շաթօմուգ՝ տիւշմէնէ էն զի-
եատէ գարչը տուրան պաչըճա գալէլէրտէն պիրի պուլուն-
մուշ տուր։

Շիմտի օ մուհասէրէ վագըլարընըն պէնիմ պաթ ու թա-
լիմ իւգէրինտէ հասըլ իտէճէքլէրի շայեանը թէէսսիւֆ թէ-
էսսիւրի էյիճէ անլաթմագ իչին, Ֆրանսըգ մուխապէրէ մէմու-
ընըն Սալլանտրէրա շաթօմուտա կէտիկի կիւնքի ահվալտէն
պահա իթմէքլիկիմ լազըմտըր։ Պու մուխապէրէ մէմուրու
կէնճ պիր էրքեանը հարպ զապիթի վէ տիւշմէն ժէնէրալըն եա-
վէրը հարպը իմիշ։ Օլվագըլթ տօն Բէտրօ տ'Ալվար տա գըրգ-
եաչարընտա օլուպ, գըսսա պօյուլ վէ զաիֆճէ պիր քիմսէ ի-
միշ։ Տօն Բէտրօ՝ Ֆրանսըգ եիւգպաչըսընը, տէրունինտէ տէ-
տէլէրիմ օլան Սալլանտրէրա տուգալարըն թասվիլէրի պու-
լունան շաթօնուլ վասի սալասընտա քէմալը նէգաքէթլէ գա-
պուլ իթտի։

Ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէ քիմսէ պուլունմաեըպ,
արալարընտա նէ վագը օլտուղունու քիմսէ անլաեամամըշ վէ
Ֆրանսըգ մուխապէրէ մէմուրու տա, օլսուսուստա տօն Բէտ-
րօ տ'Ալվար իլէ քէնտիսինտէն զպըրի քիմսէնին խապէրի օլ-

մատղղնա իսթեաթ օլարադ օրատան մուֆարադաթ իթմիշ տիր,

Տօն Բէտրօ տախի այնի էֆքեարտա պուլունմուշ, լաքին օ զապիթի գալէնին գաբուսունա գատար կէօթիւրիւպ, քէն տէսի տաիրէսինէ ափտէթլէ, տիւշէս տը Սալանտրէրաեա, Ֆրանսըզ ժէնէրալընըն թէքլիֆաթընը շէտիտէն ըէտտ իյլէտիկինի պէեան իթտիկինտէ, վէ ազ էվվէլ տիւշմէն զապիթիլէ պուլունմուշ օլտուղու սալաեա թէքրար կիրտիկինտէ, մէմուլին զայրի պիր վազըա զուհուրի իլէ, միւքեալէմէի վագըատան քիմէնին խապէրտար օլմամըլ օլտուղու իթիդ ատընը մահվ իյլէմիշ տիր: Շէօյլէ քի տօն Բէտրօ՝ հէնուզ օթուրուպ, պաշընը էլլէրի տէրունինէ ալմըլ, վէ կէօզլէրինի եէրէ տօղրու աթֆ իթմիշ օլտուղու հալտէ, քէնտի քէնտիեէ, «Բէք էյի եաբաըմ»: Իսթանիա գրալընըն տափսը զաթէն զայպ օլմուշ պիր տափա տըր: Եալընըզ գրալ ժօզէֆ՝ պու մէմլէքէթին միւսթապէլ վէ սաաաթէթի տիր: Իմտի պէնիմթէսլիմիեէթիմ՝ պիր խիեանէթ օլմանըպ, ազիլանէ բօլթիթիգա նէթիճէսի տիր: Պիր սէնէտէն ժէնէրալ, վէ իքի սէնէտէն Իսթանիա աեանընտան օլաճաղըմ տիմէքտէ իքէն, պիրտէն պիրէ վագը օլան պիր նիւմաիշ իւզէրինէ, տօն Բէտրօ աեաղա գալգարադ, աէհշէթլէ բիւճաթ իյլէմիշ: Հալպու քի օ նիւմայիշ գօրգուլաճադ պիր շէյ տէյիլ իմիշ, չիւնքի նէ՝ պիր խէեալ վէ նէ՝ տէ միւտհիշ պիր կէօկէ օլմանըպ, պիր տէլիգանլը, հէման պիր չօճուգ, եանի բէտէրիմօլան կէնճ տիւգ տը Սալանտրէրա իմիշ:

Տիւգ օրաեա նա՞սըլ կիրմիշ տիր:

Սալանըն իքի գանատլը եալընըզ պիր գաբուսու պուլունուպ, եիւզպաշը տօն Բէտրօ տ՝Ալվար պու գաբուեու էնսէսինտէն սիւրկիւլէմիշ, վէ պու գաբու տա աշըլմամըլ տըր: Օ տէլիգանլը՝ պիր բէնչիրէնին աշըգլըղընը էօրթմիւշ պուլունան էնլի պիր բէրտէնին արգասընտան զուհուր իթմէքլէ, տօն Բէտրօեա տօղրու ահէսթէ ահէսթէ իլէրլէեէրէք, եիւզիւնէ պագաըզը հալտէ, եիւզ պաշը, պէօյլէ պիրտէն պիրէ

մէրգումուն մէյտանա չրգմասընտան լէհէսի սօլարադ վէ շաշըրարագ, տիսիգ կիպի գալմը, վէ եէրէ տիւշմէմէք իւզըն պիր մասաեա տաեանմաեա մէհպուր օլուպ, նիհաեէթ,

— Աճա'յիպ, սիգ պուրատա՞ մը իտինիզ, տէմիշ:

— Էվվէթ, պիր սաաթտան պերու օրատա իտիմ, տէյի տէլիգանլը ճէվապ վէրտի:

— Պիր սաաթ մը... տիմէք իշիթտինիզ:

— Հէր շէյի իշիթտիմ:

Տօն Բէտրօ, պիր հարէքէթի շէտիտէ իլէ էլինի գըլըճընա կէօթիւրիւպ, ֆագաթ կէնճ տիւզ անտէն տահա զիեատէ սիւրաթլէ պիր թապանճա չըգարըպ, եիւզ պաշընըն աշընա տաեաթտըղը հալտէ, սօղուգ գան իլէ,

— Էկէր ճիւզի պիր հարէքէթտէ պուլունուր իսէնիզ, սիշ զի թէլէֆ իտէրիմ, տէմիշ տիր:

Եիւզպաշը գօրգուպ, եէրինտէն պիլէ գըմըլտանմամըշ, ֆագաթ իսթիհպա իլէ,

— Սիզ չօճուգսունուզ վէ բօլիթիգատան հիշ պիր շէյ անլաեամագսընըզ, տէմիշ տիր:

Տէլիգանլը տախի շէօյլէ ճէվապ վէրմիշ տիր:

— Մօ'նսիէօ, իսմիմ՝ տիւզ տը Սալլանտրէրա տըր, վէ հէր նէ գատար օն իւշ եաշընտա իսէմտէ, պիր իսմին գըյմէթինի, վէ պունուն հաիզ օլտուղու վէզաիֆի պիլիրիմ. Պու վազիֆէլէրին պիրինճիսի՝ մօ'նսիէօ, Սալլանտրէրա շաթօսունու մէթպուր մուֆախխամըմ իշին մուհաֆազա իթմէք տիր:

— Վաշ:

— Իքինճիսի տէ, տիւշմէնէ կիզլի եօլու կէօսթէրմիշ օլան խաինի, մէթէրիսլէր իւզէրինտէ պէեազ պանտիէրանըն թէմէվվիւճ իթտիկի կիճէ գաթլ իթմէք տիր:

Եիւզ պաշը տօն Բէտրօ էլինի թէքրար գըլըճընա կէօթիւրմէքտէ իքէն, չօճուգ պիր ատըմ իլէրլէեէրէք, խալինին սաշլարը պաշընտա տիքիլմէսինէ սէպէպ օլաճագ մէրթէպէտէ տէհշէթլի պիր սէտա իլէ,

— Եիւզ պաշը տօն Բէտրօ, պանա էյի պագըն, վէ եա-

լան սէօյլէմէքտէ օլուպ սլմատըղըմը թէտգիգ իտին, տէյի մուգապէլէ իթմիշ, վէ եիւզ պաշը տիթրէտիկի հալտէ,

— Նէ՞ իսթէեօրսունուզ, տէյի սօրտուղունտա, կէնճ տիւզ քէլամընը շու սուրէթլէ իլէրը կէօթիւրմիւշ տիւր:

— Եիւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար, էճտատըմըն մէզարլարը, ֆամիւեամըն նամուսու, վէ պիր ալշաղը սէվմէք զաաֆէթինտէ պուլունմուշ օլան վալիտէմին պաշը իւզէրինէ եէմին իտէրէք սէօյլէեօրսումքի, սիդի թէլէֆ իտէճէեհիմ, իմտի տիզ չէօքիւն, վէ վազը օլան ճինսեթիւնիգտէն տօլսեը ճէնապը Հազգտան աֆվլըգ տիլէեին:

Տօն Բէտրօ ալշաղ պիր քիմնէ օլուպ, զաթէն եէտինտէ տէ, աղլը քէնտիսինէ տաեաթըլմըշ օլան թապանճանըն եաւնընտա հիշ պիր ֆայտէսի պուլունմաեան գըլըճտան զայրի սիւաճ մէվճուտ օլմատըղընտան, տիզ չէօքիւպ, աֆվլըգ տիլէմիշ, չօճուզ տախի պաշընը սալլաեարազ:

— Խայր, սիզէ աֆվ իթմէմ, չիւնքի աֆվ իթտիկիմհալտէ, իւք ֆըրսաթտա չաթօեու թէսլիմ իտէճէկինիզէ էմինիմ: Իմտի տօն Բէտրօ, թէքըար իտիեօրում, սիզ էօլէճէքսինիզ, տէմիշ տիր:

Եիւզ պաշը՝ տիւզիւն տիզլէրինէ գաբանարազ, իքի էլինի գալուշտուրտուգտան սօնրա բէճա վէ նիեազ իթմիշ վէ կէօզ եաշլարը տէօքմիւշ, լաքին չօճուզ գարարընտան շաշմաեարազ շու եօլտա ճէվադ վէրմիշ տիր:

— Սիզ վալիտէմիլէ էվլէնիշսինիզ, վէ վալիտէմին սիզ տէն պիր օղլու օլմոշ տուր քի, շու էսնատէ սէքիզ եաշընտա տըր: Սիդի նէ տէրէճէ լաշգիր իտէրսէմ, գարընտաշըմը վէ վալիտէմի տախի օ նիսպէթտէ սէվէրիմ, իմտի սիզին վէֆաթընըլա անլէրի նամուսուուզ գըլմադ իսթէմէմ...

Տօն Բէտրօ՝ պու սէօղտէն պիր ազ իւմիտվար օլարազ կէօղլէրի մէսէրրէթլէ բարլամըշ իսէ տէ, կէնճ տիւզ թաշգիւրամիզ պիր կիւլիւմսէմէ իլէ շու եօլտա իւպվէի մէգալ իլէմիշ տիր:

— Եանըլըեօրսունուզ տօն Բէտրօ, սիզ էօլէճէքսինիզ, Շու

գատար քի, սիգի պուրատա պիր թապանճա իլէ թէլէֆ իւտէրսէմ, թապանճանըն սէսինտէն հէր քէս գօշաճագ, վէ պէնի, սիգին նաշընըգ գարշըսընտա կէօրտիւքլէրինտէ, ճինանէթիմի իգրարէ մէճպուր օլաճաղըմ:

Տօն Բէտրօ -- (պու սէօզտէն պիր աղ իւմիտվար օլարագ.) Սիգի գաթիլ ատտ իտէճէքլէր տիր, տէմիշ, վէ կէնճ տիւգ տէ շու եօլտա մուգապէլէտէ պուլունմուշ տուր:

— Եանըլըբօրսունուգ. պէն պիր չօճուղոււմ, վէ պիր չօճուգ իսէ եալան սէօյլէմէգ. Իլք տէֆա վալիտէմ պանա իւնանաճագ տըր:

Տօն Բէտրօ պաշընը էէէրէք սիւքիւթ իթտիկինտէն, կէնճ տիւգ շու վէճհլէ իֆատէի մէրամ իյլէմիշ տիր:

— Շիմտի ինթիխապ իտինիգ, զիրա եալընըգ պիր գաշ տագըգալըգ էօմրիւնիւգ գալմըշ տրր. ինթիխապ իտինիգ... եա պիր գաղաեա համլ օլունաճագ սուրէթտէ անլաշըլմագ պիր էօլիւսլէ թէրքի հաեաթ իտէճէքսինիգ քի, նամուսունուգ վէ խաթըրէնիգ՝ լէքէսիղ մուհաֆագա իտիւմիշ օլաճագ տըր, վէ եախօտ պիր աղէվվէլ հագգընըգտա թախսիս իթտիկիւմ եօլտա պիր էօլիւմիէ թէրքի հաեաթ իյլէմէք իսթէրսէնիգ, պէնի, տօն Բէտրօ տ'Ալվար խալին պիր քիմսէ իտի տիմէեէ մէճպուր իթմիշ օլաճագսընըգ:

— Օ հալտէ պէնի թէլէֆ իտինիգ, ֆագաթ նամուսումա խալէլ կէթիւրմէեինիգ:

— Բէք էյի:

Պատէհու չօճուգ՝ սալանըն բէնչիրէլէրինտէն պիրինի կէօսթէրէրէք:

— Պա'գընըգ, պու բէնչիրէ՝ տիւշմէն օրտուկեահընըն գարշը թարաֆընտաքի թապիաեա նաղըր տըր: Պու թապեատա անճագ եէր եէր նէօպէթճիլէր պուլունուպ, եաղմուր եաղմագտա օլմասըյլա, պու նէօպէթճիլէր տէ շիմտի գուլիպէլէրինէ չէքիւմիշէր տիր: Սիգ պէնիւլէ կէլին, տէեիպ, էլինտէքի թապանճաեը տաիմա տօն Բէտրօնուն ալնընա տօղրու նիշանլաեարագ եիւրիւմէքտէ օլտուղու հալտէ, զիքր իթտիկի

բէնչիւրէնին գաբու եւրինէ գուլանըւան գանատընը աչմըշ, վէ էօնտէն քէնտիսի կէշտիքտէն սօնրա, երւզ պաշըեա, -- Արգամտան կէլինիզ, տէյի էօյլէ ամիրճէ, իխթար իթմիշ քի, երւզ պաշը՝ իտամընըն հիւքմիւ վէրիւմիշ օլտուղունու անլամըշ տըր:

Օ կիճէ օրթալըզ զիեատէճէ գարանլըզ օլտուղունտան, կէնճ տիւզիւն կէօլկէօի պիլէ գուպպէի ասիւմանտէ կէօրիւմէմէքտէ պուլունմուշ տուր: Թապեանըն իւզէրինէ կէշտիքլէրինտէ, չօճուգ երւզ պաշըեա խիթապէն, եաՎաշ սէտա իլէ,

— Շիմտի իլէրի կէշին, վէ սագըն պաղըրմաեըն վէ եարտըմա ատէմ չաղըրմաեը տիւշիւնմէեին, չիւնքի եարտըմընըզա քիմսէ կէլմէզտէն, սիզի տէրհալ թէլէֆ իտէրիմ, վէ օ հալտէ նամուսունուզ լէքէտար օլարագ թէրքի հաեաթ իթմիշ օլուրսունուզ, տէմիշ տիր:

Պէօյլէճէ տօն Բէտրօ սիեասէթ մէյտանընա կէօթիւրիւլէն պիր մահըրւմ կիպի ահէսթէ ահէսթէ երւրիւմէեա պաշլամըշ իսէ տէ, կէնճ տիւզիւն քէնտիսինի նէրէնէ կէօթիւրմէքտէ օլտուղունտան խապէրի պուլունմամըշ տըր: Նիհանէթ թապիանըն էօյլէ պիր մահէլինէ կէլինմիշ տիր քի, իւզէրինէ պասըլտըղը հալտէ, չէյթանի պիր մաքինա իլէ օրասը տէօնիւպ, իւզէրինտէ պուլունան քիմսէ պիր կիրտապ իչինէ տիւշէրէք մահվ օլտուղու հալտէ, պունու տօն Բէտրօ պիլմէեիպ, ֆազաթ կէնճ տիւզ պիլտիկի ճիհէթլէ, երւզպաշընըն օրաեա պասմասը ագըպինտէ, Տուրունուզ, տէմիշ, վէ մէրգուլ տիթրէեէրէք տուրուպ, թէքըար աֆվըզ տիլէմիշ իսէ տէ, տիւզ՝ քէնտիսինճէ մալիւմ օլան պիր չիվիեի թութուպ չիտտէթլէ չէրտիկինտէն, տօն Բէտրօնուն տուրմուշ օլտուղու թախթա տէօնմիւշ, վէ օ խային՝րէֆը սէտա իթմէկէ վազթը օլմազտան կիրտապա եուվարլանմըշ տըր:

Օլ վազըթ տիւզ՝ աճէմ՝ պիր ափէրին այնի հալէ տիւշար օլմամասը իչին, չիվիեի թէքըար եէրինէ գօյմուշ տուր:

.....

Պիր կիւն սօնրա եիւզ պաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվար արա-
նըմը իսէ տէ, պուլունամամը տըր: Իքի կիւն սօնրա Ֆրան-
սըզլար, գաեալարըն իւզէրինտէ բարչալանմը պիր ճիսմ' պու-
լարագ, շաթօնուն թէսլիմի իւմիտինտէն ֆարիդ կէլմէլէրի
իգթիգա իթտիկինի անլամըչլար տըր:

Իւչ կիւն սօնրա պիր միւթարէքէ ադտ օլունուպ, մուհա-
սէրէ րէֆ իտիլմիշ տիր: Տիւշէս տը Սալլանտրէրա' տօն Բէտ-
րօնուն խեանէթինտէն վէ քէյֆիեթի գաթլինտէն ասլա խա-
պէրտար օլամամը տըր: Չօճուգ պու սըրըրը քիմսէեէ սէօյլէ-
մէեիպ, եիւզ պաշընըն վէֆաթը պիր գազաեա հաժլ իտիլ-
միշ տիր: Լաքին եիւզ պաշը տօն Բաէզին եանի տիւգ տը
Սալլանտրէրանըն գարընտաշը օլմագ իւզրէ պիր էվլատ թէրը
իթմիշ օլուպ, տիկէրինտէն պէշ սինն քիւչիւք օլան պու չօ-
ճուգ իլէ վալիտէսի' մէրգումուն սուրէթի ֆէճիէտէ վէ ֆա-
թընը պիլմէմէլէրի լազըմէտէն պուլունմուշ տուր: Իքի գա-
րընտաշլար պիրլիքտէ պէօեիւտիւքլէրի հալտէ, պիրի' տօն
Բամօնըն' պիր խային բէտէրին օղլու օլտուղունու ունութտու-
ղու հալտէ, տիկէրի տախի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ պուլուն-
տուղու գարընտաշը' քէնտի բէտէրինին գաթիլի օլտուղունու
պիլմէմիշ տիր:

Տօն Բաէզ, տիւգ տը Սալլանտրէրա վէ տօն Բամօն տ'Ալ-
վար եիրմի եաշընտա օլտուգլարընտա, տէօրտիւնճիւ Շարը
գըրալըն խասսա ասաքիրի միեանընտա զապիթլիք ըիւթպէսինի
հաիգ օլարագ, իքիսի տէ Գասթիլա ասըլգատէկեանընտան
տօնա Լուիգա իսմինտէ կէնճ պիր գըզա ալէագա իթմիշլէր
տիր: Լաքին տիւգ տը Սալլանտրէրա ալիճէնապըգ հիսսիյլէ
քէնտի մուհապպէթինի գարընտաշը ուղրունա ֆէտա իթմիշ
վէ մէրգումա բարլագ պիր ճիհագ տախի թախսիս իյլէմիշ
տիր: Իմտի տօն Բամօն տ'Ալվար 1800 սէնէսի օգոստոսունտա
տօնա Լուիգա իլէ էվլէնմիշ, վէ իրթէսի սէնէ տօնա Լուիգա
տիւնեաեա էքիգ օլարագ իքի էվլատ կէթիրիպ, պիրի տօն
Բէտրօ, տիկէրի աէ տօն ժօղէ թէսմիեէ օլունմուշլար տըր:

Իգտիվաճընըն իրթէսի կիւնիւ ըիւթպէսի եիւզպաշըլըղա

Թէրֆի գլընան տօն Բամօն տ'Ալվարըն մէսուտիեթի միւ-
քէմէլ զանն օլունուպ, զէվճէսինի սէվտիկի վէ անըն թա-
րաֆընտան սէվտիկի վէ էվլատ սահիպի օլմագ մահգուզի-
եթթըրինէ նաիլ օլակէլտիկի հալտէ, պիրտէն պիրէ պու մէ-
սուտ ֆամիլեա տիւշարը ֆէլաքէթ օլմուշ տուր, չիւնքի տօն
Բամօն տա, բէտէրի տօն Բէտրօ կիպի զալիմ վէ անլաշըլմագ
պիր էօլիւմէ գուրպան կիթմիշ տիր քի, սըրասընտա պունու
տա նագլու հիքեաեթ իտէճէնիմ:

.....
 Բօգամպօլ, պուրաեա գատար ասլա տուրմամագսըզըն
 օգուտուղու հալտէ, պու արա օգումասընը քէսէրէք,

— Օհօ՛, մատմաղէլ Բէքիթա Տօլօրէս-Գօնսէրսիօն տը
 Սալլանտրէրա, տօսթու Բօգամպօլա, ֆամիլեանըն քեաֆֆէի
 սըրըլարընը էմիեթ իթմէսիլէ, պիր ազ խաֆիֆիք իթ-
 մէքտէ տիր, տէտի:

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընտա պիր թէպէսսիւհհասըլ
 օլտու. պատէհու քէօր, «տէվամէթ» մանէասընտա էլի իլէ
 պիր իշարէթ իթմէքլէ, Բօգամպօլ՝ իշպու իշարէթին մանէա-
 սընը անլաեարագ, էլ եագընը էլինէ ալըպ, շու վէճհլէ տէ-
 վամ իլլէտի:

Տօն Բամօն՝ Թագրիպա ալթը այտան պէրու բէտէր օլմուշ օլտուղու հալտէ, կէնճ գօնթէս Լուիզա տ'Ալվար, — չիւնքի տօն Բամօն գրալ Թարաֆընտան գօնթուղ բաեէսի վէրիմիչ տիր, — պիր գաչ հաֆթա գատար վալիտէսինին եանընտա գալմագ իւզրէ, մուվագգաթէն զէվճինտէն այրըլմըշ, վէ այնի վագըթտա Խսբանիա գրալը հազըթլէրի տախի Մատրիտտէն էսգիւրիալա ազիմէթ իյլէտիկինտէն, յիւշարիլէյհին մաեէթ զապիթանընտան պուլունտուգլարը ճիհէթլէ, իքի գարընտաշլար գրալա ըէֆագաթ իյլէմիշլէր տիր. Պունլալըն արասընտաքի իթթիհատ միւքէմմէլ օլուպ, ալէսսէվիէ իքի էքիզին եէկտիկէրինէ օլան մուհապպէթիլէ պիրիպիրինի սէվմէմէքտէ, վէ տիւգ՝ տօն Բամօնա պիւրիւք գարընտաշլըգ մուհապպէթի կէօսթէրմէքտէ օլմասըյլա, պու մուհապպէթ՝ սայքի բէտէրանէ տինմէկէ լաեւգ կէօրիւմիւշ տիւր. Զանն իտէրսին քի տիւգ՝ բէտէրի օլմատըղընը տօն Բամօնա ունուլթտուրմագ իսթէեիպ, պէլքի տէ, վալիտէսինին քէտէր ու էլէմինտէն նաշի վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու տիւշիւնտիւքճէ, խաին տօն Բէտրօ տ'Ալվար հագգընտա բէք զիւտտէ ինսաֆսըզճա հարէքէթ իթմիշ օլտուղունու միւլահագա իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

Իքի գարընտաշլար էսգիւրիալտա այնի տաիրէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, գրալըն խըտմէթինտէն խալի օլտուղլարը սաաթլարտա տաիրէի մէզքիւրէտէ իմրարը էվգաթ իթմէքտէ պուլունմուշլար տըր, Տիւգ քիթապ օգուր, վէ տօն

Բամօն տա եա ըէսիմ չըզար եախօտ մուզիգա իլէ մէշղուլ օլուր, վէ հէր իքիսի տէ տօնա Լուիգատան վէ չօճուգլարըն-տան պահս իտէրլէր իմիշ: Պիր ագչամ տիւգ, ավա կիթմիշ օլան գրալա ըէֆագաթ իթմիշ օլտուղու սըրատա, տօն Բամօն, տաիրէսինտէ պուլունարադ, կէնճ զէվճէսինէ մէքթուպ եազմագլա մէշղուլ իքէն, պիր ասքէր քէնտիսինէ մէքթուպ կէթիրմիշ, վէ տօն Բամօն՝ իշպու մէքթուպուն իւզէրինտէքի եազը մէճհուլու օլտուղու ճիհէթլէ, քէմալը թէաճճիւպ իւզ-րէ մէքթուպու աշմըշ տըր:

Մէքթուպուն զիյրի՝ «Սան-Ճէրօնիմօ պաշ բաբասը տօն Պազիլիօ» տէյի իմզա իտիմիշ տիր:

Սէն ժէրօմ՝ էսգիւրիալտան իքի ֆարսախ ուզագտա քիս-չիւք պիր դասապա տըր:

Մէքթուպուն մէալի պէր վէճհի աթի պուլունմուշ տուր:

«Տօն Բամօն,

«Ախիրէն Բիլիսէնին սօն վազիֆէլէրինի իճրա իթմիշ օլ-«տուղում վէ անճագ պիր գաշ սաաթլըգ էօմրիւ գալմըշ «օլտուղունու կէօրտիւկիւմ իհթիեար պիր ասքէր՝ էօլիւմ «եաթ աղընտա քէնտիսինէ կիթմէնիզի ըէճա իտիեօր: Իսմի՝ «Եակօ Բէրէզ տիր, վէ սիզէ մուհիմ պիր սըրը պէեան ի-«տէճէկինի իֆատէ իյլէեօր:»

Տօն Բամօն, մէշղում ասքէրէ խիթապէն,

— Սիզէ պու մէքթուպու քի՞մ վէրտի, տէյի սիւալ իլի-միշ տիր:

— Աթլը պիր քէօյլիւ, վէ ճէվապընա պէքլէեօր:

— Բէք էյի:

Ոն տագըգա սօնրա տօն Բամօն պիր աթա իլար օլա-րագ քէօյլիւ իլէ պիրլիքտէ կիթմիշ, վէ պիր սաաթ սօնրա Սէն-ժէրօմուն սէֆիլ պիր քէօյլինտէ ըէք ֆագիրճէ պիր գու-լիպէեէ վասըլ օլունարագ, տէրունինտէ, ֆիլվագը էօլիւմ րատտէսինտէ պիր իհթիեար պուլունտուղու կէօրիւմիւշ տիր:

Այլթսըշ եաշլարլնտա օլան պու խասթանրն եանընտա մէք-
թուպու եազմըշ օլան պաշ բաբաս օթուրմուշ, վէ խասթա
ֆէվգէլատէ զաիֆլիկինէ ըաղմէն; գուվվէի ագլիեէսինի զայպ
իթմէմիշ օլտուղունտան, տօն Ռամօնուն ինգէրինէ զանէթ սա-
բին պիր նազար իլէ;

— Պիր տամլա սու՝ տիկէր պիր տամլա սուեա պէնգէտի-
կի կիպի, սիղտէ բէտէրինիգէ պէնգէեօրսունուգ. Պու բէք զա-
րիպ հալ տիր, տէմիշ տիր:

Տօն Ռամօն, իհթիեար ասքէրին եաթաղը եանընտա օ-
թուրուպ, էինի թութմուշ, վէ օլվադըթ խասթանրն պիր ի-
շարէթի իւգէրինէ, պաշ բաբաս իլէ եաթաղըն եանընտա օ-
թուրմուշ օլան իքի գատընլար օրատան չէքիւմիշլէր տիր:

Իհթիեար շու եօլտա քէլամա աղաղ իյլէմիշ տիր:

— Տօն Ռամօն, աչէն թէրքի հաեաթ իտիեօրում, վէ տա-
հա էրքէն իֆշա իթմէքլիկիմ լազըմ նէլէն պիր սըրըր գօր-
գումտան վէ զաաֆէթիմտէն նաշի սէօյլէմէմիշ օլտուղումա
նատիւմիմ. լաքին սօն սաաթըմտա ալթըգ թէրէտտիւտ իթ-
մէաիմ, վէ պիր ան էվվէլ պուրաեա կէլմէնիգի ընճա իյլէտիմ:

— Տիմէք օ սըրըր պանա աիտ տիր:

— Էվվէթ. չիմտի պէնի տինլէեին. պէն՝ բէտէրինիգ եիւզ
պաշը տօն Իէտրօ տ'Ալվարըն գօմանտասը ալթընտա չալըշմը-
շըմ տըր: 1809 աչնէսինտէ Սալլանտրէրա շաթօռունու միւ-
տաֆաա իթմիշ օլան ասաքիրի մուհաֆազատան պուլունմադ-
տա իտիմ:

— Էվվէթ, բէտէրիմտէ օրատա վէֆաթ իթմիշ տիր:

— Փազաթ բէտէրինիգին նէ սուրէթլէ վէֆաթ իթմիշ
օլտուղունու պիլիեօրմուսունուգ:

Տօն Ռամօն սարսըլարագ,

— Խա'յր, հալպու բի ագլընա ճիննէթ կէլմիշ օլտուղու պիր
սըրատա, եախօտ կիճէ վադթը եանըշ պիր ատըմ ալմագլա,
մէթէրիսլէրին թէբէսինտէն տիւշմիւշ, վէ վէֆաթը պիր գա-
ղա նէթիճէսի օլտուղու ըիվաեէթ իտիւմիշ, տէյի պէեան իթ-
միշ տիր:

Ինթիեար ասքեր՝ պաշընը սալաեարադ շէօյէ ճէվապ վերմիշ տիր .

— Խա՛յր, բէտէրինիդ գաթլ խտիմիշ տիր .

— Գաթլժը խտիմիշ տիր . գաթիլի քի՞մ տիր .

— Տո՛ւրունուզ, պիր ազտան անլարսընըզ . Պիր կիճէ Իքի քիշի պէնիմ գուլիպէմին էօնիւնտէն կէշտիլէր . Պէն օլ էսնա-տէ մէթէրիս իւղէրինտէ նէօպէթտէ խտիմ . Օ Իքի ատէմլէր-տէն պերի բէտէրինիդ, տիկէրի տէ գաթիլի իտի .

— Լաքին իսմի՞, իսմի՞ .

— Պիր ազտան սէօյլէրիմ . բէտէրինիդ էօնտէն, ինթիմալ քի ասլա շիւպհէսի օլմաեարադ երլարիւօրտու, զիրա նէ՛ պի-րի վէ նէ՛ տիկէրի տրալարընտա պիր սէօզ պիլէ թէլէֆֆիւզ իթմէօրլարտը . Պունլար, քէօբրիւ եէրինէ գուլանըլան տէօ-շէմէնին իւղէրինէ վասըլ օլտուգլարընտա . . .

— Էվվէթ, խաթըրմա կէլիօր, օրասը տար պիր տէօշէ-մէ իտի .

— Իշթէ օրաեա կէլտիքլէրինտէ, պէնտէն խալի ուզագ-լանմըլ օլտուլար . կիճէ տէ զիեատէճէ գարանլըզ օլտուղուն-տան, նէ վազը օլուպ օլմատըղընը էեիճէ կէօրէմէտիմ, ֆա-գաթ գաթիլին բէտէրինիդէ խիթապէն, «տո՛ւրունուզ» տէ-տիկինի Իշիթտիմ, վէ այնի վազըթտա պիր կիւրիւթիւ գու-հուր իտէրէք, բէտէրինիդ կիրտապա տիւշմիւշ տիւր . Ազ սօն-րա գաթիլ՝ ֆիթուրսուզճա գարշըմտան կէշիպ, շաթօեա ալտէթ իթտի .

Տօն Բամօն՝ էօլիւմ ըատտէօինտէ պուլունան խասթատան տահա զէեատէ լէհէսի սօլարադ, — Նէ՛ տէհշէթ, Լաքին օ ալչադ քի՞մ իտի .

— Սապը իտին, սապը իտին . պիր ազտան հէր շէյի ան-լաեաճագսընըզ . Օ մէքըուհ ճինաեթի շիւպհէսիդ պէնտէն պաշգա քիմնէ կէօրմէմիշ տիր, վէ օն պէշ սէնէտէն պերու իսէ, վազը օլան սիւքիւթիմտէն տօլաեը, գալպիմ, ատէթա պիւեիւք պիր ճինաեթ իշէմէքտէիմ կիպի պէնի ըահաթ-լըզ իթմէքտէ տիր . Լաքի ն գաթիլ գուլվէթի իտի . էկէր

քէնտիսինի իթհամիթսէ իտիմ, պանա ինանրլմաեաճագ իտի,
պէլքի տէ գուրչունա տիգիլէճէք իտիմ :

— Գուզվէթլիմի, ֆագաթ քիմ իտի :

Ասքէր՝ պիր իշարէթլէ Սան ճէրօնիմօնուն պաշ բարա-
սընը ճէլպլէ, խաչընը իսթէտիկինտէն, բահիպ խաչը վէրմիշ,
վէ օլվագըթ խասթա՝ տօն Բամօնա պագարագ էլինի խաչա
ուզաթըպ :

— Շու խաչ իւզերինէ վէ եագընտա պէնի մուհաքէմէ ի-
տէճէք օլան ճէնապը Հագգըն գա ըշըսընտա եէմին իտէրիմքի,
հագըզ էթի հալի սէօյլէեօրում, տէյի պէեան իթմիշ տիր :

Տօն Բամօն . . Պէն տէ սիզէ ինանըեօրում :

Օ գէման ճան վէրմէքտէ օլան խասթա, սօն տագըգա-
լարընըն եագլաշմագտա օլտուղունու հիսս իլէ, քէնտի քէն-
տիեէ սօն պիր ճահտ իտէրէք :

— Եիւզպաշը տօն Բէտրօ տ'Ալվարըն գաթիլի՝ տիւգ տօն
Բաէզ տը Սալլանտրէրա տըր, տէմիշ տիր :

Տօն Բամօն . . (քէմալը տէհշէթլէ .) Գարընտաշըմմը :

.

Կէնճ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ էագիւրիալա ավտէթին-
տէ, տօն Բամօն Հագգընտա մալիւմաթ իսթէմիշ, վէ բարա-
սըն մէքթուպունու կէթիւրմիշ օլան ասքէր տէ, պիլտիկի մա-
լիւմաթը թէպիղաէն սօնրա, մէրգոււմուն Սան-ճէրօնիմօնա
կիթմիշ օլտուղու ճէվապընը վէրմիշ տիր :

Հէր նէ գատար տօն Բամօնուն զիբր օլունան մահէլլէ
կիթմէսի ֆէվգէլատէ պիր չէյ տէյիլ իսէ տէ, տիւգ՝ պու
խապէրի ալտըղընտա միւթէէսսիր վէ մահգուն օլմուշ տուր :
Իմաի գրալըն նէգտինէ կիթմէեիպ, քէնտի տաիրէսինտէ տօն
Բամօնուն վիրուտինէ սապըրսըզըզլա պէրլէմիշ տիր : Նիհա-
եէթ մէրգոււմուն, կիճէ վագթը մէգարտան չըգան էօլիւ կի-
պի զաեէթ սօլկուն պիր լէհճէ իլէ իչէրի կիրտիկինի տօն
Բաէզ տիւգ տը Սալլանտրէրա կէօրտիւկիւնտէ, բէֆը սէտա
իլէ ըիւճաթ իտիպ :

— Սիւպհահան Ալլահ, նէ՞ օլմուշսուն գարընտաշըմ, տէյի սօրմուշ, վէ տօն Բամօն, սօղուգճա,

— Հիշ պիր շէյիմեօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրմիշ, վէ աքալարընդա աթիտէքի սուրէթտէ միւքեալէմէ ճէրէեան իյլէվիշ տիր:

— Նէրէտէն կէլիեօրսուն:

— Խաթըրլամանըզ լազըմ կէլէն պիր ատէմին սօն նէֆէսինդէ հազըր պուլունմագտան կէլիեօրում, տի'ւգ տը Սալլանտրէրա:

Տօն Բամօնուն սուրէթի իֆատէսինտէն տիւգիւն ֆիքրինտէ վէ գալպինտէ հէեէճան հասըլ օլուպ, պինապէրին միւէսսիրէն:

— Օ ատէմ քի՞մ տիր, տէյի սիւալ իթմիշ տիր:

— Եալօ Բէրէզ իսմինտէ իհթիեար պիր ասրէր տիր:

— Օ իսմի խաթըրլամագտա օլտուղունու գանն խտիեօրում:

— Գէնտիսի Սալլանտրէրա շաթօսունուն առաքիրի մուսթահօղգասընտան պուլունմուշ:

Տիւգ՝ Սալլանտրէրա իսմինի իշիթտիկինտէ պիւթիւն պիւթիւն շաշըրարագ:

— Էվվէթ, Էվվէթ, խաթըրմա կէլիեօր, տէմիշ տիր:

Տօն Բամօն՝ կէօղլէրի ֆէվգէլատէ բարլահարագ:

— Իշթէ օ ատէմ, բէտէրիմին վէֆաթընը տէրխաթըր իթմէքտէ տիր, տէյի մուգապէլէ իյլէմիշ տիր:

Տիւգ սարսըլմըշ, վէ տիկէրի տէ շէյլէ իւավէ իթմիշ տիր:

— Էվվէթ, բէտէրիմին նա'սըլ վէֆաթ իթմիշ օլտուղունուն պիլիեօր:

— Պիլիեօր մու:

Տիւգ՝ տօն Բէտրօ տ'Ալվարըն խէհալի գարշըսընա չրգըբօր գաննը իլէ ըիւճաթ իթմիշ, վէ տօն Բամօն իլավէթէն:

— Բէտէրիմին գաթլ խտիմիշ օլտուղունու պիլտիքտէն պաշղա, գաթիլին տէ իսմինի սէօյլէեօր, տէմիշ տիր:

Պու սօն սէօղլէր՝ տիւգիւն պաշընա ատէթա երաբըրմ իսապէթ իթմիշճէսինէ թէէսսիր իտիպ:

— Գարընտաշը՛մ... Գարընտաշը՛մ... տէ՛յի բէքէլէմիշ
իսէ տէ, տօն Բամօն ճէվապէն՝

— Խայր, պէն Գարընտաշընը Կէրի թուրուն
Գաթէլ, տէմիշ տիր:

Պու Թապիր՝ տիւգիւն հիտտէթինի սօն տէրէճէեէ վար-
տըրտըղընտան,

— Բէտէրլինիգ պիր խաին իտի, տէ՛յի մուգպպէյէտէ
պուլունմուշ տուր:

— Եալան տըր:

— Սահիհ տիր, վէ պէն սիզին նամուսսունուզու լէքէլէ-
վէմէք, վալիտէմիզին նամուսունա խալէլ Կէթիրմէմէք իշին
քէնտիքինի թէլէֆ իթտիմ:

— Տիմէք, ա՛լչադ, բէտէրիմի Գաթէլ իթմիշ օլտուղունու
իգրար իտիեօրսուն հա՛:

— Տիւգ, Գարընտաշընըն հիտտէթի Գարըսընտա քէնտի
սօղուգ Գանլըլըղընը քէսպ իտէրէք,

— Էվվէթ, քէնտիսինի մահքիւմիթտիքտէն սօնրա, թէ-
լէֆ իթմիշ օլտուղումու իգրար իտէրիմ, տէմիշ տիր:

Տօն Բամօն էլինի գըրճընա Կէօթիւրտիւքտէն սօնրա,
էլտիվէնինի տիւգիւն եիւգիւնէ ֆըրլաթմըշ, վէ իֆատէեէ
աղաղլէ,

— Սադըն քէնտինի, բէտէրիմին ինթիգամընը ալաճա-
ղըմ, տէ՛յի պէեան իթմիշ իսէ տէ, տիւգ՝ էլտիվէնի եէրտէն
ալմամըշ, վէ սիչքիւնէթլէ:

— Տօն Բամօն, պէնիմ ճէսուր օլտուղումու պիլիրսինիգ,
տէմիշ տիր:

— Սիզ, պիր Գաթիլինիգ:

— Տօն Բամօն, վալիտէմիզին մէզարը իւգէրինէ եէմին
իտէրիմքի, սիզին իլէ տուէլլօ իտէճէեիմ:

— Վալիտէմէ հադարէթ իթմէ ա՛լչադ:

— Էվվէթ տուէլլօ իտէճէեիմ, ֆադաթ բէտէրինիգ թէս-
միէ իթտիկինիգ քիմսէնին. սիզի նէ կիպի սիլինմէզ վէ պօս:

զուլմազ պիր սուրէթտէ լէքէտար իթմէք իսթէտիկինի նագլ իթտիքտէն սօնրա իտէճէեհիմ:

— Հիչ պիր չէյ տինլէմէք, հիչ պիր չէյ անլամազ իսթէմէմ, եալընըզ գաթլու թէլէֆ իտիլմիչ օլան քիմսէնին բէտէրիմ օլմասը քեաֆի տիր, տէյիպ, տօն Բամօնըն հէման գըլըճընը չէքմէսինտէ, տիւգ ըէճա իտէրէք,

— Տօն Բամօն, գարընտաչըմ, սանա օլան մուհապպէթիմ նամընա, վալիտէմիդին, զէվճէնին վէ էվլատլարընըն նամընա տինլէ պէնի, տէմիչ, վէ Բամօն իսէ,

— Սիզ պիր ալչագսընըզ, վէ էօլիւմտէն գօրգուեօրսու-նուզ, տէյի մուգապէլէ իթմիչ, վէ տիւգ՝ աթըլան էլտիվէն գարչըսընտա պիլֆիթուր տուրմասընտա, տօն Բամօն մէր-գումուն իւզէրինէ հիւճուլմ իլէ, վէ ալչագ թապիր իտէրէք, եիւզիւնէ պիր սիլլէ աչգ իթմիչ տիր:

Օլ վագըթ տիւգիւն ագլը պաչընտան կիտէրէք, վէ քէն-տիսինէ վուրան էլ՝ գարընտաչընըն էլի օլտուղունու ունուտա-րագ, վագը օլան թահգիրին անճագ գան իլէ թէմիզլէնէպի-լէճէկինի միւլահազա իթմիչ, վէ տօն Բամօն կիպի գըլըճընը չէքիպ, եէկտիկէրինէ հիւճուլմ իթմիչլէր, վէ շիտտէթլէ պի-րիպիրիլէ չաթըշմըշլար տըր:

Իքի տագըզա սօնրա իքի խասիմլէրտէն պիրի եանի տօն Բամօն՝ հիչ պիր սէս չըգարմագսըզըն, վէ հիչ պիր քէլիմէ ի-րատ իթմէքսիզին եէրէ սէրիլմիչ տիր, չիւնքի տօն Բաէզին գըլըճը՝ գարընտաչընըն գալպկեահընա գատար սաբլանարագ, տէրհալ անըն իչինի պիթիրմիչ տիր:

Տիւգ, ճիհանտա էն զիեատտէ սէվտիկի քիմսէ, քէնտի գարընտաչը օլտուղու հալտէ, անըն նաչը գարչըսընտա պի-թիւն պիլթիւն ագլը պաչընտան կիտէրէք, օ կիճէնին գու-սուր վագթընը պուտալա մագամընտա կէչիրմիչ տիր:

Պէլքի երբմի տէֆա գլըճընը քէնտի վիճուտինէ տէ սաբ-
լամաեը թասմիմ իթմիշ իսէ տէ , տօն Րամօնուն, պիր տուլ
զէվճէ իլէ իքի եվլատ թէրք իթմիշ օլտուղու վէ պունլա-
րըն պիր համիեէ միւհթաճ իտուկի միւլահազասը՝ քէնտիսինի
օ թասավվուրուն իճրասընտան կէրի տուրտուրմուշ տուր :

Սապահլաեըն էրքէն տիւգ՝ սէրաեա ազիմէթլէ , իս-
թիհսալ իյլէտիկի միւսաատէ իւզէրինէ , քէնտիսինի ֆէվ-
գէլատէ սէվմէքտէ պուլունան գրալըն նէզտինէ գապուլ օ-
լունտուգտա , տիզլէրինէ գաբանարագ , պէտպախթլըղընտան
նաշի իրթիքեապընա մէճպուր օլմուշ օլտուղու իքի գաթլ վա-
գըասընը իգրար , վէ շու սէօզլէրի իլավէթէն պէեանէ իճ-
թիսար իյլէմիշ տիր :

— Հաշմէթլու էֆէնտիմ հազրէթլէրի, մէթպուլի մուֆախ-
խամըմտան զայրի հիշ պիր հաբիմիմ պուլունմատըղը ճիհէթ-
լէ , հագգը պէնտէկեանէմտէ ճախզ օլան մուհաքէմէնին թա-
րաֆը հաշմէթանէլէրինտէն իճրասըլա , էկէր գապահաթլը
իսէմ՝ իտամըմըն, վէ էկէր պիսուշ իսէմ, պէրաէթիմին գա-
րարընը իսթիրհամ իյլէմէք իւզըն հուգուրը հաբիբաինիգտէ
տիգ չէօքմէեէ կէլտիմ :

Գրալ տախի ճէվապա աղազլէ ,

— Տիւգ տը Սալլանտրէրա, աեաղա գալգըն , վէ ալնը-
նըզ աչըգ օլարագ գարչըմտա տուրուն, զիրա սիգ միւթթէ-
հիմ տէյիլսինիգ , տէմիշ տիր :

Օն տէօրտիւնճիւ Լուինին թօրնու պուլունան գրալ՝ տիւ-
գիւն ալիճէնապ ըուհունու պիլտիկինտէն , անը օլ վէճհլէ
թադտիր իյլէմիշ տիր :

Տօն Րամօն իլէ տիւգ շահիտսիգ օլարագ տուէլլօ իթմիշ
օլտուգլարընտան , տօն Րամօնուն վէֆաթը սըրրընը գրալտան
պաշգա պիլէն պուլունմամըշ տըր : իմտի գրալ, տիւգէ, ճնա-
շը պու կիճէեէ գաաար սագլաեընըզ , կիճէ շաթօնուն կիգ-
լի պիր մահէլլինտէ էսէրինի զայպ իաէրիզ՝ տէսիշ, վէ արա-
տան պիր այ կէչինճէ, տօն Րամօնուն խէֆի պիր մէմուրիեէթ-
լէ գրալ թարաֆընտան փրանսաեա կէօնտէրիլմիշ օլտուղու

Հայտե՛ օրատա վէֆաթ իթմիշ իտուկի շաի օլմուշ տուր:

Տիւշէս տը Սալլանտրէրա՝ խաին տօն Բէտրօ տ'Ուվարըն վէֆաթը վազըասընը սուրէթի հազըգիէտէ պիլմէտիկի կիպի, միւթէվէֆանըն տուլգէվճէսի տօնա Լուիզա տախի զէվ-ճինին միւէլլիմսուրէթտէ վէֆաթընտան ասլա խապէրտադ օլամամըշ տըր: Լաքին վազը օլան իքի գաթլ մատտէսի տիւգիւն վիճտանընա բէք աղըր կէլմէքտէ օլուպ, օլ տա-գըգատան իթիպարէն քէնտիսինի, էօքսիւզ օլմալարընա սէպէպ օլմուշ օլտուղու իքի էվլատըն համիսի վէ բէտէրի մա-գամընտա ատտ իլէ, տօն Բէտրօեու վէ տօն Ժօզէեի քէնտի էվլատը կիպի պիւեիւթմիւշ, վէ էկէր իսմինի պագի սագ-լամագ արզուսինտէ օլմասա, պիւթիւն սէրվէթինի անլէրէ թէրք իթմէք իւզրէ էվլէնմէքտէն պիլէ կէրի տուրմասը տէր-քեար պուլունմուշ տուր:

Հալպուքի, պիր գաշ սէնէ սօնրա միրուրը գէման իլէ քէտէրի թէսկին օլտուղունտան, տիւգ, վալիտէմիլէ էվլէն-միւշ, վէ արատան պիր սէնէ կէչինճէ պէն տիւնեաեա կէլմի-շիմ տիր:

Օլ վազըթ բէտէրիմ, իքի էքիզլէրտէն պիւեիւկիւնիւ եանի տօն Բէտրօեու պէնիմէ էվլէնտիրմէկի հազրէթի իսա իւզէրինէ եէմին իթտիկինտէն, պէն, օն իքի եաշընտա օլտու-ղումտա, ըէսմէն նիշանլանորմ: Պունտան պաշգա բէտէրիմ, շաեէտ տօն Բէտրօ վէֆաթ իտէրսէ, տօն Ժօզէ իլէ էվլէնէ-ճէկիմի եէմին իթմիշ օլմասըյլա, պու սօն եէմին՝ հաեաթըմը պէտպալթ գըլմաեա, վէ տօն Ժօզէեի ճինաեէթ թարիգինէ սէվգ իթմէեէ սէպէպ օլմուշ տուր:

.....

Գօնսէքսիօնուն էլեազըսընըն իքինճի գընմը պուրատա խիթամ պուլուպ, Բօգամպօլ՝ օգուամասընը քէսէրէք, սըր վիլիամսա խիթապէն,

— Էյ ամճա, պու շէյլէր հագըղնտա սէն նէ՞ տէրսին, տէյի սիւալ իթտի:

Պու արա քէօր եազմադ իսթէտիկինի իշարէթլէ անլաթ-
տըղընտան, Րօգամպօլ՝ եազը թաշընը մերգումա վէրտի վէ օ
տախի իւզէրինէ շու սըրալարը թահրիր իյլէտի:

«Պու կիպի սըրրլարա վազըֆ օլան՝ հէր հալտէ մատմա-
զէլ Գօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրանըն զէվճի օլմալը տըր, Պու
տազըզատան իթիպարէն օ կէնճ գըզա քէօր քէօրունա ի-
թաաթ իթմէլիսին, անը տօն ժօզէնին էլինտէն գուրթար-
մալըսըն, վէ քէնտիսինէ գուրթարընը մագամընտա կէօրիւն-
մէլիսին:»

Րօգամպօլ, էլեազըսընը թէքրար ալարագ,

— Պէն տէ պու էֆքեարտաեւմ, Շիմտի պագալըմ շու
ֆամիլեա օեռնընտա լաքիպիմ՝ տօն ժօզէնին ըօլու նէտիր,
տէտի, վէ պատէհու օգումասընա տէվամ իյլէտի:

20

Տօն Աէտրօ վէ տօն ժօզէ՝ պէնտէն եէտի եաշ պիւեիւք
օլարագ եիրմի եէտի եաշընտա տըրլար:

Անլէր իլէ պէրապէր կըրնատ էեալէթինտէ պիւեիւտիւմ:

Վալիտէլէրի տօնա Լուիզա՝ զէվճինին վէֆաթընտան օն
սէնէ սօնրա վէֆաթ իթտի: Օ թարիխտէ բէտէրիմ՝ զաթէն
էվլի օլտուղու հալտէ, պուռլարըն թէրպիեէսինի տէրիւհտէ
իտիպ, քէնտի եանընա ալտը: Պէօյլէճէ կըրնատտան իւշ ֆար-
սախ ուզագտա կըրնատիէր իսմիյլէ միւթէսարըֆ օլտուղու-
մուզ շաթօսունտա պիրլիքտէ պէշ սէնէ վազըթ կէշիրտիմ:

Տօն Բէտրօ՝ ախլէադը հասէնէ վէ նէճիպէ իլէ մութթա-
սըֆ օլմասըյա, պէշ սէնէ էվվէլ քէնտիսիյլէ նիշանլանտրմ, վէ
զաթէն օլ վադըթտան պէրի պիրիպիրիմիդի սէվմէքտէ իտիք:
Տօն Բէտրօնուն զէվճէսի օլաճաղըմ խիւլեաի լաթիֆէսիլլէ
իւշ սէնէ եաշատըմ. տօն ժօզէ իսէ, պու կիւնքի կիւն իրա-
եէ իթտիկի ախլէազընը, եանի ճէպպար, մէրհամէթսիզ վէ
հարիս օլտուղունու օլ զէմանտան կէօսթէրտի. քէնտիսի տօն
Բէտրօտան քիւշիւք առա իտիլմէքտէ օլմասըյա, պիւեիւք-
լիւք հադգընը հաիզ օլմամասընտան տօլաեը դարընտաշընը
շէքէմէմէքտէ իտի, վէ մէրգում ալէյհինտէ բէք չաբուգ
պուղզ ու առավէթ հիսսիեաթը կէօսթէրտիքտէն պաշգա, նի-
հաեէթ պիր ճինաեէթէ տալսի ալշադճասընա իրթիքեապ իյ-
լէմէեի թասմիմ իթտի:

Շէօյլէ քի էմնիյեէթլի վէ սահիպի իսթիգամէթ օլան
տօն Բէտրօ՝ դարընտաշը հադգընտա մուհապպէթի սամիմէ
կէօսթէրտիկի հալտէ, տօն ժօզէ իսէ, չօդ տէֆա աղղընտան
տէհշէթլի թէհտիտլէր չըգարմագտա իտի: Լաքին քէնտի-
սի ֆիթնէքեար օլմասըյա, բէտէրիմին միզաճ ու թապիեա-
թընա կէօրէ տավրանմագտա, վէ տիւնեատա եալընըզ պիր
շէյտէն, եանի տօն Բէտրօտան քիւշիւք սաեըմասընտան նաշի
միւթէէսսիւֆ օլտուղունու, վէ պու թէէսսիւֆիւ տէ, տօն
Բէտրօնուն, իսքանիա գանունու ահքեամընճա սէրվէթի բէ-
տէրանընըն պիւեիւք գըսմընա հիսսէտար օլմասընտան, վէ
բէտէրինին իւնվան վէ բիւթպէլէրինի իհրազ իթմէսինտէն նէ-
շէթ իթմէեիպ, իլլա պէնիմլէ էվլէնէճէլինտէն նէշէթ իյլէտի-
կինի պէեան իթտի:

Պէն օլ վադըթ օն իւշ եաշընտա իտիմ, վէ տօն ժօզէ տէ
եիրմի պիր եաշարընտա իտի: Հէնուզ քիւշիւք պիր դըշ օլ-
մամլա պէրապէր, տօն ժօզէնին, դարընտաշը ալէյհինտէ կիզ-
լի պիր պուղզ ու առավէթլէ մութթասըֆ օլտուղունու ան-
լամըշ իտիմ: Պիր ադշամ կըրնատիէր շաթօսունուն պաղէ-
լէրինտէ եալընըզա պիրիպիրիմիզէ բասթ կէլտիք: Տօն ժօզէ
էլիմի թուլուպ,

— Ազիզէմ Գօնսէքսիօն, սիզի սէվմէքտէ օլտուղուճու պի-
լի՞րմիսինիզ, տէտի:

Պէն տէ կիւլէրէք, — Դարբնտաշընըզըն նիշանլըսը օլտու-
ղուճու, վէ անընլա էվլէնէճէկիմի ունուտո՞ւեօրմուսունուզ,
տէյի սօրտուճ:

— Օ իզտիվաճ հէնուզ իճրա օլունմամըշ տըր:

— Լաքին տօն Բէարօ պէնի սէվէր, պէն տէ քէնտիսինի
սէվէրիմ: Պէն օն պէշ հաշընտա, օ տախի եիրմի իւշ եաշլարըն-
տա օլուրսազ էվլէնէճէկինիզ, տէյի տէվամ իթտիմ:

— Գօ՛նսէքսիօն, սիզէ պիր ֆէնալըգ եաբմագլըղըմը իս-
թէ՞րմիսինիզ:

— Հա՞նկը ֆէնալըգտան պահս իտիեօրսունուզ:

— Պէն նե՞ սէօյլէտիկիմի պիլիեօրուճ: Սիզ պանա, տօն
Բէարօ իլէ էվլէնմէեճէկինիզ հագգընտա եէմին իտին:

— Լաքին օիզ մէճնուսունուզ, տէյի քէմալը թէաճճիւպ-
լէ տէտիմ:

— Իհթիմալ տըր, ֆագաթ պէն անը թահգիր իտէրիմ,
վէ սիզի տէ սէվէրիմ:

Տօն Ժօղէ, պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման միւտհիշ պիր
թասվիր քէսպ իթմիշ օլտուղունտան, քէնտիսինտէն գօր-
գուպ ֆիրար իթտիմ, վէ էկէր պէնի թէքըար թաագիպ ի-
տէճէք օլուրսա, հէր շէյի բէտէրիմէ իգըար իթմէկէ գարար
վէրտիմ: Լաքին օնտան սօնրա տօն Ժօղէ պանա աշգ ու մու-
հապպէթինտէն պահս իթմէեիպ, օ կիւնտէն իթիպարէն
պէնիմ հագգըմտա պարիտանէ պիր հիւրմէթ կէօսթէրտիկի
հալտէ, տօն Բէարօսա տա մուհապպէթ իպրազ իլլէմէք-
տէ իտի:

Հէնուզ բէք կէնճ վէ սատէտիլ օլտուղումտան, տօն Ժօ-
ղէտէն շիւպհէ իտէմէզ իտիմ: Իմտի հագգըմտա վագը օլան
հարէքէթինի՝ ճէհալլէթ վէ դըզգանճլըգ հիսսինին պիր արա
քէսպի շիտտէթ իթմէսինէ իսնաա իլէ, մուախիսարէն թէֆէք-
քիւր վէ միւ յահագա սաեէսինտէ իսլահը նէֆս իթմիշ օլտու-
ղունու զանն իթտիմ: Պունտան պաշգա տօն Ժօղէնին պանա

մուհապպէթի օլմաեւըպ, օ պէնիմճիհազըմա, բէտէրիմին վէրա.. սէթինէ կէօզ տիքմիշ իտի. չիւնքի բէտէրիմ՝ պիր էրքէք էվլատա մալիք օլմազլըգ իւմիտինտէն ֆարիզ կէլմէսինտէն պէրու, իսմինի վէ իւնվանընը տամատը օլաճադ զաթա ինթի-գալ իթմէկի տիւչիւնսիւշ իտի:

Կրընատիէր պաղչէլէրինտէքի թէսատիւֆիւմիւզտէն պիր սէնէ սօնրա տօն ժօզէնին ճիտտէն հադգըմտա մուհապպէթի պուլունմատըղընա իսքեաթ օլտոււմ: Շէօյլէքի տօն Բէտ-րօ՝ զաեթթ տինտար վէ հիւսնի ախլէադլա մուլթատըֆ պու-լունտուղու հալտէ, տօն ժօզէ, սէֆարէթէ միւթէալլիգ. պիր մէմուրիեթէ տէրիւհտէ իթմիշ օլան բէտէրիմին զայպուպէթինտէն պիլիսթիֆատէ, Կրընատտա, ախլէադը պօզուգ չէօհ-րէթինի գազանտը:

Կրընատանըն աթիգ Մօր սիւսիլէսինտէն նէչէթ իթտի-կինի ըիվաեթթ իթմէքտէ պուլունան պիր չինկեանէ գարը. սըյլա բապըթաի աշըգպազանէսի օլգատար շաի օլտու քի, պիշարէ վալիտէսի պիլէ մէրգոււմա, մուվադգաթէն Կրընատը թէրքլէ, Մատրիտէ կիթմէսինի էմր իյլէտի, լաքին տօն ժօզէ, վալիտէսինին հուզուրընտա տիզ չէօքէրէք, պունտան պէօյլէ մէզքիւր չինկեանէ գարըսընը կէօրմէեէճէկինէ եէմին իտէրէք, Կրընատիէր չաթօսունտա գալտը, վէ պիր գաշ ալ պու վատընը թուլթուպ, չինկեանէ գարըսընտան բեամիլէն ֆարիզ կէլտի: Լաքին կիզիճէ մէզպուրէեի կէօրմէսինէ տէ-վամ իտիպ, հաթթա պէտպախթըղըմտան նաչի պու միւ-լադ աթլարտան պիրինտէ պէն տէ հազըր պուլունտոււմ:

Կրընատիէր չաթօսու՝ էսկի Մօրլարըն ուսուլը միյմարի-սիյլէ վէ տէօրթ թարաֆը պաղչէլէր իլէ մուհաթ օլարադ կիզէլճէ ինչա իտիլմիշ օլուպ, բէնչիլէլէրինտէն պազըլտը-ղընտա, ուզագտան Սահամպրանըն գուլլէլէրի վէ թապեալարը միւշահէտէ օլունուր իտի:

Պաղչէլէրին ուճունտա սահրա թարաֆընտա եէչիլլիքտէն եաբըլմըշ պիր քէօք պուլունուպ, տօն ժօզէ՝ չինկեանէ գարը-եա պէրլէմէք իւզրէ հէր ագչամ օրաեա կիտէր իտի:

Նիկարա իսմինտէ օլան պու չինկեանէ՝ ղանէթ կէնճ վէ տիւպէր օլուպ, Մատրիտ, Կրընատ, Սէվիլ վէ Գատիքս շէ-հիրլէրի զէնկինլէրի վէ իւնվան ու ըրլթպէ սահիպլէրի թա-րաֆընտան հապգընտա ֆէվգէլատէ իլթիֆաթ կէօսթէրի-միշ իտի: Մէզպուրէ Կրընատտա տէպտէպէլի պիր էօմիւր կէ-չիրմէքտէ օլուպ, Ֆալճըլըգ իտէն վալիտէսիյլէ, պէլլի պաշլը սէնաաթլարը օլմաերպ, Կրընատ շէհրի ճիվարընտա իճրաի շէգալէթ իտէն պիր էչգընա ֆըրգասընա մէնսուպ օլտուգ-լարը պէյն էլ խալգ ըրվանէթ օլունան իւշ նէֆէր կէնճ վէ գուվվէթլի գարընտաշընտան միւրէքէպ օլան ֆամիլեասըյ-լա պիրլիքտէ պիր գօնագտա իգամէթ իթմէքտէ, վէ քէնտի-սինի ֆէվգէլատէ սէվմէքտէ պուլունան տօն Ժօզէ իլէ պու-լուշմագ իւզըն հէր կիճէ մուայեէն մահէլլէ կէլմէքտէ իտի:

Դարընտաշլարը, մէզպուրէնէ ըէֆագաթ իտիպ, օրատա վագը պիր տաղըն էթէյինտէ պէրլէրլէր իտի:

Տօն Ժօզէ, մէրգուլմէնի գապուլ իչին քիւշիւք պիր գա-րու աշարագ, Էէշիլլիքի քէօշկէ կէօթիւրիւր, վէ պազը տէ-ֆա, շաթօնուն ըշըգլարը սէօնտիւրիւտիւկիւնտէ, պաղչէ-լէրտէ կէզինիր իտիլէր:

Իմտի պիր կիճէ, վագըթ խայլի կէշմիշ օլտուղու հալտէ, վիճուտա հիսս իթտիկիմ պիր ըահաթսըզլըգ իւզէրինէ, եա-թաղըմտան գալգմաեա մէճպուր օլտում, վէ պիր ազ հավա ալմագ իչին իհթիեաճ հիսս իթտիմ: Օգոստոս այը օլուպ, հավա ղանէթ սըճագ վէ ասիւման պուլութլու իտի: Պիր ման-թօեա սարըլարագ պաղչէնէ էնտիմ, վէ պէնտէն ղայրի քիմ-սէ պուլունմասըղընա գանմըշ օլարագ, պիր աղաճըն ալթըն-տա օթուրտում: Օլ էսնատէ եարը կիճէ իտի:

Պիր գաշ տագըգատան պէրու օրատա պուլունտուղում հալտէ, պազը քէսիք սէսլէր վէ գումուն իւզէրինտէ աեագ սէտասը իշիթտիմ: Գօրգտում, վէ գըմըլտանմագ զըզըն վէ տիթընէնէք գալագալտում: Ատըմ սէսլէրի կիթտիքճէ եագ-լաշտըղը կիպի, կէօրիւշմէք սէտալարը տախի կիթկիտէ աշի-քեարէն իշիտիլմէնէ պաշլատը: Սէսլէրտէն պիրինին տօն Ժօ-

զէնին օլտուղունու թանըտըմ, ֆագաթ մուսահիպինին սէտաարնը թանըտամատըմ:

Պէլքի աեաղա գալգարագ, թահգըղը մատտէ զըմնընտա իլէրլէեէճէք իտիմ, ֆագաթ անը վահիտտէ տիկէր պիր սէտա իշիթտիմ քի, պունուն պիր գատըն սէտասը օլտուղունա գաթան շիւպհէ իթմէտիմ:

Մէրագ վէ միւպհէմ պիր էնտիշէ՝ պիլա հարէքէթ վէ աղաճըն տալարը արգասընտա տահա զիեատէ սիբէրլէնմէեէ պէնի սէվգ իթտիլէր:

Ատըմլար վէ սէսլէր եագլաշտըղընտա, շու մուհավէրէնին ճէրէեան իթտիկինի իշիթտիմ:

— Իշթէ պէօլէ տօն ժօգէ, սէվկիւլիւմ, հէր նէ գատար սէն, գարընտաշըն իլէ էքիզ օլարագ տօղմուշօուն տուր, ֆագաթ պիրատէրին տօն Բէտըօ՝ զէնկին վէ իւնվան սահիպի օլաճագ, վէ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն հաիզի ասալէթ դըղըյա էվլէնտիկի հալտէ, գաիմբէտէրինին տէ էմլաքը վէ իւնվանլարը քէնտիսինէ ինթիգալ իտէճէք տիր:

— Նէ՛ չարէ:

— Վէ սէն տէ ֆագիր, պիլա իւնվան վէ պիլա սէրվէթ գալաճագսըն:

— Էվվէթ:

Պու ալա մէրգուլար թա եագընըմտան կէշտիքլէրինտէն, նէֆէսիմի գալթ իթմէկէ մէճպուր օլտում:

Ջինկեանէ, իսթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ,

— Սէն տօն Բէտըօեու սէվէ՞րմիսին, տէտի:

— Պիլաքիս թահգիր իտէրիմ:

— Էզճան ու տի՞մի:

— Էվվէթ, էզճան ու տիլ:

— Էկէր էօլլըսէ, աղաեաճագմըն:

— Ասլա:

Իշթէ իշիթտիկիմ սէօղլէր պունտան իպարէթ իտի:

Մէրգուլար խայլի ուգագլանտըղլարընտան, սէօղլէրինի իշիտէմէզ օլտում, Պունլար պաղչէեի տէվր իթտիլէր, վէ թէք-

րար եանրմտան կէշտիլէր։ Օլէսնատէ պէն, գըմըլտանմանա-
րագ, եէրիմտէ տուրմուշ օլտուղում կիպի, տօն ժօղէնին՝
զարընտաշընըն վէֆաթընը արգուլէտիկինի իշիթտիկիմտէն
պէրի տէ տէհշէթ իշինտէ պուլունուեօրտում։

Իքինճի տէֆա եագընըմտան կէշտիլէրի սըրատա տօն
Բէտրօտան պահս իթմէեիպ, անճագ չինկեանէ շէօյլէ սէօյ-
լէմէքտէ իտի։

— Պու խասթէլիք՝ կիւնլէրիմիդտէ սայքի մալիւմ՝ տէյիլ
տիր։ Աֆրիգատա, Փաստա վէ Սէնէկալտա էմնալինէ բէք նա-
պիրէն թէսատիւֆ օլունուր։

— Մուհլիք մի տիր։

— Մուհլիք վէ միւտհիշ տիր։

— Իսմի նէ՞ տիր։

— Ինսանը եավաշ եավաշ չիւրիւտիւր։ շէօյլէքի չէհրէ,
տօտագ, պուրուն վէ տիշի չիւրիւթտիւրտէն սօնրա, կէօզ-
լէրի սէօնտիւրիւր, վէ նիհանէթ պաղըրսագլարա սիրա-
նէթ իտէր։ Պու իլլէթէ տիւշար օլան պիշարէ՝ կիւն պէ կիւն
սաաթ պէ սաաթ մահվ օլտուղունու կէօրիշր։

— Իլաճը հօգ մու տուր։

— Աօլա իլաճը եօգ տուր։

— Պու իլլէթէ տիւշար օլան տահա գա՞ սէնէ եաշա-
եապիլիր։

— Իշի պիլիր։ Պագէն իլք սէնէնին խիթամընտա, ալագէն
տէ պիր գաշ սէնէ զարֆընտա թէրքի հաեաթ իտէր։ Լաքին
տէհշէթլի ալէամէթլէրի, չօգ տէֆա պիր այ սօնրա նիւմա-
եան օլուր։

Մէրգոււար թէքրար ուզագլանտըգլարընտան, հիշ պիր
շէյ իշիտէմէտիւմ։ Լաքին իւշիւնճիւ տէֆա օլարագ պանա եա-
գըն կէշտիլէրինտէն, տօն ժօղէնին շու եօլտա իֆատէի մէ-
րամ իթտիկինի իշիթտիւմ։

— Պու իլլէթ պուլաշըգ մը տըր։

— Էվվէթ։

— Նա՞սըլ պուլաշապիլիր։

— Թէնինէ տօգուճմագլա, նէֆէսինի ալմագլա:

— Տիմէք պու խասթէլիկէ տիւչար օլան քիմսէ, պիր տիկէրինին տօտագլարընը պուս իտէրսէ, խասթալըղը օնա վէրիր:

— Պունա լիւզում հօգ տուր: Սանա սէօլէեօրում ազիզիմ, գարընտաշլարըմ իքի այ էվվէլ Աֆրիգատան պու խասթէլիկէ տիւչար օլմուշ պիր արապ չօճուզու կէթիրմիշլէր տիր:

— Էվվէթ:

— Շիմտի օ չօճուզուն երւզիւնէ պալմօմուտան եախօտ չամսագըզընտան, եաղլը վէ սիւնկէր կիպի պիր մատտէտէն եաբըլմըշ պիր մասքէ գօնուսա, վէ պիր գաշ սաաթ պու մասքէ երւզիւնտէ պըրագըլսա, անսէն սօնրա պիր տիկէրիննին երւզիւնէ վազ իտիլտիկինտէ, անինտէ իլլէթին սիրաեթ իտէճէկինտէ շիւպհէ օլունամագ:

Մէրգումլար իւշիւնճիւ տէֆա ուզագլանտըլար, վէ միււքեալէմէլէրինին նէ կիպի էսըարի մանէասը օլտուղունու էվվէլ էմիրտէ անլաեամատըմ: Մուախխարէն տօն ժօղէնին պաղշէլէրին քիւշիւք գաբուսունա տօղրու էնտիկինի, վէ պատէհու արալարընտա պուսէ ալընըպ վէրիլտիկինի իշիթտիմ: Չինկեանէ այնի վագըթտա օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Պէն տէ շաթօեա ալտէթ իթտիմ, ֆագաթ օ կիճէսի ուեումատըմ: Տօն ժօղէնին միւտհի թասապվուրլարընը տէրք իթմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրտում, վէ լաքին հէնուզ օլպապտէ գաթի պիր էֆքեար հասըլ իթմէզտէն էվվէլ սապահ օլտու: Գէնտի քէնտիմէ, հիսսիեաթ վէ միււհագաթըմը խէեալի ատտ իթմէկէ պաշլատըմ: Տօն ժօղէ գարընտաշընը գըսգանապիլիր, հաթթա անը թահգիր տախի իտէպիլիր, ֆագաթ անըն գաթիլի օլպալիլը մի տիմէքտէ իտիմ:

Պունունլա պէրապէր նիշանլըմը կիտիպ պուլմաեը վէ հէր իշիթտիքլէրիմի քէնտիսինէ պիլտիրմէեի տիւշիւնմէքտէ իքէն, բէտէրիմտէն պիր մէքթուպ ալընտը:

Ագտէմճէ պէեան իթմիշ օլտուղում վէճհլէ, տիւգ տը Սալլանտէրա տիրլօմասիճէ մուհիմպիր մէմուրիեթ, եանի Ալմանիատա սէֆարէթ վագիֆէսինի տէրիւհտէ իթմիշ օլուպ:

վալիտէմէ եազմըչ օլտուղու մէքթուպտա սէֆարէթ սըր քիթապէթինէ թայեին իթտիրմիչ պուլունտուղու տօն Բէտ-րօնուչն քէնտի նէգտինէ կիթմէսինի պէեան իյլէմիչ իտի :

Տօն Բէտուօ բէտէրիմի սէվէր վէ օնա հըարմէթ իտէր ի-տի Կիմտի բէտէրիմին արզուլէրի քէնտիսի իչին էվամիր գա-պիլինտէն օլմասըյա , օ կիւնիւ կիթմէք արզուսինի իզհար իյլէտիչ պէն տէ պու ազիմէթի նիչանլըմիչին ճէնապը Հազ-գըն պիր լութֆու մագամընտա թէլագգը իթտիմ :

Պու սուրէթլէ տօն Բէտուօ կիթտի , պէն տէ վալիտէմ վէ տօն Ժօզէ իլէ եալընըզ գալտըմ :

Արատան պիր սէնէ կէչիպ , հէյեթի վիւքէլա թէպտիլ օլմագլա , բէտէրիմ տօն Բէտուօ իլէ պիրլիքտէ պիր ազշամ կըրնատիէրէ վասըլ օլտուլար :

Տօն Ժօզէ գարընտաշընը ֆէվգէլատէ ասարը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթլէ գարլըլաեըպ , քէնտիսինի թէքրար կէօրմէ-սինտէն տօլաեը իզհարը մէսէրրէթ իյլէտիկի կիպի , պիր սէնէ զայպուպէթինտէն նաչի տախի բէք զիեատէ քէտէրէ տիւչար օլմուշ տուր կիպի կէօրիւնտիւ : Պիր սէնէ գատար վագըթ կէչ-միչ օլտուղու ճիհէթլէ , լինկեանէ գըզը իլէ տօն Ժօզէ պէյ-նինտէ վուգու պուլմուշ օլան միւքեալէմէեի ունութմուշ ի-տիմ : Պուլտան գաթինազար օ գատըն տա կըրնատտան մու-ֆարագաթ իթմիչ օլուպ , իհթիմալ քի տօն Ժօզէ տէ քէն-տիսիլէ պիւթին պիւթիւն գաթը մուխապէրէ իթմիչ իտի : Տիկէր թարաֆտան օն պէշ եաշընա պասթը գատէմ իթմէք-լիկիմ եագըն օլուպ , տօն Բէտուօ իլէ իզտիվաճըմըն իճրասը զէմանը բէք ուզագ տէյիլ իտի :

Տօն Բէտուօ ալա ֆէվգէլատէ մէրագլը օլուպ , գարընտա-շը տօն Ժօզէ իսէ , ալտան ասլա խօշլանմազ իտի : Տօն Բէտուօ հէր սապահ խըզմէթքեարըյա պիրլիքտէ , պագէն տէ եալը-նըզ օլարագ վէ թիւֆէնիկի ումուղունա ալարագ , մէվէքէթի-միզտէ բէք քէսրէթլի օլան գըրմըզը քէքլիքլէրի վուրմագ

Լիզրէ Կրնատիէրին ճիւղարնտաքի տաղլարա կիտէր, վէ բէք չօգ տէֆա կէճ վագթա գատար ավ իլէ մէշղու օլուր իտի:

Իմտի պիր կիւն տօն Բէտրօ, օ կիւն իշին չանթասընա պազը երզագ վազիյլէ, սապահլաերն երքէն եալընըզճա հաւէքէթ իթտի, լաքին ագչամ օլտու, կիճէ օլտու, տօն Բէտրօ մէյտանա չըգմատը:

Միւթատ օլան զէմանտա սուֆրաեա օթուրուլտուղունտա, տօն Բէտրօնուն եէրի աշըգ գալտը:

Օլ վագթը բէտէրիմ պազը կէօնա էնտիշէեէ տիւշար օլարագ,

— Ճիւղարըմըզտա հայտուտլար թէօրէմիշ տիր, աճապա անլէրին բէնշէսինէ՞ մի տիւշտիւ, տէտի:

Տօն Ժօզէ տէ, կիւլէրէք, — Օլամազ չէյ, տիր, պիր սէնէտէն պէրի տիր քի, եագընլարըմըզտա հիշ պիր սիրգաթ վագըասը իշիտիլմէեօր. հայտուտլար սէմթլէրինի թէպտիլ իթմիշլէր տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

Պիր սաաթ տահա պէքլէնիտի:

Պու միւտտէթ զարֆընտա պէն կէօնակէօն վէսվէսլէրէ տիւշար օլմաեա, վէ չինկեանէ գարընըն գարտաշլարը հագգընտա, հայտուտլար իլէ իշթիրաքլարը պուլունտուղունտա տիր պիր գաշ այ մուգատտէմ խալգ պէյնինտէ տէվէրան իթմիշ օլան շայեալարը, իսթէմէեէրէք խաթըրլամաեա պաշլատըմ: Օ գարընըն տօն Ժօզէ իլէ միւլագաթը տա պիրտէն պիրէ խաթըրմա կէլտիկի էսնատէ, նակեահ գարունուն չանը իշիտիլմէքլէ, պիր բիմէնին սէյֆիէեէ կէլմիշ օլտուղու անլաշըլտը:

Տէրհալ, — Իշթէ օ տուր, կէլտի, տէյի նիտա իտիլտի:

Ֆիլվագը կէլէն տօն Բէտրօ օլուպ, մէրգում սալօնուն էշիկի իւզէրինտէ միւշահէտէ օլունտուղունտա, լէհէսի օլ տէրէճէ սօլկուն, բէնտիսի օլ տէրէճէ թագաթսըզ վէ տէրմանսըզ իտի քի, ճիւմլէմիզ տէ թէաճճիւպ վէ տէհէթլէրէֆը սէտա իյլէտիք:

Տօն Բէտրօնուն էսվապը երըթըլմըչ, վէ լէհճէսի իլէ էլ-
լէրի գանա միւլէմմա օլմուչ օլմասըյլա, շէտիտ պիր արպէ-
տաեա թուլթուլմուչ օլտուղու անլաշըլմագտա իտի:

21

Տօն Բէտրօ՝ թագաթարղըղընտան նաչի պիր քէլիմէ պի-
լէ իրատ իթմէքսիզին օթուրտու, վէ սու իչմէք իսթէտի,
Հալպուքի մէրգուլմուն եիւզիւնտէքի գան՝ անճագ պազը
խաֆիֆ ճէրհալարտան հասըլ օլմագտա իտի, Նիհաեթթ
պիր չարեէք սաաթ սօնըա քէնտինի պուլարագ, շու նագլի-
եթի իթտի. — Կիճէ եագլաշմըչ օլտուղու պիր սըրատա,
տաղտա եօլուլու յայպ իթտիմ, վէ աղաճլարըն արասընտան
չըգմագտա օլան պիր տիւմանը՝ պիր խանէ օճաղը տիւմա-
նը գանն իլէ, օլ թարաֆա իլէրլէտիմ: Լաքին էվ եէրինէ
պիր քիրէճ ֆուրուլուն կէօրտիւմ բի եանըեօրտու, վէ պու
ֆուրուլուն էթրաֆընտա տախի եիւզլէրինի գարարթ-
մըչ իւչ մէճհուլ քիմսէեթ թէսատիւֆ իթտիմ: Պունլարա
եօլուլու սօրտուղուլմտա, «իսմին նէ՞ տիր» տէյի սիվալ իթ-
տիլէր, վէ տօն Բէտրօ տ'Ալվար օլտուղուլու թահգըգ իթ-
տիքլէրինտէ, իչլէրինտէն պիրի իւզէրիմէ հիւճուլէ, ֆէվգէ-
լատէ գուլվէթի սաեւսինտէ պէնի եէրէ եաթըրտը:

Պէն պունլարա գարչը ուղըրաշմագ իսթէտիկիմտէն, պէ-
նի տէօյտիւլէր, եիւզիւլմիւ եարալատըլար, խուսուսա իչլէ-

ըինտէն պիրի՝ պէնի թրրնագլամաեա ճահտ իթմէքտէ իտի .
իշթէ պու արա եիւզիւմէ սօղուգ պիր շէյ կէշիրիտիկինի
հիսա իթտիմ , պու սուրէթիէ կէօզլէրիմ վէ աղղըմ գաբա-
նըպ նէֆէս ալամադ օլտում . Պայկընլըղըմ կէշտիկինտէ , օ ա-
տէմլէր դայպ օլմուշլար իտի , ֆագաթ պէն տէ Կըրնատիէրին
գաբուսուռնտա պուլունտում :

Տօն Բէտրօ իշպու հիքեաեեեի պիթիրտիկինտէ , բէտէրիմ՝
կէօզլէրինի պանա աթֆ իլէ , ըէֆը սէտա իթտի , չիւնքի չին-
կեանէ գարընըն բէնտի մաշուգուռնա պէեան իթմիշ օլտուղու
մուզիրը մասքէնին պէտպաթ տօն Բէտրօ հագգընտա գուլ-
լանըլմըշ օլտուղունու անյատըղըմտան պաեըլմըշ իտիմ :

Սէքիգ կիւն սաեըգլաեարագ վագըթ կէշիրտիկիմտէ , տօն
Ժօզէնին վէ չինկեանէնին իսիմլէրինի , վէ մուհլիք մասքէեի
անյաշըլմադ սէօզլէր իլէ սէօլլէտիմ . Բէտէրիմ , վալիտէմ վէ
տօն Բէտրօ պու սէօզլէրտէն հիշ պիր շէյ անլաեամատըլար ,
ֆագաթ տօն Ժօզէ՝ մէգքիւր սըրրա վագըթ օլտուղունու
տէրք իթտիմ :

Պիր սապահ գաթիլ , եաթաղըմըն եանընտա եալընըգճա
օթուրմուշ օլտուղունահալտէ , — Պիշարէ Գօնսէքսիօն , խամթա-
լըղընըգ խայլի աղղը օլտու , վէ սիգ սաեըգլաեանըգէմնամըն-
տա պիր շօգ դարիպ շէյլէր սէօլլէտինիգ տէտիկինտէ , ՄՏէֆ
օլ շուրատան , գաթիլ տէյի պաղըրտըմ . վէ քէնտիսի , պու
թապիրիմի ճէրհ սւ թէքգիպէ չալըշտըղը սըրատա , — Պիր սէ-
նէ էվվէլ , կիճէ վագըթ , պաղչէտէ հէր շէյի իշիթտիմ , տէ-
յի ճէվսնպ վէրտիմ , վէ քէնտիսի պանա , սէօլլէտիքլէրիմին
հէք խէեալաթ օլտուղունու պէեանտէն սօնրա , — Պէն տէ
սիգէ պիր հիքեաեեէ նագլ իտէեիմփի . սիգ պանա գաթիլ
տիեօքսուռնուգ , ֆապ աթ բէտէրինիգին , հէնուգ օն իւշ եա-
շընտա իքէն , տէտէմ Բօլան տօն Բէտրօ տ'Ալվարը գաթլ իթ-
տիքտէն սօնրա , բէտէրիմի տաթի գաթլ իթմիշ օլտուղունու
պիլի՞րմիսինիգ , տէտի :

Պէն պու հիքեաեեեի աօլա պիլմէտիկիմտէն , տօն Ժօզէ-
նին իֆատաթընտան օլգատար միսթէէսսիր օլտումքի , ի-

Փատաթը մեղքերէնէնէ՝ թէքզրպէ, նէ՝ տէ քէնտիսինի սիւ-
քիւթէ քիւթէտիւր օլամատըմ: Ոլվագըթ մէրգում պանա,
պիրի Սալանտրէրա շաթօսունտա վէ տիկէրի էսգիւրիալ
շաթօսունտա վուգու պուլմուշ օլան իքի ճինաեթի հիքեա-
եէ իթտի, վէ խի թամընտա,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուզ ա՛, ազիզէմ Գօնսէքսիօն, պիզ
Փամիւեաճա գաթիւիզ, վէ Փարզ իտէլիմ քի, սիզին սէօզլէրի-
նիզտէ պիր տէրէճէ էսաս օլսա պիւէ, պունտան տօլաեը պէ-
նի թայեիպ իտէմէզսինիզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Պէն եինէ քէնտիսինտէն նէֆրէթ իտէրճէսինէ պիր հալ
կէօսթէրտիկիմտէ,

— Պէնի տինլէեին, ազիզէմ Գօնսէքսիօն, պագընըզ նէ
գարար վէրտիմ: Բէտէրինիզ՝ քէնտի բէտէրիմին սըրրընա
վագըֆ օլտուղումու պիւմէզ, վէ սիզ ճահլանէ հարէքէթ
իթմէտիքճէ, սօնունա գատար պիւմէեթէք, պէնի էվլատը
թէսմիեէ իտէճէք տիր: Փագաթ էկէր չինկեանէ գըզը հի-
քեաեէսինտէն պահս իտէրսէնիզ, վէ տօն Բէտրօեու էօլ-
տիւրմէք իսթէմիշ օլտուղումու իտտիա իյլէրսէնիզ, քի պու
տա սըրֆ պիր իֆթիրա տըր, չիւնքի տօն Բէտրօնուն սըհհէ-
թի եէրինտէ օլտուղու կիպի, թէսատիւֆ իթտիկի էշխասը
մուզիրրէտէն կէօրմիւշ օլտուղու թաղեիգտէն տէ էսէր գալ-
մամըշ տըր, էլհասըլ սիզին նախօշ ըիվաեթիւրինիզէ խիթամ
վիրմէք իւզրէ, բէտէրինիզի պուլաճաղըմ, վէ բէտէրիմի գաթիւ
իթմիշ օլտուղունու խաթըրնա պրագարագ, գալպինէ պիր
խանչէր սարլաեաճաղըմ:

Տօն ժօզէ պու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա աեա-
ղա գալգտը, վէ ճէպրէն էլիմի թութուպ, ութանմատան
էօրտիւքտէն սօնրա օրատան սավուշտու:

Իշթէ պու ատէմ՝ գարընտաչընը գաթլէ իճթիսար իթ-
միշ օլտուղու հալտէ, բէտէրիմին հաեաթընը գուրթարմագ
իւզրէ, պէն սիւքիւթի մէճպուր օլտում:

.....

Տօն Բէտրօեոս թագեիդ իտէնլէր՝ չինկեանէ գարընըն գարընտաշարը օլտուղու մուհագգագ օլմագլա պէրապէր, պիշարէ տէլիգանլը պու ճիհէթի ունութտու: Պիր իքի այ կէշտի իսէ տէ, մէզք՝ Լը զէհիրլի մասքէնին թէհսսիրի կէօրիւմէտիկինտէն, պիր արա տօն ժօզէեի հագգսըզ եերէ իթհամ իթմիշ օլտուղումու զանն իթմէկէ պաշլամագտա իքէն, իւչիւնճիւ այըն սօնլարընտա տօն Բէտրօ թապիի նէշէլիլիկինի զայ պիտիպ, լէհճէսի թէտրիճէն սօլտու: Վէլհասըլ կիւնիւն պիրինտէ տօտագլարը չիշիպ մօրարտըղընտան, վէ էլլէրիլէ աեագլարընըն բարմագլարընտա քէսկին օլարագ աղըր հիսս իթտիկինտէն, բէտէրիմ տէրհալ կըրնատտան էն մէշհուր թապիպի ճէլպ իթտի: Թապիպ՝ կէօրտիւկիւ ալէամէթլէրի բէք տէ պէեէնմէտի իսէ տէ, տօն Բէտրօեոս չիւպհէտէ պրագմամագ իշին ուզուն ուզատիեէ շէյլէր սօրմատը: Պիշարէ կէնճ իսէ, խասթէլիկին իշպու իւք թէհսսիրաթընտան բէք տէ ֆիւթուր կէօսթէրմէմէքտէ իտի:

Թապիպ՝ արիզ ու ամիգ թէտգիլտէն սօնրա, տօն Բէտրօնուն խասթէլիկի եալընըզ սրթմա օլտուղունու անլաթտը, ֆագաթ բէտէրիմէ, խուսուսի օլարագ, մէրգումտան իւմիտ գալմամըշ օլտուղունու, վէ իլլէթին՝ ուեուզլու եումուրճագ իտուկինի պիլտիրտի: Պատէհու չինկեանէ գըզընըն վագը օլան իֆատէսի վէճհլէ, տօն Բէտրօնուն իւշ տէօրթ սէնէ զարֆընտա տիրի տիրի չիւրիւեէրէք մահվ օլաճաղընը հէքիմ պէեան իթտիկինտէ, բէտէրիմ,

— Ֆագաթ պունա պիր իլաճ եօգ մու տուր, տէյի սիւվալ իթտի:

Թապիպ տէ, — Խասթալըգ խալլի իլէրլէմիշ օլտուղունտան, խալլը, հիշ պիր իլաճ եօգ տուր, տէյի ճէվապ վէրտի:

Բէտէրիմ, տօն Բէթրօեա պու տէհչէթլի իլլէթ նէտէն կէլմիշ օլտուղունու պիւմէտիկի, վէ հէքիմտէ պիր թագըմ թախմինաթտա պուլունտուղու հալաէ, բէտէրիմ պէտպախթ կէնճին իւշ նէֆէր էշխասը մուզիրրէեէ թէսատիւֆ իթտիկինի, վէ պունլար թարաֆընտան եիւզիւնէ պիր մապէ կէ-

չիրիւմիշ օլտուղունու պիրտէն պիրէ խաթըրլաւընճա, թա պիպ օլվազըթ, պու իյզահաթտան ֆիքրի աւըլարաֆ, իլ-լէթին ոիրաւէթի պունտան նէշէթ իթմիշ իտուկինի անլա-տը: Հալպու քի մէզքիւր ճինաւէթին սէպէպի՝ պէնտէն զայրի հէր քէս իչին մէճհուլ գալտը:

Օ ագչամը տօն ժօղէ, պանա խուսուսի օլարաֆ, — Գօն-սէքսիօն, բէտէրինիգի սէվէ՛րմիսինիզ, տէտի, վէ պէն, նէֆ-րէթլէ քէնտիսինէ պաֆտըղըմտա, մէրգում թէհտիտամիզ պիր թարզ իլէ,

— Մատէմքի բէտէրինիգի սէվիեօրսունուզ, ուղուն միւտ-տէթ եաշամաւը իչին էլինիգտան կէլէնի տիրիզ իթմէին, տէտի վէ պրաֆըպ կիթտի:

Պիր միւտտէթ տօն Բէթրօեա, ահվալը սըհհիէսինին վէխա-մէթի սէօլլէնմէտի: Լաքին պիր վազըթ կէլտի քի, հաֆը-գէթին կիզլէնմէսի գապիլ օլամատը: Շու գատար քի մէր-գումուն տէնիզ եազընընտա իգամէթի՝ իլլէթին սիւրաթլէ իլէրլէմէսինէ մանի օլաճաղը թըպպէն անլաշըլտըղընտան, տօն Բէթրօ Դատիքս շէհրինէ նաֆլ իտիլմէքլէ, մաւէթինէ իքի թապիպ թայեին գըլընտը:

Հարէքէթինտէն պիր կիւն էվվէլ տօն Բէտրօ՝ բէտէրիմ վէ տօն ժօղէ իլէ եալընըզ գալմաֆ իսթէեիպ, գաթիլինին էլինի թու.թտուղու, վէ մուհապպէթլէ քէնտիսինէ պաֆտըղը հալտէ, բէտէրիմէ խիթապէն,

— Սէվկիւլիւ ամճա, պիրատէրիմի վէ Գօնսէքսիօնու սէվ-տիկիմի պիլիբսինիզ, տէտի:

Տօն ժօղէ վէ բէտէրիմ տիթրէտիլէր: Տօն Բէտրօ՝

— Գօնսէքսիօն՝ հէնուզ ալէմին եիւզիւնէ պաֆապիլտի-կիմ պիր զէմանտա նիշանլըմ՝ իտի: Շու սաաթտա էօլիւմիւմ եազըն օլտուղու ճիհէթլէ, սիզաէն պիր շէյ ըհճա լտէճէ-եիմ, տէտի:

Բէտէրիմ՝ կէօղլէրի եաշարմըշ օլարաֆ, — Սէօլլէ օղլում,

տէյինճէ, տօն Բէտրօ, — Տօն Ժօզէ պէնիմ վարիսիմ տիր, իմտի սէվկիւլիւ ամճաճըղըմ, պէնիմ վէֆաթըմտան սօնրա Գօնսէբսիօնու քէնտէսիլէ էվլէնտիրմէկէ սէօզ վէրինիզ, տէտի։ Բէտէրիմ տախի մահգունիեթլէ, — Բէք էյի սէօզ վէրիրիմ, տէտի։

Տօն Ժօզէ պու սըրատա գարընտաշընա ֆէվգէլատէ մուհապպէթ կէօթէրիրճէսինէ հէօնկիւր հէօնկիւր աղլատը, վէ տօն Բէտրօ՝ հաեաթընը գուրթարմագ իւզըն գարընտաշընը քէնտի հաեաթընը ֆէտա իտէճէկինէ գանի օլաբագ Գատիք սէ կիթտի։

Անըն կիթմէսինին իրթէսի կիւնիւ բէտէրիմ, պէնի եանընա ալարագ, քէնտիսիլէ եէկէնլէրի արասընտա ճէրէեան իթմիշ օլան ահվալի նագլ իթտի։ Պէն, թէսկինի նագապիլ պիր հիտտէթ հիսս իյլէտիմ, վէ տօն Ժօզէ՝ բէտէրիմի գաթլ իտէճէկինի թէհտիտ իտէրէք, ճինաեթի վագըասը հագգընտա սիւքիւթիմի սաթըն ալմըշ իտի իսէ տէ, տէսթի իգտիվաճըմը սաթըն ալմըշ օլմատըղընտան, — Խայր, խայր, տօն Ժօզէ իլէ էվլէնմէք իսթէմէմ, տէտիկիմտէ, բէտէրիմ, — Ֆագաթ գըղըմ, անըն իլէ էվլէնմէքլիկին լազըմ տըր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի, վէ պէն թէքրար իտէրէք, — Լաքին պէն անը թահգիր իտէրիմ, տէտիկիմ հալտէ, բէտէրիմին լէհճէսինին սօլտուղունու վէ կէօզլէրինին եաշարտըղընը կէօրտիւմ, վէ պու սըրատա,

— Անըն իլէ էվլէնմէքլիկին լազըմ տըր. գըղըմ, էօմըիւմին սըրընը վէ իզթիրապընը սանա հիքեաեթ իտէեթիմ տէ սէն հիւքմ էթ տէտի։

Իշթէ պու սըրատա բէտէրիմ՝ գաթէն մալիւմ օլան ուգուն վէ շայեանը թէէսսիւֆ հիքեաեթեթի թէքրար իլէ, հաեաթընը զէհիրլէմիշ օլան իքի գաթլ վագըասընը իգըար, վէ պատէհու գարշըմտա տիզ չէօքէրէք, պիշարէ գարընտաշը տօն Բամօնուն էվլատլարը հագգընտա պու սուրէթլէ իյֆաի թէյն իթմէքլիկիմի ըճա իյլէտի։

Նէ՝ եաբապիլիր իտիմ. իմտի տօն Բէտրօնուն թէսլիմի

ըստ իթմէսինտէն սօնրա տօն ժօգէ իլէ էվլէնմէեէ ըազը օլ-տոււմ: Պիր գաչ այ սօնրա բէտէրիմ՝ պազը մուհիմմ իշլէր սէպէպիյլէ Բարիսէ կիթմէեէ մէճպուր օլտու: Գըշը օրատա կէշիրտիք, վէ իւք պահարտա, շիմտիքի իգամէթ իթտիկիմիզ Պապիլօն սօգաղընտաքի օթէլի սաթըն ալտըգ:

Տօն ժօգէ Իսբանիատա գալտըղընտա, բէտէրլէրիմ արա-սընտա, օ ճանվէրտէն ուզագլանմըշ օլմամտան տօլաեշ հիսս իթտիկիմ մէսէրրէթ ֆէվգէլատէ օլտու, վէ բէտէրիմ իլէ վալլիտէմ պէնի ֆէվգէլատէ սէվտիքլէրինտէն, պիր սէնէ Բա-րիստէ գալտըգտան սօնրա, տիկէր պիր սէնէ տահա գալմա-եա ըտզը օլտուլար:

Տօն ժօգէ իսէ, պիշարէ գարընտաշընըն ուզոււն միւտտէթ եաշամեաճաղընը պիլտիկինտէն, անըն նիշանլըսը իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք իւզրէ պիր սէնէտէն պէրու պուրաեա կէլ-միշ օլտուղու հալտէ, հէր կիւն նէֆրէթ իթմէքտէ օլտուղում պիր թազըմ զէնտօսթճա իլթիֆաթլարընը գապուլէ մէճ-պուր օլմագտաեըմ, վէ եա՝ Բապպի, պէնի հիմաեէ իտէր պիր քիմսէ պուլունմատըղը թազտիրտէ, անըն զէվճէսի օլաճաղըմը տիւշիւնտիւքճէ, ազիմ պիր քէտէր հիսս իթմէքտէեիմ:

Մատմազէլ Գօնսէբսիօնոււն էլեաղըլարը պուրատա խի-թամ պուլուպ, Բօգամպօլ՝

— Ամճա՛, պու շէյլէր հազգընտա նէ՞ տիւշիւնիւեօրսոււն, տէյի սիւալ իթտի:

Սըր Վիլիամս՝ թաշ գալէմի էլինէ ալըպ, «Եարըն տօն ժօգէեի գօլլամագտա տէվամ էթ, վէ Գօնսէբսիօն իլէ պու-լուշուպ, օն պէշ կիւնէ գատար սէրպէսթ օլաճաղընը վատ էթ» տէյի եազտը, վէ Բօգամպօլ՝ թաշտաքի եաղըլարը օգու-տուգտան սօնրա սիլէրքէն,

— Ֆագաթ նա՞սըլ սէրպէսթ օլաճագ տըր, տիմէսինտէ, ալիլ՝ «պիլմէմ» մանէասընտա օլարագ ումուղունու շէքտի, վէ

պատէհու էլինի անընա կէօթիւրէրէք, «չարէ պուլաճաղըմ» տիմէք իսթէտիկինի անլաթտը:

Րօգամպօլուն՝ սըր վիլիամսա էմնիյէթի պուլունտուղունտան,

— Կիճէլէր խայր օլսուն աւճա, շիմտիլիք եաթաղընա եաթ վէ ուեու, եարըն կէօրիւշի, ըիւղ, տէտի:

Մէրգումուն կիթմէսինի միթէագըպ, քէօր՝ ճէլպ իթտիկի խըզմէթքեարընըն եարտըլըյա եաթաղընա կիրտի:

Րօգամպօլ, Գօնսէքսիօնուն էլեաղըլարընը համիլ օլարագտաիրէսինէ չէքիլիպ, պիր սիկարա վէ պիր գատէհ մալակա շարապը իչտիքտէն սօնրա եաթաղընա կիրտի: Արատան պիր սաաթ կէչինճէ, մարքի տը Շամրի տէրին պիր ույգուեա տալըպ, ըիւեասընտա մատմաղէլ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնիեօր վէ Խսրանիա ասըլգատէկեանը սըրասընա կէչիեօր օլտուղունուղանն իթտի:

22

Իրթէսի սապահ Րօգամպօլ, նէշէլի պիր հալտէ ուեանըպ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պու կիճէ կիւզէլ պիր ըիւեա կէօրտիւմ. ումարըմքի ըիւեամ տօղրու չըգաճագ տըր, տէտի, վէ Գօնսէքսիօնուն քեաղըլարընը իքինճի տէֆա օգուեուպ,

— Տօն ժօզէնին ախէագընը բէք էյի անլատըմ. էբէյիճէ միւսթախտ տիր, էկէր պիթթէսատիլֆ պէն մէյտանա

ըզմասա իտիմ, զանն իտէրիմքի, Սալանտրէրա ֆամիլեա-
սընը ալթիւթ իտէճէք իտի, տէտի, վէ պատէհու իլավէթէն,—
Լաքին հէր ազ շամ Բօշէ սօգաղընտա նէ՞ իշի վար տըր, տէ-
յի պէեան իյլէտի:

Մէրգում պիր միւտտէթ թէֆէքքիւրտէն սօնրա,

— Սահիհէն պէն բէք շաշգըն պիր ատէմիմ. սուլթադա
օրատա կէօրիւշտիւկիւ գատըն՝ մահուտ չինկեանէ տիր, տէ-
տի, վէ էլպիսէսինի կիեինիպ, տօղրուճա գըզգարընտաշընըն
տաիրէսինէ էնէրէք, պիր ազ թաամ իթտի:

Մէրգում, բէք ազ տէֆա ֆամիլեաճա թաամտա պու-
լունուպ, չօգ տէֆա պէքեար կիպի խարիճտէ եէմէք եէր վէ
Ֆապիէն՝ գէվճէսիյլէ պունտան պահս իթտիկինտէ,

— Պիշարէ Ալպէր Բարիստէն օլգատար ուղուն միւտտէթ
մահրում գաւմըշ տըր քի, շիմտի հէր նէ եաբսա, քէնտիսի-
նէ աֆվ օլունմալը տըր, տէր, վէ Պլանշ տա գարընտաշընը,
սէվտիկի ճիհէթլէ,

— Լվվէթ, էվվէթ, պրագալըմ էյլէնսին. էվլէնիրսէ
քէնտիսինի թօբլար, տէյի ճէվապ վէրիր իտի:

Բօգամպօլ իշերի կիրտիկինտէ, վիգօնթէս եաթագ օ-
տասընտա, սապահ էլպիսէսիյլէ եալընըզ օլուպ, մէզպուրէեէ
էվլէնմէք արզուսինտէ պուլունտուղունտան պահս աշտը, վէ
սէօզիւ տիւգ տը Սալանտրէրաեա նագլ իթտիկինտէ,
գըզգարընտաշը՝ Բօգամպօլուն, տիւգիւն գըզընա կէօնիւլ
վէրմիշ իտուկինի տէրք իյլէտի, ֆագաթ Բօգամպօլ,

— Ֆագաթ օ գըզ՝ տօն ժօզէ իամինտէ պիրինէ նիշանը
տըր. հիշ պէն էօյլէ պիր գըզա կէօնիւլ վէրէպիլի՞րմիեիմ,
տէտիկինտէ, վիգօնթէս ա՛Նսմօլ՝

— Սէվկիւիւ գարընտաշըմ, մատէմքի հէնուզ իզտիվաճ
րէսմի վուգու պուլմամըշ տըր, չօգ տէֆա նիշանլար ֆէսի
օլունուր, տէտի, վէ տիւգիւն ասըլգատէկեանտան իտուկին-
տէն, վէ գըզընըն հիւսնիւնտէն պահսլա, պէօյլէ պիր իզտի-
վաճա քէնտիսինին գարըն կէլմէեէճէկինի անլաթտը:

Պէօյլէճէ Բօգամպօլ, իճապը թագտիրինտէ, մատմագէլ

Գօնսէքսիօն իլէ էվէնմէք թէքլիֆինի էնիշթէսի Ֆապիէն վա-
սըթասըյլա արգիտէպիլէճէկինի տէրք իտէրէք, սէօզիւ պուն-
տան զիեատէ իլէրլի կէօթիւրմէտի, վէ էօլէտէն իքի սաաթ
սօնրա էվտէն հարէքէթլէ գլիւպիւնէ կիթտի, վէ ագչամա
գատար օրատա վագըթ կէչիրիպ, ագչամ թաամընը իթ-
տիքտէն սօնրա, ալաֆրանկա ագչամըն սաաթ տօգուզունտա
Սիւրէզն սօգաղընտաքի տաիրէսինէ պիւազիմէ, էլպիսէսինի
թէպտիլ պիրլէ, Բօնթիէօ սօգաղընըն պիր քէօչէսինտէ պէք-
լէմէեէ կիթտի:

Իլք կիւնքի կիպի տօն ժօզէնին՝ մանթօսունպ սարըլմըշ
օլարագ տիշարը չըգըպ, Լապօրտ մէյտանընա տօզրու իլէր-
լէտիկինի կէօրտիւ, վէ իլք տէֆաքի կիպի պէքլէտի: Տօն ժօ-
զէ պիր սաաթ սօնրա տիշարը չըգըպ, սիւրաթլէ օրատան
մուֆարագաթ իյլէտի:

Բօգամպօլ մէրգումուն էնսէսինտէն կիթտիկէ սըրատա,
քէնտի քէնտիեէ չէօլէ տիմէքտէ իտի:

— Էկէր հէր ագչամ թէպտիլ գըեաֆէթլէ պու էվէ կէ-
լէն վէ պիր սաաթ սօնրա պուրատան տիշարը չըգան ատէմ
պունտա պիր մէթրէս սագլաեօր իսէ, նի՞ին պու գատար չա-
բուգ անը թէրք իտիեօր: Տիւգ տը Սալանտրէրանըն կիճէ
վագթը կէլմէսինտէն գօրգա՞եօր մու: Պու խուսուս քէք իհ-
թիմալտէն տէյիլ տիր...

«Մատմագէլ Գօնսէքսիօն քէնտիսինի կէօզէթիր տէյի
գօրգուեօր իսէ, տէրքեար օլան սէպէպլէրէ մէպնի պու տա
օլամագ: Մութլագա պունտա եէնի պիր սըրը մէվճուտ տուր,
վէ տօն ժօզէնին ալտէթի տէ խանէսինտէ գալմագ իչին
տէյիլ տիր:

Սաաթ օն պիրի չարեէք կէչէրէք տօն ժօզէ խանէսինէ կի-
րիպ, գաբունուն ճիւզի միւտտէթ աչըգ պրագըլմասընտա,
Բօգամպօլ՝ հավլիտէ աթլարա գօշուլու պիր արպպա պու-
լունտուլունու կէօրտիւ, վէ պունուն րէնկի ֆէնէրլէրինտէն
տօն ժօզէնին արապաաը օլաուզունու թանըեարագ:

— Սնլաչըլտը. պու ատէմ եինէ տիշարը չըգաճագ արը:

տէերիւ, իրավեթէն տէ, — Լաքին պիւմէմքի քէնտիսինի թաա-
դիպէ վազթըմ օլաճաֆ մը տըր, չիւնքի մատմագէլ Գօն-
սէքսիօն եարը կիճէտէ պէնի պէքլէեէճէք տիր. հալպու քի,
հիչ օլմագսա հանկը թարաֆա կիթտիկինէ քէսպի վուգուֆ
իտէպիլիլիմ, տէյի պէեան իյլէտի, վէ տօն ժօղէնին էսվա-
պընը թէպտիլ իտէճէկի վազըթտան իսթիֆատէ իլէ, քէն-
տիսի տէ եագընտաքի աքապալըղա պիլապիմէ, հէման պիր
արապանա օթուրտու, վէ տօն ժօղէնին արապապընըն տիչա-
րը չըգմագտա օլտուղու էանատէ օրանա մուվասըլէթ իյլէ-
տիկինտէ, արապաճընա,

— Շու արապանը թաադիպ էթ. սանա եիւզ սու պագ-
չիչ վէքէճէեիմ, տէտի.

Պէօյլէճէ Րօգամպօլ՝ տօն ժօղէեի կէօղիւնտէն զայպ իթ-
մէեիպ, Կօտօտը Մօրօյ սօգաղընտա մէրգուճուն՝ արապապըն-
տան էնէրէք, արապաճընըն եօլա գօյտուղունդ, վէ եանա
եիւրլուտիւկիւնիւ կէօրտիւ, լաքին Րօգամպօլ եարը կիճէտէ
մատմագէլ Գօնսէքսիօն իլէ պուլուչմագ իւզրէ սէօղիւ օլտոգե-
ղունտան, «պու իշին իճապընա եարըն պագարըմ, վէ չու
Խաքանիւլընըն պու գալտըրըմտանէ իշի օլտուղունդ թահգըզ
իաէրիմ, տէյի միւլահազա իթտի.

.....

Եարը կիճէեէ չէնտ տագըգա գալմիչ օլտուղու հալտէ,
մատմագէլ Գօնսէքսիօն՝ ըէսիմ տալրէսինտէ եալընըղօլարագ-
սալիլէ մարքի տը Շամրիեէ պէքլէմէքտէ իտի. Րօգամպօլ՝
մէրգուճէնին օտաօընա կիրտիկինտէ, անըն հէեէճան վէ
թէէսսիւրիւնիւ կէօրմէքլէ, ֆամիլեանա էսրարը հալի օլան
էլ եազըլարընըն եանընտա պուլունմաօընտան նաշի օ հալպէ
օլտուղունու անլանարագ, եէտինտէքի քեպղըտլարը չըգա-
րըպ վէրտի, վէ.

— Մա'տմագէլ, պու քեաղըտլարը եագըն, վէ թէէմին օ-
լուն քի, պու սահիֆէլէր՝ անճագ սիզի գուրթարաճագ օլ-
տուղում վազթա գատար խաթըրըմտա գալաճագ տըր, տէ-

տի, վէ կէնճ գըզ՝ մէղքիւր քեաղըտլարը ալըպ աթէշտէ
եաղտըգտան սօնրա,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, սիզ պիր նամուսլու քիմսէսինիզ .
սիզէ ինննմագտա հագգլը օլտուղումու տէրք իտիեօրում,
տէյի մնգապէլէ իթաի :

— Մատմաղէլ, պէնի տօսթ, գարընտաշ վէ միւտաֆի
մագամընտա գապուլ իտէրմիսինիզ :

— Մէմուռնէն :

— Էօյլէ իսէ, պէնի տինլէեին .- Տօն ժօզէ՝ հիշ պիր չէյ .
տէն կէրի տուրմաեան ալշագ պիր գաթիլ տիր . Քէնտի գա-
րընտաշընը թէլէֆ իթտիկի կիպի, էկէր Ս . աիւգէ, աղընը-
ղը աշըպ պիր չէյ սէօյլէմէեէ ճէսարէթ իտէճէք օլուրսանըզ,
բէտէրինիզի տէ թէլէֆ իյլէեէճէք տիր :

— Օրասը էօյլէ :

— Հալպուքի օն պէշ կիւնտէն սիզ՝ ֆամիլիանըզ վէ ա-
նըն իլէ պիրլիքտէ Բարիստէն մուֆարագաթլա, պէտպաթ
տօն Բէտրօնուն սօն նէֆէսինտէ հագըր պուլունմագ իւզրէ
Գատիքսէ կիտէճէքսինիզ վէ...

Պու արա Գօնսէքսիօնուն կէօզլէրի եաշարտը :

Բօգամպօլ .- (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք .) Վէ պիր այտան
տա զէվճէսի օլաճագսընըզ :

— Ա՛հ, նէ տէհշէթլի հալ :

— Ֆագաթ, էճտատըմյն մէղարլարը իւզէրինէ եէմին ի-
տէրիմ քի, պէնի քէնտի եարտըմընըզա չաղրտըղընըզ ճի-
հէթլէ, գօրգտուղունուզ պու հալ ասլա վէ գաթա վագը
օլմաեաճագ տըր :

— Ա՛հ պէնի, բէտէրիմի գուրթարընըզ, օ հալտէ չիւք-
րանիեէթիմի...

— Սիզի մէսուտ կէօրտիւկիւմ հալտէ, միւքեաֆաթըմը
ալմըշ օլաճաղըմ :

Բօգամպօլ .- (տէվամէն .) Շիմտի մատմաղէլ, տօն ժօզէ-
եի, հաեաթընըզն քիթապընաան նա՞սըլ չըգարաճաղըմը, վէ
օ ալշաղը նա՞սըլ ճէղալանտըրաճաղըմը սօրմաեըն :

Գօնսէբսիօն .- (սարսըլարագ.) Սիւպհան Ալլահ, քէնտիսի-
նի թէլէֆ մի իտէճէքսինիզ .

Մարքի տը Շամրինին եիւզիւնտէ մահգունանէ կիւլիւմ-
սէմէ հասըլ օլարագ .

— Դաւպիմին սըրընը սիզէ ֆաշ իթմէք լազը՞մմը տըր . . .
սիզի սէվէրիմ . իմտի տօն ժօզէեի տուէլլօտա թէլէֆ իթտի .
կիմ հալտէ , սիզին իլէ պէնիմ արամտա գան իլէ տօլու պիր
կիրտապ աչմըլ օլմա՞ղ մըբըմ , տէտի .

Գօնսէբսիօն .- (պաշընը էեէրէք.) Հագգընըզ վար տըր .

— Անճագ պէն տօն ժօզէեի թէլէֆ իթմէզսէմ , վէ անը
ճէզալանտըրան էլ օլմագ՞ամ , էմը վէ հիւքմ իտէն , վէ մէր-
համէթէ կէթիրիլմէսի գապիլ օլմանան միւլահազա օլանա-
ղըմ . Տօն ժօզէ քէնտիսին իտամ հիւքմիւնիւ քէնտիսի վէրէ-
ճէք տիր .

— Նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ .

— Տինլէեինիզ . էկէր սէքիզ կիւնէ գատար տօն ժօզէ
էօլիւ եախօտ էօլիւմ հալինտէ օլարագ Սալլանտըրէրա օթէ-
լինէ կէթիրիլիսէ , վէֆաթընտան տօլանը քիմսէեի իթհամ
իթմէեինիզ , չիւնքի զէհիրլէեէնլէրի վէ գաթիլլէրի էր եա
կէճ ճէզալանտըրան անճագ վէ անճագ ատալէթի իւահիեէ
տիր . Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ մատմազէլ , պէնի պիր
տախի տօն ժօզէնին ճէնագէ ալայընտա կէօրէճէքսինիզ .

Պատէհու Բօգամպօլ՝ կէնճ գըզըն էլինի քէմալը հիւր-
մէթլէ էօբիւպ օրատան չէքիտի .

Կէնճ գըզ՝ ըէսիմ տաիրէսինին էշիկինէ գատար մէրգու-
մա ըէֆագաթ իտիպ , աեագլարընըն սէսի ուզագտա զայպ
օլանա տէկին օրատա տուրտու .

Բօգամպօլ , կիտէրքէն , քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ միւլահա-
զա իթտի .

— Խիւտա ալիմ , պու պիշարէ գըզա բէք չօգ չէյ վատ

իթտիմ. էկէր սըր Վիլիամս պանտ մուսվէնէթ իթմէզսէ, տօն ժօզէեի էօլիւ, եախօտ էօլիւ մագամընտա Սալանտրէ. ըա օթէլինէ նա՞սըլ կէթիրէճէկիմի պիլմէմ. Լաբին սըր Վիլիամսըն ճին կիպի ֆիքըրի սաղ օլտուն:

23

Իրթէսի կիւն, մարքի տը Շամրի, թէպտիլ գըեաֆէթէ կիրէրէք, տօն ժօզէեի գօլլամանեա կիթտի. Տօն ժօզէնին կիթտիկի խանէ, բէք սէֆիլ օլուպ, բիրաճըլարընըն, պիր թագըմ ֆագիր ամէլէ ֆամիլեալարընտան իպարէթ օլտուղոլ ըէվիլինտէն անլաշըլըր իտի. Մէրգուլմ, պու էվտէ, տէօրտիւնճիլ գաթտա, գաբուսու իւզէրինտէ «Ճիլաճը մատամ Գօրալի» լէվհասը եազըլմըլ օլան պիր տաիրէեէ կիտէր իտի. Օ ագչամըլ մէզքիւր տաիրէնին գաբուսու եարը աշըգ օլմաղլէ, տօն ժօզէնին կիրտիկի զէման, գըրգ իլէ էլլի պէշ եաշլարը արասընտա կէօրիւնէն զաիֆ վէ ուզուն պօլլու պիր գաթըն՝ պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրմուշ չալըշըբօրտու. Մատամ Գօրալի էսկի մաթալարտան օլուպ, ֆագաթ արթըգ աշըգպաղըգ զէմանը կէշմիշ օլտուղունտան, չալըշմագլանա. ֆագասընը թէտարիքէ գարար վէրմիշ իտի. Շու գատար քի էսկի տամարլարընտան պազըլարը հէնուզ մէվճուտ օլմասըլլա, խանէսինին սատէլիկինէ ըաղմէն, բէք չօգ իշլէրէ կիրիշմիշ իտի:

Մէզպուրէ տօն ժօզէի կէօրտիւկիւնտէ, քէմալը հիւրը մէթլէ աեաղա գալգտը, վէ տօն ժօզէ պարիտ պիր մուալէ մէլէ իլէ,

— Բիմսէ կէլտի՞ մի, տէյի սօրտու:

Գօրալի տէ, — Խայր, քիմսէ կէլմէտի, տէյի մուգապէլէ իթտի:

— Բէք էյի:

Մատամ Գօրալի գաբուեու գաբաեըպ իչէրտէն տէ սիւրը կիւլէտի:

Օլ վագըլթ տօն ժօզէ՝ տէրունինտէ գարեօլանըն պուլունտուղու ճիհէթէ իլէրլէտի: Գարեօլա իլէ տիվարըն արապընտա պիր մէթրօ էնինտէ պիր մէսաֆէ պուլունուպ, վէ պու մէսաֆէ՝ պիր բէրտէ իլէ մուհաֆագա իտիլմիշ օլուպ, էնսէսինտէ տախի պիր գաբու օլմասըյլա, տօն ժօզէ իշպու գաբուեա իքի տէֆա վուրտու:

Գաբու աշըլտըղընտա եարը գարանլըգ պիր սօֆաեա կիւրիտի քի, պունուռն ուճունտա, կէնճ Խաբանիալըեա ըհպէր օլմագ իւզըէ ճիւզի պիր ըշըգ եանմագտա իտի:

Տօն ժօզէնին կիրմիշ օլտուղու տար սօֆատա քիմսէնին պուլունմատըղընա պագըլըրսա, գաբունուռն՝ պիր իք իլէ աշըլմըշ իտուկի աշիքեար իտի: Կէնճ Խաբանիալը սօֆատան եիւրիւեիւպ, պունուռն նիհաեէթինտէ պուլունան կիւզէլ վէ վասի պիր օտաեա կիրտի: Իշպու օտա՝ միւքէլլէֆ պիր աբարթըմանըն թաամ սալասընա պէնզէեօրտու: Գարշըլըգը իքի գաբուսու օլուպ, շիւպհէսիզ պիրի պիւեիւք նէրտիվէնէ եախօտ պիր իշ օտաեա նազըր, վէ տիկէրի տէ աբարթըմաշ նըն իչէրի թարաֆընա կիտիլմէսինէ միւսաիտ իտի:

Տօն ժօզէ պու գաբուլարըն պիրինտէն ղաեէթ միւզէյլ եէն պիր սալօնա կիրմիշ իքէն, իչէրտէն պիր բէրտէ աշըլարագ, կէօզլէրի գամաշտըրըր տէրէճէտէ բարլագլըգ հասըլ օլտու, վէ այնի վագըլթտա պիր գատըն պահիր օլուպ, պու գատըն տօն ժօզէնին էլինտէն թուլթարագ, էօյլէ պիր ղալիպ վէ ճալիպ հալվէթխանէեէ կիրաիւի քի, պունուռն գա

լէմ իլէ թարիֆի ասլա գապիլ տէյիլ տիր, Օրասը նէ՛ Ռա-
րիսէ վէ նէ՛ էվրօբաեա պէնգէմէեիպ, ատէթա տէթրթ տիվար
իչինտէ մուհաֆազա իթիլմիշ Շարգ մէմալիքի տիլրիւպասը-
նը անտըրմագտա, եախօտ տահա տօղրուսու Պին Պիր Կիճէ
մասալլարընտա օգուռնուլան աճաիպաթտան պիրի իտի:

Մախլուգաթը պէշէրիէ միեանընտա պիր սընըֆ օլուպ,
պուռնուն հագգընտա կէրէք ըէսնամարճա, կէրէք թէաթրօ
ալէմինճէ վէ կէրէք ըօման միւէլիֆլէրինճէ օլմէրթէպէ սուի
իսթիմալ վուգու պուլմուշ տուր քի, պու կիւնքի կիւն պու
հագգա տիեճէք պիր սէօզ գալմամը տըր:

Պու սընըֆ իսէ չինկեանէլէր եախօտ տահա տօղրուսու
չինկեանէ գարըլար օլուպ, նիչէ սէնէէրտէն պէրու չինկեա-
նէլէր՝ մէտէնի ալէմ իչինտէ հէր տիլրիւ գըեաֆէթլէրէ
կիրէն մախլուգլար մագամընտա թանըլմըշլար տըր:

Պիր մահէլտէ՝ էվպաֆ ու մախլամաթտան եախօտ քիթա-
պէթտէն մահրումշաիր, տիկէր մահէլտէ լուպիեաթ քիթապ-
լարը պուլունմաեան օեուռնու, վէ պաղը տէֆա գաիֆ պիր
վէրքէպէ գօշուլու պիր եիւք արապասընա ըաքիպ օլուպ, պիր
եէրտէն տիկէր եէրէ ֆամիլեաճա նաղլ իտէն, վէ հէր թա-
րաֆտա սէրսէրի տօլաչան, վէ խրսըզլիլա մէշղուլ օլան պիր
թագըմ մախլուգլար պուլունուր քի, ճիւմլէսի տէ ալէմի միւն
թէմէտտինտէ չինկեանէ նամիլլէ մաարուֆ տըրլար:

Պէյն էլխալգ՝ չինկեանէ գարընը տինմէքլէ, ինթիեար,
եիւզիւ պուրուշուգ վէ միւտհիշ սիր գարը անլաշըլըր քի,
շունուն պուռնուն ֆալրնա պագար, Լաքին օրթա տէվրտէ վէ
օնտան սօնրաքի զէմանտա պուլունմուշ վէ ախլէագ ու տ
տաթլարընը, լիսանլարընը վէ էրքէքլիկէ մախսուս կիւզէլլիք:
լէրինի մուհաֆազա իթմիշ պիր թագըմ հագըգի չինկեանէ-
լէր վար տըր քի, պուռնլար, պիլճիւմլէ ճէմաաթլար իչինէ
գարընագլա պէրապէր, եինէ անլէրտէն թէֆրիպ իտիլիրլէր,
վէ կէրչի պու չինկեանէլէրտէն ըք գիեատէ պահս օլունմուշ
իսէ տէ, էսէրլէրինի արամագ լաղըմ կէլտիկինտէ, եալընըգ
իսթանիա նիմ ճէգիրէսինտէ պուլունուրլար:

Հէր նէ իսէ, տօն Ժօղէի գապուլ իթմիշ օլան գատըն տա պիր չինկեանէ իտի, ֆագաթ եիրմի իւշ եաշլարընտա, էն բեամիլ պաշլարը պիւէ տէօնտիւրէճէք մէրթէպէտէ կիւզէլ, վէ միւնասիպ պիր թասվիր արախան հէր ըէսսամը պաշլ տան չըգարմաեա միւսթաիտ օլաճագ մէրթէպէտէ ճալիպ պիր չինկեանէ օլուպ, վէ թէաթրօլարտա վէ ըօմանլարտա կէօրիւլէն հէմճինսլէրի միսիլու, էսկի պիւսկիւ էլպիսէլէր կիւ եինմիշ, չըպապ գօլլարընա պագըրտա պիւէղիքիւր թագմըշ վէ պօղազընա՝ ճամ բարշալարընտան կէրտանլըգ թաալիք լիթմիշ օլմաեըպ, էճատըր զէմանընտաքի չինկեանէ գատընլարը կիպի, պիւթիւն քիւրքէի արզտա հէր նէրէեէ կիթմիշ իսէ, հէր քէսի գաըշըսընտա թէվազուեէ, վէ հէր բէսին գալպիւն տարպէ հասըլ իթմէկէ մէճպուր իթմիշ իտի՝ Պէլքի քէնտիսի տէ էլ ուզաթմըշ իտի, ֆագաթ պիր ալուճ գապա օնլուգ պիքքէլէր ալմադ իչին ուզաթմամըշ իտի, էվվէթ ճինսինէ մէնսուպ գըզլար, գարըլար կիպի զիլէր, տէֆուէր վէ տափուլլար իլէ խալգըն գարշըսընտա ըագս իթմիշ իտի, լաքին պու ըագգասըլը՝ իթալիա վէ Իսբանիանըն պիւսեիւք սահնէլէրի իւզէրինտէ վուգու պուլմուշ իտի, ֆէնտիսի ասըլ չինկեանէ օլուպ, պինապէրին պապալաքընըն ատաթընա սատըգ պուլունմագլա պէքապէր, հազգ իթմէտիկի մէտէնիեէթէ տէ քէնտիսինի ալըշտըրմըշ իտի:

Տօն Ժօղէ՝ մէզպուրէնին տաիրէսինէ կիրտիկինտէ, անըն, իւզէրինէ սըրմա իշլէնմիշ սիեաճ գատիֆէտէն պիր ըօպա կիւ եինմիշ օլուղուշու կէօրտիւ, Պու ըջպա, գըսսա վէ պէլի սըգը օլուպ, ատէթա թէաթրօ էլպիսէսի իտի, Աեագլաքընա տախի էսկի Իսբանեօլլարըն կիեինտիքիւր թարգտա պիր պօթին կիեինմիշ, վէ պաշընըն սիեաճ սաշլարը իւզէրինէ գըրմըղը պիր գալէլեա գօլուշ, վէ գուլագլարընա պիր չիֆթ էլմասըլ քիւրէ թագմըշ իտի, Լաքին պու քիւրէլէրին բարլաքըլը, իքի կէօզէրինին քէսկին պագըշը, վէ կիւտիւկիւ զէման ինճու տանէլէրի միսիլու կէօրիւնէն տիշլէրի գատար ըէվնագպաիւշ տէյիլ իտի:

Մէզպուրէ, տօն ժողէեի կէօրտիւկիւնտէ,

— Հէլէ շիւքիւր կէլտին, տէեիպ, էնլի պիր սէտիր
իւսթիւնտէ մէրգոււմու օթուրթտու, վէ պատէհու իւսվէթէն,
— Պէնիմ թաթլը էֆէնտիճիեիմ, զանն իթտիմքի պու կիւն
կէլմէեէճէքսին, տէյի պէեան իյլէտի:

— Սճայիպ, հէր ագչամ կէլմէեօրմուեում:

— Եվվէթ, կէլիեօրսուն, լաքին պազը տագըգալար
օլուեօր քի, գըսգանճըգ հիսս իտիեօրում:

Տօն ժողէ - (կիւլէրէք) Գըսգա՞նճըգ մը:

— Եվվէթ, հէր շէյտէն, մէսէլա պէնիմ տաիլլ օլամա-
տըղըմ ալէմտէն, սէնի հէր տագըգա կէօրէպիլէն խըզմէթ-
քեարլարընտան, սէվկիլիւ քէլպլէրինտէն, ըաքիպ օլտուղուն
աթտան, էլհասըլ թէնէֆֆիւս իթտիկին հավատան պիլէ սէ-
նի գըսգանճեօրում:

— Սահիհէն սէն գաթմէրլի տիվանէսին:

— Տիվանէ օլսամ, եէրի եօգ մու տուր, Լաքին էկէր
սէն տէ պէնիմ կիպի պիր սէնէտէն պէրի, ասլա տիչարը չըգ-
մամագ, բէնչիրէ աչմամագ վէ սօգաղա պագմամագ շար-
թըյլա շու եալտըղը հապսխանէտէ մահպուս իտիլմիչ օլսա
իտին...

— Զէվալլը կատինա:

— Էկէր սէն պէնիմ եէրիմտէ պուրատա օլուպ, պէնիմ
տէ ֆէրահ հավա ալտըղըմը, սերպէսթճէ կիտիպ կէլտիկիմի,
հէր քէսէ կիւղէլլիկիմի վէ թէպէսսիւմիւմիւ իրաեէ իթտիկի-
մի կէօրսէ իտին, սէն տէ գըսգանճ օլմանեաճագ մը իտին:

— Կատինա, պիլիրսին քի պէն՝ սէնտէն զայրի քիմէեի
սէվմէմ:

— Նիչանընը աա, տէյիլմի:

Տօն ժողէ ումուղլարընը չէքէրէք,

— Պիլիրսին քի օ պէնի սէվմէզ, հէմտէ թահգիր իտէր:

— Պիլիրիմ:

— Դօնսէքսիօնուն, եագընտա տօն Բէտրօնուն վէֆա-
թընտան տօլաեը, պանա աֆվ իթմէեէճէկինի, վէ պէնիմտէ

քէնտիսինին վագը օլան թահգիրլերինտէն տօլաեր օնա ափվ իթմէեէճէկիմի մէմուլ իտէպիլիրսին :

— Էվվէթ :

— Միւսթէրիհ օլ ազիզէմ, Գօնսէրսիօն իլէ էվլէնիպ, բէտէրի քէնտի պիւեիւքլիւկիւնիւ վէ սէրվէթինի պանա հասը իթտիկինին իրթէսի կիւնիւ, պիզ անըն իլէ ատէթա էճնէպի օլաճաղըզ : Պու ալէմտէ պէն եալընըզ պիր քիմէ սէվէրիմ, օ տա սէն սին :

— Պուրատա, պէնիմ դարչըմտա պուլունարագ, վէ իրի կէօզլէրինի աչըպ, թէպէսսիւմիտէրէք, սէնի կէօրտիւկիւմհալտէ, հուզուրունտա տիզ չէօքմէեէ հէր վագըթ հաղըր պուլունուրում : Փագաթ սէն պուրատա օլմագ իսէն...

Տօն ժօղէ ումուզլարընը չէքտի, վէ չինկեանէ շու եօլտա տէվամ իլլէտի :

— Ֆիքրիմ՝ Բարիս չէհրինտէ սէնի թէագիպ իպիեօր, օ չէհիրտէ քի, պիր սէնէտէն պերու տէրունինտէ պուլունտուղում հալտէ, հիչ պիր թարաֆընը կէօրմէմիչիմ տիր : Պանա էօլլէ կէօրինիւեօր քի, սանա հայրան օլուեօրլար, էթրաֆընը գուշատըեօրլար, վէ գատընլար խասսէթէն սէնին իչին կիւզէլլէնիեօրլար : Իշթէ օ սըրատա պիլճիւմէ գատընլարըն եալընըզ պիր պաշլարը օլմասընը անսամիմ թէմէննի իտիեօրում :

— Նիչին :

— Օ պաշը քէսմէք իչին :

— Տիմէք Բարիստէ սէն պէտպախթսըն :

— Պէտպախթ օլմագ տա սէօղ միւ տիւր : ատէթա պօղուլուեօրում :

— Սահի՞հ մի :

— Կիճէ օլուպ, քիմէ պէնի կէօրէմէտիկինտէ, պաղը տէֆա միւպհէմ պիր իւմիտլէ բէնչիրէեէ գօշար, վէ մէմէքէթիմիզ օլան Կըրնատըն մալի գուպպէի ասիւմանընը վէ ալթուն կիպի բարլագ այ մահիթապընը թէքրար կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտէրիմ :

— Հաւպուքի սիստէն զայրի պիր շէյ կէօրմէսին տէյի՛լ մի՛ :

— Օլ վագըթ էվվէլքի սէյեար վէ ճահիւանէ էօմրիւմիւ, րադգասլըդտաքի մուվաֆֆագըյեթլէրիմի, վէ կէզտիկիմ եէրլէրտէ կիւզէլլիկիմէ հայրան օլարագ պէնի սէլամլամագտա պուլունան խալգը խաթրըրլարըմ. Արասըրա մէմլէքէթիմիզին պիր շարգըսը դուլագլարըմա աքս իթմէքլէ, աղլա մաեա պաշլարըմ :

— Պունլարտան տօլաեը թէէսսի՛լֆ միւ իտիեօրսուն :

— Խայր, չիւնքի սէնի սէվէրիմ, լաքին Բարիստէ էօլէճէեիմզանն իտիեօրում :

— Օ հալտէ միւսթէրիհ օլ. եագընտա կիտէճէեիզ :

— Սահի՛հ մի՛ :

— Եէմին իտէրիմ :

— Նէ՞ վագըթ կիտէճէեիզ :

— Օն պէշ կիւնտէն :

Չինկեանէնին գաշլարը չաթըլարագ,

— Նէ՛րէեէ կիտէճէքսին, տէյի սիւալ իթտի :

— Գատիքսէ :

— Ահ՛, անլաեօրում :

Տօն ժօզէնին տօտագլարընտա զալիմանէ պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ, մէսէրրէթլէ,

— Տօն Բէտրօ էօլիւեօր, տէյի պէեան իյլէտի :

Չինկեանէ, պաշընը էեէրէք,

— Սէվկիւլիւմ ժօզէ, պու ճինաեէթի իրթիքեապ իթմէք իչին սէնի նէ՛ գատար սէվմէքլիկիմլազըմիտի, տէտի :

Տօն ժօզէ ճէվապ վերմէտի, ֆագաթ այնի վագըթտա տիգգաթսըզլըգլա ճէպինտէն չըգարըպ, օյնամագտա օշտուղու պիր մէնտիլի մէզպուրէ գաբըպ, պօղուգ պիր նիտա ըէֆ իթտիքտէն սօնրա, չըմինէեէ գօշտու, վէ պունուն իւզէրինտէ պուլունան վէ մուլարըն ըլըղլոյա աղըր բարլամագտա օլան պիր խանչէրի ալարագ, «հալչագ» տէյի պէեան իյլէտի :

Ազ Եվվէլ զաեեթ սէվիմի օլան վէ քէնտինի պրագմըչ պիր հալտէ կէօրիւնէն պու գատըն պիրտէն պիրէ թէպտիլ օլտու։ Տամարլարընտա ճէվէլան իթմէքտէ պուլունան նիմ վահշի գանը՝ նակեահ քէսպի հէրարէթ իթտիկի կիպի, կէօղլէրի տէ զազապնաք պիր հալէ կէլտի, վէ սօտագլարը թահգիրամիզ սէօղլէր չըգարաճագ մէրթէպէտէ պուլունտու, վէ խանչէրիլէ տօն ժօզէնին իւզէրինէ հիւճուժ իտիպ,

— Ալչագ, պիրիպիրինէ կէչմէլի մարգաեը համիլ օլան շու գատըն մէնտիլինի ալտըղըն մահէլլի եա՛ սէօյլէեէճէքսին, եախօտ մահվ օլաճագ սըն, տէտի։

Տօն ժօզէ՝ լէհճէսի սօլարագ, — Պու մէնտիլ՝ մի... ֆագաթ պու մէնտիլ պէնիմ տիր, տէյի մուգապէլէ իթտի։

— Եալան սէօյլէեօրսուն։ Ա վէ Տ հարֆլարընը իրաեէ իտէր մարգաեը հավի օլան պու մէնտիլ՝ պիր գատըն մէնտիլի տիր։

Տօն ժօզէ. . (տէրհալ քէնտիսինի թօբլաեարագ.) Ա իլէ Տ մի՞ տէտին։

— Եվվէթ։

— Անլաեա՞մաեօրմուսուն։

— Նէֆիս գօգ ուսունտան՝ պիր ըաքիպէմին մէնտիլի օլտուղունու անլաեօրում։

— Հագըզէթէն սէն մէճնունսուն։

Ձինկեանէ, խանչէրինի եօգարը գալտըրարագ,

— Սէօյլէ, եօգսա սէնի էօլտիւրիւրիւմ, տէտի։

Տօն ժողէ գօլլարընը գաժուշտուրուպ, կիւլիւմէեհէրէք պապարըը հալտէ :

— Պէն տէ սիւքիւթ իթմէեի արգու իտիւօրում, տէյի պէեան իյլէտի :

— Տօն ժողէ... տօն ժողէ... քէնտինի սագըն, սէն պէնի տահա էյի թանրմաեօրսուն. էկէր պէնի ալտաթտըն իսէ, էօլէճէքսին :

Տօն ժողէ կիւլէրէք,

— Սէն մէճնունսուն. Պու Ը վէ Տ հարֆլարը Գօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրանըն մարգասը տըր. Պու կիւն անըն րէսիմ խանէսինտէ իտիմ, մէնտիլիմի ունուլթմուշ օլտուղումտան, քէնտի մէնտիլլէրինտէն պիրինի պանա վէրտի :

Մէգպուրէ տէրհալ էլինի աշաղըեա էնտիրտի իսէ տէ, էլան չիւպհէօի դաիլ օլմաեարագ, -- Պու իյգահաթը պուլտուղունա թէշէքքիւր էթ քի, հաեաթընը դուրթարտը, տէտի :

— Իյգահաթըմ բէք տօղրու տուր. պունտան պաշգա սէնին թէհտիտլէրինտէն տէ գօրգմամ :

— Եանըլըեօրսուն տօն ժողէ, հէր հանկը կիւն պանա խիեանէթ իտէրսէն, վէ պէնիմտէ օլպապտէ եէտիմտէ իսպաթըմ պուլունուր իսէ...

— Բէք էյի, նէօ օլաճագ տըր :

Մէգպուրէ՝ մէրգումուն եանընտա օթուրուպ, պաշընը աշաղը էյտիրմէք տէրէճէսինտէ եիւզիւնէ տիք տիք պա. գարագ :

— Տօն ժողէ, շուրասընը պիլմէգսին քի, սէնի սէվմէեհէ պաշլատըղըմ, վէ սէնին իչին սէրսէրի էօմրիւմիւ թէրք իթտիկիմ, էսիրին օլմագլըղա, քէնտիմի հապս իթմէկէ վէ եալընըգ սէնին իչին եաշամաեա մուվաֆիպագաթ իթտիկիմկիւն, պէնտէն դայրի տիկէր պիր գատընըն վէ հըրսը շանընը կէչիրմէք իւզըէ էվլէնմէքտէ օլտուղուղ ղէվճէնին տօտագլարը սէնին տօտագլարընա եագլաշտըղը կիւն, սէնի տէհէթլի իշքէնճէլէր իլէ գաթլու թէլէֆ իթմէկէ եէմին իթտիմ, տէտի :

— Պիլիլիմ :

— Եւմինիմ խիւափընտա հարեքէթ իտէր պիր գատըն
օլտուղունու զանն իտէր միսին :

— Խայր :

Պատէհու մէգպուրէ՝ մէրգումա պագարագ :

— Սէն Իսքանեօլսուն , վէ Ալլահա ինանըրմըն տէյիլմի :
իմտի պանա խիւանէթ իթմէմիշ օլտուղունա տաիր ինանմագ
տա օլտուղուն օ Ալլահա եւմին էթ , տէտի :

— Եւմին իտէրիմ :

Զինկեանէնին այնընըն պուրուշուգլուղու պիր աղ կէշ
չէրէք :

— Ֆագաթ պու կիճէ պէն տէհշէթլի պիր տիւշ կէօր
տիւմ , տէտի :

— Տիւշէրէ ինանըրմըսըն :

— Էվվէթ :

— Տիւշինտէ նէ կէօրտիւն պագալըմ :

— Պիր պալօ կէօրտիւմքի , պունտա հէր տավէթլի զա-
րիպպիր գըեաֆէթ կիւրինմիշ իտի , վէ եիւզիւ մասքէ իլէ
գաբալը իտի :

— Պէն տէ օ պալօտա՞մը իտիմ :

— Էվվէթ :

— Սօնրա՞ :

— Պիր գատընը գօլթուղունա ալմըշ իտին :

— Վա՛յ :

— Օ գատընը սէվիեօրտուն , վէ գուլաղընտան աչաղըեա
պաղը սէօղլէր սէօյլէեօրտուն :

— Պէսպէլլի օ գատըն սէն իտին :

— Խայր :

— Նիշին :

— Զիւնքի պու գատընըն պօղաղընտա ալթունտան պիր
խաշ վար իտի :

— Պունտան նէ՞ չըգար :

— Պէն օլմամագլըղըմ՝ չըգար :

— Էօյլէ իսէ կէօրտիւկիւն տիւշ սէնի ալտաթմըշ , զիրա

պէն հիշ պիր գատընը, եախօտ տահա տօղրուսու սէնտէն զայրի հիշ պիր գատընը սէվմէմ:

— Գեաշքի իֆատէն տօղրու օլսա իտի, տօն ժօղէ:

— Լաքին ազիզէմ, սէնին գըսգանճըղըն՝ թէհամիւլ օլունմազ տէրէճէեէ կելիեօր:

— Նէ՞ եաբաեըմ, սէնի սէվէրիմ:

— Պէն տէ սէնի սէվէրիմ. պաշգա նէ՞ իսթէրսին:

— Տօն ժօղէ, արամըղտա չէօղիւլմէզ պիր պաղ մէվճուտ օլտուղունու սանա անլաթմագ իսթէրիմ:

— Օ պաղ՝ աշգըմըղ տըր:

— Խա'յր, ճինաեէթիմիզ տիր:

Տօն ժօղէ պու իֆատէտէն արսըլտը, վէ չինկեանէ շու եօլտա քէլամընա տէվամ իյլէտի:

— Պէնի տինլէ, սանա օլան աշգըմլա ճանի օլտուղում կիւնէ գատար, իսթէտիկին սաաթտա պէնի թէրք իտէպիլիր իտին, լաքին նիչանլըսընը սանա թէէմին իթմէք իւզրէ գա-րընտաշընըն գանըյա էլլէրիմի միւլէմմա իթտիկիմ կիւն, սէն, տօն ժօղէ, թէքմիլէն վէ միւտտէթի հաեաթընտա պէնիմ օլտուն: Ճինաեէթ՝ չէօղիւլմէզ պիր զինճիր տիր:

— Ազիզէմ, ճինաեէթիմիզտէն պահա իթմէ տէ, մուհապ-պէթիմիզտէն աշգըմըղտան պահա էթ: Պունտան գաթինաղար սէօյլէտիկին ճինաեէթի նէ՛ սէն վէ նէ՛ տէ պէն իճրա իթ-մէտիք:

— Ֆագաթ պիզ թէրթիպ իթտիք:

— Իլէրուտէ զէվճիմ օլաճագ գատընտան ալաճաղըմճի-հաղ ագչէսինտէն եիւզ պին տուգաթվատ իթտիկիմճիհէթլէ, գարտաշլարըն օ ճինաեէթի իճրա իթտիլէր:

— Սահիհ տիր. գարտաշլարըմ տին ու իմանլարը օլմա եան վէ գանունա էհէմմիեէթ վէրմէեէն հայտուտլար օլմա-լարըյա, մահգա ագչէ խաթըր իչին շունուն պունուն թէ-լէֆինտէ ասլա թէրէտտիւտ իթմէզլէր:

— Լաքին պօլ իւճրէթ իսթէմէնի պիլիեօրլար,

— Հագգընըզ վար տըր, ֆագաթ սէնի անլէրին խան-

չէրինէ թէսլիմ իտէճէկիմ կիւն, վէֆաթըն իչին հիչ պիր իւճ-
րէթ թալէպ իթմէեճէք տիրլէր:

Տօն ժօզէ աեաղա գալգարագ,

— Ազիզէմ, սէն մէճնուհսուն, վէ պանա հագարէթ ի-
տիեօրսունուզ, տէտի:

— Պէ՞ն մի:

— Շիւպհէսիզ, զիրա եէմինիմէ ինանմաեօրսուն:

— Աֆվ էթ, զիրա տաիմա ըիւեաեա ինանըրմ:

— Լաքին միւսթագպէտէ ինանմաեաճագսըն, չիւնքի
սէնտէն զայրի քիմնէեի սէվմէմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա տօն ժօզէ մանթօսունու կիւն -
նիպ, սախթէ սագալընը թագտըգտան վէ գասքէթասընը
կէօզլէրինէ գատար էնտիրտիքտէն սօնրա,

— Ալլահա ըսմարլատըգ. եարը կիճէ տիր. պազը տէֆու
ամճամ տիւզ տը Սալլանտըրէրա՝ գիւպիւնտէն ալտէթինտէն
սօնրա, օտամա չըգմագլըղը իթիեաա իթմիչ իտուկինտէն,
վագթինտէ էվտէ պուլունմալըեմ. եարըն թէքրար կէօրիւ-
չիւրիւզ, տէտի:

Ջինկեանէ գատըն. — Ուղուրլար օլսուն, տէյի ճէվապ վէ-
րիպ, սալօնուն գաքուսունա գատար կէօնտէրի կիթտի, վէ
սօն տէֆա թօգալաչտըգլար: էմնատէ, մէզպուրէ՝

— Շու մէնտիլի պանա վէր, տէտի:

— Նէ՛ տիվանէլիք:

— Իսթէրիմ:

Տօն ժօզէ թէրէտտիւտ իթտիկինտէն, չինկեանէ՝

— Հէր հալտէ պու մէնտիլի սանա վիրէն՝ սէվտիկին պիր
գատըն օլմասը խուսուսընտաքի էֆքեարըմը թաստիգ իտի-
եօրսուն, տէտի:

Օլ վագըթ մէրգում, մէնտիլի վէրէրէք,

— Գօնսէքսիօնա տա, մէնտիլինի զայպ իթտիմ տէրիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

Ջինկեանէ, տիչի պիր գաբլանըն՝ քէնտի բէնչէսինի չի-
քեարը իւզէրինէ աթտըղը կիպի, մէզքիւր մէնտիլի ալըպ,

նազիք վէ հիւսիւնիւ թըրնագլարը զաբարչալատը տան սօն-
րա, բարչալարընը թահգիրամիզ սուրէթտէ խալընըն իւզէրի-
նէ ֆըրլաթտը:

Տօն ժօղէ, պոռ սըրատա ապա պօղըւմատը, վէ մէզպու-
րէ իսէ:

— Շիմտի կիտէպիլիրսին, եարըն կէօրիւշիւրիւզ, ֆաղաթ
շուրասընը խաթըրտան չըգարմաքի, պիզ էսիւր կիպի պիլիպի-
րիմիզէ պաղլըրիզ, վէ էկէր սէն պանա խիեանէթ իտէրսէն,
պէն տէ բէնին հաւաթընը գաթթ փտէճէեիմ, տէտի:

Տօն ժօղէ օրատան կիտէրքէն, քէնտի քէնտիեէ:

— Ա՛հ, էկէր հազգընտա ապա մուհապպէթիմ պուլուն-
մանան պը գատըն էսրարմա մալիք օլմագա իտի... Ա՛հ,
էկէր գարտաշարընըն իանչէրի պաշըմըն իւզէրինտէ պուլուն-
մասա փտի... տէտի, վէ ֆէվզէլատէ հիտտէթ ու զազապ ի-
չինտէ օլարագ Բօշէ սօգաղընտան մուֆարագաթ իթտի, չիւն-
քի չինկեանէնին բարչալամըշ օլտուղու մէնտիլ՝ Գօնսէրսիօ-
նուն օլջանըպ, տօն ժօղէ օլ պապտէ եալան սէօյլէմիշ իտի:

.....

Ջինկեանէ, տօն ժօղէնին աեագ սէպի զպպ օլանա տէշ
կին գաբունուն էչիկի իւզէրինտէ տուրուպ, պապէհու հա-
վէթ օտասընա ավտէթինտէ, գարչըսընտա պիլա տտէմկէօր-
մէքլէ, քէմալը թէաճճիւպ վէ տէհչէթ իւզըն, րէֆը սէտա
իյլէտիկի կիպի, րիւճաթ տախի իյլէտի: Հալվէթ օտասընըն
եալընըզ պիլը գաբուսու պղալունտուղու ճիհէթլէ, շախսը
մէճհղւ հէր հալտէ գէմինին ալթընտան զուհուր իթմիշ օ-
լուպ, ազ էվվէլ չինկեանէնին, էլինտէն պըաղմըշ օլտուղու
խանչէրի տէ թութմուշ օլարագ տուրմագտա օլմասըյլապ
կէնճ գատըն գօրգու իլէ:

— Սիզ քիմսինիզ, տէշի սիւալ իթալի:

— Պիլ տօսթ ում:

— Սի՞զ մի պիլ տօսթսունուզ:

— Էվվէթ, պէն:

— Պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ :

— Տօն ժօղէ հազգընտա սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

— Տօն ժօղէ հազգընտա կէօրիւշմէ՞ք մի իսթէրսինիդ :

Շախսը մէճհուլ, հէմ նաղիքեանէ հէմտէ ամիրճէ պիր
թավր իլէ հալվէթխանէ դաբուսունուն գաբանմասընը բէճա
իթտի : Պոռ ատէմէն պաղըչընտա էօյլէ պիր կէօղպաեըճըլըգ
մէվճուտ իսի . քիչ չինկեանէ իսթէր իսթէմէզ գարչըսընտա
պաչընը էյտի, վէ գարուեու գաբատըգտան սօնրա ,

— Սէօյլէեին , սիզի տինլէեօրում , տէտի :

Թավր ու հալինաէն իհթիեա՞ր մը կէ՞նճ մի օլտուղու
անլաշըլասան վէ էլպիսէսինտէն՝ ֆագիր սընրֆընա մէնսուպ
օլտուղու կէօրիւնէն շախսը մէճհուլ շու եօլտա քէլամա աղազ
իյլէտի :

— Իմմինիդ կատինա տըր :

— Էվվէթ :

— Տօն ժօղէնին մէթրէս/սինիդ :

Մէզպուրէ՝ մէրգումա թէքըար պագարագ ,

— Սիզ քէնտիսինի թանը՞եօրմասունուզ , տէյի սիւալ
իթտի :

— Սէվտիկի , վէ անըն մուհապպէթի իչին սիզէ խիեանէթ
իթտիկի գատընը թանըրըմ :

Կատինա պու սէօղլէրի իչիթտիկինտէ , տիչի արսլան կի-
պի եէրինտէն սըլըաեըպ , կէծղլէրի ֆէվգէլատէ բար-
լաեարագ :

— Շալան սէօյլէեօրսունուզ , տէտի :

— Տօն ժօղէնին նէ ախլէաղտա օլտուղունու վէ նէ կի-
պի Էօմիր կէչիրմիչ իտուկինի սիզէ հիքեանէ իտէրսէմ , սէօղ-
լէրիմէ պէլքի պիր աղ ինանրսընըզ , տէյի պէեան իյլէտի :

Կատինա , տէհչէթինտէն նաչի տիթրէեէրէք , թէքըար ,

— Սէօղլէեինիդ , սիզի տինլէեօրում , տէտի :

Շախսը մէճհուլ . կա՛տինա , տօն ժօղէնին պիր գարտա-
շը վար տըր :

— Տիմէք սիզ անը թանըեօրսունուզ :

— Պէլքի... օ դարընտաշը էօլիւեօր... օն պէշ կիւնտէն վէֆաթ իտէճէք տիր :

Ջինկեանէ՝ շիւպհէսիզ իզթիրապը գալպինտէն միւթէ-էսսիրէն պաշընը էյտի , վէ շախսը մէրգուժ տախի իւ-վէթէն ,

— Տո՛ւրունուզ , օ պիշարէ տօն Բէտրօ զէհիրլէնմիշ վէ տէհշէթլի պիր ֆէնալըղա տիւշար օլմուշ տուր , տէյի պէ-եան իյլէտի :

— Սիզ պու շէյլէրի պիլիեօ՞րմուսունուզ :

— Տօն ժօզէ իլէ սիզին՝ տօն Բէտրօնուն գաթիլլէրի օլ-տուղունուզու պիլիրիմ :

— Ա՛հ , լութֆ իտին , մէրհամէթ իտին :

— Պունլար պանա ախտ տէյիլ տիր , վէ տօն Բէտրօնուն հաեաթտա գալմասընտան եախօտ վէֆաթ իթմէսինտէն տօ-լաեը ապա ֆիթուր իթմէմ :

Ջինկեանէ , մէրգ ումու , տօն Բէտրօնուն ինթիգամընը ալ-մագ իշին կէլմիշ տիր տէյի զանն իթմէքտէ իքէն , իֆատէի վագըասընտան պիր տէրէճէ միւսթէրիհ օլարագ ,

— Էյլէ իսէ , սիզ պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսունուզ , տէյի սիւալ իթտի :

— Պիր ազ էվվէլ տօն ժօզէեէ տի՞մէեօրմու իտին քի... :

— Սիզ պուրատա՞ մլ իտինիզ :

— Պուրատա օլուպ օլմատըղըմը անլամագտա նէ՞ էհէմ-միեէթ վար տըր : Սէն իշի պիլտիկիմէ պագ , իմտի քէնտի-սինէ , «Տօ՛ն ժօզէ , տօ՛ն ժօզէ , էկէր պէնի ալտաթըրսան , էօլէճէքսին» տի՞մէեօրմու իտին :

— Էվվէթ , տիեօրտում , հաթթա օ խուսուստա եէմին տախի իթտիմ :

— Էկէր եէմինինի թութար պիր գատըն իսէն , տօն ժօ-զէնին , սէնին ըաքիպէնին գօլթուղունա կիրմիշ օլտուղունու սանա կէօսթէրէճէեիմ :

— Փագաթ նէ՞րէտէ , վէ նէ՞ վագըթ :

— Սէքիզ կիւնտէն , մասքէլի պիր պալօ իշինտէ :

— Տիմէք կէօրտիւկիւմ տիւշ տօղլու իմիշ: (Պատէհու
օլ շախսը մէճհուլուն եիւզիւնէ պագարագ:.) Տիմէք սիզ շէյ-
թանսընըզ:

— Պէլքի:

Պու արա մերգուսուն եիւզիւնտէ ճէհէննէմէ լաերզ պիր
կիւիւշ հասըլ օլտու:

25

Կէնճ գատըն՝ գարշըսընտաքի շախսըն հէր հալի հէր սէօ-
ղիւ քէնտիօինէ ֆէվգէլատէ զարիպ կէօրիւնտիւկիւ ճիհէթ-
լէ, — Սահիհէն սիզ շէյթա՞նմըսընըզ, տէյի թէքըարլամասըն-
տա, շախսը մէճհուլ՝

— Շէյթան օլուպ օլմամագլըղլմտա պէյիս եօգ տուր,
տէտի, վէ մէզպուրէ աեաղա գալգարագ ֆիրար իթմէք իս-
թէմէսինտէ,

— Պէնտէն գօրգաճագ սէպէպին եօգ տուր, զիրա պէն
սէնին տօսթուսում, տէտի:

— Սի՞գ մի:

— Էվվէթ պէն:

— Պէն սիզի ասլա կէօրմէմիշիմ տիւ:

— Պէն սէնի չօգտան պէրի թանըրըմ, վէ էկէր իսթէր-
սէն, տօն ժօզէ իլէ օլան հիքեաեէնի նօգթասը նօգթասը-
նա նազլ իտէպիլիլիմ: — Տօն ժօզէ պիր սէնէ էվվէլ Բա-
րիսէ կէլիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր սէնէ գատար ագտէմ
սէն տէ պուրաեա կէլտին:

— Եվ վե՛թ :

— Ո՛ւ զէման. տօն ժօզէ սէնի սէվէր իտի, վէ քլ տէրէճէ գըսգանճ իտի քի, կիճէլէերն Բարիսէ կէլմէնի իսթէտի :

— Սահիհ տիր :

— Սէնին իչին պու տաիրէերի հաղըրլամըշ իտի քի, իքի գաբուսու պուլունուպ, պիրինտէն քէնտիսի կէլիր վէ եանըն տաքի էվէ նաղըր տիր. տօն ժօզէ՝ մատամ Գօրալինին օտա սընտան կիրէր :

— Պու տա տօղըրու տուր :

— Տիկէրի, եանի ասըլ գաբուսու իսէ, իքի գանատը օլուպ, Լապօրտ մէյտանընա կէթիւրէն նէրտիվէնէ նաղըր տըր :

— Լաքին սիզ պու շէյլէրի նէտէ՞ն պիլիեօրսունուզ :

— Սէն պուրատա պիր իհթիեար գատըն իլէ եաշարսըն քի, օ գատըն սէնին սիւտանան տըր, վէ պիր տէ ալապ խըզմէթքեարըն վար տըր. իսբանիատա իքէն, պունլար սէնին խըզմէթինտէ իտիլէր, վէ տօն ժօզէերի ֆէվգէլատէ սէվմէն տէն էվվէլ. օ խըզմէթքեար՝ բէք չօգ զէնտօթլարը սէնին նէզտինէ կէթիրմիշ տիր :

— Ա՛հ, պու տա սահիհ տիր :

Զինկեանէ պու սէօզլէրի սէօյլէրքէն, եալընըզ պիր քիմ սէերի սէվմիշ իքէն, անըն թարաֆընտան տախի խիեանէթ կէօրմիւշ օլմասընա մէպնի, էսկի էօմրիւնիւ թէրք իթմիշ օլմասընտան տօլանը պէլքի թէէսսիւֆ իթմէքտէ իտի :

Շախսը մէճհուլ շէօյլէ տէվամ իթտի :

— Փագաթ չու սաաթտա իքի խըզմէթքեարըն տա տօն ժօզէերի սաթըլմըշ տըրլար, վէ հաեաթլարընը ֆէտա իթմէք տէրէճէսինտէ օնա սատըգ տըրլար :

— Պունլարը նա՞սըլ պիլիեօրսունուզ :

— Իլէրուտէ անլարսըն. Պիր սէնէտէն պէրու պուրատա օլտուղուն հալտէ, մահգա տօն ժօզէերի օլան աշգ ու մուհապ պէթինտէն նաշի տաիրէնին էչիկինտէն պիլէ տիշարը չըգմա մըշսըն տըր :

— Եվ վէ՛թ :

— Իհիթիեար դարը սանա տատըլըդ իթմէքտէ տիր , վէ Բարիսէ կէմէքլիկին՝ աււչար օլտուղուն ինճիթմէպէնի խաս-թէլիկինի թէտավի իթտիր.էք իշին օլուպ , խասթա եաթար պիր պիչարէ գատըն օլտուղուն մահէլլէ իշինտէ շուեսու պուլ-մուշ տուր : Հաթթա սէնի ասլա կէօրմէմիշ օլտուղլարը իշին , եաթաղընը թէրք իթմէտիկին տէ սէօյլէմէքտէ տիր :

Ձինկեանէ՝ պու սէօղլէրի հայրէթլէ տինլէմէքտէ օլուպ , շախսը մէճհուլ իսէ ,

— Էբէյիճէ տինլէտին , շիմտի սէն սէօյլէ պագալըմ , տէտի :

— Էվլէթ . քեաֆֆէյի էսրարըմա վագըֆի օլտուղունու-ղու կէօրիւեօրում :

— Բէք ալէա . տօն ժօգէ սէնի ալտատըեօր տիւօր իսէմ , ինանըեօրմուսուն :

— Պէլքի . . . Փագաթ պիր իսպաթ լաղըմ տւր :

— Սէրիզ կիւնտէն իսպաթընը կէօրէճէքսին :

Սէրգումէ , թագաթսըզ պիր հալտէ պաշընը էյմէսինտէ , շախսը մէճհուլ թահգիրամիզ պիր թավը իլէ ,

— Գըլըմ , սէնին հագգընտա եանըլմիշ օլտուղումու ան-լաեօրում . սէն եւլըք թաշըր գատըն տէյիլ իմիշսին , տէտի :

— Պէն մի :

— Պիր ազ էվլէլ տօն ժօգէեի թէլէֆ իթմէք իաթէեօր-տուն . շիմտի իսէ պաեըլմագ վէ աղլամագ հալինտէ պուլու-նուեօրսուն :

Պու սէօղլէր՝ չինկեանէնին կէվշէմիշ օլան գանընը թահ-րիք իթմէքլէ , գավմընա մախսուս օլան նիմ վահշի տուլղու-լարընը գապարթտը , վէ շախսը մէճհուլուն գարշըսընտա միւթէքէպպիրանէ պիր թավը քէսպ իտէրէք ,

— Սիզ էլան եանըլըեօրսունուզ , վէ պէնիմ քիմ օլտու-ղումու պիլմէեօրսունուզ , տէյի պէեան իթտի :

— Ձաիֆ վէ աշըգ պիր գատըն օլտուղունու պիլիրիմ :

Ձինկեանէնին պագըշընտա ֆէվգէլատէ պիր բարլագլըգ հասըլ օլտուղու կիպի , լէհէսինտէ տախի սօլկունլուգ հու-սուլէ կէլտիկինտէն , օ անտէ կէրի ալընմազ պիր գարարը

գաթի վերմիշ իսուկի գահիր օլտու։ Պատէհու էլպիսէսինին
գօլունու չէվիրիպ, սինիրլի վէ տէյիրմի օլան կիւղէլ պիւ-
կինի կէօթէրէրէք,

— Կէօրիւեօրսունուդ ա', կիւղէլ պիր թէնիմ վար տըր,
տէյի՛լմի, վէ պու պիւէկի պուս իթմէք իչին, Սէվիլ եախօտ
Կըրնատ պէլտէսի կիւղէլ կէնճէրլնտէն քի՛մ պիւիր գաչ նէ-
ֆէրինին օլանճա սէրվէթինի ֆէտա խտէճէկէնտէ շիւպհէ
եօգ տուր... տէյի իֆատէ իթտի։

— Յիլվագը, պիր սաաթ գատար սէնին կիպի պիր գա-
տըն իլէ կէօրիւլմէք իչին նիչէ նիչէ տիվանէլիքլէրէ գաթ-
լանանլար օլաճաղընա իսքեաթ օլմուշում տուր։

— Հալպու քի պու նագիք թէնիմին վէ մալի տամարլա-
րմալթընտա չէլիքտէն սինիրլէր մէվճուտ օլուպ, եէմին իտէ-
րիմքի, պու պիւէք, հէր հանկը կիւն պիր պըչագ թուլթմուշ
օլարագ տօն ժօղէնին կէօքսիւ իւղէրինէ գալգաճագ օլուր իսէ,
սարընա գատար սաբլաեապիւէճէք տիր։

Մէզպուրէ պու թէհտիտի զաեէթ սօղուգ գան իլէ վէ
էօյլէ պիր գաթի գարար իւղրէ թէլէֆֆիւլ իթտի քի, շախ-
սը մէճհուլ, իճրաի իճապընտան կէրի տուրմաեպճաղընա է-
մին օլտու։

Մուախարէն մերգում,

— Իշթէ շիմաի էվվէլքի հալինի պուլտուն, տէտի։

— Իմտի տօն ժօղէնին պէնի ալտաթմագտա օլտուղունու
իսպաթ իտին, օ հալտէ անը թէլէֆ իտէճէեիմ։

— Պու պապտէ եէմին իտէրսէն ինանըրմ։

Ջինկեանէ, իքի էլլէրինի բէսմէն եօգարը գալտըրարագ,

— Էսրարի պիր մէզհէպ վար տըր քի, քիւլրէի արգտա մէվ-
ճուտ օլան մէզհէպլէրէ պէնղէմէզ, Լճտաըմըզ օլան չինկեա-
նէլէր՝ հէր քէսճէ պիլինմէեէն, ֆապաթ պիղճէ, եանի տաի-
մա հէր թարաֆտան թաագիպ օլունան վէ լաքին հէր վա-
դըթ ֆաթիհ պուլունան չինկեանէլէրճէ քէմալը իման իւղրէ
իթիմատ իտիլէն օ մէզհէպտէ պէնի պիւեիւթմիւշ տիրլէր,
Հիչ պիր չինկեանէ՝ պու մէզհէպ իւղէրինէ եէմին իթտիկի

հալտէ, վէլէվ օ եէմին քէնտինին վէֆաթընա սէպէպ օլսա, եինէ պունուն խիլաֆընտա պուլունամաղ, Իմտի օ մէզ-հէպ նամընա վէ էճտատըմըն իմանը իւզէրինէ եէմին իտէ-րիմքի, տօն Ժօզէերի, ըաքիպէմ իլէ պիրլիքտէ կէօրտիւկիւմ, մահէլլտէ խանչէրլէ թէլէֆ իտէճէերիմ:

— Բէյ էյի, պու եէմինինէ ինանըրըմ:

— Շիմտի իսպաթա պէքլէրիմ:

— Իսպաթը կէօրէճէքսին, Անճաղ սէն քի չինկեանէլէրին գըզըսըն, ինթիգամ տէնիլէն չէյին, էմրի պասիրէթ թէսմի-հէ օլունան ֆաղիլէթլէ պիրլիքտէ հարէքէթ իտէր օլտուղու-նու պիլմէլիսին:

— Պիլիրիմ:

— Ինթիգամ ալմաղ իսթէհէն՝ իսթիեարը սիւքիւթ իթ-մէլի տիր:

— Պէն տէ իսթիեարը սիւքիւթ իտէճէերիմ:

— Տօտաղլարընտա թէպէսսիւմ վէ կէօզլէրինտէ մէսէր-լէթ էսէրի կէօսթէրմէլիսին:

— Լաքին գալպիմտէ էսէրը ատաւէթ պուլունամալը տըր, Միւսթէրիհ օլուն եիւզտէն կիւլէճէերիմ, վէ հէր տիւրլիւ իլ-է թիֆաթը տիրիղ իթմէեէճէերիմ:

— Կա'տինա, պուրաեա կիրտիկիմի քիմնէ կէօրմէմիչ տիր, հանկը եօլտան կէլտիկիմի տէ քիմնէ պիլմէզ, Իմտի պու սու-րէթլէ սէնի թէքրար կէօրմէեէ կէլէճէերիմ:

— Նէ՞ վաղըթ:

— Իւչ կիւնտէն:

— Իսպաթը կէթիրէճէ՞ք մի սինիզ:

— Իսպաթը նէրէտէ կէօրէճէկինիզի պիլտիրէճէերիմ:

— Բէք էյի. պէն տէ սիզէ կիւվէնմէքտէերիմ:

— Տուր գըզըմ, իսթար վէ թավսիեէլէրիմի պիթիւրմէտիմ:

— Տահա Նէ՞ վար տըր:

— Թէքրար իտիեօրում, մուհիք պիր տիւչմէնտէն սա-գընըրճասընա իհթիեար սիւտանանտան վէ արապ խըզմէթ-քեարընտան սաղընմալըսըն:

— Նի՞շին :

— Իլէրուտէ անլարսըն , լաքին պու կիւն սէօյլէեէմէմ .
Շախսը մէճհուլ շըմինէեէ տօղրու տէօնիւպ , էլինի պիր
Ձին սաղսըսը իւղէրինէ վաղ իլէ ,

— Շու վաղօհու կէօրիւեօրսու՞ն ա' , տէտի :

— Էվլէթ :

— Հէր ագշամտօն ժօզէեի պէքէտիկին սաաթտա , պու՞ն
նու գալարը , ալթընտա թալիմաթըմը հավի պիր թէղբըրէ
պուլաճագսըն .

Ձինկեանէնին թէաճճիւպիւ կիթտիքճէ արթըպ , հէլէ
շախսը մէճհուլ՝ «Շիմտի սէնտէն այրըլաճայլմ . անճագ սէն
նէրէտէն կէլտիկիմի անլամատըղըն կիպի , նէրէեէ կիթտիւ
կիմի տէ անլամաեաճագսըն» տէտիկինտէ , հայրէթի սօն
տէրէճէեէ վարտը , վէ ճէ.պինտէն պիւեիւք վէ գըրմըղը պիր
մէնտիլ չըգարըպ , մէրգու՞մ պաշընըն իւղէրինէ աթտըգ տան
սօնրա ,

— կէօզլէրինի պաղլամագըղըմա միւսաատէ իթմէլիսին ,
տէտի :

Ձինկեանէ , իթաաթլէ , կէօզլէրինի պաղլաթտը , վէ շախ-
սը մէճհուլ ,

— Բարմագլարըն իլէ եիւզ էլլիեէ գատար սայ , վէ սօն-
րա կէօզլէրինտէքի պաղը չըգար , տէտի :

Ձինկեանէ , մէգքիւր իթթար մուճիպինճէ իճրա իտիպ ,
պատէհու պաղը չըգարտըղընտա , հալվէթխանէեի պօշ պու-
լուպ , շախսը զարիպին կիթմիշ օլտուղունու կէօրտիւ , վէ էլ-
լէրինի ասիւմանու տօղրու գալտըրարագ ,

— Պու աաէմ աճապա շէյթա՞ն մը իտի , տէտի :

.....

Իրթէսի կիւն սաաթ օն րատտէլէրինտէ , տօն ժօզէ միւ-
թատը վէճհլէ կէլէճէկի ճիհլէթլէ , կատինա , շախսը մէճհու-
լուն թավսիեէսինի խաթըրլատը :

Շէօյլէքի վաղօհու գալտըրտըղընտա , ալթընտա բիւ-

չիւք պիր քեաղըտ կէօրտիւ։ Մէզքիւր քեաղըտ, չինկեանէլէրին մէքթուպարը տիւրաիւքլէրի շէքլտէ տիւրիւմիւշ, գըրմըզը միւրէքքէպ իլէ վէ եալընըզ քէնտիսինին օգուեապիլէ՝ ճէկի թարգտա շարիւզ եազըլար իլէ եազըլմըշ իտի։ Եազըսը վէ իստըն՝ Իսթանիալը չինկեանէլէրին եսիզը վէ իստըն՝ տա իտի։

Պունտան պաշղա մէզքիւր քեաղըտտա ֆընտըզ գատար քիւչիւք վէ պալմօմու իլէ տիւզաթլէ մէօհիւրէնմիշ պիր բաքէթ մէվճուտ օլուպ, քեաղըտտա, «բաքէթտէքի թօզու եուլթ, եօգսա էօլիւրսիւն» տէյի եազըլմըշ իտի։

Չինկեանէ՝ պալմօմու միհրի երըթըպ, պունտա պիր չիմտիք պէեազ վէ եումյազ թօզ մէվճուտ օլտուղունու կէօրտիւ։

Խէզքիւրէնին թէհտիտամիզ միւնտէրիճաթընա բաղմէն, պէքի պիր տիկէրի օլսա իտի, էմրի մէզքիւրէ իթաաթտա թէրէտտիւտ իտիւր իտի, լաքին քէնտիսի հէ Բ Իսթանիալը պիր գըզ, հէմ տէ չինկեանէ գատընը, եանի հէր ֆէվզէլատէ խոսուս հագգընտա շաեթթ մէրազ իտէր թադըմտան օլտուղունտան, քէնտի քէնտիեէ,

— Մուլթազ սուրէթտէ պանա կէօրիւնէն, պանա թէզքիւրէ եազան վէ պու թօզու կէօնտէրէն պիր շէյթան տըր։ Լաքին պունտա նէ՞ մագսէտ վար տըր, իշթէ պուրասընը անլաեամաեօրում, տէտի։

Մէզպուրէ պէօլէ տիեէրէք պիր չիմտիք թօզու սու իլէ տօլու պիր գատէհէ պօշալթտը, վէ սուեուն ըէնկի թէպտիլ օլմագսըզըն թօզ ազ վազըթտա էրիտի։ Տէրհալ կէնճ գատըն պիր եուտուտա գատէհտէքի սուեու իչիպ, օ անտէ սալօնտա պիր սէս իշիտիլտիկինտէն, մէրգուլմէ՝ տօն թօզէ տիր տէյիպ, թէզքիւրէեի աթէշէ աթտըգտան սօնրա, հալվէթլանէնին գաբուսունու աշտը։ Ֆիլվազը կէլէն շախս տօն թօզէ օլուպ, մէրգուլմ սաքին հալտէ, վէ կիւլէճ եիւզիլ օլարագ, սէլամ վէրտիկինտէ, կէնճ գատըն՝ անըն քէնտիսինէ խիեանէթ իթմէքտէ իտուկինէ իսքեաթ օլմուշ օլտուղունտան։ պիր արա հէման պօղազընա սարըլարագ պօղմագ արգուսին-

տէ պուլունտու խէ տէ, շէյթան զանն իթաիկի քիմսէնին թափսիւէլէրինի խաթըրլաւարադ, հարէքէթի մէղքիւրէտէն կէրի տուրաուղու կիպի, եիւզտէն տէ հիշ պիր շէյ պէլի իթմաի:

Տոն ժողէ մանթօսուսու չըդարալ, վէ կատինա եախօտ նամը տիկէր նիկարա—չինքի պու չինկեանէ դատընըն իքի իսմի պուլունուպ, կեահ պիրինի կեահ տիկէրինի գուլա—նըր իտի,— մէրդուսուսն՝ ճէպինտէն պիր չիշէ չըդարալ, չը—մինէնին իւզէրինէ գոյտուղուսու կէօրտիւկիւնտէ,

— Պու նէ՞ տիր, տէյի սիւալ իթտի:

— Պու շիշէերի պու սապահ իսքանիատան ալտըմ. իչինտէ մարասքէն տէնիլէն իչկի մէվճուտ տուր:

— Մարասքէն մի. պու պիղիմ կիւզէլ մէմէքէթիմիղին իչկիսի տիր:

Պատէհու տոն ժողէ՝ ետնընտա ասըլը օլտն պիր չանըն իբինի չէքմէքլէ, արապ խըզմէթքեար կէլտիկինտէն,

— Պիզէ իքի գատէհ կէթիր, չիւնքի պէն տէ իչմէք իս—թէրիմ, տէտի:

Բէք իլերինէ կիթմէզտէն էվվէլ, պիր աղ կէրիեէ տէօ—նիւպ, պիր կիւն էվվէլ տոն ժողէնին եարը կիճէտէ Բօշէ սօ. գաղընտան հարէքէթլէ, բէնտի խանէսինէ ավտէթ իյլէտիկի զէմանա նաղըլ քէլամ իյլէեէլիմ:

Տոն ժողէ՝ Բօնթիէօ սօգաղընտա քեային պիր խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, տաիրէսինին բէնչիրէլլերի Շանգ—էլիզէ ճատտէսինէ նաղըր պուլունմագտա իտի:

Տոն ժողէ՝ կատինա—նիկարանըն նէզաինտէն զաղապնաք պիր հալտէ մուֆարադաթ իթմիշ իտի. քինտիսի խայլի սէ—նէլէր զարփընտա մէզպուրէեէ իզհարը մուհապպէթ իթմիշ իքէն, իքի այտան պերու պիր տիկէրինէ կէօնիւլ վէրմիշ օլ՝ տուղունտան, կատինատան սօղումուշ, անճագ պուլուն սա—եէսինտէ հրըսը շան եօլունտաքի թասավվուրաթընը գուվվէ—տէն ֆիլիէ կէթիրէպիլէճէկի իւմիտիյլէ, անը պիւսպիւթիւն պրօգ՝մամըլ իտի. Տիկէր թարափտան օ չինկեանէտէն,

Բարխիսի զատւնւար վէ զըզլար հաղ զընտա օլտուղու կիպի , սուհուլէթլէ ալըլմագ գապիլ օլմատըղընը պիլիբ իտի , զիրա մէզպուրէ՝ վահշի դավմընըն գանընը թաշարգատան պաշգա , մէրգում իլէ մէվնուա օլան միւնասիպլթ վէ իւլֆէթինի տաիմի ատա իթմէքտէ , վէ անըն իչին սէրսէրի էօմրիւնիլ թէրք իթմիշ , վէլհատըլ պիր ճինանէթի իրթիքեապ իյլէմիշ պուլունմագ տա իտի : Իմտի օ գատըն՝ տօն ժօղէնին էսրարընա վագըֆ օլտուղու ճիհէթլէ , եիւզիւնէ գարշը զէհրլէեիճի վէ գաթիլ տէյի պաղըրտըղը կիպի , գըսգանճըղ սաիգասըյլա տա քէնտիսինի գաթլու թէլէֆ իտէպիլի իտի : Հաթթա մէզպուրէ ազ էվվէլ քէնտիսինի թէհտիտ իթմիշ , վէ իշպու թէհտիտաթը՝ տօն ժօղէեէ օլ աէրէճէ թէէսսըլ իթմիշ իտի բի , աթթընէեէք խանէօինէ ալտէթ իթտի , լաբին տիկէր թաւաղտան եէնի պիր ճինանէթ թասապվուրու տա ֆիքրինի իշղալէ պաշլատը :

Պէեան իթտիկիմիզ վէճիլէ տօն ժօղէ՝ Կատինանըն նէգտինէ կիթմէք իշին էմրի պասիրէթ վէ իհթիեաթա ֆէվգէլատէ ըիանէթ իտէր իտի : Շէօյլէքի էվվէլա խանէօինէ աշըգարապա իլէ կիրիպ , օրատա ամէլէ էլպիսէսի կիեինտիքտէն վէ տէրուըն խանէտէ իզ ամէթ իտէն պիր արապաճը ամէլէեի իյմա իտէր սուրլթտէ սիեահ վէ ուղուն պիր սագալ թագտըգտան սօնըա , խրզմէթճիլէրին տաիրէսինտէն էնէրէք , մաթպալա գաբուսունտան չըգար , վէ օտա խըզմէթճիսի քէնտիսինէ պէքլէտիկի հալտէ , եինէ օ գաբուտան իչէրի կիրէր իտի :

Ջամբա իսմինտէ պիր Բօրթիկէղլի օլան վէ զարիպ պիր վագըա սըրասընտա տօն ժօղէնին մանէթինէ կիրմիշ պուլունան պու խըզմէթքեար հաղգընտա պիր գաշ սէօղ սէօյլէմէլիեիմ :

Տէօրթ սէնէ էվվէլ Սալանտրէրա ֆամիլեասը կըրնտտիէրտէքի սէյֆիեէլէրինտէ օլտուղլարը զէման , տօն ժօղէ , Մատրիատէ , պունլարըն օթէլինտէ եալընըղճա իգամէթ իթմէքտէ օլուպ , իշպու օթէլ իսէ , իտամ ճէղասընա մահբիւմ

օլանյարըն սիեաակէ թկեահընըն թա իթթիսալինտէ օլտուղուն-
տան, պիր իհթիեար գատըն իլէ պէսլէմէսինի գաթլ իթմիշ
օլան իշպու Ջամբա՝ պիր կհնն իտամ իտիլմէք իւզրէ սիեա-
սէթկեահա կէթիլիլտի: Տօն ժօզէ վէ օթէլին խըզմէթճի-
լէրի՝ բէնչիրէլէրտէ օլարագ պու մէնզարէեի սէր իթմէքտէ-
լէր իբէն, ֆէվգէլատէ գուվվէթլի վէ ճէսուր օլան Ջամբա,
ճան աճըսըյա սիլքինիպ պաղլը օլտուղու իբլէրի գօթարտը,
վէ ճէլատընըն, էլինտէն գուրթուլմագ իւզրէ վիճուտինի ը-
սըրըպ իբի նէֆէր մուավինլէրինի տէ եէրէ ալրտիքտէն
սօնրա, գաբլան կիպի, Սալլանտըրա օթէլինին տէրուսինէ
սըչրաեարագ, ճէլատը, մուավինլէրի, պիլթիւն խալգ, վէ
տօն ժօզէ պիլէ թէաճճիւղլէրինտէն հէնուզ աեըլմագտան
էվվէլ մաճքիւմ նապէտիտ օլտու:

Այնի վագըթտա օթէլ մուհասէրէ իտիլէրէք, հէր թա-
րաֆը արանըլտը իսէ տէ, մահքիւմիւն էսէրի պիլէ պուլու-
նամատը:

26

Իբի կիւն սօնրա, թէքմիլ Մատրիտ էհալիսի՝ Ջամբանըն
սուրէթի զարիպէտէ վուգու պուլան զայպուպէթինտէն պահս
իթմէքտէ իբէն, պիր սապահ տօն ժօզէ ուեանտըղընտա, մեր-
գումու եաթաղընըն պաչընտա կէօրտիւկիւնտէն, եիւքսէք
պիր սէս իլէ,

— նէ՞ օ, սէն նէ՞րէտէն չըգտըն, վէ նէ՞րէտէ կիլլէնմիլ
իտին, տէտի, վէ Ջամբա տա,

— Էֆէնտիմ, էկէր պէնի էլէ վերմէնէնէնիդէ տաիր
հէմին իտէրսէնիդ, հէր շէյի սիդէ սէօյլէրիմ, տէյի ճէվապ
վէրտի:

— Իկէր պիր տիկէր քիմնէ սէնի էլէ վերմէնէնէն, պէնիմ
իշին, հիւզ սէնէ տահա հաշասան վազիֆէմ տէյիլ տիր:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ էֆէնտիմ, շիմտի սիդէ տիկէր պիր
շէյ սէօյլէնէնէնիմ:

— Սէօյլէ պագալըմ:

— Էկէր սագալըմը քէսէր վէ սաշլարըմը սիեահա պօեար
իսէմ, թանըլմագ օլուրում:

— Գապիլ տիր, պէն տէ պուլնու սանա իթար իտէրիմ:

— Պէնի խըզմէթինիդէ ալըմըսընը:

Տօն ժօղէ պու սըրտտա լէհճէսինի էքշիթաիկինտէն, Ջամ-
բա՝ մէրզ ումա սատըգ պիր պէնտէ օլաճաղընը, վէ իճապ ի-
տէրսէ հատաթընը քէնտիսի իշին ֆէտա իտէնէնիդէ պէնան
իթմէսիյլէ, տօն ժօղէ մէրզ ումու գապուլ իթտի, վէ օլվա-
զըթտան պէրու էֆէնտի իլէ ուշագ՝ արալարընտա բէք թէք-
լիֆսիդ օլուպ, Ջամբա, պէլքի տօն Բէտրօնուն գէհիլէնմէ
սի վագըասընտան պաշգա էֆէնտիսինին քեաֆֆէյի սըրըլա-
ընա վագըֆ պուլունմագտա իաի: Իմտի մէրզ ում խըզ-
մէթքեար, տօն ժօղէնի, Կատինանըն նէզտինտէն լէհճէսի
ղանէթ սօլկուն օլարագ կէլաիկինի կէօրտիւկիւնտէ,

— Էֆէնտիմ, շինկեանէ գըզը իլէ տարըլտընը՞գ մը, տէ-
յի սիւալ իթտի:

— Խա՛յր, տէյի պիրտէն պիրէ տօն ժօղէ ճէվապ վէրտի:

— Չիւնքի էֆէնտիմ, լէհճէնիդ զանէթ սօլկուն օլտու-
ղունտան...

Տօն ժօղէ՝ Ջամբաեր քէնտի հաթագ օտասընա կէօթիւ-
րէրէք,

— Պագ սանա տօղրուսունու սէօյլէնիմ. պէն Կատինաեր
սէվմէեօրում, տէտի:

— Պիր տիկէրինի սէվտիկինիդ ճիհէթլէ, պու խուսուս
թապիի տիր, Պունտան պաշգա Կատինա թէրպիեէտէն մահ-

ըսւմ վէ ախլէազը նախօջ պիր դըզ օլուպ, գըսգանճըզ սախ-
գասըյլա պիր կիւն պաշընըզա պիր պէլիէէ տախի կէթիրէ-
պիրիւր:

— Պէն տէ պուկտան գօրգուեօրում:

— Էֆէնտիւմ, միւսաատէ իտէրէնիզ, սիգէ պիր շէյ թէք-
լիֆ իտէնէեիւմ:

Զամբա, պու իֆատէնին իյզահաթընա կիրիշտիկինտէ,
թէքլիֆիին՝ չինկեանէ գըզընըն վիճղատինի օրթատան գալ-
տըրմագտան իպարէթ օլտուղու անլաշըլտը, վէ շու եօլտա
իլավէի մէգալ իյլէտի:

— Պիզ Բարիստէ, եանի էօյլէ պիր մէմլէքէթտէ եաշա-
եօրուզքի, բօլիսին նազարը աիգգաթը ֆէվզէլատէ տէրէ-
ճէտէ օլտուղունտան, պիր խանչէր տարպէսի՝ վուրան իշին,
օ տարպէեէ տիւշար օլանտան տահա զիեատէ մուխաթարա,
լը տըր: Լաքին գանուկա մուվաֆըզ կէթիրիլէնէք պազը չա-
րէլէր տէ վար տըր: Մէսէլա պէն՝ Մարքիզ ատալարընտա
պազը օլան սէյեահալթըմտան ավտէթիմտէ, էօյլէ պիր զէհիր
կէթիրմիշիւմտիւր քի, պու զէհիր ինսանը եիրմի տէօրթ սաաթ
զարֆընտա թէլէֆ իտէր:

— Վալ:

— Պու զէհիր նէպաթտան հաւըլ օլմուշ պիր թօզ տուր
քի, էսէր պրագմաեարագ ինսանը թէլէֆ իտէր:

— Ետինտէ օ զէհիրտէն վաճըր տըր:

— Հայ հայ:

— Էօյլէ իսէ, պու կիճէ ուեուեալըմ: պու միւքեալէմէ-
եէ բէք զիեատէ ալէադատար օլուեօրում, եարըն տէվամ ի-
տէրիզ:

Պէօյլէնէ տօն ժօգէ, Կատինաեը ահրէթէ եգլու յիթմէք
խիւլեասըյլա եաթաղընա եաթտը:

Իրթէսի կիւն ագշամը տօն ժօգէնին, Կատինանըն խա-
նէսինէ կէլտիկինտէ կէթիրմիշ օլտուղու մարասըէն իշկիսի

չիշէսինտէրի յատտէնին նկտէն իպարէթ իտուկի շու հալտէ անլալըլապիլիւր :

Կատինա մկքիււր շիշէեի ալըպ , գալպինտէ ատալէթ վէ զազապ հիսսիեաթը մէվճուտ օլարադ , տօն ժօղէնին վէ քէնտինին գատէհլէրինէ մէգքիւր իշկիտէն տօլտուրտու , վէ զիհնինտէ պիրտէն պիրէ շիւպհէ հասըլ օլարադ ,

— Պէլքի պէնի զէհլըլէմէք լւթէեօր , տէյի միւլահազա իթտի :

Լաքին տօն ժօղէ թէպէսսիւմլէ գատէհի էլինէ ալըպ , Կատինաեա խիթապէն , — Սըհհէթինիզէ , տիեէրէք , գատէհտէքի իշկիեի իշտի :

Կատինա պունու կէօրտիւկիւնտէ , քէնտիսի տէ քէնտի գատէհինի պօշալթաը , վէ պէօյլէճէ եարը կիճէեէ գատար պիւրիբտէ վադըթ կէշիւրիպ , ազիմէթի զէմանը կէլտիկինտէ մէրգ ում ,

— Ալլահա ըսմարլատըդ ազիզէմ , պունտան պէօյլէ գըսդանճ օլմազսըն , տէյիլմի , տէտի :

Կատինա , հիսսիեաթը տախիլիեէսինի սօն տէրէճէ կիզլէեէրէք ,

— Ասլա , ասլա , տէյի ճէվապ վերտի , վէ կէօզ պաեըճըլըդ թէէսսիրիլէ ,

— Պու ադչամ՝ գըսդանճըդ կէօսթէրտիմմի , տէտի :

— Խա՛յր :

— Պունտան էվվէլ օլտուղու կիպի , եինէ հէր կիւն պէշնի կէօրէճէքսին , զիրա սէնի սէվէրիմ , վէ սէնին մուհապպէշ թինէ տէ ինանըրլմ :

Կէնճ գատըն՝ սալօնուն գաբուսունա գատար մէրգուճա կէօնտէրի կիտիպ , սօն տէֆա էլինի սըգաըղընտա ,

— Ալլահա ըսմարլատըդ , տէտի :

Թաամ սալասընտա տօն ժօղէ՝ մէզպուրէնին սիւտանաճ սընա րասթ կէլէրէք ,

— Մատամըն սաաթ գաշտա գալգար , տէյի սիւալ իթտի :

— Օնտա :

— Եարըն էօյլէնէ գատար ուեու մասընա միւսաատէ էթ , չիւնքի եօրկուն տուր :

Սիւտանա՝ Խորանիալընըն տօտադլարընտա կէօրտիւկիւ զալիմանէ կիւլիւմէմէտէն տօլաեը թէաճճիւպ իթմէտի , վէ տօն ժօղէ կիտէրքէն , քէնաի քէնաիսէ ,

— Ձէվալլը Կատինա , եիրմի աէօրթ սասթլըգ էօմրիւ գալմըշ աըր . . . կէնճ չաղտա թէրքի հաեաթ իյլէմէք իսէ , բէք միւշքիւ տիր , տէյի միւլահազա իթմէքտէ իտի :

.

Ձինկեանէ գատըն՝ տօն ժօղէնին մուֆարագաթընտան սօնրա հալվէթ օտաաընա կիրաի , վէ պիր կիւն էվվէքի կիպի հայրէթլէ բիւճաթ իյլէտի , չիւնքի չէյթան զանն իթվէքտէ օլտուղու չախսըն՝ սէտիրին իւղէրինտէ բահաթճա օթուրմուշ իտուկինի միւշահէտէ իյլէտի : Մէրգոււմ իսէ , էլինի մարասքէն չիչէօինէ ուղատարագ ,

— Պունու իչալի՞ն մի , տէտի :

Կատինա . - էվվէթ , տէյի ճէվապ վէրտի :

Հալվէթխանէնին պիր քէօչէօինտէ զըրմըզը վէ լաճիվէրա բէնքլի կիւղէլ պիր բաբաղան պուլունուպ , քէնաի չիպուղու իւղէրինտէ ուեուգլաեօրտու : Շախսը մէճհուլ՝ պիր սէօղ սէօյլէմէքսիդին բաբաղանա եադլաչարագ , էլինի ուղաթտը , բաբաղան մէրգոււմն էլինէ պասարագ , չըմինէնէ տօղրու կէլտի , վէ չինկեանէ պու մուսմէլէնէ թէաճճիւպանէ պադմագտա իրէն , չախսը մէճհուլ մարասքէն չիչէօինի ալաւրագ , Կատինանըն գուլանմըշ օլտուղու գատէհէ պիր դաշ աամլա ադըթտը , լաքին քէնաիսի մէղքիւր բաբաղան սօլ պիլէկի իւղէրինտէ օլտուղու հալտէ , պիր մասա իւղէրինտէ օլան պիր չէքէր գապընը աչըպ , պունտան պիր բարչա չէքէր ալարագ գատէհէ պաթըրտը : Պէօյլէճէ չէքէր՝ մարասքէնի տամլա տամլա էմինճէ , չախսը մէճհուլ բաբաղանա թադտիւմ իթտի , վէ օտտիի պու չէքէրի աղընտ կէօթիւրի պուլթտու :

կատինա, — Նէ՞ եաբը եօրսունուզ, տիմէսինտէ, չախսը մէճհուլ ճէվապ վէրմէտի, լաքին բարաղանըն՝ մարասքէնի էմ-միշ օլան շէքէր բարչասընը եուլթմասընը միւթէագըպ, պիր գաշ տագըգա գատար գանատլարըյլա չըրբընարագ, երլտը-րըմտան վուրուլմուլճասընա եէրէ տիւշտիւկիւ կէօրիւտիւ :

Օլ վագըլթ շախսը դարիպ՝

— Իշթէ կէօրիւ եօրսուն եա՛, պիր գատէհինի իշմիշ օլ-տուղուն շու իշկի իլէ պիր հայվան իւշ տագըգատա, վէ սէ-նին կիպի կիւղէլ պիր գըզ տա եիրմի տէօրթ սաաթ զարֆըն-տա վէֆաթ իտէպիլիր, Իմաի, տօն ժօղէ սէնի զէհիրլէմիշ տիր, տէտի :

.....

Պիր ազ տահա հիքեաեէմիզտէ կէրի կիտէլիմ :

Պանգօ, օն ալթը եաշլարընտա, գարա կէօզլիւ, գարա գաշը, պէեաղ վէ նազիք տիշի, գըրմըղը եանագըլը, հիւ-սիւնիւ պուրունլու, ուֆաճըգ էլ վէ աեագըլը վէ ֆիտան կիպի պօյլու պիր գըզ օլուպ, Իսբանիանըն Անտալուզիա մէմ-լէքէթինտէ պուլունան վէ Իսբանիօլլարճա մեջօ թէսմիեէ ի-տիլէն գըզլարտան պիրի իտի :

Պանգօ՝ կէրչի Բարիստէ աօղմուշ իտի իսէ տէ, բէտէր վէ վալիտէսի եիրմի սէնէ էվվէլ Իսբանիատան կէլմիշ օլարագ, պիր Իսբանիալը ժէնէրալըն խանէսինին գարուճուլուգ խըտ-մէթինտէ պուլունմագտա իտիլէր :

Պու գըզ օն ալթը եաշլարընտա իքէն, բէտէր վէ վալի-տէսիյլէ եաշաեամաեարագ, ղէնկին պիր Րուսիալընըն թէշվի-գիյլէ ֆամիլեասը նէգտինտէն ֆիրար իթմիշ, վէ տէպտէպէ-լի պիր էօմիւր կէչիրմէկէ պաշլասըչ իտի : Անճագ մէզպուրէ, աօղտուղունտա էվսաֆը մուղիրրէ սահիպէսի օլտուղունտան, քիմսէեէ կէօնիւլ վէրմէնէճէկինի, չիւնքի գալպինտէ մու-հապպէթ հիսսի պուլունմատըղընը լանա պիլմէքտէ իտի :

Պանգօ, պիր սէնէտէն պէրու ֆահչիեաթ ալէմինէ կիր-միշ օլտուղու հալտէ, աթ վէ արագալարա վէ զիգըլմէթ էշեա-

եա մալիք օլուշ օլուպ, բէֆագաթընտա սագլատըղը գրըգ եաշլարընտա Գարլօթա եախօտ Շարլօթ իսմինին մոխթասա-
րը օւան Գարլօ իսմինտէքի պիր գատըն տախի կիւնտէն կիւ-
նէ շիշմանլանմուգտա, վէ պիր թարափտան տա բարմագլա-
րընտաքի երեզիւքլէր արթմագտա խիւ:

Պանգ օ, բէտէրի խանէսինտէն ֆիրարընտան սօնրա ֆա-
միլեաքըյլա պարըշմագ իւզրէ պիր գաշ տէֆալար լիէշէպ-
պիւսաթտա պուլունտո, վէ թարափընտան մոխպիրլէր վէ
հէտիէլէր կէօնաէրտի խէ տէ, բէտէր վէ վալիտէսի թարափըն-
տան ըէտա ճէվապը ալտը:

Անլէրին վէրտիքլէրի ըէտա ճէվապը՝ Պանգօեու թահրիք
իթմէքլէ, բէտէր վէ վալիտէսի հագգընտա հէր կէօնա ըիա-
եէթ վէ հիւրմէթի ունուտարագ, քէնտի նամուսուզլուղըյ-
լա պուշլարը տահա զիեատէ բէգիլու ըըսվայ իթմէկէ եէմին
իթտի, վէ Գարլօ տախի պիր թարափտան քէնտիսինի պու
եօլա թէշվիգ իթտիկինտէն, Պանգօ, Բուսիալը աշըգընըն զայ-
պուպէթինտէն իսթիֆատէ իլէ, պիր կիւն պիր ճէմիյեէթ ի-
չինտէ պուլունտուգլարը օթէլին սահիպի ժէնէրալը տա
Գարլօեա,

— Պու տէլիգանլըրը թանըլմըսըն, տէյի սօրտու:

Գարլօ - Էվլէթ, թամ սէնին իշինէ եարար պիր քիմնէ
տիր: Պու տէլիգանլը Իօքանեօլ վէ տօն ժօզէ տ'Ալվար իս-
մինտէ օլուպ, զաեէթլէ զէնկին տիր, վէ բէտէրին իլէ վալի-
տէնին պուլունտուգլարը օթէլին սահիպի ժէնէրալը տա
թանըր:

— Պունա էմիհմիօին:

— Հայ հայ. հաթթա պիրլիքտէ այնի արագատա քէն-
տիլէրինի կէօրմիւշ օլտուղուժու խաթըրլաեօրուժ:

— Բէք էյի:

Իրթէսի կիւն Գարլօ՝ տօն ժօզէ հագգընտա թահգըգաթ
իճրաքընա մէմուր օլուպ, մէրգուժուն 26-28 չաղլարընտա օլ-
տուղունու, վէ տիւգ տը Սալլանտըրանըն եէկէնի իտուկի-
նի, վէ մատմաղլէ տը Դօնէքսիօնն նիշանլըսը օլտուղու

մէրվի օլուպ, խայլիճէ վարիտաթը տախի պուլունմասըյլա, պու վարիտաթը պօլ պօլ սարֆի իթմէքտէ օլտուղունու անլատը: Անճադ մէրգումուն պիր թագըմ էնթրիգալարը օլմասընտան քիմնէ խապէրտար տէյիլ իտի:

Իքի կիւն սօնրա Գարօ, պու մալիւմաթը մատամասընա թէպլիզ իթաիկինտէ, մէզպուրէ իշպու մալիւմաթտան բէք տէ մէմուն օլմաեարագ,

— Պու առէմ շիւպհէսիզ քէնտի նիշանլըսընը սէվէր, վէ պիր նիշանլըեը՝ պիր առէմին դալպինտէն չըգարմագ, պիր մէթրէսի չըգարմագտան տահա միւշքիլ տիր, տէյի միւլա-հազա իթաի:

Լաքին պու դըզ՝ Խաքանեօլլարա մախսուս պիր միւրատ սահիպի օլմասըյլա, նազարը աիգդաթընը տօն ժօզէեէ աթֆ իթտիկինտէ, էր եա կէճ անըն թարաֆընտան սէվիլմէե ի ֆիքրինտէ գուրտու: Իշին էն միւշքիլի՝ անըն իլէ իլք տէֆա կէօրիւշմէքլիք օլուպ, շիւնքի տօն ժօզէ ասըլատէկեան ալէմինէ կիրտիկի հալտէ, մէրգումէ պու ալէմէ տալա կիրէմէ մէքտէ իտի:

Անճադ պու կէնճ կիւնահքեար՝ բէք չօդ բօմանլար, էզճիւմէ Մ. աը Պալգադըն մէհհուր Օն իպդիր Հիքնունքի նամբօմանընը օգումունչ օլտուղունտան, տօն ժօզէեէ թագաիմ օլունմագ իշին պիր չարէ պուլամանընճա, անըն մարիֆէթիլէ աշըրլմանը տիւշիւնտիլ:

Օլ վագըթ տօն ժօզէ՝ շինկեանէ դատընը սէվտիկի ճիհէթլէ, պիր ադշամ մէրգումէնին խանէսինտէն քիւշիւք տաիւրէսինէ ավտէթինտէ, քէնտի իսմինէ բօսթա իլէ վիրուտ իթմիշ օլարագ, պիր թէզքիրէ պուլտու: Պու թէզքիրէ կիւզէլ պիր եազը իլէ վէ մէհհուլ պիր քիմնէ թարաֆընտան եազըլմըշ օլուպ, հէր նէ դատար իմզասը պուլունմամագտա իտի իսէ տէ, պիր դատըն էլինտէն չըգմըշ օլտուղունանլալըլմագտա իտի:

Թէզքիրէնին մէալի շու իտի:

Եկէր տօն ժօզէ տ'Ալվար՝ էճտատընըն ճէսարէթինի

միրաս օլարադ ալմիշ իսէ, էկէր բօմանլարա մախսուս օլան սէր-
կիւղէշթլէրի իշ ետրինէ գօյմադ վէլհասըլ էկէր եիւրէք թաշըր
վէ զահիրի թէհլիքէլէրտէն գօրգմադ տիր քիմսէ իսէ, եա-
րընքի բէնչէնպիհ ադշաւը սաաթ օն պիր պուչուգտա (եա-
նի եարը կիճէտէն եարըմ սաաթ էվվէլ) Կօտօ-տը-Մօրօյ
պուլվարըյլա սօգաղընըն քէօչէսինտէ պուլունմալը տըր:

«Օրատա քէնտիսինէ պիր առէմ եադլաշարադ, իսբան-
եօլճա «պէնիմլէ կէլինիզ» տիեէճէք տիր:

«Տօն ժօղէ պու առէմ իլէ կիթմէլի, վէ անըն սէօյլէ-
տիկինի եարմալը տըր:»

Կէնճ իսբանեօլ պու սէրկիւղէշթի զարիպ պուլուս, իշար
օլունան մահէլլէ կիթմէլի ֆիքրինտէ գուրտու:

27

Իրթէսի կիւն տօն ժօղէ, Կատինանըն խանէսինտէն պիր
սաաթ էրքէն չըգըպ, թէպտիլի գըեաֆէթ իթմէք իւղրէ խա-
նէսինէ ավտէթ, վէ վադթը մուայեէնտէ մահէլլի մէղքիւրէ
աղիմէթ իյլէտի: Մէրգուլ օն տադըգատան պէրու օրատա
պուլունմադտա իքէն, պիր արապա կէլէրէք եադընընտա
տուրտու: Իշպուլ արապանըն գաբուսունտան պիր քիմսէ պա-
շընը տիշարը չըգարըպ, իսբանեօլճա, «պէնիմլէ կէլինիզ» տի-
մէսինտէ, տօն ժօղէ եադլաշարադ, պու առէմ պադտը իսէ
տէ, ուզուն պիր սադալը օլտուղու կիպի, կիեինմիշ օլտուղու
պիւեիւք պիր շաբգանը տախի կէօղլէրինէ գատար էնտիրմիշ
օլտուղունտան, եիւղիւ թէմամիյլէ սէթը իտիմիշ իտի:

Շախսը մէճհուլ, տօն ժողէեի արապասընա ալարագ,
կէօղէրինի պաղլամագ իսթէտիկինտէ, կէնճ Իսրանիալը՝

— Պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրսունուզ, տէյի սօրտու:

— Կէնճ վէ կիւզէլ պիր գատընըն նէզտինէ:

— Ֆագաթ... նէ՞րէտէ տիր:

Շախսը մէճհուլ՝ Իսրանիատա տօղմուշ օլմամագլա պէ-
րապէր, միւրէմմէլէն իսրանեօլճա թէլէֆիֆիւզ իտէրէք,

— Ոճա՛րիպ, էկէր նէրէեէ կէօթիւրիւտիւկիւնիւզ սէօյ-
լէնիւմէք իսթէնիլսէ իտի, կէօղէրինիզ պաղլամագլիտի, տէտի:

Տօն ժողէ՝ պու իֆատէնին տօղլուլուղունու պիթթաս-
տիգ, կէօղէրինին պաղլամասընա պիլա մուգավէմէթ մու-
վաֆագաթ իթտի:

Օլ վագըթ արապա ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ եօլա չըգմագ-
լա, իւշ չարեէք յաաթ գատար գաթը մէսաֆէտէն սօնրա,
նիհաեթ տուրուպ, տօն ժողէնին ըէֆիգի օլան վէ օլ անէ
տէկին քէնտիսինէ հիշ պիր սէօզ սէօյլէմէմիշ պուլունան քիւմ-
սէ, եինէ իսրանեօլճա,

— Աշաղը էնին վէ էլինիգի պանա վէրին, տէտի:

Տօն ժողէ իթաաթ իթտի, վէ եիւրիւմէքտէ օլտուղու
մահէլլին գումիու օլուպ, եիւզիւնէ էսէն ըիւզլեարտան տախի
պաղլէ իշինտէ պուլունտուղունու անլատը:

Եիւզ աաղմ գատար եօլ ալմըշլար իքէն, պիր նէրտիվէ-
նէ կէլինիպ, պունտան պիր սալօնա չըգըլտը, վէ նիհաեթ
ըէհպէր օլան շախս, — Տուրունուզ, տէեիպ, տօն ժողէեի
օթուրթտու, վէ — Կէօղիւնիւզտէքի պաղը չըգարըն, տիմէ-
սիլլէ, մէրգու՛մ պաղը չէօզտիւ, վէ պիրտէն պիրէ պուլուն-
տուղու մէնղարէնին գարշըսընտա հայրէթտէ գալտը: Պու-
լունտուղու մահէլլ կիւզէլ պիր սալօն օլուպ, հէր մօպիլեասը,
հէր թէզեհինաթը՝ սահիպինին պիր գատըն օլտուղունու իրաեէ
իթմէքտէ իտի: Մէրգու՛մն ըէֆիգի օլան ուղուն սագալլըքիմ-
սէ իսէ պաղլթէթէն զայպ օլմուշ իտուկիւնտէն, քէնտիսիօրա-
տա եալընըզ գալմըշ իտի:

Տօն ժողէ: Պու էրէյիճէ զարիպ պիր սէրկիւզէթ տիր:

տէյի միւլահաղա իթմէքտէ իքէն, պիր գարու ալըլըպ, Պան-
գօ՝ կէօղլէրի գամաչալըրճը պագըլըյա գահիր օլտու:

Իսրանիալը գաբոճնուլարըն պոն պաշտան չըգմըզ գըզը,
աչըգընկի գըստա պիր ֆիսթան, սիւզէնի իլէ իշլէնմիշ սի-
եահ գատիֆէտէն պիր գօրսէ, վէ Դրագօվիա Բօլճնէղլէրի
կիպի քիւչիւք պիր ջապօգա կիեինմիշ, վէ նատիր էլմատար վէ
քիւրքլէր իլէ թէզնիլի գըեաֆէթ իթմիշ իտի: Մէզպուրէ, պիր
պուչուգ սէնէնէն պէրու պիր Բուսիալը բրէնսին թահթը հի-
մահէսինտէ օլտուղու հալտէ, Բուսիա վէ Լէհիթթան հագ-
գընտա մալիսմաթը միւրէմմէլէ թահսիլ իթմիշ իտի:

Ասըլ պիր Բարիսի, Պանգօեու կէօրտիւկիւնտէ, իլք պա-
գըլտա անըն ասլընը, մահիյէթիլի տըլք իտէպիլիլ իտի, լաշ
քին տօն ժօղէ, Իսրանիալը օլուպ, Բարիմ ալէմիլի, խոնսու-
սա Բարիսին գատընլարըն սաթհի պիր սուրէթտէ թանըտը-
ղընտան, վէ էվլէնմէք իսթէտիլի Դօնմէբսիօն իլէ օլվագթա
տէկին եէկեանէ մահպուպէսի պիւլունան Ջինկեանէ գըլըն-
տան մաատա գատընլարը բէք էյի կէօրէմէմիշ, վէ տօղմուշ
օլտուղլարը նօգագլարըն իսթէթիլի ալըպ, մուախարէն պի-
րէր գօնթէս տը թրօնչէ եախօտ պարօնն տը Սէն-Լազար օ-
լան սախթէ պիւսիւք գատընլարը էյիճէ թանգտիլ իտէմէ-
միշ օլտուղունտան, Պանգօ՝ աղընը պոնա աթմասընտա եսնըլ-
մամըշ վէ քէնտի քէնտիեէ չէօյլէ տիւչիւնմիւշ իտի:

— Եկէր տօն ժօղէ պէնի թանըմաղ իսէ, եախօտ պէնի
ասլա կէօրմէմիշ իսէ, քի պու տա իհթիմալտէն տիր, զիրա
պէն քէնտիսինի միւտտէթի հաեաթըմտա իլք տէֆա օլարագ
կէօրմիւշիւմ տիւր, քէնտիմի Բօլճնէղ մագամընտա թանը-
թանաղըմ:

Ճիլվագը տօն ժօղէ, մէզպուրէեի կէօրտիւկիւնտէ, միւ-
թէպէր պիր գատընըն գարչըսընտա պուլունտսէղսունու զանն
իլէ պէրաի իհթիրամ եէրէ գաաար էեիլտի: Պու ատէմ,
քէնտի հրօր շանընա, հաթթա ճինաեթէթէ միւթէալիլի իշ-
լէրտէ հիշ պիր շէյտէն ըիւճաթ իթմէղ իքէն, պու տէֆա
մէրգումէնին գարչըսընտա մահնուպիեթ իգհար իյլէտի: Պան-

դօ իսէ, մէրգումուն հեհեհանընը կէօրմէքլէ, պունու ախի
ֆըրսաթ ատտ իտիպ, իսթիֆատէեէ գարար վերտի, սուրէթի
նպղիքեանէտէ օթուրմասընը թէքլիֆ իթտիքտէն սօնրա,
Քուսլար վէ Բօլօնէզլէր ֆրանսրզճանը միքէմէլէն թէքէլլիւմ
իթտիքլէրի ճիհէթլէ, քէնտիշի տէ պու լիսան իւզրէ,

— Էֆէհտի, հիւրրիեէթիւնիզի սօւի իսթիմալ իթտիկիմ-
տէն տօլանը աֆլընըզը թէլէննի իտէրիմ, տէտի:

— Մալտամ...

— Տօն ժօզէ, կէզզլէրինիզ պաղլը օլարադ սիզի պուրա-
եա կէթիքտիլէր չիւնքի նէրէտէ օլտուղուհուզու վէ քիմ օլ-
տղուղումու պիւմէմէլիսինիզ:

Տօն ժօզէ, մէզպուրէեէ տաիմա պադմադտա օլտուղու
հալտէ, քէնտիսինէ տիեհէք հիշ պիր քէրիմէ պուլամամադ-
տա իտի:

Պանդօ՝ ճէպինտէն մինէլի քիւչիւք պիր սաաթ չըգարըպ
պադարադ:

— Սիւպհան Ալլահ, վազըթ նաօրլ կէչիեօր սիզին իլէ
պիրլիքտէգալաճադ եալընըզ պիր սաաթըմ վար տըր հալ-
պու քի սիզէ բէք չօգ տիեհէհիմ պուլունմադտա տըր:

— Պիր սաաթ մը:

Տօն ժօզէ, ֆիլվազը էօյլէ պիր ճալիպ սիմանը կէօրմէք
իչին եալընըզ պիր սաաթը պուլունմասընը զայրը քեպֆի ատտ
իթմէքտէ իտի, կէնճ գատըն իսէ, քէլամա տէվամլէ,

— Զիւնքի պիր սաաթտան ճէլլատըմլա պուլունմադլըզ
իգթիզա իտէհէք տիր, տէտի:

— Ճէլլատընըգ մը:

— Զէվճիմի տիմէք իսթէրիմ:

Տօն ժօզէ սուրաթընը էքչիթտի, վէ Պանդօ՝ չու վէճհ:
լէ իֆատէեէ տէվամ իյլէտի:

— Տիւլէեինիզ մօնսիէօ, դարիպ հարէքէթիմի իյզահ իթ-
մէք իչին, քիմ օլտուղումու պիր տէրէճէեէ գատար պիլմէք-
լիկինիզ լազըմ տըր:

— Տիւլէեօրում մատամ:

— Մօնսիէօ, պիզիմ մէմէքէթիմիզտէ միւթէպէրան դըզ լարը աւլա սէվաիքլէրի քիմսէլէր իլէ էվլէնէմէզլէր :

Տօն ժօղէ, քէնտիսինի ֆէվզէլատէ թահգիր իթմէքտէ պուլունան մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն ճէպրի օլարադ քէնտիսիլէ էվլէնէճէկլէնի խաթըրլահարադ :

— Ձաթէն հէր եէրտէ պուլ պէօլլէ տիր, տէյի ճէվապ վէրտի :

Պանգօ . - (տէվամ իտէլէք .) Պէն, Բուսիա տէվլէթինին խըտմէթինտէ պուլունան պիր Բօլօնէզ բրէնսին գըզըքըմ, վէ բէտէրիմ կիպի ժէնէրալ օլան պիր Բուսիալը բրէնս իլէ էվլիեիմ. Իզտիվաճըմա սէպէպի եէկեանէ՝ բօլիթիգա մատտէսի օլմուշ տուր, չիւնքի Բուսիա տէվլէթի՝ Բուս ասըլզատէկեանը յա Բօլօնէզ աորդատէկեանը արաօընտա գարապէթ հասըլ իթտիրմէք արզուսինտէ տիր. Պէն օն եէտի հաշընտա. երմ, գէվճիմ իսէ ալթմըշ Խէշ եաշընսնա տըր. Քէնտիսի զա. եէթ սէրթմէշընէպ, վէ խօտպին օլմասըլա, պաղըտէֆա գըս. դանճըք հիսթիեաթը շէտիտէսի արաօընտա իշիտիլմէմիշ ճէպր ու թապէթգլէրտէ պուլունուր :

Տօն ժօղէ . - խալին :

— Պիր սէնէտէն պէրու. Բարիստէ իգամէթ իթտիկիմ հալտէ, հիշ պիր թարաֆը կէօրմէմիշիմ տիր, չիւնքի տիշարը չըգմադըլըմա միւսատտէ իթմիզ. էկէր պիր մահպուպում օլսա խաթ, պէնի չօգտան թէլէֆի իտէր իտի :

— Փադաթ պէօլլէ պիր ճէպրար քիմսէտէն գուրթուլմանը հիշ տիւշիւնմէտինի՞զմի :

— Էվվէթ տիւշիւնտիւմ, վէ սիզի պունուն իչին պուրա. եա ճէլպ իթտիմ :

Պու քէլիմէլէր՝ տօն ժօղէնի պիր տէրէճէ տիւշարը էն. տիշէ գըլէպ, չիւնքի մէրգում, մէզգուրէեի ֆէվզէլատէ ճալիպ վէ հիւսիւնլիւ պուլտուղունտան, անըն եալընըզ երիզլանէ պազմասըլա, ալիլը սէնէտէն պէրու Ջինկեանէ գըզ հազգընտա հիսս իտէկէտիկի աշգ ու մուհապպէթ գաիլ օլտու, ֆադաթ տիկէր թարաֆտան Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնիպ

տիւզ տը Սալլանարէրանն էմլաքընա վէ իւնվանլարընա խալէֆ օլաճաղընը ունութմատը: Մամաֆի մէրգոււմ ֆիթուրսուզճա տուրուպ, Պանդօեա խիթապէն,

— Էմրլէրինիզէ պէքլէեօրոււմ, մատամ, տէտի:

— Մօնսիէօ. պէն Բօլօնէզիւմ վէ պիր Չինկեանէ գարըսընն օիւտանալըղըյա պի եիւմիւշիւմ տիւր: Տիմէք իսթէրիւմքի Յրանսատա պաթըլ իթիգատը պիր գատըն ատա խտիմէքտէեիւմ: Հալպու քի պաղը քիմսէլէրին ֆալճըլըգտա. քի իգթիտարլարընա իմանը գալիւմ վար տըր:

— Սահիհէն ինանը՞րմըսընը:

— Էվվէլի:

Պատէհու մէրգոււմ, կէնճ գատընն եանընտա օթուրուպ,

— Սէօլլէեին պագալըմ, սիզին հագգընըգտա նէ՞ եօլտա ֆալճըլըգ օլտու, տէյի սօրտու:

— Պուենտան ալթը սէնէ մուգատտէմ, պիր կիւն Բօլօնիատա, պէն հէնուզ չօճուզ օլտուղոււմ հալտէ, պիր իհթիեար գատըն բէտէրիմին խանէսի գաբուսունու չալարագ միւսաֆիրէթէն գապուլ իտիլտի: Պու գատըն ֆալճը օլմասըյա, էլիմի թութուպ, խաթթուլը վէ թէրթիպաթընը թէտգիդտէն սօնրա շէօյլէ սէօլլէտի:

«— Դը՛ղըմ, պիր կիւն սէն պէտպախթ օլաճագսըն. իչէրլէրտէն կէլմիշ օլան պեազ սագալը պիր ատէմ, էսիր դըղը կիպի սիզէ պէտմոււմէլէ իտէճէք տիր, վէ գիզ էսիր մագամընտա անըն օլաճագսընը:

«Պէն պու սէօղլէրի իշիթտիկիմտէ տիթըէմէեէ պաչլատըղըմտան, քէնտիսի շէօլլէճէ իլավէ իթտի:

«— Փագաթ պիր կիւն, օ ատէմ, սիզի դարպտա էվրօբտնըն պիր ուճունա կէօթիւրէճէք, վէ թալիինիզ թէպտիլ օլաճագ, եախօտ հիւրրիւթիինիզի իսթիհսալ իթմէքլիկինիզ՝ սիզին եէտը իգթիտարընըգտա պուլունաճագ տըր: Կիւնէշին ղիհասընը պիլէ սիզէ կէօթէրմէք իսթէմէեէճէք տիր: Անճագ պիր կիւն, սիզի, ֆագաթ կէօղլէրինիզ գաբալը օլմագ վէ ըաքիպ օլաճաղընը հայվանլար ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ

կիթմէք շարթըյա քէնտի արապարնա իրքեապէն կեօթիւր-
մէկէ մուվաֆադաթ իտէճէք տիր . Օլ վագրթ եօլտա գար-
շընդա աթլը պիր ապէմ չլգաճագ տըր . Սիգէ աթֆընապար
իտէճէք օլան սլու ատէմ , միւրատ փթտիկինիդ թագտիրտէ
սիգին գուրթարըճընդ օլաճագ աըր .

« Պէն տէ Զինկեանէնին պու սէօզլէրնաէն միւթէէսսիր
օլարագ ,

« Պագաթ նաճըլ , տէտիմ . Օ տա պանա շէօյէ ճէվապ
վէրտի .

« — Էկէր օ ատէմ , իսմինիգի վէ իգամէթ կեանքընդը վէ
սիգի քէնտի հիւքմիւ ալթընա ալմը օլան չախըն իսմինի
պիլմէեէրէք սիգի սէվէճէք օլուրսա , գաթիէն թէէմին օլու
նուգ քի , գատէրինիգտէ , ճէպպարըն թէրքի հաեաթ իտէճէ-
կի եազըլմը տըր .

« Պալճը պունտան զիեատէ իյգահաթա կիրիշմէք իսթէմէ-
եէրէք , բիգ գաթիէ պանա պագտըգտան սօնրա էլիմի էօթ-
տիւ , վէ շաթօտան սավուչուպ կիթտի .

« Պանգօ պու հիքեաեէսինի պիթիրտիկինտէ , պիր աղ տու-
րուպ , տօն ժօզէեէ սիհիրպաղքեարի պագտը , վէ մէրդ բւմ
տախի ,

« — Ղարպ հիքեաեէ , վէ տահա զիեատէ զպրիպ պիր
քէշի , տէտի , վէ կէնճ գատըն , շու վէճհլէ իլալէի մէգալ
իյլէտի .

« — Պու գըշըն , յունվար իչինտէ , եէր խիւզիւ գար իլէ
գարլը օլտուղու , ֆագաթ բարլագ պիր կիւնէշ էթրաֆը զի-
եատար իթտիկի հալտէ , օտամըն բէնչիրէլէրինտէն , օթէլի-
միգին պաղչէսինտէքի աղանարը կէօրիւ եօրտում , վէ պուն-
լարըն պէեազ կէօրիւնիւշիք , սէվկիւլիւ Բօլիանըմըզը խաթըր-
մա կէթիրիեօրտու . Պազը պիչարէ գուշլար տա պիր տալտան
տիկէր տալա սւչուշմագտա վէ կիւնէշին սօկուն զիեալարըն-
տան ըպընմագտա իտիլէր . Իշթէ պէն , կէզզլէրիմ եաշարմըշ
քլարագ պօւնլարը սէյթ թիթմէքտէ օլտուղում հայտէ , զէվ-
ճիմ կէլիպ ,

— Նէյինիզ վար տըր, վէ նիչին աղլաեօրուունուզ տէտի :
Պէն տէ քէնտիսինէ ,

— Մէմէքէթիմի խաթըրա պրագան շոգ Գարւս վէ վադ-
թիլէ սէրպէսթ օլտուղում միսիլու սէրպէսթ օլան շոգ Գուշ-
լարը կէօրմէքլէ աղլաեօրում, տէյի պէնան իթաիմս վէ
զէվճիմ :

— Մատէմքի տիշարը չգգմաեը պու տէրէճէ արգու ի-
տիեօրուունուզ աղլամաեըն սիզի Պուաւտը Պուպօնեըեա կէօ-
թիւրէեիմ : Պու կիւնիէրտէ Իւքրէնտէն տէօրթ ընս աթ ալ-
մըշ օլտուղումտան, պունլարը պիզզաթ թէճըրպէիթմէք իսք
թէրիմ, տէտի :

Պէն մէսէրրէթիմտէն ըէֆը սէտա իթաիմ, վէ ճէպպա-
ըըմըն պօղազընս սաըըլտըմ :

« — Լաքին էն Գալըն նիգ ապընըզը գօյմանըզ շարթըյլա
սիզի կէսթիւրմէք իթէրիմ : չիսնքի քիմանէին սիզի կէճըմէ-
մինի իսթէմէմ, տէտի :

Պանգօ թէքըրար սէօղիւ քէսիպ, տօն ժօզէեի թէտգիդէ
պաշլատը : Մէրգուր իսէ, մէսէլէ քէնտիսինէ աշիտ օլտու-
ղունու հիշ մէմուլ իթմէեէրէք մէգպիւրէեի տինէեօրտու :
կէնճ գատըն ,

— Էյիճէ տէրխաթըր իտին պադալըմ, տէտի :

— Պէն մի մատամ :

— Շանգ-Էլիզէտէն տէօրթ աթլը պիր արպպանըն սիւ-
րաթլէ կիթմէքտէ օլտուղունու խաթըրլաեա՞մաեօրմուսունուզ :

Պանգօ Բուսիալը աշըգլըքա պիրլիքտէ պիր կիւն ալապա
իլէ տիշարը չըգմըշ իտի իսէ տէ, հիքեաեէսինին պազըյեէ-
սի՝ քէնտինին ույտուրմասը իտի :

Տօն ժօզէ. — Ֆիլվագըր էօյլէ պիր շէժ խաթըրլաեօրում :

— Օ սըրատա սիգ պանա պադտընըզ, վէ ֆալճընըն քէչ-
ֆի գըսմէն թաստիգ օլունու : Պէեազ սադալը ապէմ... :

— Զէվճէնիզ մի իտի :

— Էվվէթ :

— Էյ մահուտ սիւարի... :

— Օ տա սիգ խորնիդ :

— Պէ՞ն մի :

— Աթլարըմըզըն զանեթ սիւրաթլէ կիթմէսինէ ըաղմէն , սիգէ տիգգաթ իթտիմ , վէ արապամըզը գարչըլանեան վէ սիգէ պագմագտա պուլունան իբի աթլըտան պիրինին , «Իշթէ պու Իսքաննեօլ՝ Բարիստէ իւք տէֆա կէօրմիւշ օլտուղում է՞ն զէնկին Իսքաննեօլ տուր» տէտիկինի իշլթտիմ :

Աթլըլարաան տիկէրի տէ , — Իսմի նէ՞ տիր , տէյի սօր-տուղունտա , օլ պիրի՝ «Տօն ժօգէ տ՝Ալվար տըր» տէյի ճէվապ վէրտի :

— Տօն ժօգէ . . (քէնտի քէնտիեէ .) Օհօ՛ , աճապա զէվճի-նի պանա գաթլ մը իթտիրէճէք տիր :

Պանգօ . . (տէվամէն .) Տէրագապ ֆալճընըն քէշֆի ֆիք-րիմէ կէլաի : Շիմտի անլա՞նօրմուպունուզ :

Պու արա մէզպուրէ , կէօնա մէրգումա իւշ ալտան պէրու աչըզ օլմուշ տուր կիպի պիր թափրտա պուլունտու , վէ տօն ժօգէ տէ քէնտի քէնտիեէ ,

— Պու կիւզէլ պիր գատըն տըր , նազարըմը տա բէք ճէլպ իթտի . քէնտիսինի սէվմէմէք՝ էն պիւեիւք ճինանեթ օլմաղլէ , շու կիւզէլ օնունա իշթիրաք իտէճէեիմ . զէվճինին վիճուտինի օրթատան գալարըմագլըլը պանա լիէքլիֆ իտէր սէ , օլպապսէ տիւշիւնէճէք բէք չօդ վագըթ պուլապիւի-րիմ , տէտի , վէ աշիքեարէն տախի ,

— Մատամ , էկէր Զինկեանէ գարըսընըն ֆալը տօղրու իսէ , էկէր պէնիմ աչըրմ , սիգին ճէպպարը թէլէֆ իտէճէք-սէ , իւմիտ իտինիդ , զիրա պէն սիգի սէվէրիմ . . . տէյի պէ-եան իյլէտի :

— Խայր , հէնուզ սէվմէզսինիդ , ֆագաթ իլէրուտէ սէվմէճէքսինիդ :

Այնի վագըթտա սաաթ սապահըն պիրի վուրմագլա , կէնճ գատըն սարսըլըպ , թէլաշ կէօսթէրտի , վէ հէեճան իլէ ,

— Կիտինիդ , կիտինիդ , եարըն եինէ կէօրիւշիւրիւզ . պու կիւնքի կիպի Կօտօտըն (Մօրօյ սօգաղընտա պէքլէեինիդ տէտի ,

վէ մէրդ ում կիթմէկէ հազըրլանտըղընտա, կէօզլէրի թէքրար պաղլանտը, վէ ուզուն սագալլը շախս կէլէրէք, մէրդ ումու կէօթիւրտիւ, վէ պիր արապանա իրքեապ իտիպ, սիւրաթլէ հարէքէթտէն սօնրա, արապա զիքը օլունան սօգագտա տուրտու, վէ ըհպէր օլան քիմօէ, տօն ժօզէնին պաղընը սէօքիւպ, — Շիմտիլիք կիտինիզ, հարըն թէքրար պուլուշուրուզ, տէտի:

Տօն ժօզէնին էնմէսինտէն սօնրա, արապա եօլունա տէվամ իթտի: Մէրդ ում իսէ, եանա օլարագ խանէսինէ մուվասըլէթինտէ, Ջամբանա սէրկիւզէշթինի հիքեանէ իտիպ, ըհինի իսթէտի:

Ջամբա՝ էֆէնտիսինի տիգդաթլէ տինլէեիպ, պիթիրտիկինտէ,

— Հէբ պու շէյլէր պանա, բօմանլարտաքի մասալլարա պէնզէեօր: էկէր հիւրըրիէթինիզ էլտէ օլսա իտի, ալէա պիր քէլէբիր իտի, տէտի:

— Հիւրը տէյիլմիելիմ:

— Եա Կատինա՞:

— Ատամ սէնտէ. իճապընա պագիսըրմ: Մատէմքի շիմտի շու Բօլօնէզի հաղղ իթտիմ, հարըն վէ սարի կիւնլէր նէզտինէ կիթմէքտէն տուր օլմամ:

.....

Սէքիզ կիւն գատար ագտէմ Պանգօ, կեօեա պիր Բօլօ-
նէզ բրէնսէս օլուպ, Բուսիալը պիր Ժէնէրալ իլէ Էվիլ օլտու-
ղու հալտէ հէր ագչամ տօն Ժօզէնին վիզէլժասընը դապուլ
իթմէքտէ, վէ տօն Ժօզէ՝ Զինկիանէ դրզտան սօղուեարադ,
Պանգօեու սէվմէքտէ խոի, Շէօլէ քի, հէր ագչամ Կօտօ-տը
Մօրօյ դալտրըմը իւզէրինտէ պուլունուպ, ադ սօնրա կէլէն
արապահա ըաքիպէն, ըհհպէրի օլան ուզուն սագալլը ատէմ
ըհֆազաթընտա օլտուղու վէ կէօղլէրի պաղլը պուլունաուղու
հալտէ, մէզպուրէ սէվկիլիւսիւնին նէզտինէ ազիմէթ իյլէ-
մէքտէ Էտի:

Պու Էսրարի հալ Իսբանիալընըն խօշունա կիթաիկինտէն,
Էսնաի րահտէ կէօզ պաղընը չըգարմագ հավվէսինտէ պու-
լունմատըղը կիպի, խմի Օկա օլտուղու պէեան իտիլէն սախ-
թէ Բօլօնէզին խմի հագըգիսինի տէ անլամագ արզուսինի
ասլա կէօսթէրմէտի:

Պիր կիւն տօն Ժօզէ, խանէսինտէն չըգտըղը ղէման քէն-
տիսինի թէագիպ իտէն օլտուղունա տիգգաթ իլիմէտի:
Ֆիլվագը ղարիպ դըրաֆէթլի վէ ուզուն գաբուլթու պիր
ատէմ, Կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընըն պիր քէօլէսինտէ, տօն
Ժօզէնին տուրտուղու ղէման տուրուպ, կեօեա պիր աշըգ տըր
կիպի բէնչիրէլէրտէն եօգարըրա պագարադ, տիկէր ճիհէթ-
տէքի գալտըրըմ իւզէրինտէ Էնինէ պօեուենա կէզինմէհէ պաշ-
լատը, վէ տօն Ժօզէ՝ արապասընա պինէրէք եօլունա տէվամ

իյլէտիկի սըրատա, էնսէսինտէն պիր սէս «եռհո՛ւ արապաճը, արապաճը» տէյի պաղըրտըղընտան, արապաճը՝ արապա-
եը տուրաուրաու, վէ գարութլու տտէմ հէթիչիպ, արա-
պաճընըն հայվանը իլէրի սիւմէսինէ մէյտան վէրմէեէրէք,
ֆէնէրի պիլա թէքլիֆ աչըպ,

— Սիկարամը եադմադըղըմա միւսաաաէ իտին, տէտի:

Արապաճը իսէ, թէրս պիր թալը իլէ,

— Հայտէ չաբուգ իտին, տէտիկինաէն, չախսը մէճհուլ,

— Բէք էյի, բէք էյի, տիեէրէք, թէլաչ իտիեօր կիպի
կէօրիւնտիւ, վէ աշնի վազըթտա արապաճըեը, սագալը ա-
տէմի, վէ օգոունմազ պիր նիւմէրօեու համիլ օլան արապա-
նըն մահէլլի մախսուսընտա, «Պաստիւ-Բամբար սօգաղընտա
աթլար վէ արապալար քիրալաեըճըսը Պրիօն» իպարէսինին եա-
ղըմըլ օլտուղունու կէօրաիւ, վէ քէնտիսինէ լազըմ օլան պու
մալիւմաթը ալտրգտան սօնրա, օրատան չէքիլտի:

Պու շախս՝ աօսթուժուզ Բօգամպօլ օլուպ, մէրգուժ, էլ-
պիսէսի կիպի սիննինի վէ քիսպէթինի թէպտիլ իթմէքլիք
սէնաաթընը միւքէմմէլէն թահսիլ իթմիչ իտի: Շէօյլէ քի
քէնտիսինին քիմ օլտուղունու թանըմազ իչին, հէր հալտէ
եա պիւեիւճիւ եախօտ պիր սիհիրպազ օլմագ լազըմ կէլիր
իտի: Հէր նէ իսէ Բօգամպօլ, գըեաֆէթինին թէպտիլի իչին
տաիլէի խուսուսիէսինին վազը օլտուղու Սիւրէզն սօգաղընա
կիթտիկի սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Տօն ժօգէնին հէր ադչամ Բօչէ սօգաղընա կիթմէսի՝
սագլամագտա օլտուղու մէթըէսինի կէօրմէք իչին իտուկինի
պիլիր իտիմ: Բօչէ սօգաղընտան չըգալըլ հալտէ տախի քէն-
տի խանէսինէ ալտէթ իտիպ, անտէն չըգտըղընտա, կօտօտը
Մօրօյ սօգաղը քէօչէսինտէ, չիւպհէսիզ գաչագ օլան արա-
պաեա պէքլէմէք իւզրէ կէլտիկինի տէ շիմտի պիլիրիմ: Աթըն,
արապանըն վէ արապաճընըն՝ Պրիօնուն արապալըղը վէ ախը-
լընտան ալընտըղընը տախի պիլիրիմ քի, իչթէ էն ալէասը
պու տուր, տէտի:

Բողամպօլ, պու միւլազալար իլէ խանէսինէ կէլիպ էսվա-
պընը սօսեունտու :

.....

Իրթէսի կիւն, սապահըն սաաթ օն պիր ըատտէլէրինտէ,
Մ. մարքի տը Շամրի, մէզքիւր արապա քիրալանըճըսընա
կիտիպ, վիլաեաթտա պուլունան իհթիւար պիր դաաըն խը-
սըմը թարափընտան մուհիմմ պիր տավանըն լույեթի իչին
Բարիսէ կէլմիշ օլտուղունու պիլպէեան, այլըդ պիր արապա
քիրալամագ իսթէտիկինի անլաթտը, վէ քէնտիսինէ իրանէ
իտիլէն պիր չօդ արապաաթը կէօդտէն կէչիրաիկի սըրատա,
պիր կիւն էվվէլ տօն ժօղէնին օթուրմուշ օլտուղու արապաեը
թանըտը, վէ արապաճըսընը տախի օրատա կէօրմէքլէ, իլք
ագչամը կէօրտիւկիւ արապաճը իտուկինէ չիւպհէ իթմէտի :

Պատէհու մէզքիւր արապաեը կէօթէրէրէք,

— Շունտա զարիպ պիր արապա վար տըր, տէտի :

Արապա քիրալանըճըսը. — էվվէթ, էսիկի պիր արապա տըր :

— Նէ՞ իչէ եարանապիլիր :

— Պէն տէ պիլմէմ. անճագ այտա պին ֆրանգ պէտէլ
իլէ քիրալանմըշ օլուպ, սաաթ Յտէ տիշարը չըդարըլըր :

— Կիւնտիւղի՞ն իւչիւնտէ մի :

— Խա'յը, կիճէնին :

— Աճայի'պ, հա՞նկը էհլի մէրագ պու արապաեա օթու-
րուեօր :

— Ուղուն սագալը պիր ատէմ. պու ատէմ հիշ լագըր-
տը իթմէդ. արապա պէտէլինի բէշինէն թէէտիեէ իթմիշ օ
լուպ, իսմինի պիտիրմէք իսթէմէմիշ տիր :

Մարքի. — (Ֆիթուրսու զլուդ կէօթէրէրէք.) Նիհաեթ
կիթտիկի եէր նէ՞րէսի տիր :

— Իշթէ արապաճը պունու պիտիրմէք իսթէմէեօր, չիւն-
քի իչպու սըրըր ֆաշ իթմէմիսի շարթըրլա քէնտիսինէ պէշ
եիւղ ֆրանգլըդ պիր պանդնօթ վատ օլունմուշ տուր :

— Տօղրուսու շու Բարիս շէհրի՞ զարաիպ պէլտէսի տիր :

Մէրգուժ, պու սէօզէրտէն սօնրա, քիրա իլէ թութմագ իսթէտիկի արապանա վէ պիր չիֆթ հայվանլարա տաիր հիչ պիր դարար վէրլիմէքսիզին օրատան մուֆարադաթ իթտի :

Ազիմէթինտէն պիր սաաթ սօնրա, մէզքիւր արապալըզա տիկէր պիր քիմսէ կիթտի :

Պու շախս՝ սապահլանըն արապա իլէ կէլմիշ օլան մարքի օլմանըպ, ինկիլիզ սէլիսլէրի գընաֆէթինտէ պիր քիմսէ իտի :

Մէրգուժ ֆէնա պիր ֆրանսըզճա թէլէֆֆիւզլէ, քէնտիսի իչին պիր խըզմէթ իսթէտի :

Արապա քիրալանըճըսը մէրգուժտան նէ՝ պիլտիկինի սիվալ իթտիկինտէ, իսմի ճօն օլաուդուճու պէնան իտէն պու սէյիս՝ տէրհալ պիր ինկիլիզ աթը ալարագ, ինկիլիզ սէյիսլէրինէ մախսուս պիր մէհարէթլէ թամիրէ պաշլատը :

Էօյլէտէն պիր սաաթ սօնրա ճօն՝ ճիվարտաքի արապաճըլար իլէ արապա քիրալանըճըսըն մանէթինտէ պուլուճան արապաճըլարըն՝ հէր կիւն թաամ իթմէք իչին կիթմէքտէ օլաուդլարը քիւչիւք պիր լօղանթանա ազիմէթ իլէտի : Չաթէն օ սապահը էսրարի արապանը թէմիզլէնէն քիմսէ իլէ տօսթլուգ բէյտա իթմիշ իտի : Արապաճը էսնաճըլ արասընտա բէք չաբուգ տօսթլուգ բէյտա օլուր, վէ պիր գաչ շիշէ չարապ իչիլտիկինտէ, մահրէմ ահպապլըգ պաշլար : Մահուտ արապանըն արապաճըսը՝ Բէնթէն իսմինտէ օլուպ, ճօն՝ Բէնթէնէ պիր շիշէ չարապ վէ Բէնթէն տէ օնա՛պիր շիշէ բագը իհաա իթտիլէր : Պատէհու ճօն գահվէ վէ տիկէր պաղը իչլի ըսմարլանըպ, մէրգուժ իլէ թէքլիֆիզճէ կէօրիւյմէնէ պաշլատը : Լօղանթաաան չըդաղըլարը գէման թէքլիֆսիղ տօսթլար օլմուշ իտիլէր : Օլվադըթ ճօն, քէնտիսինի կիզլէմէնէ սէպէպի գալմանարագ, վէ ինկիլիզքետրի թէլէֆֆիւզլիւնիւ պէրթարաֆ իտէրէք :

— Սանա պէշ ելիզ ֆրանգլըգ պիր պանգնօթ վատ իտիլմիշ, տէտի :

Բէնթէն - Նէ՛...

Ճօն. (Թէքրարէն.) Տիեօրումքի սանա պէշ եիւզ ֆրանդ լըդ պիլր պանդնօթ վատ խալիւմիշ :

— Նիշին :

— Արապան իլէ հեր ազշամ ներէեէ կիթտիկինի քիմէեէ սէօյլէմէմէքլիկին իշին :

— Քիմսանա պունու սէօյլէտի :

— Քիմսէօյլէրսէ սէօյլէսին, պունտա պիր էհէմիեէթ եօգ տուր : Անճադ պէն պիլիրիմ :

— Տօղլու տուր : պէշ եիւզ ֆրանդ լըդ պիր պանդնօթ ալաճաղըմ :

— Սննա էկէր իքի եիւզ ֆրանդ դիեատէ վէրիլէճէք օլուրսա, հէր ազշամ կիթտիկին մահէլլի պիլտիրի՞ր միսին :

— Ալահ իթմէեէ :

Օլզէման ինկիլիզ սէյիս՝ կիեինմիշ օլտուղու արապաճը էլպիսէսինին ճէպինտէն քիւշիւք պիր ճիղտան չըդարըպ աշտը, վէ կէօզլէրի գամաշմըշ օլան արապաճըեա պին ֆրանդ լըդ դայմէլէր կէօսթէրէրէք, վէ պիրտէն պիրէ լժալը ու իսանընը թէպտիլ խտէրէք :

— Տօ՛սթում, պին ֆրանդ գազանմադ իսթէ՞րմիսին, տէտի :

— Հայ հայ :

— Էվվէթ պին ֆրանդ, վէ պունուն պէշ եիւզ ֆրանդը բէշին օլմադ իւղրէ :

— Էլպէթթէ գազանմադ իսթէրիմ : Սէօյլէեին պադալըմ մաստէ նէ՛եէ տաիր տիր :

— Պու ազշամմէմուրիեէթինի պանա իհայէ իթմէլիսին արապանը պէն գալլանմադ իսթէրիմ :

Արապաճը զաթէն պիր ազ սէրիօշ իքէն, պին ֆրանդ սէօզիւնիւ իշխտինճէ, պիւսպիւթիւն ալ լը պաշընտան կիտիպ :

— Բէք էյի, թէքլիֆինիդի գապուլ խտէրիմ, տէտի :

Պատէհու ճօն՝ մէրգուսու պիր գահվէխանէեէ կիրտիւրիպ, պիր քէօշտէ ալըճա օթուրաուլար : Այնի վադըթտա Բէնթէն՝ րէֆիդինէ պիլտիկի մալիւմաթը, եանի հէր ազշամ

սաաթ օն պիրտէ Պաս-տիւ-Րամբար սօգաղընտան հարէքէթ-լէ, Գասթինեօլ սօգաղընա կիթտիկինի, վէ ուզուն սադալլը պիր առէմին րաքիպ օլմաօընտան սօնրա, Նէօվ-տէ-Բըթի-Շան սօգաղընա միւթէվէճճիհ օլուպ, Կօտօ.տը.Մօրօյ սօգաղըն-տան կէչէրքէն, գալտրըրմ իւզէրինտէ պէքլէնէն պիր միւ-սիւնիւն տախի իշպու արապահա պինտիկինի, վէ ուզուն սադալլը չախսէն՝ մէրգ ումուն կէօզլէրինի պաղլատըղընընապլ ու պէեան իթտի, վէ ձօն՝ պու սօն ֆըզրահը պիւմէտիկի ճիհէթլէ,

— Օհօ՛, տէյի միւլահաղա իթտի:

Մուախիարէն ձօն՝ արապանըն չըմալա տօղրու իլէրլէ-եիպ, Դիլչի սօգաղընտան կէչէրէք Բարլատէն չըգաղըտան վէ Պանթինեօլտան կէչտիքտէն սօնրա, Ասնիէրտէ, տէմիրեօլ քէօքրիւսիւնիւն սօլ թադաֆընտա քիւչիւք վէ կիւզէլ պիր սէյֆիէնին էօնիւնտէ տուրտուղունու, վէ օրատա սադալլը քիւմէ՝ կէօզլէրի պաղլը օլան առէմի էնտիւրիպ, էլինտէն թու թարադ, քէնտիսիլլէ պիրլիքտէ պաղչէեէ կիրտիկինի, վէ չէնտ սադըգա սօնրա, իլք կէլէն եալընըզճպ ափտէթլէ, ա-րապահա պինէրէք պիր սաաթ գաաապ պէքլէտիկինի, վէ միւթէադըպէն կէօզլէրի պաղլը առէմի պուլուպ, Բարիսէ կէթիւրտիկինի, վէ իքի սաաթ էվիլէլ ալմըշ օլտուղու մահէլլէ պրադտըղընը թահգըգ իյլէտիւ:

Արապանըն մալիւմաթը պունտան իպարէթ օլուպ, պու մալիւմաթ իսէ, մէրգ ումուն իթիհիվապ իտէն իչին քէաֆի իտի:

.....

Ազգամ սաաթ օն պիրտէ մէղքիւր արապա, միւթատը վէճհլէ, Պապ-տիւ-Րամբար սօգաղընտան չըգտը, ֆապաթ Բէ սօգաղընա կիթմէք իւզրէ պուլվարտան կէչէրքէն, Ինկիլիզ սէ-յիս՝ սիւրաթլէ արապաճընըն եանընա չըգտը, վէ իքինճի եիւզ ֆրանգլըդ պանգնօթա պէտէլ անըն լգարօթօնու, շաբգա-սընը կիեինտիկի կիպի, եուլար իլէ գամյըեը տախի ալտը:

Հավա սօղուդ օլտուղունտան, ճօն եիւկիւնէ պիւեիւճէք պիր պօղազ չալը սարտը, վէ պու սուրէթլէ առի արապաճը-նըն իւրամէթինի պիսսուհուլէ իյֆա իտէպիլաի: Պատէհու-ասըլ արապաճը՝ իսկէմլէսինտէն էնիպ կիթտիկի էսնատէ, արապա եօլունա տէվամլէ, Գասթինեօլ սօգաղընտա 16 նու-մէրօլու խանէնին էօնիւնտէ տուրտու:

Սագալլը առէմ գալտըրըմ իւզէրինտէ պուլունմասըյլա, արապանը թանըեըպ, ֆապաթ արապաճըեա տիգգաթ իթ-մէեէրէք, բաքիպ օլտու:

Օրատան ճօն՝ Կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընա աղիմէթինտէ, տօն ժօգէ մահէլլինտէ իտի:

Արապաճընըն վէրմիշ օլտուղու մալիւմաթ բէք տօղրու իտի: Ճօն՝ Ասնիէրտէ իչար օլունան խանէեի թանըտը, վէ մէրգուման իքի բիմսէլէր պաղչէտէն կէչտիքլէրի սըրատա, քէնտիսի տիգգաթլէ խանէեի մէղքիւրու թէտգիդ իյլէտի: Տօն ժօգէ իլէ դլաղուղու խանէեե կիրտիքլէրի գէման ճօն իս-

կէմէսինտէն էնիպ, հայվանը պաղչէնին բարձագլըզնա պաղ-
լատր, վէ մուախարէն արապաեա կիրիպ, ուզուն սագալլը
ատէմին աչըգ պրագմըջ օլտուղու դաբունուն գարչը թարա-
ֆընտա սիբէրլէնտի.

Արատան չէնտ փագըղդա կէչտիկինտէ, ուզուն ըագալլը
ատէմ կէիպ, արապաճըեր իսկէմէսինտէ կէօրմէտի իսէ տէ,
հայվանը պաղլը կէօրտիւկիւնտէն, մէրզ ումուն զայպուպէթին-
տէն տօլաեը ֆիթուր իթմէտի. Պատէհու տէրունի դարանլըգ
օլան արապաեա կիրտի, ֆագաթ դաբուսունու դաբաեաճաղը
էսնատէ, իքի գուվվէթի էլ պօղաղընա սարլարագ, օլ տէ-
րէճէ գուվվէթիէ ըգտը քի, պիր սէտա պիլէ չըգարմասը
գապիլ օլամասը.

Այնի վագըթտա գուլաղընտան աչաղըեա պիր քիմէ,

— Սէս չըգարմա, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի.

Սագալլը ատէմ, պօղաղընա պիր խանչէր տաեաթըլտը-
ղընը հիսս իլէ, սէս չըգարմատըղը կիպի, գըմըլտանմագսըզըն
տախի տուրտու. Պատէհու ճօն.

— Շիմտի կէօրիւշէլիմ. պէն արապաճըերմ, ֆագաթ
տիւնքի արապաճը տէեիլիմ, պիր տիկէրիեիմ. Պու մէմուրի-
եէթի պին վրանգա սաթըն ալտըմ. իհթիմալ տըր քի, սի-
ղին իլէ խուսուսի պիր միւլագաթտա պուլունմագտա մէնֆաա-
թըմ վար տըր.

Սագալլը ատէմ. — (տէհշէթիէ.) Սիղ քիմսինիզ, վէ պէն-
տէն նէ՞ իսթէեօրոունուզ.

— Պէնիմ քիմ օլուպ օլմատըղըմը անլամագտա էհէմմի-
եէթ եօգ տուր. իսթէտիկիմ իսէ շու տուր.

Օլ վագըթ սախթէ արապաճը էլինի տիշարը ուգաթըպ,
արապանըն ֆէնէրլէրինտէն պիրինի չըգարտը, վէ պունու-
խանչէրինին ուճունու պօղաղընա տաեաթմըջ օլտուղու շախ-
սըն եիւղիւնէ տօղրու կէօսթէրէրէք.

— Եվվէէմիրտէ սագալընըգ էյրէթի տիր, վէ պէն տէ
սիղին քիմ օլտուղունուզու պիլմէք իսթէրիմ, տէտի.

— Լաքին մօնսիէօ...

— Գորդ ունտան՝ սէնին եա պիր խըղմէթճի եախօտ պիր վէքիլխարճ օլաուղունու անլաեօրում՝ :

— Տօղրու աուր :

— Օ հալտէ պու աքապատա դալպինէ պիր խանչէր սաքանարադ դալաճադսըն, եախօտ պիլմէք իսթէտիկիմ պիր խայլի մաստէլէրի, իւճրէթ մուզ ապիլինտէ հիքեաեէ, վէլաքին պունլարը տօլաշըգսըզ օլարադ պէեան իթմէլիսին :

— Էֆէնտիմ, մատէմքի արզու խախօրսունուզ քի...

— Էլպէթթէ պէնիմ արապաճը օլմասըղըմը անլաեօրսուն :

— Պիր էֆէնտի օլաուղունուզ աշիրեարէն անլաշըլըեօր, էկէրչի ալիճէնապ պիր էֆէնտի իսէնիզ...

— Էկէր իսթէտիկիմի սէօյլէրսէն, սանա եւիզ լուի վէրիւրիմ :

— Ֆազաթ գօվուլուրսամ :

— Սէնի քիմսէ գօվմադ գօվալար տա քէնտի խըղմէթիմէ ալըրըմ :

Սախթէ արապաճը էօյլէ պիր թարգտա իֆատէի մէրամ խախօրաու քի, ուզուն սագալլը խըղմէթքեար, մէրգումուն պիւեիւք պէր քիմսէ օլաուղունա անինտէ իսքեաթ օլտու, վէ :

— Մատէմքի էֆէնտիմ, վատ խախօրսունուզ, հէր շէյի սիդէ սէօյլէեէճէեիմ, տէտի :

Ճօն. - (մէրգումուն սէօզիւնիւ քէսէրէք.) Կօտօ տը Մօրօյ սօգաղրնտա գալտրըմ իւզէրինտէ պէքլէեէն ատէմին իսմի նէ տիր :

Շուրասընը պէեան իտէլիմքի, խըղմէթքեար սախթէ արապաճընը ալտաթարադ, ագչէսինի ալմագ իսթէեօրտու, իմտի իֆատէեէ պիլիպթիտար :

— Ղիդօնթ տը Մէրէօյլ իսմինտէ պիր քիմսէ տիր քի, պիր պանքէրին գէվճէսինի կէօրմէք իւզրէ հէր կիւն պուրաեա կէլիր, տէտի :

— Եալան սէօյլէեօրսուն :

— Խայր, եէմին իտէրիմքի եալան սէօյլէմէեօրում :

— Ես այն սէօյլէն որուն տիւրութիւնն

Պատէհու ճօն խանչէրինն ու ճուռնու խըղձէթքեարըն պօ-
ղաղընա տաեաթարադ ,

— Պու առէմ պիւր Իսրայէլի ուրապ , Բօնքիէօ սօղաղըն-
տա իգամէթ իտէր , վէ իսմի տէ աօն Ժօղէ տիր : Շիմտի տէ-
վամէթ , վէ իւք տէֆա եալան սէօյլէտիկինտէ , պիւմիշ օլքի
սէնի միւլարըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

Ճօնուն սուրէթի իֆատէսի օլգատար դաթի իտի քի ,
խըղմէթքեար՝ պուլունտուղու հալտէ էօլիւմ թէհիքէսի օլ-
տուղունու , վէ անճադ խալիսէթ իւղրէ հարէքէթ իթաիկինա
տէ գուրթուլմասը դապիլ իտուկինի անլաեարադ ,

— Էֆէնալմ , արթըդ հէր շէյի աօղրու սէօյլէեէճէեիմ :
Շիւպհէսիգ մատամըմ սէվէրիմ . . . չիւնքի էյի պիւր դըզաըր ,
ֆսգաթ հաեաթըմը տաշա գիեատէ սէվէրիմ , վէ պուռնուն
թէհիքէեէ տիւշար օլմասընը իսթէմէմ : Շիմտի էֆէնալմ ,
նէ՞ շէյի անլամադ իսթէեօրսունուդ , տէտի :

— Հէր շէյի :

— Օ հալտէ Էֆէնալմ , պէն տէ մատմադէլ Պանդօնուն
վէքիլիսարճընըմ :

— Մատմադէլ՝ բրէնա Գ . . . նին մէթրէսի տիր , տէյի՞լմի :

— Էվվէթ :

— Դասթինեօլ սօղաղընտա իգամէթ իտէր :

— Էվվէթ :

— Շիմտի նէրէտէ տիր :

— Օրատա : (Բարմաղըլա քէօշկիւ կէօսթէրէրէք .)

— Տօն Ժօղէեի օրատա՞մը դապուլ իտէր :

— Էվվէթ :

— Անը սէվէ՞ր մի :

— Սէվմէեէ պաշլաեօր :

— Նէ՞ վաղըթտան պէրի սէվիեօր :

— Սէքիդ կիւնտէն պէրի :

— Բէք էյի , ֆադաթ նիշին պուրատա դապուլ իտիեօր
տա , Դասթինեօլ սօղաղընտա դապուլ իթմէեօր :

— Էվվէլա բրէնսին գօրգ ուսունտան :

— Լաքին բրէնս իթալիատա տըր :

— Էվվէթ , ֆագաթ կէլէպիիր :

— Սօնրա , նի՛շին կէօզլէրինի պաղլաւօր :

— Չիւնքի մատմազէլ պիււերիւք պիր գատըն օլմագլըգ սիւսիւ կէօսթէրիւօր . եանի տօն ժօզէնին նազարընտա պիր Բուսիալը ժէնէրալ իլէ էվլէնմիշ պիր Բօլօնէզ բրէնսէսի օլ-տուղունու պէեան իաիւօր :

— Մատամընըն մագաէտինի պիլի՛լմիսին :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ տիր :

— Քէնտիսինի տօն ժօզէեէ սէվտիրմէք վէ իլէրուտէ ա-նըն գօլթուղունա կիրիպ , Խօբանիալը ժէնէրալ Ս . . Նին խանէ-սինէ տախիլ օլմագ տըր : Բէտէր վէ վալիտէսի օ ժէնէրա-լըն խանէսինտէ գաբուճուլուգ խրամէթինի իյֆա իթտիք-լէրինտէն , ասըլ նիւէթի՝ անլէրին նամուսունու իսլալ իթ-մէք տիր :

— Բէք էյի . հէք պիլտիկին պո՞ւ մու տուր :

— Էվվէթ :

— Պու էվ քիմի՞ն տիր :

— Մատմազէլին տիր , չէ՞ քան սէնէ սաթըն ալմըշ տըր :

— Նէ՞ գատար վագըթտան պէրու պուրատա իգամէթ իթմէքտէ տիր :

— Հէր ագչամ տօն ժօզէեի գապուլ իթտիկի կիւնտէն պէրու :

Օլ վագըթ խըղմէթըեար , Խօբանիալը իլէ Պանգօ ա-րասընտա վուգու պուլուպ , քիլիտին տէլիկինտէն կէօրմիշ վէ աինլմիշ օլտուղու իլք միւքեալէմէեի նաղլ իթտի , վէ խիթամընտա ճօն :

— Բէք էյի , չիմաի պէն սէնի խըղմէթիմէ ալաճաղըմ , ֆագաթ Պանգօնոււն հանընտան չրգարմաեաճաղըմ , տէտի :

— Եանի հէր չէյէ վագըթ օլմագ իսթէեօրսունուգ :

— Էվվէթ :

— Յագագ չի քննարկ, սիգի հէր կիւն նէ՛րէտէ կէօրէ-
ճէեհիմ:

— Հիչ պիր եէրտէ:

— Օ հալտէ՞...

— Հէր սապահ, ղօսթախանէտէն ալընմագ իւզրէ, R.C. հարֆլարըյլա պիր մէքթուպ կէօնտէրիր, վէ պուլնտա Պան-
գօնուլն իւանէսինտէ հէր նէ վագը օլուր իսէ նօգթուրը նօգ-
թասընա պիլտիրիրսին, Հաֆթանըն նիհաեթինտէ, սանա,
տէրուլնինտէ պիր աաէտ պէշ եիւզ ֆրանգլըգ պանգնօթ օ-
լարագ տիկէր պիր մէքթուպ վիրուտ իտէճէք տիր:

— Թէշէքքիւր իտէրիմ:

Պու արա պիր չան սէսի իշիտիլէրէք, խըզմէթքեար,

— Պէնի չաղըրըեօրլար. տօն ժօղէեի ալմաեա կիտէճէեիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

— Հայտէ կիթ, տէտի սախթէ արապահը:

Սագալը աաէմ էվէ կիթտիկի սըրատա, սախթէ արա-
պահը տա քէնտի իսկէմիէսի իւզէրինէ չըգտը, վէ օն տագը-
գա սօնրա արապա՝ Բարձիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքթ իթտի:

Արատան պիր սաաթ կէչինճէ ճօն՝ Սիւրէզն սօգաղընա
ալտէթ իտիպ, մարքի տը Շամրի օլտուղու հալտէ,

— Ջանն իտէրիմ տօն ժօղէեի թէլէֆ իտէճէք օլան թաւ
պանճա տարպէսինին պարուլթուլնու էլտէ իթտիմ, տէյի միւ-
լահազպ իյլէտի:

.....

Պանգօ պիր սապահ Բարիստէ պուլուլնուեօրտու, վէ ա-
տէթա թէպտիլ գըեաֆէթտէ իտի, չիւնքի հէր ագչամ Աս-
նիէրտէքի սէյֆիէսինտէ տօն ժօղէեի գապուլ իթտիկինտէն
պէրու, մէզպուրէ հէման տիւնեատան չէքիմիշ օլտուղու հալ-
տէ քիմսէեի կէօրմէեօրտու: Մէզպուլէնին պու մահէլլէ չէ-
քիլմէսի՝ մահգա քէնտիսինի պիւեիւք պիր գատըն մագամըն-
տա կէօսթէրմէք ֆիքրի իլէ օլուպ, Բարիստէ գալտըղընտա
իսէ, պու մագսէտինէ էրէմէզ իտի: Պանգօ Ասնիէրէ չէքիլտի-

կինտէ, մատամ Գարլօեու տախի ըէֆագաթընա ալմըշ օլուպ, հէր խուսուտա անըն ըէյինէ միւրաճաթ իտէր, վէ օնուէն իխթար վէ թալսիեհէսի վէճհլէ հարէքէթ վէ մուամէլէտէ պուլունուր իտի:

Իմտի Պանգ օնուէն օ կինիւ Բարլսէ կէլմէսի, Գասթին-եօլ սօգաղընտարի խանէսինտէ պուլունան էշեասընտան պա-ղըսընը ալմագ իչին օլուպ, օրահա կիթմէք իւզրէ ըաքիպ օլ-մուշ օլտուղու գուրէ արապասընըն բէրտէլէրինի վէ այնա-լարընը սըզը սըգընա գաբամըշ իտի:

Պանգօ, խանէի յէգըլւրտէն միւֆարագաթա հաղըրլա-նըրքէն, տաիւրէ գաբուսունուն չանը չալընար: Մէգպուրէ, քէնտի խըղմէթէկէրինի Բարիստէ պրագմըշ օլուպ, Անիէրէ եալընըզ պիր խըղմէթճի գատըն իլէ պիր արապանը կէօ-թիւրմիւշ իտի: Չան սէսինին իշիտիլմէսինտէն իւշ տաղըզա սօնրա, ստպահտան ագչամա գատար իշ օտատա պէքլէմէք-տէ պուլունան քիւշիւք պիր խըղմէթքեար, կիւմիւշ պիր թէք-սի տէրունինտէ կէնճ գատընա պիր գարթ կէթիւրտի վէ Պան-գօ գարթըն իւզէրինէ աթֆը նազար պիրէ իթմէեհէք:

— Պուրատա պուլունմատըղըմը սէօլլէ, տէտի:

Խըղմէթքեար. — Լաքին օ միւսիւ իչէրլի կիրտի:

— Իչէրլի՞ մի կիրտի... նէ՞րէտէ տիր:

— Սալօնտա տըր: Ումնըլարըմտան թուլթուպ եթէրէք, գարթըն էլիմէ սըգըշտըրտը, վէ պանա, «մատամընըն իչէրտէ պուլունաուղունու պիրիեօրում. գարթըմը կէօրտիւկիւ հալ-տէ պէնի գապուլ իտէճէք տիր» տէտի, վէ Պանգօ, պու-քիւսթախանէ հարէքէթտէն տօլտիւր պիր աղ թէաճճիւպ ի-տէրէք, գարթըն ալըպ «Մօրթօն թիւնէլը» իսմինի օգուտու, վէ,

— Թէանըմահօրում, տէյի պէնան իլլէտի:

Խըղմէթքեար, գարթըն ալտըլ տան սօնրա հէր թարա-ֆընը կէօգտէն կէչիւմիշ օլտուղունտան,

— Էնտէ թարաֆընտա պիր չէյ հաղըլմըշ տըր, տէյի պէ-եան իլլէտի:

Պանգօ գարթըն չէլիւրիւպ, իսըանիօլճա, «տօն փօզէ տ'Ալ-

վար միւնասիպէթիյլէ» իպարէսի եազըլմըջ օլտուղունու օգուտու :

Պանգօ, տէրհալ շալընը վէ շաբդասընը չըդարըպ պիր գօլթուղլուտա եասլանարագ օթուրտուղտան սօնրա,

— Իչէրի կիրտիր, տէտի :

Մօրթօն թիննէր իչէրի կիրտի : Իսմինտէն տախի անլա- չըլաըղը վէճհլէ պու պիր Ինկիլիզ իտի, ֆաղաթ պիր Պրադի- լիալը եախօտ Հինտիսթան էհալիսինտէն զանն օլունապիլիր իտի : Թաւր ու հարէքէթինտէն իսէ, միւքէմմէլ պիր ճէն- թըլմէն կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Պանգօ՝ մէրգումա տիգգաթլէ պագաշ, վէ Մօրթօն թիննէր՝ ֆրանսըզճանը կիւն իլէ թէքէլլիւմ իտիեօր վէ հէր պիր քէլիմէնի տիւշիւնիւեօր կիպի զանն օլունտուղու հալտէ,

— Ինկիլիզէ պիլի՞րմիսինիզ, տէյի սօրտու :

— Խայր մօնսիէօ :

— Իսքանեօլճա պիլի՞րմիսինիզ :

— Պիր ազ :

— Օ հալտէ, սիղին իլէ Իսքանեօլճա կէօրիւշիւէերի թէր- ճիհ իտէրիւմ, չիւնքի ֆրանսըզճա բէք ֆէնա կէօրիւշիւրիւմ :

Մօրթօն թիննէր՝ պու սէօղլէրի Իսքանեօլճա իրատ իթ- տի, վէ կէնճ գատըն, մէրգումա օթուրմագ իւզրէ պիր իս- կէմլէ կէօսթէրտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի տինլէմէնէ հա- զըրլանտը :

Մօրթօն թիննէր : (Իֆատէսինէ տէվամ իտէքէք) Մա- տէմքի Իսքանեօլճա պիլիեօր իսէնիզ, գարթըմըն էնսէ թա- րաֆընը օգումուշ օլմալըսընը :

— Էվլէթ օգումում :

— Տիմէք տօն ժօզէ հագգընաա պահս իթմէք իյին կէլ- տիկիմի պիլիեօրսունուզ :

Պանգօ, պու քումի հիշ պիլմէզ կիպի կէօրիւնէրէք,

— Տօն ժօզէ՞մի : տօն ժօզէ քի՞մտիր, տէտի :

— Տօն ժօզէ կէնճ պիր Իսքանեօլ տուրքի, սիզ քէնտի- նիզէ աչըդ իթմիշսինիզ տիր :

— Պէ՞ն մի :

— Էվվէթ սիգ . հաթթա հէր ագչա Բ քէնտիսինի՝ կէօզ-
լէրի պաղլը օլարաք նէզտինիգէ ճէլպ իտիւօրսունուզ :

— Պու թօհա՛ֆ , զալիպա սիգ բէք տօղրու մալիւմաթ ալ-
մըշսընըզ :

— Էվվէթ :

— Քէնտի թարաֆընտա՞ն մը կէլիւօրսունուզ :

— Խայր , իլլա քէնտի հագգընտա կէօրիւլմէք իշին կէլ-
միշիմ տիր :

— Նէ՞ խուսուստա :

— Սէվկիւլիւ գըզըմ , պիրէր պիրէր թաատատը զանէթ
ուզուն օլան , պազը սէպէպլէրտէն տօլանը հէմ տօն ժօզէեէ ,
հէմտէ սիգէ ալէագատար պուլունմագտանըմ :

Պանգօ . - (իսթիհզաքեարի պիր կիւլիւլէ .) Թէշէքքիւր
իտէրիմ :

Պու արա մէրգումէ տօղուգ գանլըլըլընը քէսպ իթ-
միշ իտի :

Մօրթօն . - Պէն բրէնս Բ . . Նին պիր տօթթունում :

— Պէնիմ Բուսիալընը՞ն մը :

Պանգօնուն լէհէսի ճիւզիճէ սօլտու :

Մօրթօն . - (տէվամ իտէրէք .) Բրէնս սիգի ֆէվգէլատէ
սէվէր , վէ օլ տէրէճէ տէ զիւատէ սէվէր քի , էկէր սիգի մէմ-
նուն իթմէք իշին սէրվէթինի մահվ իթմէք լազըմ կէլսէ պի-
լէ , պունտան տալսի քէնտիսի էսիրկէմէզ :

— Էվվէթ , էվվէթ , օրասընը պէն տէ պիլիւրիմ , լաքին հէ-
նուզ պունա վագթըմ օլտուղունտան , քէնտիսինի պունտան
սագընտըմագտանըմ :

— Հալպու քի տօն ժօզէ իլէ օլան միւնասէպաթընըզտան
խապէրտար օլուր իսէ , անլարսընըզ ա՛ . . .

— Աճա՛յիպ , օ միւնասէպաթը նա՞սըլ անլաեաճագ տըր :

— Պէն պիլիւրիմ :

Սօղուգ գան իլէ թէլէֆիիւզ իտիլէն պու սէօզ , կէնճ
գատընըն իւզէրինտէ , սլգու իշինտէ պուլունան պիր ատէ :

մէ թապանճանըն սէտասը կիպի թէէսոիր իթտի : Իմտի , ույ-
գուսուզլուգտան վէ հալը սիւքիւնէթինտէն պիրտէն պիրէ
ուեանըրճասընա ,

— Ահ , պու սահիհ տիր , վէ շիւպհէսիզ պուրաեա կէլ-
մէնիզ . . . տէտի , վէ իֆատէսինի տէվամէ ճէսարէթ իթմէ-
տիկի հալտէ , Մօրթօն եարտըմա միւսարաաթլէ ,

— Սէօզիւնիւզիւ իլէրի կէօթիւրիւն . ֆիքրինիզի անլաեօ-
րում . Պէն սրըրնըզը պիտիկիմճիհէթլէ , պէնի , օ սըրրը ֆաշ
իտէր պիր քիմէն զանն իտիեօրսունուզ , տէյիլմի , տէտի :

— Էվվէթ :

— Խայր գըզըմ , օլ պապտէ եանըլըեօրսունուզ :

— Աճա'յիպ :

— Սիզէ կէլէն պիր տօսթ տուր :

— Հալպու քի պէն սիզի թանըմամ :

— Պունտա նէ՞ պէյիս վար տըր :

Մէզպուրէ հալէա մէրգումտ պաղարազ ,

— Նիհաեթէ Էֆէնտիմ , ֆիքրինիզի իյզան իտինիզ , տէտի :

— Ֆիքրիմի իյզան իթմէք գօլայ տըր :

— Սիզ , պէնիմ Բուսիալը բրէնս Բ . . . նին տօսթու օլտու-
ղունուզու պէեան իտիեօրսունուզ :

— Էվվէթ :

— Վէ տօն Ժօզէնին տօսթու օլտուղունուզու տա պիլ-
տիրիեօրսունուզ :

— Պէլքի անըն տա տօսթուեում :

— Աճա'յիպ , անլամաեօրում :

— Բէք ալէա , տինլէյինիզ :

Մօրթօն , քէյֆի պիր թարգտա գօլթուգլու իսկէմիէսին-
տէ եասլանտըգտան սօնրա , կիւլիւմսէտիկի հալտէ ,

— Պէն պիր ավճը ինկիլիզիմ , բէք չօգ սէյեահաթ իթ-
տիմ , վէ Բուսիաալ բրէնս Բ . . . իլէ աեը ավընտա պուլուն-
տում , տէտի :

— Բէք էյի :

— Վէ Իսթանիատա տախի Ժօզէ իլէ գըրմըզը քէլիք
Ի-277

ավճըլըղը իթտիմ, Լմտի իքիսինին տէ տօսթու գալմագ իս-
թէրիմ:

— Պէնիմ տէ, տէյի՞մի:

— Էվվէթ:

— Լաքին պու միւշքիլ տիր:

— Խայր, վէ միւշքիլ օլմատըղընը տա կէօրէճէք ինիզ.
Բրէնս Բ... էմնիյնէթ տէնիլէն խուսուսա իսթինատ իտիպ
բահաթ օլտուղճա, տաիմա մէսուտ վէ պաիթիւնար օլա-
ճագ տըր:

— Հագդըսընըզ:

— Վէ տօն ժօղէ տէ սիզի, Բաւսիալը պիր բրէնճ իլէ էվ-
լէնմիշ պիր Բօլօնէզ բրէնսէս զանն իթտիքճէ...

— Վա՛յ, սիզ պուսու պիլիեօրմուսուսուզ:

— Ազիզէմ, պէն հէր շէյի պիլիւրիմ:

Պանգօնուն գալարը չաթրտը, վէ հաեաթընա միւտա-
խէլէ իտէն վէ քեաֆֆէի սրրլարընա վագրի օջան պու ա-
տէմտէն ֆէվդէլատէ սըղըլմաեա պալատը: Մօրթօն թին-
նէր իսէ:

— Տնն ժօղէ սիզի սէվէճէք տիր, տէտի:

— Էյ սօնրա՞:

— Լաքին էկէր տօն ժօղէ, սիզին, ֆամիւեաճա վագիեէ-
թի հագըգիեէնիպի խապէր ալըր իսէ, սիզի սէվէճէք եէրտէ
իհթիմալ քի կիճէ սէյեահաթլարընտան ֆաբիղ կէլէճէք տիր:

— Քէնտի պիլի:

— Տիմէք սիզ քէնտիսինէ բէր միւպթէլա տէյիլսինիզ:

— Խայր:

— Հաւպու քի սիզի, քէնտիսինին թանըմագ տա օլտուղու
պիր Իսթանեօլ ժէնէրալա թագաթիմ իթմէսինի ֆիլքրինիզտէ
գուրմուշաուսուզ:

— Պուսհը տա մը պիլիեօրմուսուզ:

— Սիզէ սէօլլէեօրումքի, պէն հէր շէյի պիլիւրիմ:

Մէզպուրէ կէնճ գատըն ճիւզիճէ հէեէճան էսէրլէրի ի-
րաեէ իտէրէք:

— Նիհանեթ մերաճնըզը պիտիբին, պէնտէն նէ՞ իսթէ-
ծօրսունուզ, տէտի:

— Գրգըմ, սիզտէն իսթէտիկիմբէք ատի պիր շէյ տիր:—
Իքի խուսուստան պիրինի ինթիսապ իթմէնիզի իսթէրիմ.
Եանի, եա տօն ժօզէնին աչգ ու մուհապպէթինի վէ բրէնսէս
Ք...նին հիմանէսինի մահվ իթտիրէճէք օլան պիր ֆէլաքէթէ
տիւշար օլմանա գաթլանմանըզը, վէ եախօտ պէնի տէ քէնտի
օեունուսունուզա տախիլ իթմէնիզի իսթէրիմ:

— Լաքին նէ՞ սէպէպլէ:

— Օրասը պէնիմ պիլէճէք իշիմ տիր:

— Բրէնսին հիշ պիր շէյտէն խապէրի օլմանաճադ մը տըր:

— Խայր:

— Տօն ժօզէնի՞ն տէ մի:

— Տօն ժօզէ սիզի սէվմէսինէ տէվամ իտէճէք, վէ սիզին
պիւնիւք պիր բրէնսէս օլտուղունուզա թէմամիյլէ իթիգատ
իյլէեճէք տիր:

— Պէնի ժէնէրալըն խանէսինէ կէօթիւրէճէք մի տիր:

— Հայ հայ:

— Բէք էյի. օ հալտէ պէն տէ սիզի օեունումա իլհադ
իտէրիմ:

— Շիմտի անլանօրում քի ունուշապիլէճէեիզ. Ան-
ճադ շուրասընը սիզէ պէեան իտէրիմքի. պէնիմլէ իշ կէօ-
րէն՝ մէզար կիպի սիւքիւթի ինթիեար իթմէլի տիր: Եալը-
նըզ պիր սըրըլն իֆշա իտիւմէսի ագըպինտէ, խանչէր տար-
պէսի՛նէ տիւշար օլաճաղընըզը պիլմէլիսինիզ:

Պանգօ կէօզլէրինի գալաըրըպ, մուսահիպինին սօղուգ
գանլը պաղըշլնտան՝ օլէսըարի շախսըն հիւքմիւնէ թապի
օլտուղունու անլատը:

30

Իբր կիւն սօնրա Պանգօ՝ հէման օնունճու տէֆա օլարագ կէօզլէրի պաղլը օլտուղու հալտէ խանէօինէ կէլմէքտէ պուլունան տօն ժօղէեէ ,

— Տօթում, պու կիւնլէրտէ սիղէ էյի պիր խապէր վէլէճէեհիմ : Լաքին պիլմէմքի պիր կիւն ադչամա գատար պէնիմիլէ պիրլիքտէ վագըթ կէչիրմէքլիկինիզ՝ օրդճէ էյի պիր խապէր ատտ օլունո՞ւր մու , տէտի :

— Աճաջիպ , պէնիմ իչլին պունտան տահա զիեատէ մէմնուն օլունաճպգ նէ՞ խապէր օլապիլիր . պէն օ կիւնիւ ատէթա ճէննէթտէ կէչիրիեօրուն՝ տէյի ատտ իտէճէեհիմ :

— Հալպուքի պու խուսուս հէնուզ մուհագգագ տէյիլ տիր : Սէրպէսթ օլաճաղըմը իւմիտ իտիեօրում , ֆագաթ էմին տէյիլիմ :

— Նիհաեէթ պունա նէ՞ վագըթ մուվաֆֆագ օլապիլէճէքօինիզ :

— Տինլէյին . թէմամիլլէ էմնիյեէթ իտպիլէճէկինիզպիր խըղմէթ քեարընըղ վա՞ր մը տըր :

— Էվվէթ :

— Սաաը՞դ մը տըր :

— Չանն իտէրիմ , չիւնքի օ ատէմին հաեաթը էլիմտէ կիպի տիր :

— Իշթէ պու զարիպ . . . սիղ օ ատէմին հիքեաեէսինի պանա նաղլ իտէրսինիզ , տէյիլ մի :

— Էվվէթ . . . ֆագաթ էվվէլա . . .

— Անլաեօրում, պիմէք իսթէեօրսունուգ, Իմտի հէր կիւն, սաաթ իւշ ըատտէլէրինտէ, պու ատէմի, գըեաֆէթի խուսուսիեէսիյլէ վէ շաբգասընտա մալի պիր շէրիտ օլարագ Թիւիւերըի թարաֆընտա կէզինմէեէ կէօնտէրինիգ:

— Է՛յ...

— Հէբսի պու գատար: Գուսուրունու սօնրա անլարսընըգ:

— Տօղրուսու սիգ պիր պիմէճէսինիգ:

— Հաեաթտա օլան պիր պիմէճէեիմ: Տէյի՛լ մի:

Մէրգում, Պանգօնուն էլինի տօտագլարընա կէօթիւրէրէք,

— Հէմտէ լաթիֆսինիգ, տէտի:

Տօն Ժօղէ, գաթիլ Ջամբանըն քէնտի խըզմէթինէ նասըլ կիրմի, օլաուղունու հիքեաեէ իթտի, վէ պատէհու մուֆարա-գաթ գէմանը կէլտիկինտէ, մէրգում հէր վագըթտան զիեա-տէ մէֆթուն պիր հալտէ օլարագ ալտէթ իյլէտի:

.....

Իմտի իրթէսի կիւն սաաթ իւշտէ տօն Ժօղէ՝ Թիւիւերըի ճիվարընտա տօլաշմագ իւզրէ Ջամբանը կէօնտէրտիկի հալ-տէ, քէնտիսի տէ մատմազէլ Գօնսէրսիօնա ըէսմի վիզիթա վէրմէք իւզրէ Պապիօն սօգաղընա ազիմէթ իթտի:

Ջամբա, մահէլլի մէզքիւրտէ էնինէ պօեունա կէզինտիկի էսնատէ, պիր շախսը մէճհուլ եանընա կէլէրէք:

— Իսմինիգ Ջամբա՞մը տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Տօն Ժօղէնին խըզմէթինտէ՞մի պուլունուեօրսունուգ:

— Էվվէթ:

— Քէնտիսինէ սատը՞գ մըսընըգ:

— Շիւպհէսիգ:

— Կէլին, Սըարթագուս սանէմի ալթընտա օթուրալըմ:

— Նի՛շին:

— Պաղչէնին օ թարաֆը խալի օլտուղունտան, օրատա կէօրիւշէպիւրիգ:

— Բէք էյի ,

Պէօյլէճէ մէրգաւար իշար օլունան մահէլլէ կիտիւյ օթուրտուար , Շախսը մէճհուլ քէլամա աղաղլէ ,

— Իսմինիզ Զամբա տըր , վէ տօն ժօզէ տէ , սիզի , դաթըլկեահտան գուրթարմագ իւզրէ քէնտի խըզմէթինէ ալմըշ տըր , Կէտի :

Զամբա՝ տօն ժօզէ իլէ մէվճուտ օլան էսքաքի շիրքէթէրինին մէրգուլթարափընտան հիշ պիր քիմսէնէ ֆաշ իսիլմէմիշ օլտուղունու գանն իթտիկի ճիհէթլէ , պիրտէն պիրէ մէզքիւր իֆատէեի իշիթտիկինտէ , լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլտու , վէ շախսը մէճհուլ շու եօլտա տէվամ իյլէտի :

— Իյմա իթտիկիմ վագըա՝ պունտան ալթը սէնէ էվվէլ վուգու պուլմուշ օլուպ , պինապէրին հէնուզ հիւքմիւ դանուն ալթընտա պուլունուեօրսունուզ , Շէօյլէքի սիզի տէրտէսթ իթտիրիպ , Իսքանիա ատլիեէսինէ թէպլիմ իյլէմէք իւզրէ , եալընըզ Զրանսըզ միւտտաի ռմուլիլինէ պիր թէզքիւրէ եազմագ քեաֆի տիր : Տօն ժօզէնին իթիպարը նէ մէրքէզտէ օլսա , եինէ սիզի գուրթարմագ :

— Բէք , էյի մէրամընըզ նէ՞ տիր :

— Իքի քիշի վար տըր քի , սիզին իւզէրինիլտէ հաեաթ վէ էօլիւմ հագգլինա մալիք տիրլէր : Պունլարտան պիրի տօն ժօզէ տիր :

— Տիկէրի՞ :

— Պէն իմ :

Զամբա , պաշընը էյտիկինտէն , մուսահիպի ,

— Իշթէ կէօրիւեօրսունուզ քի , տօն ժօզէ սիզին սըրըրընըզը մուհաֆազա իթմէմիշ տիր , շիւնքի պէն օ սըրըրա վագըֆ օլմուշում տուր , տէտի :

Զամբա , հիտտէթլէ ,

— Ինթիզամըմը ալաճաղըմ , տէյի պէեան իյլէտի :

— Պու հալտէ քէնտի հագգլինա կէօթէրտիկինիզ սատագաթ ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէմէզ :

— Օնա նէ՞ շիւպհէ :

— Պագըն "իզէ սէօլլէտիմ, Պէն տօն ժօղէտէն տահա
զիեատէ գուզվէթիւիմ, վէ քէնտիսինի մահվ իթմէք իս-
թէրիմ: Շու գատար քի մողսէտիմէ էրմէք իչին սսնա իհ-
թիեաճըմ վար արը: Լաքին միւսթէրիհ օլ, պէն զաեէթ
ճէօմէրտիմ, վէ սէնին հադդընտա ճէօմէրտճէ մուաթէլէ ի-
տնճէնիմ:

Պու սօն սէօզլէր՝ հայտուտը սազըդըն թամաքեարլը-
ղընը թահրիք իթտիկինաէն, էվլէնճէ հիսս իտէկէտիկի տէհ-
շէթ եէրինէ փըրսաթտան իսթիֆատէ ֆիքրիյլէ էմրի պասի-
րէթ իւզրէ հարէքէթէ գարար վէրտի:

Մուսահիպի. — Շարթլարըմըզը թայեին իտէլիմ. սէն նէ՞
գազանըեօրսուն:

— Տօն ժօղէ պանա պին ֆրանգ վէրիեօր:

— Սէն նէ՞ չալըեօրսուն:

— Օն պին ֆրանգ:

— Նէ՞ ումուեօրսուն:

— Տօն ժօղէ՝ մատաղէլ Գօնսէրսիօն տը Սալլանտրէրա
իլէ էվլէնէճէք օլուրսա, անըն վէքիլսարճը օլաճաղըմ, վէ օլ
վազըթ իսթէտիկիմ կիպի իշլէրի գուլլանաճաղըմ:

— Իւմիտլէրին ազըլսըզճա տըր:

— Նի՞շին:

— Զիւնքի տօն ժօղէ մատաղէլ տը Սալլանտրէրա իլէ էվ-
լէնմէեէճէք տիր:

— Աճա՛յիպ:

— Եկէր էվլէնէճէք օլուրսա, իզտիվաճընըն իրթէսի կիւ-
նիւ գաթլ իտիլէճէք տիր:

Պիրտէն պիրէ շախսը մէճհուլուն կէօզլէրինտէ ֆէՊդէ-
լատէ պիր բարլագլըդ հասըլ օլուպ, Զամբա իսէ, զաեէթ
զէքի պիր ճանի օլտուղու ճիհէթլէ, գարչըսընտմ պուլունան
շախսըն քէնտիսինտէն տահա իւթիւն օլտուղունու անլատը:
Անճագ տօն ժօղէերի թէհտիտ իտէկէլէն խանչէրին, Դժնս էր-
սիօն իլէ էվլէնմէք իսթէեէն պիր ըաքիպին էլինտէ պուլուն-
տուղունու անինտէ տէրք իթտի, վէ իֆատէեէ աղաղլէ:

— Ի՞նչն ընկի կիթկիտէ քէսպի վէխամէթ իտիեօր, տէ-տի, վէ շախսը մէճհուլ տախի,

— Էկէր տօն ժօղէ եաշարսա, սիղէ հիշ պիր ֆայտէսի օլմաեաճադ տըր, տէտի:

— Էյ էօլիւրսէ՞:

— Օլվադըթ սանա ճէօմէրտտէ միւքեաֆաթ վէրիլէճէք տիր: Շէօյլէքի տօն ժօղէնին, հէր ագշամ նէ եաբմադ իշին Բօշէ սօգաղընա կիթմէքտէ օլտուղունտան խապէրտար օլուր իօեմ, սանա օն պին ֆրանգ վէրէճէեիմ:

— Բէք էյի. սօնրա՞

— Տօն ժօղէնին՝ մատմազէլ տը Սալլանտրէրա իլէ ադտը իզտիվաճընըն միւմքինսիզ օլտուղու կիւն սանա եիւզ պին ֆրանգ իթա գըլընաճադ տըր:

— Հէք պու գատա՞ր մը:

— Ուրա եէրտէ մաաշըն տա իքի պին ֆրանգա իպլաղ իտիլէճէք տիր:

Այնի վազըթտա շախսը մէրգում ճիզտանընը չըգարըպ, Ջամբաեա պին ֆրանլըգ պիր պանգնօթ վէրէրէք, — Պու սի-զին պիրինճի օն պէշ կիւնլիւք իւճըթիինիզ տիր, տէտի:

Օլ վազըթ Ջամբա, քէնտիսինի զաեթթ պահալը սուրէթ-տէ սաթըն ալան պու ատէմէ խիթապէն,

— Տօն ժօղէնին հէր ագշամ Բօշէ սօգաղընա կիթմէսի, Կատինա-նիկարա նամ Չինկեանէ գըղընը կէօրմէք իշին տիր, տէտի, վէ մէզպուրէ իլէ տօն ժօղէ արասընտաքի հի-քեաեէի, օ գարընըն գըսգանճըղընը, անըն շէտիտ վէ վահ-շիեանէ աշգընը նազլ իթտի: Անճադ պիշարէ տօն Բէտըօ հազգընտա պիլիթթիֆադ իրթիքեապ իթմիշ օլտուգլարը ճինաեթիին սըրընա վազըֆ օլմատըղը ճիհէթլէ, օնտան պահս իթմէտի:

Շախսը մէճհուլ, Ջամբաեը քէմալը տիգդաթլէ տինլէ-տիքտէն սօնրա,

— Տօն ժօղէ բաաթ գաշտա Չինկեանէ գըղընըն նէզտի-նէ կիտէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Սաաթ օնտա :

— Հէր ագչամձը :

— Էվվէթ :

— Ձինկեանէ գրգընըն խանէսինէ կիտէն էրքէք եալընըզ քէնտիսի՞ մի տիր :

— Էվվէթ , պէն վէ քէնտիսինտէն դայրի քիմսէ կիթմէզ :

— Վա՛յ , տիմէք սէն տէ օ էվէ կիտիեօրսուն :

— Էվվէթ , կիւնտիւզ , սաաթ իքիտէ պէն կիտէրիմ :

— Հէր կիւն միւ :

— Էվվէթ :

— Նէ՞ եաբմագ իչին կիտէրսին :

— Սիեա՛հ էլպիսէ վէ պէեազ գրազաթ կիւեինմիշ օլտու-
ղում հալտէ թապիպ մագամընտա կիտէրիմ : չիւնքի քիմսէ-
նին կէօրմէմիշ օլտուղու վէ հէր քէսին խասթա զանն իթտի-
կի օ գատընըն պիր թապիպի պուլունմասը կէրէք տիր :

— Տօղրու տուր : Տիմէք Լապօրտ մէյտանընտան իչէրի կի-
րիեօրսուն :

— Էվվէթ , վէ տօն ժօզէ տէ Բօշէ սօգաղընտան կիրէր :
Էվին գաբուսուսու տօն ժօզէի ասլա կէօրմէմիշ օլուպ , եա-
լընըզ պէնի թանըր :

— Կիրտիկինիզ տաիրէնին եալընըզ իքի գաբուսու՞ մու
վար տըր :

— Խայր , իւչիւնծիւ պիր գաբուսու տաիսի վար տըր , վէ
օ գաբուսու նէ՛ Ձինկեանէ գըզը , նէ՛ ատէմլէրի պիլմէզլէր :

— Օ գաբու նէ՞նէ գուլանըլըր :

— Կատինա Բարիսէ կէլտիկի գէման տօն ժօզէ ֆէվգէ-
լատէ գըսգանճ օլուպ , անըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէք
իւզըն իքի չաշուտ թայեին իթտիքտէն պաշգա , քէնտիսի տէ
նէ սէօյլէնտիկինի , նէ տիւչիւնտիւկիւնիւ անլամագ իսթէտի-
կինտէն , Կատինանըն կէլմէսինտէն էվվէլ հալվէթ օտասընըն
տիվարընտա կիզլի պիր տէլիք աշտըրմըշ , վէ պու տէլիկէ կիր-
մէք իչին տէ պիր եօլ եաբտըրըպ , սլազը տէֆա կիւնտիւզ
վագթը , Ձինկեանէ գըզընըն , իհթիեար սիւտանասըյլա ճէրէ-

եան իտէն միւքեալէմէլերին տինէմէք իչին օ տէլիկէ կիր-
միշ տիր :

— Լաքին հալվէթ օտասընտա ճէրէեան իտէն ահվալ օ
տէլիքտէն նա՞սըլ կէօրիւլէպիլիր :

— Շըմինէ իլէ բէնչիրէ արասընտա մէվզու պիր թասվի-
րին իւզէրինտէ կէօզէ կէօրիւնմէեէճէք սուրէթտէ պիր տէ-
լիք վար տըր :

— Հալվէթ օտասընա կիրիւլէպիլինի՞ր մի :

— Պիր եաեա պասըլտըղը հալտէ , պիր գաբուեու սէթը
իտէն օ թասվիր քէնտի քէնտիեէ տէօնէր :

— Բէք էյի . եարըն տօն ժօզէնին կէլէճէկի սաաթտա օ
տէլիկէ կիրմէք իսթէրիմ :

— Բէք ալէա . սիզի թէքըար նէ՞ վագըթ կէօրէերիմ :

— Եարըն ագչամ պուրատա սաաթ տօգուզտա :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա շախսը մէճհուլ վէ Զամբա
պիրիպիրինտէն այրըլտըլար :

.....

Շիմտի Զինկեանէ դըզըն տաիրէսինէ կիրէն շախսը դարի-
պին քիմ օլտուղու անլաչըլտըղը հալտէ , հիքեաեէմիզէ օ ճի-
հէթտէն տէվամ իտէպիլիրիզ :

Տօն ժօզէնին մէրգումէեէ իչիրմիշ օլտուղու մարասքէն
տէնիլէն իչկինին զէհիր օլտուղու՝ պիր բարչա չէքէրին մէզ-
քիւր զէհիր իլէ միւլէմմա իտիլիպ , օրատա պուլունան բաբա-
ղանա եէտիրիմէսի , վէ անըն տախի էօլմէսիլէ անլաչըլմասը
իւզէրինէ , կէնճ գատըն սօն տէրէճէ պուղզ ու առաւլէթ հիսս
իտէրէք :

— Մատէմքի եիրմի տէօրթ սաաթ եաշահաճագ իսէմ ,
պէն տէ քէնտիսինի թէլէֆ իտէրիմ , տէտի :

Մէզպուրէ պու սէօզիւնտէն սօնրա էլինէ պիր խանչէր
ալարագ , տիշարը գօշմագ իւզրէ իքէն , շախսը մէճհուլ իշ-
պու սիլահը էլինտէն չէքիպ ,

— Հիշ տիւշիւնմէեօրսուն քի , տօն ժօզէ տէ սէնին իլէ

պիրիքտէ օ իշկիտէն իշտի իսէ, թէրքի հաեաթ իթմէք իշին սէնին խանչէրինէ միւհթաճ տէյիլ տիր, տէտի:

— Սահիհ տիր. պէնիմտէ պունա ագլըժ էրմէեօր. էկէր քէնտիսի տէ թէրքի հաեաթ իտէճէքսէ, նիշին պէնի թէլէֆ իթմէք իսթէմիշ տիր:

Շախսը մէճհուլ. (կիւլէրէք.) Պուրասընը անլամտեօրմոսուն. քէնտիսի պատը զէհիր իշմիշ տիր:

— Հա՛ շիմտի անլամտըմ. լաքին զալիպա պէնիմ խանչէրիմի ասլա իշ եէրինէ գօյմամիշ տրր:

Շախսը մէճհուլ ումուղլարընը չէքէրէք:

— Միւսթէրիհ օլ, սէն տէ էօլմէեէճէքսին, տէյինճէ, կէնճ գատըն մէսէրըէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէտի, վէ մէրգում իլավէի մէգալ իլէ,

— Զիւնքի սէն տէ, հիշ պիլմէտիկին հալտէ սաեէմտէ պատը զէհիր ալտըն, տէտի:

— Պէ՞ն մի:

— Էվլէթ սէն. շու պէեաղ թօգ՝ պատը զէհիր տիր:

Կէնճ գատըն իշպու իֆատէեի իշիտինճէ, տէրհալ մէրգումն անաղլարընա գաբանարագ, իզհարը թէշէքքիւր իթտիկի կիպի, Զինկեանէլէրէ մախսուս պիր թադըմ էֆքեարը պաթըլէ իլէ տէ, անը էվլէլա շէյթան, սօնրա վալիտէօի վէ բէտէրի ատտ իյլէտի, վէ շախսը մէճհուլ տախի մէզպուրէնին մէզքիւր էֆքեարընտան իսթիֆատէ իտէպիլէճէկինի միւլահազա, վէ իֆատէեէ տէվամլէ:

— Հէր նէ տախի օլտա, սէն սէլամէթինի վէ ինթիպամընը պանա պօրծլուսուն, տէտիկինտէն, չինկեանէ գըզլն շիւքրանիեթ հիսսի գըսգանճլըզ վէ հիտտէթ հիսսինէ թէպտիլ օլուպ:

— Տօն ժօզէնին պէնի թէլէֆ իթմէք իսթէտիկինին իսպաթընա տէսթրէս օլտում. խիեանէթինին իսպաթընը տա կէօսթէրիւսէնիզ, եէմինիմի թուլթուպ թուլթմատըղըմը անլարսընըզ, տէտի:

— Եադընտա օ իսպաթը տա կէօրէճէքսին. Շիմտի պէ-

նի տինլէ, տօն ժօղէնին սէնի զէհրլէմէք իսթէտիկինի կէօր-տիւն :

— Ալչա՛գ :

— Հաթթա եիւղիւնէ կիւլլըէք, էլլերինի սըգարապ, վէ եարըն թէքըար կէօրիւշիւրիւղ տիւէրէք պուրատան կիթտի, էօյլէ տէյի՛մ :

— Խայի՛ն :

— Լաքին եարըն պուրատա կէտիկինտէ, սէնին նաշընը պուլաճաղընը մէմուլ իթմէքտէ տիր, Հալպուքի պերհաւաթ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվզէլատէ տիւչարը հիտտէթ օլաճապ, վէ հէր հալտէ սէնի գաթլու թէլէֆ իթմէկէ եէ-մին իթմիշ օլմասըյլա, տիկէր պիր թէտպիրէ միւրաճաւաթ իտէճէք տիր :

— Ղատտա՛ր :

— Շէօյլէ քի, զէհրին իգթիտարսըղըղընը կէօրմէքլէ, խանշէր գուլլանաճապ, Վադաթ սէն հիշ պիր շէյտէն գօրգ-մա, պէն սէնին իւղէրինէ նէղարէթ իտիւօրում, Շու գատար քի, սէն վաղիֆէնի իճրատէ գուսուր իթմէմէլիսին :

— Նա՛սըլ :

— Էվվէլքի կիպի քէնտի հապգընտա միւլաիմ վէ մու-հապպէթլի օլմալըսըն :

— Փադաթ պատը զէհրի ալմըշ օլտուղումու անլաեա՛ճապ տըր :

— Շիւպհէսիզ, վէ էվվէլ էմիրտէ քէնտիօինի էլէ վէրմիշ օլմասընտան տօլաեը խըզմէթքեարընը իթհամ իտէճէք տիր, չիւնքի պլնիմ վիճուտիմի պիլմէզ :

— Բէք էյի, սօնրա՛ :

— Շիւպհէլէրինի տէֆ իթմէլիսին, վէ գահիրէն իշի՛ զէհր-րին իգթիտարսըղըղընա հասը իթտիրմէլիսին, վէ եարըն սաւաթ իւչէ տէօրտէ գատար ուեուեօր կիպի կէօրիւնմէլիսին : Սաւաթ օնտան էվվէլ պէսլէմէնի չաղըրմաեասըն : Տօն ժօղէ կէլէճէք օլուրօա, պաշընըն աղըրըղընտան վէ ույպ ունուլ ուղանմիշ օլմասընտան պահսլա, պուլնու՛ զիեատէճէ աֆիօն եէմիշ օլտու-

դունա իսնատ իթմէլիսին. Պաղը տէֆա աֆիօն պատը զէհիր տիր. Շիմտիլիք կիճէլէր խայր օլտուն, եարըն կէօրփւշիւրիւզ.

Միւթէադըպէն Կատինա Նիկարանըն կէօզլէրինի պաղլա- երպ, շախսը մէճհուլ, մէրգսւմէնին դուլաղընտան աշպղըեա, «Արապ խըզմէթքեարըն իլէ սիւտանանտան սագըն» տէտիք տէն սօնրա, օրատան մուֆարադաթ իթտի.

31

Տօն Ժօզէ՝ Ձինկեանէ գըզընըն տաիրէսինտէն չըգարքէն, սիւտանաընա,

— Մատամըն պու ագշամ դաեթ եօրկուն տուր, եարըն սագըն քէնտիսինի ուեանտըրմաեասըն, տէտի.

Մէրգուլ, ուզոլն միւտտէթ մուհապպէթի շէպիտէ իլէ սէվմիշ օլտուղու պու գատընըն պիր տախի ուեանմաեաճա- ղընա գանմըշ օլուպ, հալպու քի քէնտիսի ճինաեթ իշլէրինւ տէ ալըչըգ օլմագլա պէրապէր, սօգաղա չըգտըղընտա, գալ- պի շիտտէթլէ չարքմաեա պաղլատը, վէ կէօզլէրինի մէգպու- րէնին հալվէթ օտասը բէնշիրէլէրինէ աթֆ իլէ, պիր ա՛հ ի- տերէք,

— Ձէվալը Կա՛տինա, իշթէ աշգ ու մուհապպէթ պէօյլէ կէչէր, տէտի.

Ձէնտ տագըգա սօնրա, տօն Ժօզէ՝ ճինաեթի վագըա- լընտան տօլաեը պիր իդտիրապ հիսս իտիպ, ֆագաթ Ձին- կեանէ գըզընըն թէհատլէրինի խաթըրլամագլա,

— Պէօլէ օլմասընը քէնտի իսթէտի, տէտի, վէ պաչընը
էնսէսինէ չէվիրմէքսիզին օրատան կիթտի:

Օնտան սօնրա տօն ժօզէ էվինէ ազիմէթլէ, էլպիսէսինի
թէպտիլ իտիպ, Զամբա՝ էֆէնտիսինի երեզիւ սօկուն վէ պիր
ազ հէսէճան իչինտէ օլարադ կէօրտիւկիւնտէ,

— Մաթլուպ հասըլ օլտու, տէյի՞մի, տէտի:

Տօն ժօզէ. — (պաչը իլէ) Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Իչտի՞մի:

— Հիչ շիւպհէ կէօսթէրմէքսիզին իչտի:

— Զէվալլը կա՛տինա... եիրմի ալթը չաղընտա էօլմէ՛ք:

— Սուս օլ, օնտան պահս իթմէ:

Մուախարէն մէրգում, միւքեալէմէերի թէպտիլ իթմէք
իսթէրճէսինէ,

— Պու կիւն տէ՞մի Թիւիւերըրի պաղչէսինտէ քիմսէերի
կէօրմէտին տէյի սօրտու:

— Խայր:

— Իշթէ պու դարիպ, տահա տիւն պանա թէէմին իթ-
տի քի...

— Էֆէնտիմ, զանն իտէրիմքի օ գատըն զաթընըլա վէ
խըզմէթճինիզլէ էյլէնիեօր, զիրա հէր կիւն Թիւիւերըրի պաղ-
չէսինտէ տօլաշտըլըմ հալտէ, հիչ պիր նէթիճէսէ տէսթրէս
օլամաեօրում:

Տօն ժօզէ՝ ումուզլարընը չէքիպ, իսթիեարը սիւքիւթ իթ-
տի, վէ էլպիսէսինի թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա, մահէլլի
մուպսէնէ ազիմէթ իյլէտի:

Օրատան արապաեա ըաքիպէն, կէօզլէրի պաղլանտըգ-
տան սօնրա Պանգօնուն նէզտինէ կիթտի, ֆադաթ օ ադչա-
մը մէզպուրէ օլտէրէճէ մահզուն իտի քի, Տօն ժօզէ,

— Նէ՞ օլմուշսունուզ, ազիզէմ, տէտի:

— Դալպէն բէք միւքէտտէրիմ, տէյի Պանգօ ճէվապ
վէրտի:

— Սի՞ղմի, ֆադաթ նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Եանըմտա օթուրուն տա սէօլէեերիմ. պէնի տիւշարը
իզթիրապ իտէկէլէն քէտէրին իյզահը դաեէթ ուզուն տուր:

— Բէճա իտէրիմ, սէօյլէեինիդ:

Տօն ժօղէ, սաիր կիւնլէր, կիպի Պանգօնուն էլլէրինի թուլթմագ իսթէտի իսէ տէ, մէրգումէ գօյ վէրմէտի:

Տօն ժօղէ պու թէպէտտիւտէն տօլաեը հայրէթ կէս-թէրտիկինտէն, կէնճ գատըն պիր ազանըգ սիւքիւթ իթտիք-տէն սօնրա,

— Տօ'սթոււմ, սիգտէն այրըլաճաղըմ, տէտի:

— Այրըլաճա'գ մըսընըզ:

— Էվվէթ պէն կիտիեօրում:

— Ֆագաթ պունուն իհթիմայի եօգ տուր:

— Զէվճիմ պէօյլէ իսթէեօր:

Տօն ժօղէ պու սէօղտէն օլգատար միւթէէսսիր օլտուքի, օնսուղ եաշամանաճաղընը զանն իլէ, տէրհալ տիզլէրինէ գաբանարագ,

— Պէնիմ էօլմէմի՞ մի իսթէեօրսունուզ, տէտի:

Պու իֆատէ օլ տէրէճէ միւէլլիմ վէ միւէսսիր պիր թարգ-տա թէլէֆֆիւզ օլունտու քի, կէնճ գատըն պունտան ֆէվ-գէլատէ միւթէէսսիր կէօրիւնէրէք,

— Մօ'նսիէօ, պու շէյլէր պէնճէ անլաշըլմագ պիր հալտիր: Իմտի բէճա իտէրիմ, պիր ազանըգ իյզահը մատտէ իտէլիմ տէտի:

— Ֆագաթ մատամ...

Մէրգումէ իսէ, տօն ժօղէնին սէօղիւնիւ քէսէրէք,

— Պէն սիգէ, եօլնու օլաճաղըմը պէեան իթտիմ, սիգտէ պէնիմ տիզլէրիմէ գաբանտընըգ, աէյի պէեան իյլէտի:

— Խա'յր կիթմէեէճէքսինիդ. պու միւմքին աէյիլ տիր:

— Լիսանընըզ, թավըընըզ՝ պէնի սէվմէքտէ օլտուզունուզ խուսուսունտա քէնտիմի իսքեաթ իտիեօրլար:

— Էվվէթ, եէմին իտէրիմքի, սիգի սէվէրիմ:

Պանգօ. - (գահգահա իլէ կիւլէրէք.) Իշլթէ պու զարիպ:

— Նէտէ'ն:

— Սիզ, պէնի սէվմէքտէ օլտուզունուզու պէեան իտիեօր-սունուզ, տէյի'լ մի:

— Էվվէթ, մէճնուն կիպի սէվէրիմ:

— Եա'անճը:

— Կէօղլէրիմտէքի եաչարը կէօրմէեօրմուսունուզ:

Յիվազը մէրգում պու սէօղլէրի սէօյլէտիկի զէման կէօղլէրի եաչարմըջ օլուպ, հալէա մէզպուրէնին տիղլէրինէ գաբանմըջ օլարազ տուրուեօրտու:

Սախթէ Բօլօնէզ. (սօղուգ գան իլէ.) Մօնսիէօ, գարշըմտա օթուրուն վէ սիւալլէրիմէ սատէճէ ճէվապ վէրին:

— Սէօյլէեին մատամ:

— Իսմինիզ տօն ժօզէ տ'Ուվար տըր, տէյի'լմի:

— Էվվէթ մատամ:

— Սիզ տօն Բաէզ տիւդ տը Սալլանտէրանըն եէկէնիսինիզ:

— Էվվէթ մատամ:

Տօն ժօզէ, մէզքիւր սիւալտէն սարսըլտը:

Պանգօ (տէվամէն.) Տիւգիւն պիր գըզը վա'ր մը տըր:

Տօն ժօզէ. (պաշը իլէ.) Էվվէթ:

— Իսմի մատմազէլ Գօնսէքսիօն մու տուր:

Տօն ժօզէ. (քէնտի քէնտիւնէ) իզտիվաճըմը խապէր ալմըջ:

— Սիզին՝ մատմազէլ Գօնսէքսիօն իլէ Էվլէնէճէկինիզի լիվաեթ իտիեօրլար:

— Մատաէ եալընըզ ըիվաեթճէն իպարէթ տիր, մատամ:

— Վա'յ...

Տօն ժօզէ, Պանգօնուն հիտտէթի սէպէպինի, վէ մէզպուրէնին հարէքէթ իտէճէկի սէօղլիւնին տէ ապը օլմատըղընը անլատը: Իմտի մէրգում՝ ղաեթ գուրնազ պիր քիմնէ օլտուղունտան, մուխաթարաեը կէչիրինճէ, պաշընը տօղրուլթ տու, վէ պատէհու:

— Մա'տամ, սիզի իչղալ իտիեօր կիպի կէօրիւնէն պու չէյլէր հագգընտա միւսաատէնիզլէ պազը իրզահաթ վիրմէք խաթէրիմ, տէտի:

— Պո'ւեուրուն մօնսիէօ:

— Պէնիմ, տօն Բէարօ իսմինտէ պիր գարընտաշըմ վար տըր :

— Պիլմէօրտում :

— Պու գարտաշըմ՝ Գօնսէքսիօնուն նիշանլըսը տըր : Գարտաշըմ իսէ խասթա օլտուղունտան, վէ ամճամ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ հարիգ օլտուղու իւնվան վէ մէսնէտլէրին՝ ֆամիւեանըն խարիճինէ չըգմասընը իսթէմէտիլինտէն...

— Զանն իտէրսէմ տիւգ՝ Իսքանիա ասըլգատէկեանընտան տըր :

— Էվվէթ մատամ :

— Բէք էյի...

— Իշթէ պէնիմ սէրպէսթ օլտուղում, եանի սիգէ թէսատիւֆ իթմէքլիք իգպալինէ հէնուղ նաիլ օլմամըշ օլտուղում պիր ղէմանտա, գարտաշըմ շաեէտ վէֆաթ իտէրսէ, Գօնսէքսիօն իլէ պէնիմ էվլէնմէքլիկիմի գարարաշտըրմըշ տըր : Հալպուքի գարտաշըմ էօլմէմիշ տիր... եաշաեաճագ տըր... պէն տէ...

— Տո'ւրունուգ...

Լաքին մէրգում, մէգպուրէնին պու արա կէօսթէրտիկի ղահիրի սիւքիւթտէն ալտանարագ, էլինի թուլթմաեա պիւճէսարէ,

— Պէնի ալտատըեօրսունուգ... սիգ կիթմէեէճէքսինիգ... պու խուսուսու կէօղլէրինիգտէն անլաեօրում... սիգ պէյն էլ խալգ տէվէրան իտէն պիր թագըմ սէօղլէրէ ինանմագլա, աչգ ու մուհապպէթիմ հագգընտա չիւպհէ իթմիշսինիգ... տէտի :

Պանգօ - Սինեօր տօն ժօղէ, Ալլահ իթմէեէքի, սիգ գատէրինիգ իգթիգասընճա, սէրվէթ վէ բարլագ պիր վազիեէթէ նաիլ օլաճագ սուրէթտէ պիր իգտիվաճ տաիրէսինէ կիրմէք իսթէտիկինիգտէ, պէն պունա մանի օլմագլըղը պիր տագըգա պիլէ խաթըրմտան կէչիւրէեիմ :

Տօն ժօղէ, պու ղահիրի ալիճէնապլըգտան ալտանարագ :

— Սիգ հագըգէթէն պիր մէլէքսինիգ, տէտի :

Պանգօ - (տէվամէն) Լաքին տօն ժօղէ, պէն էյլէ պիր

մէմէքէթտէ սօղմուշու մտուր քի, պունտա եղղըմըջ օլան
 դարլարըն ալթընտա սընագ պէտէլէրին հէրարէթի շէտիտէ-
 սի մէվնուտ տուր: Պէն ապէն Սլավըմ տօն ժօղէ, կէնճիկի-
 մի Զինկեանէլէր արասընտա Կէշիրմիշիմ տիր, վէ Բարիս շէհ-
 րի՝ շամբանիա շարապընըն տէնիդ տալղալարը կիպի ագաթղընը
 կէօրտիւկիւ միսիլու, պէն տէ, հէնուզ պէշիրտէ օլտուղում
 զէման, ինսան գանընըն ադաղղըն կէօրմիւշիւմ տիր: Իմտի,
 պիր զէվնէտէն տօլաեւր դըսգանճ օլմաեանագ գառնըր ճէնա-
 պըմ վար իսէ տէ, աշգ ու սէվտա ալէմինտէ պիր ըաքիպէմ
 պուլունմասընա թէհամմիւլ իտէմէմ, տէտի:

Տօն ժօղէ սարսըլտը, վէ կէնճ գատըն տալսի իփատէեե
 աղաղլէ,

— Էվվէթ, սիգ, պէնտէն էվվէլ տիկէր պիր գատընը սէվ-
 միշսինիգ, վէ էլան տա սէվիեգրմուշսուսուզ: Իշթէ անըն գանը
 պանա լաղըմ տըր, տէյի պէեան իլլէտի:

Տօն ժօղէ մէրգումէնին ֆիրքինի անլամաեա պաշլատը,
 վէյկէնճ գատըն՝

— Կատինա-Նիկարա իօմինտէ պիր գատընա կէօնիւլվէր-
 միշսինիգ, տէտի:

— Ֆագաթ սիգէ պունու քիմ սէօլլէտի:

— Սիգ օ գատընը հալէա նէվիթօրմուսուզ:

— Օհ, եալան տըր:

— Ինքեար կէլմէեինիգ... քէնտիսինի հէր ագշամ վէօ-
 լիւեօրսուսուզ... օ գատըն էապօրտ մէյտանընտա իդամէթ
 իթմէքտէ տիր:

Տօն ժօղէ՝ ֆէվգէլատէ քէնպի մահգոնիեթ իթմէք-
 լէ՝ ճէվապ վէրմէնի: Աճապա հէր քէստէն լաեղղըյա կիզէ-
 մէքտէ օլտուղու պու օրըրա օ Բօլօնէզ գատըն նաշըլ ալեան
 օլմուշ ինի: Մէրգումէ իփատէեե տէվամլէ,

— Տօն ժօղէ, պանա օ գատընըն վէֆաթը լաղըմ տըր,
 եօգսա սիզի պիր տալի կէօրէմէմ, մէտի:

Պանգօնու թէքիֆ իթտիկի խուսուս՝ տօն ժօղէնին իդ-
 թիտաիընըն մաֆէվգիմտէ պիր ֆէտաքեաղըզ օլուպ, Մօր-

Թօն թիններ իսկ, պղպղապղապ սեփական մերդուռնէ սէյլէթ-տիկի հալտէ, տօն ժողենին, զաթէն Զինկեանէ դըզընըն Գաթ-լինէ գարաբ վերմիշ օլտուղունու պիտիրմէքլիկի թէնսիսի-լէմէմիշ իտի:

Տօն ժողէ, քէնտի քէնտիսէ,

— Կատինանըն պէր հաեաթ օլտուղունու պիտիկի ճի-հէթլէ, անըն վէֆաթընը խապէր ալըրսա, քէնտինէ օլան աշգու մուհապպէթիմտէն նաշի ճանի օլմուշ օլտուղումու զանն իւսէճէք տիր, տէյի միւլահազա իթտի: Իմտի եիւզիւնտէ պիր թավըր մախսուս հասըլ իտէրէք:

— Մա'տպմ, պէն օ գատընը սէվմէմ, տէտի:

— Օլ խուսուստա եէմին իտինիզ:

— Ասըլգատէլիք նամուսում իւզէրինէ եէմին իտէրիմք ի քէնտիսինի պիր տախի կէօրմէեէճէեիմ:

— Պու գատարը քեաֆի տէյի տիր, անըն էօլմէսինի իսթէրիմ:

Տօն ժողէ՝ ճինսեթ ֆիքրինէ զարչը մուգավէմէթ իտի-եօր կիպի կէօրիւնէրէք,

— Եա'րապպի, պէնի ճանի իթմէք մի իսթէեօրսունուզ տէտի:

— Էկէր պէնի սէվիեօր իսէնիզ, ճանի օլմանըզը իսթէրիմ Էկէր սէվմէեօր իսէնիզ, ճանի օլմանըզը իսթէմէմ:

— Բէք էյի: մատէմքի իսթէեօրսընուզ, էօլէճէք տիր:

— Նէ՞ վազըլթ:

— Պու կիճէ:

— Բէք էյի:

Պու միւլքեալէմէտէն սօնրա, մէրդուռնէ, էլիլէ մէրդուռնա սէլամ վէրտի, վէ պիր բէրտէի գալտըրըպ նապէտիտ օլտու: ալնի վազըլթտա ուզուն սաւալըր ատէմզահիր օլարապ,

— Կէլինիզ, տէտի:

Պէյլէճէ տօն ժողէ կէօլէրինի պաղլաթըպ, պիր սաաթ սօնրա Կօտօտը-Մօրօյ սօգաղընա նազլ իտիտի:

.....

Տօն ժողէ, տողրուճա խանէսինէ կիտիպ, պիր թարափ-
տան Պանդօնուն էմրլէրինի, վէ տիկէր թարափտան Չինկեա-
նէ գըզընըն օլէսնատէ էօրիւմ տէրէճէլէրինտէ պուլունտու-
ղունու տիւշիւնէրէք, օ կիճէեի իզթիրապաթը ազիմէ իչինտէ
կէչիրտի, վէ նիհաեէթ սապահ օլունճա, հայլանա րօքիպէն, տէֆիղամ իչին տօլաշմահա չըգտը, վէ էօյլէ վագթը հայ-
վանընը կէրի կէօնտէրիպ, Գաֆէ աը Բարիեէ ազիմէթ իյլե-
տի: Պատէհու Չինկեանէ գըզընըն վէֆաթը խապէրինին խա-
նէսինէ կէլմիշ օլտուղունու շիւպհէսիզ գօնն իյլէտիկի, ճի-
հէթլէ, օրահա կիթմէեիպ, օթէլտը Սալլանտրէրահա կիթ-
տի, վէ կիւնին պագիսինի տիւզ վէ տիւշէս իլէ պիրլիքտէ
կէչիրտի:

Օլէսնատէ Գօնսէրսիօն քէնտի րէսիմխանէսինտէ չալը-
չըբօրաու:

Տօն ժողէ՝ օրատան քէնտի խանէսինէ ավտէթինտէ, Ջամ-
բահա խիթապէն,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սիւալ իտի:

— Նէ՞ իսթէեօրսունուզ էֆէնտիմ, տէյի Ջամբա Դիւքիւ-
նէթլէ սիւալ իթտի:

— Աճա՛յիպ, Կատինա հադդընտա հիշ պիր խապէրին եօ՞գ
մու տուր:

— Օլ խուսուճտա սիզին խապէրինիզ օլմալը տըր:

— Պէնիմ խապէրիմ եօգ տուր, ֆագաթ սէն...

— Պէն տէ հիշ պիր շէյ պիլմէեօրում:

— Արապ խըզմէթ բեար... սիւտանա...

— Քիմսէեի կէօրէմէտիմ:

— Միւմքին տէյիլ տիր:

— Եէ՞յին իտէրիմ:

— Տիմէք էօլմէմիշ:

— Սագըն գէհիրի իշմէմիշ օլմասըն:

— Խայր, իշտի:

— Օ հալտէ էօլմիւշ տիր:

Տօն ժողէ, պու միւշքիին հալլի իչին, պիզգաթ Չինկեանէ

ԳԸՂԸՆՆ Նէգտինէ կիտէրէք, վուգուի հալի կէօգիւ իլէ թահ-
 ԳԸԳ իթմէկէ գարար վէրտի. ֆիլվադը ագչամըն սաաթ օնուն-
 տա Բօշէ սօգ աղընա ազիմէթլէ, սօֆատան վէ իչ օտատան կէ-
 չիպ, սիւտանա իլէ արապ խըզմէթքեարըն աղլաեըչարընը
 իչիտէճէկինի մէմուլ իթտի իսէ տէ, տաիրէտէ տէրին պիր
 սուսլուգ հիւքմ իթտիկինի, վէ պատէհու սալօնտան կէչիպ,
 հալվէթ՝ օտասընտան պիր ըշըգ կէօրինմէքտէ օլտուղունու
 միւյահէտէ իլլէտի. Մուախսարէն հալվէթ օտասընըն գա-
 բուսունու չալմասընտա, իչէրտէն, «կիրինիգ» տէյի վուգու
 պուլան իֆատէտէն սարսըլտը, վէ գաբու աչըլարագ, Չինկեա-
 նէ ԳԸԳՂ պէրհաեաթ օլարագ վէ թէպէսսիւմ իտէրէք զահիր
 օլտու :

32

Տօն Ժօգէ, մերգումէեի պէրհաեաթ վէ եիւպիւ կիւլէրէք
 կէօրտիւկիւնտէ, հաթթա քէնտիսինէ սէլամ վէրտիկինի ի-
 չիթտիկինտէ, իզհարը հայրէթլէ ըիւճաթ իթտի, ֆագաթ
 կէնճ գատըն՝ տօն Ժօգէնին լէհճէսինին սօլտուղունու կէօր-
 մէքլէ, վէ սէպէպինի տէ անլամագլա պէրապէր, չիչի պօղմա-
 եարագ, պօղաղընա սարըլտը, վէ պատէհու,

— Լաքին ազիզիմ, ընկին նէ՛ գատար աթմըչ, աճապա
 սանա պիր չէ՞յ մի օլտու, տէտի :

— Խայր, ընկիմին աթմըչ օլմասընա հիչ պիր սէպէպ
 եօգ տուր. անճագ պիլիրսին քի, պուրաեա կէլիպ սէնի

կէօրտիւկիւմով, օլմէրթէպէ տիւշարը հէսէճան օլուրումքի, ինթիմալքի ընկիւմին աթմըշ օլմասը տա պունտպն նէշէթ իթմէքաէ տիր:

— Եվվէթ, էվվէթ, պէնի սէվտիկինի պիլիրիմ:

Տիկեր, թարափտան տօն ժօղէ՝ կէնճ գապընա տիգգաթ- լէ պադարադ:

— Յագաթ ազիգէմ, սէնին լէհճէն նիշին սօլմուշ, զիրա սանէմ կիպի աղարմըշպըն, տէտի:

— Իշտիկիմ մալաաքէն՝ պանա ֆէնա թէէսսիր իթտի- կինտէն, էյի ուեուեամատըմ, եաթօտ տահա տօղրուսու զի- եպաէ ուեուեամ, վէ ատէթա էօլէճէք օլտուղումու զանն իթտիմ:

Տօն ժօղէ, պու սըրատա նէվիմա տէհշէթ հալի կէօու թէրտի, վէ Չինկեանէ գըզը, տէվամէն,

— Չօճուգլուղումտա վալիտէմ պանա զարարսըզ տէրէ- ճէտէ վէ իլաճ մագամընտա ափիօն եէտիրտիկի զէման օլ տուղում կիպի տիւշարը իղտիրապ օլմագտա, վէ տէհշէթի սուրէթտէ սաեըգլամագտա իտիմ, տէտի:

— Վա՛յ, սէն ափիօն մօւ եէր իտին:

— Էվվէթ, չօճուգլուղումտա հէր ագշամ եէր իտիմ, վէ հալէա եէրիմ:

— Նիշին:

— Ափիօն եէմէքլիք՝ Չինկեանէլէրճէ ատէթ օլմուշ տուր:

— Նէ՛ղաբիպ ատէթ:

— Ափիօն իշին պատը զէհիր տիր տէրլէր:

Կատինա պու սէօղիւ սէօլլէրքէն, տօն ժօղէեէ պադտը. ա իսէ քէնտիեի հի պօղմատը, վէ իֆասէեէ տէվամլէ:

— Ափիօնուէն պատը զէհիր օլտուղումա ինանըճըսընըզ, տէտի:

— Չինկեանէլէր արասընտա զէհիր բէք միւսթաամէլ օլ տուղումտան, եէկտիկէրիմիզ հազգընտաքի շիւպհէտէն տօ- չաեը ճիւմլէմիզ տէ ափիօնու գուլանըրըզ:

Տօն ժօղէ պու սէօղլէրտէն կատինանըն պէրհաեաթ քալ-

ժըշ օյմասը սէպէպինի անլաճըշ օլտուղունու զանն իյլէտի :

Պատէհու թարափէյն , եէկտիկէրինէ օլան մուհապպէ-
թինը իյմա իտէր պիր սուրէթտէ տիկէր պազը իֆատաթտան
վէ իրթէնի կիւն թէքրար պուլուչմագ վատընտան սօնրա , տօն
Փօղէ՝ տիւզ տը Սալլանտըրանըն նէղտինէ կիթմէք իւզրէ
մուֆարազաթ իթմէք իսթէտիկինտէն , Կատինա , իյ օտաեա
գառաճըր ըէֆագաթ իտիսլ , օրատա մէրգուժու ալըգօեարադ ,

— Պիլի՛րմիսին քի կիթտիքճէ պէն գըսպանճ օլուեօրում ,
տէտի :

— Գընդանճ օլմաեա նէ՞ սէպէպ վար տըր ազիգէմ :

— Պէն տէ պիլմէմ :

Պէնլէ տիեէրէք , կէնճ գատըն , հէր վագըթ եանընտա
սագլատըղը խանչէրի չըգարադ :

— Պաղէն էօյլէ տագըգալար օլուեօր քի , ագլըմ պաչըմ-
տան Կիտէրէք , սէնի պունուն իլէ թէլէֆ իթմէկի արգու հիսս
իտիեօրում , տէտի :

Մէզպուրէ , պու Թըրնտա էլինտէքի խանչէրի սալլատը ,
վէ ֆիլվազը օլէսնատէ հիսս իտէկէտիկի գըսգանճըգ հիտ-
տէթի բէք սամիմի իտի իսէ տէ , ազ վագըթտա քէնտիս ինի
թօըլաեալագ , էլինտէքի սիլաճը տէրհալ պիր թարաֆա
ֆըրլաթտը , վէ իչէրիեէ կիքիպ գարուեու գարաւոր :

Փօն Փօղէ օրատան կիտէլըէն ,

— Հէր նէ գատար սէնի թէլէֆ իթմէկի վատ իթմիշ ի-
սէմտէ , եինէ աֆվ իտէպիլիը իտիմ . լաքին մատէմքի սէն
պէնի պիր կիւն թէլէֆ իտէճէքսէն , օ իշի սէնտէն էվվէլպէն
կէօրմէք իսթէրիմ , տէյի միւլահազա իթտի :

Մէրգուժ , պու սուրէթլէ ֆիքըրինտէ տիկէր պիր թասավ-
վուր գուրարագ օրատան ազիմէթ իյլէտի :

.....

Ձամբա՝ Բօգամպօլուն մադսէտինի պիլմէեէրէք , էֆէնտի-
սի տօն Փօղէնին էն ճիւղի հարաքեաթընը պիլէ կիւնիւ կիւ-
նիւնէ օնա խապէր վիլմէքտէ իտի :

Պիր կիւն էվվէլ Զամբա, Թիւիւերրիտէ մահէլլէի մուայ-
 եէնէ ազիմէթլէ, շախսը մէճհուլու պուլտու, վէ օ ագշամը
 տօն ժօղէնին մէվգըրի իճրաեէ վազ իտէճէկի թասավվու-
 րունու պիլտիրտի: Շախսը մէճհուլ եախօտ Բօգամպօլ:

— Հա' հա', տիմէք զէհիրի սէն թէտարիք իթտին, տէտի:

— Էվվէթ:

— Պու թէրթիպին պատը զէհիրի տէ վա՞ր մը տըր:

— Հայ հայ:

Մուախարէն Բօգամպօլ, եկէր քէնտիսինէ օ զէհիրտէն
 վէ պատը զէհիրտէն պիր միգ տար վէրիստէ, երմի պէշ լիրա
 վիրէճէկինի Զամբաեա պիլտիրմէքլէ, մէրգում, պու թէքլիֆէ
 մուվաֆֆադաթ կէօսթէրտիկինտէն, օ սասթտա տօն ժօղէ
 խանէսինտէ պուլունմատըղը ճիհէթլէ, իքիսի պիրիքտէ պիր
 արապաեա րաքիպէն, Բօնթիէօ սօգաղընա կիթտիլէր:

Բօգամպօլ, իսթէտիկի շէյլէրի ալտըգտան սօնրա,

— Եարըն պէնի պուրատա պէքլէմէլիսին, տէտի:

— Պուրատա... էֆէնտիմին խանէսինտէ՞ մի:

— Էվվէթ, ռասթ օն պուչուգտա քիւշիւք նէրալվէնտէն
 չըգարըմ:

Բօգամպօլ օրատան մուֆարադաթընտան սօնրա, եօլտա
 իքի հայվան ալարադ, երմի պէշ լիրաեա ալմըշ օլտուղու զէ-
 հիրի վէ պատը զէհիրի պունլարըն իւզէրինտէ թէճրիւպէ իթ-
 տի: Նէթիճէսի զաթէն մալիւմ օլմաղլէ, թէքրարա հաճէթ
 եօգ տուր:

.....

Իրթէսի կիւն տօն ժօղէ, Բօնթիէօ սօգաղընա կէլէրէք,
 կատինանըն, իշմիշ օլտուղու զէհիրտէն վէֆաթ իթմէմիշ ի-
 տուկինի, վէ պունա սէպէպ տէ աֆիօն եէմիշ օլմասը օլտու-
 ղունու պիլտիրտիկինտէ, Զամբա քէնտի էսէրինին եանըլ-
 մազ օլտուղունա իսքեաթ օլմուշ օլմասըյլա, մէզպուրէնին
 հէր հալտէ պատը զէհիր եէմիշ իտուկինէ, վէ պունու տա,
 քէնտիսիլէ միւնասիպէթ իտէն շախսը մէճհուլուն վէրմիշ

պուրունտուղունա, վէ օ չախսըն Ձինկեանէ գըղընըն ատէմի
օլտուղունա շիւպհէ իթմէտի:

Ջամբա դանէթ գուրնազ օլտուղսւ ճիհէթլէ, աթիօն հի-
քեանէսինէ ինանըեօր կիպի կէօրիւնէրէք:

— Օ հալտէ տիկէր պիր թէճըիւպէ իճրա իտէլիմ, տէ-
տի, վէ սօն ժօզէ իշպու թէքլիֆէ մուվաֆֆադաթ իթտի
իսէ տէ, վագըր օլան խիեանէթի Ձինկեանէ գըղ թարաթըն-
տան տէրք իտիտիկինտէ, քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրէճէկինի
տիւշիւնմէքլէ, տիթրէմէքտէն քէնտիեի մէնն իտէմէտի:

Տօն ժօզէ իշպու հէեէճանը իլէ պերապէր, հէր ադչամ
կիթտիկի մահէլլի ունութմանարադ, թէպտիլի գըեաֆէթ
իթտիքտէն սօնրա, օ մպհէլլէ կիթմէք իւզրէ խանէսինտէն
մուֆարադաթ իթտի, Անըն հարէքէթինտէն ազ սօնրա խըղ-
մէթճի գաբուսու չալընարադ, Ջամբա գաբուեու աչտը, վէ
չախսը մէճհուլու գարչըլաներպ, սալօնա կէօթիւրտիւ:

Շախսը մէճհուլ, պիր գօլթուգլուտա օթուրարադ:

— Նէ° խապէր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ձինկեանէ գըղ էօլմէմիշ, տէյի Ջամբա ճէվապ վէրտի:

— Պիլիեօրում:

— Տիմէք եանրլամարչըմ:

— Նէ° խուրուստա:

— Սիզին, քէնտիսինէ պատր ղէհիր վէրմիշ օլմանըզ խու-
սուսունտա:

— Պէլքի:

— Պանա էօյլէ կէլիեօր քի, սիզ, բրէնսէսին նամընա իջ
կէօրմէեօրսունուզ...

— Պէն քէնտի հիսապըմա իշ կէօրիւեօրում: Պունա տա
քիմէնին միւտախէլէսինի իսթէմէմ, սէն քէնտի սէնաաթընը
իճրա էթ, վէ իւճրէթինի ալմանա պագ: — Շիմտի շունու
պանա սէօյլէ, էֆէնտին նէ° վագըթ ալտէթ իտէճէք տիր:

— Պիր իքի սաաթտան:

— Խայր, պիր ազտան ալտէթ իտէճէք տիր:

Ջամբա՝ թէաճճիւպանէ մէրգումա աթֆը նազար իթտի:

Բօգամպօլ . Շիմտի սէն պէնի պու օտաւտա կիզլէնէճէք սին . պուրատան նէ՛րէնէ չըգըլըր :

— Սօֆաեա .

— Պուրատա սէօյլէնէճէք սէօզլէր իշիտիլի՛ր մի .

— Էվվէթ , հէր նէ սէօյլէնիքսէ իշիտիլի՛ր :

— Ռէք էյի .

Պատէհու Բօգամպօլ՝ իշ օտաեա պիր գաբուսու պու լունան պիր թուալէթ տախրէսինին գաբուսունու աչըպ , Ջամբաեա խիթապէն .

— Հէր նէ օլուքսա օլսուն , էֆէնտինէ իթաալթ Կտէճէք սին , տէտի .

— Խիւտա ալիմ , շիմտի իշլէր քարըյմաեա պաչլատը . տողրունու պէն պու շէյլէրտէն հիշ պիր մանէնն չըգարամաեօրում :

— Մանէա չըգարմաեա հիշ պիր լիզուլմեօգ տոօր . եա լընըգ էկէրպէն էֆքեաըը պաթըլէ սահիպի իսէն , պէնիմ շէյլիւն օլտուղումոն պանն իտէպիլիքսին . զիրա պէն՝ սէնին հէր տիւշիչնտիսկիւնիւ պիլիլիմ :

Ջամբա սարսըլտը վէ բէնկի սօլտու . Բօգամպօլ , շէօյլէ տէվամ իթտի .

— Պագ , շիմտի սէն նէ՛ տիւշիւնիւեօրմունն , տօն ժօզէ պիր ազտան կէլէճէք տիր . պու ատէմ՝ շուրատան թէվգըֆ իտիլիշ տիր , քէնտիսի անըն տիւշմէնի օլտուղու կիպի , պէնիմտէ սըրըլմը պիլիլի . Իմտի տօն ժօզէնէ իշի անլաթըպ , իքիմիդ պիլիլիքսէ վիճուտինի օրթատան գալտըլըլըզ , ինքեար կէլմէ , ֆիքըլինի կէօզլէրինտէն անլաեօրում :

Ջամբա , պու իֆատաթըն աահիհ օլտուղունու թաստիգ պիլլէ . տէրհալ Բօգամպօլուն տիզլէրինէ գաբանտը , վէ օտախի եանընտան պիր բէվպէր չըգարարագ ,

— Շիմտի պէնի տինլէ , էֆէնտինէ պիր սէօզ սէօյլէմէգտէն էվվէլ մահվ օլաճագսըն , տէտի .

— Թէէմին օլուն , իխթիեաըը քիւքիլթ իտէճէիմ :

— Ճարգը մուհալ օլարագ էկէր պանա պիր ֆէնալըգ

վաղը օլուր իսէ, պէնի պէքլէմէքտէ օլան պիր քիմէ, ալ-տէթ իթմէտիկիմի կէօրտիւկիւ հալտէ, միւստաթի ումուկիւ իկէ քէյֆիեթի պիտիքէճէք տիր:

— Միւսթէրիհ օլուն էֆէնտիմ, պէն մէնպուրի սիգէ սատրգ գալաֆաղըմ:

Պու միւքեալէմէտէն սօնըա Րօդումպօլ, թուալէթ օտա-սընա գաբանտը, վէ ախի վագըթտա տօն ժօգէ հէնէճանը ալիմ իյինտէ օլարագ ալտէթ իթտի:

Մէրգում, Կօտօ-տը-Մօրօյ սօգաղընտա եիրմի տաղըգա պէքլէտիկի հալտէ, հէր ագչամքի աքապա մէյտանա չըգ-մատը: Տօն ժօգէ պէրի եիրմի տէֆա սաաթընա պագտը, վէ մէղբիւր կէճիքմէքլիկէ ասլա մախէա վէրէմէմէքտէ իքէն, նիհանէթ իւնիֆօրմալը պիր խըղմէթճի կէլէրէք, քէնտիսինի թէճէսսիւստէն սօնրա, եանընա եագլաշրպ:

— Սիգտօն ժօգէ՞մի սինիզ, տէտի, վէ Խսբանիօլ՝ թէաճ-ճիւպլէ,

— Լվվէթ... պէնտէն նէ՞ իսթէեօրսուն, տէջի սօրտու: Խըղմէթքեար պիր շէյ սէօլէմէքսիղին, մէրգումա պիր մէրթթուպ թէպիմ իթտիքաէն սօնրա մոֆարագաթ իթտի: Տօն ժօգէ քէմալը թէաճճիւպլէ սօգագ քէօչէսինտէքի ֆէնէ-րին ալթընա կիտէրէք, մէքթուպուն գաբաղընը երթտը, վէ եաղընըն թարղընտան՝ գատըն էլ եաղըսը օլտուղունու թանը-եարագ, «անըն տըր» տէտի: Տօն ժօգէնին պիտիկի ինկիլիզ լիսանըյլա եաղըմըյ օլան իշպու մէքթուպուն միւնտէլիճաթը չու իտի:

«Սիգ պէնի ալտաթտընըգ:

«Րօչէ սօգաղընտա ասլա թէպտիլաթ օլմամըչ տըր: Պու խուսուսու նէրէտէն խապէր ալմըչ օլտուղումու անլամաեա շալըչմանըն... պու պէնիմ պիր ոըրըլմ տըր... մատէմքի խաժիմ պախթիեար իսէ, էօլմէք պանա ախտ տիր:

«Ելմինիմիզի իճրա իթմէտիքճէ, սիղի նէզալմէ կէթիը-մէքտէ օլան աքապաեա պունտան պէօլէ պէքլէմէն...»

Իշպու մէքթուպ՝ տօն ժօգէեէ երլտրըրմկիպի թէէսսիր

Իթտի. տիկէր թարափաան Ձինկեանէ գըզը իչին տէ գաթլ
 իլամը օլտու. Եէօյլէքի տօն ժօզէ, Կատինա էօլմէեինճէ, Բօ-
 լօնէզ գատընը կէօրէմէեճէկինի անլատըղնտան, հէր հալտէ
 Ձինկեանէ գըզընը գաթլու թէլէֆ նիեթի գաթիէսիլէ
 Բօնթիէօ սօգաղընտաքի խանէսինէ ալտէթ իյլէտի, վէ զիքը
 Իթտիկիմիզ մէքթուպու Ջամբաեա կէօթէրտիկինտէ, մէր-
 գում խըզմէթքեար,

— Էֆէնտիմ, պէնտէնիզ սիզէ նասիհաթ վէրէմէմ, տէտի՛

— Խայր, խայր, սէօյլէ.

— Էֆէնտիմ, եա Կատինաեք, եախօտ բրէնսէսի ինթի-
 խապ իթմէլիսինիզ.

— Պէն ինթիխապըմը իթմէլիմ տիր. անը սէվէրիմ...

— Օ հալտէ Կատինա էօլմէլի տիր.

— Փագաթ նա՛սըլ էօլէճէք տիր.

— Պիլմէմ, թէրթիպիմին թէէսսիրի օլմատըզը հալտէ...

— Խանչէր իլէ իչիմիզի կէօրմէլիեիզ.

— Էն էմնիյեթիլիսի օ տուր, աֆիօնուէն պուշա թէէսսի-
 ըի օլամազ.

— Օ հալտէ հազըր օլ, իւճըթինի վէրիլիմ.

— Լաքին պէն գաթիլ օլմագաան նէֆրէթ իաիեօրում.
 Պու խըզմէթի նարսիս տէրիւհաէ իտէր.

— Նարսիս մի.

— Էվվէթ.

Նարսիս՝ Կատինանրն արուպ խըզմէթքեարը իաի.

— Կիթ, քէնտիսինի չազըր.

Ջամբա պու էմր իւզէրինէ տիչարը չըգաը.

.....
 Պիր սաաթ սօնրա մէրգում, արուպ խըզմէթքեար իլէ
 ալտէթ իտիպ, պու իւչ չախ, արապընտա Կատինա-նիկարա-
 նըն գաթլի գարարլաշտըրլաը.

Եարը կիճէեի պիր սաաթ կէչէրէք Նարսիս՝ տօն ժօզէնին
 նէզտինտէն մուֆարագաթ իտիպ, տօն ժօզէ տախի ու-

եռառուղունտա, Զամբա՝ Րօգամպօլա գարուեռ աչար, լա-
քին Րօգամպօլ զայպ օլմուչ օլառուղունտան, Զամբա քէնտի
քէնտիեէ,

— Հէր հալտէ պու ատէմ շէյթան օլմալը տըր, տէտի,

33

Նիկարանըն՝ տօն ժօղէտէն զիրար իթմէսի՝ օլ էսնատէ
աշգը վէ հիատէթի սօն տէրէճէեէ վարմագլա, քէնտի քէն-
տիսինտէն գօրգմուչ օլմաընա մէպնի օլուպ, Ֆագաթ պիր
ազտան քէսպի սիւքիւնէթ իթտիկինաէ, մէրգումա ալա մու-
հապպէթի օլմատըղընա գարար վէրաի, վէ տօն ժօղէ մէզ-
պուրէեի մահքիւմ իթտիկի կիպի, օ տախի մէրգումու մահ-
քիւմ իյլէտի, վէ տօտագլարընա եէնիաէն թէպէսսիւմհա-
ւըլ օլառուղու կիպի, գալպի տախի շիատէթլէ չարբմագտան
տուր օլտու, Քէնտի քէնտիեէ տէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի,

— Է՛յ տօն ժօղէ, ալթը սէնէ սէնին իչին աշգ ու սէվտա
հիսսի իլէ եաշաարմ, լաքին պուլնտան պէօյլէ, սէնի խասմի-
մին գօլթունտա կէօրիւլ թէլէֆ իտէճէկիմ կիւնէ տէկին
քին ու ատավէթլէ եաշաեաճաղըմ, Օ կիւնիւ սէն էօլէճէքսին,

Մէրգումէ, իշպու եւմնինէ տահա զիեատէ ըհսմիեէթ
վիրմէք իւզրէ, էլինի եօգարը գալտըրտը,

Պատհհու հէր ագչամ նէրէտէն կէլտիկինի անլամանա-
լաղ օտաընտա պուլունան էսրարի շախսըն վիրուտինէ պէր-
լէտի, Լաքին մալիւմ օլտուղու իւզրէ Րօգամպօլ՝ տօն ժօ-

դէնին խանէսինտէ պուլունտուղունտան, Կատինա, մէրդուսու թէհի եւրտէ պէքլէտի, վէ իւմիաինի գաթթ իտրպ, թամ տօն ժօզէնիս՝ արապըն էլինէ պիր խանչէր թէսլիմ իթտիկի յաաթտա եաթաղընա եաթտը, Օ կիճէսի կէչիպ իրթէսիսա, պահ նիկարա՝ կիւնէչին զիեասը օտասընա կիրտիկի պիր սըրատա ուեանտըղընտա, սիւտանասընըն, տէրուըն օտատա խրգ մէթլէ մէշղուլ օլտուղունու կէօրաիւ:

Քէնտի քէնտիեէ, — Ղարիպ շէյ տիրքի, բէտէրիմ կէօ զիւքմէտի, տէտի, վէ ագչամա գատար հալվէթ օտասընտա գաքանըպ գալտըղը հալտէ, չախսը մէճհուլ մէյտանա չըգմատը:

Լաքին ագչամ իւղէրի մէրդուսու թափսիեէլէրինի խաթըրլաեարագ, վազօեու գալտըրաըղընտա, ալթընտան պիր մէքթուպ պուլտու քի, իշպու մէքթուպտա Չինկեանէ լիսանըյա,

«Սիւտանանըն եէմէրլէրինէ խչպուղտայ ափօն գօ. պու կիճէ մէգպուրէ էօլիւ կիպի ուեուսմալը տըր, Տօն ժօզէ պու ագչամ կէլմէեէճէք տիր. էրքէնճէ եաթ, ֆաթաթ գաթուսու իչէրաէն մազպութճա սիւրկիւլէ» տէյի եազըլմըշ իտի:

Կատինա իշպու թէգքիւրէեի եապաը, վէ պատէհու տէրունինտէ պիր թաղըմ գօգուլար մահֆուլ պուլունան քիւչիւք պիր սանտըղը աչըպ, իչինտէն պիր բարչա խաչխաչ չըգարտը, վէ սուֆրանըն իւղէրինտէ գօնուլմուլ օլան պիր թապագտան ալտըղը պիր ինճիրէ մէգքիւր խաչխաչ բաքչասընը սօգտու:

Պատէհու չանը չէքմէքլէ, սիւտանա կէլտիկինտէն, Կատինա թաամընըն թէրթի պ իտիլմէփինի իսթէտի, Սիւտանաէմըրի մէգքիւրէ իթաաթ իչին տիշարը չըգարքէն, կէնճ գատըն ինճիրի քէնպիսինէ վէրտի, վէ օտտիսի թէչէքքիւրէն պուսու եէտի:

Թաամ սուֆրասը կէթիրիլտիկինտէ, Չինկեանէ, վազը օլաճագ հալտէն տօլաեը ֆիւրըրի օլալըճէ մէշղուլ իտիքի, աղղընա բէք աղ շէյ գօեապիտի, զիրա շախսը մէճհուլ տօն

Ժողէնին իրթէսի կիճէ կէլմէեէճէկինի պէտքն իթմիշ օլտու-
ղունտան, հէր հալտէ ֆէվզէլատէ պիր վաղըա զուհուրա կէ-
լէճէկի շիւպհէսիգ իտի:

Չէնտ տաղըգա սօնրա արապ իւրզմէթքեար՝ տօն Ժողէ-
նին պիր թէգքիրէսինի կէթիրտի: Պօւ թէգքիրէտէ, պէր վէճ-
հի աթի եազըլմըշ իտի:

«Կա'տինա, «էվկիւլիւմ, ամճամ տիւզ տը Սալլանտրէրա
պու ագչամ պիւեիւք պիր զիեաֆէթ վէրէճէկինտէն, սանա
կէլէմէեէճէեիւմ, վէ սէնի կէօրէմէեէճէեիւմ, Հալպու քի գալ-
պիմին սէնին եանընտա պու լունտուղունա էմին ծլմալըսըն:

«Չըգան կիճէ միւզտարըպ օլմուշսու՛ն տուր: Խմտի ագի-
լանէ հարէքէթ իթմէք իսթէրսէն, էրքէսէ եաթաղըննա կիր-
մէլիսին:»

Կատինա թաամընը պիթիրտիքտէն սօնրա մասաեր գալ-
տըրտըպ, սիւտանաեը եօլա գօյտու, վէ քէնտիսիտէ, վաղօ-
նուն ալթընտան զուհուր իթմիշ օլան թէգքիրէնին միւնտէ-
րիճաթընա իթաաթ իթմէք իւզըն եաթաղա կիրտի:

Անճագ հէնուզ եաթաղա կիրմէզտէն էվվէլ, օլանէ տէ-
կին ասլա իճրա իթմէտիկի պիր իհթիեաթա ըիաեէթէն գտ-
ըունուն սիւրմէլէրինի գաբադը: Այնի վաղըթտա, վէ մուսու
վէզնսիւրմէզտէն էվվէլ, շրմինէնին քէօչէսինտէն ճիւզի պիր սէս
իչիթտի: Օլ վաղըթ կէօղլէրինի էնսէսինէ չէվիրիպ, տիվար-
տաքի ըէսմ թապլօսուսուն տէօնտի, կիւնիւ, վէ շախսը մէճ-
հուլուն զահիր օլտուղունու կէօրտիւ:

Բօգամպօլ՝ պիր բարմաղընը տօտագլարը իւղէրինէ վաղ
իլէ, «սուս օլ» տէտի:

Մուախիարէն քէնտիտինէ կէլմէսինի իշարէթլէ անլաթ-
տըղընտան, մէզպուրէ, չըպլազ աեազլարըյլա խալըեա պաս-
մասը սաեէսինտէ, հիչ պիր սէս չըգմագսըզըն իլէրլէտի, վէ
շախսը մէճհուլ էլինտէն թութուպ, մէրգումէի, կիւլլէնմիշ
օլտուղու մահէլլէ չէքտի:

Անինտէ թապլօ եէրինէ կիթտի, վէ Կատինա տա գարան-
լըգ իշինտէ գալտը:

Րօգամպօլ. - Սոսա օլ, վէ էկէր դապիլ իոէ, նէֆէսինի ալմա, տէյի պէեան իյլէտի:

Չինկեանէնին մէրգումա օլ տէրէճէ էմնիյեթի վար իտի քի, չօճուդ կիպի քէնտիսինէ իթաաթ իթտի:

Կիզլէնտիքլէրի մահէլ, Կատինանըն տաիրէսինին գումէն էթրաֆլընը իշղալ իտէր տար վէ ուզուն պիր սօֆա օլուպ, շէօյլէքի հալվէթ օտասընա, սալւնա վէ սիւտանանըն եաթադ օտասընա նազըր օլմասըյլա, պիր ինսան պօեսա եիւքսէքլի-կինտէ աշըլմըշ օլան վէ կէօզէ կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ մէրթէ-պէտէ ուֆադ պուլունան պիրէր տէլիքտէն իշէրիսի կէօրիւ-էպիլմէքտէ, Փադաթ հէր պիր տէլիք, մէսէլա հալվէթ օ-տասընտա մալիւմօլան թապլօ իլէ, սալօնտա պիր էօրթիւ իլէ վէ սիւտանանըն օտասընտա տախի գարեօլա բէրտէլէ-րիյլէ հըֆզ իտիլմիշ պուլունմգտա իտի:

Րօգամպօլ, Կատինանը, սօն տէլիկէ տօղրու կէօթիւ-րիւպ, հասըլ օլան ճիւզի պիր զիեանը կէօսթէրէրէք,

— Պա'գ, տէտի:

Օլ էսնատէ սիւտանանըն օտասընտան պազը սէսլէր իշի-տիլմէքտէ իտի:

Կատինա՝ կէօզիւնիւ մէզքիւր տէլիկէ տաեաթարադ, իհթիեար գարընըն քէնտի եաթաղը իւզէրինտէ օթուրմոշ օլտուզունու, վէ արապ խըզմէթքեարըն՝ իքի պիւեիւք սան-տըդ տէրունինէ քէնտիլէրին էսվապընը գարմագարըն երդ-մագլա մէշղուլ պուլունտուզունու կէօրտիւ: Պու թէտարի-քեաթ՝ Չինկեանէ գարըսընը պիր տէրէճէ թէաճճիւպ իշինտէ պըրագտը:

Րօգամպօլ՝ մէրգումէնին գուլաղընա էեիլէրէք,

— Սիւտանանտան էմի'նմիսին, տէտի:

— Շիմտիեէ գատար քէնտիսինին սատագաթընա ինան մըշըմ տըր:

— Արապ խըզմէթքեարընըն տա, տէյի'լմի:

— Էվվէթ:

— Օ հալտէ քէնտի միւքեալէմէլէրինի տինլէ անլարսըն:

Կատինա, կեօգիննիւ մէզքիւր տէրիկէ վազ իթտիկի կի-
պի, պու տէֆա տա գուլաղընը օրահա տահաթար.

Իհթիեար դարը վէ արապ խրղմէթքեար եավաչ սէտա
իլէ արալարընտա չու եօլտա կեօրիւշմէքտէ իտիլէր.

Սիւտանա. - Նա'րսիս, պիլի'րմիսին քի, եալընըգ տիւշիւն
տիւքճէ դալպիմ չարբընօր. Ձէվալը Կատինա...

Արապ խրղմէթքեար. - Նէ' պէյիս վար. մատամըմը հէ
նուզ կէնճ տիր. իհթիեարըգտա էօլմէքտէն իսէ, կէնճիքտէ
էօլմէք էվէա տըր.

Կատինա. - Էօլմէ'ք մի...

Բօգամպօլ. - Տինլէ գըզըմ, տինլէ.

Նարսիս, թէտարիքեաթընա տէվամիէ պէրապէր իֆատէ-
սինի չու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ.

— Խուսուսա մատամըմը կիպի կիւզէլ օլպն իչին կէնճ
չաղտա թէրքի հահաթ իյլէմէք, միւրաճճահ տըր.

Սիւտանա. - (Թէմամիյլէ գուրու օլան կեօղլէրինի փէ-
րէք.) Նի'ջին.

— Ձիւնքի կիւզէլ օլան քիմնէ՝ կիւզէլիկինէ ղահէթլէ
աշըգ օլուր. իմտի կէնճ չաղընտա, եանի կիւզէլիքտէ էօլիւր-
սէ, եիւզիւնիւն պուրուշտուղունու վէ սաչլարընըն աղարաք-
ղընը կէօրմէք քէտէրինէ կիրիֆթար օլմազ.

— Սահիհէն Նա'րսիս, սէօյլէտիլէրին բէք տօղըու տուր.

Սիւտանա՝ արապ խրղմէթքեարըն ախլէազ պօզուգլուղու-
նա նէվիմա հիսսէտար օլտուղու ճիհէթլէ, մէրգումուն պօզ-
չալարը հաղըրլամաշընա եարտըմ իթտի, վէ խրղմէթքեար ի-
ֆատէսինէ տէվամիէ.

— Տօն ժօղէնին ալթունլարըյլա Իսբանիահա կիտէրիզ.
ֆադաթ օրատա գալմահա կէլմէզ, չիւնքի մատամըմըզըն
գարտաչլարը հէր հալտէ պիր կիւն պու վուգուլաթտան խա-
պէրտար օլաճագլար տըր, տէտի.

— Բէք էյի, նէ'րէնէ կիտէճէնիզ.

— Լիզպօնա. օրատա էվլէնիլը վէ զէնկին Ելուրուզ.

Սիւտանա՝ մուվաֆֆադաթ ալէամէթի կէօսթէրտի.

— Միւճէվհէրաթը ալտըն, տէյի՛լմի:

— Սալօնտա նէ պուլտում իսէ ալտըմ. ֆադաթ հալվէթ օտասընա կիրմէեէ ճէսարէթ իտէմէտիմ. քէնտիսի հէնուղ ուեումանօր. գաբուսունուն ալթընտան ըջըգ կէօրիւնիւեօր:

— Բէք էյի, սէն միւսթէրիհ օլ, պէն հէր շէյի ունութ-մանաբագ ալըրըմ:

— Լաքին նա՛սըլ եաբաճաղըգ:

— Պէն Բօչէ սօգաղընա կէօթիւրէն սօֆատան սանտըգ-լարը նագլ իտէրիմ. Պու կիւն ճուման իրթէսի օլտուղուն-տան, ճիւաճը գարը պուրատա տէյիլ տիր, վէ պու կիւն ալ-տէթ տէ իթմէգ:

— Պէն նէ՞ եաբաճաղըմ:

— Պիր աղ սօնրա պիւեիւք նէրտիվէնտէն էնէրսին. Սան-տըգլարը տէրունինէ վագ իտէճէք օլտուղում արապանը սօ-գաղըն քէօչէսինտէ պուլուրսուն: Արապաճըեը սապահտան պէրի թուլթուլում տուր:

— Սէն տէ օրանա կէլէճէ՞քմիսին:

— Խայր, պէն Բօչէ սօգաղընտան կիտէճէեիմ:

Սիւտանա. - (էլինի ալնընա կէօթիւրէրէք.) Ղարիպ շէյ տիր. պաշըմտա ֆէնա պիր աղըրլըգ վար տըր:

— Դօրգուեօրսուն տա, անըն իչին տիր:

— Խայր գօրգմանօրում, լաքին ույգում վար զանն ի-տիեօրում:

— Արապատա ուեուրսուն, ալէսսապահ Բարիսին խարի-ճինտէ պուլունմալըեըգ:

Հիչ պիր սէօղիւ, հիչ պիր հարէրէթի Կատինանըն կէօ-ղիւնտէն վէ գուլաղընտան տուր օլմանան Նարսիս՝ սանտըգ-լարտան պիրինի սըրթլանըպ կէօթիւրտիւ, վէ Բօգամպօլ եավաշճա,

— Զանն իտէրիմքի տէրք իտիեօրսուն. պու պապտէ նէ՞ էֆքեարտասըն, տէյի սօրտու:

Կատինա՝ հիտտէթ վէ իզտիրապընը իրանէ իտէրճէսինէ, էլինի շիտտէթլէ սըգտը, վէ իֆատէեէ աղաղլէ,

— Լաքին պունկար պէնի նէ՞ եարմագ իսթէեօրլար, տէտի .

— Պէքլէ, կէօրէճէքսին .

Իհթիեար գարը՝ հալէա պիր էլինի ալնընտան էնտիր-
մէեէրէք ,

— Ֆագաթ պաշըմ զաեէթ աղըր արը, տէյի թէքրար-
լատը, վէ եաթաղընտա եաթտը . Նարսիս՝ չէնտ տագըգա
սօնրա ավտէթինտէ, մէգպուրէ գալգտը, վէ ,

— Արապա սօգաղըն քէօշէսինտէ՞մի տիր, տէյի սիւալ
իթտի .

— Էվվէթ .

Նարսիս պօղչալարըն գուսուրունու տա ալըպ ,

— Շիմտի սէն աչաղըեա էն , անճագ պիր գաչ տագըգա
տահա պէքլէ . էկէր մատամըմըգ չանը չալարսա . . . էկէր հէ-
նուգ ուեուամըչսա . . . տէտի .

— Էվվէթ, պէքլէրիմ, տէյի սիւտանտ ճէվապ վէրտի,
վէ արապ խըգմէթքեար՝ մէրգումէնին թագաթսըղըղընը
կէօրմէեէրէք, օրատան կիթտի .

Լաքին սիւտանա կէօղլէրինի գաբաեըպ, խաշխաշըն թէ-
էսսիրաթը իճրաի հիւքմէ պաչլատը, Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝

— Նարսիս ավտէթ իթմէգտէն էվվէլ ուեուեաճագ տըր,
տէտի, վէ կատինանըն էլինտէն թուլթուպ, հալվէթ օտասը-
նա կիրտիրտի .

Օրատա մէրգումէեէ խիթապէն,

— Շիմտի գաբուեու աչ, ոիւրմէլէրի չէք, վէ պէնի սիւ-
տանանըն տաիրէսինէ կէօթիւր, տէտի .

Կատինա՝ Բօգամպօլուն նէ եաբաճաղընը պիլմէտիկի
հալտէ, իթաաթ իթտի, վէ մէրգումու, խաշխաշըն թէէսսի-
րաթըլլա տէրին պիր ույգուեա տալմըչ պուլունան իհթի-
եար գարընըն օտասընա կէօթիւրտի .

Օլվագըթ Բօգամպօլ, մէրգումէեի գուճագլաեարագ,
հայրէթի աղիմէ իչինտէ պուլունան Ձինկեանէ գըզ արգա-
սընտան կէլտիկի հալտէ, անըն իլէ պիրլիքտէ եաթագ օտա-
սընա կիրտի, վէ ,

— Էլ պիտէսինի սոյ վէ սէնին եաթաղընա եաթըր, տէյի պէեան իյլէտի:

Կատինա, հալէա պիր շէյ անլամատըղը հալտէ, իթաաթ իթտի: Ձէնտ սանիէ զարֆընտա իհթիեար գատընըն էսվաւ պը չըգարըլըպ, Ձինկեանէնին եաթաղընա եաթըրըլտը, Մու-տիսարէն Բոգամպօլ:

— Շիմտի մուսու սէօնտիւր, տէյի էմը իթտի:

Նիկարա՝ մուսու սէօնտիւրտիւկիւնտէ, եալընըզ շըմինէ-տէ եանմագտա օլան աթէշին շաֆգընտան զայրի զիեա գալ, մատը: Մէզքիւր աթէշ իսէ, սէօնմէք իւզրէ իտի:

Բոգամպօլ՝ սիւտանանըն պաշընը չարչապ վէ եօրկան իլէ էօրթտիւ: Այնի վագըթտա Ձինկեանէ՝

— Շիմտի անլաեօրում, ֆագաթ պէն օյմատըղըմը տէր հալ տէրք իտէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

— Եանըլըեօրսուն. զիրա պիր շէյ կէօրմէեէճէք տիր. պղնտան գաթինագար արագարըն գարանըգտա ատէմէօլ տիւրտիւքլէրինի պիլի՞եօրմուսուն:

Բոգամպօլ, պու խուսուսու Ամէրիգատա թահգըգ իթմիշ իտի: Ճիւլփագը մէմալիքի մէզքիւրէտէ, ըիվաեէթ օլունտու-գու իւզրէ, արապլար, գաթլ ու թէլէֆ իտէճէքլէրի քիմսէ-լէրին պագըշընա թէսատիւֆ իթմէրտէն գօրգտուգլարընտան, պու կիպի ճինաեէթլէրին իճրասընը գարանըգտա իրթիքեապ իտէրլէր իմիշ:

Բոգամպօլ, կէնճ գատընըն ումուզունա պիր մանթօ վէր-տիքտէն սօնրա, անըն իլէ պիւրլիքտէ բէնչիրէ բէրտէլէրինին էնսէսինտէ կիզլէնտի:

Աթէշին զիեասը հալէա օտատա ճիւզի պիր այտընըգ հաւըլ իթմէքտէ իտի:

Պիր արա սալօնտա տաըմ սէսլէրի իշիտիմէքլէ, Նարսի-սին կէլմէքտէ օլտուղու անլաշըլտը:

Մէրգում տօլրուճա սիւտանանըն օտասընա կիրիպ, անը օրատա պուլմանընճա, աշաղըեա էնմիշ օլտուղունու գանն իթտի, վէ քէնտի քէնտիեէ,

— Գորգուեօր, էֆէնտիսինի հալէա սէվիեօր, տէտի, վէ պատէհու աեադլարընըն ուճուճա պասարադ, եաթադ օտաօր դաբուսունա գատար իլէրլէեիպ, սէսսիզճէ դաբուեու աչտը:

Պուարա կատինա վէ համիսի նէֆէս ալմաեօրլար իտի: Արապ, պիր արա դաբունուն էշիկի իւզէրինտէ տուրուպ, տինչէտի: Եաթադ տա սիւտանա հալէա եաթադ տա օլուպ, խըրլաեարադ նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ իտուկինի իշիթտիկինտէ:

— Նափըլ խըրլաեօր, տէտի, վէ եաթադա տօղրու պիր ատըմ ալըպ, խանչէրինի չըգարտըղընտան, պունուն բարլամասընը բէրտէլէրին էնսէսինտէ տուրմուշ օլան Ձինկեանէ գաւընը կէօրտիւ:

Արապ խըզմէթեար գարեօլաեա տօղրու իլէրլէեիպ, Բօ գամպօլուն էֆքեարընը թաստիգ իտէրճէսինէ:

— Նէ՛ գատար զինատէ ըշըգ վար տըր, տէտի: չիւնքի օլ էննատէ չըմինէտէն պիր գըղըլճըմ սըչրաեարադ օտապըն տէրունինի թէնվիւր իթտիկինտէն, Նարսիս, օ զիա սպէսինտէ ուեուճադ տա օլան գատընըն պաշը եօրկանա սարըլմըշ օլ տուղունու կէօրտիւ, վէ ալթըգ թէրէտտիւտիւ պէր թաարաֆ իլէ, աեադլարը վէ էլլէրի իւզէրինտէ եիւրիւեէրէք գարեօլադ եա եադլաշտը, վէ տէրհալ աեադա գալգըպ գօլունու եօգաւը գալտըրտը:

Բօգամպօլ վէ կատինա, պիլա հարէքէթ վէ տիլսիզ կիպի տուրտուգլարը սըրատա, մէզքիւր գօլուն սէրիան աշաղըեա էնտիկինի կէօրտիւլէր, վէ ալսի վադըթտա պիր ահը տէրուն իշիթտիլէր:

Խըզմէթեար Նարսիս, խանչէրինի օլ գատար գալի սուրէթտէ սաբլատը քի, սիւտանա՝ թա գալպիւեազընտան վուրուլտուղու հալտէ, ուեանճադ սըղըն վէ ըէֆը սէտա պիլէ իթմէքսիզին թէսլիմի ըուհ իլլէտի:

Օլ վադըթ արապ՝ խանչէրինի ալթըլ, ճադ թուլէնին, էօլիւ օլմադլա պէրապէր կէօղլէրինի աշըպ քէնտիսինէ պէլքի:

աթֆի իտէճէք օլտուղու, վէ օ հալտէ քէնտինին տէ էր եա կէճ մագթուէն էօլէճէկի իթիգատը պաթրլունա տիւչէրէք, գար-
եօլանըն բէրտէլէրինի չէքիպ աչտը, վէ մէմուլ իթտիկի պա-
գըչուան տօլանը գօրգուսու գալմանընճա, եաթագ օտասընը
միւքէմէլէն ոօեապիլմէք իչին, մասանըն իւզէրինտէքի մու-
մու եագմագ իւզրէ շըմինէտէն եանմըչ պիր բարչա ալտը,
Աչքին տէրհալ տէմիր կիպի գուվվէթլի պիր էլ պօղա-
զընը սըգտըղը կիպի, տիկէր պիր էլտէ գանլը պըչաղը եէր-
տէն ալարագ մէրգ ումուն պօղաղընա տաեաթտը:

Արապ խըզմէթքեար տիւչարը տէհչէթ օլարագ, ուղրաչ-
մագ վէ պաղըրմագ իսթէտիկինտէն, ամիրճէ գապա պիր սէս՝
— Սո՛ւս օլ, տէտի:

Այնի վագըթտա բէնչիրէ բէրտէլէրի աչըլըպ, արապ
խըզմէթքեար՝ շըմինէնին սօն պիր շաֆգըլա, էօլտիւրմիւչ
օլտուղունու գանն իլլէտիկի Կատինաեը, թահգիլլէ քէնտի-
սինէ պագմագտա օլարագ կէօրտիւ:

Մէզպուրէ, իֆատէեէ աղազլէ,

— Ա՛յագ, սէն պէնի էօլտիւրմէտին, Նամունաեը էօլ-
տիւրտիւն, տէտի:

Բօգամպօլ, պըչաղը հալէա արապ խըզմէթքեարըն պօ-
ղաղընա տաեաթմագտա՝ օլտուղունտան, իչպու խըզմէթքեար,
սօն տէրէճէ գօրգու իչինտէ օլարագ,

— Աֆվ իտին, տէտի:

— Եաչամագ իսթէ՞րմիսին:

— Աֆվ իտի՛ն, մէրհամէթ իտի՛ն:

— Օ հալտէ հագըգէթի հալի սէօլլէ:

— Հէր շէյի սէօլլէեէճէեիմ:

— Մատամընը գաթլ իթմէկի սանա քի՞մ էմը իթտի:

— Տօն ժօզէ:

— Եաչաեաճաղըն սանա վստ իտիլիրսէ, պու խուսու-
սու առլիէտէ թէէմին իտէ՞րմիսին:

— Էվվէթ, հաթթա պու խուսուստա տալսի եէմին ի՞-
տէրիմ:

Րօգամպօլ՝ Կատինաեա տօղրու տէօնէր՝ ք ,

— Իշիտիեօրսուն՝ տէյի՞լմի, տէտի :

Կատինա, հիտտէթ վէ քէտէրինտէն նաշի տիլսիգ կիպի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլտուղու հալտէ տինլէեօրտու :

Րօգամպօլ . — (տէվամէն .) Տօն ժօղէ սանա պիր մէնտիլ վէրտի՞ մի :

— Էվվէթ :

Արապ ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարըպ Րօգամպօլա վէրտի : Րօգամպօլտա Կատինաեա ,

— Պիր մում եագ քի , էյիճէ կէօրիւսիւն , տէյի պէեան իյլէտի :

Կատինա իթաաթ իթտի , վէ Րօգամպօլ՝ սիւզէնիլի պաթիսթա կիւզէլ պիր մէնտիլ կէօսթէրիպ , պունտա խանէտան արմասը պուլունտուղու հալտէ ,

— Իշթէ պու մէնտիլ՝ ըաքիպէնին տիր , տէյի պէեան իյլէտի :

Կատինա՝ մէզքիւր սիւզէնիլի մէնտիլի այըպ բարչալամագ իսթէտի իսէ տէ , Րօգամպօլ քէնտիսինի պու հարէքէթտէն մէնն իլէ , արապ խըզմէթքեարա ,

— Պու մէնտիլի նէ՞ եարմագ իսթէեօրտուն , տէյի սիււ վալ իթտի :

— Գանա պաթըրըպ տօն ժօղէիէ կէօթիւրէճէք իտիմ :

Րօգամպօլմէնտիլի ալտը , վէ գարեօլանըն բերտէլէրինի վէ եաթաղըն գանլը եօրկանընը գալտըրըպ , մէզքիւր մէնտիլի գան իլէ միւլէմմա իթտի , վէ մուախարէն խըզմէթքեարա խիթապէն ,

— Շիմտի էկէր եաշամագ իսթէրսէն , վէ աուլիէճէ թաագիպ օլունմագ իսթէմէզսէն , պու մէնտիլի տօն ժօղէեէ կէօթիւրիւպ , արգուն իճրա օլունտու տիմէլիսին , վէ սէն տէ ֆիւրար իթմէլիսին : Ֆագաթ սագըն քէնտինի , էկէր միւրատըմը նօգթասը նօգթասընա իճրա իթմէզսէն վէ սանա սէօլլէտիւկիմ սէօղլէրտէն զիւտտէ եալընը պիր քէլիմէ պէեան իտէրսէն , սէնի գաթըլկեահա գատար կէօնտէրիլիմ , տէտի :

Խըզմէթքեար՝ դօրդ ուսողնտան նաչի ագլը պաշընտան
կիտէրէք,

— Էմրինիզէ իթաաթ իտէճէեիմ, էֆէնտիմ, տէյի պէ-
եան իյլէտի:

Օլ վադըթ Բօգամպօլ՝ Ջինկեանէեէ խիթապէն,

-- Էլպիսէնի կիեին, միւճէվհէրաթընը, վէ տահա պաշ-
դա գըյմէթտար նէեին վար իսէ ալ, տէտի:

— Պէնի նէրէեէ կէօթիւրէճէքսիսիզ:

— Իլէրտէ անլարսըն...

.....

Օն տագըգա սօնրա Կատինա-նիկարա վէ էսրարի հա-
միսի՝ Բօչէ սօգաղընտարի խանէտէն մուֆարաթ իթտիլէր:
Այնի վադըթտա արապ խըզմէթքեար՝ Լապօրտ սօգաղը քէօ-
չէսինտէ Ջամբաեը պուլարադ, մէնտիլի օնա վէրիբէն,

— Մաթլուպ իճրա իտիլտի, տէտի:

Օնտան սօնրա մէրգուլ ֆիրար իթտի:

Բօգամպօլ՝ Կատինաեը կիզլի պիր մահէլլէ կէօթիւրտի-
կիւ, վէ արապ խըզմէթքեար՝ գանլը մէնտիլի Ջամբաեա թէս-
լիմ իթտիկի վէ քէնտիսի տէ ֆիրար իյլէտիկի սըրատա, տօն
ժօղէ, խանէսինտէ օտա խըզմէթքեարընըն վիրուտինէ դա-
պըրսըղըգլա պէքլէմէքտէ իտի:

Պիր ատէժ, զիննինտէ չօգտան պէրու էփքեարը ճինա-
իյեէ սաքլար իսէ, նիհանէթ օ էփքեարա օ տէրէճէ ալըչըր
քի, պիր ան էվվէլ իճրասընը շէտիաէն արզուլէր, Տօն Ժօղէ,
Կատինանը թէլէֆ իթմէք ֆիքրինէ գարչը էվվէլճէ խայլի
ուղրաշտը իսէ տէ, պիր քէրրէ մէգքիւր գարարը վէրտիկին-
տէ, հէր կէօնա թէրէտաիւտիւ պէր թարաֆ իթտի, Մէր-
գուժուն մէգքիւր գարարը վէրմէսի՝ էվվէլ էմիրտէ Զինկեա-
նէ գըղընըն, գըսգանճըգ թէէսսիրիյլէ քէնտի հագգընտա
պիր հարէքէթի ճինանէտէ պուլունմասը գօրգուսունտան նա-
չի օլուպ, ֆաղաթ օլ պապտէ պիրինճի բլանը պաշա չըգմա-
եընճա, բաքիպէսինին վէֆաթընտան սօնրա քէնտիսինի թէք-
լար կէօրսէքիլի շարթ իթթիսազ իտէկէլէն Վահանգէ գատը-
նա իթաաթ իչին, մէգքիւր ֆիքրինտէ տահա զիեատէ սէպաթ
կէօսթէրտի, վէ նիհանէթ պէլքի տէ քէնտինին մալիւմաթը
օլմանարազ, Զինկեանէ գըղընը գաթլու թէլէֆ իթտիրմէք
խթէմէսինին սէպէպի հագըգիսի՝ պիրլիքտէ թաօմիւ վէ
իճրա իթմիշ օլտուգլարը ճինանէթի միւտհիչէ քէյֆիեէ-
թի իտի:

Տօն Ժօղէն էն զիեատէ գօրգութան, կիճէլէրի իսթի-
րահաթընը իիւլալ իտէն վէ ուլգուսունտան պաղթէթէն ու-
եանտըրան, Գօնսէքսիօն իլէ իզտիվաճընըն իրթէսի կիւնիւ,
Կատինանըն, գըսգանճըգ սաիգասըյլա, կէօզլէրի ֆէվգէ-
լատէ բարլաեարազ վէ սաչլարը տաղընըգ հալտէ պուլունտ-
րազ, Սալլանտըրա օթէլինէ գատար կէլիպ, «Դա'թիլ, գար-
տաչըն տօն Բէտրօեու գաթլու թէլէֆ իթմէքտէ սանա եար-
տըմ' իթմիշ օլտուգլուժու ունութտուժու մու» տիեէճէկի խուճ
սուսու իտի:

Տօն Ժօղէ պու ճիհէթի տիւշիւնտիւկիւ կիւն, գալպինտէ
վէ ֆիքրինտէ մէգպուլէեի իտամա հիւքմ' իթմիշ օլուպ, ֆա-
ղաթ արապ խըզմէթքեարը էլտէ իթտիկի կիւնէ գատար
ֆէվգէլատէ էնտիչէ վէ իզտիրապտան խալի օլմատը, վէ օ
կիւնիւ խանէսինտէն տիշարը չըգմանըպ, սապըրպըղըգլանէ-
թիճէի հալէ պէքլէտի, նիհանէթ Զամբա սալաթ տէօրթ բատչ-

տէլէրինտէ, պիր թէզքերէեի համիլէն ավտէթ իթտի: Մէզ-
քիւր թէզքերէ իլէ պիրլիքտէ քիւչիւք պիր չըգըն պուլու-
նուպ, տօն ժօղէ իչպու չըգընը աշտըղընտա, Պանգօնուն
սախթէ խանէտանլըգ արմասընը համիլ օլարագ կէօնտէրմիչ
օլտուղու մէնտիլի պուլաու:

Թէզքերէտէ պէր վէճհի աթի եազըլմըչ իտի:

«Պու ագչամ եարը կիճէտէ արապա՝ մահէլլի մուայեէն-
տէն կէչէճէք տիր: Էկէր պեեազ օլարագ թարաֆընըզա կէօն-
տէրտիկիմ մէնտիլի, գըրմըզը օլարագ կէթիլէպիլիլ իսէ-
նիզ, արապաեա պինինիզ:»

Պու մանէատար սաթըրլարըն աթընտա իմզա պուլուն-
մաեըպ, տօն ժօղէ, պիր սաաթ սօնրա մէզքիւր մէնտիլի ա-
րապ նարսիսէ, վէ պուլունլա պիրլիքտէ պիր տէ մէքթուպ
վէրտի բի, պու մէքթուպտա, Կատինաեա, օ ագչամը կէլէ.
մէեէճէկինի պիլտիրմիչ իտի:

Իմտի արապըն ազիմէթինտէն, վէ Ջամբանըն՝ Կատինա-
նըն խանէսինտէ վուգու պուլաճագ վէգաիլի ֆէճիէեի կէօ-
ղէթմէք իւզրէ Լապօրտ մէյտանը ճիվարլարընա կիթմէսին-
տէն սօնրա, տօն ժօղէ, սապըրսըզլըզլա վէ էնտիչէ իլէ պէք-
լէմէքտէ իտի:

Ագըպէթքեար Ջամբա ավտէթ իթտիկինտէն, տօն ժօ-
ղէ՝ լէհճէսի սօլմուչ օլտուղու, վէ ալնընտան թէր տանէլէրի
ազմագտա պուլունտուղու հալտէ, պօղուգ պիր սէսլէ,

— Նէ՞ իապէր, տէյի սիւալ իթտի:

Ջամբա. Մաթլուպ իճրա իտիլտի:

— Լօլմիւշ միւ:

— Էվվէթ:

Ջամբա՝ մէնտիլի կէօթէրտիկինտէն, տօն ժօղէ սարօը-
լարագ իչպու մէնտիլի ալտը, վէ մալիւմ օլան մէքթուպուն
քեաղըտըլա սարտըգտան սօնրա եէլէկի տէրունինտէ կիլլէ-
տի: Պատէհու մանթօսունու կիեինիպ, եաեա Կօտօ.տը-Մօ-
րօյ սօգաղընա կիթտի: Հէման օլ էսնալէրտէ արապա մա-
հէլլի մուայեէնէ մուվասըլէթլէ, տօն ժօղէ պուլնա եազլաշտը,

վէ ուզո՞ւն սագալլը առէ՞մ արապա գաբուսունտան կէօրիւնէրէք :

— Մէնտիլինիզ նե՞րէնկ տիր, տէյի սիւալ իթտի :

Տօն ժօզէ . . Դըրմըզը տըր :

— Բէք էյի, կէօթէրինիզ :

Տօն ժօզէնին կէօղլէրի պաղանտըգտան սօնրա, արապա Աննիէրէ տօղրու եօլա չըգտը : Իքի տաղըգա սօնրա, մէրգում, հէր ագչամ սախթէ բրէնսէսին բէնտիսինէ զահիր օլտուղու քիւչիւք սալօնտա պուլունտու, վէ կէօզ պաղը չըգարըլտըղընտա, եալընըզ գալտըղընտան, պիր գաչ տագըգա, եարըմ, վէ նիհաեէթ պիր սաաթ պէքլէտիկի, վէ կատինանիկարանըն գանը զանն իթտիկի գան իլէ միւլէմմա օլան մէնտիլի էլինտէ թուլթուղու հալտէ, բրէնսէս մէյտանա չըգմատը :

Նախէհան եանընտաքի օտատան պիր աեագ սէսի իշիտիլէրէք, բէրտէ ալըլըպ պիր քիմնէ կէօրիւնտիւ : Լաքին կէլէն քիմնէ, պէքլէմէքտէ օլտուղու սարը սաչլը քիմնէ օլմաեըպ, մասքէլի վէ Բուս էսիրլէրի գըեաֆէթինտէ պիր գատըն իտի : Մէզպուրէ տօն ժօզէեի սէլամիաեարագ, բէնտիսինէ պիր մէքթուպ վէրտի, վէ միւլթէագըպէն մէրգումուն պիր սէօզ պիլէ սէօյլէմէսինէ պէքլէմէքսիզին օրատան սափուչուպ կիթտի :

Տօն ժօզէ հայրէթի ազիմէ իշինտէ օլարագ, մէքթուպունկ մահֆաղասընը եըրթըպ, աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու :

Կէլէճէկինիզի պիլմէմ, եանի եէմինինիզի թուլթուպ թուլթմամըլ օլտուղունուգտան, եախօտ արապանըն՝ պուլուչտուղումուզ մահէլլէ պօշ եա տօլու օլարագ կէլէճէկինտէն խապէրտար տէյիլիմ :

«Անճագ սահիպիմ պուլունան ճէպպարըն էմրի թահթընտա օլտուղումտան, պու ագչամ սիզի կէօրմէք պէնիմ իշին գապիլ տէյիլ տիր :

«Եկէր պէնի սէվէրսէնիզ, պէնիմ կիպի սէֆիլ պիր էսիրին հալինէ աճըեընըզ, պէնի տիւչիւնիւնիւզ : Աչգ ու մու :

հապաքեթ իշին ճանի օլան պիր ատէմի նասըլ սէվէրլէր իսէ պէն տէ սիդի էօլլէ սէվէրիմ:

«Եւարըն սիդի կէօրիւպ կէօրմէեէճէկիմի տէ պիլմէմ: Լաքին թամ սաաթ պէշէ դատար տիշարը չըգմահարագ խանէնիդտէ գալընըգ, գաբունուզու մուհաֆագա իտինիգ, վէ հարըն սապահտան օտա խըզմէթճինիդի եօլա գօեռնուզ: Պէլքի, մալիւմ օլան մէնտիլ պանա կէթիթիլմիշ օլտուզու թագտիրտէ, եիւզիւ էօրթիւլիւ պիր դատընըն վիզիթառընը գապուլ իտէճէքսինիգ քի, պու դատընա գաբունուզու քէնտինիգ աչաճագընըգ, էկէր սաաթ պէշէ դատար օ դատըն կէլմէգ, սէ, տիշարը չըգընըգ, հալպու քի, թամ պիր սաաթ սօնրա ալտէթ իտինիգ, Իհթիմալ քի պու դատըն՝ ադչամ կէլէճէք տիր:

«Հէր նէ օլուրսա օլտուն, խըզմէթճինիդի, կիւնտիւզ վէ կիճէ իշին եօլա գօեռնուզ:»

Տօն Ժօզէ, իշպու մէքթուպու օգուտուգտան սօնրա, օ ադչամը քրէնսէպի կէօրմէտիկինտէն տօլտեը հիսս իտէկէլտիկի հիտտէթ թէսկին օլտու, վէ իրթէսի կիւնիւ մէգպուրէնի քէնտի խանէսինտէ կէօրէճէկինի իւմիտ իտէրէք, մէքթուպու պիտտէֆաթ էօրտիւ, վէ պու արա ուզսն սագալըր ատէմ կէլտիկինտէն, կէօզիւնիւ պաղլաթտըգտան սօնրա մէքթումուն էնտէսինտէն կիթտի:

Տօն Ժօզէ, ճինաեէթի իճրա իթտիքտէն սօնրա գալպլէրինտէ ասլա էսէրը իզթիրագ գալմահան ճանիլէրտէն օլուպ, խանէսինտէ ալտէթ իթտիկի էսնատէ, եալընըգ:

— Կատինա կիւզէլ պիր գըզ իտի իսէ տէ, Իհթիեարաշընթըրտու, տէտի, վէ խանէսինտէ տուխուլինտէ, Ջամբասա, իրթէսի կիւնիւ սապահտանն ահըպպասը նէգոփնէ կիտէ քէք, եիրմի տէօրթ սաաթ անլէր իլէ գալմասընը պէեպն իթտիկինտէ, Ջամբա՝ «էֆէնտիմ», պէնի գօլուեօրմուսունուզ տէյի սիւալ իթտի, վէ տօն Ժօզէ տէ, «խայր, անճագ եիրմի տէօրթ

սաաթ գատար սէնի պուրատան ուղագլաթմագլըղըմ պանա
էմը օլունմուշ տուր» տիեէրէք, Պանգօնուն թէգքիբէսինի,
մահրէմի էսրարը օլան մէրգում խըզմէթքեարա կէօսթէրտի,
վէ օ տախի, «Անլատըմ էֆէնտիմ, եարոն ագչամա գատար
սիզ, լաեըգ օլտուղունուզ սաատէթէ նաիլ օլաճագսընըզ»
տէյի մուգապէլէ իյլէտի, վէ էֆէնտիսի, պու խօշ սէօզտէն
մէջնուն օլարագ, վէ Չինկեանէ գըզընըն գանլը վագըւսընը
ունուտարագ, եաթաղա եաթըպ իսթիրահաթը թամմէ իլէ
ուլգուեա տալտը:

Ջամբա, սաաթ սէքիզ րատտէլէրինտէ էֆէնտիսինին օ-
տասընա կիրիպ, տիւզ տը Սալլանտրէրանըն, օ ագչամը մէր-
գումու Պապիօն սօգաղընտա վագը խանէսինէ թաամա տաչ
վէթ իթտիկինի միւպէյեին պիր թէգքիբէ իթա իյլէտի, վէ
տօն ժօզէ իւք ագչամքի իսթարընը խըզմէթքեարընա թէք-
րարլամագլա, ժէրգում, իրթէսի կիւն ավտէթ իթմէք իւզրէ
օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Հիքեաեէմիգտէն պիր ազ կէրիլէեէլիմ. Բօգամպօլ՝ Կա-
տինա-նիկարա իլէ պիրլիքտէ մահէլի ճինաեէթի թէրքլէ սօ-
գաղա չըգտըգլալքնտա, արապ խըզմէթքեարըն թութմուշ,
վէ Չինկեանէ գըզընըն էշեասընը տօլտուրմուշ օլտուղու աբա-
պաեը պղպտտելար:

Բօգամպօլ, կիւլիւմեէեէրէք մէրգումեէ խիթապէն,

— Եինէ պախթըն վար իմիշ քի, էշեանը վէ միճէվէէ-
րաթընը պուլտուն, տէտի, վէ արապա հաքէրէթէ պաչատը-
ղը էսնատէ, ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարըպ, Կատինաեպ
խիթապէն,

— Դը'զըմ, կէօզլէրինի պաղլամագլըղըմ միւտատտէ իթ-
մէլիսին, տէտի:

— Փագաթ կէօզլէրիմի նի՛շին պաղլաեաճագսընըզ:

— Չիւնքի սէնի կէօթիւրմէքտէ օլտուղում մահէլի պի-
մէմէլիսին:

Կատինա, մերգումա էմնիյեթի քեամիլէսի պուլունտու-
զու ճիհէթլէ .

— Բէք էյի պաղլաերնը . իսթէտիկինիզ մահէլլէ կէլէ-
ճէերմ , տէտի , վէ Բօգամպօլ՝ եավաչճա արապաճըեա ,

— Սիւրէզն սօգաղընա , տէյի իսթար իյլէտի .

Պիր չարեքը սաաթ սօնրա , արապա իչար օլունան եէր-
տէ տուրտու . Բօգամպօլ , Չինկեանէ գըզընը աչաղըեա էն-
տիիիպ , տաիրէի մախսուսէսինէ կէօթիւրտիւ . Մէզքիւր տաի-
րէտէքի խըզմէթքեարը , էֆէնտիսինի Մ . Ֆրէտէրիք իսմիյլէ
թանըմը օլուպ , մերգումուն թէպտիլ գըեաֆէթլէրէ կիր-
մէսինի՝ սըրֆ աչգ ու ալեագա էնթրիգալարը գանն իլէ , մէզ-
քիւր էնթրիգալարը գատըն հիքեաեէլէրինէ հասը իյ-
լէմէքտէ իտի .

Բօգամպօլ , Կատինանըն կէօզ պաղընը էվվէլճէ չըգար-
մը օլտուղունտան , խըզմէթքեար , մէզպուրէնին կիւզէլլիկինի
թադտիր իլէ , քէնտի քէնտիեէ ,

— Էֆէնտիմին տույղուլարը բէք միւքէմմէլ տիր , տէյի
միւլահազա իթտի , վէ Բօգամպօլ՝ իչպու խըզմէթքեարա խի-
թապէն ,

— Գաբուտա պիր արապա վար տըր . կիթ պէտէլինի
վէր , վէ տէրունինտէ պուլունան էչեաեը պուրաեա կէթիր ,
տէյի էմը իթտի .

Խըզմէթքեար՝ էմըլ մէզքիւրէ թէվֆիգի հարէքէթ իթ-
տիկի էսնատէ , Բօգամպօլ՝ Կատինաեը քէնտի տաիրէսինէ
կէրտիրիպ ,

— Պու եէնի մահպէսին օլտուգճա միւնասիպ տիր , տէ-
յիլմի , տէյի սօրտու .

— Տիմէք պէն պուրատա գալաճաղըմ ,

— Էվվէթ .

— Նէ՞ գատար՞ վագըթ .

— Տէօրթ կիւն .

— Նիլին .

— Ինթիգամ վագթընա պէքլէմէք իչին .

Րօգամպօլ, օլ էսնատէ իշէրի կ'ըն խըզմէթքեարը-
նա տա,

— Պէն պու գատընը աչըրմըշըմ տըր, քէնտիսի Իօբան-
եօլ օլուպ, Ֆրանսըզնա պիլմէզ։ Սէն պու գատընա խըզմէթ
իտէճէքսին, լաքին տիշարը չըգմասընա եախօտ բէնչիրէտէ
կէօրիւնմէսինէ միւսաատէ իթմէեէճէքսին, տէտի։

— Բէք էյի։

Կատինա-Նիկարա, ֆիլվազը ֆրանսըզնա պիլմէտիկի ճի-
հէթլէ,

— Պու ատէմէ նէ՞ սէօյլէեօրսունուզ, տէյի սիւալ իթգոի։

— Պուրատան տիշարը չըգմաեը, եախօտ բէնչիրէտէ կէ՞-
րիւնմէեի թէճրիւպէ իթտիկին հալտէ, սէնի էօլտիւրմէքինի
քէնտիսինէ էմը իտիեօրում։

Կատինա՝ չօճուզ կիպի իթաաթլէ,

— Խա'յը, խա'յը, տիշարը չըգմաեաճաղըմ, տէտի, վէ
չէյթան զանն իթմէքտէ օլտուղու շախսըն էլինի թուլթուպ,
քէմալի հիւրմէթլէ էօբտիւ։

Րօգամպօլ՝ եանընտաքի օտաեա կիտիպ պիր չարեէք սաաթ
տուրտուգտան սօնրա տիշարը չըգտը։ Լաքին Մօրթօն-Իին-
նէր նամ Հինաիալը Ինկիլիզին գըեաֆէթինէ կիրտիկինտէն,
Նիկարա քէնտիսինի թանըեամատը, վէ Րօգամպօլ տա մէզ-
պուրէեէ խիթապէն,

— Կէօրիւեօրսուն ա', պէն ատի ատէմէրտէն տէյիլիմ,
չիւնքի գըեաֆէթ վէ քիսվէթիմի իսթէտիկիմ վազըթ վէ
իսթէտիկիմ թարզտա թէպտիլ իտիեօրում, տէտի։

Կատինա՝ սէսինտէն մէրգոււու թանըեարազ,

— Սահիհէն սիզ, չինկեանէլէրին ֆէվզէլատէ հիւրմէթ վէ
րիաեէթ իթտիքլէրի շէյթան սընըզ, տէյի պէեան իթտի։

Րօգամպօլ տա,

— Տօն ժօզէ պուրաեա կէլէմէզ, իմտի բահաթճա պու-
րատա եաթապիլիւսին, տէտի, վէ մէզպուրէեի ալնընտան
բուս իթտիքտէն սօնրա օրատան մուֆարազաթ իյլէտի, վէ
իշ օտաեա կիրտիկինտէ, խըզմէթքեարը՝

— Իֆէնտիմ, էմբինիզ մուծիպինճէ ագչամ օթէլէ կիթմիշ իտիմ, պանա իքի մէքթուպ վերտիլէր, տէտի:

Րօգամպօլ մէքթուպլարը աչըպ, պիր մուժուն եանընա եադլաշար, եազըսընըն նազիլիկիյլէ նազարը տիգդաթընը ճէլպ իտէն պու մէքթուպլարտան պիրի բօսթա վասըթաօըյլա կէօնտէրիլմիշ օլուպ, Րօգամպօլ տէրհալ մահֆազանընը երըթարագ, Դօնսէբսիօն իմզալը օլտուղունու կէօրտիւ Միւնա երիճաթը տա շու իտի:

«Մօնսիէօ մարքի, բէտէրիմ ղաեէթ ինատըը պիր առէմ տիր, Վուզուլաթլարա հիշ էհէմմիեէթ վէրմէզ, Սէքիզ կիւնտէն կիտէճէեֆիզ, պէլքի աէ Դատիքստէ ճէնագէ ալաեընտա հազըր պուլունաճաղըզ, Իմտի եարընքի բազար ագչամը, Բարիս ժիւթէպէրանըյլա էլվէտա իթմէք իւզըրէ, օթէլ տը Սալլանտրէրատա միւքէմմէլ պիր ղիեաֆէթ քէշիտէ օլունաճագ տըր, Օ ղիեաֆէթէ սիզտէ սալվէթ օլունմուշսսունուզ տօնը, Րէճա իտէրիմ կէլինիզ, սիզի կէօրմէեէ իհթիեաճըմ վար տըր:

Րօգամպօլ իշպու մէքթուպու օգուտուղտան սօնրա քէնտի քէնտիեէ,

— Նամոնսում հագդը իշին, շու կէնճ գըզլար ղաեէթ թէտպիրսիզ տիրէր: Պիր թագըմ թէհիքէլի մէքթուպլար եազարլար, քէնտի ասըլ իսիմլէրիյլէ իմզալարլար վէ ֆամիլեալարընըն իսիինիտէ գուլլանմագտան չէքինմէզլէր, Սօնրա էօյլէ պիր առէմէ օ մէքթուպու կէօնտէրիլէր քի, քէնտիլէրի նազարընտա ղաեէթ ասըլդատէ սաեըլլըր, վէ պունու եաբմալարընտան տօլաեը տօլա ֆիթուր կէթիրմէզլէր, տէտի:

Սախթէ մարքի, մէքթուպը մէզքիւրու ճէպիւնէ վագ իլէ, — Պունու պագլամագ էյի տիր, քի՛մ պիլիը նէ՛ օլուր, տէտի, վէ պատէհու իքինճի մէքթուպու աշտը:

Իշպու մէքթուպ տիւզ տը Սալլանտրէրանըն սալվէթնամէսի օլուպ, պիւր խըզմէթքեար թարաֆընտան օթէլ Շամիեէ կէօնտէրիլմիշ իտի:

Մուախիսարէն Րօգամպօլ՝ գալընճա պիր բալթօ կիլիինիպ,

— Թէ զքերէմի Գասթինեօլ սօգաղընա կէօթիւրտիւն միւ, տէտի :

— Էվվէթ էֆէնտիմ, սաաթ իւչտէ կէօթիւրտիւմ :

Մէրգումուն զիբլ իթտիկի թէզքիթէ՝ քէնտի թարաֆըն-տան Պանգօեա եազըլմըչ օլուպ, շու պիր գաչ սաթըրտան իւ պարէթ իտի :

«Մատմաղէլ Պանգօ, պու ագչամ տախի Ասնիէրէ կիթ-մէեիպ, սաաթ օն պիրտէն եարը կիճէեէ գատար, Գասթինեօլ սօգաղընտա պարօնէ Մօրթօն Թիննէրէ մունթազըր օլա-ճադ տըր : Արապա տախի պէքլէեէճէք տիր :

Բօգամպօլ սաաթընա պագտը, վէ օն պիր օլտուղունու կէօրիւպ, պիր քիրա արապասընա րաքիպէն Գասթինեօլ սօգաղընա կիթտի, վէ եօլտա շէօյլէ միւլահապա իթտի :

— Մատմաղէլ Գօնսէբսիօնուն մէքթուպու վէ բէտէրինին տավէթնամէսի՝ ֆիքրիմտէ կիւղէլ պիր թասավվուր հասըլ իթտիքլէրինտէն, իշպու թասավվուրու մէվգըլի իճրաեէ գօյմ մագ իսթէրիմ : Մատէմքի եարըն տօն ժօգէ իլէ պիրլիքտէ թաամտա պուլունաճաղըմ, դաղէթալարտա պազը նէշրիեաթ իլէ, հէմ քէնտիսինի, տէհչէթլէ պէրապէր հայրէթէ տիւչար իտէրիմ, հէմտէ Գօնսէբսիօնա, քէնտիսինի տիւչիւնմէքտէ օլտուղունու անլաթմըչ օլուրում :

Բօգամպօլ, միւլահապաթընը իքմալիթմէկի թէնսիպ իթ-մէեէրէք, Գասթինեօլ սօգաղընա մուվասըլէթ իթտի : Պանգօ, չօճուգ կիպի իթաաթլա պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, Բօգամպօլ, մերգումմէ իլէ սէլամաչտըգտան սօնրա,

— Վէքիլխարճընըզը չաղըրըն, վէ ուղուն սագալընը թաւ գըպ, արապաեա րաքիպ օլմասընը էմր իտին, տէտի :

Պանգօ . . (սարսըլարագ .) Նէ՞ սէօյլէեօրսունուգ :

— Տօն ժօգէ մուհապպէթինիզէ լաեըգ օլտու, վէ մէնտիլ ինիզի գըրմըզըեա պօեատը :

— Սիւպհան Ալլահ, էօլտի՞ւ միւ :

— Շու գատար քի մէնտիլինիզ պիր նէվ իսբանիա բէլ

պինին գանձնա պօեանտը : Լաքին տօն ժողէ՝ օ գանձն քէն-
տի մէթրէսինին գանը օլտուղունա իթիմատ իտիեօր :

Րօգամպօլ, զիեատէ թէֆէրրուաթա կիւրիւմէեէրէր,
Պանգօեա, իւշ չարեէք սօնրա Բուսիալը քէօյիւ գատընլա-
րը գըեաֆէթինէ կիւրէճէք օլան Գարլօնուն ելիլէ տօն ժօ-
ղէեէ թէսլիմ իտիլէճէք օլան մէքթուպու եազտրրալ : Միւ-
թէազըպէն, վէքիլխարճա, իգթիզա իտէն թալիմաթ վէրիլ-
մէքլէ, մէքթուպ վէ արապա եօլա չըգարըլալ :

Պու վազըատան սօնրա, Րօգամպօլ, իշի Պանգօեա ան-
լաթմաեա հազըրլանտը :

35

Լաքին մերգում, քէնտի էարարընը տիկեր պիր քիմէեէ
ֆաշ իտէնլէրտէն օլմատըղընտան, պիթթապի պու սըրատա
պիր մասալ ույտուրտու : Եվվէլ էմիրտէ Պանգօնուն տօն ժօ-
ղէ իլէ հուսուլը միւնապիպէթի, մերգումէնին, քէնտի էշի-
վիքլէրինի գապուլ իթմիշ օլմաեան վէ պիր Խաքանիալը ժէ-
նէրալըն խանէսինտէ գաբուհուլուգ իթմէքտէ պուլունան
բէտէր վէ վալիտէսինի խազալաթմազ իւզրէ, տօն ժողէնին
գօլթուղունա կիւրէրէք, մէքքիւր Խաքանիալը ժէնէրալըն խա-
նէսինէ տուխուլ էթմէք իլին օլտուղունու պէեան իլէ, իֆա-
տէպինի չու սուրէթլէ իլլըի կէօթիւրտիւ :

— Սէն տօն ժողէեի սէվմէզսին, տէյի՞լ մի :

— Ֆահշիեաթ ալէմինտէ, պիր գատընըն, պիր էրքէեէ
ճիտտէն կէօնիւլ վէրմէսի՝ առէթա նամուսպուղլուգ տուր :

— Տիմէք մագանտին՝ սրբօք ախար ինթիգամտան իպարէթ տիր։ Պէն տէ տօն ժօղէտէն ինթիգամ ալմագ վէ պիր պահ սր գ ազանմագ իսթէրիմ։

— Տօղրուսու շու սէօղլէրինիգ պէնի մէրագտա պրագընօր։

— Պիր ազտան հէր շէյի անլարսըն։ Տօն ժօղէ, հէր շէյէ, հաթթա իսպաթըյա կէօրտիւկիւն վէճհլէ, ճինանէթ իճրաթընա տախի միւգթէտիր տիր։ Իմաի, պունտան ագտէմ, պէնիմտէ սէվաիկիմ գատընը, պիր գաչ ալուճ ալթուն պէտէլիլէ պէնտէն ալմըշ տըր։

— Շիմաի անլամաեա պալլաեօրում։

— Խայր, հէնուգ անլամաեօրսուն։ Էվվէլ էմիրտէ պու սեպէպրէ ախար ինթիգամ իչին եէմին իթտիմ^ա, վէ սանիէն քէնաիսի, ագրապասընտան պուլունան պիր գըղ իլէ էվլէնէճէք օլտուղունտան, դէնկին վէ դարիպ թապիաթլը կէնճ պիր օրտ իլէ, պու իգտիվաճը իճրա իթտիրմէմէք խուսուսունտա եիւգ պին ֆրանգ գարշըլըյա պահսա կիրիշտիմ։

— Ֆէնա տէյիլ։

— Պէն քէնտի թէճրիւպէլէրիմ վէ վուգուֆիեթիմլէ սանա եարտըմ իթտիմ։ սէն տէ պու սաեէտէ, տօն ժօղէնին մէլթէսի օլան Ջինկեանէ գըղընըն հաեաթընը թալէպ իթմէք մէնգարէսինտէ գըսգանճըգ րօլունու միւքէմէլէն իյֆա իյլէտին։

— Աֆվ իտէրսինիգ, պու Ջինկեանէ գըղը՝ սիգին սէվմիշ օլտուղունուգ գատըն մը տըր։

— Պէլքի...

— Սօնրա։

— Սօնրա՝ տօն ժօղէնին խըղմէթքեարըյա Ջինկեանէ գըղընըն խըղմէթքեարլարը հէք պանա սաթըլմըշ տըրլար։ Շէօլէքի տօն ժօղէնին խըղմէթքեարը՝ Ջինկեանէ գըղընըն վահշիաանէ գըսգանճըղընտան վէ խանչերինին տարպէլէրինտէն գուրթուլմագ իչին, անը գէհիրլէմէք լազըմ կէլտիկի խուսուսընտա էֆէնտիսինի գանտըրմըշ, վէ օ տախի պու ֆիքրի պէեէնտիկինտէն, խըղմէթքեարը, քէնտիսինէ պիր միգտար

զարարւոյ զէհիր վերմիշ տիրքի, նէթիճէսինի պիլիրսին, Ձինկեանէ գըզ տիւն սապահ սաղ վէ սալիմ օլարագ ուեանմըշ, վէ տօն ժօղէեի դօվմուշ տուր: Թէզքիրէն վէ կէօնտէրմէ եէ սէնի իճպար իյլէտիկիմ մէնտիլին սէմէրէլէրի կէօրիւմիւշ տիւր: Տօն ժօղէ, Ձինկեանէ գըզընը զէհիր իլէ թէլէֆ իտէմէտիկինտէն, խանշէր իլէ էօլտիւրմէք իսթէմիլ, վէ արագ խըզմէթքեար՝ օն պին ֆրանդ պէտէլ իլէ իշպու խըզմէթի տէրիւհտէ իյլէմիշ տիր:

— Բէք էյի, օ խըզմէթքեար նէ՞ իշ կէօրտիւ:

— Ձինկեանէնին աշըրըմաւընտա պանա եարալմիթտի:

— Քէնտիսինի նէ՞րէեէ կէօթիւրտիւնիւզ:

— Էմնիեէթի պիր մահէլլէ: Օրատա մէմգուֆ օլարագ էմըլէրիմէ պէքլէեէճէք տիր:

— Սօ՞նրա:

— Սօնրա խըզմէթքեար՝ Կատինանըն քէլպինի թէլէֆ իտիպ, անըն գանը իլէ մէնտիլի միւլէմմա իտէրէք, տօն ժօղէեէ վէ օ տախի քէմալը հէեէճան իլէ վահշի Բօլօնէզինէ կէթիւրտի:

Պանգօ՝ իսթիհզաքեարի պիր սուրէթտէ կիւլտիւ, վէ պատէհու,

— Պուշլարըն հէբսի էյի, լաքին եազտըղըմ մէքլուպուն նէ՞ ֆայտէսի վար տըր, տէյի սօրտու:

— Ազիզէմ, պու մէքթուպ, զաթէն հիտտէթմիզամ օլան տօն ժօղէեի պիր ազ տահա հիտտէթլէնտիրէճէք, վէ քէնտիսինէ ազչամա գատար խանէսինտէն չըգմամաեը իսթար իտէճէկինտէն, եարըն սապահ, Բօշէ սօգաղընտա ճէրէեան իտէն աշլալտէն խապէրտար օլամաեաճագ տըր:

— Ֆագաթ նիհաեէթ քէլպին թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղու նու անլաեաճագ տըր:

— Իվվէթ, անճագ սէն պուրասընը պիլմէմիշ օլամագսըն, վէ Կատինանըն վէֆաթ իթմիշ օլտուղունու զանն իտէճէքսին:

— Եարըն քէնտիսինի կէօրմէեէ կիտէճէքմիւրիմ:

— Իվվէթ, եարըն ազչամ:

— Քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէեէճէեիմ:

— Եարըն պիտիբրիբիմ:

— Պիր շէյ տահա սօրահըմ:

— Սօր:

— Հէնուզ ինթիգամընըզը նահըլ ալտըզընըզը, վէ տօն ժօզէնին իզտիվածընը նահըլ մէնն իթտիրէճէկինիզի անլահամահօրում:

— Շիմտի անը տա անլարսըն, Ջինկեանէ գըզընը թահթը թէվգըֆա ալարմ, լաբին սէնինլէ գօլթուգ գօլթուգա օլարագ տօն ժօզէեի քէնտիսինէ կէօթէրմէեի վատ իյլէտիմ, վէ պու տա էօնիւմիւզտէքի շարշէնպիհ կիւնիւ, ժէնէրալըն մասքէլի պալօսուհտա վուգու պուլաճագ տըր:

— Օրահա պէնիմտէ կիտէճէկիմի վատ իտիհօրմուսուհուզ:

— Նամուսում իւզէրինէ վատ իտէրիմ, իմտի տօն ժօզէ սէնին գօլթուգուհտա օլտուղու գէման, Ջինկեանէ գըզընը իհթիմալքի անըն իւզէրինէ պիր էլ թապանճա աթաճագ տըր:

Պանգօ. — (սարսըլարագ) Թէշէքքիւր իտէրիմ, պէն պու օեուհա հիսսէտար օլմամ:

— Դը'զըմ, պու սէօյլէտիկին պօշ սէօզ տիւր. էվվէլ էմիրտէ պանա ըէտտ ճէվազը վէրիլմէզ. Սանիէն տիւշիւնմէլիսին քի, օ թապանճաեը պէն տօլտուրմուշում. պինապէրին տէրուհինէ գուրշուն վազ իթմէքտէն սագընմըշըմ տըր:

— Տիմէք օլուր քի հիշ պիր մուխաթարա եօգ տուր:

— Ա'սլա:

— Հալպու քի կիւզէլ պիր ըէզալէթ օլաճագ տըր:

— Էվվէթ. Ջինկեանէ գըզընը թէվգըֆ իտէճէքլէր, տօն ժօզէնին մասքէսինի աշաղըրա ալաճագլար. մատմազէլ Գօն. սէքսիօն կէլէճէք, վէ անը, մէսուտ պիր մէթրէս իլէ մէթրուր պիր մէթրէս արասընտա պուլաճագ տըր:

— Պէնիմ մասքէմտէ էնտիրիլէճէք մի տիր:

— Հայ հայ:

— Լաբին պու բէք զարիպ պիր մէնղարէ, ատէթա Ֆօլի-Տրամաթիքտէ օյնանըլան օեուհարտան պիրի օլաճագ տըր:

— Շիմտի անլատը՞ն մի

— Եվվէթ հէր շէյի անլատը մ:

Պատէհու Բօգամայօլ աեաղա գալգըպ, աեարըն տէրսինէ տէվամ իտէրիմ, տէտիքտէն սօնրա, օրատան մուֆարա գաթ իտի:

Մօրթօն-թիննէր՝ Սիւրէզն սօգաղընտաքի խանէսինէ ալ-տէթինտէ, մարքի տը Շամրի օլտու: Զինկեանէ գըզը ուրդու-տա օլտուղունտան, Բօգամայօլուն տիչարը չըդտըղընը ի-չիթմէտի:

.....

Իրթէսի կիւն Մ. մարքի տը Շամրի, սաաթ օնրա եա-թաղտան գալգըպ, սըր Վիլիամըն տաիթէսինէ կիրտի:

Իքի կիւնտէն պէրու մէրգում քէօր՝ չալիրտինի կէօր-մէմիչ օլտուղունտան, Բօգամայօլ՝

— Ա՛մճա, սէնի պու սուրէթիէ ունոթմուշ օլտուղում-տան տօլաեը ափվընը ընճա իտէրիմ, լաքին թալիմաթընը թէմամիլէ իճրա իթտիմ, վէ շիմտի տէ հիքեաեէեէ կէլտիմ, տէտի, վէ քէօրուն մուվաֆֆաղաթ կէօսթէրմէսի իւղէրինէ, Բօգամայօլ՝ մէրգումուն եաթաղը եանընտա օթուրուպ, պիլ-տիկիմիզ մալիւմաթը մուլթասարէն, ֆաղաթ թաֆսիլաթըյա պիրլիքաէ նազլ իթտի, վէ ուսթաթը՝ չըրաղընը իչպու մու-վաֆֆաղըյեթինտէն տօլաեը թէպրիք իյլէտիքտէն սօնրա, Բօգամայօլ՝ սըր Վիլիամտան ալըրտը, վէ քէնտի քէնտիեէ ու սէօղլէքի սէյլէտի:

— Պու կիւն եաբաճաղ չօգ իչիմ եօգ տուր. իմտի իս-թէտիկիմ կիպի վազթըմը սարֆ իտէպիլիլիւ՝ Եվվէլ էմիր-տէ գըզգարընտաչըմըն նէգտինտէ թաամ իտէճէեիմ, զիքա ֆամիլեաճա էօմրիւ սէվէրիմ: Օնտան սօնրա Սիւրէզն սօգա-ղընա կիտէրէք, մահպուսէմին կիճէեի նասըլ կէչիրմիչ օլտու-ղունու անլաեաճաղըմ: Պատէհու Մօրթօն-թիննէր օլարազ, Պանգօեա, տէրսինի վէրմէք իւղրէ Դաւթինեօլա կիտէճէ-եիմ, վէ օրատան չըքըպ, մէնսուպ օլտուղում գլիւպտէ կէօ-

ընկերներ, պիր գալ ալթուն զայս իտեճէ՛լ, իւր կիւնտէն պերի տիր քի օրտեա կելթմէմիշիմ տիր, հալպուքի պիւս պիւթիւն գալթը միւնաւէպէթ իթմէք ճաիզ տէյիլ տիր, նի-հաւեթթ սաաթ պէշտէ, միւնաօիպ էլպիսէմի կիւնէրէք, իւ-րուտէ գաւըն բէտէրթ օլաճազ քիմսէնին թաամընա կի-տէճէեթիմ :

Րօգամպօլ, իշպու բրօկրամը թէմամիյլէ իճրա իթտի, վէ թամ սաաթ պէշ պուշուգտա իքի աթլը արապասը՝ օթէլտը Սալլաւտրէրանըն հապլիսինէ տախիլ օլտու :

Տիւրլիւ տիւրլիւ թէպաիլ գընաֆէթլէրէ կիքէն պու շախս՝ հէր ճիհէթլէ ճէնթըլմէն հալի քէսպ իտէրէք, մարքի տը Շամրի օլուպ, մէզքիւր օթէլէ կիրտիկինտէ, էվվէճէ վա-սըլ օլմուշ օլան արապալար միւնաննտա տօն Ժոզէնին արա-պասընը կէօրմէտիկինէ մէմնուն օլտու :

Մէրգոււմ, քէնտի քէնտիէ :

— Հալէա բրէնսէսէ պէքլէեօր օլմալը, տէտի, վէ էվին թէքիֆսիզ պիր ատէմի կիպի, մատմազէլ Գօնսէքսիֆնուն հէ-նուզ րէսիմ տաիրէսինտէ օլուպ օլմատըղընը սօրտուգտան սօնրա, օթէլին իքինճի գալթընա չըգտը :

Կէնճ գըղըն սրրֆ ինկիլիզքեարի իաշամասը թարզըլիճա-պընճա, մարքինին պու եօլտա հարէքէթի շայեանը մապղէ-րէթ օլուպ, մէրգոււմ, Գօնսէքսիֆնուն եպլընըզճա պուլմազ փւ-միտիյլէ րէսիմ տաիրէսինէ կիրտի իսէ տէ, իւմիտինտէ եա-նըլտը, չիքսքի տաիրէի մէզքիւրէտէ տիկէր պաղը քիմսէլէր պուլուճապուլու ճիհէթլէ, մատմազէլ տը Սալլանտրէրա, պուճ-լարըն, եարմազտա օլտուղու րէթիմ հաքքընտաքի միւթա-լէպալարընը վէ մէտհիեթլէրինի սուրէթի նաղիքեանէտէ տին-լէմէքտէ իտի :

Րօգամպօլ, հաղըրուճա սէլամյատըգտան, սօնրա, Գօն-սէքսիֆնա եաղլաշտը, վէ մէզպուրէնին պաղըլընտան, «նէ» գատար կէճիքտինիզ. պուճուճա պէրապէր սիզին իլէ կէօ-րիւմէեէ ֆէվգէլատէ իհթիեաճըմ, վէ պիզէ տէ իթիմատը թամմէմ վար տըրը տիմէք իսթէտիկինի ախլատը :

Բօգամպօլ տախի չէհրէսինտէ էօյլէ պիր հալ իրանէ իթտի քի, մահղա մէճպուրիեթլէ կէճիքմիշ օլտուղու անլաշըլտըղընտան, կէնճ գըղ պունա մէմնուն օլտու:

Բօգամպօլուն, զիքը իթտիկիմիգ տաիրէեէ կիրտիկի գէ, ման ճէրէեան իտէն միւքեալէմէտէ, մէվճուտ օլան վիգօնթլարտան պիրի՝ պիր կիւն էվվէլ պիր զազէթատա օգուճուշ օլտուղու՝ ՎՄէյեուսիեթլ խասթա պիր ֆիքըրին սըրֆի թէրէպլ պիւր խէեալը տըր, ֆըգըրասընը զիքը, վէ իլավէթէն տախի, «Ֆիլվադը վիճուտճա վէ ֆիքիւրճէ սաղ վէ սալիմ պիր քիմսէ պէտպախթ օլապիլի՞ր մի» տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնսէքսիօն .. (մահղունիեթլէ) Մօնսիէօ, մէզարտան Թէվէլլիւտ իտէն քէտէրլէր պուլունտուղունու ունուտու-եօրսունուզ:

— Թէսէլլի պուլունտապիլիր:

Գօնսէքսիօն .. (միւէսսիր պիր սէտա իլէ) Ֆադաթ ին, սանլարտա էօյլէ քէտէրլէր տէ վար տըր քի, էօլիւմիւ արզու իթտիրիւրէր:

Հազըրունտան քիմսէ, հաթթա պունլար միեանընտա օլան էհի թիթապէթ պիր գատըն տախի պու սէօղիւն մանէասընը անլաեամատըլար: Ֆադաթ Բօգամպօլ, պիշարէ գըղճըղազըն էֆքեարընա վադըֆ պուլունտուղու ճիհէթլէ, շու սուրէթտէ մուգապէլէ իթտի:

— Համտ օլսուն քի, մատմաղէլ, էօլիւմիւն բէք պիւեիւք թէսէլլիեաթը տա վար տըր, վէ չօգ տէֆա էօլիւմ՝ մէզարը արզու իտէնլէրին եանլարընտա պուլունտանլարը քէսիպ պիշէր քի, տիկէրլէրի եաշաեապիլսին:

Բօգամպօլուն իշպու իֆաատէսի՝ Վիւմիտ իտինիզ, չիւնքի քէնտի քէնտինիզի ուղըունա ֆէտա իթմէքտէ օլտուղունուղու զանն իթմէքտէ պուլունտուղունուզ ճանիլէրին սօֆ սաաթը պէլքի եադլաշմըշ տըր, մանէասընտա օլտուղունու Գօնսէքսիօն զանն իլէ սարսըլտը:

Իշթէ պու արատա տօն Ժօղէ իչէրի կիրտի, լաքին պէսպէլլի Բօլօնէզ գարը հէնուզ կէլմէմիշ օլմասըյլա մէրգումէ-

երի կէօրէմէմիշ իտուկինտէն տօլաեը բէք թասալը օշտուղուն տան, վիգօնթլարտան պիրի,

— Սինեօր, պու նէ՞ քիսվէթ ատէթա ֆասիտ պիր տէմէ պէնզէեօրսունուզ, տէտի:

Տօն ժօզէ. . (սարսըլարագ.) Պէ՞ն մի:

— Էվվէթ սիզ:

Իհլի քիթապէթ օլան դատըն՝ թէաթրօ օեուկարընա մախսուս պիր թագըմ՝ թէխայելլաթ իլէ ֆիքրի մէշղու օլ տուղու հալտէ:

— Աճապա Բօշէ սօգաղը ֆաճիասընըն ֆաիլի սի՞զմիսինիզ տէյի սիւալ իթտի:

Տօն ժօզէ մէղքիւր իֆատէերի իշիթտիկինտէ սարսըլարագ լէհճէսի սօլտու իսէ տէ, պու սօլկունլուղու քիմնէնին նազաւը տիգգաթընը ճէլպ իթմէտի. եալընըզ Բօգամպօլ՝ մէրգաւ մուն սարսըլարընը կէօրտիւ:

Տօն ժօզէ. - Հա՞նկը ֆաճիատան պահս իտիեօրսունուզ:

— Ջրդան կիճէ Բօշէ սօգաղընտա վուգու պուլմաշ օլան ճինաեթտէն:

Տօն ժօզէ. . (հէմ միւթէէսսիր վէ հէմտէ ալթիւսթ օլմաշ օլան պիր սէտա իլէ.) Մա՛տամ . . .

— Աֆվ իտէրսինիզ սինեօր. սիգէ խիթապ իթտիկիմսէօզ՝ սըրֆ լաթիֆէ տիր, ֆագաթ ճինաեթտէ հագըգէթտէ վաւ գու պուլմաշ տուր:

— Հա՞նկը ճինաեթտէ:

Բօգամպօլ՝ պու արա Գօնսէքսիօնուն եանընա եագլաշաւ րագ, եավաշ սէտա իլէ:

— Տինլէ՛եինիզ, վէ տօն ժօզէեէ տէ տիգգաթիլէ պագընըզ, տէտի:

Հագըրուկտան պագըլարը. - Պագաթ հա՞նկը ճինաեթտէ տէն պահս իտիեօրսունուզ:

— Տէհշէթլի պիր ճինաեթտէն. շու գատար քի, հէնուզ թաֆսիլաթը մալիւմ տէյիլ տիր:

— Նիհաեթտէ քէյֆիեթտէ նէտէ՞ն իպարէթ տիր:

— Իդամէթ իթմէքտէ օլտուղում Բօչէ սօգաղընտա չը-
գան կիճէ պիրի գաթլ ու թէլէֆ իտիմիչ տիր։

Տօն ժօզէ . . (ֆէվգէլատէ ճահտ իլէ կիւրիւմսէնէրէք .)
Ջանն իտէրիմքի, մատամ, բօման եազմագլա չօգ տէֆա գա-
լէմէ ալմագտա օլտուղունուզ գարա սահիֆէլէրտէն պիրինի
պիղէ նագլ իտէճէքսինիզ։

— Մօ'նսիէօ արզ իտէճէկիմ վագըալար սահիհ տիրլէր։
Բօգամպօլ . . (ֆիթուրսուզ պիր թավր իլէ .) Շու վա-
գըալարը նագլ իտինիզ պագալըմ։

— Էվվէլ էմիրտէ պիրինճի հագըգէթ՝ պու սապահ թէք-
միլ մահալլէ խալգընը Լապօրտ մէյտանը ճիվարընա թօթա-
մըչ օլան պիր գատընըն գաթլի բէյֆիեթի տիր։

— Լաքին պու գատըն քիմ տիր։

— Քիմ օլտուղունու հէնուզ պիլմէմ, անճագ պու խու-
սուստա միւրթէլիֆ վէ բէք դարիպ շայեսալար տէվէրան իթ-
միչ տիր . . . մատտէ՝ պիր աչգ ու սէվտա հիքեսեէսի օլտու-
ղու սէօլլէնիօր։

Տօն ժօզէ . . (տիլլէրինին արասընտան .) Իշթէ շիմտի մա-
սալա պաշլանտը։

Էհլի քիթապէթ գատըն . . Հալպու քի, պու ֆահիա
հագըգընտա օլտուգճա մալիւմաթ ալընմըչ օլմաղլէ, ագշամքի
ղազէթալարտա պունա տաիր բէք չօգ թաֆսիլաթ կէօրիլէ-
ճէկի շիւպհէսիզ տիր։

Բօգամպօլ . Իհթիմալքի մատամըն հագըգը վար տըր .
տիշարը չըգտըղը՝ զէման խըզմէթքեարըմ, ապօնէ օլմուչ օլ-
տուղում զազէթաեը պանա վէրտի, պէն տէ օգուճաեա վագ-
թիմ օլմատըղընտան, ճէպիմէ գօյտում։

Պատէհու Բօգամպօլ, մէղքիւր զազէթաեը ճէպինտէն չը-
գարըպ աշար, վէ թէմամիլլէ ֆիթուրսուզ պիր թավր իլէ
էլինէ պիր լամպա ալարագ, տօն ժօզէնին միւթէէսսիր պիր
հալտէ տաեանմըչ պուլունտուղու մասա իւզէրինէ վագ իթտի։
Օլ վագըթ լամպանըն զիեասըյլա տօն ժօզէնին եիւզիւ ընթը։

Մ . տը Շամիի զազէթաեը կէօգտէն կէչիրտիկի սըրատա,

Իսրայէլեցի՝ քէնտի քէնտիսինի էլէ վերէնէկի գօրգուսուլա
Ֆէվգէլատէ մուղթարըպ պուլունմագտա իտի :

Նիհանեթ Րօգամպօլ,

— Շու ֆըգրա օլմալը տըր, տէտի :

Պու արա Գօնսէքսիօն՝ քէնտի րէսիմ թախթասը արգա-
սընա փիղլէնմիշ օլտուղու հալտէ, լէհէսի դանէթլէ ուլմուշ
օլան վէ պիւթիւն ազասը տիթրէմէքտէ պուլունան տօն ժօ-
գէեէ տիք տիք պաղմագտա իտի : Լաքին պիւթիւն հուղ-
զարըն նազարը տիգգաթը՝ Րօգամպօլա աթֆ օլունմուշ օլ-
մապըլա, հիշ պիր քիմնէ տօն ժօգէեի տիւլիւնմէքտէ իտի :

Րօգամպօլ, «Րօշէ սօգաղընտա էսրարի պիր ճինանէթ»
սէրլէվհասընը օգուտու :

36

Հաղէթանըն պու պէնտի՝ թէֆրիգա մագամընտա օլաշ
րադ շու եօլտա եազըլմըշ իտի :

«Րօշէ սօգաղընտա իքի գաբուլու պիր խանէ պուլունուպ,
պիր գաբուսու 3 նումէրօլու տուր վէ տիկէրի տէ Սօլէյլ կե-
շիտի գարշըսընտա Լապօրտ մէյտանընա նազըր տըր :

«Թագրիպա պիր սէնէ էվվէլ, պիր ագշամ, կիճէ գա-
րանըղը էթրաֆը իհաթա իթմիշ օլտուղու հալտէ, պիր բօս-
թա արապասը՝ Լապօրտ մէյտանընտաքի գաբունուն էօնիւն-
տէ տուրտու : Իւշ քիի պու արապատան աշաղըեա էէն

տիկեր: Պունլարտան պիրի՝ նամիզան հալտե կենն պիր գա-
տըն օլուպ, եիւզիւ պիր նիգապ իլէ գաբալը իտի: տիկերի
եաշլընա պիր գատըն օլուպ, կենն գատընըն օտա խըզմէթ-
հիսի վանն օլունուեօրտու, վէ իւչիւննիւսիւ տէ պիր արապ
իտի:

«Պու իւչ քիչի՝ էվին տէօրտիւննիւ գաթընտա պիր տա-
րէտէ եէրլէշտիկեր:

«Օ կիւնտէն իթիպարէն, մէգքիւր էվին միւսթէծիրլէ-
րինտէն հիչ պիրի, վէ հիչ պիր գօմշու, զիքր օլունան կենն
խասթա գատընը կէօրմէմիշ տիր, եալընըզ արապ իլէ իհ-
թիեար գատըն՝ երզագ թէտարիքի իչին հէր կիւն տիչարը
չըզմագտա իտիկեր: Պունլար տաիմա իսբանեօլնա կէօրիւշ-
տիւքլէրինտէն, ախգ ու իթա իթտիքլէրի քիմնէլէրէ իշարէթ-
լէրլէ մէրամլարընը անլաթմագտա իտիկեր:

«Հէր կիւն սաաթ իքի ըատտէլէրինտէ, սիեաճ էլպիսէ կի-
եինմիշ օլան վէ թապիպէ պէնգէեէն պիր ատէմ, կենն գա-
տընը զիեարէթէ կէլիր իտի: Այնի վագըթտա հէր ագչամ
սաաթ օն գարարլարընտա, ամէլէ վըեաֆէթինտէ պիր ա-
տէմտէ, Րօշէ սօգալը իարաֆընտան տէրունը խանէեէ կի-
րիպ, Գօրալի իսմինտէ ճիւաճը պիր գատընըն իֆառաթընա
պագըլըլսա, էվին տէօրտիւննիւ գաթընտա, ճիւաճը գատը-
նըն քիւչիւք տաիրէսինէ տաիլ Օլուր իտի: Օ քիւչիւք տա-
յիրէնին տար պիր սօֆա վէ պիր գաբու իլէ իխթիլաթը պու-
շունուպ, մէրգում սախթէ վէ եախօտ հագրգի ամէլէ իսէ,
եէտինտէ մէվճուտ օլան եէկեանէ անախթար վաաթթաաթլա
իսբանիալը խասթա գատընըն տաիրէսինէ կիրէր, վէ հէր հալ-
տէ սաաթ օն գարարլարընտա կէլիպ, տաիմա եարը կիճէտէն
էվվէլ ավտէթ իտէր իտի:

«Իմոի տիւնքի ճումաա իրթէի ագչամը տա, մատամ
Գօրալի, հաֆթատա պիր տէֆա մլաթատը օլտուղու վէճհլէ,
իրթէսի սապահ ավտէթ իլլէմէք իւզրէ խանէսինտէն զալ-
պուպէթ իտէր, վէ պու սապահ խանէսինէ կէլտիկինտէ,
տաիրէսինին վէ սօֆա գաբուսունուն աչըզ օլտուղունու քէ-

մալը թէսճճիւպլէ կէօրիւր, վէ մէրադլա եանընտաքի օտա-
եա կէրմիշ տիր:

«Տաիրէի մէզքիւրէտէ քիմնէ պուլունմաեըպ, էշեանըն
տարմատաղըն օլտուղու, վէ եաթադ օտաորնտան գան ագա-
րադ, սալօնա եաեըլտըղընը կէօրիւր, վէ քէմալը տէհշէ-
թէ տիւչար օլարադ, եարտըմա տէյի չաղըրըր, խանէնին
միւսթէճիւրլէրի եէթիշիւրլէր, վէ եաթադ օտաօընա կիրտիք-
լէրինտէ, եաթադտա, չարշապ վէ եօրկանա սարլմըշ օլա-
րադ մադթուլ պիր գատըն կէօրիւրլէր...»

Բօգամպօլ, նէֆէս ալմադ իւզըն օգուամսընը քէսիպ,

— Իյթէ պու զարիպ. նէ՞ տէրսինիզ տօն ժօզէ, տէյի
պէեան իյլէտի:

Տօն ժօզէ. — Ֆիլվադը բէք զարիպ տիր:

Մէրգուլմ, պու ճէվապը վէրտիլի սըրատա, գօրգուսուն-
տան վէ հէեճանընտան նաշի տիլլէրի եէկտիկէրինէ չարք-
մադտա օլուպ, Գօնսէքսիօն իսէ, կէօզլէրինի իւզէրինտէն ա-
եըրմամադտա իտի: Հալպու քի, տիկէր հազըրուն եիւզլէրի-
նի Բօգամպօլա չէվիրմիշ օլմալարըլլա, մէրգուլմ շու վէճհլէ
տէվամ իյլէտի:

«Մադթուլէնին՝ կէնճ խասթա գատըն օլտուղու գանն օ-
լունապիլիր իսէ տէ, օ տէյիլ տիր...»

Հազըրուն. — (պիր աղըզտան.) Ոհօ՛...

Տօն ժօզէ իսէ, մէզքիւր սօն ֆըզրատան օլ տէրէճէ միւ-
թէէսսիր օլտու քի, հէման սըրթ իւսթիւնէ տէվրիլէճէք իտի:
Բօգամպօլ, օգուամսընը շու եօլտա իլէրի կէօթիւրտիւ:

«Մատամասընըն եաթաղընտա մադթուլէն պուլունմուշ
օլան գատըն՝ զիքր իթտիկիմիզ Իսքանիալը իհթիեար խըզ-
մէթճի գատըն օլուպ, արապ իլէ կէնճ գատըն նապէտիտ
օլմուշլար տըր, վէ պու էօրարի վազըա հազգընտա էնվաի
րիվաեէթլէր տէվէրան իթմէքտէ տիր:

«Գաթիլ քի՛մ տիր. արա՛պ մը, կէնճ գատը՞ն մը,
եօղսա հէր ագչա՛մ կէլէն մէճհուլ քիմնէ՞ մի: Շիւպհէ՛իզ
ատալէթ՝ պու տէհշէթլի մուամմաեը հալլ իտէճէք տիր:

Վերադառա՛յ, պիւստի՛ք պիւր թասվիրին արդասունտա՛, տի-
վար իշինտէ օեռւմուշ, տիվարըն գալընլըղնաա իբրնհի կիզ-
րի պիւր եօլ պուլունմուշ, վէ պունուն հէր օտաեա նազըր
պիւրէր տէրիքլէրի օլտուղու, վէ մէզքիւր եօլտան թավան ի-
շի գաթընա գատար չըգըրտըղը կէօրիւմիւշ տիւր՝

«Տիկէր վէ անլաշրլմազ պիւր մուսմմա տա պու տուր»

Մարքի տը Շամքի՛ զաղէթաեը տիւրիւպ, էհի քիթա-
պէթ օլան գատընա թէվհիհի խիթապ իտէրէք,

— Մա՛տամ, պու փըգըա՛ շիւպհէսիզ րօմանլարընզըն
պիւրինտէն ալընմիշ օլմալը քըր, աէտի՛

Մէզպուրէ պու իֆատէեէ գարշըրգ պաշընը էյտի, վէ
պու մէսէլէ հագընտա հուզգար արասընտա էնվաի միւթալէա-
թա կիրիշիլէճէք իքէն, իշէրի պիւր խըզմէթքեար կէլէրէք,
թաամըն հազըր օլտուղունու պիւրիտիկինտէն, պունա վա-
գըթ գալմատը՝

Մարքի տը Շամրի՛ Գօնսէքսիօնա եադլաշարագ, քնը
գօլթուղունա ալտը՝

Մէզպուրէ աէ տօն ժօղէ կիպի լէհճէքի սօլմուշ օլուպ
տիթրէեօրտու, Բօգամպօլ, եավաշ սէսլէ,

— Մաքմազէլ, Սլլահ աշգընա, սէլամէթինիզ խաթըրնա
օլսուն, քէնտինիզի էլէ վէրմէհին, հէեէճանընզը պէլի իթ-
մէեին, սօնրա հէր շէյմահվ օլմուշ օլուր, տէտի՛

Գօնսէքսիօն, սարսըլարագ մուգապէլէ իթտի՛

Բօգամպօլ. - (նէրտիվէնաէն էնտիքլէրի գէման Գօնսէք-
սիօնա) Քօշէ սօգաղընտաքի գատըն՝ Չինկեանէ գըղը տըր՝
Ամէլէ գըեաֆէթինտէքի ատէմտէ քհնտիսի տիւր՝

Գօնսէքսիօնուն գօլու լթէքըար սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ
շու սղարէթտէ տէվլամ իյլէտի՛

— Քաթլ օլունան գատըն՝ սիւտանա, գաթիլ՝ քհնտիսի տիւր,
լաքին գաթիլ եանըլարագ, գարանըգտա էֆէնտիսինի գաթիլ
իթմէք ֆիքրիյլէ խըզմէթհի գատընը գաթլ իթմիշ տիւր՝
Նիհաեէթ օ սիզի էլտէ փտէպիլմէք իշին տօն Բէտրօեու թէ-
լէֆ փլէմիլ, վէ սօն պիւր մանիսի րէֆ իթմէք իւզլիէ, շէրի-

քինին վիճուտինի օրթանտան գալարրմագ թոռավկուր վե
տրգուտնտա պոռլունմուշ տուր :

Գօնսէքսիօնուն վե տօն ժօզէնին պախթլարընտան ,
թաամ սալասը , տիւգիւն տալէթիլէքիյլէ տօյմուշ , վե հէր
թարաֆ ըջդար իլէ թէնվիթ իտիմիշ օյտուղունտան , հէր ի-
քիսի տէ քէսպի սիւքիւնէթ իթմէկէ վազըթ պուլտուլար :

Սուֆրատա Բօգամպօլ՝ Գօնսէքսիօնուն եանընտա օթուր-
տու , վե պիր սանթ սօնրա սուֆրատա , գատէհլէրին պիրի-
պիրինէ վուրուշունտան վե սահրէտէն տօլաեը կիւրիւթիւ վե
շամաթա մէվճուտ օյտուղու հալտէ :

— Մա'տմազէլ , էկէր սիզի գուրթարմագլըղըմը իսթէր-
սէնիզ , պանա հէր հալտէ իթաաթ իթմէնիզ լազըմ տրր ,
տէտի :

— Սիզէ իթաաթ իտէճէկիմի վատ իտէրիմ :

— Սէպաթը էլտէն պրադմամալը , վե պու եէնի սըրըը
տա տիկէրլէրի կիպի գալպինիզին քիւհնիւնտէ կիզլէմէլի .
Գունտան պաշգա էօնիւմի զտէքի յարշէնպիհ կիւնիւ , հէմէհ-
րինիզ օլան ժէնէրալ Ս . Նին վէլէճէկի պալօեա կէլիպ , պու
ճանվէր գօլթուղունուզա կիրւէ սիլէ , օրատա հազըր պու-
լունմալը :

— Բէք էյի :

Տօն ժօզէ , պուլունտուղու զիեաֆէթ սուֆրապը քէնտի-
սի իլին ատէթա իտամա հիւքմ օլունմուշ քիմսէ կիպի ճան
չէքիմէք տէրէճէսինտէ պիր իյքէնճէ ժահէլի օլուպ , սքաթ
տօգուզ րատտէլէրինտէ ժոնֆրատան գալթըլտըղընտա , քիմ-
սէնին նագօրը տիգգաթընը ճէլպ իթմէքսիզին հէման տիշա-
րը չըգտը , վե խալի օլան Գապիլօն սօգաղընտա պիր տիվա-
րա տաեանարագ :

— Զանն իտէրիմքի էօլէճէեիմ , տէյի միւլաֆազա իյլէտի :

Լաքին տօն ժողէնին վիճուածա զաափէթի վէ մանէվի տէհչէթի՝ իլթիրապը գալպինին սէմէրէսի օլտուղու զանն օլունմասըն՝ Խայր, Բօգամպօլուն մէղքիւր զաղէթաեը օգու մաեա պաշատըղը սըրատա, մէրգուսուն հիսս իտէկէլտիկի տէհչէթ, ճինաեթ իշլէրինտէ բէք զիեատէ ալըղդ օլան վէ հէեհճանլարընը տէրհալ պէր թարափ իտէրէք, եիւզլէրինտէ ֆիթուրսուզուգ վէ թէպէսսիւմ էսէրլէրի կէօսթէրէպիլէն ճանիլէրէ մախսուս օլարագ բէք չաբուգ կէչմիշ օլուպ, տա մարլարընտաքի դանը տօնտուրմաեա, կէօզլէրինին ըըղընը դարաթթմաեա վէ տիզլէրինտէքի գուվվէթի քէսմէեէ սէպէպ օլան մատտէ՝ արապ խըզմէթքեարըն վագը օլան եանլըշլըղը էսէրինտէն տօլաեը քէնտիսինի թէհտիտ իտէկէլէն մուխա թարա իտի:

Տիմէք Նարսիս եանլմըշ օլմասըլլա Կատինա եաշամագ տա իտի: Կատինանըն եաշամասը տա ախըղ ինթիգամտան զայրի նէ՞ մագսէտէ մէպնի օլապիլիր իտի: Նիհաեթ տօն ժօղէ, պիր թագըմ վէխիմ թէխայեիւլաթ իլէ եօլունա տէ վամ իթտի:

Գաղէն մէրգուս, Ձինկեանէ գըղընըն իւշ գարընտաշարընըն խանչէր իլէ քէնտիսինի թէհտիտ իթտիքլէրինի կէօրիւր վէ պաղէն գարընտա գաթըլկեահըն, կիյեօթինին թէրթիպ իտիտիկինի միւշահէտէ իլլէր իտի:

Տօն ժօղէ խայլի միւտտէթ սէրիսօշ վէ շաղըն ատէմլէր կիպի եիւրիւեիւպ, նիհաեթ խանէսի գաբուսունա վասըլ օլտու:

Մէրգուս, հէր շէյի, հաթթա քէնտիսինէ կէլէճէք օլան նիգապլը գատընը տախի ունուլթմուշ իտի: Հէր նէ իսէ, մաքինավարի սուրէթտէ գաբուսունուն չանընը չալտը:

Գաբուսունուն օտասը էօնիւնտէն կէչէրքէն, գաբուսուն քէնտիսինի չաղըրըպ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի, վէ տօն ժօղէ՝ ֆիքրի պաշգա թարափտա օլտուղու հալտէ, մաքինավարի պիր թարգտա մէքթուպը մէղքիւրէ աթֆը նազար իլլէեիպ: Ձինկեանէ գըղընըն օլտուղունու՝ իւզլէրինտէքի առ:

ընդ եազրսընտան վէ տիւրիւմիւնիւն թարգընտան անլաւերնճա, պիրտէն պիրէ սարսուլաւ, դանը գալպինտէ թօբլանտը, վէ գ ուլադլարընըն էթրաֆը Էթմէեէ պաշլատը:

Տօն ժօղէ, պու տէֆա տահա զիեաւտէ սալլանարագ, եօ-
դարը չըգտը, վէ դաբուտունու իչէրաէն սիւրկիւլէտիքտէն
սօնրա, տիթրէեէրէք մէքթուպուն մահֆադասընը եըրթտը,
վէ դալադըլ պիր հալ իլէ աթիտէքի ճիւմէլէրի օգուտու:

«Գօրգմա, տօն ժօղէ, հաեաթտա օլանլարըն տտէտին-
տէն իխրաճ իթմէք իսթէմիչ օլտուղուն, ֆադաթ անըն թաւ
րաֆընտան սէվիլմիչ պուլունտուղուն քիմսէտէն աուլա գօրգմա»

Տօն ժօղէ՝ իչպու իլք ճիւմէտէն ազաճըգ միւսթէրիհ օ-
լուպ, էվվէլ էմիրտէ սէսլիճէ պիր նէֆէս ալտը, վէ պատէ-
հու օգումասընա շու եօլտա տէվամ իլլէալ:

«Ալգիզիմ տօն ժօղէ, սէն Կատինա-Նիկարաեը սէվմէք-
տէն տուր օլմագլըղըն իլէ, անըն հագգընտա նանքէօր, վէ
քէնտիսինի գաթլ ու թէլէֆ իթմէք իսթէմէքիկին իլէ տէ
զալիմ օլտուն:

«Փագաթ Կատինա-Նիկարա՝ միւտտէթի հաեաթլարընտա
եալընըգ պիր տէֆա իլհարըր մուհապպէթ իտէն, վէ օ մու-
հապպէթ՝ քէնտիլէրինէ ախըը ինթիգամը մէնն իլլէեէն գա-
տընլարտան տըր: Մահգա սօն տէրէճէ գըսգանճըգ հիսսիմ
էսնասընտա խանչերիմ իլէ սէնի թէհտիտ իլմիչ իտիմ: պի-
լիլիմէքի իքինճի տէֆա սէնի գաթիլ վէ ճանի գըլան՝ էօլիւմ-
տէն գօրգմագլըղըն տըր: Իմտի սանա աֆվ իտէրիմ:

«Պանա հասը իթմիչ օլտուղուն էօլիւմտէն նասըլ գուր-
թուլտուղումա կէլինճէ, պու պէնիմ սըրըրմ օլուպ, պունու
պիրլիքտէ կէօթիւրէճէեիմ, զիրա տօն ժօղէ, պունտան պէօլ-
լէ սէն պէնի պու ալէմտէ պիր տախի կէօրմէեէճէքսին:

«Մէքթուպում սանա վասըլ օլտուղու զէման Բարիստէն
հարէքէթ իթմիչ օլաճաղըմ:

«Իւչ կիւնտէն Ֆրանսատան մուֆարագաթ իտիպ, պիր
տախի ափտէթ իթմէեէճէեիմ:

«Էկէր սաատէթինի վէ հաեաթընը արգու իթմէքտէ իսէն,

նէրէնէ կիթմէքտէ օլտուղուսու սագըն անյամսեը արգու
իթմէ :

«Պէն սէնի թաագիպ իթմէնէնէնիմ, սէն տէ պէնիմ մէս-
լէքիմէ սալիք օլ :

«Իկէր պունուն խիլաֆընտա հարէքէթ իտէրսէն, էկէր
մէրհամէթիմի ճէլպ իթմէկէ գընեամ իյլէրսէն, էր եա կիճ,
գարտաշլարըմ օլան Ձինկեանէլէրին խանչէրի խըշմընա տիւ-
շար օլաճագսըն :

«Ալլահա ըսմարյատըղ, տօն ժօղէ, պէնիմ եէրիմէ գալ-
պինտէ գաիմ օլմուշ օլան քիմսէ իլէ մէսուտ օլ :

«Պէն սէնի ունութմսեա չալըշաճաղըմ :

«Պիղի ուզուն միւտտէթ եէկտիկէրիմիղէ ըապթ իթմիշ
օլան էսրարտան տօլսեը ասլա գօրգմա : Պիրատէրին տօն
Բէտրօեու գէհրլէմիշ օլտուղուսուգու պիւթիւն ալէմ միւէպ-
պէտէն պիւմէնէնէք տիր :

«Եինէ վէ տաիմի սուրէթտէ էլվէտա տօն ժօղէ :

«ԿԱՏԻՆԱ ՆԻԿԱՐԱ»

Տօն ժօղէ, մէքթուպը մէգքիւրու թէքրար պէ թէքրար
օգուտու էվվէլէմիրտէ իշպու մէքթուպ քէնտիսի իշին էսրարի
պիր մանէաեը հավշ օլտուղունու, վէ Ձինկեանէ գըզընըն
իշպու թաթլը լիսանը պիր տուգագ իտուկինի զանն իթտի :
Ֆիլվագը կատինա գըսգանճ օլուպ, հագգընտա խիեանէթ ի-
տիլմիշ օլտուղու վէ մաշուգու թարաֆընտան էօլլւմլէ թէհ-
տիտ իտիլմիշ իքէն, գատէրի ւսեէսինտէ գուրթուլմուշ պու-
լունտուղու հալտէ, տօն ժօղէնէ աֆվ իթմէսի ինանըլաճագ
պիր քէյֆիեթ տէյիլ իտի : Անճագ ինսան տաիմա քէնտի-
սինի ալտաթմագ խասսէսինի հաիգ օլտուղու ճիհէթլէ, տօն
ժօղէ տէ պիր չօգ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա,

— Հէնուգ պէնի սէվիեօր, տէյի միւլահագա իտէրէք,
մէգքիւր մէքթուպա ինանտը :

Մէրգում, ֆիքրի պիր աղ ըահաթլանընճա, ըօպ տը
շամպըքմընա սարըլարագ աթէշին եանընտա օթուրտու, վէ

Իբրի սաաթտան պերու, եէնի հատիսէլէր իւղէրինէ ունութ-
մուշ օլտուղու Պանգօեու խաթըրրատը, զիրա պիր կիւն էվ-
վէլ օլ կէնճ գատընը էսրարի խանէտէ պուլաճագ եէրտէ,
պիր թէգըրիւէ պուլարագ, պուլտա մէրգումէ՝ իրթէսի կիւն
սապահտան սաաթ պէշէ գատար, վէ ագչամըն սաաթ տօ-
ղուղունտան եարը կիճէեէ գատար քէնտիսինէ պէքլէմէսինի
մէգպուրէեէ ըէճա իթմիշ տէյիլմի իտի:

Օլ վագըրթ տօն ժօղէ իրի նէլ վէսվէսէեէ տիւշար օլտու:
Պիրինճիսի՝ օլ էսնատէ սաաթ օնու կէշմիշ օլտուղունտան,
աճապա կէնճ գատըն քէնտի զայպուպէթի զէմանընտա՝ մը
կէլմիշ տիր վէսվէսէսի օլմաղլէ, տօն ժօղէ տէրհալ խանէնին
գարուճուսու օտասընա էնէրէք:

— Բիսէ կէլիպ պէնի սօրմատը մը, տէյի սիւալ իթտի:

Գարուճու: — Խալը էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

— Գարուտա հիշ պիր արապա տո՛ւրմատը մը:

— Խայր:

— Եիւզիւ նիգեապլը պիր գատընըն սէրիան արապաեա
ըաքիպ օլտուղունու կէ՛օրմէտինիզ մի:

— Էֆէնտիմ, ագչամ վագթընը գարուճուն էշիկի իւղէ-
րինտէ կէշիրտիմ, լաքին հիշ պիր գատըն էվէ կիրմէտի:

Տօն ժօղէ նէֆէս ալտը, վէ պատէհու օտասընա ալտէթ-
լէ, գալպի չարբարագ պէքլէմէսինէ տէվամ իյլէտի: Մէր-
գում օլ էսնատէ, իւք կիճէսի իրթիքեապ իթմիշ օլտուղու
ճինաեթի ունութմուշ օլուպ, մէքթէպլի կէնճլէրէ մախսուս
չօճուգճա պիր սապըրսըզլըգլա մէթրէսինէ ինթիզար իյլէ-
մէքտէ իտի:

Տօն ժօղէնին իքինճի վէսվէսէսի պիրինճիսինտէն տահա
զիեատէ վէխիմ օլուպ, սաաթըն ագրէպի եիւրիւտիւքճէ,
մէգըիւր վէսվէսէ էնտիշէեէ թահվիլ օլմագտա իտի: Պուլիսէ
իհթիմալքի Բօլօնէզ բրէնսէսին՝ արապ խըզմէթըեարըն եա-
նըլտըղընտան, վէ Կատինանըն պեր հաեաթ պուլունտուղուն-
տան խապէրտար օլմուշ օլմասը քէյֆիեթի իտի:

Պու հալտէ Պանգօնուն ալտանմըշ օլմասընտան տօլաեը

բիւր հիտտէթ օլարագ, վէ պու ալտանմագլըղը իշին տօն ժօղէեի իթհամ իտէրէք, անճագ Կատինանըն վէֆաթընտան սօնրա մէրգու մու կէօրէճէկի խուսուսընտա իթմիշ օլտուղու եէմինինի թու թմաեաճաղընը քի՞մ պիլիր իտի:

Սաաթ օն պիր, պատէհու օն պիր պուչուգ չալտըղը հալտէ, քիմսէ մէյտանա չըգմատը:

Տօն ժօղէնին գուլագ թօղլարը թէրլէմէեէ պաշլատը:

Նիհաեէթ եարը կիճէ չալտը վէ ախի վագըլթտա սօ գագտա պիր արապա սէսի վէ պատէհու գաբունուն չալընմասը իշիտիլտի:

Տօն ժօղէ տիթրէտի, վէ տամարլարընտա պիր տամա պիլէ գան գալմամըշ օլտուղունու զանն իլէ, հէման իշ օտաեա գօշուպ տինլէտի:

Նէրտիվէնտէն եօգարը խաֆիֆ պիր ատըմ սէսի իշիտիլիպ, պու սէս տաիրէ գաբունունտա տուրտիւ, վէ մուախխարէն մանէատար պիր թարգտա գաբունուն չանը չալընտը:

Տօն ժօղէ պաշտան աեաղա գատար տիթրէեիպ, գաբունու աշտըղընտա, պիր նիգապլը գատըն իլէ գարլը պէ գարլը պուլունտու: Պու գատըն, պիր լամպանըն ըջըղըյա թէնվիր իտիմիշ օլան սալօնա տօղրու մէրլան իլէրլէեիպ, նիգապընը պիր թարաֆա տթտը: Տօն ժօղէ իսէ, մէսէրրէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իլէ տիգ չէօքաիւ: Մէղպուրէ, մէրգուժուն նէղտինտէ բրէնսէս զանն օլունան Պանգօ օլուպ, պու գատըն պիր գանաբէտէ օլմուրտուգտան սօնրա, էլինի տօն ժօղէեէ ուղաթարագ:

— Սէլամ տօսթում. սէնինլէ գալմագ իշին բէք աղվագթըմ վար տըր. պու կիւն տէ ճէպպարըմ պէնի թաագիպ իտիեօր, տէտի:

— Հալէա՞ մը:

— Թէէսսիւֆլէ սէօլլէրիմքի, հալէա թաագիպ իտիեօր:

— Ա՛հ, շու ատէմի էօլտիւրմէք իսթէեօրում:

— Իլէրուտէ իճապընա պապարըղ. ֆազաթ պու կիւն սիգէ թէշէքբիւր իթմէկէ կէլտիմ:

Տօն ժողէ սարսրլտը, վէ կէնճ դատըն շու եօլտա տէ-
վամ իթտի.

— Էվվէթ, իթաաթընըդտան աօլաեը թէչէքքիւր իթմէ-
կէ կէլտիմ, վէ միւքեաֆաթընըը կէթիրտիմ:

Տօն ժողէ. (սէվինճիւ.) Ա՛հ...

— Կատինա էօլտիւ, տէյի՛լմի:

— Հայ հայ:

— Պոււտան աօլաեը միւթէէսսիւֆ տէյի՛լ միսինիզ:

— Խայր, չիւնքի սիզի սէվէրիմ:

Պանգօ՝ կիւեա մէսէրրէթինտէն նաչի ըէֆը սէտա իթտի,
վէ պատէհու լաթիֆ պիր սէտա իլէ,

— Սիզին իլէ պիր կէճէ սապահա գատար պալճտա վազըթ
կէչիրիրսէք, մէֆուուն օլո՛ւրմուսոււնուզ:

— Պալօտա՞ մը:

— Էվվէթ:

— Ֆազաթ հա՞նկը պալօտա:

— Էվվէլ էմիրտէ շոււնու սիզէ սէօյլէեիմ քի, չարչէնպիհ
ազչամը ինթիեար զէվճիմ, եիրմի տէօրթ սաաթ իչին Բա-
րիստէն զայպուպէթ իթմէքտէ տիր: Սլվազթա տէկին պէ-
նի կէօրմէեէճէքսինիզ:

— Լաքին չարչէնպիհ կիւնի՛ւ...

— Չարչէնպիհ կիւնիւ, Իսբանիալը ժէնէրալ Ս...նին
մատամը թարաֆընտան վէրիլէճէք օլան պալօ իչին պանա
աչըզ իքի տավէթնամէ կէօնտէրմէլիինիզ: Պիլիրսինիզ քի
անըն պալօսոււնտա հէր հալտէ մասքէ գուլլանմազ մուգար-
րէր տիր:

— Հալպու քի...

Պանգօ ճիւզիճէ տարկընըզ կէօսթէրէրէք վէ կիւլիւմ-
սէեէրէք՝ ալնընը մէրզ ումա թազտիմ իթտիկի հալտէ,

— Իթիրազ իսթէմէմ. պանա իքի տավէթնամէ լազըմ
ալը, տէյի պէնան իլլէտի:

— Իքի տավէթնամէեէ նի՛չին ինթիեան վար:

— Պիրի պէնիմ իչին, տիկէրի տէ ըէֆիգէմդատըն իչին:

— Բէյ էյի, պու տավէթնամէլէրի նէ՛րէեէ կէօնտէր-
մէլիեիմ:

— Չարչէնպիհ սապահը պուրահա պիրի կէլէրէք, պէնիմ
թարաֆըմտան սիգէ պիր մէքթուպ վէրէճէք տիր, իպու մէք-
թուպտա կիեէճէկիմ գըեաֆէթ վէ թանըմադլըգ իշարէթ-
լէրի պիտիրիլէճէք տիր, Տավէթնամէլէրի մուխպիրիմէ վէ-
րինիգ, վէ գըեաֆէթինիգի հավի օլարապ պիր տէ թէգքիրէ
կէօնտէրինիգ:

— Բէք էյի:

— Իմտի Ալլահա ըսմարլատըգ տօսթում, չիմտիլիք այ-
րըլալըմ... չարչէնպիհ կիւնիւ կէօրիւշիւրիւգ... պէնի սէ-
վինիգ... պէն սիգի սէվէրիմ:

Պանգօ, մէրգուժա, քէնտիսինի պուս իթմէսինի միւսաա-
տէ իթտիքտէն, վէ — պանա կէօնտէրի կէլմէեինիգ, տէեիպ,
եիւգիւնիւն էօրթիւսիւնիւ վազ իլլէտիքտէն սօնրա օրատան
մուֆարապթ իթտի, վէ արատան չէնտ սանիէ կէչինճէ,
տօն ժօզէ, պիր արապանըն սիւրաթլէ հարէքէթինի իշիթտի:

Իրթէսի չարչէնպիհ ագչամի Իսբանիալը ժէնէրալ Ս...
նին օթէլի միւքէմմէլէն ըշըդլար իլէ թէնվիր վէ թէգքին ի-
տիլմիշ օլուպ, Բարիսին պիլճիւմլէ ասհապը թիւթպէ վէ իւն-
վանըյլա միւթէպէրանը էճանիպ տավէթ օլունմուշլար իտի:

Օլ էսնատէ իւր պահարըն իպթիտալարո օլմաղէ, օթէ-
լին պաղչէլէրի աչըգ վէ Վէնէտիկ ֆէնէրլէրիլէ տօնատըլմըչ
իտի. Բագսլար սալօնլարտա իճրա իտիլէճէք օլուպ, պատէ-
հու պաղչէլէրտէ աղաճլարըն ալթընա վէ եէշիլլիքլէրէ կէլի-
նէրէք, պալօնուճ սըճագ հավասը եէրինէ, սէրին հավա թէ-
նէֆֆիւս իտիլէճէք իտի.

Ժէնէրալ Ս... օթուգ պէշ եաշլարընտա հէնուգ կէնճ
օլուպ, տախիլի մուհարէպէ վէ բօլիթիգա ֆէլաքէթլէրի սէ-
պէպիլլէ էճնէպի թօբրաղընա հիճրէթ իթմիշ իտի. Միւմաի-
լէյհին զէվճէսի, եիրմի իւշ եաշլարընտա պիրփրանսըգ օլուպ,
իզտիվաճը մուգատտէս ատտ իտէն կիւզէլ վէ ֆազիլ գա-
տընլարտան իտի.

Մէզպուրէ, օլ իգպալ տիւշկիւնիւ զալի իլէ էվլէնտի-
կինտէ, մէմուրիեթինին եիւքսէքլիկինի, նէճապէթինի ան-
լամըչ իտի. Շէօյլէ քի, վիճուտ վէ ճիսմ եարէլէրինտէն տա-
հա զիեատէ տիւշարը իզթիրապ գըլմագտա օլան ժէնէրալըն
եարէլէրինի պաղլամագ, վէ սալագաթա գուրպան օլմուշ
պուլունան պու զաթա՝ իւմիտլէրինին մահվընը ունուլթուր-
մագ, վէ նէֆիտէ օլան օլ չախս՝ քէնտի վաթանընը, իթ-
տիկի մուհարէպէլէրի, ֆիթուհաթլարընը վէ ֆէլաքէթ ու
իտպարլարը թէխայելիլ իթտիկի սաաթլարտա, վէ խուսուսի
պիր ֆէրտէ՝ հաեաթը ումուլմիեէնին մուհարէպէլէրինի, վէ իս-
թիրահաթա մահքիւմ օլմուշ օլան տսքէրէ՝ հարպ մէյտանլա-
րընըն սըճագ հավասընը, վէ նէֆիտէ օլան քիմսէեի՝ վա-
թանընըն սահրալարընը օվալարընը վէ թէզեին իտէկէլէն զի-
եաի չէմսի արգու իթտիրէն միւէսսիր սաաթլարտա ճէսուր
վէ սապիթ օլմասը, վէ րէֆիգինի տէ պու եօլտա պուլուն-
տուրմասը լազըմ կէլտիկինի անլամըչ իտի.

Ժէնէրալը միւմաիլէյհ՝ մահգուն վէ միւքէտտէր վէ մէյ-
եուս պիր հալ իլէ վէ եալընըգճա եաշամաեա գարար վէրմիշ
օլարագ Բարիսէ կէլմիշ իքէն, մատմաղէլ Բ... Ս. Ս. եէ թէ-
սատիւֆլէ, էօքսիւզ օլան պու գըզըն չօճուգ կիպի լաթիֆ
թէպէսսիւմիւնտէն միւթէէսսիր օլմագլա պէրապէր, հագ-

գրնտա նէվիմա մուհապպէթ վէ ըիգգաթ իգհար իյէ-
միշ իտի:

Եվվէթ, միւտտէթի էօմրիւնտէ քիմսէեի սէվմէեէ վագ-
թը օլմամըշ, վէ օլ անէտէկին գալպի եալընըզ մէթպուը վէ
վաթանըյլս մալամալ պուլունմուշ, ֆագաթ օնտան սօնրա
պուշլարըն հէր իքիսինտէն տախի եատ ու մահրում իտիլմիշ
օլան օլ զաթ, հայրէթինի ճէլպ իտէն պու կէնճ գըղա տիլ-
տատէ օլարագ, էվվէլճէ քէնտիսինէ սայքի բէտէրանէ մու-
հապպէթ կէօթէրմէեէ պաշլամըշ, վէ անը տախիլէ իգտի-
վաճընտ ալմասընտան սօնրա, հագգընաա հէր կէօնա ասարը
մուհապպէթի, նէզաքէթ ու ըիաեթի տիրիղ իթմէմիշ իտի:

Պուշլար՝ իգտիվաճլարընըն իլք սէնէսի, ալէմին բաթըր-
լարընտան ուզագտա օլարագ հէման եալընըզճա եաշաուըլար:
Ժէնէրալ, զէվճէսինէ հալրան, վէ անըն թէպէսսիւմլէրինտէն
մահգուզ օլմագըղը քէնտիսի իյին քեաֆի ատտ իյլէմիշ իտի:
Փագաթ էօյլէ պիր վագըթ կէլտի քի, միւմաիլէյհ, կէնճ
զէվճէթինէ սօնուհա գաուար մանասթըրքեարի էօմիւր կէշիրտէ-
մէեէնէկինի միւլահազա, վէ ալէմին գաբուլարընը քէնտիսի-
նէ գաբամագըղգ՝ մուճիպի մահճուպիեթ վէ վահշէթ օլտու-
ղունու թէֆէքքիւր իթտիկինտէն, պիր օթէլ սաթըն ալա-
րագ, պունու միւքէմլէլէն թէֆրիշ իթտիրտի, վէ սալօնլա-
րընը աշըպ և իքի գըշ մէվսիմինտէն պէրդու իշպու մէնֆի-
նին՝ զէվճէսի էն մաարուֆ գատընլարտան օլարագ, կիւզէլ-
լիկի, զէքեասը վէ ֆագիլէթլէրիյլէ նիւմուհէ մագամընտա
իրաեէ իտիլմէքտէ իտի:

Իշթէ օ աղշամը ժէնէրալըն օթէլինտէ միւքէլլէֆ պիր
էյլէնճէ հազըր իտիլմէքտէ օլուպ, սաաթըն օն պիրինտէն
էվվէլ, մէգքիւր օթէլին պուլունտուղու Պօժօն քօգաղընըն
իքի պօեուհտա աղապալար սըրա իլէ տիգիլմիշ օլտուգտան
պաշգա, պիր թարաֆտան տա տիկէր աղապալար կէլէրէք,
պունլարտան եէնի եէնի տալէթլիլէր էնմէքտէ իտի:

Մէգքիւր պալօ հէր հալտէ մաքէլի ժուպ, մատամՍ...
տալէթնամլէրին, ասըլ սահիպլէրի եէտինէ կիթմիշ օլ

տուղունա, վէ հիչ պիր եապանճընըն տուխուլի գապիլ օլմա-
եաճաղընա թէէմին օլմուչ օլմասըյլա, տավէթլիլէրի, իչլըի
կիրէրքէն մասքէլէրինի չըգարմաեա մէճպուր իթմէմիչ իտի:
Անճագ ժէնէրալ իլէ տօսթլուգ բէյտա իթմիչ օլան տօն ժօ-
ղէ, պիր կիւն էվվէլ, ժէնէրալը միւմաիլէյհին օրատա պու-
լունմատըղը պիր սըրատա մատամ Ս... եէ վիդիթա վէրիպ,

— Աղիղէմ մատամ, սիգտէն, մէմուլ իթմէեէճէկինիզ
սուրէթտէ պիւեիւք պիր լութֆ տիլէմէեէ կէլտիմ, տէտի,

— Աճա՛յիպ, տօն ժօղէ, Ռատտէ նէեէ՞ տաիր տիր:

— Սիզտէն իբի գըլթա աչըգ տավէթնամէ իսթէրիմ:

— Պալօմ իչի՞ն մի:

— Էվվէթ:

— Փագաթ պու տավէթնամէլէր քիյիէ՞ր իչին տիր:

— Իբի գատըն իչին:

— Հիչ օլմաղսա պու խուսուստա պաղը իլզահաթ վէրի-
նիզ, զիրա պիլիւսինիզ քի, պալօմ մասքէլի տիր:

— Պիլիեօրում:

— Պինաէն ալէյհ...

Տօն ժօղէ՝ պիր հարէքէթլէ մերգումէնին սէօզիւնիւ քէ-
սէրէք,

— Սիզի թէէմին իտէպիլիւրիմ. Բարիստէ զաեէթ եիւք-
սէք ասըլգատէկեանտան իքի էճնէպի գատըն պուլունմագ տա
տըր: Շու գատարը տա սէօյլէրիմքի, պու գատընլար Բու-
սիալը տըրլար:

— Իսիմլէրինի պիլտիրինիզ քի, քէնտիլէրինի տավէթ ի-
տէերիմ:

— Իչթէ պունուն իմքեանը եօգ տուր:

— Նի՞չին:

— Մատէմքի հէր հալտէ անլամագ իսթէեօր իսէնիզ,
պիլտիրէպիլիւրիմ:

— Էվվէթ, պու խուսուսու անլամագ իսթէրիմ:

— Բարիստէ իսթիեար վէ զէնկին պիր Բուսիալը ասըլգա-
տէ պուլունուպ, զէվճէսի բէք կէնճ վէ չօճուգ կիպի տիր:

Բարիսէ կէլմէլէրի գէվը ու սէֆա իւլէ վազըթ կէչիլէրէք, պիր չօգ մէսարիֆաթ իխթիեար իթմէք իչին օլտուղու հալտէ, պախթ ու թալիին թէսատիւֆաթը դարիպէսինտէն օլարագ, բրէնս օլան պու զաթըն պուրաեա մուվասըլէթինին իրթէսի կիւնիւ վէ պիր օթէլ սաթըն ալարագ գէվճէսինի ալէմէ իրաեթ իթմէքլիկէ հազըրլանտըղը սըրատա Մօսկուտան վիրուտ իտէն պիր եաս մէքթուպու՝ բրէնսի վէ գէվճէսինի մաթէմէ կիրիֆթար իյլէմիշ տիր, Վէֆաթ իտէն՝ իհթիեար վէ զաեթ գէնկին պիր թէյգէ օլուպ, բրէնս վէ գէվճէսի պու սաեթտէ միրասա սահիպ օլուեօրլար, լաքին օ գատընըն վուգուի վէֆաթը՝ իւչ այտան պէրի տիր քի, չըմալ չիչէկինի գաթիէն քէօչէնիչին պիր էօմիւր կէչիլմէկէ մէճպուր իթմիշ տըր

— Պիր ազ անլաեօրում:

— Իմտի, բրէնս թէքմիլ եաս իչինտէ զաուղու հալտէ, գէվճէսինի նա՞սըլ պալօեա կէօթիւրէպիլիր:

— Ֆիլվազը պու միւմքինսիզ տիր:

— Լաքին բրէնս, իհթիեար օլմագլա պերապէր, գըսգանճըղը միւթէտիլ տիր, վէ պէնտէնիզ չըգան եազ քէնտիլէրինի Ալմանիատա թանըմըշ օլտուղում վէ իւֆէթ իթտիլիմ հալտէ, բրէնս վէ պէն, էօմիւնտէ պիր Ֆրանսըզ պալօսու կէօրմէմիշ օլան վէ թանըմատըղը պիր թէյգէնին վէֆաթընտան տօլաեը եաս ու մաթէմ իչինտէ գալմաեա մահքիւմ պուլուռնան պու պիշարէ գատընճըղաղըն հալինէ աճըտըզ: Իմտի բրէնս, թարաֆընըղտան մասքէլի պիր պաւլօ վէրիլէճէկինի, վէ պու պալօտա թէպտիլ գըեաֆէթին միւքէմմէլէն մուհաֆաղա իտիլէճէկինի խապէր ալարագ, վէ պէն տէ սիզին, կիւզէլ օլտուղունուզ գատար խալլըխահ իտուկինիզի պիլտիկիմտէն, մուվաֆֆաղաթ իտէճէկինիզի թէէմին իթտիմ:

Պու սէօզլէրտէն սօնրա, կէնճ գատըն, իւզէրինտէ պալօտա վէթնամէլէրի պուլուռնան վէ իւթիւնտէ եազը եազըլմասը գապիլ օլան կիւզէլ պիր մասաեը քէնտիեթ պօզըու չէքէրէք:

— Բէք էյի, տիմէսիլէ, տօն ժողէ,

— Թէշէքքիւր իտէրիմ. հմգըգէթէն սիգ պիր մէլէքսի-
նիգ, տէյի պէեան իյլէտի.

Կէնճ գատըն. — Հալպուքի հիքեանէնիգտէն, եալը-
նըգ պիր քիշիլիք տավէթէ իհթիեան կէօրիւեօրում. տի-
կէր տավէթնամէ քիմին իչին տիր.

— Պիր ըէֆիգէ գատըն իչին տիր.

— Բէք էյի.

Պէօյլէճէ մատամ Ս... էլինէ պիր գալէմ ալարագ,

— Շիմտի սախթէ իքի իսմ պուլմագ լազըմտըր, տէտի.

— Շիւպհէօիգ.

— Հայտէ, պիր իսմ պուլունուգ.

— Եա'զընըգ, գօնթէս Օլկա Վրօնսգա.

— Տիկէրի.

— Պարօնն Ուրլէսգա.

Մանամ Ս... մէզքիւր իքի տավէթնամէնին պօշ եէրլէ-
րինի տօլաուրուպ, տօն ժողէեէ թէսլիմ իթտի.

Տօն ժողէ՝ մէրգումէնին էլինի բոլս իթտիքտէն սօնրա,
օրատան մուֆարագաթ իյլէտի.

Իրթէսի կիւն, սաաթ օն պիրի չէնտ տագըգա կէշ-
տիկի հայտէ, վէ ժէնէրալըն սալօնլարընտա իլք գատըրի-
լէր օյնամագտա իքէն, տէօրթ պէեագ աթլը միւքէլլէֆ պիր
արապա՝ օթէլին հավլիսինէ կիրտի.

Պու արապատան իքի գատըն աշաղըեա էնտչիեր. Եիւզ-
լէրինին հիշ պիր ճիհէթի կէօրիւլէմէեէճէք տէրէճէտէ մահ-
ֆուզ պուլունան իշպու գատընլար՝ Վարչավիա ճիվարլարըն-
տաքի քէօյիւ գատընլարըն գըեաֆէթինէ կիրմիշ օլուպ, լա-
քին կէրտանլըգ վէ պիլէզիք մագամընտա թաալիգ իթմիշ օլ-
տուգլարը միւճէվհէրաթտան, վէ էլպիսէլէրի սիւզէնիլէրինին
ալթուն սըրմա իլէ միւզէյեէն պուլունմասընտան՝ մէգպուրէ-
լէրին ֆէվգէլատէ սէրվէթ սահիպլէրի օլտուգլաըն անլաշը-
մագտա իտի.

Մէզքիւր իքի գատընլարտան պիրինին սաշլարը ալթուն

սարըսը ընկնտէ վէ ումուզարը իւզերինէ գաթմէրլի սու-
րէթտէ սարգըլմըշ օլուպ, պօեու սէլվի աղաճը կիպի ուզուն
իտի, վէ թավր ու հար'քէթինտէն հէնուզ բէք կէնճ օլտու-
ղու թէպէյեիւն իթմէքտէ իտի: Հաթթա օն ալթը եաշլա-
րընտա պուլունտուղու պիլէ թէէմին իտիլէմէզ իտի: Տիկերինէ
կէլինճէ, էրէյիճէ վիճուտու օլմասընտան վէ եիւրիեիւշիւնիւն
աղըրլըղընտան՝ իքինճի տէրէճէ կէնճիքտէ օլտուղու տէր-
քեար իտի:

Սիւահէնտազ նէօպէթճի աօքերլէր կիպի կիեինմիշ օլան
իքի տէլիգանլըլար, մէրգուճան գատընլարըն կէլտիքլէրլի գէ-
ման նէրտիվէնին մէրմէր գատէմէլէրինտէն չըգմագտալար ի-
քէն, մէղպուրէլէրէ եօլ վիրմէք իւզրէ պիր թարաֆա չէքի-
տիլէր: Մէրգուճան իքի քիշիտէն պիրի՝ տիկերինէ:

— Շիւպհէսիզ պիրի վալիտէ տիր, տիկերի տէ գըզը
տըր, տէտի:

Տիկերի. - Եախօտ թէյգէ իլէ եէկէն տիր: Փաղաթ
մութլագա պիրի՝ տիկերինտէն եիրմի սինն զիեատէ տիր:

Շիշման Բօլօնէզ՝ նըսֆէն տէօնիւպ, մէրգուճան տէլի-
գանլըլարա թահգիրամիզ պիր թարզտա ալթըր նազար իթտի:

Բարլագ վէ գըյմէթտար թուալէթլէրի վէ ղարիպ գը-
եաֆէթլէրի նազարը տիգգալի՛ը ճէլպ իտէն պու իքի գա-
տընլար, պիրինճի սալօնուն գաբուտունտա, պիլէթլէրինի,
սիեահ էլպիսէ կիեինմիշ օլան պիր քիմսէեէ կէօսթէրտիլէր:
Մէրգուճ, եալընըզ կէնճին եիւզիւնէ պագըպ, օլպիրինի սէ-
լամլամագլա իքթիֆա իթտի:

Իքի գատընլար՝ գօլթուզ գօլթուղա օլտուգլօրը հալ-
տէ իչէրի կիրիպ, աւրհալ ճիւմլէնին նաղարը տիգգաթընը
ճէլպ իլլէտիլէր: Օլ վագըթ տօմինօ կիեինմիշ օլանլարտան
պիր գավալիէ, ղալէպէլիքտէն ալըրլարագ, մէրգուճէլէրին
իսթիգպալինէ կիթտի: Պու գավալիէ տէ, մէճհուլէ գատըն-
լար միսիլու դաեթթ տիգգաթլըճա մասքէլի օլուպ, գըեա-
ֆէթի իսէ, վէնէտիլտէ վագթիլլէ մէվճուտ օլտն Օնլար մէճ-
լիսի աղասը կիպի, գըրմըզը եագալը սիեահ պիր էլպիսէ իտի:

Պու գավալիէ, իբի գատընլարը քէմալը հիւրմէթլէ սէ-
լամլատըգտան սօնրա, ըէֆիգէսինին վալիտէսի զանն օլունան
գատընա գօլունու թագտիմ իթտի:

Կէնճ գատըն՝ տիկէրինին եանընտան եիւրիւտիւկիւ հալ-
տէ, պիր արա, սիւահ գատիֆէ մասքէսինին ալթընտան աղ-
զընը աչմագլա, տիշլէրի էլմաս տանէլէրի կիպի բարլատըզը
հալտէ, զաեթեթ եավաշ պիր սէտա իլէ:

— Իշլթէ ասըլգասիկեան ալէմինէ պու սուրէթլէ կիրիլէ-
պիրիւր, տէտի:

Վէնէտիկլի. — Ձիւնքի սէնին Իսբանիալըն բէք «աֆտէ-
րուն տուր:

— Հէր քէս իլէ իւլֆէթ իտէն աչըգ մէշրէպլի գարըլարը
տիւշէս զանն իտէր:

— Կէշէրքէն բէտէրիմի կէօրտիւմ:

— Վա՛յ:

— Կիեինմիշ օլտուղու գըրմըզը ըէնկլի խըզմէթճի գըեա-
ֆէթի բէնտիսինէ ֆէվգէլստէ եագըշմըշ. չիւպհէսիզ, բրէն-
սէս օլան գըզընըն արապասը գարլըսընտա գաբունուն իբի
գանատընը աշորզընտա պէնի թանըմամիշ տըլ:

Շիշման գարը կիւլիւմսէտիկի հալտէ, Պանգօ տա, չիւն-
քի բէնտիսի իտի:

— Իսբանիալմ նէ՞րէտէ տիր, տէյի սօրտու:

— Տահա կէլմէտի:

— Աճա՛յիպ, եարը կիճէ տիր:

Վէնէտիկլի. — Ազիզէմ, սէնին Իսբանիալընըն, մատմազէլտը
Սալլանտրէրաեա նիշանլը օլտուղունու ունուլթտո՞ւն մու:

— Հագգընըզ վար տիր:

— Անըն իլէ, տիւգ վէ տիւշէս տէ պիրիքտէ օլարագ
կէլէճէք տիրլէր:

— Բէք ալէա:

— Շիմտի միւսաատէ էթքի, վազիֆէնի սանա պիլտի-
րէեիմ:

— Պուեուրուն, սիզի տինլէեօրում:

— Տօն ժողեցի սէվմէզսին, տէյիլմի:

— Ասլա:

— Տիմէք պուտալաճա պիր հարէքէթ տէ պուլունմաեա-
ճադսըն:

— Տօ'սթուճ, պանա Պանգօ տէրլէր:

— Տէրսինի էյիճէ էզպէրլէ: Տօն ժողէ կէլէճէք, վէ պա-
լօ տախիլինտէ ազ էվվէլ սէն անը արատըղըն կիպի, օ տա-
խի սէնի արաեաճադ տրը: էլպիսէսի նէ օլաճաղընը պիլի'ր-
միսին:

— էվվէթ, գօեռլէնկլի պիր տօմինօ կիեինէճէք, վէ
ուսուղու իզէրինտէ եէչիլ գօրտէլալարտան պիր ֆիօնկօ պու-
լունաճադ տրը:

— Իմտի գօլունտան թուլթուպ պիր թարաֆա չաղըր,
վէ գըսդանճըղա մախսուս պիր թափր ու հալ կէօսթէր.
անճադ ուսուղունա, քիրազ ընկինտէ շէրիտլէրտէն եաբըլմըչ
պիր ֆիօնկօ թադմըչ մալի տօմինօլու պիր քիմէեքի կէօր-
տիւկիւնտէ, սէսինի պիր ազ եիւքսէլթ:

— Բէք էյի, լաքին սիզ տէ պանա, թասմիմ իթմիչ օլ-
տուղում, վէ թէտարիքեաթը բէք չօղա օլմուչ օլան բէզա-
լէթ վադըասընը վատ իտին:

— Ֆադաթ... զանն իտէրիմքի, պու սանա բաճի տիր:

— Նա'սըլ:

— Պուրատա պուլունմաեօրմուսուն:

— էվվէթ:

— Ժէնէրալ սէնի թանըմա'զ վը:

— Շիւպհէսիզ:

— Օէրպէսթ օլտուղունու, վէ տօն ժողեցի թէրք իտե-
պիլէճէկինէ տախիլպիր իշարէթ իթտիկիմ հալտէ, մաոքէնի ա-
չաղըեա ալմադըղընա քի'մ մանի օլուր:

— Սահիհ տիր, ֆադաթ պու սըրատա հէր քէս մըրըլ-
տանաճադ, հէր քէս պիրիպիրինէ պադըչաճադ, վէ պէնի
թանըբըպ, պուրատա պուլունան տէլիգանլըլար տա, «վաթ
Պանգօ իմիչ» տիեէճէքլէր տիր:

— Վէ օլ վագրթ գարուճու օլան նումուսլու բէտէրին՝ սէնին տիշարը չըգտըղընը կէօրէճէք, վէ գարուսունսն իքի թարափընը քէմալը թաագիմ իլէ աչմըչ օլմասընտան տօլանը հայթէթտէ գալաճագ տըր :

Պանգօ. — Ահ, էյլիքլէրիմի բէտտ իթմիշ օլան շու պտեաղը ֆամիլեամտան քնթիգամ ալաճաղըմա նէ՝ գատար մլմ նդունում :

Պանգօ, վէ մէրգումէնին բէֆիգէսի իլէ Վէնէտիկ գըհա. ֆէթլի շախս, պու սուրէթլէ եաւաչ սէաւա իւզրէ կէօրիւշէրէք, զարիպ վէ բարլագ գըհաֆէթլէրէ կիրմիշ օլան էլխաս իլէ տօլմուշ պուլունան սալօնլարը տօլաշտըլար :

Իքի սախթէ Բօլօնէղի կէօրէնլէր իսէ, պունլաքըն զարիպ վէ գըլմէթտար էլպիսէլէրինտէն, խուսուսիլլէ տրօքի թաչ պիր օլունան արապա իլէ կէլմիշ օլմալարընտան տօլանը հայօրան օլմագտա իտիլէր :

Պանգօ՝ Վէնէտիկիինին գուլաղընա եհիլէրէք :

— Լաքին պէնի թանըտըգլարընտա, նա՞նըլ իչէրի կիրմիշ օլտուղումու պիտիլմէքլիկիմ լաղըմ կէլէճէք տիր, տէտի :

— Պիլէթինի կլօսթէրիսին. գօնթէս Օկա Վրօնսգա տէյի՛ւմիսին :

— Շիւպհէսիգ. անճագ պու գարթը նէ՞ սուրէթլէ էլտէ իթմիշ օլտուղում սօրոլաճագ տըր :

— Տօն ժօղէ թարափընտան սանա վէրիլմիշ օլտուղունու սէօլլէրսին :

— Հալպու քի տօն ժօղէ պու սըրատա բիւր հիտաթ օլարպգ, քէնտիսինին մէթրէսի ծլտուղումու պէհան իաէճէք տիր :

— Պու պապտէ գօրգմա. տօն ժօղէ մատմաղէլ Գօնսէրսիօն իլէ էվլէնմէք իսթէտիկիտէն, պէօրէ պիր իֆատէտէ պուլունմագտան սագընթաճագ տըր :

— Լաքին Բուսիլուլմ սէյեահաթընտան ալտէթինտէ՝ վագըատան խապէրտար օլաճագ տըր :

— Աէն տէ օնա հագըգէթի հալի նագլ իթմէ. Տօն

Ժողէեէ պիր օեռնն օյնամըչ օլուրուուն, վէ բրէնսին տէ պու հարէքէթինտէն բէք մէմնուն գալըր :

— Պու թէտպիր ֆէնա տէյիլ տիր :

Պիր արա Պանգօ պաշընը տիկէր թարաֆա չէվիրմէքտէ իքէն, վէնէտիկին Օնլար մէճլիսի ազասը գըհաֆէթինէ կիրմիչ օլան շախս, գօլթուղունա ալմըչ պուլունտուղու չիչման վիճուտու գարընըն վէրտիկի գարթը ալըպ, հըֆզ իթտի, վէ պատէհու Պանգօեա խիթապէն,

— Շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ, աղիղէմ, կէզինիզ, բադս իտինիզ, չիւպհէսիզ սիզի տավէթ իտէճէքլէր տիր, տէտի :

— Սիզի թէքրար կիօրէճէքմիեիմ :

— Պիլմէմ... (Պանգօնուն գուլաղընա տօղրու էեիլէրէք.)
անճագ պիլմիչ օլքի, էկէր պանա թէմսմիլէ իթաաթ իթմէզ իսէն, էկէր ֆազլա պիր սէօզ սէօլէրսէն, պուրատան տիշարը չըգտըղըն գէման, խանչէր իլէ թէլէֆ իտիլիրսին :

Պանգօ սարսըլտը, վէ ճէվապա աղաղէ,

— Էմրինիզէ իթաաթ իտէրիմ, իթթիֆագըմըդտան տօն Ժօղէնին ասլա մալիւմաթը օլմաեաճաղընը թէէմին իտէրիմ, տէտի :

Պու միւքեալէմէտէն սօնրա վէնէտիկ գըհաֆէթլի օրատան մուֆարագաթ իտիպ, իքի գատընլար խալգըն տաֆըգա գա պէ տագըգա եըղըմագտա պուլունտուղու սալօնլարտա տօլաշմալարընա տէվամ իտէրլէրքէն, մէրգում սիվիշիպ իչ տաեա տախիլ օլտու, վէ — Սըճագտան պօղուլուեօրում, պիր ազ նէֆէս ալմագ իսթէրիմ, տիեէրէք, օրատան տիշարը չըգտը :

Պու շախս սօգաղա վիսուլինտէ, մանթօսունա սարըլա բագ պիր քիրա արապասընա բաքիպ օլտու, վէ Սիւրէզն սօգաղընա կիթմէք իսթէտիկինի արապաճըեա իսթար իթմէսի իւզէրինէ, արապա եօլա չըգտը, վէ չէնտ տագըգա սօնրա Ս. մարքի Ալպէր-Օնօրէ-Ֆրէտէրիգ տը Շամրի, եախօտ տահա տօղրուսու տօսթուսուգ Բօգամպօլ տէրունինտէ բէնտինին

խուսուսի տախրէօի պուլունան էվին գաբուսունա մուվասըլէթ
իյլէտի :

Պիր գատըն՝ եաթագ օտասընըն սօպասը եանընտա օթուր-
մուշ օլուպ, ֆէվզէլատէ իզտիրապ վէ էնտիշէ իլէ պէքլէմէք-
տէ իտի : Պու գատըն Կատինա օլուպ, Բօգամպօլուն իշէրի
կիրտիկինի կէօրտիւկիւնտէ ,

— Հէլէ շիւքիւր կէլտինիզ, տէտի :

— Բօգամպօլ — (մասքէսինի չրգարմաեարագ .) Եվլէթ ,
իշթէ կէլտիմ :

— Պու ագչամմը տըր :

— Եվլէթ :

— Ֆագաթ նէ՞ վագըլթ :

— Պիր սաաթտան :

— Օհ , տիմէք ինթիգամմը ալաճաղմ . լաքին պէնի
ալտաթմաեօրսուն տէյիլ՝ ձի , Բաքիպէմի ախէն կէօրէճէեիմ :

— Կէօրէճէքսին վէ սէսինի տէ իշիտէճէքսին , Հայտէ էս-
վապընը կիեին :

Չինկեանէ գըզը՝ ճինսինէ մախսուս օլարագ գըրմըզը պիր
ֆիսթան վէ իւզէրինէ սըրմա իշլէնմիշ գատիֆէտէն սագօսու-
նու կիեինտի , վէ Բօգամպօլտա , քիրագ ըէնկինտէ ֆիօնկօլու
մալի տօմինօսունու մէրգումէեէ կիեինտիրտի : Պատէհու պիր
մասքէ վէրիպ , պունու եիւզիւնէ միւհքէմճէ պաղլատը : Մէր-
գումիսէ , թուալէթ օտասընա կիրիպ , Վէնէտիկին Օնլար մէճի-
սի ազասընա մախսուս օլան գօսթիւմիւնիւ չըգարըպ , կէնճ
պիր սօլթարի գըեաֆէթինէ կիրտի , վէ իւզէրինտէն տէ սիւհաճ
պիր տօմինօ ալտը : Մուախսարէն Չինկեանէ գըզընըն նէզ-
տինէ կիտիպ , կէլտիկի վէ իւշ կիւն գատար մահպուս գալ-
տըգտան սօնրա չըգմագտա պուլունտուղու մահէլի պիւմէ-
մէսի իշին մէզպուրէնին կէօզլէրինի պաղլատը :

Միւթէագըպէն Բօգամպօլ գօլունու թագտիմ իտէրէք ,

— Շիմտի գօլթուղումա կիր վէ պէնիմլէ կէլ . ինթիգամ ,
սաաթըն եագըն տըր , տէտի :

Պէօյլէճէ պիրլիքտէ աշաղըեա էնիպ , արապաեա օթուր-

տուլարի, Բօգամայօլ, արապաճըեա, Ժէնէրալ Ս... Նին օթէլինէ կիտիլէճէկինի անյաթմասը իւզէրինէ, արապա եօլա չըզընճա, Չինկեանէ գըզընըն կէօզ պաղընը չէօզտիւ, վէ էլինէ պիր խանչէր վէրտի, Պու խանչէր՝ արապ խըզմէթ քեարըն սիւտանաեր թէլէֆի իթմէք իւզրէ գուլանմըշ օլտուղու սիլահ խտի, Չինկեանէ գըզը մէզքիւր խանչէրի ալըպ, տօմինօուունուն ալ թընտա կիզլէտի:

Օթէլէ եադլաշտըգլարընտա, Բօգամայօլ արապանք տուրտուրուպ, սախթէ պարօնն Արլէսգանըն գարթընը կատինահա վէրիպ,

— Սէն եալընըզճա պալօեա կիր, վէ իչէրի տուխուլիթտիկինտէ, պու պիլէթի վէրիպ սալօնկարա տախիլ օլ, Պէն պիր գալ տադըգատան սէնի պուլցըրում, տէտի:

Բօգամայօլ աշաղըեա էնմէսինտէն սօնրա արապա եօլունա տէվամ իթտի, չիւնքի չարապաճըեա՝ օթէլին գաբուսունտա տուրուպ, կէնճ գատընըն իչէրի կիրմէսինտէն սօնրա ալ տէթ իյլէմէսինի էմը իթմիշ, վէ իւճրէթինի տէ բէչինէն վէրմիշ իտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրիեէ կէլինճէ, Սէնթ-Օնօրէ վաբըշընտան եաեա կէչիպ, Պէրրի սօգաղը քէօշէսինտէ, քէնտինին իքի աթլը արապասընը պուտու, վէ, վագը Նլան պիր ի-

չարէթի իւզերինէ, մահէլի մախուսընտա օթուրմուշ օլան պիր սէլիս՝ տէրհալ աշաղըեա էներէք, արապանըն գարուսունու աշտը, վէ սախթէ մարքի ժէնէրալ Ս... քին օթելինէ կիտիւնէկինի պէեանտէն սօնրա, արապաեա ըաքիպ օլտու, վէ արապա սիւրաթլէ եօլա չըգըպ, Կատինաեը մէզքիւր օթելէ կէօթիւրէն արապանըն ալտէթի էանասընտա, մուվասըլէթ իյլէտի:

Վազըթ եարը կիճէ իտի. իւշ եիւզտէն զիեատէ տաւ վէթիլէր սալօնլարտա տօլմուշ օլտուգլարը հալտէ, ալթմըշ նէֆէր մուզիգաճըտան միւրէքքէպ պիր օրքէսթրօ թէրէնիւմաթըյա ըազս իթմէքտէ իտիլէր:

Սալօն գարուլարընտա պէքլէեէն խըզմէթքեարլար՝ տավէթիլէրին կէօսթէրտիքլէրի գարթլարա արթըգ պազմամեա պաշլամը իտիլէր: Չինկեանէ գըզը քէնտի գարթընը կէօսթէրիպ կէշտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրի տէ սէրիան նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ, Կատինանըն էնսէսինտէն սալօնլարա կիրտի: Հէման աշնի վազըթտա տիկէր պիր արապա հալլիեէ տախիլ օլտու: Պու տա տիւգ տը Սալանտրէրանըն արապասը օլուպ, պիր էրքէք վէ իքի գատըն պունտան աշաղըեա էնտիլէր:

Րօգամպօլ, պիրինճի սալօնուն էշիկի իւզերինտէ տուրմուշ օլտուղու հալտէ, չիւպհէսիզ Պանգօ թարաֆընտան տախի թանըմըշ օլան թուալէթինին շէքլինտէն՝ մէրգ ուման իքի գատընլարտան ուզուն պօյլունուն գօլթուղունա կիրմիշ պունունան տօն ժօզէեի թանըտը:

Րօգամպօլ, օ գատընըն՝ տիւշէս տը Սալանտրէրա օլտուղունու միւլահաղա իթտի, չիւնքի Գօնսէքսիօնուն պօեու, վալիտէսինին պօեունտան քիւչիւք իտի:

Տօն ժօզէ վէ իքի գատընլարլաեըգըյա մասքէլի օլուպ, իւչիւ տէ տօմինօ կիեինմիշ իտիլէր:

Մէրգուվար, սիեահ պիր տօմինօեա սարըլմըշ օլպն մարքի տը Շամրինին էօնիւնտէն կէշտիքլէրի սըրատա, մէրգուվ

սէստէն չամաթատան, վէ ճիվարընտաքի ըշըդլարտան կէօզ-
լէրի գամաշմըշ օլարադ տուրմուշ օլան կատինանըն գօլունու
թութուպ, Իսքանիալընը կէօսթէրէրէք,

— Իշթէ տօն ժօզէ, տէտի հավաշ սէտա իլէ:

Չինկեանէ գըզը՝ սարսըլտը, վէ Բօգամպօլ, Ժէնէրալըն
Խանէսինտէ չինկեանէ լիսանընը անլաեան պուլուննաւըղը ճի-
հէթլէ, պու լիսան իլէ,

— Սիւքիւնէթինի էլտէն պրագմա, օ տէյիլ տիր, տէյի
պէհան իթտի:

Մէրգում, պու սէօզիւ սէօյլէտիկի սըրատա, հալէա տօն
ժօզէնին գօլթուղունտա պուլունան տիւշէսի կէօսթէրմէքտէ
Խի:

Կատինա. — Օ գատըն քի՞մտիր:

Բօգամպօլ. — (Խիթիհզաքեարի պիր սէտա իլէ.) Իլէրոէ
գաեըն վալիտէսի օլաճադ գատըն տըր:

— Տիկէրի՞:

— Դօնսէքսիօն տուր:

— Էօյլէ իսէ Դօնսէքսիօն անըն իլէ ասլա էվլէնմէեիպ,
Իզտիվաճ գէմանընտան էվվէլ թէրքի հաեաթ իյլէեէճէք
տիր:

— Դապիլ տիր, լաքին իլէրուտէ պիր տիկէր քիմսէ իլէ
էվլէնէճէք տիր:

Բօգամպօլ. — (քէնտի քէնտիեէ.) Պիր տիկէրի պէն օլա-
ճազըմ, տէտի:

Չինկեանէ գըզ վէ ըհհգէրի, տօն ժօզէնին արգասընտան
կիտէրէք սալօնլարտան կէշտիւէր:

Կատինա՝ վալի հավասը, ըշըդլարըն բարլազլըղը, վէ
էթրաֆընտաքի չամաթա իլէ: Գաֆտաը թութմադտա օլտու-
ղու հալաէ, Բօգամպօլ,

— Պիր ազտան գօլթուղունտա օլարադ անը սանա կէօս-
թէրիւրիմ, տէտի:

— Աշգ ու մուհապպէթ իւզէրինէ կէօրիւշտիւկիւնիւ ի-
շիտէճէքմիեիմ:

— Էվվէթ :

Տօն ժող՝ տիւշէս իլէ կէօրիւշերէր էլան երկրիւմէքտէ օլուպ, Գօնսէքսիօն իսէ, վալիտէսինին գօլթուղունա կիրմիշ իտի :

Տիւշէս՝ տօն ժողէեէ . Սէվկիւլիւ օղլում, պու պալօեա բէք միւթէէսսիր պիր հալտէ կէլմիշիմ տիր :

— Նի՞չին հալաճըղըմ :

— Զիւնքի շու էսնատէ պիշարէ տօն Բէտրօմուզուն էօլիւմ հալինտէ, պէլքի տէ էօլմիւշ օլտուղունու տիւշիւնտիւքճէ . . .

— Ա՛հ հալաճըղըմ, պու վէնա ֆիքր ու միւլահազալաւը պէր թարաֆ իտին . տօն Բէտրօ էլան հաեաթտա տըր :

— Եանի ճան չէքիշմէսի ուզանըեօր . . . պիշարէ՝ չօճուգ . . .

Տօն ժողէ սիւէսսիր վէ եալաշ պիր սէտա իլէ, — Հալաճըղըմ, Գօնսէքսիօնուն ֆէնալըղնա սէպէպ օլաճագսընը :

Զէվալլը վալիտէ սարսըլտը, վէ տօն ժողէ տէվամէ :

— Պի՞մէեօրսունուգ քի, պալօեա կէլմէքլիկիմիզ, վէ էյ-լէնճէլէրտէ պուլունմագլըղմըզ՝ անըն քէտէրինի ունութ-տուրմագ իշին տիր, տէտի :

Տիւշէս . - (ա՛հ իտէրէք .) Հագգընըզ վար տըր :

Օլ էսնատէ պաղչէլէր տալէթլիլէր իշին աչըլըպ, ըագս-տան եօրուլանլար վէ հալա ալմահա միւհթաճ օլանլար պաղ-չէլէրէ կնմէքտէ իտիլէր :

Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն գալալիէլէրիլէ պիրլիքտէ էթ-րաֆը տօլաշտըլար . Լաքին տօն ժողէ թիքէն իւզէրինտէ կի-պի պիր հալտէ պուլունուպ, պունլարը պրագարագ, քէնտի Բօլօնէզ բրէնսէսինի պուլմագ էշէտտի արգուսինտէ իտի :

Մէրգում վէ ըէֆիգէլէրի՝ պիր եօլու տէօնէրքէն, պիր էրքէք չիլէ պիր գատընա ըաթ կէլտիլէր քի, խանէնին սա-հիպի վէ գէվճէսի օլուպ, Ժէնէրալ պիր տօմինօեա սարըլմըշ օլտուղու հալտէ, կէնճ վէ կիւզէլ ըէֆիգէսի տէ Նօրմանտիա էհալիսինէ մախսուս պիր գըեաֆէթէ կիրմիշ իտի :

Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն պունլարըն եանընա կիտիպ քէն-տիլէրինի թանըտըլար . Պու իսէ, տօն ժողէ իշին պիր վէսի-

լէ օլուպ, հէման եանլարընտան ալըլարադ, սալօնլարը թէրք իթտի:

Տօն ժօղէ՝ եադընտա Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնէճէք օլտուղու հալտէ, տահա պիր գաչ կիւնտէն պերու սէվմէքտէ իտուկի պիր գաւընը պուշմադ իչին պու մէրթէպէ թէլաչ կէօսթէրմէմէլի իտի իսէ տէ, մերգոււմ, հէր չէյտէն էվլէլ քէնտիլերինին հիսսիեաթը նէֆսանիէլէրինի վէ քէյֆլէրինի իճրա իթմէք իսթէէէն ատէմլէրտէն իտի: Տօն ժօղէ՝ Պանգօեու սէվմէքտէ իտի ֆադլաթ Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէքտէն տէ ֆարկը կէլմէք իսթէմէմէքտէ իտի:

Մէրգոււմ, օ սապահը ժէնէրալ Ս... նին պալօզու իչին էլպիսէ հազըրլըղըյա մէշղուլ իքէն, Ջամբա, Գաւիքստէն կէլմիշ օլան վէ սիեահ չէրլիվէլի պուլունան պիյ մէքթուպու կէթիրտիկինտէն, տօն ժօղէ սարսըլտըք վէ կէօղէրինտէ, մահղուգիեթի վահչիեանէսիլի իրատէ իտէր պիր բարլպըդ հոպտուլէ կէլտի:

Խապիս՝ մէքթուպըն զարֆընը երթթըպ և աթիտէքի ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Սինեօր տօն ժօղէ,

«Խապերի քէտէր իշթիմալ սիզէ վասըլ օլտուղունա, պէտպախթ պիրատէրինիզ տօն Բէտրօ՝ հաիցի ապալթ ֆամիլեասընը մադ պէրէսինտէ տէֆն իտիլմիշ օլաճադ տըր, Պիչարէ աելիգանլը՝ զղուն միւտաթթ ճէսուրանէ վէ խըրսթիանճա պիր թէպիմիեթիլէ միւզտարպ օլտուգտան զճըրա, չըգան կիճէ ապապահըն սաաթ իքիսինտէ քուհինի ճէնապի հադգա թէպիմ իլլէտի:

«Սիզին իլմինիզի վէ սինեօրա Գօնսէքսիօնդն իսմինի եաա իթմէքլէ, թէրքի հաեաթ իլլէտի:

«Եմտի սինեօր, պու չալեանը թէէսսիֆ խապերի տիւզ վէ տիւչէսէ եօլու իլէ պիտիրինիզ:»

«Թէրթուպը մէգըիչըրդն իմզասը չու եօլտա իտի:

Տիբեց տը Սալանտըրու հազրէթլէրի-
նին խըտմէթինտէ պուլունուպ, միւթէվէ-
ֆա տօն Բէտրօ տ'Ալվարըն շախտընա թայ-
եին իտիլէն

ՏՐ. ՄԱՆՈՒԼ

Լաքին տօն Ժօզէ, պու մէթուպու օգուտուգ տան սօն-
րա, ֆիթուրսուգնա ումուզլարընը չէքէրէք,

— Մանօէլ՝ ահմաք հէրիֆին պիրի տիր. պու պապտէ եա-
նըլընօր. գարտաշըմ եարըն էօլէնէք տիր. պէն պու ագչամ
պալօեա կիտէնէերիմ, տէտի:

Պատէհու մէրգում, հիչ պիր չէյ վադը օլմամը տըր կի-
պի, քէնտի էլպիսէսիյլէ մէշղուլ օլտու, վէ ագչամ, տիւշես
իլէ գըզընը պալօեա կէօթիւրմէք իւզրէ, օթէլ տը Սալանտ-
րէրաեա ազիմէթ իյլէտի:

Էսնաի րահտէ տօն Ժօզէ աթիտէքի միւլահագաեը իթտի:

— Սէվկիւլիւմ օլան Բօլօնէզ բրէնսէս, քէնտիսինի սէվ-
մէրլէ պէրապէր, Գօնսէքսիօն իլէ էվլէնմէքլիկիմի թապիի
պուլմուշ տուր. Իմտի Գօնսէքսիօն գէվճէմ օլաճագ տըր. ֆա-
գաթ պու խուսուս՝ բրէնսէսիմ իլէ գաթը միւնասէպաթ իթ-
մէկէ պէնի մէճպուր իթմէզ. Իքի այ Իսքանիատա գալտըզ-
տան սօնրա Բարիսէ ալտէթ իտէնէերիմ:

Պու թէֆէքըիւրտէն սօնրա, տօն Ժօզէ, տօն Բէտրօ վէ-
ֆաթ իթմիշ օլմաօրյա կատինատան գօրգուտու գալմամը
օլտուղու, վէ Գօնսէքսիօն տա մալիք օլմուշ պուլունատուղու
ճիհէթլէ, ալնը աշըզ սուրէթտէ պալօեա կիւրտի, վէ քէնտի
քէնտիեէ,

— Իսմիմի վէրէրէք էօլմուշ օլմն շաշըքն գարընտաշըմ
իւզէրինէ եարըն օթէլ տը Սալանտրէրատա պազը կէօզ եաշ-
շարը տէօքիլէնէք իսէ տէ, պու ագչամ, շու պալօտա, բէք
ալէա րագս իտէպիլիր, վէ պէնիմ տիլպէր մէճնպէմի պու-
լապիլիրիմ, տէտի:

Հէր նէ իսէ, տօն Ժօզէ, Պանգօեու պոպմագ փչին, տիւ-
շէսի վէ գըզընը, փանէնին սահպլէրիլէ պրագըպ, քէնտիսի

պիր միւտտէթ զալէպէլիք իշինտէ մէզպուրէեի արատը իսէ տէ, պուլամատը, Նիհաեթէթ պիր դատրիլ արասընտա կէօրիւպ, եանընա կիթտի:

Պանգօ՝ պալօեու սէվէնլէրտէն օլմասըյա, քէնտի ըօլունու իճրա իթմէք իւզրէ տօն ժօղէնին կէլմէսինէ ինթիզարէն, Ըսգօլիալը գըեաֆէթինտէ պուլունան պիր քիմսէ իլէ պիր վալս օյնատը, Վալս խիթամ պուլունճա, ումուզու իւզէրինէ եէշիլ Ֆիօնկօ գօնուլմուշ օլարագ սիեաճ պիր տօմինօ կիյմիլ պիր ատէմ կէօրիւպ, պունուն տօն ժօղէ օլտուղունու թանըեարագ, գավալիէսինէ թէշէքքիւրլէ, գօլթուղունտան այրըլտը:

Տօն ժօղէ, սախթէ Բօլօնէզ բրէնսէսէ եագլաշտըղընտա, քիրագ բէնկլի Ֆիօնկօլու սիեաճ տօմինօ կիեինմիշ օլան քիմսէ, եանընտաքի սալօնտա Չինկեանէ գըզը իլէ եավաշ սէսլէ շու եօլտա կէօրիւլմէքտէ իտի:

— Դը'զըմ, ըագս իթմէք արղուսնտա տէյիլմիսին:

— Խա'յր, պէն, տօն ժօղէնին գանընը իշմէք արղուսինտէեիմ:

— Անլաեօրում, անճագ սէն պիլիւսին քի, պանա իթմիլ օլտուղուն եէմինի թագէլէմէտիքճէ, ըաքիպէնի սանա կէօսթէրմէեէճէեիմ:

— Բէք ալէա, օ եէմինի թէքըար իտէրիմ:

— Էօյլէ իսէ, պուլրատա տուրուպ պանա պէքլէմէլիսին:

— Պէքլէրիմ:

— Անճագ էկէր ըագս իթմէք իսթէրսէն...

— Խա'յր, ինթիգամ ալմագ իսթէրիմ:

Մէրգումէ պու սըրատա տօմինօսունուն էնլի գօլլուղու ալթընտա խանչէրինի թուլթմագտա օլուպ, թէհամմիւլիլ իլիքէնէրէք:

— Յագաթ նէ՞ վագըթ ըագիպէմի, անըն գօլթուղունտա օլարագ պանա կէօսթէրէճէքսինիգ. կէշէն հէր տագըգա պէնիմ իշին պիր ասըր կիպի կէօրիւնիւեօր, տէտի:

— Պիր ազտան... շիմոխիբ սապըրլը օԼ... վէ պէքլէտի-
կին սըրատա ըադս էթ :

Պատէհու ԲօգամպօԼ՝ Չինկեանէ գըղընը, մահգուն հալ
իլէ պիր մէրմէր սիւթունա տաեանմըչ օլարադ պրադըպ, եա-
նընտաքի սալատա, տօն ժօղէնին, սախթէ բրէնսէս իլէ գատ-
րիԼ օյնամաեա հազըր պուլունտուղունու, վէ այնի վազըթ-
տա տիւշէս տը Սալլանտրէրա իլէ Գօնսէքսիօնուն պաղչէլէր-
տէն կէտիքլէրինի կէօրտիԼ :

Ժէնէրալ Ս... տիւշէսին գօլթուղունա կիրմիչ իտի. Գօն-
սէքսիօն իլէ մատամ Ս... տէ էԼ էլէ լթութմուչ օլտուգլարը
հալտէ եիւրիւեօրլար իտի :

Սախթէ մարքի Գօնսէքսիօնա կիտէրէք, քէմալը հիւր-
մէթլէ անը սէլամլատը, վէ քէնտիսիլէ ըադս իթմէք իւզըրէ
միւսաատէ իսթիհսալ իթտիքտէն սօնրա, Բօլօնէգ վէ տօն
ժօղէ իլէ Վիզալի տուրտուրտու :

Օրքէսթրօ չալընմաեա պաշլատըղը կիպի, գատրիԼ տէ
պաշլատը :

ՕԼ վազըթ եավաշ սէտա իլէ ԲօգամպօԼ՝ Գօնսէքսիօնա
խիթապէն,

— Մա'տմագէլ, գարշըմըզտա տուրան տօն ժօղէ տէյիԼ
մի տիր, տէյի սօրտու :

ԲօգամպօԼ մասքէսինի չըգարմամըչ օլտուղունտան, Գօն-
սէքսիօն, մէրգուսու անճագ սէսինտէն լթանըեարագ սարսը-
տը, ԲօգամպօԼ,

— Պուրատա պուլունմանըղ բէք էյի օլտու, սէլամէթ
վազթընըղ եադլաշընօր, տէտի, վէ եավաշ սէտա իլէ շէօլլէ
իլավէ իթաի :

— Տէօրթ կիւնտէն պէրի բէք զիեատէ միւղտարըպ օլ-
տունուզ, տէյիԼմի. Օ գաթիլին գօլթուղունա կիրմէքտէն
իսէ էօլմէեի պէլքի եիւզ տէֆա լթէրճիհ իտէր իտինիզ. քէն-
տիսինէ սօն պիր տէֆա տահա պազընըղ... արթըգ քէնտի-
սիլէ ըադս իթմէեէճէքսինիզ :

— Սիւպհա'ն Ալլահ, սիւպհա'ն Ալլահ, էօլէճէճ մի տիր :

— Եփէթ .

— Պէթի գաթլու թէլէֆ խիլէճէք տիր .

— Խալի, ճէնապը չափ գ թարաֆընտան միճազաթ օ-
լարադ : վաւրուլաճագ տիր .

— Եա՛ Բապպի : պէն անէ աֆվ իտէրիմ, սէն տէ քէն-
տիսիսէ լութֆ ու մէրհաճէթ իյլէ .

— Սի՛նեօրա, պոճնուն վադթը կէշմիշ տիր . քէնտիսի
մահըիւմ տիր .

— Լաթի՛ն ճէլլաթը նէրէտէ տիր .

— Պոլըաճա տիր .

— Սի՛զ միսինիզ .

— Խալը՛ խալը՛ : պէն տէյիլիմ, օ խապիսին ճէլլատը պիր
քաւաթն տիր .

Գօնսէթսիօն, մէրդուճուն իյմա իթտիկի գատըն Չինկեա-
նէ գըզը օլտուղունու անլատը : Պո՛ւ արա գատրիլ պիթմէք-
տէ օլտաճըլա, Բօգամպօլ, Ֆէվգէլատէ միլթէէսսիլը կէօրիւն-
տիւկիւ հալտէ ,

— Մա՛նմապէլ : մա՛նմազէլ, Ալլահ աչգընա՛ օլտուն ,
չիմտի շու պալօեու թէրք խիսինիզ . . . Վալիտէնիզ մասաճը
պիրլիքտէ կէօթ ինթիւնիլ : . . . Բահաթմըզ օլտուղունուղու
քէնտիսինէ սէօլլէեինիզ, Փագաթ նիհանէթ տոլըմաճըպ կի-
ալինիզ, տէտի : .

Պատէհու Բօգամպօլ, մէզպուրէնին գօլունտան թու-
թուպ, կէօզիւ իլէ տիւշէսի արատը : Մատամտը Մալլանտը-
րա՛ ծթուրմուջ օլտէպ, գըզընըն ըագս իթտիկինի սէյը իթ-
մէքաէ իտի : Գօնսէթսիօն՝ մէզպուրէնին եանընա կիթտի-
կինտէ ,

— Վալիտէճիեիմ : . . . սիճուլուեօրում . . . րէճա իտէրիմ,
տիչարը չըգալլմ, տէտի .

Տիւշէն՝ գըզը պաեըլաճագ տըր գօրգուսուլլա ալթիւսթ
օլտէպ, ճէնապը Ալլահըն, Վալիտէլէրին գալպինտէ թէէսսիս
իթմիշ պուլունտուղու գուլվէթ իլէ մէրդուճեի հէման գու-
ճագլատը՝ վէ սալօնլարտան տիչարը չըգարըպ, Բօգամպօ :

լուն ըէֆագաթըյլա իչ օտալարա մուվասրէթիչիէ, արա-
պասընը իսթալտի :

Մարքի տը Շաբի՝ մէրգուճէլէրի պարուհա գապալ կէճ-
թիւրիւպ, աքապպեհա պինճէլինտէն պոնրա, տիւնէն, Գըզը
գուճաղընտա պաեղմըն զլմաընտան տօլաեը ագլը պաշըն
տան կիթմիչ զլարագ, վարքի, քէնտիւնէրէնի աէլամէտըպ
օրատան մուֆարագաթ իթտիկի էսնատէ, արապաճցեհա, սիւ-
րաթլէ օթէլէ կիթմէր իսթէտիբլէրինի անլաթալ :

Արապա եզա չըգ տը, վէ Բօգամպօլտա պապօեհա ալտէթ
իտէրէք, տօն ժօգէեի արատը իսէ տէ, մէրգում վէ Բօլօ-
նէզ գատըն տէրուինտէ րադս իթմիչ օլտուգլարը սալքիտան
տիշարը չըգմըչլար իտի :

Բօգամպօլ, պաղչէլէրէ էնիպ տօլաչտըգ տան պոնրա, եօ-
գարը չըգ տը, Պու տէվա արատըղը տօն ժօգէ օլմաեըպ, Կա-
տինա իտի, Չինկեանէ գըզ՝ պալճնուէն պիւեիւք յալպընըն
մէրմէր տիբէքլէրինտէն պիրինէ հալէա գըմըլտանմօեարագ
վէ սիւքիւթլէ տաեանըպ տուրմուչ օլտուղու հալտէ, Բօգամ-
պօլ քէնտիսինէ եագլաչարագ :

— Կէլ, վագըթ կէտի, տէտի :

Մէրգուճէ տէ, հիտալէթինտէն նաչի պօղուգ սէսլէ :

— Հէլէ չիւքիւր, տէյի պեհան իլլէտի :

Բօգամպօլ՝ մէզպուրէեի պաղչէլէրէ կէօթիւրիւպ, օլէս-
նատէ իրալի յլան պիր եօլտա տուրտու, վէ ճէպինտէն պլըր
չիչէ չըգարըպ, Չինկեանէ գըզընա վէրէրէք :

— Պու նէ՞ տիր տէտի :

— Սանա ճէսարէթ վէրէճէք պիր իչկի տիր :

— Օ՛հ, ճէսարէթիմ վարտըր :

— Պէյիս եօգ տուր, սէն պուճու եինէ իչմէյիսին :

Չինկեանէ գըզը չիչէեի ալըպ գաբաղըն աչտը, վէ իչին-
տէքինի պլըր եուսուճտա իչտի : Պատէհու պօշ չիչէեի Փըր-
լաթարագ :

— Բիւհ, նէ՞ գապար աճը տըր, տէտի :

— Իվլէթ, ֆագաթ ինթիգամ թաթլը տըր :

— Նէ՞րէտէ տիրլէր :

— Պուրատան օն ատըմ էօթէտէ , շու կիւկէն աղաճլա-
րընըն քէօշէսինտէ տիրլէր :

Րօգամպօլ՝ Ձինկեանէ գըզընը եէշիլիքտէն եաբըլմըշ պիր
քիւշիւք քէօշկիւն գաբուսունա գատար կէօթիւրտիւ . պուն-
տան ճիւղիճէ այտընյըգ կէօրիւլիւեօրտու , վէ տէրունինտէ
սիեաճ տօմիւնօլու պիր ատէմ , Բօլօնէզլէն էլլէրինի թու թմուշ
օլտուղու հալտէ , եալաշ սէտա իլէ կէօրիւշիւեօրտու :

Րօգամպօլ . - Իշթէ , քէնտիլէրի տիր , տէտի :

Ձինկեանէ գըզը՝ քէօշկիւն արգասընա տօղրու չէքիլիպ ,
սիւրիւնէրէք տօն ժօղէնին եադընընա գատար իլէրլէտի ,
Փադաթ տօն ժօղէ հիշ պիր սէս իշիթմէեէրէք , կէօրիւշմէ-
սինէ տէվամ իթտի : Օնտան սօնրա կատինա՝ խանչէրինի չը-
գարըպ , մէրգուսուն սէօլլէտիքլէրինի տինլէտի :

Րօգամպօլա կէլինճէ , աեադլարընըն ուճունա պասարադ
պաղչէնին պիր քէօշէսինէ կիտիպ , սիեաճ տօմիւնօսունու չը-
գարտը , վէ սօլթարի գըեաֆէթիլլէ գահիր օլարադ , քէնտի
քէնտիեէ ,

— Շիմտի , Ձինկեանէ գըզընըն սէօղ սէօլլէմէկէ վադթը
օլսա պիլէ , պէնի թանըեամաեաճադ տըր , տէտի :

Պատէհու Րօգամպօլ , Վէնէտիկ ֆէնէրլէրիլլէ տօնատըլ-
մըշ օլան պիւեիւք պիր եօլա կիրիպ , եէնիտէն մէզքիւր քէօշ-
կէ տօղրու իլէրլէտի քի , տէրունինտէ տօն ժօղէ՝ էլան Բօ-
լօնէզ իլէ պիրլիքտէ օլարադ , կէօրիւշմէքտէ , վէ չէնտ տա-
դըգատան թէրքի հաեաթ իտէճէկի հադգընտա չիւպհէ իթ-
մէեէրէք , գարչընընտա տիգ չէօքմիւշ պուլունմադտա իտի :

.....

Սախթէ մարքի տը Շամրի քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի
սէօլլէտի :

— Ջէվալը կատինա , հադգըմտա կէօթէրտիկի էմիյ-
եէթլէ հադըգէթէն սէվիմէեէ լաեըգ տըր . Փադաթ պէն
քէնտիսինէ էօլլէ պիր զէհիր իշիթտիմքի , եիւմի տադըգա-

տան վէֆաթը մուհագգադ տըր։ Տօն ժօղէ իլէ պիր վազըթ-
տա ահրէթէ եօլնու օլաճագ տըր։ Վագտա պու հարէքէթ
վահշիանէ տիր, լաքին վուգուլար ֆէվգէլատէ իտի։ տօն
ժօղէնին վէֆաթընտան սօնրա Կատինա սէօղ սէօլէեէպիլիր, վէ
գարընտաշընը զէհիրլէմիշ օլմասընտան տօլաեը անը իթհամ
իտէպիլիր, լաքին պէն, տօն ժօղէ տ'Ալվարըն, քէնտի տէտէ-
սի տօն Բէտրօտան տահա զիեատէ սէֆիլճէ էօլմէսինի իսթէ-
մէմ։ Նամուս ճիհէթի վիգաեէ իտիլմէի տիր քի, Գօնսէքսիօն
իլէ էվլէնէպիլէեիմ։

Րօգամպօլ՝ պու միւլահագասընը իքմալ իթմէք իւզըէ ի-
քէն, պիւեիւք պիր նիտա, էօլիւմ վէ քէտէր իշինտէ պու-
լունանլարա մախսուս եիւքսէք պիր սէս իշիտիլտի, վէ սախ-
թէ մարքի տը Շամրի, քէնտի քէնտիեէ,

— Զանն իտէրիմքի Զինկեանէ գըզը վատընը իճրա իթ-
տի։ Տօն ժօղէ էճէլ շէրպէթինի նուշ իյլէտի, տէտի։

39

Ժէնէրալ Ս... իլէ զէվճէսի թարաֆընտան վէրիլէն պա-
լօնուռն իրթէսի կիւնիւ, մարքի տը Շամրի, Գաֆէ տը Բարի-
տէ թաամ իթմէքտէ օլտուղու հալտէ, մէրգուսուռն սընը-
ֆընա մէնսուպ տէօրթ պէշ նէֆէր տէլիգանլը օթուրմուշ ի-
տիլէր։ Անճագ Րօգամպօլ եալընըղճա թաամ իտիեօրտու։

Պիր ալա նաղիք պըեըգլը պիր կէնճ գահվէխանէեէ կի-
րէրէք,

— Ազիզիմ Շամրի, տիւն ժենէրալ Ս...նին վերտիկի պա-
լատի պրոչուրուսուսը մու, տէյի սորտու:

— Իվվէթ, սիզ ջրատա աէյիլմի իտինիզ:

— Իվվէթ, պէն տէ օքատա իտիմ. վագը օլան հալէ նէ՞
տէտինիզ:

— Հա՞նկը հալէ. փթէլ եանտը՞սը... մատամ՞Ս... պա-
երտը՞մը, եագսա տիկէր պիր դատընըն ֆիսթանը՞մը եանդպ
թոթթուչտու:

Բօգամպօլ, պու սէօզլէրի դաեէթ սօդուգ գան իլէ պէ-
եան իթտի. վէ մէզքիւր պալօտա վագը օլան ֆէվգէլատէ
վագըատան խապէրտար օլմամաւընը՝ քէնտիսինին պալօ մա-
հէրինի էրքէնէէ թէրք իթմէսինէ համլ իթտի: Մէրգուսիւն
կէնն տօսթու իսէ:

— Ազիզիմ, պալօտաքի վուգուաթ՝ սէօլէտթլէթթիզտէն
տահա պէթտէր շէյ տիր, տէտի:

— Պէնէէ, օլսա օլսա պիր շէյ օլապիլիր:

— Նէ՞ օլապիլիր, տէյի սօրտուլար մարքի տը Շամրինին
տիկէր ահրպասը:

— Ժենէրալ դաեէթ գըսգանն պիր քիմսէ օլտուղունտան,
դէվնէսինին բէշինէ տիւշ-միւշ օլան պիր տէլիգանլըեա գարշը
պիր բէզալէթ մէնդարէսի իյգա իթմիշ օլապիլիր:

— Խայր, պու տա տէյիլ:

Բօգամպօլ վէ տիկէր կէնէլէր՝ Մագս իսմինտէ օլան
մէզքիւր տէլիգանլըեա խիթապէն:

— Նիհաեէթ հէր նէ իսէ սէօլէեինիզ Մագս, տէտիլէր:

— Պիլիրսինիզ քի, մատամ Ս...նին պալօսուստա բէք
չօգ Խոթանիալը վագ իտի:

— Պալօեու վէրէն ժէնէրալ՝ վաթանաաշարը միեանդնտա
մաարուֆ օլտուղունտան, էսյլէ օլաճաղը տէրքեալ իտի:

— Պէլքի, եախօտ շիւպհէնիզ տիւգ տը Սալտաուրէրտէր
թանրըսընըզ:

— Էվվէթ, տիւշէ՞ գըզգարընտպշըմ վիգօնթէն տ'Ա-
մօլա վիդիթա վէրիր:

Պատէհու տէվամէն, — Անճադ ասըլ տիւգ տէն մի պահս
իտիւօրսուսուզ, տէյի սօրտու:

— Խայր, իլլա տիւգիւն պիտէ կէկէնի վար տրր, անտէն:

— Թանըրըմ, ուզուէն պօյլու, էսմէր վէ կիւզէլ պիտէ
լիգանը տրր, Իսմիլ տէն տօն Ժօղէ տիր:

— Թա քէնտիպի:

— Տիւն աղչամօ պալօտա՞մը իտի:

— Էվվէթ, պէտպարսթըլընտան պալօտա իտի:

— Անճիւպ, նէ՞ վազը օլտու:

— Խայր, վէթիմ պիտէ վազը օլտու, Եանի քօլտիւ:

— Անճիւպ, ֆիւսճէթէն մի էօլտիւ:

— Խայր, պիտէ վանշէր տարպէսիլլէ էնտիւ:

— Պալօտա՞մը:

— Էվվէթ... սիզին կիթմէնիզտէն ծօնրա, Եանի սապա-
հըն սաաթ իւշիւնտէ:

Բօգամպօլ Էֆէնտիլէր, զանն իտէրիմ քի Մադս տի-
վանէ տիր, Եաթօտ ճիւղիճէ աղլընա խալիլ կէլմիշ տիր, Իգ-
թիմալքի տէ իւշիւնճիւ կիւսթազ օեռնիւնու սէյր իթմէք
իւզրէ թէաթրօեա կիթմիշ, վէ պու սոքրէթլէ լիւեա կէօր-
միք օլտուղլէնտան, լիւեասընա տէվամ իթմէքտէ պուլուն -
մուշ տուր, Բարիսին իշինտէ, հաթթա պալօ տախիլինտէ խան-
չէր իլէ ատէմ վոլըրուլէր մու:

— Էֆէնտիլէր, պէն տէ սիզէ թէքըալ իտէրիմ քի, տօն
Ժօղէ պու կիճէ խանգէր իլէ գաթլու թէլէֆ իտիլմիշ տիր:

— Պալօտա՞մը:

— Էվվէթ, պալօտա:

— Պէն պու խուսուստա թափմիլաթ իթմէրիմ:

— Թափսիլաթ հէման եօգ կիպի տիր:

— Լաքին գաթիլ քիմ տիր:

— Պիւ գատըն տրր:

— Դըսգանճ պիւր գատըն մը տրր:

— Բէնտի մէթրէսի տիր:

— Ֆազալ տօն Ժօղէ էվլէնէճէք իտի:

— Նէ՞ տէրսինիդ :

— Ագրապասընտան մատաղէլ Սալլանտէրա իլէ էվլէ-
նէճէք իտի... տողրուսու էյի ախլէա՛գ, էվլէնէճէք ատէմին
մէթրէսի օլմա՛գ...

— Սահիհէն տօսթու՛մ, սիդ բէք սափտէրունսունուդ :

— Տահա պաչգա պիր շէ՛յ մի վար տրր :

— Օ գատըն, պալօեա սիեահ տօմինօ կիեինմիշ օլարագ
վէ սըգը մասքէ իլէ կիրիպ, տօն ժօղէեի թաագիպ իթմիշ,
վէ իքինճի մէթրէսիյլէ կէօրիւշտիւկիւ օըրատա եագալամըշ,
Բօդամպօլ, պու իֆատէեի իշիթտիկինտէ, չաթալընտաքի
լօդմա տիւշտիւ, վէ եիւքսէս սէտա իլէ,

— Աճա՛յիպ, իքի մէթրէսի՞ մի վար իմիշ, տէյի սօրտու :

— Էվվէթ :

— Պիր տէ էվլէնէճէք իմիշ. պու Խաբանիալը նէ՛ տէրէճէ
տօն ժուան իմիշ :

— Հէր նէ իսէ, գաթիլ՝ տօն ժօղէեի պաղչէլէրտէ թաա-
գիպ իթմիշ, վէ օրատա տիկէրինին հուզուրունտա տիդ չէօք-
միւշ օլտուղու հալտէ...

— Ֆագաթ տիկէրի բի՞մ իտի :

— Տուրունուդ քի, պիրինճինին բիմ օլտուղունու էվվէլ-
ճէ անլաթաեըմ :

— Էվվէթ, էվվէթ, իպթիտա անը անլաթըն :

— Էամէր իւզէրինէ, քէսկին պագըշլը, վէ տօն ժօղէ մա-
րիֆէթիյլէ Խաբանիատան Բարիսէ կէթիւրիլմիշ պիր Ջինկեանէ
իտի. Պու գատըն՝ զայրը սատըգ աշըգընը վուրաճաղը էսնա-
տէ, զալիպա տօմինօսունու չըգարըպ, եիւզիւ աշըգ օլարագ,
գարշըսընտա տուրմուշ, վէ — Ա՛լչագ, պէնի թանըեօ՞ր մուսուն,
տէյի սօրմուշ տուր :

— Էյ օ գատըն տօն ժօղէեի վուրմուշ մու :

— Շու գատարը սէօյլէրիմքի, տօն ժօղէ եալընըգ պիր
սէտա բէֆ իտիպ, օ անտէ վէֆաթ իթմիշ տիր :

Տինկէեէնկէրտէն պիրի... Տիմէք Ժէնէրալ Ս... նին խա-

նէսի՝ Ամպիկիւ թէաթրօսունա թահվիլ օլմուշ, չիւնքի նազլ իթտիկինիզ վագըա՝ սըրֆ մէլօտրամ տըր:

— Պէնճէ, վագը օլան մէնգարէ՝ թէաթրօլարտա պիլէ զուհուրա կէլէմէզ: Մատամկիւիօն, քէնտիսի, խանչէրինի սալլաեարագ, «ինթիգամըմը ալտըմ» տէյի նիտա իթտիկինտէ, զիքը իթտիկիմ Զինկեանէ գըզը գատար մէհարէթ իպրագ իթմէմիշ տիր:

— Զանն իտէրսէմ գաթիլի թութմուշլար տըր:

— Տէրհալ թութուպ քէնտիսինէ բէք չօգ շէյլէր սօրտուլար: Էվվէլ էմիրտէ քէնտիսինի մէճնուլն զանն իթտիկէր: Լաքին պիրտէն պիրէ լէհճէսինին սօլտուղու, քէնտիսինին տիթրէտիկի, վէ ալնի վագըթտա պօղուգ պիր սէս ըէֆ իտիպ, սըրթ իւսթիւնէ տիւշտիկիւ կէօրիւլտիւ:

— Պաեըլտը՞ մը:

— Խայր, էօլտիւ:

Բօգամպօլ. — Միւսիւլէր, հիքեաեէնին պու ճիհէթի աալլա ինանըլամանաճագ սուրէթտէ տիր: Պանա գալըրսա, էկէր տօսթումուգ Մագսը տէրհալ թութուպ Շարանթօն թիմարխանէսինէ կէօթիւրմէզսէք, ժէնէրալըն քեաֆֆէյի տալէթլիլէրինի եիրմի տագըգատա թէլէֆ իտէճէք տիր: Իսապէթ օլմուշ քի պէն պալօ մահէլլինտէն էրքէնճէ չըգըպ կիթմիշիմ: Եօգսա պէնտէ թէլէֆ օլանլարտան պիրի օլաճագտըմ:

Տէլիգանլը գաշլարընը չաթտը, վէ իֆատէեէ աղազլէ,

— Ազիզիմ մարքի, լաթիֆէնիզ բէք խօշ տուր, ֆագաթ տիգգաթլէ եիւզիւմէ պագընըգ: Իֆատէմին տօղրու օլտուղունու թէէմին իտէրիմ, վէ պու պապտէ եիւզ լիրաեա պահսա կիրիշիմ:

Տիկէր կէնճլէր. — Հալպու քի պու իշիտիլմէմիշ շէյ տիր:

Բօգամպօլ. — Պէնճէ տէ էօյլէ տիր ամմա, Մագսըն սուրէթի իֆատէսինտէ տէ տօղրուլուգ մէվճուտ տուր:

— Տօն ժօգէնին նաշընըն պիր թարաֆտան պիր արապահա կէօթիւրիւլտիւկիւնիւ, վէ տիկէր թարաֆտա տա, ֆիւճճէթէն վէֆաթ իթմիշ օլան Զինկեանէ գըզընըն պիր գանարէ

իւղէրինէ ետեւըրըմըն ուտուղունու կէօղլէրիմլէ կէօրտիւմ :

— Լաքին Ձինկեանէ գըզը նէ՞տէն վէֆաթ իթմիշ :

— Տավէթիլէր իշինտէ պուլունան պիր թապիպ , մէր-
գ ումէնին , տօն ժօղէնի վուրմասընտան չէնտ տագըգա էվ-
վէլ իշմիշ ուտուղու գուվվէթի պիր զէհրլին թէնսսիրիլէ
վէֆաթ իթմիշ իտուկինի թահգըզ իլլէտի :

— Տիմէք հիւքմիւ ատալէթի քէնտիսի իճրա իթմիշ :

— Իհթիմալ տըր . հէր նէ իսէ , պու Ֆաճիալարտան տօ-
լաեը պիւթիւն տավէթիլէր արասընտա ազիմ թէլաշ , վէ գար-
ղաշալըգ հիւքմ իթտիկի , վէ բէք չօգլարըն էլպիսէլէրի՝ տօն
ժօղէնին գանըլլա լէքէլէնմիշ ուտուղու պիր սըրատա , պա-
գընըգ նէ՞ թօհաֆ վագը ուտու :

— Աճա՛յիպ , պու հալտէ թօհաֆ պիր մէնզարէ՞մի ուտու :

— Էվվէթ , հէմ բէք թօհաֆ . Տօն ժօղէնին՝ տիկէր պիր
մէթրէսինին գարշըսընտա տիգ չէօքմիւշ ուտուղունու . սիգէ
սէօյլէտիմ :

— Էվվէթ :

— Սիգ պալօտա իտինիգ , չիւպհէսիգ քէնտիսինի կէօր-
տիւնիւգ :

— Նէ՞ գըեաֆէթտէ իտի :

— Բուսիալը քէօյլիւլէրի գըեաֆէթինտէ իտի :

— Էլմասլար իլէ տօնատըլմըշ պիր գատը՞ն մը իտի :

— Թա քէնտիսի :

— Օ գատըն՝ ըէֆագաթընտա տիկէր պիր գատըն օլա-
րագ , գար կիպի պէնագ տէօրթ աթլը պիր արապաեա ըա-
քիպէն կէլմիշ տիր :

— Էվվէթ , օ տուր :

— Բէք էյի , քի՞մ իտի . հագըգի Բուսիալը վէ պիր բը-
րէնսէն ուտուղու հագգընտա պէն պահսա կիրիշիրիմ :

— Խայր , էօյլէ տէյիլ . Տօն ժօղէ եէրէ տիւշտիւկիւ զէ-
ման , օ կէնճ գատըն տա պաեըլտր : Տերհալ եանընա գօշ-
տուլար . . . պու արա մասքէսինի չըգարտըլար . . . քէնտիսինի
թանըտըլար . . . խայր , խայր , սիգի պէքլէթմէքլիկիմ պէյհու-

տէ տիր, չիւնքի հէր նէ օլսա, օ գատընըն քիմ օլտուղունու քէշֆ իտէմէղսինիզ... էվվէթ, անըն, ժէնէրալըն խանէսի գաբուճուսունուն գըզը օլտուղունու թանըտըլար:

Բօգամպօլ վէ րէֆիգլէրի գահգահա իլէ կիւլիւշտիւլէր:

Մագս... (սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք...) Կիւլմէյինիզ էֆէնտիէր, կիւնիւն պիրինտէ քէնտիսինէ աշըգ օլապիլիւսինիզ: Աշըգը ծօն ժօզէնին թէլէֆինէ սէպէպ օլմուշ օլան օ գատըն, վէ հազըգի պիր բրէնսէս զանն օլունան գաբուճունուն օ գըզը, Բարիսին ֆահշիտաթ ալէմինտէ եաշաեան պիր գըզ տըր: Հիշ օլմագսա կէօզ թանըշըգլըղընըզ օլմալը տըր:
— Իսմի նէ՞ տիր:

— Պանգօ տուր:

Բօգամպօլ... Անլատըմ, Օրէրա թէաթրօսունտա պիր լօշ ժու վար տըր:

— Հագըգի Բուսիալը պիր բրէնս տէ քէնտիսինէ տիլտա տէ օլմուշ տուր: պունտան՝ րաքիպ օլտուղու արապա պէեազ աթլարըն վէ էլմասլարըն մէնպաը անլաշըլըր:

— Հէր նէ իսէ պու գատընը պիր գանարէնէ օթուրտուպ այտըվլարընտա, էրքէք գատըն եանընա կէլէրէք, քիմ օլտուղունու անլամահա չալըշաըղլարընտա, գաբուճուտա, տօն ժօզէնին նաշը պիր արապաեա իրքեապէն կէօթիւրիւլմիւշ օլտուղունու իխպար իչին կէլիպ, օ գատընը կէօրիւնճէ, գըզը իտուկինի թանըտըղընտա, ֆէվգէլդաեէ դալիպ պիր մէնզարէ հասըլ օլտու, Բէտէր օլան գաբուճունուն լէհճէսի հիտտէթինսէն նաշի սօլտու, լաքին գըզը՝ մէրգուճուն սագալընա կիւլտիւ: Իշպու գատընըն խալգ իչինտէ պուլունմասընտան տօլաեը հասըլ օլան հայրէթ վէ րէզալէթ օլտէրէճէտէ ազիմ օլտու քի, պիր միւտտէթ քիմսէնին աղըզը աշըլմատը: Եալընըզ Պանգօնուն բէտէրի, գըզընըն գօլունտան թուլթուպ տիշարը չըգարմապ իսթէտի: Ճագաթ Պանգօ բէտէրինին սագալընա կիւլմէսինէ տէվամ իթտի, Հաթթա ութանմամազըղըն սօն տէրէճէսինէ կիտէրէք,

«— Հայտէ բէտէր, գարուեալ աչըն, չի.նքի գարունուն իբի սիգտէ տիր, տէտի:

Ժէնէրալ, զաթէն տօն ժօղէնին անլաշըլմազ սուրէթտէ գաթլինտէն տօլաեը միւթէէսսիր օլմուշ իքէն, Պանգօնուն սօն սէօղլէրի իւղէրինէ սօղուգ գանլըլընը քէսպ իտէրէք,

«— Մա'տմազէլ, սիգի խանէմտէն տիշարը չըգարձագտան էվվէլ, պուրաեա նասըլ կէլմիշ օլտուղունուղու իյզահ իթմէնիգի իսթէրիմ, տէտի:

«Պանգօ տա, — Էֆէնտիմ, զաթընը պէնի տավէթ իթտինիգ, տէյի ճիվապ վէրտի:

«Ժէնէրալ տախի, թահգիրամիգ պիր թարղ իլէ, — Պէնմի սիգի տավէթ իթտիմ, տէյի սիւալ իթտի:

«— Եանի տօսթունուղ տօն ժօղէ պու սապահ պանա պիր տավէթնամէ կէթիրտի:

«Ժէնէրալըն զէվճէսի՝ պու սէօղլէրտէն աերլարագ, տօն ժօղէնին, պիր կիւն էվվէլքէնտիտինէ՝Րուսիալը պիր բրէնսէտէն տօլաեը պիր մասալ նագլ իթմիշ օլտուղունու խաթըրնա կէթիրտի:

Սաթթէ մարքի սը Շամրի՝ Մագսըն հիւրեաեէսինտէն ֆէվգէլատէ ալէագատար կիպի կէօրիւնալիլ ճիհէթլէ,

— Տիմէք Պանգօ՝ հագըգէթէն տօն ժօղէնին մէթրէսի իմիշ, տէյի պէեան իյլէտի:

— Ղալիպա էօյլէ տիր... պունունլա պէրապէր Պանգօ ինքեար կէլիեօր. քէնտինին վէրտիկի իյզահաթա պագըլըրսա, տօն ժօղէ պիր օեուն օյնամըշ իմիշ:

— Աճա'իպ:

— Պագաթ ալչագըլընըն միւքեաֆաթընա նաիլ օլմագտան ահրէթէ եօլճու օլմուշ տուր: Բէնտիսի Պանգօեա ֆէվգէլատէ կէօնիլ վէրմիշ, վէ Պանգօ տախի պալօեա տալէթ օլճունմասը չաթթըլա մուգապէլէի պիլմիսլտէ պուլունահաղընը վատ իթմիշ տիր: Հալպուքի տօն ժօղէ վէֆաթ իթտիկինտէն, նասըլքի կէօրիւեօրսունուղ, Պանգօ քէնտի տալէթնամէսինի մէճճանէն ալմըշ տիմէք տիր:

Րօգամպօլ: - Թապիի. անճաղ պու շէյլէրին նէթիճէսի
նէրէտէ գարար գըլտը:

— Իշար իթտիկիմ իյզահաթ վէրիտիկի էսնատէ պէն
մուֆարադտթ իթմիշ օլտուղումտան, նէթիճէսինտէն խա-
պէրտար տէյիլիմ:

— Տիմէք պունտան զիեատէ մալիւմաթընըգ եօգ տուր:

— Խայր, անճաղ շունու թէէմին իտէպիլիլիմքի, տօն
թօզէնին վէֆաթընտան պիր սաաթ սօնրա հէր քէս սավու-
շուպ կիթտի:

— Էօյլէ օլտուղու անլալըլըեօր:

Մարքի տը Շամրի՝ օթուրմուշ օլտուղու եէրտէն գալգըպ,
կարսօնա պօրճունու թէէտիեէ իթտէքտէն սօնրա,

— Կիտիպ գարթըմը ժէնէրալըն խանէսինտէ պրադաճա-
ղըմ. օնտան սօնրա օթէլ տը Սալլանտէրաեա կիտէճէեթիմ,
տէտի:

Րօգամպօլ՝ ահլպպասըյլա թօգալաշտըգտան սօնրա դա-
բուեա տօղրու իլէրլէտի, ֆադաթ էշիկին պիրինճի գատէ-
մէսինէ աեադ պասմըշ իքէն, էնսէսինէ տէօճիւպ,

— Ազիզէմ Մազս, աֆվ իտէրսինիզ, սիղէ պիր շէյ տա-
հա սօրաճաղըմ, տէտի:

— Մօրունուզ ազիզիմ:

— Մադըն պէնիմլէ էյլէնմիշ օլմանասընըգ:

— Նէ՞ տիմէք իսթէեօրսունուզ:

— Կիթմէք իւզրէ օլտուղում սըրատա, ֆիքրիմտէ պիր
շիւպհէ հասըլ օլտու:

— Նէ՞ կիպի շիւպհէ:

— Իհթիմալքի սիզ պիզէ լաթիֆէ իտէրէք, սըհհէթլէրի
պէրքէմալ օլան պիր թագըմ՝ միւթէվէֆալարըն խանէլէրինէ
թաազիեէթ գարթլարը կէօնտէրմէմիզէ սէպէպ օլուրսունուզ:

— Ազիզիմ, միւսաատէ իտին քի սիզէ եալընըգ պիր սեօզ
սէյլէեիմ. Էկէր պէն սիզին իլէ էյլէնիեօր իսէմ, Էօլիւմէ
գատար տիւէլլօ իթմէեէ ըազըեըմ, հալպու քի սիզին իլէ
տուէլլօ իթմէք արզուսինտէ տէյիլիմ:

— Աֆվ իտերսինիդ, իշխտիլէն հալլեր օլտէրէճէ ֆէվզէ-
լատէ տիր քի... .

Բօգամպօլուն ազիմէթինտէն սօնրա, մէրգուման կէնճլէր
մէզքիւր ֆաճիալը վադըալար իւզէրինէ պիր միւտտէթ տա-
հա կէօրիւշմէքտէլէր իքէն, մարքի տը Շամրի ժէնէրալ Ս...
նին օթէլինէ կիտէրէք, դարթընը պրադտը: Օթէլին հալլիսի
խընճախընճ տօլու օլուպ, թէքմիլ Բարիս, վադըատան իա-
պէրտար օլտուղու ճիհէթլէ, ազըն ազըն ժէնէրալըն խա-
նէսինէ կիտէրէք թաազիյեթի միւպէյեին դարթլարընը
պրադմադտա իտիլէր:

Բօգամպօլուն կէլտիկի զէման ատլիէ մէմուրլարը տիշա-
րը չըգմադտա իտիլէր:

Պիր բօլիս գօմիսէրի իլէ միւտտաթի ումուժիլիքտէն պիր
մէմուր, վադը օլան դաթլ հագդընտա թահգըդաթը ամի-
դէ իճրա իթմիշ օլուպ, Զինկեանէ զըզընըն նաչը թէյրիհ ի-
տիլտի, վէ մէզպուրէնին իշմիշ օլտուղու զէհիրին շիշէսի տէ
պաղչէ տէրունինտէ պուլունտու:

Կատինանըն նաչը, օթէլին ալթ դաթընտա պիր սալաեա
վազ իտիլմիշ օլտուղունտան, սալթէ մարքի տը Շամրի քէն-
տիսինի կէօրէպիլտի: Մէրգումէնին լէհճէսի գօլէրա իլէ-
թինտէն վէֆաթ իտէնլէր կիպի մօրարմըշ օլուպ, քէնտիսի
տէ թանըլմազ պիր հալէ կէլմիշ իտի:

Բօգամպօլ. - (միւնասիպ պիր հէեէճան իլէ.) Զէվալը
գըզըղազ, տէտի, վէ օրատան չըգըպ պիր արապաեա րաքի-
պէն օթէլ տը Սալլանտրէրաեա ազիմէթ իլլէտի: Հալպու քի
արապա գաբուսու աչըլմաեըպ, քիւշիւք գաբուտա եաս էլ-
պիսէլի պիր խըզմէթքեար զահիր օլարազ:

— Մօնսիէօ տիւզ վէ մատամ տիւշէս միւսաֆիր գապուլ
իթմէեօրլար, տէտի:

— Քէնտի տօսթլարընը՞ տա մը գապուլ իթմէեօրլար:

— Քիմսէեի: Լաքին սիզ ճէնադէ տալէթնամէսի ախզ ի-

տէճէքսինիզ, չիւնքի տօն ժօզէնին ճէնաղէ ալահը եարըն իճ-
րա օլունաճազ տըր:

Րօգամպօլ գարթընը վերիպ օրատան այրըլտը, վէ քէն-
տի քէնտիէ,

— Պահա իտէրիմքի, պու ագչամտան էվվէլ Գօնսէքսիօն
հագգընտա խապէր ալաճաղըմ. չիտիլիք սըր Վիլիամս իլէ
կէօրիւշմէէէ կիտէլիմ, տէյի միւլահաղա իթտի:

40

Րօգամպօլ, օթէլինին հավլիսինտէ արապատան էնտիկին-
տէ, քէնտի արապասըյլա ավտէթ իթմէքտէ պուլունան էնիշ-
թէսի գօնթ Ֆապիէն տ'Ապօյա թէսատիւֆ իյլէտի. Գօնթ,
ժէնէրալ Ս...նին օթէլինտէ գուհուրա կէլէն ֆաճիատան խա-
պէրտար օլմուշ օլտուղու ճիհէթլէ, գայնընա խիթապէն,

— Ջըգան կիճէ սէն ժէնէրալըն օթէլինտէ՞մի իտին, տէ-
յի սիւալ իթտի:

— Էվվէթ:

— Օ հալտէ, վաղը օլան ֆէլաքէթտէն պանա նի՛շին
պու սապահ պահա իթմէտին:

— Պէն պալօեու սաաթ իքիտէ թէրք իթտիմ. վուգուաթ
իսէ, սաաթ իւշտէ օլմուշ տուր. Պու կիւն էօյլէ թաամը իչին
Գաֆէ-տը. Բարիէէ կիթմիշ իտիմ, հէր չէյի օրատա տօսթ-
լարըմտան պիրինտէն տինլէտիմ:

Վիգօնթ գայնընըն գօլթուղունա կիրիպ, գդւաղընտան աշաղըեա,

— Տօղրու սէօլէ մատմազէլ Գօնսէքսիօնու հալէա սէ-
վիեօ՞րմուսուն, տէյի սօրտու.

Սախթէ մարքի տէ տիթրէեօր կիպի կէօրիւնէրէք, Ֆա-
պիէնին երւղիւնէ պագտը, վէ պատէհու,

— Նէ՞ սէօլէեծրսուն, տէտի.

— Նէ՞ սէօլէեհէհէիմ. տօն ժօզէ տէհչէթլի պիր ճինա-
եէթէ գուրպան օլմուշ, ֆագաթ նիհանեթ էօլմիւշ.

— Բէք էյի, պունտան նէ՞ օլուր.

— Տօն ժօզէ նիշանլը իտի...

— Օ հալտէ նիշանլընըն էվհամ ու խեհալաթը պիր ազ
տէֆ օլմուշ օլմալը տըր.

— Նի՞չին.

— Տօն ժօզէնին իքի մէթրէսի վար իմիշ.

— Հէմտէ նէ՞ մէթրէսիք...

Վիգօնթ շէօլէ տէվամ իթտի. — Պունլարըն հէքսի էյի.
պէն եինէ սէօղիւմէ նագլ իտէրիմ.

— Սէօղիւն նէ՞ տիր.

— Մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն նիշանլըտան խալի օլարագ
սէրպէսթ գալմասը տըր.

Բօգամպօլ պու սըրատա գըզարըպ, իզհարը էնտիշէ
իտէրէք.

— Ֆագաթ սօսթում, պէն մատմազէլ տը Սալլանտրէ-
րաեը սէվմէմ... անը տսլա սէվմէմիշիմ տիր, տէտի.

— Էկէր պու իֆատէեի նամուսուն իւզէրինէ իքատ իթ-
մէքլիկինի թալէպ իտէրսէմ, զանն իտէրիմքի կիւճլիւք շէ-
քէճէքօին.

— Հէր նէ օլսա, պու կիւն մէյտանտա հէնծեզ վէֆաթ
իթմիշ-պիր նիշանլը պուլունտուղու հալտէ, պունուն իւզէ-
րինէ սէօղ սէօլէնէմէզ.

— Յրատը էօլէ, պէն միւսթագպէլտէն պահմ իտիեօրում.

իլերուտէ պու խուսուստա կէօրիւշիւրիւզ. շիմտի սէն Պլանշըն նէգտինէ՞ մի կէլիեօրսուն :

— Հայ հայ :

Պէօլէճէ Բօգամպօլ՝ էնիշթէսինին թասավվուրաթընտան տօլաեր մէմնուն օլարադ վիգօնթէսին նէգտինէ կիթտի, վէ ագչամ թասամընա գատար պիրլիբտէ գալըպ, թասամտան սօնրա բէօր վալթէր Պրայթըն եանընա ազիմէթ իյլէտի, զերաանըն նասիհաթլարընա միւհթաճ պուլունմագտա իտի :

Սըր վիլիամն՝ ահվալէ քէսպի վուգուֆ իտինճէ, եազը թաշընը ալարադ, աթիտէրի մուխթասար իպարէեի եազտը :

«Վուգուաթա վէ Գօնսէբսիօնուն պիր մէքթուպունա, վէ հիջ օլմագսա, անըն իլէ պիր միւլագաթ վուգուինէ պէքլէմէք լազըմ տըր :»

Բօգամպօլ, օ ագչամը սապըը թիւքէնէրէք պէքլէտի. ագչամ կէչտի, լաքին նէ՛ պիր մէքթուպ, նէ՛ պիր խապէր վիրուտ իթմէտի : Մէրգում, վագթընը կէչիրմէք իւզըն մէնսուպ օլտուղու գլիւպէ կիտիպ, կիճէեի իւշ սաաթ կէչէնէտէք պագգարա օյնատը :

Գէնտի քէնտիեէ տէ, — Գի՞մ պիլիբ, պէլքի սինիրի, սըթւմասը թուլթմուշ տուր, եախօտ սաերգլամագտա տըր : Գատընլար, սէպէպսիգ եէրէ պաերլըրլար : Տօն թօգէնին նաշը քէնտիսինէ բէք զիեատէ թէէսսիր իթմիշ օլաճագ տըր, տէյի միւլահազա իյլէտի :

Հէր նէ իսէ, մէրգում, գլիւպտէն մուֆարագաթլա, քէնշտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան արապասընա տօղրու կիթմէքտէ իքէն, օրալարտա պիր ատէմին էնինէ պօեունա տօլալմագտա օլտուղունու կէօրիւպ, Գօնսէբսիօնուն արապ խըզմէթքեարը իտուկինի թանըտը :

Արապ՝ Բօգամպօլա սէլամ վերիպ, պիր մէքթուպ թէսւթմ իթտիքտէն սօնրա, պիր քէլիմէ պիլէ իրատ իթմէքսիզին սավուլուպ կիթտի :

Բօգամպօլտա, կէնճ գըզըն մէքթուպունու պիր ան Եվվէլ օգումագ արզուսինտէ պուլունտուղու ճիհէթլէ, տէրհալ

արապատընա ըաքիպէն, հայվանը սիւրաթլէ սիւրտիւ, վէ պիր չարեէք սաաթ զարփընտա խանէսինէ մուվասըլէթլէ, եաթադ օտասընտա գաբանըպ մէքթուպու աչտը:

Միւնտէրիճաթը դաեէթ ուզուն օլուպ, տիթընը պիր էլ իլէ եազըլմըն օլտուղու ըէվիչինտին անլաշըլըեօրտու:

Բօգամպօլ, պիր եէրտէ օթուրուպ, շու միւնտէրիճաթը օթընտու:

«Թարիֆ օլունմազ սուրէթտէ եիրմի տէօրթ սաաթ տիւ- չարը ճէվը ու ճէֆա օլտուգտան սօնրա, եարը կիճէեէ եա- գըն պու մէքթուպու սիգէ եազըեօրում:

«Բէտէրիմ վէ վալիտէմ, եանընտաքի օտատա տօն Ժօ- գէնին նաշը գարշըսընտա տիգ չէօքմիւշ օլուպ, տուա իտի- եօրլար:

«Պէն գաբանըպ եալընըգ գալմագ իսթէտիմ, չիւնքի պուրատա օլանը կէչէնի սիգէ եազմագլըղըմ, հիքեաեէ իթ- մէքլիկիմ լազըմ իտի... էվվէթ, հէր շէյի սիգէ պիլտիրմէ- լիեիմ, զիրա սիգ պէնիմ չէրիքիմսինիգ. նէ՛ տէհչէթլի քէ- լիմէ... վէ սիգտէն հիմաեէ վէ նասիհաթ պէքլիմէլիեիմ:

«Սիւպհան Ալլահ, տօն Ժօգէնին ասըլ գաթիլլէրի պի՞գ- միեիգ:

«Սէօյլէեինիգ, տօսթում, հագըգէթի հալպու՞մ մու տուր:

«Անըն նէ աեարտա մախլուգ օլտուղունու պէն սիգէ թէ- մամիլլէ անլաթտըմ, տէյի՞մի:

«Սիգ տէ չըգան կիճէքի ֆէլաքէթի թէրթիպ իյլէտինիգ, պու աա սահիհ տէյի՞մի աիր:

«Ազ էվվէլ ճէնագէնին պուլունտուղու օտաեա կիրմէեէ վէ նաշըն եիւզիւնէ պագմաեա ճէսարէթ իթտիմ:

«Քէնտիսինի, սիեահ գատիֆէ էլպիսէ կիեինմիշ օլտու- ղու հալտէ պիր եաթաղա եաթըրմըլլար իտի: Լէհճէսի ֆէվ- գէլատէ սօլկուն իտի, լաքին եիւզիւնտէ հիչ պիր թէպտի- լաթ հուսուլէ կէլմէմիշ իտի: Վէֆաթընըն անինտէ վագը օլ- մուշ օլտուղու ըէվիչտէն անլաշըլըեօրտու:

«Պու առէմին՝ ալչադ եիւրէքի վէ էլլերի գանը՝ պիր քիմնէ օլտուղունու պիլիրիմ. ֆադաթ պիլգիմ, ինթիգամը Իւլահի եէրինէ գաիմ օլմաեա հադգըմըղ վա՞ր մը իտի.»

«Քէնտիսինի թէլէֆի իթմէքլիբ հադգըմըղ մը իտի ալչադ»

«Էօլմիւշ օլան տօն ժօղէնին իւզերինէ կէօղլէրիմի աթֆ իթտիկիմ սըրատա, պու տէհչէթլի սիւալ՝ զիհնիմտէ պիրտէն պիրէ հասըլ օլարադ, պէնի ֆէվզէլգաեէ տիւչարը տէհչէթ գըլտը. Գալպիմին իզտիրապ իչինտէ, վէ գըզկըն տէմիր կիւ պի եանմագտա օլտուղունու հիսս իլէ, տէրհալ օտատան ֆիւրար իթտիմ.»

«Պունունլա պէրապէր օ առէմ ալչադ պիր առէմ իտի.»

«Տօն Բէտրօեու թէլէֆի իթտի... տօն Բէտրօ պէշ կիւնտէն պէրու թէրքի հաեաթ իթմիշ տիր, վէ տօն ժօղէ, իրէ թիքեապ իլթտիկի ճինաեէթլէրին ճէզասընը՝ տէրունինտէ պուլաճադ օլտուղու պալօեա տիւնքի կիւն կիթտիկինտէ, գարտաշընըն վէֆաթընտան խապէրտար պուլունմուշ տուր.»

«Միւսաատէ իտին քի, տիւնտէն պէրու վադը օլան խաթըրէլէրիմի ճէմ իտէպիլէեիմ.»

«Պիզի արապաեա իրքեապ իթտիկինիզ էսնատէ, զալիպա վալիտէմին գուճաղընտա պաեըմըլ իտիմ. Օթէլիմիզին հավլիսինտէ արապատան էնտիկիմիզտէ ագլըմ պաշըմա կէլտի.»

«Վալիտէմ, եէտինտէ պուլունան Գօլօնեը սուեու իլէ գուլադ թօզլարըմը օվալատը, վէ պէն վալիտէմին գօլթուղունա տաեանարադ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտըմ.»

«Պիլիրսինիզ քի տիւգ տը Սալլանտրէրա, պալօտա պիզէրէֆադաթ իթմէմիշ իտի.»

«Քէնտիսի, պիր թադըմ մէքթուպլարը եազմադ լազրէ, խոսուուսի օտաաընտա գալմըլ իտի.»

«Արապանըն ավտէթինի իչիթտիկինտէ, օտաաընտան չըք գարադ, պիզի գարշըլատը. Քէնտիսինի նէրտիվէնին իլք գատէմէսի իւզերինտէ կլօըտիւք.»

«— Նէ՞ վադը օլտու քի, պու գատար էրքէն ավտէթ իթտինիզ, տէյի սիւալ իթտի.»

«Վալիտէմտէ, — Գօնսէքսիօնուն րահաթը պօզուլտու, տէյի ճէվապ վէրտի:

«Տիւզ, պէնի գուճագլաեւպ, ղաեէթ միւթէսսիր պիր հալտէ տալօնա կէօթիւրէրէք,

«— Գը'զըմ, րահաթսը'զմըսըն. պիր թապիպ ճէլպ իտէ- լի'մի, տէյի սօրտու:

«Բէտէրիմ եիւզիւմէ պագըեօրտու, վէ սիմասընտաքիփզ- տիրապտէն լէհճէմին ֆէվգէլատէ սօլմուշ իտուկինի տէրք ի- փիօրտում:

«Պու ճիւմէ իլէ, — Խայր, խայր, րահաթսըզ տէյիլիմ, պալօնուն սըճագլըղնտան սըգրումը իտիմ. աչըգտա հավա արտըղմտա, հիչ պիր շէյիմգալմատը, տէյի ճէվապ վէրտիմ, վէ աեագտա տուրաճագ իգթիտարըմ օլմաարըղնտան, պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ օթուրտում: Սիզին չայեանը թէէսսիւ ֆ իֆատէնիզ վէ բէշֆինիզ՝ ճէնազէ չանը կիպի գուլագլարըմա էօթիւեօրտու:

«Բէտէրիմ՝ էլլէրիմի թուլթմուշ օլուպ, լէթաֆէթլէ սը- գըեօրտու. վալիտէմտէ, էսվաչըմըն տիւյմէլէրինի սէօքմիշ օլուպ, պանա պիր ըուհ գօգլատըեօրտու:

«— Պէն արթըզ էեիեիմ. ույգու իլէ հիչ պիր րահաթսըզ- լի'զըմ գալմաեաճագ տըր, տէտիմ, բէտէրիմտէ,

«— Էվվէթ, հագգըն վար տըր. եաթաղա կիրմէքլիկին լազըմ տըր, տէտի:

«Պէյլէճէ վալիտէմ վէ բէտէրիմ, խըզմէթճի գատընըմը չաղըրմաեւպ, բէնտիլէրի պէնի գօլթուգլարընա ալարագ օ- տամա կէօթիւրտիւլէր:

«Փէմին իտէրիմքի, կէօեա ույգուեա իհթիեաճըմ վար կիպի կէօրիւնմէքլիկիմ՝ վագը օլտճագ ահվալտէն տօլաեը միւպհէմ պիր հիսսի թապիեէ վէ կիզլի պիր տէհշէթէ տիւ- չար օլտուղըմտան նաշլի իտի:

«Օլ տագըգատա տօն ժօգէ իչին հէր շէյին պիթմիշ օլ- տուղընու միւպհէմ սուրէթտէ անլաեօրտում: Պունտան մաատա վագըաի միւքէտտէրէնին խապէրի կէթիրիտիկի սը-

ընտան Բէտէրիմ իլէ վալիտէմին գարշըլարընտա պուլունմագ ւ տան գօրգուեօրտում:

Պունունլա պէրապէր տօն ժօզէնին նալընը պուրաեա կէ- լծիրէճէքլէրի խաթըրմա պիլէ կէլմէեօրտում:

«Վալիտէմ՝ օտա խըզմէթճիմ քէնտիսի օլմագ իսթէտի, պէնի եաթաղա եաթըրտը, վէ պէնիմ րէճամ մուճիպինճէ կիճէ մասասը իւզէրինտէ պուլունան իտարէ ֆիթիլինի սէօն- տիւրտիւ: Պատէհու ուեուեաճաղըմա էմին օլարագ տիշարը չըգտը: Ուեումագ մը...»

«Պուլունտուղում գարանլըգ օտատա վէ տէրին սուս- լուգ իշինտէ տէհչէթլի վէ դարիպ պիր սաեըգլամաեա տիւ- չար օլտում:

«Ջինկեանէ գըզընըն՝ գօլունու եօգարը գալտըրըպ խան- չէրինի բարլաթտըղընը կէօրիւեօրում, վէ տօն ժօզէեի՝ րէֆի սէտա իտիեօր զանն իթտիմ: պատէհու նալընըն եէրէ տիւշ- մէսի կիպի գուլաղըմա գապա պիր սէս կէլտի: Պիր սաաթ գատար, պէլքի տահա ազ պիր միւտտէթ, ֆագաթ նիհա- եէթ պէնիմ իշին ճէհէննէմի պիր էպէտիլիք գատար զանն օլունան պիր միւտտէթ դարֆընտա, տէհչէթիմտէն նալի տիշ- լէրիմ չարըտը, գալպիմ շիտտէթլէ վուրտու, վէ խարիճտէն իշիթտիկիմ ճիւզի պիր սէս՝ պէնի թարիֆ օլունմագ տէրէ- ճէտէ աղըր իղթիրապ վէ էնտիշէլէրէ կիրիֆթար իյլէտի:

«Աթէշտէն պիր էլին, օտամըն տիվարը իւզէրինտէ, «սէն տօն ժօզէեի գաթլու թէլէֆ իթտին» իպարէսինի եաղըեօր զանն իտիեօրտում:

«Ջօգ տէֆա տէնիլմիշ տիր քի, մօնսիէօ, մուխաթարա- եա պէքլէնմէսի՝ պիզգաթ մուխաթարատան եիւզ գաթ զի- եատէ միւտհիշ տիր: Պու խուսուս սահիհ օլմալը տըր, չիւնքի կէչէն եիրմի տէօրթ սաաթ դարֆընտա Բէք զիեատէ միւտ- տարըպ օլտում, հալպու քի եալընըզճա կէչիրտիկիմ, գարան- լըգտա գալմըշ օլտուղում, եաթաղտա տիթրէեէրէք եաթ- աղըրմ, վէ իշիտիլէն հէր սէսէ գուլագ վէրտիկիմ պիր սաաթտա օլ գատար միւզտարըպ օլմատըմ:

«Նիհաեթ, պիր միւսափիրին կէլմիշ օլտուղունու իւ-
պար իտէն չան սէսինի իշիթտիմ. պու սէս՝ պանա, ճէնազե-
եէ մախսուս մուճիպի թէէսսիւֆ պիր սէտաեէ պէնզէեօրտու:

«Պիւթիւն գանըմ սամարլարըմտա տօնտու, էօլէճէք
օլտուղումու գանն իթտիմ: Գաբունուն իքի գանատընըն ա-
շըլտըղընը իշիթտիմ:

«Եարը կիճէեի տէօրթ սաաթ կէչմիշ իտի. էօլէ պիր
սաաթտա իսէ, ֆէնա խապէր կէթիրէն միւսափիրտէն զայ-
րի քիմսէ կէլէմէզ իտի:

«Օթէլին քեաֆֆէյի արապալարը ավտէթ իթմիշ օլուպ,
իչէրի կիրէն քիմ օլապիիր իտի:

«Տօն ժօզէեի, եա էօլիւ օլարազ եախօտ էօլիւմ հալին-
տէ կէթիրտիքլէրինի տէրհալ քէշֆ իթտիմ:

«Պիր տազըգա էվլէլ պաեըլաճագ օլտուղումու հիսս
իթտիկիմ հալտէ, նասըլ գուվլէթ պուլարագ աեազա գալգ-
տըղըմը, էլպիսէմի կիեինտիկիմի, վէ թուալէթ օտամըն բէն-
չիւէսինէ գատար իւէրլէտիկիմի պիւմէմ:

«Պու բէնչիրէ հավիեէ նազըր տըր: Բէրտէլէրի գալտը-
րըպ, գաֆէսլէրին արասընտան պագտըմ: Ֆիլվագը հավիտէ
պիր արապա տուրմուշ իտի, լաքին պու արապա տօն ժօ-
զէնին արապասը օլմաեըպ, ժէնէրալ Ս... նին արապասը օլ-
տուղունու տէրհալթանըտըմ: Այնի վագըթտա սիեաճ էլպի-
սէ կիեինմիշ օլան պիր ատէմ իլէ իքի իւրզմէթքեարըն արա-
պատան էնտիքլէրինի կէօրտիւմ:

«Պու ատէմլէր իլէ հէնուզ ուեումամըշ օլան օթէլիմիզին
խըզմէթքեարլարը արապասընտա պագը սէօզլէր ճէրէեան
իյլէտի:

«Պատէհու արապաեը գաբունուն էօնիւնտէ տուրտուր-
տուգլարընը կէօրտիւմ:

«Ղալիպա պու արապանըն մուվասըլէթի զէմանընտա բէ-
տէրիմ վէ վալիտէմ ուեումամըշ օլուպ, պիր գաշ կիւնտէն
պէրու բէտէրիմի իշղալ իտէն մուհիմմ մէսէլէլէր իւզէրինէ
սալօնտա կէօրիւշմէքլէ մէշղուլ պուլունմուշլար իտի:

«Սիրեա՛հ էլ պիտէ՛լի շախս, բէ՛ֆազաթընտա պիր խըղմէթ-
քեար օլտուղու հալտէ սալօնա կիրտի:

«Ձէնտ տաղըգա սօնրա, պաղը թէլաշը ատըմ սէսլերի
վէ քէտէր ու էլէմ ֆիղան ու ֆէրեատլարը իշիթտիմ: Պա-
տէհու բէտէրիմ իլէ վալիտէմին հալլիեէ էնիպ արապաեա
եաղլաշտըգլարընը, վէ պիրլիքտէ տէհշէթի աղիմէ իլէ բէֆը
սէտա իլլէտիքլէրինի իշիթտիմ:

«Իբի խըղմէթ.քեարլար էլլէրինէ ֆէնէրլէր թութտուգ-
լարընտան, պու ֆէնէրլէրին ըշըղըյլա, արապատան պի բուհ
պիր ճիսմ չըգարըլտըղընը կէօրտիւմ:

«Պու ճիսմ՝ տօն ժօզէնին նաշը իտի:

«Օլ վաղըթ հիշ գուվվէթիմ գալմատը, վէ տիւշտիւմ
թէքրար պաեըլտըմ:

.....

«Սապահ օլուպ, աղիմ պիր սօղուգ սաեէսինտէ աեըլ
տըմ: Պիր խայլի սաաթլար տէօշէմէ իւզէրինտէ սէրիւմիշ օլ-
տուղում հալտէ, քիմէսնէ օտամա կիրիպ պէնի կէօրմէմիշ
իտի:

«Պիւմէմ.քի զաաֆէթ մի եօգսա ճէսարէթ մի նէթիճէսի
տիր, անճազ թէքրար եաթաճազ, լիէ տօն ժօզէնին վէֆա-
թընը խապէր վէրմէլէրինէ տէկին իզթիրապ վէ էնտիշէ իլէ
պէքլէեէճէք եէրտէ, եէրտէն գալգտըմ, էսվապըմը կիեին-
տիմ, վէ պիրինճի գաթա էնտիմ:

«Նէրտիվէնտէ բէք չօգ խըղմէթ.քեարլար պուլունուպ,
մահգուն պիր հալ իլէ կիտիպ կէլիեօրլար իտի: Գարչըմա
տիզիտիլէր, հիշ պիրլի վուգուլի հալի պանա պիլտիրմէեէ ճէ-
սարէթ իտէմէտի: Թէէսսիւֆ իտէրիմ.քի, պէն անլէրտէն զի-
եատէ հէր շէյի պիլիը իտիմ:

«Պիւեիւք սալօնուն գաբուսու աշըլըպ իշէրի կիրտիմ:

«Ա՛հ, նազարը տիգգաթըմա չարբան մէնգարէեի, վէ պու
եիւզտէն պէնտէ հասըլ օլան թէէսսիրի աղիմի միւտտէթի
հաեաթըմտա ունուտաւաեաճաղըմ:

«Տօն ժողէ, վեփաթ իթմիշ օլուպ, հէնուզ պալօ դընա-
ֆէթիլիէ պիր գանաբէ իւզէրինտէ եաթըրըմըշ իտի. եալը-
նըզ տօմինօսու աշըմըշ օլուպ, պաթիսթա կէօմէկի կէօրիւլ-
մէքտէ, վէ գան տամլարը ագմագտա իտի:

«Ճէնագէնին եանընտա վալիտէմ տիզ չէօքմիւշ օլուպ,
հէօնկիւր հէօնկիւր աղլաեօրտու:

«Բէտէրիմ իսէ, գանաբէնին արգասընտա վէ աեագտա
տուրմուշ, վէ պիր էլինի տօն ժողէնին ումուզունա վէ տիկէ-
րինի ալնընա տաեաթմըշ օլտուղու հալտէ, երլտըրըմտան վօ-
րուլմուշ օլան ատէմէրին թավընտա կէօրիւնիւեօրտու:

«Սիւքիւթիւ՝ քէտէրինին ճէսամէթինի իրաեէ իթմէքտէ
օլուպ, քէնտիսինի կէօրտիւկիւմտէ ըլւճաթ իթտիկիմ կիպի,
հարէքէթի վագըամտան տօլաեը տախի տէհշէթիլի պիր իզ-
թիրապը գալպէ տիւշար օլտում:

«Բէտէրիմ, պու ատէմին ալչագլըղընը պիլիր իտի՝ ֆա-
գաթ անըն եաչամասըյլա, Սալլանտրէրա խանէտանընըն իս-
մինի մուհաֆաղա իթմէք արզուսինտէ պուլսնմագտա իտի:

«Բէտէրիմին մահգունիեթի ազիմէսինտէն՝ պիր ասըլ-
զատէնին քէնտի ճինսի վէ նէսլի հագգընտա նէ տէրէճէ թէ-
քէպպիւր վէ ղուրուր իլէ մութթասըֆ օլտուղունու անլա-
տիւմ: Բէտէրիմ տօն Բէտրօեու, տօն ժողէտէն զիեատէ քէ-
վէր իտի իսէ տէ, տօն ժողէ նէսլիմիզէ տէվամ իտէճէկին-
տէն՝ պիրինճինին վեփաթընա գաթլանմըշ իտի:

«Տօն Բէտրօնու Վեփաթը խապէր վէրիտիկի կիւն, բէ-
տէրիմ, էվլատը իւզէրինէ աղլաեան պիր բէտէր կիպի կէօզ
եաշլարը տէօքաիւ:

«Լաքին օ կիճէսի՝ քէտէր ու էլէմի՝ բաթըրտըլը պիր սու-
րէթտէ օլմաեըպ, մուգատտէրաթը իլահիեէ գարշըսընտա
արզը թէսլիմիեթ իլլէմիշ իտի: Փագաթ տօն ժողէնին վէ-
ֆաթընը խապէր ալտըղը կիճէ, նէսլինին խիթամ պուլմագ-
տա օլտուղունու կէօրէն տիւզ տը Սալլանտրէրա, եանի Իս-
թանիա ասըլզատէկեանընտան պուլունան բէտէրիմին քէտէրի՝
ղաեթ ազիմ վէ մէյեուսիեթպախշ տէրէճէտէ օլտու:

«Քէնտի եանընտա, սիեա՛հ էլպիսէ կիեինմիշ օլարադէ տօն ժօղէնին նաշընա ըէֆադաթ իթմիշ օլան շախս պոլլուճմադ տա իտի: Պու իսէ մատամ ժէնէրալ Ս... նին միւթէալլիէ գաթընտան վիգօնթ տը Շէնըվիլ իտի:

«Պու վիգօնթ, խըսըմընըն էյլէնճէսինի տէրեաի հիւզն ու մաթէմէ դարգ իթմիշ օլան իշպու տէհշէթլի ֆաճիաեը դաեթթ սագընարադ հիքեաեէ իթմէքտէ իտի: Մէրգում, ճինաեէթի վագընըն ագլէ եագըն սէպէպլէրի, վէ տօն ժօղէ իլէ գաթիլի արասընտա դաթէն մէվճուտ օլմուշ օլան բապըթա հագընտա քէնտի պիլտիկի կիպի մալիւմաթ վէ իյգահաթ վէրտիքտէն սօնրա, բէտէրիմէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի:

«Պու մէքթուպ՝ տօն ժօղէնին մուալէնէթինէ շիթապ իտիլտիկի սըրատա մէրգումուն ճէպինտէն տիւշմիւշ իտի:

«Բէտէրիմ, պուճտան պէօյլէ հէր շէյէ մունթազըր օլան ատէմ կիպի մաքինավարի պիր սուրէթտէ մէգըիւր մէքթուպու ալըպ մահֆադասընա աթֆընազար իթտի, ֆագաթ պիր աղ սօնրա տիթրէտիկինի վէ սալլանտըղընը կէօրտիւկիւմ կիպի, «Գատիքստէն եազըլմըշ պիր մէքթուպ տուր» տէտիկինի տէ իշիթտիմ:

«Աճէլէթէն իշպու մէքթուպու աշտըղընը կէօրտիւմ, վէ կէօղէրինտէ պիր իւմիտ շէօլէսի բարլատըղընը զանն իթտիմ: Պէլքի ճէնապը Ալլահ՝ տօն ժօղէնի ալմագլա, տօն Բէտրօեու քէնտիսինէ իհսան իթմէք, վէ պէտպաթ նիշանլըմա եագընտա քէսպի իֆագաթ իթտիրմէք կիպի պիր միւճիզէ իճրա իյլէմէքտէ օլտուղունու իշթիմալ քի զանն իթմիշ տիր: Լաքին հաերֆ քի պու իւմիտ բէք չաբուգ կէշտի, վէ ճէնապը Հագգըն՝ տիւգ տը Սալլանտըրեանըն սօն նէսլինէ աճըեարագ, անըն լէհինտէ պիր միւճիզէ իճրա պուեուրմուշ օլտուղունու մէմուլ իլէ, պիր արա քէսպի ճէսարէթլէ պաշընը եօգարընա տօղրու գալտըրմըշ պուլլունան պու ատէմ, երտորըրմտան վուրուլարագ բէօքիւնտէն տէվրիլէն մէշէ աղաճը կիպի սըրթ իւթիւ տիւշտիւ:

«Մէգըիւր մէքթուպտա, տօն ժօղէնէ, պիրատէրինին

վուգուի վեֆաթը պիտի ըլլի՝ օլուպ, ալչադ՝ օ մեթուպու պիր կիւն էվվէլ ալմըն օլտուղու հալտէ, պալօեա կիթմէքտէն չէքինմէմիշ իտի:

«Հալպու քի մօնսիօ, բէտէրիմ տօն ժօղէեի օլտէրէճէ սէվէր իտի քի, ագլը պաշընա կէտիկինտէ, անըն իրթիքեապ իյլէտիկի ալչադլըն՝ իֆրաթ նէզաքէթինէ իսնատ իթտի: Իվվէթ, բէտէրիմ պու սրրատա,

«— Ձէվալլը չօճուգ, գալպինտէ գարընտաշընըն քէտէր ու էլէմի մէվճուտ օլտուղու հալտէ, սէվկիւլիւսիւ օլան Գօնսէքսիօնուէն տօն Բէտրօնուէն վեֆաթընը միւլքին մէրթէպէ կէճ խապէր ալմասը իչին, պէրապէրինճէ պալօեա կիթմէք կիպի պիր մուամէլէի գահրամանիէեէ պիլէ գաթլանմըշ տըր, տէտի:

«Պու սապահտան պէրի, մօնսիօ, բէտէրիմ վէ վալիտէմ տօն Բէտրօնուէն գաթիլինին նաշը գարշըսընտա տիզ չէօքիւպ աղլաեօրլար վէ տուա իտիեօրլար:

«Տօն Բէտրօ իսէ, ատիլ վէ խայրխահ պիր քիմնէ իքէն, էօլաիւկիւ կիճէ, էթրաֆընտա եալընըզ պիր թագըմ էճնէպիլէր պուլունմուշլար տըր... Անլաեօ՞րմուսունուգ:

«Տիկէր թարաֆտան մօնսիօ, պու եագընլըզա, պու աւտէմին ճինաեթլէրինէ ըաղմէն, թէքըար իտէրիմքի, քէնտիսինի պախթըն էն զալիմ տարպէսինէ պէն թայելին վէ թախսիս իթտիկիմ ճիհէթլէ, գալպիմտէ իզթիրապ մէվճուտ տուր: Պու եօլտա հարէքէթ վէ մուամէլէեէ հագգըմ վա՞ր մը իտի, հագգըմըզ վա՞ր մը իտի:

«Մօնսիօ, սիզ քի ասըլգատէ վէ խայրխահ պիր զաթընըզ, ճիւմլէ թարաֆընտան թէրք իտիմիշ օլան պիչարէ վէ կէնճ պիր գըզա համիյեթքեարանէ էլինիզի սունմուշ օլտուղունուգ ճիհէթլէ, սիզի կէօրմէք իսթէեօրում: Պանա ճէսարէթ վիրէճէք օլտուղունուգու զանն իտիեօրում... սիզի կէօրմէք... ֆագաթ նէ՞րէտէ վէ նէ՞ վագըթ... սիզէ պու մէքթուպու պիլէ կիւն իլէ եազապիլտիմ:

«Տօն ժողէնին ճէնաղէ ալայը եարըն իճրա իտիլէճէք տիր :
«Վագաա սիդ պու ալաեա կէլէճէքսինիդ, ֆագաթ պէնի
կէօրմէեճէքսինիդ. չիւնքի Իսթանբուլարըն ուսուլինճէ, գա-
տընլար՝ ճէնաղէ ալայընտա պուլունանլարա ըլֆագաթ իթւ
մէզլէր : Պունունլա պէրապէր սիզի պու ագչամ եա եարըն
կէօրմէք իւմիտինտէեիմ :

«Ալլահա ըսմարլատըգ մօնսիէօ, պէնի աճըեընըզ, վէ թէ-
չէքքիւրաթըմը գապուլ իտինիդ :

«ԳՕՆՍԷԲՍԻՕՆ» :

Րօգամպօլ, մէքթուպը մէզքիւրու օգուտուգտան սօն-
րա, քէնտի քէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօլլէտի :

— Նամուսում հագգը իչին սէօլլէրիմքի, պու կէնճ գըզ,
մէքթուպա զէյլէն եազտըղը իչպու սօն ճիւմլէնին էհէմմիեէ-
թինի քէնտիսի տէ թագտիր իթմէմիչ տիր : Ագրապա-
սընտան օլան պիր քիմսէեի գաթլու թէլէֆ իթտիրմէք կի-
պի ազիմ վէ միւչքիլ պիր մէճպուրիեէթտէ պուլունտու-
ղունտան տօլաեը քէնտիսինի աճըմագլըղըմը իսթէեօր : Լա-
քին այնի վագըթտա պու քիւչիւք մուամէլէտէ մուավէնէ-
թիմի քէնտիսինէ տիրիդ իթմէտիկիմտէն տօլաեը իզհարը թէ-
չէքքիւր իյլէեօր : Կէրչի զահիրէն պու պիր մանթըգ նօգսանը
տըր, հալպու քի պէնիմ իչին բէք միւսէրրահ պիր քէյֆի-
եէթ տիր : Մատմաղէլ Գօնսէքսիօն տը Սալլանտրէրա՝ քէնտի-
սի պիլմէեէրէք, Մ. մարքի տը Շամրիեի սէվմէքտէ տիր :
(Պատէհու Րօգամպօլ կիւլլէրէք շու սէօզլէրի իլավէ իթտի :)
Պունունլա պէրապէր իսմիմին Րօգամպօլ օլտուղունու, վէ Յիւ-
բար խաթունըն էօեէ օղլու պուլունտուղումու, վէ կիյեօթին
ալէթիյլէ Նիգօլօեու թէլէֆ իթտիրտիկիմի, վէ պու կիւն տէ
պիւթիւն ալէմ ինտինտէ մարքի տը Շամրի թէսմիեէ օլու-
նուպ, Սալլանտրէրա խանէտանընա մէնսուպ պիր գըզ իլէ
էվլէնմէք էֆքեարընտա պուլունտուղումու տիւչիւնիւրսէմ...
ֆագաթ, (տէտի Րօգամպօլ սիկարասընը աթարագ վէ մումու
սէօնտիւրէրէք,) ֆէյլէսօֆլար, ֆագիլէթի, հէր էյիլիկին գա-
բուսու տուր տէրլէր :

41

Մ. մարքի տը Շամրի՝ սապահըն սաաթ օն րառտէլէ-
րինտէ ուեանըպ, տօն ժօզէնին ճէնազէ ալաեընտապուլուն-
մագ իւզրէ եաս էլպիսէսի կիեինտի, վէ պատէհու սըր Վի-
լիամսըն օտասընա չըգտը:

Սըր Վիլիամս՝ Գօնսէքսիօնուն մէքթուպընտան խապէր-
տար տէյիլ իտի: Բօգամպօլ իչպու մէքթուպու օգուտու,
վէ մէրգուամ քէօր տա քէմալը տիգգաթլէ տինլէտի:

Միւթէագըպէն թաշընը էլինէ ալըպ, շու ճիւմլէեի
եազտը:

«Պու իչտէ խայլի իլէրի կիթմիչ օլտուղուսուղ տէրքեար
տըր: Սէն՝ մատմաղէլ Գօնսէքսիօն լծարսիլընտան սէվիլմիչ
սին տիր, վէ էն պիւեիւք մանի օլան տօն ժօզէ տէ օրթա-
տան գալգմըշ տըր: Ֆագաթ...»

Քէօր՝ պու քէլիմէեի եազտըգտան սօնրա տուրաու, վէ
գալէմինի բարմագլարընըն ալասընտա տէօնտիւրէրէք տիւ-
շիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ:

Բօգամպօլ, սըր Վիլիամսըն եազտըղը սօն քէլիմէեի թէք-
րար իթտիկինտէ, մէրգուամ քէօր՝ շու եօլտա իլավէ փթտի:

«Տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ Իսքանիանըն պիրինճի սընըֆ
ասըլգատէկեանընտան տըր, եէտի սէքիգ եիւզ պին ֆրանգ
իրատա մալիք տիր, վէ տօն Բէտրօ իլէ տօն ժօզէնին միրա-
սընը տախի էլտէ իթմէքլէ, սէրվէթի տահա զիեատէ արթ-
մագտա տըր...»

Բօգամպօլ, մէրգուամըն եազտըղը սըրատա ոսմուղունուն
իւզէրինտէն օգուեարագ,

— Պու պիր կիւղէլ բէլէբիր տիր, տէտի, վէ սըր Վի-
լիամս շէօյլէ տէվամ իյլէտի :

«Մարքի տը Շամրի, հէր նէ գատար էյի պիր ասըլգա-
տէ իսէ տէ, Սալլանտրէրա խանէտանընտան տուն տէրէճէ-
տէ պուլունմագտա տըր :»

Րօգամպօլ, հագըգի պիր մարքի տիր կիպի վագը օլան
իֆատէտէն ճան սըգընթըսը հալի կէօթէրէրէք :

— Լաբին պիղիմտէ բէք էսկի աշըլգատէկեանտան օլ-
տուղուսուղու ունուտուեօրմուսունուղ, տէտի :

Սըր Վիլիամսըն չիրքին շէհրէսինտէ իսթիհզաքեաքի
պիր կիւլիւմսէմէ հասըլ օլարագ :

— Պագաթ սիգտէ, Ֆիբար խաթուն, սիզի ասալէթ իւն-
վանընտան թարտ իթտիկինի ունուտուեօրսունուղ, տիմէք
իսթէտիկինի անլաթտը, վէ թաշըն իւղէրինէ շու ճիւմլէփի
եագտը :

— Պուստան գաթինագար մարքի տը Շամրինին եաշընըզ
երիմի պէշ պին ֆրանգ իրատը վար տըր քի, պու գատար-
ճըգ մէպլաղ էհէմմիեթսիգ պիր շէյ տիր :

Րօգամպօլ — Գօնսէրսիօն պէնի սուրէթի հագըգիէտէ
սէվտիկի հալտէ, պու խուսուսըն էհէմմիեթի եօգ տոգը :

Սըր Վիլիամս — (Թաշըն իւղէրինտէ եագմաւընա տէվամ
իտէրէք.) Տիւգ տը Սալլանտրէրանըն տա շիւպհէօփգ պու
խուսուստա պիր թագըմ ելւքսէք թաժավվուր վէ նիեթլէրի
օլաճագ տըր, իմտի մատմաղէլ Գօնսէրսիօնու սուրէթի մա-
հիրանէտէ իսթիճվապ իթմէք, վէ քէնտի տէսլփի իզտի-
վաճընըն պիւեիւք պիր ասըլգատէ թարագընտան թալէպ ի-
տիլիպ իտիլմէտիկինի անլամագ լագըմ տըր :

— Օ գօլայ :

— Նաւըլ անլաեապիլիրսին :

— Գատիմտէն պերու խանըտըղըմըզ պիր քիմսէնին է-
իլլէ :

— Օ քիմսի քիմ տիր :

Ամճարընըն վէֆաթըլա տիւգ իւնվանընը պլմըշ, վէ

Ֆէվգէլատէ քէսպի սերվէթ իթմիշ օլան կէնճ գօնթ տը
Շաթօ-Մայիեի խաթըրլարսընդ: Պիզ օլմասա իտիք, անըն,
մատամ Մալասի իլէ էվլէնէճէք օլտուղունու պիլիրսինիզ:

— Էվլէթ:

— Հալպուլքի տիւգ՝ մատամ Մալասի թարաֆընտան
րէտտ իտիլմիշ տիր:

— Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլաեօրում: Հալպուլքի օլ
վազըթ տօն ժօզէ եաշամագտա իտի, տօն ժօզէ վէֆաթ
իթտիկի հալտէ, պիր եախօտ իքի այտան... (Իլավէթէն տէ.)
իլթէ մուխաթարա պունտա տըր, սէօղիւնիւ եազտը, վէ պու-
նա մանէաի խուսուսի վէրմէք իւզրէ, զիյրինէ պիր շըզկը
չէքտի:

Բօգամպօլ: Պէնճէ տէ մուխաթարա պաշգա ճիհէթտէ
տիր:

— Նէ՞րէտէ տիր:

— Ամճա, Պազգարանըն, տիւգիւն ֆամիլեասըյա միւ-
նասէպաթը պուլունտուղունու սանա սէօյլէմիշիմ տիր:

Սըր Վիլիամս՝ Պազգարա իսմինի իշիթտիկինտէ սարսը-
տը: Այնի վազըթտա, օլանէ տէկին սաքին օլան սիմասըն-
տա նէվիմա հէեհճան վէ հիտտէթ ալէամէթի կէօրիւլտիւ:

Բօգամպօլ: Մատէմքի պու մէսէլէտէն պահս իտիեօր
իսէք, սօնունա գատար տէվամ իտէլիմ: Պէն Բարիսէ կէլէ-
լիտէն պէրի, գօնթէս Արթօֆ օլտուղու մալիւմիւն պուլու-
նան Պազգարա զայպուպէթ իթմիշ տիր: Պու գատըն՝ կէչէն
սօն պահարտա Բուսիանա կիթմիշ օլտուղու հալտէ, կէլէ-
ճէք այ իպթիտալարընտա ալտէթ իտէճէք տիր: Հաթթա
վիրուտինէ հէր կիւն պէքլէնիեօր: Կէօրիւեօրսուն քի էյի
մալիւմաթ ալմըշըմ տըր:

Սըր Վիլիամս: (Էլիյլէ իշարէթ իտէրէք.) Էյ սօնրա՞:

— Պունտան պաշգա, օն գատար քէսանա թէսատիւֆ
իթտիմքի, պունյար վիգօնթ տը Դամպօլհու, վէ մարքի
տօն ինէկօ տը լօս Մօնթէսի թանըմըշլար տըր: Օլ տէրէճէ
թէպտիլ օլմուշում տուր քի, մարքի տը Շամրի հալիմէ

պունլարտան հիշ պիրի պէնի թանճամըշ տըր, Հալպու բի Պազգարատան գօրգուեօրում,

Քէօր. (եազարագ.) Հագգըն վար տըր,

— Իմտի Պազգարա իլէ զէվճի իբի սէնէ ագտէմ տիւգ տը Սալլանտէրա իլէ ֆամիլեասընը Վէյսպատէն գաբլըճալարընտա թանճմըշար տըր, Գօնթ Արթօֆուն տիւգ իլէ իւլֆէթի վար տըր, վէ հէր նէ գատար Պազգարա՝ զէվճի իլէ պիրիքտէ ճէմիլեթլէրէ տախիլ օլմուշ իսէ տէ, օլթէլ տը Սալլանտէրանըն թէքլիֆսիզ տօսթլարընտան օլմուշ տուր, Տիւշէս վէ Գօնսէքսիօն քէնտիսինի զիեատէսիյլէ սէվէրլէր,

Սըր Վիլիամսըն տօտագլարընըն գըմըլտանմասընտան շէյթա՛ն, տիմէք իսթէտիկի անլաշըլտը,

Բօգամպօլ. — Իմտի չիւպհէսիզ գօնթ Արթօֆ՝ կէնճ տիւգ տը Շաթօ-Մաիեի թագտիմ իլէմիշ տիր,

Սըր Վիլիամսըն գաշարը չաթըլտը, վէ Բօգամպօլտա չուեօլտա տէվամ իթտի,

— Կէօրիւեօրսուն քի ամճա, վագթիյլէ բէք չարբըգ հարէթտէ պուլունմուշսուն տուր, չիւնքի պու ատէմլէրի, արասընտա սէն իւլֆէթ իթտիրտին,

Սըր Վիլիամս՝ պիր ա՛հը տէրուն չէքտի, Բօգամպօլ, սէօզիւնիւ եինէ չու սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ,

— Տիմէք Պազգարա իլէ գօնթ եինէ իշէ պաշլաեաճագլար, վէ պիգէ միւքէմմէլէն զալէպէ չալմըշ օլան օ գատըն, էկէր թէտապիրի լազըմէեր իթթիսազ իթմէգսէք, պիզի եինէ տէվիրէճէք տիր,

Պու արա քէօր՝ տիշլէրինի կըճըրտաթտը,

Բօգամպօլ. — (Իմտի տօսթում, մատէմքի տիւգ վէ ֆամիլեասը տօն ժօղէնին նաշընը Իսթանիաեա կէօթիւրէճէքլէրի ճիհէթլէ, պիր միւտտէթ պօշ վագթըմըգ պուլունաճագ տըր, իշթէ օ վագըթ զարֆընտա Պազգարա իլէ իշղալ իթմէլիեիզ,

Սըր Վիլիամս. (պաշընը սալլաեարագ.) Եվվէթ, էվվէթ,

Բօգամպօլ. — Պէնիտինլէ ազիգէմ, գարտաշըն Մ. տը Քէր,

կազ ալեյհինտէքի պուզզ ու առավելթինտէն տօլաեը սէ-
նի թայեիպ իթմէյ, փագաթ պէնճէ հիշ օլմագսա մուվագ-
գաթ սուրէթլէ պու առավելթինտէն կէրի տուրմալըսըն, Իշ-
պու առավելթինտէն ֆայիտէմէնտ օլմագ շէօյլէ տուրսուլն, ֆե-
նալըգ տախի կէօրտիւք, Էկէր ինսանիտէթըրվէր գարտաշըն
իւն թէք զիեատէ մէշգուլ օլմաեըպ, Պագգարա հագգընտա
պիր ազ տահա զիեատէ սարֆը զիհին իթմիշ օլսա իտին,
շիւպհէսիգ տիլինի վէ իքի կէօգիւնիւ զայպ իթմիշ օլմաեա-
ճագ իտին, Պէլքի տէ,— տէյի Բօգամպօլ իսթիհգաքեարի
պիր թարղտա պէեան իյլէտի,— պէլքի տէ նիհաեթ սէնի
սէվէճէք օլան օլ տիլպէր Սարա իլէ պիրլիքտէ պիր վիլաեթ-
թէ չէքիլէրէք եաշար իտին:

Սըր Վիլիամս՝ Սարա իսմինի իշիթտիկինտէ լէհճէսի
սօլտու:

Բօգամպօլ. — Խիւլասա, Էկէր իսթէրսէն, Էօյլէ պիր բլան
թէրթիպ իտէրիդքի, պու բլան իլէ սէնին Պագգարանտան
ինթիգամընը ալապիլիրսին, վէ թէէմին իտէրիմքի, ազլու
ֆիրասէթինէ միւքեաֆաթ օլարագ, Սարաեը սանա վէրմէք-
լիկիմտէ իհթիմալ տաիրէսինտէ տիր:

Սըր Վիլիամս՝ քէնտի հարէքէթլէրիյլէ ֆէվգէլատէ մէ-
սէրրէթ իզհար իյլէմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, սաաթընա պագարագ,

— Պու ագչամ իշպու խուսուստա թէքրար կէօրիւշիւ-
քիւզ, Շիմտի սաաթ օն պիր տիր. պէն տէ տօն ժօզէնին ճէ-
նազէ ալայընա կիտէճէեիմ, Միւթէվէֆանըն նիշանլըմը պա-
նա միրաս գալաըղը ճիհէթլէ, պաշգա տիլըլիւ եաքամամ,
տէտի:

Սաթթէ մարքի, պունճա ֆէլաքէթլէրին պիրինճի վէ Էս-
թարի սէպէպի օլմուշ օլան, լաքին հագգընտա վահշի հայ-
վանար կիպի մուհապպէթի էլան պագի գալմըշ պուլունտն
քիւշիւք Մուսէվի գըղընը իսթըրնա կէթիլմէքլէ, պըր Վի-
լիամսը տէհշէթլի հէեէճան իշինտէ թէրք իթտի:

Վիլիամս Պապիէն տ'Ասմօլ, տօն ժօզէնին ճէնազէ ալա-

երնա պիրիքտէ կիթմէք իւզրէ գայնընըն կէլմէսինէ պէրլէ-
մէքտէ իտի :

Իքի կէնճլէր, իքի ընս սիեաճ աթա գօշուլու օլան վէ
պաշտան աեաղա գատար սիեաճ էսվապ կիեինմիշ իքի սէյի-
սին թաճթը իտարէսինտէ պուլունան պիր եաս արապաօընա
րաքիպ օլտուլար՝ Վիգօնթ, Րօգամպօլուն մահզուն քիսվէ-
թինի կէօրմէքլէ :

— Տօսթում, սէն ալիճէնապ պիր քիմսէսին խասմին վէ
րաքիպին օլան պիր շախս հագգընտա կէօզ եաշլարը տէօք-
մէեէ մէյեալ պուլունուեօրսուն, տէտի :

Րօգամպօլ ճէվապ վիրմէտի, վէ արապա եօլա չըգտը :

.....

Մատմազէլ տը Սալլանտրէրանըն՝ մարքի տը Շամրիեէ
եազտըղը մէքթուպունտա պէեան իտիլտիկի վէճհլէ, ճէնազէ
ալաեը իրթէսի կիւն իճրա օլունտու :

Թամ էօյլէեին ճէնազէ արապասը՝ Օթէլտը Սալլանտրէրա-
տան հարէքէթ իթտի : Օթէլին էթրաֆընտա պիր չօգ եաս
արապալարը տուրմուշլար իտի :

Ճէնազէ արապասընըն էնսէսինտէն գուհուր իտէն իլք ա-
րապատա տիւգ տը Սալլանտրէրա իլէ տիւշէսին խոստովա-
նահայրը օլան պիր Իսքանեօլ ըահիպի օթուրմուշ իտի :

Տիւգ, եէկեանէ մախտուժունու մէզարա կէօթիւրմէքտէ
օլան պիր բէտէր կիպի հալը մահզունիեէթտէ պուլունու-
եօրտու :

Ալայ Մատլէն քիլիսէսինէ մուվասըլէթլէ, սօն ըահմէթ
տուասը օրատա օգունտուգտան սօնրա, պիր չօգ քէսան,
քիլիսէեէ կիրմէք վէ սէրիրի ճէնազէնին էօնիւնտէ տիգ չէօք-
մէք իւզրէ արապալարընտան աշաղըեա էնտիքլէրինտէ, տիււ-
գիւն սօլկունլուզունու վէ պիւթիւն ազաի վիճուտինին տիթ-
րէտիկինի կէօրտիւքլէրինտէ, տիւշարը տէհշէթ օլտուլար :
Ճիւմլէսի արասընտա, «Տիւգիւն իւշ ալտան զիեատէ էօմրիւ
եօգ տուր, տօն Ժօգէնին վէֆաթը՝ քէնտինին տէ վէֆաթը-
»

նա սէպէպ օլմուշ տուր» եօլունտա պիր սէօզ ճէրէեան իթտի :

Բահմէթ տուալարը օգուլտուղու էսնատէ, Բօգամպօլ իլէ էնիշթէսի՝ խալգըն արգասընտա, վէ թապուլթու քի- իսէեէ նազլ իթմիշ օլան տիւգիւն ատէմլէրինին եանընտա լտուրտուլար :

Սախթէ մարքի տը Շամրի՝ պիր նիսէթի մախսուսէ իլէ օրատա տուրմուշ հտի :

Մէրգում, տիւգ տը Սալլանտրէրանըն ճէնաղէ ալայընտա հաղըր օլան միւթէատտիտ խըզմէթքեարլարը իշինտէ, Դօն- սէքսիօնուն արապ խըզմէթճիսի տախի պուլունաճաղընը միւ- լահաղա իտիպ, մատմաղէ տը Սալլանտրէրա իլէ նէ՞ վազըթ վէ նէ՞րէտէ կէօրիւշէպիլէճէկինի անըն պիր իշարէթինտէն անլաեապիլէճէկինի մէմուլ իթմէքտէ իտի :

Բօգամպօլուն պու հիսապը տօղրու իտի :

Ճիլվազը մէրգում արապ խըզմէթքեար՝ տիկեր խըզ- մէթքեարլարըն իշինտէ պուլունուպ, միւսաիտ պիր ֆըրսաթ- տան իսթիֆատէ իլէ, Բօգամպօլուն էլինէ պիր քեաղըտ բար- չասը սըգըշտըրտը :

Բահմէթ տուասը խիթամ պուլտուգտան սօնրա, Իսրա- նիաեա կէօնտէրիլէճէք օլան տօն ժօղէնին նաշը մուվազդաթ պիր մահզէնէ էնտիրիտի, վէ խալգ սիւքիւթլէ վէ քեմալը հիւրմէթ իւղրէ մուֆարազաթ իթտի :

Պիր սաաթ սօնրա Բօգամպօլ՝ խանէսինէ ալտէթ իտիպ, արապ խըզմէթքեար թարաֆընտան քէնտիսինէ վէրիլմիշ օլան աթիտէքի մէքթուպու օգուլտու :

«Տօ՛ւթում,

«Եարըն Սալլանտրէրաեա կիտէճէեիզ : Սալլանտրէրա ֆա- միլեասընըն մազպէրէի մախսուսէսինտէ տէֆն իաիլէճէք օլան տօն ժօղէնին նաշընա՝ բէտէրիմ, վալիտէմ վէ պէն բէ- ֆազաթ իթմէքտէեիզ :

«Սիլի կէօրմէքսիզին կիտէմէմ վէ կիթմէք իսթէմէմ : Պու-

ազնամ եարը կիճէտէ, Պուլվար տէգ էնվալիտտէ քիւշիւք
գաբուտա պուլունունուղ:

«ԳՕՆՍԷՐՍԻՕՆ»

Րօգամպօլ. Նէ՞ տէրսին ամճա:

Սըր Վիլիամս. (Թաշըն իւզէրինէ.) Կիթմէլի, տէյի եազտը:

— Ֆադաթ պու մէքթուպ հազգընտա Նէ՞ էֆրեար-
տասըն:

Սըր Վիլիամս. (եազարագ.) Շու էֆրեարտաեղմքի, պու
թէզքիրէլէրի լաեղգըյլա մուհաֆաղա իթմէլիսին, էկէր մատ-
մազէլ Գօնսէքսիօն Իսթանիատա սէնի ունուտուպ, Նիհաեթթ
տիւգ տը Շաթօ-Մայի, վէ եախօտ տիկէր պիր տիւգ իլէ էվ-
լէնէճէք օլուր իտէ, սէն պունտան իսթիֆատէ իտէպիրիսին:

Րօգամպօլ, պու ճէվապտան տօլաեը մէմունինէթ պէ-
եան իյլէտի, վէ չէնտ տազըգա տահա քէօր իլէ կէօրիւշ-
տիւքտէն սօնրա, օթէլտէն մուֆարագաթլա, պիր գաչ մա-
հէլլի զիեարէթ իտիպ, թամ եարը կիճէտէ մաամազէլ Գօն-
սէքսիօնուն իշար իթմիշ օլտուղու մահէլլտէ պուլունուտու Պաղ-
չէնին գաբուտունու արապ խըզմէթքեար աչըպ, մէրգումու,
Գօնսէքսիօնուն պէքլէմէքտէ օլտուղու ընսիմ տարիքսինէ
կէօթիւրտիւ, իշպու տաիրէտէ եալընը, քիւլահըյլա իւզէ-
րի գաբալը պիր լամպա եանմագտա օլտուղունտան, Րօգամ-
պօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Հէեէճանընը վէ լէհէսինին սօլկունլուղունու կիշէն-
մէք իսթէեօր, տէտի:

Ֆիլվազը մատմազէլ տը Սալլանտրէրա, Րօգամպօլուն ի-
չէրի կիրտիկի գէման օլտէրէճէ միւթէէսսիր պիր հալտէ էտի
քի, օթուրմուշ օլտուղու իսկէմլէտէն գալգ մաեա իգթիտարը
օլամատը:

Րօգամպօլ՝ մէգպուրէնին գարշըսընտա պուլունուտուղուն-
տա, հարէքէթլէրինի վէ սէօլլէրինի չիւպհէսիգ տիւշիւնմիւշ
իտիքի գաբունուն էչիկինտէն եանընա գատար կիթտիէէ էս-
նատէ զաեթթ միւղտարըպ կէօրիւնտիւ վէ չօճուգ կիպի բէ-
բէլէեէրէք, իսթիֆսաիը իաթըրա սայ իյլէտի, վէ օթուրէ

մաեա ճէսարէթ իտէմէեէն ատէմէր կիպի, տիթրէեերէք ա-
հագտա տուրտու :

Րօգամպօլուն կէօսթէրտիկի սախթէ հէեէճանը կէնճ
գըզ հագըգի սուրէթտէ հիսս իթմէքտէ օլուպ, գալպի օլ
մէրթէպէ չարմագտա, վէ քէնտիսի օ տէրէճէ թագերգ ալ-
թընտա պուլունմագտա իտիքի, պիր միւտտէթ հիչ պիր
սէօզ իրատ իտէմէտի :

Մուախնարէն քէնտի քէնտիեէ ֆէվգէլատէ պիր ճահտ
իտէրէք ,

— Իքի կիւնտէն պերի բէք զիեատէ միւզտարըպ օլտում,
տէտի :

Րօգամպօլ . (մէրգումէնին էլինի թուլթարագ .) Մատմա-
գէլ, եալընըզ սիզ միւզտարըպ օլմատընըզ :

Մէրգումէ, պիր ահը տէրուն չէքէրէք սիւքիւթ իթ-
տի, վէ Րօգամպօլ տախի սէօզիւնիւ շու եօլտա իլէրի կէօ-
թիւրտիւ :

— Մատմագէլ, մէքթուպունուզտան անլաեըշմա կէօրէ,
սիզ թէպրիեէյի զիմմէթ իթմէկէ միւհթաճ պուլունուեօրտու-
նուզ, Պուրաեա կէշիշիմ մահզա շուրասընը պիլտիրմէք իչին
տիրքի, սիզ թօն ժօգէնին վէֆաթընտան տօլաեը ասա տիւ-
չարը իգթիրապը գալպ օլմամալընըզ, Տօն ժօգէեի պիզ էօլ-
տիրմէտիք, ճէնապը Ալլահ էօլտիրտիւ, Ճէնապը Ալլահ իսէ
ատիլ տիր :

— Ահ մօնսիէօ, գօրգարըմքի, բէտէրիմի տէ պիզ թէլէֆ
իթմիշ օլմաեալըմ :

— Խայր, մատմագէլ, խայր : Պիր վագըթ կէլէճէք տիր
քի, միւճագաթընը վէրմիշ օլան Հագգ Թէալա՝ մագտուրլար
վէ գահրամանլար իւզէրինէ աղլարճասընա գաթիլ վէ ճա-
նիլէր իւզէրինէ աղլաեան կէօզլէրին գարշըսընտա հագըգէ-
թի հալի շիւպհէսիզ զահիրէ չըգարաճագ տըր :

Օլ վագըթ Րօգամպօլ՝ պէլիղանէ պիր լիսան իլէ, մատ-
մագէլտը Սալլանտրէրաեա, տօն ժօգէնին իրթիքեապ իթմիշ
օլտուղու միւթէատտիտ ֆէնալըգլարա գարշըլըգ կէօրտիւ-

կիւ ճէզանըն զայրը քեաֆի պիլէ պուլունտուղունու պէեան
իլէ, քէնտիսինն (եանի Գօնսէքսիօնուն) էօյլէ պիր ալչադ
իլէ կէչիրմէեէ մահքիւմ պուլունմուչ օլտուղու տէհչէթլի էօմ-
րիւ իյզահ իթտի :

Մարքինին մէզքիւր պէլիղանէ իֆատաթընա Գօնսէքսիօն
բէք չաքուգ գանտը, վէ նութգունա շու եօլտա տուլղուլու
պիր սէօզ իլէ խիթամ վէրտի :

— Մա'տմազէլ, պու սըրատա աճընաճադ քիմսէլէր, եա-
խօս պիր քիմսէ վար իսէ, անլէր տէ, սիզի, պէլքի միւլէպպէ-
տէն զայպ իթմէկէ մէճպուր օլանլար տըր :

— Խայր, խայր, պիզ Բարիսէ թէքրար կէլէճէեիզ :

— Սահիհ մի սէօյլէեօրսունուզ :

— Էվվէթ, պիր այ կէչմէզտէն կէլէճէեիզ :

Բօգամպօլ, կիւեա ֆէզգէլատէ մէսէրրէթ հիսս իտէրճէ-
սինէ էլինի գալպի իւզէրինէ վաղ իթտի : Գօնսէքսիօն իսէ,
չէօյլէ տէվամ իյլէտի :

— Բէտէրիմ Իսքանճիատան նէֆրէթ իթմիշ օլուպ, Ֆրան-
սատա եաչամադ իսթէտիկինտէն, ալտէթ իտէճէկիմիզ մոե-
հազգազ տըր :

Մարքի տիզ չէօքտիւ, վէ ֆէվգէլատէ հէեէճան ու թէ-
էսսիւր հալի կէօսթէրէրէք, կէնճ գըզըն պիր էլինի թու-
թուպ էօքմէեէ իճթիսար իյլէմէքտէ իքէն, մէրգուսէ հէման
էլինի չէքտի, ֆազաթ պիլա հիտտէթ շու սէօզլէրի ի-
րատ իյլէտի :

— Մօնսիէօ, Էսրարըմը սիզէ ֆաշ իթտիկիմ, վէ սիզին
տէ, համիլիք վազիֆէսինի գապուլ իլէ, հէր քէստէն թէրք ի-
տիլմիշ ծլան պիր պէտպաթ գըզա էլ ուզաթտըղընըզ կիւն,
«Պէնի գուրթարընըզ, սիզէ միւթէչէքքիւր գալաճաղըմ, վէ
էկէր պունճա քէտէրլէտէն նաշի մաղտուր օլան գալպիմէե-
նի պիր աչգ ու մուհապպէթ երեզիւնտէն տիւշարը բէրիշանի
օլմուչ իսէ» տէտիմ :

Գօնսէքսիօն սէօղիւնիւ պունտան իլէրիեէ կէօթիւթմէ-
տի, տօն Բէտրօնուն խաթըրէսի մի եօգսա մարքի հազ-

գընտա գալպինտէ հիսս իթմէկէ պաշլամըշ օլտուղու տուլ-
ղո՞ւ մու պու սէօզլէրի քէնտիսինէ սէօլլէթմէքտէ իտի :

Բօգամպօլ տիզ չէօքիւպ, մէրգումէնին էլլէրինի թութ-
տուղունտա, պու տէֆա մէզպուրէ էլլէրինի չէքմէտի վէ Բօ-
գամպօլ՝ իշպու էլի էօքտիւ, վէ կէնճ գըզ, էլինի չէքէրէք,

— Եա՛ Բապպի, կիտինիզ, մօնսիէօ, վէ պրագընըզ քի պէն
տէ կիտէերիմ, պիր այտան Բարիսէ ալտէթ իտէճէերիզ, տէտի :

Բօգամպօլ՝ Գօնսէքսիօնա իթաաթէն աեաղա գալգտը,
ֆագաթ իքի էլինի քէնտի էլլէրի տէրունինտէ սըգմանա տէ-
վամ իյլէտի : Պատէհու Գօնսէքսիօնուն գալպինէ գատար թէ-
էսսիր իտէր պիր սէտա իլէ,

— Մաաւազէլ, սիզի սէվէրիմ... սիզի սէվէրիմ, վէ է-
կէրչի պազէն գալպիմտէ պիր տէհչէթ հասըլ օլմագտա իսէ,
օ տախի, ֆագիր պիր Ֆրանսըզ ասըլգատէսի, ատի պիր սէր-
վէթէ մալիք պիր քիմսէ օլմագլըղմ, վէ Սալլանտրէրա իս-
մի նէճիպիյլէ հուսուլը րապըթաեա զայրը լաեըզ վէ հէ-
ման մէճհուլ պիր իսմի հաիզ պուլունտուղումու տիւչիւն-
մէքլիկիմտէն իլէրի կէլմէքտէ տիր :

Գօնսէքսիօն . . . Մօնսիէօ, ասըլգատէ օլանլարըն ճիւմլէսի տէ
միւսաւլի տիրլէր :

Բօգամպօլ պաշընը էյտի :

.

Իքի կէնճլէր նիհաեթէթ սիւքիւթի գաթթ իթտիլէր :

Սախթէ մարքի տը Շամրի շու միւլահագատա պուլուն-
տու . . . Պէն սիզին տէսթի իզտիվաճընըզ իսթիհսալ իթմէք
իսթէրիմ, ֆագաթ նէ՛ հաիզի աօալէթ վէ նէ՛ տէ միգաարը
քեպֆի զէնկին օլմատըղմտան տօլաեը վէսվէսէ իթմէք-
տէերիմ :

Գօնսէքսիօն տահա զիեատէ միւսէրրահէն,

— Ղաեթէթ մահճուպանէ լիսան գուլլանըեօրսունուզ,
անճագ պու պապտէ իւմիտվար օլմանըզ խուսուսընտա սի-
զէ միւսաատէ իտէրիմ, տէտի :

Իշպու իւք իգրարը մուհապպէթտէն սօնրա, իքի կէնճ-
լէր, բէք չաբուգ վատլար վէ եէձինլէր իթտիլէր:

Պու սուրէթլէ Գօնսէքսիօն սըրըրնը Փաշ իթտի, վէ հէր
նէ գատար Րօգամպօլա, քէնտիսինի սէվմէքտէ օլմատըղընը
աչըգտան աչըղա պէեան իթմէտի իսէ տէ, Րօգամպօլ պու
խուսուսու տէրք իթտիկի կիպի, մէգպուրէեէ պաղէն մէք-
թուպլար եազմադ իշին տէ մէեղունիեէթ իսթիհսալ իյլէտի:
Մէգքիւր մէքթոսպլար՝ կէնճ գըզա կիղլիճէ եազըլըպ, օլ
սուրէթլէ տէ ճէվապ վէրիլէճէք իտի:

Պու միւքեալէմէի աչըգպազանէ պիր սաաթ գատար տէ-
վամ իտիպ, սաաթ պիր չալտըղընտա եանի եարը կիճէեի
պիր սաաթ կէչտիկինտէ, Գօնսէքսիօն աեաղա գալգարադ,

— Բէճա իտէրիմ, կիտինիզ, տէտի:

Րօգամպօլ տախի,— պու գատար չաբուգ մու... տէյի
պէեան իյլէտի:

— Բէտէրիմ սաաթ իքիտէն էվվէլ եաթմազ, վէ պաղը
տէֆա պէնիմ օտամա չըգար. էկէր սիզի պուրատա կէօրէ-
ճէք օլուրսա, իշիմիզ մաճվ օլուր:

Րօգամպօլ, եէնիտէն միւթէէսսիր պիր հալտէ կէօրիււ
նէրէք:

— Ալլահա ըսմարլատըգ... պէն կիտիեօրոււմ, տէտի:

— Պիր ալտան թէքրար կէօրիւշիւրիւզ, տէյի Գօնսէք-
սիօն ճէվապ վէրտի, վէ Րօգամպօլա սօֆանըն ուճունա գա-
տար կէօնտէրի կիտիպ, էլինի թէքրար պուս իթմէսինէ միւշ
սաատէ իյլէտի: Մուլախսարէն պիրտէն պիրէ մէրգուճտան
այըլըպ, ըէսիմ տաիրէսինէ չէքիտի, վէ պաշընը էլլէրի տէ-
րունինտէ կիղլէեէրէք, հէօնկիւր հէօնկիւր աղլամանա պաշ-
լատը: Բէնտի քէնտիեէ տէ,

— Օհ, եա՛ Բապպի, քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտոլղուճու
հիսս իաիեօրոււմ, տէտի:

42

Բողամպօլ, կելտիկի եօլտան ավտէթ իթտիկի սըրատա, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէնի սէվիեօր, էկէր շէյթան եարտըմ իտէրսէ, պիւ-
եիւք պիր Իսբանիա ասըլգատէսի մագամընտա թէրքի հա-
եաթ իտէճէեհիմ, տէտի:

Մէրգում իշպու միւլահաղա իւէ Պուլվար տէգ էնվալիտէ
վասըլ օլտու: Օլ էսնատէ պուլվար խալի օլուպ, սիճիմ կի-
պի եաղմուր եաղըեօրտու: Բողամպօլ, արապասընը պրադ-
մըշ օլտուղու մահէլլէ գատար եաեա եիւրիւերիւպ, անճագ
պիր միգտար գաթը մէսաֆէ իթմիշ իքէն, թէհատավէր վէ
հիտտէթամիգ պիր թարղտա կէօրիւշիւտիւկիւնիւ իշիթտի,
վէ աղ սօնրա իքի քիշինին շէտիտ պիր միւնաղաեա թու-
թուշվուշ օլտուղլարընը կէօրտիւ:

Բողամպօլ, քէնտի քէնտիեէ,

— Մատէմքի համիլիք վազիֆէսինի տէրիւհտէ իթմիշ ի-
քէմ քչու: միւնաղաեա տա խիթամ վէրտիրմէլիեհիմ, տէտի,
վէ աղըվարընը չաբուղլաթըպ, գալղա իտէնլէրտէն պիրի-
նին գատըն, վէ տիկէրինին էրքէք օլուպ, էրքէեին գատը-
նա պէտմուամէլէտէ պուլուհպուղունու կէօրտիւ:

Գատըն:— (չու եօլտա սէօյլէեօրտու:) Օկիւսթ, պրադ պէշ
նի, պէօյլէ եաշամագտան իսէ, այրըմամըգ տահա էվլէա
տըր:

Օկիւսթ թէսմիէ օլունան չախս: — Պէն տէ սանա սէօյ-
լէեօրումքի, սէն ալչագ պիր մախլուգսուն, վէ պէնի թէրք
իթմէք իսթէմէքիկին տէ, պաղը թասավվուրլարըն պուլուն-

տուգու իշին տիր. պուրասընը պիտիկիմ իշին, պէն տէ սէ-
ի գաթլու թէլէֆ իտէճէեիմ:

Այնի վագըթտա շախսը մերգում, վուրմագ իւզրէ էլինի
եօգարը գալտըրտը:

Գատըն տա, — Եա՛րտըմա, պէնի էօլտիւրիւեօր, տէյի
պաղըրտըղընտան, տիկէրի վուրմսեբպ էլինի աշաղը էնտի-
րէրէք:

— Իսթէտիկին գատար պաղըր չաղըր, քիմսէ սէնին եար-
տըմընա կէլմէեէճէք տիր, պուրատա պիզտէն զայրի քիմսէ
եօգ տուր. պուրտան գաթինագար. . . տէտի, վէ սէօզիւնիւ պի-
թիրմէզտէն, գուվվէթլի պիր էլ պօզազընտան գալրաեբպ,
սէրսէմ կիպի պիր հալէ կէլմիշ օլան շախսը մերգումն օն
ատըմ ուզազա փրրլաթտը:

Բօգամպօլ, շամուր օլան թօբրաղա պասմասը սաեէսին-
տէ, աարմլարընըն սէսի իշիտիլմէեէրէք, չօգտան պէրու պօզ
տէնիլէն ուսուլտէ գալղա իթմէկէ ալըշըգ օլան առլմիէր կի-
պի, քէմալը մէհարէթ իւզրէ շախսը մերգումն իւզէրինէ
հիւճում իթտի:

Եախսը մերգում, աեաղա գալղըպ, թէհտիտալէր պիր
թալրտա եիւրիւմէսի իւզէրինէ, սախթէ մարքի սաքին պիր

— Պուրատան տէֆ օլ կիթ, վէ շու գատընը ըահաթ
պրագ, եօգսա սէնի թէլէֆ իտէրիմ, տէտի, վէ էլինտէքի
պասթօնու էօլէ պիր ուսթալըգլա չէվիրտի քի, շախսը մէճ-
հուլ գօրգագ պիր քիմսէ օլմասըյլա, անինտէ գըջ իբինի
չէօգտիւ:

Օլ վագըթ Բօգամպօլ՝ տիթրէմէքտէ պուլունան գատը-
նա խիթապէն,

— Գըզըմ, գօրգմաեընըզ, պէն պուրատաեըմ, սիզի վի-
գաեէ իտէրիմ, տէտի:

— Ա՛հ էֆէնտիմ, լէճա իտէրիմ պէնի թէրք իթմէեի-
նիզ, զիրա պէնի էօլտիւրիւր:

Բօգամպօլ՝ իշպու սէստէն սարսըլարագ,

— Պալ զարի՛պ, պէն պու սէսի թանըեօրում, տէյի միւ-
լահաղա իթտի:

Մահէլի մէղքիւր դարանլըգ օլուպ, կազ պօրուսունտան
խայլի ուղադ տա պուլունուլտուղունտան, մարքի՝ մէրգումէեի
գօլթուղունա ալարագ,

— Պէնիմէ կէինիգ, սիգի սէլամէթէ չըգարաեմ, տէտի:
Պէօլէճէ գատուն՝ մարքինին արապաօրնա գատար կիթ-
տի: Օրասը, արապանըն վէնէրլէրինին այաընլըղըյա ըչըմըչ
օլտուղունտան, Բօգամպօլ պիրտէն պիրէ,

— Պագգարա՛, տէյի նիտա իթտի:

Սախթէ մարքի օլ տէրէճէ թէաճճիւպ վէ հայրէթ ի-
չինտէ գալարքի, հէր կէօնա էմրի պասիրէթի ունուլտու,
վէ Պագգարաեը թանըմասը, անը տա քէնտինի թանըմագլը-
ղա տավէթ տիմէք իտուկինի տիւչիւնմէտի: Հալպուքի գա-
տըն, մէղքիւր իսմին քէնտիսինէ վէրլտիկիկի իշիթտիկինտէ,
մահա զիւտա իգհարը թէաճճիւպէ,

— Եանըլըեօրսունուզ մօնսիէօ, տէտի:

— Պէն մի... Եանըլըեօրում:

— Էվվէթ, զիրա պանա վէրտիկինիգ իսմին սահիպի պէն
տէեիլիմ:

Բօգամպօլ... (նէֆէս ալարագ...) Օ՛հ...

Հալպուքի մէրգումէեէ տիգգաթլէ պագմասընա տէ-
վամ իյլէտի:

Մէղպուրէ գատընըղազ՝ Պագգարա կիպի ուղուն-
պօյլու, սարը վէ կիւմրահ սաչը, թաթլը պագըչլը վէ լաթիֆ
սիմալը օլուպ, անճագ լէհճէսի գաիֆ օլտուղու միսիլլու, քէն-
տիսի տէ միւզտարըպ կէօրիւնմէքտէ իտի: Շու գատար քի,
հէր հալիլլէ, հաթթա սէսիլլէ պիլէ Պագգարաեա պէնզէմէք-
տէ օլան պու գատըն՝ զաեթթէսկի էլպիսէ վէ աեագ գապը
կիեինմիչ օլուպ, տէօրթ պէչ սէնէ էվվէլ գօնթ Արթօֆ իս-
մինտէ պիր ասըլգատէ իլէ էվլէնմիչ պուլունան Պագգարա օ-
լամագ իտի:

Բօգամպօլ, Դիււպ տէ վալէ-տը-թէօր շիրքէթինին գահ-

րամանը օլան օ դատընա միւշապէհէթի ֆէվզէլատէսի պու-
լունան մէղպուրէ գատընա, ուզուն միւտտէթ քէմալը թէ-
հայեիւրլէ պողըպ, աճապա բիւեաճը կէօրիւեօր օլտուղու-
նու քէնտինճէ միւլահազաեա մէճպուր օլտու, վէ պիր արա,
վազթիյլէ Պազդարանըն, մատամ Շարմէ իսմիյլէ վէ ֆազիր
պիր գատըն կիպի կիեինէրէք, օէֆալէթ ու զարուրէթին մէվ-
ճուտ օլտուղու սէմթլէրտէ տօլաշարըլը, վէ օրալարտա սա-
տազալար թէվզի իյլէտիկի խաթրընա կէլմէքլէ, ֆիքրինտէ
պիր շիւպհէ հուսուլէ կէլտի:

Րօգամպօլ, Պազդարանըն քէնտիսինի թանըմըշ օլտու-
ղունու. զանն իյլէտի: Հալպու քի իշպու զաննը պիէսաա իտի,
չիւնքի եկէր օ դատըն Պազդարա օլմուշ օլսա իտի, էօյլէ
պիր ատի քիմսէ իլէ նէ՝ միւնասիպէթի օլուր, նէ՝ տէ անտէն
հազարաթ կէօրիւր իտի:

Հէր նէ իսէ Րօգամպօլ,

— Մութլազա ազլըմտա էքսիքլիք վար տըր, տէյի միւ-
լահազա իթտի:

Գատըն, մէրգումուն թէհայեիւրիւնիւ կէօրմէեօր կիպի
կէօրիւնտիւ, վէ նիհանէթ մարքի արապա գարուսունու ա-
շըպ, մէղպուրէեէ խիթապէն,

— Շիւպհէսիզ եանըլըեօրում. պունունլա պէրապէր
վազթիյլէ թանըմըշ օլտուղում պիր գատընա դանէթլէ պէն-
զէեօրսունուզ, տէտի:

— Էվվէթ, էվվէթ, եանըլըեօրսունուզ մօնսիէօ, զիրա պէն
սիզի ասլա կէօրմէմիշիմ տիր:

Մէրգումէնին իշպու իֆատէսի օլ տէրէճէ սատէտիլանէ
իտի քի, Րօգամպօլուն շիւպհէսի պէր թարաֆ օլտու, վէ սէօ-
ղիւնիւ թէպտիլ իլէ:

— Գօրգմաեընըզ մատամ, պէն օ ատէմին հազդընտան
կէլէպիլիրիմ, տէյի իֆատէ իյլէտի:

— Էօյլէ օլտուղունու կէօրիւեօրում մօնսիէօ:

— Անճազ սիզի նէրէեէ կէօթիւրմէք լազըմ իսէ, անը
պանա սէօյլէեին:

Գատըն գըղարտը, վէ բէբէլէտի . պատէհու քէլամա ա-
ղաղ իտէրէք ,

— Մօնսիէօ, պէնիմիգամէթկեաճըմօգ տուր վէ օլմամըշ
տըր . . . պէն . . . պիր առէմ իլէ . . . իգամէթ իտէր իտիմ . . .
անճագ պէնի թահգիր իթտիկինտէն վէ տէօյտիւկիւնտէն ,
Քիրար իյլէտիմ, տէտի :

— Բէք էյի անլաեօրում, իմտի պու առապաեա օթու-
րուն տա , մուվագգաթէն րահաթ իտէպիլէճէկինիզ վէ էմին
օլապիլէճէկինիզ պիր էվէ սիզի կէօթիւրէեիմ :

Գատըն էլան միւթէրէտտիւտ հալտէ կէօրիւնմէքտէ ի-
քէն, Բօգամպօլ՝ մէրգումէեի առապաեա եիթիվէրտի, վէ քէն-
տիսի տէ եանընտա օթուրտուգաան սօնրա , դաբուեու դա-
բատը :

Առապաճը, էֆէնտիսինէ պէքլէեէրէք առապանըն իսկէմ-
լէսի իւզէրինէ ուեուգլամագտա իքէն , հասըլ օլան սէս-
տէն ուեանտը , վէ Բօգամպօլ՝ քէնտիսիյլէ մէճհուլէ գատըն
միեանընտա թաաթի իտիվիշ օլան սէօղլէրին առապաճը թա-
րաֆընտան իշիտիլմէմիշ օլաուղունա մէճնուն օլարագ ,

— Սիւրէզն սօգաղընա՛, տէյի էմը իթտի :

Առապանըն էսնաի հարէքէթիտէ , Բօգամպօլ՝ եէնիտէն
պու գատընա պագարագ ,

— Իսմինիզ նէ՞ տիր , տէտի :

— Իսմիմ Բէպէգա տըր :

— Սիզ եէհուտիմիսինիզ :

— Վալիտէմ եէհուտի իտի :

— Էյ բէտէրինի՞գ :

— Բէտէրիմ . . . բէտէր տէյի քիմսէեի թանըմաճըշմ
տըր . . . պէն աշգ ու մուհապպէթ մահսուլուեում :

— Վա՛յ :

— Բէտէր տէյի քիմսէեի թանըմամըշմ տըր տէտիկիմ-
տէ , եանըմագտաեըմ , չիւնքի քէնտիսինի պիր տէֆա կէօր-
միւշիւմ տիւր , Վալիտէմ պիր կիւն պանա կէօթէրտի . . .
քէնտի գարըսը օլան պիր գատընը գօլթուղունա ալմըշ օլաու-

դու հալտէ կէջիեօրտու, վէ պէնիմ կիպի սարը օլուպ, պա-
նա պէնգէեէն պիր գըզ չօճուղուն էլինտէն թուլթուեօրտու,
Բօգամպօլ սարուլտը, վէ գատըն տախի,

— Պէլքի թանըտըղընդ՝ օ գատըն տըր, տէյի պէնան
իլլէտի.

— Բէտէրինիզ շիւպհէսիդ ղէնկին պիր ատէմ իտի.

— Խայր\ բէտէրիմ ամէլէտէն իտի.

— Ամէլէ՞ մի.

— Անճագ, վախտէմ քէնտիսինի զիեատէսիլլէ սէվտիկի
ճիհէթլէ, բէտէրիմ պուհտան տօլաեը սըգըլտըղընտան, վա-
լիտէմի թէրքլէ, ասլա տէեէրի պուլունման տիկէր պիր
գատըն իլէ էվլէնմիշ տիր.

Բօգամպօլ .. (Սըրիզ իլէ գըզդարընտաշընըն հիքեաեէսի-
նի պիտիկի ճիհէթլէ, քէնտի քէնտիեէ.) Աճագա Պադգա-
րանըն զայրը մէշրու գըզդարընտաշըմը տըր. (Պատէհու աշի-
քեաըէն.) Տիմէք բէտէրինիզ ամէլէտէն իտի.

— Էվլէթ.

— Սէնաաթը նէ՞ իտի.

— Հէքքեաք իտի.

— Էվլէնմէսինտէն պէրի նէրէտէ իգամէթ իթտիքլէրինի
պիլի՞միսինիզ.

— Անթուան վաբըշընտա իգամէթ իժմէքտէ տիրլէր.

— Շիմտի իշի անլաեօրում.

— Նէ՞նի.

— Պահսընը իթտիկինիզ սարը գըզըն գըզդարընտաշը
օլտուղունուղու.

— Օ գըզ եախօտ գըզդարընտաշըմ՝ օիզին տէ թանըտը-
ղընլզ տըր, տէյիլ մի.

— Էվլէթ.

Կէնճ գատըն .. (ատավէթճուհանէ պիր սէտա իլէ.) Բէ-
տէրիմին մուհապպէթինի օ պէնտէն սիրգաթ իթտի, վախ-
տէմ կիպի պէնիմտէ սուի ախլէադ սահիպի օլան գատըն-
լաբտան օլմադլըղըմըն սէպէպի քէնտիսի տիր.

— Գա՛ն եաշընտասընըդ :

— Օթուզ իքի :

Սախթէ մարքի . (քէնտի քէնտիեէ .) Օ աուր . Պագգա-
րանըն պիւեիւք գըզգարընտաշը տըր . Պագգարա տա օթուզ
իւշ եաշընտա օլմալը տըր :

Պու արա Սիւրէզն սօգաղընա մուվասըլէթ իտիլմիշ օլ-
տուղունտան, արապա տուրտու . իւք տէֆա Բօգամպօլ ,
գալտըրըմըն իւզէրինէ էնէրէք , գատընա ,

— Էնինիզ , սիզին իլէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ , տէտի :

Պատէհու գաբուեու չալըպ , մէճհուլէ գատըն իլէ պիր-
լիքտէ իշէրի կիրտի :

Բօգամպօլուն օտա խրզմէթքեարը , միւթատը վէճհլէ
էլպիսէսինի չըգարմըշ օլմաեարագ եաթմըշ օլուպ , իւք տէֆա
չալընըշընտա գաբուեու աշտը , վէ գուրնաղ խըզմէթքեար
մագամընտա , էֆէնտիսինին եանընտաքի գատընըն պիշիմ-
սիզ գըեաֆէթինէ տիգգաթ իթմէեէրէք , եաթագ օտասը-
նըն աթէշինի թագէլէմէեէ կիթտի :

Բօգամպօլ՝ մէճհուլէ գատընը մէղքիւր օտաեա կէօթիւ-
րիւպ , պիր գօթուգլու իսկէմէտէ օթուրթտու , վէ ուշաղը
եօլպ գօյտուգտան սօնրա , քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտու :
Մուախիարէն ,

— Շիմտի պանա թէքմիլ հիքեաեէնիղի նագլ իտինիզ ,
տէտի :

— Հիքեաեէմ՝ կէնճ վէ ֆագիր պիր գըզըն հիքեաեէսի
օլուպ , խօշա կիտէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր :

— Պէյիս եօգ տուր . սիզ նագլ իտինիզ , պէլքի պէն ,
մահգա ճէնապր Հագգ թարաֆընտան սիզի հիմաեէ իթմէք
իւզըն կէօնտէրիլմիշ պիր մախուգում :

— Պիւվագը էյի պիր աաէմէ պէնգէօրսունուզ :

— Տիմէք սիզ՝ պիր մահսուլը աշգ ու մուհապպէթսինիզ :

— Էվվէթ :

— Վալիտէնիզ՝ բէտէրինիղի սէվէ՞ր մի իտի :

— Պէվգէլատէ սէվէր իտի . բէտէրի մվալիտէմի թէրք իթտի-

կի զէման, պէն պիր եաշընտան ազ քիւչիւք իտիմ. վալիտէմին հիյնի վէֆաթընտա տա, պէշ եաշընտա իտիմ. Պիր դօմշու գատըն պէնի օն պէշ եաշընա գատար եանընա գապուլիտիպ պիւերիւթտիւ:

— Եյ օլ վագըթ:

— Օլ վագըթ վալիտէմ կիպի, պու ալէմտէ քիմսէնին աւէագատար օլմատըղը կէնճ գըղլար կիպի եաքտըմ, եանի իլը տէֆա պանա, նէ՛ գատար կիւզէլ վէ տիւպէրսին տիւէն պիր ատէմի սէվտիմ:

— Օ ատէմ քի՛մ իտի:

— Պիր մէքթէպի իտի. Պունունլա Լաթին մահէլլէսինտէ օն պէշ սէնէ, պագէն մէսուտ, ֆագաթ չօգ տէֆա պէտպախթ հալտէ եաշատըմ:

— Զէվալլը գըղճըղա՛գ:

— Տիւչէ տիւչէ Օկիւսթէ գատար տիւշտիւմ:

— Օկիւսթ քի՛մ տիր:

Գատըն պաշընը էեէրէք:

— Ոտէօն թէաթրօսունտա գօնթրաւմարգա սաթըճը՝ սը տըր:

— Տիմէք գըղգարընտաշընըղ օյան վէ սիզէ պէնզէեէն գատըն ալէյհինտէ պուղղ ու ատավէթինիզ վար տըր:

— Հէմ էգճան ու տիւ պո զղ ու ատավէթիմ վար տըր:

— Պէն տէ էօյլէ:

Բօգամպօլ, իշպու պիր իքի քէլիմէեի սօղուգ գան իլէ թէլէֆիւզ իթտի:

— Սի՛գ մի:

— Եվլէթ, պէն:

— Լաքին սիզէ նէ՛ եաքմըշ տըր:

— Պէն քէնտիսինի չօգ զիեատէ սէվմիշիմ տիր:

— Եյ օ՞:

— Պէնի աեագլարը ալթընա ալմըշ տըր:

— Ունլաեօրում:

Գատըն պու արա միւթէֆէքքիւր պիր հալքէսպ իտէրէք:

— Տիմէք, օնա գարշը պուղղ ու ատավէթինիզ վաք տըր, տէյի թէքրար իթտի:

— Հայ հայ:

— Եկէր օնտան, պէնիմ՝ վէ սիզին ինթիգամընըզը ալ-մանըզը թէքլիֆ իտէրսէմ, գապուլ իտէ՞րմիսինիզ:

— Էվվէթ, զիրա քէնտիսինի սէվմէեիպ, թահգիթ իտէ-րիմ, հալպու քի պու տէտիկինիզ ինթիգամըն ախըզ նա՞քըլ գապիլ տիր:

— Պէն սիզէ եարտըմ վէ խըզմէթ իտէրիմ:

— Սահի՞հ մի:

— Նամուսոյմ հագգը իշին սէօլլէեօրում:

Մէրգումէնին սիմասընտա պու աղա զալիմաքնէ պիր մէսէր-րէթ, վէ ալէսսէվիէ տօնուգ օլան կէօզլէրիմտէ ֆէվգէլատէ պիր բարլագլըզ հուսուլէ կէլտի:

Բօգամպօլ, Պուրասը սիզին էվինիզ տիր, լսթէտիկինիզ կիպի րահաթ իտէպիլիրսինիզ:

Հալպու քի կէնճ գատըն՝ պու սէօզիլ լաթիֆէ զա՞նն ի-տիպ, նէվիմա չիւպհէ իլէ եիւզիւնէ պագաըզը հալտէ:

— Թէքրար իտիեօրում քի, պուրասը սիզին էվինիզ տի-մէք տիր: Խըզմէթ քեարըմ սիզէ չալըշաճագ տըր վէ պէն տէ հէր կիւն սիզի կէօրմէեէ կէլէճէեիմ, տէտի:

— Կիտիեօ՞րմուսունուզ:

— Էվվէթ:

— Սիզ պուրատա իգամէթ իթմէ՞ղմիսինիզ:

— Խայր, լաքին պու տաիրէ պանա ախա տիր:

— Տիմէք սիզ զէնկինսինիզ:

— Հէր այ շաբգանըզը եիրմի ֆրանգլըզ սիքքէլէր իլէ տօլ-տուրաճագ տէրէճէտէ զէնկինիմ:

Պատէհու Բօգամպօլ, աեաղա գալգըպ, կէնճ գատըն իլէ թօգալաշտըզը սըրատա:

— Ալլահա ըսգարլատըզ, եալըն կէօրիւլիւրիւզ, տէտի, վէ մուսխիարէն իշ օտատա պուլունան խըզմէթ քեարընա խիթապէն:

— Պու գատընա, հէր իսթէտիկինի վերէնէքսին, լաքին տիշարը չըգմաւընա միւսաատէ իթմէնէնէքսին, պուռնաւ տօլաեը յէսուլսուռն, տէյի պէեան իյլէտի:

Խըզմէթքեար թէվազու իթտի, Բօգամպօլտա տիշարը չըգըպ, արապասընա ըաքիպ օլտու:

Պիր չարեէք սաաթ սօնրա մարքի տը Շամրի օթէլինէ մուվասըլէթլէ, սըր Վիլիամսըն օտասընա չըգտը:

Օլէսնատէ եարը կիճէեի իբի սաաթ կէչմիլ օլուպ, լաքին քէօր հէնուզ ուեուամաըլ օլտուղու հալտէ, սապըրսըզլըզլա Բօգաւպօլա պէքլէմէքտէ իտի: Մէրգուժ, չակիրտինին սէօղլէրինտէն վէ վէրաիկի մալիւմաթտան օլտէրէնէ միւթէէսսիր օլմուլ իտի քի, սայքի տօլաեըսըլլա Գօնսէքսիօնա աչըգ օլմուլ օլտուղու ճիհէթլէ, անըն իլէ Բօգամպօլ միւսանընտա ճէրէեան իթմիլ օլան միւքեալէմէսինն իթիճէսինի անլամազ արգուսինտէ պուլունմագտա իտի: Հալպուքի Բօգամպօլ կէլտիկինտէ, ատէթա պիր թէաթրօ սեուսնուսու մագամընտա տավրանմագ, վէ բօլունու օլ վէճհլէ իճրա իյլէմէք իսթէտիկինտէն՝ վագը օլան զարիպ թէսատիւֆինտէն էվվէլէմիրտէ պահս իթմէտի: Անճագ Գօնսէքսիօն իլէ վուգու պուլմուլ օլան միւքեալէմէսինի, վէ անըն գալպինտէ հուսուլէ կէլէն թէէսսիրաթը նագլու պէեան իյլէտի:

Սըր Վիլիամս նէթիճէի վագըատան ֆէվգէլատէ մէմնուն օլտու:

Բօգամպօլ, քէնտի մուվաֆֆագըլեթինտէն քէօրիւն քէյֆլէնտիկինի կէօրմէքլէ:

— Պաւպալըգ, իգըար էթքի, սէն վագթիյլէ Պուժիւ վալտա, մատամ Ժանն տը ֆէրկազըն գարչըսընտա պու տէրէնէ աչգ ու ալէտգա մէնզարէսի կէօսթէրէմէտին, տէտի:

Սըր Վիլիամս (պաչընը սալլահարագ) Հագգըն վար տըր:

Բօգամպօլ:— Պու սապահ, մատմագէլ Գօնսէքսիօնուն իսքանիահա կիտէճէկինի, վէ անըն զայպուպէթի պիզի հալը իսթիրահաթտա պրագաճաղընը սէօյլէմէեօր մու իտիք:

Սըր Վիլիամս:— (պաչը իլէ) Եվվէթ:

Բօգամայօլ . . Իշպու պօշ վէ իսթիրահաթ վադթըմըզտա
Պազգարաեը տախի տիւշիւնէպիլէճէկիմիդի տէրմիեան իթ-
մէեօր մու իտիք :

Քէօր . . (պաշը իլէ .) էվվէթ , էվվէթ :

Բօգամայօլ . . Քէշֆ էթ պազալըմ պիր ազ էվվէլ քիմի
րասթ կէլտիմ :

Սըր Վիլիամս . . (ուժուզլարընը չէքէրէք .) Նէ° պիլէեիմ ,
տիմէք իսթէտի :

Բօգամայօլ . . Պազգարաեա թէսատիւֆ իթտիմ :

Քէօր սարսըլտը , վէ պատէհու թաշըն իւզէրինէ ,

— Լաքին պու սապահ սէն , անըն իշին Բարիստէ տէյիլ
տիր տիեօրտուն , տէյի հազտը :

— Տօղրու տուր :

— Օ հալտէ° . .

— Օ հալտէ եինէ քէնտիսինէ րասթ կէլտիմ :

— Անլամահօրում :

— Տիմէք իսթէեօրումքի , Պազգարանըն զայրը մէշրու
գըզգարընտաշը օլան վէ պիր տամլա սուեուն տիկէր պիր
տամլա սուեա պէնզէտիկի կիպի Պազգարաեա պէնզէեէն
պիր գատըն կէօրտիմ :

Պու սուրէթլէ Բօգամայօլ՝ Բէպէգ տեա թէսատիւֆ իթ-
տիկինի , վէ մէրգումէեի նէվիմա սէքուէսթըօ ալթընա ալ-
մըշ օլտուղունու հիքեաեէ իթտի : Մէրգում սէօզիւնիւ իլէ-
րի կիօթիւրտիւքճէ , քէօրուն եիւզիւնտէ վէ կէօզլէրինտէ
նէվ պէ նէվ զարիպ վէ ֆէվգէլատէ հալլէր զուհուրա կէլ-
մէքտէ իտի :

Բօգամայօլ , իշպու հիքեաեէսինէ շու սուրէթլէ խիթամ
վէրտի :

— Պու գըզտան նէ° թարզտա իսթիֆատէ իտիլէճէկինի
պիլմէմ , հալպուքի սէն ագիլ պիր քիմսէ օլտուղուն ճիհէթ-
լէ , սէնին , պու խուսուստա իսթիֆատէ իթմէք չարէսինի պու
լապիլէճէկինի միւլահազա իյլէտիմ :

— Բէք էյի , բէք էյի :

— Շիմտի սէն պու գըզը նէ՞ հաբապիլիբոն :

Քէօր՝ պաշընը իբի էլէրի տէրունինէ ալըպ, ուզուն միւտտէթ տէրեաի թէֆէքքիւրաթա տալտը, վէ պու միւտտէթ զարֆընտա շակիրտի սէօզ սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէտի :

Նիհանէթ բէօր՝ գալէմի էլինէ ալարադ թաշըն իւզէրինէ :

— Սէվկիւիւ օլլուժ, կիտիպ րահաթճա հաթապիլիբոն, հարըն սապահ պանա կէլ, սանա ճէվապըմը վէրիբիմ տէյի հազտը :

— Չարէ պուլտունո՞ւզ մու :

— Էվվէթ, պուլմագ իւզրէեիմ :

.....

Մարքի տը Շամրի՝ սապրգ ամիրինին նասիհաթարընա միւթի օլտուղու ճիհէթլէ, տաիբէսինէ չըգտը, վէ Գօնսէքսիօնուն մէքթուպարընը հըֆգ իթտիքտէն ոօնրա հաթաղընա հաթտը, իրթէսի կիւն սաաթ տօգուզտա սըր Վիլիամս օտասընա կիթտի : Քէօր օ կիճէսի ուեուսուշ օլմաեըպ, րօպ տը շամպըսընա սարըլարագ հաթաղը իւզէրինտէ օթուրմուշ, վէ թէֆէքքիւրաթա վագթընը կէչիւրմիշ իտի :

Բօգամպօլ .- Օհօ՛, ամճա, բէք զիեատէ տիւշիւնմիւշ օլմալըսընը :

— Էվվէթ :

— Արատըղընը չարէեի պուլտունո՞ւզ մու :

— Էվվէթ :

Քէօր .- (հազարագ .) Պագգարա նէ՞ վագըթ ափտէթ իտէճէք տիբ :

— Սէքիգ կիւնտէն պուրատա պուլունաճագ տըր :

— Էմի՞նմիսին :

— Սայքի էմինիմ :

— Բէք էյի :

Պատէհու Բօգամպօլ՝ Սըր Վիլիամսըն թաշը իւզէրինտէ չու ճիւմէեի օգուտու . «Տույղուլու, աթէչի վէ ազաճըգ տէ-

լիճէ պիւր տէլիգանլը պուլմագ լագըմ տըր քի, մատամ գօն-
թէս Արթօֆա ճիտտէն աշըգ օլապիլսին: Պիւ քէրրէ պու
ատէմպուլունուր իսէ, զանն իտէրիմ.քի Պագդարա ֆէնա տա
գըգալար կէշիւրէճէք տիւր:

Րօգամպօլ: Հէ՛ հէ՛, զանն իտէրիմ.քի տէրք իտիւօրում,
Իսթէնիլէն տէլիգանլըբա կէլինճէ, պու պապտէ պիւր էֆ-
քեարըմ վար տըր: պունտան տօղլուճա գալգըպ վիգօնթէս
Ֆապիէն տ'Ասմօլ իլէ թաամ իթմէկէ կիտէճէեիմ:

Րօգամպօլ, իշպու իֆասէսինտէն սօնրա, սըր.Վիլիամատան
մուֆարագաթ իթտի:

42

Րօգամպօլուն, զըգգարընտաշընըն էօյլէ թաամրնտա հա-
ղըր պուլունմագլա իւմիա իթտիկի խուսուսու օրատա իս-
թիհալ իտէպիլէճէկինի իյմաէն սըր Վիլիամատա սէօյլէտիկի
սօն սէօղլէրի իյգահ իշին, պիւր կիւն էվվէլ, տօն ժօղէնին
ճէնաղէ ալաեընտան հիյնի ավտէթլէրինտէ, քէնտիսիլլէ է-
նիշթէսի վիգօնթ Ֆապիէն տ'Ասմօլ արասընտա ճէրէեան իթ-
միշ օլան միւքեալէմէնին պաղը քէլիմէլէրինի խաթըրա պը-
րագմագ լագըմ տըր:

Րօգամպօլ, քէնտի խամինին վէֆաթընտան տօլաեը կէօ-
եա թէէսսիւֆամիլ պաղը սօղլէր սէօյլմէքտէ իքէն, վիգօնթ՝

— էյի խաթըրմա կէլտի, Րօլանը խաթըրլաճըսըն, տէ-
եի սօրտու:

— Տօսթուն Րօլան տը Գլահէի՞մի :

— Էվվէթ :

— Զանն խտէրսէմ սէյեհահաթ իտիեօր : Անտրէ պարօնն տը Շամրի հագգընտա հիսս իտիպ , ֆագաթ մագսէտինէ երլմէմիշ օլտուղու մուհապպէթի շէտիտէսինտէն քէսպի ի-ֆագաթ իթմէք իւզրէ Ալմանիաեա կիթմիշ իտի :

— Ալմանիատան ալտէթ իթտի :

— Նէ՞ վագըթ :

— Պու սապահ :

— Վա՛յ :

— Հաթթա շու մէքթուպու տա քէնտիսինտէն ալտըմ . Պապիէն , իշպու սէօզիւ արասընտա Րօգամպօլա պիր մէքթուպ վէրտի քի , մէալի շունտան իպարէթ իտի :

«Ազիզ տօսթում , սէնին ըէսմի իզտիվաճըն էսնասընտա հէնուզ մանէն խաթթա պուլունտուղումտան , ըէսմի մէգքիւր-տէ հագրը պուլունաճագ գատար ճէսարէթի հաիզ օլամա-տըմ , վէ սէնինլէ վէտալաշմագսըզըն Ալմանիաեա կիթաիմ , իմտի մուվասըլէթիմ պիր սաաթտան պէրու օլտուղու հալտէ , տաիմի վէ խուսուսիյլէ շիւքրանկիւզարանէ տօսթլուղումու թէէմին իշին թարաֆընա պու մէքթուպու եսղմաեա միւսա-րաաթ իյլէտիմ :

«Եարըն պէնի , մատամ վիգօնթէս ա՛Նսմօլա թագտիմ իլէ , պէնիմ իշին պիր զիեաֆէթ քէշիտէ իյլէմէքիկինի ըէ-ճա իտէրիմ :

«ՐՕԼԱՆ ՏԸ ԳԼԱԵԷ»

Րօգամպօլ , մէրգում կէնճ հագգընտա քէնտիսինին պիր կէօնա իհթիեաճը օլաճաղընը մէմուլ իթմէտիկինտէն , ֆի-թուրսուզճա ,

— Ղալիպա քէսպի իֆագաթ իթմիշ օլմալը , տէտի :

— Մէմուլ իտէրմիսին :

— Ալտէթինէ վէ տօսթլարընա մէքթուպ եագտրղընա պագըլըրսա , պու խուսուս իհթիմալ տըր , զիւա եիւրէք ա-ջըլարը թաշըեանլար պու կիպի մէքթուպար եագմագլար :

Բողամպօլ պու սըրատա գիհնի տիկէր խուսուսաթ իլէ մէշղուլ օլտուղու ճիհէթլէ, Բօլան հագգընտա ֆաղլա պիր սէօղ իրատ իթմէտի. իրթէսի սապահ, պէեան իթտիկիմիզ վէճհլէ, Բօլանըն մէքթուպունու խաթըրլաեարագ, սէրիան վիգօնթէս տ'Ասօլուն նէգտինէ կիթտի.

Բօլան պու արա կէլմիշ օրուպ, Ֆապիէն քէնտիսինի թէ- նէֆֆիւս տաիրէտինէ կէօթիւրմիւշ օլտուղու ճիհէթլէ, Բօ- գամպօլ քէնտիլէրինի օրատա պուլտու.

Ֆապիէն՝ Բօգամպօլուն կէլտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Էյի վագըթտա կէլտին, Բօլանըն հիքեանէսինի սէն տէ տինլէեհէճէքսին, կիւզէլ պիր հիքեանէ տիր, տէտի.

Սախթէ մարքի. (Բօլանըն էլինի սըգարագ.) Նէ՞ տիր.

— Տիւն պանա, աշըգ օլան քիմսէլէր տօսթլարընա մէք- թուպ եագմաղլար տի՞մէեօր մու իտին.

— Էվլէթ, պէնիմ էֆքեարըմ պու տուր.

— Էֆքեարըն եանլը տըր.

— Սահիհ մի.

Բօգամպօլ՝ Բօլանա պաղ տը. Մէրգումտէլիպանլը, զա- եէթ թասալը վէ մահգուն կէօրիւնմէքտէ օլմասըյլա, Բօ- գամպօլ.

— Եանլը՞ եօրմուեում, աղիպիմ, սիզ էլան աշըգմըսը- նըզ, տէյի սիւալ իթտի.

— Թէէսսիւֆ իտէրիմքի...

Ֆապիէն. (կիւլէրէք.) Անճագ պու տէֆա Անտրէանը սէվմէեօր. Ղալիպա պու եէնի մօտա օլմալը, պիր քէտէր պրագըլըպ տիկէր քէտէրէ կիտիլիեօլ.

Անէօլէքի Բօլան՝ սէյեահաթ իթմէքլէ, վէ Ալմանիա օր- մանլարընտա իճրաի թէնէզղիւհ վէ Ալման լօգանթալարընտա թէնազիւլ իյլէմէքլէ, տիւշար օլտուղու ֆէնալըզ թատիլ իյ- լէմէք իւզրէ, մէյեուս վէ միւքէտուէր գալպ իլէ, Բարիստէն մուֆարագաթ, վէ թէմամիյլէ քէպի իֆագաթ իթտիքտէն սօնրա ալտէթ իթմէկի թասսիմ իյլէմիշ իտի.

— Պու տէվա ֆէնա տէյիլ տիր.

— Շիւպէսիզ, զիրա իւշ այ դարձնաւ, իփաղաթընը պուժուշ տուր. անճաղ տէօրաիւնճիւ այլն իպթիտալնընտա, դալպինին պօշ օլտուղունու հիսս իթմէքլէ, սէվմէք արգուսունտա պուլունմուշ, վէ պէսպէլի պու իշէ շէյթան տախի դարըշտրղընտան, պիշարէ տօսթուճուզ եէնի պիր աշգ իլէ ավտէթ իթմիշ տիր:

— Պու տէփա տա պիր Ալմանա՞ մը աշըդ օլմուշ:

— Խայր, պիր Բուսիալեա:

Բօգամպօլ սարսըլտը, վէ Ֆապիէն տէ շու եօլտա սէօղիւնէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Հէնուզ թափսիլաթըմ եօգ տուր: Անճաղ աշգ տէնիլէն շէյ՝ տաիմա տիկերինէ նազլու պէեան իտիլմէք իհթիեաճընը հիսս իթտիկինտէն, Բօլան տա թափսիլաթը լաղըմէեի իթա իյլէեէճէք տիր:

Բօլան. — (Թէէսսիւֆլէ.) Պէնիմ տէ պու պապտէ թափսիլի մալիւմաթըմ եօգ տուր:

Ֆապիէն. — Ելէնի՞ եօրմուսուն:

— Խայր, սէվտիկիմ գատըն...

Մէրգուճ պու սրբաաա սէօղիւ քէսիպ, թէրէտտիւտ իտիեօր կիպի կէօրիւնտիւ: Նիհաեէթ քէլամա տէվաճլէ,

— Սէվտիկիմ գատընը անճաղ կէօրէպիլտիմ, տէտի:

— Քէնտիսինի սէվիեօր՞մուսուն:

— Էօլմէք տէրէճէսինտէ սէվիեօրում:

Բօգամպօլ. — Ալ սանա կիւզէլ պիր լուղէթ տահա:

Բօլան. — Կիւլմէեինիզ, զիրա պէն հազըզէթէն տիւշաղը իզթիրապ օլուեօրում:

Ֆապիէն. — Օ հալտէ, պիրինին խասթէլիկինտէն քէսպի իփաղաթ իթմէք իշին Ալմանիաեա կիթմիշ օլտուղուն հալտէ, տիկէրինին խասթէլիկինտէն տէ իփաղաթընը պուլմաղ իւզրէ Բարիսէ կէլտին, էօլէ՞ մի:

Բօլան. (պաշընը սալլաեարադ.) Պէն քէնտիսիլի անճաղ կէօրէպիլտիմ, փաղաթ ապա կէօրիւշմէտիմ:

Բօգամպօլ. — Ազիզիմ մօնսիէօ, սիզ ատէմ տէյիլ, իլլա

պարուծ ֆըշըսըսընըզ, Ֆիլվազը, անճագ երեզիւ կէօրիւմիւշ
օլան, վէ քէնտիսինէ խիթապէն հիշ պիր քէլիմէ սէօլէնիւ-
միշ օլմահան պիր գատընը՝ ուղըռնա էօլմէք տէրէճէսինտէ
սէվմէք՝ եալընըզ բօմանլարտա օգունուլուր պիր հալ տիր:

— Էվվէթ, պո. տա պիր բօման տըր:

— Էյ պս բօման օգունապլիլը մի:

— Տուրուն սիգէ նազլ իտէեիմ, բէք սատէ վէ մահզու-
նիեթպախշ տըր: Պէն Պատ շէհրինտէն կէլիեօրում, օգա-
տընը օրատա կէօրաւմ, Օրաեա մուվասըլէթ իտէլի շէնտ
կիւն օլմուշ օլուպ, Բարիսի թէրք իթտիկիմտէն տօլաեը թէ-
էսսիւֆ իթմէքտէ իքէն, բասթ կէլա թէսատիւֆ իթտիկիմ
ահըպպատան պիրի՝ պէնի Մէզօն տը Գօնվէրասսիօն պալօ-
սունա կէօթիւրտիւ, վէ, «Շէհրիմիզտէ գօնթէս Արթօֆ իս-
միլլէ մուգիմ օլան ղոեթթ կիւղէլ պիր գատընը սանա
կէօսթէրէեիմ» տէտի:

Բօգամպօլ, իշպու իսմի իշիթտիկինտէ, օլ տէրէճէ միւ-
թէէսսիր օլտու քի, ազ գալտը տաեանմագտա օլտուղու
սուֆրաեը տէվիրէճէք իտի, ֆագաթ Ֆապիէն պու խուսուսա
ասլա տիգգաթ իթմէտիկի կիպի, Բօլան տա սէօղիւնէ շու
եօլտա տէվամ՝ իլլէտի. — «Տօսթում օլան քիմսէ, «Պիլիլը-
միսինիզ գօնթէս Արթօֆ՝ վագթիլլէ Բարիստէ Պագգարա իս-
միլլէ ղաեթթ մաարուֆ օլմուշ տուր, Պու գատըն աշգ ու
մուհապպէթ երեզիւնտէն պիւերիւք պիր քէտէրէ տիւլար օ-
լարագ, նէտամէթ թարիգիւնէ կիրմիշ, վէ գօնթ Արթօֆ՝
ֆէվգէլատէ գէնկին պիր քիմսէ օլտուղու ճիհէթլէ, անըն իլլէ
էվլէնմիշ տիր» տէտի: Իշպու գատընըն պահսընը իշիթտիկիմ-
տէ, ղաեթթ մէրագտա գալարագ պալօեա կիթտիմ, վէ
պալօտա անըն իլլէ պիր վալս օյնաեըպ, վալսըն խիթամընտա,
քէնտիսինէ մէհնուն կիպի աշըգ օլտում:

Բօգամպօլ. — (իսթիհզա իլլէ.) Զաթէն պու սիգին խու-
եունուղ տուր:

Պու արա Բօլան եինէ մահզունիեթինի քէսպ իտիպ, է-
լինի գալպի իւղէրինէ վագ իտէրէք,

— Աչգ ու մուհապպէթ տէնիլէն չէյ՝ ուզուն միւտտէ թ զարփընտա ինսանա սիրաեէթ իթմէհիպ, տագըգատա սիրա-
եէթ իտէր, Պիր ազ քվվէլ պէնի պարութ փըչըսընա պէնզէթ-
տիկինիզտէ հագգընըզ վար իտի, եալընըզ պիր գըղըլճըմ՝ օ
փըչըեը թութուչտուրմաեա քեաֆի տիր:

Բօգամպօլ. — Օ հալտէ աթէշտէն սագընընըզ, վէ յըմինէ-
տէն ուզագտա տուրունուզ:

Ֆապիլէն. — Հիքեաեէնիզ հէք պո՛ւ մու տուր:

— Խայր:

— Էօյլէ իսէ տէվամընա պագալըմ:

— Պալօտան չըգտըղըմտա, պաչըմ աթէշ իչինտէ կիպի
եանըեօրտու, սապահա գատար սըթմատան թութուլմուշ-
ճասընա հէրարէթ իչինտէ իտիմ, Տիվանէ օլաճաղըմ զանն
խտիեօրտում:

Ֆապիլէն. — Զաթէն սէն չօգտան պէրու տիվանէսին:

Բօգամպօլ. — Տէվամիտինիզ մօնսիէօ Բօլան տէվամիտինիզ:

— Իրթէսի կիւն, գօնթէսի թաագիպ իթմէկի, վէ հէր
նէ օլուր իսէ օլսուն, հաթթա Հէրքիւլէսին օն իքի ատէտ իշ-
լէրինի իճրա վէ ճիհանը ֆէթհ իթմէքիկիմ լազըմ կէլսէ,
էր եա կիճ քէնտիմի օնա սէվտիրմէքիկի թասսիմ իյլէտիմ:

Բօգամպօլ. — (սէօզիւ գաթթ իտէրէք.) Պէսպէլլի ճիհա-
նը ֆէթհ իթմէք իսթմէքիկիկինիզ, պունտա մէվճուտ օլտն
ճէվհէրլէրտէն միւրէքքէպ կիւզէլ պիր կէրտանլըգ եաքա-
րագ, նիշանէի աչգ ու մուհապպէթ օլմագ իւզրէ քէնտիսինէ
թագտիմ իթմէք իչին տիր:

Բօլան. — (հիքեաեէեէ տէվամէն.) Ֆէրտասը կիւն, գօն-
թէսէ թէսատիւֆ իթմէք իւմիտիյլէ Գօնվէրսասիօն ճիվարըն-
տա ագչամա գատար կէզտիմ, Սաաթ իւշ րատտէլէրինտէ
բօրթուգալ աղաճլարը եագընընտա մուզիգա տինլէմէեէ կիթ-
տիւ, սաաթ պէշտէ գօնթէսին մուգիմ օլտուզու Օթէլ
տ'Անկլըթէրտէ թաւա իթտիմ, Ֆագաթ օ սապահ պուգա-
տընըն Պատ շէհրինտէն կիթմիշ օլտուզունու քէմալը մէյեու-
սիեէթլէ խապէր ալտըմ:

— Շիւղահէսիզ Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ
օլաճադ տըր :

— Խայր , Հայտէլպէրկէ կիթմիշ . . .

Բօգամպօլ .- Էյ սիզ Հայտէլպէրկէ կէլտինի՞զ մի :

— Հայ հայ :

— Քէնտիսինէ եէնիտէն թէսատիւֆ իթտինի՞զ մի :

Բօլան .- (միւթէքէպպիրանէ .) Եալընըզ թէսափիլֆ իթ
մէք տէյիլ , հաեաթընը պիլէ գուրթարտըմ :

Բօգամպօլ .- (սէօզիւ գաթթ իտէրէք .) Աֆվ ինէրսինիզ ,
հիքեաեէտէ բէք իլէրի վարմազտան էվվէլ պիր իյզահաթ
իսթէրիմ , Գօնթէսին հաեաթընը՞մը գուրթարտընըզ :

— Էվվէթ :

— Պիր ազ էվվէլ քէնտիսինի անճադ կէօրմիւշ օլտուղու-
նուղու , վէ քէնտիսիյլէ հիշ լադրտը իթմէմիշ իտոնկինիզի
պէեան իտիեօրտունուզ , տէյիլ՞մի :

— Տօղրու տուր :

— Իշթէ պու դարիպ :

Ֆապիէն .- Պէն պու իշտէ շունու անլաեօրում՞քի , տօս-
թում Բօլանըն ճիննէթի՝ եալընըզ պիր խուսուսա միւնհասըր
օլան տիվանէլիքլէրտէն տիր :

Բօլան՝ ումուզլարընը չէքէրէք ,

— Պաշըմա կէլէնի իջիտիրսէն , անլարսըն , աէտի :

Ֆապիէն սէօզիւ քէսէրէք ,

— Շիմտի կէլ թաամ իտէլիմ , թաամտան սօնրա սէր-
կիւզէշթլէրինին հիքեաեէսինէ տէվամ իյլէրիզ , տէյի պէեան
իթտի :

Պէօյլէճէ Ֆապիէն՝ Բօլանըն գօլթուղունա կիրտի , վէ Բօ-
գամպօլ , շու եօլտա միւլահազա իտէթէք , մէրգուժարըն ար-
գասը սըրա կիթտի .- «Սայքի ալթը այտան պէրու քէնտի-
մի ույգուտա դանն իտիեօրում , Բիւեա իչինտէ պուլունուր-
ճասընա հէր խուսուս մուվաֆֆադըլիէթտէ դարար դըլ-
եօր , վէ հէր նէ չէյի թէմէննի իտիեօր իսէմ , թէմէննի իթ-
տիկիմ վէճհլէ հուսուլէ կէլիեօր , Սըր վիլիամս վէ պէն :

Պագագարաեը մէճնունճասընա սէվեճէք պիր տէլիգանլը արա-
եօրտուգ . զսթէն անը սէվմէքտէ օլան օ տէլիգանլըեը տէր-
հալ պուլտուգ . Էկէր շէյթան պանա իթտիկի խըզմէթլէրին
միւքեաֆաթընը թալէպ իտէճէք օլսա , քէնտիսիյլէ պիւեիւք
պիր հիսաղըմըզ օլաճագ տըր :

Թաամտան սօնրա վիգօնթ Ֆադիէն տ'Ասմօլ՝ սախթէ
գայնը Րօգամպօլ վէ տօսթը գատիմի Րօլան տը Գլաեէ իլէ
պիրիքտէ թէքրար թէնէֆֆիւս օտոսընա կիթտիլէր :

Էսնաի թաամտա Պագագարատան ասլա պահս օլունմատը :

Ֆապիէն .- (միւսաֆիրլէրինէ սիկարա թագտիմ իտէրէք ,
Րօլանա .) Աշգ ու մուհապպէթէ տաիր օլան հիքեաեէնին տէ-
վամընը իսթէրիգ :

Րօգամպօլ .- Պէն տէ , անճագ կէօրէպիլմիշ օլտուղունուգ
պու գատընըն հաեաթընը նա՞րը գուրթարմը իտուկինիզի
անլամագ մէրագընտաեըմ :

Ֆապիէն .- Խուսուսա սէնինլէ ասլա կէօրիւշմէմիշ օլան
պիր գատընըն :

— Աֆվ իտէրսինիզ , արամըգտա սէքիզ օն քէլիմէ թապ-
թի իթմիշիզ տիր :

— Էօմրիւնիւ գուրթարտըղըն վագըթ մը արանըգտա
պազը քէլիմաթ թաաթի օլունտու :

— Խայր , վալս օյնատըղըմըզ վագըթ :

Իքի տէլիգանլըյար կիւլիւշտիւլէր : Րօլան տա ,

— Կիւլմէեինիզ . պէն քէնտիսինի պալօտա տախի գուր-
թարտըմ , զիրա հէր նասըլսա օեուն էսնասընտա պաեըլտը ,
վէ պէնիմ զայրէթիմլէ աեըլտըմ :

— Պայկընըզը կէշտիքտէն սօնրա սիգէ թէշէքքիւր իթ-
տի՞ մի :

— Պէն օ արա պալօտան կիթմիշ իտիմ :

Րօգամպօլ .- (ֆէվգէլատէ թէաճճիւպ հալի կէօսթէրէւ
րէք .) Իշթէ պու զարիպ , էսկի գէմանըն պիր թագըմ՝ աճիպ
թապիեաթըլը ջըպպիլէրինտէն պահս օլունուր . հալպուքի
տօսթումուգ պունլարտան տահա զարիպ չըվալիէ իմիշ քի :

գուրթարարը զատընըն թէչէքքիւրինէ պէքլէմէքսիզին . քէմալը նէզաքէթ իւզրէ սիվիշիպ կիթմիշ :

— Ափվ իտէրսինիզ, պէն քէնտի հիւսնի ըիզաւա սիվիշիպ կիթմէտիմ, իլլա պէնի թարտ իթտիլէր :

— Օհօ :

— Պու պիր հիքեաեէ տիր :

— Նազլէթ պազալըմ, պէն պու հիքեաեէեի պիլմէք իսթէրիմ :

Բօլան իսկէմլէսինտէ օթուրտուգտան սօնրա, շու եօլտա իֆատէեէ տէվամ իլլէտի :

— Պաօնուն իրթէսի կիւնիւ գօնթէս՝ Պատէն շէհրինտէն հարէքէթ իթմիշ իտի : Պու գատըն օրատան զէվճի իլէ պիրլիքտէ Հայտէլպ'ըկէ կիթմիշ իտի : Իմտի պէն տէ տէրհալ Հայտէլպէրկէ միւթէվէճճիհէն եօլա չրգտըմ, օ ագշամը վասըլ օլտում, վէ օթէլտը Բրէնս-Գարլտա, գօնթուն, Ֆրանգֆօրթա կիթմիշ օլտուղունու խապէր ալտըմ, լաքին գօնթէս՝ շէհրտէն պիր չարեէք ֆարսախ ուզադտա Նէքքար նէհրի քէնարընտա կիւզէլ պիր խանէտէ գալմըշ իտի : Անըն տախի, զէվճինին ալտէթինէ ինթիզարէն պիր այ գատար օրատա իգամէթ իտէճէկինի թահգըգ իլլէտիմ : Գօնլի Արթօֆ, պազը խուսուսի իշլէրի իշին էվվէլա Ֆրանգֆօրթա կիթմիշ, օրատան տախի Պէրլինէ ազիմէթ իտէճէք իմիշ : Եալընըզ պիր վալս սրրասընտա իսթիհսալ իթմիշ օլտուղում թաւսիէ իւզէրինէ գօնթէսին նէզտինէ կիտէմէզ իտիմ, անճադ պախթա վէ միւստիտ պիր ֆըրոթա ինթիզարէն սապը իթմէկէ գարար վէրտիմ :

— Գէնտինի թադտիմ իթմէք իշիօն մի պէքլէմէեէ գարար վէրտին :

— Խայր, օնա ըասթ կէլմէք իշին :

— Մուվաֆֆադ օլտուն մու :

— Շիմտի անլարսըն, դ :

— Հայտէլպէրկէ գաբուլարընտա քիւշիւք պիր ալման օթէլի պուլտումքի, պունտա մէքթէպ շախիրտանը թապմ

իթմէքտէ իտիլէր: Անլէր իլէ պիրլիքտէ օթուրուպ, սուֆրա-
լարընտա թաամ իթտիմ:

«Իշպու օթէլտէ քիրալատըղըմ օտանըն բէնչիրէսինտէն,
մաշուգէմին պէտաղ խանէսինի կէօրիւետրտում: Իւչ կիւն
սօնրա, պու գատընըն, հէր կիւն սաաթ իքիտէ տէշարը չըգ-
տըղընը թահգըգ իթտիմ:

— Եաեա՞մը տիշարը չըգըետրտու:

— Խայր, կիւզէլ պիր սանտալը պուլունուպ, պունուն
իլէ չըգաետրտու: Սանտալը իքի սագալլը վէ սէրթ չէհրէլի
գաղաղլար գօմանտա իտիպ, զալիպա պունլար էֆէնտիլէրի
թարաֆընտան, պիշարէ գատընըն նէգտինտէ զընտան մէ-
մուրու մագամընտա պրագըլմըչլար իտի:

Ֆապիէն սօն բէլիմէլէրի՛նչիթտիկինտէ, ումուզունու չէք-
տի: Պատէհու,

— Տօ՛սթում, պի՛մէետրմուսուն քի, գօնթ քէնտի զէվճէ-
սինէ ֆէվգէլատէ աչըգ օլմուշ տուր:

— Խուսուսա քի, գըսգանճլըղը տա վար տըր:

— Վէ զէվճէսի տէ բէնտիսինի տէրէճէի նիհաեէտէ սէվէր:

Րօլան սուրաթընը էքշիթտի: պունունլա պէրապէր իֆա-
տէսինէ չու եօլտա տէվամ իյլէտի: — Գօնթէս նէհրտէ իքի
ֆարսախ գատար աչըլմագտա օլուպ, պաղէն սահիլէ էնէր,
վէ տօլաշարագ չիչէք թօրլար իտի: Չօգ տէֆա տա բէֆա-
գաթընտա կէնճ պիր գըգ պուլունուր իտի: Պէն, սէքիգ կիւն
մէթէպ թալէպէսի գըեաֆէթինէ կիրիպ, սահիլ իւզէրինտէ
պուլունտում:

— Սահիլէ էնտի՞մի:

— Էվվէթ, պիր տէֆա էնտի:

— Քէնտիսիլէ կէօրի, շտի՞ն միւ:

— Խայր, գալպիմ՝ օլ տէրէճէ չարըետրտու քի, ճէսա-
րէթ իտէմէտիմ: Եալընըգ սէլամլատըմ, սէլամըմա մուգապէ-
լէ իթտի իսէ տէ, զալիպա պէնի թանըեամատը: Իրթէսի
կիւն, այնի վագըլթտա սահիլտէ թէքըալ պէքլէտիմ, վէ սահ-
տալըն կէլտիկինի միւշահէտէ իյլէտիմ:

— Եյ, գօնթէսի՞»

— Թագիի գօնթէսի տէ կէօրաիւմ, Հա՛վա, բիւզկեարը իտի, վէ գազազլար տա քիւրէք չէքէճէք եէրտէ եէլքէն աչ-մըջար իտի: Պօւ սուրէթլէ սանտալ՝ ֆէվգէլատէ սիւրաթլէ իլէրլէմէքտէ օլուպ, կեահ սահիլէ եազլաշմագտա, կեահ սահիլտէն ուզազլանմագտա իտի:

Բօգամպօլ... Եյի եա՛, պու գազազլար նասըլ թայֆա-լըգ Խաէպիլիլէր:

— Պէն տէ պիլմէմ, չիւքի բէվիչի հալտէն՝ եիւզմէք պի-լէ պիլմէտիլլէրի անլաշլընօրտա: Ֆիլվագը սանտալ թէրս տէօնիւպ, պուսլար նէվիմա տէհչէթէ տիւչար օլարադ, մա-տամալարընըն պօղուլմագտա օլտուղունու պիլ արա ունուլ-տուլար: Համա օլտուն քի պէն հագըր պուլունուօրտում, Հէ-ման էլպիսէմի չըգարըպ, նէհրէ աթըլտըմ, վէ պիլ պաշըն սաշլարընտան գազլաքըպ, մաշուգէմի, թամ պօղուլաճաղը սըրատա գուլթարտըմ:

— Աֆէրի՛ն:

— Ղաեթ չիտտէթիլի օլան ագընթընա գարշը պիլ միւտ-տէթ ուղրաշարգտան սօնրա, գօնթէսի, պայկըն ֆագաթ պէրհանաթ հալտէ սահիլին իւզէրինէ վազ իթտիմ:

— Եյ գազազլար:

— Դագազլար սանտալլարընա տէօնիւպ պօշալթմաեա մուվաֆֆադ օլտուլար, վէ եէլքէնլէրինի թօրսեըպ, այնի վագըթտա քիւրէքլէ սահիլէ հանաշտըլար: Պատէհու պայկըն օլան գօնթէսի գաբըպ սանտալա վազ իթտիլէր, վէ պէնի «էլամլատըգտան սօնրա, ագընթըր սահէոլնտէ ալտէթ իյլէ-տիլէր, Իքի սաաթ սօնրա, գօնթէս հագգընտա խապէր ալ-մագ իւզրէ խանէսինէ կիթտիմ, գազազլարտան պիլի գա-բուեու աշըպ պէնի թանըտըղընտան գաբուեու եիւզի մէ գաբաաը:

— Իշթէ պու թէրպիեէսիլլիք:

— Իրթէսի կիւն, գօնթէս պիլ թէշէքքիւրնամէ իլէ ճէ-վապ վէրիլ իւմիտիլլէ գարթըմը կէօնտէրտիմ:

Ֆիլվագը պու մէմուլիմ տօղրու չըգտը . չէոյլէ պիր խէգ-
քիրէ ալտըմ :

«Թէգքիրէ չու մէալտէ իտի :

«Գօնթէս Արթօֆ՝ հաեաթընը Մ . Բօլան տը Գլաեէեէ
պօրճլու օլտուղունու ապա ունութմաեաճագ տըր , վէ օն
պէշ կիւնէ գատար Բարիսէ կէլէրէք , թէշէքքիւրաթընը օրա-
տա լիսանէն գապուլ իտէճէկինի մէմուլ խէր :

«Պու թէգքիրէ՝ պէնի Հայտէլպէրկտէ կէօրմէլ իսթէմէ-
տիկինի աշիքեարէն կէօսթէրմիշ տիր :

— Նիհաեէթ նէ՞ եաբտըն :

— Նէ եաբաճաղըմը տիւշիւնտիւկիւմ սըրատա , իքինճի
պիր մէթուպ ալտըմ :

— Օ մէթուպ քի՞մին թարաֆընտան եազըլըպ կէօնտէ-
րիւմիշ իտի :

— Աճամ չըվալիէ թարաֆընտան իտի : Շըվալիէ ֆա-
միլեաճա պիր իշտէն տօլաեը տէրհալ պէնի կէօրմէք իսթէ-
եօրտու , իմտի , ալգ խասթէլիկիմտէն իֆագաթըմը պուլմագ
իւմիտիյլէ օրատան հարէքէթ իթտիմ , իւշ կիւն Ֆրանշ-Գօն-
թէտէ գալտըմ , հալսու քի Հայտէլպէրկտէն հարէքէթիմտէ
նէ տէրէճէ իսաթա իտիմ իւէ , շիմտի տահա զիեատէ խաս-
թաեըմ : Գօնթէս իսէ սէքիզ կիւնտէն կէլէճէք օլտուղուն-
տան , քէնտիսինի թէքըար կէօրմէլիեիմ , վէ օ տախի պէնի
սէվմէլի տիր :

Սախթէ մարքի՝ սըր Վիլիամսըն օտասընա կիթտի , վէ քէ-
լամա ազաղլէ ,

— Աճա , միւսթէրիհ օլ , արգու օլունան տէլիգանլը պու-
լունտու , տէտի :

Քէօր .- (Թաշըն իւգէրինէ եազարագ .) Պագգարաեա ա-
շըգ օլապիլէճէք տէլիգանլը՞մը :

— Խայր , զաթէն աշըգ օլմուշ օլան տէլիգանլը :

Պէօլլէճէ Բօգամպօլ՝ կէօրտիւկիւ վէ իշիթտիկի չէյլէրի

սըր Վիլիամսա նազլիթտի։ Մէրգուժ տախի, եիւզիւնտէ մէքրուհ պիր կիւլիւմսէ հասըլ օլտուգտան սօնրա,

— Գուլտում, տինլէ, տէյի եագտը։

Ատավէթ վէ ինթիգամը քէնտիսինտէ մուզիրը պիր ֆիքը հուսուլէ կէթիրէն սըր Վիլիամսըն իշպու եէնի էնթրիգասը-նը ֆիլիհեաթտա կէօրէճէեիգ։

43

Սըր Վիլիամսա իլէ ուզուն վէ էսրարի միւլագաթընտան իքի իւշ սաաթ սօնրա, Բօգամպօլ՝ Սիւրէզն սօգաղընտա ա-րապատան աշաղըեա էնիպ, Պագգարանըն զայրը մէշրու գըզ-գարընտաշընըն, իլք կիւնտէն պէրու օտա խըզմէթճիսինին նէզարէթի թահթընտա մահպուս պուլունտուղու տաիրէեէ կիրտի։ Բարիսին ատի սընըֆ ֆահշիլէրինտէն օլան պու գա-տըն՝ սապահլաեըն Բօգամպօլուն կիւզէլ եաթագ օտասընտա ուեանտըղընտա, ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունու, վէ իշպու ըիւեասընըն տէվամ իթմէքտէ իտուկինի զանն իյլէտի։

Խըզմէթճի իշէրի կիրիպ, էվամիրի մախսուսէսի օլուպ օլ-մատըղընը սիւալ իթտի։ Կէնճ գատըն պու սիւալտէն տօ-լաեթ թէաճճիւպ իտէրէք, լաճըմ՝ տէյի ճէվապ վէրտի։

Խըզմէթքեար թէվագու իլէ աիշարը չըգտը, վէ նէֆիս թաամլարը վէ պիր շիշէ էսլի շարապը համիլ քիւշիւք պիր մասա իլէ չէնտ տագըգա սօնրա ավտէթ իյլէտի։ Իսմի րէ-պէգա օլտուղունու Բօգամպօլա պէեան իթմիշ օլան գատըն,

հայրէթի կէշտիքտէն սօնրա, քէմալը իշթիհա իլէ եէմէկինի եէմէեէ պաշլտոր: Բօգամպօլուն մուվասըլէթինտէ, ճիւղի մէրթէպէ սէրխօյլանմըշ օլմասըյլա, նէվիմաքէյթի պիր հալտէ իտի, հաթթա կէօզլէրի արսըզճա բարլաեօրտու: Պուգատըն էսկի էլպիսէ կիեինմիշ օլմասընա վէ պիր ազ զայիթլէնմիշ պուլունմասընա բաղմէն, հալէա Պազգարաեա մախստուս պիր հիւսնի ճէմալտէ կէօրիւնմէքտէ իտի:

Բօգամպօլ, մէրգոււմէնին օտասընա կիրտիկինտէ, քէնտիքէնտիեէ,

— Էկէր չու տիլէնճի գարրեա գօնթէս Արթօֆուն գաշմիր գումաշլարտան մաամուլ էլպիսէսի կիեինտիրիլէճէք օլսա, հէր հալտէ ալտանըլըր, տէտի, վէ պատէհու ալէնէն, — Սապահար խայր օլսուն, նաճըլսըն, տէյի սիւալ իթտի:

— Բէր էյիեիմ, բէք էյիեիմ, սիղին խանէնիգտէ իսթիաբահաթ իտիլիեօր:

— Սահի՞հ մի:

— Էկէր պէօյլէ պիր իգամէթկեհաճըմ օլսա իտի, սիղիէզճան ու տիլ սէվէր իտիմ:

— Իսթէտիկին եօլտա պիր իգամէթկեհաճըն օլաճագ տըր: Բէպէգա... (օեունճագ վատ օլունան չօճուգլար կիպի սատէտիլանէ մ/սէրրէթլէ.) Պո՞ւ մու տուր:

— Խայր պունուն կիպի տիկէր պիր խանէ տիլ:

Մէզպուրէ, Բօգամպօլ քէնտիսիլէ էյլէնիեօր զանն իւտէրէք, շիւպհէլի պիր նազար իլէ քէնտիսինէ պագտը:

Բօգամպօլ: Հայտէ պէնիմլէ կէլ:

— Նէ՞րէեէ:

— Քէնտի սաիրէնի կէօրմէեէ:

— Սահի՞հ մի:

— Հայ հայ:

Սախթէ մարքի՝ մէրգոււմէնին էսկի էլպիսէսի, աեագգապըսըր յէ չաբգտսը՝ միւհթաճը թէպտիլ օլտուղունու անլատըղընտան, հաղըր էլպիսէ սաթան պիր մաղազատա լաղըմկէլէն շէյլէրի սաթըն ալըպ, վէ պունլարը, պիր բաքէթ իշինտէ

օլարագ պիր խըղմէթճի կէթիբիպ, թուալէթ օտասընա վաղ իթտիկինտէն, Բօգամպօլ, էլպիսէսինի թէպտիլ իթմէսինի մէրգուճէն նազիքեանէ պէեան իլլէտի, վէ Բէպէգա՝ չէնտ տագըգա նապէտիտ օլտուգտան սօնրա, պիթթէսատիւֆ վիճուտինէ միւքէմէլէն մուվաֆըգ կէլմիշ օլան եէնի էլպիսէլէրինի կիւրինմիշ օլարագ ալտէթ իլլէտի:

Օլ վաղըթ Բօգամպօլ՝ մէզպուրէեէ ուզունճա պիր շալ կիւրինտիբիպ, էլինտէն թուլթաու, վէ իֆպտէեէ աղազէ,

— Կէլ, աշաղըտա արապան պէքլէեօր, տէտի:

— Արապամմը:

— Էվվէթ, եաեա կիթմէքլիկինի իսթէմէմ:

— Բիւեա կէօրմէքտէ օլտուղումու զանն իտիեօրում:

Ֆիլվաղը էվին գաբուսունտա կիւղէլ պիր աթա գօշուլու, քիւչիւք պիր դուբէ արապասը տուրմագտա օլուպ, Բօգամպօլ՝ Բէպէգաեը պու արապաեա օթուրթտու, քէնտիսի տէ եանընտա օթուրտուգտան սօնրա, արապաճըեա, Բուա սիտէ Բօմք սօգալլէնա կիտիլէճէկինի իխթար իթսի:

Երիմի տագըգա սօնրա արապա քիւչիւք ֆագաթ կիւղէլ պիր էվին գաբուսունտա տուրտու:

Բօգամպօլ՝ արապատան էնիպ, գօլթուղունու Բէպէգաեա թագտիմ իտէրէք,

— Իշթէ պուրասը սէնկէն էվին տիր... վագաա պիւեիւք տէյիլ տիր... տէտի:

— Էվիմմի տիր:

— Էվվէթ, վագաա պիւեիւք տէյիլ տիր, ֆագաթ բէք պիչիլի տիր:

Պատէհու հայրէթտէ գալմըշ օլան Բէպէգաեը՝ սիեաճ վէ պէեաղ մէրմէրլէ տէօշէնմիշ օլան վէ սագսըլպը վէ սանտըղլար տէրունինէ տիքիլմիշ աղաճլար վէ ֆիտանլար իլէ թէգեին գըլընմիշ պուլունան պիր տէհիլգէ գատար կէօթիւրտիւքի պունտա կէօրիւլէն տէյիլմի քիւչիւք պիր նէրտիվէնին գատէմէլէրինտէն պիրինճի գալթա չըգըլըր իտի:

Օրատա մարքի, մէզպուրէեի, զաեթ կիւղէլճէ թէգեին

վէ թէՖրիշ իտիմիշ օլան պիր սալօնա կիրտիրտիկինտէն ,
կէնճ գատըն ,

— Պուրասը նէ՛ գատար կիւզէլ տիր, տէտի :

Սալօնտան եաթազ օտասընա կիրիլիպ, Րօգամպօլ մէր-
գումէերի պիր գանաբէտէ օթուրթտուգտան սօնրա ,

— Իշթէ պուրասը սէնին եաթազ օտան տըր , տէյի պէ-
եան իլլէտի :

Մուախսարէն Րօգամպօլ չանը չէքմէքլէ , կիւզէլ պիր
պէսլէմէ գուհուր իտէրէք ,

— Մատամմը չանը չալտը , տէյի սօրտու :

Մարքի .- Էվվէթ , մատամըն էլպիսէնի սօեուճագ իս-
թէեօր . պու սապահ տա մագաստարլարընը պէքլէեօր, տէյի
ճէվապ վէրտի :

Պատէհու մարքի՝ Րէպէգանըն տլնընտան էօբէրէք ,

— Շիմտի սէնին խանէնտէ պուլուճնուեօրսուճ , պէն արն
թըզ կիտէերիմըի սէն տէ եէրլէչէսին , տէտի :

— Կիտիեօրմուսուճնուզ :

— Էվվէթ , ֆագաթ պու ագչամ ափտէթ իտէճէերիմ ,
Ագչամ թամմընը սէնտէ իտէճէերիմ :

Պագգարանըն գըզգարընտաչը իւք հայրէթի կէչինճէ ,
քէնտիսի իչին նէ գատար մէմուլին զայրի օլսա , եինէ պու
տնրաթ ու տէպտէպէ իչինտէ նէ եօլտա հարէքէթ իտէճէ-
կինի թայեին իթտի : Բարիս էօմրիս իլէ եաչաեան պազը սը-
նըֆլարտա , պու յիսիլու թէպէտտիւլաթը նակեահգուհուր
տէրքեար օլմուշ տուր : Սէֆիլ պիր գատըն՝ պիր կիւն էվվէլ
պիր պինանըն ալթընճը գաթընտտ իսքեան իտիպ , սուի
գասս խիւեասընտա պուլուճնուղու հալտէ , իրթէսի կիւն միւ-
քէմմէլէն թէՖրիշ իտիմիշ իթինճի գաթտա իսքեան իտէր ,
վէ պիր արապաեա մալիք օլուր :

Րէպէգա , Րօգամպօլուճ իֆատաթը ճիտտի օլտուղուճու
կէօրմէսի իւզէրինէ , — Ղալիպա էօյլէ պիր միւքէմմէլ ատէմ
պուլտումըի , քէնտիսի պէնի գաչմիր գուճաչլար իլէ մու-
հաֆագա իթմէք իսթէեօր իսէ , պունա գարչր տուրմաեա

հիշ պիր սէպէպիմ եօդ տուր, տէյի միւլահազա իթտի:

Մարքի, գարունուն էշիկիննաէն հէշէճէկի էսնատէ, արգասընա տէօնէրէք,

— Պիւմիշ օլքի, սէնին խըզմէթինտէ պիր աշճը գարը, պիր պէսլէմէ, պիր արապաճը վէլքի պէյկիլին վարտըր: Շիմտիլիք Սլլահա ըսմարլատըգ, ազիզէմ, տէտի:

Պագգարանըն գըզգարընտաշը՝ Բօգամպօլուն քէնտիսինէ ալէագա իթմիշ օլտուղունա իսքեաթ օլարագ,

— Սաատէթլէ, սէվկիլիւմ, տէյի մուգապէլէ իթտի:

Բօգամպօլ՝ պատէհու եաեա օլարագ Բօմբ սօգաղընտաքի խանէտէն հարէքէթլէ, ըրթըմլարա գատար եիւրիւաիւ, վէ օրատա պիր քիրա արապասը պուլուպ, Սիւրէզն սօգաղընա վէ անտէն Բօնթիէօ սօգաղընա կիթմէք իւղրէ, իշպու արապաեա ըաքիպ օլտու:

.....

Իւշ կիւն էվվէլ տօն ժօղէնին, վէֆաթընըն թուալէթի օլտուղունա շիւպհէ իթմէեէրէք, պալօ թուալէթինի տէրուհինտէ հազըրլամագլա վէշղուլ օլտուղու խանէեէ, հիքեաեէմիլին գահրամանընտան էվվէլ տուխուլ իաէլիմ:

Խաթըրլարտա օլտուղու վէճհիէ, տօն ժօղէնիննաշը քէնտի խանէսինէ նագլ իտիլմէեիպ, օթէլ տը Սալանտըրէրաեա նագլ օլունմուշ իտի: Մէրգուսուն մահրէմի էսրար խըզմէթիսի օլան Ջամբա՝ պիւթիւն կիճէ էֆէնտիսինի պէքլէեիպ, սապահլաեըն օթէլ տը Սալանտըրէրաեա աղիմէթլէ, ֆէլաքէթի վագըաեա օրատա խապէրտար օլտու: Քէնտի քէնտիեէ,

— Օհօ՛, պէնիմ մէճհուլիւլ ահվալ շախսըմ կիւզէլ պիր րօլ իճրա իթմիշ, շիմտի իշի օլտուղ ճա անլաեօրում, տէտի:

Ջամբա՝ Բօնթիէօ սօգաղընա ալտէթինտէ, շու քիւլիւք նութգու քէնտի քէնտիեէ իտա իթտի:

— Եկէր էֆէնտիմ եաշամըշ օլտա իտի, վէքիլսարճը օլաճագ իտիմ: Էֆէնտիմ վէֆաթ իթտիլի հալտէ, նէ՛ եաբմա:

լըեըմ։ Աստի պիր խըրսըզ օլսամ, չիմտի պսւրատա պուլունան էշեաեը սօեարըմ, ֆազաթ պէն նաժուսլու պիր առէմիմ, եախօտ առի պիր խըրսըզ գատար չօլբազ օլմազ իսթէմէմ Պուրատան սէքիզ օն պին ֆրանգ վէ պազը միւճէվհէրսթ աշըրաճազ օլսամ, վէ ախըրտա պուլունան իւշ պէյկիրի սաթսամ, զիեատէ իլէրի կիթմիշ օլո՛ւր մուեուլմ։ Պիւաքիս օն պէշ եիրմի պին ֆրանգ իշին քիւրէք ճէզասընը կէօզէ ալմալըեըմ քի, պուլուն տէեէրի եօզ տուր։

«Իմտի պէքլէմէք տահա միւրաճճահ տըր, Պուլունան պաշգա տիւզ տը Սալլանտըրէրա՝ եէկէնի հազգընտա օլ տէրէ՛ճէ իզհարը թէէսսիւֆ իտէճէք տիրքի, տօն ժօզէնին էմէքտարը պուլունտուղուտան տօլաեը պէնի տօսթլուղունա գապուլ իթմէսի պիլէ գապիլ տիր։ Տիւգիւն տօսթլուղու իսէ, սայքի իգպալ տիմէք տիր։ Սանիէն...

Պուրաճըգտա Ջամբա սէօզիւ քէսիպ տիւշիւնիւեօր կիպի կէօրիւնտիւ։ Մուսիխարէն, քէլամընա շու եօլտա տէվամ իյլէտի։

— Սանիէն էկեր էֆէնտիմտօն ժօզէ վէֆաթ իթմիշ իսէ՝ վէ պէն տէ սէպէ գինի պիլմէեէրէք, անըն վէֆաթընա եարտըմ վէ իշթիրաք իթմիշ իսէմ, էլպէթթէ քէնտիսի պիր քիմսէեի թաճիզ վէ թաստի իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։ Հէր հալտէ պու քիմսէ, մատմազէլ Գօնսէքսիօնուլն տէսթի իգտիվաճընը արզու իտէր պիր առէմ օլմալը տըր։ Իմտի օ քիմսէնին էսւրարընը պիլտիկիմ ճիհէթլէ, պուլունան իսթիֆատէ իտէպիլիրիմ։

Ջամբանըն իշպու միւթալէասը օլգատար տօղրու իտի քի, մէրգուլմ, էֆէնտիսինին խանէսինտէ պիւա ֆիթուր գալըպ, իւշ կիւն գատար եառու մաթէմէ միւսթաղրազ կէօրիւնտիւ, վէ էվտէն չըգուլ կիրտիկի զէմանլարտա, գաբուճուլուն էօնիւնտէն կէշլըքէն, ազիմպիր քէտէր իզհար իյլէտիկի կիպի, ճէնազէ ալաեը էսնասընտա տախի տօն ժօզէնին նաշընը մուվազգաթ մահզէնէ էնտիրտիքլէրի սըրատա զաեէթ թէէսսիւր վէ թէէսսիւֆ հալի կէօսթէրտի, վէ տիւզ տը Սալլանտըրէրա տախի, թէէսսիրինտէն նաշի պաեըլմազ րատ-

տէսինէ կէմիշ օլմասընա ըաղմէն, եէկէնինին խղմէթքեա-
րընըն զէ կիպի կէօղ եաշլարը տէօքմէքտէ օլտուղունու, վէ
կիւճ հալ իլէ աեագտա տուրապիտիկինի միւշահէտէ իլէտի:

Ջամբանըն մէմուլի վէճհիէ, կէօթէրտիկի քէտէր իլէ-
րուտէ քէնտիսինէ պէղաեթ Փայտէլի օլտպիլէճէք իտի:

Խնտի իւշ կիւնտէն պերու Ջամբա, հիւքիւմէթ թարա-
ֆընտան մէօհիքրլէնմիշ օլան տաիքէնին մուհաֆըզը թայեթն
դըլընըպ, քէնտիսինի սաթըն ալմըշ վէ էսրարընը էլտէ իթ-
միշ պուլունան շախսը մէճհուլ իւլահվալ հադդընտա խա-
պէրլէրէ պէքէտիկի սըրատա, աթլարը գաեըրմասընտ վէ
հէր շէյէ նէզարէթ իթմէսինէ տէվամ իլէտի: Հալպու քի
աբատան իւշ կիւն կէշտիկի հալտէ, քիմէսնէ մէյտանա չըգ-
մատը:

Տիւգ տը Սալլանտըրէրա, Ջամբանըն միւթադպէլտէքի
վազիեթինի գարարլաշտըրմաեարագ, եախօտ շէօլլէ «էօյ-
լէեէլիմ, մէրգուժու: Բօնթիէօ սօգաղընտա մուվադդաթէն
թէրք իտէրէք, օ սապահը հարէքէթ իթմիշ օլուպ, Ջամբա
իւէ, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէլքի պու մուամէլէմ՝ ահմադըղդ տըր: Տիւգ պէնի
ուշուտապիլի, մէճհուլիւլ ահվալ քիմսէ տէ մէյտանա չըգ-
մաեապիլի: Պէն եօրկունլու զուժուն պէտէլինի քէնտիլիկիմ-
տէն ալմալը իտիմ, աիմէեէ պաշատը:

Ջամբա, քէմալը էսէֆ իւզրէ իշպու միւթալէտա պու-
լունմագտա իքէն, պիր միւսաֆիր թարաֆընտան գաբու շա-
նընըն չալընաղընը իշիթտի, վէ Չինկեանէ գըզը Կաւտինանըն
շէյթան զանն իլլէտիկի շախսը էշիկին իւզէրինտէ միւշահէտէ
թէմէքլէ, եէլէ գատար էեթիտի:

Շախսը մէրգուժ, ամիրճէ պիր թավը իլէ,

— Եալընը՞դ մըսըն, տէյի սօրտու:

— Եվվէթ էֆէնտիմ:

Բօգամպօլ.. (Իշէրի կիրէրէք.) Դարուեու մագպուծա
գաբա, տէտի:

Ջամբա գաբուեու գաբաեըպ, սալճնա գատար միւ:

սափրինէ ըէֆագաթ իթտի : Միւսափր պիւր գանաբէ իւզէ-
րինտէ օթուրտուգ տան սօնրա ,

— Հայտէ կէօրիւշէիմ, տէտի :

Զամբա՝ քէմալը հիւրմէթ ի զրէ անագ սչա տուրտուլ : Միւ-
սափր մէրգումա խիթապէն ,

— Սէն ադըլը պիր քիմսէսին . իմտի աղ սէօզտէն չօգ շէյ
անլարսըն , տէյի պէեան իյլէտի :

Զամբա պաշընը էյտի :

Բօգ ամպօլ .- Տօն ժօզէնին վէֆաթը հագ գընտա պանա
պպըր տօղըրու մալիւմաթ վէրէպիլի՝ ըմիսին :

— Հէ՛ հէ՛ , պու նէ՞ թօհաֆ սիւսպ :

— Նէ՛տէնպ :

— Պէնալէն տահա էյի պիլտիկինիզ պիր քիյթ պանա նա՞
սըլ սօրուեօրսուենուզ :

— Աճա՛յիպ , պու նէ՞ տիմէք :

— Պէլքի տէ պէն էօյլէ զանն իտիեօրում :

— Շիմտի սէն պանա պիլտիկինի սէօյլէ :

— Տօն ժօզէ՝ Զինկեանէ Կատինանըն խանչէրի տարպէսիյլէ
էօլմիւշ տիւր :

— Սօ նրա :

— Զանն իտէրիմ քի խանչէրի քէնտիսինէ վէրէն տէ սիզ-
սինիզ :

— Պու սէօյլէտիկին իհթիմալտէն տիր . լաքին սէպէպինի
պիլի՝ ըմիսին :

— Վազաա սէպէպի հագ գընտա շիւպհէլի իսէմտէ , տօն
ժօզէնին էօլմէսի՝ մատմաղէլ Գօնսէրսիօն իլէ էվլէնէճէք օլ .
տուղու իչին տիր զանն իտէրիմ :

— Օ տա գապիլ տիր :

— Իմտի պու իզտիվաճ մատտէսինտէ սիզ պիր ալէթ օլ-
մուշ օլմալըսընըզ :

— Ալէթ մի :

— Լվվէթ , զիրա զանն իթմէմքի , մատմաղէլ Գօնսէրսիօն
իլէ էվլէնմէք իսթէեէսինիզ :

— Սահիհ տիր, անըն իլէ եվէնմէք իսթէեէն պէն տէ-
երիլիմ:

— Տիմէք սիզ մատմազէլ Գօնսէքսիօն իլէ եվէնմէք թա-
սավվուրունտա պուլունան պիր քիմսէեէ ալէթ օլտունուզ:

— Պու գատարը քեաֆի տիր, սէնին՝ ագըլը պիր առէմ
օլտուզունու անլատրմ:

— Օ սիզին նէզաքէթինիզ տիր:

— Պունտան գաթինազար հալը հազըրը տա բէք կիւզէլ
մուհաքէմէ իթտին: Պինապէրին պէլքի ուզաշապիլիրիզ:

Զամբա .- (քէնտիեի պահալը սաթմանա գարար վերմիշ
օլան պիր քիմսէ կիպի:) Ումարըմ, տէտի:

Բօգամպօլ .- (սօղուգ գան իլէ:) Տօսթում, էօլիւմէ մահ-
քիւմ օլան Զամբանըն հիքեաեէսինի էգպէր պիլտիկիմիզի դա-
լիպա ունուտուեօրսունուզ:

Զամբա սարսըլտը:

Բօգամպօլ .- (տէվամէն:) Վէ, իսթէտիկիմիզ հալտէ քէն-
տիսինի գաթըլկեահա կէօնտէրէպիլիր օլտուզումուզու տա
ֆիքթինիզտէն չըգարըեօրսունուզ:

Զամբա .- (մահնուպանէ:) Լաքին ումարըմքի, պէօյլէ պիր
հագգսըզըգտա պուլունմանաճագսընըզ:

— Հաթթա ալիճէնապճա տավրանաճաղըմ, զիրա պէն,
եէրինէ կէօրէ պօլ իւճրէթ վերմէկի պիլիրիմ:

Զամբա թէվազու իթտի:

Բօգամպօլ .- Սէն՝ մատմազէլ Գօնսէքսիօնուն զէվճինին
վէքիլսարճը օլմագ իսթէեօրտուն, տէյիլմի:

— Պունու տիւշիւնմիւշ իտիմ:

— Տիւշիւնտիւկիւն կիպի օլաճագսըն:

Զամբա եէնիտէն թէվազու իթտի:

Բօգամպօլ .- Անճագ պիր միւտտէթ տահա խըզմէթ քեար
օլմալըսըն:

— Բէք էյի:

— Շէօյլէքի տօսթլարըմըգտան պիրի պիզի լթաստի իթ-
մէքտէ օլուպ, նէզտինտէ պիր էմնիեէթլի քիմսէ պուլունտուր:

մագ. իսթէտիկիմիգ ճիհէթլէ, պունուն իչին պիր խրզմէթճի-
եէ իհթիեաճ վար տըր. Օ տօսթուսուզ տա Մ. տիւզ տը
Շաթօ-Մայի տիր.

— Քէնտիսիյլէ կէօզ աշնալըղըմ վար տըր.

— Օթուզ իքի եաշընտա օլուպ, սէրվէթի տէ չալընմա-
եա քիֆաեէթ իտէճէք մէրթէպէտէ տիր.

Զամբա. (արսըզճա.) Իէք էյի, օ խըզմէթ դօլայ շէյ
տիր.

Րօգամպօլ. (աեաղա դալգարագ.) Իմտի եարըն, պիր
թավսիեէնամէ իլէ տիւզէ թագտիմ օլունաճագսըն.

— Քիմին թարաֆընտան.

— Մատմաղէլ Գօնսէբսիօն թարաֆընտան. Մէքթուպու
սննա բօսթա իլէ կէօնտէրէճէեիմ.

Րօգամպօլ օրատան Սիւրէզն սօգաղընա ափտէթլէ, թէք-
րար մարքի տը Շամրի օլտու, վէ խըզմէթքեարընա խիթապէն,

— Ժէ'րմէն, սէն արթըզ պուրատան կիտէճէ քսին, տէտի.

Ժէրմէն. (թէաճճիւպլէ.) Էֆէնտիմ, պէնի դօվուեօր-
մուսունուզ, Աճապա էֆէնտիմի աարըլթաճագ պիր հարէ-
քէթտէ՞մի պուլունտում.

— Խայր.

— Իօյլէ իսէ...

— Հաթթա մաաշընր տա իքի գաթ իտիեօրում.

Խըզմէթքեարըն կէօզլէրի բարլատը, վէ էֆէնտիսի քէն-
տիսիյլէ էյլէնիեօր զանն իթտի.

— Սէնի տօսթլարըմտան պիրինէ թավսիեէ իտիեօրում.
Պու տօսթում բէք ճահիլ պիրի օլտուղունտան, եանընա էմ-
նիեէթլի պիր խրզմէթճի թայեին իլէ, քէնտիսինէ իսլահը
նէֆս իթտիրմէք իսթէրիմ.

Խըզմէթճի. Էֆէնտիմ, պէնի թավսիէ իթտիկինիգ քիմ-
սէ աճապա Մ. Րօլան տը Գլաեէ՞մի տիր.

— Թա քէնտիսի.

Պատէհու Րօգամպօլ էլինէ պիր գալէմ ալարագ, աթի-
տէքի թէզքիրէեի եազտը.

«Ազիլիմ Բօլան,

«Պու սապահ սուֆրատա պուլունտուղումուզ սըրատա, սիզին ղայպուպէթինիզ զէմանընտա, սէյիսինիզին, Պրա-Տիա-վօլօ նամ կիւզէլ աթընըզը պէրապէր ալարագ փիրար իթմիշ օլտուղունտան տօլաերէ էսէֆ իտիւօլտունուզ»

«Սիզէ պիր հէտիւէ թագաիմ, վէ պիր ճէվհէր հիպա իթմէք իսթէրիմ»

«Պու հէտիւէ, պու ճէվհէր՝ Ժերմէն իսմինտէ պիր խըզմէթքեար տրքի, խըզմէթ իթտիկի էֆէնտիլէր իլէ պունլարըն տիլտալէրի օլան դատընլար դարչըսընտա նէ եօլտա տալրանաճաղընը պիլիւր, լաւըգըյա մէթուպլար թաշըր, իճապընտա եալան սէօյլէր, պունտան տօլաերէ ասլա ութանմազ, պիր ազ քիթապէթէ մալիք տիր, չիւնքի միւլէլլիֆ օլան պիր դատընըն եանընտա խըզմէթքեարլըգ իթմիշ տիր, ինսաֆանէ չալար, վէ եալընըգ ճիտտի վագըալարտա մէքթուպլարըն մահֆագալարընը աշար»

«Բէնտիսինի սիլէ կէօնտէրմէքլէ պէրապէր, օն պէշ կիւնէ գատար մաշուգէի ճէտիտէնիզին օթէլլինէ խէֆիէն կիրէպիլէճէկինիզէ իսքեաթ օլմուշումտուր, Պու կիպի վագըալար իչին ղաեթ գուրնազ պիր ատէմ տիր»

«Տօսթունուզ

«ՄԱՐԻՏ ՏԸ ՇԱՄՐԻ»

Բօղամպօլ իշպու մէքթուպու աիւրիւպ Ժերմէնէ վէրտի, վէ կիտէրքէն,

— Եարըն պուրաեա թէքրար կէլմէլիսին քի, թալիմաթըմը վէրէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի»

— Էֆէնտիմ, տօսթունուզու ղաեթ մէհարէթլէ գուլլանաճաղըմա էմին օլապիլիւսինիզ»

Թամ սաաթ ալթըտա մարքի տը Շամրի, Բէպէգանըն

խանէսինէ կիտիպ, հաղար իտիւմիչ օլան սուֆրաեա օթուր-
տուգլարընտա, Բօգամպօլ,

— Ումարըմքի սէնին տօսթուն օլմագ իսթէտիկիմի ան-
լաեօրսուն, տէտի:

Բէպէգա... (դատէհինէ շամբանիա տօլտուրարագ) Զանն
իտէրիմքի, պունա հագգընըզ վար տըր զիրա վագը օլան
մուամէլէնիզ՝ մէյտանտա տըր:

— Պունտան պէօյլէ թաշըեաճաղըն իսմէ լաեըգ պիր վա-
ղիեթտէ պուլունմանը իսթէրիմ:

— Աճա՛յիպ, պանա պիր ի՞սմի թախսիս իտիեօրսունուգ:

— Շիւպհէսիզ:

— Բէք էյի, եէնի իսմիմ նէ՞ տիր:

— Գօնթէս Արթօֆ, եանի Պագգարա տըր:

44

Շամրի իսմիյլէ տէ թէսմիէ օլունան մատմագէլ Անտրէ
Պրիւնօեա օլան մուհապպէթի սէպէպիյլէ վիգօնթ Ֆապիէն
տ'Ասմօլ իլէ տուէլլօ իթմիչ օլան վէ մէզպուրէնին իզտիվա-
ճընտան սօնրա, աչգ ու մուհապպէթինի ունութմագ իւզրէ
Ալմանիաեա կիթմիչ իքէն, օրատան տախի, գօնթէս Արթօ-
ֆա, եանի Պագգարաեա եէնի պիր մուհապպէթ բէյտա ի-
տէրէք ալտէթ իթմիչ պուլունան սատէսիլ Մ. Բօլան տը
Գլաեէ՝ պիր սապահ, եանի Բօգամպօլ վէ վիգօնթ վէ վի-

գօնթէս իլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէսինտէն սէքիգ կիւնսօն, րա քէնտի տաիրէսինտէ պուլունմագտա իտի:

Մէրգուժ, Բրօվանա սօգաղընտա իգամէթ իտիպ, տաիրէսի, պէքեար տէլիգանլըլարա մախսուս կիւզէլճէ թէգեին վէ թէֆրիշ իտիլմիշ օլուպ, թաամ սալասընտա պիր չօգ սիւպչլար, սալնտա գատըն բօրթրէլէրի, թէնէֆֆիլսխանէտէ Օսմանլը, Շարգ, Հինտ թիւթիւն չիպուգլարը, վէ սիւս ու տաւրաթը սէվէն կէնճ գատընլարա վէ գըզլարա մախսուս թուալէթ օտանը պուլունմագտա իտի:

Բօլան՝ հագըգէթէն ախլապ պօզուգլուղունուն հագըգի պիր նիւմունէսի օլուպ, վագթընըն բօմանլարընը միւթալէա իթմէքլէ, իլք էօմրիւնիւ օ եօլտա կէչիրմիշ, վէ քէնտիսի կիպի ճահիլ կէնճլէր իլէ միւնասիպէթ բէյտա իտիպ, ճահիլանէ եաշմաեը թէրճիճ իլլէմիշ իտի: Պունտան գաթինագար Բօլան, քիմնէեէ գալպէն կէօնիւ վէրմիւհիպ, հագըգի մուհապպէթի թահգիր իտէնլէրտէն օլմասըլա, Բօգամպօլ իլէ Պապիէնին էօնլէրինտէ էօեիւնէրէք պէեան իթմիշ օլտուղու Պագգարա հագըգընտաքի եէնի մուհապպէթի տէ, հագըգի մուհապպէթ վէ ճիտտի պիր թէվէճճիւ հ օլմագտան գիեատէ սըրֆ պիր թէֆախիւր իտի:

Իմտի սէքիգ կիւնտէն պէրու Բօլան, քէնտինի, տիւնեանըն էն պէտպախթ ատէմի, վէ աչգ ու սէվտահա բէք ֆէնա սուրէթտէ թուլթուլմուշ քիմնէ կիպի ֆարզ իտէրէք, տէֆի դամիչին հէր թարաֆը տօլաշտը, Ճումաա կիւնիւ Օբէրա թէալթրօսուընտա, կիճէլէրի մէնսուպ օլտուղու գլիւպտէ, էօլլէտէն սաաթ տէօրտէ գատար Պուա տը Պուլօնեըտա վէ Շանգէշ լիգէտէ, աթլը վէ ֆայթօն իլէ կէօրիւնտիւ: Եիրմի ահպագարաթ կէլտի, վէ պուընլարտան հէր պիրինէ, գօնթէս Ռըթօֆ հագըգընտաքի աչգ ու սէվտասընը պիլտիրտի: Բօլանըն ահլապպասընտան եալընըգ պիրի՝ մըրգուժուն իչպու եէնի աչգընտան խապէրտար տէյիլ իտի: Պուլսէ, Բօլանըն՝ վիգօնթ Պապիէն իլէ վուգու պուլան տուէլլօսու կիւնիւ շահիտիք վաղի:

Ֆէսինի իյֆա իթմիշ օլան Մ. Օգթալ օլուպ, մէրգուժուն պու պապտէ խապէրի օլմամասը՝ Բօլանըն Բարիսէ ավտէթի էսնասընտա, քէնտիսինին դայպուպէթ իթմիշ օլմասընտան իլէրի կէլմիշ իտի:

Հէր նէ իսէ, զիքր իթտիկիմիզ սապահ, Բօլան, քէնտի թուալէթիյլէ մէշղուլ օլմագտա օլուպ, պու արա եանընտա պուլունան ժէրմէն նամ եէնի խըզմէթ քեարընա խիթապէն,

— Ժէ՛րմէն, Բէրինիէր սօգաղընտան նէ՞ խապէր վար տըր, աէյի սիւալ իթտի:

— Էֆէնտիմ, պու խուսուստա պէնտէնիզի իսթիճվապ իթմէնիզէ պէքլէեօրտուժ:

— Պիտիքլերինի սէօյլէ պագալըմ:

— Գօնթուն՝ սէքիզ կիւնէ գատար վասըլ օլաճաղընա տայիր խըզմէթ քեարլարընա խապէր կէլմիշ: Գալֆալար՝ օթէլին թամիրաթ վէ թատլաթըլա մէշղուլ օլուեօրլար:

— Էյ գօնթէն:

Ժէրմէն՝ էսրարի պիր թավը քէսպ իթտի, վէ տօտագլարընտա գուրնազճա պիր կիւլիւմէմէ հասըլ օլտու: Մուախ խարէն,

— Էֆէնտիմ, էկէր պիւսէնիզ... տէտի:

— Նէյի, տէյի Բօլան սօրտու:

— Գօնթէն՝ գօնթ իլէ պէրապէր կէլմէեէճէք տիր:

— Հէ՛, նէ՞ սէօյլէեօրտուն:

— Զաթէն օ կէլմիշ...

Բօլանըն հիսս իթտիկի հէեէճան օլտէրէճէտէ պուլունտուքի, էլինտէքի սագալ թարաղը ազ գալտը քի բարմագլարընըն արասընտա գըրըլաճագ իտի, վէ սէօղիւնէ տէվամլէ,

— Աճալիպ, գօնթէն... կէլմիշ մի... տէտի:

— Էվլէթ էֆէնտիմ:

— Քէնտի օթէլինէ՞ մի էնմիշ:

— Խայր էֆէնտիմ:

Բօլանըն մէսէրրէթ վէ թէաճճիւպիւ արթտը: Պատէհու,

— Օ հալտէ նէ՛րէեէ էնմիշ, տէյի սիւալ իթտի:

— Էֆէնտիմ, պու խուսուստա սիղէ պազը մահրէ մ չէյ-
լէր սէօյլէմէքլիկիմ լազըմ տըր :

— Սէօյլէ պագալըմ :

— Էֆէնտիմ, իֆատէլէրիմի անլամանըղ իչին, պիր մու-
գատտէմէ իլէ սէօղէ պաշլամագլըղըմա միւսաատէնիղի ըէճա
իտէրիմ :

— Սէօյլէ :

— Պէն եիրմի պէշ եաշընտաերմ, վէ օլտուգճա տէեէ-
րիմ վար տըր : Պազը թէճըրիւպէլէրտէ վէ մուվաֆֆագըյ-
եէթլէրտէ տէ պուլունտում :

— Սո՞նրա :

— Մօն-Պլան պալօսունտա . . .

— Մօն-Պլան պալօսուլ նէ՞ տիր :

— Խըզմէթքեարլարըն պալօսուլ տուր :

— Բէք էյի :

— Իշթէ օ պալօտա վալս վէ լանսիէ օեունլարընտա չէօհ-
րէթ գազանմըլըմ տըր : Իմտի էֆէնտիմ, տինն ագչամ,
գօնթ Ուրթօֆուն նէ վագըթ կէլէճէկինի անլամագլըղա պէ-
նի մէմուր իթտիկինիգտէ, մալիւթիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ,
Շօսէ-տ'Անթէն սօգաղը գարչըսընտա Սէն Լազար սօգաղըն-
տա պուլունան իշպու պալօեա կիթտիմ :

— Էյ սօ՞նրա :

— Զըգան գըշ, գօնթէս Ուրթօֆուն խըտմէթինտէ պու-
լունտուղունու պանա պէեան իթմիշ օլան կէնճ վէ տիւպէր
պիր պէսլէմէեի խաթըրլատըմ :

— Պուլտո՞ւն մու :

— Շիւպհէսիզ :

— Տիմէք գօնթէսին Բարիստէ պուլունտուղունու օ սէօյ-
լէտի :

— Էվվէթ, էվվէթի կիւնտէն պէրի թէպտիլ սուրէթտէ
պուրատա իմիշ :

— Թէպտիլ սուրէթինտէ նի՞ն պուլունուեօր :

— Պուրասընը պէսլէմէ տէ պիլմէեօր :

— Հալպուքի նե՞րէտէ իգամէթ իթմէրտէ տիր .

— Բարիստէ իգամէթ իտիւօր , անճազ սօգաղընը վէ նումէրօսունու պիւմէմ . պէսլէմէ պանա պունտան զիւստէ մալիւմաթ վէրմէք իսթէմէտի , ֆագաթ ումարըմքի . . .

— Ժէ՛րմէն , էկէր պու ազշամ՝ իշպու ատրէսի պանա կէթիւրիւսէն , սանա օն լուի ալթունու վէրէճէերիմ .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ , անճազ պէնտէնիզ մէնֆաաթ իշին զաթընըղա չալըմաեօրում .

— Եա նի՛շին պանա չալընըօրսուն .

— Իֆթիխար իշին , շէօյլէքի էկէր սիզ գօնթէսէ աչըգ օլապիւրիւսէնիզ , միւֆթէխիւր օլաճաղըմ .

— Էօյլէ իսէ պէն տէ օնա աչըգ օլաճաղըմ .

Մէրդում , ֆիքրինտէն տէ շէօյլէ սէօյլէմէքտէ իտի .

— Գօնթէսին Բարիստէ եալընըզ կէլմէսի , վէ քէնտի օթէլինէ էնէճէք եէրտէ Բասիտէ իգամէթ իյլէմէսի՝ հէր հալտէ թէպտիլ գըրեաֆէթլէ գալմաեա սէպէպլէրի պուլունմասը իշին օլմալը տըր . Աճապա պու սէպէպլէր նե՞ տիր . Իհթիմալ տըր քի գօնթէս պէնի սէվիեօր . . . Հայտէլպէրկտէ պանա կէօնտէրմիշ օլտուղու թէզքիւրէտէ էսրարի պիւր ֆիքր վար իտի . . .

Պու արա գաբունուն չանը չալընմաղլէ , մէրդումուն միւլա հազասը գաթթ օլունտու .

Խըզմէթճի .- Էֆէնտիմ , միւսաֆիւրի գապուլիտէերի՞մմի , Բօլան .- Էվվէթ .

— Օ հալտէ թալիմաթընըզը պու ազշամ պանա վէրէճէքսինիզ .

— Էվվէթ .

Ժէրմէն գաբուեու աշտը , վէ ազ սօնրա թուալէթ օտասընա կէլէրէք .

— Մօնսիէօ Օգթավ . . . տէյի խապէր վէրտի .

Բօլան տէրհալ արգասընա տէօնիւպ , կէնճ տօսթունուն իշէրի կիւրտիկինի կէօրտիւ .

Մ . Օգթավ պաշտան աեաղա գատար սիւհա՛հ էլպիսէ կի-

Եինմիշ օլուպ, թավրընա պագըլըրսա, պիր միրասխորա պէն-
գէեօրտու :

Րօլան, էլինի մէրգուժա ուղաթարագ ,

— Նէ՞րէտէն կէլիօրսուն , տէյի սօրտու :

— Էեալէթտէն :

— Միրասա՞ մը գօնտուն :

— Էվվէթ , բէտէրիմին միրասընա գօնտում :

Պու սըրատա Օգթավ՝ բէտէրինին ղայպընտան տօլաեը
հասըլ օլան քէտէրինի միւպէյեին տէրքեար օլան պագըլ քէ-
լիմաթը իրատ իթտիքտէն սօնրա , ֆէյլէսօֆքեարանէ ,

— Պունունլա պէրապէր բէտէրիմ ղաեթ միւսինն իտի .
Քէնտիսի էլլի ալթը եաչընտա էվլէնմիշ օլմասըյլա , պէն ինթի-
եարլըղընըն մահուու իտիմ : Հէման սէքսէն եաչընտա օ-
լուպ , իքի սէնէտէն պէրու սայքի չօճուգուգ . հալի քէսպ
իթմիշ իտի . հէր նէ իսէ , տօսթում , պիր էվլատ իչին բէտէ-
րինին վէֆաթընտան տօլաեը աղլամագ պօրճ իսէ , միրասընա
սահիպ օլմագ տա հագգ տըր : Իմտի պէն հէմ օ պօրճու ,
հէմտէ օ հագգըլ իճրա իթտիմ , տէտի :

— Էյ նէ՞ գատար միրաս եէտին :

— Սաղլամ էլլի իւչ պին ֆրանգ իրատ :

— Իշթէ պու ալէա , Տիմէք շիմտի էվինին մուամէլաթը-
նը թէրթիպ իտէճէքսին :

— Էվվէթ , օ խուսուս իլէ մէշղուլում :

— Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէճէքսին :

— Պէն տէ պիլմէմ . . . ալէլխուսուս գատընլարըն իսքեան
իթտիքլէրի մահէլլէտէ , եանի եա լապրիւեէր սօգաղընտա ,
եախօտ Շարթալ սօգաղընտա քիւչիւք պիր օթէլ արաեօ-
րում : Շիմտիեէ գատար միւնասիպ պիր մահէլլ պուլմատը-
ղըմտան , մուվագգաթէն Անթու սօգաղընտա պիրինճի գաթ-
տա պիր տաիրէ քիրալատըմ : Պունուն պիր ախըրը վէ պէշ
հայվանը պուլունմագտա տըր :

— Գա՛նա քիրալատըն :

— Ալթը պին ֆրանգա : Վագաա պահալը տըր , լաքին

պէն խօշնուտում: Շու վագրթտա ախրը պուլժագ՝ բէք գօլայ տէյիլ տիր:

Մ. Ոգթավ՝ շըմինէնին դարչըսընտա պիր գօլթուգլուտա օթուրտու, Օգթավ՝ բէլամա տէվամ իտէրէք,

— Միւնասիպ պիր օթէլ արամագլա պերապէր, պիր միւնասիպ տէ բէֆիգէ արաեօրում, տէյի պէհան իյլէտի:

Բօլան՝ պու բէլիմէլէրի իշիթտիկինտէ սարսըտը, վէլաբին Օգթավ՝ մէրգ ումուն ալթիւթ օլմասընա տիգգաթ իթմէհէրէք,

— Վագաա հհնուգ պիր դարար վերմիշ տէյիլիմ, վէթէաթրօ օեուենճուսընը՞մը, տիւշէսի՞ մի, եօգսա շէհրլի պիր գատընը՞մը բէֆիգէ իթթիխաղ իտէճէկիմի պիլմէմ:

— Ագիղիմ, սէն մէսուտ պիր տտէմսին:

— Նէ՞տէն, միրառա նաիլ օլտուղում իշի՞ն մի:

— Խայր, բիմսէի սէվմիշ օլմատըղն իշին:

— Սէվմէ՞ք մի... սէն տիվանէ՞միսին ագիղիմ, պիգչաղտա օլանլար սէվէրլէ՞ր մի, եօգսա երինէ պիրինէ տիլտատէ՞ մի օլտուն:

— Էվվէթ, ֆագալթ պու տէֆաքի աշգըմ Ոչնտրէեէ օլան աշգըմ նէվինտէ օլմաեղպ, ճիտտի վէ շէտիտ տիր:

— Նագլէթ պագալըմ, նէ՞ եօլտա շէյ տիր:

— Եէտի սէքիգ սէնէ էվվէլ ախլէագը պօղուգ գատընլար իշինտէ քէսպի շէօհրէթ իթմիշ պիր գատըն իշիթմիշմիսին:

— Եէտի սէքիգ սէնէ էվվէ՞լ մի... պու բէք էսկի պիր հիքեաեէ... իսմի նէ՞ տիր:

— Պագգարա տըր:

— Անլատըմ, պիր Բսսիալը իլէ էվլէնմիշ տիր:

— Էվվէթ, գօնթ Արթօֆ իլէ:

— Էյ օնո՞ւ մու սէվիեօրսուն:

— Էվվէթ, էօլմէք տէրէճէսինտէ քէնտինի սէվիեօրում:

— Աճա՛յիպ. էլէր քէնտիսի իշին պու տէրէճէ մէֆթուն օլտուղունու պիլտէ, իշի էօլլէ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իտէրքի, եաշաեապիլէսին:

— Մէմուլ իտէրմիսին, փագաթ իփատէնտէ միւթէնա-
գըզ պիր հալ վար արըքի, օ տա, Պագգարաւը հէմ սէվ-
մէքլիկին, հէմատէ էօլմէք իսթէմէքլիկին տիր:

— Օ պէնի սէվմէտիկի հալտէ...

— Պու զանն ու ֆարզըն շայեանը գապուլ տէյիլ տիր:

— Նիշին:

— Զիւնքի Պագգարա հէր քէսի սէվմիշ տիր:

— Վագթիյլէ պու գապիլ իտի, փագաթ էվլի օլտուզու
հալտէ, մուհապիթինի գէվճինէ հասր իթմիշ տիր:

— Զէվճինի սէվմէսի՝ սէնի տէ սէվմէսինէ մանի օլմագ,
ֆէնտիսինէ նէրէտէ բաթ կէլտին:

Բօլան՝ բէք չօգ ահպարնա նագլ իթմիշ օլտուզու պու
հիքեաեէէի Օգթավա տա նագլ իթտի. շու ֆարգ իլէ տի-
կէրէրի, Պագգարանըն Բարիսէ կէլմիշ օլտուզունտան, վէ
թէպտիլ գըեաֆէթ իւզրէ Բասիտէ իգամէթ իթտիկինտէն
հէնուզ խապէրտար օլմատըգլարը հալտէ, Բօլան՝ կէնճ տօս-
թունա պուրալարը տա անլաթտը:

Բօլան՝ իփատաթընը պիթիրինճէ, Օգթավ՝ էլինտէքի սի-
կարանը աթարագ:

Պիլիճմիսինքի, Պագգարա բէք լաեըգլը պիր գատըն
տըր, տէտի:

— Պիլիրիմ:

— Պանա գալըրսա, քէնտիսինին Բարիսէ կէլմէսի մահզա
սէնին իշին տիր:

— Նէ՞ տէրսին:

— Ազիզիմ, Հայտէլպէրկտէ սանա եազմըշ օլտուզու մէք-
թուպ եէտինտէ իսէ, կէօթէրիճմիսին:

Բօլան՝ մէզըիւր մէքթուպու չէքմէճէտինտէն չըգարըպ
վէրտի:

Օգթավ՝ իշպու մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար տիգ-
գաթլէ օգուտու: Բօլան,

— Նէ՞ եաքընօրսուն, տէյի սօրտու:

— Եազըլըշըն բոհսունու անլամաեա չալըշընօրսում: Բու:

հու իսէ, Պազգարանն սէնի սէվմէքտէ օլմասընտան իպա-
րէթ տիր:

— Նէ՞տէն անլաեօրսուն:

— Եազըլարըն տիթըէեէրէք եազըլմըշ օլմասընտան ան-
լաեօրում:

— Օգթավ... Օգթավ... պէնի պիր թագըմ պիէսաս
իւմիտէրէ տիւշար իթմէք... զիրա նէթիճէսի պէնիմ իչին
բէք էյի օլմազ:

— Շիմտի սէնինէ պահսա կիրիշիրիւքի, գըրգ սէքիզ
սաաթ գատար մահպուպէնի կէօրմէք իգպալինէ նաիլ օլա-
ճագսըն:

Բօլան՝ էլինի ալնը իւզէրինէ վազ իտէրէք:

— Օ՛հ Օգթավ, ագըլմը ալըեօրսուն, տէտի:

— Պահսա կիրիշիրեօրմուսուն, օնա պագալըմ:

— Մէմնունէն կիրիշիրիմ:

— Էկէր իքի կիւնտէն գօնթէս Արթօփու կէօրէճէք օ-
լուր իսէն, պանա եիրմի պէշ լուի ալթունու վերէճէքսին:

— Էկէր կէօրմէքսէ՞մ:

— Պու ագչէի սէնին էմրինէ իհայէ իտէճէիմ: — Հայ...
տէ էլպիսէնի կիւին տէ, շիմտիլիք Գաֆէ սը Բարիտէ թաամ
իթմէեէ կիտէիմ:

Իշպու իքի կէնճլէր կիթմէեէ հազըրլանտըգլարը սըրա-
տա, եէնիտէն գաբունուն չանը չալընմաղլէ, Օգթավ կիւլերէք:

— Էկէր գօնթէս իսէ, բէք զարիպ չէյ տիր, տէտի:

Բօլան... Սուս օլ, սէն պէնի մէճնուն գըլաեօրսուն:

Ժէրմէն՝ կիւմիւշ պիր թէքսի տէրունինտէ պիր մէքթուպ
իլէ իչէրի կիրտի:

Օգթավ... Պու մէքթուպ, անըն (գօնթէսի իյմաէն) թա-
րաֆընտան տըր:

Բօլան՝ իշպու մէքթուպու ալըպ, աշմագտան էվվէլ մու-
այեէնէ իթտի, Եազըսընտան՝ պիր գատըն էլինտէն չըգմըշ
օլտուղու անլաշըլըեօրտու:

Բօլան՝ մահֆագասընը եըրթըպ, մէքթուպուն իմգասընա

աթֆը նազար իթտի իսէտէ, իմզասը պուլունմամագտա ի տի, Պատէհու մէրգում շու ճիւղէլէրի օգուտու:

«Էկէր մօնսիէօ Բօլան տը Դլաեէ, զանն օլունտուղու վէ կէօրիւնտիւկիւ կիւլի պիր քիմսէ, եանի կէնճ վէ ճէսուր պիր չըվալիէ, վէ թաշըտըղը իսմէ, վէ շիւպհէսիգ պիւմէեէրէք հուսուլէ կէթիրտիկի աշգա լաերգ իսէ, շու թէնպիհաթա թէվֆիգի հարէքէթ իտէճէկինիզէ շիւպհէ իթմէմ: Տիմէք իսթէեօրումքի, ագշամ սաաթ օն պիր րատտէլէրինտէ խանէսինէ ալտէթլէ, աթընտ րաքիպէն, իթուալ հուտուտունա կէլէճէք, վէ օրատան Սէն-Դյու ճատտէսինէ կիտիպ, Բասիեէ գատար իլէրլէեէճէք տիր:

«Բասիեէ մուվասըլէթինտէ, Բօմբ սօգաղընա Կէլիպ, օրատա պէքլէեէճէք տիր...»

Օգթալ... Էյ պունա նէ՞ տէրսին:

Բօլան... Տօղրուսու բէք զարիպ շէյ տիր:

— Կէօրիւնտուսուն ա, քէնտիսի տիր:

— Ֆադաթ եազլ՝ անըն տէյիլ տիր:

— Ֆիլվադը ագըլսըղճա տիւշիւնիւնտուսուն, պու մէք-թուպլարը եազտըրմագ իշին պէսլէմէսի հօգ մու տուր:

— Թէմամ տըր:

Պատէհու Բօլան՝ խըզմէթքեարը ճէլպլէ,

— Բասիտէ Բօմբ սօգաղընը Կիլիբժիսին, տէյի սօրաու:

— Էվվէթ էֆէնտիմ:

— Պիր ագ էվվէլ պահսընը իթտիկին պէսլէմէսին եազըսընը թանըրժըսըն:

— Ջանն իտէրսէմ թանըրըմ, վէ շու մէքթուպուն՝ անըն էլի իլէ սիգէ եազըրըմը օլտուղունու միմուլ իտէրիմ:

Ժէրմէն, պու սէօգիւ սէօյէեէրէք, բարմաղըյլա մէք-թուպու կէօթէրտիկինտէն, Բօլան, Պագգարա թարաֆչնտան, զիքը օլունան մէքթուպուն եազտըրըմը օլտուղունա, վէ կէօրիւնմէք իւզըլէ քէնտիսինէ պիր վագթ ու մահէլլ թայ-եին իթտիկինէ շիւպհէսի գալմասը:

45

Օգթավ (կիւլէրէք) Պահար գաղանդը, տէտի, Պահարն Բօլան իւլէ պիրիքտէ թամմ իթմէք իւզրէ Գաֆէտը, Բարիէն կիթտիէր, Բօգամպօլտա օրատա պուլունուօրտու:

Պունլար, արալարնտա կէօրիւշմէէ պաշլատըլարընտա, Բօլանըն աշգընա տաիր միւքեալէմէ ճէրէեան իթտի, Բօգամպօլ, Օգթավը իւք տէֆա կէօրտիւկիւ ճիհէթլէ, քէնտիսինի լանըզըլա մուայեէնէ վէ թէճէսսիւս իթտիքտէն սօնրա, պու տէլիգանլրտան իճապընտա իսթիֆատէ իտիլէպիլէճէկիւնի միւլահաղա իթտի, Բօլան, մէրգոււման իքի տէլիգանլրեը պիրիպիրինէ թագտիմ իթտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ,

— Մօնսիէօ, Մ. տը Գլահէ, պիզէ, Եանի Ֆապիէն իլէ պանա սիզին հազգընըղտա պահօ իթմիշ իտի, Իմտի, պէնի կէօրմէք իւզրէ պաղը քէրրէ Վէրնէյօլ «օգաղընտա վագը խանէմէ կէլիրանիզ, մէմնուն օլուրում, տէտի:

Օգթավ պու տավէթտէն տօլանը իզհարը մէմնունիէթ իյլէտի, Մարքի տը Շամրի պու սրրատա սիւքիւթ իւզրէ պուլունուպ, տէրին պիր միւլահաղաեա տալմըշ կիպի կէօրիւնտիւ, Հալպու բի եազընընտա ճէրէեան իտէն միւքեալէմէի տիգաթլէ տինլէմէքտէ օլուպ, Մ. Օգթավըն՝ Բօլանըն մահրէմի էսրարը օլտուղունա բէք չարուգ իսքեաթ օլտու:

Իքի տէլիգանլը թամմարընը պիթիլիպ, սուֆրատան զալգաճաղարը սրրատա, Բօգամպօլ, Բօլանը պիր թարաֆա չաղըրըպ, խուսուսի պիր սուրէթտէ,

— Ազիզիմ, դօնթէս Արթօֆուն թէպտիլ գընաֆէթլէ վէ սիզին իշին Բարիսէ կելիպ կէլմէմիշ օլտուղունու պիլմէմ : Քէզալիք եարը կիճէտէ սիզի պէքլէտիկինտէն տէ խապէրտար տէյիլիմ : Շու գատարը պիլիլիմքի, էկէր քէնտիսի, սիզին՝ տօսթունուզ կիպի կէնճ պիր քիմէնին աղլընտան, քէնտի՞ սիլլէ պուլուշմագ իւզրէ սէօզլիւ օլտուղունուզտան տօլաեք Գաֆէտը-Բարի իշինտէ էօեիւնմիւշ օլտուղունուզու խապէր ալմըշ օլսա, հիշ շիւպհէմ եօգ տուրքի, մահէլլի մուայիէնէ կէլմէզ, տէտի :

— Հագդընըզ վար տըր, Օգթավ կիպի պիր շաշգընա սըր-րըմը ֆաշ իթմէքլիկիմ խէթա տըր :

Բօլան՝ իշպու իֆատէտէն սօնրա գահվէխանէտէն տիշա-րը չըգտը, վէ Բօգամպօլ,

— Պէն տէ Բասիեէ կիտիպ, շակիրտիմէ պազը թալիմաթ վէրէեիմ, տէյի միւլահազա իթտի :

.....

Բօլան՝ Բօգամպօլուն նասիհաթընտան միւթէսսիր օլուպ, տօսթու Օգթավտան մուֆարաթ իտէրքէն, սըրընը ֆաշ իթմէմէսինի թավսիէ էթտի, վէ խանէսինէ ալտէթինտէ, էս-րարի մէքթուպու թէքրար պէ թէքրար օգուտու : Սաթ պէշտէ Վէրնէօլլ սօգաղընտա, Ֆապիէնին խանէսինտէ թամմ իթմէեէ կիտիպ, մարքիեի օրատա պուլտու : Մարքի, թամմ-տան չէնտ տագըգա էվվէլ էնիշիմէսինին նէզտինէ կիտիպ, անը, քէնտի թէնէֆֆիւս տալիւէսինտէ պիր չօգ մէքթուպ-լար եազմագլա մէշղուլ պուլտու :

Մարքի - Ազիզ տօսթում, իլտէն խապէրին վա՛ր մը տըր՝ Ֆապիէն : Հա՞նկը իշտէն :

— Տօսթուն Բօլան՝ պուտալանըն պիրի իմիշ :

— Պու սէօզ նէ՛տէն իճապ իտիեօր :

— Իֆատէսինէ պագըլըրսա, ալէագասը՝ ճիտտի պիլ-րէնկ քէսպ իթմէեէ պաշլամըշ :

— Գօնթէս ալտէթ իթմի՞շ մի :

— Ղալիպա :

— Նէ՞ դատար վագըթտան պերի ավտէթ իթմիշ :

— Իքի կիւնտէն պերու :

— Զէվճի իլէ պիրլիքտէ՞ մի :

— Խայր, եալընըզ :

— Իշթէ պու զարիպ, պէն գօնթու թանըրըմ, զէվճէ-սինէ օլ տէրէճէ աշըգ օլմուշ սուր քի, Բարիսէ եալընըզճա կէլմէսինէ միւսաատէ իտէմէզ :

— Հալպու քի պու սէօյլէտիկիմ՝ հագըգէթի հալ տիր, Հաթթա պու սապահ Գաֆի-տը-Բարիտէ թաամ իթտիկիմիզ էսնատէ, Բօլան՝ մէճնուն կիպի կէօնիւլ վէրմիշ օլտուղու գա-տընըն՝ թէպտիլ սուրէթինտէ վէ խասսէթէն քէնտիսի իչին կէլմիշ օլտուղունու, վէ Բասիտէ կիզլէնմիշ օլուպ, պու ագ-չամ, եարը կիճէտէ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ իտու կինի էօեիւ-նէրէք սէօյլէեօրտու :

Փապիէն ումուզլարընը չէքէրէք :

— Էկէր պու սահիհ իսէ, պունտան պէօյլէ հիշ պիր չէյէ ինանմաեաճաղըմ, տէտի :

— Պու ինանմամալըգ նէտէ՞ն իճապ իտիեօր :

— Զիւնքի տահա չըգան գըշ, գօնթէսին՝ զէվճինէ ֆէվ-գէլատէ մուհապպէթի պուլունտուղու գատար, զէվճինին տէ գօնթէսէ մուհապպէթի պուլունմուշ տուր :

— Ազիզիմ, աշգ ու մուհապպէթ կէչիճի տիր :

— Պունտան պաշգա, պիր գատըն, գօնթ Արթօֆ կիպի պիր ատէմի թէրքլէ, Բօլան կիպի պիր մէճնունա կէօնիւլ վէ-րերսէ, օ գատըն ագլընա խիֆֆէթ կէթիրմիշ օլմալը տըր, Գօնթ Արթօֆու թանըրմըսըն :

Բօղամպօլ... (քէմալը սիւքիւնէ/էլէ) Ասլա կէօրմէմի-շիմ տիր :

— Գօնթ՝ բօմանլարտա կէօրիւլէն գահրամանլարտան, էսկի ասրլգատէկեան քիսվէթլի վէ եիրմի սէքիզ չաղլարըն-տա պիր ատէմ տիր :

— Սօնրա :

— Պէն քէնտիսինի իգտիվաճտան էվվէլ վէ իգտիվաճտան սօնրա բէք էյի թանըմըլըմ տըր, Գարըսը վազթիյլէ ֆահիշէ իքէն, էվլէնտիքտէն սօնրա ատէթա պիր ազիզէ օլմուշ տուր, իմտի, Պագգարանըն, չու պուտալա Բօլանա՝ քէնտի տիզլէրի էօնիւնտէ տիզ չէօքմէքլիկէ միւսաատէ իթտիկինի կէօզլէրիմ իլէ կէօրտիւքտէն սօնրա, անըն էօնիւնմէքտէ պուլունտուղու իգպալէ ինանապիլիրիմ:

— Լաքին պիլսէն նէ՝ գատար էօնիւնիւնօր, հաթթա թութաուղու թարիգէ պագըլըրսա, իքի կիւնտէն պիւթիւն Բարիս խալգը պու խուսուտան խապէրտար օլաճագ տըր:

— Օ հալտէ պէն տէ սէնի թէէմին իտէրիմքի, գօնթ Արթօֆ Բօլանը գաթլու թէլէֆ իտէճէք տիր:

— Մէմուլ իտէ՞րմիսին:

— Ազիզիմ, գօնթ Արթօֆու եալընը պիր տէֆա հիատէթ ու դազապ իշինտէ կէօրմիւշ օլտուղումու խաթըրլաեօրում: Օ կիւնիւ քէնտիսի ինսան տէյիլ, ատէթա պիր գաբլան իտի:

— Սահի՞հ մի:

— Պունտան տէօրթ պէշ սէնէ մուգատտէմ քէնտիսինի ճիւզիճէ թանլեօրտում: Տօսթլարըմտան պիր իլէ պիշլիքտէ անըն մէնսուպ օլտուղու սէրգլըէէ րոսթ կէլա կիրտիմ:

— Նէ՞րէտէ:

— Շօսէտ՝ Անթէն սօգաղընտա. — Ղալիպա օլ վագըթ, Պագգարաեա գօնթէսլիք թաճը կիյտիւմէէ սէպէպ օլան աշգ ու մուհապպէթինին իպթիտասը իտի, Գօնթէս՝ ֆէվգէլատէ աշըք օլմուշ օլուպ, պունու հէր հալտէ իսպաթ իթմէք իութէեօրտու, իշէրի կիրտիկիմ գէման, գէնտօսթլար ալէմինտէ Շէրիւպէն իսմիլլէ մաարուֆ օլան պիր մէճնուլ տէլիգանլը սէքիզ կիւն զարֆընտա Պագգարաեա պաշտան չըգարաճաղընը էօնիւնէրէք պէեան իտիեօրտու:

Բօգամպօլ. — Հայլա՜ղ...

Ֆապիէն. — Գօնթ իսէ, տէրքեար օլան սօղուգ գանլըղլըլա, պու տէլիգանլընըն էօնիւնտիւկիւնիւ իշիթտիկինտէ,

« — Մուսկաֆֆազ օլմանըզ իչին սիզին իլէ պէշ եիւզ պին ֆրանգա պահսա կիրիշիրիմ, տէտի. Շէրիւպէն տէ, « — Դապուլ իտէրիմ, տէյի ճէվապ վէրտի:

« — Էկէր Պադգարա սիզի սէվէր իսէ, — տէյի գօնթ տէվամ իթտի, — սիզէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ վէրէճէերիմ:

« — Բէք էյի, ֆագաթ պէնի սէվմէ՞զսէ, — տէյի Շէրիւպէն սօրտու. Գօնթ տա,

« — Օ հալտէ սիզի թէլէֆ իտէճէերիմ, տէտի:

Րօգամպօլ... (չօճուզ կիպի պիր սաֆտէրունլուգլա.) Զանն իտէքսէմ, գօնթ սէօզիւնիւ ինրա իթմէմիշ տիր:

Ֆապիէն... Խիւտա ալիմ, պու հիքեաեէ հագգընտա պունտան զիեատէ մալիւմաթըմ եօգ տուր, վէ գօնթա տա պիր շէյ սօրմաեա ճէսարէթ իթմէմիշիմ տիր. շու գատար քի գօնթուն՝ քէնտի խասմինի թէլէֆ իթմէեէ միւզթէտիր օլտուղունու ըվիշի հալտէն անլատըմ. իմաի Րօլան տա սաւ գընմալը տըր:

Էնիշթէսի պու սէօզլէրի սէօլլէտիկի սըրատա, Րօգամպօլ շու եօլտա տիւշիւնմէքտէ իտի:

— Սահիհէն սէն բէք սաֆտէրունսուն Րօգամպօլ, վէ կէօրտիւկիւն ըիսվէթլէրի գուվլէի հաֆըզանտա մուհաֆազաեա ղպյըր միւզթէտիրսին, զիրա օ կիւնիւ սէն տէ գլիւպաէ պուլունուեօրտուն, Ֆապիէնի կէօրտիւն, ֆագաթ քէնտիսինէ օլ գատար ազ տիգգաթ իթտին քի, Մ. մարքի տը Շամրի քիսվէթինտէ օլարագ, Բարիս ալէմինէ տուխուլ իթտիկինտէ, վիգօնթու ասլա կէօրմէմիշսին կիպի մուամէլէ իտէպիլտին:

Ֆապիէն... Նէ՞ տիւշիւնիւեօրտուն:

Րօգամպօլ իֆատէսինի իքմալ իթմէք իւզրէ իքէն, գաբու աշըլարագ, Րօլան իչերի կիրտի, վէ իւշ տէլիգանլը աբասընտա, մէրգուսուն աշգը իւզէրինէ եէնիտէն մուպահասաեա պաշլանըպ, պիր միւտտէթ տէվամտան սօնրա թաամտա պիրիքտէ պուլունտուլար. Մուլա/սխարէն Րօլան աթա սիւար օլարագ օրատան մուֆարագաթ իտիպ, էսրարի թէգքերէտէ իշար իտիւմիշ օլան Բասիտէ Բօմք սօգաղընա մուվասըլէթ իշ:

լէտի։ Վագըթ եարը կիճէ օլուպ, սօգադ տախի խալի իտի։
Հաթթա սիճիմ կիպի եաղմուր եաղմագտա օլուպ, սօգադ-
տան տախի հիշ պիր արապա կէշմէմէքտէ իտի։ Արալարընտա
պաղլէլէր օլմաղլէ սէյրէք սուրէթտէ պոլլունտն պինալարըն
բէնչիրէլէրինտէն հիշ պիր ըշըդ կէօրիւլմէտիկինտէն, Բօլան,
քէնտի քէնտիեէ,

— Աճապա Ֆապիէնիէ տէտիկի կիպի, պոլ խոսոստա
ալտանմը՞ մըերմ, տէտի։

Մէրգում, սօգադտա պիր չարեէք սաաթ գատար պէք-
լէեիպ, սապրը թիւքէնմէեէ պաշլամագտա իքէն, ուղագտան
պիր գօնագ արապասընըն կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրիւնճէ,
գալպի չարմահա պաշլատը, վէ պէյկիրինի իլէրիեէ տօղրու
սիւրտիւկիւնտէ, արապանըն իսկէմլէսինտէն պիր սէյլիս աթ-
լաեարագ,

— Մօնսիէօ տը Գլաեէ սի՞ղ միսինիզ, տէյի սօրտու։

Բօլան։ Պէն իմ, տէյի ճէվապ վէրտի։

Օլ վագըթ սէյլիս՝ մէրգումու աթտան էնմէքլիկէ տա-
վէթլէ,

— Մօնսիէօ, արապահա օթուրունուզ, պունունլա մա-
հէլլի մագսուտէ կիտիպ, եինէ պուրահա ալտէթ իտէճէքսի-
նիզ։ Սիզ կէլէնէ գատար պէն աթընըզ իլէ պուրատա պէք-
լէեիճէեիմ, տէտի։

Պէօլէճէ Բօլան, պօշ օլան արապահա օթուրուպ,

— Տիմէք ալտանմամըլմ, չու գատար քի գօնթէս իշի
միւքէմէլէն թէր/խիպ իթմիշ օլտուղունտան, պէնի խանէսին-
տէ գապուլ իթմէք իսթէեօր, տէյի միւլահազա իթտի։

Արապա եօլա չըգընճա, Բօլան՝

— Աճապա պէնի նէ՞րէեէ կէօթիւրիւեօրլար, տէյի միւ-
լահազա իթտի։

Արապանըն ճամլարը տօնուգ ընկլի օլուպ, տիյարըսը
լաեղգըյա կէօրիւլմէտիկինտէն, Բօլան՝ ճամլարը էնտիրմէք
խաթէտի իսէ տէ, պունլար էօլլէ պիր թարգտա եաբըլմըշ ի-
տի իքի, էնտիրիլմէսի միւլքին օլամատը։ Գաբուլարը աշմա-

եա թէչէպպիւս իթտի իսէ տէ, պոռնարը տա, իչէրտէն տի-
չարտան սիրկիւլէնմիչճէսինէ գաբալը պուլտու:

Պու արա արապա հարէթէթինտէ տէվամ իթտիկինտէն,
Րօլան իլք հիտտէթի էսնասընտա, եուժրուղուլա ճամլար-
տան պիրինի գըրմաեը թասմիւ իյլէտի, ֆագաթ ագիլանէ
պիր միւլահազա իւղէրինէ, մաւամէլէի մէգըլըրէտէն կէրի
տուրտու:

Րօլան՝ բէք չօգ րօմանլար օգուժուչ օլուպ, պու րօման-
լարտա իսէ, պազը գատընլարըն, հէր եաբարգլարը շէյլէրի
կէօնակէօն էսրար իլէ իհաթա իթմէկի սէվաիքլէրինի խա-
թըրլաեարագ, ֆիքրինտէն,

— Գօնթէս՝ էմրի պասիրէթ սահիպի օլուպ, պէնի գապուլ
իտէճէկի մահէլլի պիլմէքլիկիմի իսթէմէմէսի թապիի տիր,
տէեիպ, արապանըն տէրուինտէ հապա օլունմաեա գաթլանտը:

Արապա օն տագըգա գատար գաթը մէսաֆէ իթտիք-
տէն սօնրա, տուրտուղունտան, Րօլան՝ պիր գաբուռուն աչըլ-
տըղընը հիսս իթտի, Չէնտ սանիէ տահա արապա իլէրլէ-
եիպ, պատէհու գաբու գաբանտը: Այնի վագըթտա արա-
պա գաբուռու աչըլտըղընտան, ալմանճա «էնինիզ» տէնիլտի:

Րօլան արապատան էնիպ, էթրաֆընա կէօզ կէզտիրտի:
Կիճէ գարանլըգ օլուպ, հալէա եաղմուր եաղըեօրտու:

Մէրգում աէլիգանլը՝ պիւեիւք տիվարլար իլէ մուհաթ
պիր հավլի իչինտէ օլուպ, գարչըսընտա իքի գաթտան միւ-
րէթթէպ կիւղէլ պիր քէօչը պուլունտուղունու, վէ պունուն
բէնչիւրէլէրինտէն ըչըգ կէօրիւնտիւկիւնիւ միւլահէտէ իյլէտի:
օ տագըգատա, արապանըն գաբուսունու աչըլպ, ալմանճա
«աչաղըեա էնինիզ» տիեէն շախս՝ մէրգումուն էլինտէն թու-
թարագ, «կէլինիզ» տէտի, վէ պիրինճի գաթտա պուլու-
նան սալօնա կէօթիւրիւպ, անտէն կիւղէլ պիր եաթագ օ-
տասընա կիրիլտի: Պու օտա՝ պիր լամպա ըչըղըլա թէն-
վիր իտիլմիչ օլուպ, իչպու ըչըգ բէք գաիֆ օլմագլա պէ-
րապէր, Րօլան, աթէչին եանընտա պիւեիւք պիր գօլթուգ-
լուտա պիր գատըն օթուրմուչ օլտուղունու կէօրտիւ: Մէզ-

պուրէ՛ Պազգարաբա օլտէրէճէ պէնզէեօրտու քի, կէնճ ա-
շըգ տէրհալ եանընա գօյուպ գարշըսընտա տիզ չէօքէրէք,
նազիք էլլէրինի պուս իթտիկի սըրատա, — Ա՛հ մատամգօն.
Թէս, նէ՛ գատար նէճիպ վէ խայրխահսընըզ, տէյի պէեան
իյէտի:

Կէնճ գատըն՝ չէտիտ պիր հէեէճանա տիւչար օլմուշճա-
սընա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէքսիզին մէրգուճուն էլինի սըգ-
տը, վէ պատէհու Բզյանա, աեաղա գալգմասընա միւսաատէ
իտիպ, սէպի տիթրէեէրէք, «եանըմտա օթուրունուզ» տէտի:

Բօլան, մէրգուճնին, սէվմէքտէ օլտուղու գօնթէս ի-
տուկինէ գանըպ, պունու տէրէճէի նիհաեէտէ սէվմէքտէ
պուլունտուղունու գանն իթմէքտէ իտիքի, եիւզիւնիւ կէօր-
տիւկիւնտէ, պիւթիւն գանը գալպինէ թէրաքիւմ իթտի,
վէ խայլի միւտտէթ քէնտիսիյլէ Պազգարա գանն իյլէտիկի
գատըն արասընտա հիչ պիր սէզզ թաաթի օլունմատը:

Յիւլպազը Բէպէգա՝ Բօգամպօլուն տէրպլէրիյլէ գօնթէս
Արթօֆուն հէր հալինի, հէր թապընը օլտէրէճէ միւքէմմէ-
լէն թադլիտ իթմիչիտիքի, Բօլանտան տահա զիեատէ գուր-
նազ պիր քիմէ տէ օլսա, եինէ ալտանաճաղը շիւպհէսիզ իտի:

Հիքեաեէնին սէրահաթը իչին մուվադգաթէն գօնթէս
տախի թէսմիէ իտէճէք օլտուղումուզ սախթէ Պազգարա՝
մէգքիւր եաբմա հէեէճանընը իպրազ իտէճէք գատար միւ-
նասիպ պիր վադըթ պուլտուգտան սօնրա, շիւքրանիեէթ
վէ մուհապպէթի միւպէյեին պիր նազար իլէ Բօլանա պազ-
տը: Պու իսէ, իլք տէֆա աչգ ու ալէադա միւլադաթընտա
պուլունան պիր մէքթէպլի կիպի տիթրէմէքտէ իտի:

Կէնճ գատըն՝ սէօզէ աղազլէ,

— Իչթէ մօնսիէօ, պէն սիզէ հաեաթըմը պօրճլուեում,
տէտի:

— Ա՛հ մատամ, սիզին կիպի պիր գատընըն աչգը իչին
հաեաթըմը հէր կիւն թէհի՛քեեէ գօեապիլիրիմ:

Դօնթէպ... (խօշ պիր կիւլիւմսէմէքլէ...) Սիզ պիր կէնճ
մէճնունսունուպ:

— Մէճնո՞ւն մու, էվվէթ սիզի սէվտիկիմ իչին մէճնու-
նում:

— Եսխօտ տահա տողրուսու իքիմիզ տէ մէճնունուզ, զի-
րա պէն տէ սիզի սէվմէքտէերիմ:

Պատէհու կէնճ դատըն՝ պաշընը իքի էլլերի տէրունինէ
ալըպ, Բօլան, մէրգումէնին կէօզլէրի եաշարըեօր զանն իթ-
տի, ֆագաթ մէրգումէ՝ կիւեա տէրէճէսինի, սընըֆընը վէ
հայսիեէթինի տիւլիւնիւրճէսինէ քէնտիեի բէք չարուզ թօք-
լատը, վէ մէրգումու պիր գօլթուգլուտա օթուրմաեա տա-
վէթլէ:

— Շիմտի կէօրիւչէպիլիրիզ, տէտի:

— Ա՛հ մատամ, սիզի սէվէրիմ, վէ օն պէշ կիւնտէն պէրու...

— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի պիլիեօրում: Օն պէշ կիւն-
տէն պէրու իւմիտ իթտինիզ, մէյեուս օլտաֆնուզ վէ ճէվը
ու ճէֆա չէքտինիզ:

Բօլան: — (էլինի եիւրէկի իւզերինէ վազ փտէրէք, միւ-
էսիր պիր թավը իլէ:) Ա՛հ, էվվէթ, տէտի:

Գօնթէս: — (կիւլիւմսէեէրէք:) Պունտան պաշգա թէզքի-
րէմի ալտընըզ, օգուտունուզ վէ թէքրար օգուտունուզ:

— Պու սապահտան պէրի...

— Բէք էյի: Սիզ պուրաեա, գալպինիզ չարքարագ վէ
իւմիտ իլէ մէֆթում օլարագ կէլտինիզ, տէյի՛մի: (ճիտտի
պիր հալ քէսպ իտէրէք:) Կէօրիւեօրսունուզ քի, պօրիդիմ,
պէն թէճըիւպէքեար պիր քատընըմ, վէ աչգու մուհապպե-
թին հէր ֆասըլլարընը լաեըգըյա պիլիրիմ:

— Պէնճէ, աիզ բէք կիւզէլսինիզ... վէ պէն տէ սիզի սէ-
վէրիմ...

Մէրգումէ պու սըրատա էօյլէ պիր թէպէսսիւմ իթտի
քի, Պազգարա, էսկի վագթընտա օլսա իտի, պու թէպէս-
սիւմիւ գըօզանըը իտի: Այնի վագըլթտա,

— էօյլէ օլմասա իտի, շու տագըքատա սիզ պուչրատա
պուլունո՞ւր մու իտինիզ, տէտի, վէ պատէհու վագարըը պիր
հալ իլէ շէօյլէ տէվամ իթտի: — Սիզիննէ կիպիւլիւմիտէրտէ

պուլունտուղունուզու վէ ճէվր ու ճէֆա չէքտիկինիզի պի-
լիրիմ, ֆագաթ պէնիմտէ հիքեաեէմի տինլէմէնիզի իսթէրիմ:

— Սէօյլէեինիզ մատամ, սէօյլէեինիզ:

— Պէն տաիմա գօնթէս Արթօֆ օլմուշ տէյիլիմ, Հէր
վագըթ ասըլգատէկեան ալէմինտէ պուլունմամըլըմ տըր...
պիր գէման պէնի Պագգարա թէսմիէ իթմիշլէր տիր:

— Նէ՞ պէյիս վար տըր:

— Իմտի, տինլէեինիզ, Պագգարա քիմսէեի սէվմէմիշ ի-
քէն, կիւնիւն պիրինտէ աչգա միւպթէլա օլարագ, գօնթէս
Արթօֆ օլմուշ տուր: Օ կիւնիւ ազիզիմ, պու ֆահիշէ, իլք
էօմրիւնտէն տօլաեը նէտամէթ կէթիւրէրէք, նամուսլու պիր
գատըն օլմուշ, լէ կէչմիշտէքի խէթալարընը բագա չըգար-
մաեա մուվաֆֆագաթ իտէն պիր էհլի համիյեթիւն իսմինէ
հիւրմէթ իյլէմէկի նիեէթ իթմիշ տիր: Պինապէրին տէօրթ
սէնէ գատար գէվճինի ֆէվգէլատէ սէվմիշ տիր:

Պու սըրատա գօնթէս Արթօֆ՝ պաշընը էլլէրի տէրունի-
նէ ալարագ, ղաեէթ միւթէէսսիր կէօրիւնտիւ: Պատէհու սէօ-
ղէ շու եօլտա տէվամ իյլէտի:

— Ա՛հ, նի՛շին գարշըմա չըգտընըզ, նի՛շին սիզէ լիէսա-
տիւֆ իթտիմ: Սիզի կէօրտիւկիւմկիւն, գալպիմ չարքմաեա
պաշատը, ագլըմ պաշլմտան կիթտի: Էսկի Պագգարա օլ-
տում, վէ իթիպարտան, նամուստան տիւշմիւշ օլան պիր գա-
տընա էլինի ուզաթան օխայրխահ, օ նէճիպ զաթ՝ տիւնքի
կիւնէ գատար սէվիլիլիւմ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ,
մէքրուհում օլտու:

Պու սէօղլէրտէն սօնրա սախթէ Պագգարա, հէօնկիւր
հէօնկիւր աղլամաեա պաշլաեըպ, արատա պիր տէ,

— Ա՛հ, եա՛ Բապպի, եա՛ Բապպի, քէնտիսինի նէ՛ գա-
տար սէվէրիմ, տիմէքտէ իտի:

Բօլան իսէ, պու աղլաեըլարտան վէ պու սէօղլէրտէն
ֆէվգէլատէ միւթէէսսիր օլարագ,

— Զանն իտէրիմքի էօլէճէեիմ, տէյի պէեան իյլէտի:
Լաքին սախթէ գօնթէս՝ իհթիմալքի պու հալին թէմտիտ

իտէմէեէճէկինի միւլահազա իթտիկինտէն, քէմալը սիւքիւ-
նէթլէ պաշընը եօգարը գալտըրըպ,

— Զէվճիմ իւշ կիւնտէն կէլէճէք տիր, տէտի:

— Պու գատար չաբուգ մու... լաքին օ առէմէ պիլսէ-
նիզ նէ՝ տէրէճէ պուղղ ու առաւթիմ վար տըր:

— Ալիճէնապ օլունուղ, քէնտիսինի վէ պէնի աճըրընըզ,
զիրա տէօրթ սէնէլիք սաատէթիմ հէր տագըգա իշին ճէվր
ու ճէֆա օլաճագ տըր:

— Պէնիմլէ ֆիրար իթմէք իսթէ՛րմիսինիզ:

— Խայր, չիւնքի տիւնեանըն ուճունա կիտէճէք օլսագ,
եինէ պիզի պուլաճագ տըր:

— Տիմէք գօրգուեօրսունուղ:

— Պէնի թէլէֆ իտէր:

— Պէն պուլունտուգճա, թէէմին օլուն քի, հիշ պիր շէյ
եաբամազ:

— Սիզի տէ էօլտիւրիւր. հալպու քի պէն էօլմէք իսթէ-
մէմ, սիզին էօլմէնիզի տէ իսթէմէմ: Սիզ պէնի սէվմէլիսի-
նիզ... անճագ հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, ալէմ գարշըսընտա
սըրր սագլաեաճագսընըզ, տէյի՛լմի:

— Շիւպհէսիզ:

Բօլան՝ պու սէօզիւ սէօլլէտիկի զէման, օ սապահտան պէ-
րու եիրմի գատար տօսթունա սըրընը ֆաշ իթմիշ օլտու-
ղունու ունութճուշ իտի:

— Ֆագաթ զէվճիմ կէլտիկինտէ, սիզի հէր կիւն կէօրէ-
մէեէճէեիմ, վէ մուհապպէթինիզի ճէլպ իթմիշ օլան գատը-
նըն՝ սիզտէն տահա զիեատէ միւզտարըպ օլտուղունու պէեան
իտէմէեէճէեիմ:

— Պէն տէ պէլլէեիպ, սիւքիւթլէ պու ճէվր ու ճէֆա եա
գաթլանաճաղըմ:

Բօլան, սօն սէօզլերի քէմալը թէէսսիւր իլէ իրատ իթ-
տի, վէ իշպու չարթլարըն պէեանընտան սօնրա, իքի աշըգլար՝
եէկտիկէրինտէն այրըմագլըղըն վագթը կէլմիշ օլտուղունու
տէրքլէ,

— Շիմտիլիք կիտինիդ. պու ագչամ թէքրար կէօրիւ-
շիւրիւզ, տէտի:

— Ֆադաթ նէ՞րէտէ կէօրիւշէճէերիդ:

— Պուրատա:

— Նա՞սը կէլէճէերիմ:

— Աթընըզը պրագմըշ օլտուղունուզ սօդագտա արապա-
նըզը պուլաճագսընըզ:

Պատէհու մէրգումէ՝ սալօն գաբուսունա գատար Բօլանա
րէֆագաթ իթտի, վէ մէրգում տէլիգանլը, հավլիեէ չըգտը-
ղընտա, պիւերիւք իգպալլէրէ նաիլ օլմուշճասընա մէսէրրէթ
հիսս իյլէմէքտէ իտի:

Հավլիտէ արապա իլէ, այնի արապաճը վէ աթլաթ պէքլէ-
մէքտէ օլմասըյլա, Ալման խըղմէթճի գաբուեու աշտը, վէ Բօ-
լան արապաեա կիրտիկինտէ, էվվէլքի կիպի հապս օլունտու:

Արապա եօլա չըգըպ, էվվէլքի կիպի հարէքէթլէ, պիր
գաշ սաաթ ագտէմ Բօլանա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղու
մահէլլտէ տուրտու, վէ աթը սագլամըշ օլան խըղմէթքեար
գաբուեու աշմագլա, Բօլան աշաղըեա էնտի:

Տէլիգանլը մէրգումուն էլինէ պիր լուի ալթունու սը-
գըշտըրըպ, աթա օթուրտուգտան սօնրա, սիւրաթլէ օրա-
տան մուֆարագաթ իթտի:

Բօլան, աթ իլէ իլք հարէքէթի էսնասընտա կէօնակէօն
միւլահագաթա գահիպ օլուպ, վուգուի հալէ պիր մանէա
վէրէմէտի: Ֆադաթ թէտրիճէն խաթըրէլէրինի թէրթիպէ
մուվաֆֆագ օլտու: Շէօյլէքի մէրգում տէլիգանլընըն պիլ
ճիւվէ հիսսիեաթը խէեալաթտան իպարէթ օլմասըյլա, ա-
շըգ իքէն, քէնտիեէ պէեէնմիշ պիր տէլիգանլը հալի քէսպ
իյլէտի:

Պինապէրին քէնտի քէնտիեէ, — Վագաա գօնթէսի սէ-
վիեօրում, ֆադաթ չուրաեը տա իգրար իթմէլիեիմքի, պէն
տէ պախթիեար պիր քիմսէերիմ: գօնթէս՝ յաարուֆ պիր
գատըն տըր: իմտի պէնի սէվմէքտէ օլտուղունու կէրչի ա-
լէմէ իլան իթմէք ճաիզ տէյիլ իսէ տէ, հագգըմտա հիւսնի

նազարը պոլլոնտոլղոնու պաղըլարըն պիլմէսի տէ, պէնիմ իչին պիր շէրէֆ ու իֆիթիլսար տիմէք տիր, տէտի:

Մէրգում, մէնսուպ օլտոլղու սէրգըլընըն բէնչիրէլէրի ալթընտան կէշէրքէն,

— Քիմ պիր, պէլքի Օգթավ կիճէեի գումար օյնամագլա կէշիրմէքլէ, հալէա եօգարտա պոլլոնմագտա տըր: Շու հալտէ օլանը կէշէնի բէնտիսինէ նագլ իլէ, ըէյինի սօրարըմ, տէտի, վէ աթտան էնիպ, հայվանը՝ սօգաղըն բէօշէսինտէ տուրմուշ օլան պիր համալա թէսլիմիլէ, բէնտիսի եօգարը չըգտը:

Սէրգըլընըն սալօնլարը սայքի պօշ օլուպ, եալընըգ պիր թէնէֆֆիլսիսանէտէ պաղը քիմսէլէր գումար օյնամագտա իտիլէր: Լաքին կէնճ Օգթավ պոլնլարըն իչինտէ օլմատըղընտան, Բօլան մէյեուսէն աշաղըեա էնիպ, խանէսինէ ավտէթլէ, եաթաղընա եաթտը, վէ կէնճ գօնթէսին մուհապպէթի շէտիտէսիյլէ սիւղան օլմագլա պէրապէր, ազ վագըլթտա ույգուեա տալտը:

Էյլէեին գաբու չալընտը, ֆագաթ կէլէն կիմսէ՝ սապըրսըղըգլա պէքլէմէքտէ օլտոլղու կէնճ Օգթավ օլմաեըպ, մարքի տը Շամրի իտի:

Բօգամպօլ թէպէսսիւմ իտէրէք կիրիպ, էլինի ուղաթտըղը հալտէ,

— Սիգի նիչին կէօրմէեէ կէլտիկիմի պիրի՞րմիսինիգ, տէտի:

— Խայր, տէյի Բօլան ճէվապ վէրտի:

— Պիր մահրէմի էսրարա իհթիեաճընըգ պոլլոնուպ պոլլոնմատըղընը սիւալէ, վէ պոլլոնտոլղու հալտէ խըտմէթլէրիմի աճիգանէ սիգէ թագտիմէ կէլտիմ:

Բօգամպօլ պու սուրէթլէ Բօլանըն եաթաղը եանընտա օթուրտու, վէ Բօլան տա, քիմսէեէ ֆաշ իտէմէտիկինտէն նաշի սըգըլմագտա պոլլոնտոլղու էսրարընը ֆաշ իտէ. ճէք նիհաեթ պիր տօսթ գուհուր իթտիկինէ մէմուլն օլտու:

46

Բօլան տը Գլանէնին՝ Բօմբ սօգաղընտա վագը էսրարի խանէտէ Պագգարա օլունու իճրա իտէն վէ մէրգումէնին զայրը մէշրու հէմէրէսի պուլունան Ռէպէգա թարաֆընտան գապուլ օլունտուղունուն իրթէսի կիւնիւ, հագըգի գօնթէս Արթօֆ Բարիսէ մուվասըլէթլէ, Բէրինիէր սօգաղընտա քեա-
ւին օթէլինէ էնտի :

Գօնթէս՝ զէվճինտէն իքի կիւն էվվէլ կէլտի, վէ զանն ի-
տէրսին քի, թէսատիւֆ տէ Բօգամպօլուն էսրարի բլանլարը-
նըն պաշա չըգմասընա եարտըմ իթտի :

Բուսիալը ապըլգատէ՝ Րէն վէ Գէլճիգա թարիգիլէ Ֆրան-
սաեա ավտէթ իթտիկի հալտէ, զէվճէսի տէ Սթրազպուրկ վէ
Լօրէն թարիգիլէ Բարիսէ մուվասըլէթ իլլէտի : Անճագ պի-
րինճի խաթթ տահա զիեատէ ուզուն օլտուղունտան, Պագ-
գարա իքի կիւն էվվէլ եէթիլտի :

Քիւրըլէրէ սարըլմըշ օլարագ, եօլճուլուգ արապասընտան,
Օթէլ Արթօֆուն հալլիսինաէ աշաղըեա էնէն օլ նազիք գա-
տըն իւք ճալիպէլի հալինտէ օլուպ, սիմասընտա հէմ քէտէր,
հէմ մէսէրլէթ միւշահէտէ օլունմագտա, վէ մուգատտէմա
էօմրիւնիւ հէեէճան իչինտէ կէշիրմիշ օլտուղու վէ մուախ-
խարէն աշգ ու մուհապպէթ իչինտէ պուլունտուղու՝ զանն ի-
տէրսին քի ըէվիլինտէն անլաշըլմագտա իտի :

Մէրգումէ օթուգ եալընը իքմալ իթմիշ օլմագլա պէրա-
պէր, ալնը պէեազ վէ տիւմտիւգ, պագըշը լաթիֆ վէ թէպէս-
սիւմիւ ճալիպ օլմասըլա, էլան եիրմի իքի եալարընտա

կէօրինմէքտէ իտի : Պաղգարա՝ վագթիյէ ղաեէթ միւզտա-
րըպ օլուպ , ֆագաթ զէվճի , գարչըսընտա տիգ չէօքէրէք ,
տէսթի իգտիվաճընը վէ իսմինի գապուէլ իթմէսինի ըէճա
իթտիկի կիւն , մէզպուրէ , իքինճի տէֆա կէնճլիք քէսպ ի-
տէրէք , բէք չաբուգ սաատէթ ու իգպալ իեատէ օլունմուշ
իտի :

Պաղգարա , մալիւմիւմիւզ օլան ասալէթի մուհաֆաղա
իթմիշ , ֆուգարա վէ պիչարէկեանըն համիսի , վէ ճէվը ու
ճէֆա չէքէնլէրին տօսթու , թէսէլլիճիսի գալմըշ , վէ լաքին
ֆագիլէթլէրինին ատիլ միւքեաֆաթը մագամընտա ճէնապը
Հագգըն միւսաատէսիյէ հիսս իտէկէտիկի եէնի վէ սօն աշգ-
սու մուհապպէթ՝ քէնտիսինի քեամիլէն թէպտիլ իթմիշ իտի :

Իքի սէնէ գատար կէնճ գօնթ՝ զէվճէսիյէ պիրլիքտէ
սէյեահաթ իտիպ , Բարիս էհալիսի իսէ ունութկան օլտու-
ղունտան , Պաղգարանըն շայեանը թէէսսիւֆ չէօհրէթի ուն-
նուտուլմուշ իտի : Իմտի զէվճ ու զէվճէ Բարիսէ ավտէթլէ-
շինտէ , Բարիս պէտէսի՝ ֆագիլէթի , կիւզէլլիկի գատար գու-
տըսուզ պուլունան գօնթէս Արթօֆու կէնճ վէ կիւզէլ պիր
էնէպի մագամընտա սէլաւատը : Մէրգումէ , Օթէլ տը Գէր-
կաղտա իճրա իտիլէն էլլէնճէլէրտէ վէ մարքիզ Վան-Հօ-
բոն պօլօլարընտա իսպաթը վիճուտ իթմիշ իտի : Բրէնս Գ...
յօրէ... տիւզ տը Սալլանտրէրա վէ սաիր քեաֆֆէթ միււ-
թէսէր էճնէպիլէր՝ քէնտիսինի գապուլէ միւսարաաթ իյ-
լէմիշ իտիլէր :

Գնթէս՝ ալթը ալտան պէրու ղայպուպէթ իթմիշ օլտու-
ղու հպտէ , հէր թարաֆտա , եագընտա ավտէթինտէն պահս
իտիլմէրտէ , սապըրսըզլիգա պէքլէմէքտէ , վէ քէմալը միւ-
սարաաթ իւզրէ գապուլինէ հաղըրլանըմագտա իտի :

Նիհիէթ ագչամըն սաաթ պէշ ըատէլէրինտէ մէզպուրէ
մուվասըթ իթմէքլէ , հավլիտէ պէքլէմէքտէ պուլունան քէն-
տի տտէմլի թարաֆընտան ինթիրաւ՝ վէ իլթիֆաթ իլէ
իսթիգպալիտիտի : Գօնթէս , տօղրուճա զէվճինին խուսու-
սի օտասըն՝ չըգըպ , էսնաի ղայպուպէթինտէ վիրուտ իթ-

միշտ օլան մէքթուպարը թէտգիգէ պաշլատը : Եվմէլ էմիրտէ սրեահ բէնարը պիր մէքթուպ նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի : Մէքթուպը մէգըիւր՝ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն եէկէնի վէ մատմագէլ Գօնսէքսիօնուն նիշանլըսը տօն ժօղէնին վէֆաթընըն իւաննամէսի իտի : Տօն ժօղէ՝ Գօնսէքսիօն իլէ գօնթ վէ գօնթէս Արթօֆուն հիմահէ իթտիքլէրի տիւգ տը Շաթօ-Մայի արասընտա, Պազգարանըն էֆքեարընճա եէկեանէ մանի օլմաղլէ , մէրգուսուն վէֆաթը խապէրի՝ մէզպուրէ-եի միւլահազաթա տիւշիւրտի :

Պինապէրին էլինէ պիր գալէմ ալարագ , պիր գաշ սաթըրտան իպարէթ պիր թէզքիւրէ եաղըպ , իւրզմէթքեարլա-րընտան պիրինէ թէսլիմ իլէ , — Իշպու մէքթուպու Մ . տիւգ տը Շաթօ-Մաի եէ կէօթիւրիւնիւզ , տէտի :

Պազգարանըն կէնճ տիւգէ եազմըշ օլտուղու մէքթուպ շու իտի :

«Ազիզիմ տիւգ ,

«Իքի սաաթտան պէրի Բարիստէ պուլունուեօլում , Պու ագշամ , նէ գատար միւմքին իսէ , չարուգ սուրէթտէ , ճարի-եէնիզ իլէ պիր ֆինճան չայ իշմէք իւզրէ պ , նտէիանէեէ թէշրիֆ իտէրմիսինիզ :

«Սիզին իլէ ուզուն ուզատիէ կէօրիւշմէք իսթէրիմ :

«ԳՕՆԹԷՍ ԱՐԹՕՅ»

Խըզմէթքեարըն ազիսէթինտէն սօնրա , գօնթէս , բէնի բէնտիեէ շու սէօզլէրի սէօյլէտի :

—Մ . տը Շաթօ-Մայի՝ Գօնսէքսիօն իշին միւնասիպ գիր գէվճ տիր : Պիշարէ գլզըզաղ բէտէրինին արզուսու իլէ էն-տիսինէ գէվճ օլմագլըղա թայեին իտիլէն տօն ժօղէ ագ-գընտաքի նէֆրէթինի պանա պիւտիրմիշ իտի : Հալուքի տօն ժօղէ վէֆաթ իթտիլի հալտէ , էլպէթթէ տիւգ պ Սալ-լանտրէրա՝ գլզընըն , Մ . տը Շաթօ Մայի իլէ էվլէֆէսինէ բուի բիգա կէօսթէրէճէք տիր : Տիւգ՝ նամուսուլ , շիրի , պիւ-

եւրպ պիր իսմէ սահիպ, վէ ճէսիմ պիր սէրվէթէ մալիք պիր կէնճ տիր: Գօնսէքսիօն՝ անըն ղէվճէսի օլմադլա պախթիեար օլաճագ տըր: Պունտան պաշգա իշպու իզտիվաճը արզու իթմէքլիկիմտէ կիզլի պիր նիեէթիմ վար տըրքի: պուրասընը տիւղ պիլմէզ, ֆադաթ պիլմէլի տիր:

Գօնթէս՝ տիւղիւն մուվասըլէթինէ պէքլէեէրէք, շու մէալտէ տիկէր պիր թէզքիրէ եազտը:

«Ազիզէմ Սըրիզ,

«Բարիսէ ավտէթ իթտիմ, էկէր պու ագչամ սէն պէնի կէօրմէեէ կէլմէզսէն, եարըն սապահ պէն սանա կէլէճէեիմ:

«ՍԵՆԻՆ ԼՈՒԻԶԻՆ»

Պու մէքթուպուն իւզէրինէ աարէս օլարագ, «Մատամ Լէօն Բօլան, Պօմարչէ պուլվարընտա Ն⁰ 60» իպարէսինի եազտը:

Ոն տագըզա սօնրա տիւղ տը Շաթօ-Մաինին կէլտիկի խապէր վէրիտի:

Տիւղ օթուղ եաշլարընտա պիր ազ սօղուղ գանլը օլուպ, Գօնսէքսիօնու սէվէր իտի իսէ տէ, տօն ժօզէ պէրհաեաթ օլտուղու սըրատա, անըն տէսթի իզտիվաճընը իսթիհասալ իտէպիլէճէկինի մէմուլ իթմէմէքտէ իտի:

Հալպուքի տօն ժօզէ վէֆաթ իլմտիկինտէ, տիւղ տը Սալլանտրէրա իլէ ֆամիլեասը, մերգուսուն ճէնազէսինէ ըէֆադաթէն Խսբանիաեա կիթտիքլէրինտէն, Մ. տը Շաթօ-Մայի՝ հարէքէթլէրինտէն էվվէլ, մահգա նէզաքէթէ ըիաեէթէն նէ՝ Գօնսէքսիօնու վէ նէ՝ տէ բէտէրինի կէօրմէմիշ օլմադլա պէրապէր, գալպինտէ ճիւզի պիր իւմիտ էսէրի հասըլ օլմուշ իտի: Իլթէ մէրգում պու հալտէ իքէն, Պագգաւրանըն թէզքիրէսինի աւասը իւզէրինէ, իւմիտի տահա զիեատէ արթտը:

Շիւպհէսիզ գօնթէս Արթօֆուն քէնտիսինի տավէթ իթմէսի՝ եա էհլամիեէլի պիր վագըա խապէր վէրմէք, եախօտ Գօնսէքսիօն հագգընտա կէօրիւշմէք իշին իտի:

Տիւգ կէտիկինտէ, գօնթէսի, զէվճինին խոստուսի օտա-
սընտա պիր մասա գարշըսընտա պուլտու: Մէզպուրէ, էլինի
ուզաթարագ:

— Սապահար խայր օլսուն տիւգ, եանըմտա օթուրու-
նուգ, տէտի:

Տիւգ, մէրգումէնին էլինի էօբտիւքտէն սօնրա,

— Մատամ, տալէթի նաղիքեանէնիզէ իճապէթէն քէմա-
լը միւսարաաթլէ նէզտինիզէ կէտիմ: Ֆագաթ գօնթու տա
պուրատա պուլաճաղըմը զանն իտիեօրտում, տէտի:

— Զէվճիմ իւշ կիւնտէն կէլէճէք տիր, վէ իհթիմալ տըր
քի, պիր սաաթ էվվէլ աշմըշ օլտուղում մէքթուպ օլմասա ի-
տի, սիզին կէլմէնիզի ըէճա իթմէք իւզըն, անըն ձուվասըլէ-
թինէ պէքլէր իտիմ:

Գօնթէս պու սէօզլէրի ս.օյլէրքէն, միւթէվէֆա տօն
թօզէնին ճէնազէ քեաղըտընը Մ. տը Շաթօ-Մաիեէ կէօս-
թէրտի: Տիւգ, տիթրէտի, գըզարաը, վէ ըննկի սօլտու:
Մուախսարէն:

— Պիլիեօրում... ճէնազէ ալանընտա տա հազըր պու-
լունտում վէ... տէտի:

Մէրգում, սէօզիւ քէստի, վէ թէրէտտիւտ իտիեօր կիւ-
պի կէօրինտիւ:

Գօնթէս... Մատմազէլ տը Սալլանտրէրանը հալէա սէվի-
եօ՞րմուսունուգ:

Տիւգ... (սէսի տիթրէեէրէք...) էվվէթ, հալէա սէվիեօրում:

Գօնթէս... (կիւլիւմսէեէրէք...) Շու էլ հաղըսընը սիզէ օ-
գուեաճագ օլսըր իսէմ, պէլքի բէք զիեատէ իզհարը քէտէք
իթմէեէճէքսինիզ, ազիզիմ տիւգ:

Մէրգումէ պու սէօզիւ սէօյլէրքէն, գարշըսընտա պուլու-
նան պիր քեաղըտը կէօսթէրտի:

— Պու նէ՞ քեաղըտ տըր:

— Տուրունուգ, վէ էվվէլ էմիրտէ սիւալլէրիմէ ճէվապ
վէրինիզ:

— Սէօյլէեին, սիզի տինլէեօրում:

— Բուսիանըն Օտէսա շէհրինտէ թէէսսիւս իթմիշ ֆամիլ-
եանըզըն պիր նէսլի եօգ մու տուր :

— Էվվէթ , վար տըր . Պիւեիւք ամճամ չըվալիէ տը Շա-
թօ-Մայի՝ օն պէշինճի Լուի գրալըն զէմանընտա, Ֆրանսանըն
Բէթրէսպուրկ էլէիլիկինտէ պուլունմուշ, վէ Ջարիցանըն տը-
մուազէլ տ'օնէօրլէրինտէն պիրինէ ալէագա իթմէքլէ, անըն
իլէ էվլէնմիշ, վէ Բուսիա օրտուսունտա միրալայ ըիւթպէսինի
իհրազ, վէ պու ասըն իպթիտալարընտա ժէնէրալ վէ գօնթ
ըիւթպէսինտէ օլարագ Օտէսատա վէֆաթ իյլէմիշ տիր :

— Պիւա էվլա՞տ մը վէֆաթ իթմիշ տիր :

— Խայր, Բուսիատա խայլիճէ ամճաղատէլէրիմ օլմա-
լը տըր . պիւեիւք ամճամըն իւշ էրքէք էվլատը վար իտի,
ֆագաթ քէնտիսի Բուսիա թապիլիէթինի գապուլ իլէ,
Բուհու վէ ճիսմիյլէ Բուսիալը օլտուղունտան, ֆամիլեա-
մըն իշպու նէսլինին պիզիմ իլէ հիշ պիր կէօնա միւնասիպէ-
թի գալմամը, վէ բէտէրիմ մարքի տը Շաթօ-Մաի, 1812տէ
Բուսիա մուհարէպէսինտէ պիր հիւսար ալաեընըն միրալաեը
օլտուղու հալտէ, մէյտանը հարպտա հիւլան ասքէրինին պիր
միրալաեընա թէսատիւֆ իթմիշ տիր քի, պու միրալայ, քէն-
տի իսմինտէ օլմասըյլա, իհթիմալքի ամճաղատէսի պուլուն-
մուշ տուր :

— Թէմամ, պէն տէ պունտան պտհս իթմէք իսթէեօրում :

— Գէնտիսինի թանըեօ՞րմուսունուզ :

— Էվվէթ, հաթթա պու էլեազըսընը տա քէնտիսի պա-
նա վէրտի :

Տիւգ, էլինի ուզաթտըղընտա, գօնթէս՝

— Տուրունուզ, պու էլեազըսընըն պիր մուգատտէմէսի
վար տըր, տէյի պէեան իյլէտի :

— Էյ օ մուգատտէմէ նէ՞ տիր :

— Շու տուր . պիլիսինիզ քի, գօնթ Արթօֆուն Օտէսա
ճիվարընտա միւքէլլէֆ էվաքը վար տըր : Յունվար վէ փետը-
վար այյարընը օրատա կէշիրտիք : Շաթօմուղտան օն իքի օն պէշ
վէրսթ ուզագտա խըսըմընըզըն շաթօսու պուլունմագտա տըր :

— Հիւան միրալանըն՝ն մը :

— Էվվէթ : Օտէսատա վալինին պալօսունտա պիրիպիրի-
միզի թանըտըգ : Բէք ալէա միւլահազա իտէպիլիրսինիզ քի ,
իշպու Շաթօ-Մայի իսմի՝ պիզի ֆէվգէլատէ թէսճճիւպտէ
պրադտը : Դօնթ՝ իհթիեար զապիթի իսթիճվապ իթմէքլէ ,
զապիթ՝ անասըլ Ֆրանսըզ օլտուղունու պիլտիրտիկի կիպի ,
տէտէսինին հիքեաեէսինի տէ , ազ էվվէլ պէեան իլիմիշ օլ-
տուղունուզ վէճհլէ նագլ իթտի : Անճագ Ֆրանսըզ օրտուսու-
նուն Րուսիատան հիյնի ըիւճաթընտա , Րուսիալը Շաթօ-Մայի
իլէ Ֆրանսալը Շաթօ-Մայինին թէսատիւֆինէ տաիր թաֆսի-
լաթը լազըմէեի իթա իլլէտի :

«Պիլիրսինիզ քի , Րուսիալը քէնտիսի իտի : Բէնտի գալ-
լինճէ , անըն վէ բէտէրինիզ արասընտա վուգու պուլան հալ
շունտան իպարէթ պուլունմուշ տուր : Ֆրանսըզ միրալալը ,
բէք ճիւզի միգտարտա հիւսար ասքէրիլլէ հիւան ալանընըն
իւզէրինէ հիւճում իտիպ , հէր իքի միրալալար եարալանմագ-
լա պէրապէր , մուհարէպէ տէվամ իթմիշ , վէ իքի զապիթին
դըլըճլարը եէկտիկէրինէ շիտտէթլէ չարբաղընտան , գըրըլ-
մըշ , վէ թապանճա իլէ տուէլլօեա թուլուչաճագլարը սը-
րատա , իսմլէրինի պիլտիրտիքլէրինտէն , այնի ֆամիլեատան
օլտուգլարը անլաշըլմըշ , վէ եէկտիկէրինէ խասիմ նալարըյ-
լա պագարագ տուէլլօլարընա տէվամ իթմէք իւզրէ իքէն ,
արալարընա ուզուն պոյու պիր գազագ ասքէրի կիրիպ , պի-
րիպիրինտէն աեըրմըշ , վէ օնտան սօնրա պիր տալսի եէկտի-
կէրինի կէօրէմէմիշլէր տիր :

Տիւգ . . Պէն պու թաֆսիլաթը պիլիեօրտում , վէ ամճա-
մըն՝ Ֆրանսալը ագրապասը ալէյհինտէ ֆէվգէլատէ պուղղ ու
ատավէթի պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուշում տուր :

— Եանըլըեօրտունուզ :

— Աճա՛յիպ . . .

— Պէն չըվալիէ տը Շաթօ-Մաինին գարչըսընտա սիզտէն
պահս իթտիմ :

— Նէ՞ տուրէթլէ պահս իթտինիզ :

— Շրվալիէ վէ գօնթ Արթօֆ՝ գալիէն տօսթլուդ բէյ-տա իթտիբլէրինաէն, պիրիպիրինի չօգ տէֆա կէօրմէքտէ ի-տիլէր: Պազէն քէնտիսի պիզէ կէլիւր իտի, պազէն տէ պիզօ-նա կիտէր իտիք: Սիզին հազգընդտա պիզէ բէք չօգ շէյլէր սօրտուղունտան, կէլէճէք սէնէ սիզի պէրապէրիմիզճէ Օտէ-սաեա կէօթիւրմէքլիկէ սէօզ վէրտիմ:

Տիւգ -- (կիւլէրէք) Բէք էյի, մէֆնունէն կիտէրիմ:

— Պունտան պաշգա, սիզի աճէլէթէն պուրաեա տալէթ իթմէքլիկիմտէ, սիզէ խաեըրլը խապէրլէր վէրէճէք օլտու-ղում իշին տիր:

Տիւգ -- (թէաճճիւպլէ) Պէքլէեօրում:

— Կիւնիւն պիրինտէ եանի հարէքէթիմիզտէն պիր կիւն էվլէլ, իշթիեար շրվալիէ՝ էլվէտա իշին պիզէ կէլտիկի հալտէ, սիզին գաշ եաշընտա օլտուղունուղու, սէրվէթինիզիննէ՝ միգ-ւ տարտա իտուկինի, վէ էվլէնմէք իսթէեիպ իսթէմէտիկինիզի սօրտու: Պէն տէ, սիննինիզին հէման օթուզ օլտուղունու, վէ պէշ եիւզ պին ֆրանգ սէրվէթինիզ պուլունտուղունու պիլ-տիրտիմ:

Էվլէնմէք սիւալի Մ. տը Շաթօ-Մաիեի սարստը, վէ գօն-թէսին քէնտիսինէ պիր իզտիվաճ թէքլիֆիյլէ, Գօնսէքսիօնու ունութտուրմաեա չալըշաճաղընը գանն իթտի, իմտի ճէվա-պա աղաղլէ,

— Պէն ապա էվլէնմէքէճէեիմ, տէտի:

Պադգարա -- Տինլէեինիզ, պէն՝ մատմաղէլ տը Սալլանտա-րէրաեա օլան մուհապպէթինիզի շրվալիէեէ հիքեաեէ իթտիմ:

— Վա՛յ, սէօլլէտինի՞զ մի:

— Հաթթա ըէտտ օլունտուղունուղու, վէ պու ըէտտին սէպէպլէրինի տէ սէօլլէտիմ: Սալլանտրէրա իամի քէնտիսինի ֆէվդէլտտէ թէաճճիւպտէ պրադարադ, սիզին նիշին ըէտտ իտիրտիկինիզի սիւալ իթտի: Պէն տէ, տիւգիւն, քէնտի իամինի եէկէնի տօն թօղէեէ հասը իթմէք իշին սիզէ ըէտտ ճէվապը վէրմիշ օլտուղունու անլաթտըմ: Շրվալիէ տէ, — Պու սէպէպ հազգլը տըր, ֆադաթ էկէր եէկէնիմ, քէնտինին, տիւգիւն,

հաթթա հիշ քիմէնին մալիւմաթը օլմագսըզըն, Սալլանտրէ-
րա ֆամիւեսընըն ագրապասընտան իսէ... տէտի:

Մ. տը Շաթօ-Մաի. - Ագրապասընտա՞ն մը:

Պագգարա. - Էվվէթ... իշթէ պու խուսուսու իյզահ վէ
իսպաթ իշին չըվալիէ տը Շաթօ-Մաի, հարէքէթիմիզտէն էվ-
վէլ, կիճէ վագթը օլթուրուպ շու էլ եազըսընը գալէմէ ալ-
մըշ տըրքի, պունու օգուտուղում հալտէ, խուսուսա տօն
թօզէ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, Գօնսէքսիօն իլէ գա-
րապէթինիզ պուլունտուղունու անլաեաճագսընըզ:

Պագգարա, իշպու սէօզլէրի իրատ իթտիքտէն սօնրա,
մէզքիւր էլ եազըսընըն տիւրիւմիւնիւ աշտը:

47

Հիւան ասաքիլի միրալայը սապըզը չըվալիէ տը Շաթօ-
Մայինին ուզուն մէքթուպունուն միւնտէրիճաթը պէր վէճ-
հի աթի իտի:

«Սէվկիւլիւ խըսըմըմ»,

«Գօնթէս Արթօֆ՝ յատմազէլ տը Սալլանտրէրաեա պըզ-
օլտուղունուղու, վէ սէրվէթինիզէ վէ տիւպ իւնվանընըզպ
րաղմէն, օ գըզըն տէսթի իզտիվաճը սիզէ ըէտտ իտիլտի-
կինի պէեան իլլէտի:

«Պու խուսուս՝ ֆամիւեսա պիր սըրըր սիզէ ֆաշ իթմէ-

կէ պէնի սէվգ իթտիկինտէն, պէլքի պունտան իսթիֆատէ իտէճէքսինիզ:

«ՕԼ էսնատէ Օտէսատա իգամէթ իթտիկի շիւպհէսիզ մալիւմիւնիւզ օլան շըվալիէ տը Շաթօ-Մաինին վէֆաթընտա, միւթէվէֆանըն քեաղըտլարը իշինտէ դարիպ պիր էվրադ պուլտումքի, մուֆասսալ սուրէթիյլէ թարաֆընըզա թէպլիզ իտիեօրում: Բէտէրիմին էլիյլէ եաղըմըշ օլուպ, պունտա շու եօլտա պասթ ու պէեան իտիմիշ տիր:

«Թագրիպա եիրմի եաշընտա իքէն, Ֆրանսա գրալընըն թիւֆէնքճիսի օլտուղումտա, ախիրէն տիւգ իւնվանընը իհրազ իթմիշ պուլունան բէտէրիմ տիւգ տը Շաթօ-Մայի՝ չօդտան պէրու միւպթէլա օլտուղու գալպ խասթալըղընտան, էլլի եէտի եաշընտա օլարագ թէրքի հաեաթ իյլէմիշ տիր:

«Պիւեիւք գարընտաշըմմարքի՝ Բէրիկօրտա վագը էմլաքըմըզտա պուլունմասըյլա, բէտէրիմիզին սօն էլվէտապընը գապուլ իտէմէմէշ տիր: Բէտէրիմիզ, վէֆաթընտան պիր կիւն էվվէլ, պէնի, քէնտի եաթաղընըն եանընա չսղըրթըպ, շու դարիպ հիքեաեէեի նագլ իթտի:

«Օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալըն խասսա ասաքիրի եիւզ պաշըսը օլան մարքի տը Շաթօ-Մաի՝ պէշինճի կէնճ գրալ Ֆիլիբ իլէ պիրիքտէ Մատրիտէ կիթմիշ օլան ասըլգատէկեանտան պիրի իտի:

«ՕԼ թարիխտէ մարքի եիրմի պէշ եաշընտա կէնճ, կիւզէլ վէ աթէշիմէյրէպ պիր տէլիգանլը օլուպ, պիր ագչամ, Մատրիտ շէհրինին պիր սօգաղընտա, քէնտիսի կիպի կէնճ վէ եիկիտ օլան վէ Իսթանիա ասըլգատէկեանընտան պուլունան տիւգ տը Սալանտրէրա իլէ միւնագաշաեա թուլթուլմուշ, վէ պու իքի կէնճլէր՝ հիւսնի ճէմալիյլէ Մատրիտտէ մաարուֆ օլան պիր գըզըն խանէսինին շահնիշիյնի ալթընտա գըլըճլա միւտարէպէեէ գըեամ իթմիշլէր տիր:

«Օլտուգճա հաիզի ասալէթ օլուպ, սերվէթլէրի պուլունան հէր Մատրիտլի՝ օ գըզ հագգընտա աթէշի աշգլա սիւզան օլմուշ իսէ տէ, մէզպուրէ, օԼ վագթա տէկին, ճիւմլէսի,

հաթթա տիւգ տը Սալանտրէրա գարշըսընտա պիլէ ֆիթուր-սուգ պուլունմուշ տուր :

«Մարքի՝ տիւգ իլէ միւտարէպէ իտէրքէն, կէօզլէրինի շահնիշինէ աթֆ իլէ, օլ էսնատէ ագշամ հավասընը թէ-նէֆֆիւս իշին օրատա պուլունան կէնճ գըզը սէլամլամը տըր : Մէրգումէ, իշպու տէլիգանլըբը ասլա կէօրմէմիշ իքէն, իլք տէ-ֆա կէօրիւշիւնտէ, անըն հիւսնինի պիթթագտիր, թէպէս-սիւմ իլմիշ, վէ մէնտիլինի իքի միւտարիպլէրէ աթտըղըն-տան, մարքի, « — Մօնսիէօ տիւգ, զանն իտէրիմքի, պու մէն-տիլ, պիզտէն հանկըմըզ ֆաթիհ օլուր իսէք, անըն միւքեա-ֆաթը օլաճագ տըր » տէեիպ, Իսրանիօլա էօյլէ պիր գըլըճ տարպէսի էնտիրմիշ տիրքի, մէրգում եէրէ սէրիլմիշ, վէ մարքի մէնտիլի եէրտէն ալըպ, գալպի իւզէրինէ կէօթիւր-տիւքտէն սօնրա, կէնճ գըզը թէքըրար սէլամլամը տըր : Սէնօ-րա Լուիզա տա Բօգգա իսմինտէ պուլունան օ գրգ՝ պիր ազ գըզարըպ, մուգապէլէթէն սէլամ վէրտիքտէն սօնրա իշէրի չէքիլմիշ տիր :

«Լաքին տիւգիւն ալմըշ օլտուղու գրլըճ տարպէսի մուհ-լիք օլմաեըպ, մէրգումու եալընըզ իւշ այ գատար եաթագա տիւշիւրմիւշ տիր :

«Տիւգ, իլք տէֆա տիշարը չըգտըղընտա, բարլագ վէ դա-լէպէլիքլի պիր ալաեա ըսսթ կէլմէքլէ, պիր արա սէտեասը վէ պուլուն թաշըեանլար տուրմաեա մէճպուր օլմուշլար տըր : Պու ալայ՝ մարքի տը Շաթօ-Մայինին տիւեիւն ալայը օլուպ, մէրգում, մատմազէլ Լուիզա տա Բօգգա իլէ էվլէնմէք իւզրէ, պիր թագըմ ֆրանսըզ ասըլգատէկեանը իլէ պիրլիքտէ քի-լիսէեէ կիթմէքտէ պուլունմուշ տուր :

«Տիւգ՝ կէնճ գըզը սէվմիշ օլուպ, էլան տախի մուհապ-պէթի չէտիտէ իլէ սէվմէքտէ օլտուղունտան, մէքքիւր ալա-եը կէօրտիւկիւնտէ պաեըլմշ, վէ ճէրիհասը եէնիտէն աշըլ-տըղընտան, եարը էօլիւ հալինտէ քէնտի օթէլինէ կէօթիւ-րիւլմիւշ տիր :

«Պիր սէնէ սօնրա, մարքիգ տը Շաթօ-Մաի օլմուշ օլան

տօնա Լուիզա տա Րօգգա՝ տիւնեաեա պիր էրքէք չօճուգ կէթիրիպ, Մանօէլ էնկէրրան թէսմիէ գըլընմըշ տըր:

«Տիւգ տը Սալլանտըրա՝ եարասընըն իֆագաթընտան սօնրա, Գսիմէնէս նամ միւթէպէր խանէտանտան պիր գըզ իլէ էվլէնմիշ, վէ էքիզ օլարուգ իքի չօճուգ տիւնեաեա կէթիրմիշ տիր: Պու հալ, իշպու Ֆաժիլեատա պիր գաչ տէֆալար վուգու պուլմուշ տուր:

«Տիւգ՝ էյիլէնտիքտէն վէ էվլէնտիքտէն սօնրա, մարքի տը Շաթօ. Մաիեէ գարշը պուղղ ու ատավէթ սագլամաեըպ, եէնի խանէտանը գրալիտէ տէ գուրէնալըգ խըտմէթինի գապուլ իթմիշ տիր:

«Մարքի՝ Ֆրանսա գրալընըն մաեէթինտէ գալմագլա պէրապէր, կէնճ գրալըն խըտմէթինտէն տէ այրըլմամըշ, վէ պու արալըգ իքի գատէկեան, պիրիպիրիլիէ կէօրիշտիւքլէրի կիպի, զէվճէլէրի տէ եէկտիկէրինէ վիզիթա վէրմէքտէ պուլուլմուշյար տըր:

«Հալ պու քի Մ. տը Սալլանտըրա՝ գալպէն տօնա Լուիպաեա աշըգ օլուպ, կէնճ գատընըն, վէ Մ. տը Շաթօ. Մայինին մալիւմաթը օլմաեարագ, մէգքիւր մուհապպէթ կիւնտէն կիւնէ արթորընտան, պիր ագշամ մարքի, հասպէլ վագիֆէ սէրայտա պուլուլտուղու պիր սըրատա, տիւգ, պաղթէթէն կէլէրէք, տօնա Լուիզաեը եալընըգ պուլտուղուլտան, աեագլարընա գաբանմաեա իճթիսար իթմիշ, վէ մարքիգ՝ միւթէքէպպիրանէ սուրէթտէ անը աեաղա գալտորըպ, էօյլէ պիր հագալէթտէ պուլուլմուշ տուր քի, տիւգ՝ քէմալը հիտտէթ վէ դադապ իւզրէ օրատան տիշարը չըգմըշ տըր:

«Շիւպհէսիգ էկէր օլէսնատէ մարքիեէ թէսատիւֆ իթմիշ օլսա իտի, քէնտիսինի թահրիքլէ, գըլըճլա միւտարէպէեէ մէճպուր իտէր իտի: Համտ օլսու՞ն քի գրալ՝ թաամտան սօնրա մարքիեի լսքիւրիալա կէօնտէրմիշ օլուպ, իրթէսի կիւն տիւգ իւնհիտտէթի թէսկին օլմուշ վէ ագլը պաշընա կէլմիշ տիր:

«Փագաթ տօնա Լուիզանըն վագը օլան մուամէլէի թահգիրիեէսի՝ տիւգիւն սէվտասընը հէմ թէգեիտ վէ հէմ թահ-

րիք իթմէքլէ, մերգուժ, մարքիզի զալէպէ իթմէկէ եւմին իթմիշ, վէ քէնտիսի կիպի պիր ատէմին պէօյլէ պիր եւմինի իսէ պիէսաս օլամաեաճաղընտան, տիւգ պու խուսուստա ուզուն ուզասիէ վէ սապր իլէ տիւշիւնմիւշ տիւր:

«Վագըալար տա պու պապտէ մագսէտինէ եարտըմ իթմիշլէր տիր: Շէօյլէքի պիր գաշ հաֆթա սօնրա պէշինճի Լուի գըալըն տէտէսի օն տէօրտիւնճիւ Լուի գըալա կիպլի պիր նամէ կէօնտէրմէսի լաղըմ կէլտիկինտէն, մարքի տը Շաթօ-Մայի իշպու նամէեի իրսալէ մէմուր օլմուշ տուր: Իմտի մարքի՝ կէնճ զէվճէսինի Մատրիտտէ պրագարագ, քէնտիսի հարէքէթ իթմիշ տիր:

«Մարքինին օղու օլվագըթ իւշ այլըգ օլուպ, վալիտէսի չօճուղունա պիզղաթ սիւտ վիրմէք իսթէտիկինտէն, կիճէ կիւնտիւգ եանընտան աեւրմամըշ տըր:

«Տիւգ տէ, մալիւմ օլտուղու վէճհլէ էքիզ էվլատ բէտէրի օլուպ, վալիտէլէրի տօնա Բէքա Բսիմէնէս, եախօտ տիւշէս տը Սալլանտրէրա, իշպու իքի էվլատընտան այրըլարագ, պունյարը Մատրիտտէն պիր ազ ուզագտա, էսքիւրիալ թարիգի իւզէրինտէ մուգիմ պիր սիւտանաեա թէսլիմ իյլէմիշ տիր:

«Պու թաֆսիաթ զահիրլն լիւզուճուլ կէօրիւնիւր իսէ տէ, իլէրուտէ նագլ իտիլէճէք օլան վուլ ուաթլար իշին պիլինմէսի կէրէք տիր:

«Պէօյլէճէ մարքի տը Շաթօ Մաի իւշ այ գատար իգամէթ իթմէք իւզրէ Ֆրանսաեա կիթմիշ տիր:

«Իմտի մարքի տը Շաթօ-Մայի իւշ այ գատար գալմագ իւզրէ Ֆրանսաեա կիթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, կէնճ մարքիզ՝ հէր տինտար Իսքանիալը իշին մէճպուրի օլան Սէն-Ժագ տը Գօմբօսթէլզիեարէթինի իյֆա զըմնընտա մէզքիւր զայպուպէթտէն իսթիֆատէ իթմիշ, վէ պիր էրքէք իւրզմէթքեար վէ պիր գամարիէրա իլէ պիրիքտէ Մատրիտտէն եօլա չըգմըշ տըր: Մարքիզ, միւքէմմէլ պիր սիւարի օլտուղու հալտէ, չօճուղուն ու գուճագլամըշ օլարագ կիւզէլ պիր Անտալագիա աթընա պին-

միշ, վէ տիւգ տը Սալլանտրէրա, պիր խանէտէ կիզլէնէրէք, պիր սապահ մէգքիւր քէրվանըն կէչտիկինի կէօրմիւշ տիւր։ Մէրգուժ, պէտէլինէ ալթուն վէրէրէք, մարքիզին իքի խըզ-մէթքեարընըն սիւքիւթ վէ մուավէնէթինի սաթըն ալմըշ օլուպ, պիր սաաթ սօնրա քէնտիսի տէ աթա սիւար օլարագ, մէզպուրէնի թաագիպէ իպթիտար իյլէմիշ տիր։

«Մարքիզին սալիք օլտուղու եօլ՝ Խսբանխանըն քեաֆիէ յի եօլարը կիպի սարբ, միւշքիւ վէ խալի օլուպ, մէրգումէ, Մատրիտտէն սէքիզ ֆարսախ ուզագտա վագը քիւշիւք պիր քէօյէ կիթտիկի հալտէ, սաղտա վէ սօլտա խանէ, չիֆլիւիք վէ խանա պէնդէր հիշ պիր չէյ կէօրմէմիշ տիր։ Մարքիզ, մէգքիւր գարիէնի իւք գօնագ իթթիխագ իթմէք ֆիքքինտէ իքէն, օլէսնատէ եագ մէվսիմի օլուպ, կիւնլէր ուզուն օլտուղունտան, վէ հայվանլար տա կէնճ իտուկինտէն, քէրվանըն քէօյէ հիյնի մուվասըլէթինտէ, կիւնէշ հէնուզ ուֆուգտա օլմասըյա, իւշ ֆարսախ ուզագտա քիւշիւք պիր խանա գատար կիտիմիշ, վէ գարանլըզ պաստըղը զէման մարքիզ աթտան աչաղըեա էնմիշ տիր։

«Խանըն էթրաֆը՝ չայեանը թէէսսիւֆ վէ Ոալվաթօր Բօզանըն ֆըրչասընա լաեղգ պիր սուրէթտէ օլուպ, մէգքիւր խան տէրին վէ սարբ պիր տէրէ եագընընտա ինչա իտիմիշ, վէ մէշէ աղաճլարընը պիր օրմանը իլէ էթրաֆը իհաթա օլունմուշ, վէ տէրէնին օրժասընտան տա պիր սու ճէրէեան իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

«Մահգա պիր ճինսեթ մահէլլի օլմագ իւզրէ ինչա իտիմիշ կիպի կէօրիւնէն մէգքիւր խանըն սահիպլէրի, եալընըզ իքի նէֆէր իհթիեար օլուպ, մէրգումլար եաթագլարընը մարքիզէ թէրքլէ, քէնտիլէրի պուղտայ անպարընտա պարընմըշլար տըր։

«Լաքին մարքիզ, չիւպհէսիզ պիր հիսսի միւէլլիմէ թապի օլարագ, կիճէնի, աթէշին եանընտա պիր իսկէմլէ իւզէրինտէ կէչիրմէնի թէրճիհ իյլէմիշ տիր։ Չօճուղունու տա քէնտիք եանընտա պիր սէտիր իւսթիւնտէ եաթըրմըշ տըր։

«Մէզ պուրէսէ ընթացաթ իտէն իքի խըզմէթը ետարլար՝ օթէլ ճիլէր թարաֆընտան թէրթիպ օլունան եաթագտա եաթմըլար, վէ տօնա Լուիզա եալընըզ գալտըղընտա, գօրգ-ջաեա պաշլաեըպ, օթուրմուշ օլտուղու եէրաէն գալգմըշ, վէ օտանըն գաթուսունու աչարագ, քէմալը էնտիշէ իյէ գուլագ վէրմիշ տիր: Պու արա այ մահիթապընըն զիեալարը գուպպէի ասիւմանը թէնվիր իթմէքտէ օլուպ, սօգագտա քիմսէ պուլունմատըլը կիպի, խանըն էթրաֆընտա տախի տիրին պիր սուսլուգ հիւքմ իթմէքտէ պուլունմուշ տուր:

«Մարքիզ, աթէշին եանընտա թէքրար օթուրուպ, եարը կիճէ ըատաէլէրինտէ ուեուգլամաեա պաշլամագտա իքէն, պաղթէթէն գաթու աչըլարագ, իչէրիեէ պիր ատէմ կիրմէքլէ, մէրգուլմէ պու ատէմի կէօրտիւկիւնտէ, տէհչէթինտէն նաշի ըէֆը սէտա իյլէմիշ տիր: Պու ատէմ իսէ, տիւգտը Սալլանտրէրա օլուպ, ճինաեէթ իճրասընա գարար վէրմիշ օլան պիր քիմսէ կիպի լէհճէսի սօլմուշ, վէ միւտհիշ պիր հալտէ կէօրիւմիւշ տուր:

«Մարքիզ, տիւշարը տէհչէթ օլուպ, տիւգիւն օ սաաթտա օրատա պուլունմասընըն սէպէպինի անլաեարագ, հէման մասունմունու գաթըպ ֆիրար իթմէք իսթէմիշ տիր: Տիւգ, եօլունա մանի օլմաեա ճահտ իթմիշ իսէ տէ, կէնճ գատըն, միսլի կէօրիւմէտիք պիր ճէսարէթ վէ սէպաթլէ մէրգուլմու եիթիպ, խանտան տիշարը ֆըրլամըշ, վէ տիւգ, պիր արա սէրսէմ կիպի գալտըգտան ոօնրա, մէզպուրէեի գօլալամաեա պաշլամըշ աըր: Մարքիզ՝ էնսէսինտէն տիւգիւն ատրմ սէսլէրինի իշիթտիկինտէ, ազլը պաշընտան կիտիպ, նէրէեէ կիթտիկինի պիլմէեէրէք վէ գարչըսընտա նէ պուլունտուղունու անլաեամաեարագ սիւրաթլէ գօշմասընա տէվամ իյլէմիշ տիր:

«Պիշարէնին եիւրիւտիւկիւ եօլ՝ ղաեէթ տար օլտուղունտան, զիքը իտիլէն տէրէ պունուն քէնարընտա օլմասըլա, գազա վուգուինէ մահէլ վէրմէմէք իւզրէ եէր եէր տիրէքլէր տիրիւմիշ օլտուղու հալտէ, մատամ տը Շաթօ-Մաի, գա-

Թէն ագլը պաշընտա օլմսեարագ, եօլուն էօյլէ պիր եէրինստէ տուրմուշ տուր քի, Թա եանընտա դաեթ սարբ պիր ուշուրում պուլունտուղունտան, Թամօլ էսնատէ քէնտիսին է վասըլ օլան խասմինին բէնչէսինտէն գուրթուլմագ իւզրէ, քէնտիսի տէրէեէ աթմագ իսթէմիշ, Ֆագաթ տիւզ էլպիսէն սինտէն Թուլթուպ, իլէրի կիթմէսինէ մանի օլմուշ տուր:

«Լաքին հաեըֆ քի, պիշարէ վալիտէ, եանլըշ պիր հարէքէթտէ պուլունտուղունտան, վէ գօլարընը պիր արա աշտըղընտան, չօճուզ, ք ուճաղընտան, եիւզ աեագ տէրինլիկի պուլունտան տէրէեէ տիւշերէք բարչալանմըշ տըր:

«Տիւզ վալիտէերի էօլիւմտէն գուրթարըպ, մէղպուրէ, սաչլարը տարմատաղըն օլարագ, կէօզլէրի աթէշ կիպի բարլաեարագ, վէ տօտագլար աչըլմըշ պուլունարագ, մէրգումա տօղրու աէօնտիւկիւնտէ, նամուսուղուղա գաթլանմագտան իսէ էօլմէերի Թէրճիհ իտէն գատըն օլմսեըպ, քէմալը Թէհայեիւր իւզրէ խապմինէ պագան զէվալը պիր վալիտէ օլտուգտան պաշգա, նակեահ գահգահա իլէ տէ կիւլմէեէ պաշլամըշ տըր...

«Պիշաղէ օ անտէ Թէճէննիւն իթմիշ տիր:

.....

«Հաեաթը պէշէրիէտէ էօյլէ միւտհիշ վէ զաթիւպ հալլէր վար տըր քի, պու հալլէր հագգընտա պահս իթմէքիք գապիլ տէյիլ տիր:

«Կիճէնին գուսուր յլագթը, տիւզ տը Սալլանտրէրա իշիւն, սայքի պիր ասըր գատար ճան չէքիշմէք հալինէ պէնզէն երպ, պիր կիւն էվվէլ տիւզ անճագ օթուզ եաչլարընտա իքէն, իրթէսի կիւն, սաչլարը աղարմըշ պիր իհթիեարա պէնշ զէմիշ պիր:

«Սապահլաեըն մէղքիւր խան՝ աճընաճագ պիր մէնգարէ իրաեէ իտիպ, իւք ագշամը եաթմասը իշին Թախսիս իտիլմիշ օլան եաթագ իւզէրինտէ մարքիզ՝ պաղլանաճագ պիր մէճնունէ հալինտէ օլարագ, հէմ կիւլմէքտէ, հէմ աղլամագտա

պուլունմուշ, վէ եաթաղըն եանընտա իսէ, վուգուի հալտէն հիշ պիր չէյ անլաեամաեան իքի խանճը, վէ տիւգիւն ալթու- նու իլէ գազանըլմըլ օլան իքի նէֆէր սատագաթսըզ խըզ- մէթքեարլար տուրմուշ օլուպ, պունլար, էօլմիւշ օլան պիչա- րէ մասումուն զայպուպէթինտէն տօլաեը թէաճճիւպ իթմէք- տէ, վէ մահգուն ու միւքէտտէր կէօրիւնտիւքլէրի հալտէ, էօլէ պիր սաքին մահէլտէ օ կիճէսի նէ՞ կիպի շայեանը թէ- էսսիւֆ վագըա գուհուրա կէլմիշ օլմասընը տիւշիւնմէքտէ պուլունմուշլար տըր:

«Տիւգ`եաթաղըն պաշընտա տիգ չէօքիւպ, աղլատըղը, վէ իզթիրապը գալպինտէն նաշի միւզտարըպ օլտուղու հալտէ, պիրտէն պիրէ աեաղա դալգարագ, մէճնունէնին էլինի թու- թուպ, աֆվլըգ տիլէմիշ տիր: Պիչարէ գատընճըղազ իսէ, կիւլիւմսէեէրէք, — Սէ՞նմիսին սէվկիւլիւ գէվճիմ, նիհաեէթ ավտէթ իթտի՞ն մի, տէմիշ, վէ տիւգ տախի, — էվվէթ... էվվէթ... պէն իմ... տէյի ճէվապ վէրմիշ տիր:

«Պիչարէ մարքիգ՝ Մ. տը Շաթօ-Մաի գանն իթմէքտէ օլտուղու տիւգիւն էլլէրինի սըգմագտա օլուպ, տիւգ տէ, պու սըրատա ֆէվգէլատէ մահճուպիեէթ վէ քէտէր հիսս ի- տէկէլմիշ տիր:

«Ս.յնի վագըթտա պէեազ սագալլը պիր ըահիպ, ճիվար- տա վագը պիր քիլիսէեի զիեարէթտէն ավտէթ իթմէքտէ օլ- մաթըյլա, շունտան պունտան նաֆագասընը տիլէնտիկի ճի- հէթլէ, մէզքիւր խանա տախի կիրիպ, կիւլմէքտէ օլան պիր գատըն իլէ էթրաֆընտա պիր թագըմ մահգուն քիմսէլէր կէօրտիւկիւնտէ, թէաճճիւպտէ գալմըլ տըր: Փագաթ տիւգ՝ հագըգի պիր տէհչէթ իչինտէ օլմասըյլա, պու իհթիեարը ատէթա ճէննէթտէն կէլմէ պիր աղիգ քիմսէ ֆարզ իլէ, ա- նըն միւտախէլէսի սաեէսինտէ, գէվալլը գատընճըղազլն ագլը պաշընա կէլէճէկինի վէ չօճուղու պուլունաճաղըն մէմուլիթ- միշ, վէ տէրհալ տիգ չէօքէրէք, վէ հէօնկիւր կէօնկիւր աղ- լաեարագ, ճինաեէթինի իգրար իլլէմիշ տիր:

«Բահիպ, խըիսթիեանլըղըն իլք ասըրլարընտաքի խոստո-

վանահայրլար միսիլու մերգումու քէմալը վագար վէ սիւ-
քիւթլէ տինլէերիպ, իշլէտիլի ֆէնալըգլարըն իգրար ու իթի-
րաֆը խիթամ պուտուղունտա, եաթաղա եագլաշմըշ, վէ
մէճնունէնին էլինի թութուպ, մէշհուր պիր թապիպ կիպի
մէզպուրէնին եիւզիւնիւ վէ պագըշընը տիգգաթը քեամիլէ
իլէ թէճէսսիւս իյլէմիշ տիր :

«Մուախխարէն րահիպի միւհթէրէմսիմաթ — Պուգատըն,
մասումու վէֆաթ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, պէեան իթտի-
կինիգ վէճհ իւզրէ թէճէննիւն իյլէմիշ տիր : Քէնտի չօճու-
ղունու զանն իտէպիլմէսի իշին տիկէր պիր չօճուգ վէրին, օ
հալտէ սըհհէթի իատէ օլունահագ տըր, տէմիշ, վէ միւթ-
թէհիմէ թէվճիհի խիթապլէ, «— Տի'ւգ տը Սալլանտըրա,
հէր նէ գատար սէն պէնի եալընըգ իսմէն թանըր իսէն տէ,
պէն սէնի բէք էյի թանըրըմ, վէ չօգ տէֆա գօնաղընըն գա-
բուսունտա սատագա ալմըշմ տըր : Իմտի ճէնապը Ալլահ,
սէնին, պու ճինաեթի իրթիքեապ իտէճէկինի պիտիկինտէն
սանա իքի էվլատ կէօնտէրմիշ տիր : Իմտի պիրինի պու պիշարէ
վալիտէեէ վէրմէլիսին, տէյի իլավէթէն տէրմիեան իթ-
միշ տիր :

«Տիւգ, տիգ չէօքմիւշ օլարագ, — Եա՛ Բապպի, սէնին
միւրատըն հէր նէ իսէ, օ օլուն, տէերիպ, վէ պատէհու ա-
թընա րաքիպ օլուպ, քէմալը սիւրաթլէ Մատրիտ եօլունտան
հարէքէթլէ, իքի էքիպ էվլատըն պուլունտուղու քիւշիւք գա-
րիէտէ տուրմուշ, վէ պունլարտան պիրինի ալըպ, մանթօսու-
նուն պիր էթէկինէ սարմըշ տիր :

«Իւշ սաաթ սօնըա իանա ավտէթլէ, էլան մէճնուն պու-
լունան մարքիգին եաթաղը իւզէրինէ չօճուղու թէրք վէ քէն-
տիսի ֆիրար իթմիշ տիր :

.....

«Հալպու քի օ րահիպի ֆագիլէթսիմաթ եանըլմըշ օլուպ,
մարքիգին ճիննէթի կէշմէմիշ տիր : Մէզպուրէ Մատրիտէ կէ-

Թերիլիպ, օրատա, քէնտիսինին աթտան տիւլմէլէ, աղլընը զայպ իթմիշ օլտուղու շուեու գուլմուշ տուր:

«Է՛ն մէշհուր աթրպպանըն միւտավաթընա միւրաճաաթ օլունմուշ, մարքի տը Շաթօ-Մաի աճէլէթէն վէրսայլտան ճէլպ իտիլմիշ, վէ մէրգու՝ տօնա Լուիզանըն ճիննէթինի կէշիրէ-ճէք օլանա սէրվէթինին նըսֆընը վատ իթմիշ իսէ տէ, կէ-րէք մուավէնէթի ֆէննիէ, կէքէք մէզհէպճէ տուալար, վէ-հասըլ հէր շէյ ֆայտէսիգ գալմըշ տըր: Պիչարէ մարքիգ, մէճ-նունէն էօլմէնէ մահքիւմ օլուպ, շու գատարըի եանընտա պրագըլան շօճուղու, էօլմիւշ օլան շօճուղու կիպի սէվիպ, վէ քէնտիսինին խաս էվլատը զանն իտիպ, գուճաղընտան վէ տիղլէրի իւգէրինտէն ապա պրագմամըշ տըր:

«Մարքիէ կէլինճէ, խանտաքի վէ տէրէտէքի ֆաճիա-տան խապէրտար օլմամիշ աըր, չիւնքի տիւգ տը Սալլանտ-րէքա՝ մարքիգին իքի խըզմէթքեարըլա խանճըլաքըն վէ շօ-ճուղարընըն սիւտանասընըն սիւքիւթինի՝ ալթուլն պէտէլիլէ իսթիհասլ իթմիշ տիր:

«Պիր կիւն տիւշէս՝ էքիգ էվլատընտան պիրիսինին վէ-ֆաթ իթտիկինի խապէր ալմըշ տըր:»

Պագգարա՝ էլ եաղըսընըն պու ճիհէթինէ կէտիկինտէ տուրուպ, Մ. տը Շաթօ-Մաիէ աթֆը նաղաթ իթտի:

Տիւգիւն լէհճէսի ֆէվգ էլատէ սօլմուշ օլուպ, անլընտան աչաղընա սօղուգ լթէր ագմագտա իտի:

Պագգարա՝ Պու հիքեանէ դարիպ տէյիլմի տիր:

— Ֆիլվագը բէք զարիպ աիր, վէ օգուտուղունուղու տին-լէտիքճէ, ըիւեա կէօրմէքտէ օլտուղունմու զանն իտիեօրում:

— Սօնունա գատար օգուեալում. էկէրչի շու տաղըգա-տա Մ. տը Շաթօ-Մայինին սիգին իլէ էյլէնմիշ օլտուղունու, վէ ծիգէ մասալ նագլ իթտիկինի զանն իտիեօր իսէնիգ, պու մասալըն թաստիգի խուսուսընտա իսպաթլար կէօրէճէքսինիգ:

Պատէհու Պագգարա՝ Օտէսատա վէֆաթ իթմիշ օլան չը-վալիէ տը Շաթօ-Մաի թարաշընտան պրագըլմըշ, վէ օղու հիւլան միրալայը թարաֆընտան գօքեապը ալընմըշ պուլու-նան էլնաղըսընը օգումանա շու եօլտա տէվամ իթտի:

Շրվալիէ տը Շաթօ-Մաի իֆատէմինի շու եօլաա իլէրի կէօթիւրմիւլ իտի :

«Բարիսին Մարէ նամ մահէլլինտէ Սէն-Լուի սօգաղընտա միւթէսարըքօ օլտուղումուզ պիւեիւք օթէլտէքվէֆաթընտան պիր կիւն էվվէլ բէսէրիմ տիւզիւն վուզու պուլան ֆէվզէ-պտէ հիքէաեէսիպունտան իպարէթ պուլունմուշ տուրա :

«Պէն տէ օլ վագըթ, — Պիր Շաթօ-Մաի եէրինէ պաիմօ օլան օ չօճուգ, օ Սալլանտրէրա նէ՞ օլտու տէյի սօրնում : Բէտէրիմ տէ, — Օ չօճուգ, եանի մարքի տը Շաթօ-Մաի՞ օղլունուն իսմինի վէրմէքլէ վէֆաթ իթտի, տէյի մուգապէլէ իյլէտի :

«— Հալէա եաշաեօ՞ր մու :

«— Էվվէթ, լաքին եաքընտա էօլէճէք տիր :

«Բէտէրիմիսէ թէպէսսիւմէն, — Օ պէն իմտէյինճէ, — Սի՞գ մի սինիզ, տէյի սօրտում, վէ բէտէքիմպալընը սալլատը, վէ պէն, — Փագաթ էֆէնտի բէտէր, սիզ Մ. տը Շաթօ-Մաի-նին օղլու օլմաեըպ, տիւզ տը Սալլանտրէրանըն օղլուն մու : սոււնուզ, տէտիկիմաւէ, — Էվվէթ, տէյի ճէվապ վէրտի :

«Օլվագըթ պաշ եասթըղընըն ալթընտա պուլունան պիր տէմէթ քեաղըտլարը ալարագ պանա վէրտի, վէ, — Իֆա-տէլէրիմին իսպաթընը պու քեաղըտլարըն իշինտէ արաւագ-տպն էվվէլ, ասլըմը նասըլ անլամըշ օլտուղումու պիւտիրմէք իսթէրիմ, տէտի :

«Պէն տէ — Սէօյլէեինիզ, էֆէնտի բէտէր, տէյի մուգա-պէլէ իյլէտիմ :

«Բէտէրիմ չու վէճհ իլէ սէօզիւնիւ իլերի կէօթիւրտիւ .

«Բէտէրիմ օլտուղունու վէ եէկեանէ օղլու իտուկիմի զանն իյլէտիկիմ մարքի տը Շաթօ-Մաինին թէքմիլ սէրվէթինի պանա թէրքլէ վէֆաթը զէմանընտա եիրմի եաշընտա իտիմ :

«Վալիտէմ, եախօտ տահա տօղրուսու տօնա Լուիզա տա Բօգդա՝ բէտէրիմտէն իքի սէնէ էվվէլ թէրքի հաեաթ իյլէմիչ իտի : Հէր իքիսինէ տէ խալիս էվլատ մուհապպէթիյլէ կէօզ եաշլարը տէօքտիւմ :

«Բէտէրիմ զանն իթտիկիմ քիմսէ՝ պանա ճէսիմ պիր սէրվէթ պրագմըլ օլուպ, քէնտիսինին՝ գրալըն մաեէթինտէլ քի մէմուրիեէթի տէ պանա ինթիգալ իթմիչ իտի, զիրա չօգտան պէրու Ֆրանսաեա ավտէթ իյլէմիչ իտի, վէ քէնտի զայպընաան տօլաեը հիսս իթտիկիմ քէտէր օլմասա իտի, պէն՝ Ֆրանսա վէ նավարրանըն էն պախթիեար վէ մէսուտ պիր զաթը սաեըլապիլիր իտիմ :

«Թագրիպա պիր այ մուգատտէմ մարքի տը Շաթօ-Մաի վէֆաթ իթմիչ օլտուղու հալտէ, իհթիեար պիր ըահիպ, օթէլիմին գարուսունտա միւքէլլէֆ պիր արապատան աշաղլեա էնէրէք, ֆէվգէլատէ էհէմմիեէթի հաիզ օլան մատտէս լէր իւզէրինէ կէօրիւշմէք իսթէտի :

«Մէրգումուն կիեինմիչ օլտուղու մօր ըէնկլի ճիւպպէտէն վէ բարմաղընտաքի եիւզիւքտէն՝ քէնտիսինին բիսգօքօս ըիւթպէսինտէ օլտուղու անլաշըլմըլ տըր : Պիւրկօս բիսգօքօսու օլան պու զաթ, նէգտիմէ կիրտիրիլիպ, ֆէվգէլատէ ըիաեէթլէ պէնի թաաղիմ իթտիքտէն սօնրան, սիզէ նադլ իթտիկիմ հիքեաեէեի պիլտիրտի : Իչիթտիկիմ սէօզլէրտէն՝ ազիմ պիր քէտէր իլէ պէրապէր թէաճճիւպ հիսս իթտիմ :

«Բէտէրիմ օլմուշ օլտուղունու պէեան իտէն տիւգ տը Սալլախարէրաեը թանըմամըլ իտիմ : Հագդընտա կէօզ եաշլարը տէօքմիլ պուլունտուղում օատէմի իքինճի տէֆադայպ իթմիչ օլտուղունու զանն իթտիմ :

«Պիր գաշ տագըգա եըլտըրըմտան վուրուլմուշճասընա տիլիզ կիպի գըմըլտանմագսըզըն գտլտըմ : Նիհաեէթ պիր-

տէն պիրէ պաշըմը եօգարը գալտըրարագ, «— Գե՛րապայծառ, պանա սէօյլէտիքլէրինիզին տօղրու օլտուղունու քի՞մ իսպաթ իտէպիլիր, Գարշըմտա պուլունան ատէմին՝ միւհթէրէմ՝ րահիպ օլաճագ եէրտէ . . . տէտիմ :

«— Տուրունուզ օղլում, ճէնապը Ալլահըն խըտմէթճիսի օլան պիր ատէմի թահգիր իթմէեինիզ, Իսպաթլար իսթէեօր-սունուզ, տէյի՞լմի, տէյի րահիպ քէմալը լէթաֆէթլէ պէեան իյլէտի :

«— Էվվէթ, իսպաթլար իսթէեօրում :

«— Բէք էյի, Պուրատա, իշպու օթէլ իչինտէ Անթուան իսմինտէ իհթիեար պիր խըզմէթքեար վար տըր :

«— Օ ատէմ պէնի պիւեիւթմիւշ տիւր :

«— Պու խըզմէթքեար՝ տօնա Լուիզանըն, զիեարէթ իչին Սէն-Ժագ-տը-Գօմբօսթէլէ կիթտիկի էսնատէ ըէֆագաթըն-տա պուլունմուշ տուր :

«— Էօյլէ օլտուղունու իչիթմիչիմ տիր :

«— Օ ատէմի կէթիրտինիզ :

«Տէրհալ չանը չալըպ, կէլէն ատէմլիմէ, միւհսսիր պիր սէտա իլէ,— Անթօնիօեու իսթէրիմ, անը պուրաեա կէօնտէ-րին, տէտիմ :

«Անթօնիօ կէլտի. պու տա պիր իհթիեար իտի. ֆագաթ քէնտիսի ալթմըշլըգ օլտուղու հալտէ, րահիպ եիւզ եաշընտա կէօրիւնիւեօրտու :

«Օլվագըթ Պիւրկօս բիսգօբօսու, «— Խանտաքի վագըա-եը խաթըրլաեօ՞րմուսուն, տէյի սօրտու :

«Իհթիեար տիթրէտի վէ րահիպէ թէաճճիւպլէ պագ-տը, Օջ վագըթ բիսգօբօս՝— Անթօնիօ, պանա էյի պագ, պէնի թանըմաեօ՞րմուսուն, տէյի սօրտու :

«Անթօնիօ՝ րահիպի թանըտը, Պիւրկօս բիսգօբօսու վէ Իսբանիա քիլիսէսինին միւթէհաիզանը ըհհապիյնինտէն պիրի օլմուշ օլան սապըգ տիլէնճի րահիպին էմրի իւզէրինէ, միւ-թէվէֆա տօնա Լուիզանըն խըզմէթճիսի՝ իճրա իթտիկի ալ-չագճա րօլու իգրար, վէ ասլըմը պէեան իյլէտի :

«Պունուն իւզերինէ բիսգօբօս պանա, — Շիմտի ինանը-
եօ՞րմուսունուզ, տէյի սօրտու: Պէն տէ,

«— Նէ՞ պէյիս վար տըր. պէն ասըլ բէտէրիմի թանը-
մը՞մըեմ, չօճուգլուղում զէմանընտա անըն թարաֆընտան
գայրըմը՞մըեմ: Շիմտի պէնտէն նէ՞ իսթէեօր, տէտիմ,

«— Օղլում, — տէյի բիսգօբօս ճէվապ վէրտի, — տիւգ
տը Սալլանտրէրա պու կիւնքի կիւն էլլի եաշընտա օլուպ,
տուլ տուր, վէ գարընտաշընըգ տա, պիր տուէլլօտա ալմըջ օլ-
տուղու գըլըճ տարպէսինին թէէսսիրիյլէ թէրքի հաեաթ իթ-
մէք իւզրէ տիր: Բէտէրինիգ պէնիմ աղղըմտան սիգէ ըէճա
իտիեօրքի, իսմինի թաշտըղընըգ բէտէրինիգ շու էսնատէ
պէրհաեաթ օլմատըղը ճիհէթէ, քէնտիսինէ կիտիպ, օղլու
եէրինէ սիգի թանըթընըգ:

«Օլ վագըթ բիսգօբօս՝ տիւգ տը Սալլանտրէրանըն իմ-
զասըյլա վէ արմասընը հավի օլարագ, պանա պիր մէթուպ
վէրտիքի, մէալի՝ տիւգիւն պէնի քէնտի նէզտինէ ճէլպիթ-
տիկինի միւպէյեին իտի:

«Փագաթ մէթուպը մէգքիւրու թէէսսիրլէ օգուպուգ-
տան սօնրա — Գերապայծառ, պանա նի՞չին կէլտիկինիգի,
վէ սէվկիւլիւ օղլու վէֆաթ իթմէքտէ օլմասըյլա, գալմը վէ
իսմի մահվ օլմագ իւզրէ պուլունմասընտան տօլաեը իգհարը
հիտտէթ իլլէմէքտէ օլան տիւգ տը Սալլանտրէրանըն պէնի
նի՞չին նէզտինէ ճէլպ իլլէտիկինի անլաեօրում: Իմտի, գերա-
պայծառ, սիգ եինէ տիւգիւն եանընա ալտէթլէ, միւլահա-
զասը սըրֆ պիր խեեալ օլտուղունու, վէ բէտէր տէյի մարքի
տը Շաթօ-Մաիտէն զայրի քիմսէեի թանըմատըղըմը, վէ եա-
լընըգ անը սէվմիշ, վէ տնըն իշին կէօզ եաշլարը տէօքմիւլ
իտուկիմի, վէ օ իսիմտէն պաշգա պիր իսմ թաշըմագ իսթէ-
մէտիկիմի քէնտիսինէ սէօյլէեինիգ, տէտիմ:

«Իշթէ անտէն սօնրա օղլում, — տէյի տէվամ իթտի՝
սէսի կիթտիքճէ զաիֆլէնմէքտէ օլան բէտէրիմ, — տիւգ իլէ
Պիւրկօս բիսգօբօսու վէ վէլատէթիմին զարիպ հիքեաեէսինի
պիլէնլէրին ճիւմլէսի վէֆաթ իթտիլէր, վէ սօն էմանէթտա:

ըը գալմըշ օլտուղուժ սըրըը մէզարա կէօթիւրտիւէր .
 Վիմտի , սիգ քի իքինճի օղլուժուճուզ , սիննէն քիւ-
 չիւք սաեըլտըղընըղ ճիհէթլէ , մէմլէքէթին գաւանիյնի ահ-
 քեաւընճա սէրվէթիմ գարընտաշընըղ գօնթա կէչտիկինտէն ,
 թէսլիմի ըուհ իտէճէկիմ պիր զէմանտա օ սըրըը սիգէ թէպ-
 լիղ իտէրիմ . էկէր Սալլանտըրէրա սէրվէթինտէն պիր միգ-
 տարընը տաւա իթմէկի վազիֆէտէն առտո իյլէրսէնիզ , միւտ-
 տէթի հաեաթըմտա , էպէվիյնիմ մադամընտա սէվմիշ օլտու-
 ղուժ քիմսէլէրէ կիտիպ գաւուշմազտան էվվէլ , օլպապտէ
 սիզի սէրպէսթ պրազըրըմ .

Վիրթէսի կիւն բէտէրիմ , վէլատէթիմէ միւթէալիգ իշ-
 պու մուսառտադ տէլիլլէրի պանա պրազարադ վէֆաթ իթ-
 տի . Պիր այ սօնրա պիւեիւք գարընտաշըմը կէօրմէքսիզին
 Րուսիաեա կիթտիմ . Պիւեիւք գարընտաշըմ Շաթօ-Մաի նէս-
 լինին՝ օն տէօրտիւնճիւ Լուի գրալըն զէմանը սալթանաթըն-
 տա խիթամպուլտուղունու , վէ օ իսմի թաշըեանլարըն՝ Սալ-
 լանտըրէրա ֆամիլեաթընտան պուլունտուգլարընը պիլմէզ ,
 վէ իհթիմալքի պուլնտան պէօյլէ պիլմէեէճէք տիր .

Կէնճ տիւգիւն պիւեիւք ամճասը օլան չըվալիէ տը Շա-
 թօ-Մաիին էլեաղըսը պուլնտա խիթամ պուլուպ , հիւլան ա-
 սաքիւրի միրալայը՝ քէնտի նամընա օլարադ շու սուրէթլէ ի-
 ֆատէեէ տէվամ իյլէմիշ իտի .

«Սէվկիւլիւ խըսըմըմ , ասըլ ճէտտիմ իհթիեար տիւգ տը
 Սալլանտըրէրա կիպի , իհթիմալքի պու սըրըը պէն տէ մէզա-
 րա կէօթիւրէճէք իտիմ . հաթթա տիւգիւն իշպու մէքթու-
 պուլնու եադարադ , Պիւրկօս բիսգօքօստունուն վէ խըզմէթքեար
 Անթօնիօնուն պէեանաթընը մահվ իթմէկի տէ տիւչիւնմիւշ
 իտիմ . լաքին գօնթէս Արթօֆուլն եալընըղ պիր սէօզիւ պիւ-
 թիւն թասապուլուրըմը թէպտիլ իթտի . Տիւգ տը Սալլանտ-
 րէրանըն եէկեանէ գըզընը սէվտիկինիզի , ֆադաթ օ գըզըն՝
 տիւգիւն եէկէնի օլուպ , տիկէր պիր իսմ թաշըմազտա պու-
 լունան պիր քիմսէլէ նիշանլը օլտուղունու , վէ տիւգիւն տէ,
 տօղրու տան տօղրու վարիսի օլմատըղընտան , քէնտի իսմինի

պուռ եկեղեցին հասար իթմէկի թասմիմ իյլէտիկինի խապէր ալտըմ, վէ պուռ սըրատա իչպուռ թափսիլաթ վէ էվրադըն սիգ-
ճէ ֆայտէլի օլապիլէճէկինի իւմիտ իթտիմ, վէ էկէր ֆամիլ-
եամըզ պուլունան նէսլին սօն ալասը օլան զաթ հագգընտա
հազըդի թէէսսիրի օլապիլէճէկինի միւթալէա իտէրսէնիզ,
տիւգ տը Սալլանտրէրանըն մէքթուպունու թարաֆընըզա
կէօնտէրմէեէ հազըրըմ:

«Սատըզ խըսըմընըզ

«ՄԻՐԱԼԱՅ ՏԸ ԵԱԹՕ-ՄԱԻ»

Պագգարա՝ մէքթուպուն օգունմասընը պիթիրտիքտէն սօն-
րա, կէնճ տիւգէ թէքրար աթֆը նազար իթտի: Մէրգոււմ,
պաչընը էլլէրի տէրունինէ ալմըչ օլուպ, միւչքիլ պիր ույ-
գուտան ուեանմըչ պուլունան պիր ատէմին թաւը ու հալին-
տէ կէօրիւնիւեօրտու: Միւթէագըպէն տիւգ,

— Թէճէնիւն իտէճէք օլտուղոււմու զանն իտիեօրոււմ,
տէտի:

Գօնթէս. — (կիւլէրէք.) Մէմուլիտէրիզ քի, շու տագըզա-
տա մուգալէմէթլէ, ագլընըզը մուհաֆազա իտէրսինիզ:

— Տիմէք օլուր քի, պէն պիր Շաթօ-Մաի տէյլիւմ:

— Խայր, չիւնքի էն սօն Շաթօ Մաի՝ օն տէօրտիւնճիւ
Լուի դրալըն զէմանը սալթանաթընըն սօնլարընտա թէրքի
հաեաթ իթմիչ տիր:

— Պու հալտէ պէն Սալլանտրէրա՞մը թէսմիէ օլունմա-
լըեըմ:

— Հայ հայ:

— Լաքին պուռ տէտիկինիզ պանա պիր տիւչ կիպի կէլիեօր:

— Հալպուքի ֆամիլեասընտան քիմէսնէ գալմատըղընը
զանն իթմէքտէ ծլան օ պիչարէ տիւգ տը Սալլանտրէրա՝ սի-
ղէ պիլտիրտիկիմ խուսուսաթտան խապէրսար օլուր իսէ,
իչպուռ տիւչ քէնալիսինէ լաթիֆ կէօրիւնէճէք, վէ տօնա Գօն-
սէքսիօն իլէ էվլէնմէնիզի քէնտիսի սիղէ րէճա իտէճէք տիր:
Շիմտի սէօլլէեինիզ պագալըմ, տիւգ, սօն տէֆա Բուսիաեա

վուգուս պուլան սէյեահաթըմ սիզին իչին ֆայտէլի օլտո՞ւ մու :

— Ֆիլվագը ըրեա կէօրմէքտէ օլտուղուսու զանն ի-տիեօրում :

— Բէք էյի , էկէր ըրեա կէօրիւեօր իսէնիզ , ուեանընդ տա կէօրիւշէլիմ :

Մ . տը Շաթօ-Մաի ճէվապ Վիրմէտի . Մուրգում թարիֆ օլունմազ պիր հէեհճան վէ թէէսսիր իչինտէ պուլունուեօր-տու : Ֆիլվագը պիր ատէմէ՝ թաշտըղըն իսմ սէնին տէյիլ տիր , վէ ասլըն հազդընտաքի մաիւմաթըն եանլը տըր , տէ-նիլտիկի հալտէ , պուստան տօլաեը օ ատէմին ալթիւսթ օլ-մամասը իշթիմալտէն օլամազ :

Պագարա պու խուսուսու անլատը : Մէզպուրէ՝ գատըն սընըֆընտան օլտուղու ճիհէթլէ , էրքէքլէր իւզէրինտէ կէօր ըրլէն տուրկունլուգ վէ կէվշէքիկի տէֆէ՝ հէման պիր գա-տըն իսմինին թէլէֆֆիլզիւ քեաֆի վէ միւգթէտիր օլտու-ղունու պիլտիկինտէն ,

— Տիմէք սիզ Դօնսէքսիօնու սէվիեօրսունուգ , տէտի :

Տիւգ . . (սարսըլարագ .) Ա՛հ , անը սէվմէք տէ սէօզ միւ տիւր :

— Իմաի տիւգիւն վարիսի օլան վէ անըն իւնվանլարընա վէ ըիւթպէլէրինէ սահիպ օլմասը մուգարըէր պուլունան տօն ժօզէ վէֆաթ իթմիշ տիր :

Տիւգ . . (պու սէօզլէրտէն հիչ պիր շէյ անլամաեօր կիպի կէօրիւնէք .) է՛յ . . .

— Աճա՛յիպ , անլամաեօրմուսունուգ քի քէնտինէսլինտէն պիր տամատ ալմազ իւզրէ սիզի ըէտտ իթմիշ օլան տիւգ՝ պու տէֆա քէմալը միւսարաաթլէ սիզի գապուլ իտէճէք տիր : Ազիզիմ տիւգ , Սալլանտրէրա խանէտանընըն պիւթիւն ազասը այնի էֆքեարտա տըրլար : Իսմլէրինին մահվընը իս-թէմէզլէր : Իմտի օ խանէտանըն սօն նէսլի օլան տիւգ տէ , ճէտտինին մէքթուպունու կէօրիւպ , պունուն եազըսընը՝ եէ-տինտէ պուլունան ֆամիլեա մէքթուպլարընըն եազըսըլա թաթպիգ իթտիկինտէ , վէ Պիւրկօս բիսգօքօսունուն պէեպ :

նաթընա քէսպի վուգուֆ իյլէտիկինտէ, օ կիւնիւ, մատմա-
զէլ Գօնսէքսիօնուն զէլճի օլմագլըգ սիզին եէտը իգթիտա-
ընըզտա գալաճագ տըր:

— Բէճա իտէրիմ, պանա վահի իւմիտէր վիրմէերինիգ, զի-
րա էկէր ըէտտ ճէվապը ալըր իսէմ, էօլիւրիւմ, եախօտ քէն-
տիմի թէլէֆ իտէրիմ:

— Շիմտի սիզ խանէնիգէ ալտէթլէ, ագրապանըզտան մի-
րալայ տը Շաթօ. Մաիեէ պիր մէքթուպ եազըպ, պահսընը
իթտիկիմիգ իքի քեաղըտը իսթէերինիգ. Պէն եարըն սապահ
Գազադլարըմտան պիրի իլէ օ մէքթուպու Օտէսանա կէօն-
տէրիւրիմ:

— Իսթէտիկիմիգ իքի էվրագը նէ՞ վագըթ ալաճաղըգ:

— Օն պէշ կիւնտէն:

— Տիւգ տը Սալլանտրէրահա մէքթուպ եազմագլըզըմ
լագը՞մը տըր:

— Խայր:

— Նի՞ին:

— Չիւնքի տօն ժօղէ հէնու գ վէֆաթ իթմիշ օլտուղու հալ-
տէ, շիմտի պունուն վագթը տէյիլ տիր, Պու. սէօյլէտիկիմ
տիւգ իլէ տիւշէս իչին տիր, չիւնքի Գօնսէքսիօնուն տօն ժօ-
ղէ իլէ էվլէնմէքտէն տիւշարը տէհէթ օլմուշ օլտուղունա
իսքեաթ օլմուշում տուր:

Տիւգ. (կէօզլէրի մէսէրրէթլէ բարլահարագ.) Մէմուլ
իտէ՞րմիսինիգ:

— Մէմուլ իթմէք տէյիլ, էմինիմ:

Պատէհու Պաղգարա իլափէթէն շէօյլէ սէօյլէտի. — Իքի
էվրագը էլտէ իտէրսէք, վէ Մ. տը Սալլանտրէրա իլէ Փա-
միլեասը Բարիսէ ալտէթ իտէրլը իտէ, իզտիվաճընըգ հագ-
գընտա իճրաի մուխապերէ մատտէօլնի պանա թէրը իտի-
նիգ... Սլլահա ըսմարլատըգ, պիր չան սէտասը, աեագ սէս-
լէրի վէ թանըաղըմ պիր ս'օ իշիտիօրում: Ջանն իտէրիմ
քի զըզգարընտաշըմ տըր, վէ պանա պէքլէմէքտէ տիր:

Տիւգ. (էլինի էօրէրէք.) Սաատթլէ գօնթէս. Խըսը-

մըմ թարափընտան եազըլմըչ օլան մէքթուպու կէօթիւրմէք-
լիկիմէ միւսսատէ իտէ՛րմիսինիզ :

Տիւզ , պու սէօզիւ իլէ , ազ էվվէլ օգուռնուլմուչ օլան
էլեազըսընը անլաթմագ իսթէմէքտէ իտի :

Պագգարա . - Կէօթիւրիւնիւզ , ֆագաթ պիզիմիլէ պիր-
լիքտէ թաամ իթմէք իւզըէ իւչ կիւնտէն թէքըրար կէլինիզ :
Շիւպհէսիզ եարըն տէյիլ օ պիր կիւն գօնթ ալտէթ իտէ-
ճէք տիր :

Պէօյլէճէ տիւզ , մէգքիւր էլեազըսընը ալարագ օրատան
կիթտիկի հալտէ , գօնթէս Արթօֆ տախի գըզգարընտաչը
Սըրիզին նէզտինէ ազիմէթ իյլէտի :

.....

Ֆիլվագը մատամ Լէօն Բօլան եանի Սըրիզ՝ Օթէլ Ար-
թօֆուռն պիւեիւք սալօնուռտա իտի :

Մէրգուլմէ՝ գըզգարընտաչընըն քէնտիսինի զիեարէթ իթ-
մէսինէ պէքլէմէեիպ , անըն թէգքիւրէսինի ալըր ալմագ գօշուպ
կէլտի , վէ ալթը եաչլարընտա կիւզէլպիր չօճուգ օլան օղու-
նուն էլինտէն թութարագ Օթէլ Արթօֆա տախիլ օլտու :

Բօլան ֆամիւհասընըն սէրվէթի կիթտիքճէ արթմագտա
օլուպ , Լէօն հէնուզ օթուզ ալթը չաղլարընտա օլտուղու հալ-
տէ , Սէնթ-Անթուան վարըչընըն էն զէնկին , խուսուսա էն
միւթէպէր ֆապրիգաթօրլարընտան պիրի օլմուչ իտի : Լէօն՝
խանէսինի պուլվար Պօմարչէեէ նագլ իտիպ , ֆագաթ իչ հէ-
րինի՝ զիքը իթտիկիմիզ վարըչտա մուհաֆագա իթմիչ իտի :

Բօլանըն վալտէսի վէֆաթ իթմիչ օլուպ , օլ վագըլթտան
պէրու Սըրիզ եալընըզ իքի նէֆէր էվլատընըն թալիմու թէր-
պիւսինէ սարֆը զայրէթ իթմէկէ պաչլամըչ իտի : Չօճուգլար
տան պիրի ալթը եաչընտա պիր էրքէք , տիկէրի տէ իւչ եա-
չընտա պիր գըզ իտի :

Մարէ թարափլարընտա մէզպուրէ՝ Մատամ Բօլան իսմիյ-
լէ մաարուֆ օլուպ , օլտուգճա սէրվէթէ մալիք պուլունմագ-
տա , վէ պիր աթլը պիր արագալարը օլուպ , ֆագաթ իչպու

աթ վէ արապաեը՝ Սըրիգտէն զիեատէ զէվճի գուլլանմագ-
տա իտի :

Հէր նէ իսէ , իքի գըզգարընտաշլար աշգ ու մուհապ-
պէթլէ եէկտիկէրինի տէրաղուշ իթաիլէր , Մուախիարէն Սը-
րիգ՝ գօնթէսէ տիգգաթլէ պագարագ ,

— Տօղրուսու բէք զարիպ շէյ տիր , տէտի :

Պագգարա տա թէաճճիւայլէ գըզգարընտաշլընըն եիւ-
զիւնէ պագտը :

Սըրիգ . - Նէ՞ վագըթ կէլտին :

Պագգարա . - Կէլէլի իւշ սաաթ օլտու :

— Սահի՞ճ մի :

— Աճա՛յիպ , եալա՞ն մը սէօյլէեէճէեիմ :

— Սահիճէն պու բէք զարիպ վէ աճիպ շէյ տիր :

— Իյգահ էթ պագալըմ . նէ՞ տիմէք իսթէեօրսուն :

Պագգարա՝ Սըրիգին չօճուղունու գուճաղընա ալըպ , վա-
լիտէսինի , պիր գանաբէ իւղէրինտէ քէնտի եանընտա օ-
թուրթտու :

Պագգարա . - (քէլամա տէվամ իտէրէք .) Էվվէթ , իյգահ
էթ պագալըմ , պու կիւն կէլմէմտէ զարիպ վէ աճիպ նէ՞ օ-
լապիլիր :

— Տիւն սէնի Բարիստէ կէօրմիւշ օլտուղումն զանն
իթտիմ :

— Պէնի՞ մի :

— Էվվէթ :

— Տիւն պէնի Բարիստէ՞ մի կէօրտիւն :

— Եախօտ էօյլէ զանն իթտիմ :

— Յիլվազը պու տէտիկին էբէյիճէ զարիպ շէյ տիր :

— Էվվէթ , սաաթ իւշ բատտէլէրինտէ պուլվարտա , գըր-
րէնկիլի պիր աթա գօշուլու մափի պիր գուբէ արապատա ,
սէնի , կէնճ պիր քիմսէ իլէ կէօրտիւմ : Օ գատընա օլտէրէ-
ճէ պէնգէեօրտուն քի , կէօրիւր կէօրմէզ պիր սէտա րէֆ
իթտիմ :

— Տիւն պիր գուբէ արապատընտա պէնի օթուրմուշ :

կէօրտիւկիւն սաաթտա, Նանօիտէն իւշ ֆարսախ ուղագտա
իտիմ: Շու գատար քի, սէօյլէտիկին պու խուսուս պէշ
ալթը սէնէ էվէլ տախի սէօյլէնմիշ տիր: Ղալիպա օ թա-
րիխտէ Լաթին մահէլլէսինտէ պանա պէնգէր պիր գատըն
պուլունմուշ տուր:

— Պէլքի կէօրտիւկիւմ եինէ օ տուր:

Պազգարա. - (կիւլիւմսէեէրէք.) Պու գատընլար ալթը
սէնէ եաշարաւճ մը... պէլքի օ էօլմիւշ տիւր, վէ պիր տի-
կէրի անըն եէրինէ կէշմիշ տիր: Պունտան գաթինազար սա-
րըլար հէր պիրիպիրինէ պէնգէրլէր:

Պազգարա՝ Սըրիգին վէրտիկի մալիւմաթա տալա էհէմ-
միեէթ կէօսթէրմէտի: Պատէհու իքի գըզգարընտաշլար պիր-
լիքտէ խայլի վագըթ կէշիրտիքլէրի հալտէ, գօնթէս մէզքիւր
հատիսէտէն թէքըլար պահս իթմէտի:

Հալպուքի Սըրիգ՝ օրատան հինի մուֆարագաթընտա,

— Պէնի ալտատըեօ՞ր մու, վէ աճապա հաեաթը տախի-
լինտէ եէնի պիր սըճըր մը մէվճուա տուր, տէյի միւլահազա
իթտի:

Յիւվագը Պազգարա՝ սախթէ Պազգարաեա օլտէրէճէ
պէնգէեօրտուքի, Սըրըզ՝ գըզգարընտաշընըն սըհհէթի իֆա-
տէսինէ չիւպհէ իթտի:

49

Մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն տէսթի իզտիվաճընը թալէպ իշին, հիւան ալայը միրալաբընըն իքի մուհիմմ էվրազընըն վիրուտինէ վէ տիւզ տը Սալլանտրէրանըն ափտէթինէ պէք-լէմէք խուսուսընտա Պագգարա իլէ տիւզ տը Շաթօ-Մաինին վերտիքլէրի գարարըն իրթէսի կիւնիւ, Բօգամպօլ՝ Սիւրէզն սօգաղընտաքի խանէտէ պուլունմագտա իրէն, Զամբա կէլտի:

Մէրգում՝ մանէատար պիր հէյեթթաէ օլուպ, պիր եէր-տէ օթուրտուգտան սօնրա,

— Էֆէնտիմ, սիգէ պազը խապէրլէր կէթիրտիմ, տէտի: Բօգամպօլ՝ սարսըլարագ. — Պանա խապէրլէր մի կէթիրտին:

— Էվվէթ:

— Սէօյլէ պագալըմ նէ՞ խապէրլէր կէթիրտին:

— Պիլիրսինիգքի, շիմտիքի էֆէնտիմ Մ. տիւզ տը Շաթօ-Մաի՝ մատմազէլ Գօնսէբսիօնուն թալսիեէնամէսի սաեէսինտէ, հագգըմտա պիր կէօնա թահգըղաթ իճրա իթմէք-սիգին պէնի խըտմէթինէ գապուլ իթմիշ տիր:

— Պիլիեօրում:

— Վէ տօն ժօգէեէ խըղմէթ իթմիշ օլմագլըղըմ հագգըմտա էֆնիեէթինի տիրիղ իթմէմէսինէ քեաֆի օլմուշ տուր: Հէր նէ խէ, իւշ կիւնտէն պէրու տիւզիւն եանընտա օլտուղում հալտէ, քէնտիսինի բէք էյի թէտգիգ իթտիմ, վէ հէր հալինի եգպէր էօյրէնտիմ:

— Ագըլը պիր խըղմէթքեարըն իշի տէ պու տուր:

— Մ. տիւգիւն մատմագել Գօնսէքսիօնու սէվտիկի աշի-
քեար տըր :

— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ :

— Օթէլ Սալլանտրէրա իլէ տիւգիւն վէ տիւչէսին ու-
սուլ վէ ատաթընա տաիր վագը օլան սիւալի իւզէրինէ պու-
խուսուստա պէնճէ շիւպհէեէ մահէլլ գալմամըշ տըր :

— Հալպուքի ալտըղը ճէվապը ըէտտ սէպէպիյլէ բէք
մահգուլն օլմալը տըր :

— Լօյլէ իտի :

— Շիմտի տէյիլժի տիր :

— Խալր :

— Նէ՞ վագըթտան պէրի :

— Տիւն ագչամտան պէրի : — Շէօյլէքի տիւն , Մ. տիւգ
օթէլտէ թաամ իթտի : Տիշարը չըգմաեա հազըրլանըրքէն ,
քէնտիսինէ պիր թէզքիըէ վիրուտ իթտի :

— Քի՞մին թարաֆընտան :

— Հէնուզ մուվասըլէթ իթմիշ օլան գօնթէս Արթօֆ թա-
րաֆընտան :

— Օ վիէզքիըէտէ նէ՞ եազըլմըշ իտի :

— Տիւգ տէրհալ Ռէքինիէր սօգաղընա կիթմէեէ տավէթ
իտիլմիշ իտի : Տիւգ՝ պու տավէթի ալտըղընտա ալթիւսթ օլ-
տու , վէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ արապասընը իսթէտի : Աշ-
ճէլէթէն քէնտիսինի կիեինտիրտիմ , վէ այնաեա պիլէ պագ-
մագսըղըն տիշարը չըգտը :

Բօգամպօլ՝ կիւլիւմսէտի իսէ տէ , պիր տէրէճէ տիւշարը
հէեէճան օլտու :

Պատէհու , — է՛յ սօ նրա , տէյի սիւալ իթտի :

Զամբա . . . Իքի սաաթ սօնրա Մ. տիւգ ավտէթ իթտի ,
ֆագաթ պու տէֆա այնի ատէմ օլմաեըպ , իւզէրինտէ մահ-
գուզիեէթի միւպէյեին պիր հէեէճան մէվճուտ իտի :

— Վա՛յ . . . սէպէպինի անլատը՞ն մը :

— Խայր , անճագ տիւգիւն , եաթմաղտան էվվէլ եազմըշ
օլտուղու վէ գօնթէս Արթօֆուլն խանէսինէ կէօթիւրմէք

իւզրէ պանա իհալէ իթտիկի շու մէքթուպու աշարսանը,
իհթիմալքի անլաեաճադսընը, Մ. տիւգ՝ կիճէեի օգուճագ-
լա կէչիրմի) օլտուղունտան, հէնուզ ուեուեօր:

Րօգամպօլ. - (ուշաղըն էլինտէքի գալըն մէքթուպու ա-
լարագ.) Նէ՞ օգուտու:

— Պիր թագըմ՝ քեաղըտար օգուտու, վէ սօնրա չէք-
մէճէսինտէ տիգգաթլըճա հըֆի իթտի:

— Գօնթէսին խանէսինտէ՞ն մի ավտէթ իթտի:

— Իհթիմալ տիր:

Օլվագըթ Րօգամպօլ՝ Զամբանըն Բէքինիէր սօգաղընա
կէօթիւրմէեէ մէմուր օլտուղու մէքթուպու մուայեհէնէեէ
պաշլաաը:

Պու մէքթուպուն իչինտէ տիկէր պիր մէքթուպ տախի
գօնմուշ օլտուղու անլաշըլմագաա իտի:

Զամբա՝ ճէպինտէն պիր սաաթ չըգարըպ,

— Պունտան գաթինաղար Մ. տիւգ սաաթընը սաաթճը-
եա կէօթիւրմէքիկիմի էմր իթտի: Գէօսթէկինտէ միհրի պու-
լունուպ, իչպու միրհ իլէ մէքթուպունու գարատը, տէտի:

Րօգամպօլ. - (մէրգումուն իչպու պասիրէթքեարանէ
մուամէլէսինէ մէմուն օլարագ.) Սէն հագըգէթէն ագըլը
պիր ուշագսըն, տէյի պէեան իլլէտի:

Պատէհու Րօգամպօլ՝ պիր չէքմէճէ աշըպ, մէքթուպուն
զարֆը պիւեիւքիւկիւնտէ պիր զարֆ վէ մէօհրիւն մուճու
կիպի մավի պիր մում պուլաու: Լաքին մէօհրիւ երրթմաղաան
էվլէլ, իւզէրինտէքի եաղընը տիգգաթլէ թէտգիգ իթտի: Մու-
ախսարէն էլինէ պիր գալէմ ալարագ, պէեազ զարֆըն իւ-
զէրինէ շու քէլիմէլէրի թահրիւ իլլէտի:

Մատա՛ գօնթէս Արթօֆա,

Բէքինիէր սօգաղընաա վագը քէնտի օթէլինտէ

Զամբա. - Սիդին եաղընըպ այնի տիւգիւն եաղըսը կիպի
տիր, քէնտիսի պիլէ կէօրսէ, ալտանաճաղը տէրքեար տրը:

Րօգամպօլ. - Պէն հէր տիւրիւ էլեաղըսընը թագլիտ ի-

տէպիլիրիմ, (Քէնտի քէնտիեէ) Հաթթա մատմազէլ Գոնսէբ-
սիօնուն էլեազըսընը տախի թադլիտ իտէպիլիրիմ, Ղիրա պու-
սաեէտէ անըն իսմիյլէ սէնի Ս. տը Շաթթօ-Մաիեէ թափսիէ
իտէպիլիրիմ:

Սըր Վիլիամսըն չակիրտի, եէնի ատէրէսի եազտըգտան
սօնրա, մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթտը, Քէշֆի իւզըէ,
պունտա ատի պիր թէզքիրէ իլէ տիկեր պիր մէքթուպ մէվ-
նուտ օլուպ, թէզքիրէ Պադգարաեա խիթապ օլտուղու հալ-
տէ, Սիւնտէրիճաթը շունտան իպարէթ իտի:

«Սզիգէմ գօնթէս,

«Պու կիճէերի, ագրապամտան չըվալիէ տը Շաթթօ-Մաի
թարափընտան սիպէ թէսլիմ իտիլմիշ օյան զարիպ էլեազըսը-
նը թէքրար պէ թէքրար օգումագլա կէշիրտիմ, վէ չիւպհէ-
սիգ ֆամիլեամըն զարիպ հիքեաեէսի՝ պէնի զարիպ զարիպ
խիւլեալարա գահպ գըլմըշ տըր, Իշպու թէզքիրէեի սապա-
հըն սաաթըն տէօրտիւնտէ սիգէ եազտըմ, սաաթ օնուտ, օտա
խըզմէթ քեարըմ՝ Բուսիա հիւլան աաքիրի միրալայընա եազ-
մըշ օլտուղում մէքթուպ իլէ թարափընըգա կէթիրէճէր տիր:
Ահ, գօնթէս, գօնթէս, էկեր էսրարի նէսլիմ հադգընտա
պանա պիլտիրիլէն մալիւմաթ սահէսինտէ պիր կիւն Գոնսէբ-
սիօն իլէ էվլէնէճէք օլուր իսէմ, նաիլ օլաճաղըմ թէքմիլ
սաատէթի սիգէ պօրճուլ օլաճադ տէյիլմիեիմ:

«Պու խուսուսու տիւշիւնտիւքճէ, ագըմ պաշըմտան կիթ-
մէքտէ տիր:

«Էլլէրինիգի պուս իտէրիմ:

«ՏԻԻԳ ՏԸ ՇԱԹԹ-ՄԱԻ»

«Զէյլ. — Միրալայըն մէքթուպունու սատէ էթմէքլէ եա-
բըշտըրրեօրում, զիրա սիգին տախի քէնտիսինէ մէքթուպ եա-
զաճաղընըզը, վէ մէքթուպումուն՝ սիգին զարֆընը իշինտէ
պուլունաճաղընը զանն իթմէքտէեիմ:»

Բօգամպօլ. (քէնտի քէնտիեէ) Թէզքիրէնին մանէասընը
իքինճի մէքթուպտան անլաեապիլէճէեիմ, զիրա նամուսուլմ

հաղ-գը իչին սէօյլէրիմքի, պէն պու թէգքիրէտէն հիչ պիր շէյ անլահամատրմ, տէտի:

Պատէհու Բօգամպօլ՝ տիկէր մէքթուպու աչարագ, աթի-տէքի ճիւմիէլէրի օգուտու:

«Սէվկիւլիւ ամճաղատէ,

«Տիմէք պիզ եալընըզ իսմէն Շաթօ. Մաի ֆամիլեապընտան օլուպ, տամարլարըմըգտա իսէ Սալլանտրէրա գանը ճէվէլան իթմէքտէ տիր:»

Բօգամպօլ, իշպու պիրինճի ճիւմիէի օգուր օգումաղ, օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իսկէմլէտէ սըյրատը: Մէր-գում՝ մէգքիւր ճիւմիէի եանլըշ օգումուշ վէ ագլընա խիֆ-ֆէթ հէլմիշ օլտուղունու էվվէլ էմիրտէ զանն իթտի իսէ տէ, մէքթուպու օգումաեա տէվամ իթտիկէնտէ, իչին բէնկի տէ-յիշտի: Մէքթուպուն տէվամը չու իտի:

«Պիզիմ, Սալլանտրէրա սիլսիլէսինտէն օլտուղումուղու, հաթթա պիրինճիլիք իւնվանընը տա տավա իտէպիլէճէկիմիզի անլատըղընտա, շիւպհէսիզ տիւզ տը Սալլանտրէրա ֆէվգէ-լատէ թէաճճիւպտէ գալաճագ տըր:

«Խիւտա ալիմ, ազիզիմ՝ ամճաղատէ, իշպու ֆէվգէլատէ հիքեաեէեէ ինանմագ իչին շահատէթինիզ վէ էլհազընըզ լա-զըմ իտի: Շիմտի տիւզ Ֆիլիբ տը Սալլանտրէրանըն ճէտտի-միզի քէնտի էվլատը տէյի գապուլ իթմիշ օլտուղունու միււ պէյեին մէքթուպու իլէ Պիւրկօս բիսգօրօսունուն չօճուգ թէպտիինի վէ տիկէրինին եէրինէ գալմինի մուսատտագ ի-ֆատէնամէսինէ սապըրըզըզլա պէքլէեօրում:

«Էկէի մատմաղէլ տը Սալլանտրէրաեը ֆէվգէլատէ սու-րէթտէ սէվմիշ օլմասա իտիմ, պէն տէ տէտէմիզին հարէքէ-թինտէ պուլունուր իտիմ, լաքին աչգ՝ բէք զարիպ տիր: Իմ-տի մէգքիւր իքի գըլթա էվրազը միւմքին օլտուղու գաթար չաբուգ սուրէթտէ կէօնտէրմէնիզի բէճա իտէրիմ:»

Մէքթուպուն գուսուրու էհէմիլեթիզ օլմաղէ, իչա-րընա լիւզում կէօրմէնիզ:

Բօգամպօլ իշպու մէքթուպու օգուտուղունտա լէհճէսի սօլուպ ,

— Հէք հալտէ պու էլեաղըզը պանա լազըմ տըր , տէյի միւլահազա իթտի :

Ջամբա . - Պէն անը սիզէ կէթրիրիմ :

— Նէ՞ վազըթ :

— Պու կիւն տիւգ՝ պազը իշլէրի իշին Լա Մարչա կիտէ՝ ճէք տիր : Պէն՝ օ էլեաղըսընա իհթիեաճընըզ օլաճաղընը միւլահազա իտէրիք , չէքմէճէնին քիլիտլէրի թասվիրինի պալմօմու իլ չըգարտըմ : Եկէր անախթարլարը եաբտըրմաեը վէպէտէլինի էօտէմէեի իլ զէրինիզէ ալըրսանըզ , իքի սաաթա գատար օ էլեաղըսընը էլտէ իտէպիլիրսինիզ :

— Բէք էյի , չու օն լուի ալթուունու ալ , ՍէնթԱնթուան վարըլընտա Լաբ սօգաղընտա 67 նումէրօլու մահէլլէ կիթ , տէօրտիւնճիւ գաթտա նէրտիվէնին սօլ թարաֆընտա քիւչիւք պիր գաբու իւզէրինտէ , պազըրտան պիր բլազատա , «Էսկի չիլինկիր» իպարէսինի կէօրիւրսիւն : Գաբուեու չալ պիր ատէմ սէնի գարչըլաեաճազ տըր : Եօնա պէշ լուիլիք անախթարլար եաբաըմըսընըզ տէյի սօր : օ սանա , չիւպճէ սիզ տէյի ճէվապ վիրէճէք տիր : Իմտի օ ասէվէ գալըպլարը վէրիւրսին :

— Բէք էյի , գօնթէսին խանէսինտէն չըգտըգտան սօնրա տօղրու օրաեա կիտէրիմ :

Պատէհու Բօգամպօլ՝ իքի մէքթուպու թէքրար մէօհիւր լէտիքտէն սօնրա , միհրի Ջամբաեա իեատէ իլէ՝ Սաաթ իքիտէ պուրատա սէնի պէքլէեէճէեիմ , տէտի :

Ջամբա՝ գօնթէչ Արթօֆուէն խանէսինէ կիտիպ , էֆէն տիսինին մէքթուպուէնու թէսլիմ իթտիքտէն սօնրա , պիր քիրա արապատընա ըաքիպէն , Լաբ սօգաղընա ազիմէթլէ , մահուտ չիլինկիրի պուլտու :

Մէրգուլմ չիլինկիր՝ վալէտը-Բէօր չիրքէթինին ազադ սընտան օլուպ , չիրքէթին միւհթաճ օլտուղու քեաֆֆէյի ախթէ անախթարլարը քէնտիսի իմալ իթմիչ իտի : Մէզքիւր

չիրքէթ տաղըտըգ տան սօնրա, մէրգում, չիլինկիր, քէնտի հիսապընա օլարագ նամուսլու սէնաաթընա տէվամ իթմիչ, վէ Բօգամպօլ Բարիսէ ավտէթինտէ, քէնտիլինի մէրգումա թանըթմը իտի:

Հէր նէ իսէ, Զամբա՝ զիքը օլունան գալըպլարա ուլկուն օլարագ հազըր իքի անախթար պուլուպ, պունլարը օն լուի ալթունունա պէտէլ սաթըն ալտը:

Զամբա՝ պիր չարեէք սաալմ սօնրա էֆէնտիսինին օտա-սընա կիրիպ, մէրգումու ուեանտըտը:

Մ. տը Շաթօ-Մաի՝ պիւթիւն կիճէ Գօնոէքսիօնու, վէ Բօգամպօլ կիպի, տիւզ տը Սալանտըէրանըն՝ տամատընա թէրք իթմէք իսթէտիկի Խսքանիա առըղատէլիք մանթօսու-նուն ուճունու սաեըգլամը օլտուղունտան, քէյֆլի պիր սու-րէթտէ ուեանտը, վէ մայիս աեը կիւնէչի եաթագ օտասընը զիեատար գըլմը օլմասըյա, մէրգում, իլք պահարլըգ պիր էլպիսէ կիեինտի, վէ տէօրթ աթլը պիր արապահա բաքիպէն մուֆարագաթ իյլէտի:

Տիւզ կիտինճէ, Զամբա չէքմէճէեի աչըպ, էլեաղըսընը տլարագ, Սիւրէզն սօգաղընա կէօթիւրտիւ: Բօգամպօլ՝ սա-պըրսըղըղլա օրատա քէնտիլինէ պէքէեօրտու:

.....

Պիր սաալմ սօնրա մարքի տը Շամրի, քէնտի օթէլինին իքինճի գաթընտա սըր Վիլիամըն տաիւէսինէ չըգտը, վէ հիւլան միրալայը չըվալիէ տը Շաթօ-Մաի թարաֆընտան եա-զըլմը օլան թահրիրաթըն միւնտէրիճաթընր անլաթտը: Շու-րաեը պէեան իտէլիմքի, Զամբա, մէղքիւր թահրիրաթը եի-նէ տիւզիւն չէքմէճէսինտէ հըֆգ իթմիչ իտի:

Սըր Վիլիամս սօնունա գատար տինլէտիկինտէ, Բօգամպօլ՝
— Ա՛մճա, պու խուսուստա սէն նէ՞ տիւչիւնիւեօրտուն, տէ-յի սօրտու:

Սըր Վիլիամս. — (Թաշըն իւզէրինէ եաղարագ.) Տիւչիւնիւ-եօրումքի, օնտա տօգուզ իհլիմալաէն օլտուղու իւզըն, տիւզ

տը Շաթօ-Մաի՝ մատմագէլ Գօնսէրսիօն տը Սալլանտրէրա իլէ էվլէնէճէք տիր։

— Ա՛մճա, պուճու սէջլէմէ, եօգսա սէնի պօղարըմ։

Քէօրուճ տօտագլարընտա պիր թէպէսսիւմհասըլօլտու։ Մուախարէն ումուզլարընը չէքէրէք, չու սաթըրլարը եազտը։

— Պու քէյֆիմ գուվլէտէն ֆիրիլէ կէլմէմէք իչին, Պագ-գարաեր, տիւգ իլէ իշթիղալ իտէմէզ պիր հալէ կէթիրիէք լազըմ տիր։ Թասմիմ իթտիկիմիզ գօմէտեաեր պիր ան էվլէլ պաչա չըգարմալըերզ։

— Բէք էյի, սէն պու խուսուստա էմին օլ։

— Պունտան պաչգա գօնթ տախի էօլմէմէլի տիր։

— Քի՛մ։ գօնթ Արթօ՞ֆ մու։

— էվլէթ։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի գօնթ էօլիւրսէ, եանի տուէլլօտա Բօլան տը Դլաեէ թարաֆընտան թէլէֆ իտիրիւսէ, գօնթէսանըն իւղէ-րինէ աղլաեաճազ, վէ քէտէրինի ունութմազ իչին, Մ. տը Շաթօ-Մաինին իշիլլէ իշթիղալ իտէճէք տիր։

— Շու հալտէ թէրթիպ իթտիկիմիզ գօմէտիանըն նէեէ՞ եարաեաճազընը անլաեամաեօրում։

— Իլէրուտէ անլարսըն։

— Նէ՞ վազըթ։

— Գօնթուն՝ Բօլան իլէ տուէլլօ իթտիկի կիւն։

Բօգամպօլ՝ շիւպհէլի պիր թաքտա որր Վիլիամա աթ-ֆը նազար իլէ։

— Ամճա, զանն իտէրիմքի պիր թագըմ քէտէրլէր՝ ագ-լընրգա խալէլ կէթիրիեօրլար, տէտի։

Քէօր թէրրար ումուզլարընը չէքսի, վէ չէյթանի պիր թէպէսսիւմիւ իլէ, հէնուզ ճին կիպի ազլընը զայպ իթմէմիշ օլտուղունու Բօգամպօլա անլաթտը։ Մուախարէն թաչընը էլէ ալարազ։

— Եէկէնիմ, սէն պուտալաօըն, տէտի։

— Նի՞չին։

— Զիւնքի սանա պիր չէյ մնլաթմադ իչին, աչըգտան աչըղա իյգահաթ վիրմէլի:

— Էկէր տուէլլոտա գօնթ էօլմէեէճէք իսէ, տոմէլլօնուն մադ սէտի նէ՞ տիր: Բօլանը՞ մը թէլէֆ իթմէլի:

— Խայր, պէն գօնթու թէճէննիւն իթտիրմէկի տիւչիւն միւչիւմ տիւր:

— Նէ՞ վադըթ:

— Տոսէլլօ մահէլլինտէ:

— Էկէր սէն պու նէթիճէեէ մուվաֆֆադ օլուր իսէն, մութլադա չէյթան իլէ պիր իւլֆէթին պուլունմադ կէրէք տիր:

— Եօյէ պիր իւլֆէթիմ վար տըր:

— Նէ եօլտա օլտուղունու անլահապիլի՞րմիեիմ:

— Իլէրուտէ անլարսըն:

— Բէք էյի. տիեէճէքլէրին հէք պո՞ւ մու տուր:

— Խայր. գօնթէս Արթօֆ, իհթիմալ տըր քի, Օտէսահա պիր մուխպիր կէօնտէրմիչ տիր. պու մուխպիր օն կիւնտէ օրահա վասըլ օլարադ, եիրմի տէօրթ սաաթ իսթիրահաթ վէ իգամէթտէն սօնրա եօլա չըգըպ, պիր պտան ալտէթ իտէճէք տիր: Մուվասըլէթինտէ, գօնթէս, էկէր զէվճի ագլընը զայպ իթմիչ, վէ քէնտիսի տէ չէօ՜րէթինին, իթիպարընըն իւչ բահընը զայ իյլէմիչ իսէ, Շաթօ. Մահիեի տիւչիւնմէեէրէք, մուխպիրի օնա կէօնտէրմէքլէ իքթիֆա իյլէեէճէք տիր: Մ. տը Շաթօ. Մահի տէ, տիւգ տը Սալլանտըրահը, քէնտիսինի տաթատըղա ալմահա սէվգ իտէճէք օլան մէգքիւր իքի էվրադը էլտէ իթտիկի հալտէ, ալթըգ քիմսէեէ իհթիեահը գալմահահադ տըր: Իմտի օ իքի էվրադը մահվ իթմէք լաղըմտըր:

— Ամճա, իքի էվրադը մահվ իթմէք իչին, իհթիմալքի մուխպիրի մահվ ֆթմէք լաղըմ կէլէճէք տիր. պու իսէ, մարքի տը Շամրինին իչինէ բէք տէ կէլէմէգ:

— Օ իչի կէօրտիւրմէք իչին Զամբահը պուլուրուգ. (Պատէհու թաչ իւզէրինէ եազմասընա տէվամ իտէրէք.) Զիքր օլունան իքի էվրադ մահվ իտիլտիքտէն սօնրա, Մ. տը Շաթօ. Մահինին նամուսու իւզէրինէ վէրտիկի սէօզ, միրալայըն

չահատէթի, ճէմիյեթի իճթիմաիյեճէ տէրքեար օլսն հալ, տիւգիւն սէրվէթի ճէսիմէսի վէ իւնվանը տախի պիրլիքտէ օրթատան գալտրրըլմըլ օլմազ :

Բօգամպօլ. - (միւշքիւթըն արթմագտա օլտուղունու կէօրմէքլէ.) Տօղրու տուր, օ հալտէ նէ՞ եաբմալ :

— Տիւգիւն վիճուտինի օրթատան գալտրրմալ :

Մարքի տը Շամրի՝ օթուրմուշ օլտուղու գօլթուգլու իս- կէմլէտէն սըչրատըլ. Միւթէագըպէն՝

— Ֆազաթ ամճա, սէն պէնի քիւրէեէ կէօնտէրմէ՞ք մի իսթէեօրսուն, տէտի :

Բօգամպօլ, պու սիւալինին ճէվապը օլարագ, թաշըն իւ- դէրինտէ աթիտէքի ճիւմլէեի օգուտու :

— Սէվկիւլիւ օղլում, չօգտան պէրու սէն քիւրէքտէ օ- լաճագ իտին :

Պու մուհավէրէտէն սօնրա Բօգամպօլ՝ Բէպէգանըն խա- նէսինէ կիտէրէք, սըր վիլիամըն թավսիէսի մուճիպինճէ մէրգումէեէ շու թէգքիրէեի եազտըրտը :

«Ազիզիմ Բօլան,

«Թէէսսիւֆ իտէրիմքի, պու կիճէ սէրպէսթ տէյիլիմ. ֆազաթ եարըն լմամ սաաթ պէշտէ խանէնլգտէ պուլունու- նուգ. պէնի կէօրէճէքսինիզ, թէմամ պիր սաաթ սիզին իլէ պիրլիքտէ պուլունաճաղըմ...»

«Սիճի Սէվէն»

Իրթնի կիւն էօլէ ըստտէլէրինտէ կէնճ մարքի տը Շամ-
ըի՝ սըը Վիլիամս իլէ եէնիտէն կէօրիւշտիւքտէն սօնրա, աթ
իլէ Շանգ. էլիգէեէ կիթտի, Եօլտա Բօլանա ըստթ Կէլիպ,
պուշլար թօգալաշտըլար, վէ Բօգամպօլ՝ մէրդուժտան՝ մու-
ֆարապաթ իթմէք իսթէրճէսինէ պիր հալտէ պուլունտու իսէ
տէ, Բօլան՝ գօնթէսէ օլան աշգը իւգէրինէ պահս իթմէքսի-
զին եադաօընը գօլվէրմէք իսթէմէտիկինտէն, Բէպէգատան
աղմըշ օլտուղու թէգքիրէի յալիւմէի ճէպինտէն չըգարըպ
իրաեէ իթտի, վէ Բօգամպօլպունու օգուկունճա,

— Ագիզիմ, ճիտտէն սէվիմիշ օլտուղունուղու անլաեօ-
րում, տէտի:

Բօլան: — Էվվէթ, հէմ ֆէվգէլատէ սէվիմէքտէեիմ:

Պու սէօղլէրտէն ժօնրա Բօգամպօլ, մահգա Բօլանա թէ-
պատիւֆ իթմէք վէ Բէպէգանըն մէքթուպունու աղըպ ալմա-
մըշ օլտուղունու անլամագ իշին Շանգ. էլիգէեէ կիթմիշ օլ-
տուղու հալտէ, մագսէտինէ էրտիքտէն սօնրա խանէսինէ ափ-
տէթլէ, հէնուղ սուֆրատա պուլունան գըզգարընտաշը վէ է-
նիշթէսի իլէ պիրլիքտէ թաամ իթտի, վէ թաամըն խիթա-
մընտա, վիգօնթէս իրի կէնճի եալընըզ պրապարագ, թաամ
սալսընտան տիշարը չըգընճա, Բօգամպօլ վիգօնթա խի-
թապէն,

— Ագիզիմ, սահիհէն գօնթ Արթօֆ իլէ իւլֆէթին վա՞ր
մը տըր, տէյի սօրտու:

— Էվվէթ, տէյի վիգօնթ Ֆապիէն ճէվապ վէրտի:

— Բօլանը սէվէ ըմիսին:

— Պաշտան չըզմըչ օլան պիր չօճուգ կիպի սեվէրիմ, վէ ամճասընա օլան տօսթլուղուժտան նաշի հէր հալինէ գաթ- լանըրըմ:

— Օ հալտէ սէքիզ կիւնէ դատար Բօլանըն շահիտի օլ- մագ մէճպուրիեթինտէ պուլունաճագսըն:

— Եինէ՞ մի:

— Էվվէթ, գօնթ Սըթօֆ իլէ իտէճէք տուէլլօսուշտա շա- հիտի օլաճագսըն:

— Բօլան՝ պէնճէ պուտալա տրր, գօնթէսին քէնտիսինէ մուհապպէթի պուլունտուղունա ասլա ինանմամ:

— Պէնճէ տէ պու շիւպհէնիզ բէք զարիպ տիր, տահա տիւն ագշամ գօնթէս, Բասիտէ Բօլանը գապուլ իթմիշ:

— Նէ՞րէտէ, հա՞նկը սօգագտա:

— Պիլմէմ, ճամլարը պուզլու օլան գաբալը պիր արապա իլէ Բօլանը կէօթիւրմիւշէր:

— Նէ՞ վագըթ:

— Տիւն վէ էվվէլքի ագշամ:

— Պու միւմքին տէյիլ տիր:

— Նի՞շին:

— Զիւնքի գօնթէս՝ տիւն ագշամ սաաթ ալթըտա, Բէ- բինիէր սօգաղընտա վագը քէնտի օթէլինէ վասըլ օլմուշտուր:

— Ազիզիմ, Բօլանըն աալմա քէնտիեի էօյտիւկիւնիւ պի- լիրիմ, լաքին պիր սաաթ էվվէլ քէնտիսինէ բասթ կէլտիկիմ- տէ, գօնթէստէն ալտըղը պիր լթէզքիրէեի պանա կէօսթէրտի:

— Սէն կէօրտի՞ն միւ:

— Էվվէթ, կէօրտիւմ:

— Իմգալը՞ մը իտի:

— Խայը:

Վիգօնթ, Պագգարանըն նամուքեարլըղընա էֆիեթի պուլունտուղու ճիհէթիլէ:

— Օ հալտէ, պէեան իթտիկին թէզքիրէ անըն թարա- ֆընտան եագըլմամըշ տրր, տէտի:

Բօգամպօլ՝ կէօզլէրինի ասիւմանէ տօղրու գալտըրարագ,

— Օ հալտէ Բօլան եա պիր մէճնուն տուր, եախօտ միւհ-
թաճը իսլահ պիր հալազ տըր, զիրա գօնթէս Արթօֆուն էլ-
թաֆընա նաիլ օլմագտա իտուկինի հէր թարափտա թէ-
ֆախիւրէն սէօլէհօր, վէ քէնտիսինն տէ սէօզիւնէ պա-
գըլըրա, գօնթ՝ քէնտինի թէլէֆ իտէպիլիր պիր քիմսէ ի-
միլ, տէտի:

— Տօղրու տուր:

— Իմտի սէն քէնտի խանէսինէ կիթմէլիսին, սաաթ տէօրթօ-
տէ խանէսինէ ավտէթ իտէճէկինի պանա սէօլէտի: Էկէր
քէնտիսինէ կիտէրսէն, տիլինի պիր ազ մուհաֆազա իթմէսի-
նի իթար էթ, չիւնքի րասթ կէլտիկի ատէմէ էսրարընը ֆաշ
իյլէմէսի՝ եագըշըր շէյ տէյիլ տիր:

— Ոլուր սաաթ իւշ տէօրթ րատտէլէրինտէ իգամէթ իթ-
տիկի մահէլլէտէ Վիգթուար սօգաղընա կիտէճէեիմ: Քէնտի-
սինի կէօրիւր, վէ իճապ իտէն իթարարը իտէրիմ:

Բօգամպօլ՝ էնիլթէսինտէն մուֆարագաթ իթտի Մէգուլմ
տախի սաաթ տէօրթ պուշուգտա Մ. Բօլան աը Գլահէնին
գարուսունու չալտը: Բօլան, թամ պու արա սապըրսըզ-
լըգլա գօնթէսէ պէքլէմէքսէ օլմասըյա, նէգտինտէ պիր
տօսթու պուլունմամասընտան տօլաեը թէէսսիւֆ իթմէքտէ,
հաթթա գօնթէս իլէ վուգու պուլաճագ միւքեալէմէսինի
տինլէեէպիլէճէք պիր տօսթունու թուալթ տաիրէսինտէ
կիզլէմէք իչին, մէմունէն օն լուի ալթունու վիրմէեէ րաղը
օլմագտա իտի: Պինապէրին ֆապիէնին մուվասըլէթի՝ իշպու
արգուսունու եէրինէ կէթիրմէքլէ, մէրգուլմ,

— Ազիզիմ ֆապիէն, պիր մէվգուլֆու կէօրմէեէ՞ մի կէլ-
տին, տէտի:

— Պիր մէվգուլֆու մու:

— Եանի, պէքլէմէքլիք թէսմէ օլունան քիւրէեէ մահ-
քիւլմ օլմուշ օլան պիր աշգ ու սէվտա բրանկալըսը:

— Աճա՛յիպ, պիրինէ՞ մի պէքլէեօրսուն:

— Էվլէթ, գօնթէսէ պէքլէեօրու:

— Տօ՛սթում, պէն պիր շէյէ իսքեաթ օլմուշումտուր:

— Նէ՞ չէ՞ :

— Սէն ալտանմըշսն տըր . պահսընը իթտիկին , վէ սէնի սէվտիկինի սէօյլէտիկին , վէ սէնին տէ անը սէվտիկինի զանն իյլէտիկին գատըն՝ գօնթէս տէյիլ տիր :

Րօլան . - (իսթիհզաքեարի պիր թավր իլէ .) Քի՞մօլապիլիր :

— Պատտա գօնթէս Արթօֆ իսմինի ալմըշ վէ սէնինլէ էյլէնմիշ պիր ֆահիշէ օլապիլիր :

Րօլան . - (սւմուղլարընը չէքէրէք .) Պու խուսուտա գա- նաաթը էֆքեար հասըլ իթմէք իսթէ՞ր միսին :

— Հայ հայ :

— Օ հալտէ գօնթէս պուրաեա կէլէճէք տիր :

— Նէ՞ վագըթ :

— Պէլքի օն տագըգատան : Քէնտիսինի պէլլէմէք իս- թէ՞րմիսին :

— Աճայիպ , պէնի քէնտիսիլլէ գարշըլաշտըրաճագ գա- տար քիւսթախըգտա պուլունաճագմըսըն :

— Սէն պէնի քի՞մի զանն իտիեօրսուն . պիր գատընը՝ քէնտի զաաֆէթինտէն տօլաեը մահճուպ գըլլմա՛գ . . . Խայր , խայր :

Փապիէն . - (գաշլարը չաթըլարագ .) Տօսթում , էկէր սէն պէնիմ օղլում օլսա իտին , պիլիթմիսին քի , հագգընտա նէ՛ տէրէճէ շիտտէթ իսթիմալ իտէր իտիմ :

— Նի՞չին :

— Ձիւնքի սէն քէնտինէ պէեկնմիշսին վէ ճահիսին :

— Էֆքեարըմը անլամատըղընը կէօրիւեօրում : Էկէր սէ- նի գօնթէս իլէ եիւզ պէ եիւզ կէթիւրմէսէմտէ , եինէ օ սէնի կէօրմէքսիզին , անը սանա կէօսթէրէպիլիրիմ :

Փապիէն . - (պու խուսուտա մէրագա տիւշէրէք .) Բէք էյի , թէլլիֆինի գապուլ իտէրիմ :

— Պուրատա քէնտի սալօնումտա պուլունուեօրուզ : Էլ- պէթթէ տէրք իտիեօրսուն ա՛ , գալըն բէրտէլէր իլէ մուհա- ֆազա իտիլմիշ օլան վէ եարը գարանըգ պուլունան իշպու սալօնտա գօնթէսի գապուլ իտէճէեիմ :

— Բէք է՛յի :

— Թէնէֆֆիւսիւսնէմէ կիր, գաբուսու շու տուր, վէ սօֆաեա նազըր պիր գաբուսու տա վար տըր: Գաբու չալըն-տըղը կիպի, գաչար օրատա կիգլէնիրսին, էկէր իսթէրսէն տինլէրսին, վէ իսթէտիկին հալտէ տէ սիւրկիւնիւն տէլիկին-տէն պագարսըն: Հիյնի իգթիզատէ տէ սիվիչիվէրիրսին:

— Բէք է՛յի :

Պու արա գաբունուն չանը չալընմաղա, Բօլան՝

— Սաւուշ, քէնտիսի տիր, տէտի:

Վիգօնթ Ֆապիէն՝ հալէա ինանմաեարագ, թէնէֆֆիւս տաիրէսինէ կէչիպ, գաբուեու գաբատըգտան սօնրա տինլէտի:

Սալօն գաբուսու աշըլմաղլէ, նիգապլը պիր գատըն ի-չէրի կիրտի: Բօլան՝ աուդոնկու պիր հալ իլէ,

— Ահ, սէվկիւլիւ մէլէեիմ... սէտի, վէ գատըն՝ էլի-նին թութումասընա միւսաատէ իտէրէք,

— Եալընը՞ գմընընը, տէյի պէեան իյլէտի:

Պու սէս՝ այնի Պագգարանըն սէսի օլմաղլէ, վիգօնթ տ'Աս-մօլ սարսըլտը:

Մէգպուրէ՝ երկղիւնիւն էօրթիւսիւնիւ գալտըրտըղընտա, Մ. տ'Ասմօլ բիւճաթ իթտի: Ֆիլվագը իքի գատըն արասըն-տաքի միւշապէհէթ օլտէրէճէտէ իտիքի, հաղըգի վիգօն-թէս Արթօֆու սախթէսինտէն թէֆրիգ իթմէք իչին, հէր հալտէ իքիսինի տէ եան պէ եան կէթիրմէք լաղըմ իտի:

Մ. տ'Ասմօլ՝ պիր իսկէմլէտէ օթուրտուգտան սօնրա, քէն-տի քէնտիսիէ շու սէօգլէրի սէօյլէտի:

— Ձէվալը գօնթ... իճրա իթտիկի սուի հալլէրտէն նա-տիմ օլմուշ պիր ֆահիչէեի՝ նամուսուլ պիր գատըն հալինէ կէթիրմէքլէ, անրն գալպինտէքի քեաֆֆէյի կէչմիշ լէքէլէ-րին խաթըլէսինի պիլէ իգալէ իտէճէկինի գանն վէ մէմուլ իթմիշ իսէ տէ, օ լէքէլէր այնի հալտէ տիրլէր: պիր մահէլլտէ օլան չամուր՝ կիւնէչի կ'օրիւրսէ գուրուր, հաթթա թօզուլ պիր Թէրտէ օլուր իսէ տէ, իլք Խաղմուրուն Խաղմասընտա, եինէ չամուր հալի քէպպ իյլէր:

.....

Լաքին սախթէ Պաղգարա՝ Բօլանըն սալօնունտա պիր
գօլթուգլու իսկէմէտէ սէրպէսթճէ օթուրուպ, Բօլան, գար-
չըսընտա տիղ չէօքտիւկիւ, վէ զէնտօսթանէ էլինի պուս իյ-
լէտիկի հալտէ, մէզպուրէ, պիր միւտտէթ սիւքիւթտէն
սօնրա,

— Ազիգիմ, զանն իտէրիմքի ագլըմա ճիննէթ կէլիեօր,
վէ պուրատա պուլունտուղումա պաղըլըրլա, հէր հալտէ էօյ-
լէ օլմագլըղմ լաղըմտրր, Պիլի՛րմիսինիգ քի եարըն պիգիմքի
կէլիեօր, տէտի:

Բօլան՝ եումրուգլարընր սըգարագ,

— Ս.հ, օ ատէմի նէ՛ տէրէճէ թահգիր իթմէքտ էեիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

— Քէզա պէն, ֆագաթ օ պէնիմսահիպիմտիր... ճէպպա-
րըմ տրր... անըն հիւքմիւնէ թապի պուլունտուրում...
պինապէրին իքիմիգի տէ թէլէֆ իթմէեէ միւգթէտիր տիր:

Բօլան. — (միւթէքէպպիրանէ.) Դօ կէլսին:

Սախթէ գօնթէս. — Տօ՛սթում, էկէր սէրպէսթ օլսա ի-
տիմ, պէնի պու տէրէճէ սէվմէեէճէք իտինիգ:

— Խալը, խալը:

— Թէէմին իտէրիմքի սիգէ տօղրուեու սէօրլէեօրում:
Աչգ ու սէվտա՝ պիր թագըմ՝ մէվանի վէ միւչքիւթ գարչը-
սընտա պուլունտուր ֆսէ, սլագի գալըր վէ քէսպի իչթիտատ
իտէր: Ալէմ վէ սահիպիմ օլմուչ օլան օ ատէմին քէօր միւ-
րատը արամըգտա սէտու վէ մուժանաթ օլտուգճա, պիրի-
պիրիմիգի տահա զիեատէ սէվէճէկիմիգ տէրքեար տրր:

— Պէլքի...

— Ա.հ, գարանըգտա պուլունան աչգ, կիզլէնէն աչգ,
մէվանի վէ միւչքիւթլէ իհաթա օլունմուչ օլան աչգ՝ իգ-
պալու սաատէթ տէյիլմի տիր:

Պատէհու մէզպուրէ՝ մէրգուժուն էլինի թութարագ,

— Տինլէեինիգ, պու ագչամտան պաչգա սիգին իլէ կեօ-
րիւչէճէք կիւնիւմ գալմամը տրր. իմտի պու ագչամը թէ-
մամիյլէ սիգէ հասը իթմէք իսթէրիմ, տէտի:

— Սահիհէն սիղ պիր մէլէքսինիգ :

— Հէր նէ իսէ, պու կիւն ճուսաա տըր, եանի Օբէրա թէաթրօսունուն կիւնիւ տիւր :

— Էվվէթ :

— Իմտի կիտին, պիր ավանսէն լօժու թուլթուն տա, իքի սաաթ գատար ալէա մուզիգա տինլէմէքլէ վագթըմըզը կէ-
չիւրէլիմ :

— Ա՛հ, նէ՛ մէսէրրէթ :

— Մահզա պունու սիգէ սէօյլէմէք իչին պուրաեա կէլ-
տիմ, Ֆագաթ արթըգ տուրամամ, կիտիեօրում :

— Պու գատար աճէլէ՞մի :

— Լվվէթ, արապամ աչաղըտա պէքլէեօր, տէրունինտէ
պիր գարը վար տըրքի, պէնիմ ճասուսում տուր, Իմտի ա-
նըն ֆիքրինտէ շիւպհէ հասըլ իթմէք իսթէմէմ : Ալլահա ըս-
մարլատըգ :

— Լաքին սիգի թէքրար նէ՞րէտէ պուլաճաղըմ :

— Պու ագչամ սաաթ սէքիգ պուչուգտա Օբէրա թէաթ-
րօսունտա : Պէն լօժունուզուն գաբուսունու չալարըմ : Թէք-
րար Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզիմ, ինչալլահ պու ագչամ
կէօրիւշիւրիւզ :

Մուախխարէն մէգպուրէ շալընը կիեինիպ վէ եիւզիւնիւն
էօրթիւսինիւ էնտիրիպ, գաբուեա տօղրու կիտէրքէն,

— Պանա կէօնտէրի կէլմէեինիգ, պուրատա գալընըգ...
պու ագչամ կէօրիւշիւրիւզ, տէտի :

Բօլան՝ պիր միւտտէթ պիլա հարէքէթ տուրտու, վէ սօ-
գագ գաբուսու գաբանըպ, արապանըն սիւրաթլէ մուֆա-
րագաթընը իշիթտիքտէն սօնրա, տէրունինտէ Ֆագիէնին
պուլունտուզու թուալէթ տաիրէսինին գաբուսունու աչտը :
Վիգօնթ, օլէսնատէ լէհճէսի սօլմուշ վէ քէնտիսի մահզուն
պիր հալտէ պուլունմուշ օլմասըյլա, Բօլան՝

— Էյ նէ՞ տէրսին, տէյի պէեան իյլէտի :

Ֆագիէն, մահզունիեթլէ մէրգումա պագտը, վէ Բօլան
թէքրար իլէ,

— Իշխութիւն մի, տէյի սօրտու :

— Էվվէթ :

— Կէօրտիւն մի :

— Կէօրտիւմ :

— Եալա՞ն մը սէօլէմիշիմ :

— Խայր : Ֆաղաթ սանա շու նասիհաթը վէրիւրիմքի, Է-
կէր հաղղէթէն դօնթէսի սէվիեօր իսէն, պուսու ալէմէ ի-
ւան իթմէ . զիրա էկէր դօնթէ՝ զէվճէսինին սէնի սէվտիկինի,
սէնին տէ անը սէվտիկինի իշխտէճէք օլուր իսէ, անճագ սէ-
քիդ կիւն եաշաեապիւրսին :

Բօլան . (ուսուղլարընը չէքէրէք) Ատամսէն տէ, օ Բու-
սիալընըն քէնտիսի միւտաֆաա իթմէկի տիւշիւնմէեէրէք,
պէնի թէլէֆ իթմիշ օլտուղու սէօլէնէճէք տիր, պաշգա նէ՞
օլապիւր :

— Հէր նէ իսէ ապիդիւ՛, շիմտիւր Ալլահա ըսմարլաաղգ,
Ալլահ վէրէ տէ քէշֆիմ տօղրու չըգմասըն :

Մ . տ'Ասմօլ, կէօրտիւկիւ մէնգարէտէն դաեէթ միւթէհս-
սիր օլարագ խանէսինէ ավտէթ իթտի : Քէնտիսի չըգան սէնէ
դօնթ Արթօֆ իլէ միւնասէպէթ վէ իւլֆէթ բէյտա իթմէքլէ,
Բուսիալը ասըլգատէնին էվսաֆը հասէնէսինի թագաիր իթմիշ,
վէ կէշմիշ էօմրիւնտէն բիւշման օլմուշ օլան, վէ միւհթէրէմգէվ-
ճէսինի թանըեանլարըն ճիւմլէսի միսիլլու, քէնտիսի տէ, Պագ-
գարա իսմիլլէ պիր վագըթ ֆահշիեաթ ալէմինտէ մաարուֆ
օլմուշ պուլունան օ գատընըն աղիզէ մագամընտա պիր հալ
քէսպ իթմիշ իտուկինէ գանմըշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա
մէգպուրէնին էվվէթի էօմրիւնէ տախիլ օլմուշ իտուկինի
կէօրտիւկիւնտէ, ֆէվգէլատէ միւթէհսսիւֆ օլտու :

Գօնթուն մուվասըլէթի էսնատէ Մ . մարքի Ալպէր-Ֆրէ-
տէրիգ . Օնօրէ տը Շամրի՝ գըղգարընտաչընըն նէգտինտէ պու-
լունուեօրտու :

Ալպէր . Աղիզիմ Ֆապիէն, պիլիեօ՞րմուսուն, լէհճէն նէ՞
գատար սօլմուշ :

Վիգօնթ . (սարսըլարագ) Սահի՛ մի :

Պլանչ. - Աւպերին հագգը վար տըր, բէնկին ֆէվգէլատէ աթմըչ. աճապա պիր շէյ մի օլտու.

(— Խայր աղիզլէրիմ, միւսթէրիհ օլուհ, պիր շէյ օլմատը. Կէնճ գատըն. - (հէեհճան իլէ.) Պիզի ալաթմաթթուհն ա'.

— Խայր, եէմին իտէրիմ քի, ալթիւսթիւկիւմտէ, պիզէ աիտ օլարագ շախսի հիշ պիր սէպէպ Եօգ տուր.

— Բէք ալէա, ալթիւսթիւկիւնիւն սէպէպի նէ° տիր.

— Աղիզէմ Պլանչ, սէպէպի շոփ տուր քի, պիր գատըն հագգընտա հիւնի էֆքեարըմ վար իրէն, օ էֆքեարըմ պօղուլտու.

Վիգօնթէս իսրար իթմէտի. Բօգամպօլ վէ էնիշթէսի եալընըզ գալտըզլարընտա, սախթէ մաքքի քէնտիսինէ պառագ.

— Նէ° վար, նէ° օլտու, տէյի սօրտու.

— Նէ° օլաճագ. Բօլանըն սէօյլէտիկի եալան տէյիլիմիշ. Բօլան ալտանմամըչ.

— Գօնթէս քէնտիսինի սէվիթօօր մու.

— Պիզգաթ անը Բօլանըն էվիթտէ կէօրտիւմ.

Օլ վագըթ Ֆապիէն վուգոգի հալի հիքեաեէ իթտի.

Բօգամպօլ. - (սօղուգ գան իլէ.) Աղիզիմ, պու պապտէ պէնիմ էֆքեարըմը անլամագ իսթէրմիսին.

— Սէօյլէ.

— Բօլանը էօլմիւշ սալ.

— Պէն տէ էօյլէ գանն իտէրիմ.

— Պէն էմինիմ, հաթթա պահսա տա կիրիշիրիմ.

— Նէ° կիպի պահսա.

— Պու ագչամ Օրէրա թէթթրօստանտա գօնթէս. եիւզիւնիւն էօրթիւսիւնիւ գալտըզմագ կիպի շարըզ հարէթթտէ պուլունաճագ տըր.

— Իշթէ օլ վագըթ հէր շէյ թէմամ օլուր.

— Պունտա թէաճճիւ պիտէճէք պիր շէյ Եօգ տուր. սէնին Բօլան կիպի պիր զէվգէեի սէվէճէք գատար հայսիգէթս սիզ օլան պիր գատըն. հէր կէօնա տիվանէլիբէրի իճրաեէ

միւգթէտիր տիր. Գօնթ իւշ կիւնտէն հէր չէյի անյաեաճադ,
վէ հէր իքիսին տէ գաթլ իտէճէք տիր.

Ֆանպիէն. - (Իլավէթէն.) Վէ սօնրա քէնտի քէնտիսինի
թէլէֆ իտէճէք տիր, զիրա գէվճէսինի ֆէվգէլատէ սէվէր.

Օլէսնատէ պիր խըզմէթքեար իշէրի կիրիպ, մարքիւնէ
պիր մէքթուպ վէրտի. Րօգամպօլ, իւզէրինտէքի եազըեը վէ
բէք չօգ էճնէպի տամղալարընը թանըմագլա սարսըլտը.

54

Րօգամպօլ իշպու մէքթուպու աչաճադ եէրտէ ճէպինտէ
հըֆզ իլէ,

— Նէ օլտուղունու պիրիեօրոււմ, տէտի.

Պատէհու սաաթ ալթը չալտըղը ճիհէթլէ, էլպիսէսինի
կիեինմէք իւզըէ օտասընա չըգմաեը վէսիլէ իտէրէք, վիգօն-
թուն նէզտինտէն մուֆարագաթ իյլէտի.

Րօգամպօլ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգարքէն, գալպի չիտ-
տէթլէ չարբըեօրտու. մէրգոււմ հէեէճանը ազիւմ իլէ եաթագ
օտասընա վաճըլ օլուպ, օրատա գաբանտը, վէ եէտինտէքի
մէքթուպուն մահֆազասընը եըրթտը. Մէքթուպը մէզքիւր
իսբանիատան, Գօնսէբսիօն թարաֆընտան կէօնտէրիւմիշ օ-
լուպ, սէքիզ սահիֆէտէն իպարէթ իտի, վէ «Տօսթոււմ» տի-
եէրէք սէօզէպպաշլամըշ իտի.

Րօգամպօլ. — Հէ' հէ', էբէյիճէ թէրագգը իթմիշիդ...
սօն մէքթուպունտա պէնի Վօնսիքօ թէսմիէ իտիեօրտու.

Պատէհու մէրգում, մէքթուպուն աթիտէքի միւնտէրի-
նաթընը օգուտու .

«Տօսթում, պու մէքթուպու սիգէ, Բարիստէն իքի երւզ
Ֆարսախ ուզագտա, Սալլանտրէրա շաթօսունուն էսկի տի-
վարլարը իչինտէ երաղըօրում .

«Վադըթ բէք կէճ տիր . պէլքի տէ եարը կիճէ տիր . Պիր
զէման էսլիհա սալասը թէսմիէ իտիլէն վէ պու կիւն սալօն
թէսմիէ գըլընան վէ ֆամիլեամըզն դարարմըզ վէ թօզլանմըզ
թասվիրէրի վէ սիեհա բէրտէլէր իլէ տօնատըլմըզ պուլունան
վասի վէ սօղու գ պիր օտա տէրունինտէ պուլունուօրում .

«Պէնի թէնվիր իտէն մում՝ սալանըն քէօշէլէրիլէ բէն-
չիրէլէրին արարըզնտաքի դարանլըղ տէֆէ քեաֆի օլմա-
եըպ, անճագ աչըգ օլան բէնչիրէլէրտէն Խաւանիանըն պէեազ
բէնկլի ասիւմանըն կէօրիւեօրում . էթրաֆըմտա տէրին պիր
սուսլուգ հիւքմ իտիօր . հէր քէս, հաթթա տօն ժօզէնին վէ-
ֆաթընը թէագիպ իտէն իլք կիւնլէրտէ ույգուսունու դայպ
իթմիչ օլան պիչարէ բէտէրիմտէ Սալլանտրէրա շաթօսունտա
ուեուեօր .

«Վալիտէմ էրքէնճէ օտասընա չէքիլտի . պէն տէ էլիմտէ
պիր քիթապ օլարագ եայընըզ գալտըմ . Լաքին, սիգ տէ
տէրք իտէրսինիզ քի, պու քիթապ պիր պէհանէ իալի . քէ
տէրլէրիմի, էնտիչէլէրիմի . . . պէլքի տէ իգտիրապը գալպիմի
եայընըզ սիգ պիլտիկինիզ հալտէ, սիգէ մէքթուպ եազմագ
իսթէմէքտէ, վէ պու պապտէ իհթիեաճ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ .

«Էվվէթ, պու մէքթուպու սիգէ եազմագլըղքմա միւսաա .
տէ իտին . Տօն ժօզէ նէ տէրէճէ միւթթէհիմ վէ ալչագ օլ-
սա, քէնտիսինի գաթլու թէլէֆ իթմէկէ հագ գ ու սէլահի-
եէթիմիզ վա՞ր մը իտի .

«Պիլմիչ օլուն քի տօսթում, չու տագըգատա կէօզիւմէ
պազը չէյլէր կէօրիւնիւեօր պանն իտիեօրում . Պուլունաուզում
սալա, էլլի սէնէ մուգասաւ Բ, օլ վադըթ օն իւչ եաչընտա
օլան տօն Բաէզլին, իրթիքեապ իթաիլի իտեանէթին էսասը-
նը հէնուզ գարարլաչտըրմըզ օլան վալիտէսինին զէվճի տօն

Բէտրօ տ'Ալվարը էլտէ իթմիշ օլտուղու մահէլլ տիր. պուրա-
տա անը մահքիւմ իթմիշ, վէ ազ էվվէլ կէզինմիշ օլտուղում
մահէլլտէն քէնտիսինի ուշուրումա աթարագ, էպէտիսէթէ
կէօնտէրմիշ տիր. իմտի, բէտէրիմ իլէ վալիտէմ չէքիւպ,
պէն պուրատա եալընըզ դալտըղըմտա, էնսէմտէն վէ եէր-
տէն պազը խաֆիֆ անագ սէսլէրի, վէ խէեալաթ ատըմարը
իշիթտիկիմի, վէ գուլաղըմա աքսիտէն օ ատըմար'տօն Բէտ-
րօ տ'Ալվարըն, վէ օղլու տօն Բամօն տ'Ալվարըն, վէ թօընու
տօն Ժօղէ տ'Ալվարըն ատըմարը օլուպ, Սալլանտէրա ֆա-
միլեասընըն ազասը թարաֆընտան դաթլու թէլէֆ իտիլմիշ
պուլունան պու իւշ շախտան իքիսի բէտէրիմի, վէ իւշիւնճիւ-
սիւ տէ պէնի իթհամ իթմէք իւզըէ մէզարտան չըգմագտա
օլտուղլարընը զանն իթտիմ:

«Փիլվագը, պու սէսլէրի մուհագգագ սուրէթտէ իշիթ-
մէքտէ օլտուղուժու զանն իթտիկիմտէն, տիւշարը տէհէթ
օլուպ, պաշըմը՝ իքի էլլէրիմ տէրունինտէ կիզլէեէրէք, պիր
խալի վագըթ գըմըլտանմագսըզըն վէ տիթըէեէրէք տուր-
տում:

«Համտ օլսուն պիր խըզմէթճի իշէրի կիրիպ, պիմէմպա-
նա նէ կէթիրտի, վէ սաղ ատէմին ատըմը՝ էօլիւլէրին ատըմ-
լարընը սիւքիւթ իթտիրտի:

«Օլվագըթ էլիմէ պիր գալէմ ալարագ, հէմ դօրգուլա-
րըմը կիզլէմէք վէ տէֆ իթմէք, վէ հէմտէ Բարիստէն մու-
ֆարագաթըմըզտան պէրու օլանը կէչէնի սիզէ պիտիրմէք
իւզըէ, իշպու մէքթուպու եազմաղա իպթիտար իլլէտիմ:

«Պիլիքսինիզքի, բէտէրիմ, վալիտէմվէ պէն, պիր բօսթա
արապասընա ըաքիպէն եօլա չըգտըգ: Պիզիմիլէ տիկէր պիր
արապա տա կէլմէքտէ իտիքի, պունտա տա տօն Ժօղէնին
թապուլթու իլէ իքի նէֆէր Իսբանիալը ըահիպ պուլունմագ-
տա իտիլէր: Պու ըահիպլէր՝ եօլուն խիթամընա գատար ճէ-
նալէ տուասը իթմէքտէն պիր ան տուրմատըլար:

«Բարիստէն Դատիքսէ ալթը կիւնտէ վասըլ օլտուգ, իւք
իւշ կիւնտէ եալընըզ վալիտէմ գուլվէթլի օլուպ, բէտէրիմ

գոհվեթալիզ վէ տէրմանսըզ կէօրինիւեօրտու: Հագրգէթէն
 Գէնուզ բէք տիրի հալտէ թանըմըչ օլտուղունուզ վէ պաշընը
 եիւքսէքտէ թուլթարագ եիւրիւտիւկիւնիւ կէօրտիւկիւնիւկ
 • յատէմին, Թանի քէտէրիմին, բօսթա արապասընըն հէր պիր
 մէնղիլինտէ, Կատէթա պիր իհթիեար կիպի աշաղըեա էնէրէք,
 Կոթնու պիւքիւլմիւչ պիր հալտէ ճէնագէ արապասընա ենգ-
 լաշտիղընը, վէ քէնտի վարիսի ատտ իյլէտիկի քիմէնին նա-
 չընը համիլ օլան թապուլթա քէմալը մահգունիեթլէ պագ-
 մագտա օլտուղունու միւշահէտէ իթտիքճէ, գալպէն աղիմ
 պիր ֆէնալըզ հիսս իյլէմէքտէ իտիմ, Ալթը կիւն բէտէրիմ
 պիզէ պիր քէլիմէ պիլէ սէօյլէմէտի, աղղընը աշմատը, վէ
 հէր լիթէտիկիմիզի եաբտը, Գատիքսէ մուվասըլէթիմիզտէ,
 տօն Բէտրօնուն նաշընըն գօնուլտուղու մահգէնէ էնտի, վէ
 թապուլթուն էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ, ուղուն միւտտէթ տէ-
 րին պիր տուաեա տալտը, լաքին պիր տամլա պիլէ կէօզ եա-
 չը տէօքմէքսիզին աեաղա գալգտը, Բէտէրիմօլէսնատէ բէք
 միւտհիլչ պիր հալտէ իտի:

Տօն Ժօգէնին թապուլթունուն մահգէնէ էնտիրիլմէսիմու-
 թանթան զիյնէթի բուհանիէ իլէ իճրա իտիլիպ, բէսմի մէզ-
 քիւրտէ, բէտէրիմին վագթիլլէ վալի օլմուչ օլտուղու Գատիքս
 չէհրինին թէքմիլ բէհապիյնի վէ էհալիսինին նըսֆը հաղրը
 պուլունտուլար:

Ղալիպա բէտէրիմ տիւգ՝ իքի թապուլթուն եան եա-
 նա գօնուլմուչ օլտուղունու կէօրտիւկիւնտէ, եէնիտէն պա-
 երլմատընա գըլ գալմըչ, վէ չու սէօզլէրի սէօյլէմիչ տիր. —
 «Ա՛հ, տամբըլարընտա պիր աամլա Սալլանտրէրա գանը թա-
 չըեան պիր առէմ պուլսամ, թէքմիլ սէրվէթիմի օնա վէ-
 րիր, վէ գալան միւքէտտէր կիւնլէրիմի քէնտիսինէ ֆէնա
 իտէրիմ...»

Գօնօէքսիօնուն մէքթուպունուն պու ճիւմլէլէրինէ կէլտի-
 կինտէ, Բօգամաօլ, օգուլմատընը տուրտուրուպ,

— Խիւտա ալիմ, էկէր տիւգ՝ Շաթօ-Մաի սիլսիլէսինին
 հաղքի ահվալինէ վագըֆ Ծլսա, արթըգ պէնիմ թալիպի:

կիւմ հիւքիւմսիւղ գալըն, աէտի, վէ օգոււմսընա շու եղտա տէվամ իյլէտի.

«Ճէնաղէ ալայը խիթամ պուլտուգտան սօնրա, օ աղչամ Գաաիքստէն մուֆարագաթլա, Իսքանիատան վէ Մատրիտտէն կէչաիք, վէ պիր եէրտէ տուրմագսըզըն, տիւն աղչամ պուրաեա եանի Սալանտրէրաեա վասըլ օլտուգ:

«Տիւնաէն պէրի բէտէրիմ էբէյիճէ էյի տիր, վալիտէմէ վէ պանա պազը խօշա կիտէր սէօզլէր սէօյլէտի.

«Հագըգէթէն տօսթոււմ, մաթէմ սուֆրասը տիֆմէեէ լաերգ օլան թաամպան սօնրա, բէտէրիմ՝ հէմ լէթաֆէթ, հէմ մահճուպիեէթլէ եիւզիւմէ պագարագ, — Ձէվվայը գըզըմ, աէտի.

«Պէն աեաղա գալգըպ, գուճաղընա աթըլաըմ, Օլ վազըթ բէտէրիմ, իլավէթէն, — Գըզըմ, իքիւլչանլընտան մահրոււմ գալտըն, պու աէֆա սանա պիր զէվն աբամալըբըզ տէտի.

«Վալիտէմ վէ պէն պաշըմըզը մահպուէն էեէրէք ճէվապ վիրմէեէ ճէսարէթ իթմէմէքտէ իքէն, բէտէրիմ՝

« — Պէլքի կէնճ տիւզ տը Շաթօ-Մաիեի նէվիմաղուրուրիէթլէ բէտտ իթմէքաէ խէթա իթտիմ. տիւգ կիւզէլ պիր իսմէ վէ պիւեիւք պիր սէրվէթէ մալիք օլուպ, պէնի տէ սէվէթ իտիլ տէյի պէեան իյլէտի.

«Պու իսմի իշիթտիկիմտէ, լէհճէմ սօլտու, զիրա շուրասընը սիգէ պէեան իթմէքլիկիմ լազըմտըրքի, պէլքի թանըտըղընըզ վէ շիւպհէսիգ տախիլի ճէմիլէթտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղզընուգ Մ. տիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ չըգան սէնէ պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը թալէպ իթմիշ տիր, վէ զանն իտէրիմքի պանա ֆէվգէլատէ աշըգ օլմուշ տուր.

«Լաքին պէն օլվագըթ էօլիւմէ մահքիւմ օլմուշ օլան տօն Բէտրօհու սէվիեօրտոււմ, վէ գալպիլի եալընըզ օնա հասը իթմէք իսթմէմէքտէ իտիմ. իմաի տիւգ բէտտ օլունտու, հաթթա զանն իտէրիմքի, բէտէրիմտէ քէնտի հագգընտա բէք սէրթ մուամէլէտէ պուլունմուշ տուր.

«Շուհալտէ, տիւն բէտէրիմին աղղրնտան տիւգ տը Շաթօ-Մաի իսմինին չըգտըղընը իշիթտիկիմտէ, գալպիմ չիտտէթլէ չարբմանա պաշլատը, վէ օ տագըգատան պէրու տիւչարը տէհչէթ օլտում... Զօրգարըմքի տիւգ էլան պէնի սէվիեօր... գօրգարըմքի տօն ժօզէնին վէֆաթը՝ քէնտիսինտէ պիր թագըմ իւմիտլէր հասըլ իթմիշ օլմասըն, վէլհասըլ գօրգարըմքի եէնիտէն պաղը կէօնա թէքլիֆաթտա պուլունասըն:

«Օլվագըթ, եա՛ րապպիմ, օլվագըթ...»

Բօգամպօլ՝ օգոււմասընը գաթթ իտէրէք,

— Հէ՛ հէ՛, եաղը նէ՛ կիւզէլ ըսանմըշ... մութլագա պիր կէօզ տամլասը էսէրի տիր... Մութլագա պէնի սէվիեօր, տէտի, վէ օգոււմասընա չու սուրէթլէ տէվամ իյլէտի:

«Զիւնքի տօսթում, սիպ տէ բէք էյի տէրը իտիեօրսուլնուգքի, բէտէրիմին օ սէօզլէրի՝ մահգա թէէսսիւֆ էսէրի իտի, վէ էկէր տիւգ թէքրարէն պէնիմ տէսթի իզտիվաճըմը թալէպ իտէճէք օլուր իսէ, զաթէն պուլնա քէտէրլէրէ տիւչար օլմուշ օլան բէտէրիմին միւրատընա մուգավէմէթէ նա՞ սըլ ճէսարէթիմ օլաճաղընը հագըգէթէն պիլմէմ:

«Պուլունլա պէրապէր սիզ պէնի գուրթարտընը... պուլնունլա պէրապէր պէն...»

Բօգամպօլ պիր քէլիմէնին գաղընմըշ օլուպ, օգուլնմաղ պիր հալտէ պուլունտուղունու կէօրտիւ: Շիւպհէսիզ Դօնսէքսիօն ազիմպիր հէեէճան արասընտա, «սիզի սէվէրիմ» տէյի եաղմըշ օլտուղու հալտէ, մուախխարէն մահճուպիեթէթ հիսս իտէրէք, մէղքիւր քէլիմէեի պօղմուշ իտի: Մէքթուպուն տէվամը իսէ, չու իտի:

«Պու սապահ բէտէրիմ, քէնտիսի իշին տէրունինտէ պիր թագըմ մէղարլարտան պաշղա խասսէսի օլման իսքանիա իւլքեասընտան, վէ ֆամիլեա թասվիրլէրինին սալասընտա եալընը պիր գատրօնուն եէրի աչըգ գալմըշ օլան Սալլանտրէրա շաթօսունտան ֆիրարէն Բարիսէ ալտէթ իթմէք իսթէեօրտու:

«Օ՛հ, եագընտա մուֆարագաթ իտէճէկիմիզի վալիտէմ պանա պիլտիրաիկինտէ, գալպիմ շիտտէթլէ չարբմանա պաշլատը. պունտան պաշգա Մ. տը Շաթօ-Մաիեի տիւշիւնմէքլէ սարսըլտըմ. իմտի եալընըզ գալտըղըմտա, տիզ չէօքտիւմ, վէ տիւգիւն պէնի ունութմասընը ճէնապը Հագգտան թէմէննի իլլէտիմ:

«Էկէր բէտէրիմ ֆիքըրինի թէպտիլ իթմէզսէ, օն կիւնտէն Բարիստէ պուլունաճաղըզ. իմտի, տիւգտէն էվվէլ սիզ կէլինիզ, ֆիմպիլիր... ճէնապը Հագգ խայրխահ տըր, վէ պէն տէ օնա բէք չօգ տուա իթմիշիմ տիր:

«Եագընտա պիրիպիրիմիզէ գալուշուրուզ:

«ԳՕՆՍԷԲՍԻՕՆ»

Պու կէնճ գըզըն, պիլմէեեբէք վէ իսթէմէեեբէք գալպինի վէ բուհունու թէմամիլլէ իզհար իթմիշ օլտուղու իշպու մէքթուպու օգուեուպ պիթիրտիքտէն սօնրա, Բօգամպօլ:

— Օն կիւն՝ ուզուն պիր միւտտէթ տէյիլ տիր. թամ իշիմի պէճէրէճէկիմ պիր սըրատա, գուրտուղում բլանը մահվ իթմէսինտէն էվվէլ, աճապա օլկիւզէլ Պագգարաեը օրթատան գալտըրապիլէճէքմիեիմ. իմտի սըր Վիլիամսըն ըէյինէ միւշ բաճաաթ իտէլիմ, տէտի:

Մէրգում, պու սուրէթլէ մահուտ քէօրուն օտասընա չըզ տը:

Օլ էսնատէ սըր Վիլիամս՝ պիր գանաբէ իւզէրինէ եասլանմըշ օլուպ, խըզմէթքեարը ագչամ զազէթալարընը քէնտիսինէ օգումապտա իտի. Մէրգում, քիթապէթի նէֆիսէեէ վէ բօլիթիգանա քէսպի վուգուֆ իթմէք իսթէմէքտէ օլուպ, միւթէնէվվի հալատիսաթա ալէագատար օլմապտա, թէֆրիւգա մագամընտա տէրճ իտիլէն բօմանլար՝ քէնտիսինտէ հէեէճան հասըլ իթմէքտէ, վէ Մէհաքիմ պէնտինին օգունմասընտա, իսթիհպաքեարի կիւլիւմսէմէ իլէ մուգապէլէ իլլէճմէքտէ իտի:

Սախթէ մարքի տը Շամրի՝ խըզմէթքեարը եօլա գօլտուգ:

տան սօնրա, սըր Վիլիամսըն եանընտա օթուրուպ, շու վէճհլէ սեօգէ պաշատը:

— Ամճա, թէրթիպ իթտիկիմիզ քիւչիւք գօմէտիա կիւղէճէ իճրա իտիլտի: Պապիէն՝ գօնթէս Արթօֆուս կէօրմիւշ օլտուղունա, վէ անըն, օ ահմադ Բօլանը սէվմէքտէ պուլունտուղունա իսքեաթ օլմուշ տուր:

Քէօրուն եիւզիւնտէ էսէրը մահզուզիեթ հասըլ օլտու, վէ Բօգամպօլ՝ քէլամը շղ սուրէթլէ իլէրի կէօթիւրտիւ:

— Պազաթ էկէր Պազգարա իշիւ եօլունպա իսէ, արկէրի բէք Ֆէնա տըր:

Սըր Վիլիամս. — (եիւզիւնիւն հալինտէն.) Տիկէրի հանկըսը տըր, տիմէք իսթէտիկինի անլաթտը:

— Գօնսէքսիօն պանա մէքթուպ եազմըլ:

Քէօր՝ պիր օֆարէքէթտէ պուլունտուղունտան, Բօգամպօլ,

— Պէնի տաիմա սէվիեօր, տէյի պէեան իյլէտի:

Սըր Վիլիամս. — (պաշըքը պիր թարաֆտան տիկէր թարաֆա սալլաեարադ.) Բէք էյի, բէք էյի:

— Քէնտիսի սէքիզ օն կիւնտէն պուրաեա ալտէթ իտէճէք տիր:

Քէօր՝ էլինի էօյլէ պիր սուրէթտէ ուզաթտը քի, մանէասը՝ մէքթուպու կէօրէլիմ, տիմէք իթի:

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը մէզքիւրու պաշպան սօնունա գատար օգուտու, վէ ալէազատար օլտուղու հէր ֆըզրասընտա մէմնունիեթ հալի կէօսթէրտի:

Բօգամպօլ՝ մէքթուպը օգուեուպ պիթիւրտիքտէն սօնրա,

— էյ ամճա, պու խուսուստա սէն նէ՞ էֆքեարտասըն, տէտի:

Սըր Վիլիամս թաշընը էլէ ալարադ,

— Շու էֆքեարտաեըմքի, Պազգարա իշինի պիր ան էվ վէլ թէսլիէ իտիպ, պիթիւրմէլի, տէյի պէեան իյլէտի:

— Սէն իշի իւզէրինէ ալըմըսըն:

— Հայ հայ:

— Տիմեք պէն՝ Գօնտէքսիօնուն եագընտա վիսուլի հագ-
գընտա ֆիբրիմի իշղալ իթմէհիմ:

— Ասլա սէն-օրալարը տիւշիւնմէ:

— Տիւգ-տը Սալանտըրէրանըն Մ՝ տը Շաթօ-Մաի հագ-
գընտա սէօլէմիշ օլտուղու սէօղլէրի տէ՞ մի տիւշիւնմէհիմ:

— Սըր Վիլիամս . . Խայր, սէն պէնի թէտավի իտէն ձէլէզ թա-
պիպի տաիմա կէօրիւեօ՞րմուսուն:

— Արասըրա կէօրիւրիւմ:

— Քէնտիսինի թէքրար կէօրմէք լազըմ տըր:

— Նիշին:

— Պիր ագտան անլաթըրըմ: Պէլլատօնանըն նէ օլտու-
ղունու պիւթիմիսին:

— Ջանն իտէրսէմ, զէհիրլի պիր նէպաթ տըր:

— Պէլլատօնա թէսմիէ օլունան նէպաթ՝ ինսանը զէհիրլէ-
մէհիպ, թէճէննիւն իթտիրի: Վագաա հասըլ օլան ճիննէթ
մուվագգաթ օլուպ, միւտավաթ սաեէսինտէ քէսպի իֆագաթ
իտիլի իսէ տէ, պէլլատօնանըն սուեու իշիտիկինտէ, պիր սաաթ
սօնրա պաղլանաճագ տէրէճէտէ ճիննէթ հուսուլէ կէլիր:

— Կամուսում հագգը իշին սէճլէրիմ քի, ամճա, սէն
հեր շէպի պիլիրսին, վէ սէնին կիպի պիր ատէմ, եօլունա
տէվամ իթմէլի իտի:

— Քէօր պիր ա՛հ իթտի, վէ թաշըն իւզէրինէ շու սաթըր-
լարը եագաթ:

— Պաշգա պիր թէտպիր պուլամատըղըմըզ հալտէ, գուլ-
լանաճագ օլտուղումուզ պէլլատօնա՝ վագթիյլէ ինկիլթէրրա-
տա օլտուղումուզտա տինլէմիշ օլտուղում պիր հատիսէհի
իաթըրա պրագմագտա տըր:

— Պու հատիսէ նէ՞ տիր:

— Սըր Վիլիամս . . (եագարագ.) իշթէ շու տուր: Ժավա ա-
տա՞նը զէհիրլի նէպաթլար վէ կէօլկէսի մուհլիք աղաճլար, վէ
ըսըրաճլարը եէրլէր չիֆա պուլմանեան եըլանլար իլէ տօլու
օլան Օսէան՝ ատապըրնտան պիրիտիր:

— Եիրմի սէնէ գատար էվվէլ, Սամուէլ Վան Պէրկ իսմին:

տէ կէնճ պիր Ծիլէմէնքլի, Լահէյտէ քեային պիւտիւք պիր
Թիճարէթ շիրքէթինին հիսապընա բամուգ, եուն, չիվիտ վէ
ճէզիրէնին տիկէր մահսուլաթընտան սաթըն ալմագ իւզրէ
Ժավահա կիտէր, վէ մէրդ ում կէնճին վէքեալէթ իթմէքտէ
օլտուղու Թիճարէթ շիրքէթիլէ մուխապէրէ իտէկէլէն Ժա-
վալը գէնկին պիր ֆամիլեատա միւսաֆիր օլուր:

«Իշպու ֆամիլեատա, Ժավալըլարճա ֆէվգէլատէ կիւ-
զէլ սաեըլան կէնճ պիր գըղ պուլունուպ, Ծիլէմէնքլի պու
գըղը պէնէնէրէք, անըն տէսթի իզտիվաճընը Թալէպ իտէր:
Դըղըն ֆամիլեատա պու Թէքլիֆէ մուվաֆֆապաթ իթմէքլէ,
ազ վագըլթաւա ըէսմի իզտիվաճըն իճրասընա գարար վէրիլի:

«Լաքին ըէսմի մէզքիւրըն իճրասընտան իքի կիւն ագ-
տէմ, Մ. Սամուէլ վան Պէրկ՝ Էվրօբատան պաղը մէթուպլար
ալըր: Իշպու մէթուպլարտան պիրի, մէրդ ում տէլիգանլը-
նըն բէտէրի Թարաֆընտան եազըլմըշ օլարագ, շու մէալտէ
պուլունուր:

«Սէվկիւլիւ օղլում,

«Պիր ան էվէլ Ամըսթէրտամա ալտէթ իտին. էվվէլա վա-
լիտէնիզ վէ պէն, մուախարէն վագթիլէ հագգընըղտա ֆի-
թուրսուզ պուլունմուշ օլմահան պիր քիմէն սապըրսըզըղլա
սիղէ պէքլէեօրլար:

«Ագրապամըղտան Պէթթինին պահսընը իթմէք իսթէրիմ-
քի, մալիւմիւնիւզ օլտուղու վէճհլէ, պունտան իւշ սէնէ էվ-
վէլ իհթիեար եէհուտի պանքէր Զախարի իլէ էվլէնմիշ տիր:
Սիզ ֆագիր իտինիզ, Պէթթի տէ ֆագիր իտի. պունունլա պէ-
րապէր Պէթթի սիզի սէվիեօրտու, սիզ տէ անը սէվիեօրտու-
նուզ, հաթթա անըն իլէ իզտիվաճընըղա գարըը կէլտիկիմոէն
տօլաեը պանա ալա աֆվ իթմէեէճէկիինիզի պէեան իտէրէք,
չըղան սէնէ Էվրօբատան մուֆարագաթ իթտինիզ:

«Իմտի սէվկիւլիւ օղլում, օլ վագըլթ եարաղըմ, սըրֆ
սէնին մէնֆաթըն իշին իտի: Պէթթի սիզին կիպի ֆագիր
իտի. աշգ վէ զարուրէթ պիր եէրէ կէլտիկինտէ իսէ, էյի

պիր նէթիճէ հասըլիթմէզ, կէօրիւնօրսունուզ քի, պէն, բէտէր-
լէրին ագիլի, վէ էն զիւրաւոյ ուզաղը կէօրէնի օլմուշումտուր :

«Եէհուտի Զախարինին իւշ միւնօն ֆրանգ սէրվէթի օլ-
տուղու հալտէ, օ սէրվէթի ճիհազ մագամընտա Պէթիթիէ հասը
իթմիշ տիր :

«Եէհուտի՝ եէթմիշ պիր եաշընտա օլուպ, տամալը օլմա-
լըյա, ուզուն միւտտէթ եաշաեամաեաճաղը տէրքեար իտի :

«Փիլվազը մէրգում սէքիզ կիւն ագտէմ վէֆաթ իթտիւ-
կինտէն, Պէթթիտուլֆապաթ զէնկին գալըպ, սէվկիւլիւ խը-
սըմը Սամուկէլիէ էվլէնմէք, վէ սահիպ սէրվէթ գըլմագ իւզրէ,
անըն ալտէթիւնէ սապըրսըվըզա պէքլէմէքտէ տիր :

«Թապիւեաթը մասլահաթ իճապընճա պու մէքթուպ՝ Մ .
Սամուէլ Վան-Պէրկին էֆքեարընը տէրհալ թատիլ իթմիշ
տիր : Պիր կիւն էվլէլ Ժավալըբը սէվիօրքէն, բէտէրինտէն
ալտըղը մէթուպ իւզէրլիւնէ Պէթթի խաթըրլատըղը կիպի,
միւթէվէֆա պանքէրին միւքէլէֆ գօնաղըյա իւշ միւնօն
ֆրանգընը տա արզուլէմիշ տիր : Իմտի Մ . Սամուէլ Վան-Պէրկ
պիր տագըգա պիլէ թէրէտտիւտ իթմէեիպ, Ժավանըն սարը
րէնկիլ գըղընը թէրքիէ, էվրօբանըն պէեազ րէնկիլ գատընը իւէ
էվլէնմէքլիկի թէրճիս իթմիշ տիր :

«Անճագ Ժավալը գըղ իւէ էվլէնէճէկի իլան իտիլմիշ օ-
լուպ, քէնտիւնին չէքիլմէսի իսէ, հագարէթ տիմէք օլա-
ճաղընտան, հաթթա հաեաթը պիլէ թէհիքէտէ գալաճա-
ղընտան, ֆիրար իթմէկէ գարար վէրմիշ տիր :

«Շու գատարքի օլէսնատէ հիշ պիր սէֆինէ եօլա չըգա-
ճագ օլմատըղընտան, Փիլէմէքլի, պիր էվրօբալը էրքէք իւէ
Հինտիալը պիր գատըն արասընտա Պուտա մէզհէպինճէ վուգու
պուլաճագ իգտիվաճըն ճիտտի օլմաեաճաղընը, վէ պինապէ-
րին ֆիրար իտէճէք գէմանընա տէկին, սարը պիր գըղ իւէ
մուլագ գաթէն էվլէնէպիլէճէկինի պիլմիւլահազա, իքի կէնճ-
լէր, Պուտա մէզհէպինէ մէնսուպ պիր նէվ րահիպ իւէ էվլէնէ-
րէք, ուեար ույմազ սէսլէր չըգարան մուսիղ ի ալէթլէրինին
թէղաննիւթըյա խանէլէրինէ կիթմիշլէր տիր :

«Պատէհու տիւերն է յլէնճէլէրինէ պաշլանմը տըր. Պու է յլէնճէլէր՝ ժավատա ալթը հաթթա տէվամ իտիպ, պուն-լարտա հօգդապազ թալիմէրի, չէնկի յազսլարը իճրա իտի-լիւր վէ միւքէմէլ թաամլար վէրիլիւր. Պու թաամլարտա պաշ-լըճա իչիլէն իչկի՝ էվրօբանըն ըագըչըյա Պուրպօն ատասը շարապը տըր. Հէր ագլամ Թիլէմէնքլինին եաթտըղը գէման քարըսը, քէնտիսինէ պալ, սիրքէ, վէ մէմէքէթին պիր նէվ նէպաթընտան հասըլ օլան շէքէր իլէ գարըչըգ պիր իչրէթ կէօթիւրիւր իմիշ. Պու իչրէթ՝ ժավատա իզտիվաճլարճա ճա-րի օլան ուսուլ վէ ատաթտան տըր.

«Թիլէմէնքլի, պու իչրէթի, բէք սէրթ պուլմագլա պերա-պեր, Պէթթի իլէ եագընտա իճրա իտիլէճէք օլան իզտիվա-ճընտա իչէճէք օլտուղու Թիլէմէնք քիրասօսունա ինթիգա-րէն, մէգըլիւր իչկիթի ճէսարէթլէ իչմէքտէ պուլունմուլ տուր.

«Նիհանէթ, պիր սէֆինէ, Սումաթրա ատասընտան կէ-լիւրքէն, ծու ալմագ իւզրէ ժավատա տուրմուլ, վէ Թիլէմէնք-լի՝ պու սէֆինէնին գարթանընը կէօրմէնէ մուվաթֆագ օլա-րագ, քէնտիսինին նագլի խուսուսընտա անըն իլէ ճէրէեան իտէն մուխապէրէսինին նէթիճէսինտէ, իրթէսի կիճէ, Թիլէ-մէնքլինին՝ խանէսինի կիզիճէ թէրքլէ, էվրօբալը սէֆինէնէ կիտէճէկի, վէ պունուն տա տէրհալ տէմիրինի գալտըրըպ եօ-լա չըգաճաղը գարարկիր օլմուշ տուր. ժավալը գատըն, հէր նասըլսա պու թասավվուրտան խապէրտար օլարագ, օագչա-մը գէվճինէ վէրտիկի իչրէթէ, ժավատա հասըլ օլան պիր աղա-ճըն էզիլմիշ եաբըաղը թօզունու գարըչտըրմիշ, վէ մէրգում պունու իչտիկինտէ, տէրին պիր ուլգուեա տալմըշ տըր.

«Օ կիճէ կէչիպ, սապահ օլտուղունտա, գարթան, քիւ-սէնին մէլտանա չըգաատըղընը կէօրտիւկիւնտէ, գարաեա չը-գըպ, Թիլէմէնքլինին գաեըն բէտէրինին խանէսինէ աչիմէ-թինտէ, անըն, եարը չըպլագ օլարագ յազս իթտիկինի, հօգ-գապաղլար կիպի պիլէ չիպուգ տէօնտիւրտիւկիւնիւ, գահ-գահա իլէ կիւլտիւկիւնիւ, վէ քէնտիսինի՞ պիզգաթ Սիվա ի-լահը օլտուղունու պէեան իլէտիկինի կէօրմիւշ տիւր.

Ժաւալը գատընըն իշկիսի՝ պէլլատօնա նէպաթընըն նէ-
թիճէսինի հասըլ իտիպ, շու ֆարգ իլէքի պէլլատօնատան
թէճէննիւն թտէնին ճիւնէթի շիֆա պուլմնգտա իսէտէ, ֆի-
լէմէնքլի միւտտէթի հաւաթընտա մէճնուլն գալմըշ տըրր:

Սըր Վիլիամս. - (գուրշուլն գալէմինի մասանըն իւղէրինէ
վազ իտէրէք.) Իլթէ հիքեաեէ պուլտան իպարէթ տիր, տէյի
եազալ:

Բօգամպօլ. - Անլաեօրուլմ, պէնիմ մէլէզ թապիպիմուլն,
ինսանը մէճնուլն իտէր պիր իշկի եախօտ պիր խիւլասա թա-
լէպ իթմէքլիկիմի իսթէեօրսուլն, տէյիլմի:

Սըր Վիլիամս. - (պաշը իլէ.) Էվվէթ:

Բօգամպօլ. - Փազաթ պուլուլն նէ՞ եաբաճազսըն:

Սըր Վիլիամս. - (եազարազ.) Իլէրուտէ անլարսըն. չիմ-
տիլիք պուլ պէնիմ սըրըլմ տըր:

52

Ս. մարքի տը Շամրի՝ թաամ վազթը յըր Վիլիամսըն
օտասընտան չըգըպ, իլք կիւնիւ կիպի ֆամիլեաճա թաամ
իթտի, էճնաի թաամտա արալարընտա շու եօլտա միւքեա-
լէմէ ճէրէեան իյլէտի:

Փապիէն. - Ազիզիմ Ալպեր, սէն պիգտէն, եանի Պլանշ իլէ
պէնտէն պիր թազըլմ սըրըլար կիզէեօրսուլն:

— Նէ՞ կիպի սըրըլար:

— Մառմազէլ Գօնսէբաիօնու սէվիեօրսուլն:

— Նէ՛ղարիպ էֆեբար :

— Վէ... անըն թարաֆընտան... սէվիլմիշսին :

— Մատէմքի պու գատար իլէրի կիտիեօրսունուզ, պու պապտէ պաղը թաֆսիլաթ իթա իտէերիմ :

— Հա՞նկը խուսուստա :

— Պահսընը իթտիկինիզ աչգ ու մուհապպէթիմիզ խուսուսունտա :

Պլանշ. — Ազիզիմ Ալպէր, նի՞չին եալան սէօլէեօրսուն, Ֆապիէն՝ Իսբանիատան սէնին պիր մէքթուպ ալտըղընը կէօրմիւշ :

Բօգամպօլ սալսըլտը, լաբին բէնտինի բէք չաբուգ թօբլաեարագ, կիւլիւմսէմէ իլէ :

— Իշթէ պու զարիպ. ֆամիլեամ կէօմրիւքճիլիկէ պաշլամըշ, տէտի :

Պլանշ. — (լաթիֆ, ֆագաթ թէքտիրամիզ պիր սէտա իլէ.) Նանքէ՛օր...

Ֆապիէն. — (իլավէթէն.) Եկէր հէր հալտէ սըրրընը բիմսէնէ պիլտիրմէմէք էֆեբարընտա իսէն...

Բօգամպօլ. — (պիրտէն պիրէ սախթէ հէեհճան էսէրի կէօսթէրէքէք, վէ պիր ազ գըզարարագ.) Իֆատէնիզին պիրինճի գըսմընը գապուլ իտէրիմ :

— Եանի Գօնսէբսիօնու սէվտիկինի, տէյի՛լմի :

— Եվվէթ :

— Ֆագաթ... բէնտիսի՞...

Բօգամպօլ՝ պու սիւալի իշիթտիկինտէ, մահճուպիյեթ հալի կէօսթէրտի. Պատէհու,

— Պէն պիլի՞րմիեիմ... գատընլար օլգատար զարիպ վէ թէաճճիւպէ շայեան ախլէագ սահիպի տիրլէր քի... տէյի պէեան իյլէտի :

Պլանշ. — (կիւլէրէք.) Թէշէքքիւր իտէրիմ :

— Պու կիւն արդու իթտիքլէրինի եարըն ըէտտ իաւրլէր. Պէշ տագըգա էվլէլ սէճտէ գըլարճասընա սէվտիքլէրինի պիր սաաթ սօնրա սէվէրլէրմի :

Պապիէն . . (Իսթիհզաքեարի պիր թարգ իլէ.) Նէ՛ տէ՛
րին ֆէյլէսօֆլուգ .

— Տիմէք անըն սէնի սէվտիկինի պիլմէզսին .

— Պիլմէմ .

— Հալպու քի սէն քէնտիսինէ մէթուպ եազտըն , տէ-
յիլ մի .

— Էվվէթ . . . պունու իգրար իտէրիմ .

— Օ տա սանա ճէվապ վէրտի՞ մի .

— Էվվէթ , մէթուպունու ալտըմ .

Պապիէն . . Ազիզիմ , միւսաատէ էթ քի , սանա պիր շէյ
սօրաեղմ .

— Սօ՛ր .

— Մատմազէլ տը Սալանտրէրանըն եազմըշ օլտուղու
մէթուպ՝ պէշ օն սաթըրտան՞ն մը եօգսա իքի սահիֆէտէ՞ն մի
իպարէթ տիր .

— Ձանն իտէրիմ քի տէօրթ սահիֆէտէն իպարէթ տիր ,
տէտի սաթթէ մարքի՛ էօյլէ պիր սատէտիլանէ թարգտա քի ,
վիգօնթէսին կիլ լիւմսէմէսինի մուճիպ օլտու .

Պապիէն . . Բէք էյի , իշ անլաշըլտը պիր կէնճ զըզ՝ սէվ-
տիկի պիր քիմսէեէ տէօրթ սահիֆէ մէթուպ եազմազ , Շիմ-
տի պիզ սէնին իշին Նէ՞ եաբապիլիթիզ .

Բօգամպօլ . . (Թէաճճիւպլէ .) Նէ՞ տիմէք իսթէեօրպունուզ .

— Տիմէք իսթէեօրու՛մ քի , եալընըզ մատմազէլ Սալանտ-
րէրաեը սէվմէք , անըն թարաֆընտան սէվիլմէք , վէ անըն իլէ
մէթուպլաշմազ քեաֆի տէյիլ տիր .

— Աճա՛յիպ , պու գատարը քիֆաեէթ իթմէ՞զ մի .

— Խայր .

— Տահա Նէ՞ լազըմ տըր .

— Գըզըն բէտէր վէ վալիտէսի օլան տիւզ վէ տիւշէսէ վի-
զիթա վիրմէք լազըմ տըր , պունու տա գըզգարընտաշըն վէ
պէն տէրիւհտէ իտէրիզ .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , իշ հէնուզ օ ըատտէտէ տէյիլ
տիր .

— Աֆվ իտերսին, էկեր իթիրազ իթմէզսէն, իշ հագ-
գընտա պահց իտէլիմ:

— Բէք էյի:

— Սէնին եթմիշ պէշ պին ֆրանգ իրատըն վար տըր:

— Էվվէթ:

— Պու խէ, Սալլանտրէրա սիսիլէսինէ մէնսուպ պիր գըզ
իլէ էվլէնմէք իշին քեֆի սաեւմազ:

— Լաքին Գօնսէքսիօն՝ մէնֆաաթբէրէսթ պիր գըզ տէ-
յիլ տիր:

— Թէէսսիլֆ օլունուր քի աղիղիմ, իղտիվաճ մատտէ-
սինտէ, ադշէ մէսէլէլէրի հագգընտա կէնճ գըզլարըն ըէյի
սօրուլմազ: Իմաի Գօնսէքսիօնուն մէնֆաաթբէրէսթ օլմամա-
սը՝ պէնիմ նաղարըմաա ճիատի պիր շէյ տէյիլ տիր:

— Հալալ քի պէնի սէվսիկի թագտիրտէ...

Պլանշ. - (Կիւլէրէք.) Օ հալտէ ուղլաշըրըր:

Ֆապիէն. - Պէնճէ լոու մէսէլէ իշին, տիւգէ տէյիլ, իլլա
տիւշէսէ միւրաճաաթ իտիլմէլի տիր: Գատընլար տաիմա ա-
րալարընտա ուղլաշըրլար:

— Լաքին տիւգ վէ ֆամիւեասը Իսքանիատա տըրլար:

— Ավտէթ իտէնէք տիրլէր:

— Իշթիմալ տըր, ֆագաթ նէ՞ վագըթ. Պէնճէ չիմտիլիք
վագըթսըզ կէօրիւնէն շու միւքեալէմէնի, զանն իտէրիմքի
պիր ազ թէէլիիր իտէպիլիրիզ:

Ֆապիէն. - (Կայնընըն՝ Գօնսէքսիօն հագգընտաքի սըրըր-
նը կիզլի սագլսմագ իսթէտիկինի զանն իտէրէք.) Նասըլ իս-
թէրսէն էօյլէ եաշարըզ:

Պատէհու պիր ազ յա, տիկէր մատտէլէր իւզէրինէ կէօ-
րիւշիւլէրէք, Բօգամպօլ՝ Ֆապիէն իլէ վիգօնթէստէն, թաամ-
տան սօնրա այրլաը, վէ Օրէրա թէաթրօսունա կիթտի քի,
մալիւմ օլտուղու վէճհլէ օ ադշամը սալսթէ Պագգարա տա,
Բօլան իլէ օրատա պուլուչմագ իւզրէ սէօղլիլ իտի:

Մարքի՝ Օրէրա թէաթրօսունա մուվասըլլէթլէ, լօթունտա
օթուրտուղունտա, ալանսէնտէ պուլունան պիր լօթտա Մ,

տը Գլաեհնին հալընըզհա օթուրմուշ օլտուղունու կէօրտիւ : Մէրգում կէնճին եիւզիւնտէ պէքլէմէլիք նէթիճէսի օլա-
րադ իզթիրապը ազիմ էսէրի կէօրիւմէքտէ իտի : Սալատա
օթուրանլարտան հիշ պիրի եօդ իտի քի , իշպու տէլիգանլընըն
էն ճիւզի պիր սէսի իշիթտիկինտէ սարսըլտըղընը վէ պաշը-
նը չէվիրտիկինի , վէ տիւրպինինի պիր թարափտան տիկէր
թարափա տէօնտիւրտիւկիւնիւ միւշահէտէ իթմէսին , վէ մէր-
գում հագգընտա «Ջահ զէվալը տէլիգանլը , տօղրուսու հէր
քիմ պու պիշարէեի պու եօլտա պէքլէթիեօր իսէ , եաբտը-
ղը զալիմլիք , խաինլիք տիր» տիմէսին :

Բօլան՝ Շամրիեի կէօրիւպ , իքիսի պիրիպիրինի սէլամլա-
տըլար :

Պատէհու Բօլան՝ կիւզէլ պիր իգպալէ գօնմուշ օլտու-
ղունու սալատա օթուրանլարա պիթթագրիպ անլաթտըրմագ
իւզրէ , պիր բարմաղընը տօտագլարը իւզէրինէ վազ իլէ , քիւ-
շիւք պիր իշարէթ իթտի քի , մանէասը «սիզի լօթումա տա-
վէթ իտէմէտիկիմտէն տօլաեը ափվընըզը ըհճա իտէրիմ , շու
տագըզատա պիրինէ պէքլէեօրում» տիմէք իտի :

Մարքի տէ պիր իշարէթլէ մուգապէլէ իթտի , վէ հէր նէ
գատար պաշընը տիկէր թարափա չէվիրտի իսէ տէ , եինէ
խէֆիէն Բօլանը թէտգիգ իյլէմէսինէ տէվամ իյլէտի :

Բօլան՝ մարքիեի սէլամընը վէրտիքտէն սօնրա , Բօգամ-
պօլուն պուլունտուղու լօթուն եանընտա օլան տիկէր պիր
լօթտաքի ատէմլէրի էլի իլէ սէլամլամագտա վէ պունլար իլէ
թօհաֆ պիր բանթօմինա օեուսու իճրա իյլէմէքտէ իտի :

Մարքի , քէնտի քէնտիեի ,

— Պահս իտէրիմքի , մէնսուպ օլտուղու գլիւպիւն պիւ-
թիւն ազասընը Օրէրա թէաթրօսունա տավէթ իթմիշ տիւր ,
տէտի :

Բօգամպօլ , մէզքիւր լօթտաքի էշխասը կէօրէմէտիկին-
տէն , քէնտի լօթունու պիր արա թէրքլէ , սօֆաեա չըգտը ,
վէ կէչէրքէն , արալըգլարտան պագտը :

Բօգամպօլ եանըլմամըշ իտի : Բօլանըն իշարէթլէր իթ-

մէջտէ օլտուղու լօժտա, կէնճ Օգթավ իլէ մէնսուպ օլտուղու
գլիւպին տիկէր իւշ նէֆէր ազասը պուլունմագտա իտիլէր :

Րօգամպօլ եէրինէ ավտէթլէ օթուրտու :

Սաթ սէքիզ օլուպ, Րօլանըն պէքլէտիկի քիմսէ էլան
մէյտանա չըգմամը իտի : Նիհաեթթ մէրգում, լօժուն գա-
բուսունուն չալընտըղընը իշիմմէքլէ, տէրհալ արգասընա
տէօնտիւ, վէ ճանֆէս պիր ֆիսթանըն ֆըշըթըսը գաբունուն
խարիճինտէն իշիտիտիկի կիւի, լօժուն տէրունի տէ նէֆիս
պիր գօգու իլէ տօլտու : Րօլան գաբուեու աշտը :

Մ. մարքի տը Շաֆի, Մ. Օգթավ, տօսթլարը, վէհասըլ
Մ. Րօլանըն թէլաշլը հալինի կէօրէնլէրին ճիւղէսի, տէրհալ
մէրգումուն լօժունա աթֆը նազար իթտիլէր :

Իշպու լօժա եիւզիւ էօրթիւիւ պիր գատըն կիրիպ, Րօ-
լան իլէ թօգալաշտրգտան սօնրա, մէրգումըն եանընտա օ-
թուրտու : Լաքին պու գատըն մէգքիւր էօրթիւիւ գատրը-
մատը :

Իկէր մատամ գօնթէս Արթօֆ, եախտ օնա պէնգէր պիր
գատըն, եիւզիւ աչըզ օյարագ վէ Օբէրպ թէաթրօսու թուա-
լէթիլէ Րօլանըն լօժունա կէլիպ օթուրմուշ օլսա իտի, պէլ-
քի եալընըզ պաղըլարըն նազարը տիգթավընը ճէլպ իտէր
իտի, լաքին մէրգումէ իքի սաթ գատար եիւզիւնտէքի էօր-
թիւեիւ գալտըրմատըղընտան, հէրքէս կէօրիւնիւ, Րօլանըն
լօժունա աթֆ իթտի, վէ տիւրլիւ պէ տիւրլիւ միւթալէալար
իտէնլէր պուլունտու : Օեունուն սօն բէրտէսի գաբանտըղըն-
տա, նիդապլը գատըն Րօլանըն գօլթուղունա կիրիպ, անըն
իլէ տիշարը չըգտը :

Մ. Օգթավ վէ տօսթլարը՝ Րօլանըն կէչէճէկի եօլ իւզէ-
րինտէ տուրուպ, մէրգումուն, նիդապլը գատըն իլէ Օբէրա
թէաթրօսու եօլունտան իլէրլէտիքլէրինի, վէ ճիւլարտա վա-
դը պիր լօգանթաեպ կիրաիքլէրինի կէօրտիւլէր :

Օգթավըն արգատաշտրընտան պիրի : Պունունլա պե-
րապէր եիւզիւնիւ կէօրէմէտիք, տէտի :

— Տօղրու տուր, ֆագաթ կէօրէճէեիք :

— Նէ՞ վազըթ :

— Պիր ազտան , պու խուսուսու պէն իւզէրիմէ ալըըմփ ,
Րօլանըն՝ կիրտիկի լօգանթաներ , գալֆասընտան տահա
էյի սուրէթտէ պիտիկիմի պիւմէզ , Կէլինիգ , շիմտի իֆատէ-
մի թաստիգ իտէրսինիգ :

Պէօյլէճէ մէրգուվար՝ լօգանթանընըն օտասընա չըգա-
րադ , Օգթավ՝ կարսօնա ,

— 7 Նիւմէրօլու օտաներ պիզէ վէրֆն , տէտի :

Կարսօն . - Թութուլմուշ տուր :

— Պիր ազ էվվէլ կէլէն պիր միւսիւ իլէ պիր գատըն
թարաֆընտա՞ն մը թութուլմուշ տուր :

— Էվվէթ :

— Օ հայտէ , 9 Նիւմէրօլու օտաներ պիզէ հասը իտին :

— Պուեուրուն մօնսիէօ , տէտի կարսօն՝ իսթէնիլէն օտա-
նը բարմաղըյա կէօսթէրէրէք ,

Օլ վազըթ կէնճ Օգթավ՝ բարմաղընը տօտագլարը իւզէ-
րինէ վազ իլէ ,

— Արթըդ "էս չըգարմանըն , վէ եավաշ լագըրտը իտէլիմ ,
տէտի :

Պատէհու չըմինէ իւզէրինտէքի այնանը կէօսթէրէրէք ,

— Շու քէօշէեէ պագընըգ , տէյի պէեան իթտի :

Ծիւվագը այնանըն պիր քէօշէսինին ճիւասը չըգմըշ օլուպ ,
մէզքիւր քէօշէ իտէ , գաբլամատա աչըլմըշ պուլունան պիր
տէլիկին թա էնսէսինտէ պուլունմագտա իտի , Մէզքիւր տէ-
լիքտէն Օգթավ վէ արգատաշլարը՝ Րօլանըն՝ էսրարի գատըն
իլէ պէրապէր սուրէ իթմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւլէր :

Շու գատար քի մէզպուրէ նիգապընը գալտըրմըշ օլմա-
սըյա , Օգթավ՝

— Նամուսում հագգը իչին սէօյլէրիմքի , Րօլան ալտան-
մամըշ տըլը . պու գատըն՝ գօնթէս Արթօֆ տուր , տէտի :

Օգթավըն տօսթլարընտան հէր պիրի՝ սըրա իլէ մէզքիւր
տէլիքտէն պագտըգլարը սըրատա , Մ . մարքի տը Շալիի՝
մէրգուլման կէնճլէրին Րօլանըն արգասը սըրա լօգանթանա

կիրտիքլէրինի կէօրտիւքտէն սօնրա, խանէսինէ ազիմէթլէ,
րահաթճա եաթաղընա եաթտը:

Իրթէսի կիւն Զամբա՝ Սիւրէզն սօգաղընա կիթտիկինւ-
տէ, Բօգամպօլ գաբուեու աչտը, վէ պատէհու քէմալը իհ-
թիեաթ իւզրէ գաբատըգտան սօնրա,

— Նէ՞ խապէր, տէյի սօրտու:

— Գօնթ Ուրթօֆ կէլմիշ:

— Վա՛յ... Նէ՞ վազըթ կէլմիշ:

— Պու կիճէ եախօտ պու սապահ. պիր ազ էվվէլ Մ.
տիւզէ շու թէզըրէ վիրուտ իթտի:

Բօգամպօլ՝ Զամբանըն կէթիւրմիշ օլտուղու թէզըրէքի
ալըպ, շու ճիւմլէլէրի օգուտու:

«Ազիզիմ տիւզ,

«Զէվճիմ կէլտի. Պու ագչամ սիզի թաամա պէքլէրիզ,
պազը խուսուսի իշլէր հագգընտա կէօրիւչէպիլիրիզ. Սօնրա
Սթանիսլասը գլիւպինիզէ կէօթիւրիւպ, ագչամը օրատա կէ-
չիրիրսինիզ. Գալպէն վէ հիսսիեաթլէ Ֆրանսըզ սլան պու Բու-
սիալը՝ վաթանընա պասթը գատէմ իտէն պիր նէֆինին թավ-
ընտա տըր. Բէնտիսի Բարիսին աչգըյա սիւզան օլուպ, հէր
չէյի կէօրմէք, վէ այնի վազըթտա հէր քէս իլէ թօգալաչ-
մագ արզուսինտէ տիր:

«Զէվճիմ՝—Շաթօ.Մաի պէնի քէնտի գլիւպինէ կէօ-
թիւրէճէք տիր, տէյի պէեան իյլէտի:

«Իմտի ազիզիմտիւզ, կէլինիզ, պէնի զիեատէսիյլէ մէմ-
նուն վէ միւթէչէքքիւր գըլաճագսընըզ, զիրա պէն տէ պօշ
վազըթտան իսթիֆատէ իլէ, Պօմարչէ պուլվարընտա իգա-
մէթ իտէն սէվկիւլիւ գըզգարընաաչըմը կէօրմէեէ կիտէճէեիմ:

«Ճարիէնիզ վէ մուհիպպէնիզ

«ԳՕՆԹԵՍ ԱՐԹՕՅ»

Բօգամպօլ. — Իշթէ պու թամ ուրասընտա կէլտի, տէյի
միւլահագա իթտի. (Պատէհու Զամբաեա խիթապէն.) Տիւզ՝
գօնթուն խանէսինէ կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտը՝ մը:

— Օն տագըգա էվվէլ արապա իլէ եօլա չըգտը, պէն տէ սիվիչիպ պուրաեա կէլտիմ:

— Բէք էյի:

— Շիմտի էֆէնտիմ, օ մէքթուպու եինէ պանա վերին քի, տիւգիւն մասասը իւղէրինէ վաղ իտէերիմ:

— Ալ:

— Պանա տիկէր եէնի էմրլէրինիգ վա՞ր մը տըր:

— Էվվէթ, դօնթ Արթօֆուլն խանէսինտէ օլանը կէչէնի անլամագ իչին, չաբուգ պիր չարէ պուլմալը:

— Բէք էյի:

— Կիւնիւ կիւնիւնէ սաաթը սաաթընա հէր շէյի անլամագ իսթէրիմ:

— Բէք էյի. հէք էմրինիգ պո՞ւ մու տուր:

— Էվվէթ, արթըգ կիտէպիլիրսին:

Սախթէ մարքի եալընըգ գալտըղընտա կիւլմէեէ պաշլատը, վէ քէնտի քէնտիեէ շու սէօղլէրի սէօյլէտի:

— Պու սապահ սըր Վիլիամօ վէ պէն՝ դօնթ Արթօֆ իլէ Բօլանը չաթըշտըրմագլըղըն չարէսի իւղէրինէ տիւլիւնիւեօրտուգ: Թէսատիւֆէ պագ քի, պու չարէ հէման գարշըմըղա չըգտը: Տիւգ տը Շաթօ-Մաի՝ Բօլան իլէ Ֆապիէնին վէ պէնիմ մէնսուպ օլտուլուսուգ գիւպ ազասընտան տըրլար: Բօլան՝ Ֆապիէնին խանէսինտէ թաամ իտիեօր: Պու ագչամ սէրգլըեէ կիտէճէեիպ... Անճագ տէրհալ Բէպէգաեը կէօրմէքլիկիմ լաղըմ տըր:

Սախթէ մարքի էլպիսէսինի թէպտիլ իթտիքտէն սօնրա, Սիւրէզն սօգաղընտաքի իգամէթկեահընտան մուֆարագաթլա, գաբուտա պէքլէմէքտէ օլան արապաճըսընա,

— Չաբուգ Բօմը սօգաղընա կիթմէք իսթէրիմ, տէյի իսթար իթտի:

Արապա պիր չարեէք սաաթտա իչար օլունան մահէլլէ վասըլ օլուպ, Բօգամպօլ՝ սախթէ Պագգարաեը պուլտուղունտա, մէզպուրէ՝ աթէչին գարշըսընտա պիր մինտէր իւղէրինտէ օթուրմուշ, քեաղըտ աչմագլա մէշղուլ իքէն, Բօ-

գամայօլուն իչերի կիրտիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ, աեաղա գալգալը, վէ քեաղըտարը պիր թարաֆա ֆըրլաթըպ, էսիրէ կիպի միւթիանէ պիր թավը քէսպ իյլէտի:

Բօգամայօլ, - Պանա պիր բարչա քեաղըտ իլէ պիր գալէմ վէր, տէեիպ, պիր սուֆրանըն էօնիւնտէ օթուրտու, վէ ճէ պինտէն պիր մէքթուպ չըգարտը: Քէնտի քէնտիեէ տէ,

— Իշթէ Պագգարանըն Մ. տը Շաթօ Մաիեէ եաղմըչ օլտուղու թէզքիրէ... կիւզէլ, ֆագաթ թագլիտ իտիւմէսի գօլայ պիր եաղը, տէտի, վէ պատէհու պիր մահֆաղա ալարագ իւզէրինէ «Մօնսիէօ Բօլան տը Գլաէեէ» ճիւմէսինի թահրիր իյլէտի: Իլավէթէն տէ, — Թէմամ, քեաֆֆէի եաղըլարը թագլիտ իթմէք իչին մէհարէթի մախսուսէմ վար տըր: Մատամ գօնթէս Արթօֆ պու եաղըեր քէնտիսի եաղմըչ օլտուղունա եէմին պիլէ իսէճէք տիր, տէտի, վէ ֆէվգէլատէ տիգգաթ վէ իթինա իլէ Պագգարանըն էլեաղըսընա միւքէմէլէն պէնզէթէրէք, իւչ սաթըրտան իպարէթ պիր թէզքիրէ եաղտը, վէ սօնրա իչպու թէզքիրէեի պիր մահֆագատա հըֆզ իլէ, էքմէլէ աղընը գարաեարագ, րէպէգանա վէրտի: Մուխսարէն,

— Պու ագչամ սաաթ օնտա Բօլանըն խանէսինէ կէլմէլիսին, տէտի:

— Քէնտիսի օրատա պուլունաճագ մը տըր:

— Խայր, տիշարը չըգմըչ օլաճագ տըր:

— Օնա պէքլէեէճէք միեիմ:

— Պու թէզքիրէեի խըզմէթքեարընա իթա իլէ, էֆէնտիսինին գլիւպինէ կէօթիւրմէսինի իթար իտէրսին: Բօլան սանա կէլէճէք տիր, օ հալտէ մէրգուճա, «Ջէվճիմ» Շաթօ Մաի իլէ պիրլիքտէ գլիւպտէ տիր, տէյիլմի» տէյի սօրարսըն:

— Քէք էյի, սօնրա:

— Սօնրա, պիր իքի սաաթ անըն իլէ վաղըթ կէչիրիր, վէ տիկէր պիր միւլագաթ վաղթը թայեին իթմէքսիզին կիտէրսին: Պատէհու իճապընը տիւչիւնիւրիւզ:

— Հէքսի պու գատա՞ր մը :

— Էվվէթ, շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըդ, ազիզէմ, տէ-
տի Րօգամպօլ՝ էլինին ուճուլլա Րէպէգանըն երւզիւնէ լաթի-
ֆէ թարզընտա վուրարագ :

Պու միւքեալէմէերի միւթէագըպ Մ. մարքի Ալպէր-Օնօրէ
տը Շամրի խանէսինէ ավտէթ իթտի :

.....

Րօգամպօլուն տէտիկի վէճհլէ Րօլան՝ հէր ճուճաա իը-
թէսի տօսթու Ֆապիէն տ'Ասմօլուն խանէսինտէ թաամիտիպ,
մարքինին օրատա պուլունմասը տա մուհագագ իտի :

Ֆիլվագը սաաթ ալթըտա Րօլան վտսըլ օլուպ, թաամ-
տան սօնրա Ֆապիէն՝

— Միւսիւլէր, վիգօնթէս քէնտիսինի մարքիդ տը Ր...նին
խանէսինէ կէօթիւրիւպ, եարը կիճէտէ ալմահա կիթմէք շար-
թըլլա, պու ագշամ պէնի սէրպէսթ պրագըեօր, իմսի սի-
զէ պիր թէքլիֆ իտէճէերիմ, տէտի :

Րօլան. - Սէօլլէերին պագալըմ նէ՞ տիր :

— Սէնին գլիւպինտէ վիսթ օյնամահա կիտէլիմ :

Րօգամպօլ. - Պէն տէ սիզէ պունու թէքլիֆ իտէճէք իտիմ :

Գօնթ. - Անճագ սիզ պէնտէն էվվէլ կիթմէլիսինիզ, եիր-
մի տագըգատան կէլիր սիզի պուլուրում, թապիի տիր քի,
պու միւտտէթ էսնասընտա մատամ տը Ր...եէ իլթիֆաթըմը
թագտիմ իթմէլիերիմ, անճագ սալօն էօմրիւնտէն ալէսսէվի-
եէ խօշլանմատըղըմտան, եիրմի տագըգա սօնրա օրատան
մուֆարագաթըմա թէէմին օլապիլիսինիզ :

Ֆիլվագը վիգօնթ վէ գէվճէսի սաաթ տօգուգտա արա-
պալարընա օթուրտու գլարը կիպի, Րօգամպօլտա, Րօլանը
քէնտի արապասընա ալարագ, գլիւպէ կիթտիլէր :

Սաաթ օնտա Բոգամպօլ վէ Բօլան գլիւպէ կիրտիւէր, Օլէսնատէ գլիւպտէ բէք ազ քէսան պուլունուպ, եալընըզ պիր օտատա օն իքի գատար կէնճլէր էյլէնմէքտէ վէ սիկարա իչմէքտէ օլտուգլարը հալտէ, ոալօնլար սայքի պօշ իտի: Օգթավ՝ պու խուսուսի իճթիմաէ բիասէթ իթմէքտէ օլուպ, եիւզ գատար լուի ալթունու գազանմըշ օլտուղու հալտէ, մարքի տը Շամրի իլէ բէֆիգի վասըլ օլտուլար: Օգթավ պունլարը կէօրտիւկիւնտէ,

— Միւսիւլէր, կէլմէնիզ բէք խայըրըլ օլտու, շու օեու-նա արթըզ խիթամ վիրմէք իսթէեօրտում, զիրա պու կիւնլէրտէ իգպալիմ օլտէրէճէ եավէր օլմուշ քի տիլ իլէ թարիֆ իթմէք գապիլ տէյիլ տիր, իմտի Բօլան պուրահա կէլտիկի ճիհէթլէ, քէնտիսիյլէ պազը խուսուստա կէօրիւշմէք իսթէրիմ, տէտի, վէ գազանտըղը ագչէիւ ճէպինէ գօյտուգտան ոօնրա աեաղա գալգտը:

Հազըր պուլունանլար՝ Բօլան իսմինի իշիթտիքլէրինտէ, հէք պիր աղրգտան,

— Հա՛ հա՛, Բօլա՞ն մը տըր, տէտիւլէր:

Բօլան. — (Ֆէվզ էլատէ պաիթիեար պիր քիմսէ կիպի թավրու հալ իլէ սէլամ վէրէրէք.) Էվվէթ միւսիւլէր, պէն իմ:

Օյնահանլարտան պիրի. — Սէնին հագգընտա պիր թագըմ կիւգէլ շէյլէր իշիթտիք:

Բօլան. — Պէնիմ հագգըմտա՞ մը:

Օգթավ. — Էվվէթ:

Բօլան. — (Գօնթէս Սըթօֆ իլէ հասըլիթտիկի իւլֆէթին՝

էթրաֆա չաի օլմուշ օլմասընտան տօլաեր մէմնուն օլարագ.)
Օգթավ տա հիշ սըրըր սագլաման պիր քիմսէ տիր, տէտի:

Րօգամպօլ. — (Րօլանըն գուլաղընա էերկերէք.) Իւշ կիւն-
տէն թէքմիլ Բարիսին՝ Մ. Օգթավ սաեէսինտէ հիքեաեէնի-
գէ քէսպի մալիւմաթ իտէճէկինի էվվէլճէ պէն սիգէ քէշֆ
իթմիշ իտիմ, տէտի:

Րօլան. — Նէ՛ չարէ, պու Օգթավ սըրըր սագլախամագ:

Տիկէր պիր օեուճու. — Միւսիւլէր, տօն ժուան տը
Գլաեէերի, տէրքեար օլան մէհարթթինտէն տօլաեր թէպրիք
իթմէնիգէ գաըշը կէլմէմ, ֆադաթ եագընտա իճրա իտիւէ-
ճէք օլան կիւզէլ պիր տրամ օեուճունա սիգի տավէթ իպէւ-
րիմ. Սէքիգ կիւն կէշմէգտէն Մաեօ գաըուսունտա զաեէթ
կիւզէլ պիր տուէլլօ օեուճունտա հաղըր պուլունաճագսընըղ:
— Գապիլ տիր, տէյի ճէվապ վէրտիլէր:

Պունլար պու եօլտա կէօրիւշմէքտէլէր իքէն Ֆապիէն իւս-
թէ կէլտի. Ֆապիէն՝ զաթէն աղըր թապիաթլը օլտուղու կի-
պի, ագաը իգտիվաճը իւզէրինէ տահա զիեատէ վագար վէ
ճիտտիեթ քէսպ իթմիշ իտի. Իմտի անըն վիրուտիլէ, ճէրէ-
եան իտէն վէ էսասը՝ գօնթէսին նամուսունու իխլալտան ի-
պադէթ պուլունան չագա վէ լաթիֆէլէրէ խիթամ վէրիլիպ,
Ֆապիէն սէլամլանտը, վէ օնտան սօնրա զաեէթ եիւքսէք սէ-
տա իլէ պաղըլար արասընտա Րօլանըն իգպալի հագգընտա
պահա իտիլտի:

Վիգօնթ, պագըր տօսթլարըլա սէլամլաշտըգտան սօնրա,
սախթէ մարքի տը Շամրինին գուլաղընա տօղրու էերկերէք,

— Տօ՛ւթոււմ, պուրաեա կէլմէքլիկի Րօլանա վէ պանա թէք-
լիֆ իթմէքլիկին բէք ֆէնա օլտու, տէտի:

— Նի՞ին:

— Զիրա գօնթ Արթօֆ կէլմիշ:

— Պունտան Նէ՞ չըգար:

— Էլպէթթէ պու ագչամ պուրաեա կէլէճէք պիր:

— Քէնտիսի իչպու սէրգլէ մէնսուպ տէյիլ տիր քի,
կէլսին:

— Հալպսւքի, պու սէրգլէ մէնսուպ պիր տօսթու վար տըր :

— Օ տօսթունուն իսմի նէ՞ տիր :

— Շաթօ-Մաի տիր :

— Մատմաղէլ տը Սալանտրէրանըն տէսթի իզտիվաճընը թալէպ իթմիշ օլան կէնճ տի՞ւզ միւ :

— Թա քէնտիսի ազէզիմ :

— Պէնճէ, գօնթուն պուրաեա կէլմէսինէ պու խուսուս սէպէպ տէյիլ տիր :

— Սիզին կիթմէնիզտէն պէշ տադըգա ոօնրա ալարղըմ շու թէզըրէեէ պադըրըրսա, կէլէճէկի մուհապգադ տըր :

Ֆապիէնին գայնընա վէրտիկի թէզըրէ շու մէալտէ իտի :

«Ազիզիմ վիգօնթ :

«Բարիստէն հարէքէթիմ էմնասընտա սիզի պէքեար պը-
րադմըշ իտիմ, ավտէթիմտէ էվլի պուլտում. Սիզին, պէնի
վիգօնթէս տ'Ասմօլա թադտիմ իթմէքլիք շէրէֆինէ ինթի-
զարէն, պիր ան էվվէլ սիզին իլէ թօգալաշմադ արզուսինտէ
պուլունան պիր տօսթունուզ հադգընտա հիշ սիր շէյ եաբ-
մադլըսընըզ, խանէմտէ թաամ իթմէքտէ պուլունան Շաթօ-
Մաի՝ պու ագշամ պէնի քէնտի գլիւպինէ կէթիրէճէք տիր :
Սիզ տէ օրատա պուլունունուզ, եախօտ պուլունմալընըզ,
Իմտի սաաթ օն իլէ օն պիր արասընտա պէնի օրատա կէ օրէ-
պիլիըսինիզ :

«Մուխլիսինիզ

«ԳՕՆԹ ԱՐԹՕՖ»

Րօգամպօլ՝ պու թէզըրէեի օգուտուգտան սօնրա, մա-
նէասընը անլամաեօլ կիպի կէօլինէրէք :

— Էյ պունտան նէ՞ չըգար, տէտի :

— Գօնթ իլէ Րօլանըն պլրիպլրինի գարչըամալարընը իս-
թէմէզ իտիմ :

— Տիմէք անըն զէվճէսի թալաթընտան Րօլանըն սէվի-
տիկինէ ինանընօրսուն :

— Խայր, ֆագաթ գարչըսընտա էօյլէ պիր թավը ու հա-
րէքէթտէ պուլունապիրը քի, պունուննէթիճէսինի տիւշիւն-
մէք լազըմ կէլիր, էկէր քէնտիսինի (եանի Րօլանը) պուրատան
հօղլամաղա պիր պէհանէ պուլսագ...

— Օ միւշքիւ տիր, չիւնրի գումար օյնաեօր վէ զայպ տա
իտիեօր:

Ֆապիէն, (կէօղլերինի գաբուեա տօղրու չէվիրէրէք.
էվվէթ, էվվէթ, վագըթ կէշտի, տէյի պէեան իյլէտի, վէ
ֆիլվագը կէնճ տիւգ տը Շաթօ. Մաի իլէ գօնթ Արթօֆ, ի-
չէրիեէ կիրտիլէր:

Րօգամպօլ՝ գօնթ Արթօֆու արիգ ու ամիգ թէտգիգ ի-
տէրէք, քէնտի քէնտիեէ,

— Պէշ սէնէտէն պէրի քէնտիսինի կէօրմէմիշիմ տիր. պա-
նա էօյլէ կէլիեօր.քի, խայլի թէպտիլ օլմուշ տուր: Շիշման-
լանմըշ, վէ սագալընը ուղաթմըշ, հէման օթուգ եաշընտա
պուլունուեօր, էկէր պէն տէ նիսպէթէն թէպտիլ օլմուշ իսէմ,
Հինտիլէրէ պէնզէեէն թասվիրիմտէն վէ սարը սագալըմտան
ֆիքրինտէ պիր կէօնա խաթըրէ հասըլ օլմաեաճաղընա էմի-
նիմ, տէտի:

Ֆիլհագըգէ Րօգամպօլ՝ Հինտիսթանտան ավտէթ իտէն
կէմիճիլէր կիպի ճիւղիճէ գարարմըշ օլան լէհէսի վէ ուղուն վէ
գաթը սարը սագալըյլա ապա թանըլամազ պիր հալտէ պու-
լունուպ, սէսինէ տէ պաշգա պիր թարգ քէսպ իթտիրմիշ իտի:

Գօնթ Արթօֆ վէ տիւգ սէսիզճէ իչէրի կիրմիշ օլտուգ-
լարընտան, օեուճուլար, օեուճուլարընա տալմըշ օլմալարըյլա,
պաշլարընը գալտըրմատըլար: Ֆապիէն՝ պունտան պիլիսթի-
ֆատէ, մէրգուվարը գարչըլատը: Րօգամպօլտա պիւա թէ-
րէտտիւտ Ֆապիէնին արգասընտան կիթտի:

Մ. տ'Ասմօլ վէ գօնթ թէվէճճիւհքեարանէ թօգալաշ-
տըլար: Պատէհու Ֆապիէն՝ Րօգամպօլու կէօթէրէրէք,

— Աղիզիմ գօնթ, Հինտիսթան գումբանիասընըն խըտմէ-
թինտէ սապըգէն պահրիէ գապիթլիկի իթմիշ օլան գայնըմ
Մ. մարքի տը Շամրիեի սիզէ թագտիմ իտէրիմ, տէտի:

Դոնթ վէ Բօգամայօլ՝ պիւրիպիւրինի սելամատարար, Դօնթ՝ պիւսպիւթ իւն մէճնուլ պիր քիմսէ հազգընտա վագը յայտըզաւ վէճնէ, սպիւթէ մարքիսէ ֆիթուրսուզճա աթֆը նազար իթտի, վէ Բօգամայօլ՝ ապա պօզուլմտեարագ,

— Մօնսիէօ Գօնթ, Պապիէն հէր կիւն, գըզգարընտա չըմա վէ պանա սիզտէն պահս իտէր, տէտի:

Դօնթ. — Պապիէն նէճիպ վէ ալիճէնապ պիր գաթ տըր, իմտի մօնսիէօ մարքի, ֆամիւեանըզա տախիլ օլմագլա նախ լապէլալի իգպալու շէրէֆէ շտեւթէ պուլունմուշ տալը:

Բօգամայօլ՝ պու սէօզլէրէ մուգապէլէթէն թէվազու իթտի, վէ ֆիքրինտէն տախի,

— Պոտալա, պէնի թօրպա իչինէ վագ իտիպ տէ, Գագաչարըն վագըթաթըլլա սուեա թթտըրտըղըն կիւն հազգըմա տա պու տէրէճէ հիւնի մուամէլէ կէօսթէրմէմիչ իտիլն, տէտի:

Տիւզ տը Շաթօ. Մաի՝ գումար մագսսընա եագլաշաթագ,

— Միւսիւլէր, ազիզ տօսթլարըմ, ալամըմը սիգէ արգ իլէ պէրագէր, պունտան ագտէմ՝ Բարիստէ միւսաֆիրէթէն գալմիշ օլան Բուսիալը պիւեիւք պիր ասըզօտէն, եանի Մ. Գօնթ Արթօֆու սիգէ թագտիմէ միւսարաաթ իլլէրիմ, տէտի:

Դօնթ Արթօֆ իամինի իշիթտիքլէրինտէ, գումար օյնա-եպնլար՝ երլաբըրման վուրուլմուշճասընա միւթէէսիք օլտուլար:

Դոնթ՝ ուզուն պօլլա վէ կէօսթէրիչլի պիր քիմսէ օլուպ, պիր թագըմ պաթըլ իթիգատլարա գուլագ ասանլարտան քլմատըղը՝ Պագգարա իլէ էվէնմէսիլէ թատիգ օլունտուղու լիպի, ախէադճա տա, հէր նէ գատար հազիմ վէ նազիք թագիեաթլը իտի իտէ տէ, եէրինէ վէ վագթինէ կէօրէ ֆէվգէլատէ շիտտէթ վէ հիտտէթ քէսպ իլլէտիկի՝ ըէվիշինտէն անլաչըլմագտա իտի. Մէրգումու կէօրէնլէր՝ պու ճիհէթի տէրք իթտիքլէրինտէն, իչլէրինտէն պիրի՝ Օգթալըն գուլա-ղընա ազըրու կէիլէրէք:

— Չանն իտէրիմքի Բօլան՝ քէնտի սատտէթ ու իգպա-լինաքն տօլաեք միւթթէլիք օլմագլա տալանըտօր, տէտի:

Բօլան՝ գօնթ Արթօֆ խմինի իշխմէբլէ սարսըլըպ, պա-
շընը Եօգարը գալտըրտը :

Գօնթ իլէ Բօլանըն պագըշլարը Եէկտիկէրինէ թէսատիէֆ
իթտի : Պուշլար, Պատ շէհրինտէ, պիր պալօ սալօնունտա
պիր սաաթ գատար պիրիպիրինէ թէսատիէֆ իթմիշ Յլմալա-
րըյլա, գօնթ՝ մէրգուսու տէրհալթանըբըպ, սէլամաեաբադ ,

— Վա՛յ միւսիւ տը Գլանէ, սի՛ղմիսինիզ, տէտի :

— Էվվէթ, պէնիմ, տէյի Բօլան ճէվապ վէրտի, վէ սօ-
ղուգ պիր մուամէլէ իլէ տէ սէլամատը :

Հալպուքի գօնթ՝ պու հալի տէրը իթմէեերէք, իֆատէ-
սինի շու Եօլտա իրէրի կէօթիւրտիւ :

— Մօնսիէօ տը Գլանէ, հազըր սիզի պուրատա Կէօրմիւշ
օլտուղումհալտէ, տօղրոտան տօղրու մագսէտէ սալիք օլ-
տուղումտան տօլսեր աֆվընըզը րէճա իտէրիմ, Հայտէլպէրկէ-
տէ հէման մուհագգադ պիր Եօլիւմտէն գուրթարմըշ օլտուղ-
ղունուգ գօնթէս Արթօֆ նամընա սիզէ պէեանը թէշէքքիւր,
վէ օլպապտէքի շիւքրանիէթիմի գապուլ իլլէմէնիզի րէճա
իտէրիմ :

Գումարպազլար՝ իսթիհգաքեարի սուրէթտէ Եէկտիկէրի-
նէ պագըշլար : Բօլան՝ գօնթուն իֆատէսինէ գարշըլըգ :

— Մօնսիէօ, պէն՝ ձրըֆ քէնտի վաղիֆէմի իճրա իթտիմ,
տէեիպ, օեունունա քէմալը կէրմի իլէ տէվամ իլլէտի :

Նիհանէթ Բօլանըն պարիտանէ իֆատէլէրի վէ պազը իս-
թիհգաքեարի պագըշլար՝ գօնթ Արթօֆուն նազարը տիգգա-
թընտան տուր օլմաեարագ, գաշլարը տալի չաթըլտը, չիւն-
քի Պատ շէհրինտէ պուլունտուգլարը սըրատա, մէրգուսուճ,
զէվճէսիւնէ զիեաաեճէ Եագընըզ կէօսթէրմիշ օլտուղունու վէ
Հայտէլպէրկտէ մէղպուրէեէ աշգ ու սէվտաեա տաիր պիր
խալի մէթուպլար Եագըպ, պունլարըն ճէվապսըզ պրագըշ-
մըշ իտուէլիմի պիլիւ իտի :

Յապիէն՝ Բօլանըն միւնասիպէթսիզ պիր զաշ սէօղիւ Եա-
խօտ հարէքէթի տահա վուգուինտէ, իլը տէֆա Եէկտիկէ-
րիլլէ կէօրիւշէն մէրգուսան կէնճլէր արասընտա մուամէլէի :

չէտիտէ զուհուրա կէլէճէկինի տէրքլէ, քէնտի թէքլիֆի իւ-
զէրինէ, տէօրթ տէլիգանլըլար՝ եանընտա պուլունան պիր սալա-
եա կիթմէքլէ, պիթ մասանըն էօնիւնտէ օթուրտուլար:

Րօգամպօլ՝ քէնտի քէնտիեէ,

— Րօլանըն թապիեաթընը պիլիրիմ, գօնթու կէօրմէեին-
ճէ, անը արամաեա գալգըչըպ պուրաեա կէլմէք իսթէեէճէք
տիր, տէտի:

Րօգամպօլուն պու միւլահազասը տօղրու իտի. շէօյլէքի
գօնթ Արթօֆուն զայպուպէթ իթմէսի իւզէրինէ տիկէր կէնճ-
լէր, արալարընտա պազը կէօնա սէօզլէր թաաթի իթտիլէր,
վէ Րօլան՝ գօնթուն, տիկէր իւչ քիչի իլէ պիրլիքտէ եանըն-
տաքի սալօնտա պուլիթօթ օյնատըղընը անլամասընտա,

— Միւսիւլէր, պէն շիմտի անլէրին եանընա կիտէճէեիմ,
տէեիպ, տէրհալ օթուրմուչ օլտուղու եէրտէն գալգաը, վէ
թահգիրամիզ պիր թավը իլէ մէզքիւր սալօնա տօղրու իլէրլէտի.

Օեունճուլարտան իքի իւչ նէֆէրի տէ, արգասը սըրա
կիթտիլէր:

Մէրգուժանտան պիրի՝

— Պու չօճուգ քէնտիսինի թէլէֆ իթտիրմէք իսթէեօր,
տէյի պէեան իյլէտի:

Րօլան՝ իֆատէի մէզքիւրէի իշիթտիկինտէ, արգասընա
տէօնէրէք,

— Սա՛գընընըզ, տէտի:

— Նէ՞ խուսուստա սագընաճաղըմ:

— Էկէրչի պիր սէօզ տահա զիեատէ սէօյլէեէճէք օլուր-
սանըզ, գօրգագ աոտ իտիլմէքլիկիմ լաղըմ կէլիր, վէ գօնթ
իլէ մուարազա արանմաեա պէնի մէճպուր իթմիչ օլուրսունուզ:

— Աղիգիմ, Գլաեէ, սէնէն իկիտ վէ ճէսուր օլտուղունու
հէր քէս պիլիր, Անճագ թէտպիր ու իհթիեաթը էլտէն պրադմա:

Րօլան՝ քէնտի քէնտիեէ պէեէնմէքտէ վէ կիւվէնմէքտէ
եէկեանէ օլտուղունտան, միւթէքէպպիրանէ սալօնա կիրտի,
վէ Րօգամպօլ, Րօլանըն իչէրի կիրտիկինի իշիթմէսինտէ, սաա-
թընա պագարագ:

— Պէնիմ պիր չարեհիկիմ խիթամպուլտու եւրիմէ քիմ կէչմէք իսթէր, տէտի :

Րօլան . . Պէն, տէյի ճէվապ վէրտի :

Փապիէն սարսըտը, վէ պու հալէ խօշնուտ գալմատը :

Րօլան՝ պու տէֆա գօնթու սախթէ պիր նէզաքէթլէ սէլամլանըպ, մէրգումուն սօլ թարաֆընտա օթուրտու : Օգթավ իլէ Րօգամպօլտա արգատա տուրտուլար : Օեունա պու սուրէթլէ տէվամ խտիտի :

Ձէնտ սանիէ գատար գօնթ, թէմամիլլէ օեունա տալմըշ իտուկինտէն, նէ՝ Րօլանըն նէվիմա խասիմանէ տուրուչունա, նէ՝ տէ գլիւպին իւշ տէօրթ ազասընըն արասըրա քէնտիսինէ վուգու պուլան իսթիհզաքեարի պադըլարընա տիգգաթ իթմէտի : Հալպուքի Րօլանըն սօղուգ մուամէլէսի տէվամ իթտիկինտէն, Փապիէն՝ Րուսիալը ասըլատէնին եէնիտէն քաշլարը չաթըլտըղընը կէօրտիւ : գօնթ Արթօֆու թանըեանլար իշին պու հալին վէխամէթի մէյտանտա իտի :

Նակեահ իչերիեէ պիր խըզմէթքեար կիրտի : Պու խըզմէթքեար՝ Րօգամպօլուն Սիւրեգն սօգաղընտա գալլանաղը, վէ ախիրէն Րօլանա կէօնտէրմիշ օլտուղու քիմնէ օլուպ, էսրարի պիր սուրէթտէ էֆէնտիսինէ եազլաշարադ, պիր մէթթուպ վէրտի :

Րօլան՝ մահղուղիեթլէ թէպէսսիւմ իտէրէք, հաղըրունուն միւսաատէսինի թէմէննի իթպիքտէն սօնրա, մէօհրիւ աչըպ, մահֆազա մասանըն իւգէրինէ տիւշտիգլիւնտէ, քէնտիսի տէ Օգթավա տօղրու տէօնէրէք, վէ գօնթ Արթօֆուն քէնտի օյնամասընա պէքլէմէքտէ օլտուղունու ունուտարադ, եավաշ սէտա իլէ,

— Օնտան տըր, տէտի, վէ տօսթլարընըն մասխարալըգարընտան ատէթա սէրխօշ օլմուշ օլտուղու հալտէ, մէքթուպու Րօգամպօլա վէրտի : Լաքին Փապիէն տ'Ասօլ՝ օ տադըլ գատա հիտտէթլէնէրէք, աեաղա գալգըպ, մէքթուպու գաբտը, վէ տիւշարը հայրէթ օլմուշ օլան Րօլանա խիթապէն, եարը վադարը պիր թարգտա, եարը տա կիւլիւմէմէքլէ :

— Սահիհէն սիգ բէք ճահիլսինիգ, տէտի, վէ մէքթու-
պու մուսուսն ըշըղընա թուլթուպ եագտը: Պու սըրատա Բօլան՝
մէղքիւր սէօղլէրին մանէասընը անլաեամաեարագ, կիւսիւն
միւ եօգսա տարըլսը՝ն մը պիլմէեօրտու:

Հալպու բի մէքթուպուն զարֆը եէրէ տիւշմիւշ իտի:

Փապիէն կիւլէրէք շէօյլէ տէվամ իթտի:

— Հայտէ տօսթում, սէն սէօղլիւ օլտուղուն մահէլլէ կիթ.
Շամրի սէնին եէրինէ կէչէճէք տիր: (Գօնթուն նազարը տիգ-
դաթընը ճէլպ իթմէք իչին տէ.) Շիմտի սըրա սիգին տիր, տէտի,
Բօլան սուրէթի ֆաթիհանէտէ աեաղա գալգարագ,

— Պանա աֆվ իտէ՛րմիսինիգ, միւսիւ գօնթ, տէյի պէեան
իլլէտի:

Գօնթ Արթօֆ. - (գաշլարը էլան չաթըլմըշ գալարագ.)
Հայ հայ:

Բօլանըն կիթմէսինտէն սօնրա, Օգթավ,

— Սահիհէն շու Բօլան բէք պախթիեար տըր. էն միւ-
թէպէր գատընլար, քէնտիսինի պուրալարտա պիլէ արաեօր-
լար, տէտի:

Գօնթ, պու սէօղտէն միւպհէմ պիր էնտիչէեէ տիւշար
օլարագ,

— Է՛ն միւթէպէր գատընլա՞ր մը... էհէմմիեէթսիգ պիր
րագգաս գատը՞ն մը միւթէպէր օլուեօր, տէյի սօրտու:

Մ. տ'Ասմօլ՝ Օգթավըն եիւղիւնէ պագարագ,

— Մօնսիէօ, սիննինիգ հէնուգ բէք քիւչիւք օլտուղուն.
տան, պու կիպի շէյլէրտէն պահս իթմէք՝ սիգէ եագըշմաղ.
իմտի միւսաատէնիզլէ սիգէ պիր նասիհաթ վէրմէք իսթէ-
րիմ, տէտի:

Օգթավ. - (իսթիհա իլէ.) Սէօյլէեինիգ պագալըմ:

Փապիէն՝ սաաթընը չըգարըպ,

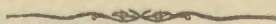
— Եարը կիճէ տիր, վէ սիգին եաշընըգտա պուլունան չօ-
ճուգլար պու սաաթտա եաթարլար, տէտի:

Պիր սաաթ սօնրա պույեօթ օեռնունու օյնաեան գալ-
ը: Փապիէն իլէ Մ. տը Շաթօւ-Մաի կիթտիլէր: Գօնթ

Արթօֆ՝ տիրուէկինի մասաւա տաւաթմըշ օլտուղու հալտէ, ինկիլիզէ պիր դազէթա օգոււեօրտու: Բօլանըն ալմըշ օլտուղու թէզքիրէնին զարֆը իսէ, այնի մասանըն ալթընա տիւշ միւշ իտի: Լաքին գօնթ մաքինավարի օգումագտա օլուպ, միւթէֆէքքիր պիր հալտէ իտի, զիրա ազ էվվէլ օրատա պուլունմուշ օլանլար արասընտա իսթիհզաքեարի պագըչլար զուհուրա կէտիկինի կէօրմիւշ իտի իսէ տէ, քիմին հագգընտա օլտուղունու անլաւամամըշ, վէ Բօլանըն ալտըզը թէզքիրէնի Ֆապիէնին եագմասը տա քէնտիսինէ զարիպ կէօրիւնմիւշ իտի:

Պիրտէն պիրէ գօնթ, իսկէմլէսինի պիր ազ կէրի ալմագլա կէօզլէրինի աշաղընա էյտիկինտէ, զարֆը կէօրտիւ, վէ մէրագլա ալըպ իւզէրինէ պագտը: Բօգամպօլ, թայմըս զազէթասը էլինտէ օլարագ, պիւա ֆիթուր սիկարասընը իչմէքտէ իքէն, գօնթուն լէհէսինին սօլտուղունու, վէ սարսըլտըղընը կէօրիւպ:

— Զանն իտէրիմբի եագքերը թանըտը, նամուսում հագգը իչին սէյլէրիմբի, իշթէ շիմտի ֆիթիլ աթէշ ալտը, հէր հալտէ պարութ ֆըչըսը բաթլաեաճագ տըր, տէյի միւլահագա իթտի, վէ քէնտիսի տէ, գօնթու եալընըզ վէ եէիս ու քէտէր իչինտէ պրագարագ, օրատան մուֆարագաթ իթտի:

Դօնթ Ութթօթ՝ Պաղգարանն էլինտէն չըգմը՝ կիպի կէօ. րիւնէն զարփըն իւզէրինտէքի եազըեա տալկըն տալկըն պաւ գարագ, պիր միւտաթ գըմիւտանմագորդըն տուրտու, Օ զարփտա, Մ Բօլան տը Գլաէեէ եաղըմը՝ պիր մէքթուպ պուլունուպ, պու աւտէմփսէ, գօնթէսին իփաւտէսի վէճճլէ, Հայտելպէրկտէ պիր նէհր սահիլինտէ քեաին մէզպուրէնին խանէսինէ կիրմէրիկի թէճըրիւպէ իյէմիշ իտի:

Պաղթէթէն պիր աւտէմին փիքրինտէ շիւպհէ հաւըլ օլտու մու, զպհիրէն զարարըզ պիր թագըմ վագըլար խաթըրա կէլմէեէ պաշլար քիչ պուլար էվլէլճէ էհէմմիեէթսիգատտ իտիլէրէք, նազարը տիգ գաթտան տուր թուլթուլմուշ օլտուգարը հապի, սօնրատան հէք պիր տրաեա կէլտիքլէրինտէ, տէհէթի պիր սուրէթ քէսպ իտէրլէր:

Շէօյլէքի օ տագըգատա, գոււմար մասասընտա զուհուրա կէլէն իքի իւշ իսթիհզաքեարի պագըլարը, վէ Բօլանըն՝ մալիւմ օլան մէքթուպու ալտըղընտա իպրագ իյլէտիկի ֆաթիւհանէ թափր ու հարէքէթլէրինի, վէ գոււմար օյնարքէն թուլթուղու չիրքին մէսլէքի, վէ քէնտինին թէշէքիւրաթընա գարշըլըզ կէօսթէրտիկի թէրպիէսիզճէ մուամէլէեի, վէ վի գօնթ տ'Ասմօլուն տէրհալ մէքթուպու գաբըպ եագտըղըն, խաթըրլատը, վէ սօն հատիսէ՝ նազարընտա բէք էհէմմ կէօրիւնտիւ, Խմտի զարփը տիւրիւպ, ֆէվգէլատէ սօղուգ գանլըլըլա ճէպինտէ հըֆիգ իթտիքտէն սօնրա, խուսուսի պիր մահէլլտէ քէնտինի կէօղէթմէքտէ պուլունան մարքի տը Շամրիեի կէօրմէքսիզին օրատան տիշարը չըգտը:

Բօգամպօլ՝ մէքգոլմուն տիշարը չըգմանտան սօնրա, սաաթընա պագարագ, — Եարը կիճէ տիր. մէմուլին ղայրի պիր վագըա օլմազա, հէր շէյ եօլունտա տըր. էկէր Պագարա՝ գըգարընտաշընըն խանէսինտէն ավտէթ իթմիշ իսէ, շիւպ հէսիգ զէվճինէ պէքլէեօր. Զաննըմմա պէնիմ Բուդիալը օլտէ-ըէճէ հիտտէթմիլգաճ պիր ատէմ տիր քի, գարըննանն իյզա-հաթ իսթէմէքսիզին, անը գաթլու թէլէֆ իտէճէք տիր, տէտի.

Բօգամպօլուն սօտագլարընտա թէպէսսիւմ հատըլթարագ,
— Պու ֆաճիա հէմ չաբուգ, հէմ շէտիտ սուրէթտէ խի-թամ պուլաճագ տըր, պունուկա պէրապէր էն կիճէլ մէ-լօտրամար՝ ղաեթ գըսսա օլմըլար, տէյի տիւշիւնտիւ.

Պատէհու մէքգուլմ շու եօլտա տէվամ իթտի.

— Պիլաքիս, ինթիմալտէն օլտուղու իւզըէ, էկէր գօնթէն հէնուգ խանէսինէ ավտէթ իթմէմիշ իսէ գօնթ՝ Բօլանըն խա-նէսիքէ կիթմէնէ տէ միւգթէտիր տիր. Օհ, օլվագըլթիշ բէք ղարիպ օլաճագ տըր. Բէպէգա՝ էմրլէրիմին խիլաֆընտա հա-ըէքէթ իտէր պիր գատըն տէյիլ տիր, պինապէրին օն տա-գըգատան պէրու Բրօվանս սօգաղընը թէրք իթմիշ, օլաճագ տըր. Գօնթ՝ Բօլանը օրատա պուլաճաղընտան, վէրիլէճէք ի-գահաթ բէք թօհաֆ օլաճագ տըր.

Պիւ միւտտէթ ղարֆընտա գօնթ Սըթօֆ հայվանլարընըն սիւրաթը սաեքնիտէ Բէբինիէր սօգաղընա վազըլ օլտու. Օ-, թէլին հավիսինտէ Պագարանըն արապասը տուրմուշ օլնալ թէրի օլան հայվանլարըն իւզէրինէ էօրթիւլէրի աթըլմըշ օլ-մասընա պագըլըրսա, մէքգուլմէնին հէնուգ ավտէթ իթմիշ օլտուղու անլաշըլմադ տա իտի.

Գօնթ՝ քէնտի ֆայթօնունան էնտիքտէն սօնրա, գօն-թէնին շարապաճըսընա խիթապէն.

— Նէ՞ գատար վագըլթտան պէրի ավտէթ իթտին տէյի սօրտու.

Արապաճըտա, — Գօնթէս շիմտի ավտէթ իթտի, տէյի ճէվապ վէրտի.

Գօնթ եօգարը չըգտը.

Ֆիլվադը Պապեարա օ ագչամը, գրգդարընտաշըյլա է-
նիշթէսինին խանէսինտէ կէչիրիպ, օրատան հէնուգ ավտէթ
իթմիշ, վէ գէվճինին վիսուլի գէմանընտա, քէնտի հալվէթ օ-
տասընտա ուզուն պիր գանաբէտէ եապանմըլ իտի: Մէգպու-
րէ յալըյլա շաբգասընը ազ էվվէլ չըգարմըլ օլուպ, եիւզիւ
կիւլէճ վէ սաքին կէօրիւնիւեօրտու: Հաթթա գէվճինի կէօր-
տիւկիւնտէ, սիմասընտա սաթիմի պիր մէսէրրէթ ալէամէթի
հասըլ օլտուղունտան, մէրգում մէզքիւր սիւքիւնէթի հալտէն
օլտուգճա միւսթէրիհ օլտու, վէ կէնճ գատըն՝ էլինի ուզաթ-
տըղը հալտէ:

— Ագչամար խայր օլտուն, տօսթում, սիզ մունթադամ
գէվճէր իչինտէ պիր ճէվհէրսինիգ քի, թամ եարը կիճէտէ
խանէնիգէ ավտէթ իտիեօրսունուգ, տէտի:

Դօնթ՝ գօնթէսին էլինի թուլթուպ եանընտա օթուր-
տու: Մէրգումուն լէհճէսի ֆէվգէլատէ սօլկուն իտի իսէ տէ,
կէօզլէրինտէ ասալ հիտտէթ ու դապապ էսէրի միւշահէտէ օ-
լունմաեօրտու: Դօնթէս, ղաեթթ գէքի պիր գատըն օլմագ-
լա պէրապէր, գէվճինի թաղեիգ իտէկէլէն տէհշէթլի իզթի-
րապ ու էնտիշէերի էվվէլպէ էվվէլ տէրք իտէմէտի: Իմտի
քէլամա տէվամէ:

— Տօ'սթում, պու ագչամ բէք ճիտտի պիր հալտէ կէօ-
րիւնիւեօրսունուգ, գումարտա դարարա՞մը ուղրատընըգ, տէտի:

Դօնթ ումուղլարընը չէքտի:

Դօնթէս. — (նազիքեանէ պիր սէտա իլէ.) Արթըգ պէնի
սէ՞վմէեօրմուսունուգ:

Դօնթուն կէօզլէրի պիրտէն պիրէ գամաշըպ, տէհշէթլի
պիր նիւմաիշ գարչըսընտա պուլունուրճասընա էլինի ալնընա
կէօթիւրտիւ: Հալպուքի տէրհալ տէրքեար օլան սօղուգ
գանլըլըղընը քէսպ իտէրէք,

— Ազիգէմ Լուիգ, պիր էլիմի գալպինիգ իւզէրինէ վազ
իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէ՞րմիսինիգ, տէյի սիւալ իթտի:

Դօնթէս՝ պու սէօզիւն մանէասընը անլաեամատը, ֆագաթ
էվճինին էլինի թուլթուպ, գալպի իւզէրինէ քէնտիսի վազ

իթտի. Մերգուսնին գալպի սաքին վէ մունթաղամ հալտէ սարպ իթմէքտէ օլուպ, տօտագլարընտաքի թէպէսսիւմտէ պագի, վէ կէօզլէրինին պագըչը միւթատ օլան հալինտէ իտի.

Գօնթէս. - Ազիզիմ Սթանիսլաս, սիգտէ զարիպ պիր հալ վար տըր. պու մէճնունանէ մուամէլէնին սէպէպի նէ՞ տիր.

— Լո՛ւիզ, սիզի իսթիճվապ իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթմէլիսինիզ.

— Մէֆնունէն, միւսթէնթիզ Էֆէնտի, սէօյլէեին պագալըմ, ճինաեթ մի իչլէտիմ.

— Պիլմէմ.

Գօնթէս. - (զէվճինէ պագարագ.) Սիւպհա՛ն Ալլահ, աւ ճապա ագլընա՞ մը կէլտի.

— Պէն տէ Էօյլէ զանն իտէրիմ.

Պիչարէ գատըն՝ էնտիշէ իչինտէ կէօրիւնտիւկիւ սըրատա, գօնթ՝

— Հէնուզ ավտէթ իթտինիզ, տէյի՞մի.

— Էվվէթ, շիմտի ավտէթ իթտիմ.

— Գըզգարընտաչընըզըն խանէսինտէն յի կէլիեօրսունուզ.

— Շիւպհէսիզ.

Գօնթ՝ պիր արա միւթէֆէքքիւր գալտըղընտան, Պագգալա՛րա՝ զէվճինին ֆիքրինէ գըսգանճըզ թօխումու կիրմիշ օլտուղունու անլաեարագ.

— Պահս իտէրիմքի, սիգտէ պիր գըսգանճըզ էսէրի կէօրիւեօրում, տէտի.

Գօնթ, զէվճէսինին սիւքիւնէթիյլէ թէսկին օլմուշ օլտուղու հալտէ,

— Տօղրու տուր, տէյի պէեան իյլէտի.

— Բէք էյի, վազիֆէնիզի իճրա իտին, զէվճիք հագգընըզ մէվգըի իճրաեթ գօհուն, պէնի իսթիճվապ իտին, ազիզիմ Սթանիսլաս.

— Մ. Բօլան տը Գլաեէնին բէշինիզ տիւշմիւշ օլտուղունու պանա սէօյլէմէմի՞մի իտինիզ.

— Էվվէթ, Էվվէլա Պատ շէհրինտէ, վէ սօնրա հայտէլ-

պէքկտէ բէշիմէ տիւտիւկիւնիւ թէքրար իտէրիմ։ Պէն պօղուվանեաճադ իքէն, պէնի սուտան չէքիպ չըգարտը, հաւպուքի պէն եիւզմէք պիլիբիմ, քէնտիսի իսէ, կիւեա գուրթարը՝ ճըմ օլմուշ տուր կիպի պիր հագգ գաղանմագ իտտիասընտա կէզմէքտէ տիր։

— Էօյլէ օլտուղունու պէն տէ թէէքիտ իտէրիմ։

Պագգարա։ — (սէօղէ տէվամ իտէրէք։) Մ. աը Գլաեէնին սօն տէրէճէ քէնտիսիէ էհէմմիէթ վէրիւր վէ Էօեիւնիւր պիր քիմսէ իտուկիւնի պիլիբիմ։ Պու ադէմ, պիր գատըն իլէ իւլֆէթ իթօին իթմէսին, կիւեա պէօյլէ պիր իգպալէ նաիւօլմուշ աղլը կիպի Էօեիւնմէեէ միւգթէտիր տիր։ Իշթէ պէն տէ պուրասընը պիլտիկիմ իչին, քէնտիսիւնի գապուլ իթմէք իսթէմէտիմ։ Անճագ քէնտիսիւնէ հէր հալտէ միւթէչէքքիւր օլմագլըղմ լաղըմ կէլտիկի իչին, սիզտէն պիր միսսատէ իսթէմէք ֆիքրինտէեիմ։

Դօնթ. — (զէվճէքինի սօնունա գատար տինլէմէեէ գարար վէրմիշ օլմասըլա։) Սէօյլէիինիզ, տէտի։

— Եարըն ագչամ, պաղը տօսթլարընը, Էզճիւմէ Մ. տ'Ասմօլ պուրատա պուլունաճագ տըրլար։ Պու ագչամ թէքիլֆսիզճէ կէլէրէք պիր ֆինճան չայ իշմէսի իչին Մ. ա'Ասմօլու տալէթ իթմէտինիզ մի։

— Էվվէթ։

— Իմտի միւսալատէ իտին քի, Մ. աը Գլաեէի տէ տալէթ իտէեիմ։ Քէնտիսիւնէ թէչէքքիւր իտէրիզ, սէքիզ կիւն սօն. ըա գարթընը սիզէ կէօնտէրիք, սիզ տէ քէնտի գարթընըզօնա կէօնտէրիքսէնիզ, հէր շէյ պիթմիշ օլուր։

— Հէքսի պու գատարմը։

— Էվվէթ, հէքսի պու գատար։

— Ավտէթինիզտէն պէրու անը կէօրմէտինիզ մի։

— Ասլա։

Դօնթ. — (Պագգարանըն սիւքիւնէթի հալինտէն պիր տէրէճէ միւթէմէյին օլարագ։) Իշթէ պու զարիպ, տօղըուսու պուրա հիչ պիր մանէա վիթէմէեօրում։

Լաքին մէջպուրէ, գաշլարընը չաթարագ վէ գօնթուն էլինի թուլթարագ,

— Բէճա իտէրիմ, ազիզիմ Սթանիսլաս, էֆքեարըմըզը իյ-
զահ իտէլիմ. Սիզ նէճիւ պիւր զաթսընըզ, վէ իշին նէ օլտու-
ղունու անլամագ իւզըն պու տէրէճէ իսրար իթմէթիկիմ,
մահզա սիզի զիեատէսիյլէ սէվաթիկիմտէն նաշի օլտուղունու տա
պիլերսինիզ, իմտի պու տէֆա տա պէն սիզի իսթիճվապ իտէ-
ճէերիմ. ճէվապ վէրմէնիզի իսթէրիմ, տէտի.

Գօնթ, սիւքիւթ իւզըն տուրտու.

Գօնթէս. — Նէ՞րէտէն կէլիեօրսունուզ, նէ՞ իշիթաինիզ
վէ սիզէ նէ՞ սէօլէտիլէր.

— Շաթօ-Մանին մէնսուպ օլտուղու սէրգլրտէն կէլի-
եօրում, Մ. տը Գլաեէի օրատա րասթ կէլտիմ. քէնտիսինէ
պէեէնմիշ պիւր հալտէ կէօրիւնիւեօրտու, հագդլմտա տա զա-
եէթ թէրպիէսիզճէ հարէքէթտէ պուլունտու.

— Պու խուսուսա թէաճճիւպ իթմէերին, զիրա պանա տա
աշգ ու սէվտա մէթթուպու եազմաեա իճթիսար իթմիշ տիր.
(Իլավէթէն.) Տիեէճէքլէրինիզ հէք պու գատա՞ր մը տըր.

— Խա՛յր. Մ. տը Գլաեէնին էթրաֆընտա, քէնտի ահըպ-
պասընտան պազը զէվզէրլէր պուլունուպ, պունլար տա, անըն
կիւեա պիւր թագլմ իգպալլէրէ նաիլ օլմասընտան տօլաէը
էօեիւնմէքտէ, վէ իսթիհզաքեարի սուրէթտէ եիւզիւմէ պագ-
մագ տա իսիլէր.

— Իշթէ շիմտի իշին բէնկի տէեիշիեօր. Մ. տը Գլաեէ-
նին՝ նամուսուսու իխլալ իտէր պիւր ատէմիտուկինի պիլիրիմ.
Պէն քէնտի ճէզասընը վիւրմէքլիկի տէրիւհտէ իլլէրիմ. Սօ՞նրա.

— Սօնրա, — տէյի տէվամ իթտի գօնթ՝ հէեէճանընտան
նաշի սէսի տիթրէեէրէք, — Մ. տը Գլաեէ օյնարքէն, քէնտի-
սինէ պիւր մէթթուպ կէթիլրիլտի. — Պու մէթթուպուն՝ էսրա-
րի վէ նիգապլը պիւր գատըն թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ
օլտուղունու աշըգտան աշըղտ պէեան իլլէտի. Գօնթէ՞ն օլտու-
ղունու պիլտիրաիկի օ գատըն՝ մէկէր քէնտիսինի էվինտէ
պէքլէմէքտէ իմիշ... վէ (հէեէճանը արթարագ.) գարֆը մա-

սանըն ալթընա աթըպ, մէքթուպու տա, տօթու կէօրիւնէն մարքի տը Շամրիէէ վիրմէքտէ իքէն, վիգօնթ ա'Ասմօլ տէր-հալ մէքթուպու դարըպ եագտը:

— Պու հալ՝ ըէգալէթ տիր. սօ՞նրա:

— Սօնրա հազըրուն կիթտիքլէրինտէն, պէն՝ թապիի պիր հալ իլէ, անճագ իյզահ օլունմագ պիր մէրագտան թահրիք օլունարագ, զարփը եէրտէն ալտըմ: Իշթէ օ զարփ տա պու տուր:

Գօնթէս. — (էլինի ուզաթարագ.) Վէրինիդ:

Պու արա գօնթ՝ քէմալը թէհայեիւր իչինտէ իտի:

Պիրտէն պիրէ Պագդարանըն լէհճէսի սօլուպ, ըէփը սէ-տա իթտի, վէ մուզիւր պիր հայվան քէնտիսինի ըօրըմըչա-սընա օթուրմուչ օլտուղու եէրտէն սըչրատը: Պատէհու զա-եագըլ պիր հալ իլէ:

— Լաքին պու դապիլ տէյիլ տիր. պու տիվանէլիք տիր, չըլկընըդ տըր... պու պէնիմ եագըմ տըր... ա'հ, օլտէրէ-ճէ պէնզէթիլմիշ տիր քի, ատէթա ազ լըմա խիֆիթէթ կէլմէք-տէ տիր... քէնտիմի՝ ույդու էսնասընտա հարէքէթտէ պու-լունանլարտան օլտուղումու զանն իտիեօրում... տէտի, վէ սէօղիւնիւ իքմալ իթմէզտէն էվլէլ, ուզուն գանաբէնին իւ-զէրինէ տէրմանսըզճա սէրիլտի: Լաքին սէտասընտա, թավր ու հարէքէթինտէ օլտէրէճէ սաֆվէթ ու խալիսէթ մէվճուտ իտի քի, Գօնթ տէրհալ դարչըսընտա տիգ չէօքէրէք:

— Օ'հ Լուիգ, հագդընըգտա չիւպհէեէ իճթիսար իթտի-կիմտէն տօլաեը պանա աֆվ իտինիդ, տէտի:

Գօնթէս՝ իքի դօլու իլէ զէվճինէ սարըլարագ, ալնընը պուս իթտիկի սըրատա:

— Քիմ'չիւպհէ իթմէզ, տէյի պէեան իյլէտի:

Գօնթ Արթօֆ պիրտէն պիրէ աեաղա դալգարագ, էն ճէ-սուր քիմսէլէրի պիլէ տիթրէթտիրէճէք պիր վագար իլէ:

— Մա'տում, Մ. տը Գլահէ պիր ալչագ քիմսէ օլուպ, եարըն թէրքի հաեաթ իտէճէք տիր, տէտի:

Պէօյլէճէ, էսկի Թաթարլարըն գանը տամարլարընտա ճէ-

վէլան իտէն վէ հիտտէթ ու զազապը տէրէճէի նիհաեէտէ պուլունան կէնճ Բուսիալը թէհտիտավէր վէ զալիմանէ պիր թավր իլէ աեաղա գալգարադ , քէնտի զէվճէսի հագգընտա շիւպհէ իթմէսինէ սէպէպ օլան Բօլանը թէլէֆ իթմէքլիկի ահա իթտի , վէ գաբուհա տօղրու իլէրլէեհիպ , տօղրուճա մէր-գումուն խանէսինէ կիտէրէք , քէնտիսինտէն հիշ պիր իյզահաթ իսթէմէքսիզին , հէման եիւզիւնէ պիր սիլլէ աշգլէ , օ աճտէ անը տուէլլօեա մէճպուր իթմէք իւզրէ տիշարը չըգմագտա իքէն , գօնթէս :

— Տո'ւրունուզ , վէ պէնի տինլէեինիզ , տէտի :

Մէգպուրէնին պագըչընտա վէ սէսինտէ ամիրճէ պիր հալ օլմասըյլա , գօնթ տուրտու , վէ Պագգարա :

— Պէնի տինլէեին , վէ հագգիլը օլուպ օլմատըլըմը մու-ախխարէն հիւքմ իտին , տէտի :

— Մէօյլէեինիզ , նէ՞ եաբաերմ :

Գօնթէս . . (զարֆը էլան թէտպիգ իտէրէք .) Տօ'սթում , պու եազը պէնիմքինէ օլտէրէճէ միւքէմմէլէն պէնզէմէքտէ տիր քի , պիր արա ագլընըզ պաշընըզտան կիթմիշ , վէ գալ-պինիզէ տէհէթլի պիր շիւպհէ կիրտիկի հալտէ , խաթըրէլէ-րինիզէ միւրաճաաթլա , պունըարա , պէլքի տէ սօղուգ գանըլ պիր ատէմիշին ճաիզ օլմաեան պիր ըէնկ վէրմիշսինիզ :

— Գապիլտիր . . . լաքին պու եազըեա նէ՞ մանէա վիրմէլի :

— Իքի չըգգտան պիրի տիր . եա Մ . տը Գլաեէ՝ պէնիմ-լէ կէօրիւշմէքլիկէ մուվաֆֆագըյեթ իսթիհսալ իթմիշ վէ եազըմա թագլիտ իյլէմիշ օլտուղունտան տօլաիը էօեիւնմիւշ , վէ իշպու սուի հարէքէթտէ պուլունմուշ օլապիլիը , եա-խօտ թէսատիւֆ տէնիլէն խուսուսուն՝ իյզահը նագապիլ պա-զը զարիպ հալլէրի վար տըր . մէսէլա այրը այրը եէրլէրտէ եա-րատըլմըջ օլան վէ եէկտիկէրինէ ասլա թէսատիւֆ իթմիշ պու-լունմաեան իքի քիշի , պագէն եէկտիկէրինէ ֆէվգէլատէ պէն-գէտիքլէրի կիպի , իքի գատընըն եազըլարը տա պիրիպիրինէ պէնզէեէպիլիը :

— Լաքին պու իհթիմալտէն տէյիլ տիր :

— Տօսթում, տիւնեատա իհթիմալին խարիճինտէ պիր շէյ
հօգ տուր :

— Լաքին օ պագըչար . . . օ կիւլիւմէմէլէր . . .

— Պունլարա էվվէլէ տիգգաթ իթտինիօ մի :

— Խայր :

— Օ հալտէ կէօզիւնիւզէ կէօրիւնմիւշ օլապիլիր : Հէր նէ
իսէ, խիւլաթաթէն էֆքերարմը պէեան իտէեիմ : Եա Մ . աը
Գլաեէ ալչագ պիր քիմնէ տիր, վէ օ հալտէ ալչագ լըղընըն
իսպաթլարընը էլտէ իտիտիքտէն սօնրա, ալէնէն լէէէտիպ
գըլընմալը տըր :

— Հադգընըզ վար տըր :

— Եախօտ, պու պիր թէսատիւֆ խիեանէթի տիր : Օ հալ-
տէ տօսթում փիւզիւմէ պագըն, վէ միւլահագա իտին քի, սա-
եէնիգտէ տէրէճէնիզէ չըգարըլմըշ վէ իսմինիզի գապուլէ ճէ-
սարէթ իթմիշ պուլունան պիր գատըն՝ սիգտէն կէօրմիւշ օլ-
տուղու զուլթֆու ինսանիեթէ մուգապիլ պու հօլտա պիր
ադգըլգտա պուլունապիլիօ մի :

Գօնթէս, պատէհու մահճուպճա պաշընը էյտիկինտէն,
կէնճ Բուսիալը՝ քէնտիսինի տէրաղուշ իթտիկի հալտէ :

— Մա'տամ, պէնի թայեիպէ ճէսարէթ իթմիշ օլան պիւ-
թիւն ալէմին՝ սիզին նէ՝ տէեէրտէ օլտուղունուղու պիւմէսի-
նի իսթէրիմ, տէտի :

Ջէվճ իլէ գէվճէ արասընտա պիր միւտաթ սիւքիւթ
հապըլ օլուլզ, նիհաեթէ գօնթէս :

— Տօսթում, պունտան էվվէլ օլտուղու կիպի, եինէ պազը
թէշէպպիւտաթտա պուլունմագըլըլմա մի սաատէ իտէ՞րմիսի-
նիզ, տէտի :

— Էվվէթ, իսթէտիկինիզի եաբըն :

— Եաբըն ագչամ, Մ . աը Գլաեէեի չայ իշմէքիկէ տա-
վէթ իտէճէեիմ : Գէնտիսինի կէօրիւր, վէ իսթէտիկինիզ սու-
րէթտէ տիգգաթ իտէրսինիզ : Եաեէտ հիւրմէթ ու ըիաեէթ-
ճէ հուտուտու թէճավուկա ճէսարէթ իտէճէք օլուր իսէ, իս-
թէտիկինիզի եաբմաեա սէրպէսթ օլուրսունուզ :

— Բէք էյի:

Մուսխարէն Պազգարա էլինէ պիր դալէմ ալարագ, շու թէզքիրէեի եագտը:

«Մօնսիէօ,

«Սիգէ Բլան պօրճուհու ապլա ղւնդլթմատըմ. նէգար պէ-վահիլի խաթրըմտա տըր, Իմտի եարընքի բազար ագչամը, պաղը ահըպպա չայ իչմէք իւզրէ խանէմիզի թէշրիֆ իտէ-ճէքլէրինտէն, սիզին տախի պուշլար իլէ պուլուշմանըզը ար-զու, վէ պու միւնասիպէթլէ թէշէքքիւրաթըմը թագտիմ ի-տէճէկիմի պէտան իյլէրիմ:

«Ճարիեէնիզ

«ԳՕՆԹԵՍ ԱՐՁՈՅ»

Գօնթէս իչպու թէզքիրէեի տիւրիւպ, հալվէթ օտասըն-տաքի մասանըն իւզէրինտէ պրագտը, վէ,

— Եարըն սպպահ խըզմէթքեարըմ կէօթիւրիւր, տէտի:
Զէվճ ու զէվճէ հալվէթ օտասընտան չըգտըլար:

.....

Հէման այնի վագըթտա, պիր գաբու աչըլարագ, Բօգամ-պօլուն բուհը մէլանէթմէնուսու, վէ Մ. տիւզ տը Շաթօ-Մախնին եէնի օտա խըզմէթճիսի Զամբա իչէրի կիրտի Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, մէրգոււմ, Օթէլ Աըթօֆտա օլփնը կէշէնի անլամաեա մէմուր օլմուշ իտի:

Աէրգոււմ, գօնթէս, թարաֆընտան մէզքիւր թէզքիրէ-նին պրագըլիշ օլտուղու մապպեա իլէրլէտի, վէ մէզճըիւ հէնուզ թագէ օլմասըյլա թէզքիրէնին միւնտէրիճաթընը օ-գուտու, վէ պիր սուրէթինի եագտըգտան սօնրա, թէքրար զարֆը տէրուշինէ վագ, վէ մասա իւթիւնտէ թէրը իտիլմիշ օլան արմալը միհր իլէ տէ մէօհիւրլէտի Պատէհու աեագ-լարըն ուճուշա պասարագ, հալվէթ օտասընտա հիչ պիր ալթիւթիւթ հասըլ իթմէքսիզին նապէտիտ օլտու:

.....

Զամբա՝ տողրուճա Սիւրէզն սօգաղընա ազիմէթլէ, Բօգամ-
պօլու խանէսինտէ պուլտու, վէ թէզքիրէնին սուրէթինի
վերտիկինտէ, մէրգսւմ, լէկէր պու քեաղըտ բարչասընը պա-
նա կէթիրմիշ օլմասա իտին, պէլքի մահվ օլաճագ իտիք» տիւ-
եէրէք, Զամբանըն վագը օլան խըզմէթինէ թէչէքքիւր, վէ
իրթէսի սապահ իճապընա պագմագ իւզրէ, մէրգուճու եօլա
գօյտու:

Պունուն կիթմէսինտէն սօնրա մարքի՝ էլպիսէսինի տէեիշ-
տիրիպ, արապա իլէ սախթէ գօնթէս Արթօֆուն խանէսինէ
կիթտի: Մէզպուրէ, ալէսսէվիեէ քեաղըտ աչմագլա վագթը-
նը կէչիրտիկինտէն, եարը կիճէեի իքի սաաթ կէչմէտիքճէ
եաթմագ իտի: Իմտի Բօգամպօլուն մուվասըլէթի էսնասըն-
տա եաթաղընա եաթմագ իւզրէ պուլունմագտա իտի:

Սախթէ գօնթէս, Բօգամպօլուն պաղթէթէն իչէրի կիր-
տիկինի կէօրմէսի իւզէրինէ,

— Աճա՛յիպ, պու սաաթտա սիզին պուրատա նէ՞ իչինիզ
վար տըր, տէյի սիւալ իթտի:

— Ազիզէմ, էլինէ պիր գալէմ ալ:

— Նէ՞ եաբմագ իչին:

— Օն սաթըրտան իպարէթ պիր մէքթուպ եագմագ ի-
չին: (Իւավէթէն:) Պու մէքթուպ, սէնին թարաֆընտան Բօ-
լանա եազրլմըշ օլան վէ Պագգարա թարաֆընտան քէնտի
օտա խըզմէթիսինէ եագտըրըլմըշ օլտուղու զանն իտիլէն
մէքթուպարըն եագըսընտան օլմալը տըր:

Բէպէգա: — Բէք էյի, տիեէրէք, կիւզէլպիր մասա գար-
շըսընտա օթուրտու, վէ Բօգամպօլ՝ եագըլաճագ սէօզլէրի
պէեան իյլէտի:

55

Իրթէսի սապահ Մ. Բօլան տը Գլահէ բէյֆլի պիր սու-
րէթտէ եաթագտան գալգորդընտա, Օգթավը, եաթաղընըն
պաշընտա պուլտու քի, աղղընտա բիւրօ սիկարասը օլարագ
ղաղէթա օգուժագտա իտի:

Պունլար, արալարընտտ կէօրիւշմէքտէլէր իբէն, գարու
չալընըպ, Բօլանըն եէնի խըղմէթճիսի, պիր մէքթուպ կէթիր-
տի: Բօլան մէքթուպու աչարագ, աթիտէքի ճիւմէլէրի օ-
գուտու:

«Ազիզիմ Բօլան,

«Սապահըն սաաթ իւչիւ տիւր. ճէլատըմ վէ էթրա-
ֆըմտա պուլունանլարըն ճիւմէսի ուեուեօրլար: Պէն տէ
պունտան իսթիֆատէ իլէ, աթիտէքի սաթըրլարը սիգէ եադ-
մաեա մուվաֆֆագ օլապիլտիմ:

«Ա՛հ ազիզ տօսթում, պիր պօրաեա թութուլմագ իհթիւ
մալինէ թապի պուլունուեօրուզ, վէ զալիմ ֆէլէք սաատէթ
ու իգպալիմիզի գըսգանըեօր:»

Բօլան՝ քէնտի քէնտիեէ, — Աճապա նէ՞ վար տըր, տէ-
տի, վէ օգումասընա տէվամ իյլէտի:

«Տիւնքի կիւն էմրի պասիիէթէ գարշը պիր հարէքէթտէ
պուլունտում: Գամէրիէրամա եազտըրմաեա ճէսարէթ իտէ-
մէեէրէք, քէնտի էլիմ իլէ սիգէ մէքթուպ եազտըմ: Պուն-
տա բէք պիւեիւք խէթա իթմիլ օլտում: Մէքթուպուժու
եազմըլ օլտուղունուղու պանա սէյլէտինիզ, լաքին զարֆը-
նը եազմաեա իհմալ իթմիլսինիզ:

«Մէզքիւր զարֆ՝ դօնթուն էլինէ կէչմէքլէ, եազըեւ թանըմըչ օլտուղունտան, ալթիւսթ վէ հիտտէթլի պիր հալտէ պուրաեա կէլտի. Սիգտէն հէնուզ աւրըլմըչ իտիմ... Ա՛հ, պէնի թէլէֆ իտէճէք զանն իթտիմ:

«Անճադ. ճէսարէթիմի զայպ իթմէեերէք, եալան սէօլէտիմ, ինքեար կէլտիմ, վէ եազըլարը պիրիպիրինէ պէնզէեէն իքի գատըն թարաֆընտան եազըլմըչ օլտուղունու իտտիա իթտիմ:

«Նիհաեթ պանա ինանտը, ֆադաթ էլան ֆիքրիտէ չիւպհէ էսերի գալմըչ օլտուղունտան, եարըն ագչամ խանէմէ կէլէրէք, պիր ֆինճան չայ իչմէքլիկէ սիզի տավէթ իթմէք իւզրէ, թարաֆընըզա մէքթուպ եազմագլըղմը թալէպ իյլէտի. Սիզի կէօզէթէճէք, գօլլաեաճադ տըր:

«Իմտի տօսթում, պու սըրաւա, պէնի աւա կէօրմէմիչսինիզ տիր կիպի հարէքէթտէ պուլունմանըզ լազըմ տըր. Պէնտէ, քէզալիք զաեթ սաֆտէրունանէ վէ պարիտանէ մուամէլէտէ պուլունաճաղմը վատ իտէրիմ. էկէր սիզ տէ պէնիմ կիպի սօղուգ դան իլէ տավրանըրսանըզ, թէհլիքէեի սավուչտուրոլըրուզ:

«Ալլահա ըսմարլատըգ տօսթում, եարըն կէօրիւչիւրիւզ, եախօտ կէօրիւչէմէեիզ, զիրա եարըն սիզին իչին պիր էճնէպի օլաճաղմ, լաքին եալընըզ գալմագ կիպի իւք ֆըրսաթ զուհուը իթտիկինտէ...

«Ալլահա ըսմարլատըգ, սիզի սէվէրիմ:

Իչպու մէքթուպ, իմգալանմասընա իհթիեաճ օլմատըղնտան, իմգասըզ իտի. Բօլան, միւթատը վէճհլէ մէքթուպը մէզքիւրու Օգթավա վէրտի, վէ օ տա,

— Նամուսում հագդը իչին սէօլլէրիմ քի, պու ագչամ դօնթ Ուրթօֆուն խանէսինէ տավէթլի օլմագ իւզրէ, պէնիմ իքլանտա գըսրաղմը մէմնունէն վէրիր իտիմ, չիւնքի սէնին օրտաւա նէ՞ եօլտա տավրանաճաղընը անլամաեա ֆէվգէլատէ արգուքէչիմ, տէտի:

Ֆարու թէքըրար չալընըպ, խըզմէթքեար իքինճի պիր մէք:

Թուպ տահա կէթիրտի: Պու մէքթուպ՝ գօնթ Արթօֆուն ար-
մալը միհրիլէ մէօհիւրլէնմիշ օլուպ, Պագգարանըն իմզասըյ-
լա տա իմզա իտիլմիշ իտի:

Օգթավ, իքինճի տէֆա օլարագ,

— Գօնթու թանըմատըղումա բէք զիեատէ թէէսսիւֆ ի-
տիեօրում, եօգսա հագգըգէթէն կէօրմէք իսթէր իտիմ,
տէյի պէեան իյլէտի:

Ագյամ սաաթ տօգուզ գարարարընտա Մ. վիգօնթ տ'Աս-
մօլ իլէ գայնը մարքի տը Շամրի՝ օթէլ Արթօֆա կիթմէք իւզ-
րէ Վէրնէյլ սօգաղընտաքի օթէլտէն հարէքէթ իթտիլէր,
եօլտա Ֆապիէն՝

— Աղիզիմ, էկէր գէվալը գօնթուն շիւպհէլէրինի լմահ-
րիք իտէրիմ տէյի վէսվէսէ իթմէսէ իտիմ, սէվկիւլիւ Պլան-
շըմըն նամիզաճըղընը պէհանէ իտէրէք, տավէթինէ իրճապէթ
իթմէզ իտիմ, տէտի:

Բօգամպօլ. — (սաֆտէրունանէ.) Նի՞ չին:

— Զիւնքի պէնճէ, շու տագըգատա գօնթուն խանէսինէ
կիթմէք վէ պէնիմ նագարըմտա նամուստուզ պիր միւրաի օ-
լան օ գարընըն էլինի էօրմէք տօղրուսու ատէթա պիր իշքէն
ճէ տիր:

— Աղիզիմ, պու նօգթաի նագար իլէ քիմսէ իլէ կէօրիւշ-
մէք գասպիլ օլամագ:

— Լաքին օ գատընըն նէտամէթինէ նէ՝ տէրէճէ ինան-
մագտա օլտուղումու, քէնտիսինէ պիւեիւք պիր ֆագիլէթ սա-
հիպէսի կիպի ըիաեթ իթտիկիմի, վէհասըլ ատի պիր քէօ-
միւր բարչասընտան չըգան էլմաս կիպի չամուր վէ պաթագ-
լըգ իչինտէն չըգարըլմըշ պիր ճէվհէր մագամընտա հագգըն-
տա մուամէլէ իթտիկիմի պիլմէզսին: Շալպու բի օն տագըգա-
տան քէնտիսիլէ եիւզ պէ եիւզ պուլունարագ, ճէնապը Հագգ-
թարաֆընտան նէտամէթ ըլըղըյլա բարլամըշ կիպի կէօրիւ-
նէն եիւզինէ պագաճաղըմ, վէ քէնտի քէնտիմէ, «Պու գարը՝
եալանճը տըր» տիմէեէ մէճպուր օլաճաղըմ:

— Սահիհ տիր քի գօնթ Արթօֆ՝ հէր ճիհէթլէ միւքէմ

մէլ պիր ատէմ օլուպ, պիր դատըն էօլլէ պիր քիմսէեէ սէն. տէ գըլմամադ իչին մէննուն օլմալը տըր:

— Վէ տէ Բօլան կիպի պիր պուտալաեը օնա թէրճիհ իթմէլի տիր:

Արապա՝ օթէլ Արթօֆուն հավլիսինէ կէտիկինսէ տուրտու, վէ գօնթուն իւնիֆօրմալը սիր խըզմէթքեարը գաբուեու աշտըղընտա, իքի կէնճլէր նէրտիվէնտէն չըզըպ, պիրինճի գաթտաքի սալօնա կիրտիլէր:

Մէզքիւր սալօն վասի վէ գօեու բէնկլի բէրտէլէր վէ էօրթիւլէր իլէ տօնատըմըլ օլտուղու կիպի, չըմինէ իւզէրինէ գօնուլմուլ օլան կլօպլու իքի պիւեիւք լամպա իլէ բիանօնուն մուլարը տա, զանն իտէրսին քի կէօզէ կէօրիւնմէեէն Զամբանըն թէէսսիրիլէ բէք տէ ըշըգլը սուրէթտէ եանմամադտա իտիլէր:

Շէօլլէքի Ֆապիէն իլէ Բօլան իչէրի կիրտիլէրինտէ, սախթէ գօնթէս Արթօֆ իլէ հագըզի գօնթէս Արթօֆուն արասընտա ճիւզիեաթ գապիլինտէն օլան ֆէրգլէրի թէշխիս իտէմէզ իտիլէր:

Վիգօնթ իլէ Բօգամպօլուն կիրտիլէրի էսնատէ, եէտի սէքիզ քիչի, գօնթէսին սուֆրասը էթրաֆընտա թօբլանմըլ օլուպ, Պագգարա էլինտէքի սիւզէնի իչի պրագարագ, Օտէսա ճիւզարընտա Բուսիա էօմրինին պազը խուսուսի ահվալինի տիւզ տը Շաթօ-Մաի իլէ տիկէր քիմսէլէրէ նագլիթմէքտէ իտի:

Գօնթ տախի պիր դանաբէ իւզէրինտէ օթուրմուլ օլուպ, միւսաֆիրլէրինտէն պիրի իլէ եավաշ սէսլէ կէօրիւլմէքտէ իքէն, վիգօնթ տ'Ասօլ իլէ մարքի տը Շամրի իսիմլէրինի սալօնուն էչիկի իւզէրինտէ իչիթտիկինտէ, տէրհալ աեաղա գալգըպ, իսթիգպալէ միւսարաաթ իթտի: Մէրգուլմ, Ֆապիէնէ խիթապէն,

— Ազիզիմ վիգօնթ, չաբուգ կէլինիզ, գօնթէս սիզի կէօրմէքլիկի ֆէվգէլատէ արղու իտիեօր, հաթթա իքի տէֆա պահսընըզը իթտի, տէտի:

Ֆապիէն . - Օ քէնտի նէզաքէթի տիր, տիեէրէք, մէզպու-
րէնին էլինի էօրտիւ :

Պագգարա . - Ազիզիմ վիգօնթ, ղալիպա չրգան եազտան
պէրու բէք չօգ շէյլէր եաբտընը :

— Էվլէնտիմ, վէ միւսաատէնիզլէ տէ գալնրմ Մ . մարքի
տը Շամրիեի սիզէ թագտիմ իտէրիմ :

Րօգամպօլ՝ ալէսսէվիեէ սօղուգ գանլը օլմաորնա ըաղմէն,
պու սըրատա ճիւզիճէ տիթրէտի, վէ եիւզիւնիւ Պագգարա-
եա ըասթ կէթիրմէքտէն սագընտը : Պէրէքեաթ վէրսին քի
եիւզիւ գարարթըլը պիր ճիհէթտէ պուլունտուղու կիպի,
սէսինէ վարանա գատար տա թէպտիլ իթմիշ իտի :

Պագգարա՝ մէրգուժա էհէմմիեէթսիգ սուրէթտէ պագա-
րագ սէլամլատը, վէ օլէսնատէ գաբունուն էշիկինտէ պիր
ատէմ կէօրիւնմէքլէ, մէրգուժէ պաշընը օլթարաֆա շէվիրտի :

Խըզմէթքեար՝ կէլէն միւսաֆիրին իսմինի ալէնէն պէեան
իթտիկինտէ, Ֆապիէն պաշտան աեաղա գատար սարսըլտը :
Կէլէն չախս՝ Մ . Րօլան տը Գլաեէ իտի :

Րօլան՝ ֆիթուրսուզճա իլէրլէեիպ գօնթէսի սէլամլատը,
լաքին էվվէլճէ գօնթ Արիօֆ քէնտիսինի գարշըլաեարագ,

— Սէլամ, պուլեօլթտաքի խասմիմ . մուվասըլէթինիզէ
մէմնուն օլտուժ, տէտի :

Րօլան՝ կէօզլէրինի գօնթա աթֆ իտիկինտէ, իշպու Րու-
սիալընըն պագըշընտաքի սօղուգ հալի միւշահէտէ իյլէտի,
վէ ճէսուր օլմագլա պէրապէր պիր արա գօրգու հիսս իթտի .
անճագ հէր նէ օլուրսա օլսուն, սապահլաեըն ալմըշ օլտուղու
մէքթուպուն թալիմաթընա մուվաֆըգ հարէքէթ իթմէկի
թասմիմ իլէ, գօնթէսի սէլամլատը, վէ պիր ազ ուզագտա
տուրտու :

Ֆապիէն . - (քէնտի քէնտիեէ .) Նէ՝ քիւսթախ գատըն :

Րօգամպօլ . - (Ֆապիէնին գուլաղընտան .) Գօրգարըմքի
Րօլան պիր ճէհալէթտէ պուլունմասըն :

Սաաթ օն ըատտէլէրինտէ չայ իշիլտի, վէ ումուժի ահ-
վալտէն պահս օլունտու :

Րօլան՝ (խէֆիէն գօնթէսէ պագարագ, քէնտի քէնտի եւ) Պու ֆէվդ էլատէ շէյ տիր. քէնտինի պու գատար կիւզէլ կէօրմէմիշ իտիմ. պու կիւն, տիւնտէն զիեատէ կէնճ, կիւզէլ վէ տիւպէր կէօրիւնիւեօր. Հէբ պու հաղըրլըդ պէնիմ իշին տիր, տէտի.

Պատէհու ոէյեահաթլար իւզէրինէ միւքեալէմէ աշըրպ, գօնթէս քէյֆլի պիր թարգ իլէ, Հայտէլպէրկտէքի իգամէթինտէն, Նէգար Նէհրինտէ տիւշար օլտուղու գաղատան, վէ Րօլանըն՝ քէնտիսինի գուրթարմագ իւզըն Նէհրէ աթըլաւագ, իպրաղ իթտիկի շէճաաթտան պահա իթտի.

Իյպու հիքեաեէ էսնասընտա Րօլան պիր աղ գըղարտը վէ ալթիւսթ օլտու. Անճագ գօնթ՝ մէրգ ուման գօնթէսէ մէքթուպ եաղարագ, աշգ ու սէվտասընտան պահա իթմիշ օլտուղունու պիլտիկէնտէն, ալթիւսթ լիւկիւնիւ պու խուսուսա համլ իթտի. Տիկէր թարաջտան Րօլան՝ գօնթէսին Նէգտինտէ իհթիեաթը էլտէն պրագմաեըպ, հաթթա իքի սաաթ գատար վիսթ մասասը էօնիւնտէ սապր իլէ օթուրտու.

Եարը կիճէտէ, Փապիէն կիթմէեէ հաղըրլանտը. անճագ էվվէլճէ Րօլանա մահրէսանէ սուրէթտէ, — Տօթլուգ խաթըր իշին սէն տէ պիրլիքտէ կէլ, տէմիշ օլմասըլլա, Րօլան տալի պիլա իթիւրագ աեաղա գալգտը. Զաթէն իքի Նէֆէթ ինկիլիգ գապիթտէն մատտա պիլթիւն տալթիլիէր կիթմիշ օլուպ, Րօգամպօլ իլէ Րօլան վէ Փապիէն մուֆարագաթ իտէրլէրքէն, գօնթ, Փապիէնին էլինի սըգտըղը՝ վէ միհպաֆիլըքէրինէ եօլ կէօսթէրմէք իզըրէ էլինն լամպաեը թուլթտուղու սըրատա, Րօլան տա, գօնթէսին էլտիվէնլի էլինի պուս իտէրքէն, եալաշճա.

— Կէօրլաեօրսունուղ ա՛յ մատաւ, սիզէ սաաղըղանէ իթաաթ իթտիմ, տէտի վէ սէլամընըվէրտիքտէն սօնրա կիթտի.

Գօնթէս՝ Րօլանըն սօն սէօղլէրինտէն տօլաեը թէաճճիւպնէ գալըպ, մանէաորնր խալի տիւշիւնտիւքտէն սօնըպ, քէնտի սինի Հայտէլպէրկտէ գալու լիտէմէտիկինիւնտէ պէպլէրինի կիւեա անլամըշ օլտուղունու պիլտիւրմէք իսթէտիկինէ աթֆ իլլէտի.

Գօնթ վէ գօնթէս եալընըզ գալտըզլարընտա, գօնթէս՝
զէվճիւնէ՝

— Էյ տօսթուժ շիմտի նէ՞ էֆքեարտասընըզ, տէյի
սօրտու :

— Պէնճէ Բօլանա Խֆթիրա իտիմիշ տիր : Իկէր օ տէլի-
գանլը սիղէ աշըզ տախի օլմուշ օլսա, պանա բէք քիւսթախ
կէօրիւնմէեօր, վէ պէն իսէ, եաղըլարըն միւշապէհէթիւնտէն
ատէթա մէճնուէն վէ կիւլիւնէճէք պիր հալէ կէլմիշ օլտու-
ղուժու շիմտի տնլաեօրում :

Գօնթէս . - (կիւլէրէք .) Տիմէք արթըզ գրսգանճ տէյիլսին :

— Օհ խայր վէ սիզ պանա պու սուրէթլէ աֆվ իթտի-
կինիզ իչին, գատընլարըն է'ն նէճիպիսինիզ :

Պատէհու գօնթ՝ քէմալը հիւրմէթլէ Պագգարանըն էլինի
պուս իլէ օտասընա չէքիլտի :

.....
Իրթէսի կիւն էյլէ ըատտէլէրինտէ, գօնթ Արթօֆ, պիր
աթա բաքիպէն, վէ բէֆադաթընտա տա աթլը պիր խըզմէթ.
քեարը՝ օլարազ, օրմանա տօղրու թէնէզզիւհէ չըգտը : Պիր
արա հէրարէթ հիսս իթմէքլէ, օրմանըն պիր լօգանթասը
էօնիւնտէ աթտան էնիպ, հայվանը խըզմէթքեարընա թէսլիմ
իլէ, քէնտիսի պիր չարտազ ալթընտա օթուրտու, վէ տօն-
տուրմա կէթիրթտի : Քէնտիսի կիպի տիկէր իքի կէնճլէր տէ
եանընտաքի չարտազ ալթընտա օթուրմուշ օլուպ, կէօրիւ-
շիւեօրլար իտի : Պուշլար տախի աթ իլէ օրաեա կէլմիշ օլտուգ-
լարը հալտէ, հայվանլարընը պիր խըզմէթքեարա թէսլիմիտէ-
րէք, օրմանըն գաբուսուստա պէքլէթտիրիեօրլար իտի : Իկէր
գօնթ Արթօֆ, մէզքիւր իքի քիշիտէն պիրինին սէսինի թանը-
մամըշ օլսա իտի : շիւպհէսիզ միւքեալէմէլէրինի տինլէմէեճէք
իտի, զիրա օ տէլիգանլըլարը կէօրէմէեիպ, ահազ սէսլէրինի
իշիթմէքտէ իտի : Մէզքիւր սէս իքի կիւն էվվէլ Մ. տը Շաթօ-
Մաինին մէնսուպ օլտուղու գլիւպտէ իշիթմիշ իտուկի կէնճ
Ոգլժավըն սէսի իտի : Իմտի գօնթ իսթէմէեճէրէք պուշլարը
ալիւլէտի :

Ոգլժավ . - Նամուսում հագգգը իչին սէյլէրիմքի, գօնթ

Արթօֆուն տիւն ագչամքի սուարէսինտէ հազըր պուլունմագ-
լըղը ֆէվդէլատէ արզու իտէր իտիմ, տէտիկինտէ, գօնթուն
մէճհուլու օլան մուսահիպի տէ,

— Սահիհ տիր քի, Բօլան պու սըրատա բէք կիւզէլտավ-
րանմըշ տըր, տէյի մուգապէլէ իյլէտի:

Գօնթ սարսըլտը. աճապա նիշին Բօլան իլէ քէնտի հագ-
գընտա կէօրիւշիւեօրլար իտի:

Օգթավ. (տէվամէն.) Պու սապահ քէնտինի կէօրտիւմ.
իհթիւեաթը հիշ էլտէն պրագմամըշ:

— Վաղիֆէսինի իճրա իթմիշ:

— Գօնթէս տէ հիշ պիր շէյ պէլլի իթմէմիշ:

Սօն սէօղլէրտէն գօնթ օլ տէրէճէ միւթէէսսիր օլտու
քի, էլինտէքի գատէհի գըրաճագ իքէն, անինտէ քէնտիսի
թօբլաեարագ տինլէմէսինէ տէվամ իյլէտի:

Օգթավ. - Խիւտա ալիմ, էօյլէ գատընլար վար քի, Եիւզ-
լէրինտէն պիր շէյ պէլլի իթմէլէր:

Բէֆիդի. - Էվվէթ, Ղաեէթ թէմքինլի պուլունուրլար:

— Բօլանըն սէօղլինէ պագըլըրսա, գօնթէս քէնտիսինի
իլք տէֆա կէօրիւեօր կիպի տավրանմըշ, վէ անճագ պիր գաշ
սէօղ խիթապ իթմիշ:

— Տօ'սթուլ, Բօլանըն պու պապտէ էօեիւնմէքտէ օլմա-
տըզընա էմի'ն միսին:

— Հայ հայ:

— Սէն գօնթէսին խանէսինէ կիթտի'ն մի:

— Խայր, լաքին Օբէրա թէաթրօսունտա քէնտինի կէօր-
տիւմ:

— Պիւրլիքտէ' մի:

— Էվվէթ, պիրլիքտէ:

— Եիւզիւ նիգապսըզ մը իտի:

— Խայր, ֆագաթ լօգանթատա նիգապսընը չըդարտը:

Գօնթ սօն սէօղլէրի իշիթտիկինտէ, գուլագ թօղլարը
սօղուգ պիր թէր իլէ ըսլանտը:

Օգթավ, չու եօլտա տէվա' իյլէտի. — Պունտան պաշգա

պէն Բօլանըն մահրէմի էսրարըեմ : Ալտըղը մէքթուպլարը
սլանա կէօսթէրի : Գօնթէսին քէնտիսինի Բասիտէ գապուլ
իթտիկինէ՝ վաղըատան իքի սաաթ սօնրա, վէ հէր քէստէն
էվվէլ խապէրտար օլտում : Նիհաեթէթ ազիզիմ, տիւն սապահ
Բօլանըն խանէսինտէ իտիմ : Քէնտիսի հէնուզ ուեմնմագտա
իքէն, պիր մէքթուպ կէթիրտիւէր :

— Գօնթէստէօն մի :

— Թապիի : պու մէքթուպտա գօնթէս, իքինճի պիր
մէքթուպ ալաճաղընը, վէ պուճուճ տալէթնամէ օլտուզոճուճ
սիլտիրմիշ իտի :

Գօնթ՝ սօն սէօզլէրի իշիթտիկինտէ, հէման պաերլմագ
տէրէճէսինէ կէլտի, վէ Օգթավ շէօյլէ տէվամ իլլէտի :

— Շու գատար քի ազ սօնրա վիրուտ իտէն իքինճի մէք-
թուպ՝ գօնթէսին եաղըսը օլուպ, պիրինճիսի՝ Պագգարանըն
իհթիեաթէն գուլլանտըղը գամարիէրաւընա եազտըրլըշ իտի :

— Լաքին Բօլանըն պու հալի՝ քէնտի մէվթինէ սէպէպ օ-
լաճագ տըր :

— Պէնիմտէ էֆքեարըմ օ մէրքէզտէ տիր :

— Պէն գօնթ Արթօֆու կէօրմէմիշիմ տիր, ֆագաթ տէհ-
շէթի վէ հէր տիւրլիւ սիլահ գուլլանմագտա մահիր օլտու
զուճու իշիթմիշիմ տիր :

— Պագգարա իլէ էվլէնէն քիմնէնին պու խասսէլէրի օլ-
մագ գարուրի տիր :

Օգթավ՝ հէնուզ իֆատէսինի պիթիրմէմիշ իքէն, արգա-
տան վահշիանէ պիր ֆիղան իշիտիտի, վէ Օգթավ աեաղա
գալգմագտա իքէն, գօնթ՝ չարտաղըն էշիկինտէ զահիր օլտու :

Գօնթ՝ նաշ կիպի լէհճէսի սօլմուշ վէ տօտագլարը աղար-
մըշ օլուպ, կէօզլէրի հատտէն գիեատէ բարլամագտա իտի : Մէր-
գուճ՝ կիրիֆթարը տէհշէթ օլան Օգթավա տօղրու պիր ատըմ
ալարագ, իքի էլինի ումուզլարը իւզէրինէ տաեաթըպ, շիտ-
աեթլէ տիզ չէօքտիւրտիւ : Պատէհու պօղուգ պիր սէտա իլէ :

— Մօնսիէօ, պէնի թանըմալըսընը : պիր սաաթտան պէ-
րու նամուսուճու բաիմալ իթմէքտէ օլտուզոճուճ գօրթ Ար :

Թօֆ պէն իմ. Ասլա սիրահա միւրաճաթ իթմէքսիզին, եալը-
նըգ թապիի գու՝վվէթիմ. իլէ սիզի թէլէֆ իտէպիլիրիմ, լվ-
վէթ, սիզի մադ թուլէն եէրէ սէրէպիլիր իտիմ, Փադաթ պէլ-
քի սիզի սէվէն պիր վալիտէնիզ օլտուղունու տիւշինաիւ կիւմ-
տէն, վէ ուզուն միւտտէթ եաշամանըզը արզու իթտիկիմտէն,
պիր շարթ իլէ սիզէ աֆվ իտէրիմ, տէտի.

Դօնթ պու սըրատա օլգատար միւտհիշ վէ ազամէթլի
իտիքի, իքի կէնճէր գօրգմանա պաշաւտըլար, հաթթա Օգ-
թավ՝ սօն պահար եաբրաղը կիպի տիթրէեէրէք, էօզիւր տի-
լէմէք իւզրէ պիր գաշ քէլիմէ իրատ իտէպիլտի.

Դօնթ, մէրգուսու աեաղա գալտըրարագ,

— Մօ՛նսիէօ, խանէնիզէ ավտէթ իտիպ, եիրմի տէօրթ
սաաթ տիշարը չըգմաեաճաղընըզա, վէ Մ. Բօլան տը Գլաեէ-
եի կէօրմէեէճէկինիզէ եէմին իթմէլիսինիզ, տէտի.

— Եէմին իտէրիմ, մօնսիէօ.

— Էկէր եէմինինիզտէ գուսուր իտէրսէնիզ, սիզի թէլէֆ
իթմէկէ մէճպուր օլուրում. եօգսա պէնիմ գաստըմ՝ սիզին
հաեաթընըզա տէյիլ, անըն հաեաթընա տըր.

Պապէհու մէրգուս, եըլտըրըմ. կիպի տիշարը չըգարքէն,
Օգթավըն տօսթու.

— Բօլանըն իշի պիթմիշ տիր, տէտի.

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻԻ ԳԸՍՄԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

